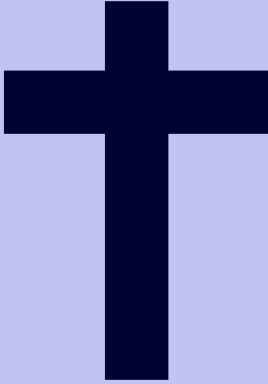

Melě Mékōōlē

New Testament in Akoose (CM:bss:Akoose)

Melǎ Mékōlē

New Testament in Akoose (CM:bss:Akoose)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Akoose

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Akoose

bss

Cameroon

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Akoose

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

0143729f-907e-5098-b6ce-63b1629b8e48

Contents

Matyo	1
Makøse	69
Lukase	110
Jøne	178
Mbêltéd	225
Roma	290
1 Kòrinto	321
2 Kòrinto	350
Galesia	371
Efesus	382
Filipi	393
Kolose	401
1 Tesalonika	408
2 Tesalonika	415
1 Timoti	419
2 Timoti	428
Titus	434
Filemøn	438
Hibru	440
Jemse	463
1 Petro	471
2 Petro	479
1 Jøne	485
2 Jøne	493
3 Jøne	495
Jude	497
Mam nime mébenléd	500

Nkalanj ní bwám míme Yesuε ngáne

Matyo

átélé

Ndibned ní kálag

Nkalanj ní bwám ngáne Matyo átélé níhóbe nén bán Yesuε mó adé Nsoode awě Dyöb dénhöbpě aá móölöm á nköñsé te. Mbwiined ne mó dōo Dyöb dénlönēdtē mekan míme ánhöbpě aá móöbelé ábē bad se' bööd. Mmén nkalanj ní bwám nídé áyāl e nköñsé nísyāā.

Mekan míme Yesuε áyágté'áá békábé mó áte metón métáan. (1) Abé áde bad bé nkamlen ní Dyöb bétáñgéné awónj ne mbeltéd nímbāb, mekan míme mébē nímbāb ne mekan míme mébenléd ne bó (E'ped 5-7); (2) Nsón míme bembapεε dyöm ne bébe bétáñgéné abel (Eped 10); (3) Ngáne nkamlen ní Dyöb nídí (Eped 13); (4) Ngáne mod átáñgéné Dyöb abele (Eped 18); (5) Mekan míme mébenlad ne ngáne ébēē áde Krístəə ápéé (E'ped 24-25).

Nkabtéd ní kálag

Nchyaátén ne echyáa éche Yesu Krístəə 1.1-2.23

Nsón míme Jone, Ndusenε 3.1-12

Edusen ne mekəgsen míme Yesuε 3.13-4.11

Nsón míme Yesuε á mbwóg e Galilia 4.12-18.35

Nsón míme Yesuε áde áhídté á Galilia ápe á Jerusalem 19.1-20.34

E'pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne á Jerusalem 21-27

Mpuu ne alúmed áde Sángrwéé alúmtáá bad yāl áde amáá apuu 28.1-20

Betaa ábe Yesuε
(Luk 3.23-38)

¹ Tónyé e betaa ábe Yesu Krístəə edii nén. Yesuε ambíd á nchyaátén míme kñj Dabide, Dabide mó-ε abíd á nchyaátén míme Abrahamε.*

² Abrahamε mó abédé sáá awě Aisige. Aisige-ε ambé sáá awě Jaköbe, Jaköbe-ε mó anchyáá Judaa bóöbe baányanj.

³ Judaa bó mwaád Tamaa, bēnchyāā Perεε ne Zεraa. Perεε ambé sáá awě Hεserone, Hεserone-ε sáá awě Rame. ⁴ Rame mó abédé sáá awě Aminadabe, Aminadabe-ε abédé sáá awě Nashone. Nashone ambé sáá awě Salmone. ⁵ Salmone bó mwaád, Rahabe bó-áá bēnchyāā Boase. Boase bó mwaád Rute

* 1:1 Mmén nchoo nídé káñne á kálag e Dyöb e'só 5.1, 6.9, 10.1, 11.10, 27.

bénchyāā Obεδε, Obεδε-’ε ambé sáá awě Jese. ⁶ Jese ambé sáá awě kâη Dabide.

Kâη Dabide bó Uria mwaád béchyāā Solomonε. ⁷ Solomonε ambé sáá awě Rehoboame, Rehoboame-’ε mó ambé sáá awě Abijaa, Abijaa ambé sáá awě Asaa. ⁸ Asaa ambé sáá awě Jehosafade, Jehosafade mó-’ε ambé sáá awě Jorame, Jorame mó-’ε ambé sáá awě Uzzia. ⁹ Uzzia abédé sáá awě Jotame, Jotame mó-’ε ambé sáá awě Ahasε. Ahasε mó-’ε ambé sáá awě Hezekaya. ¹⁰ Hezekaya-’ε ambé sáá awě Manase. Manase-’ε sáá awě Amσσε. Amσσε mó ambé sáá awě Josia. ¹¹ Josia móo anchyáá Jekonyase bóσβε baányanη, á pónde eche bad bé alonη á Israel bēnkweé nzum bonη bad bé Babilōn bēsweén bó áwāb alonη.

¹² Ade nén dēmmadté atóm, kááη ne á pónde echē bēnchyāā’é Yesue, betaa ábe Yesue bēbédéε; Jekonyase móo ambé sáá awě Sheltyele, Sheltyele-’ε mó ambé sáá awě Zerubabelε. ¹³ Zerubabelε ambé sáá awě Abuteε, Abuteε-’ε sáá awě Elyakime. Elyakime-’ε ambé sáá awě Azωω. ¹⁴ Azωω abédé sáá awě Zadoge, Zadoge mó-’ε ambé sáá awě Akime, Akime-’ε sáá awě Eliude. ¹⁵ Eliude mó ambé sáá awě Elizaa. Elizaa-’ε sáá awě Matanε. Matanε mó-’ε ambé sáá awě Jakōβε. ¹⁶ Jakōβε mó abédé sáá awě Joseβε. Joseβε mó awónη Maria awě anchyáá Yesue awě béchǵεé bán Krīstǵ.

¹⁷ Né-ωó, nyonηel ésyāāl, mbooted ne Abrahame áπε wée Dabide, édé dyōm-é-nyonηel ne éniin. Mbooted ne Dabide áπε pónde eche bēsweéné bad bé Israel á Babilōn áde bēnkweé nzum, édé dyōm-é-nyonηel ne éniin. Bootya pónde eche bēnswēnnē bad bé Israel á Babilōn áde bēnkweé nzum, kááηne á pónde eche béchyáá Yesue, áde dyōm-é-nyonηel ne éniin.

*Echyáá éche Yesue
(Luk 2.1-7)*

¹⁸ Echyáá éche Yesue ébédé nén: Maria, nyaá awě Yesue, ábédé ngōn e mmwaád echē enkēmbíí mwēnchóm. Bēnkíí mó mod nhóg awě béchǵé’áá bán Joseβε. Bonη byánán Maria ásu á e’wónǵé wée Joseβε, ényinnēd nén bán adé nkog á ngíne e Edǵádǵη éche Esáá. ¹⁹ Joseβε-’ε, ngáne ábédé mó mod a bwām, enkēndǵǵé Maria e’sōn awóǵed. Né-ωó, abelé’áá mbonηsén áchene mó á mesōm-té. ²⁰ A pónde echē nímé mewēmtēn médíí mó áte, ángel e Dyōb empii mó áde ánǵǵé nló. Ángel ne enláá mó nén aá, “A-Joseb, mod á mbyaa níme Dabide, weebáá’ Maria atéd née mmwaád awōη, áyāle Edǵádǵη éche Esáá chōó épíídé mó bonη abé nkog. ²¹ Achyāā mwān a mwēnchóm, échuu-’ε mó dīn wée Yesue† áyāle nén

† 1:21 Yesue: Adén dīn ádíi bán Mod a e’soóson.

móshūd ábē bad á mbéb-te.”²² Mmén mésyāāl mēmbēnléd
 álonéd e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dəádəŋ aá,
²³ “Nyénəne', ngən e mmwaád echē eebíi mwēnchóm ēbē
 nkog,

echyáá-'ε mwān a mwēnchóm,
 béchǎg-ke mó bán Emmanuēle.”

Adén dīn ádé nén bán, “Dyōb ádé ne sé.”²⁴ Néε Josεβε ásyāŋgé
 ásē, ambēl ngáne ángel énlāā'é mó. Antéd Maria née awē
 mmwaád. ²⁵ Boŋ káŋ ne pónéd eche Maria áchyáá mwān,
 Josεβε enkēndyēnné mó. Josεβε anchuu-'ε ane mwān dīn aá
 Yesuε.

2

Belāŋ-bé-betintine bébidé á akuu áhyε dé abε Yesuε edúbé

¹ Bēnchyāā Yesuε á dyad á Betelhēm á mbwóg e Judeya
 á pónéd eche Herōde ábédé kēŋ. Bad behóg ábe beláá'áá
 betintine ábíi mekan, bémbíd á akuu,* bépē á Jerusalem.

² Ade bépédé á Jerusalem, bēnsédéd bánken, “Héé kēŋ e bad
 bé Israēl, ane awē achyáádté wén ádíí? Sēnyíne tintine á
 akuu awē alúmte nén bán achyáádté. Nē dōó ákás boŋ sépag
 ábe mó edúbé.”³ Adē kēŋ Herōde áwógé nē, nē dēntagéd mó
 á mewēmtēn-tē bwāmbwam. Dēntagéd mó, átāgēd-te bad
 bé Jerusalem bésyāāl. ⁴ Herōde anlād ábe beprisε bémbáá
 ne bemeléede bé mbéndé bésyāāl áte. Boŋ ásedté bó aáken,
 “Héé Ane awē Dyōb Áwógté, awē bésinεé, áchyáádté?”⁵ Dōó
 békwhénténé mó bán, “Bēchyāā mó á dyad á Betelhēm, á mbwóg
 e Judeya. Nkal é'dəádəŋ antēl aá,

⁶ 'A-bad bé Betelhēm á ndəəb e Juda, ádēn dyad ádé dyad ahóg
 áde ádé etógnén bwāmbwam áfínté e myad mé alonŋ á
 Juda.

Ayāle mod ábid áfínté echēn, awē ályāgēd ábēm bad bé alonŋ á
 Israēl.' ”

⁷ Néε Herōde áwógé nē, anchélé ábē belāŋ-bé-betintine á
 kun-tē, boŋ ásedté bó nyaa e pónéd echē tintine ne ámbídtē.

⁸ Dōó álómé bó á Betelhēm aá, “Nyékag, nyétōŋ anən. Nzé
 nyēnyíne wéε ane mwān áchyáádté, nyétīm ámbíd nyéhye
 nyéláá me, ábel boŋ mémpē níke níbe mó edúbé.”⁹ Ade bémáá
 mekan níme kēŋ álánjé bó awóg, bēmbootéd ake ámpē.
 Boŋ áde bēnóné ámín, bényín melemlēm mé tintine níme
 bényínnē á akuu née ákagké bó á'sō. Ane tintine ankē káŋŋ
 atyéém wéε ane mwān ánchyáádtē. ¹⁰ Anyín áde bényíne ane
 tintine, bēnwóg menyīŋge bwāmbwam. ¹¹ Bēnsōl á ndáb-te.
 Néε bēsólé, bényín ane mwān bó nyanŋ, Maria. Bēmbwōgē ane
 mwān mebóbónŋ ábe mó edúbé. Bēmbíddē mende áwed níme

* 2:1 Á akuu: Pēd echē etondεε ábídeé.

bénwánlédté mós, bébē-'ε mós. Mmê mendε mébédé gól,† mǝg mé e'lod é' bwám níme béchǝgεé bán frankinsen‡ ne mía.§
 12 Néε bémáá ane mwǎn edúbé abε, bémbwǝgε esú áwáb alon, bon bēmpǝn nzii empée, áyǎle Dyǝb dénlāá bós á nló-te aá béetimé' ámbíd wée Herǝde.

Bésobnē Yesuε, békééné mós á alon á Egipto

13 Ade ábē belán-bé-betintine bémáá akε, ángel e Dyǝb enláá Josεbe á nló-te aá, "Hidé ásē, étéd anén mwǎn bós nyan esoben bós, étimen bós á Egipto. Nyédyε-'ε áwed kǝǝn né nlǎngé nyé mεé nyéhíde, áyǎle Herǝde álǝm bad áhεd anén mwǎn, áwúu mós." 14 Mmê nkúu dēn, Josεbe anhidé ásē, atéd mwǎn bós nyan, ákēēn bós nkúu ne nkúu, átimnád bós á Egipto. 15 Áwed dǝǝ bendyεé'ε kǝǝn ne pǝndé eche Herǝde áwédé. Nén dēmbenléd álonéd e'yale ábe Dyǝb dénlǝmēnnē nkal é'dǎádǝn aá, "Nlébpé awem Mwǎn mεé ábíd á alon á Egipto."

Béwúu e'ched é' bán á Betelhem

16 Ade Herǝde ásǝnténé nén aá belán-bé-betintine bē bédógé mós, anlǝn bwǎmbwam. Anlǝm éche sǎnze á Betelhem ne ene pεd e mbwǝg esyǎál, aá béwúu bán bé baachóm bésyǎál ábe béepede mwǝ rúlán. Ambel nē átǝngεn ne pǝndé eche belán-bé-betintine bēnlāá-'ε mós bán bēnkǝlē tintine awē anlúméd echyáa éche Yesuε anyín. 17 Nén dēmbenléd álonéd e'yale ábe Dyǝb dénlǝmēnnē nkal é'dǎádǝn Jeremayaa. Jeremayaa anhób aá,

18 "Bad bēnwǝg e'saád ne awé á ngíne ádē ábídé'áá á Rama, áde Rashεle áchyεε'ε ábe bán.

Bélénté'áá mós awé, bon eékobpe aléned áyǎle nén bán bémmad mós awé."

Josεbe, Maria, ne Yesuε bébidé á Egipto bétim á Nazaret

19 Ámbíd e kwééd eche Herǝde, ángel e Dyǝb empií Josεbe á nló-te áde ámbēē abé á Egipto, élanǝgē mós nén aá, 20 "Téd awǝn mmwaád bós mwǎn, nyétime ámbíd á alon á Israel. Herǝde ne ábē bad ábe bēhédé'áá ane mwǎn awúu bémáá awé." 21 Néε Josεbe áwógé nē, anlad yǎl, atéd Maria bós mwǎn, bǝǝbǝ bétim ámbíd á alon á Israel. 22 Bon áde Josεbe áwógé bán Achelausε atédé atii dé nkamlεn áde sáá, kǝn Herǝde á mbwǝg e Judeya, ambán atim ámbíd áwed. Ángel e Dyǝb enhyǝ mós mekan mémpēe aláa á nló-te. Nē dēmbǝl, á mbwǝg e Galilia dǝǝ ántimmé akε. 23 Ankǝ alǝn á dyad ámbáá ahǝg áde béchǝgé'áá bán Nazaret. Nén dēmbenléd álonéd e'yale ábe Dyǝb dénlǝmēnnē bekal bé'dǎádǝn tǝngεne Yesuε aá, "Abyēēn néε Mod a Nazaret."

† 2:11 Gól: Edii ekii éche édé nkun bwǎmbwam éche élutmte bán Yesuε adé kǝn. ‡ 2:11 Frankinsen: Abédé dyǝg áde bébagnεé Dyǝb mendε. § 2:11 Mía: Mébédéε dyǝg áde bēnabnadté ndim.

3

Nkalanj míme Jone, Ndusene
(Mak 1.1-8; Luk 3.1-18; Jon 1.19-28)

¹ Etûn é pónde ámbíd enê, Jone, Ndusene ámbíd nkal é'dáádəŋ a Dyöb. Akalé'áa eyale é Dyöb á ehyánge á Judeya, álāngē bad áa, ² "Nyétede abel dé mbéb áyāle nén nkamlen ní Dyöb ídē benben." ³ Jone mó abédé mod awě nkal é'dáádəŋ Yesayaa áhóbé'áa, áde ánhöbpē áa, "Ehāngé ébide' á ehyánge bán, 'Nyéboŋsen epe éche Sāngwéé. Nyétii echē nzii.'"

⁴ Jone ahágé'áa mbóte éche bébénlé nyon éche ébídé á yāl e kamêl.* Awáá'áa ngáa a ngob e nyam. E'chuu ne bengóméé bōó bébédé ndyééd echē. ⁵ Bad bébídé-'áa á Jerusalem, ne níminí myad mé mbwóg e Judeya esyāal ne á melonj mémpēe míme mébédé á nkag mé edib é mbáá é Jodan, békag wée Jone. ⁶ Néé bēmpaléé nímbāb mbéb áte, Jone ádusen bō á edib é Jodan. ⁷ Boŋ áde Jone ányíne néé Befarisia ne Besadusia béhúe'é ábel boŋ ádusen bō, anláá bō áa, "Píí é nyě chén! Nzéé múmó alāngé nyé áa nkáásé ní Dyöb níhúe' boŋ aléb-pe nyé áa nyékúme abāngé? ⁸ Nyéke nyébele mam míme mélúméd nén bán nyétēdté ádēn abé dé mbéb. ⁹ Nyéewémtán nén bán nzé nyéhóbé bán, nyédé bán ábe Abrahamē, nyéekudté nkógsen ní Dyöb. Boŋ níláa nyé nén meé, Dyöb áhele ábenléd nímén meláá átíméd mó bán ábe Abrahamē. ¹⁰ Bōob-pōó ehón emáá anaa á nkanj ní mel. Né-óó, bwel ké é'héé ábe béechyāā' e'pum é' bwām, békwele bō bébwém-me bō á muú-te. ¹¹ Ndusan nyé bōob ne mendib álúmed nén bán nyéhǎŋléné áden abé dé mbéb. Boŋ mod ampée ahúe', awě atómé me. Meékwognedéé ké ápém míme metámbé. Ádusen nyé ne Edáádəŋ éche Esáá, ádusen-ne nyé ne muú. ¹² Awánlé echē epeben á ekáá, ábel nén, ápeb míme menyán ámin. Nzé amadé, álād mbum é bwām áte, ákōō chó. Boŋ álād e'pāá, ahyáád bō á ebonde é muú éche éédímē'."

Bédúséné Yesue
(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ Bōob-pōó, Yesue ámbíd á mbwóg e Galilia, áke wée Jone á edib é Jodan ábel nén Jone ádusen mó. ¹⁴ Boŋ Jone anwanén mó mewémtēn ahəŋlən, áhōbē nén áa, "Néé edíí bán we-éé wembé edusan me, chán étímé abé éche wewe éhyagké áwēm wée ídusen we?" ¹⁵ Boŋ Yesue ankwentén mó áa, "Mwě ébê nê bōob ábel nén débēl mam mésyāal bwām ngáne Dyöb áhedéé." Né-óó, Jone ankwentén mó adusen. ¹⁶ Melemlem mé pónde míme Jone amáá Yesue adusen, Yesue ansyāá á mendib-te. Dōó ngob e

* 3:4 Kamêl: Edii nyam echē edé néé nyag echē bébenladté á ehyánge ápém nted.

dyöb énédnédé, bonj ányīnē nēē Edəəðəŋ é Dyöb ébídé ádyöb ésudé ásē nēē élāā, étyéém-me mó á nló mín. ¹⁷ Ehób ch'-'é ámpē ébíde ádyöb nén, “Awem Mwän a nlém nén, awógte me menyinje bwāmbwam.”

4

Satanε akəgé Yesue

(Mak 1.12-13; Luk 4.1-13)

¹ Ambíd e pónde, Edəəðəŋ é Dyöb éntimén Yesue á ehyánje ábel nén Satanε ákəg mó. ² Yesue andid yəl nzaa á mekáne-tē móom mé e'pun méniin. Ambíd e ene pónde nzaa ewagé'áá mó. ³ Dóo Satanε ápédé bonj álánjé mó aá, “Nzé Wε-εé edé Mwän a Dyöb, kamlén mímén meláá métim e'wele.” ⁴ Bonj Yesue antimtén mó aá, “Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Saké ndyéed chēmpen edide moonyonj á alongé. Bonj eyale téé éche Dyöb áhóbé, chóo édídé moonyonj á alongé.’ ”

⁵ Dóo Satanε ákééné Yesue á Jerusalem, dyad áde ásáá bonj átyēemān mó á nzonje e Ndáb-e-Dyöb mín, ⁶ álānjē mó aá, “Nzé wε-εé edé Mwän a Dyöb, éheb á bwele-mín hén éhún á ndəəb, áyāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Dyöb dékamlén éche ángel ásáb wε, épēm-me wε ámīn ábel weébōmē ekuu á aláá.’ ”

⁷ Yesue-ε antimtén mó aá, “Bonj kálag e Dyöb ehóbé ámpē nén aá, ‘Weékəgē Sánjwéé ádonj Dyöb áte.’ ” ⁸ Satanε antéd Yesue ámpē, búmō bétyéém á mbəəð mín, bonj álūmtē mó melonj mé nkōŋsé mésyāāl ne nhon rísyāāl míme rídé áwēd-te. ⁹ Dóo álānjéé mó aá, “Měbě wε ábén bwēm é'syāāl nzé ebwógké me mebóbónj bonj ébāg-ke me edúbé.” ¹⁰ Dóo Yesue álānjéé mó aá, “Syəə me á díd-te, a-Satan! Eténlédé nén bán, ‘Ebwógke' Sánjwéé ádonj Dyöb mebóbónj, ébage-ε mó edúbé. Mwēnpēn-naá étánjéne ábele.’ ”

¹¹ Né-óó, Satanε antedé Yesue, ákē. Angel émpě, éwōŋgén Yesue.

Yesue aboótédé míme nsón á Galilia

(Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

¹² Ene pónde bénhē Jōne, Ndusene á mbwóg. Ade Yesue áwógé nē, antīm ámbíd á mbwóg e Galilia. ¹³ Anhidé á dyad á Nazaret, áke ádyēē á dyad á Kapenahum. Kapenahum abédé á nkəg mé edib-é-nzab é Galilia, á abwóg á hōm á túmbé e Zebulōn ne e Naftali. ¹⁴ Yesue ankě á Kapenahum áloned mekan míme nkal é'dəəðəŋ Yesayaa ánhōbpē aá,

¹⁵ “A-mbwóg e Zebulōn, a-mbwóg e Naftali, ntimned ne edib é nkwe,

á múde mé edib ní Jodan, Galilia mbwóg echě bad ábe béesě bad bé Israel bédyεε'é.

¹⁶ Bad ábe bébéde á ehíntén-tē békúde e'nyīnen bé ekíde;

Bad ábe bébédé á nsəl ní soŋ békúdé e'soósoŋ.”

¹⁷ Bootya pónde echē Yesue ánkéé á Galilia ambootéd eyale é Dyōb akal áhōbē nēn aá, “Nyéhəŋlən abé dé mbéb, áyāle nkamlən ní Dyōb níde benben.”

Yesue apwədə bambapēē bé'sō
(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸ Epun ehóg Yesue akagé'áá á nkin mé edib-é-nzab é Galilia. Annyín bān bé baachóm bébē; Siməne awē béchágé'áá bān Petro, bó mwānyan Andreyā néē bébwéméé mbínzé. Bébédeé bekób-bé-súu. ¹⁹ Dóo álāŋgēé bó aá “Nyéhíde mē. Ngáne nyékóbēé súu bōob, mééyāgēd nyé ngáne nyétēdtē bad nlém á abum áhíd mē.” ²⁰ Abwōg-ábwōg bēntédé échab mbínzé, béhíde-'ē mó. ²¹ Néē bésídté á'sō, Yesue annyín bān bé baachóm bémpēē bébē; Jemse bó mwānyan Jəne, bān ábe Zebēdie. Bōobe sáá bémbē á bōle-tē, bébwémé'áá échab mbínzé. Hē dóo Yesue áchēnléé bó bad bébē aá béhíde mó. ²² Abwōg-ábwōg bēntédé sáá ne bōle, béhíde-'ē Yesue.

Yesue ayágté'áá, áchəŋtē-'ē bad
(Luk 6.17-19)

²³ Yesue akagé'áá myad mésyāal á aloŋ á Galilia áyāgtē eyale é Dyōb á ndáb é mekáne, ákalé-'ē nkalaŋ ní bwām mé nkamlən ní Dyōb. Achəŋtē'áá bad bé nkole bésyāal ne nyaa e nkole téé echē émbē átíntē echāb. ²⁴ Né-óo mekan míme Yesue ábélé'áá nwógnádtáá á mbwōg e Siria esyāal. Nē dēnkəŋ bad bépééné'áá bad bé nkole bésyāal áwē. Bépééné'áá bad áwē ábe békónlé'áá nkole ne mewē nyaa ne nyaa. Bad ábe e'dəádəŋ bé mbéb bémbēē áte, bad ábe béhúne ekikíd, ne bad ábe béwédé eped, Yesue áchəŋtē ábē bad bésyāal. ²⁵ Nē dēnkəŋ, ndun e mod ehídé'áá Yesue. Bad bébídé'áá meloŋ bootya á Galilia ne mbwōg e Myad Dyóm, Jerusalem, Judeya, ne ped echē edé á múde mé edib é Jodan níminíí.

5

Yesue ayágté bad á ekone mín

¹ Ade Yesue ányíné ene ndun e mod, anchágé é ekone mín, ádyēé ásē. Ahed-taá ábē bambapēē bétáné mó ² boŋ ábootéd bó ayáged, áhōbē aá,

³ “Nnam mbē ne bad ábe bédé atóg á edəádəŋ-tē áyāle bédé ásē e nkamlən ní mín.

⁴ Nnam ne bad ábe bélebe', áyāle Dyōb déwōgēd bó menyiŋge ámpē.

⁵ Nnam ne bad ábe bépwítédé, áyāle nkōŋsé nísyāal mébē nímbāb.

⁶ Nnam mbē ne bad ábe bédé nzaa ne píd ábəl mam míme Dyōb áhédeé aá mébenled, áyāle Dyōb dékōdēd bó.

⁷ Nnam ne bad ábe béwóge bad bémpēe ngɔl, áyāle Dyöb dómpe déwōg bó ngɔl.

⁸ Nnam ne bad ábe békénlé nlém á abum, áyāle bényín Dyöb.

⁹ Nnam ne bad ábe békóme nsaŋ, áyāle Dyöb déchæg bó ábe bän.

¹⁰ Nnam ne bad ábe békude metake áyāle bébeleé mam míme Dyöb áhedeé. Bédé ásē e nkamlɛn mí mín.

¹¹ Nnam mbê ne nyé ábe bad bésyáá'é, nyé ábe bétagteé, bébanē nyé e'bébtéd é' mam áyāl, bébíde-'ε nyé mbónj é metóm áyāl, á dín adēm.

¹² Nyéwóge bwám, nyébé-'ε menyinje áyāle nsábe míme nyékudté ádyöb ríchábé ámín. Nén dɔɔ bad bétágté'áá bekal bé'daádəŋ bé' bɔád.

Nkwě míme mbódé e'nyin, ne etrukánj éche békónjé (Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ “Nyédé etógnén á alongé á bad bé nkõjsé ngáne nkwě rídíi etógnén áyāle ndyééd. Boŋ nzé nkwě mbódé alaŋ chán béhele-se bényínéd mɔ ámpē? Méesaá dyam dé abelɛn ámpē. Né-ɔɔ, apim dɔɔ bépiméé, bad békɔgtáád mɔ ámín. ¹⁴ Nyéé nyédé nēŋgáne etrukánj álúmed bad bé nkõjsé bésyāāl nzii e Dyöb. Dyad áde álóŋnéde á ekone míni déesɔɔméé. ¹⁵ Mod eémāa-'áá etrukánj achod se ákōō chó á ebwɔg-sé, boŋ abelé ákēlē chó ámín, ábel nén ényínte kénzéé awě adé á ndáb-te ekíde. ¹⁶ Nyémpē nyépe'ne', melemlem néε etrukánj. Nzé bad bényíné nsón mí bwám míme nyébeleé, békɛn Dyöb, awēn Titéε awě adé ámín.

Ayáged áde Yesue tãŋene mbéndé

¹⁷ “Nyéewémtán nén bán mpedé á nkõjsé ábóded mbéndé éche Moseε ne mekan míme bekal bé'daádəŋ béyágté nyé. Meépedéé ábóded mɔ, boŋ mpedé álóned mɔ. ¹⁸ Ne mbále nlãŋge nyé nén meé, kááj ne á asóg dé nkoŋ ní sé ne mí mín, ké mwämpín mé eyale nhóg awě atēnlédé á mbéndé e Dyöb eéhídtéé ásē kááj né mésyāāl mélóné.* ¹⁹ Né-ɔɔ, kénzéé awě abóó mbéndé póg áfínté échē mbéndé é Dyöb, ké ene echē béwémténé bán eesaá etógnén, áyāgtē-'ε bad bémpēe áá bébel melemlem, ene ndín e mod ébē ndimtene áfínté e bad ábe bédé ásē e nkamlɛn mí mín. Boŋ kénzéé awě abele ngáne mbéndé éhóbé, áyāgtē-'ε bad bémpēe ábel melemlem, ábē etógnén bwámbwam áfínté e bad ábe bédé ásē e nkamlɛn mí mín. ²⁰ Né-ɔɔ, nlãŋge nyé nén meé, ésebán abele á Dyöb ádēn átómé áde Befarisia ne bemeléede bé mbéndé, né nyémpē nyéesónlé á nkamlɛn mí mín mbéd.”

Ayáged áde Yesue tãŋene melinjá (Luk 12.57-59)

* **5:18** Né mésyāāl mélóné káa adé ayáge ásyāāl álóné.

21 Yesue ambád ahób aá, “Nyêwógé nén bán bénlāā bad bé’ bɔ́d bán, ‘Mod eewúé mod. Kénzée awě awúú mod, bétàngéné mó akáad.’ 22 Boṅ nlânge nyé nén meé, kénzée awě alîñné† mwānyan bétàngéné mó akáad. Kénzée awě ašyāṅ mwānyan bépéén mó á kóte e bad bémháá békáad mó. Kénzée-’ε awě āchəg mwānyan aá, ‘Edimdim é chöm chén’, béhele bébwém mó á dü-á-muú. 23 Né-ɔ́, nzé ekag á menyán mé mende áke dé abe Dyöb mende, boṅ ekämténé nén wéé nyé mod nyêwánléné kɔ́kɔ́, 24 ébānē nímōṅ mende áse á’sō é’ menyán mé mende. Esébe éke ébēl nsan ne ane mod boṅ étim ámbid éke ébe mende. 25 Nzé mod ahede we áke dé asómēn á kóte, bēl káāṅ nyúmō nyépe á nchemtēn byánán nyéēpě á kóte. Esebé nē, ahelése asómén we á kóte. Kóte-’ε ébée we á mekáá mé plúse, plúse chó-’ε éhē we á mbwəg. 26 Ne mbále, nlânge we meé, weéhēlē-sē ebíd á ndáb e mbwəg-tê wê káāṅ né etwedé ádōṅ alúm ásyāāl.

Ayáged áde Yesue tâṅgene akáb dé mesón

27 “Nyêwógé ngáne béhóbé nén bán, ‘Nyéekábé mesón á ndáb e’wóngé.’ 28 Boṅ nlânge nyé meé, kénzée awě anɔ́nē mmwáád boṅ awémtén aá né mōnnaṅnéd mó, amaá asón akáb ne ane mmwáád áwe nlém-tê. 29 Nzé ádōṅ díd ábelte we mbéb, ehúd dó, épim. Edé mboṅ ábód dó, tómaa bó ábwém echoṅ yāl esyāál á dü-á-muú. 30 Melemem nē, nzé echoṅ ekáá ébelte we mbéb, esél chó, épim chó. Edé mboṅ ábód chó tómaa bó ábwém echoṅ yāl esyāál á dü-á-muú.

*Ayáged áde Yesue tâṅgene abóo-dé-e’wóngé
(Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)*

31 “Kálag e Dyöb ehóbé ámpē nén, ‘Kénzée awě anané mwaád á e’wóngé atàngéné ábe mó apab áde álúmte nén bán anané mó á e’wóngé.’ 32 Boṅ nlânge nyé nén meé, nzé mod anané mwaád á e’wóngé ésebán ane mmwáád akábé asón, boṅ ane mmwáád akií mod ampée awóṅ, né nchóm awě anané mó á e’wóngé mó atímté mó mmwáád awě akábe’ mesón. Kénzée-’ε awě awóó mmwáád awě bénáné á e’wóngé né mómpē akábé asón.

Ayáged áde Yesue tâṅgene amwé dé melé

33 “Nyêwógé nén bán bénlāā bad bé’ bɔ́d bán, ‘Mod eemwág melé ngēn, boṅ nzé mod amwédé melé atàngéné ábēl dyam áde ámwééné melé á’sō é Dyöb.’ 34 Boṅ nlânge nyé nén meé, nyéemwág melé ké mehóg. Nyéemwág melé á dīn dé nkamlēn mí mín, áyāle áhed dɔ́ Dyöb áwóó e’dií bé nkamlēn. 35 Nyéemwág-ke á dīn dé nkōṅsé, áyāle áhed dɔ́ Dyöb ásúmé

† 5:22 Kénzée awě alîñné; donge á kálag áwóó kénzée awě alií ngēn.

mekuu. Nyéēbenlád-te ké dīn á dyad á Jerusalem, áyāle ádíi dyad áde kâḥ embáá. ³⁶ Nyéemwág melġ ké á dīn dé nló rímēn, áyāle nyéēhēlēē ké mbum e esid póg ahāḥḥen áwēn nló, ápúbéd ké'ē áhíned chó. ³⁷ Boḥ nzé ehóbé wéé móbele dyam, ehób wéé, 'Ée, mēbel dó.' Ké'ē wéé, 'Aáy, méebenlé.' Kéchéé éche ébádé áhed né ébídé wéé Satanē.

Ayáged áde Yesue tâḥgene akun-á-yāl
(Luk 6.29-30)

³⁸ "Nyéwógé ngáne behóbé nēn bán, 'Nzé mod atúbé mod díd, bétúb mómpē díd. Nzé mod ahúdé-ē mod asoḥ, behúd mómpē asoḥ.' ³⁹ Boḥ nlāḥge nyé nēn mēé, nzé mod abelē wē mbéb, éched yāl. Nzé mod abómé wē abēn á akāg ahóg, ékunnéd mó ádínií ámpē. ⁴⁰ Nzé mod ahede wē asómēn á kóte ákoben wē rímōḥ nkobe, ébag mó kááḥ ne echoḥ súde. ⁴¹ Nzé mod anyágté wē áá ékēen mó máyl mehóg, ékēēn mó máyl mébe. ⁴² Kénzée awē achómé wē chōm, bēé mó. Nzé mod ahóbé-ē áá, ébál mó chōm éche éwóó, ebál mó.

Ayáged áde Yesue tâḥgene bad bé ekāyi
(Luk 6.27-28, 32-36)

⁴³ "Nyéwógé ngáne behóbé bán, 'Edāḥ mwānyoḥ, ékōō-ē mod awē akōó wē.' ⁴⁴ Boḥ nlāḥge nyé nēn mēé, nyédāḥ bad ábe békóó nyé, nyékānnad-te ábe bétagte nyé. ⁴⁵ Nzé nyēbele nē, né nyéēbē bán ábe Titēe awēn awē adé ámín. Alóme' enyēn ne mbúú wéé bad bé mbéb ne bé bwām nyaa póg. ⁴⁶ Nzé edāó bad ábe bédáá wē bēnpen, nē déepiinédte wē nsábe ké nhóg. Kááḥne besaad-bé-tááse bómpē bébele melemlē. ⁴⁷ Nzé elente' ábōḥ bad bēnpen né ebele melemlē ngáne kénzée ampée ábeleé. Kááḥne bad ábe béese bad bé Israel bébele nē. ⁴⁸ Né-óó, mbeltéd rímēn rítāḥgéné nēe rityéémé bwām, nēḥgáne mbeltéd ríme awēn Titēe awē adé ámín.

6

Ayáged áde Yesue tâḥgene áwōḥgen bad

¹ "Nyétéd pónde! Nyéēbēlē nsón rí Dyōb ábel boḥ bad bényín nyé. Nzé nyēbele nē, né nyéekudte nsábe wéé awēn Titēe awē adé á nkamlēn rí mín.

² "Né-óó, nzé ebage mod chōm éche átógnéné, weékūmē nkāḥ nēḥgáne bad ábe bédoge yāl. Békume nkāḥ á ndáb é mekáne ne á dyad-tē wéé bad bédíí, ábel boḥ bényín bó. Ne mbále nlāḥge nyé mēé, bémáá rímab nsábe rísyāal akud. ³ Boḥ nzé ebage mod chōm éche átógnéné, weébēlē'-se ké awoḥ wēn awē étómténé adāḥ abíí. ⁴ Nē débēl mod ké nhóg éebíí'ē chōm éche ébágé mó. Dyōb, awoḥ Titēe awē anyíne mam ríme mébenled á e'koḥnéd-te móōsābē wē.

Ayáged áde Yesue tângene mekáne
(Luk 11.2-4)

⁵ “Nzé nyékanne’, nyéekánné’ née bedog-badé, ábe nzé békánné’ bédəə atyéem á ndáb é mekáne ne á mbom, ábel bonj bad bényín bó. Ne mbále nlánge nyé nén meé, bémáá nímāb nsábe nsyāāl akud. ⁶ Bonj pen, nzé mod akánné’, asól áwē ton-tē, ádíb ekob, bonj ákännē wée eche sánj Dyöbē awē mod éenyínēē. Ene pónde awōŋ Titée awē anyíne’ mam míme médé á e’koñéd-te ášābē wē. ⁷ Nzé nyékanne’, nyéebádnán e’yale mbád ne mbád, ngáne bad ábe béesē bad bé Israel bébeléé. Bébelé béwēmtān bán Dyöb déwōg bó mekáne áyāle bébúdé e’yale áte. ⁸ Nyéebág née bó, áyāle Dyöb, awēn Titée, amaá abii chōm éche nyétógnéné byánán nyéēsédéd mó. ⁹ Né-óó, enén nyaa e mekáne chōo nyétāngéné akáne, Dyöb, Titée awēd, awē adé ámín, edúbé ébē ne ádonj dñn.

¹⁰ Mmōŋ nkamlēn ríhye rítéd etál.

Bad bé nkōŋsé bébel mekan míme éhedéé, ngáne ébenlaadté ámín.

¹¹ Bag sé echéd ndyééd e epun e bñn é’ chii.*

¹² Lagsén sé níméd mbéb, ngáne sémpē sélagsanné mod téé awē abelé sé mbéb.

¹³ Weémwāg-sē sēhún á mekágsen-tē, bonj húd sé á mekáá mé Satan.†

¹⁴ Nzé nyélagšan bad mewusé míme bébénlé nyé, né Dyöb Titée awēn awē áde ámín mómpē ālagsén nyé. ¹⁵ Bonj nzé nyéelagsán bad, né ké Dyöb awēn Titée éelagsénné nyé.

Ayáged áde Yesue
tāngene adid á yāl nzaa á mekáne-tē

¹⁶ “Nzé edide yāl nzaa á mekáne-tē, weésudné’ ngáne bedog-badé bébeléé. Béchémtē’ e’só á nló ábel bonj bad béchem bán bédide yāl nzaa á mekáne-tē. Ne mbále, nlánge nyé nén meé bémáá nímāb nsábe nsyāāl akud. ¹⁷ Bonj nzé edide yāl nzaa á mekáne-tē, éwōbē e’só, éšēdē-’ε nló áte. ¹⁸ Bēl nē, ábel bonj bad béechémé bán edide yāl nzaa á mekáne-tē, étōmēé awōŋ Titée awē mod éenyínēē. Anyíne’ mam míme médé á e’koñéd-te, mó-’áá ášābē wē.

Ayáged áde Yesue
tāngene awōŋ á bwēm
(Luk 12.33-34)

¹⁹ “Nyéekoñnád yāl nhōn á nkōŋsé wén, wée síi ne ngag bébébedtē, bechīb-pe ámpē bébóó ndáb, béchīb. ²⁰ Bonj

* **6:11** Bag sé ndyééd e epun é bñn é’ chii káa ndyééd e epun é bñn é’ chñn. † **6:13** Donje á kálag dé’sō ábádé bán Nkamlēn, ngíne ne ehúmé bédii ábōŋ á ngíndé ne á ngíndé.

nyékoo nímēn nhon wée sii ne ngag béebébedté, bechib-pe ámpē béebóó'é ndáb se béchib. ²¹ Nyébíí bán wée nhon mbágbkē mod, áhed dáo nlēm-me mbágbkē mó.

²² “Díd dáo adé ngáne etrukáŋ é yǎl e mod. Nzé díd ákénlé wε áte, echon yǎl esyǎál chómpē ebélé ekélé. ²³ Nzé déekênle, yǎl chómpē ǎlon wε áte ne ehíntén. Né-óó, nzé chóm éche ényínte nyé ekíde étímé abé chóm éche étímté nyé á ehíntén-té, né éché ehíntén éché nyébéē áte étómtēn ngine abé.

²⁴ “Modmod eéhēlēē-se abé mbaledε a bewonj bébe. Alūmēd nhóg edanŋe tómaa aníníí, ké'ε átímēn nhóg, abán-'ε aníníí áyāl. Weéhēlēē-se ebé mbaledε a bad bébe abé ahóg. Weéhēlēē-se ebé mbaledε a Dyöb se ebé-'ε mbaledε a mōné.

²⁵ “Né-óó, nlánŋe nyé nén meé nyéētāgē áte á alongé, se nyéhōbē nén bán cheé nyédyēē, ké'ε nzé-chómé nyémwēē, ké'ε cheé nyéwāā'ē á yǎl. Eesaá mbále bán alongé átómé ndyééd-ε? Yǎl-le ámpē eesaá etógnén tómaa mbóté-yε? ²⁶ Nyénōne menon, méewēnēē bwēm, méēpādēē, méewóo-'áa hóm adé békōŋgēé medyé. Kénē, Dyöb awēn Titéε awē adé ámín adídte mó! Nyéebíí'é bán nyéde etógnén bwámbwam tómaa menon-ε? ²⁷ Nzé-módé áwēn tínté ahēle átāg áte káŋ, abád ké epun ehóg áwē alongé?‡ ²⁸ Cheé-ō ékáá bonj nyétagé áte áyāle mbóté éche nyéwāā'é? Nyénōne' mbonja éche édé á mehín-te ngáne ékwogēé. Eebeléé ntü, ébanŋgēé mesan. ²⁹ Nlánŋe nyé nén meé, ké kân Solomonε ne nímē nhon rísyāā eewāā'aá mbóté éche épédé échén mbonja ké póg e'bonj. ³⁰ Nzé Dyöb áhēleεε áwāādté e'sum ábē é'bág chíi bonj chän béhé bó á dü, né éetómmé nyé awáad né-yε? Chán adúbe ádíí nyé mwāmpīn nén? ³¹ Né-óó nyéētāgē áte bán, ‘Cheé sédyēē? Cheé sémwēē?’ Ké-'ε bán, ‘Cheé séwāā'é?’ ³² Bad ábe béesē bad bé Israel bóó béchyεε' ákud échén ndín é bwēm. Awēn Titéε awē adé ámín abíí aá nyétógnéné ábén bwēm é'syāā. ³³ Bonj nyésébe nyé nyéhed mam mé nkamlēn í Dyöb tómaa mam mésyāā, nyébele-'ε ngáne Dyöb áhedneé nyé. Nzé nyébele nē, né Dyöb débē nyé abíníí bwēm é'syāā. ³⁴ Né-óó nyéētāgē áte áyāle epun é' chän. Epun é' chän chēn éwōŋ nímē metake míme mékwognéd chó. Epun téé éwóó nímē metake.

7

Ayáged áde Yesuε

tāŋŋene bad ábe békáadté baáb

(Luk 6.37-38, 41-42)

¹ “Mod eekáádté waáb. Nzé eekáádté wēn, né Dyöb dómpē dékáād wε. ² Nyaa echē ékáádté wēn, chóó Dyöb dómpē dékáádtē wε. Melemlem mé nhágtéd míme ébénlédé móó Dyöb

‡ 6:27 Abád ké epun ehóg áwē alongé káa áchab tómaa ngáne ádíí.

dómpē débēnlédte. ³ Cheé ékóá boŋ éwāmsān mwă púuted anyín á dīd áwēn, ésebán ehēle nkɔg níme rídé mmōŋ á dīd anyín? ⁴ Chán ehēle-se eláá mwānyoŋ wēé ámwē móhūd mó púuted á dīd, áde nkɔg rídí mmōn á dīd? ⁵ A-edog-bad! Sébé éhūd nkɔg níme rídé mmōn á dīd, dɔ́ wétōŋ'é púuted eché edé mwānyoŋ á dīd anyín, boŋ ehúd-te chó. ⁶ Weetédé mam mé Dyōb se ébē mbwé, áyāle ékunnéd wē yāl ékūm-me wē. Weebwémmé nguu échōŋ ngese áyāle édyantéd chó ámín.

Hedén Dyōb kéchéé éche éhedéé

(Luk 11.9-13)

⁷ “Hedén Dyōb, ábē wē. Hēd, Dyōb débēl enyín, kūm ekob, Dyōb dédibnéd wē. ⁸ Ayāle kenzéé awē ahēdné Dyōb, ákūd, awē ahédé-'e, ányín. Kenzéé-'e awē akumé ekob, Dyōb dédibnéd mó. ⁹ Sáá-a-mwān ahéé mwān áhedénné ewēle, boŋ ábe mó aláá? ¹⁰ Ké-'e nyé ahéé mwān áhedénné súu, boŋ ábe mó nyá? ¹¹ Nzé e'bébtéd é' bad néé nyé nyébage áben bān kase é bwēm, tógtén-naá echen Sāŋ awē adé ámín? Chán-nō éebaá bad ábe béhédné mó kase é bwēm? ¹² Né-ɔ́, kéchéé éche édáá wēé bad bébel áwōŋ, ébel chó áwāb. Nén dɔ́ mbéndé e Dyōb ne bekal-bé-e'dáádāŋ ékoo'é ayáged.”

Nzii e alongé áde déemaá',

elélé áte

(Luk 13.24)

¹³ Yesue ambád aá, “Bwēé á ekob éche échíné áte, áyāle ekob éche ékag á dū-á-muú ékálé áte, nzii eched-te etánlédé, bad ábe bébwag-ke áhed bébúú áte. ¹⁴ Boŋ ekob é nzii e alongé ádē déemaá' edé mwāmpín. Nzii-'e eché etime áwed elélé abwē áte. Nguse é bad chó ébwag-ke áhed.

Bekal-bé-e'dáádāŋ bé metóm

(Luk 6.43-44)

¹⁵ “Nyétéd pónde ne bekal-bé-e'dáádāŋ bé metóm. Bélúmte byánán bēpwéédtédé néé rídyōŋ ní mbód, boŋ áwab nlém-té bédé ebébtéd néé ngā. ¹⁶ Nyéēchem bó á mbéltéd mímāb. Mewāŋ méchyáa e'pum é' besabé-ye? Ké-'e mekôd méchyáa' e'pum é' máŋgāle-ye? ¹⁷ Melemlem-'aá bwel ké é'héé ábe é'kwoge' bwām, é'chyáa-'e e'pum é' bwām. Boŋ ké é'héé ábe béekwogé' bwām, béēchyāā-'é e'pum é' bwām. ¹⁸ Bwel é' bwām béehelélé e'pum bé mbéb achyáa. Bwel bé mbébpē béehelélé e'pum é' bwām achyáa. ¹⁹ Bwel ké é'héé ábe béēchyāā' e'pum é' bwām, nwóó-nzag ákwel bó, abwém bó á dū. ²⁰ Né-ɔ́, nyéēbīl bekal-bé-e'dáádāŋ bé metóm á mbéltéd mímāb.

Bad ábe béhíde Yesue

ne nlém níbe

(Luk 13.25-27)

21 “Saké mod téé awě achəgtaad me aá, ‘A-Sán, A-Sán,’ əsəl á nkamlən mí mín. Bad ábe bébele ngáne echem Sán awě adé ámín áhədneé bó, bóó bəsəl. 22 Ade epun é nkáásé mé asóg épéé, bad híin bépě áwəm, bəlāngē me bán, ‘A-Sán, A-Sán,’ ngómé səkánlé’áá bad mam míme Dyəb álómné’áá sé aá mébenléd, á đín áđon, sébenléd-te ádon đín ábíded bad e’dəədəŋ bé mbéb áte, sébelé-’ε menyáké híin!’ 23 Héε mélaā’é bó meé, ‘Meebí’ε me nyé. Nyésyəə me á đíd-te! E’bébtéd é’ bad ngən!’ ”

Belón-bé-ndáb bébe:

a debyéé ne a eyókél

(Luk 6.47-49)

24 Yesue ambád ámpē aá, “Né-əó, mod téé awě awógé ábēm e’yale bén, bon ábelé-’ε ngáne é’hóbéé, áđii néε mod a mekínzé awě alóó ndáb á ebên é aláá mín ábel bon éwúu ásē. 25 Ambíd e nê, mbúú e ngíne enchá, e’đíb é’lone, ekukud-te étóm wéε ene ndáb émbēē, bon enkēnkweé, áyāle enlónéd á aláá mín. 26 Bon kénzéé awě awógé ábēm e’yale bén, bon eébele ngáne é’hóbéé, áđii nēngáne eyókél é mod éche élóó eche ndáb á nsíi mín. 27 Ambíd e nê, mbúú e ngíne enchó, e’đíb é’lone, ekukud-te étóm wéε ene ndáb émbēē. Ene ndáb enkwe. Enkúme émād-te aħented áte.”

Kunze eche Yesue awóó áyáged

28 Ade Yesue áamá nímén mésyāəl ahób, amute áde áwóglánnáá mó démbē menyáké bwāmbwam áyāle nyaa echē áyágté’áá. 29 Ayágté’áá bó néε mod awě nzé ahóbé, né éamá. Eeyágté’áá, nēngáne bemeléede bé mbéndé.

8

Yesue achəjté mod

awě meləŋ mékóbé

(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

1 Yesue ansüd á ekone sé. Ade ápédé é ekone sé ndun e mod ehídé’áá mó. 2 Hē dóo mod nhóg awě meləŋ mékóbé ápédé áwē bon ábwəgē mebóbón ne edúbé ésyāəl, áhəbē nén aá, “A-Sán, nzé edəə ehəle ébəl me nsán.”* 3 Dóo Yesue ábídté ekáá, ábānē mó á yəl bon álāngē mó aá, “Ndəə, sán!” Abwəg-ábwəg nímé meləŋ mēmmaá ane mod á yəl. 4 Dóo Yesue álāngéé mó aá, “Weelāngé modmod dyam áde ábenlédé, bon kě élúmed yəl wéε prise, ásimen wε. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Mosεε éhədéé, álúmed bad wéé mósāā.”

* 8:2 Mmén nteltéd rídé á Kálag e Levitikus eped dyòm ne é’láán nchoo móom méniin ne rítáan ápe nchoo móom méniin ne ntóób (Lev 13.45-46).

*Yesue achõjté mbaledé
a mod ambáá a sánze
(Luk 7.1-10)*

⁵ Ambíð e nê, Yesue ankě á dyad á Kapenahum. Née ápédé áwed, mod ambáá a sánze é Roma ambé awě akamlaan mbwókel e sánze. Ane mod anhye mó achán, áhõbē ⁶ aá “A-Sán, awêm mbaledé eedyé’é bwâm, adé á anoj de nkole á ndáb. Eéhēlēē ahide ásē. Atage bwâmbwam.” ⁷ Yesue anláá mó aá, “Měpě, ríchõd-te mó.” ⁸ Dóo mod ambáá a sánze ne átimtanné Yesue aá, “A-Sán, mměn meékwognedéé ákob we nken áwêm ndáb, boj hób ké eyale, awêm mbaledé ádyéé bwâm. ⁹ Mměn ndíi mod awě adé ásē e nkamlen, mměn-ne nwóó sánze éche nkamlanné. Nlânge póg meé, ‘Kǎg’, ékǎg-ke nê dēn, empée meé ‘Hyǎg’, éhyǎg-ke né dēn. Nzé nlânge awêm mbaledé meé, ‘Bēl échén’, ábelé-’e né dēn.” ¹⁰ Ade Yesue áwógé nê, yǎl enkóm mó áte. Dóo álângeé bad ábe béhídé’áá mó aá, “Ne mbále, nlânge nyé meé, meényínēē mod a alonj á Israel ké nhóg awě awóó nyaa e adúbe echē anén nken-e-mod áwóó. ¹¹ Nlânge-’e nyé nén meé pónde echē ngande ébēē á nkamlen ní Dyõb, bad híin ábe bénkěntǎngén abé áhed bēbíd á akuu ne á mbǎj ábē á ngande nchoo ne betaa, Abrahame, Aisige ne Jakõbe. ¹² Boj bēbídēd bad ábe běntǎngēn abé á nkamlen ní Dyõb á ebwóg-te, bēbwém bó á ehíntén-tē. Áhed-taá béchyéé’é bedyǎg-ke mesoj á nsəl.” ¹³ Dóo Yesue álângeé ane mod á sánze aá, “Súé’ á ndáb, ébenled ngáne édúbpé.” Melemlem mé pónde mbaledé awě ane mod ambáá a sánze andyě bwâm.

*Yesue achõjté ekud é bad
(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)*

¹⁴ Adě Yesue ápédé á ndáb wée Petro, antán Petro mwaád nyaá á anoj dé nkole, ahéb dēnsog mó. ¹⁵ Née Yesue áchǎngé mó á ekáá, ahéb ámāá mó. Anhidé ásē, ákõb-pe Yesue nken. ¹⁶ Ene ngukél bad bēmpēén bad híin wée Yesue, ábe e’dǎádǎj bé mbéb bēmbēē áte. Yesue ambenléd ábē e’yale bé nsəl abídéd ábē e’dǎádǎj bé mbéb, áchõd-te bad bésyǎəl ábe békónlé’áá. ¹⁷ Yesue amběl nímén mésyǎəl álóned e’yale ábe Dyõb dénlõmēnnē nkal é’dǎádǎj Yesayaa nén aá, “Ankõbén syánē nkole rísyǎəl ne nímēd metake.”

*Bad ábe bēmpõn Yesue ahid
(Luk 9.57-62)*

¹⁸ Ade Yesue ányíné ngáne ndun e mod élǎjnéde mó, anláá ábē bembapēē aá bóbõó bétime á pēd e edib-é-nzab eníní. ¹⁹ Hē dóo meléede a mbéndé nhóg ápédé áwē boj áhõbē aá, “A-meléed, mēhíd we kéhéé áde ékagké.” ²⁰ Yesue antimtén mó aá, “E’bubwóg é’wóó ábab e’lóm wée bésóléé, menõn-ne ámpē méwóó nímab mǔm, boj Mwǎn-a-Moonyonj eewóó’é hõm

ádě ábánnεé nló.” ²¹ Dóo mod ampée awě mómpē ahidé'áá Yesuε álāngεé mó aá, “A-Sáj, mwě, řsėbe řķe řĺıme echem sáj.” ²² Dóo Yesuε átımtanné mó aá, “Hídé me, chené ndım nı bad mēn řĺıfıme nımāb ndım.”

Yesuε ahóódté ekukud
(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³ Ene pónđé dóo Yesuε ásólé á bǎle-tē ne ábē bembapεε bon bėbwōgē eke. ²⁴ Adě bėpėdé á edıb-te, dóo ekukud é ngıne ébóótėdé atóm. Embē ngıne nyaa echě káájne bǎle bēmponné asú ásē á mendıb-te. A pónđé eched Yesuε akúné'áá. ²⁵ Hé-'áá bembapεε bėnyeméé mó ásē bon bėlāngē mó bán, “A-Sáj, sōn, wōngén, pōn syānē dewág-ōō!” ²⁶ Yesuε ankwentén bó aá, “Cheé ékáj bon nyėwōgē mbwōg? Cheé ékáj bon áđēn adúbe ábē mwāmpın nén?” Dóo átyéémé ámın, bon ákamlán ekukud éche étómé'áá, ne edıb éche éhódé'áá áte. Abwōg-ábwōg ekukud énsēle, edıb ámpē éche éhódé'áá áte énsōg ahod. ²⁷ Yǎl enkóm bembapεε áte bwāmbwam áde bėnyıne nē, bėsēdté bánken, “Ebál é mod éhéé chén éche kááj ne ekukud ne mendıb bėwōgné?”

Yesuε achōřté bad bėbe
ábε e'dáádāņ bė mbėb bėmbēē áte
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Ade Yesuε ne ábē bembapεε bėpėdé á múde mé edıb-é-nzab nımıńı, á mbwōg e bad bė Gerasın, bad bėbe ábe bėmbıd á soóbadε bėmbomén mó. E'dáádāņ bė mbėb bėmbē ábē bad bėbe áte. Abē bad bėmbē nganġlen nyaa echě mod ké nhóg éechuε'áá ene nzıı abwε. ²⁹ Anyın áde bėnyıne Yesuε, bēmbootéd abón bán, “A-Mwān a Dyōb, cheé syānē dėwōřné? Epedé hén ákógsen sé áde pónđé éepėdēē-yε?” ³⁰ Esōg é nguu chó-'ε ébėdé benben ne áhed, édyāg medyė. ³¹ Héε ábē e'dáádāņ bė mbėb é'cháa-'ε Yesuε bán, “Sėbíı bán wėbíđėđ sé, bon tėdé sėsól á esōg é nguu-tē éche éde hıńı nē.” ³² Dóo Yesuε ákamlanné ábē e'dáádāņ bė mbėb aá, “Nyėbíđ!” Abıd áde ábē e'dáádāņ bė mbėb é'bíde ábē bad áte, bėnsōl nguu chē áte. Abwōg-ábwōg, échē esōg é nguu émpādē ásē, ényāgté' á aláá é nkin mé edıb-é-nzab, éhún á edıb-tē, éwé-'ε. ³³ Benōn bė nguu bėntōm mehélé á dyad-tē, bėkag bėkanlé bad dyam áde ábėnlėdé ne ábē bad ábe e'dáádāņ bė mbėb bėmbēē áte. ³⁴ Awóg áde ábē bad bė dyad bėwógé nē, bėmpādē ásē áķe dé atán Yesuε. Néε bėnyıne mó, bėnchāņ mó bán, áhıde áwab mbwōg.

9

Yesue achōjté mod

awě awédé epeɗ

(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Ambīd e ene pónđé, Yesue ansól á bōle-tē ámpē, áchābē edib-é-nzab, átīm ámbīd áwē dyad wée ádyéé'áá. ² Ape áde Yesue ápedé áwē dyad, bad behóg bēmpēēn mod á mekále mīn awě awédé epeɗ. Ade Yesue ányíné adúbe áde ábē bad, anláá ane mod awě awédé epeɗ áá, "A-mwān, weewógé mbwóg, nłagséné wε mbéb." ³ Hē dōo donge dé bemeléede bé mbéndé bényonǵéé áte bán, "Anén mod asyāā Dyōb!" ⁴ Yesue anchēm bó mewēmtēn áte. Hée ásedtéé bó aáken, "Cheé ékáá boŋ nyēwōŋ nímén mewēmtēn mé mbéb áte?" ⁵ Ahéé adé dyam ásad, áhób wée, 'Nłagséné wε mbéb,' káa áhób wée, 'Syāá ásē, ébooted akε?' ⁶ Boŋ mēlūmēd nyé mēé Mwān-a-Moonyon awóó kunze á nkōŋsé áłagsen mbéb." Hée álāŋǵéé ane mod awě awédé epeɗ áá, "Syāá ásē, étēd nímōŋ mekále, ésúe' á ndáb." ⁷ Dōo ane mod áhídté ásē boŋ ásūē-ε á ndáb. ⁸ Mbwóg ménkōb bad ábe bényín ngáne ádén akan ábénlédé. Bébootéd-tε Dyōb aken áde ábágé baányon kunze ábel éché nđín é mam.

Yesue achénlé Matyo

áhíd mó

(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Ambīd enē Yesue ansyāó ádē abwóg á hōm. Ade ákagkē nē, annyín mod awě béchágé'áá bán, Matyo. Matyo andyēé ásē á ndáb eche ásánté'áá tááse áte. Hée Yesue álāŋǵéé mó nén áá, "Hídé mε." Dōo Matyo átyéémé ámīn, boŋ áhídē-ε mó. ¹⁰ Ambīd e pónđé Yesue ankě á ndáb wée Matyo* ádyé ndyééd. Ekuđ é besaad bé tááse né bad bé mbéb bēmpēē bēmpě bēdyēēn Yesue ne ábē bembapeε áhed. ¹¹ Néε donge dé Befarisia bényíné ngáne Yesue ádyééne éché nđín é bad, bēnsédéd ábē bembapeε bánken, "Cheé ékáá boŋ awēn meléede ádyāǵ ndyééd ne besaad bé tááse ne bebel bé mbéb bēmpēē?" ¹² Dōo Yesue ákwentanné bó áá, "Bad ábe bēdyéé bwām bēetóǵnēné mod-a-bwel. Bad ábe bēkonle' bóo bēetóǵnēné mod-a-bwel. ¹³ Nyéke nyéhēd áte ábel nyésōŋten ábén e'yale ábe é'ténlédé á kálag e Dyōb nén bán, 'Chōm éche nħēdnéé bad éđii nłém í ngol, saké mēnde.' Meépedéé á nkōŋsé áchéle bad ábe békóbnédé á'sō é' Dyōb, boŋ mpedé áyāle bad bé mbéb."

* **9:10** Nđáb wée Matyo káa ndáb eche Yesue.

*Nsɛdtéd t̃ngene ádid ỹl nzaa
á mekáne-té
(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)*

¹⁴ Hê d̃oo bembapɛɛ ábe J̃ɔne, Ndusɛɛ bépédé w̃ɛɛ Yesue bon bésɛdté mó bánken, “Cheé ékáá bon sé ne Befarisia sédidé ỹl nzaa á mekáne-té, bon ábōɲ bembapɛɛ pen béedidé?”
¹⁵ Yesue ankwentén bó ne ngan aá, “Chán bad ábe belébpé á ngande e e’wónyé béhele bélebe’ áde bédíí ne mod awě akudé s̃ómbé? Béehelélé. Bon epun épě éche békobénné bó mod awě akudé s̃ómbé. Echê epun d̃oo bédidté ỹl nzaa á mekáne-té.
¹⁶ Nyébíí nén bán, nzé mod anabpe’ mbóté, eetédéé eped é abad ék̃ōl̃ɛ se ánabnéd nchun ní mbóté, áyāle nzé échê eped é abad ék̃ōl̃ɛ ébóótédé abób áte ébelé éhabnéd abad dé nchun. Nê ábele’ échê epun é mbóté ékale’ áte tómaa ngáne énsēbēē abé.
¹⁷ Melemlem ñngáne mod éētédēē m̃im mék̃ōl̃ɛ se ápen mó á nchun mé ntyág ní ngob e nyam. Ayāle nzé abelélé nê, né m̃im méhōd k̃óəɲ ntyág ní’yéd? M̃im mémād asyoge, ntyág-ke ámpē níbéb. Bon bétédéé m̃im mék̃ōl̃ɛ béhé á ntyág mék̃ōl̃ɛ-te. Nê ábele’ m̃im mébé bwām, ntyág-ke ámpē níbé bwām.”

*Yesue apuúdté ng̃ondéré p̃óg
echê enwé
(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)*

¹⁸ Ade Yesue ál̃ngéé bad m̃imén mekan, mod a nkamlɛn nhóg ampě awē abwóg mebóbón ne edúbé esyāāl, áhōbē nén aá, “Awem mwān a mmwaád awédé b̃ōb nén d̃en, hyäg ébán mó ekáá á ỹl ábel nén ápuu.”
¹⁹ Né-óó Yesue ampádé ásē ne ábē bembapɛɛ béhidē ane mod.
²⁰ Ade békagké nê, mmwaád nhóg ambé awě anwón nkole níme mekií mébidé’áá mó á ỹl p̃ondé esyāāl. Mmê nkole níbéde mó á ỹl á etūn é dyōm-a-mwé ne níbe. Hée ane mmwaád ábidé Yesue á mbíd, ásitán mó mesó mé nkobe níme ánwāá’é.
²¹ Ambel nê áyāle ánwálé mewēmtɛn aá, nzé m̃ósiténé m̃imē nkobe, aá né m̃ódyéé bwām.
²² D̃oo Yesue ákúnnédé bon anyín ane mmwaád. Anyín áde anyíné mó d̃oo ál̃ngéé mó aá, “A-mwān-a-mmwaád, adúbe ádōɲ ádidé wɛ bwām.” Abwōg-ábwōg ane mmwaád andyéé bwām.
²³ Yesue ampě á ndáb echê ane mod a nkamlɛn. Ade ásólé á ndáb-te, antán ndun e mod ebele ntogag ní ngine ne bad ábe bétóo e’lón, békōnē-’ɛ nkāngé ní kwééd.
²⁴ D̃oo Yesue áhóbéé aá, “Nyé moosyāál nyébíd á ebwóg, áyāle anén mwān-a-mmwaád eewédéé, akúne kúnén.” Hée bó moosyāál bébóótédé mó awōō.
²⁵ Bon áde ene ndun e mod émáá abíd á ebwóg d̃oo Yesue ásólé á toɲ echê bēnnaádté ane mwān. Née Yesue áchéngé mó á ekáá, apádé-’ɛ ásē ábwōg-ábwōg.
²⁶ Adén akan d̃enkanléd ene ped e alon esyāál.

Yesue achōɲté bad bé nd̃im bébe

²⁷ Née Yesue áhídté áđê abwóg á hõm, bad bébe ábe bēnkwe ndím béhídé'áá mós ámbíd, bēlēbpē-'ε e'saad bán, "A-Mwān a mbyaa míme Dabide, wóg sé ngol." ²⁸ Ade Yesue ásólé á ndábtē, ábē bad bébe ábe bēnkwe ndím bēntān mós. Dóo Yesue áseđtēé bós aá, "Nyédúbpé nēn bán nhele mbel nyēnyínen-ε?" Bēnkwentén mós bán, "Eε. A-Sān, sédúbpé." ²⁹ Dóo Yesue ábáné bós mekáá á mīd, boŋ áhōbē nēn aá, "Nyēwóo adúbe bán nyēnyínen, né-đó ébenled ngáne nyédúbpé." ³⁰ Abwōg-ábwōg bébootéd-tē anyínen. Boŋ Yesue asím bós etúu áte, álāngē bós aá, "Nyēelāngé mod ké nhóg áđén dyam áde ábēnlédé." ³¹ Boŋ ké nē, née bébídé áhed, bēmbē bēkēēn nkalan enε ped é alon ésyāāl ngáne Yesue ábélé menyáké.

*Yesue achōŋté mod
awē eehóbe'áá dyam*

³² Née ábē bad bébe ábe bēnkwe ndím ábe Yesue áchōŋté béhídté, bad bēmpēēn mod wée Yesue awē ankwē ebóbé áyāle edáádāŋ é mbéb émbē mós áte. ³³ Boŋ áde Yesue áamáá ane mod échē edáádāŋ é mbéb abided áte, ambootéd dyam ahób. Nēn dénkōbēd ndun e mod echē ebédé áhed menyáké, bēhōbē-'ε bán, "Dyam née áđén déēbēnlēdēē á Israel mbēd." ³⁴ Boŋ Befarisia pēn bēhōbē nēn bán, ahele bad e'dáádāŋ bé mbéb ahúd áte áyāle kōŋ e e'dáádāŋ bé mbéb chós ebage mós ngíne ábel nē.

Yesue awógé bad ngol

³⁵ Né-đó Yesue akagé'áá myad mésyāāl, mémbáá ne mésad ene ped e alon, áyāgtē eyale é Dyōb á ndáb é mekáne, ákalé-'ε nkalan mí bwām mé nkamlēn ní Dyōb. Yesue achōŋté'áá bad bé nkole bésyāāl ne nyaa é nkole ésyāāl éche émbē áfíntē echáb. ³⁶ Ade Yesue ányíne ndun e mod, ngol enlóg mós á nlém-tē bwāmbwam áyāle echáb. Ambé bós ngol áyāle bétágé'áá áte, bēwōo-'ε nwōŋgen. Bēmbē née nídyōŋ ní mbód míme méewōo nnōn. ³⁷ Dóo álāngēé ábē bembapēē aá, "Nzag echyáá bwāmbwam, bwēm é'hednaad apád, boŋ bepád béebuu'é áte. ³⁸ Né-đó, nyékānne nēn bán nwóo-nzag álōm bepád."

10

*Bembapēē bé nlomag
dyōm ne bébe*

(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Ámbíd e nē Yesue anlād ábē bembapēē dyōm ne bébe áte. Ambε bós kunze ábided bad e'dáádāŋ bé mbéb áte, áhood bad bé nkole ne nyaa é nkole ésyāāl. ² Mīn míme bembapēē bé nlomag dyōm ne bébe ábe Yesue mōmēn: A'só, Simōne awē béchágé'áá bán Petro ne mwānyaŋ Andreyā. Jemse bós

mwānyan Jone, bān ábe Zebēdie, ³ Filibe ne Batolomyo, Tōmase ne Matyo nsaad-a-táase, Jemse mwān awē Alfōse, ne Tadiose, ⁴ Simōne awē ambé á epepé é kán e alon, ne Judas Iskariōde awē antīm Yesue asóm.

*Yesue aláŋgé bembapēē bé nlomag
ngáne bēbenlé míme nsón*

(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Abē bad dyōm ne bébe bóo Yesue ánlōmmē. Anláá bó aá, “Nyéekāg á myad míme méesē myad mé alon á Israel, nyéekāg-ke dyad ké ahóg á alon á Samaria. ⁶ Bon nyékag wēe bad bé Israel. Bédé née ndyōŋ mí mbód míme mbóó. ⁷ Nyékag, ngáne nyékagké, nyéhāŋte nén bān, ‘Nkamlen mí mín ndé benben.’ ⁸ Nyéchoŋte bad bé nkole, nyépuudte bad ábe bēwédé, nyéchoŋte bad ábe bēkonle nkole mé melōŋ ábel bēsāŋ, nyébídte-’e bad e’daádāŋ bé mbéb áte. Mbagé nyé ngíne ábel mímén mésyāāl, meéhēdnēé nyé nsábe. Né-ōó nyémpē nyéke nyébele melemlen nyéēhēdnē bad nsábe. ⁹ Nyéewánlé mōné ké nhóg áyāl. ¹⁰ Nyéewánlé ekwe, ké’ē mbóté ébe áyāl. Nyéewánlé metámbe, ké’ē ntōŋ. Ayāle mod a nsón atāŋgéné ndyééd akud wēe mod awē ábenléé nsón. ¹¹ Nzé nyésólé dyad ké ahéé, nyéhēd mod awē akwēnténé nyé nken akob, nyédyēē áwe ndáb káōŋ ne pōndé éche nyéhídtéé ádé dyad. ¹² Ndáb ké ehéé echē nyésólé áte, nyélēlēd bad ábe bédé áwēd-te nén bān, ‘Nsaŋ mbē ne nyé.’ ¹³ Nzé bad ábe bédé áwēd-te békóbé nyé nken, mímén melentēn mé nsaŋ í Dyōb mbē ne bó. Bon nzé béekobe nyé nken, mímén melentēn ísú ne nyé. ¹⁴ Bon nzé nyépedé ndáb ké’ē dyad ké áhéé, bon béekwēntēne nyé awóglēn, nyékūd ebumbú á mekuu áde nyéhídtéé áhed, álúmed nén bān, Dyōb déekobéé bó. ¹⁵ Ne mbále, nlāŋge nyé nén méé á Epun é Nkáásé, nkógsen míme myad mé Sodom ne Gomora bényīnnē mébē mwāmpīn tómaa míme bad ábe bédé ádé dyad.”

*Metake míme
bembapēē békudté*

á dīn áde Yesue

(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ Yesue ambád aá, “Nyénōne’, nlóme nyé née ndyōŋ mí mbód átínté e ngā. Né-ōó nyébē mekínzé née nyā, nyépwiitedte née élāō. ¹⁷ Nyétēd pōndé, áyāle bad bēbē ábe bēkéén nyé á kóte, bēswādtēd nyé e’tāŋgú áwab ndáb é mekáne. ¹⁸ Ayāl e echēm bēpēén nyé á’sō é’ benkamlenē ne é’ kāŋ. Bébēl nē ábel nyékale bó nkalan mí bwām, nyékale-’e bad ábe béesē bad bé Israel. ¹⁹ Nzé bēpēéné nyé ké ahéé ákáad nyé, mod eētāgē’ áte áyāle chōm-ēē áhōbpē ké’ē ngáne áhōbpē chó. Ade pōndé épēé, chōm ébē éche áhōbpē. ²⁰ E’yale ábe áhōbpē béebáá

ábē, béhūū ne Edəədəŋ éche eche Sán awě ähōbpē mós. ²¹ Mod äbe mwānyan á mekáá mé bad bémpēe äbel béwūu mós. Séε mwān ámpē äbēl melemlen ne mwān. Mwān äkunnén sáá ne nyan yäl äbēl béwūú-’ε bó. ²² Mod asyāäl äkós nyé, áyāl echēm, boŋ kénzée awě äkaán nímē metake nlém káŋŋ ne a asóg, äkūd e’sooson. ²³ Nzé bétágté nyé á dyad ahóg, nyényaged nyéke ádínií. Ne mbále, nlānge nyé nén meé, nyéepaá nsón amad á myad mé alon á Israel mésyāäl, boŋ Mwān-a-Moonyon ápag. ²⁴ Mwān-a-ayáge eetóméé mod awě ayágte mós. Mbəledε-’ε eetóméé eche sán. ²⁵ Né-ɔ́ mwān-a-ayáge eetāngeneé néε áhedeé edúbé éche étómé éche mod awě ayágte mós. Mbəledε-’ε ámpē eetāngeneé néε áhedeé edúbé éche étómé éche eche sán. Nzé béchúúdé sáá-a-mbwóg bán Belzεbulε, né béchuú bad ábe bédé áwe ndáb mīn nīme mébébé tómaa nê.

Mod awě bétāngéné abāŋ

(Luk 12.2-7)

²⁶ “Né-ɔ́ nyéebáá’ moonyon. Ayāle dyamdyam déesaá á e’koŋned-te áde déebíd áwed. Ké ahóg-ke déesaá, áde ásóomé boŋ bán déebyéénné. ²⁷ Mam mésyāäl nīme rīlāngeé nyé á ehíntén-tê, nyéhōb mós á e’nyínen bé ekíde. Mésyāäl-le nīme nyéwógé á kun-tê, nyékal mós á nhéné. ²⁸ Nyéewógé mbwóg ne moonyon awě ahēle awúú ekob é yäl, boŋ eéhēlē’ edəədəŋ awúu. Boŋ nyébáa Dyōb áde ahēle ábēbéd ekob é yäl, abēbéd-te edəədəŋ á dü-á-muú. ²⁹ Eesaá mbále nén bán, bésóme’ ndun ébe áyāle kábpe póg-ε? Ké nê, ké póg eehúnéé á ndəəb ésebé á nkwen ten nīme echen Sán Dyōbe. ³⁰ Boŋ ne nyé, Dyōb ábíí káŋŋne mesonjé mé e’sid ábe é’dé nyé á nló. ³¹ Né-ɔ́, nyéewógé mbwóg, nyédé etógnén tómaa ndun, ké êmbuú ké áte.

Abíd Yesue mbōŋ,

ké’ε abāŋ mós áyāl

(Luk 12.8-9)

³² “Kénzée awě äbíd me mbōŋ á’sō é’ baányon, me-’ε mēbíd mós mbōŋ á’sō wéε echem Sán awě adé ámīn. ³³ Boŋ kénzée-’ε awě äbāŋ me áyāl á’sō é’ baányon, me-’ε mēbāŋ mós áyāl á’sō wéε echem Sán awě adé ámīn.

Yesue ad ngabén chós

mópééné átínté e baányon

(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “Nyéewémtán nén bán, nhyedé á nkōŋsé äpēen nsan. Aáy, meépedéé äpēen nsan, boŋ ngabén. ³⁵ Mpedé ákón mwān a mwēnchóm átāngēn sáá, mwān a mmwāád átāngēn nyaá, mmwāád-te átāngēn nyāŋ-kálé. ³⁶ Bad bé ekoyí bé mod bēbíd áwe ndáb-te dēn.

³⁷ “Kéńzée awě adəə nyaá ké’ε sáá tómaa me eékwognedéé awēm mbapεε abé. Kéńzée-’ε awě adəə awe mwān a mwεnchóm ké’ε awe mwān a mmwaád tómaa me, eékwognedéé awēm mbapεε abé. ³⁸ Kéńzée-’ε awě éépém ádē awōg se áhídnē me, eékwognedéé ábē awēm mbapεε. ³⁹ Kéńzée awě ahede ádē alongé ason, ábōd dó. Bon kéńzée-’ε awě ábōd ádē alongé áyāle echēm, ákud alongé áde déemaá’.

*Nsábe ní Dyōb ne bad
ábē békobe’ ábē bembəledε
(Mak 9.41)*

⁴⁰ “Kéńzée awě akobé nyé nken, né me-εé ákóbé nken. Kéńzée-’ε awě akobé me nken né echem Sáŋ awě alómé me mós ákóbé nken. ⁴¹ Kéńzée awě akobé nkal é’dəədəŋ nken áyāle ádíí nkal é’dəədəŋ, ákud nsábe mé nkal é’dəədəŋ. Kéńzée-’ε awě akobé mod awě asáá nken áyāle ásáá, ákud nsábe níme mod awě asáá. ⁴² Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kéńzée awě abagé ké mendíb mám wé ngēn wéε anén nhóg awě ahíde me, ké ane awě eébude etógnén abé, atəŋgené nēε ákúdé nsábe ní Dyōb.”

11

*Jone, Ndusene alómé
ábē bembapεε wéε Yesue
(Luk 7.18-35)*

¹ Ade Yesue áamá ábē bembapεε dyóm ne bébe nímén mésyāēl alyágtεn, anhidé ádē abwóg á hóm áke déyáged ne ákal eyale é Dyōb á myad níme mébédé benben ne áhed.

² Ene pónde Jone, Ndusene ambé á mbwōg. Ade áwógé mam mésyāēl níme Krístəə ábélé’áá, anlóm ábē bembapεε áwē. ³ Anhób áá béseded mó bánken, mó adé ane awě Dyōb áhóbé áá mósōlóm-ε, ngé bésine’ mod ampée? ⁴ Héε Yesue átímtanné bó áá, “Nyétime’ ámbíd, nyéke nyéláa Jone mekan níme nyéwógé ne níme nyényínné díd. ⁵ Nyéláa mó bán, bad ábe bēnk wē ndím bényínne’, ábe bésyágtáá, békag bwām, ábe meləŋ ménkōbpē, bésáá. Abe bēnk wē ndóg bēwógne’, ábe bēnwē, bēpuude’, nkaləŋ ní bwām-me ámpē níkalte’ wéε betóótōkē bé bad. ⁶ Nnam níbē-’ε ne kéńzée awě eéhəŋlεne nlém á abum təŋgene me.”

*Yesue ahábé təŋgene
Jone Ndusene*

⁷ Ade bembapεε ábē Jone bétímeé ámbíd nē, dós Yesue ábóótédé ndun e mod echē embé áhed akale təŋgene Jone. Ansədéd bó aáken, “Pónde echē nyémbídtē áke dētán Jone á ehyange, cheé nyéwēmtēnnē bán nyéenyín? Apab á chyaá áde epub éságtéé-yε? ⁸ Cheé nyénkongé ábíđ áke dé anyín? Mod

awě ahédé mbóté echě ébóó bwâmbwam-ε? Bad ábe béhâg échê ndín é mbóté bédyεε dás̄ á ndáb é kâη. ⁹ Nyélaa με, cheé nyémbîdtē âκε dényín. Nkal é'daédâη mós̄ nyénkεé anyín-ε? Nê dên! Ne mbále nlânge nyé μεέ, nyényíné mod awě atómé nkal é'daédâη. ¹⁰ J̄one mós̄ adé ane awě béhóbé'áá áde bétélé e'yale ábe Dyôb áhóbé aá, 'N̄oné', nlóme nímêm mésénze níme mésēbē wε á'sō, áboηsen wε nzii.' ¹¹ Ne mbále, nlânge nyé nén μεέ, mod ké nhóg awě abidé á abum dé mmwaád eetómεé J̄one, Ndusenε. Boη ké nê, mod awě adé ndimtεn áyāle bad ábe bédé á nkamlen mí mín, adé etógnén tómaa J̄one. ¹² Bootya ne pónde echě J̄one, Ndusenε ábótédé nkalan ηí Dyôb akal káâη ne epun é'chii, nkamlen mí mín níkude metake híin á mekáá mé bad, e'wanje é' bad-te é'kume nímê nkamlen nzum.* ¹³ Mbéndé ne bekal bé'daédâη béhóbé tâηgene nímê nkamlen káâη ne pónde echě J̄one. ¹⁴ Né-ós̄, nzé nyébōηséné échab ehób adúbe, J̄one mós̄ adé ane awě béhóbé'áá áde bēnhōpē bán, Elaijaa ahúé'. ¹⁵ Kénzée awě awóó metúu áwoge'.

¹⁶ “Boη cheé méhagténné nyonjeηl e'chii? Enén nyonjeηl edii nēηgáne bēndem ábe bédyéeé á dyad-tē, boη bélébpē nhóg ne aníníí,

¹⁷ bán, 'Sétóngé nyé e'lon,

boη nyéeságεé.

Sékónné nyé nkânge ní kwééd,

boη ké nê nyéēlēbēē.'

¹⁸ Ayāle, J̄one abédé, eýwke'aá ndyééd adyé, eemwáge'aá-ε mím, béhōbē bán, 'Edaédâη é mbéb édé mós̄ áte.' ¹⁹ Mwān-a-Moonyon apedé, ádyāg ndyééd, ámwāg-κε mím, béhōbe bán, 'Nyénóne mós̄, adáá ndyééd bwâmbwam. Mmwé-mímε ngēn, awoηne belad bé tááε ne bebel bé mbéb.' Boη káâη ne á asóg, mam níme mébenléd mélūmēd nén bán, debyéeé á Dyôb átâηgéné.”

Myad níme bad bēnkēndúbée Yesue

(Luk 10.13-15)

²⁰ Bad ábe bēbédé á myad níme Yesue ámbenlé ekud é menyáké áte bēnkēnhēηlénne ádab abé dé mbéb. Né-ós̄ Yesue ambootéd bós̄ akáne áte, ²¹ áhōbē aá, “A-bad bé Korazin, ébēēn nyé ebébtéd! Ebēēn nyēmpē ebébtéd á-bad bé Betsaida! Ayāle nzé émbē bán, ndāle é mekan éche Dyôb ábélé áwēn myad, mēmbenléd nē á dyad á Tirε ne dyad á Sidon, né bēnwāā melebe se etūn, bémwagtéd-te mbúbú áyāl álúmed nén bán, béhāηléné ádab abé dé mbéb. ²² Mbále, nlânge nyé nén μεέ, á mbwε mé nkáásé, nkáá níme bad bé Tirε ne bé Sidon mébē mwāmpīn tómaa nímēn. ²³ Nyé bad bé Kapenahum ámpē,

* **11:12** E'wanje é' bad-te é'kume nímê nkamlen nzum káa nípag ne ewanje.

nyêwêmtan bán, nyêmaá apε ádyōb, boŋ bésudéd nyé kááŋse áse á dü-á-muú. Nzé menyáké míme Dyōb ábélé áwēn dyad mēmbenléd á Sodom† né adê dyad ádíi adé chii. ²⁴ Boŋ ne mbále nlanŋe nyé nén mēé á mbwε mé nkáásé Dyōb délūmēd ngol ne bad bé Sodom tómaa ne nyé.”

*Yesue alébpε bad aá,
béhyag áwē*

(Luk 10.21-22)

²⁵ Ene Póndé Yesue anhób aá, “A-Tê, Sánŋwéé a nkoŋ mí mín ne ní sé, nságnen mbê ne wε, áyāle elúmté mpín mí bēndem mam míme ébāŋné bad bé debyéé ne bad bé nsōŋten. ²⁶ Εε, A-Tê, nê dēn dōó édáá wεé ébenled.” ²⁷ Dōó ábádeé aá, “Echem Sán ebagé mekan mésyāāl áwem mekáá. Mod ké nhóg eékoŋtεé mwān abii ésebé Dyōb Titée. Mod ké nhóg-ke ámpē eebii’ē ngáne Titée ákōŋté abé ésebé mwān, ne kénzεé awē mwān ádáá aá mólūmed mō.

²⁸ “Nyéhyag áwēm, nyé bad bésyāāl ábe nyékómé nted míme ndélé apém, mēbe nyé nkóme-áte. ²⁹ Nyékwentεn áhíd nímēm mekuu, nyéyágke’ε awēm, áyāle mpwiítédé, nchií’ε nlém á abum. Nyéhyag, nyéēkud nkóme-áte. ³⁰ Ayāle ayáged ádēm déeleléé áte, nted nímēm-mε méedeleé.”

12

*Atón dé Mbwε-mé-nkóme-áte
(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)*

¹ Mwāmpín mí pōndé ámbíd e nê, Yesue ne ábē bembapεε bétómé’áá á nzag é ngun-tê.* Nén ábédé á mbwε-mé-nkóme-áte. Nzaa ewagáá ábē bembapεε. Né-óó bēmbotéd e’sóg é’ ngun apád, bépāke’, bedyág. ² Befarisia bényīn nê, dōó bélánŋéé Yesue bán, “Nōné’, ábōŋ bembapεε bébele dyam áde mbéndé éebagéé kunze abel á mbwε-mé-nkóme-áte.”† ³ Dōó Yesue átimtanné bó aá, “Nédē nyéēláá’é mbéd á kálag e Dyōb dyam áde kāŋ Dabidε ámbenlé áde nzaa ékóbé mō ne ábē bad-ε? ⁴ Eténlédé nén bán, ansól á Ndáb-e-Dyōb mō ne bad ábe bēnwoón mō, bedyé e’wεle ábe é’bédé ndε e Dyōb, ábe eched mbéndé eébagεé mod ké nhóg kunze ádyé. Ké bad ábe bēnwoón mō bēnkētāŋgēnné adyé. Bepriε bēnpεn bóó bēntāŋgēn adyé. ⁵ Káa nyéēláá’é á mbéndé eche Mosεε nén bán, mbwε-mé-nkóme-áte téé, bepriε bé Ndáb-e-Dyōb békweg mbéndé e mbwε-mé-nkóme-áte áyāle nsón míme bébeleé boŋ ké nê, nê déesaá mbéb á’sō é’ Dyōb-ε?

† **11:23** Dyōb démbēbēd dyad á Sodom áyāle ebébtéd eche émbε áwed. * **12:1** Echē ngun ébédé nyaa e ngun eche bébenléé e’wεle. † **12:2** Bad bēnkētāŋgēnné nsón abel á mbwε-mé-nkóme-áte. Ne Befarisia, apád ádē bembapεε bépádé’áá ngun ébédéé néε abel dé nsón.

⁶ Nlânge nyé nén meé dyam áde hén bəəb áde áde etógnén tómaa Ndáb-e-Dyöb. ⁷ Eténlédé ngáne Dyöb áhóbé aá ‘Chöm éche rñedneé bad édií nlém ní ngəl saké abe dé mende.’ Nzé nyénkonj ábén e’yale asōnten né nyéehēlē-se nyéchəgé bad bán, bédé bebel bé mbéb áde béebeléé mbéb. ⁸ Nyébii-óó nén bán Mwän-a-Moonyonj awóó nkamlen káəjne ámín e mbwe-mé-nkóme-áte.”

Yesue achōnté mod

awě ekáá éwédé

(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Ambid e pónde, Yesue anhidé hē, áke asól á ndáb e mekáne. ¹⁰ Mod abedé áhed awě ekáá éwédé. Bad behóg ábe bēhédé’áá Yesue awusé akóben, bēnsedéd mós bánken, “Eched mbéndé ebagé kunze ádid mod bwám á mbwe-mé-nkóme-áte-ye?” ¹¹ Dóó ásedtéé bós aaken, “Nyé ahéé nímē mpəm ní mbód mēhūnnē á echóg-te á mbwe-mé-nkóme-áte bonj eékag mós ahúd? ¹² Nzé nyēhele-se nyébel nē ne mbód ngēn, tógtēnnē moonyonj awě adé etógnén tómaa mbód. Né-óó, mbéndé eésáá nén bán mod eébēlē bwám á mbwe-mé-nkóme-áte.” ¹³ Dóó álângeé ane mod awě ekáá énwēē aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásanlé ekáá áte, ekáá éndyēé mós bwám ámpē néé échíníí. ¹⁴ Ade nén ábénlédé, Befarisia bémbid á ndáb e mekáne, bébootéd Yesue ahəge, áwúu mós.

Yesue, mbaledé awě Dyöb ápwédé

¹⁵ Yesue ambíí aá bēhəgke mós. Nē dēmbēl anhidé adē abwóg á hóm. Ade áhídté, ndun e mod enhíd mós, anchoód-te bad bé nkole bésyāāl. ¹⁶ Bonj ansím bós etúu áte aá béelāngē bad nyaa e mod eche módíí. ¹⁷ Ambel nén álóned e’yale ábe Dyöb dénlōmēnnē nkal é’dəədənj Yesayaa aá, ¹⁸ “Nyénəne’, awēm mbaledé nén awě mīpwédé, ndəás mós nwógne-’e mós menyinje. Mēlōm échēm edəədənj ébē ne mós. Abídéd mbakú echē etyéémé átíntē e bad ábe béesē bad bé Israel. ¹⁹ Eebeléé nswanj ne bad, éetəgé-’aá. Béewóg-kaá mós ehób á dyad-tē. ²⁰ Eekógédté ngen echē enəgkē, éedíméd-taá etrukánj éche éhede adím. Abel nén káənj né mbeltéd ní bwám múmós rítédé etál. ²¹ A đín adē dóó bad ábe béesē bad bé Israel bésúmmé nlém.”

Bad bán Yesue abenlaad

ngíne eche Bēlzēbulē

(Mak 3.20-30; Luk 11.14-23)

²² Dóó bépééné mod wēe Yesue, awě ankwě ndím, ákwē-’e ebóbé áyāle edəədənj é mbéb émbē mós áte. Yesue anchoód mós.

Ambootéd anyínen, áhōbē-’ε akan. ²³ Ade bad bésyāāl bényíne nê, yāl enkóm bó áte bwāmbwam. Bën ne bën bêmbootéd ahób nén bán, “Ehele-se ébé né anén mod adii mwän a mbyaa míme Dabide awě básiné-ε-yōō?” ²⁴ Boη áde Befarisia béwógé nê, bénhōb bán, “Saá ngíne eche Belzebulε awě akamlan e’dáádəη bé mbéb chōó ábenlaadté ábíded bad e’dáádəη bé mbéb áte-ye?”

²⁵ Yesuε ambíi mímāb mewēmten, né-ōó, anláá bó aá, “Aloη ké ahée áde ákábne áte, boη nchemten méesě, débēb. Dyad ké ahée-’ε, ké’ε abum á ndáb áde ákábne áte, boη nchemten-ε méesě, déētyēmēē. ²⁶ Né-ōó, nzé Satane awanne Satane, né awanne eche yāl. Chán-nō mímē nkamlen méhenlé atyéem? ²⁷ Nzé ngíne eche Belzebulε chōó mbenladté ábíded bad e’dáádəη bé mbéb áte, né ngíne eche nzé-’ō ábēn bad ábe bébídté e’dáádəη bé mbéb bébenladté? Bën bóó békwid nyé nkáá. ²⁸ Boη ngáne édíi nén bán ngíne e Edáádəη é Dyōb chōó mbenladté ábíded bad e’dáádəη bé mbéb áte, nê álúmte nén bán nkamlen ní Dyōb nípedé átínté echēn.

²⁹ “Mod eéhēlē-ε asól á ndáb e mod a ngíne se ádūm ábē bwēm ésebán asébpé mó ahaη. Amaa-’áa mó ahaη boη atéd ábē bwēm é’syāāl.

³⁰ “Kéznéé awě éesě ne me, né atāngan me. Kéznéé-’ε awě eewōngán me álad, né apáa páán. ³¹ Né-ōó, nlānge nyé meé, Dyōb délagsén bad mbéb ké ríhée míme bébélé ne nzyāη ké ehée eche básyáá Dyōb. Boη kéznéé awě ahóbé e’bébtéd é’ mekan tāngene Edáádəη éche Esáá éekudté alagsen. ³² Dyōb délagsén kéznéé awě ahóbé eyale é mbéb tāngene Mwän-a-Moonyoη, boη déelagsénne kéznéé awě ahóbé eyale é mbéb tāngene Edáádəη éche Esáá, ken bōōb ké’ε á pōndé echē ehúε’.

A epum dōó bécheméé bwel

(Luk 6.43-45)

³³ “Nzé epum é’ bwel ébóó, né bwel ábe é’chyáá échē epum bómpē é’bóó. Nzé epum é’ bwel ébébé, né bwel ábe é’chyáá échē epum bómpē é’bébé. Ayāle á epum dōó bécheméé bwel. ³⁴ Píi e nyā chén! Chán nyéhēlé-ε nyéhób mekan mé bwām, áde nyé bën nyédíi mbéb? Mam míme nílóné mod á nlém-tē, mó-’aá mébíde mó á nsəl. ³⁵ Mod a bwām abele bwām áyāle é’bíde mó á nlém-tē wée bwām é’kōñnéde. Mod a mbéb-pe abele mbéb áyāle mbíde mó á nlém-tē wée mbéb níkōñnéde. ³⁶ Nlānge nyé nén meé, á mbwe míme Dyōb dékāadtē bad bé nkōñsé, mod téé ábē nzom echē enkəη boη ahób ekúkú é eyale téé échē ámbíde dté á nsəl. ³⁷ Né-ōó, kéchéé éche wénhōbpē chōó ékəη boη ésūū nzom káa ékwε nkáá.”

Béhédné Yesuε e’chemléd

(Mak 8.11-12; Luk 11.29-32)

38 Dóo donje dé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bélângeé Yesue nén bán “A-meléed, sêhede nén bán élúmed sé e’chemléd ábe é’lúmte nén bán echoŋ ngíne ehúú ne Dyöb.”
 39 Yesue antimtén bó aá, “Echén ebébtéd é nyonjel, nyééhēdēē Dyöb awógen, nyêhede-’e e’chemléd bé menyáké! Boŋ nyéekudté nzése e’chemléd bé menyáké ábe nkal é’dáádəŋ Jonaa. 40 Jonaa ambé e’pun é’láán á abum á súu e mbáátê. Melemlem dóo Mwän-a-Moonyon abēē á ndəəb-sé e’pun é’láán. 41 A mbwe mé nkáásé, bad bé Ninive bényemé á soŋ-tê nchoo ne enén nyonjel e bad. Bétyēēm mbónj echē ěkwid enén nyonjel e bad nkáá, áyāle áde Jonaa ákánlé’áá bad bé Ninive eyale é Dyöb, bēntédé abel dé mbéb. Boŋ mod adé hén bəəb awě atómé Jonaa, boŋ nyéewóglánné mó. 42 A mbwe mé nkáásé, mmwaád awě akamlánnáá alon á Seba, ányemé á soŋ-tê, nchoo ne nyonjel e bad bé’ chii, átyēēm mbónj echē ěkwid bó nkáá. Běkwě nkáá áyāle áde Solomoné áyágté’áá, ane mmwaád ambíd se nchabnede wée nkōŋsé rísógé áhye dé awóglen mam mé debyéé níme Solomoné áyágté’áá. Boŋ chii nén mod adé hén awě atómé Solomoné.”

*Nzé edáádəŋ é mbéb
 étímé mod á yāl ámpē
 (Luk 11.24-26)*

43 Yesue ambád ahób aá, “Nzé edáádəŋ é mbéb ébidé mod áte, ébelé ébwāgē á ehyánje áhed abwóg áde ékōmmēé áte. Nzé éekude, 44 ébelé éhób aá, ‘Mětīm ámbíd á ndáb eche mémbídtē áte.’ Ape áde épagké ébelé étán née chōmchōm éesaá á ndáb-te, née ndáb ésaá áte ne née bénábpé-’e chó áte. 45 Héé ékagké bəəb, éke épēēn e’dáádəŋ bé mbéb bēmpēe saámbe ábe é’dé ebébtéd tómaa mwēn, boŋ é’hye é’sól ane mod áte, é’bwóg-ke e’dii áhed. Ené pónde, ane mod abág ebébtéd tómaa ngáne ánsēbēē abé. Né-əó, nē dóo ébenlédté ne nyonjel e ebébtéd e’chii.”

*Túmbé eche Yesue
 (Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)*

46 Ade Yesue álângeé bad nímén mekan, nyaá ne Yesue baányan bēmpě bėtyéém á ebwóg-te. Béhédé’áá Yesue ábel boŋ bósəə békál. 47 Hē dóo mod nhóg álângeé Yesue aá nyaá ne baányan bėpédé, bésine mó ebwóg-te, ákalen mó.‡ 48 Héé átímténé ane mod aá, “Nzéé adé echēm nyan, benzéé-’e bédé bānned?” 49 Hē dóo Yesue ányítanné abē bembapere ekáá boŋ áhōbē aá, “Echēm nyan ne bānned bóo bén! 50 Kénzée awě abele mam níme awēm Titée awě adé ámín áhedéé adii mwānned abé-’e echēm nyan.”

‡ 12:47 Donje á kálag dé e’só déewóó’é nímén nchoo.

13

*Ngan e mbál-e-bŭ**(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)*

¹ Mmê mbwε mēn ámbíd e nê, Yesuε ámbíd á ndáb-te wée ámbēē, áke ádyēē ásē á nkin mé edib-é-nzab é Galilia, áyáged bad. ² Bad ábe bēmpě áhed béntōmtēn abuu áte. Nê dēnkāŋ ansól á bǎle-tê, ádyēē ásē áyáged bó. Abê bad bésyāāl bētyēem á nkin bēwōglān mó. ³ Abēnládtáá ngan áyáged bó mekan híin. Ankalé bó ngan aá, “Nkwel-é-nzag nhóg ankě mbál asob á nzag-tê. ⁴ Ade ásobεé mó nê, donje dénhūn á nzii-tê, menon mēmpě, mémad mó asōmted. ⁵ Donje dénhūn á meláá-tê wée ndōob énkēmbuú’ē áte. Enwāmsēn abíd ásē ngáne ndōob énkēnchabpé ásē áhed. ⁶ Boŋ née enyεn é ngine épédé, énhyaād ábē bwēm é’wé’-ε, áyāle nkaŋ ménkēnsónlé bó á ndōob-tê bwām. ⁷ Mbál mēmpēe ménhūn wée mekôd médíí. Néε mekôd mé mékwógé, mékáŋ akwog áde ábē bwēm. ⁸ Boŋ donje dé mbál démpēe dénhūn á ndōob e bwām. Mmén mbál mémbíd ásē bwām, ríchyáá-ε bwāmbwam. Donje dé e’sóg dénwālē mbwókεl é mbum, donje móom ntóób, ábíníí’-ε móom meláán.” ⁹ Ade Yesuε ámadé nê, ambád áte aá, “Kénzée awē awóó metúu áwóge’.”

*Nzom echě ekáá boŋ Yesuε**ábenláád ngan áyáged bad**(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)*

¹⁰ Ámbíd e nê, bembapεε ábe Yesuε bēmpě mó benben boŋ bésēdté mó bánken, “Cheé ekáá boŋ ébenláád ngan áyáged bad?” ¹¹ Yesuε ankwentén bó aá, “Dyōb ábágé nyé kunze ábii kun é nkamlēn mí mín, boŋ ene kunze eébagnedεé ne bad bēmpēe. ¹² Kénzée awē awóó nsōŋten ní kun é nkamlēn mí mín, Dyōb débād mó nímé nsōŋten abε, ábel nēn átōmtēn awóŋ. Boŋ kénzée awē eewóo, Dyōb dékobén mó ké mwā nsōŋten awē áwóó. ¹³ Nzom echě ekáá boŋ ríkanlé bad ngan edíi áyāle bényíne’, boŋ béechemée, bēwóge’, boŋ béesōŋtānē. ¹⁴ Nēn álōnte e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é’daádāŋ Yesayaa aá, ‘Nyēēwōg awóg-ne-awóg boŋ nyéesōŋtēnné, nyēēnyīn, anyīn ne anyīn boŋ nyéechemmé. ¹⁵ Nhóbe nēn áyāle ábén bad bēhelée dyaŋ ayáge ámpē. Békólé metúu, bēládé’-ε mǐd. Bēewógké, bēenyīn-naá dyaŋdyaŋ.

Nzé énkēmbé nê, né bényīn, béchēm’-ε.

Né bēwōgēn metúu, nlém nímāb-pe rísōŋten.

Nzé bēbélé’-ε nê, né bétimén mε, né mēchoód-te bó.’ ”

¹⁶ Héε Yesuε ábádεé ábē bembapεε aláa aá, “Nsimé rídé ne nyé áyāle nyényíne’ mam míme nyényíneε, nyéwōgē’-ε mam

míme nyéwógéé. ¹⁷ Ne mbále, nlânge nyé nén mée, bekal-bé-e'dáádəŋ ne bad bé Dyöb híin bēnwānēn ānyín mekan míme nyényíné ne āwóg mekan míme nyéwógé boŋ bēnkēnyínné, bēnkēnwóg-kaá.

Yesuē atógké ngan e nwén-é-mbál

(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ “Bəəb-pəə nyésəŋten ngáne enén ngan e nwén-é-mbál édíí. ¹⁹ Nzé mod awóge eyale tāŋene nkamlen mí mín, boŋ eesəŋtene chó, Satanē abelé áhyē, ahúd mó chó á nlém-tē. Echén ndín é bad édíí nēŋgáne mbál míme ríhúné á nzii-tē. ²⁰ Mbál míme ménhūn á meláá-te rílúmte bad ábe békobe' eyale é Dyöb ne menyīŋge ábwəg-ábwəg áde bėwógé chó. ²¹ Boŋ échē eyale éewēnnāādtē bó á nlém-tē. Bédúbpe chó á esón é pónde boŋ nzé ndutul ne metake bėpėdé áyāle échē eyale, bėdol yāl ámbíd. ²² Mbál míme ríhúné á mekōd-te rílúmte bad ábe bėwógé eyale é Dyöb, boŋ káəŋ ne á asóg, mpúlé mé nkōŋsé ne adəŋ dé abud á bwēm awónə ákán bó nlém áte. Nē ábele', bēheléé ahəŋlen ábel mam mé bwām. ²³ Mbál míme mó-ε mēntān kəse e ndəəb rílúmte bad ábe bėwógé eyale é Dyöb boŋ bėsəŋtán-ne chó. Ábén bad bēbele kəse é mekan nēŋgáne e'sóg é' ngun ábe é'wānlé mesəŋgé mé mbum é ngun mbwókel móom ntóob, ne móom meláán.”

Ngan e mesison

²⁴ Yesuē ankalé ene ndun e mod ngan empée aá, “Nkamlen mí mín rídé nēŋgáne mod awē awéné kunze é mbál áwē nzag-tē, ²⁵ boŋ ámbíd e nē, nkuu nhóg áde bad bémáá akún, mod a ekəyí awē ane mod nhóg, ankē á nzag e nguntē wē, awén mbál mé mesison ²⁶ Ade ngun chē ébóótédé akwog, dáo bad bényíné bán mesison mómpē mékwoge' áwēd-te. ²⁷ Bembəlede ábe ane nwóó-nzag bēmpē áwē, bésēdté mó bánken, 'A-Sáŋ, éesaá mbále bán, mbál rí ngun mí bwām móo wēnwēnnē á nzag-tē-yē? Chán ébēnlédé boŋ mesison mékwog áwēd-te?' ²⁸ Dáo ákwentanné bó aá, 'Mod a ekəyí awēm nhóg mó awéné míme mesison.' Ábē bembəlede bēnsēdéd mó bánken, 'Séke séhub mesison mē áse-yē?' ²⁹ Ankwentén bó ámpē aá, 'Aáy. Nyééhübē', áyāle nzé nyéhóbé bán nyéhube', nyééhübén bóəbe ngun. ³⁰ Nyémwē ngun bóəbe mesison bėkwoge' káəŋ ne áde pónde épeé eche bėpādtē chó. Ene pónde dáo melāā' é bepád mée, bésébe bėhūd mesison, bėlad mó áte boŋ bėhyáád mó. Ámbíd e nē, dáo bėpādtē ngun, bėbānē chó áwēm etág-te.' ”

Ngan e mbál-e-bū

(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Yesue ankalé ene ndun e mod ngan empée aá, “Nkamlɛn mí mín rídé nêngáne mbál-e-bũ echě mod átédé boŋ awén áwē nzag-tê. ³² Mbál-e-bũ edé mwãmpin bwãmbwam nzé béhãgténé chό ne mbál mémpēe. Boŋ nzé ekwogé, ekale’ tómaa meɓ mésad mésyāɓl. Menɔn méhyag-ke mũm alóŋ á ngen-tê.”

Ngan e esultɛn

(Luk 13.20-21)

³³ Yesue ambé ákālē bó ngan empée aá, “Nkamlɛn mí mín rídé nêngáne esultɛn éche mmwaád ámuúnédé asii á pãn é mbumé n ngun éláán kááŋ esule.”

Nzom echě ekáá boŋ Yesue

ábɛnláád ngan

(Mak 4.33-34)

³⁴ Yesue aběnládtáá ngan áyáged bad. Eeyágte’aá dyamdyam ésebán aběnlédé ngan. ³⁵ Ambel nén álóned e’yale ábe nkal e’dáádəŋ ánhōbpē nén aá, “Měbɛnléd ngan nzé nhóbe wéε bad. Měyāgēd bó mam míme békēmbíí’é bootya á mbooted mé nkōŋsé.”

Yesue atógké ngan e mesison

³⁶ Yesue antédé ene ndun e mod, áke asól á ndáb-te. Ahed dōó ábē bembapεε bétáné mó, boŋ bēlāngē mó bán, “Tógnéd sé ngan e mesison.” ³⁷ Yesue antimtén bó aá, “Mod awē anwén mímé mbál mí bwãm adii Mwãn-a-Moonyon. ³⁸ Nzag edii nkōŋsé. Mbál mí bwãm rídii bad ábe bédé ásē e nkamlɛn rí Dyōb. Mesison médii bad ábe Satanε. ³⁹ Mod a ekoyí awē ane nwóó-nzag-ke, awē anwén mesison áwē nzag-tê mó adé Satanε. Póndé eche bépádεé ngun chό edé asóg dé nkōŋsé. Bepád bé ngun-nε bédii ángel. ⁴⁰ Ngáne bēladεé mesison áte boŋ béhyáád mó, melemlen nê dōó ébēε ne bad ábe Satanε, nzé nkōŋsé mípédé á asóg. ⁴¹ Mwãn-a-Moonyon álōm éche ángel áhúd bad ábe bēbɛlte bad bēmpēe mbéb, ne bad bésyāɓl ábe bēbɛle mbéb. ⁴² Bēbwēm bó á dũ-á-muú, áhed-táá béchyé’é, bedyāg-ke meson á nsəl. ⁴³ Ene póndé bad ábe bēmbɛl-le ngáne Dyōb áhedéé, bēpené’ nēe enyen á nkamlɛn wéε echab Sáj. Mod ké ahéé awē awóó metúu, áwóge’.”

Ngan tãŋge ne Nkamlɛn mí mín

Ngan e nhɔn míme mēnkoŋnéd

⁴⁴ Yesue ambád ngan empée aá, “Nkamlɛn mí mín rídé nêngáne nhɔn míme mēnkoŋnéd á nzag-tê, boŋ nēe mod nhóg ádíbté mó, akútén mó. Menyinge míme ámbēε mēnkāŋ anke bwēm é’syāɓl ábe ánwōŋgē asóm, ábel nén áke áchan ene nzag.

Ngan e aláá dé etógnén

⁴⁵ “Nkamlɛn ní mín níde nhəgtɛn ámpɛ nɛngáne mod a nyongé awě ahedé’áá meláá mé etógnén níme níde nkun bwámbwam níme áchanéé. ⁴⁶ Anyín áde anyíné aláá áde átómténé abonj bwámbwam, áde bésóméé, ankě ábɛ bwɛm é’syā́l asóm, áchān-nɛ dó.”

Ngan e mbínzé

⁴⁷ Yesuɛ ankāl ngan empée áá, “Nkamlɛn ní mín níde nɛngáne mbínzé eche bekób-bé-súu bébwémé á edib-te bonj békób nyaa é súu ésyā́l. ⁴⁸ Ade mbínzé émáá alón, bɛndól ch́ó á nkin, bédyēē ásé ábɔn súu áte. Eche émbonj adýé bɛnhē ch́ó á melongé-te. Eche ch́ó-’ɛ énkɛmbonj adýé, bɛmpím. ⁴⁹ Né-ɔ́ó enén ngan elúmte ngáne asóg dé nkɔ́nsé dɛ́bɛē. Dyɔ́b dɛ́lɔm éche ángɛl áhúd bad bé mbéb átínté e bad ábe bésáá. ⁵⁰ Bɛ́bwɛm ábɛ bad á dŭ-á-muú. Ahed-taá béchyéé’é bédyā́g-ke mesonj á nsəl.”

Ayáge dékōlɛ ne dé nchun

⁵¹ Yesuɛ ansɛdéd ábɛ bembapɛɛ ké bésójténé nímén mam. Bɛ́nkɛntén mó bán bésójténé. ⁵² Né-ɔ́ó Yesuɛ anláá bó áá, “Meléede a mbéndé ké ahéé awě ayá́gkɛ tɛ́ngene nkamlɛn ní mín adíi nɛngáne nwóó-ndáb awě abídte bwɛm bé ekóólɛ ne bé nchun wéé ákɔ́ngɛ́é bwɛm.”

*Bad bé Nazarɛt béekobéé Yesuɛ
(Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)*

⁵³ Ade Yesuɛ áamá ayáged ne ngan, anhidé ádê abwóg á hóm, ⁵⁴ asú ámbíd áwe dyad wéé ámbídtē. Awed ayágté’áá bad á ndáb e mekáne. Bad ábe bɛnwōg ngáne ayágtéé, yāl enkóm bó áte bwámbwam. Bésɛdté bánken, “Héé múmó ákúdé enén ndín e debyéé? Chán múmó ámwagkɛ-’ɛ nímén menyáké mésyā́l abɛl? ⁵⁵ Kíné saá mwān a kápéntaa adíi-yɛ? Saá Maria achyáá mó-yɛ? Kíné saá Jemɛɛ, Josɛbɛ, Simɔne ne Judasɛ bóó bédé baányan-ɛ? ⁵⁶ Baányanj bé bebaád bésyā́l-lɛ ámpɛ béedyéé’é á dyad-tê hén ne syánɛ-yɛ? Héé ákúdé enén ndín e debyéé? Héé ákúdé enén nyaa e ngíne échě ábɛnléé níme menyáké?” ⁵⁷ Né-ɔ́ó, bɛ́nkɔ́ó Yesuɛ. Anláá bó áá, “Nkal e’dáádəŋ awóó’ edúbé hóm ásyā́l étóméé áwɛ dyad ne áwe túmbé.” ⁵⁸ Ngáne bɛ́nkɛndúbéé Yesuɛ, enkɛmbɛnlé menyáké híin áhed.

14*Kwééd echě Jɔne Ndusɛɛ
(Mak 6.14-29; Luk 9.7-9)*

¹ Ene pónde Herɔde awě akamlánnáá alonj á Galilia anwóg mam níme Yesuɛ ábélé’áá. ² Dóó álāngɛé ábɛ bembəledɛ áá,

“Anén mod, Yesue, adii Jone, Ndusene awě ammad awé bon apuúde. Néé ákáká bon awón ngine ábel nímén menyáké mésyāal.” ³ Herode anhób nê áyāle anlóm bad aá békób Jone, béhanj mós, béhé-’e mós á mbwog. Ambel nén áyāle mwaád, Herodyase, awě mwānyan Filibe ánsēbēē awón. ⁴ Herode anhé Jone, Ndusene á mbwog áyāle Jone anláá mós nén aá, “Weewóó’é kunze áwón Herodyase, mmwaád awě mwānyonj.” ⁵ Kénéē Herode áhéde’áá Jone, Ndusene awúu, abédé mbwog ne bad bé Israel. Bad bé Israel béndūbē bán Jone adii nkal é’dáodān. ⁶ Bon Herode antīm Jone awúu. Nén dēmbenléd epun-éē Herode ábéle’áá ngande áwēmtēn epun-éē áchyāādtē. Echē epun mwān-a-mmwaád awě Herodyase anság esáke á’sō é’ bad bésyāal. Nén dénwōgēd Herode menyinjē bwāmbwam. ⁷ Nén dēmbēl ambē mós akag. Anhób nén aá, “Mmwāg melē nén, mēbē we kéchéé éche éhedéé.” ⁸ Nyaá anláá mós chóm éche átōngéné sáá ahēden. Né-ōó anláá Herode aá, “Bāg me nló míme Jone, Ndusene á taplēt-te hén bōob.” ⁹ Nén dénwōgēd kān Herode ndutul bon ngáne ámmadté melē amwé á’sō wēē ábē beken, ambéé kunze aá béhyene nló míme Jone ábē ane mwān-a-mmwaád. ¹⁰ Né-ōó anlóm bad á ndáb e mbwog ásel Jone nló. ¹¹ Bēmpēēn nló mímed á taplēt-te, bēbē ane mwān-a-mmwaád, mós-’e ábē nya. ¹² Ambid e nē bembapēē ábē Jone bēnké á ndáb e mbwog bétéd mós ndim béke bélime, bon béke bēlāngē Yesue dyam áde ábénlédé.

Yesue adidte ndun e mod

(Mak 6.30-44; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

¹³ Ade Yesue áwogé dyam áde ábénlédé ne Jone, ansól á bōle-tē áke á abwog á hóm wēē ábédé mwēmpēn. Bon áde bad bēwogé bán Yesue amaá ake á bōle-tē, bēnchené nímāb myad békēēn mekuu áhíd mós ámbid. ¹⁴ Ade Yesue ábidé á bōle-tē, bon anyín ndun e mod, antómtén bós ngol abé, ámadte bós nkole. ¹⁵ Ade bīn é’bóótédé ahín, ábē bembapēē bēmpē áwē, bēhōbē nén bán, “Hén ádé á etūn-tē, pónde emaa-’e atóm bwāmbwam. Láá ábén bad bétime’ á myad-tē míme médé benben, ábel béchan ndyééd eche bēdyēē.” ¹⁶ Dōó Yesue átimtanné bós aá, “Bēētāngēēé áke. Nyébós nyébe bós chóm éche bēdyēē.” ¹⁷ Dōó bēhóbēé bán, “Sēwóó e’wēle é’tāan ne súu ébe chēmpēn.” ¹⁸ Yesue aá, “Nyéhyēene’.” ¹⁹ Ade ábē bembapēē bēpēénédé mós chós, anláá ene ndun e mod aá bēdyēē ásē á nkāákāē mín. Hē dōó Yesue awánlé ábē e’wēle é’tāan ne échē súu ébe á mekáá bon ánoné ámín ásāgnān Dyōb. Ankabtéd bós áte, bon ábagé ábē bembapēē aá békabe ene ndun e mod. ²⁰ Bad bésyāal bēndyē ene ndyééd békód, élyāg-ke ásē. Néē bēládé echē élyāgé ásē, enlón e’lōn dyōm ne é’be. ²¹ Mesōngé mé bad míme méndyēē ene ndyééd mémbē ké e’kálé é’tāan.

Mmê mesonǵé mé bad mébédé-ε baachóm. Bénkêntónǵé bebaád ne bëndem.

*Yesue akii á mendib-mín
(Mak 6.45-52; Jon 6.15-21)*

²² Ambíd e nê, Yesue anláá ábē bembapεε aá, bésól á bǎle-tê, békag á'sō á múde mé edib-é-nzab mímíní, bonj álāngē-ε ene ndun e mod aá bésūē' áwab mendáb. ²³ Ade moosyǎál ámáá akε, Yesue anchǵé á ekone mín ákáne. Ade ehíntén émáá akwε, ambé abé áhed mwēmpen. ²⁴ Enén pónǵé Yesue ábē bembapεε bēnchab bǎle abéen áfíntē e edib-é-nzab. Bǎle étǵé'áá, béehεle'aá akε á'sō áyāle epub é ngíne émbíd bó á'sō-te.

²⁵ Epǵǵ é mbwεmbwε Yesue ankǵ á mendib mín atán bó. ²⁶ Ade bembapεε bényíné mod akag á mendib mín, bēnǵnéd, bélébē-ε esaád ne mbwǵǵ ní ngíne, bēhǵbē-ε nén bán, "Nwú móo rídé." ²⁷ Abwǵǵ-ábwǵǵ Yesue anláá bó aá, "Nlém mééhūnē nyé, mε-εé ndé. Nyéebáá'." ²⁸ Dóo Petro álāngéé mó aá, "A-Sán, nzé édé bán mmǵn-εé edé, láá mε níke á mendib mín nípe wéε édíí nê." ²⁹ Yesue anláá mó aá, "Hyǵǵ." Dóo Petro ábíde á bǎle-tē ábootéd-te akε á mendib-mín ápe wéε Yesue. ³⁰ Bonj áde ányíné ngáne epub é ngíne étóméé, mbwǵǵ ménkǵb mó, ábootéd-te asú ásē á mendib-te. Dóo álébpé esaád aá, "A-Sán sǵn, wǵngén mε!" ³¹ Melemlem mé pónǵé Yesue ansád ekáá, achǵá-ε mó, áhǵbē aá, "Chán adúbe ádíí wε mwǵmpín nén, cheé ékǵá bonj nlém níhūnē wε?" ³² Néε Yesue bó Petro bésólé á bǎle-tē, epub énsǵǵ atóm. ³³ Ade nén ábénlédé, ábíníí bembapεε ábe bém̄bē á bǎle-tē bēmbéé Yesue edúbé, bēhǵbē-ε nén bán, "Ne mbále, edíí Mwǵn a Dyǵb." ³⁴ Néε béchǵbpé edib-é-nzab, bēmpǵ á múde mímíní, á mbwǵǵ e Genesarεt. ³⁵ Ade bad ábe bém̄bē áde abwǵǵ á hǵm béchémé Yesue, bēnlǵm bad bán bεpεen bad bé nkole bésyǎál ábe bébédé ene pεd e alǵn. ³⁶ Bad ábe bēmpεén bad bé nkole wéε Yesue béchǵn mó bán ámwε bad bé nkole bésiten ké mesó mé mbóté mímē. Né-ǵó bad bé nkole bésyǎál ábe bēnsitén níme mesó mé mbóté bēndyεé bwám.

15

*Ayǵged á bad bē' bǵód
(Mak 7.1-13)*

¹ Ambíd e nê Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bém̄bíd á Jerusalem, bétān Yesue, bésεdté mó bánken, ² "Cheé ékǵá bonj ábǵn bembapεε bēéhídē' ayǵge áde ábēd betaa bétédnéde sé? Béewobpéé mekáá nyaa echē éhednéé bonj bédyē ndyééd." ³ Yesue ankwentén bó aá, "Cheé ekǵá bonj nyémpē nyéehídē' ngáne mbéndé e Dyǵb éhǵbēé aá débεl, á etútú éche nyéhídéé ayǵge ádēn dēn? ⁴ Dyǵb áhǵbē aá, 'Béé sóo ne nyǵn edúbé.' Áhǵb-pe ámpē aá, 'Kéznéé awē áhǵbē sáá ké'ε nyaa dyam dé

mbéb áyāl bétāngēné béwúú mós.⁵ Bon nyé, nyéyágte nén bán, nzé mod awóó chōm éche antāngēnē sáá ké^ε nyaá awōngēn bon alāngé bó aá móōbe Dyōb chós,⁶ né éesaá nén bán atāngēné sáá bó nyan* chó edúbé abεεn. Abel áde mod ábélé nê, né nyéetédεε eyale é Dyōb néε dyam á etútú éche nyéhídεε ayáge ádēn.⁷ Nyé bedog-badé! Nkal é'dáádān Yesayaa antāngēn áde ánhōbpē ne e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē mós tāngēne nyé aá,⁸ 'Abēn bad bēbage με edúbé é nsəl ngēn, bon nímab nlém méesaá áwēm.

⁹ Edúbé éche bēbageε με éesaá dyamdyam, áyāle báyágte bad áhíd mbéndé é baányon byánán édii mbéndé é Dyōb.'

”

*Mam míme mébele bon
mod eesáá' á'sō é' Dyōb
(Mak 7.14-23)*

¹⁰ Héε Yesuε áchēnléé ene ndun e mod bon alāngē bó aá, “Nyéwóglēn, nyésōntēn-ne με! ¹¹ Saké chōm éche ékag mod á nsəl ébele bon mod eesáá' á'sō é' Dyōb, bon chōm éche ébide mós á nsəl chóó ébele' bon eesáá.” ¹² Ade áhóbé nê, dós ábē bembapεε bépédé mós benben bon bésεdté mós bánken, “Ebíi nén wéé dyam áde móhóbé ábēbté Befarisia nlém á abum-ε?” ¹³ Yesuε ankwentén bó aá, “Bwel téé ábe awēm Titéε awé adé ámín éewénéé, béhūb bó ásē.” ¹⁴ Nyéchene bó. Bédii bad bé ndím ábe bélúmte bad bé ndím bémppēe nzii. Nzé mod awé akwedé ndím atómne mod a ndím ampée, búmō béhūn á echóg-te. ¹⁵ Petro anláá mós aá, “Tógnéd sé enén ngan.” ¹⁶ Héε Yesuε álāngéé bó aá, “Kósān ne' bōōb, ké nyémpē nyéēsōntēnéé-ye?” ¹⁷ Nyéenyínéé nén bán, chōm ké ehéé éche mod ádyédé, ésóléé mós á nsəl, étim á abum-tê, bon ébidte mós á yāl-ε? ¹⁸ Bon mam míme mod áhóbéé níbide mós se á nlém-tê. Mmén mam mós'aá mébele mod bon eesáá' á'sō é' Dyōb. ¹⁹ Ayāle á nlém-tê dós mewēmtēn mé mbéb méhúé'é míme mékəə bon ábélé mam mé mbéb nēngáne, ewúεn, akáb dé mesón á ndáb e e'wóngé, echíb, abíd á mbón é metóm, ne mehóbēn á mbíd. ²⁰ Mmén mam mósó mébele bon mod eesáá' á'sō Dyōb. Bon saké adyé á ndyééd áde éewobpéé mekáá ngáne béhεdεé, débēl bon eesáá.”

*Adúbe áde mmwaád a Kanahan
(Mak 7.24-30)*

²¹ Ambíd e pónde, Yesuε anhidé áde abwóg á hōm átim á pεd e mbwóg echē enchiitén myad mé Tire ne Sidōn. ²² Hê dós mmwaád a Kana nhóg awé adyéé'áá áde abwóg á hōm ápééne awé áwē bon áhōbē nén aá “A-Sáj, Mwān a mbyaa míme Dabide, sōn wóg με ngəl! Awem mwān a mmwaád atage

* 15:6 Sáá bó nyan; donje á kálag dé e'só déewóó'é bó nyan.

bwâmbwam, áyāle edāádāη é mbéb édé mó áte.”²³ Boη Yesue ekéntimténné mó dyamdyam. Hê dōo ábē bembapεε bétánεé mó, boη béchāā mó nén bán “Láá anén mmwaád wéé ákag áyāle ahídne syánē ntogag ámbid.”²⁴ Dōo Yesue ákwentanné bó aá, “Bad bé Israel ábe bédé nées ndyōη ní mbód níme níbóó bóo Dyōb álómé me awōηgen.”²⁵ Nées ane mmwaád áwógé nê, ankwě Yesue á mekuu, boη áchāā mó aá, “A-Sáη, wōηgén me.”²⁶ Dōo Yesue ákwentanné aá, “Eesaá bwâm átéd ndyééd e bānbān boη ebwémé mbwé.”²⁷ Dōo ane mmwaád átimtanné mó aá, “Nê dēn A-Sáη, boη kááηne mbwé édyāg píuted é medyé éche ábab bésáá béhúnté.”²⁸ Hê dōo Yesue ákwentanné mó aá, “A-mwān-a-mmwaád, ewóó adúbe ámbáá. Ebenled ngáne éhεdεé.” Melemlem mé póndé, ane mmwaád awe mwān-a-mmwaád andyéé bwâm.

Yesue achōjté ndun e mod

²⁹ Yesue anhidé ádê abwóg á hōm, ápōη á nkag mé edibé-nzab é Galilia. Ankě adyεε ásē á ekone mín.³⁰ Ndun e mod empě áwē. Bépééné’áá bad ábe bésyágté’áá, ábe bēnkwxé ndím, ábe mekuu ménwēē, e’bóbé ne ekud é bad bé nkole bēmpēe. Bébánné’áá ábê bad bésyāēl á’sō wéε Yesue, áchōōd-te bó.³¹ Menyáké ménkōb ene ndun e mod áde bényíné nées bad ábe béēhōbe’áá akan nées béhōbεé akan. Abe mekuu ménwēē bentyēēm bwâm, ábe bésyágté’áá békag bwâm. Abe bēnkwxé ndím bényínne’. Békεné Dyōb á bad bé Israel.

Yesue adíté ndun e mod (Mak 8.1-10)

³² Yesue anchélé ábē bembapεε, álāngē bó nén aá, “Ndé enén ndun e mod ngol áyāle békébē ne me e’pun é’láán, béwóo-’áa chōm éche bedyákē bóob. Meéhēdēē meé béhide hén ne nzaa, áyāle béhele se béhún ásē á nzii.”³³ Dōo ábē bembapεε bē bésēdtéé mó nén bán, “Héé syánē dékudté ndyééd á ehyāngētē hén echě ékwōg enén ndun e mod?”³⁴ Yesue ansēdéd bó aáken, “E’wele é’tāη nyéwóó?” Bēnkwentén bán, “E’wele saámbé ne nguse é súu ésad.”³⁵ Dōo Yesue álāngé ene ndun e mod aá bedyεε ásē á ndōob-tē.³⁶ Héε átédé ábē e’wele saámbé ne échē súu, ásāgnān Dyōb, ákabtáád bó áte, ábagé ábē bembapεε, bó-’ε békabpé ene ndun e mod.³⁷ Bad bésyāēl bēndyē ene ndyééd, békód-te, kááη élyāg-ke ásē. Echě enlyāg ásē enlón e’lōη saámbé.³⁸ Mesōηgé mé bad níme méndyē ene ndyééd mébédé e’kálé é’niin. Mmē mesōηgé mé bad mébédéε baachóm, bēnkéntōηgé bebaád ne bēndem.³⁹ Héε Yesue álāngéé ene ndun e mod aá bésūē’ áwab mendáb. Ade ámáá bó aláa nê, ansól á bóē-tē, áke á mbwóg e Magadan.

16

*Béhédné Yesue
e'chemléd é' menyáké*

(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Ambíd e nê, Befarisia ne Besadusia bēnkě wée Yesue ákəg mō. Bēnlāā mō bán álúmed bō e'chemléd ábe é'húú ádyōb. ² Dóo Yesue álāngéé bō aá, “Nzé ngukél epedé, nyéhóbe bán, ‘Abobe áyage ámín, nê álúmtē bán bín bēboŋ chǎn.’” ³ Nzé bín é'sáŋgé-’é, nyéhóbe bán, ‘Abobe áyage ámín, bín-ne é'wábpé, nê álúmtē bán mbúú échā. Nyēbíe’ bín aláŋ ámín, ngáne bēbēē, boŋ nyēēhēlēē mam míme mébenlad chii achem.* ⁴ Echén ebébtéd é nyoŋel, nyēēhēdēē Dyōb awógen, nyēhede-’é e'chemléd bé menyáké! Boŋ nyéekudté nzése e'chemléd bé menyáké ábe nkal é'dáədəŋ Jonaa bēnpen.” Dóo átédte bō, boŋ ákag.

Esulten éche Befarisia ne Besadusia

(Mak 8.14-21)

⁵ Yesue ne ábē bembapēē bēnchabé edib é nzab ámín, boŋ bembapēē bēnchatén e'wēle awále áyāl. ⁶ Yesue anláá bō aá, “Nyétéd pónde ne esulten éche Befarisia ne Besadusia.” ⁷ Héē ábē bembapēē bēn ne bēn bēbóótédé ahób bán, “Ahóbé nê áyāle syāā deewánléé e'wēle áyāl.” ⁸ Yesue ambíí chōm-éē békálé. Dóo ásedteé bō aáken, “Cheé nyé bēn ne bēn nyéhóbeé áyāle e'wēle ábe nyéewō’é? Chán adúbe ádíí nyé mwāmpīn nén? ⁹ Káəŋ ne’ bōob, nyéesóŋténé-é? Nyēmaá achaten ngáne méndidēē e'kálé e' bad é'táan ne e'wēle é'táan. Ambíd echē bémáá ene ndyééd adyé, e'lōŋ é'tāŋ echē enlyəg ásē énlōnnē? ¹⁰ Nyēchāténé káəŋ ne adíde áde méndidēē e'kálé é' bad é'niin ne e'wēle saámbé. Ambíd echē bómpē bémáá adyé, echē enlyəg ásē chō-’é enlón e'lōŋ é'tāŋ? ¹¹ Ade nílāngé nyé mēé nyétédēn esulten pónde, saké ewēle chēn chōo n̄hóbé'áá. Nyétéd pónde ne esulten é Befarisia ne Besadusia.” ¹² Dóo bembapēē bétimé asōŋten bán saké esulten éche bēbenléé ewēle chōo Yesue ahóbé'áá aá bétédēn pónde boŋ ayáged áde Befarisia ne Besadusia bēyágté'áá dóo ákōŋtē'áá ahób.

*Petro ad Yesue mō
adé Ane-awē-Béwógté*

(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³ Yesue ankě á mbwóg e Kaisaria Filipi. Ade ápédé áwed, dóo ásedteé ábē bembapēē aáken, “Nzé-módé bad bō bēhóbeé bán Mwān-a-Moonyon adé?” ¹⁴ Bēntimtén mō bán, “Donge á bad bēhóbe bán edii Jōne Ndusenē, bēmpēe bán Elaijaa, ábíní-’é bán Jeremayaa ké’é nkal é'dáədəŋ nhóg ampée.” ¹⁵ Héē Yesue

* 16:3 Donge á kálag dééwóó’é e'yale ábē Yesue ngáne é'ténlédé á nchoo 2 ne 3.

ásedteé bó aáken, “Bon nyébĕn-ne, nzé-módé nyéhóbéé bán ndé?” ¹⁶ Simōn Petro ankwentĕn aá, “Wε-εé edé Ane-awĕ-Béwógté, Mwān a Dyōb áde áde á alongé.” ¹⁷ Yesue antimtĕn aá, “Nnam ndé ne wε, a-Simōn, mwān awĕ Jonaa. Saké moonyon alángé wε nĕ, bon echem Sān awĕ adé ámĭn mōo ahóbté wε. ¹⁸ Né-óó a-Petro nlānge wε,[†] wéé edé ndim-e-aláá. Ámĭn e ene ndim e aláá dōo mélōngĕ nĭmĕm mwembé. Ké ngĭne e kwééd éhĕnlé nĭmĕ mwembé ahóbed ásĕ. ¹⁹ Awōn dōo mébéé mekĭi mé nkamlĕn nĭ mín. Kéchĕé éche ébĕné á nkōĭsé, né ébĕnnédé ámĭn. Kéchĕé-ε éche ébágé kunze a nkōĭsé, né ébágnédé kunze ámĭn.”

Yesue ahóbé tângene

nĭmĕ metake ne echĕ kwééd

(Mak 8.31-9.1; Luk 9.22-27)

²⁰ Héε Yesue ásíméé ábĕ bembapεε etúu áte nĕn béĕhōbĕ bán mōo módĕ Ane-awĕ-Béwógté. ²¹ Bootya ene póndé, Yesue ambootéd ábĕ bembapεε alúmed áte aá mótāngĕnĕ akε á Jerusalem. Awed-taá mókudté metake híin á mekáá mé bad bémbáá, beprise bémbáá ne bemeléde bé mbéndé. Aá béwūū mō, bon e'pun ábe é'lóntĕné é'láán mōspuú. ²² Dōo Petro átĭmnĕ Yesue á nkāg bon ákágé átĭmed mō áte, áhōbĕ nĕn aá, “A-Sān, Dyōb déekwentĕnnĕ mbĕd aá nĕn ábĕnled ne wε.” ²³ Héε Yesue ákúnnédé bon áhōbĕ wĕε Petro aá “Hidé me á'sōte, a-Satan! Cheé ékǎá'é me ábĕl mewĕmtĕn mé Dyōb? Ehóbe nĕ ne mewĕmtĕn mé moonyon saké mé Dyōb.” ²⁴ Dōo Yesue alāngĕé ábĕ bembapεε aá, “Kéznzéé awĕ awémtĕné me ahíd, atāngĕné ásob yǎl mendĭb, ápĕm áde awōg, bon áhĭde me. ²⁵ Ayāle kéznzéé awĕ ahede áde alongé ason, ábōd dō. Kéznzéé-ε awĕ ábōd áde alongé áyāl echĕm, ákud dō. ²⁶ Nsyān níhéé mod ákudté nzé akudé nkōĭsé nĭsyāāl bon abódé áde alongé? Ké-ε, cheé mod áhĕlεε ábe ákōde áde alongé? ²⁷ Nlānge nyé nĭmĕn mekan áyāle Mwān-a-Moonyon ápĕ ne ehúmé éche eche Sān nchoo ne éche ángĕl. Ene póndé dōo ákōgsĕnnĕ ké-ε ánamédté kéznzéé tângene chōm éche ámbĕnlé. ²⁸ Ne mbále nlānge nyé nĕn méé donje á bad átĭntĕ echĕn béenyĭnnĕ kwééd díd ésebán bényĭne néε Mwān-a-Moonyon ápĕéne nĭmĕ nkamlĕn á nkōĭsé.”

17

Yǎl ehǎjlĕné Yesue

(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Ámbĭd e epun ntóób Yesue ankéĕn Petro ne Jemse bó mwānyan Jōne á mbōod echĕ echabé ámĭn. Bĕnpĕn-εé bémbĕ áhed. ² Dōo ábĕ bembapεε bényĭné néε áhǎjlĕné, e'só é'pĕné

[†] 16:18 Petro: á ehób é Grikia adĭi ndim e aláá.

mó á nló nêngáne enyɛn. Mbóté ch́-’ε épübē mó féréd émwaá-’ε áte. ³ Abwōg-ábwōg, ábē bembapεε bényín née Mosεε ne Elaijaa bébidé tǎléd, b́óóβε Yesuε békale’. ⁴ D́óó Petro álǎngεé Yesuε aá, “A-Sǎŋ, éb́óó ngáne syáá dédíí hén. Nzé edǎá, mǎlōŋ e’bem é’láán, échōŋ, éche Mosεε ne éche Elaijaa.” ⁵ Eépedεé ké amad á nsǎl boŋ mbag echě ekine áte ékütǎn b́ó. Héε béwógεé ehób ébide á mbag-té nén, “Awem Mwǎn a nlém nén, awógte me menyinje. Nyéwógne mó.” ⁶ Ade ábē bembapεε béwógé éché ehób, bémbwōg mebóbóŋ, bésōŋ-’ε e’só ásē ne mbwóg ní ngíne. ⁷ D́óó Yesuε ápédé wée bémbēē boŋ ábānē b́ó ekáá á yǎl, áhōbē aá, “Nyéhíde ásē, nyéebáá’.” ⁸ Ade bényéné nló ámín, bényín Yesuε mwēnpɛn. ⁹ Ade b́óbōó bésudεé á mbōod mín nê, d́óó Yesuε ásíméé b́ó etúu áte áhóbe’ aá, “Nyéelǎngé mod-mod dyamdyam áde nyényiné káóŋ ne á pónde echě Dyōb dépuúdté Mwǎn-a-Moonyoŋ á kwééd.” ¹⁰ Héε ábē bembapεε bésédteé mó bánken, “Cheé ekás boŋ bemeléede bé mbéndé béhóbé nén bán Elaijaa atǎngéné asébe dé ape boŋ Ane-awě-Béwógté ǎpě?” ¹¹ Yesuε antímtén b́ó aá, “Ne mbále, Elaijaa atǎngéné asébe dé ape, atíí-’ε mam mésyāǎl. ¹² Boŋ nlǎnge nyé nén méé Elaijaa ammǎd ape, boŋ bad b́enkēnchemmé mó, b́embǎl-le mó ngáne b́éndǎngé. Melemlem né-’aá Mwǎn-a-Moonyoŋ átagké áwab mekáá.” ¹³ Enén pónde d́óó ábē bembapεε bésōŋtēnnē nén bán Jōne, Ndusene móó áhóbéé.

*Yesuε achōŋté mwǎn a mwēnchóm
awě edǎádǎŋ é mbéb émbēē áte
(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)*

¹⁴ Ade Yesuε ne ábē bembapεε b́étímé ámbíd ámpē boŋ b́étán ndun e mod, mod nhóg ampě áwē, akóg mebóbóŋ, boŋ áhōbē nén aá, ¹⁵ “A-Sǎŋ sōn, wóg awem mwǎn ngǎl. Awem mwǎn a mwēnchóm akonle nkole mé ekikíd, atage bwǎmbwam. Ayǎgké ahún káóŋ ne á muú-te ne á mendí-
te. ¹⁶ Mempoéén mó wée ábōŋ bembapεε, boŋ béehéleé mó ahood.” ¹⁷ D́óó Yesuε átimtanné aá, “Wáá! Nyé bad bé’ chíi, mbéltéd mímēn méétyéeméé, nyéewóo-’áa adúbe. Chán mépéé nyé adyɛn hén-ēé? Chán mépéé nyé awesɛn-ē? Hyɛnáád me mwǎn awed hén.” ¹⁸ D́óó Yesuε ákamlanné edǎádǎŋ é mbéb éche étágté’áa ane mwǎn aá ébíd, boŋ ébíd-te. Abwōg-ábwōg ane mwǎn áchōŋ-’ε. ¹⁹ Ámbíd e pónde bembapεε ábe Yesuε b́éntán mó, boŋ bésédte mó á kun-té nén bánken, “Cheé énkǎŋ boŋ śenkēnhǎl éché edǎádǎŋ é mbéb abided?” ²⁰ D́óó Yesuε átimtanné b́ó aá, “Ayǎle adúbe áde nyé mwǎmpín. Ne mbále nlǎnge nyé nén méé, nzé nyéwóo adúbe áde áde mwǎmpín nêngáne mbál-e-bǎ, né nyéékamlén échén ekone bán éhíde hén, étim híníí, étim-me nê d́en. Dyam ké ahóg déetómmé nyé

áte. ²¹ Nyêhele-se nyêbídéd enén ndín e edə́əðəŋ é mbéb nzé nyékánne, nyédidé-'é yǎl nzaa á mekáne-tê."*

*Yesue ahóbé ámpē
ngáne bad bēwūū'ē mó*

(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

²² Yesue ne ábē bembapεε bēnladén áte hǒm ahóg á mbwóg e Galilia. Héε álángeé bó aá, "Bébeé Mwǎn-a-Moonyon á mekáá mé baányon. Bó-'aá bēwūū mó. ²³ Boŋ Dyöb dépuúd mó ámbíd e e'pun é'láán." Ade bembapεε bēwógé nê, bēnwög ndutul bwámbwam.

Yesue asǎngé tááε e Ndáb-e-Dyöb

²⁴ Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á dyad á Kapenahum. Ahed dǒo bad ábe bésánté'áá tááε e Ndáb-e-Dyöb bétané Petro boŋ bésədté mó bánken, "Kiné awen meléede eésanǵéé tááε e Ndáb-e-Dyöb-e?" ²⁵ Petro antimtén bó aá, "Asanǵe'." Ade Petro ásólé á ndáb sólén, eépedeé dyam ahób boŋ Yesue ásədté mó aá, "A-Simǒn, chán ényíne ádén akan? Benzébádé kǎŋ é nkǒŋsé ésanǵéé e'sanǵé ké'ε tááε? Bǎn bé alon-ε, ngé beken?"† ²⁶ Petro ákwəntén aá, "Beken." Yesue aá, "Nê álúmté nén bán, bǎn bé alon bēetǎŋgeεé asaa. ²⁷ Boŋ ké nê, ábel nén deélinǵé ábē bad ábe bésanǵe tááε, ké ébwēm e'chǒb á edib-é-nzab-tê. Súu eche wésēbēε akób, éne de chó nsəl áte, wētǎn mǎné nǐme mékwog sóo tááε asanǵed áwēd-te. Téd mó, ésanǵed sóo."

18

*Nzéé atómténé mod ambáá
abé d'sǒ é' Dyöb?*

(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Eebeméé áte ámbíd e nê, bembapεε ábe Yesue bēmpě áwē, bésədéd mó bánken, "Nzé-módé-'ε atómténé mod ambáá abé á nkamlen mí mín?" ² Hê dǒo Yesue áchénlé mwéndem nhóg, átíidē mó áwab tíntê, ³ boŋ áhǒb aá, "Ne mbále nlánge nyé nén meé ésebán mod ahǎŋléné ádē alongé boŋ abé nēŋgáne anén mwǎn, eéhēlēε-se asól á nkamlen mí mín. ⁴ Né-ǒo, kénzéé awě asúdté yǎl nēŋgáne anén mwǎn né mǒo atómténé mod ambáá abé átíntê e bad ábe bédé ásē e nkamlen mí mín. ⁵ Kénzéé awě akobé enén ndín e mwǎn á dǐn ádēm, né akobé mε. ⁶ Boŋ kénzéé awě abělté enén ndín e mwéndem awě adúbpé mε mbéb, émbē mboŋ né bēntəá ene ndín e mod sǎŋkalaa a aláá á nkǎŋ, boŋ béhúnéd-te mó wéε edib é nkwx étómténé achab ásē. ⁷ E'béb é' yǎl áte ne nkǒŋsé áyāle mekágsen nǐme mébelte bad mbéb. Mekágsen métǎŋgéné apε, boŋ e'béb é' yǎl áte ne

* 17:21 Doŋge á kálag dé e'só déewóó'ε nǐmén nchoo. † 17:25 Ene pǒndé beken bóo bésánǵé'áá tááε é kǎŋ.

mod awě abělté mod ampée mbéb. ⁸ Nzé échon ekáá ké'ε ekuu ébelte we mbéb, esél chó, épim. Edé mbon we ákud alongé ne eped é yäl tómaa we áwón mekáá mébe ké'ε mekuu mébe bon bébwém we á muú míme méēđimē'. ⁹ Melemlem nzé ádon đđđ ábelte we mbéb, ehúd dó, épim. Edé mbon we ákud alongé ne đđđ ahóg tómaa we áwón mđđ mébe bon bébwém we á đđ-á-muú.

Ngan e rđyōŋ mí mbód míme mémbōō
(Luk 15.3-7)

¹⁰ “Nyényín nén bán nyéetédéé nímén mpín mí bán ké nhóg nkóŋtéd, bán méesaá etógnén. Nlānge nyé nén meé ángel éche énoŋe' bó ébāg á'sō ábe echem Sāŋ awě adé ámín áhóbe bó.* ¹² Chán nyényíné adén dyaŋ? Nzé mod awóó mbwókel é rđyōŋ mí mbód, bon nhóg mbóó, ngómē átedé nímíní móm mé rđyōŋ mí mbód abog ne abog wée bedyákē medyé á ekone mín áke dé ahed nímē nhóg míme mbóó? ¹³ Ne mbále nlānge nyé nén meé, nzé adđbté-'ε mó abelé awógén mó menyīnge tómaa nímíní móm abog ne abog míme ménkēmbóō. ¹⁴ Melemlem nē dōō echen† Sāŋ awě adé ámín éhedéé aá ké mpín mí mwēndem nēe nímén mbóō.

Mwānyōŋ awě abēnlé we awusé

¹⁵ “Nzé mwānyōŋ abēnlé we awusé, tán mó wée nyúmō bad bébe bēnpen nyedíí, échu mó dó aláa. Nzé achemé adē awusé, né nyé mwānyōŋ nyētimé ásē.‡ ¹⁶ Bon nzé eékwentene aá mópānné we, etéd mod ampée nhóg ké'ε bébe ékēēn áwē, ábel nén, ‘Mbéb ké ríhée míme éhóbe wée abelé we níbyēn ne mbón ébe ké'ε éláán.’§ ¹⁷ Nzé eékode káŋne chōm-ée éché mbon éhóbe, épēēn mó á mwembé. Nzé eékwentene ké bó awóglēn, etéd mó nēe mod awě eedúbpe áyāl e míme nsōŋten káa nēŋgāne nsaad-a-táásc.*

Yesue aá bembapēē béwóó
ngíne ákōŋ ne ábe dyaŋ kunze

¹⁸ “Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kéchéé éche nyébéné á nkōŋsé ébénédé ámín. Kéchéé-'ε éche nyébágé kunze á nkōŋsé, ébágnédé kunze ámín. ¹⁹ Nlānge nyé ámpē nén meé, nzé nyé bad bébe nyēchēmténé áyāle kéchéé bon nyēhedé chó á mekáne-tē, echem Sāŋ awě adé ámín ábē nyé chó. ²⁰ Ayāle wée bad bébe ké'ε beláán beládné áwēm đđŋ, mémpē ndé áwab tíntē.”

* **18:10** Donje á kálag dé'sō ábáde nchoo 11: Nyébií nén bán Mwān-a-Moonyōŋ apedé áson bad ábe bébóó. † **18:14** Echen: donje á kálag dé'sō áwóó echem.

‡ **18:15** Abēnlé we awusé: donje á kálag dé e'sō áwóó abelé awusé. § **18:16** Nén áténlédé á kálag e Dyōb, Diateronomi: 19.15. * **18:17** Bad bé Israel bēndúbē nén bán besaad bé táásc bóó bétómténé bad bé mbéb abé, bán béesól-laá á nkamlēn mí mín.

*Ngan e mod-a-nsón a kâη
awě enkênlagsén waáb*

²¹ Hê dōo Petro ápédé wée Yesue, boη ásedté mó aá “A-Sán, nzé mwanned abenle me awusé póndé téé, ngen étán rítánǵéné mó alagsen? Káǵse ngen saámbé-ye?” ²² Dōo Yesue átimtanné mó aá, “Nlânge nyé nén meé, saké ngen saámbé, boη móom mé ngen saámbé ne saámbé.† ²³ Nê dōo édíí á nkamlen ní mín. Dyöb ákamlanné nêηǵáne kâη póg echě echénlé bad ábe bébele nsón ásē echê, ânön mōné míme bó ké ahéé béwánlé mó. ²⁴ Abooted áde ábóótédé ânön mōné míme ábê bad béwánlé mó, dōo bad bépéénédé mó mod nhóg awě anwálé mó nkúú ní mōné. ²⁵ Ane mod enkênhenlé ádē alúm atwe, né-óó kâη enhób aá bésóm mó nchoo ne mwaád ne bãn nêηǵáne betân, bésóm-me bwēm é’syāāl ábe áwóó. Mmê mōné mébê ásaábe áde alúm. ²⁶ Ane mod ankwě kâη á mekuu, áchāā mó aá, ‘Béé me póndé, mětwe ádoη alúm ásyāāl.’ ²⁷ Kâη enwóg mó ngol, anchené mó aá ákag, álagsén-ne ádē alúm. ²⁸ Néé ane mod áhídté hê, ambomén waáb awě mómpē abelé’áá nsón ásē e kâη. Waáb ne anwálé mó mwā mōné awě énkēmbuú áte. Dōo átólé waáb á mengógíd, aá ásaábe mó míme mōné. ²⁹ Waáb ankwē mó á mekuu, áchāā mó aá, ábe mó póndé aá, móśsābē mó ádē alúm. ³⁰ Ane mod enkênlagsénné waáb, anhé mó á mbwōg aá káǵ né asábpé áde alúm boη bébídéd mó. ³¹ Ade bad ábe bébéde áhed ábe bómpe bébélé’áá nsón ásē e kâη bényíné dyam áde ábénlédé, bénlīη bwāmbwam. Bēnkě kâη dyam ásyāāl áde ábénlédé aláa. ³² Né-óó, kâη enchélé ane mod, álāηgē mó aá, ‘Ekúkú é læ nén! Menlagsén we alúm áde wénwālēē me áyāle wenchán me. ³³ Cheé ékáá boη weewóge wěn ngol melemlem nêηǵáne me-’e ménwōgkē we ngol?’ ³⁴ Kâη énlīη bwāmbwam, né-óó anlóm ane mod á mbwōg aá béwóged mó ndutul. Aá ábē-’e á mbwōg káǵ né asábpé áde alúm ásyāāl.” ³⁵ Né-óó, Yesue ansógtén nén aá, “Nê dōo Titée Dyöbe awě adé ámīn ábenlé. Nzé weélagsene mwānyon ne mímōη nlém rīsyāāl, né Dyöb dékōgsēn we ngáne ene kâη énkōgsēnnē ane mod.”

19

*Ayáged tâηǵene anan
dé mmwaád á e’wóηǵé
(Mak 10.1-12)*

¹ Ade Yesue ámáá mímén mekan ahób, anhidé á Galilia áke á mbwóg e Judeya, áchābē á ped e edib é Jodan eníní. ² Ndun e mod enhíd mó áwed, áchōōd-te bad bé nkole. ³ Donǵe á Befarisia bémpě áwē ákǵ mó. Bēnsédéd mó bánken, “Mbéndé

† **18:22** Móom mé ngen saámbé ne saámbé: donǵe á kálag dé e’só áwóó móom mé ngen saámbé ngen saámbé.

echêd ebagé kunze nén bán, mod ánan awě mwaád áyāle nyaa e nzom ké ehéé-yε?” ⁴ Yesue ankwentén bó aáken, “Nyéeláá’ é á kálag e Dyöb nén bán á mbooted, Dyöb dēnhag bó mmwaád ne mwēnchóm-ε?” ⁵ Dyöb á hóbpe aá, “Ayāle né-ōó, mwēnchóm ātedé sáá ne nyan abé ne mwaád, boŋ búmō bad bébe bétim mod nhóg. ⁶ Né-ōó, búmō béesaá ámpē bad bébe, boŋ bédii mod nhóg. Né-ōó, échě Dyöb áládé, modmod eepáá’.” ⁷ Hē dōó ábē Befarisia béseǵtéé mó bánken, “Nzé édé nē, cheé-ō ēnkāŋ boŋ Moseε ábagé bad kunze aá, mod ábe mwaád kálag echě elúmte nén bán, e’wóngé é’máá boŋ ánan mó.” ⁸ Dōó Yesue álāŋgeé bó aá, “Moseε ambāg nyé enén kunze áyāle nyēlēlé nlém á abum. Enkēmbáá nē á mbooted mé nkōŋsé. ⁹ Né-ōó, nlāŋge nyé nén mēé, mod ké ahéé awě anané mwaád ésebán ane mmwaád akábé asón, nzé ene ndín e mod awóó mmwaád ampée, né akábé asón.” ¹⁰ Hē dōó ábē bembapeε bēlāŋgeé mó bán, “Nzé nén dōó mekan mé mmwaád ne nchóm médii, né éesaá nsyāŋ áwōŋ mmwaád.” ¹¹ Yesue antimtén bó aá, “Saké mod asyāál ahele ákob ádén ayāged. Boŋ dékobnéd ne bad ábe Dyöb ábágé dó. ¹² Nyēbii nén bán, nzom édé hiin échě ékás boŋ bad béēwōō bebaád. Behóg bédé ábe béchyááténé nē. Bēmpēe-ε bédé nē áyāle bad bēbélé bó nē. Abiníí-ε, bēbélé yāl nē ábel boŋ bēbel nsón mé nkamlēn ní Dyöb. Kénzéé awě ahele ádén ayāge akob, ákob dó.”

*Yesue anāmté bēndem
(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)*

¹³ Bad bēmpēén bēndem wē Yesue nén bán ábán bó ekáá á nló, akānned-te bó. Ábē bembapeε bēnkānē ábe bad áte. ¹⁴ Boŋ Yesue anláá bó aá, “Nyétede bēndem béhyag áwēm, nyéekás bó, áyāle nén, nyaa é bad nēé bó chōó éwóó nkamlēn mí mín.” ¹⁵ Né-ōó, Yesue ambán ábē bán ekáá á nló. Ambid e nē, anhidé áhed.

*Nhōn mí bad
ne nkamlēn ní Dyöb*

(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Póndé póg mod nhóg ampě wēε Yesue, áseǵtéé mó aáken, “A-meléed, dyam á bwām áhéé rítāŋgéné ábel, ábel nén níkud alongé áde déemaá’?” ¹⁷ Héε Yesue ákwentanné mó aá, “Chán éhéleé éseǵtéé me dyam áde áde dyam á bwām? Mod nhóg mwēnpēn mó adé awě adé mod a bwām. Konǵé’ mbéndé é Dyöb nzé ehede wε mókud alongé áde déemaá’.” ¹⁸ Dōó ane mod áseǵtéé mó aáken, “Mbéndé éhéé?” Yesue ankwentén mó aá, “Weewúé’ mod, weekábé asón á ndáb e’wóngé, weechíbé’, weebidé mbōŋ e metóm, ¹⁹ beé sóó ne nyon edúbé, édāŋ-ε mwānyon nēŋgáne ehoŋ yāl.” ²⁰ Héε ene kódemod élāŋgeé Yesue aá, “Nhídé échén mbéndé ésyāál; cheé émpēe éhedne

me abel.” ²¹ Yesue antimtén mó aá, “Nzé ehede weé móowóó awusé á yäl ké ahóg, kǎg ésôm bwëm é’syāāl ábe éwóó, étéd nímé mǎné ébe betóótōkē bé bad. Nzé ebélé nê, wǎkūd nhon ádyōb. Ene pónde éhye éhíde me. ²² Ade ene kódemod áwógé nê, anwóg mbéb áte bwâmbwam áhídē-’ε áyāle ambé nhon bwâmbwam.”

²³ Héε Yesue álângeé ábē bembapεε aá, “Ne mbále nlânge nyé nén meé élël áte nhon mí mod ásól á nkamlen ní Dyōb. ²⁴ Nlāa nyé ámpē nén meé édé mwän a akan sǎnkala a nyam née Kamël ápon á epǎn é ndǎnde tómaa nhon mí mod ásól á nkamlen ní Dyōb.” ²⁵ Ade bembapεε béwógé nén, yäl enkóm bó áte bwâmbwam. Bênsédéd bánken, “Nzéé-’ō ahele ákud e’soosǎn?” ²⁶ Héε Yesue ánóné bó chóón boŋ áhōbē aá, “Ne baányon nén déehelée se ábenléd boŋ ne Dyōb dyamdyam déeleléé áte.” ²⁷ Héε Petro áhóbéé aá, “Nóné, sētédte chǎm ésyāāl áhíd we, cheé-’ō ébē níméd nsyǎŋ.” ²⁸ Héε Yesue álângeé bó aá, “Ne mbále, nlânge nyé nén meé, pónde echē Mwän-a-Moonyon ádyéé’ é á atii dé nkamlen ne éche ehúmé ésyāāl á nkōŋsé míme ríhúé’, nyé bad dyōm ne bébe ábe behíde me nyémpē nyéēdyéé á metii mé nkamlen, nyékāādtē metúmbé mé Israel dyōm ne mébe. ²⁹ Kénzéé-’ε awē atēdté éche ndáb, baányan, sáá, nyaá, bǎn, ne eche mbwóg áyāl echēm, ákud chó mbwókel e ngen, ákūd-te alongé áde déemaá’. ³⁰ Boŋ bad híin ábe bédé á’sō bǎǎb bélyǎg mbíd, híin-ne ábe bényǎg mbíd bébē á’sō.”

20

Ngan e bad bé nsón

¹ Hê dǎo Yesue ákalée ngan aá, “Nhóbe nê áyāle nkamlen mí mín rídé nhǎgtén nêŋgáne nwóó-nzag nhóg awē ambíd á ndáb epǎg é mbwembwε áke dé ahed bad ábe ásābēē, ábel nsón áwē nzag-tê. ² Bǎǎbǎǎ bēmpē á nchemten áyāle nsábe mé epun é bǎn boŋ álómé bó áwē nzag-tê. ³ Ane nwóó-nzag antím ámbíd ámpē á dyad-tê á ngǎŋ abog. Antán bad bé nsón bēmpēe áhed. Bentyēem ngên, bébele’aá chǎmchǎm. ⁴ Héε álângeé bó aá, ‘Nyémpē nyéke nyébel nsón áwēm nzag-tê, mēsābē nyé nsábe míme ríkwógnédé.’ ⁵ Né-’ǎǎ, bēnkē. Ambël melemlem mé dyam á kǎd, ne á ngǎŋ éláán. ⁶ Dyam ngǎŋ étáan née ane mod átímé á dyad-tê ámpē, antán bad bé nsón ábe bómpē bentyēem, bébele’aá dyamdyam. Héε ásedtéé bó aá, ‘Cheé nyébébtéé epun é bǎn ésyāāl hén ngên áde nyébelée dyamdyam.’ ⁷ Bēnkwentén mó nén bán, ‘Modmod eetédeé sé á nsón.’ Héε ane mod álângeé bó aá, ‘Nyémpē nyékag-kǎǎ nyébel nsón áwēm nzag-tê.’

⁸ “Ade ngukél épédé, ane nwóó-nzag anláá awē mod awē anǎne ábē bad bé nsón aá, álad bad bé nsón áte, ásábe bó. Aá,

ábooted ne bad ábe bédímténé apɛ, ásōg-ke ne ábe bésébpé apɛ. ⁹ Ambɛé bad ábe bêmbootéd nsón á ngáŋ étáan nsábe mé epun é b̄in ¹⁰ Ade bad ábe bénsēbē nsón abooted bépédé ákob nsábe, bēnwēm̄tēn bán, békud nsábe níme rítómé ní bad ábe bêmbootéd nsón á ngáŋ étáan. Boŋ bómpē bēnkūd melemlem mé nsábe. ¹¹ Ade békóbé m̄oné níme bēmbɛé bó, bêmbootéd anyoo áte. ¹² Béhōbē bán, ‘Abén bad bēbélé nsón háwa póg chēmpɛn, ké nê, esábpé bó melemlem nées sé ábe sēbelé nsón epun é b̄in ésyāāl ne enyɛn é ngíne.’ ¹³ Nwóónzag antímtén ábē bad nhóg aá, ‘Amúē, meédogɛé nyé. Eesaá mbále bán dentíí bán m̄ɛbe nyé nsábe mé nsón mé epun é b̄in-ɛ? ¹⁴ Nyékob-póó m̄m̄n m̄oné, nyékag. Mm̄n-ɛé ntíídé méé m̄sābē anén mod awē adímténé apɛ melemlem ngáne rísábpé’áá wémpē. ¹⁵ Meewóó’é kunze ábenled nímm̄m̄ m̄oné ngáne rídáá-ye? Cheé ékáá boŋ nyébēbtē nlém á abum áyāle ábēm e’boŋ bé nlém?’ ” ¹⁶ Yesue ansógtén ene ngan aá, “Né-óó, bé’sō bétim bé mbíd, bé mbíd-tɛ bétim bé e’só.”

Yesue ahóbé ngen eché elónténé

éláán ngáne bēwūū’é mó

(Mak 10.32-34; Luk 18.31-34)

¹⁷ Yesue ne ábē bembapɛɛ békágé’áá á akuu á Jerusalem. Ade békagké nê dóó áchágé bó á nkag, boŋ álāngē bó á kun-tê aá, ¹⁸ “Pón nyébíi bán dekag á Jerusalem, áwed-taá bēbɛé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé beprise bémháá ne bemeléede bé mbéndé. Bó-’ɛ bēbɛé mbakú bán atāngéné awé. ¹⁹ Bēbe mó á mekáá mé bad ábe béesš bad bé Israel. Bó-’ɛ bēwōódé mó, bēswādtāād mó e’tangú, bēbōmē-’ɛ mó á awōg. Boŋ ámbíd e e’pun é’láán Dyōb dépuúd mó.”

Nyē-mwān ahɛdte bán metii

(Mak 10.35-45)

²⁰ Ámbíd e póndé dóó Zɛbedie mwaád ápédé wée Yesue ne ábē bán bé baachóm bébe, abwóg mebóbón, ácháā-’ɛ Yesue aá ábele mó dyan. ²¹ Yesue ansédéd mó aáken, “Cheé éhɛdɛé?” Dóó ákwɛntanné mó aá, “Bāg mɛ akag nén wéé, póndé eche wébɛē á nkamlɛn, ábēm bán bēn bébe bédyɛé wɛ á nkag, nhóg ekáá émbáá, aníníí-’ɛ á ekáá é emwɛd.” ²² Héé Yesue ákwɛntanné bó aá, “Nyébíi’é chóm éche nyésɛdteé. Nyéēh̄l metuné níme m̄épemm̄ apém-ɛ?” Bēnkɛntén bán bēh̄l. ²³ Dóó Yesue álāngɛé bó aá, “Ne mbále, nyéēpēm boŋ meewóó’é kunze ápwɛd mod awē ádyɛé mɛ á ekáá é mbáá ké’ɛ á ekáá é emwɛd. Ábē e’tál é’díi e’tál ábe é’bágnédé ne bad ábe echem Sán ánábnédé bó.” ²⁴ Ade ábíníi bembapɛɛ dyōm bēwógé nê, bēnliín ábē baányan bébe. ²⁵ Né-óó Yesue anlad bó áte, boŋ álāngē bó aá, “Nyébíi nén bán, benkamlɛnɛ ne bad bémháá bé nkōŋsé bēbenlad ngíne ákamlɛn bad ábe bédé ásē echáb.

²⁶ Boŋ éet̃ŋgené abé nê átíntê echên. Kénzée awě ahede aá móbê mod ambáá átíntê echên, at̃ŋgéné abé mbaled awên.
²⁷ Kénzée-’e awě ábē mod a’so átíntê echên, at̃ŋgéné abé awen nt̃ŋ. ²⁸ Melemlem née Mwän-a-Moonyon eépedéé aá bad bébenle mós, boŋ apedé ábele bad, ábe-’e adē alongé ákōde bad híin.”

Yesue achōjté bad bébe

ábe bēnkwě ndím

(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Ade Yesue ne ábē bembapēé béhidtéé á Dyad á Jeriko, ndun e mod ehidé’áá mós. ³⁰ Ene pónde-’óó bad bébe ábe bēnkwě ndím bēndyéé á nkæg ní nzii. Ade bēwógé bán, Yesue atóme’, bēmbootéd abón bán, “A-Mwän a mbyaa míme Dabidē, wóg sé ngol!” ³¹ Ndun e mod echě embé áhed enkáné bó áte bán bédib nsəl. Boŋ bós-’e bēmbādñēn abón ne ngine bán, “A-Mwän a mbyaa míme Dabidē, a-Sán, wóg sé ngol!” ³² Yesue antyéem, achélé bó boŋ ásedté bó aáken, “Cheé nyéhedeé bán, mbēle nyé?” ³³ Bēnkwentēn bán, “A-Sán, sēhede bán, ébel sényínen.” ³⁴ Yesue anwóg bó ngol, né-’óó ambán bó mekáá á mǐd. Abwōg-ábwōg bēmbootéd anyínen, béhídē-’e mós.

21

Yesue asólé á Jerusalem née k̃ŋ

(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; J̃on 12.12-19)

¹ Ade Yesue ne ábē bembapēé bēkwógé ape á Jerusalem, née bépédé á dyad á Betpeg á ekone é menzab Yesue anlóm bembapēé bébe á’sō. ² Anláá bó nén aá, “Nyékag á dyad áde áde nyé á’sō nê. Nzé nyēsólé sólén, nyētán née bét̃ŋgé ésel ne mwän ánkæg. Nyéhune bó nyéhiinad me. ³ Nzé mod asēdté nyé aáken, cheé ékáá boŋ nyéhunne’, nyéláá mós bán Sáñgwéé* atógnéné bó. Nzé nyéhóbé nê, ábwōg-ábwōg ane mod áchennéd nyé.” ⁴ Nén dēmbēnléd álóned e’yale ábe Dyōb dénlōmēñē nkal é’daód̃ŋ aá,

⁵ “Aláa dyad á Zayon aá,

Nyéñone’, echen k̃ŋ ehyag áwēn,

asūdté yāl, adiídé ésel, etum é nchóm a ésel.”

⁶ Né-’óó ábē bembapēé bēnkě bēbēl-le ngáne Yesue ánlyāgtēñē bó. ⁷ Bēmpēén éché ésel ne mwän, bétéd échab mbóté, bétal chó ámín, boŋ Yesue ádiide’. ⁸ Ekud é bad bēntāl échab mbóté á nzii-tē, ábíní-’e bēsēl’e’ kíkag é’ mǐí, bétalé’ á nzii-tē. ⁹ Ndun e mod echě ekágé’áá mós á’sō ne echě ehidé’áá mós ámbíd bēmbootéd abón bán,

“Hosána, mekenag mébê ne mwän a mbya míme Dabidē.

* 21:3 Sáñgwéé: káa nwóñ.

Nnam míbê ne ane awě apedé á dñn áde Sánḡwěé.

Hosána, mekenag ne Dyöb áde áde se ámín!”

¹⁰ Née Yesue ásólé á Jerusalem nén sólén, bad bésyāāl bépuutéđ, bésedté-’ε bánken, “Nzée ne?” ¹¹ Dóo ene ndun e mod ékwentanné bán, “Yesue mó adé, nkal é’daádəŋ a dyad á Nazaret á mbwóg e Galilia.”

Yesue anané bekáb bé nyonḡé

á Ndáb-e-Dyöb

(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

¹² Ambíd e nê, Yesue anke asól á Ndáb-e-Dyöb. Annán bad bésyāāl ábe békábé’áá dyon áwéd-te. Ankuné betébele ábe bad bépénlé’áá mone ámín mekuu ámín, ákūnē-’ε metii míme bad ábe bésómmé’áá mbəŋḡé mekuu ámín. ¹³ Anláá-’ε bó aá, “Eténlédé nén bán, Dyöb áhóbé aá,

‘Echem ndáb etəŋḡéné achəḡned bán ndáb e mekáne.’ Boŋ nyétimté chó, ‘mbwóg mé bechíb!’ ”

¹⁴ Bad ábe bēnkwx ndím ne bad ábe mekuu ménwēē ábe bēmbē áhed bēmpē áwē, ádíđ-te bó bwám. ¹⁵ Boŋ áde beprise bēmbáá ne bemeléede bé mbéndé bényíné menyáké míme Yesue ábélé, boŋ bėwóg-ke e’saad ábe bēndem bėbónéé á Ndáb-e-Dyöb bán, “Mekenag mébê ne mwán a mbyaa míme Dabidē,” bēnlīŋ bwámbwam. ¹⁶ Bēnsédéd Yesue bánken, “Ewóge chōm-éé ábē bán bėhóbéé-ye?” Yesue ankwentén bó aá, “Éε, nwóge’. Nyéēlāā’é mbéd á kálag e Dyöb nén bán, Dyöb ábónséné e’ched é’ bēndem ne é’ bán bé nkóál ábe mó mekenag mé bwám-ε?” ¹⁷ Ambíd e nê Yesue antedé bó á Jerusalem áke anāá á dyad á Betani.

Yesue ne alín á ngəl

(Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Epəḡ é mbwembwε áde átimeéé ámbíd á Jerusalem nzaa enkób mó. ¹⁹ Ade ákagké nê annyín alín á ngəl. Ankě áhed, boŋ enkényinné epum ké ehóg áwedé-mín étóméé byaá. Héε Yesue álāŋḡéé ábē bwel aá, “Wéechyáá’é epum ámpē mbéd.” Abwōḡ-ábwōḡ bwel bėnhýéle. ²⁰ Ade ábē bembapεε bényíné nê, yəl enkóm bó áte bwámbwam. Héε bésedtéé bánken, “Chán áđēn alín á ngəl ámwédé ayéle á mehélé-te nén-ē?” ²¹ Yesue ankwentén aá, “Ne mbále nlāŋḡe nyé nén meé, nzé nyédúbpé ne nlém nsyāāl, né saké dyaam áde míbélé ábén bwel áyāl dėmpen nyébenlé. Boŋ né nyēhele-se nyéláá káəŋne enén mbəod nén bán, ‘Hidé hén, éke ébwēm yəl á edíb é nkwx-te,’ ébenléd-te nê đēn. ²² Nzé nyėwóó adúbe bán, kéchéé éche nyéhédné Dyöb á mekáne-té nyéékűđ, né nzé nyéhédé nyéékűđ.”

*Nsɛdtéd t̄ngene kunze eche Yesue
(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)*

²³ Yesue ansɔl á Ndáb-e-Dyöb, áyāgtē bad. Ade áyāgtēé nê, dɔɔ beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bépédé áwē, béseɔté mó bánken, “Kunze ehéé éwóó ábel nímén mekan? Nzé-módé abagé-’ε wε ene kunze?” ²⁴ Yesue antimtén bó aá, “Me ámpē m̄seɔdéd nyé dyam ahóg. Nzé nyèkwěnténé dó né mε-’ε m̄lāā nyé kunze echē n̄wóó ábel nímén mekan. ²⁵ Edusen éche J̄one ádúsánnáá bad héé émbɔdté? Embɔd ne Dyöb-ε ngé ne baányon?” B̄en ne b̄en bémbóótéd apentɛn bán, “Nzé dehóbé nén bán, ‘J̄one echē kunze enhúú ne Dyöb,’ né áseɔdéd syánē aáken, ‘Cheé-̄ enk̄əj̄ boj̄ nyénkëndúbé mó?’ ²⁶ Boj̄ nzé dehóbé bán, ‘Echē kunze ehúú ne baányon,’ né échén ekud é mod ébel syánē mbéb áyāle bad bésyāā́l béndübē bán J̄one abédeé nkal é’daádəj̄.” ²⁷ Né-ɔɔ b̄enkwentén Yesue bán, “Séebii’é.” Mó-’ε antimtén bó aá, “Né ké mε-’ε ámpē méeláá’é nyé kunze echē n̄wóó ábel nímén mekan.”

Ngan e bán bé baachóm bébe

²⁸ Yesue ambé áseɔdéd beprise bémbáá ne bad bémbáá bé dyad aáken, “Chán nyényíné ádén akan t̄ngene enén ngan? Mod nhóg abédeé awē anchyáá bán bé baachóm bébe. Héé ákíí mwān ambáá aláa aá, ‘A-mwān, k̄é ébel nsón á nzag-tē chii.’ ²⁹ Mwān antimtén mó aá móɔkaá. Boj̄ ámbɔd e pónde anhəj̄lén mewemɛn, áke. ³⁰ Dɔɔ ane mod ákíí w̄éé mwān asad, aláá-’ε mómpē melemlém mé dyam. Anén mwān antimtén sáá aá, ‘A-Sán, m̄k̄k̄’ boj̄ eékii.” ³¹ Héé Yesue áseɔteé beprise bémbáá aáken, “Átinté ábén bán bébe, ahéé amb̄l ngáne sáá áhédé’áá?” B̄enkwentén mó bán, “Ambáá.” Né-ɔɔ, Yesue anláá bó aá, “Ne mbále, nlánge nyé nén m̄éé, besaad-bé-tááse ne bekwaléé bédé asól á nkamlɛn ní Dyöb tómaa nyé.† ³² Nhóbe nén, áyāle J̄one, Ndusene amp̄é, alúmed nyé nzii echē etyéémé, nyénkëndúbéé mó, boj̄ besaad-bé-tááse ne bekwaléé béndübē. Ké n̄éé nyénnyín-naá n̄é, nyénkēnhəj̄lenné, nyénkëndúbé-’aá mó.”

Ngan e bebel bé nsón ntéd

(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ Yesue anláá bó aá, “Nyéwóglɛn ngan empée. Nwóó-nzag nhóg abédeé awē ankw̄l̄ nzag e e’pum é’ m̄el ábe bébenléé m̄im. Ankág chó, ábel bwāl w̄éé bémineé ábē e’pum é’ m̄el ábel m̄im, alonj̄-’ε ebem áwēd-te w̄éé b̄edyéé’é án̄on nzag áte. Ambéé ene nzag w̄éé bad ábe b̄óɔb̄ó békáb mbote áte, ák̄ē á alonj̄ démp̄ē. ³⁴ Ad̄é pónde épédé eche b̄epadéé e’pum, ane nwóó-nzag anlóm ábē bamb̄ledé w̄éé ábē bebel-bé-nsón ákobe mó

† **21:31** Baá mbáá bé Israel béndübē nén bán bekwaléé ne besaad-bé-tááse béésónlé á nkamlɛn mí mín.

ádē asii dé e'pum. ³⁵ Hée ábê bebel-bé-nsón békóbé ábê bembaledε, béwanné' nhóg, béwūē' ampée, aníní'-ε béwūēnē meláá. ³⁶ Ambíd é pónde ane nwóó-nzag anlóm bembaledε bémpēe ábe bēmbuú áte tómaa ábíníí. Ábê bebel-bé-nsón bēmbēl ábê bembaledε melelem ngáne bēmbenlé bé'sō. ³⁷ Ambíd e pónde anlóm awe mwān áwāb, ne mewēmtēn nēn bēbēé mós edúbé. ³⁸ Boη áde bebel-bé-nsón bényíné ane mwān nēe áhúé'é, dōó bó bēn ne bēn bēhóbēé nēn bán, 'Ndyé-a-mbwóg nēn, nyéhyag! Déwúu mós, ábel nēn, eche mbwóg ésuuned syānē.' ³⁹ Hē dōó békóbé mós, bēbīdēn mós á nzag-tē, boη béwúú'-ε mós." ⁴⁰ Hée Yesue ásedtēé ábê bad bēmbáá bé dyad ne beprise bēmbáá aá, "Bōob-pōó, nzé nwóó-nzag ne apedé, cheé ábenlé ábê bebel-bé-nsón?" ⁴¹ Hē dōó bēkwentanné bán, "Áwūū ábê e'bébtéd é' bad e'bébtéd é kwééd, ábē'-ε ene nzag wée bebel-bé-nsón bémpēe ábe bēbe mós ádē asii á mbote nzé pónde epedé eche bēpádeé e'pum." ⁴² Yesue anláá bó ámpē aá, "Nyéelāā'-é mbéd wée eyale é Dyōb éhóbé nēn bán, 'Aláá adé belōη-bé-ndáb bēnchenéé dōó átímé aláá dé etógnén abé.

Sāngwéé mō ambel nēn, édé'-ε syānē menyáké.'

⁴³ Né-ōó nlānge nyé nēn mēé, bēkobén nyé etál éche nyéwóó nēe bad bé nkamlēn ní Dyōb, bēbē wée bad ábe bēbele' ngáne Dyōb áhedéé."‡ ⁴⁵ Ade beprise bēmbáá ne Befarisia bēwógé échéngan éche Yesue ákálé, bēnchem bán, bóó ákanléé chō. ⁴⁶ Né-ōó bēhéde'áá mós akób, boη bēmbāη abel nē, áyāle bényín bán, ene ndun e mod enyíné'áá Yesue nēe nkal é'dāōdāη.

22

Ngan e ngande e e'wóngé (Luk 14.15-24)

¹ Yesue ambé ábenléd ngan ámpē ákalēn ábê bad. Anhób aá, ² "Nkamlēn mí mín rídé nēngáne kāη póg echē enláá ábē bembaledε aá bēboηsen ngande e e'wóngé ábe awé mwān a mwēnchóm. ³ Ene kāη'-ε anlóm ábē bembaledε aá bēké bēchāg bad ábe álēbpé áyāle ene ngande, boη ábē bad bēnkēnkwentēnné apε. ⁴ Hée álómēé bembaledε bémpēe aá bēlāá bad ábe mólēbpé nēn bán, 'Nyébíí nēn bán, mmaá nyag ne e'lem ábe é'bóó yāl awúu. Chōm ésyāēl-le édé mboηsēn, nyéhyag-kōó á ngande.' ⁵ Boη ké nē ábē bad ábe bēnlēbēē bēnkētédte nímē nlébtéd nēe dyam. Mod téé ahídé'áá nímē ntíi ámbíd. Behóg bēnkē áwāb nzag-tē, ábíníí bēhīdē nímab nsón mémpēe ámbíd. ⁶ Ábíníí'-ε bēnkōb ábē bembaledε,

‡ **21:43** Doηge á kálag dé'sō ábáde nchoo 44: Mod ké ahéé awé alúmé adé aláá ámín ábōgtéd áte. Boη ane awé déhūntédte ámín, ányogtéd áte.

bébom bó, béwúú-'é bó. ⁷ Ene kâḥ enlīḥ bwâmbwam. Né-
 ɔ́, anlóm éche sánze. Néé épédé, éwūū bad ábe bénwūū
 ábē bembaledé, éhyāād-te ábē bad dyad. ⁸ Dóó álāḅgēé ábē
 bembaledé bémpēe aá, 'Ngande e e'wóngé emaaá mbonḥsén abé,
 bon bad ábe nílébpé béekwognedéé ch́ abé áse. ⁹ Bɔɔb-pɔɔ,
 nyékag á mbom ní nzii á dyad-tê, nyéchéle bad bésyāāl ábe
 bényíné bán, béhyag á ngande.' ¹⁰ Né-ɔ́ ábē bembaledé bēnké
 á dyad-tê, bélād bad bésyāāl ábe bényínnē, ken mod a bwám
 ké'ε mod a mbéb, kááḥ ndáb e ngande enlóg áte.

¹¹ "Kâḥ empě á ndáb-te ânɔn bad ábe bépédé á ngande.
 Ade ápédé anyín mod awě enkēnhé asanḥ áde ántāḅgēnnē
 ahé á ngande e e'wóngé. ¹² Héé áseɔteé mó aá, 'Amúē, chán
 émwédé ape hén áde wééhēdēé asanḥ á ngande e e'wóngé.'
 Bon ane mod enkēnhóbpé dyamdiam. ¹³ Dóó kâḥ élanḅgēé
 ábē bembaledé ábe béchágté'áá beken aá, 'Nyéhanḥ mó mekáá
 ne mekuu, nyébwēm mó á ebwóg, á ehíntén-tê. Ahed-taá
 béchyé'é, bédyāg-ke mesonḥ á nsál.' " ¹⁴ Héé Yesue ásoḅteé
 enén ngan ne e'yale nén aá, "Dyɔb áchēnle' bad híin ábē áse
 e nkamlen nímmē, bonḥ nguse ch́óó épwēdnéd."

Yesue ne asaa á tááse
 (Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

¹⁵ Ebédé pónde póg echě Befarisia bēnkéé mbom, áhage
 Yesue, ábel békóben mó awusé tēḅgene e'yale ábe bēbíd mó
 á nsál. ¹⁶ Bēnlóm ábāb bembapēe nchoo ne bad bé epepé
 éche Herɔde wéé Yesue. Néé bépédé áwē, bélāḅgē mó nén
 bán, "A-meléed, sēbíí nén bán, ekale mbále. Sēbíí-'é ámpē
 nén bán, ayáge ádōḥ tēḅgene mbéndé e Dyɔb áde mbále.
 Mewēmten mé bad ne e'só é' mbom é' bad béehāḅlānné
 ádōḥ ayáged. ¹⁷ Láá-'é sé ngáne ényíné ádén akan. Mbéndé
 eche syánē ehóbe nén bán désanḅe' tááse wéé Kaisēe, kâḥ
 e Roma-yé?" ¹⁸ Bonḥ Yesue ambíí nímmab mewēmten mé
 mbéb. Né-ɔ́ ansēdéd bó aáken, "Nyé bedog-badé, cheé
 nyéhāgkēé me? ¹⁹ Nyélúmed me mōné níme bésanḥnadté tááse
 eched." Bēmpiinéd mó mōné mé ekii. ²⁰ Dóó áseɔté bó
 aáken, "Ediídīḅgē éche nzéé chén? Dīn áde nzéé-'é dēn?"
²¹ Bēnkwentén mó bán, "Abe Kaisēe." Dóó álāḅgēé bó aá,
 "Nyébag-kóó Kaisēe éche édé éche Kaisēe, nyébag-ke Dyɔb
 éche édé é Dyɔb." ²² Ade bēwógé nê, yál enkóm bó áte. Né-ɔ́
 bēnhidé áhed, békē-'é.

Ayáged áde Yesue
tēḅgene mpuu ámbíd e kwééd
 (Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Echě epun chén donḅe á Besadusia bēmpě wéé Yesue.
 Besadusia bēndūbē bán mpuu méesaá ámbíd e kwééd. ²⁴ Dóó
 bēhóbé bán, "A-meléed, mbéndé e Mosēe ehóbe nén bán,

'Nzé mod awóó mmwaád boŋ awédé áde bó ane mmwaád béepedeé mwän awále, mwänyan a abum ahóg atəŋgéné ane nkúd awón, ábel boŋ dín áde mwänyan déēbōš'.²⁵ Βοῶb-πῶ, bad bébéde hén mod saámbe ábe bémbíd abum ahóg. Mod a'só anwón mmwaád, boŋ awé áde bó mmwaád ne béepedeé bän awále, né-ῶó mwänyan awě anhíd mó anlyəgnéd ane nkúd a mmwaád.²⁶ Ane mómpē anwé áde bó ane mmwaád béepedeé bän awále. Melemlem mé dyam mēmbenléd ne awě alónténé beláán, káəŋ bébōm bó mod saámbe.²⁷ Κάəŋne á asóg ane mmwaád mómpē anwé.²⁸ Βοῶb-πῶ á pónde e mpuu, mmwaád awě nzéé ane mmwaád áchəgnédte áyāle bó moosyāł saámbe bēnwōŋ mó?"²⁹ Yesue antimtén bó aá, "Nyēpane' áyāle nyéesōŋtenéé chōm éche eyale é Dyōb éhóbéé, nyéesōŋtenéé-'é ngáne ngine e Dyōb ésógé abé.³⁰ Ayāle pónde echě bad bēpuú' é ámbíd e kwééd mewóngé méebáá ámpē. Bad bébē nēŋgáne ángel éche édé ámín, béewōŋnéé.³¹ Nyéeláá' é mbéd dyam áde Dyōb ahóbé áwēn təŋgene mpuu-ye? Dyōb ahóbé təŋgene ábēd betaa aá,³² 'Με-εé ndé Dyōb áde Abrahamε, Aisige ne Jakōbe.' Dyōb ádíi Dyōb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyōb á bad ábe bēwédé."³³ Ade ene ndun e mod echě embé áhed éwógé nē, bémbē menyáké bwāmbwam təŋgene ayáged áde Yesue.

Mbéndé ébe éche étómténé etógnén abé

(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Ade Befarisia bēwógé bán nkwenten níme Yesue ámbéé Besadusia mēmbēł béehēle dyamdyam ahób, bēnladén áte.³⁵ Hē dōó bó mod nhóg awě abédé meléede a mbéndé, áhyédé Yesue akəg, ásedte mó aá,³⁶ "A-meléed, áfinté mbéndé ésyāł, ehéé etómténé etógnén abé?"³⁷ Yesue ankwentén bó aá, "Etəŋgéné édəŋ Səŋgwéé ádoŋ Dyōb ne nímoŋ nlém nısyāł, ne échoŋ edáədəŋ ésyāł, édəŋ-'é mó ne nímoŋ mewēmten mésyāł.³⁸ Enén mbéndé chō etómténé etógnén abé, ebé-'é mbéndé e'só.³⁹ Mbéndé echě elónténé ébe echě chōmpē edé etógnén melemlem nēŋgáne e'só edíi nén 'Edəŋ mwänyon ngáne édáá echoŋ ył.'⁴⁰ Echén mbéndé ébe chōó éwánlé mbéndé éche Mosεε ésyāł ne mekan níme bekal-bé-e'dáədəŋ báyágté."

*Nsedtéde təŋgene
Ane-awě-Béwógté*

(Mak 12.35-37; Luk 20.41-44)

⁴¹ Hē dōó Yesue ásedtéé ábē Befarisia ábe bēnladén áte aá,⁴² "Chán nyéwēmtanné təŋgene Ane-awě-Béwógté? Á mbyaa níme nzéé áhúú?" Hēε békwenténé mó bán, "Abídé á mbyaa níme kəŋ Dabide."⁴³ Yesue ansédéd bó aá, "Cheé-ῶ enkəŋ boŋ

Dabidε áde Edəəðəŋ é Dyöb élyógté mó ánychəgké mó aá, ‘A-Sáŋ,’ áde ahóbé aá,

44 ‘Sáŋ Dyöbε anláá awēm Sáŋgwéé aá,

Dyεé áwēm ekáá émbáá,

káəŋ ne á pónδέ echē mébenlé boŋ ékəgtéd ábōŋ bad bé ekəyí
ámín ne mekuu.’

45 Néε Dabidε mwēn ásébpé mó achəg aá, Sáŋgwéé, chán-nō Ane-awě-Béwógté áhεléé abé awe mwān?” 46 Bó modmod békēnhεnlé mó dyamdyam akwεntεn. Bootya échē epun békēnchu’ é mó dyamdyam asεded ámpē.

23

Elébé təŋεne bemeléede

bé mbéndé ne Befarisia

(Mak 12.38-39; Luk 11.43, 46, 20.45-46)

1 Ambíd e nê, dáo Yesuε áləŋgεé ene ndun e mod ne ábē bem-bapεε aá, 2 “Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bóó bétéde etál éche Mosεε bəəb áyáged bad. 3 Né-əó, nyétəŋgéné bó awóglεn nyébelé-’ε mekan mésyāāl míme bələŋgεé nyé, boŋ nyéəbēlé’ mekan míme bébeléé, áyāle béebeléé mekan míme béhóbéé. 4 Békəa’ e’deltéd bé nted, bépəmtad bad, boŋ béesaá mboŋsén ábán ké ekáá áwóŋgεn bó ápém mó. 5 Kéchéé éche bébeléé, bébele chό ábel boŋ bad bényín bó. Békəlte’ bán bé ntyág ábe béhəgkē nchoo mé e’yale e’ Dyöb áte, boŋ bétəə á mbəm ne á mekáá, béchabte e’túd* ábe bəwáá’ é á mengombe mín bwāmbwam. 6 Bédəə e’tál bé edúbé adyεε á hōm á ngande, bédəŋ-’ε metii mé edúbé adyεε á ndáb é mekáne. 7 Bédəə bán, bad bélénte bó ne edúbé ésyāāl á dyon-té, bédəŋ-’ε bán, bad béchəge bó bán, ‘A-meléed.’ 8 Boŋ nyé, nyéəmwāg-sε béchəgé nyé bán, ‘Meléede.’ Ayāle meléede nhóg móó nyéwóó, baányəŋ bó-’aá nyédíí. 9 Nyééchəgē-’ε mod ké nhóg á nkōŋsé wén bán Titéε áyāle nyéwóó-’ε Titéε nhóg, awēn Titéε awě adé ámín. 10 Nyéəmwāg-ke sε béchəgé nyé bán, ‘Sáŋgwéé’ áyāle nyéwóó Sáŋgwéé nhóg, Ane-awě-Béwógté. 11 Mod awě adé ambáá áfínté e echēn atəŋgéné abé mbəledε awēn. 12 Kénzéeé awě achəgté yəl, Dyöb désudéd mó, kénzéeé-’ε awě asúdté yəl, Dyöb déchəgəd mó.”

Yesuε asélé bad bé medogké

(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52, 20.47)

13 Dáo Yesuε áhóbéé aá, “Ebēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyédibe’ ekob é nkamlεn mí mín ábel boŋ bad béesālē’. Nyé bēn nyéesóléé,

* 23:5 Etúd: Bəwáá’áá e’túd álúmed bán bēbenle Dyöb.

nyéēmwāg-kaá bán bad bémpēe ábe béhede asól bésól.†
 15 Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké. Nyékag meloŋ ne meloŋ ábel boŋ mod nhóg átímen nyé. Boŋ nzé amaá nyé atímen, nyébelé nyébébed mó nyaa eché ákwógnédé ákud nkógsen á dù-á-muú níme rítómé nímen ngen ébe.

16 “Ebēēn nyé ebébtéd nyé bad ábe békwédé ndím, boŋ bélyāgtē bad bémpēe. Nyéyágte bán, ‘Nzé mod amwédé melě á dīn á Ndáb-e-Dyōb, né nê déesaá dyam, boŋ nzé mod amwédé melě á dīn á bwēm é’ gól ábe é’dé áwēd-te, átíngéné ábel dyam áde ámwééné melě.’ 17 E’yókél é’ bad bēn, nyékwedé ndím! Cheé étómténé etógnén abé, gól-le, ngé Ndáb-e-Dyōb eché ebélé boŋ gól ebé chōm éche ésáá á’sō é’ Dyōb? 18 Nyéyágte’ ámpē bán, ‘Nzé mod amwédé melě á dīn dé menyán mé mendε, né nê déesaá dyam. Boŋ nzé mod amwédé melě á dīn dé mendε níme médé á menyán mín, átíngéné ábel dyam áde ámwééné melě.’ 19 Bad bé ndím bēn! Cheé étómténé etógnén abé, mendε ngé menyán níme mébélé boŋ níme mendε mébé chōm éche ésáá á’sō é’ Dyōb? 20 Né-óó kénzée awě amwédé melě á dīn dé menyán mé mendε, né amwédé níme melě á dīn dé menyán ne mendε ké méhéé níme médé áwedé-mín. 21 Kénzée-’ε awě amwédé melě á dīn á Ndáb-e-Dyōb, né amwédé níme melě a dīn á Ndáb-e-Dyōb ne á dīn á Dyōb áde ádyεε’ áwēd-te. 22 Kénzée-’ε ámpē awě amwédé melě á dīn dé nkoŋ ní mín né amwédé melě á dīn dé atii dé nkamlen ní Dyōb ne á dīn á Dyōb áde ádíídé áde atii.

23 “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyébage Dyōb akab ahóg átínté e mekab dyōm, ké dé mekúle níme béchámneé ndyééd néε mínt, díl ne kúmin.‡ Boŋ nyéehédéé nló áte ábel ndín é mekan éche mbéndé éhóbé aá nyébele’. Nyéesaá mbále ne Dyōb, nyéewóó’é nlém ní ngól, nyéedúbpe-’áa Dyōb. Nyéántíngén nímén mésyāāl ábel, ésebán nyéchébte’ níminí. 24 Nyé bad ábe békwédé ndím boŋ bélyāgtē bad bémpēe. Nyébude’ mekan níme méesě etógnén ahíd ámbíd. Nyéhúde’ píuted á mendíb níme nyémwāgkē-te, boŋ nyétēdte mbinde émbáá éche éde áwēd-te.

25 “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyéwobpe mbwendé ne díse ámbíd e ebwóg, boŋ medyé níme médé áwēd-te médíi medyé níme nyékúdné ndumbán ne ngoód. 26 Nyé Befarisia, bad bé ndím

† 23:13 Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 14: Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké. Nyélúmtan yāl ne ntóŋ-ntóŋ mé mekáne, nyédumé-’ε mbwóg é bekúd. Né-óó, nyéékud nkógsen níme ríchábé ámín. ‡ 23:23 Mínt, díl ne kúmin: bédíi byaá ábē bēbnládtáá áchám ndyééd.

bén! Nyésébe nyéwobe mbwendé ne ðise áte, kááñne mbíd e ebwóg chómpē ēsāñ.

²⁷ “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia, nyé bad bé medogké! Nyêdii née son éche bépúbté. Ekine’ áte ámbíd e ebwóg bon e’hid ne e’bɔɔ bé ndim mí bad bóɔ é’lóné áwēd-te. ²⁸ Melemlem nê dóɔ nyényinnadté á’sō é’ bad née bad ábe bésáá bon áte nyélóné ne edogké ne mbéb.

*Dyöb dékāgsēn bemeléede
bé mbéndé ne Befarisia*

(Luk 11.47-51)

²⁹ “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia, nyé bad bé medogké! Nyélóo’ son é bekal-bé-e’dáádəñ bwām, nyélonṭé-’ε mebón míme bad ábe bésáá. ³⁰ Nyékag, nyéhóbe-’ε bán, ‘Nzé sēmbé á pónde echē ábēd betaa, né sēnkēnlatēnné bó áde bēnwū’ é bekal-bé-e’dáádəñ áte.’ ³¹ Nê dēn álūmte nēn bán nyēnkwentēn nēn bán nyébídé á mbyaa míme bad ábe bēwúe’ bekal-bé-e’dáádəñ. ³² Nyékag-kɔɔ á’sō nyémad nsón míme ábēn betaa bēmbootédte. ³³ Nyǎ chén! Etəd é pí ngēn. Chán nyémwεé nkógsen í dū-á-muú abame? ³⁴ Né-ɔɔ, mēlómē nyé bekal-bé-e’dáádəñ ne bad bé debyéé ne bemeléede. Nyéewū donge, nyébōmē-’ε bó á awɔg. Nyéswādtēd donge e’tangú á ndáb é mekáne. Abíníí-’ε nyénané myad ne myad. ³⁵ Awúu áde nyéwúe’ é bó débēl Dyöb ákógsén nyé áyāle mekií mé bad ábe bésáá bésyāāl ábe nyéwúu eben á nkōñsé, bootya kwééd eche Abεε awē bēwúu ngēn, ápe kwééd echē Zakariyaa, mwān awē Bεεkayaa. Zakariyaa awē nyéwúu áfinté e Ndáb-e-Dyöb ne hóm áde bēbageé mende. ³⁶ Ne mbále nlānge nyé nēn mεé, enēn nyonḡel chóɔ ékūd nkógsen áyāle échén kwééd ésyāāl.

*Yesue adé ngəl
ne bad bé Jerusalem*

(Luk 13.34-35)

³⁷ “Wóowó! A-bad bé Jerusalem, nyéwúe bekal-bé-e’dáádəñ, nyéwúēnē-’ε bad meláá ábe Dyöb álómé! Nkénwān áte ngen ne ngen álad nyé áte nēngáne nyaá-kúb ákútanné bán, bon nyééhédeé etál! ³⁸ Nyénəne’, Dyöb dētédé echen ndáb, modmod éebáá-’aá áwēd-te. ³⁹ A mbále, nlānge nyé nēn mεé, nyéenyínénné mε dīd ámpē kááñ ne á pónde eche nyééhōbpē bán, ‘Nnam ne ane awē apedé á ðin á Sāngú.’ ”

24

*Mbooted mé metake
(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)*

¹ Ámbíd e nê, Yesue anhidé á Ndáb-e-Dyöb. Ade ákagké nê, dóɔ ábē bembapεε bétané mó, bon bēlāngē mó bán ánəne

nyaa eche bélóó Ndáb-e-Dyöb. ² Hée Yesue ákwentanné bó aá, “Ngáne nyényíneé ábê bwēm é’syāāl nê, ne mbále, nlânge nyé nén meé pónké ep̄e echē aláá ké ahóg déelyagkē ámín e waáb. Bép̄antēd mésyāāl áte.”

³ Ankē á Ekone é Menzab ádyēē ásē. Hée ábē bembapēe bétané mó wēe bébedé bēnpēn boŋ bésēdté mó bán, “Láá sé pónké echē nímén mekan mésyāāl mébenlédté. E’chemléd é’hée bélūmēd epē échōŋ ne asóg dé nkōŋsé?” ⁴ Yesue antimtén bó nén aá, “Nyétēd pónké nén modmod eédōgē nyé. ⁵ Bad híin bép̄e bán bóó bédé Ane-awē-Béwógté. Bédōg-ke bad híin. ⁶ Nyēwōgē ngáne nzum éwantéé, nyēwōgē-’e nzunze é nzum. Boŋ nyé modmod nyēēnā’. Mmén mekan mésyāāl métāŋgéné abenled, boŋ saké móó mélūmēd bán asóg amáá apē. ⁷ Alon ahóg détyēmēn ádíníí nzum. Nkamlēn nhóg-ke rityēmēn nímíníí. Nzaa ēbē, ndōob-pe eēnəŋnéd ásē mebwóg ne mebwóg. ⁸ Echén ndutul ésyāāl ēbē nēngáne mewē mé’sō míme mmwaád áwógeé nzé ahede achyáa. ⁹ Ene pónké békōb nyé, bébe nyé á mekáá mé bad ábe békōgsēn nyé, béwúú-’e nyé. Melon mésyāāl mékōó nyé áyāle dín ádēm.

¹⁰ “Bad híin béewōŋgé adúbe ámpē. Bébeé nhóg ne aníníí á mekáá mé bad ábe békōó bó. Bó bēn-ne békōón. ¹¹ Bekal bé’dāádəŋ bé metóm híin bēbíd, bédōg-ke ekud é bad áhíd bó. ¹² E’bēb bé nlém á abum bēchāgē, né-ō edəŋge é bad híin ésūd. ¹³ Boŋ kénzéé awē ákaán nímē metake nlém kááŋ ne á asóg, ákūd e’sooson. ¹⁴ Mmén nkalaŋ mí bwām tāŋgene nkamlēn ní Dyöb mékanléd nkōŋsé áte rísyāāl ábel boŋ melon mésyāāl méwóg. Ene pónké dōó asóg dépēé.

E’bébtéd é’ mekan ábe bép̄e

(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ “Nyēenyín nēe ekúkú é akan éche épēene e’sōn á’sō é Dyöb ébenlédé á Ndáb-e-Dyöb á hōm áde ásáá * ngáne nkal é’dāádəŋ Daniēl énhōbpē aá ébenléd. (Nyé ábe nyēláa’ nímén mekan nyésōŋten mó bwām.) ¹⁶ Nzé nyényíneé nê, bad ábe bédé á Judeya bétóm mehélé, béke bésōom á e’kone mín. ¹⁷ Mod awē adé á nnon ní ndáb mín eétōgné asud áke déttéd chōm éche édé mó á ndáb-te. ¹⁸ Mod awē mó-’e ámpē adé á nzag-tē, eétímē ámbíd á ndáb áke déttéd sôte. ¹⁹ Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bēbē nkog ne ábe bémwāŋtē nímē mesú. ²⁰ Nyékāne nén bán ádē abāŋgé déttānē nyé á pónké e nkóg áde ahéb ádíí ngine bwāmbwam, ké-’e á mbwē-mé-nkóme-áte. ²¹ Ayāle ndəŋge echē ēbē ene pónké ēbē ndín echē eébenlédé mbēd bootya nkōŋsé míbootede kááŋ ne epun é’chii. Dyamdyam nēe ádē déebenléd-taá ámpē mbéd. ²² Dyöb amáá

* **24:15** Hōm ádē ásáá: ádíí hōm ádē bébageé Dyöb edúbé ne wēe bad béndübēē bán, Edāádəŋ éche Esáá édé.

ábê e'pun é' metake asél áte. Nzé énkêmbé nê, né modmod éechonǵé. Bon á etútú é bad ábe ápwédé, ášēl ábê e'pun áte. ²³ Ene pónǵé nzé mod alánǵé nyé aá, 'Nyénǵne', Ane-awě-Béwǵté mó nén' káa aá, 'Mǵníní,' nyéedúbpé'. ²⁴ Ayāle bad híin bébǵdē' ábe békálé metóm nén bán, bǵǵó bédé Ane awě Dyǵb Áwǵté. Bekal bé'dǵáǵdǵn bé metóm ámpē bébǵd. Bébelé menyáké mé ngíne, bélǵmtē-é e'chemléd híin. Bébel nén ábel bon bédog kǵǵǵne bad ábe Dyǵb ápwédé, nzé nzii edé ádog bǵ. ²⁵ Nyénǵne', nlǵnge nyé nímén mekan á'sǵó é' pónǵé. ²⁶ Né-ǵǵó nzé bad bélánǵé nyé nén bán, 'Nyénǵne' adé á ehyǵnge,' nyéekǵg áwed. Káa nzé bélánǵé nyé bán, 'Nyénǵne', adé á ton-tê hén,' nyéedúbpé'. ²⁷ Epe éche Mwǵn-a-Moonyon ebē melemlen nēǵǵáne emwēdmwēd étóméé á akuu ne á mbǵn. ²⁸ Ké héé wéé ndim nǵbǵgkē dǵǵó benhǵǵnǵné béladnéé.

Epe é Mwǵn-a-Moonyon

ne asǵ dé nkǵǵsé

(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ "Ade pónǵé e ndǵnge ne étǵmmē tǵmén, etondéé ákwe ehíntén, ngǵn-ne esǵ apen. Betintine bébǵd ámǵn, béhǵn ášē, ngíne-é éche edé ámǵn éǵǵnéd á e'dii. ³⁰ Ene pónǵé dǵǵó nyényǵnnē néé e'chemléd é' Mwǵn-a-Moonyon é'bǵdé ámǵn. Hē dǵǵó metúmbé mé nkǵǵsé mésyāǵl mébootédte achii ne mbwǵg. Bad bényǵn néé Mwǵn-a-Moonyon áhúé'é á mbag mǵn, ne ngum, ne ehúmé ésyāǵl. ³¹ Esaád é elon émbáá éwǵǵnéd. Ene pónǵé áǵǵm éche áǵgel á metǵǵgé mé nkǵǵsé mésyāǵl méniin, álad ábē bad áte ábe Dyǵb ápwédé, bootya atǵǵgé dé nkǵǵsé áhǵg ápe ádíní.

³² "Nyétéd elǵǵsén wéé alín á ngǵl. Nzé ngen ébǵótédé byaá békǵǵlē abided, nyébele nyébǵí bán nchon rǵdé benben. ³³ Melemlen nzé nyényǵiné nímén mekan mésyāǵl mébenlad, nyébǵí nén bán, Mwǵn-a-Moonyon akwǵgé ape,† adé-é benben. ³⁴ Ne mbále, nlǵnge nyé nén méé, enén nyonǵel e bad éemaá'é kǵǵǵ né nímén mekan mésyāǵl mébenlédé. ³⁵ Nkon nǵ mǵn ne nkǵǵsé bémaá, bon ábēm e'yale bébē abé ne abé.

Modmod eebǵí'é epun

éche Mwǵn-a-Moonyon ápeé

(Mak 13.32-37; Luk 17.26-30, 34-36)

³⁶ "Modmod eebǵí'é epun pen ké'é pónǵé eché nímén mam mébenlédte. Ké áǵgel éche edé ámǵn éebǵí'é, ké mwǵn ámpē eebǵí'é.‡ Titéé mwēmpen mó abǵí pónǵé eche nímén mekan mébenlédte. ³⁷ Melemlen ngáne émbēē á pónǵé

† 24:33 Mwǵn-a-Moonyon akwǵgé ape káa pónǵé ekwǵgé ape. ‡ 24:36 Ké mwǵn-ne ámpē eebǵí'é: donǵe á kǵlag déewǵǵ'é ábén e'yale.

eche Noa, nê dǎo ébēē pǎndé echē Mwǎn-a-Moonyon ǎpēé.
³⁸ Ayāle á pǎndé eched, byánán mendíb mé mbúú mēlōn
 á nkǒŋsé-te bad bédyágé'áá bwēm, bémwāg-ke, bebaád ne
 baachóm bēwōŋne, kǎŋ ne mbwε níme Noa ásólé á bǎle
 é'mbáá-te. ³⁹ Bénkēmbíí'é dyam áde ábenlad, kǎŋ ne pǎndé
 eche mendíb mé mbúú mēlónné, mēhóód-te bó. Melem-
 lem nê dǎo ébenlédté á pǎndé echē Mwǎn-a-Moonyon ǎpēé.
⁴⁰ Bad bébe bēbelé nsón á nzag-tē, Dyōb átéd nhóg, átēdē
 aníníí. ⁴¹ Bebaád bébe békǎgé medyé, Dyōb átéd nhóg, áchēnē
 aníníí. ⁴² Né-ǎó nyétéd pǎndé áyāle nyéebíí'é epun éche awen
 Sǎngwéé ǎpēé ǎmpē. ⁴³ Boŋ nyébíí nén bán, nzé nwóó-ndáb
 abyéé'áá pǎndé eche nchíb ǎpēé nkuu, né ádyéé epin ânɔn
 ndáb. Né enkēmmwaa áá nchíb ábóo mó ndáb. ⁴⁴ Né-ǎó
 nyémpē nyétǎŋgéné mboŋsén abé, áyāle Mwǎn-a-Moonyon
 ǎpē á pǎndé echē nyéekamtenéé.

Mbǎledε a bwām ne mbǎledε a mbéb
(Luk 12.41-48)

⁴⁵ “Né-ǎó, nyé mod té ábē nēe mbǎledε awē awóo debyéé,
 awē abele'ε mam níme eche sǎŋ álǎŋgé mó áá ábel. Mó
 adé mbǎledε awē eche sǎŋ ábánné áá ákamlen bembǎledε
 ábíníí, anyín-ne nén áá békúdé echab ndyééd pǎndé echē
 etǎŋgéné. ⁴⁶ Nnam mébē ne ane mbǎledε awē eche sǎŋ áhūū'é,
 boŋ atán nēŋgáne ábeleé mam níme ányǎgtēnnē mó. ⁴⁷ Ne
 mbále nlǎŋge nyé nén mēé, ane mbǎledε eche sǎŋ ábané bwēm
 é'syǎāl ábe áwóo áwe mekáá áá ákamlan. ⁴⁸ Boŋ nzé ane
 mbǎledε adé mbǎledε a mbéb, boŋ ahóbé áwe nlém-tē áá,
 'Ebēm áte boŋ echem sǎŋ áhūū.' ⁴⁹ Né-ǎó aboótédé ábíníí
 bembǎledε ábe bédé ásē echē awanen, ádyāg bwēm, ámwāg-
 ke mīm ne be-mmwé-mímε. ⁵⁰ Boŋ ane mbǎledε eche sǎŋ
 áhūū epun éche éewēmtēnné ne á pǎndé echē énkēmbíí'é áá
 áhūū. ⁵¹ Ane mbǎledε eche sǎŋ ákǎgsēn mó hēén. Akǎgsēn
 mó melemlem ngáne ánkǎgsēnnē bedog-badé, áhed dǎ-'áá
 áchyéé'é boŋ ádyāg-ke meson á nsǎl.”

25

Ngan e ngǎndéré dyóm

¹ Yesue ambenléd ngan empée, áhōbē nén áá, “Pǎndé
 eche Mwǎn-a-Moonyon ǎpēé, nkamlen mí mín mébēē nēŋgáne
 ngǎndéré dyóm éche éntéd ábab e'trúkǎŋ áke dé asin mod
 awē akude sómbé áke délyáged mó. ² Atínté échē ngǎndéré
 dyóm, étáan émbē eyókél, étáan-ne énwōŋ debyéé. ³ Abe
 bémbe eyókél bēnwālē e'trúkǎŋ boŋ bēnkēnwáléé dyōg dé
 e'trúkǎŋ áde ákwógnédé. ⁴ Boŋ ábe bēnwōŋ debyéé bēnwalé
 ábab e'trúkǎŋ ne dyōg démpēe á e'píd te. ⁵ Mod awē
 akudé'áá sómbé enkēnkobéé apε, né-ǎó e'chá é'tágté'áá bó,

békún-ne. ⁶ Melúde mé nkuu dṓo esaád ébídé bán, ‘Mod awě akude sómbé mó ahúe’ nén! Nyéhyag-kṓo nyétân mó.’ ⁷ Dṓo échê ngṓndére dyôm ésyáŋgé ásē, échágéd ábab e’trúkán. ⁸ Héé éche ébédé eyókél élanḡeé éche énwōŋ debyéé bán, ‘Nyéwōŋgen se ádēn dyṓg dé etrúkán áyāle e’trúkán ábēd é’dímmé.’ ⁹ Ngṓndére éche énwōŋ debyéé entimtén bó nén bán, ‘Aáy! Dyṓg áde séwóo déekwogké syánē moosyáál. Nyéke nyéchan ádēn wéé bésóméé.’ ¹⁰ Né-ṓo, ngṓndére chē énkě dyṓg dé etrúkán achan. Ade békíí nē, dṓo mod awě akude sómbé ápedé. Echê ngṓndére é debyéé étáan éche émbē mboŋsén bóṓbṓo bēnkě bésól á ndáb e ngande e e’wōŋgé bédīb-pe ekob. ¹¹ Ambíd e pónde dṓo échíníí ngṓndére épédé boŋ bélébpé bán, ‘A-Sáŋ dibnéd sé ekob!’ ¹² Dṓo mod awě akude sómbé átimtanné bó aá, ‘Ne mbále, nlanḡe nyé nén méé meebii’ é nyé.’ ¹³ Héé Yesue ásógtéé ene ngan nén aá, “Nyétéd pónde áyāle nyéebíí’ é pónde eche Mwān-a-Moonyoŋ ápéé.”

Ngan e bembəlede bəláán

abe bənyāgnədtē ngáb

(Luk 19.11-27)

¹⁴ Yesue ambád ámpē aá, “Ene pónde nkamlen mímīn mébē nēŋgáne mod nhóg awě anlédé eke ake, boŋ achélé ábē bembəlede alyág eche ngáb áwāb mekáá. ¹⁵ Ambē bó mod té tēŋgene echē ngude. Ambē nhóg e’kálé é’ kábpe é’táan, ábe aníníí e’kálé é’be, ábe-’e aníníí ekálé ehóg. Amaá-’aá bó abe boŋ ákag. ¹⁶ Mbəlede awě ankūd e’kálé é’táan antéd mímē melemlen mé pónde áke akábén nyoŋgé, ákudé’ e’kálé é’táan bəmpēe née nsyáŋ. ¹⁷ Awě mómpē ankūd e’kálé é’be ambəl melemlen ákūd-te e’kálé bəmpēe é’be née nsyáŋ. ¹⁸ Boŋ mbəlede awě ankūd ekálé ehóg ankě echóg alím, atéd mímē mənē míme awě sánḡwéé ámbéé mó, ákóo mó áwēd-te.

¹⁹ “Etūn é pónde ámbíd enē, sánḡwéé awě ábē bembəlede anhúu, bóṓbṓo bəlúmtén áte ngáne bó mod téé ábénlédé mímē mənē. ²⁰ Mbəlede awě ámbéé e’kálé é’ kábpe é’táan ampě wéé eche sán, áhōbē nén aá, ‘A-Sáŋ, wembě me e’kálé é’táan ábe ménkábēnnē nyoŋgé boŋ ríkud e’kálé é’táan bəmpēe née nsyáŋ, móómén.’ ²¹ Dṓo eche sán élanḡeé mó aá, ‘Nē ábóo, edíi mbəlede a bwām, edé mod a mbále, ebelé bwām. Ngáne éhélé nsoŋgé rísad alyáged, mēbě we nsoŋgé mbáá ályáged. Hyág-kó, déwōg menyinḡe.’

²² “Mbəlede awě bəmbéé e’kálé é’ kábpe é’be mó-’e ampě, áhōbē nén aá, ‘A-Sáŋ, wembě me e’kálé é’be ábē ménkábēnnē nyoŋgé boŋ ríkud e’kálé é’be bəmpēe née nsyáŋ, móómén.’ ²³ Dṓo echab sán álanḡeé mómpē aá, ‘Ebelé dyam áde ábóo, edíi mbəlede a bwām. Ngáne éhélé nsoŋgé rísad alyáged, mēbě we nsoŋgé mbáá ályáged. Hyág-kó, déwōg menyinḡe.’ ²⁴ Dṓo

ane-’ε awě bēmbεέ ekálé é kábpe ehóg ápédé boη áhōbē nén aá, ‘A-Sán, mbíi mεé edii mod awě alélé áte. Ehúde’ wέε wéewénεέ, épādē-’ε wέε wéesobεέ. ²⁵ Menwóg mbwóg, né-óó, menkě nímwōη mōné alíme á ndōob-tē. Mmōη mōné móó rídé, mó-’ε wε mén.’

²⁶ “Hέε echab sán álánγεέ mó aá ‘A-ebébtéd ne ewōmwōm é mbāledε! Wembíi wέε ndii mod awě ahúde’ wέε éewénεέ, wέε mpáde-’ε wέε méesobεέ. ²⁷ Cheé-ō ênkāη boη weehéde nímwēm mōné á ndáb eche békōηγεέ mōné ábel nén á ehúu échēm rítan néε ríchyáá mōné mémpee ámīn?” ²⁸ Dóó ane mod álánγεέ bembāledε bémpēe aá, ‘Nyékoben mó níwē mōné nyébe wέε mod awě awóó e’kálé é’ kábpe dyōm. ²⁹ Kénzée awě awóó, Dyōb débād mó abε, ábūd-te awóη bwāmbwam. Boη ane awě mó-’ε eewóó, Dyōb dékobén mó káēηne mwāmpīn awě awóó. ³⁰ Né-óó anén mbāledε awě eésě dyam dé abenled, bébwēm mó á ebwóg-te, á ehíntén-tē. Ahed-taá áchye’é, ádyāg-ke mesoη á nsal.’ ”

Mbakú e asóg

³¹ Yesue ambád ahób ámpē aá, “A pónde echě Mwän-a-Moonyoη ápεé néε kāη ne ángel é Dyōb ésyāāl ádyεé á atii dé nkamlēn ákáad bad. ³² Bad bésyāāl a nkōηsé bēladén áte áwē e’só. Ene pónde ákab bó áte moηge mébe melemlēn nēηgāne nnōn-a-mbód ákabεé éche mbód áte, ábānē rídyōη ní mbód ped póg, ábānē-’ε tón é mbód échíníi eped. ³³ Nē dóó ene kāη ébanée bad ábe bésáá á ekáá émbáá, ábānē-’ε bad ábe béesaá á ekáá é emwεd. ³⁴ Ade nén débēnlédtté, álāā bad ábe bédé mó á ekáá émbáá aá, ‘Nyéhyag, nyé bad ábe echem Sán ánámté! Nyéhyε nyékob nnam mé nkamlēn ní Dyōb níme ábōηséné nyé bootya pónde eche áhágé nkōηsé. ³⁵ Nyéēkūd níwēm nnam áyāle áde nzaa ékóbé mε, nyēmbεé mε chōm éche méndyēē. Ade píd ékóbé mε nyēnhé mε mendíb mémwē. Ade mpédé-’ε nken, nyēnkōb mε bwām. ³⁶ Ade ménkēnwōη’ε chōm éche níwáá’ε, nyēmbě mε mbóté. Ade ménkēndyě’ε bwām, nyēntōgēn mε. Ade mbédé-’ε á mbwōg, nyēnhyě mε anōn.’ ³⁷ Hέε bad ábe bésáá békwennténné mó bán, ‘A-Sán pónde ehée sénnýinnē wε ne nzaa boη sébē wε ndyééd, káa áde píd ékóbé wε boη sébē wε mendíb? ³⁸ Pónde ehée-’aá sénnýinnē wε boη sékōb wε nken áwεd mendáb, ké’ε sébē wε mbóté ádē wéewóó’ε chōm éche éhāgkē? ³⁹ Pónde ehée wénkēndyε’é’ε bwām, boη sétōgēn wε, ké-’ε séhyē sénōn wε ádē édíi á mbwōg?” ⁴⁰ Hέε ene kāη étimtanné bó aá, ‘Ne mbále, nlānge nyé mεé, pónde ké ehée echě nyēmbenlé nē ne mwānned ké ahée, ké awě eésě etógnén, né mεé nyēmbelée.’

⁴¹ “Hé-’aá álāā’ε bad ábe bédé mó á ekáá é emwεd aá, ‘Nyésyāē mε á díd-te, nyé ábe nyékudé nkōgseη ní Dyōb.

Nyékag á dŭ-á-muú níme méēđimē', níme Dyōb ábōŋséné áyāl e Devæle ne éche ángel. ⁴² Nzaa ewagé'áá me bon nyênkēmbaá me chōm éche rídyáγκē. Ade píd énkōbpē me, nyênkēháá me mendíb. ⁴³ Mbédé nken, bon nyênkēnkobpē me áwēn mendáb. Ade ménkēnwōŋgé chōm éche ríwáá'é, nyênkēmbaá me mbóté. Ade ménkēndyεέ'έ bwām, mbé-'ε á mbwōg nyéētōgne'áá me.' ⁴⁴ Hē dōo békwenténné mó bán, 'A-Sán, pónde ehéé sennyínnē née nzaa, ké'ε píd ékóbé wε, ké'ε née édíí nken, ké'ε áde wéewóo'έ chōm éche éwáá'έ, ké'ε áde ékonléé, ké'ε édíí á mbwōg bon séewōŋgene wε?' ⁴⁵ Héε ene kŋh étimtanné bó áá, 'Ne mbále, nlánge nyé meé, pónde ké ehéé eché nyênkēnwōŋgénné ábén bad ké ahéé awě eebéde etógnén, me-εé nyênkēnwōŋgénné.' ⁴⁶ Abén bó-áá békě ákud nkógsen níme méemaá'. Bad ábe bésáá-'ε békě á alongé áde déemaá'."

26

Bad bémbáá bé Israel
béhagke Yesue áwúu mó

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jōn 11.45-53)

¹ Ade Yesue ámáá níme mam mésyāāl ayáged, dōo álángeé ábē bembapεε áá, ² "Nyébíí nén bán, ámbíd e e'pun é'be Ngande e Nnyíme-ámín ébē. Eché epun dōo bébéé Mwän-a-Moonyon á mekáá mé bad ábe bēbomé mó á awōg." ³ Bepriεe bémháá ne bad bémháá bé dyad bēmbōm á ndáb wéε Kaifase, priεe ambáámbáa. ⁴ Ahed dōo bēbélé'áá ntíi ákób Yesue á mesōom-tē, áwúu mó. ⁵ Bon bēnhōb bán, "Deébēlē nē á mbwe rí ngande, áyāle nén bad bēpéén epuutéđ."

Mmwaád nhóg awógté
Yesue á dyad á Betani

(Mak 14.3-9; Jōn 12.1-8)

⁶ Yesue ambé á Betani á ndáb wéε Simōne awě akékolé nkole mé meləŋ. ⁷ Ade ádyáγκē ndyééd nē, dōo mmwaád nhóg ápédé áwē ne apom á dyōg dé elod é bwām áde dēnlēl nkun, ásyōg mó dō á nló. ⁸ Néε ábē bembapεε bényíné nē, bēnlŋh, bésēdté-'ε bánken, "Cheé ékóá bon anén mmwaád ábēbtē, enén nyaa e dyōg? ⁹ Béhélé'áá se bésóm ádén dyōg nkun mbáá, bēwōŋgén betóótōkē bé bad." ¹⁰ Yesue ambíí mam níme ábē bembapεε bēhóbé'áá. Né-ōó anláá bó áá, "Cheé nyétagtεé anén mmwaád? Dyam áde ábénlé me átómténé abon. ¹¹ Betóótōkē bé bad bēbé ne nyé pónde ésyāāl, bon me pen méebáá ne nyé pónde ésyāāl. ¹² Asyōgé me ádén dyōg á nló ábonŋsen me áyāle nlíme níme. ¹³ Ne mbále, nlánge nyé nén meé kéhéé áde nímén nkalanj ní bwām mékanlédté nkōŋsé áte rísyāāl, bēhōb dyam áde anén mmwaád ábélé, ákamten mó."

*Judas akwënténé Yesue asóm**(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)*

¹⁴ Ambid e nê, mbapεε nhóg áfíntê e dyôm ne bébe ábe Yesue, awě béchágé'áá bán, Judas Iskariōde ankě beprise bémháá atán. ¹⁵ Héε ásedtεé bó aá, “Cheé nyébeé me nzé mbagé Yesue áwεn mekáá ábel nyékób móm?” Dóó bétóó móom mé kábpe meláán boŋ bébagé móm. ¹⁶ Bootya ene pónde dóó ábóótédé nzii ahed ásom móm áwāb.

*Yesue ne ábē bembapεε bétómté**Ngande e Nnyime ámīn**(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jōn 13.21-30)*

¹⁷ Bóob-póó, pónde e Ngande e Ewele-é-Ngên empě. A epun é'sō é ngande, bembapεε ábē Yesue béntān móm, bésedté móm bánken, “Héé wédāŋgé wéé séboŋsen wε ndyééd e Nnyime-ámīn?” ¹⁸ Dóó Yesue álóméé bó á dyad-tê wéε mod nhóg aá, béláa móm bán meléede ahóbé nén aá, “Echem pónde emaa ape. Awōŋ ndáb dóó syáábe ábēm bembapεε sédyεε ndyééd e ngande e Nnyime-ámīn.” ¹⁹ Né-ōó bembapεε bēmběl ngáne Yesue ánlāá'é bó, bēmbonśén-ne ndyééd e Ngande e Nnyime-ámīn. ²⁰ Ene ngukél Yesue ne ábē bembapεε bēndyéé ásé, bēdyāg ene ndyééd. ²¹ A ndyééd mīn wê, dóó Yesue álanğéé bó aá, “Ne mbále, nlanğe nyé nén meé nyé mod nhóg ábē me á mekáá mé bad bé ekoyí.” ²² Nén dénwōgēd bembapεε ndutul bwāmbwam. Bēmbootéd móm aseded nhóg ámbid aníníí, bán, “A-Sāŋ, ndúbpé meé saké me.” ²³ Dóó Yesue átimtanné bó aá, “Mod awě sūmō séētōdé ewele á dīse-tê atōde ahóg móōsōm me. ²⁴ Mwān-a-Moonyon awē ngáne éténlédé, boŋ medim ne ane mod awě ásom móm. Ebágé'áá bwām ne ane mod nzé bēnkētōgen móm achyáa.” ²⁵ Héε Judase awě ankwentén Yesue asóm ásedtεé móm aá, “A-meléed, me-yε?” Héε Yesue átimtanné móm aá, “Ngáne éhóbé.”

*Ndyééd e Sāŋgú**(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1 Kōr 11.23-25)*

²⁶ Ade bēdyákē ndyééd nê, dóó Yesue átédé ewele, ásāgnān Dyōb, boŋ ákabtáád áte, ábagé ábē bembapεε áhōbē nén aá, “Nyékob, nyédyê, echem yāl nén.” ²⁷ Ambid e nê, antéd mbwendé mí mīm, ásāgnān Dyōb, ábagé bó, boŋ áhōbē nén aá, “Nyé moosyáál nyémwê. ²⁸ Mmēm mekií mômén. Mmén mekií médii melě mékōlē. Mmén mekií mésyógkē á nló mí bad híin, ábel nén Dyōb álagsen bó mbéb. ²⁹ Nlanğe nyé nén meé, méemwáá mímén mīm ámpē káŋ ne epun éche mémwεε móm ekóólé ne nyé á nkamlen nímē echem Sāŋ.” ³⁰ Bēnkōn nkāŋgé mé nsāgnen. Néε bémáá akón, bēnkě á Ekone é menzab.

Yesuε ahóbé ngáne

Petro abāngē mó áyāl

(Mak 14.27-31; Luk 22.31-34; Jɔn 13.36-38)

³¹ Ade bépédé á ekone m̄n, d́óó Yesuε álāngéé ábē bembapεε aá, “Nkuu nén d̄en, nyé baásyāāl nyéenyagéd, nyétédē me. Nyéenyagéd, áyāle dyam áde débenléd ne me. Eténlédé nén bán, ‘M̄ɛwūū nn̄n-a-mbód, éche mbód esyāāl épāntéd áte. ³² Bon ádē echem Sān ápuúdté me, m̄k̄é á’sō á Galilia, áwed-taá nyétānnē me.’ ” ³³ Ade Yesuε áamáá ahób n̄ē, d́óó Petro áhóbéé aá, “Ké moosyāāl ambān wε áyāl, me pen méetédéé wε mbéd.” ³⁴ D́óó Yesuε átimtanné mó aá, “A-Petro, n̄lāa wε méé, nchóm-a-kúb adēhób aá mótoó’ nkuu nén, w̄ɛbān me áyāl ngen éláán.” ³⁵ D́óó Petro ábádtéé mó áte aá, “Ké nkān móó bésēlēē me, méebāngé wε áyāl mbéd.” Abíníí bembapεε bésyāāl b́ompē b́nhób meleml̄em.

Yesuε akánné á Getsemani

(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Amb́id e n̄ē, Yesuε ne ábē bembapεε b̄enk̄é á abwóg á h̄om áde béchágé’áá bán Getsemani. Ade bépédé, Yesuε anlāá bó aá b́edyεε áhed, aá mó-’ε mósidte’ á’sō, ákáne. ³⁷ Ade ákagké, ankéén Petro ne bán ábe Zεbediε b́ébe. Ndāngε ne metake h̄iin b́ebédé mó á nlém-t̄ē. ³⁸ D́óó álāngéé bó aá, “Ndāngε eché edé me á nlém ehele-se ewúú me. Nyélyag h̄én, nyédyεen me epin.” ³⁹ D́óó Yesuε ásidté á’sō ámp̄ē bon ábwēmē yāl ásē. Ankúdén ásē, ákānnē aá, “A-T̄ē, nzé éb́on̄néde wε, ékóbén me n̄imén metuné. Bon ké n̄ē, b̄ēl ngáne éb́on̄néde wε, saké ngáne éb́on̄néde me.” ⁴⁰ Ade áamáá akáne, ant̄im ámb́id w̄éε ábē bembapεε b́eláán. Antán néε b́ékúnéé, bon álāngē Petro aá, “Cheé ékáá bon nyéēhele awεsen ádyεen me epin ké háwa póg? ⁴¹ Nyédyεε epin, nyékānne ábel nén Dyób déemwāg-se mekagsen mépiinéd nyé. Nlém n̄d́áá, bon ekob é yāl édé mbwóg.” ⁴² Yesuε anke akáne ámp̄ē, áh̄óbē nén, aá, “A-T̄ē, nzé édé nén bán, w̄éh̄ēlēē-se ékób̄en me n̄imén nted mé metuné, ésebán mpémé mó, ébel ngáne éb́on̄néde wε.” ⁴³ Néε átimé ámb́id ámp̄ē, antán néε ábē bembapεε b́éd̄ii b́ékúnéé áyāle e’ch́á b́emb̄ē bó á d̄id bwāmbwam. ⁴⁴ Yesuε ant̄im ámb́id á mékáne ámp̄ē ngen éche élónt̄éne éláán, áh̄óbē meleml̄em mé e’yale. ⁴⁵ H̄ē d́óó Yesuε átimé ámb́id ámp̄ē w̄éε ábē bembapεε, bon álāngē bó aá, “Nyélyagé nyékúne’, nyékómme-’ε nyé áte-ye? Nyén̄one’, pónde-’aá epedé nén eche b́ébéé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé bad bé mbéb. ⁴⁶ Nyépáde ásē dékag. Nyén̄one’, mod aw̄é akíí me ntúr̄é mó ahúé’ nén.”

Békóbé Yesuε

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jɔn 18.3-12)

47 Ehóǒb éepedéé Yesue amaa á nsal bon Judase ápag. Judase, mbapere nhóg áfintê e bembapere dyóm-ne-bébe ábe Yesue, ampě ne amute ádě dénwālē nkwaté ne mbid. Beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bóǒ bénlóm ábê bad. 48 Ntúré awě Yesue amad bó e'chemléd abe aá, "Kéńzée awě méhēē tál, né mod awě nyéhedeé mōne, nyékób mó." 49 Néé Judase ápedé peén, atóm-me wée Yesue, álēléd mó aá, "A-meléed, nsan mbê ne we." Ahé-'e mó tál. 50 Yesue antimtén mó aá, "Amúē, wéebelée chóm éche éhyédé abel-e?"* Hê dǒǒ ábê bad bésidté á'sǒ, bon békōbē' Yesue, bėwéd-te mó acháǒ. 51 Hê dǒǒ mod nhóg áfintê e bad ábe bėmbē ne Yesue áđólé nkwaté á abám, néé átómté mó bon asél-le ntān awě prise ambáámbáa etúu. 52 Dǒǒ Yesue álānggeé ane mod aá, "Timéd nímon nkwaté á abám. Kéńzée awě awanne nkwaté, nkwaté móǒ bėwūēnnē mó. 53 Weebii'é nén wée nzé nhědné echem Sān nwōngēn, wée né ábwǒg-ábwǒg, álōmē me e'chon ne e'chon é ángel áwōngēn me-ye? 54 Bon nzé mbelé nē, né chán-nǒ kálag e Dyǒb eché ehóbé nén aá, nén átāngéné abenled élōnnē?" 55 Héé Yesue álānggeé ádě amute aá, "Nchíb móǒ ndíí awě nyéhyédé akób ne mbid ne nkwaté-ye? Epun téé mbédé á Ndáb-e-Dyǒb, ní'yāgtē bad, bon nyéekóbe me. 56 Bon nímén mésyǎǎl mébénlédé álóned mam níme bekal bé'dǎǎdǎn bétélé á kálag e Dyǒb." Hê dǒǒ bembapere bėsyǎǎl bétédte mó, bon bétómé mehélé.

Bépééné Yesue á kóte

(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jǒn 18.13-14, 19-24)

57 Hê dǒǒ bad ábe bėnkōb Yesue bėkééné mó á ndáb wée Kaifase awě ambé Prise Ambáámbáa. Ahed dǒǒ bemeléede bé mbéndé ne bad bémbáá bé Israel bėmpere bėnladénné áte. 58 Ade bėkéeneé Yesue nē, Petro ahídé'áá mó ámbid mwǎ etūn kǎǎn bėpere nchiiten ne eyáde éche Kaifase. Néé ápedé áhed ansól á eyáde-tē, ádyē ásē ne benǎn bé Ndáb-e-Dyǒb, ábel nén ányín ngáne nkáásé níme Yesue mėsōgkē. 59 Bǒǒb-pǒǒ, beprise bémbáá ne bad bé káánsel bėsyǎǎl bėhédé'áá bad ábe bėbíd mbǒn é metóm á nló wée Yesue ábel nén bėwúu mó. 60 Ké nēngáne ekud é bad énhýě mbǒn é metóm abíd áwe nló, bėnkėnkóbénné mó awusé ké ahóg. Kǎǎn ne á asóg, dǒǒ mbǒn ébe ébídé, éhǒbē nén bán, 61 "Anén mod anhób aá, móhele móbǒǒtéd Ndáb-e-Dyǒb aá mólōn-'e chǒ ámbid ámpē áfintê e e'pun é'láán." 62 Ade Prise Ambáámbáa éwógé nē, dǒǒ átyéémé ámín bon ásedte Yesue aáken, "Weewóó'é dyamdyam áhób tǎngene dyam ádě ábén bad bėhóbé we á yǎl-e?" 63 Bon Yesue enkėnkǎdénné mó. Hê dǒǒ Prise Ambáámbáa álānggeé mó ámpē aá, "Ne melě á đín á Dyǒb áde áde á alonjé, láá sé mbále, we-éé edé Ane-awě-Bėwǒgté, Mwǎn a Dyǒb-e?"

* 26:50 Amúē, wéebelée chóm éche éhyédé abel'e? Káa, Amúē, cheé éhyédé abel hén?

⁶⁴ Hê dǒo Yesue ákwentanné mó aá, “Ngáne éhóbé.” Yesue ambád-te ámpē aá, “A mbále, nlânge nyé nén meé bootya enén pónde, nyéenyín nées Mwān-a-Moonyon ádyéé á ekáá émbáá é Dyǒb a Ngum. Nyéenyín-ne nées ádyéé á mbag mín, ásudeé á nkǒjsé.” ⁶⁵ Dǒo Prise Ambáambáa ányábé mbóté álúmed nén aá mólií, bon álāngē bad bé kóte aá, “Asyáá Dyǒb! Mbón éhéé émpēe déhédeé? Nyé baásyāal nyéwógé bǒob ngáne ásyáá Dyǒb!” ⁶⁶ Dǒo ásedtéé bó aáken, “Chán nyéwémténé?” Héé békwénténé bán, “Akwedé nkáá, atāngéné-’ε awé.” ⁶⁷ Dǒo donge á bad bébóótédé mó meléed asobted á’sǒ, bébǒmé-’ε mó. Abíníí-’ε bébǒmé mó mebén, ⁶⁸ béhóbé-’ε bán, “A-mod awé ahóbé aá móo módē Krístǎ, láá-’ε sé mod awé abǒmé wε.”

Petro abáá Yesue áyāl

(Mak 14.66-72; Luk 22.56-62; Jǒn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ene pónde Petro andyéé ásē á eyáde é kóte-tê. Hê dǒo ngǎndéε e mbaledε póg épédé áwē, bon éhǒbē aá, “Wε nén, edé nhóg awē awǒhné’áá Yesue, ane mod awē abidé á mbwóg e Galilia.” ⁷⁰ Bon Petro antán á’sǒ wée ábē bad bésyāal, ákwentén aá, “Meebíí’ε dyam áde éhóbéé.” ⁷¹ Ade ámáá ahób nê, antím á mmwε mé eyáde é kóte. Ahed dǒo mbaledε a ngǎndéε ampée ányíné mó, bon álāngē bad ábe bébéde áhed aá, “Anén mod abédé ne Yesue, mod a dyad á Nazaret.” ⁷² Bon Petro antán ámpē, áhǒbē nén aá, “Mmwág melē nén meé meebíí’ε me ane mod.” ⁷³ Eebemeé áte, bad ábe béntyēēm áhed bēmpě wée Petro, bon béhǒbē nén bán, “Etáa ngên, edé nhóg awē ahidé’áá ane mod. Mbwéd e ehób echǒn epanle wε áte, nén ebidé á mbwóg e Galilia.” ⁷⁴ Dǒo Petro ámwākē melē aá, “Dyǒb ákǒgsen me nzé nkale metóm! Meebíí’ε ane mod!” Ade ámáá ahób nê hóbén, nchóm-a-kúb antón. ⁷⁵ Dǒo Petro ákámtné ehób éche Yesue ánlāá’ε mó aá, “Nchóm-a-kúb adēhób aá móto’, wēbān me áyāl ngen éláán.” Dǒo Petro ábidé á ebwóg-te, bon ábānlē awé. Anchíí bwāmbwam.

27

Békééné Yesue wée Payledε

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jǒn 18.28-32)

¹ Nées bín é’sánge sángeén, beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bésyāal bēmbootéd Yesue ahǎge ngáne béwūú’ε mó. ² Bēnhan mó, bébāg-ke mó á mekáá wée Payledε awē kǎn e alon á Roma émbanéé aá ákamlan bad bé mbwóg e Judeya á pónde eched.

Kwééd eche Judasε

(Mbél 1.18-19)

³ Ade Judasε, ntúré awē Yesue ányíné nén aá kóte ebage mbakú nén bán béwúu Yesue, ambé ngǎl ne awusé áde ábélé.

Nê dênkãŋ, antéd móom mé kábpe méláán nîme beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bêmbéé mó, áke átímtéd bó ámbíd. ⁴ Anhób aá, “Mbélé mbéb áke mod ntúré awě eébele dyamdyam, awě béwūū-’aá bɔɔb ngên.” Dóɔ bétímtanné mó bán, “Cheé séwóó abel ne nê? Nê ánɔne wɛ.” ⁵ Née Judase áwógé nê, ambwémé bó nímé móom mé kábpe méláán ásě wée bémbéé á Ndáb-e-Dyɔb. Née amáá abwém, ambíd áke ápan yál. ⁶ Beprise bémbáá bēnlād nímé mɔné áte, bēhɔbē nén bán, “Mmén mɔné rídii mɔné mé eβen. Né-ɔɔ, mbéndé eébagéé kunze nén bán déladtɛn nímén mɔné ne mɔné í Ndáb-e-Dyɔb.” ⁷ Ade bémáá ahəgtɛn t̄ŋgene nímé mɔné, béntéd mó, bēchānɛn etúú éche ébédé etúú é mod nhóg awě atumé’áá mbeé. Bēnchan chɔ, álíme beken. ⁸ Nê dóɔ ákǎá boŋ kǎáŋ ne’ chii, bēchəgé échē etúú bán, Etúú é Mekií. ⁹ Nén, dēmbɛnléd álóned e’yale ábe nkal é’dǎəɔəŋ Jeremayaa ánhɔbpē aá, “Bétéd móom mé kábpe méláán nîme rídé nsoŋgé mí mɔné nîme doŋge á bad bé Israel bēnkwenténné asábe áwe nló, ¹⁰ bēbēnléd áchanɛn etúú éche ntumé-mbeé. Nén dóɔ Dyɔb dénlāā’ é me aá, mbel.”

Payledɛ akáádté Yesue

(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jɔn 18.33-38)

¹¹ Enén pónde-ɔɔ Yesue antyéém á nkáásé á’sɔ wée Payledɛ awě akámlánnáá mbwóg e Juda. Payledɛ ansɛdéd mó aá, “Wée edé kãŋ e bad bé Israel-ɛ?” Yesue antímtén mó aá, “Ngáne éhóbé.” ¹² Boŋ áde beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bēnhɔbpē mó mam áyāl, enkēnhɔbpé dyamdyam. ¹³ Né-ɔɔ Payledɛ ansɛdéd mó aáken, “Weewógéé nímén mam mésyāāl nîme ábén bad bēhóbéé wɛ áyāl-ɛ?” ¹⁴ Boŋ ké nê, Yesue enkēnhɔbpé ké eyale, nê-’ɛ dénkɔméd Payledɛ yál áte bwāmbwam.

Mbakú e kwééd eche Yesue

(Mak 15.6-15; Luk 23.13-25; Jɔn 18.39-19.16)

¹⁵ Bɔɔb-ɔɔɔ, mwě téé nzé Ngande e Nnyíme-ámin empě, Payledɛ ammentén mod a mbwɔg nhóg abided á mbwɔg. Ane mod abágé’áá mod ké ahée awě bad bé dyad bēmpwɛdté. ¹⁶ Ene pónde mod a mbwɔg nhóg ambé awě bēchágé’áá bán Barabase. Ane mod ambyéén bwāmbwam áyāle e’bétéd é’ mekan ábe ábélé’áá. ¹⁷ Né-ɔɔ áde ndun e mod éládné áte á ndáb wée Payledɛ, ansɛdéd bó aá, “Nzé-módé nyéhɛdɛé bán mbided, Barabase ké’ɛ Yesue awě bēchəgéé bán Krístə?” ¹⁸ Ambel nén áyāle ambii bwām aá prise ambáá ne baámbáá bēbágé Yesue áwe mekáá áyāle kónjí embé bó áte. ¹⁹ Ade Payledɛ ádyéé á atii wée akáádté’áá bad, mwaád anlómé mó nsəl aá, “Weewóó dyamdyam ábel ne mbakú eche ane mod awě eébele dyamdyam, áyāle nnəŋgé mó nló nkuu

míme ntómé nén míme ntágté me bwâmbwam.” ²⁰ Beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bénsāl ábê bad áte nén bán béláa Paylede ábided dásō Barabase bonj ábe mbakú nén béwúu Yesue. ²¹ Né-óó, áde Paylede ásédte ábê bad aá, “Ayāle ábén bad bébe, ahéé nyéhedeé bán, mbided?” Bó moosyāál bēnkwentén bán, “Barabase!” ²² Dóo Paylede ásēdtéé bó ámpē aá, “Chán-nō nyéhedeé bōob bán mbel ne Yesue awē béchagēé bán Krīstā?” Dóo bēkwentanné bán, “Bébome mó á awōg!” ²³ Héé Paylede ásēdtéé bó ámpē aá, “Ayāle chán? Ebébtéd éhéé ábélé?” Bonj bēnnabé abón bán, “Bomé mó á awōg.” ²⁴ Ade Paylede ányíné aá móshēlēē se móhənlén ábê bad mewēmtēn təngene mbakú eche Yesue, ábán nén aá, ábê bad bépeene’ mpuuté, dōo átédé mendib bonj áwobpé mekáá áwab e’só, áhōbē-’e aá, “Mekáá mésáá me áyāle kwééd eche anén mod. Nē ánone nyé bēn.” ²⁵ Héé ene ndun e mod ékwentanné bán, “Sēkwēnténé. Mmē mekií mébê áwēd nló, nchoo ne mímed nchyáátén!” ²⁶ Né-óó, Paylede ambídtéd bó Barabase. Ambē kunze aá, sánze ébōm Yesue, bonj béke bébome-’e mó á awōg.

*Sánze éwélé Yesue
(Mak 15.16-20; Jōn 19.2-3)*

²⁷ Sánze éche Paylede éntēd Yesue, ékēēn mó á eyáde é nkamlene, bélād-te baáb ábíní bésyāāl áte áhed. ²⁸ Bēnhūd mó mbóté áyāl, béhé mó mengombe míme ní’yage’ míme níwagné mengombe mé kəŋ. ²⁹ Béntēd ngen é mechə, bélóó mó ekóté éche émbē néé ekóté é kəŋ, béhé mó chó á nló. Bēnhē mó ntón á ekáá é mbáá te, bébwōgkē-’e mó mebóbōŋ áwel mó. Béhóbé’áá nén bán, “Edúbé ébē ne we, a-kəŋ e bad bé Israel!” ³⁰ Dóo bébóótédé mó meléed asob á yāl, bonj bētēdē míme ntón, bébōmé mó á nló. ³¹ Ade bémáá mó awel, bēnhūd mó míme mengombe á yāl, bétímēd éche mbóté. Néé bémádé nē, bēnkēén mó áke dé ábome mó á awōg.

*Bébōmmé Yesue á awōg
(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jōn 19.17-27)*

³² Ade békagké nē, néé échē sánze ébídēnnē Yesue á dyad-tē, dōo bébōmné mod awē ambíd á dyad á Sirine awē béchágé’áá bán Simōne. Héé békóbé mó, bonj bēpēmtē mó awōg áde Yesue bán áhídne mó dō ámbíd. ³³ Dóo bēpédé hōm áde béchágé’áá bán, Golgota, awē adé nén bán, “Hōm dé Ebōngél é Nló.” ³⁴ Áhed, bēmbē Yesue mím míme béhéde achəchəá áte. Bonj ádé áwógléné mó á nsəl, enkēnkwenténne amwé. ³⁵ Ade bémáá mó abome á awōg bēnsíd mbambú ákab éche mbóté. ³⁶ Néé bémáá mó mbóté akab, bēndyéé áhed ánōn mó. ³⁷ Béntēl échē nzōm e kwééd á abámbé nén bán, “Yesue móo nén, kəŋ e bad bé Israel.” Béntēd áde abámbé, bébōmē áwe nló-mín. ³⁸ Bēmbomé bechīb bébe á awōg nchoo ne Yesue, nhóg á ped

e ekáá émbáá, aníní-'ε á pɛd e ekáá é emwɛd. ³⁹ Bad ábe bétómé'áá nzii benben ne áhed bébómé'áá nló bɛbwēm̄m̄-ε mó nzyǎŋ ⁴⁰ bán, "Wenhób wɛé mós̄bōōtéd Ndáb-e-Dyǒb, wɛé mólōŋ-'ε ch́ó ámp̄é átínté e e'pun é'láán. Nzé wɛ-εé edé Mwǎn a Dyǒb, sǒŋ echoŋ yǎl, ésud ásē á awɔg hê." ⁴¹ Beprise bémháá, bemeléede bé mbéndé ne bad bémháá bé Israel bómp̄é b́ewélé'áá mó, b́éhǒbē bán, ⁴² "Achǒŋt́é'áá bad, b́oob eéhééé yǎl awōŋgen. Nzé ne mbále m̄d́é k̄ŋ e alon á Israel, ásud-t́óó á awɔg hê b́oob. Hê d́óó śédubēē bán m̄d́é Ane-awě-Béwógté. ⁴³ Adúbpé áá Dyǒb adé ne mó, áá módē-'ε Mwǎn a Dyǒb. Ahá! Dyǒb áwōŋgen-nóó mó b́oob dényín." ⁴⁴ Káŋŋ ne bech́ib ábe b́emboméé á awɔg nchoo ne Yesue bómp̄é b́esyóó'áá Yesue.

Yesue awédé

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jǒn 19.28-30)

⁴⁵ Ade b́in é'pédé k̄ad, ehíntén ênkwě hǒm ásyāāl káŋŋ ne ngáŋ éláán. ⁴⁶ D́óó Yesue álébpé esaád áá, "Elí, Elí, lámá sábátāni," awě adé nén bán, "A-Dyǒb ádêm, a-Dyǒb ádêm, cheé ékáá bon étédte me?" ⁴⁷ Née donge á bad ábe b́embē benben b́ewógé nê, b́énhǒb bán, "Achênle Elaijaa áá áhye áwōŋgen mó." ⁴⁸ Abwǔg-ábwǔg bó mod nhóg annyǔgéd, antéd kuchá, ás̄m á ntón, átōdē á ebéntéd é mím tē, bon áhāg mó á nsal áá ámwê. ⁴⁹ Abíní-'ε b́éhǒbē nén bán, "Nyémwɛ, dényín nzé Elaijaa áhye mó awōŋgen." ⁵⁰ Hê d́óó Yesue álébpé esaád ámp̄é bon ámyě-'ε nlem. ⁵¹ Ene pónde ch́en abad ádē d́enkāb Ndáb-e-Dyǒb áte, d́ensalé áte e'pɛd é'be bootya ámín káŋŋ ne ásē. Ndóob ennǔŋnéd, meláá mésanlé áte, ⁵² son énednad. Ekud é bad bé Dyǒb ábe b́emmad awé b́empuú, ⁵³ b́ébid á son-tē. Amb́id e pónde áde Yesue áamá apuu, b́enkě á dyad tē á Jerusalem. Á dyad tē wê, ekud é bad ényín bó. ⁵⁴ Née mod ambáá a sánze ne sánze éche éóné'áá Yesue b́enyíne née ndóob énáŋnédé, b́enyín-ne mekan mésyāāl míme mébénlédé, mbwǔg ménkōb bó bwāmbwam, b́éhǒbē-'ε nén bán, "Ne mbále, anén mod abédéé Mwǎn a Dyǒb." ⁵⁵ Ekud é bebaád éche êmbootéd Yesue ahíd amb́id se á Galilia, b́ewōŋgān-ne mó, b́entyēem etún, b́énané mekan mésyāāl míme mébenlad. ⁵⁶ Atínté e ábē bebaád, Maria Magdalene, Maria awě abédé nyaá awě Jemse bó Joseb, ne nyaá awě bán ábe Zebedie b́embē áhed.

Nlime míme Yesue

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jǒn 19.38-42)

⁵⁷ Née ngukél épédé, nhon mí mod nhóg míme b́échágé'áá bán Josebe m̄empě. Ane mod abédéé mod a dyad á Arimatia. Mómp̄é abédé nhóg awě ahídé-'áá Yesue. ⁵⁸ Ankě wɛé Payledé áá ábe mó kunze átéd ndim míme Yesue. Payledé ambě kunze

nén aá bébe mó ndim míme Yesue. ⁵⁹ Josebe antéd ndim míme Yesue, ákāān mó mbóm e ekóólé, ⁶⁰ alímé mó á soṅ eche bépwógé á aláá-tê. Ene soṅ ebédé-'e soṅ e ekóólé echě Josebe mwēn ánwōṅgē. Ambíd e nê, antínéd aláá ámbáá akóólén nsál ní soṅ, ákē-'e mó. ⁶¹ Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Jemse bó Joseb, bēnlyǎg bēdyēē á nkag ní soṅ.

Payledε alómé sánze

ānān soṅ eche Yesue

⁶² Néε bīn é'sánjé, nê démbē á Mbwe-mé-nkóme-áte, beprise bémbáá ne Befarisia bēnladén, béke bényín Payledε, ⁶³ bélāṅgē mó nén bán, "A-sán, sēkamtan nén bán ádē nkal a metómε ne ábédé ámīn, anhób aá móṣpuú ámbíd e e'pun é'láán. ⁶⁴ Né-ǎó tómed akale nén, wεé bēnōne' echě soṅ bwām, kóōṅ ne e'pun é'láán ábel nén boṅ ábē bembapεε béehelé mímē ndim achīb se bélāṅgē bad bán apuúdé. Né nén débē metóm míme níchábé ámīn tómaa míme ásébpé akal." ⁶⁵ Dóṣ Payledε álāṅgēé bó aá, "Nyétéd sánze ānān soṅ bwām, ábel nén dyamdyam débenlād." ⁶⁶ Héε békíí, boṅ bēhāg e'chem á aláá ádē démbē á nsál ní soṅ, ábel nén bēbīi nzé mod anědté, bētēdē-'e sánze áhed ábel boṅ bēēchībē' Yesue ndim.

28

Yesue apuúdé

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jōn 20.1-10)

¹ Ambíd e mbwe-mé-nkóme-áte, á epun é'sō é sōndé,* epog é mbwembwe, Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Jemse bó Joseb, bēnkě soṅ eche Yesue anān. ² Esám-éēkōmtēnē, ndōob ennāṅnéd, ángel e Dyōb ebíd ámīn épe. Entínéd ádē aláá ádē démbē á nsál ní soṅ, éđī-'e dó ámīn. ³ E'só é'péné'áá ene ángel áte néε emwedmwed, mbóté-'e épūbē mó féréd. ⁴ Mbwóg ménkōb sánze éche énoné'áá ene soṅ. Nê dēnkōṅ bēnnāṅnéd, békwe ásē, bēbé néε ndim mí bad. ⁵ Héε ángel élanṅgēé ábē bebaád aá, "Nyéebáá'. Mbíí meé Yesue awě bēmboméé á awog móo nyéhyédé anān. ⁶ Eésáá hén. Apuúdé ngáne ánlāā'é nyé aá ébenléd. Nyéhye nyénān wéε bēnnaádté mó. ⁷ Nyékag-kóó mehéle bōob, nyéláa ábē bembapεε bán, apuúdé, amaá-'e ake á'sō á Galilia, áwed-taá bényīnē mó. Nyéēchatán dyam áde nílanṅgé nyé." ⁸ Né-ǎó, bēnhidnéd mehéle áhed, ké néε bēbédé mbwóg, menyīṅge mémbe bó áte. Bēnnyagéd áke déláa bembapεε ábe Yesue dyam áde ábenlédé. ⁹ Ade ábē bebaád békagké nê, dóo Yesue átáné bó táléd, boṅ áhōbē aá, "Nlěnté nyé." Bēmpě áwē, békóbén mó á mekuu ábe mó edúbé. ¹⁰ Héε Yesue álāṅgēé bó aá, "Nyéebáá'. Nyéke nyéláa ábēm bembapεε

* 28:1 Néde á Sōndé.

ábe bédé néε ábêm baányan nén bán, békag á Galilia. Awed dᵒᵒ bényínē mε.”

Sánze éhóbé dyam áde ábénlédé

¹¹ Ngáne ábē bebaád békagké áláa bembapεε ábe Yesue dyam ádē ábénlédé, donje á sánze ádē ánóné'áá son eche Yesue dēnkě á dyad-tē ákε dé aláa beprise bémháá chōm ésyāāl éche ébénlédé ádē ángel épédé. ¹² Beprise bémháá ne bad bémháá bé Israel bēmbōm átíi ngáne bēbenlé. Néε bémháá átíi, bēmbě éché sánze nsonjé ní mōné níme ríchábé ámín. ¹³ Béláá-'ε bó bán bēhōb bán, “Yesue ábē bembapεε bēnhyε mō ndim achíb nkuu ádē nyékúnεé. ¹⁴ Nzé Payledε awógé, né séēbēl adúbé nén aá awusé déesaá ádēn. Nê débēl nyéesónlé á ndutul-tē.” ¹⁵ Né-ᵒᵒ éche sánze ênkōb níme mōné, bēbēl-le ngáne bēnlāā'ε bó. Kááñ ne' chii, bad bé Israel bédíi békale níme nkalanj.

Yesue apítidé ábē bembapεε

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Mbél 1.6-8)

¹⁶ Bᵒᵒb-pᵒᵒ, bembapεε dyōm-ne-nhóg ábe Yesue bēnkě á ekone-mín á Galilia wéε ánlēbēē aá béke. ¹⁷ Anyín ádē bényíné mō, bēmbε mō edúbé, kénεε bó donje á bad bēnkēnkonjé adúbe nén bán Yesue mwēn-εé akōñtē abé. ¹⁸ Héε Yesue ásidté bó benben, bon álāñgē bó aá, “Kunze esyāál ebāgnédé mε, ádyōb ne á nkōñ rísé. ¹⁹ Nyékag melonj mé nkōñsé mésyāāl, nyébele bad ábêm bembapεε. Nyédusan-ne bó á dīn ádē Titée, á dīn á Mwān ne á dīn dé Edāádəñ éche Esáá. ²⁰ Nyéyágte-'ε bó áhíd mekan mésyāāl níme rísógténé nyé. Nyébíi nén bán mēbē-'ε ne nyé kááñ ne á asóg dé nkōñsé.”

Nkalanj ní bwám míme Yesuε ngáne

Makose átélé

Ndibned ní kálag

Nkalanj ní bwám ngáne Makose átélé níhóbe t̄ngene Yesu Kr̄st̄æ, Mwän a Dyöb. Nlúmté Yesuε ngáne mod awë abele mekan, awóh-’ε kunze ábel míme mekan. Ene kunze enyínnédé áyāl e mekan míme áyágté’áá ne míme ábélé’áá. Yesuε ahóbé áá mós̄ módē Mwän-a-Moonyon awë amp̄ë, ábe ádē alongé, ábel bonj bad békud alagsen dé mbéb.

A kálag tē wén, Makose ábidté mekan áwed míme Yesuε ábélé’áá tómaa míme áhóbé’áá ne míme áyágté’áá. Ahóbe ngáne J̄one áhánjé epe éche Yesuε, ahób t̄ngene edusen éche Yesuε, ahób-pe mekágsen míme Yesuε ánkudté. Asóged, alúmté áte ngáne bēmboméé Yesuε á awog ne ngáne ámpuú’é. Nyaa édé ébe éche enén kálag ésógé, élúmtē-’ε nén bán saké Makose atelé chó.

Nkabtéd ní kálag

Mbooted mé nkalanj ní bwám 1.1-13

Nsón míme Yesuε á Galilia 1.14-9.50

Nsón míme Yesuε áde áhídté a Galilia ápe á Jerusalem 10.1-52

E’pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne Jerusalem 11-13

Ákáad áde békáádté Yesuε ne kwééd eche áwédé 14-15

Mpuu míme Yesuε 16.1-8

Alúmed áde Sánjwéé álúmté yäl ámbid e mpuu ne mpume míme 16.9-20

Ehánjé éche J̄one, Ndusenε

(Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; J̄on 1.19-28)

¹ Nkalanj ní bwám míme Yesu Kr̄st̄æ Mwän a Dyöb mômén.

² Mbóótédé ngáne nkal é’daád̄onj Yesayaa ántenlé áá,

“Dyöb áhóbé áá,

‘N̄oné’, nlóme mímem mészenze míme mészēbē wε á’sō,

ábonjzen wε nzii.’

³ Móbélé’ ehánjé á ehyánje nén,

‘Nyébonjzen epe éche Sánjwéé. Nyétíi echē nzii.’ ”

⁴ Né-ó J̄one amp̄ë á ehyánje, ádusen bad, ákalé-’ε eyale é Dyöb áá, “Nyétede abel dé mbéb, nyékud edusen ábel bonj Dyöb álagsen nyé mbéb.” ⁵ Bad bēbídé’áá á mbwóg e Judeya esyáel ne á dyad á Jerusalem, békag áwē áwógl̄en mó. Néε bēmpaléé nímbāb mbéb áte J̄one ádusen bó á edíb é Jodan.

⁶ J̄one ahágé’áá mbóté éche bēbénlé nyonj éche ébídé á yäl e

kamêl.* Awáá'áá ngáá a ngob e nyam. E'chuu ne bengóméé bóó ádyágé'áá. ⁷ Aháñté'áá aá, “Mod äpě ámbíd echêm awě atómé me. Meékwognedéé ké ábwaam ásē áhune nímē nkɔɔd mé metámbé. ⁸ Ndusan nyé ne mendíb, bonj ádusén nyé ne Edáádəŋ éche Esáá.”

Yesue akudé edusen ne mekágsen

(Mat 3.13-4.11; Luk 3.21-22, 4.1-13)

⁹ Mmê mesú Yesue ambíd á dyad á Nazaret á mbwóg e Galilia ápe wée Jone. Jone andusén mó a edíb é Jodan. ¹⁰ Ade Yesue ábídeé á edíb-te dɔɔ ányíne née ngob e dyöb énednadté. Edáádəŋ é Dyöb émbíd ádyöb, ésud mó á nló mín née élā. ¹¹ Héé ehób ébídeé ádyöb nén, “Edii awem mwän a nlém awě rídáá bwámbwam. Ndé menyinge ne we.” ¹² Abwɔg-ábwɔg échê Edáádəŋ ênkid Yesue á ehyáŋge. ¹³ Andyéé áwed móom mé e'pun méniin, Satane ákágé mó. Nyam échê ékaa' ébéde áwed, ángel-le éwōŋgān mó.

Yesue apwédé bembapεε bé'sō

(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15, 5.1-11)

¹⁴ Ambíd e pónde bénhē Jone á mbwog. Ade bémáá mó ahé á mbwog, Yesue ampě á mbwóg e Galilia ákalé nkalanj mí bwám ní Dyöb, áhābē nén, ¹⁵ “Pónde epedé, nkamlen ní Dyöb rídé benben. Nyé mod téé áhāŋlen áde abé dé mbéb, nyédúbe-ε nkalanj mí bwám.” ¹⁶ Ade Yesue ábamméé nkin mé edib-é-nzab é Galilia annyín Simone bó mwānyanj Andreyā, née bébwéméé mbínzé. Bébédeé bekób-bé-súu. ¹⁷ Héé Yesue álāŋgeé bó aá, “Nyéhíde me. Ngáne nyékóbeé súu bɔɔb, meéyāgēd nyé ngáne nyétēdtē bad nlém á abum áhíd me.” ¹⁸ Abwɔg-ábwɔg bēntedé échab mbínzé, béhídē-ε mó. ¹⁹ Néé ákíí mwā etún, annyín bān ábe Zebedie, Jemse bó mwānyanj Jone á bǎle-tē née bébwéméé mbínzé. ²⁰ Anyín áde ányíne bó, anchélé bó. Bēntedé echab sāj Zebedie ne bad bé nsón á bǎle-tē béhídē Yesue.

Yesue abídté mod edáádəŋ é mbéb áte

(Luk 4.31-37)

²¹ Yesue ne ábē bembapεε béniin bēnkě á dyad á Kape-nahum. Adé mbwe-mé-nkóme-áte nípédé, Yesue ankě asól á ndáb e mekáne, ábootéd bad ayáged. ²² Nyaa eche áyágté'áá enkóméd bad yāl áte bwámbwam áyāle ayágté'áá née mod awě nzé ahóbé né émáá. Eeyágte'aá nēŋgáne bemeléede bé mbéndé. ²³ Héé mod nhóg awě edáádəŋ é mbéb émbēē áte ápédé táléd, ábōnē aá, ²⁴ “A-Yesu, mod a Nazaret, cheé syánē déwónñé? Ehyedé sé awúu-yε? Mbíí we bwám. Edíí mod awě Dyöb álómé, awě asáá.” ²⁵ Héé Yesue ákánnéé échê edáádəŋ

* 1:6 Bébénládtáá nyonj é nyam eche béchāgeé bān Kamêl ábel mbóté. Mbóté éched éébāge'aá kunze é mbóté.

é mbéb áte aá, “Lám, bíd ane mod áte!” ²⁶ Dóo échê edáádəŋ é mbéb éságté ane mod áte ngíne-ngíne, éhé-’ε esaád é ngíne, boŋ ébíđ-tε mó áte. ²⁷ Menyáké ménkōb ábê bad bwám bwam. Bésεdté nhóg ne aníníí bánken, “Nzé-dyámé dén! Ayáged dékōlē dén-ε? Anén mod awóó ngíne ákamlεn e’dáádəŋ bé mbéb, é’wōgnē-’ε mó!” ²⁸ Nén dēmbēl nkalaŋ níme Yesue ménkanléd mbwóg e Galilia esyáál.

*Yesue achōŋté ekud é bad
(Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)*

²⁹ Néε behídté á ndáb e mekáne hidtén, Yesue nchoo ne Jemσε bó Jōn bēnkē á ndáb eche Simōne bó Andreyā. ³⁰ Simōne mwaád nyaá ambé á anəŋ dé nkole, ahéb dēnsog mó. Ade Yesue ápédé pεén, bēnlāā mó tēŋgene nkole níme ane mmwaád. ³¹ Dóo ákíí wée ane mmwaád ábédé, boŋ áchəŋgē mó á ekáá, awōŋgén mó ásyə ásē. Ahéb dēmmaá mó, ákōb-pe bó nken. ³² Ene ngukél áde enyεn é máá asud, bad bēmpεén bad bé nkole bésyāāl ne bad bésyāāl ábe e’dáádəŋ bé mbéb bēmbēē áte wée Yesue. ³³ Bad bé dyad bésyāāl bēnkaŋnén mmwε ndáb níme Simōne. ³⁴ Yesue anchoód bad híin ábe békónlé’áá nkole nyaa ne nyaa, abíded-tε bad e’dáádəŋ bé mbéb híin áte. Eémwage’áá pεn aá ábê e’dáádəŋ bé mbéb é’hōb dyamdyam áyāle bémbíi mod awē ádíí.

*Yesue akalé nkalaŋ ní bwám á Galilia
(Luk 4.42-44)*

³⁵ Epəg é mbwεmbwε áde bīn béēkēnlēē, Yesue anhidé ásē, áhíde á dyad-tē, áke á ahóngé á hōm, ákānne’. ³⁶ Simōne ne bad ábe bóbōo bēmbē, bēmbootéd Yesue ahed. ³⁷ Bédíbté-’áá mó, dóo bēlāŋgēé mó bán, “Moosyáál ahede wε!” ³⁸ Yesue anláá bó aá, “Dékag hōm démpēe. Dékag á myad níme rídé benben ábel boŋ níkal nkalaŋ ní bwám áwed ámpē, áyāle níme nkalaŋ móo níkéá boŋ nípē á nkōŋsé.” ³⁹ Né-óó, ankē mbwóg e Galilia esyáál, akalé nkalaŋ ní bwám á ndáb é mekáne, ábídtē-’ε bad e’dáádəŋ bé mbéb áte.

*Yesue achōŋté mod awē meləŋ mékóbé
(Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)*

⁴⁰ Mod nhóg awē meləŋ mékóbé ampē wée Yesue, abwóg mebóbóŋ, áchāā mó aá áwōŋgen mó. Anhób aá, “Nzé edəə ehεle ébēl me nsán.” ⁴¹ Ngəl enkonned Yesue. Dóo ábídté ekáá, ábānē mó á yəl, boŋ álāŋgē mó aá, “Ndəá, sán!” ⁴² Abwōg-ábwōg níme meləŋ mēmmaá ane mod á yəl, áchōŋ-’ε. ⁴³ Yesue anláá mó aá ákag, asím-me mó etúu áte aá, ⁴⁴ “Nōné’, weelāŋgé modmod dyam áde ábénlédé, boŋ ké élúmed yəl wée prise, ásimen wε. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Mosεε éhedeé, álúmed bad wεé mósāā.” ⁴⁵ Boŋ ké nē, áde ane mod abíde,

ankě, áke ákalé mó nímê nkalanj hõm ásyāāl. Ankal mó bwāmbwam nyaa eche Yesue éehēle'aá dyad ké ahóg asól ámpē á ntálé. Antīm ádyéé' á mehāngé wée bad béesaá. Ké nê, bad bébidē' mebwóg mésyāāl béhyāg áwē.

2

Yesue achõhté mod awě awédé eped
(Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Née nguse é e'pun étómé, Yesue ansú ámbid á Kapenahum. Bad bénwõg bán ahúú. ² Ekud é bad énkūmēn áwe ndáb nyaa echē étál éēbēdeé á ndáb-te, ké á mmwē. Yesue akānlé'áá bó eyale é Dyõb. ³ Héé dõõ bad béniin bépééné mod awě awédé eped. ⁴ Boḡ ngáne ndun e mod émbēē áhed, bēnkēhēnlé mó apēen wée Yesue ábédé. Né-õõ, bēnchāgē á ndáb mín, bēnēde nnõḡ ní ndáb á nló mín wée Yesue ántyēēmmē. Ade bémáá nnõḡ anede, bēnsudtēn ane mod ebúm éche ánaa' é ámīn wée Yesue ámbēē. ⁵ Ade Yesue ányíné adúbe áde ábe bad bēwóó áte anláá ane mod awě awédé eped áá, "A-mwān, nlāgséné wē mbéb." ⁶ Doḡge dé bemeléede bé mbéndé ábe bēndyēé ásē áhed bēmbootéd anyoo áte á nlēm-tē bán, ⁷ "Chán anén mod áhēlé se áhõbē' enén ndín e akan? Asyāá Dyõb. Nzéé ahēlese álagsén mbéb ésebán Dyõb dēmpēn?" ⁸ Abwõg-ábwõg Yesue anchēm bó mewēmtēn. Héé ásedtēé bó aāken, "Cheé ékóá boḡ nyéwõõ' enén ndín e mewēmtēn?" ⁹ Ahéé áde dyam ásad, naa áhób wēé 'Nlāgséné wē mbéb,' káa áhób wēé, 'Syāá ásē, étéd échõḡ ebúm ébooted akē?' ¹⁰ Boḡ, mēlūmēd nyé nēn mēé Mwān-a-Moonyõḡ awóó kunze á nkõḡsé álagsēn mbéb." Dõõ álāngéé ane mod awě awédé eped áá, ¹¹ "Nlāngē wē nēn, syāá ásē, étéd échõḡ ebúm, ésúé' á ndáb." ¹² Hê dēn wée moosyāál ánõnēé mó nê, ane mod anhidé ásē, atéd éche ebúm ábootéd-te akē. Yāl enkóm bó áte bwāmbwam, bēkēnē Dyõb, bēhõbē bán, "Sēenyīnēé sé enén ndín e dyam mbéd!"

Yesue achénlé Levié
(Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Ámbid e nê, Yesue antīm ámbid ámpē á nkin mé edib-é-nzab é Galilia. Ndun e mod empě áwē, ábootéd-te bó ayáged. ¹⁴ Ade átóméé á nzii, annyín nlad-é-tááse nhóg awě béchágé'áá bán Levié, mwān awě Alpaseē. Levié andyēé ásē á ndáb echē ákóbé'áá tááse áte. Héé Yesue álāngéé mó áá, "Hidé me." Dõõ Levié átyéémé ámīn boḡ áhīdē-'e mó.

¹⁵ Ámbid e póndeé Yesue adyágé'áá ndyééd á ndáb wée Levié. Ekud é besaad bé tááse ne bad bé mbéb bēmpēe bēhídé'áá mó. Bóbõõ bēndyēé á tébele ne ábē bembapēē. ¹⁶ Ade doḡge dé bemeléede bé mbéndé ábe bēbédé Befarisia bényíné Yesue ádyāg ndyééd ne ábē bad bé mbéb, ne besaad bé tááse, dõõ

bésɛdteé ábē bembapɛɛ bánken, “Cheé ékǎá bonj ádyāg ndyééd ne échê ndín é bad?” ¹⁷ Ade Yesue áwógé nê, anláá bó aá, “Bad ábe bedyéé bwâm béétógnɛnɛé mod-a-bwɛl. Bad ábe békɔnle’ bɔɔ bétógnɛné mod-a-bwɛl. Meépedéé á nkɔɔsɛ áchêle bad ábe békóbnédé á’só é’ Dyɔb, bonj mpedé áyāle bad bé mbéb.”

Nsɛdtéd t̃ngene adid á yāl

nzaa á mekáne-tê

(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ Póndé p̃óg ebédé, bembapɛɛ ábe Jɔnɛ, Ndusɛnɛ ne Befarisia béndíd yāl nzaa á mekáne-tê. Dɔɔ bad behóg bépédé wéɛ Yesue bonj básɛdte mó bánken, “Cheé ékǎá bonj bembapɛɛ ábe Jɔnɛ, Ndusɛnɛ ne ábe Befarisia bédidé yāl nzaa á mekáne-tê bonj ábɔɔɔ pɛn bédidé?” ¹⁹ Yesue ankwen-tén bó ne ngan aá, “Chán bad ábe bélébpé á ngande e e’wóngé, béhɛle bédidé yāl nzaa á mekáne-tê áde mod awě akude sómbé ádíi adé ne bó? Bédidéé, béet̃ngɛnɛé yāl nzaa adid á mekáne-tê póndé echê mod awě akude sómbé ádíi ne bó. ²⁰ Bonj epun épě éche békobénné bó mod awě akude sómbé. Echê epun dɔɔ bédidte yāl nzaa á mekáne-tê. ²¹ Nyébíí nén bán nzé mod anabpe’ mbóté, eetédéé epɛd é abad ékɔɔlɛ se ánabnéd nchun mí mbóté. Ayāle nzé échê epɛd é abad ébóótédé abób áte ébelé éhábndé abad dé nchun. Nê ábele’, échê epɔn ékale’ áte tómaa ngáne énsébɛɛ abé. ²² Melemlem ñngáne mod éétédɛɛ m̃m mekɔɔlɛ se ahé mó á nchun mé ntyág,* se ápen. Ayāle nzé abelé nê, né m̃m méhɔd káɔɔ ntyág rýéd, m̃m mémád asyoge ntyág-ke ámpɛ níbéb. Bonj bétédéé m̃m mekɔɔlɛ, béhé á ntyág mekɔɔlɛ-te.”

Nsɛdtéd t̃ngene

Mbwɛ-mé-nkóme-dte

(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Mbwɛ-mé-nkóme-áte nhóg Yesue atómé’áá á nzag e ngun-tê. Ambé ne ábē bembapɛɛ. Ade békagké nê, dɔɔ ábē bembapɛɛ bébóótédé e’sóg é’ ngun apád. ²⁴ Héɛ Befarisia bélāngɛé Yesue bán, “Nɔnɛ’, cheé ékǎá bonj ábɔɔɔ bembapɛɛ bébele dyam áde mbéndé éebagɛé kunze ábel á mbwɛ-mé-nkóme-áte?” ²⁵ Yesue antimtén bó aá, “Nédé nyéelāá’ é mbéd á kálag e Dyɔb dyam ádɛ k̃ɔɔ Dabidɛ ámbɛnlé ádɛ bétógé ch̃m éche bedyágkɛ ne ádɛ nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ɛ? ²⁶ Ansól á Ndáb-e-Dyɔb á póndé echê Abyataa ábédé prisɛ ambáámbáa. Andyé e’wɛle ábe é’bédé ndɛ e Dyɔb. Bonj echɛd mbéndé éebagɛé mod ké nhóg kunze ádyɛ ábɛ e’wɛle étómɛé Prisɛ. Mwɛn andyé ábɛ-’ɛ káɔɔne bad ábe bɛnwoón mó donje.” ²⁷ Dɔɔ Yesue ásógtɛé aá, “Dyɔb dénsébɛ moonyon ahag, bonj

* 2:22 Ntyág níme bɛbɛnlé ngob e nyam móɔ bɛbɛnládtáá póndé eched.

átíidē epun éche békōmmēē áte. Enkēnsébéé epun atii bon áhagé moonyon aá ákōmme áte échē epun. ²⁸ Né-ṣṣ, Mwān-a-Moonyon awóó nkamlen kááṣṣne ámīn e mbwe-mé-nkóme-áte.”

3

Yesue achōjté mod

awě ekáá éwédé

(Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Hée Yesue átímé ámbíd á ndáb e mekáne. Mod abédé áhed awě ekáá éwédé. ² Bad behóg ábe bēbédé áhed bēhédé’áá Yesue awusé akóben. Né-ṣṣ bēnóné’áá Yesue chodchod, ányín nzé áđíd ane mod bwām á mbwe-mé-nkóme-áte. ³ Hée Yesue álāngēé ane mod aá, “Hyě étyéem á’sō hén!” ⁴ Dóó Yesue áseḏtēé ábē bad aáken, “Nyéláa me ké édé mbéndé ábel mbon á mbwe-mé-nkóme-áte, káa ábel mbéb. Edé mbéndé áson alongé á mod, káa áwúu m’ó?” Bon bēnkēnhóppe dyamdyam. ⁵ Anwóg ndutul á nlém-tē bwāmbwam áyāle ábāb e’lel bé nlém á abum. Hée ánóné bó ne meliṅgá, bon álāngē ane mod aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyēé mó bwām ámpē. ⁶ Hée Befarisia bēbídé á ndáb e mekáne, bon békē bētānē bad bé epepé éche Herṣṣe, ábwōg-ábwōg bóbṣṣ bēhāgké Yesue áwúu mó.

Ndun e mod ehidé

Yesue á edib é Galilia

⁷ Yesue ne ábē bembapēē bēnhidé békē á edib é Galilia. Ndun e mod enhíd mó áwed. Ábē bad bēmbíd á mbwóg e Galilia, á Judeya, ⁸ á Jerusalem, á mbwóg e Idumeya, á mbwóg echē edé échíníí eped é Jodan, ne á myad níme médé benben ne myad mémháá mé Tirē ne Sidon. Ábén bad bépágé’áá wée Yesue áyāle bēnwōg mam níme ábélé’áá. ⁹ Bad bēmbuú áte nyaa echē echabé ámīn. Né-ṣṣ, Yesue anláá ábē bembapēē aá bébonṣen bōle ábel bon bad béekaṅnán mó. ¹⁰ Ammāđ ekud é bad ahood, né-ṣṣ bad bēsýāal bēmpēē ábe békónlé’áá bēbuné ape wée ádíí, ásitēn mó ábel bon bēdyēē bwām. ¹¹ Póndé tēé echē e’đááđṣṣ bē mbéb ábe é’bédé bad áte bényinnē mó, é’bélé’áá bad ábe é’díí áte bēhūnē áse, é’bōnē-’e bán, “Wē-éé edé Mwān a Dyōb!” ¹² Yesue ansím bó etúu áte aá bēlāngē bad nyaa e mod eche módíí.

Yesue apwédé bembapēē

dyóm ne bébe

(Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Hée Yesue áchágké á ekone mīn, áchēnlē bad ábe áhédé’áá, bon bépág áwē. ¹⁴ Dóó ápwédé bad dyóm ne bébe ábē ne mó, áchagé bó aá bembapēē bé nlomag ábe álōmmē-’e ákal eyale é Dyōb. ¹⁵ Ambāg-ke bó ṅíne ábíded bad e’đááđṣṣ bē mbéb áte.

¹⁶ Abê bad dyôm ne bébe bébédéé: Simone awe Yesue ânchuú'ê mbəŋ aá Petro; ¹⁷ Jemse bó mwănyan Jone, bân ábe Zebedie, (ábe Yesue ânchuú'ê mbəŋ aá Bwanegese, awě adé bán, Bân bé ngin.) ¹⁸ Andreya bó Filibe, Batolomyo, Matyo, Tomase, Jemse mwăn awě Alfose, Tadiose, Simone awě ambé á epepé é kân e alon, ¹⁹ ne Judas Iskariode awě antim Yesue asóm.

Béchógé Yesue bán Belzebule

(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23, 12.10)

²⁰ Héé Yesue átímé á dyad. Ekud é bad ênkaán ámpē nyaa echě Yesue ne ábē bembapēé bēnkēnwóngé pōndé ádyé ndyééd. ²¹ Ade Yesue baányan bėwógé nê, bēnkě mó aħed, átéd mó áswên mó á ndáb áyāle bad bėhóbé'áá nén bán, “Nló méēsáá'é mó áte.” ²² Donje dé bemeléde bé mbéndé ábe bėmbíd á Jerusalem bėhóbé'áá bán, “Belzebule adé mó áte. Ene kŋ e e'dăódəŋ bé mbéb chō ebagé mó ngine ábíded bad e'dăódəŋ bé mbéb áte.” ²³ Héé Yesue áchénlé bó boŋ ákanlé bó ngan aáken, “Chán Satane áhele se abídéd Satane? ²⁴ Nzé bad bé alon ahóg bėkábné áte, boŋ nchemtén méesě, ádé alon déeheléé atyéem. ²⁵ Nzé abum á ndáb-pe ákábné áte, boŋ nchemtén méesě, ádé abum á ndáb déeheléé atyéem. ²⁶ Né-ɔó, nzé nkamlen í Satan íkábné áte, boŋ bēn ne bēn bėwane, míme nkamlen méebemmé, mékwě, nípē-'e ásōg. ²⁷ Né dōo mod eéhēlē se asól á ndáb e ngine-e-mod se ádūm ábē bwēm ésebán asébpé mó aħan. Amaa-'áa mó aħan, boŋ atéd ábē bwēm é'syāāl. ²⁸ Ne mbále nlānge nyé nén meé Dyōb délagsén bân bé baányon mbéb ísyāāl míme bėbélé káŋne nzyāŋ ké ehéé echě bėbídté á nsal. ²⁹ Boŋ kénzée awě ahóbé e'bėbtéd é' mekan tŋgene Edăódəŋ éche Ésáá, éekudté alagsen mbéd. Abelé mbéb míme méewóo alagsen.” ³⁰ Yesue anhób nén áyāle bad bėhóbé'áá bán, “Edăódəŋ é mbéb édé mó áte.”

Yesue nyad ne baányan

(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Héé Yesue nyaá ne Yesue baányan bėpédé, bėtyéem é ebwóg-te, boŋ bėlōmē mó achəg. ³² Ndun e mod enlāhnéd Yesue. Bēndyéé ásē. Dōo bėlāngeé mó bán, “Echōŋ nyon ne baányon bėdé á ebwóg-te bėħede wē.” ³³ Héé Yesue ásedtée bó aáken, “Nzée adé echēm nyan, benzée-'e bėdé bānned?” ³⁴ Dōo Yesue ánōnéé bad ábe bėlāhnédé mó nê, boŋ áhōbē' áá, “Echēm nyan ne bānned bóo bēn! ³⁵ Kénzée awě abele mam míme Dyōb áħedéé adíi mwānned, abé-'e echēm nyan.”

4

Ngan e mból-e-bū

(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Yesue ambootéd bad ayáged ámpē á nkəg mé edib é Galilia. Bad ábe bēnləηnéd mó bēntōmtēn abuu áte, nê dēmbēl asól á bǝle-tē ádyēē áwēd-te. Abē bǝle bēmbē á edib-tē. Ene ndun e mod ch́-’ε enlyǝg á nkin mé edib. ² Aběnládtáá ngan áyáged b́o mekan híin. Ankalé b́o ngan aá, ³ “Nyéwóglēn! Nkwel-é-nzag nhóg ankě mbál asob á nzag-tē. ⁴ Ade ásobēé mó nê, donje dénhūn á nzii-tē, menən mēmpě mémad mó asōmted. ⁵ Donje dénhūn á meláá-tē wée ndəəb énkēmbuú’é áte. Enwāmsēn abíd ásē ngáne ndəəb énkēnchabpé ásē. ⁶ Boη nēe enyeη é ngine épédé énhyaād abē bwēm é’wé-’ε, áyāle nkaη ménkēnsónlé b́o á ndəəb-tē bwām. ⁷ Mbál mēmpēe ménhūn wée mekōd médíí. Née mekōd mé mékwógé, mékán akwog áde abē bwēm, nê ábel bēnkēnchyaá’é. ⁸ Boη donje dé mbál dénhūn á ndəəb e bwām. Mmén mbál mémbíd ásē bwām, ríkwōg, ríchyaá-’ε. Donje dé e’sóg dénwālē móom mé mbum meláán, donje móom ntóob, ábíníí-’ε, mbwókēl.” ⁹ Yesue ansógéd enén ngan aá, “Kénzée awě awóo metuú, áwóge’.”

Nzom echě ekáə boη Yesue ákalé ngan

(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ade Yesue ályágé mwēmpēn, abē bembapēe dyóm ne bébe ne bad ábe bēmbē ne mó, bēnlāá mó bán átógned b́o échē ngan. ¹¹ Hée Yesue álāngéé b́o aá, “Dyōb ábágé nyé kunze ábii kun e nkamlēn nímē, boη ne bad bēmpēe abele aá b́ewóge’ nímén mekan mésyāāl dásō á ngan-tē. ¹² Abelé nê, ábel boη, ké bényínē ké nyínén, béechemé, ké b́ewōgē ké wógén béēsōηtān áyāle nzé bésōηténé né b́etímén Dyōb, békūd-te alagsen dé mbéb.”

Yesue atógké ngan e nsob a mbál-e-bū

(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ D́o Yesue áseɗtée b́o aáken, “Nédē nyéesōηtēneé enén ngan-ε? Nzé nyéesōηtēne ch́o chán-nō nyémwéeé échíníí ngan asōηten? ¹⁴ Nsob-a-mbál awéne eyale é Dyōb. ¹⁵ Donje á bad bédé nēngáne mbál níme ríhúné á nzii-tē. Nzé b́ewógeé eyale é Dyōb ábwōg-ábwōg Satanē abelé áhye ahúd b́o ch́o á nlém-tē. ¹⁶ Abíníí bédé nēngáne mbál níme ríhúné á meláá-tē. B́ewóge’ eyale é Dyōb, ábwōg-ábwōg békōb-pe ch́o ne menyīnge. ¹⁷ Boη échē eyale éēwēnnāádtē b́o á nlém-tē, bédúbpe-’ε ch́o dásō á esóη é póndé. Né-óó, nzé ndutul ne metake b́epédé áyāle échē eyale bédol yāl ámbíd ábwōg-ábwōg. ¹⁸ Abíníí-’ε bédíí nēe mbál níme ríhúné á mekōd-te. Bédíí bad ábe b́ewóge eyale é Dyōb, ¹⁹ boη mpúlé mé nkōηsé ne adəη dé abud á bwēm awón, ne ahed á bwēm bēmpēe ákán b́o nlém áte nyaa echě béehelée e’pum achyaá. ²⁰ Boη bad ábe bédé nēngáne mbál níme ríhúné á ndəəb echě eboó yāl, bédíí bad ábe b́ewóge’ eyale é Dyōb,

békōb-pe ch́, béchyāā-'e e' sóg ábe é'wánlé mesonjé mé mbum móom méláán, móom ntóób ne mbwókél."

Nzé béchódé etrukánj béekonjéé ch́
(Luk 8.16-18)

²¹ Héé Yesue áseɗteé ene ndun e mod aáken, "Mod asónléé etrukánj éché áamáá achod á ndáb-te, ábānē ch́ á ebwōg-sé ké'ε á anonj sé-yε? Saá á atii dé etrukánj ḿn d́o ábelé ábānē ch́? ²² Ch́m ké éhéé éche ékónjéé ébíd á enyεn. Ké éhéé-'ε éche békúténé bédibé ch́. ²³ Kénzée awě awóo metuú, áwóge'.

²⁴ "Nyétōj ch́m-ée nyéwógeé anon áte bwām! Melem-lem mé nhəgtéd míme ébénléde wée wěn ḿo Dyōb d́ompé débénlédté, ábénléde-te mó tómaa ngáne wēmbénlédté wée wěn. ²⁵ Kénzée awě awóo nsōjten ní kun é nkamlen mí ḿn, Dyōb débād mó míme nsōjten abε. Ane awě mó-'ε eewóo, Dyōb dékobén mó káájne mwāmpín awě awóo."

Ngan e mbál-e-bū

²⁶ Yesue ambé áhóbe aá, "Nkamlen ní Dyōb nídii nēngáne mod awě akii mbál-e-bū asob á nzag-té, ²⁷ átím ámbíd á ndáb, nkuu ákūne', m̀te ábelé míme nsón. Ene pónde esyáál, mbál ébide ásē, ékwōge' ésebán abíε' ngáne nē ábenladté. ²⁸ Ndóob ch́n-é ebele bonj bwēm é'kwogé', é'chyāā-'ε e'pum. Nlóm mí byaá móo rísēbpe abíd, ámbíd e pónde mbwēem káájne ásōg, e' sóg bómpé é'bíd. ²⁹ Bonj nzé e' sóg é'máá awúu, ábwōg-ábwōg ane mod ábelé atéd páá áke dé apád áyāle pónde échē bépadeé epedé."

Ngan e mbál míme níchine
(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Héé Yesue áhóbeé ámpē aáken, "Cheé déhéleé-se déhəgtén nkamlen ní Dyōb-ē? Ngan ehéé débénlédté échē élüméd ngáne míme nkamlen nídí-yε? ³¹ Níidii nēngáne mbwé e mbál-e-bū échē mod átédé bonj ásob á nzag-té. Mbál-e-bū edé mwāmpín bwāmbwam nzé béhəgténé ch́ ne mbál mémpēe míme níde á nkōjsé. ³² Bonj nzé ékwógé, ékále' tómaa e'sum* é'syāál, éwóo-'ε ngen éche menon méhyagké m̀m alónj áte." ³³ Yesue akánlé'áá bad eyale é Dyōb, ábenláád ekud é ngan émpēe nēngáne échén. Akánlé'áá bó nyaa échē bésōjtēnnē. ³⁴ Eékanle'aá bó áde ébenlédeé ngan, bonj nzé anlyəg mwēmpen ne ábe bembapeε aláá bó mam mésyāál míme échē ngan éhóbeé.

Yesue ahóódté ekukud
(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

* 4:32 Bān bé mel nēε ndónj.

³⁵ Echê epun dën ngukél, dóo Yesue álângeé ábē bembapere aá, “Syāā déchabe pēd e edib eníníí.” ³⁶ Héé ábē bembapere béchénné ene ndun e mod bonj bésōlē á bǎle-tê wéé Yesue ámbēē bonj békēné mó. Myǎle mémpēe mémbe áhed. ³⁷ Abwōg-ábwōg dóo ekukud é ngíne ébóótédé atóm, bonj mendíb mésōlē á bǎle-tê nyaa echê bǎle bēmponné asú á mendíb sé. ³⁸ Yesue ambé á bǎle-tê á pēd e mbíd. Annaá ásē ábānē nló á mbónjé mīn, ákūne’. Héé bényeméé mó ásē, bonj bélāngē mó bánken, “A meléed, weewóó’é we pónde ée syānē dédíí á kwéed-te-yé?” ³⁹ Héé Yesue átyéémé ámin bonj ákānnē échē ekukud áte aá éhóo, aláá-’e mendíb aá mésud. Ekukud énsōg awan, ekide-’e éhóótéd áte. ⁴⁰ Héé Yesue ásedtéé bó aáken, “Cheé ékáá bonj nyéwōgē mbwōg? Nyéewóó’é adúbe káá ne bōob-e?” ⁴¹ Bonj mbwōg ménkōb bó bwāmbwam, bésēdté nhóg ne aníníí bánken, “Ebál e mod éhéé chén éche káá ne ekukud ne mendíb béwōgnéé?”

5

Yesue achōhté mod awe

awóó e’daádəh bé mbéb

(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Yesue ne ábē bembapere bēmpě á pēd e edib eníníí, á mbwōg e Gerasin. ² Ade Yesue ábíde á bǎle-tê bíden, ambomén mod awě abíde á soóbađe. Edəádəh é mbéb émbē ane mod áte. ³ A soóbađe dóo ádyéé’áá. Modmod enkēnhenlé mó abane á mehanj ámpē, ké ne bengəbengəbē. ⁴ Ayāle ngen ne ngen, béháá’áá mó ne e’pwəg ne bengəbengəbē bonj ké nē aselé’áá bengəbengəbē áhentéd-te e’pwəg bē áte. Antómtén ngíne awónj nyaa echê modmod éhele’áá mó abwəge. ⁵ Atamnádtáá á soóbađe ne á e’kone-tê nkuu ne mūte, ábōnē e’saad ákweltáád-te yǎl ne meláá.

⁶ Ane mod abédé mwă etún áde anyíné Yesue. Héé anyógté mehélé, bonj ábwōgē mebóbónj áwē e’só-te, ⁷ ábōnē esaád é ngíne, áhābē aá, “A-Yesu, Mwān a Dyōb á Ngum, cheé sóo déwónné? Ncháa we á dīn á Dyōb meé weekógsán me.” ⁸ Ane mod anhób nē áyāle Yesue anláá edəádəh é mbéb aá, “A-edəádəh é mbéb, bíd ane mod áte!” ⁹ Dóo Yesue ásedtéé mó aáken, “Chán dīn ádíí we?” Ankwentén aá, “Dīn ádíí me bán Amudtēe, áyāle sēbuú áte.” ¹⁰ Ambé ácháā Yesue aá eénānē’ ábē e’daádəh bé mbéb ene mbwōg.

¹¹ Bōob-póó, sánjkalaa a esəg é nguu chó-’e ébédé benben ne áhed, édyāg medyé á mbám mé ekone. ¹² Héé ábē e’daádəh bé mbéb é’cháa’é Yesue bán, “Lóm sé á nguu-tê wē, émwē sésól chó áte.” ¹³ Héé Yesue ábágé bó kunze bonj é’bíde ane mod áte. Abíd áde é’bíde ane mod áte é’sōlē échē nguu áte. Echê

esog ébéde dyam e'kálé é' nguu é'be. Abwōg-ábwōg échê esog émpādē ásē, ényogt' á eláá é nkin mé edib-é-nzab, éhún á edib-tê, éhó'ε.

¹⁴ Benon bé nguu béntōm mehélé á dyad-tê ne á mebwōg níme médé benben, ákale bad dyam áde ábénlédé. Abê bad bémbid áke dényin. ¹⁵ Ade bépédé wée Yesue bon bényin ane mod awě ndun e e'dáodəŋ bé mbéb émbēē áte, née ádyéé ásē, ahédé-ε bwēm á yəl bwām, adyεé-ε sen, mbwōg ménkōb bó. ¹⁶ Bad ábe bényin áde dyam bénlāā ábê bad ngáne émbenlédte ne ane mod awě e'dáodəŋ bé mbéb bémbēē áte. Bénlāā-ε bó dyam áde ábénlédé ne échê esog é nguu. ¹⁷ Héε ábê bad bébóótédé Yesue achán bán ásyəə áwab mbwōg. ¹⁸ Ade Yesue ásóléé á bǎle-tê, ane mod awě e'dáodəŋ bé mbéb bémbēē áte nê anchán mó aá búmō békag. ¹⁹ Bon Yesue enkēnkwenténné. Anlāá mó aá, “Súé' áwōŋ dyad, éke élāa ábon bad ndale e dyam eche Səŋgwéé ábénlé wε ne ngáne ápédé wε ngəl awóg.” ²⁰ Hê dōo ane mod áhídté bon ákag á mbwōg e Dekapolis.* Akanlé mod té dyam áde Yesue ábénlé mó. Bad bésyāəl ábe bénwōg, yəl enkóm bé áte bwāmbwam.

*Yesue achōŋtē mmwaád nhóg,
ápūūd-te Jairuse mwän
(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)*

²¹ Yesue antīm ámbid á pəd e edib eníní ne bǎle. Ade ápédé á nkin níminí, ndun e mod enkanén áhed. ²² Dōo mod nhóg awě akamlan ndáb e mekáne awě béchágé'áá bán Jauruse ápédé áhed. Anyín áde anyiné Yesue, ankwě ásē áwe mekuu. ²³ Ne mechánge mé ngíne áhōbē aá, “Awem mwän a mmwaád awág. Sōn, hyě ébān mó ekáá á yəl, ábel nén ádyεε bwām, ábé-ε á alonge.” ²⁴ Héε Yesue áhíde mó. Ekud é bad éhíde'áá Yesue nyaa echē bēnkanénné mó.

²⁵ Mmwaád nhóg-ke ambé áhed awě anwōŋ nkole níme mekií mébidé'áá mó á yəl pōndé ésyāəl. Mmē nkole níbedé mó á yəl á etūn é dyōm-a-mwé ne níbe. ²⁶ Atagé híin á mekáá mé bad bé e'bó, abébed-te ngáb esyāəl echē ánwōŋgē, bon ké nê enkēndyé'ε bwām, nkole níbādē bádén. ²⁷ Anén mmwaád anwóg mam níme Yesue ábéle'áá, dōo ábidé mó ámbid áfintē ene ndun e mod bon ásitán mó nkobe. ²⁸ Ayāle anhób áwe nlém-tê aá nzé mósiténé ké níme nkobe, né móodyéé bwām. ²⁹ Asitén áde ane mmwaád ásiténé Yesue nkobe, mekií níme mébidé'áá mó á yəl ménsēlé, awóg-ke á yəl aá móchoó. ³⁰ Abwōg-ábwōg Yesue ambíi aá ngíne ebíde mó á yəl. Hê dōo ákúnnédé áfintē ene ndun e mod, bon ásedtē aáken, “Nzéé asiténé me nkobe?” ³¹ Dōo ábē bembapεε békwentanné mó

* 5:20 Dekapolis: adii mbwōg e myad dyōm.

bánken, “Néé ényíneé bad békánné wε á yǎl nén ésedté’ wεé ken nzéé asiténé wε-yε?” ³² Ké nê, Yesue ambé ánəne’ ekíde ányín mod awě asiténé mó. ³³ Héé ane mmwaád ábóótédé anəŋ ne mbwóg áde ányíneé chǝm-éé ébénlédé mó. Dóó ápédé wéé Yesue boŋ ákwag mó á mekuu, álāŋgē mó mbále esyǎál. ³⁴ Héé Yesue álāŋgēé mó aá, “A mwǎn-a-mmwaád, adúbe ádōŋ ádíde wε bwám. Kǎg ne nsəŋ. Ndutul echōŋ chǝ-’ε émaa.”

³⁵ Ade Yesue áhóbéé nê, dóó bad behóg ábe bébídé á ndáb wéé Jairuse bélāŋgēé Jairuse bán, “Awōŋ mwǎn amaá mó awé. Cheé étəgnéé Meléede ataged?” ³⁶ Boŋ Yesue enkéntédte dyaam áde béhóbé néé dyaam. Héé álāŋgēé ane mod a nkamlən aá, “Weewógé mbwóg! Dúbé dúbpén.” ³⁷ Yesue enkəmmwéé aá mod ampée áhíd mó étōméé Petro ne Jemse bó mwǎnyəŋ Jəne. ³⁸ Ade bépédé á ndáb wéé Jairuse dóó ányíneé mpúuted, awóg-ke mewé mé ngíne níme bad béchye’é. ³⁹ Héé ásólé á ndáb-te boŋ ásedté bó aáken, “Cheé ékáá boŋ nyébelé’ nímén mpúuted, nyéchyě-’ε mewé? Ane mwǎn eewédeé, akúne kúnén.” ⁴⁰ Boŋ bēmbóotéd mó awóó. Ambídéd bó mod asyǎál á ebwóg-te. Antéd ane mwǎn sáá bó nyaŋ ne ábē bembapεε béláán, bésəl á toŋ eché ane mwǎn ámbēē áte. ⁴¹ Héé Yesue áchāŋgē ane mwǎn á ekáá, boŋ álāŋgē mó aá, “Talíta kúm,” (awě adé bán, “A-mwǎn a ngəndéré, nlāŋge wε meé, hidé ásē.”) ⁴² Ane mwǎn anhidé ásē ábwōg-ábwōg, ábootéd-te akε. (Abédé dyōm á mwě ne mbε.) Yǎl enkóm bó áte híin áde nén ábénlédé. ⁴³ Héé Yesue ásíméé bó etúu áte aá béelāŋgē modmod dyaam áde ábénlédé, aláá-’ε bó aá bébe ane mwǎn ndyééd.

6

Bad bé Nazarət béekobéé Yesue (Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Yesue anhidé adé hǝm, asú áwē dyad nchoo ne ábē bembapεε. ² Néé mbwε-mé-nkóme-áte nípédé, ambootéd ayáged á ndáb e mekáne. Bad híin bémbē áhed. Ade béwógé áde ayáge yǎl enkóm bó áte. Bésédte bánken, “Héé mó ábídné nímén mésyǎál-ē? Ndín e debyéé éhéé bébágé mó nén? Chán ámwagké nímén menyáké abel-é? ³ Kíne saá kápéntaa ádíí-yε? Saá mwǎn awě Maria nén-ε? Kíne saá Jemse, Josebe, Judase ne Siməne bóó bédé baányəŋ-ε? Baányəŋ bé bebaád bésyǎál-le ámpē béedyé’é ádyad-tê hén ne syánē-yε?” Né-óó, bēnkóó Yesue. ⁴ Dóó álāŋgēé bó aá, “Nkal e’daádəŋ awóó’ edúbé hǝm ásyǎál étóméé áwē dyad, áwē túmbé-te ne áwē abum á ndáb.” ⁵ Eéhéleé menyáké ké mehóg abel áhed, étóméé nguse é bad bé nkole ábe ábáné mekáá á yǎl, bédyēē-’ε bwám. ⁶ Yǎl enkóm mó áte bwámbwam ne adúbe áde bad bēnkēnwōŋgē.

Yesue alomé bembapεε dyôm ne bébe
(Mat 10.5-15; Luk 9.1-6)

Dóo Yesue ákíí á myad mésad míme médé benben, áyāgtē bad. ⁷ Anchélé ábē bembapεε dyôm ne bébe. Anlād bó áte, alóm bó bébe ne bébe. Ambě-’ε bó kunze ábíded bad e’dáádəŋ bé mbéb áte. ⁸ Anlyágtén bó aá, “Nyéewánlé chōmchōm á eke étōméé ntōŋ. Nyéewánlé ndyééd ké’ε ekwe, mod eesóó-’ε mōné á mesó mé abad. ⁹ Nyéhê metámbé boŋ nyéewánlé mbóté ébe.” ¹⁰ Ambád aá, “Ndáb ké ehéé echě ekobé nyé nyédyēē áhed kááŋ ne pónde echě nyéhídtéé ádē dyad. ¹¹ Nzé nyēpedé dyad áde béekobéé nyé, káa béekwenteneé nyé awóglen, nyétēdē dś, nyékūd-te ebumbú á mekuu, álúmed nén bán échab ebébtéd énoŋe bēn.” ¹² Né-ǝǝ, bēnkě békale’ eyale é Dyōb bán bad bétede ádab abé dé mbéb. ¹³ Bémbíded bad e’dáádəŋ bé mbéb híin áte, bēwāgtē bad bé nkole híin ne dyōg dé menzab, béchōōd bó.

Kwééd echě Jōne, Ndusene
(Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Bǝǝb-pǝǝ, Herode anwóg mam mésyāāl míme Yesue ábélé’áá. Ayāle mam mé bwām míme Yesue ábélé’áá mēmbēl ambyēen hōm ásyāāl. Doŋge á bad behóbé’áá bán, “Jōne, Ndusene apuúdé. Néε ákáá boŋ awóŋ ngine ábel mímén menyáké mésyāāl.” ¹⁵ Bēmpēe behōbē bán, “Elaijaa móódé.” Abíníí-’ε bán, “Adíi nkal e’dáádəŋ nēŋgáne nhóg átíntē e bekal bé’dáádəŋ ábe bēmbē se’ bǝǝd.” ¹⁶ Ade Herode áwógé nē anhób aá, “Jōne, Ndusene awē mēmbenlé boŋ bésēl nló móódé. Atímé ámbíd á alongé.” ¹⁷ Herode anhób nē áyāle anlóm bad aá békōb Jōne, béhaŋ mó, behé-’ε mó á mbwōg. Ambel nén áyāle Herodyase, mwaád awē mwānyəŋ, Filibe ánsēbēē awóŋ, anwóŋ mó. ¹⁸ Jōne alánggé’áá Herode pónde téé aá, “Weewóó’é kunze áwóŋ Herodyase, mmwaád awē mwānyoŋ.” ¹⁹ Né-ǝǝ, Herodyase anhíí Jōne pél á nlém-tē, áhedé-’ε aá mówúu mó. Boŋ Herode ambēl enkēnhenlé. ²⁰ Herode ambé mbwóg áte tēŋgene Jōne áyāle ambíi aá adíi mod a bwām awē asáá. Né-ǝǝ akēŋgé mó bwām, ábel boŋ dyam dé mbéb déebenlād mó. Adáá’áá mó awóglen kénée édíi bán pónde téé nzé anwóglén mó, atagé’áá áte á mewēmtēn-tē bwāmbwam. ²¹ Kááŋne á asóg, Herodyase ankūd nzii echě áhédé’áá. Nén ábédé epun-ée Herode ábélé’áá ngande áwēmtēn epun-ée ánchyāādtē. A ngande wē, Herode anlélé ábē bad bēmbáá bé ngómena, bad bēmbáá bé sǝnze, ne kǝse é bad é mbwōg á Galilia. ²² Echě epun mwān a mmwaád awē Herodyase anhyě aság esáke. Nē dénwōgēd Herode ne ábē beken menyinŋe. Né-ǝǝ, Kōŋ Herode ansédéd ane mwān a mmwaád aáken, “Cheé édáá wεé míbe we? Měbě wε kéchéé echě éhedéé.” ²³ Nén dēmbēl ammwé

melĕ, álāngē mó aá, “Mmwāg melĕ meé, mẽbēé wε kéchéé éche éhedéé. Ké eped é mbwóg échēm échĕ ríkamlanné.” ²⁴ Né-óó ane mwān ankĕ nyaá aseded aáken, “Cheé mēhedénné mó?” Dóo nyaá átímténé mó aá, “Hedén mó nló míme Jone, Ndusenε.” ²⁵ Héε ane mwān átímé ámbíd ábwóg-ábwóg wée kĕh, bon álāngē mó aá, “Bāg me nló míme Jone, Ndusenε á taplĕt-te hén bōob.” ²⁶ Nén dénwōgēd kĕh Herode ndutul bwāmbwam, bon ngáne ámmadté melĕ amwé á’sō wée ábē beken, enkĕnhenlé mó nló míme Jone abáan. ²⁷ Héε álómé sánze póg aá épεen nló míme Jone. Ene sánze enkĕ á ndáb e mbwóg, esél Jone nló, ²⁸ épēēn rímé nló á taplĕt-te, ábē ane mwān a mmwaád. Ane mwān a mmwaád mó-’ε ábe nyaá. ²⁹ Ade Jone ábe bembapεε béwógé nĕ, bĕmpĕ, bétéd mó ndim, béke bélime.

Yesue adídté e’kálé é’ bad é’táan
(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jōn 6.1-14)

³⁰ Bembapεε bé nlómag ábe Yesue ánlōmmē bĕnhūu bétán mó béláá-’ε mó mekan mésyāēl míme bĕbélé ne míme béyágté. ³¹ Ekud é bad épágé’áá wée Yesue ne ábē bembapεε bĕtímé-’ε ámbíd nyaa echĕ Yesue ne ábē bembapεε benkĕnwóngé etál ádyé ké ndyééd. Dóo Yesue álāngéé ábē bembapεε aá, “Syáā dĕtím á ahāngé á hōm. Bon nyékóme áte mwāmpĭn.” ³² Hĕ dóo bésólé á bĕle-tĕ, bon bĕtímé’ á ahāngé á hōm. ³³ Ekud é bad énnýĭn áde békagké, bĕnchēm-me bó ábwóg-ábwóg. Ábē bad bĕmbíd myad ne myad, békēēn mekuu, bényāgēd á’sō ne mekuu, bésébé ape wée Yesue ne ábē bembapεε békágé’áá. ³⁴ Ade Yesue ábíde á bĕle-tĕ bon anyĭn ene ndun e mod, antómtén bó ngəl abé áyāle bĕbédé nĕε rĭdyōh ní mbód míme méēwōo nnōn. Né-óó ambootéd bó ekud é mekan ayáged. ³⁵ Ade bĭn é’bóótédé ahĭn, ábē bembapεε bĕmpĕ áwē, bĕhābē nĕn bán, “Hén adé á etūn-tĕ, pónde emaa-’ε atóm bwāmbwam. ³⁶ Láá ábĕn bad bĕtíme’ á myad-tĕ míme médé benben, ábel bĕn béchan medyé míme bĕdyēē.” ³⁷ Bon Yesue antímtén bó aá, “Nyé bó nyébe bó chōm éche bĕdyēē.” Héε bésēdtéé mó bánken, “Ehede wée séke séchan e’wele é’ mbwókel é kábpe ébe,* sébe bó, bĕdyĕ-ye?” ³⁸ Héε ásēdtéé bó aáken, “E’wele é’tān nyéwóó? Nyéke nyénōn.” Ade bémáá anōn dóo bélāngéé mó bán, “E’wele é’dé é’táan ne súu ébe.” ³⁹ Héε Yesue álāngéé ábē bembapεε aá bĕbel bad, bĕkabĕn áte monge ne monge bĕdyēē á nkáákāē mĭn. ⁴⁰ Né-óó ábe bad bĕndyéé ásē, donge á monge, mbwókel é bad, donge-’ε móom mé bad métáan. ⁴¹ Hĕ dóo Yesue átédé ábē e’wele é’táan ne échĕ súu ébe, áñōné ámĭn, ásāgnān Dyōb, ákabtáád bó áte, bon ábagé ábē bembapεε aá bĕkabpe ene ndun e mod.

* **6:37** Mbwókel é kábpe ébe: ébédé nsábe ní mod nhóg áyāle ngōn waam.

Ankabé-'ε ábē bad káǎhne éché súu ébe. ⁴² Moosyǎál andyé, akód-tε. ⁴³ Bembapεε bēnlǎd e'wle ne súu éche ênlyǎǎg ásē, enlón e'lón dyóm ne é'be. ⁴⁴ Mesonǎg mé baachóm ábe bēndyē ene ndyééd mémbe e'kálé é'táan.

Yesue akii á mendib mǎn
(Mat 14.22-33; Jon 6.15-21)

⁴⁵ Melemlem mé pónde Yesue anláá ábē bembapεε aá bésǎl á bǎle-tē, békag á'sō á Betsaida, á múde mé edib-é-nzab mímíní. Ade békagké nē, anláá ene ndun e mod aá bésūē' áwab mendáb. ⁴⁶ Ade Yesue áamáá bó alyǎgtεn, anchágé á ekone mǎn, ákáne. ⁴⁷ Néε ngukél épédé, Yesue ábē bembapεε bēmbēēn bǎle áfintē e edib, Yesue-'ε abé á nkin mwēnpεn. ⁴⁸ Annyín aá ábē bembapεε bétage ákεεn bǎle áyǎle epub é ngíne émbíd bó á'sō-te. Né-ǎǎ, dyam-εε ádé epǎg-ne-ngwa ankē bó atán, ákag á mendib mǎn. Ahedé'áá aá mótóm bó ámín. ⁴⁹ Bon anyín áde bényíné akag á mendib mǎn, bēnwēmtēn bán nwú mǎǎ rídé. Héε bēbóótédé abón. ⁵⁰ Bébóné'áá áyǎle áde bényíné mó, mbwǎg ménkōb bó moosyǎál bwámbwam. Abwǎg-ábwǎg Yesue anláá bó aá, "Nlém mééhūnē nyé, meé ndé. Nyéebáá'." ⁵¹ Héε ásólé á bǎle-tē wée bēmbēē, epub-pe énsǎg atóm. Yǎl enkóm ábe bembapεε áte bwámbwam. ⁵² Yǎl enkóm bó áte áyǎle bēnkēnsǎgténné chǎm-εε menyáké míme ámbenlé ádíde e'kálé é' bad é'táan rílúmtéé. Bēnkēnhenlé-'ε achem.

Yesue achǎhté bad
bé nkole á Genesaret
(Mat 14.34-36)

⁵³ Néε béchǎbpé edib-é-nzab, bēmpē á múde mímíní, á mbwǎg e Genesaret. Ahed-taá bēntǎǎ-'é bǎle. ⁵⁴ Bébídé-'áá á bǎle-tē bídén bad béchēm-me Yesue. ⁵⁵ Héε bényǎgté mbwǎg áte esyǎál bépēmē bad bé nkole á mekále mǎn, békεεné' hǎm téé áde bēnwǎgkē bán Yesue adé. ⁵⁶ Hǎm téé-'ε áde Yesue ánkéé, á myad mémabáá ne mésad, ne wée bad bēlóó á nzag-tē, bad bépééné'áá bad bé nkole wée bad bēbúdé aladen á dyad-tē ákáb nyonǎg. Néε bēmpéénné bó, béchāá mó bán ámwε bad bé nkole bésiten ké mesó mé mbóté mímē. Né-ǎǎ bad bé nkole bésyǎál ábe bēnsitén míme mesó mé mbóté bēndyéé bwám.

7

Ayǎged dé betaa
(Mat 15.1-9)

¹ Befarisia ne donǎge dé bemeléede bé mbéndé ábe bēmbíd á Jerusalem bēnlǎhned Yesue áwǎglεn mó. ² Bényín bán donǎge dé bembapεε ábe Yesue bédyǎg medyé ne mekáá mé mbinde, nédē béewobpe'aá mekáá nyaa echē Befarisia

béhóbεé bán bétǎngéné awobe. ³ Befarisia ne bad bé Israel ábe bélyágé ásē bésyāāl béhídē ayáge áde bēnkudté wεε ábāb betaa. Béedyāgkē ndyééd ésebán bēwóbpé mekáá nyaa echē etǎngéné. ⁴ Póndé echē mod ábídeé á dyǎn-tē, eedyāgkē chǒmchǒm ésebán asébpé yǎl awobe. Mbéndé édé-’ε ámpē híin échē béhídeé, nēngáne awobe á bwēm bwám. Bwēm nēngáne kǒb, mbeé, kúmbe é e’kii, ne bwēm née mebendé. ⁵ Héε Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bésεdtéé Yesue bánken, “Cheé ékáá bon ábōη bembapεε béēhídē’ ayáge áde ábēd betaa bétédnéde sé? Bedyāg ndyééd áde béewopεé mekáá nyaa echē éhεdnadté.” ⁶ Yesue antimtén bó aá, “Nkal é’daádāη Yesayaa antǎngén áde ánhǒbpē ne e’yale ábe Dyǒb dénlǒmēnnē mó tǎngene nyé bedog-badé, ngáne éténlédé nén, ‘Abēn bad bεbage με edúbé é nsǎl ngēn, bon nímbab nlém méesaá áwēm.

⁷ Edúbé éche bεbageε με éesaá dyamdyam, áyǎle báyagte bad áhíd mbéndé é baányon byánán édii mbéndé é Dyǒb.’ ⁸ Nyétǎdté mbéndé é Dyǒb bon pen nyéhíde ayáge á baányon.” ⁹ Héε Yesue ábádéé aá, “Nyébenlad mwane átede mbéndé é Dyǒb ábel nén nyéhíde ayáge ádēn dēn. ¹⁰ Mosεε ahóbé aá, ‘Béé sóó ne nyon edúbé.’ Ahǒb-πε ámpē aá, ‘Kéznéé awē ahóbé sáá ké’ε nyaaá dyam dé mbéb áyǎl bétǎngéné bēwúú mó.’ ¹¹ Bon nyéyagte nén bán nzé mod awóó chǒm éche ántǎngēnnē sáá ké’ε nyaaá awōηgen bon ahóbé aá, ‘Eché chǒm édé Kǒban,’ (Nē adé bán édii chǒm é Dyǒb), ¹² né eewóó’ε nzom áwōηgen sáá ké’ε nyaaá. ¹³ Né-ǒǒ, áde ayáge áde nyébageé bad ábélé nyéetédeé eyale é Dyǒb née dyam. Mam méde-’ε ámpē híin née nímén níme nyébeleé.”

*Mam níme mébele bon
mod eesáá’ á’sǒ é Dyǒb
(Mat 15.10-20)*

¹⁴ Héε Yesue áchēnléé ene ndun e mod bon álǎngē bó aá, “Nyéwóglēn, nyésǒηtēn-ne με. ¹⁵ Chǒmchǒm éesaá éche ébíde á ebwǒg bon née ésólé mod áte ébel mó abé mbinde á’sǒ é Dyǒb. Bon chǒm échē ébíde mod áte chǒǒ ébele bon abé mbinde á’sǒ é Dyǒb.”* ¹⁷ Yesue anchené ene ndun e mod, asól á ndáb-te. Dǒǒ ábē bembapεε bépédé bon bēlǎngē mó bán átǎnled bó ene ngan. ¹⁸ Héε Yesue ákwentanné bó aáken, “Nyémpē nyéésǒηtánné-yε? Nyéenyínéé nén bán kéchéé éche ésólé mod áte, éche ébíde á mbíd e ebwǒg, ébelelé-sε mod abé mbinde á’sǒ é Dyǒb-ε? ¹⁹ Ngáne ésólé mod áte, éepagké mó á nlém-tē. Ebelé ésud mó dásǒ á abum-tē ébíde-te.” (Yesue anhób nē álúmed nén aá ndyééd ké ehéé eboó adyé.) ²⁰ Ambád aá,

* **7:15** Donje á kálag dé’sǒ ábádé nchoo 16: “Kéznéé awē awóó metúu áwǒg.”

“Chõm echê ébidé mod áte chõõ ébele bon eesáá’ á’sõ é Dyõb. ²¹ Ayãle, á nlém mí mod-tê dõõ mewêmten mé mbéb nêngáne akáb dé mesón, echíb, ne ewúen bebídéé. Mmê mewêmten móõ mébelte mod mbéb. ²² Akáb dé mesón á ndáb e’wóngé, abé dé metog, ne abel á mam mé mbéb mémpêe nêngáne edogké, ábel mbinde é mekan, akón á bad, akal á bad metóm áyãl, abé á kúmbe ne abel dé e’yókél é’ mekan. ²³ Mmén mam mé mbéb mésyãl mébide mod á nlém-tê mébelé-ε mod eesáá’ á’sõ é Dyõb.”

*Adube dé nken-a-mmwaád
(Mat 15.21-28)*

²⁴ Dõõ Yesue ásyãngé bon ákãg á eped é mbwóg echê enchiitén myad mé Tire ne Sidon. Héε ásólé ndáb póg, eéhe de’aa-ε aá modmod ábíi aá módē áwēd-te. Ké nê bémbē bébíi. ²⁵ Néε mmwaád nhóg awē edáádãñ é mbéb ébedé awe mwãñ a mmwaád áte áwógé bán Yesue adé áhed, ampē ákwē-ε mó á mekuu. ²⁶ Ane mmwaád abédéε mmwaád a alon á Grikia awē béchyáá á ped e mbwóg e Siria echê béchágéé bán Fonisia. Héε ácháá’é Yesue aá ábided mwãñ echê edáádãñ é mbéb áte. ²⁷ Bon Yesue ankwentén mó aá, “Sé sébe sédide bëndem. Eesaa bwãm átéd ndyééd e bãnbãn ábwēme mbwé.” ²⁸ Ane mmwaád ankwentén aá, “Nê dën a-Sãñ, bon káãñne mbwé echê edyéé á tébele-sé ebélé edyé púuted é medyé éche bëndem béhúnté.” ²⁹ Dõõ Yesue álãngéé mó aá, “Ayãle échén ehób éche ehóbé nén, ehéle ésūē wε á ndáb. Edáádãñ é mbéb éche ébedé awon mwãñ áte étédte mó.” ³⁰ Né-õó, ane mmwaád ansú á ndáb, atán nêngáne mwãñ ánãngé á anon mín. Echê edáádãñ é mbéb émmãd mó atede.

*Yesue achõjté mod awē
eewógne’ad, eehóbé’ad-ε dyam bwãm*

³¹ Héε Yesue áhídté á mbwóg e Tire, átimé á Sidon á ped e edib é Galilia, átimnád á ped e mbwóg e Myad Dyóm. ³² Bad behóg bẽmpẽén mod áwē awē eewógne’ad, eehóbé’ad-ε dyam bwãm. Abé bad bẽnchãñ Yesue bán ábán ane mod ekáá á yãl. ³³ Héε Yesue áhídnédé mó wéε ene ndun e mod edíi bon átimēn mó á ahãngé á hõm. Ansóléd memii á metúu míme ane mod, ásob meléed bon ásitén mó echém. ³⁴ Héε Yesue ánóné ámín, áheeméd áte, bon áhõbē aá, “Efáta,” nê adé nén bán, “Dibnéd.” ³⁵ Abwõg-ábwõg, ane mod ábootéd-te awógen, echém étyéém mó á nsãl, ábootéd-te dyam ahób bwãm. ³⁶ Héε Yesue ásiméé bó etúu áte aá béétúbpe modmod ádén akan ñin. Bon pónde téé echê áhóbé aá béehóbé’, bó-ε bẽnabpé bó ahób hóbén. ³⁷ Bad bẽsyãl ábe bẽnwõg, yãl enkóm bó áte nyaa echê echabé ámín bwãmbwam. Béhóbé’ad bán, “Abéle’ mam mésyãl bwãm.

Abele kááŋne bad bé ndóg béwógne', ábele-'ε e'bóbé é'hōbē dyam."

8

Yesue adídté e'kálé é' bad é'niin
(Mat 15.32-39)

¹ Mmê mesú mēn ndun e mod empée empě wée Yesue. Ngáne bénkēnwōngé chōm-ée bedyáγκē, Yesue anchélé ábē bembapεε, álāngē bó aá, ² "Ndé enén ndun e mod ngal áyāle békébē ne me e'pun é'láán, béewóo-'áa chōm éche bedyákē bōob. ³ Nzé nsúúténé bó nzaa bōob, né béhūn ásē á nzii áyāle bó donge á bad béchábé abíd." ⁴ Héε ábē bembapεε bétimtanné mó bánken, "Héé mod áhele ákud ndyééd á ehyānge-tê hén echē ékwōg ábēn bad adyé-ye?" ⁵ Yesue ansedéd bó aáken, "E'wεle é'tāŋ nyéwóó?" Bēnkwentén bán, "E'wεle saámbé." ⁶ Dóo álāngεé ene ndun e mod aá bedyεε ásē á ndōob-tē. Héε átédé ábē e'wεle saámbé, ásāgnān Dyōb, ákabtád bó áte, ábagé ábē bembapεε, bó-'ε békabpé ene ndun e mod. ⁷ Bénwōŋ-'ε baá nguse bé súu ésad. Yesue annaméd chómpē. Amaá-'aá chó anamed, ábagé bembapεε aá békabe bad. ⁸ Bad bēndyē ene ndyééd, békód-te, kááŋ élyāg-ke ásē. Echē enlyāg ásē enlón e'lōŋ saámbé. ⁹ Mesōngé mé bad míme méndyē ene ndyééd mébédé dyam e'kálé é'niin. Yesue ansúúd ábē bad áwab mendáb. ¹⁰ Asúúté-'aá bó súútén, asól-le mó á bōle-tē ne ábē bembapεε, békē-'ε á mbwóg e Dalmanuta.

Befarisia béhede' e'chemléd
(Mat 12.38-42; 16.1-4)

¹¹ Befarisia bēmpě wée Yesue bébootéd mó apenten, béhedné mó e'chemléd ábe é'húú ádyōb. Bébélé'áá nē ákag mó. ¹² Héε Yesue áhéémédé áte, boŋ áhōbē aáken, "Cheé ékáó boŋ nyongel e'chii éhedé e'chemléd? Ne mbále, nlānge nyé nén mée, nyongel e'chii éekudté e'chemléd ké' ehóg." ¹³ Héε áchénné bó, boŋ ásōlē á bōle-tē, átimé á pēd e edib eníníí.

Esulten é Befarisia
(Mat 16.5-12)

¹⁴ Bōob-pōó, áde bembapεε ábe Yesue bésólé á bōle-tē, bēnchatén e'wεle awále áyāl. Ewεle ehóg chēmpen chóo bēnlyāgnédte á bōle-tē. ¹⁵ Héε Yesue álāngεé bó aá, "Nyétéd pónde ne esulten é Befarisia ne éche Herōde." ¹⁶ Dóo békaleé bēn ne bēn bán, "Ahóbé nē áyāle deewānlé e'wεle áyāl." ¹⁷ Yesue ambii chōm éche béhóbeé, héε ásedtéé bó aáken, "Cheé nyéhóbeé áyāle e'wεle ábe nyéewōó'ε? Kááŋ ne' bōob nyéebíí'ε ké'ε nyéesōŋtené-ye? Chán nyélélé nlém á abum nén? ¹⁸ Nyéwóó mīd, nyéenyínné-ye? Nyéwóó-'ε metúu nyéewógné-ye? Kááŋne bōob nyéékamtánné-ye?

19 Ade mênkabpé e'wēle é'táan ádíde e'kálé é' bad é'táan, e'lón é'táj e'wēle ábe bēnlyæg ásē ábe nyēnladté bēnlōnnē?" Bēnkwentén mó bán, "Dyóm ne é'be." 20 Ambád bó asēded ámpē aá, "Ade mênkabpé-'e ewēle saámbé ádíde e'kálé é' bad é'niin, e'lón é'táj e'wēle ábe bēnlyæg ásē ábe nyēnladté bēnlōnnē?" Bēnkwentén mó bán, "E'lón saámbé." 21 Ambád bó asēded aáken, "Boj ké nē nyéesōhtenē-ye?"

Yesue achōhté mod awē akwedé ndim

22 Yesue ne ábē bembapēē bēmpē á Betsaida. Ahed dōo bad behóg bépééné mod awē akwedé ndim áwē, boj béchāá mó bán ábán mó ekáá á yāl. 23 Yesue ancháá ane mod á ekáá, áhidnéd mó á dyad-tē wē. Ansob mó meléed á mīd, abán mó mekáá á yāl, boj ásedté mó aáken, "Enyíne chōmchōm-ε?" 24 Héε ane mod ánóné ámīn boj áhōbē aá, "Nnyíne bad boj bényínnad nēngáne mel níme mékag." 25 Héε Yesue ábáné mó mekáá á mīd ámpē. Dōo ane mod ákídté anōn, mīd mēndibnéd mó, ábootéd-te anyínen bwám. 26 Yesue ansúúd mó á ndáb, áhōbē aá, "Wētōgné-'e asól ádyad-tē ámpē."

*Yesue mó adé Ane-awē-Béwógté
(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)*

27 Yesue ne ábē bembapēē békágé'áá á myad níme médé á mbwóg e Kaisaria Filipi. Bépédé-'aá á nzii wē, dōo ásedtéé bó aáken, "Nzé-módé bad bó behōbēé bán ndé?" 28 Héε bēkwentanné bán, "Donge á bad behōbe bán edii Jōne Ndusene, bēmpēe bán Elaijaa, ábíní-'e bán nkal é'dáōdōn nhóg." 29 Dōo ásedtéé bó ámpē aáken, "Boj nyébēn-ne nzé-módé nyéhōbēé bán ndé?" Héε Petro ákwentanné mó aá, "Wéé edé Ane-awē-Béwógté." 30 Ade Petro amaá-'aá ahób nē, Yesue ansím bó etúu áte aá béēlāngē modmod nyaa e mod echē módíí.

*Yesue ahóbé tōngene metake mímē
ákuđté ne kwééd echē áwēē
(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)*

31 Yesue ambootéd ábē bembapēē ayóged, áhōbē aá, "Mwān-a-Moonyon atōngéné ákuđ metake híin. Bad bémháá bé dyad, beprise bémháá ne bemeléede bé mbéndé bēbān-'e mó á yāl. Béwūū mó, boj e'pun ábe é'lónténé é'láán, āpuú." 32 Yesue anhób ádén dyam nyaa echē énkēnkojnédté bó mbále ké póg. Héε Petro átímné Yesue á nkæg, boj ákágé átimed mó áte. 33 Boj Yesue ankuné, ánōn ábē bembapēē. Dōo ákánne Petro áte aá, "Hidé me á'sō-te, a-Satan! Mmonj mewēmtēn méesaá mewēmtēn mé Dyōb, médíi mewēmtēn mé moonyon." 34 Dōo Yesue áchénlé ene ndun e mod ne ábē bembapēē, boj álāngē

bó aá, “Kénzée awě adə́ me ahíd, ásob yǎl mendíb, ápəm-me ádē awəg ahíde me. ³⁵ Ayāle kénzée awě ahede ádē alongé asonj ábōd dó. Kénzée-’e awě abódé ádē alongé ayāle echēm ne ayāle nímén nkalanj ní bwám né ákud alongé áde déemaá’. ³⁶ Nsyááj níhéé mod ákudté nzé akudé nkōjsé nisyāāl bonj abódé ádē alongé. ³⁷ Cheé mod áhelese ábe ákōde ádē alongé? ³⁸ Kénzée awě ákwāgēn me ne ábēm e’yale á nyonjel e’chii echē ehídne Dyōb nlém mbē, abé-’e ebébtéd, Mwān-a-Moonyonj mó ámpē ákwāgēn mó á pónde echē ápéé ne ángel echē ésáá ne ehúmé éche Sáá.”

9

¹ Héé álāngéé bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén meé, donge á bad átintē echēn béenyínenné kwééd díd áde bényínéé nēe nkamlēn ní Dyōb nípedé ne ngíne.”

Yǎl ehǎjéné Yesue

(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Ambíd e epun ntóób Yesue ankeén Petro, Jemse ne Jone á mbōod echē echabé ámín. Běmpen-éé bémbē áhed. Awāb e’sóte hē dóo ábē bembapēe bényíné nēe Yesue áhǎjéné. ³ Mbóté éche ánhēē épené áte, épūbē-’e féréd. Epúbé’áá nyaa echē modmod á nkōjsé éheléé-se apúbed. ⁴ Héé bényíné Mosēe ne Elaijaa bébidé tǎléd, bóobe Yesue békale’. ⁵ Dóo Petro álāngéé Yesue aá, “A meléed, ébóó ngáne syāá dédíí hén. Délōnj e’bem é’láán, échōnj, éche Mosēe ne éche Elaijaa.” ⁶ Petro enkēmbíí’é chōm éche áhóbéé ayāle mbwóg ní ngíne níme mémbe bóobe baáb á yǎl. ⁷ Hē dóo mbag ékúténé bó bonj ehób-pe ébidé’ á mbag-tē wē nén, “Awem Mwān a nlém nén, nyéwógne mó.” ⁸ Abwōg-ábwōg dóo bénóné ekide bonj bényíne modmod ampée nzése Yesue. ⁹ Ade bésudeé á mbōod mín nē, Yesue ansím bó etúu áte, álāngē bó aá, “Nyéelāngé modmod dyam áde nyényíné kááj ne á pónde echē Mwān-a-Moonyonj ápuú’é.” ¹⁰ Né-óó, ábē bembapēe bēnkoó áde dyam ne bēn, bésedté yǎl chōm-éé mpúu nídíí. ¹¹ Héé bésedtéé Yesue bánken, “Cheé ékás bonj bemeléede bé mbéndé béhóbé nén bán Elaijaa atāngéné asébe dé ape bonj Ane-awě-Béwógté ápě?” ¹² Dóo átimtanné bó aá, “Ne mbále Elaijaa atāngéné asébe dé ape atíí-’e mam mésyāāl. Cheé-ō ékás bonj étenléd á kálag e Dyōb nén bán Mwān-a-Moonyonj ákūd metake híin, bad bébán-’e mó á yǎl? ¹³ Bonj nlānge nyé nén meé Elaijaa ammād ape, bēmbēl-le mó ngáne bēndāngé. Nē dénlōnēd mam níme méntenléd ayāle echē.”

Yesue achōjté mwān

awě edə́dānj é mbéb étagtéé

(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43a)

14 Ade bépédé wée ábíníí bembapεε bébédé, béntān née ndun e mod éláηnéde bó. Bemeléede bé mbéndé bépéntānnáá ne bó. 15 Anyín áde ábē bad bényíné Yesue, menyáké ménkōb bó bwāmbwam. Bēnnyāgéd áwē áleled mó. 16 Héε Yesue áseǝtée ábē bembapεε aáken, “Cheé nyáábō nyépentanné?” 17 Dóo mod nhóg áfíntē e ene ndun e mod ákwentanné aá, “A-meléed, mpééné awēm mwān a mwENCHÓM áwōη áyāle edáádāη é mbéb édé mó áte, ébélé eehóbée-’ε dyam. 18 Nzé ékóbé mó, ébelé éhūnēd mó ásē, mehod-te mébídé mó á nsəl. Ene pónde ádyāg mesoη á nsəl, anámén-ne. Nlángé-’ε ábōη bembapεε mée bébided mó chó áte boη béheleé.” 19 Dóo Yesue ákwentanné aá, “Wáā, nyé bad bé’ chii, nyéewóo’ é adúbé. Chán mépée nyé adyen hén-ēē? Chán mépée nyé awesén-é? Hyenáád me mwān awed.” 20 Dóo bépíínédé mó ane mwān. Anyín ádē échē edáádāη é mbéb ényíné Yesue, énsōg ane mwān, éhūnēd mó ásē, áhāηlād á ndōob, mehod-te mébídē mó á nsəl. 21 Héε Yesue áseǝtée sáá aáken, “A etūn é pónde éhéé ákétágké nēn?” Dóo sáá ákwentanné aá, “Bootya se á mwēndemé. 22 Eyógké mó ahúned á muú-te ne á mendíb-te áwúu mó. Boη nzé dyam áde áde éheleé-se ébel, ewóg sé ngol, ewōηgén sé.” 23 Héε Yesue átimténé mó aá, “Wée nzé dyam áde ádē níheleé se níbel-ε? Chōm ésyāāl éhele ébenled ne mod awē awóo adúbe.” 24 Abwōg-ábwōg dóo ane mwān sáá ákánté ehób ámín aá, “Ndúbpé, wōηgén adúbe ádēm áde déekwognede.” 25 Ndun e mod enyāgté’áá áladen áte áhed. Ade Yesue ányíné nē, ankáné échē edáádāη é mbéb áte aá, “A-edáádāη é ndóg ne é ebóbé, nkamlan we mée ébíd mó áte, weesólé-’ε mó áte ámpē.” 26 Echē edáádāη élébpé-’aá esaád, éságéd ane mwān ne ngíne, ébíd-te. Ane mwān antīm née ndim mí mod káāη donge á bad béhōbē bán, “Awédé.” 27 Boη née Yesue áchāηgé mó á ekáá, áttídē mó ámín, ane mwān atyéém-me. 28 Yesue ansól á ndáb-te. Héε ábē bembapεε bésǝtée mó á kun-tē, bánken, “Cheé ênkāη boη sēnkēnhēl échē edáádāη é mbéb abided?” 29 Ankwentén bó aá, “Mekáne mwēmpen móo méhele mébídéd enén ndín e edáádāη.”

Yesue ahóbé ámpē tāηgene eche kwééd

(Mat 17.22-23; Luk 9.43b-45)

30 Yesue ne ábē bembapεε béhídté-’aá hē, bépōη á mbwóg é Galilia. Enkēnmwaá aá modmod ábíi wée módíí, 31 áyāle ayágté’áá ábē bembapεε aá, “Bébē Mwān-a-Moonyoη á mekáá mé baányoη. Bó-’aá béwūū mó. Nzé bémáá-’ε mó awúu ápuú ámbíd e epun é’láán.” 32 Boη ábē bembapεε béenkēnsōηtēnné chōm éche ánhōbpē, bēbáá’áá-’ε mó asǝded.

Nzée atómténé mod ambáá abé?

(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

33 Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á Kapenahum. Ade bépédé, bénsāl á ndáb-te. Dóo Yesue ásedteé bó aáken, “Cheé nyéswántánnáá á nzii bwéed?” 34 Bon bénkēnhóbpé dyamdyam áyāle bēn ne bēn bépéntánnáá t̄ngene mod awě atómténé mod ambáá abé áfinté echáb. 35 Héε Yesue ádyéé ásē, áchagé ábē bembapεε dyóm ne bébe bon álāngē bó aá, “Kéznéé awě ahede mod a mbáá abé, atāngéné abé ndimtene, abé-’ε mbaledε a moosyáál.” 36 Hē dóo átédé mwēndem bon áfīdē mó áwab fīnté. Dóo abwáádé ane mwān, bon áhōbē aá, 37 “Kéznéé awě akobé enén ndín e mwān á dīn ádēm, né akobé mε. Kéznéé-’ε awě akobé mε, eékobéé mmēn-pen. Akobé káñne ane awě alómé mε.”

*Kéznéé awě eetāngán syánē,
né adé ne syánē
(Luk 9.49-50)*

38 Jone anláá Yesue aá, “A meléed sēnnyín mod abídte bad e’daádəñ bé mbéb áte á dīn ádōñ, sēnláá-’ε mó bán ásóg abel nē, áyāle eesaá mod a echon éche syánē.” 39 Bon Yesue anláá bó aá, “Nyéelāngé mó bán ásóg abel nē. Mod ké nhóg eesaá awě ámad menyáké abel á dīn ádēm, bon ámbīd e pónde áhōbē mε mam mé mbéb á yāl. 40 Ayāle, kéznéé awě eetāngán syánē né adé ne syánē. 41 Ne mbále, nlānge nyé nēn mēé, kéznéé awě abagé nyé ké kōb e mendīb ámwé á dīn ádēm, áyāle nyédíi bad bé Krīsto, atāngéné míme nsábe akud.

*Mekəgsen míme mébelte bad mbéb
(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)*

42 “Kéznéé awě abělté enén ndín e mwēndem echē edúbpé mε mbéb, ébē mbon átaə mó sánkalaa aláá á nkāñ, bēhúnéd-te mó á edīb é nkwě. 43 Nzé échon ekáá ébelte wε mbéb, esél chó, épim. Edé mbon wε ákud alongé áde déemaá’ ne eped é yāl tómaa wε áwónj mekáá mébe bon bēbwém wε á dū-á-muú.* 44 Nzé échon ekuu ébelte wε mbéb, esél chó, épim. Edé wε mbon ákud alongé áde déemaá’ ne eped é yāl tómaa wε áwónj mekuu mébe, bon bēbwém wε á dū-á-muú.† 45 Nzé ádonj díd ábelte wε mbéb, ehúd dó, épim. Edé mbon wε ásol á nkamlen ní Dyōb ne díd ahóg tómaa wε áwónj mīd mébe bon bēbwém wε á dū-á-muú. 46 Ahed, ‘e’kuu ábē é’dyāg bad béewāgkē, muú mímed-te méédīmēē.’

49 “Muú ményāā mod ké ahéé á yāl ngáne nkwě nínyāñgēé á ndyéed-te. 50 Nkwě mībóó, bon nzé mībódé alan, chán bēhele-se

* 9:43 Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 44: Ahed, e’kuu ábē é’dyāg bad béewāgkē, muú mímed-te méédīmēē. † 9:45 Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 46: Ahed, e’kuu ábē é’dyāg bad béewāgkē, muú mímed-te méédīmēē.

bényīnēd mō ámpē? Nyényine' nēe nkwe, nyedyee-'e ne nsan ne nhóg ne aníníí."

10

Ayáged t̄ngene anan

dé mmwaád á e'wóngé

(Mat 19.1-12; Luk 16.18)

¹ Yesue anhidé ádê abwóg á hóm, ampōŋ á mbwóg e Judeya, áchābē á pēd e edīb é Jodan eníníí. Ndun e mod epagé'áá áwē, áyāgtē-'e bó ngáne ámenténne bó ayáged. ² Befarisia bémpē áwē ákæg mō. Bēnsedéd mō bánken, "Eched mbéndé chóchó ebagé kunze nén mod ánan mwaád á e'wóngé-ye?" ³ Héé Yesue átimtanné bó aáken, "Chán mbéndé eche Mosee ékaleé?" ⁴ Bēnkwentén bán, "Mbéndé echē Mosee ebagé kunze nén, mod ábe mwaád kálag echē elúmte nén bán, e'wóngé é'máá boŋ ánan mō." ⁵ Héé Yesue álāngeé bó aá, "E'el bé nlém á abum ábēn bōó bēmbēl boŋ Mosee ábe nyé échén mbéndé. ⁶ Boŋ se á mbooted, áde Dyōb áhágé bad, anhāg mmwaád bó mwenchóm. ⁷ 'Né-óó, mwenchóm átedé sáá ne nyan, abé ne mwaád. ⁸ Búmō bad bébe bétim mod nhóg.' Né-óó, béesaá ámpē bad bébe, boŋ bédii mod nhóg. ⁹ Né-óó, échē Dyōb áládé, modmod eepáá'." ¹⁰ Ade bétimé ámbid á ndáb-te, Yesue ábē bembapēe bēnsedéd mō t̄ngene dyan áde áhóbé. ¹¹ Héé Yesue álāngeé bó aá, "Kéznéé awē anané mwaád boŋ awōŋ mmwaád ampée né akábé asón. ¹² Nzé mmwaád-te atēdté nchóm boŋ awóó mod ampée, né akábé asón."

Yesue anámté bēndem

(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ Bad bēpééné'áá bēndem wée Yesue bán ábān bó ekáá á yāl ánamed bó. Boŋ ábē bembapēe bēnkānē ábē bad áte. ¹⁴ Ade Yesue ányíné nē, anlīŋ, aláá-'e ábē bembapēe aá, "Nyétede bēndem béhyag áwēm. Nyéekáá bó áyāle nén nyaa e bad nēe bó chōó éwóó nkamlēn rí Dyōb. ¹⁵ Ne mbále nlānge nyé nén mēé, kéznéé awē eékobe nkamlēn rí Dyōb nēngáne mwéndem, éesónlé áwēd-te." ¹⁶ Héé Yesue áládé ábē bán áte, ábānē bó mekáá á nló nhógē-nhógē, ánamté-'e bó.

Nhōn mí bad ne nkamlēn rí Dyōb

(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Ade Yesue ábwógké eke ámpē, dōó mod nhóg ányágtē áwē, abwóg mebóbōŋ áwē e'só-te, boŋ ásedté mō aá, "Ameléed a bwām, dyan áhéé ntāngéné abel, ábel nén ríkud alongé áde déemaá?" ¹⁸ Héé Yesue ásedtéé mō aáken, "Cheé ékás boŋ échagé me meléede a bwām? Mod ké nhóg eesaá mod a bwām étōmēé Dyōb dēmpēn. ¹⁹ Ebíí mbéndé éche éhóbe bán, 'Weewúé' mod, weekábé asón á ndáb e'wóngé,

weechibé', weebidé mbón e metóm, weédōgē bad, beé sóo ne nyon edúbé.' ” ²⁰ Héé ane mod áhóbéé aá, “A meléed, nhidé échén mbéndé ésyāal bootya se á mwëndemé.” ²¹ Héé Yesue ánōnéé mó chóón ne nlém mé edānge, bonj álāngē mó aá, “Dyam ahóg áhedne we. Kāg, ésóm bwēm é'syāal ábe éwóó, étéd nímé mōné, ébe betóótōkē bé bad. Nzé ebélé nê, wēkūd nhon ádyōb. Ene pónde éhye éhíde me.” ²² Ade ane mod áwógé nê ansudén, asú-'e ne ndutul á nlém-tē áyāle ambé nhon bwāmbwam.

²³ Héé Yesue ákúnné mīd wēe ábē bembapēe bonj álāngē bó aá, “Elēl áte bwāmbwam behon bé bad ásól á nkamlēn rí Dyōb.” ²⁴ E'yale ábe Yesue bēnkōmēd ábē bembapēe yāl áte. Ambád ahób ámpē aá, “A-baányanj élélé áte bwāmbwam ásól á nkamlēn rí Dyōb! ” ²⁵ Edé mwān e akan sánkalaa a nyam née Kamēl āponj á epōn é ndōnde tómaa nhon rí mod ásól á nkamlēn rí Dyōb.” ²⁶ Ade bembapēe béwógé nê yāl enkóm bó áte bwāmbwam. Héé bēn ne bēn behóbéé bánken, “Nzée-ō ahēle ákud e'soosōn?” ²⁷ Héé Yesue ánōnéé bó chóón, bonj áhōbē aá, “Ne baányonj nēn déehelēé se abenled, bonj ne Dyōb dyamdyam déeleléé áte.” ²⁸ Héé Petro áhóbéé aá, “Nōné', sētēdté chōm ésyāal áhíd we.” ²⁹ Dōo Yesue áhóbéé aá, “Ne mbále, nlānge nyé nēn mēé, kēnzéé awē atēdté eche ndáb, baányan, nyaá, sáá, bán ne eche mbwóg áyāl echēm, ne áyāl e nkalanj rí bwām, ³⁰ ákūd tómaa ne nē á alongé dé' chii. Akūd ndáb, baányan, bán, ne mbwóg mbwókel é ngen. Akūd-te káñne metake á dīn ádēm. Akud-te alongé áde déemaá' á pónde échē ehúe' ” ³¹ Bonj bad hiin ábe bédé á'sō bōob bélyag mbíd, hiin-ne ábe bēnlyag mbíd bébē á'sō.”

*Yesue ahóbé ngen éche elónténe
élaán ngáne béwūú' é mó*

(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)

³² Yesue ne ábē bembapēe békágé'aá á akuu á Jerusalem, mó-'aá antómén bó. Yāl enkóm ábē bembapēe áte bwāmbwam, mbwóg-ke ríkób bad ábe behíde'aá bó. Ade békagké nê, dōo Yesue átímné ábē bembapēe á nkæg ámpē bonj álāngē bó mam míme mébenléd ne mó. ³³ Héé áhóbéé aá, “Pón nyébii bán dekag á Jerusalem, áwed-taá bébéé Mwān-a-Moonyonj á mekáá mé beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé. Bó-'e bébē mbakú bán atāngéné awé, bébē-'e mó á mekáá mé bad ábe béesē bad bé alonj á Israel. ³⁴ Béwelé mó, bésobtád mó meléed á yāl, béswādtāad mó e'tangú, béwúú-'e mó. Bonj ámbíd e e'pun é'laán āpuú.”

*Jemse bó Jōne béhede' e'tál
(Mat 20.20-28)*

³⁵ Ambíd e nê Jemse bó Jon, bãn ábe Zebēdie bēmpě wée Yesue. Ade bēpédé, bēnlāā mó bán, “A meléed, dyam ádé áde séhedéé bán ébele sé.” ³⁶ Héé Yesue ásedtéé bó aáken, “Cheé nyéhedeé bán mbēle nyé.” ³⁷ Dóo bēhóbēé bán, “Sēhede bán áde wēdyéé’é ádōŋ atii dé nkamlēn, émwē sédyēē wē á nkəg, nhóg á ekáá émbáá aníní-’ε á ekáá é emwēd.” ³⁸ Héé Yesue ákwentanné bó aá, “Nyéebii’é chōm éche nyésēdtéé. Nyéēhēl metuné míme mēpēmē apēm-ε? Nyéēhēl edusen é metuné éche mēkudté akud-ε?” ³⁹ Dóo bēkwentanné mó bán bēhēl. Héé Yesue álāngēé bó aá, “Nyéēpēm metuné míme mēpēmē, nyéēkūd edusen é metuné échē mēkudté, ⁴⁰ boŋ meewóó’é kunze ápwēd mod awē ádyéé me á ekáá é mbáá ké’ε á ekáá é emwēd. Dyōb dóo débē míme metii wée bad ábe ánábndéé mó.”

⁴¹ Ade ábíníi bembapēē dyōm bēwógé dyam áde Jemse bó Jon bēsēdté, bēnliín bó bwāmbwam. ⁴² Héé Yesue áchāgēé bó moosyāál benben boŋ álāngē bó aá, “Nyébíi nēn bán bad ábe bébyééné nēē benkamlēne bé nkōŋsé ne bad bēmbáá bé dyad, bēbenlad ngīne ákamlēn bad ábe bédé ásē echāb. ⁴³ Boŋ éetāngēēé abé nē áfintē echēn. Kénzēé awē ahēde aá móbē mod ambáá áfintē echēn, atāngēné abé mbāledē awēn. ⁴⁴ Kénzēé-’ε awē ábē mod a’só áfintē echēn, atāngēné abé ntāŋ a moosyāál. ⁴⁵ Ayāle ké Mwān-a-Moonyoŋ eēpedéé aá bad bēbenle mó, boŋ apedé ábele bad, ábe-’ε ádē alōngé ákōde bad híin.”

*Yesue achōŋté mod
awē ankwē ndím
(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)*

⁴⁶ Yesue ne ábē bembapēē bēmpě á dyad á Jeriko. Ndun e mod ehídé’áá bó. Ade bēmadté dyad áte nē, dóo bétáné mod nhóg awē bēchágé’áá bán Batimuse. Batimuse abédé-’éé mwān awē Timause. Ankwē ndím. Andyéé á nkəg ní nzii, áchōmē bwēm. ⁴⁷ Ade áwógé bán Yesue a dyad á Nazaret móo atóme’ nē, ambootéd abón, áhōbē aá, “A-Yesu, Mwān a mbyaa míme Dabidē, wóg me ngəl!” ⁴⁸ Bad híin békánné’áá mó áte, bēlāngē-’ε mó bán ádib nsəl. Boŋ mó-’ε ambé ábōnē aá, “A-Mwān a Dabid, wóg me ngəl!” ⁴⁹ Héé Yesue átyéémé boŋ áhōbē aá, “Nyéchēle mó.” Dóo bēchénlé, bēlāngē mó bán, “Wēetāgē áte. Tyéém ámín achēnle wē.” ⁵⁰ Héé ane mod ábwémé kóte wíníi, apádé ásē, ápāg-ke wée Yesue. ⁵¹ Héé Yesue ásedtéé mó aáken, “Cheé éhedéé wēé mbēle wē?” Ane mod anhób aá, “A-meléed, nhēde mēé nīnyīnen ámpē.” ⁵² Héé Yesue álāngēé mó aá, “Kāg, adúbe ádōŋ ádíde wē bwām.” Abwōg-ábwōg ambootéd anīnen, áhídē-’ε Yesue.

11

Yesue asólé á Jerusalem née kâŋ

(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jôn 12.12-19)

1 Ade Yesue ne ábē bembapεε békwógé apε á Jerusalem, benben ne myad mé Betpeg ne Betani á Ekone é Menzab, anlóm ábē bembapεε bébe á'sō, ² álāŋgē bó aá, “Nyékag á dyad áde ádé nyé á'sō nê. Nzé nyēsólé sólén nyéētán née bétāŋgé etum é nchóm a ésel awě mod éédīdēē mbéd. Nyéhune mó, nyéhyεene’.” ³ Nzé mod asédté nyé aáken, ‘Cheé ékáá boŋ nyébelé nén?’ Nyéláa mó bán, ‘Sāŋgwéé atógnéné chó, álōm-me chó ámbīd ábwōg-ábwōg.’ ” ⁴ Héε békíí boŋ bétānē’ etum é nchóm a ésel éche bétāŋgé á mmwε-ń-nzii boŋ béhunné’.” ⁵ Héε bad ábe bentyēēm benben ne áhed bésεdteé bó bánken, “Cheé nyébeléé nê, nyéhunne éché ésel-ε?” ⁶ Bembapεε bēntimtén bó ngáne Yesue ánhōbpε aá béhōb. Dóó ábē bad-te bétédté bó bán békag. ⁷ Bēmpεén échē ésel wéε Yesue, bétal chó échab mbóté ámín boŋ mó-’ε ádiidé’.” ⁸ Bad híin bēntāl échab mbóté á nzii-tē ábe mó edúbé, ábíníí-’ε bésēlē’ e’kikag é’ mii, bétalé’ á nzii-tē. ⁹ Bad ábe békágé’áá mó á'sō ne ábe béhídé’áá mó ámbīd béhágé’áá e’saad bán, “Hosána, Mekenag!

Nnam mbê ne ane awě apedé á dīn áde Sāŋgwéé.

¹⁰ Nnam mbê ne nkamlen níme echεd sáŋ Dabidε, níme níhúé’ Hosána, Mekenag ne Dyōb áde ádé se ámín!”

¹¹ Yesue apedé-’aá á Jerusalem, asól á Ndáb-e-Dyōb. Ansimén ekíde ésyāāl. Ngáne pónde émmadté atóm, antīm ámbīd á Betani ne ábē bembapεε dyōm ne bébe.

Yesue abagé alín á ngəl ebómán

(Mat 21.18-19)

¹² Chān é’bíníí áde béhúé’é á Betani, nzaa enkób Yesue. ¹³ Annyín alín á ngəl nchabnede ne byaá ámín. Dóó ákíí áhed ányín nzé móhele se mókud e’pum áwedé-mín. Ade ápedé áhed enkētánné epum ké ehóg étómεé byaá áyāle enén pónde eebédeé pónde echē ngəl échyáá’é e’pum. ¹⁴ Héε álāŋgεé ábē bwel aá, “Wéechyáá’é epum ámpε mbéd.” Ábē bembapεε bēnwōg áde Yesue áhóbé nê.

Yesue anané bekáb bé nyonǵé

á Ndáb-e-Dyōb

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jôn 2.13-22)

¹⁵ Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á Jerusalem. Ade bépédé, ansól á Ndáb-e-Dyōb, ábootéd-te bad ábe békábé’áá dyōn áwēd-te ananted. Ankuné betébele ábe bad bépénlé’áá mōné ámín mekuu ámín, ákūnē-’ε metii níme bad ábe bésómmé’áá mbāŋgé mekuu ámín. ¹⁶ Enkēmmwáá-’ε aá modmod átómεn

chõm é nyongé ké ehóg á eyáde é Ndáb-e-Dyõb-te. ¹⁷ Héε áyágtéé bó, áhõbē aá, “Eesaá mbále bán éténlédé nén bán, ‘Echem ndáb échagnéd bán ndáb e mekáne e melon mészā́l-ε?’

Boη nyétimté chõ mbwõg mé bechíb!” ¹⁸ Beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé bēnwõg áde Yesue áhóbé nê, bébootéd-te nzii ahed áwúu mó. Boη bémbē mbwõg áyāle ndun e mod esyā́l echē embé áhed émbē menyáké ne mekan ríme áyágté’áá. ¹⁹ Ade ngukél épédé Yesue ne ábē bembapeε bēnhidé á dyad-tē wê.

Ayáged tâηgene alín á ngal adē dénwē
(Mat 21.20-22)

²⁰ Mbwembwε, áde bétiméé ámbíd, bényín adē alín á ngal ngáne áwédé káõηne á nkaη. ²¹ Héε Petro ákámtné dya áde Yesue ámbenlé, boη álāngē mó aá, “A-Sáη, nõné’, alín á ngal áde wēmbéé ebómán áwédé.” ²² Héε Yesue ákwentanné aá, “Nyédúbe Dyõb ne nlém rísyā́l. ²³ Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kénzée awē ālā́ enén mbõõd aá, ‘Hidé ásē, ehún á edíb é nkwě-te’ boη adúbé ne nlém rísyā́l aá dya áde móhóbéé débēnléd ésebán apide’, né débēnléd. ²⁴ Né-õó, nlānge nyé meé kéchéé éche mod ásédté Dyõb á mekáne-tē, boη adúbe nén aá móõkud chõ, áküd-te chõ. ²⁵ Póndé ké ehéé échē étyéémé wéé mókanné’, nzé ewánléné mod melingá, élagsen mó, ábel nén awõη Titée awē adé ámín mó-’ε ámpē alagsen we rímon mbéb.”*

Héé kunze eche Yesue ébidé?
(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Yesue ne ábē bembapeε bēmpě á Jerusalem ámpē. Ahyómmé’áá á Ndáb-e-Dyõb-te. Hê dóõ beprise bémbáá, bemeléede bé mbéndé ne bad bémbáá bé dyad bépédé áwē. ²⁸ Dóõ bésedtéé mó bánken, “Kunze ehéé éwóó ábel rímén mekan? Nzé-módé abagé-’ε we ene kunze?” ²⁹ Yesue ankwentén bó aá, “Meésedéd nyé dya ahóg. Nzé nyékwěnténé dó, né me-’ε mēlā́ nyé kunze echē ríwóó ábel rímén mekan. ³⁰ Nzéé ambē Jõne kunze ádusen bad? Dyõb-ε ngé baányon?” ³¹ Bēn ne bēn bēmbootéd apentēn bánken, “Nzé dehóbé nén bán ‘Jõne echē kunze enhúú ne Dyõb,’ né ásedéd syánē aáken, ‘Cheé-õ enkāη boη nyénkéndúbé mó?’ ³² Boη nzé dehóbé bán, ‘Echē kunze ehúú ne baányon?’ ” (Béwógé’áá bad mbwõg áyāle bad bészā́l bēndúbé bán Jõne abédéε nkal é’dáõdāη.) ³³ Né-õó, bēnkwentén Yesue bán, “Séebii’ε.” Yesue mó-’ε antimtén bó aá, “Né ké me-’ε ámpē méeláá’ε nyé kunze echē ríwóó ábel rímén mekan.”

* **11:25** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 26: “Nzé nyéélagsán bad bēmpēε mbéb, ké awen Titée awē adé ámín éelagsénné nyé rímén mbéb.”

12

*Ngan e bebel-bé-nsón
ábe bébébé nlém á abum
(Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)*

¹ Héε Yesue ábóótédé ngan abenled ákalen bó. Anhób aá, “Mod nhóg ankwël nzag e e’pum é’ mel ábe bébenléé mím. Ankág chók, ábel bwál wée bémineé ábê e’pum é’ mel ábel mím, alón-’ε ebem wée bédyεε’ é áwéd-te ánan menon. Ambě ene nzag wée bad ábe bóbbó békáb mbote áte, ákē á alonj démpēe. ² Néε pónédé épédé echě bépádεé e’pum, ane nwóó-nzag anlóm awě mbaledε wée ábê bebel-bé-nsón ákobe mó ádē asii dé e’pum. ³ Héε ábê bebel-bé-nsón békóbé ane mbaledε, bēwānēn mó, bésúúd-te mó ámbíd ne mekáá mé ngēn. ⁴ Dóó ane nwóó-nzag álómé mbaledε ampée. Bénlǫgēn mó á nló, bēwógéd-te mó e’són. ⁵ Nwóó-nzag ambé alóm mbaledε ampée, ábê bad bēnwū ane ámpē. Bēmběl melelem ne ekud émpēe, bēbomé donje, bēwūε-’ε ábíní. ⁶ Mod awě anlyag mó alóm abédée awe mwān-a-mwēnchóm awě ándəngé bwāmbwam. Káəηne á asóg, dóó álómée ane mwān ne mewēmtēn nēn aá, ‘Ngáne ádíí awem mwān, bēbē mó edúbé.’ ⁷ Bonj áde ábê bebel-bé-nsón bényíné née ane mwān áhúε’ é, dóó bēn ne bēn bēhóbεé bán, ‘Ndyé-a-mbwóg nēn, nyéhyag déwúu mó ábel nēn eche mbwóg ésuuned syánē.’ ⁸ Héε békóbé mó, bēwūε’ mó, bēbwém-me mó ndim ámbíd e ‘kē.’ ⁹ Héε Yesue ásedtée aáken, “Bóob-póó, cheé nwóó-nzag ábenlé ábê bebel-bé-nsón? Apě awúú bó, ábē-’ε ene nzag wée bebel-bé-nsón bēmpēe. ¹⁰ Eyale é Dyöb éhóbe nēn aá, ‘Aláá áde belón-bé-ndáb bēnchenée, dóó átímé aláá dé etógnēn abé.

¹¹ Sánǫwée mó abelé nēn, édé-’ε syánē menyáké á díđ-te. Nyéeláá’ é nē-yε?’ ”

¹² Né-óó, bad bēmbáá bé Israel bēhédé’ áá Yesue akób áyāle bēmbíi bán áyāle echáb dóó ákálé enēn ngan. Bonj bēmbē mbwóg áyāl e ene ndun e mod embé áhed. Né-óó bēntédé mó béke.

*Nsedtéd tǫngene asaa á tááε
(Mat 22.15-22; Luk 20.20-26)*

¹³ Bénlóm Befarisia ne bad bé epepé éche Heróde áke dé aseded Yesue dyam ábel nēn békóben mó awusé. ¹⁴ Héε bēpédé áwē bonj bēlǫngē mó nēn bán, “A meléed, sēbíi nēn bán ekale mbále. Weékwognádté modmod. Weebáá-’ε bad mesó mé mbóm. Bonj ekonje bad mam mé Dyöb ayáged. Mbéndé eche syánē ehóbe nēn bán désanje’ tááε wée Kaisεε, kǫη e Romayε?” ¹⁵ Bonj Yesue anchēm nímāb medogké, hée ásedtée aá, “Cheé nyékəgεé me. Nyéhyined me mōné mé ekii rínōn mó.”

¹⁶ Hée bépééné mōné nmed bon ́asēdté aáken, “Ediidinge éche nzéé chén, dīn áde nzéé-’ε dén?” Bēnkwentén mó bán, “Abe Kaisεε.” ¹⁷ Dóo álāngεé bó aá, “Nyébag-kóo Kaisεε éche édé éche Kaisεε, nyébag-ke Dyōb éche édé é Dyōb.” Ade bēwógé nê, yā enkóm bó áte.

Nsēdtéd tângene mpuu

(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ Besadusia bēmpě wée Yesue. Béndūbē bán mpuu méesaá ámbíd e kwééd. Dóo bēhóbεé bán, ¹⁹ “A-meléed, mbéndé e Mosεε ehóbe nén bán, ‘Nzé mod awóo mmwaád bon awédé áde bó ane mmwaád bépedεé mwān awále, mwānyan a abum ahóg atāngéné ane nkúd awón ́abel bon dīn áde mwānyan déébōō.’” ²⁰ Bóob-póo, bad bēbédé mod saámbé ábe bēmbíd abum ahóg. Mod a’só anwón mmwaád bon awé áde bó mmwaád ne bépedεé bán awále. ²¹ Mwānyan awě anhíd mó anwón ane nkúd a mmwaád. Mómpē awé áde bó ane mmwaád bépedεé bán awále. Melemlem mé dyam mēmbenléd ne awě alónténé beláán. ²² Káōη bó mod saámbé asyāál bēnwōη ane mmwaád bēwé-’ε, áde bépedεé mwān awále. Káōηne á asóg ane mmwaád mómpē anwé. ²³ Bóob-póo á pónde e mpuu, mmwaád awě nzéé ane mmwaád áchagnédté áyāle bó moosyāál saámbé bēnwōη mó?” ²⁴ Hée Yesue átimtanné bó aá, “Nyépane’ áyāle nyéesōηtenéé chōm éche eyale é Dyōb éhóbεé, nyéesōηtenéé-’ε ngáne ngíne e Dyōb ésógé abé. ²⁵ Pónde echě bad bēpuú’é ámbíd e kwééd, mewóngé méebáá ámpē. Bad bēbē nēngáne ángel éche édé ámīn, bēewōηnéé. ²⁶ Bóob-póo, tângene mpuu, kíné nyéēláá’é á kálag e Mosεε á eped échě éhóbe áyāle mwā bwel awě ahyáá’áá-ye? Ahed, éténlédé bán áde Dyōb álāngεé Mosεε tângene Abrahame, Aisige ne Jakóbe ábe bēmmad awé, Dyōb dénhōb aá, ‘Méé ndé Dyōb áde Abrahame, Aisige ne Jakóbe.’ ²⁷ Nê álūmte nén bán bédé á alongé. Dyōb ádíi Dyōb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyōb á bad ábe bēwédé. Nyépane’ bwāmbwam.”

Mbéndé ébe éche etómténé etógnén abé

(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Meléede a mbéndé nhóg awě ambé áhed anwóg chōm éche bēhóbεé. Adě ányíne aá Yesue abagé Besadusia nkwenten mí bwām, ansēdéd Yesue aá, “A meléed, átínté e mbéndé ésyāāl, mbéndé ehéé etómténé etógnén abé?” ²⁹ Yesue ankwentén mó aá, “Mbéndé echě etómténé etógnén abé edii mbéndé echě ehóbe nén aá, ‘A-bad bé Israel nyéwóglen: Sāngwéé áded Dyōb, mwēmpen-εé adé Sāngwéé. ³⁰ Edāη Sāngwéé ádon Dyōb ne nīmōη nlém rísyāāl, ne échon edāádāη ésyāāl, ne nīmōη mewēmten mésyāāl, édāη-’ε mó ne echon

ngíne esyāál.’ ³¹ Echě elonténé éβε echě chómpē edé etógnén, edíi echě ehóbe nén aá, ‘Edəη mwānyoη nēηgáne édáá echoη yāl.’ Mbéndé empée eesaá echě etómténé etógnén abé nēηgáne échén éβε.” ³² Hée ane meléede a mbéndé álāηgēé Yesue aá, “A-meléed etāηgéné. Ekalé mbále wεé Dyōb ádíi ahóg, Dyōb démpēe déesaá-’ε étómεé mwēmpen. ³³ Mod ádəη-’ε mó ne nímē nlém rísyāál, ne nímē mewēmten mésyāál, ne eche ngíne esyāál, ádəη-’ε mwānyoη ngáne ádáá eche yāl, atómténé etógnén abε tómaa áβε Dyōb mendε níme béhyāηtεé ne mendε mémpēe.” ³⁴ Ade Yesue ányíné aá ane meléede a mbéndé ahóbne debyéé, anláá mó aá, “Nkamlen rí Dyōb méechabnedεé wε yāl.” Ámbíd enē modmod enkēnchū’ε Yesue dyamdyam aseded ámpē.

Nsɛdtéd t̄əηgene Ane-awě-Béwógté

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Yesue ayógté’áá á Ndáb-e-Dyōb. Áhed dóo áhóbeé aáken, “Chán bemeléede bé mbéndé béhele béhābē bán Ane-awě-Béwógté abídé á mbyaa níme kāη Dabide? ³⁶ Dabide mwēn anhób áde Edəádəη éche Esáá émbēē mó áte aá, ‘Sāη Dyōbe anláá awēm Sāηgwéé aá, Dyéé áwēm ekáá émbáá káāη ne á pónde echě mébenlé boη ékōgtéd ábōη bad bé ekōyí ámín ne mekuu.’ ³⁷ Née Dabide mwēn ásébpé mó achəg aá Sāηgwéé, chán-nō Ane-awě-Béwógté áhεléé abé awe mwān?”

Elébé t̄əηgene bemeléede bé mbéndé

(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

Ndun e mod ewóglánnáá Yesue áhed ne menyīηge bwāmbwam. ³⁸ Ade ayógtéé bó anhób aá, “Nyétéd pónde ne bemeléede bé mbéndé, bédəə’ mengombe níme ríchábé ahyómēn áte. Bédəə-’ε bán bad bélente bó ne edúbé ésyāál á mebwóg née á dyoη-tē nē. ³⁹ Bédəə-’ε metii mé edúbé adyεε á ndáb é mekáne, bédāη-’ε e’tál bé edúbé á hōm á ngande. ⁴⁰ Bédume’ mbwóg é bekúd, bédogné-’ε bad ntóη-ntóη mé mekáne. Békúd nkógseη níme ríchábé ámín.”

Mendε mé nkúd a mmwaád

(Luk 21.1-4)

⁴¹ Yesue andyεé benben ne ntyóg níme béhágé’áá mōné mé mendε áte á Ndáb-e-Dyōb, ánōné’ ngáne bad béhāgkē mōné áwēd-te. Ekuđ é behōn bé bad béhágé’áá ekuđ é mōné. ⁴² Dóo ntógétōke a nkúd a mmwaád ápédé, boη áhāg mōné mé ekii níme ndé ké bedáλεε béβε. ⁴³ Hée Yesue áchágé ábē bembapεε benben boη álāηgē bó aá, “Ne mbále, nlāηge nyé meé, nímén ntógétōke mé mmwaád ríhédé mōné tómaa ábén behōn bé bad bésyāál. ⁴⁴ Mōné níme ábē bad béhédé, ndíi mōné níme

ńíchóbé bó ásē, bon anén mmwaád ne atóg áde ádíí, ahédé moneń ńsyāāl nıme áwóó, ńsyāāl nıme ámbēē atognan yāl.”

13

*Yesue ahóbé aá
bépāntēd Ndáb-e-Dyōb*

(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Yesue ambíd á Ndáb-e-Dyōb. Ade ábídeé nê dōo awē mbapēē nhóg álāngēé mó aá, “A-meléed nōné’, meláá ne nlóntéd ní Ndáb-e-Dyōb mēn nıbóó bwāmbwam.” ² Yesue ankwentén mó aá, “Enyíne’ échén ngine é nlóntéd-e? Aláá ké ahóg déelyagké ámın e waáb, bépāntēd mó áte mésyāāl.”

*E’bébtéd é’ mekan ábe bēbenléd
(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)*

³ Yesue ankē adyēē á ekone é Menzab mın. Echē Ekone ebédé á mūde ní Ndáb-e-Dyōb. Ahead dōo Petro, Jemse, Jone ne Andreyā bēpédé bon bēlāngē mó wēē bóbōo bēnpēn bēbédé bán, ⁴ “Láá sé pónde echē nımén mam mébenlédte, éláa-’ε sé e’chemléd ábe bēlūmēd bán pónde echē mébenlédte epedé.” ⁵ Yesue anláá bó aá, “Nyétéd pónde nyēmwāg-ke se modmod ádog nyé. ⁶ Bad híin bēpē á đın ádēm bēhōbē bán, ‘Mε-éé ndé Ane-awē-Béwógte.’ Bédōg-ke bad híin. ⁷ Nzé nyēwógé bán nzum éwante’ ké’ε nyēwógé nzunze é nzum, nyéētāgē áte. Nén átāngéné abenled, bon nê déelūmtēē nén bán asóg amáá apε. ⁸ Alon ahóg détyēēmēn ádíní nzum. Nkamlēn nhóg-ke ntyēēmēn nımíní. Ndōob eēnēnéd mebwóg ne mebwóg, nzaa-’ε ēbē. Nén débē nēngáne mewε mé’sō nıme mmwaád áwógéé nzé ahede achyáa. ⁹ Nzé nımén mam mébóótédé-’ε abenled, nyétédēn yāl pónde áyāle békōb nyé, bēbe nyé á mekáá mé bad bé kóte. Bēwanén nyé á ndáb é mekáne, nyētyém-me á nkáásé á’sō é’ benkamlēne ne kān é bad á yāl echēm. Nén débēnléd ábel nyékale bó nkalanı mí bwām. ¹⁰ Bétāngéné nēe bésébpē nkalanı mí bwām akal melonı mé nkōńsé áte mésyāāl, bon asóg dépē. ¹¹ Nzé békóbé-’ε nyé bon bēpēéne nyé á kóte, nyéētāgē áte, áyāle dyam áde nyéhōbpē. Nzé ene pónde epedé, nyéhōb kéchéé echē ebagnéd nyé, áyāle dyam áde nyéhōbpē débíd ne Edāóđan éche Esáá saké ne nyé. ¹² Bad bēbagé baányanı á mekáá mé bad bēmpēe áwúu bó. Besáá-bé-bān bēbēl melemlēn ne ábab bán. Bán-ne ámpē békunnén besáá bōobe benyáá yāl ábel bēwúu bó. ¹³ Moosyāāl ákōó nyé áyāl e đın ádēm. Bon kénzēé awē ákaán nımē metake nlēm káan ne á asóg, ákūd e’sooson.”

*Dyam dé ebébtéd
(Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)*

14 “Nyēnyīn nēe ekúkú é akan éche épeene e’sôn á’sō é’ Dyöb édii wée énkētāngénné abé.” (Nyé ábe nyēláa’ mímén mekan nyésōhten mó bwám.) “Nzé nyēnyíne nē, bad ábē bédé á Judeya bétóm mehélé, béke bésōm á e’kone mín. 15 Mod awě adé á nnonj ní ndáb mín eétōgné aké á ndáb-te átéd chōmchōm. 16 Mod awě mó-’ε adé á nzag-tē, eétimē ámbīd átéd eche sōte. 17 Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bēbē nkog ne ábe bémwāntē mímē mesú. 18 Nyékānne nén bán, nén déebenlād ne nyé á pónde e nkóg áde ahéb ádíi ngine bwāmbwam, 19 áyāle ndənge echē ēbē ábē e’pun, ēbē ndín echē eebédé mbéd bootya Dyöb áhəge nkōhsé ape epun é’chii. Dyamdyam nēe áde déebenléd-taá ámpē mbéd. 20 Boj Sāngwéé amaá ábē e’pun é’ metake asél áte. Nzé énkēmbé nē, né modmod éechongé. Boj á etútú é bad ábe ápwédé, asélé ábē e’pun áte. 21 Ene pónde nzé mod alángé nyé aá, ‘Nyénəne’, Ane-awé-Béwógté mōnén’ káa, ‘Nəné’ mōníníí,’ nyéedúbpé’. 22 Bad híin bēbīd, bó mod té ákalé metóm aá móo módē Ane-awé-Béwógté. Bekal bé’dáádəj bé metóm ámpē bēbīd. Bébélé menyáké, bēlūmtē-’ε e’chemléd híin. Bébél nén ábél boj bédog bad ábe Dyöb ápwédé, nzé nzii edé ádog bó. 23 Nyétéd pónde. Nlāngé nyé mímén mam mésyāāl á’sō é’ pónde.

Epe é Mwän-a-Moonyonj

ne asóg dé nkōhsé

(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

24 “Ábē e’pun-ne, áde pónde e ndənge ne étómmé tómmén ‘etondεε ákwε ehíntén, ngən-ne esóg apen, 25 betintine bēbīd ámín bēhūn ásē, ngine-’ε éche édé ámín énəgnéd á e’dii.’ 26 Ene pónde dōo bényínnē nēe Mwän-a-Moonyonj áhúé’é á mbag-tē ne ngum ne ehúmé é ngine. 27 Alóm éche ángel á metóngé mé nkōhsé mésyāāl méniin, álad bad ábe Dyöb ápwédé áte, bootya atóngé dé nkōhsé ahóg ápe ádínií.

Yesue aá bad bétéd

elānsén ne alín á ngəl

28 “Nyétéd elānsén ne alín á ngəl. Nzé ngen ébóótédé byaá békāōlē abided, nyēbele nyébíí bán nchoj rídé benben. 29 Melemlem nzé nyēnyíne mímén mekan mésyāāl mébenlad, nyébíí nén bán, Mwän-a-Moonyonj akwogé ape, adé-’ε benben. 30 Ne mbále, nlānge nyé nén meé, enén nyonjel e bad édíi ebé ámín boj mímén mekan mésyāāl mébenlād. 31 Nkoj mí mín ne nkōhsé bémaá boj ábēm e’yale bēbē abé ne abé.

*Modmod eebii' é epun
éche Mwän-a-Moonyon apéé
(Mat 24.36-44)*

³² “Modmod eebii' é epun pen ké' e póndé echë nímén mam mébenlédté. Ké ángel éche édé ámín éebii' é, ké Mwän ámpé eebii' é. Titée mwempen mó abíi póndé eche nímén mekan mébenlédté. ³³ Nyétéd póndé, nyébonṣen, áyāle nyéebii' é áde ene póndé épéé. ³⁴ Ebē nēngāne mod awě anlédé eke ake, bon alyágnéd ábē bembālede ndáb, ábe nhóg-téé míme nsón, aláá-é mod awě anone' mmwe mé e'ké aá ábele nsón bwām. ³⁵ Né-óó, nyétéd póndé áyāle nyéebii' é póndé echë Sāngwéé a ndáb apéé. Ahēle apē ngukél, ké' e melúde, ké' e epog é mbwembwe, ké' e mbwembwe. ³⁶ Nzé apedé táléd eetāngeneé nēe átáné nēe nyékúneé. ³⁷ Né-óó, saké nyé bēnpen nlanṅgeé ádén dyam bon nlanṅge moosyāal méé, ‘Nyétéd póndé.’ ”

14

*Béhagke Yesue
(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jōn 11.45-53)*

¹ Enlyāg e'pun é'be, Ngande e Nnyíme-ámín ne e Ewēle-é-Ngēn apé áte. Beprise bémháá ne bemeléde bé mbéndé béhágé'áá mwane ákób Yesue á mesoam-tē, áwúu mó. ² Bon bénhōb bán, “Deébēlē nē á mbwe n ngande áyāle né bad bēpéé epuutéd.”

*Béwógté Yesue á Betani
(Mat 26.6-13; Jōn 12.1-8)*

³ Yesue ambé á Betani á ndáb wéé Simōne awě ankwě nkole mé melāṅ. Ade ádyákgē ndyééd nē, dōo mmwaád nhóg apédé ne apom á dyōg dé elod é bwām áde dénlēl nkun bwāmbwam. Adē dyōg bēbénlé dō nād. Hē dōo ákógté nló mé epom bon ásyogé Yesue ádē dyōg á nló. ⁴ Bon donṅe á bad ábe bēbédé áhed bēnlīṅ bwāmbwam, bésēdté nhóg ne aníní bánken, “Cheé ékáá bon anén mmwaád ábēbtē' enén ndín e dyōg? ⁵ Béhélé'áá-se bésóm ádén dyōg nkun míme ríchábé ámín, bétéd nímē mōné bēbē betóótōkē bé bad.” Né-óó, bēnhōbēn ane mmwaád bwāmbwam. ⁶ Bon Yesue anláá bó aá, “Nyéchene mó. Cheé nyétagtéé mó? Abēnlé me kase e dyam echë eboó bwāmbwam. ⁷ Betóótōkē bé bad bēbē ne nyé póndé ésyāal, póndé ké ehéé echë nyédáá-é bó awōṅgen nyéhele nyēwōṅgēn bó, me pen méebáá ne nyé póndé ésyāal. ⁸ Abelé wéé mekáá mépédé mó. Asyogé me dyōg á nló ábonṣen nlíme nímēm á'sō é' póndé. ⁹ Ne mbále, nlanṅge nyé nén méé, kéhéé áde nkalan nī bwām mékanlédté nkōṅsé áte nīsyāal, bēhōb dyam áde anén mmwaád ábélé ákamten mó.”

Judase akwenténé Yesue asóm
(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Ambid e nê, mbapere nhóg átintê e bembapere dyôm ne bébe awě béchágé'áá bán Judas Iskariode ankě beprise bémbáá atán ábel bon ăsóm Yesue áwāb. ¹¹ Beprise bémbáá bémbē menyinje ne dyam áde Judase ánlāā'ě bó, béhób-pe bán bébě mó mōné. Né-óó, Judase ambootéd nzii ahed ăsóm Yesue.

Yesue ne ábē bembapere bedyédé
Ndyééd e Nnyime-ámín

(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jon 13.21-30)

¹² Bōob-pōó pōndé e ngande e Ewele-é-Ngên empě. Mbwe mé'sō áde béwúē'áá bán bé ndyōŋ ní mbód ábonŋsen ndyééd e Nnyime-ámín, bembapere ábe Yesue béntān Yesue, bésedté mó bánken, "Héé wédanğé wéé sébonŋsen we ndyééd e Nnyime-ámín?" ¹³ Dōó Yesue álóméé bembapere bébe ne nlyágtén nén aá, "Nyékag á dyad-tê, mod ábomén nyé awě apémé apom dé mendib, nyéhíde mó. ¹⁴ Nzé nyêpedé, nyéláa nwóó-ndáb bán, 'Meléede ahóbé aáken, Héé ton e beken édíí echě módyēē ndyééd e Nnyime-ámín áte ne ábē bembapere?' ¹⁵ Alūméd nyé ton echě ekalé áte echě bémáá abonŋsen, bénábpé-'e áte. Ene ton edé ámín á ndáb-te. Nyébonŋsen syáā ndyééd áhed." ¹⁶ Héé ábē bembapere behídté bon békág á dyad-tê. Béntān mekan mésyāāl ngáne Yesue ánlāā'ě bó, bēmbonŋsén-ne ndyééd e ngande e Nnyime-ámín. ¹⁷ Néé ngukél épédé Yesue ne ábē bembapere dyôm ne bébe bēmpě áhed. ¹⁸ Bedyágé'áá ndyééd á tébele. Pōndé echě bedyákē ndyééd nê, dōó Yesue áhóbéé aá, "Nlānge nyé nén meé, nyé mod nhóg ábě me á mekáá mé bad bé ekoyí, nyé nhóg awě adyāg ndyééd ne me." ¹⁹ Nén dēmbēl bembapere bēnsudén bwāmbwam. Bēmbootéd mó asēded nhóg ámbid e aníní bán, "Ndúbpé meé saké me." ²⁰ Dōó átimtanné bó aá, "Mod nhóg átintê nyé bad dyôm-ne-bébe, mod awě sūmō séētōdé ewele á díse-tê atōde ahóg. ²¹ Mwān-a-Moonyon áwē ngáne éténlédé bon medim ne ane mod awě ăsóm mó. Ebágáá bwām ne ane mod nzé bénkētōgen mó achyáa."

Ndyééd echě Sāngwéé

(Mat 26.26-30; Luk 22.14-20; 1 Kor 11.23-25)

²² Ade Yesue ne ábē bembapere bedyákē ndyééd nê, dōó átédé ewele, ásāgnān Dyōb, bon ákabtáád áte, ábagé ábē bembapere áhōbē aá, "Nyékob nén, yāl echēm nén." ²³ Ambid e nê, antéd mbwendé ní mīm, ásāgnān Dyōb, ábagé bó. Bó moosyāāl-le bēmwāg. ²⁴ Dōó Yesue álāngéé bó aá, "Mmēm mekií mōmén nime nisyógké á nló ní bad híin. Mmén mekií médií mekií mé melě mékōālē. ²⁵ Ne mbále, nlānge nyé nén meé, méemwáá

mímén mím ámpē káəh ne epun éche mémwēē mó ekóólé á nkamlen ní Dyöb.”²⁶ Bénkōn nkəngé mé nságnen. Néé bémáá akón, bēnkě á Ekone é Menzab.

Yesue ahóbé ngáne

Petro ábāngē mó á yəl

(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Jōn 13.36-38)

²⁷ Yesue anláá ábē bembapēē aá, “Nyé baásyāāl nyéēnyagéd, nyétēdē me. Ayāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Měwūū nnōn-a-mbód, mbód ésyāāl épāntéd áte.’ ”

²⁸ Dóo Yesue áhóbéé aá, “Boŋ áde ápuúdté me, mēkě á’sō á Galilia áwed-taá nyétānnē me.”²⁹ Dóo Petro áhóbéé aá, “Ké moosyāāl annyagéd átēdē we, me pen méetēdēé we.”³⁰ Dóo Yesue álāngéé Petro aá, “Ne mbále, nlāngē we meé, nkūū nén dēn, nchóm-a-kúb adēhób aá mótōo’ ngen ébe wěbāh me á yəl ngen éláán.”³¹ Héé Petro ábádtēé mó áte aá, “Ké nkəh móo bésēlēē me, méebāngé we áyāl mbéd.” Bembapēē ábíníí bésyāāl bómpē bēnhōb melemlēm.

Yesue akánné á Getsemani

(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

³² Ambíd e nē Yesue ne ábē bembapēē bēnkě á abwóg á hōm áde béchágé’áá bán Getsemani. Ade bépédé Yesue anláá bó aá, “Nyédyēē hén, me-’e níke níkáne.”³³ Ankéēn Petro, Jemse ne Jōne ákáne. Ndəngē ne metake híin bēmpíí mó á nlém-tē.³⁴ Dóo álāngéé bó aá, “Ndəngē echě edé me á nlém, ehēle-se ewúú me. Nyélyəg hén, nyédyēēn me epin.”³⁵ Ansídé á’sō, abwém yəl ásē, boŋ ákáanne’ aá nzé nzii edé echě ene póndé e metake éhēléé se ébāmē mó, ébame.³⁶ Anhób aá, “A-Tē, Titēē, ehēle ébel kéchéé. Kobén me nímén metuné. Boŋ ké nē, bēl ngáne ébōŋnédé we, saké ngáne ébōŋnédé me.”³⁷ Ade amáá akáne, antīm ámbíd wēē ábē bembapēē bēláán. Antán néē békúneé. Dóo álāngéé Petro aá, “A-Simōn, ekúne’-e? Cheé ékáá boŋ weéhele awēsēn ádyēēn me epin ké háwa póg? ³⁸Nyédyēē epin, nyékānne-’e ábel nén Dyöb déemwäg-se mekəgsēn mépiinéd nyé. Nlém nídáá ábel boŋ ekob é yəl edé mbwóg.”³⁹ Antīm ámbíd ámpē, áke akáne melemlēm ngáne ánsēbēē akáne.⁴⁰ Ade átímé ámbíd ámpē, antán néē békúneé áyāle e’chó bēmbē bó á dīd bwāmbwam. Né-óo bēnkēmbíí’ē chōm éche bēlāngéé mó.⁴¹ Ade átímé ámbíd ngen éche élónténé éláán dóo álāngéé bó aá, “Nyélyəgé nyékúne’ nyékómme-’e nyé áteye? Nē ákwógé! Póndé epedé echě bēbéé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé bad bé mbéb.⁴² Nyépáde ásē dékag. Nyénōne’, mod awě akií me ntúré mó ahúé’ nén.”

Békóbé Yesue

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Jōn 18.3-12)

⁴³ Ehób éepedéé Yesue amaa á nsəl bon Judase ápag. Judase abédéé mbapee nhóg átíntê e bembapee dyôm-ne-bébe ábe Yesue. Ampě ne ndun e mod. Abê bad bénwālē nkwáté ne mbid. Beprise bémbáá, bemeléede bé mbéndé ne bad bémbáá bé Israel bóo bénlōm b́. ⁴⁴ Bóob-póó, ntúré awe Yesue ammad́ b́ e'chemléd abe aá, "Kénzée awě méhēē t̄l, né mod awě nyéhedeé m̄ne. Nyékób ḿ, nyécháa-'e ḿ bwám bon nyékeene ḿ." ⁴⁵ Judase apedé-'aá p̄én, átōmē-'e w̄ee Yesue. Anhób aá, "A-meléed." Ahé-'e ḿ t̄l. ⁴⁶ Héé abê bad békóbé Yesue, béwéd-te ḿ acháa. ⁴⁷ D́oo mod nhóg átíntê e bad ábe bémbē ne Yesue ádólé nkwáté á abám, née átómté ḿ, asél-le nt̄n awě prise ambáámbáa etúu. ⁴⁸ Héé Yesue ásedt̄e b́ aá, "Nchíb ḿoo r̄d̄ii awě nyép̄éné nkwáté ne mbid ahye dé akób-e?" ⁴⁹ Epun t̄éé mbédé á Ndáb-e-Dyób ne nyé, r̄'yāgt̄e bad, nyéekóbe m̄. Bon e'yale é' kálag e Dyób é't̄nḡéné alón." ⁵⁰ H̄e d́oo bembapee bésyāāl b̄étéd̄t̄é ḿ, bon b̄etómé mehélé. ⁵¹ Kódemod póg ebédé áhed, eh̄idē Yesue ámbid. Anwáá dásō esón é abad ch̄emp̄en. Abê bad b̄enk̄ḡ bán békób ḿ, ⁵² bon antóm mehélé ne nsób, áchennéd-te b́ échē esón é abad.

Békaádté Yesue

(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; J̄on 18.13-14, 19-24)

⁵³ Bad ábe b̄enk̄b Yesue b̄enk̄én ḿ w̄ee Pr̄ise Ambáámbáa. Beprise bémbáá, bad bémbáá bé Israel ne bemeléede bé mbéndé b̄emp̄ě b̄elād̄en áhed. ⁵⁴ Ade b̄ekeeneé Yesue n̄e, Petro ahid̄é-'aá ḿ ámbid mwā et̄n k̄óh̄ asól á eyáde éche prise ambáámbáa. Andyéé áhed ne ben̄on bé Ndáb-e-Dyób, áwālē muú. ⁵⁵ Bóob-póó, beprise bémbáá ne bad bé káánsel bésyāāl b̄ehédé-'aá bad ábe b̄ébid mbón é metóm á nló w̄ee Yesue ábel n̄en b̄ewúu ḿ, bon b̄enk̄enkudt̄é ké nhóg. ⁵⁶ Ekud é bad émbid ḿ mbón é metóm á ȳl, bon b̄ébédeé nsəl nhóg. ⁵⁷ Héé donge á bad b̄etyéémé ám̄in, bon b̄ébidē ḿ mbón é metóm bán, ⁵⁸ "S̄enwóg née áhóbé aá, 'M̄bootéd en̄en Ndáb-e-Dyób ech̄e baányon b̄elóó, nlón emp̄ee, átíntê e e'pun é'láán ech̄e b̄eélōh̄n̄eé mekáá.' " ⁵⁹ Bon ké n̄e, échab mbón é metóm énk̄embáá nsəl nhóg. ⁶⁰ D́oo prise ambáámbáa átyéémé ám̄in átíntê e bad bé káánsel, bon ásedt̄é Yesue aáken, "Weewóó' é dyamdyam ahób t̄nḡene dyam ád̄é ab̄en bad b̄ehóbé w̄e á ȳl-e?" ⁶¹ Bon Yesue andyéé ḿ nḡen, enk̄enkobéé dyamdyam. D́oo ene prise ambáámbáa ésedt̄é ḿ ámp̄ē aá, "W̄e-éé edé Ane-awě-B̄ewógt̄é, Mwān awě Dyób áde bad b̄ebageé edúbé-ȳe?" ⁶² Héé Yesue ákwentanné aá, "M̄éé ndé, nyéēnȳin-ne nḡáne Mwān-a-Moonyon ádyéé á ekáá émbáá é Dyób a Ngum. Nyéēnȳin-ne née áhúé' é á mbag-t̄é ám̄in." ⁶³ Héé prise ambáámbáa ányábé mbóté álúmed n̄en aá mólii, bon áhōbē aá, "Mbón eh̄éé émp̄ee déhedeé? ⁶⁴ Nyéwógé

née ásyáá'é Dyöb. Cheé nyéhóbé á yäl echê?" Héé bó moosyáál béhóbéé bán atáŋgéné awé. ⁶⁵ Donje á bad bêmbootéd mó meléed asob á yäl, békütán mó mïd, bébómé mó, bélāŋgē-'é mó bán, "Láá-'é sé mod awě abómé wε." Dóo bembæde bétédé mó, boŋ bébootéd-τε mó abómteđ.

Petro abáá Yesue á yäl

(Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jón 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Wéé Petro ádyéé ásē nê á eyáde-tê, dóo mbæde nhóg a mmwaád awě prise ambáámbáa ápédé. ⁶⁷ Annyín Petro awále muú. Dóo ásímné mó boŋ álāŋgē mó aá, "Wémpē wembé ne Yesue awě abídé á Nazarεt." ⁶⁸ Boŋ Petro ambáŋ échē ehób á yäl, aá, "Meebíí'é, meesóŋtán-naá chóm éche ehóbéé." Amaá-aá ahób nê abíd-τε á mmwε. Ene pónde chēn nchóm-a-kúb antóŋ. * ⁶⁹ Dóo ane mbæde ányiné mó ámpē boŋ ábootéd bad ábe bébédé benben aláa aá, "Anén mod adé nhóg awě mómpē ahídé'áá Yesue." ⁷⁰ Boŋ Petro ambáŋ á yäl ámpē. Eebeméé áte ámpē dóo bad ábe béntyēem áhed bélāŋgēé Petro bán, "Mbále chó edé. Edé nhóg awě ahídé'áá Yesue, áyāle ebídé á Galilia." ⁷¹ Boŋ Petro ambootéd yäl ebómán abε ámwāg-ke melě aá, "Meebíí'é anén mod awě nyétúbéé dīn nê." ⁷² Melemlem mé pónde nchóm-a-kúb antóŋ ngen échē élónténé ébe. Héé Petro ákámtné chóm éche Yesue ánlāā'é mó aá, "Nchóm-a-kúb adêhób aá mótoó' ngen ébe wěbāŋ me á yäl ngen éláán." Héé Petro ábánlé awé, ábooted-τε achii.

15

Paylede akáádté Yesue

(Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jón 18.28-38)

¹ Bīn é'sáŋgé-'áá sáŋgén, beprise bémbáá, bad bémbáá bé Israel, bemeléede bé mbéndé ne bad bé káánsel embáá e bad bé Israel békób mbom. Bēnhāŋ Yesue, bébāg-ke mó á mekáá wéé Paylede. ² Héé Paylede ásedtéé mó aáken, "Wε-εé edé kēŋ e bad bé Israel-ε?" Yesue ankwentén mó aá, "Ngáne ehóbé." ³ Beprise bémbáá bémbān mó ekud é mekan á yäl. ⁴ Héé Paylede ásedtéé mó ámpē aá, "Weewóó'é dyamdyam áhób-ε? Mmōn wógé' ekud é mekan échē béhóbéé wε á yäl." ⁵ Boŋ Yesue enkēnhóbpe dyamdyam. Nê dénkāmēđ Paylede yäl áte.

Bán Yesue atáŋgéné awé

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jón 18.39-19.16)

⁶ Bóob-póó, émbē nēn bán á Ngande e Nnyime-ámín, Paylede ammentén mod a mbwōg nhóg abided á mbwōg. Ane mod abágé'áá mod ké ahéé awě bad bēnhédénné mó. ⁷ Ene pónde mod nhóg ambé á mbwōg awě béchágé'áá bán Barabase.

* **14:68** Donje á kálag dé'só déewóó'é Ene pónde chēn nchóm-a-kúb antóŋ.

Abédé ne bad ábe béntyēmēn nkamlēn í Roma. ⁸ Dóo ndun e mod épédé wée Payledē, boŋ bēlāngē mó bán ábel ngáne áménténé bó abele. ⁹ Héē ásedtéé bó aáken, “Nyéhede’ bán, mbídted nyé k̄ŋ e bad bé Israel-ε?” ¹⁰ Abii áde ámbīí’ é aá kónjí edé beprise bémháá áte á yǎl wée Yesue, dóo dēnkǎŋ boŋ ásedēd bó nê. ¹¹ Boŋ beprise bémháá békóné’ áá ábē bad bán bēláa Payledē bán ábídted bó dásō Barabase. ¹² Payledē ansedéd bó ámpē aá, “Chán-nō nyéhedeé bán mbel ne mod awē nyéchagēé bán k̄ŋ e bad bé Israel?” ¹³ Dóo bēlébpeé é’saad bán, “Bomé mó á awōg.” ¹⁴ Héē Payledē ásedtéé bó aáken, “Ayāle chán? Ebébtéd éhéé ábélé?” Boŋ bēnnabé abón bán, “Bomé mó á awōg.” ¹⁵ Né-ōó, ngáne Payledē áhédé’ áá aá mókódēd ábē bad mewēmtēn, ambídtéd bó Barabase. Ambě kunze aá, sánze ébōm Yesue, boŋ béke bēbome-’ε mó á awōg.

*Sánze éwélé Yesue
(Mat 27.27-31; Jōn 19.2-3)*

¹⁶ Sánze éntēd Yesue, békēēn mó á eyáde é nkamlēne, bēlād-ε baáb ábíníí áte áhed. ¹⁷ Bēnwāād mó mengombe míme méyāge’ míme méwágné mengombe mé k̄ŋ, bēlōŋ-’ε ekóté é mechǎ, bēhé mó á nló. ¹⁸ Dóo bēbóótédé mó awel, bēlenté mó bán, “A-k̄ŋ e bad bé Israel, edúbé ébê ne wε!” ¹⁹ Bébómé’ áá mó ntóŋ á nló, bésobtád mó meléed á yǎl, bēbwōgkē-’ε mó mebóbóŋ áwel mó. ²⁰ Ade bémháá mó awel, bēnhūd mó míme mengombe á yǎl, bétimēd mó éche mbóté chēn á yǎl. Néē bémháde nê, bēnkēēn mó áke dēbome mó á awōg.

*Bébómmé Yesue á awōg
(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jōn 19.17-27)*

²¹ Ade békagké nê, dóo bēbómmé mod awē ambíd á dyad á Sirine. Dīn démbē mó bán Simōne. Simōne abédéε sáá awē Alesandaa bó Refuse. Simōne atómé’ áá ásol á dyad-tē. Dóo békóbé mó boŋ bēnyāgtē mó bán ápēm awōg áde Yesue. ²² Dóo bépédé hōm áde béchágé’ áá bán, Golgota, awē adé nēn bán, “Hōm dé Ebōngél é Nló.” ²³ Áhed bēmbě Yesue mīm míme bēládténé ne bwel ábe béchagēé bán mía* bán ámwē, boŋ enkēnkwēnténne amwé. ²⁴ Bēmbomé Yesue á awōg. Bēnsīd mbambú ákab éche mbóté. ²⁵ Mbwēmbwε á ngōŋ abog dóo bēbómmé mó á awōg. ²⁶ Chōm éche bēntenlé á awōg áwe nló mīn álúmed nzōm echē bēbómmé mó á awōg émbē nēn bán, “K̄ŋ e bad bé Israel.” ²⁷ Bēmbomé-’ε bechīb bēbe bómpē á awōg, nhóg á pēd e ekáá émbháá eche Yesue, aníníí-’ε á pēd e ekáá é emwēd.†

* 15:23 Mía: mébédéε bwel ábē bad bēbēnládtáá ásuded mewε. † 15:27 Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 28: Adě nēn ábēnlédé, e’yale ábē é’ténlédé á kálag é Dyōb bēnlōn. Eténlédé nēn bán, ‘Bēntōŋ mómpē á nchoo mé bebel bé mbéb.’

29 Bad ábe bétómé'áá nzii benben ne áhed bébómé'áá nló, bébwēmē-ε mó nzyón bán, "Ahá! Wenhób wεé mós̄bōōtēd Ndáb-e-Dyōb, wεé mólōn-ε chó ámpē áfintē e e'pun é'láán. 30 Sōn-ō ehoŋ yǎl bōob, ésud ásē á awog." 31 Melemlem nê dōo beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béwélé'áá mó. Bēn ne bēn béhóbé'áá bán, "Achōŋté'áá bad, bōob eéheleé eche yǎl awōŋgen. 32 Mó awě ahóbé áá móo módē Ane-awě-Béwógté, áá móo módē-ε kōŋ e bad bé Israel ásud-tōó ásē á awog hē bōob, dényín ábel dédúbe." Abé bechíb ábe bémboméé á awog nchoo ne Yesue bómpē bésyóó'áá mó.

Kwééd eche Yesue

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jōn 19.28-30)

33 Ade kəd épédé, ehintén ênkwě hōm ásyāāl, káōŋ ne á ngōŋ éláán. 34 Ade ngōŋ éláán épédé, Yesue anlébé esaád áá, "Elí, Elí, lámá sábatáni." Nén adé nén bán, "A-Dyōb ádēm, a-Dyōb ádēm, cheé ékáó boŋ étēdté me?" 35 Néε doŋge á bad ábe bémbē benben béwógé nē, bénhōb bán, "Nyéwóge', achēnle Elaijaa áá áhye áwōŋgen mó." 36 Héε mod nhóg ányógté boŋ átédé kuchá, átōdté' á ebéntéd é mīm-tē, ásómé' á ntōŋ boŋ áhāg mó á nsəl áá ámwē. Anhób áá, "Nyémwε dényín nzé Elaijaa áhye mó asuded á awog." 37 Héε Yesue álébpé esaád boŋ ámīē-ε nlém.

38 Ene pón dé chēn abad áde dēnkāb Ndáb é Dyōb áte, dēnsalé áte e'pēd é'be bootya ámīn káōŋ ápē-ε ásē. 39 Adé mod ambáá a sánze awě antyéém Yesue á'sō-te ánoŋ mó ányíné ngáne Yesue áwédé,‡ anhób áá, "Ne mbále, anén mod abédéε Mwān a Dyōb."

40 Bebaád behóg bómpē bémbē nchabnede bēnoŋe' mekan mésyāāl níme mébenlad. Afintē e ábé bebaád, Maria Magdalene, Salome ne Maria awě achyáá Jemse asad bó Joseb, bémbē áhed. 41 Abén bebaád béhídé'áá Yesue áde ámbēē á Galilia, béwōŋgān-ne mó. Ekud é bebaád émpēe éche bóbōo bémpé á Jerusalem chómpē émpé áhed.

Nlíme níme Yesue

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jōn 19.38-42)

42-43 Mod nhóg abédé awě béchágé'áá bán Josebe. Ambíd á dyad á Arimatia. Anén mod abédéε mod e edúbé a káánsel embáá e bad bé Israel. Mómpē asiné'áá pón dé echē nkamlēn ní Dyōb mépéé. Ngáne émbēē mbwε mé mboŋsén (nédē áde mbwε-mé-nkóme-áte níyógé néε chān), héε ákáá nlém, boŋ ápag wéε Payledε benben ne ngukél, álāŋgē mó áá ábe mó ndim níme Yesue. 44 Ade Payledε áwógé bán Yesue amaá awé, yǎl enkóm mó áte. Héε álómé ane mod a mbáá a sánze achog boŋ ásedté mó ké Yesue amaá awé. 45 Ade ene sánze élāŋgē

‡ 15:39 Awédé: Doŋge á kálag dé'só áwóó álébpé esaád, awé-ε.

mó aá Yesue awédé, dóo ákwénténé aá Josebe átêd míme ndím.⁴⁶ Josebe anchän mbóm. Antéd Yesue ndim, ákään mó ene mbóm, alímé-'é mó á soŋ-tê echê bépwogé aláá áte. Ambíd ene, antínéd aláá á mbáá ákólén nsəl ní soŋ.⁴⁷ Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Josee bénóné'áá wée bélimméé Yesue.

16

Yesue apuúdé

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jøn 20.1-10)

¹ Ambíd e mbwε-mé-nkóme-áte Maria Magdalene, Maria awě achyáá Jemse ne Salome, bēnchän dyöğ dé elod é bwám áke dé awóged ndim míme Yesue. ² Mbwεmbwε mé epun é'sō é Sōndé áde enyεn étúbéé dóo békíí á soŋ. ³ Ade békagké, dóo bésedteé nhóg ne aníníí bánken, "Nzée áhūdē syánē aláá á nsəl ní soŋ?" ⁴ Dóo bésádé díd, boŋ bényīnē bán bémáá ádé aláá ahúd. Aláá áded dēnkəl bwāmbwam. ⁵ Héε bésólé á soŋ-tê, boŋ bényīnē kódemod edyée á nkæg á pεd e ekáá émbáá. Anhé megombe míme mépúbe'. Nén dénkōbēd bó mbwóg bwāmbwam. ⁶ Héε ene kódemod élanğeé bó aá, "Nyéebáá', mbíí mée nyéhede' Yesue, mod a Nazaret awě bēmboméé á awóg. Apuúdé, eesaá hén. Nyénone wée bēnnaádté mó. ⁷ Nyékag-kóo bōob nyéláa ábē bembapeε, tanğe Petro, bán Yesue apuúdé, 'Akag-ke á'sō á Galilia. Awed-taá nyényīnnē mó ngáne ánlāá' é nyé.' " ⁸ Héε bēbóótédé anəŋ ne menyáké míme bényīné. Bēmbíd á soŋ-tê bébootéd-te anyəged. Béélanğe-'áa modmod dyamdyam áyāle mbwóg ménkōb bó.

Nyaa póg echê

Kálag e Makose ésógé*

16.9-20

Yesue alúmté Maria Magdalene yäl

(Mat 28.9-10; Jøn 20.11-18)

⁹ Ade Yesue amáá apuu, epog é mbwεmbwε é epun é'sō é Sōndé, Maria Magdalene móo ánsēbēε yäl alúmed. Anén mmwaád móo Yesue ámbídēdtē e'daádəŋ bé mbéb saámbé áte. ¹⁰ Héε ane mmwaád ákíí boŋ álāŋgē bad ábe bóobe Yesue bēbágé'áá. Antán née béchyé' é kwééd eche Yesue. ¹¹ Boŋ áde bēwógé bán Yesue adé á alonğé, bán ane mmwaád anyīné-'é mó, bēnkēndúbéé.

Yesue alúmté ábē bad bēbe yäl

(Luk 24.13-35)

¹² Ambíd e pónđé Yesue anlúmed yäl wée ábē bad bēmpēe bēbe áde bēbídéé á dyad-tē. Boŋ enén ngen anlúmed yäl nyaa

*

16:8 Donğe á kálag dé'só déewóo' é nchoo 9-20.

empēe. ¹³ Hée ábê bad bétimé ámbíd, béke béláá baáb ábíní. Boŋ ké nê, baáb bê bénkëndúbéé.

Yesue alúmté ábē bembapεε

dyôm ne nhóg yäl

(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jøn 20.19-23; Mbél 1.6-8)

¹⁴ Ámbíd e póndé Yesue anlúmed yäl wée ábē bembapεε dyôm-ne-nhóg áde bedyáγκē ndyééd. Bénkëndúbéé bad ábe bēnhōb bán bényiné mó áde ámáá apuu. Né-ᵛó, ankáné bó áte aá béewóó'é adúbe, aá bélélé-'ε nlém á abum. ¹⁵ Anláá bó aá, "Nyékag nkōŋsé áte n̄syāāl, nyékanle bad bésyāāl nkalaj ní bwám. ¹⁶ Kénzée awē adúbpé boŋ bédusén-ne mó ákūd e'choóchoŋ, boŋ kénzée awē eedúbpe ákūd nkógsen. ¹⁷ Bad ábe bédúbpé béwōŋ ngíne ábel mam mé menyáké: bēbídte bad e'dáédəŋ bé mbéb áte á d̄in ádēm; bēhōbē-'ε mehób mékōlē. ¹⁸ Békōbēn nyā mekáá, ébenlé bó dyamdyam. Ké bémwē-'ε ké e'wε, ábē e'wε béebenlé bó dyamdyam. Bēbān bad bé nkole mekáá á yäl, bad bé nkole bê bedyēε-'ε bwám."

Yesue apūmmé

(Luk 24.50-53; Mbél 1.9-11)

¹⁹ Ade Sāŋgú Yesue ámáá bó nímén mekan aláa, dōo Dyōb ábélé boŋ ápūmē ám̄in. Andyéé Dyōb á ekáá émbáá. ²⁰ Hée bembapεε bēbídé, boŋ béke békalé Eyale é Dyōb hōm téé. Sāŋgwéé ambé ne bó, ábē-'ε bó ngíne ábel mekan mé menyáké, álúmed n̄én aá chōm éche bēhōbēé édé mbále.

Nyaa empée eché kálag e Makose ésógé†

16.9-10

[(9) Hée ábē bebaád békíí, boŋ bélāŋgē Petro ne bad ábe bēmbē ne mó mekan mésyāāl míme bēnlyāgtēnnē bó, bésēlē mó esōŋ-esōŋ. (10) Née nê átómé, Yesue mwēn anlóm bad nkōŋsé áte n̄syāāl ákal nkalaj ní bwám. Mmē nkalaj ní bwám míme n̄sáá, méehəŋlānné. Mmē nkalaj n̄d̄ii nkalaj t̄ŋgene alongé áde débē á ngíndé ne á ngíndé.]

† **16:20** Douŋe á kálag dé'só ábádé ádén asóg á kálag ámbíd e nchoo 8.

Nkalanj mí bwâm míme Yesuε ngáne

Lukase átélé Ndibned ní kálag

Nkalanj mí bwâm míme Yesuε ngáne Lukase átélé nílúmte Yesuε ngáne Nsoode awě Dyõb dénhõbpē aá mósìlõmē bad bé Israel. Lukase ahóbé aá Edaðaðaj é Dyõb chõw épwédé Yesuε àpεεn nkalanj mí bwâm wée betóótõkē bé bad. Mmēn nkalanj mbude ahób tãngene e'boj bé nlém ábe Yesuε álúmteé bad. A mbooted menyinjε ményinnédé áde ehãngé ébidé tãngene epε éche Yesuε, ményinnéd-te á asóg áde Yesuε ápúmmé ádyõb. Mekan míme Lukase ákós awéd áte médii: mekáne, Edaðaðaj éche Esáá, mekan míme bebaád bébéle átínté e nsón míme Yesuε ne alagsen áde Dyõb álagsanné bad mbéb.

Lukase abádé mekan áte wén míme médé áyāl e mímén nkalanj mí bwâm dēmpen (Nõn e'ped é'be ne ntóób á nkabtéd).

Nkabtéd ní kálag

Ndibned 1.1-4

Echyáa éche Jõne, Ndusenε ne éche Yesuε 1.5-2.52

Nsón míme Jõne, Ndusenε 3.1-20

Edusen ne mekágsen míme Yesuε 3.21-4.13

Nsón míme Yesuε á Galilia 4.14-9.50

Nsón míme Yesuε áde áhídté á Galilia àpε á Jerusalem 9.51-19.27

E'pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne á Jerusalem 19.28-21.38

Ákáad áde békáádté Yesuε ne eche kwééd 22-23

Mpuu míme Sánjgwéé, alúmed áde ánlúmēdtē bad yāl ne míme mpume 24.1-53

¹ A-Tiofilos, mod a edúbé, ekud é bad ékétēd póndé átel mekan ásē, míme mébénlédé átínté e' syānē. ² Bétélé melem ngáne dénwõgkē wée bad ábe bēnyīnēn mós ðid se á mbooted, békalé-'ε Eyale é Dyõb. ³ Né-õw, ntóó mímén mekan ahed áte se á mbooted, nnyíné-'ε nēn meé ébóó mémpē rítēd póndé, rítele wε mekan ásē ahóg-ahógē. ⁴ Nēn débēl wééchem mbále tãngene mekan míme émáá abii.

Angel epíté Sakaria

⁵ A póndé eche Herõde ábédé kãh e Judeya, mod nhóg ambé bán Sakaria. Sakaria abédéε prisε á nchoo míme Abiyaa. Mwaád ambé ðin bán Elisabete. Mós ámpē abédéε ngõn e túmbé eche Arõne. ⁶ Alongé áde bós mwaád dēmbē bwâm á'sõ é' Dyõb. Béhíde'áá mbéndé éche Sánjgwéé ésyāāl. ⁷ Boj

bénkênwálée mwän ké nhóg áyāle Elisabete abédé ekòm. Bó bad bébe bēmmād-te achun.

⁸ Bɔɔb-pɔɔ, áde pónde e nsón e nchoo míme beprise míme Sakaria bó épédé áte, ankě nsón míme prise abel á Ndáb-e-Dyöb epun ehóg. ⁹ Mó-'aá bēmpwēdté áśl á Ndáb-e-Dyöb ábele Sǎngwéé, áhyáad e'twé, ngáne nsón míme prise ríhédnǎdtáá. ¹⁰ Ade áhyǎnté e'twé, ndun e mod embé ámbíd e ebwóg, békánne'.

¹¹ Hē dɔɔ ángel e Sǎngú épíidé mó, etyéem mó á ped e ekáá émbáá benben ne menyán mé e'twé. ¹² Anyín áde Sakaria ányíne ángel, yǎl enkóm mó áte, mbwóg ménkōb-pe mó bwāmbwam. ¹³ Dɔɔ ángel élanǎgée mó aá, "A-Sakaria, weebáá'. Dyöb áwógé we mekáne. Né-ɔɔ, awōŋ mwaád Elisabete, áchyā mwän. Echuu ane mwän dín wéé Jone. ¹⁴ Anén mwän áwōgēd we menyinge. Ndun e mod ámpē éwōg menyinge é echyáa échē. ¹⁵ Ebē nē áyāle ane mwän ábē ndale a mod á'sō é' Sǎngú. Eetǎngeneé nēe ámwágkē mím míme méwag, káa chöm ké échē éwúú áte. Edáádǎŋ éche Esáá élon mó áte se á ncháátén. ¹⁶ Atiméd bad bé Israel nlém ámbíd wéé Sǎngwéé awé adé ádab Dyöb. ¹⁷ Abē á'sō bon Sǎngwéé ápag. Awōŋ-'e edáádǎŋ ne ngíne melemlem ngáne nkal é'dáádǎŋ Elaijaa a'bɔɔd ánwōŋgē. Achéd bad nlém á abum, ábel bad bɔɔbe bán bétim ásē. Abél bad ábe bēwúéné Dyöb nló áte, béhǎŋlén, bēwōŋ debyéé nēe bad ábe bétyéeme á'sō é' Dyöb. Né-'aá ábonǎsénne epe éche Sǎngwéé." ¹⁸ Sakaria ansédéd ángel aá, "Cheé élúmte me nén bán ádén akan áde éhóbé débēnléd? Mmēn mmaá achun. Awēm mwaád-te ámpē amaá kōd atóm." ¹⁹ Dɔɔ ángel étimtanné mó aá, "Ndíí Gabriele, mésénze míme mébenle Dyöb nsón. Dyöb álómé me áwōŋ, áláa we mímén nlébtéd mí bwām. ²⁰ Bɔɔb-pɔɔ, ngáne wéédübpéé dyam áde ríhóbé, wěkwě ebóbé káŋŋ ne pónde echē mam mésyāal míme rílanǎgé we mélonnē. Mekan mésyāal mébenléd-te á pónde echē métǎngéné abenled."

²¹ Ene pónde esyāal bad bésiné'áá Sakaria ámbíd ebwóg, bényāgē' chöm éche ékáá bon ápē abem á Ndáb-e-Dyöb-te nē. ²² Ade ábídé áwed, eéhele'aá dyamdyam ahób áwāb. Dɔɔ béchéme nén bán, anyíne ndóg á Ndáb-e-Dyöb. Mekáá móo álúmtánnáá bó, ésebán áhele dyam ahób.

²³ Pónde e nsón echē Sakaria emaa-'aá áte, asú á ndáb. ²⁴ Ámbíd e pónde mwaád ambé nkog. Ankoó yǎl á ndáb-te á etún é ngon étáan. ²⁵ Anhób aá "Káŋŋ ne á asóg Sǎngwéé abēnlé me ádén. Awógé me ngol, ahúde-'e me e'són áyāl átínté e ábēm bad."

26-27 Adě dyēm áde Elisabete ádíí ngøn ntóób, Dyöb dénlōm ángel Gabriēle á dyad á Nazaret, á alonj á Galilia, wée ngøndére póg bán Maria. Maria enkēmbíí'ē mwēnchóm. Mod ankií mó awe béchágé'áá bán Josebe. Josebe ambíd á túmbé echē Kāḡ Dabide. 28 Ade ángel étané Maria enhób aá, “A-Maria, nsaḡ núbê ne we! Edíí mmwaád awě akudé mende ne Dyöb. Titée Dyöbe adé ne we.” 29 Nén dēntagéd Maria á mewēmtentē bwāmbwam. Akōgláádtáá á nlēm-tē ábíí chōm éche ene nyaa e melentēn éhele élūmte'. 30 Dóo ene ángel élāngēé mó aá, “A-Maria! Weebáá', nsimé ní Dyöb rídé ne we. 31 Ebíí weé, mósbē nkog. Wěchyāā mwān a mwēnchóm. Echuu mó đín weé Yesue. 32 Ane mwān ābē ndāle a mod. Béchāg mó bán, Mwān a Dyöb á Ngum. Titée Dyöbe mwēn ābē mó atíí dé nkamlēn áde sáá ambáá Dabide. 33 Mó ākamlēn abum á ndáb áde Jakōbe á ngíndé ne á ngíndé. Nkamlēn níme méewōngé asóg.” 34 Héē Maria ásedteé ángel ne aáken, “Chán níhele nchyáá mwān áde méebíí'ē mwēnchóm?” 35 Ene ángel enkwentēn mó aá, “Edāádāḡ éche Esáá épíí we. Ngum e Dyöb ēkūdtēn we. Né-óó, mwān awě asáá, awě wěchyāā'ē, āchāgnéd bán Mwān a Dyöb. 36 Bíí weé, Elisabete, mwānyonj a túmbé póg, mómpē adé nkog á e'chun-tē. Mó awě bēnhōbpē bán adé ekōm, adé dyēm bōōb ngøn ntóób. 37 Edé nē áyāle dyamdyam déesaá áde átómé Dyöb áte.” 38 Héē Maria áhóbēé aá, “Ndíí mbālede awe Sāngwéé. Ebē ne me ngāne éhóbé.” Dóo ene ángel étédte mó bonj ékag.

Maria akii wée Elisabete

39 Mmē mesú mēn, Maria anlād yāl ne mehél mésyāāl, ákē á dyad á Juda ahóg áde adé á e'kone-tē. 40 Ade ápédé áwed, ansól á ndáb echē Sakaria, álēlēd Elisabete. 41 Awóg áde Elisabete áwógé Maria níme melentēn, mwān anhóbnéd Elisabete á abum-tē. Edāádāḡ éche Esáá ēmpíí mó. 42 Dó-'aá álāngēé Maria ne esaád é ngíne nén aá, “Nnam núbê ne we átíntē bebaád bésyāāl. Nnam núbê ne mwān awe wěchyāā'ē. 43 Chán ébēnlédé éche mēme níkudé échén edúbé? Chán nyaá awe Sāngwéé áhele áhye áwēm-é? 44 Awóg áde níwógé mímōḡ melentēn, mwān ahóbté me yāl á abum-tē ne menyīḡe. 45 Dyöb ánámte we áyāle edúbpe nén weé, dyam áde Sāngwéé álāngé we débēnléd.”

Ngāse echē Maria

46 Héē Maria áhóbēé aá,
 “Nkēmtē Sāngwéé ne nlēm mímēm rísyāāl,
 47 edāádāḡ échēm ámpē éwógne Dyöb menyīḡe. Mó adé awēm mod a e'soosōḡ.
 48 Ayāle achemé me awě ndé awe mwā mbālede ngēn. Bootya bōōb, áke á'sō, nyongel e bad téé ēhōb bán, rídé mmwaád awě Dyöb ánámte.

- 49 Dyōb á Ngum abēnlé me ndale a akan. Mó adé ane awě asáá.
 50 Ngəl echē ēbē nyongel ne nyongel e bad téé, ámīn e kénzée awě abage mó edúbé.
 51 Abelé ndale a akan ne éche ekáá chēn. Apuúdtédé bad ábe bédé kúmbe mewēmtēn áte.
 52 Ahúdé benkamlēnē áwāb metii mé nkamlēn, boŋ achógté bad ábe bésúdté yāl.
 53 Akódté bad ábe bétagne nzaa ne kase é bwēm, boŋ anané bad ábe bébúdé awōŋ aá bésūe' ne mekáá mé ngēn.
 54-55 Akāmténé álóned akag áde ámbēé ábēd betaa, bootya Abrahamē ne nīmē mbyaa rísyāāl káōŋ ne á ngíndé. Né-
 ɔɔ, awōŋgéné ábē bembəledē, bad bé Israel."
 56 Ambīd e nê, Maria andyēén Elisabetē ngōn éláán, boŋ ásūe' ámbīd.

Echyáa éche Jōne Ndusenē

- 57 Ambīd e pón dé, e'we é' mwān bénkōb Elisabetē. An-
 chyáá mwān a mwēnchóm. 58 Túmbé echē ne bad ábe bóbōɔ bédyēé'áá abwóg ahóg, bénsōŋtēn nēn bán Sāŋgwéé ábagé mó sāŋkalaa a nsimé, bōmpē bēwóg menyīŋge. 59 Mbwē mé asōŋ-á-yāl (ámbīd e e'pun waam) áde béhyédé mwān ayag, béhédé'áá mó dīn áde sáá achuu bán Sakaria. 60 Dóɔ nyaá áhóbēé aá, "Aáy! Dīn débēē mó bán Jōne." 61 Héé bétimtanné mó bán, "Modmod eesaá áwōŋ túmbé-te awě awóó adé dīn." 62 Né-ɔɔ bēnhəgtēn Sakaria á mekáá mín áhed áte ngáne ádáá mwān dīn achuu. 63 Héé áhəgténé ne mekáá aá bēpiined mó abámbé. Antēl áhed aá, "Dīn ádíí mó bán Jōne." Anyín áde bad bényíné nê, menyáké mékōb bó. 64 Abwōg-ábwōg, ehób énsālē mó á nsəl, ábootéd-te dyam ahób ámpē, ákēmtē-ē Dyōb. 65 Nēn dénkōbēd bad bésyāāl ábe bēbédé áhed mbwóg, békēné nkalan hōm ásyāāl á myad mé e'kone á alon á Judeya. 66 Mod téé awě anwóg ádén akan, ankoó dó á nlém-tē. Bésēdté bánken, "Ebál é mod éhéé anén mwān ábēē-yēē?" Bésēdté'áá nê áyāle bēmbī nēn bán Dyōb adé ne ane mwān.

Ngase echē Sakaria

- 67 Bōɔb-pōɔ, Edəádəŋ éche Esáá émpií sée mwān, Sakaria. Héé ábóótédé mam ahóbted, ahóbé aá,
 68 "Mekenag mébē ne Sāŋgwéé, Dyōb á bad bé Israel.
 Béken Dyōb áyāle ahýedé ábē bad anyen ásē, akōdté-ē bó.
 69 Akwōgté ngum a mod á abum á ndáb áde awě mbəledē Dabide, móɔchoód syánē.
 70 Se' bōɔd ansón bekal bé'dəádəŋ, alóm bó aá bēhób bán,
 71 Móɔson syánē á mekáá mé bad bé ekōyí ábe syánē, ne bad ábe békóó syánē.
 72 Nê dōɔ Dyōb álúmtēé ngəl eche ánhīí'ē ábēd betaa akag. Né-
 'áá akāmténé nīmē melē,

- 73 *nédē* melē míme ámmwēē ne awed sáá ambáá Abrahame.
 74 Anhób aá mósmadté syánē asonj á mekáá mé bad bé ekoyí ábe syánē,
 bonj déhel mó abele ésebán debáá’.
 75 Dēēbenlé mó pónde eched ne nlém míme rísáá ne mbeltéd míme rídé ngáne Dyōb áhedéé,
 á alongé ádēd ásyāēl.
 76 Wē-ōó, a-mwān, béchǝg wē bán nkal é’dāōdǝn awē Dyōb á Ngum.
 Wē-’aá wēsēbē Sǝngwēé á’sō, ábonǝsen mó nzii echē ábwēé áte.
 77 Wēbēl ábē bad bēbíí nēn bán, Dyōb áchónté bó áyāle álágséné bó mímb mbéb.
 78 Nēn dēbenléd áyāle ngǝl e Dyōb ne ábē e’bonj bé nlém.
 Ene ngǝl chǝ-’aá ēkǝn e’nyínen bé ekíde ábē é’bidé ámín é’piínéd syánē e’sósonj.
 79 Né-ōó bad ábe bédé á ehíntén-tē, ne á nsǝl ní sonj, békǝd e’nyínen bé e’kíde.
 Syánē-’e dēékǝd debyéé áde álúmte syánē nzii echē epeene alongé dé nsaj.”
 80 Jǝne ankwǝg, edāōdǝn é Dyōb ébē-’e mó ngíne. Andyē é chyánge kǝn ne á pónde eche ábóódtédé eyale é Dyōb akal á ntálé wēe bad bé Israēl.

2

Yesue achyáádté á Betelhem (Mat 1.18-25)

- 1 Mmē mesú-ōó Agǝstuse, Kaisēe a Roma antóméd mbéndé aá, moosyāēl awē adé ásē e míme nkamlen, áke átelen dǝn.
 2 Nēn démbē tǝngé e bad e’só. A pónde eched Kirinuse mó ambé nló mé alonj á Siria. 3 Mod téé ankē áwē dyad ábel bonj bétel mó dǝn ásē.
 4 Né-ōó Josebe mómpē anhidé á dyad á Nazaret á Galilia, achágé á Betelhem, dyad áde Kǝn Dabide á Judeya, áyāle ambíd á mbyaa míme Dabide. 5 Ankē nē ábel bétǝn bó Maria, ngǝndéere eche ánkíí’é. Maria mó-’e ambé nkog. 6 A Betelhem wē dǝ-’aá achád ákóbé Maria. 7 Anchyáá mwān a mwēnchóm awē átúbné abum. Ankaán mó e’ped bé mebad, ánāād-te mó á ebwǝg éche bédídtéé e’lém áte, ngáne etál éebédéé á ndáb e beken.

Angel építidé benǝn bé mbód

- 8 Aped eched, benǝn bé mbód bēnóné-’aá échāb echonj é’ mbód á hǝm dé medyé nkuu. 9 Angel e Sǝngú empií bó tǝléd, ehúmé é Sǝngú élǝnéd bó. Mbwǝg ménkǝb bó. 10 Héé ángel élǝngéé bó aá, “Nyéebáá”, mpiínédé nyé kǝse e nkalanj echē ēwǝgēd bad bésyāēl menyinjē bwāmbwam. 11 Nyébíí bán,

epun é'chii, Nsoode awên achyáádté á dyad áde Kêñ Dabide. Mó adé Ane awê Dyöb Awógté. Mó adé Sánjwéé. ¹² E'chemléd ábe mbageé nyé é'dúu bán, nyéētān mwān awe békāñné e'pēd bé mebad ngāne ánāñgé á ebwōg éche bédídtéé e'lém áte."

¹³ Melemlem mé pónde ehoñ é ángel émbid eníní ángel á nkəg təléd, ékəné Dyöb bán,

¹⁴ "Ehúmé ébê ne Dyöb áde áde se ámīn, nsañ-'e mībê ne baányoñ ábe ábágé nsimé á nkōñsé!"

¹⁵ Ambid e nê, échê ángel énsū ámīn. Héé benən bé mbód bēlāñgéé nhóg ne aníní bán, "Syāā dékag á Betelhem, déke dényīn áde akan áde Dyöb á Ngum álúmté syānē áte aá ábēnlédé."

¹⁶ Dó-'aá békíí á mehélé-te, boñ bédibté Maria bó Joseb ne nkáál ní mwān néé rínāñgé á ebwōg éche bédídtéé e'lém áte.

¹⁷ Bémáá-'aá anyīn nê, dōo bēbóótédé nkalanj akal ngāne ángel énlā'é bó tññgene ane mwān. ¹⁸ Bad bésyāāl ábe bēnwōg nê, menyáké ménkōb bó. ¹⁹ Maria ankoó nímén mam mésyāāl á nlém-tê, ádolé mó áte. ²⁰ Héé benən bé mbód bétímé ámbid, békēmtē Dyöb, bēkəné-'e mó áyāle mam mésyāāl níme bēwógé, boñ bényīnén-ne dīd nēñgāne bēnlāā'é bó.

²¹ Ambid e e'pun waam, mbwē níme bēyagéé mwān, bēnchuú mó dīn bán Yesue. Adé dīn dōo ángel émmadté mó achəg boñ nyaá ábē dyēm.

Bépééné Yesue á Ndáb-e-Dyöb

²² Bōob-pōs, mbéndé e Mosee ehedáá bán, ámbid e echyáa bébe mende áwobe nyē mwān bó sēe mwān. Ade bémádé nê, Maria bó Joseb bēnkēén mwān á Jerusalem álúmed mó á'sō é' Sánjú. ²³ Bēnkē nê nchoo ne ngāne éténlédé á mbéndé e Sánjú bán, Mwān a mwēnchóm téé awē bétúbné abum, bébe mó á mekáá mé Dyöb. ²⁴ Bēnkē nê káññe ábe mende ne álóned mbéndé e Sánjú echē ehóbé bán mod ábe bé élāā bébe káa mbəñgé ésad ébe.

²⁵ A Jerusalem wê, mod ambé bán Simione. Ane mod anwōñ abé áde atāñgéné á'sō é' Dyöb, ákoñgé-'e mbéndé é Dyöb. Edāádəñ éche Esáá émbē ne mó. Asiné'áá pónde echē Dyöb désoñgé alongé á bad bé Israel. ²⁶ Edāádəñ éche Esáá émmād-te mó álúmed nēn aá, éewáá ésebán anyīné Ane awē Sánjwéé Awógté. ²⁷ Edāádəñ éche Esáá émbēl Simione ankē á Ndáb-e-Dyöb. Dōo Maria ne Joseb bēpééné awab mwān Yesue áhed, ngāne mbéndé éhéde'áá. ²⁸ Simione ankobén bó mwān, abwáá mó, boñ ákēmtē Dyöb nēn aá,

²⁹ "A-Sánjú, ngāne élónté ádōñ akag, téd-tō mē, ríkag ne nsañ. ³⁰⁻³¹ Ayāle mīd nímmēm rínyīné awōñ mod a e'soósoñ awe ébōñséné wéé moosyāál anyīn.

³² Abē e'nyínen bé ekíde ábe bēbēl bad ábe béésē bad bé Israel ábíi wε, ἀρεέν-νε edúbé wée ábōη bad bé Israel."

³³ Joseβε ne Maria bémbē menyáké áwóg mam níme bēhóbē t̄ηgene awab mwān. ³⁴ Hée Simione ánámte bó, boη álāngē Maria aá, "Nōné", anén mwān awē nyényínεé nén, Dyōb dōo álómé mó. Abēl bad behóg békud ebébtéd, ábíní-'ε békūd e'soósoη á alon á Israel. Abē nēngáne e'chemléd é' Dyōb, boη ekud é bad étíi mó ámín, bētāngān mó. ³⁵ A pónde eched mod téé níme mbeltéd mēn mébídéd níme mewēmten áwed. Hée ndutul ésoηgé wε á nlém née nkwáté."

³⁶⁻³⁷ Nkal é'dáēdāη a mmwaád nhóg abédé, d̄in démbē mó bán Anaa, mwān awe Panuele awē abíde á túmbé e Aσεε. Anaa anchūn bwāmbwam. Bó nchóm bēndyεé mwē saámbé á e'wóngé, boη ályāgē mó akúd kóāη ne á móom mé mwé waam ne mwē níniin. Eésyāηge'aá á Ndáb-e-Dyōb. Akánné'aá nkuu ne müte, ádidé-'ε yāl nzaa á mekáne-tē. ³⁸ Ade Maria bó Joseb bépééné Yesue á Ndáb-e-Dyōb pεεnén, Anaa ambé áhed. Hée ábóótédé Dyōb aken, ákanlé-'ε bad nkalan t̄ηgene ane mwān. Abē bad bēbédéε bad ábe bésíné'aá pónde eche Dyōb déwōbēé dyad á Jerusalem. Anláá bó nyaa e mod echē ane mwān ábēε.

*Joseβε bó Maria bétimné
mwān ámbíd á Nazaret*

³⁹ Ade Maria bó Joseb bémádné mam mésyāēl ngáne mbéndé e Sāngú éhédé'aá, bēntim áwāb dyad á Nazaret á alon á Galilia. ⁴⁰ Ene pónde mwān mó-'ε ákwogé', áwūε' áte, debyéé ákwogé mó, nsimé ní Dyōb mó-'ε r̄hídē mó.

Yesue akii á Ndáb-e-Dyōb

⁴¹ Bōob-pōó, émbē bán, mwē téé Yesue sáá bó nyan békágé'aá á Jerusalem áyāle Ngande e Nnyíme-ámín. ⁴² Ade Yesue ápédé dyōm á mwé ne níbe, bóbōo bēnkē á ngande ngáne émménténné abé. ⁴³ Ngande emaa-'aá boη nyaá bó sán bésūε' á dyad. Yesue anlyāg ámbíd á Jerusalem ésebán bēbíi. ⁴⁴ Mewēmten mémbe bó nén bán, adé á echoη éche ésúé'aá. Boη áde békékeé bootya mbwembwε kóāη ne ngukél, dōo bēbóótédé mó áhed, bésēdtē mó wée bad bé túmbé ne bad ábe bóbōo bébyééné. ⁴⁵ Anyín áde béenyínεé mó, bēntim ámbíd á Jerusalem áhed mó áwed.

⁴⁶ Alónten e'pun é'láán dōo bétimé mó adibed á Ndáb-e-Dyōb. Andyéé átínté e bemeléede, áwōglān bó, ásedtē-'ε bó mam. ⁴⁷ Mod téé awē anwóg mam níme Yesue áhóbé'aá, ambé menyáké áyāle nsōηten níme ánwōngē ne nyaa echē ákwéntánnáá bó. ⁴⁸ Ade nyaá bó sán bényíné mó, yāl enkóm bó áte. Dōo nyaá ásedtēé mó aá, "A-mwān, chán-nō ébélé sé nén? Sé sóη sēkómé wε áhed, sétagé-'ε áte." ⁴⁹ Boη Yesue ankwentén bó aá, "Cheé ékóá boη nyéhédé me? Nyénkēmbíi'ε

bán, ntáŋgéné abé á ndáb echě echem Sánj-ε?" ⁵⁰ Bénkênhenlé dyam áde áhóbé asòŋten.

⁵¹ Ambíd e nê, dáo Yesue áhídé nyaá bó sánj, boŋ bóbōó bésūē' á Nazaret. Enkênwúénné bó nló áte. Nyaá-ε ankoó nímén mekan mésyāā́l á nlém-tê. ⁵² Ngáne Yesue ákwógé'áá, debyéé dómpe ákwógé'áá mó. Nsimé ní Dyöb ne ní baányonj ríhídē mó.

3

Jōne, Ndusenε abonjan nzi

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jōn 1.19-28)

¹ A pónde echě nkamlene Tiberiose, ákēbēē Kaisεε a Roma áyāle dyóm á mwě ne rítāan, Dyöb dénlóm Jōne mwān awe Sakaria ne nlébtéd á ehyāŋge wée ábédé. Ene pónde-ε dáo Pontus Payledε mó-ε ábédé Nkamlene á Judeya, Herōde ákamlán alonj á Galilia, mwānyan Filibe-ε ákamlán alonj á Ituria ne alonj á Trakoniti. Boŋ Lisania mó-ε akamlánáá alonj á Abilene. Mmê mesú mēn-naá Anase bó Kaifase bēbédé beprise bēmbáámbáa. ³ Jōne abwágé'áá mebwóg mésyāā́l níme meláŋnéde edíb é Jodan. Akag ákalé eyale é Dyöb nén aá, "Nyéte de abel dé mbéb, nyékud edusen ábel boŋ Dyöb álagsen nyé mbéb." ⁴ Nén dénlōnēd chōm-ée éténlédé á kálag echě nkal é'dáádəŋ Yesayaa bán, "Eháŋgé ébidé á ehyāŋge bán, nyéboŋsen epe éche Sánjwéé. Nyétii echě nzi.

⁵ Nyélóned nhog té.

Nyésuded mbōod ne ekone té.

Nyétii mebwóg níme méhyómé.

Nyétaled mebwóg níme médé pwəgléd pwəgled.

⁶ Abel boŋ moonyonj asyāá́l ányín ngáne Dyöb ásoo'é alonjé á bad."

⁷ Ndun e mod empě wée Jōne béhedé bán, ádusen bó. Mó-ε ásédte bó aáken, "Píí é nyě chén! Nzéé múmó aláŋgé nyé aá nkáásé ní Dyöb ríhúé' boŋ aléb-pe nyé aá nyékúme abáŋgé?"

⁸ Nyéchyáa e'pum ábe é'lúmte bán nyéte dté abel dé mbéb, tómaa áhób áwen nlém-tê bán, 'nyéde bán ábe Abrahame, nyéekudte nkógsen ní Dyöb.' Boŋ ríláa nyé nén meé, Dyöb áhele ábenléd nímén meláá átimēd mó bán ábe Abrahame.

⁹ Bōob-pōó, ehón émáá anaa á nkanj ní mel. Né-ōó, bwel ké é'héé ábe béēchyāā' e'pum é' bwām, békweł bó, bēbwém-me bó á muú-te." ¹⁰ Hê dáo, bad bésēdteé mó bánken, "Chán-nō sébenlé bōob?" ¹¹ Jōne antimtén bó aá, "Mod awě awóó mbóté ébe, ábe póg wée ane awě eewóó chōmchōm. Ane awě mó-ε awóó ndyééd, ákabe bad ábe béewóó." ¹² Belad bé tááse ábe bómpe bēnhyě edusen akud bēnsēdéd mó bán, "A-meléed,

cheé sébenlé?”¹³ Antimtén bó aá, “Nyéēsanté tááse tómaa ngáne bétífidé.”¹⁴ Nguse é sánze ch’-é ênsedéd mó bánken, “Chán-náa sé, sébel chán?” Jone ankwentén aá, “Nyéēkobné bad məné. Nyéebáné-’é bad mekan áyāl ngên, bon nyébé menyinge ne chōm-ée nyékudéé née nsábe.”

¹⁵ Bəb-pəó, bad ábe bébedé áhed, nímab mewēmtēn mēmbootéd acháge ne e’lyág bé nlém, békəglád á nlém-tē nzé édé bán Jone mó adé Ane-awě-Béwəgté.¹⁶ Héé Jone átímtanné bó moosyəál aá, “Ndusan nyé bəb ne mendíb, bon mod ahúé’ awě atómé mē. Meékwognedéé áhune ké nímē nkəod mé metámbé. Adusén nyé ne Edəədəŋ éche Esáá, ádusén-ne nyé ne muú.¹⁷ Awánlé échē epeben á ekáá, ábel nén, ápeb míme menyán ámín. Nzé amadé, álad mbum é bwám áte, ákōō chō. Bon álad e’pəá, ahyáád bó á ebonde é muú éche éēdímē’.”

¹⁸ Né-óó Jone alébé’áá bad ne ekud é póle émpēe, ákanlé-’é bó nkalan mí bwám.¹⁹ Jone anhób kááŋne wée nkamlene Herəde aá, abelé mbéb ngáne áwóó Herodyase, mwaád awě mwānyan, nchoo ne e’bébtéd bé mekan bémpēe ábe ámbenlé.²⁰ Abád-te áyāle nímē mbéb rísyāāl Herəde anhé Jone á mbwəg.

*Bédúséné Yesue
(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)*

²¹ Bəb-pəó, áde Jone áamáá ekud é bad adusen, Yesue mó ámpē ampě aá ádusen mó. Ade áamáá mó adusen, ábwōg-ábwōg ankáné. Ade ákánneé nē dōó ngob e dyōb énédnédé.²² Hé-’aá Edəədəŋ éche Esáá ébídé ngáne élāā, bon ésudé mó á nló mín. Ehób chōmpē émbíd ádyōb nén, “Edíi awem mwān a nlém awě rídóó bwāmbwam. Ndé menyinge ne we.”

*Abum á ndáb áde Yesue
(Mat 1.1-17)*

²³ Yesue ambé dyam móom mé mwě méláán bon ábootád míme nsón. Bad bényíné’áá mó née mwān awě Josebe. Josebe ambé mwān awe Elié. Elié ambé²⁴ mwān awe Matate. Matate ambé mwān awe Levié. Levié abédé mwān awe Melekyé. Melekyé ambé mwān awe Janné. Janné ambé mwān awe Josebe.²⁵ Josebe abédé mwān awe Matatya. Matatya ambé mwān awe Aməse. Aməse abédé mwān awe Nahumé. Nahumé ambé mwān awe Esilyé. Esilyé ambé mwān awe Nagaya.²⁶ Nagaya abédé mwān awe Maate. Maate ambé mwān awe Matatya. Matatya ambé mwān awe Siméne. Siméne ambé mwān awe Joseké. Joseké ambé mwān awe Jodaa.²⁷ Jodaa abédé mwān awe Joanane. Joanane ambé mwān awe Resa. Resa ambé mwān awe Serubabelé. Serubabelé ambé mwān awe Salatyé. Salatyé ambé mwān awe Nerié.²⁸ Nerié ambé mwān awe Melki. Melki ambé mwān awe Adié. Adié ambé mwān awe Kosame. Kosame ambé mwān awe Elamadame.

Elamadame ambé mwän awe Ere. ²⁹ Ere ambé mwän awe Josua. Josua ambé mwän awe Elesaa. Elesaa ambé mwän awe Jorime. Jorime ambé mwän awe Matate. Matate ambé mwän awe Levi. ³⁰ Levi ambé mwän awe Simione. Simione ambé mwän awe Judaa. Judaa ambé mwän awe Josebe. Josebe ambé mwän awe Joname. Joname ambé mwän awe Elyakime. ³¹ Elyakime ambé mwän awe Meleya. Meleya ambé mwän awe Mena. Mena ambé mwän awe Matate. Matate ambé mwän awe Natan. Natan ambé mwän awe Dabide. Dabide ³² mwän awe Jese. Jese mwän awe Obede. Obede ambé mwän awe Boase. Boase ambé mwän awe Salmon. Salmone ambé mwän awe Nason. Nason ³³ ambé mwän awe Aminadabe. Aminadabe ambé mwän awe Ademin. Ademin ambé mwän awe Arenie. Arenie ambé mwän awe Heseone. Heseone ambé mwän awe Perese. Perese ambé mwän awe Judaa. ³⁴ Judaa ambé mwän awe Jakobe. Jakobe ambé mwän awe Aisige. Aisige ambé mwän awe Abraham. Abraham ambé mwän awe Tera. Tera ambé mwän awe Naho. Naho ³⁵ ambé mwän awe Seruge. Seruge ambé mwän awe Rewee. Rewee ambé mwän awe Pelege. Pelege ambé mwän awe Ebee. Ebee ambé mwän awe Sela. Sela ³⁶ ambé mwän awe Kanan. Kanan ambé mwän awe Apasade. Apasade ambé mwän awe Seme. Seme ambé mwän awe Noa. Noa ambé mwän awe Lameke. ³⁷ Lameke ambé mwän awe Metusela. Metusela ambé mwän awe Henoke. Henoke ambé mwän awe Jared. Jared ambé mwän awe Mehalale. Mehalale ambé mwän awe Kenane. Kenane ³⁸ ambé mwän awe Enose. Enose ambé mwän awe Seta. Seta abédé mwän awe Adame. Adame-ε abédé mwän a Dyöb.

4

Satane akagé Yesue

(Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)

¹ Bɔɔb-pɔɔ, áde Yesue abidé á edíb é Jodan, anlón ne Edáádəŋ éche Esáá. Entimén mó á ehyáŋge. ² Andyéé áwed móom mé e'pun méniin, Devəle ákagé mó. Mmé mesú mésyāāl enkəndyáá chömchöm. Ambíd e né-ɔɔ nzaa ewagáá mó. ³ Dɔɔ Devəle álāŋgeé mó aá, “Nzé wε-εé edé Mwän a Dyöb, kamlén ádén aláá wεé, átim ewele.” ⁴ Yesue antimtén mó aá, “Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Saké ndyééd chəmpen edide moonyon á alongé.’ ”

⁵ Héε Devəle ákééné mó á ekone mīn, álūmtē mó melonj mé nkōŋsé mésyāāl áyāle mwă esón é póndé. ⁶ Dɔɔ álāŋgeé mó aá, “Nóné’, bəbágé mε nkamlen ámīn e ábén bwēm é’syāāl. Nwóó-’ε kunze ábe mod ké ahéé awe rídáá abε. Měbě wε mó. ⁷ Né-ɔɔ nzé ebagé mε edúbé, né wεε ewóó ábén bwēm é’syāāl.” ⁸ Yesue antimtén mó aá “Eténlédé nén bán, ‘Ebwógke’ Sāŋgwéé ádonj Dyöb mebóbónj, ébage-’ε mó edúbé.

Mwēnpɛn-naá étəŋgéné abele.' ”

⁹ Héε Satanε ákééné Yesue á Jerusalem. Atyēemān mó á nzonγε e Ndáb-e-Dyöb mīn, bon ālāŋgē mó aá, “Nzé wε-εé edé mwān a Dyöb, éheb á bwele-mīn hén, éhūn á ndəɔb.

¹⁰ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Dyöb dékamlén éche ángel ásáb wε,’

¹¹ ‘épēm-me wε ámīn, ábel nén weébōmē ekuu á aláá.’ ”

¹² Yesue-’ε antimtén mó aá, “Kálag e Dyöb ehóbe nén aá, ‘Weékāgē Sāŋgwéé, ádon Dyöb áte.’ ”

¹³ Devəle amaá-’aá mó akəg áte menzii mésyāāl, bon áhidte’, áhāg mó mwā etəl.

*Yesue aboótédé nsón á Galilia
(Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)*

¹⁴ Yesue antīm ámbíd á Galilia. Edəádəŋ éche Esáá émbē ne mó, dīn dó-’ε ákanlád mó mbwóg áte ésyāāl. ¹⁵ Ayágté’áá bad áwab ndáb é mekáne, moosyāāl ákēmtē mó.

*Bad bé Nazaret béekobéé Yesue
(Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)*

¹⁶ Ade ápedé á Nazaret wée ákwógé, ansól á ndáb e mekáne á Mbwe-mé-nkóme-áte, ngáne ámmənténné abel. Dóo átyéémé ámīn, álāŋ epəd. ¹⁷ Bémǝ mó nhíbe ní kálag é metelag míme nkal é’dəádəŋ Yesayaa. Anhuné chó áte, ákūnē epəd éche ehóbe nén bán,

¹⁸ “Edəádəŋ éche Sāŋgwéé édé ne me,

áyāle Dyöb ápwédé me aá, mbel ehāŋgé é nkaləŋ ní bwām wée betóótökē bé bad.

Alómné me ehāŋgé aá, bad ábe bédé á mehanǵé, béhide á mehanǵé,

aá, bad ábe békwédé ndīm, bényīnēn

aá, bad ábē békude metuné á mekáá mé baáb, nhúd bó á metuné-te

¹⁹ aá mbel-le ehāŋgé nén meé pónDé epedé echē Dyöb álūmtéé bad ngəl.”

²⁰ Amaá-aá alāŋ, ádíb kálag áte, ábag chó ámbíd wée mod awē anəne ndáb e mekáne. Ankǝ ádyēē ásē, mīd mésyāāl ménəné mó. ²¹ Dóo álāŋgēé bó aá, “Echén epəd éche nyéwógé, éloné epun é’chii.”

²² Moosyāāl ankéméd mó, menyáké mékób bó áyāle kəse e póle echē ebídáá mó á nsəl, bésədté’ bánken, “Kíné saá mwān awē Josebe mó nén-ε?” ²³ Yesue ambád bó aláa aá, “Mbíí meé, nyéēkalé me ngan bán, ‘A mod a bwel, choód yāl.’ Nyéēlāā-’ε me bán, mekan míme nyéwógé bán mbelé á dyad á Kapenahum bán, mbel-láa mó áwēm dyad-tē hén.” ²⁴ “Nlāa nyé nén meé, nkal é’dəádəŋ eewó’é edúbé áwē dyad. ²⁵ Nyébíi-əó nén bán, á pónDé eche Elaijaa, mbúú echódéé áyāle mwē nílāán ne

eped. Nê dêmbël sánkalaa a nzaa ambé alonj áte ásyāāl. Bekúd hiin bémbē á mbwóg e Israel hén ene pónDé. ²⁶ Bonj Dyöb dénkênlómme Elaijaa áwāb. Anlóm mó dásō á alonj á Sidōn á dyad á Sarefa wée nkúd a mmwaád ampée. ²⁷ A pónDé eché nkal é'daédənj Elisha ámpē ndun e mod e melənj embé á Israel. Bonj Elisha enkénsáádté mod a melənj ké nhóg awě ambíd á alonj á Israel. Namanε, mod awě ambíd á alonj á Siria móo ánsāádtē.”

²⁸ Ade bad ábe bémbē á ndáb e mekáne béwógé-’ε nê, ekanj énkōb bó áte. ²⁹ Héε bépádté ásē, béhé mó abum ámīn, békēēn mó á asóg á dyad. Ngáne bénlōngē á ekone mín, bēntimén mó á mbám mé ekone ábel bétíned mó á ekone sé. ³⁰ Bonj ansam bó áfíntē, ákē-’ε mó.

*Mod awě edaédənj é mbéb émbēē áte
(Mak 1.21-28)*

³¹ Yesuε ansyógé á dyad á Kapenahum á mbwóg e Galilia, ábootéd ayáged á mbwε-mé-nkóme-áte. ³² Nyaa eche áyágté’áá enkóméd bad yāl áte bwāmbwam áyāle ábē e’yale bémbē ngíne. ³³ A ndáb e mekáne wée áyágté’áá, mod ambé awě edaédənj é mbéb ékámlánnáá. Héε ábóótédé abón aá, ³⁴ “Bób! A-Yesu, mod a Nazaret, cheé syánē déwónjné? Ehyedé sé awúu-yε? Mbíí wε bwām. Edíi mod awě Dyöb álómé, awě asáá.” ³⁵ Dóo Yesuε ákánne échē edaédənj é mbéb áte aá, “Lám, bíd ane mod áte!” Héε ébómé ane mod ásē áfíntē bad, bonj ébíde mó á yāl, ésebán élógné mó.

³⁶ Menyáké ménkōb moosyāál, bésēdtē nhóg ne aníníi bánken, “Nyaa e nhóbtéd ehéé nén-ē? Chán mod ákamlánné e’daédənj bé mbéb ne kúmbe esyāál, é’wōgnē-’ε mó?” ³⁷ Dīn dénkē mó mbwóg áte esyāál áyāle mekan níme ábélé’áá.

*Yesuε achōjté ekud é bad
(Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)*

³⁸ Ade Yesuε áhídté á ndáb e mekáne, ankě á ndáb wée Simōnε. Antán néε Simōnε mwaád nyaá ákonléé, ahéb ámbáá dēnsog mó. Bénchānj Yesuε bán, ádid mó bwām. ³⁹ Dóo Yesuε ásidté mó á nkəg, awúlén ásē, aláá ahéb áded aá, áte de mó. Ábwōg-ábwōg ahéb dēmmaá mó á yāl, ásyāā ásē, ákōb-pe bó nken.

⁴⁰ Bōob-pōó, áde enyεn ébóótédé asud, bad bésyāāl ábe bēnwōnj bad bé nkole ábe békónlé’áá nkole nyaa ne nyaa bēmpεén bó áwē. Ambán nhóg téé ekáá ámīn, ádidé bó bwām. ⁴¹ E’daédənj bé mbéb bómpē é’bíde ekud é bad á yāl, é’bōnē’ bán, “Edíi mwān a Dyöb!” Ankáné bó áte, eémwage’áá-’ε aá béhōb akan, áyāle bémbíi bán, adíi Ane awě Dyöb Áwógté.

*Yesue akalé nkalanj ní bwám
á ndáb é mekáne é bad bé Israel
(Mak 1.35-39)*

⁴² Mbwe mbwe pírib, Yesue ansyəá á dyad-tê, ákē á ahánjé á hóm. Bad bembóotéd mó ahəd. Ade bédíbté mó, bénkénháá mó etál áke hóm. ⁴³ Dóó álánjéé bó aá, “Ntánjéné áke á myad mémpēe, ábel nén ríláa bómpē nkalanj ní bwám tánjéne nkamlen ní Dyöb. Mmén nkalanj móó ríkáá bonj Dyöb álómē me.” ⁴⁴ Né-óó akalé’áá nkalanj ní bwám á ndáb é mekáne é mbwóg é Judeya.

5

*Yesue apwədə bembapēē
(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)*

¹ Mbwe nhóg Yesue antyéém á nkin mé edib é Genesarēt. Bad bēnləñnéd mó áwóg eyale é Dyöb. ² Héē ányíné bétánjé myöle mébe á nkin. Bekób-bé-súu bénkēmbáá áwəd-te. Bévópé’áá échab mbínzé. ³ Dóó ásólé á bǎle ábe Siməne, aláá mó aá, ásyəñned mó á nkin. Adyéé-’aá á bǎle-tê, bonj ábootéd bad ayáged.

⁴ Ade ámadé nê, anláá Siməne aá, “Kéén bǎle wéē ndib édíf, bonj nyébwēm mbínzé.” ⁵ Siməne antimtén mó aá, “A-Sánj, sékébwēm mbínzé nkuu rísyāāl, séékōbēē chómchóm! Bonj mǎbǎl ngáne éhóbé.”

⁶ Dóó bébwémé mbínzé. Bénkōb ndun e súu kááj mbínzé éhape’. ⁷ Bēnlēbē baáb ábe bēbédé á bǎle ábíníf bán béhye bēwōñgen bó. Ade baáb bépédé, myöle mésyāāl mébe ménlōn ne súu kááj mébootéd asú ásē. ⁸ Ade Siməne Petro ányíné nê, ankwē Yesue á mekuu, áhābē aá, “A Sánjú, sôn! Syəá wéē ndíf áyāle ndíf mbelé-mbéb.”

⁹ Siməne anhób nê áyāle émbē bóobe baáb menyáké bwāmbwam ányín ndun e súu eche békóbé. ¹⁰ Menyáké ménkōb káájne Jemse bó Jəñ, bán ábe Zebēdiē, ábe bēmbē á echoñ é akób á súu. Héē Yesue álánjéé Siməne aá, “Weebáá’. Bootya chii nyéētédē bad nlém á abum áhíd me.” ¹¹ Ade bépééné nímab myöle á nkin, bēntédé chóm ésyāāl áhed, bébootéd-te Yesue áhíd.

*Yesue achōjté mod awě meləñ mékóbé
(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)*

¹² Mbwe nhóg Yesue abédé dyad ahóg. Mod awě meləñ mékóbé yǎl esyāāl ampě áwē. Anyín áde ányíné Yesue, ankwē mó á mekuu, áchāā mó aá, “A-Sánj, nzé edəá ehēle ébēl me nsánj.” ¹³ Dóó Yesue ábídté ekáá, ábanē mó á yǎl bonj álánjē mó aá, “Ndəá, sánj!” Abwōg-ábwōg nímé meləñ mēmmaá ane mod á yǎl. ¹⁴ Yesue anláá mó aá, eelánjé modmod, aláá-’e mó aá,

“Kǎg élúmed yǎl wéε prise, ásimen wε. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Moseε éhedéé álúmed bad wéé mósāā.”

¹⁵ Ké nēngáne Yesue ánkāngē mó aá eelāngé mod, dīn démbē ákag mó mbwóg áte esyāál áyāle nímē mbeltéd. Nē démbēl ndun e mod éladné mó á nkāg, áwóg chōm éche áhóbéé, ne ábel ádid bó bwām. ¹⁶ Bon nzé pónde empē mó, ayōgké’áá atim á ahāngé, ákáne.

Yesue achōnté mod awě awédé eped
(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷ Mbwe nhóg ámpē Yesue ayógté’áá bad. Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bémbē áhed. Bémbīd dyad ne dyad téé á mbwóg é Galilia ne Judeya, káāne á Jerusalem. Ngum e Dyōb empií mó, ádid bad bé nkole bwām. ¹⁸ Dó-’áá bad behóg bépεεné mod á mekále mín awě awédé eped. Béhéde’áá nzii echē bésōnléé mó á ndáb-te, ánaad mó á’sō-te wéε Yesue. ¹⁹ Bénkēnkudté etál áyāle ndun e mod enlón áhed. Dóó béchāgké á ndáb mín. Dóó benédté nnō, bésudéd ane mod bóōbe mekále á etále-té á’sō-te wéε Yesue. ²⁰ Ade Yesue ányíné adúbe ádē ábe bad béwóó áte anláá ane mod awě awédé eped aá, “Amūē, nlagséné wε mbéb.”

²¹ Dóó bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bébóótédé anyoo áte bánken, “Ebál é mod éhéé ésyāá Dyōb nén? Nzéé ahele se álagsén mbéb ésebán Dyōb dēmpen?” ²² Yesue anchem bó mewēmtēn áte. Héε ásedtéé bó aáken, “Cheé ékáá bon nyéwō’ enén ndín e mewēmtēn? ²³ Ahéé adé dyam ásad, áhób wéé, ‘Nlagséné wε mbéb,’ káa áhób wéé, ‘Syāá ásē, ébooted akε?’ ²⁴ Bon mēlūmēd nyé mēé, Mwān-a-Moonyon awóó kunze álagsen mbéb á nkōnsé.” Héε álāngéé ane mod awě awédé eped aá, “Nlānge wε nén mēé, syāá ásē, étéd nímōn mekále, ésúε’ á ndáb.”

²⁵ Abwōg-ábwōg ane mod anhidé ásē áfīnté e bad, atéd nímē mekále, ásūē-’ε mó á ndáb, ákag ákēmtē Dyōb. ²⁶ Menyáké ménkōb moosyāál awě ambé áhed. Héε bébóótédé Dyōb akēn ne mbwóg áte bán, “Sēnyíné akan dé menyáké chii nén.”

Yesue achénlé Leviε
(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷ Ambīd e nē Yesue ansyāá áhed. Ade ákagké nē, annyín nsaad-a-tááε nhóg bán Leviε. Leviε andyéé ásē á ndáb echē ákóbáá tááε áte. Héε Yesue álāngéé mó nén aá, “Hidé mε.” ²⁸ Dóó Leviε átyéémé ámīn, áchēnē chōm ésyāāl áhīdē-’ε mó.

²⁹ Bōōb-pōó, Leviε anchāg sājkalaa a ngande áwe ndáb á dīn áde Yesue. Besaad bé tááε híin ne bad bémpēe bémbē áhed. ³⁰ Héε Befarisia ne ábāb bemeléede bé mbéndé bényonγεé áte wéε Yesue ábē bembapεε, bésēdtē bó bánken, “Cheé ékáá bon nyāābe besaad bé tááε ne bebel bé mbéb bémpēe nyédyāg

ndyééd, nyé mwāg-ke mīm hōm ahóg?” ³¹ Yesue antimtén bó ne ngan aá, “Bad ábe bédyéé bwām béetógneneé mod-a-bwel. Bad ábe békonle’ bóo bétógnéné mod a bwel. ³² Nyébii nén bán, meépedé áchéle bad ábe békóbnédé á’sō é’ Dyōb, bon pedé áchéle bebel bé mbéb méé bésóg mbéb abel.”

Nsɛdtéd t̃ngene

adid á ỹl nzaa á mekáne-tê

(Mat 9.14-17; Mak 2.18-22)

³³ Befarisia bémbād ahób bán, “Bembapee ábe Jone béménténé ỹl nzaa adid á mekáne-tê. Melemlem né-’aá Befarisia ábāb bembapee bómpē bébeléé. Cheé ékás bon ābōñ bédyāg ndyééd, bémwāg-ke mīm?” ³⁴ Yesue ankwentén bó ne ngan aá, “Chán bad ábe belébpé á ngande e e’wóngé béhele bédidé ỹl nzaa á mekáne-tê áde mod awē akude sómbé ádii adé ne bó? ³⁵ Bon epun épě éche békobénné bó mod awē akude sómbé. Echē epun dōo bédidté ỹl nzaa á mekáne-tê.”

³⁶ Yesue anláá bó ngan aá, nzé mod ahóbe aá, mónabpe’ mbóté, eeséléé eped é abad áyāle mbóté ekóólé bon ánabnáád mbóté e nchun. Nzé abelé nê, né asalé mbóté ekóólé. Ké eped ékōōlē-’ε éetāngánné ne mbóté e nchun. ³⁷ Melemlem nēngáne mod éetēdē mīm mékōōlē se ahé mó á nchun mé ntyág, se ápen. Ayāle nzé abelé nê, né mīm méhōd káōñ ntyág rýéd, mīm mémād asyoge, ntyág-ke ámpē mbéb. ³⁸ Bétāngéné béhé mīm mékōōlē á apom dékōōlē. ³⁹ Bad ábe bó-’ε bémwāg mīm, béemaá’é mīm mé nchun amwé se béhéde mékōōlē. Bébele béhób bán, “Saá mé nchun móo mébóó-yé?”

6

Nsɛdtéd t̃ngene abel dé nsón

á mbwe-mé-nkóme-áte

(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹ Mbwe nhóg Yesue ne ábē bembapee bétómé’áá á nzag e ngun-tê. Nén démbē á mbwe-mé-nkóme-áte. Abē bembapee bēmbootéd e’sóg é’ ngun apád, bépāgke’, bédyāg. ² Nguse é Befarisia bényíné-’aá nê, bon bésēdté bó bánken, “Cheé ékás bon nyébelé akan áde mbéndé éebageé kunze ábel á mbwe-mé-nkóme-áte?” ³ Héé Yesue mó-’ε ásedtéé bó aáken, “Nédē nyéēláá’é á kálag e Dyōb dyam áde kñ Dabide ámbenlé áde nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ε? ⁴ Ansól á Ndáb-e-Dyōb mó ne bad ábe bēnwoón mó, atéd e’wele ábe é’bédé nde e Dyōb, adyé. Bon echēd mbéndé éebageé mod ké nhóg kunze ádyē ábē e’wele étōmēé prise. Mwēn andyé, ábē-’ε káōñne bad ábe bēnwoón mó donje.” ⁵ Yesue ambádé bó áte aá, “Mwān-a-Moonyon awóó nkamlēn káōñne ámīn e mbwe-mé-nkóme-áte.”

Yesue achõjté mod awě ekáá éwédé
(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ Epun émpēe Yesue ankě á ndáb e mekáne. Ambootéd bad ayáged. Nén ámpē démbē á mbwε-mé-nkóme-áte. Mod nhóg-ke ambé áhed awě ekáá émbáá éwédé. ⁷ Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bénóné'áá mó chodchod, ányín nzé ádíđ ane mod bwám á mbwε-mé-nkóme-áte, ábel nén békóben mó awusé. ⁸ Yesue mó-'ε anchēm bó mewēmtēn áte. Héε Yesue álāngéé ane mod aá, "Hyě étyéem áfintē hén." Ane mod anwógén mó. ⁹ Dóó Yesue ásedtéé bad aá, "Nyéláa me ké édé mbéndé ábel mbon á mbwε-mé-nkóme-áte, káa ábel mbéb. Edé mbéndé áson alongé á mod, káa áwúu mó?" ¹⁰ Ahóbe nē, anone-'ε bad á mesó. Dóó álāngéé ane mod aá, "Sálé ekáá áte." Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyéé mó bwám ámpē. ¹¹ Nén dénkóbēd Befarisia ne bemeléede bé mbéndé ekan áte, béhəgké mó ápid mó mekáá.

Yesue apwεdé bembapεε bé
nlomag dyóm ne bébe
(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ambíd e póndé Yesue ankě á ekone mín ákáne. Ankáné nkuu nsyāēl kááh ne mbwεmbwε. ¹³ Bon áde bin é'kénlé, anchélé ábē bembapεε, ápwεdé dyóm ne bébe áwab tntē, áchəgé bó aá, bembapεε bé nlmag. Abē bembapεε bé nlmag bébédéε, ¹⁴ Simōne awe ámbagké đin aá, Petro, bó mwānyan Andreyā, Simōne, Jakōbe, Jōne, Filibe, Batolomyo, ¹⁵ Matyo, Tōmase, Jemse mwān awě Alfōse, Simōne mod a kán, ¹⁶ Judase, mwān awě Jemse ne Judas Iskariōde awě antīm Yesue asóm.

Yesue ayágté, achõjté-'ε ndun e mod
(Mat 4.23-25)

¹⁷ Dóó bóobe bembapεε bésyógké á ekone sé, bēpag á hōm áde átánlé. Béntān bembapεε bémpēe híin ne ndun e mod áhed. Ene ndun e mod embíd á mbwóg e Judeya-tē esyāēl, á Jerusalem, káhne á myad mé Tire ne Sidōn á nkin mé edíb é nkwe. ¹⁸ Bēmpě nē áwóg Yesue eche póle, ne ábel nén ádíđ bad ábe bēkonle bwám. Adidé'áá bad ábe edəádəh bé mbéb é'tágté'áá bōmpē bwám. ¹⁹ Mod téé ahεdáá aá mó nsidtn mó ngáne émbēē bán, ngine ebídé'áá mó á yāl echē edidé'áá bad bwám.

Mekan mé nnam ne mé medim
(Mat 5.1-12)

²⁰ Héε ábóótédé ábē bembapεε akalēn aá, "Nnam mbē ne nyé betóótōkē bé bad áyāle nyédé ásē e nkamlēn ní Dyōb.

²¹ Nnam mbē ne nyé ábe nyédé nzaa bóob, áyāle Dyōb dékōdēd nyé.

Nnam mbê ne nyé ábe nyélebe bɔɔb áyāle nyéēwɔ́.

²² Nnam mbê ne nyé nzé édé bán ngáne nyéhídéé Mwān-a-Moonyon, bad békóó nyé, bébáa nyé á yāl, bésyáa nyé, béchəge-'ε nyé mīn mé mbéb. ²³ Nyéwóge bwám, nyébwεen ámīn nímé mbwε, áyāle nsábe míme nyékudté ádyōb ríchábé ámīn. Melemlem nê dɔɔ besáá bē' bɔɔd bɔmpē bésyáá'áá bekal bé'dəádəŋ.

²⁴ Bɔŋ édé ngəl ne nyé ábe nyédé nhɔn, áyāle nyémaá echēn ndε akud.

²⁵ Edé ngəl ne nyé ábe nyékódé bɔɔb, áyāle pónde ěpě echē nyétaké nzaa.

Edé ngəl ne nyé ábe nyéwɔɔ bɔɔb, áyāle nyéēlēb, nyéchīi-'ε.

²⁶ Edé ngəl ne nyé nzé moosyáál ákēmtε nyé. Nê dɔɔ ábāb besáá békémtáá bekal bé'dəádəŋ bé metóm.

Nyédəŋ bad ábe békóó nyé

(Mat 5.38-48, 7.12a)

²⁷ “Bɔŋ nlánge nyé ábe nyéwóglan mε hén bɔɔb mεé, nyédəŋ bad ábe béhede nyé kɔkɔɔ, nyébenle-'ε bad ábe békóó nyé mbon. ²⁸ Nyénamed bad ábe bésyāŋtad nyé, nyékānnad-tε bad ábe bébεle nyé nhel mé mekan. ²⁹ Nzé mod abɔmε wε abén á akəg, ékunnéd mɔ ádíníí ámpē. Nzé mod akōbné wε mīmōŋ nkobe, weebāŋné mɔ ké echon sôte. ³⁰ Kénzée awē achómé wε chōm, bεé mɔ. Mod ké ahée-'ε awē adumné wε bwēm, weéhεdné mɔ bó ámbíd. ³¹ Kéchée éche édáá wεé bad bébεl áwōŋ, ébεl chɔ áwāb.

³² “Nzé nyédəá bad ábe bédáá nyé bēnpεn, né mekenag méhéé nyékudté ne nê? Kááŋne bebel bé mbéb bɔmpē bédəə bad ábe bédáá bó. ³³ Nzé nyébele mbon dásɔ wεε bad ábe bēbenle nyé mbon bēnpεn, né nsyáŋ ríhée nyékudté ne nê? Kááŋne bebel bé mbéb bɔmpē bébεle nê. ³⁴ Nzé édé nén bán bad ábe nyélyágé nlém bán bɔmpē bēbāl nyé bwēm bēnpεn bóo nyébálee bwēm, né nsyááŋ ríhée nyékudté ne nê. Ké bebel bé mbéb bēbále baáb ngáne bēbí bán bɔmpē bēbāl bó melemlem. ³⁵ Bɔŋ nyédəŋ bad ábe béhede nyé kɔkɔɔ, nyébenle-'ε bó mbon. Nyébále-'ε bad bwēm ésebán nyésine dyamyam ámbíd e nê. Nê débēl Dyōb ábe nyé nsábe míme ríchábé á mīn, nyéchəgnéd-tε bán, bán bé Dyōb á Ngum. Nyébīi-'ε bán, Dyōb ádé ngəl ne bad ábe béēsāgnān Dyōb, ne ábe bēbēbé nlém. ³⁶ Nyéwōŋ nlém rí ngəl melemlem ngáne awēn Titée áwóó nlém rí ngəl.

Nyaa echē bad bēbidtéé mbaku

(Mat 7.1-5)

³⁷ “Nyéekáádté bad, bɔŋ Dyōb dɔmpē déekáádtε nyé. Nyéehóbé bad, bɔŋ Dyōb dɔmpē déehōbē nyé. Nyélagsan bad bɔŋ Dyōb dɔmpē álagsan nyé. ³⁸ Nyébage bad, bɔŋ Dyōb

dómpē ábage nyé. Akab áde nyékudté, békīn dó, bépuméd-te dó ámīn, kááη ásyogke, boη bépémtéd nyé. Melemlem mé nhəgtéd níme ébénlédé mó Dyōb dómpē débénlédte.”³⁹ Yesue ankalé bó ngan aáken, “Mod awě akwedé ndím ahēle alyágéd waáb mod a ndím-ε? Bó bad bébε béehúnné ebíi-ye? ⁴⁰ Mwán-a-ayáge eetóméé mod awě ayágte mó, boη kénzée awě amadé ayáge áte, abelé abé ndágke eche awe meléede.

⁴¹ “Cheé ékóá boη éwāmsān mwă púuted anyín á dīd á wēn, ésebán ehēle nkog níme níde emōη á dīd anyín? ⁴² Chán ehēlese eláá mwānyoη wée, ‘Amúē, mwě, ríhūd wε mwă púuted á dīd’, áde wéēnyīnēē nkog níme níde mmōn á dīd? A-bedogbad! Sébé éhūd nkog níme níde mmōn á dīd, dóo wétōηé púuted echē edé mwānyoη á dīd anyín, boη ehúd-te chó.

A epum dóo bécheméé bwel

(Mat 7.16-20, 12.33-35)

⁴³ “Alín á bwel á bwām déebelée-se áchyáá e’pum bé mbéb. Alín á bwel dé mbéb-pe déechyāā’é e’pum é’ bwām. ⁴⁴ A epum é bwel dóo bécheméé alín á bwel. Ebyééné bwām bán, béēpādēē ngun á yāl e mbísaη káa besabé á yāl e mewāη. ⁴⁵ Mod a bwām abele bwām áyāle é’bīde mó á nlém-tē wée bwām ékóηnéde. Mod a mbéb-pe abele mbéb áyāle mbíbidé mó á nlém-tē wée mbéb nkóηnéde. Edé nē áyāle, mam níme ríloné mod á nlém-tē, mó-’á mébīde mó á nsəl.

Belōη bé ndáb bébε

(Mat 7.24-27)

⁴⁶ “Chán nyéchəgée me pónde tée bán, ‘A-Sāη, A-Sāη,’ boη nyéebēlē dyam áde rílanğéé nyé? ⁴⁷ Mod tée awě apedé áwem, awě awóge ábēm e’yale, boη ábelé-’ε ngáne ríhóbeé, mēhəgtén nyé nyaa e mod echē ákóó abé. ⁴⁸ Adé nēe nlōη-a-ndáb, awě anlímé mekon mé ndáb se ásē, ásūmē ene ndáb eláá mín. Edīb énlōnē, éból mó á ndáb-te ne ngine, boη énkēnhēnlé chó apāη, áyāle ambíi chó alōη. ⁴⁹ Boη kénzée awě awóge ábēm e’yale boη eébele ngáne é’hóbeé adii nēηgáne mod awě anlōη ndáb ésebán asumme chó. Ade edīb ébólé mó á ndáb-te, ene ndáb enkwě melemlem mé pónde, epáá-’ε nyaa eche ekamé ahəgtēn.”

7

Yesue achōηté mbəledε

awě mod ambáá a sánze

(Mat 8.5-13)

¹ Bad bésyāēl bēnwōg nímén mekan níme Yesue áhóbe’áá. Ade amáá mó ahób, ankē á dyad á Kapenahum. ² A dyad-tē wē, mod ambáá a sánze é Roma ambé awě akamlan mbwókel e sánze. Awě mbəledε nhóg awě ándəηgé ákónlé’áá kóáη áhédé

awé. ³ Née ane mod ambáá a sánze áwógé Yesue dúu, anlóm belyáged bé dyad aá béchênled mó Yesue, áhye áhood awé mbaledé. ⁴ Bépédé-'aá wée Yesue, bon béchāá mó ne nlém nhóg bán, “Hyě éhébe ane mod. Adii mod awě atāngéné nímon nhébe akud. ⁵ Adəə áđəd alonj á bad, alónge-'e syānē ndáb e mékáne.”

⁶ Yesue anwoón bó. Bon áde ákwógé ape á ndáb wée ane mod ambáá a sánze, dōo mod ambáá a sánze ne álóméé baáb wée Yesue ámpē aá, bēláa mó bán, “A-Sān, weétagtē we yāl, mmēn meékwognedéé ákob we nken áwēm ndáb. ⁷ Nén ábélé menkēnhenlé ké ape áwonj e'só. Bon ké eyale chōo wénhōbpē, awēm mbaledé ádyéé bwām. ⁸ Mmēn ndii mod awě adé ásē e nkamlēn, mmēn-ne nwóó sánze éche níkamlanné. Nlānge póg méé, 'Kǎg', ékǎg-ke nē dēn. Nlānge empée méé 'Hyǎg', éhyǎg-ke nē dēn. Nzé nlānge awēm mbaledé méé, 'Bēl échéń', ábélé-'e nē dēn.”

⁹ Ade Yesue áwógé nē, yāl enkóm mó áte. Héé ákúnné e'só wée echonj é bad éche éhídé'áá mó, álāngé bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé méé, meényīnēē mod á alonj á Israel ké nhóg awě awóó nyaa e adúbe echē anén nken-e-mod áwóó.” ¹⁰ Atim áde bad ábe bēnlōmmē bétímé ámbíd á ndáb, bēntān nēngáne ane mbaledé ámáá bwām adyēe.

Yesue apuúdté nkúd a mmwaád mwān

¹¹ Eebeméé áte* Yesue ankě á dyad áde béchəgēé bán Nain. Abē bembapēé bēmbē ne mó ne echonj é bad. ¹² Ade ápédé benben ne mmwe ní dyad, bad bēmbídēn ndim ní mod níme mémbē mpəm ní mwān níme nyaá. Nyaá abédé nkúd a mmwaád. Ndun e mod echē embíd á dyad-tē, embé ne mó. ¹³ Ade Sāngú Yesue ányíné ane mmwaád, ankóbtén mó etyəg. Dōo álāngēé mó aá, “Lénéd awé!” ¹⁴ Ansídé á'só, ásitén mekále níme bēmpēmē ndim ní mod ámīn. Bepém bentyéem. Héé áhóbéé aá, “A-kódemod, nlānge we nēn méé, syəə ásē.” ¹⁵ Dōo ane kódemod echē anwé ésyāngé ásē, bon ébootáád dyam ahób. Héé Yesue ábágé mó wée nyaá.

¹⁶ Mbwóg ménkōb moosyəəl, békēmtē Dyōb bán, “Nkal é'dəədənj ambáá abídé áwəd tīntē,” bēhōbē-'e bán “Dyōb ápíídé ábē bad!”

¹⁷ Mmēn nkalanj tāngene Yesue ménwōgnēd mbwóg e Judeya áte esyəəl ne melonj níme médé benben.

Jone, Ndusené alómé abē bembapēé wée Yesue (Mat 11.2-19)

¹⁸ Bembapēé ábe Jone bómpē bēnwōg nímén mam. Héé békíí mó aláa. ¹⁹ Dōo átédé bébe, alómé bó wée Yesue, aá béseded

* 7:11 Eebeméé áte: Donje á kálag dé'só éwóó: Née bīn é'sāngé.

mó nén bán, “Wε-εé edé ane awě Dyöb áhóbé aá mós̄lōm-ε, ngé sébê sésine’ mod ampée?”

²⁰ Abê bad bépédé-’aá wée Yesue, bélāngē mó bán, “Jone, Ndusenε alómé sé áwōη aáken, ‘Wε-εé edé ane awě Dyöb áhóbé aá mós̄lōm-ε, ngé sébê sésine’ mod ampée?” ”

²¹ Póndé eche bépédé áhed nê, adidé-’aá ekud é bad bwám ábe bétágnáá nkole nyaa ne nyaa, ábe bēnkūd medim ne bad ábe e’daádəη bé mbéb é’bédé áte. Ambēl bad híin ábe bēnkwě ndím bényinne’. ²² Héε átímtanné Jone ábē bembapεε aá, “Nyétime’ ámbíd, nyéke nyéláa Jone mekan níme nyényinné díd ne níme nyéwógé. Nyéláa mó bán, bad ábe bēnkwě ndím bényinne’, ábe bésyágté-’aá békag bwám, ábe meləη ménkōbpē bésáá.† Abe bēnkwě ndóg bēwógne’, ábe bēnwē, bēpuude’, nkalaη ní bwám-mε ámpē níkalte’ wée betóótōkē bé bad. ²³ Nnam mbê-’ε ne kénzée awě eéhəηlene nlém á abum təηgene mε.”

Yesue aláηgé bad nyaa e mod echě Jone ádíí

²⁴ Ade mésénze níme Jone nímaá atim ámbíd, Yesue ambootéd ndun e mod echě embé áhed akale təηgene Jone. Ansédéd bó aáken “Póndé echě nyémbídtē áke dé atán Jone á ehyáηge, cheé nyéwēmtēnnē bán nyéēnyín? Apab á chyaá áde epub éságtεé-ye? ²⁵ Cheé nyēnkεé anən? Mod awě ahédé kase é mesan-ε? Nyébíí nén bán, bad ábe bēwáa’ kase é mesan, boη bétəgné-’ε yəl, bēdyεε dásō á ndáb é kəη. ²⁶ Cheé-ō nyēnkεé anyín? Nkal é’daádəη mós̄o nyēnkεé anyín-ε? Nê dēn! Ne mbále, nlāηge nyé mεé, nyényíné mod awě atómé nkal é’daádəη. ²⁷ Jone mó adé ane awě bēhóbé-’aá áde bétélé e’yale ábe Dyöb áhóbé aá, ‘Nóné’, nlóme nímmém mésénze níme mésēbē wε á’sō, áboηsen wε nzii.’

²⁸ A mbále mod ké nhóg awě abíde á abum dé mmwaád eetóméé Jone. Boη ké nê, mod awě adé ndimten átíntē e bad ábe bédé á nkamlen ní Dyöb, adé etógnén tómaa Jone.”

²⁹ (Bad bésyāāl ábe bēnwōg chōm éche Yesue áhóbé, kəηne besaad bé táase bēnkwentén bán ntii ní Dyöb ní təηgéné, áyāle bēnkūd edusen éche Jone. ³⁰ Boη Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bēnchīm yəl kəηne ntii ní Dyöb áyāle bēmbāη edusen éche Jone akob.)

³¹ Yesue ambád ahób aáken, “Cheé méhəgténné nyonηel é bad e’chii? Chán bēn békóó abé? ³² Bédii nēηgáne bēndem ábe bēdyéé á dyad-tē, boη bēlébpē nhóg ne aníníí bán, ‘Sétóηgé nyé e’loη, boη nyéeságéé. Sēkónné nyé nkəηgé ní kwééd, boη ké nê nyéēchyē’ é awé.’

† 7:22 Asáad á yəl: Nzé meləη ménkōb mod bétédé-’aá mó née mod awě eesáa. Bébéné-’aá mó bán eesité wée bad bédíí.

33 Ade Jone, Ndusene apédé, eéyoke'aá ndyééd adyé, eemwáge'aá-'e mĩm. Nyébootéd ahób bán, 'Edəádəŋ é mbéb édé mó áte!' 34 Mwān-a-Moonyon apedé, ádyāg ndyééd, á mwāg-ke mĩm, nyéhōbē bán, 'Nyénōne mó, adəá ndyééd bwāmbwam. Mmwé mĩme ngēn, awonje belad bé táase ne bebel bé mbéb.' 35 Bon káŋ ne á asóg, mod téé awě abíi dyam abelé ahób aá, nzii e Dyōb etāngéné."

Mmwaád awě bēlāgséné mbéb

36 Farisia nhóg anlébé Yesue aá ahye ádyē ndyééd áwe ndáb. Ade apédé áwed, andyēé ásē, ádyē ndyééd. 37 Mmwaád nhóg mó-'e abédé á dyad-tē wē, awě abédé mbelé-mbéb. Awóg áde áwógé bán Yesue adyāg ndyééd á ndáb e Farisia, ampēn apom á dyōg dé elod é bwām áhed. 38 Anyogén ásē benben ne mekuu nĩme Yesue, ábootéd achii, ásəbté' mó mekuu ne mėsod. Ampíné mó mekuu ne échē esid é nló, ámwāá mó mekuu álúmed edúbé, anyōnlé-'e mó mekuu ne áde dyōg dé elod é bwām.

39 Anyín áde ane Farisia ányíné nē, anhób áwe nlém-tē aá, "Nzé nkal é'dəádəŋ mōs anén mod ānkonjé abé, né abágé'áá abíe' nyaa e mmwaád eche anén mmwaád awě akidtan mó ádíi ne abé áde áwóó, né abíi-'e nén aá anén mmwaád adii mbelé-mbéb." 40 Héé Yesue álāngéé mó nén aá, "A-Simōn ndəá wē mwā póle aláa." Farisia ne ankwentén aá, "A-meléed, cheé édé? Kāg á'sō, éláa me." 41 Dōó Yesue áhóbéé aá, "Mod nhóg abédé awě abálé'áá bad ngáb. Ane mod akálé'áá bad bébe melúm. Akálé'áá nhóg móom mé e'kálé métáan, aníníi-'e e'kálé étáan. 42 Bó modmod bēnkēnhenlé atuē. Né-ōó anlāgsén bó mod téé áde alúm. Bōob-pōó, áyāle bó bad bébe, nzé-módé édúbpé wéé ātōmtēn mó adəŋ?" 43 Simōne antimtén mó aá, "Ndúbpé meé, ane awě alúm déntōmtēnnē achab ámĩn." Dōó Yesue áhóbéé aá, "Etāngéné."

44 Dōó ákunneé wéé ane mmwaád, bon álāngē Simōne aá, "Enyíne anén mmwaád-e? Ade nísólé áwōŋ ndáb, wenkēmbaá me mendib wéé nĩwobned mekuu. Bon anén mmwaád asānté me mekuu ne nĩmē mėsod, apíné-'e mó ne échē esid.‡ 45 Wenkēnháá me tāl, bon taa mensól hén, eésógéé me mekuu anyole. 46 Wenkēnwógédté me dyōg á nló ákob me nken, bon awógté me dyōg dé elod é bwām á mekuu. 47 Edəŋge é ngíne éche anén mmwaád álúmté, édé nhəgtén ne alagsen áde ákúde áyāle ekud é mekan mé mbéb éche ábélé. Mod-te awě béebudéé mbéb alagsen, eébūdēē edəŋge alúmed." 48 Héé Yesue álāngéé mmwaád ne aá, "Ekudé alagsen dé mbéb áyāle mbéb nĩmōŋ nĩsýāēl." 49 Bad ábe bóbōó bedyágé'áá ndyééd

‡ 7:44 A mbwóg e bad bé Israel, nzé mod akobé'áá mod nken, antāngén mó mendib abe áwobe mekuu, ahé mó tāl, awógéd-te mó dyōg á nló.

bênsɛdéd yǎl bǎnken, “Ebál é mod éhéé chén éche éwóó kǎŋne kunze álagsɛn mbéb?” ⁵⁰ Yesue anláá mmwaád ne aá, “Adúbe áde éwóó áchóŋtɛ wɛ, kǎg ne nsaŋ.”

8

Nguse é bebaád éhide Yesue

¹ Ambíd e nê Yesue ambootéd ake myad ne myad, mémháá ne mésad. Akagé’áá, ákalé’ nkalanŋ ní bwám mé nkamlɛn ní Dyöb. Akééné’áá ábē bembapɛɛ dyòm-ne-bébe. ² Bebaád ábe e’dáádəŋ bé mbéb bémbeɛ áte ne ábe békónlé’áá nkole mémpɛe, boŋ áchōōd bó, bómpɛ bémbe á echoŋ. Abē bebaád bēbédéɛ, Maria mmwaád a dyad á Matala awě ánhūdtē e’dáádəŋ bé mbéb saámbe á yǎl, ³ Joanaa, mmwaád awe Kusa, mod awě abédé nló áyāle bembəledɛ ábe Hɛrɔde, Susanaa ne ekud é bebaád bémppɛe. Abē bebaád bēbénládtáá ábab bwɛm bɛn, bétəgnán Yesue ne ábē bembapɛɛ.

Ngan e mbál-e-bū

(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴ Ekud é bad émbíd dyad ne dyad tée áhyɛ dé anyín Yesue. Ade béléádné áte nê bɔɔb, ankalé bó ngan nén aá, ⁵ “Nkwɛl-ɛ-nzag nhóg ankɛ mbál asob á nzag-tê. Ade ásobéé mó nê, donge dénhūn á nzii-tê, betóm bé nzii bémad mó akəgted ámín, menɔn mómpɛ mémad mó asəmted. ⁶ Donge dé mbál dénhūn á eláá mín. Mmê ménkōb, boŋ ménhyēlē áde méepedɛé akwog, ngáne édíí bán ndɔɔb e eláá mín eékongéé mendíb. ⁷ Donge ámpɛ dénhūn wéɛ mekôd médíí. Néɛ bóɔbɔ́ békwoḡɛ, mekôd ménkāŋ ábê bwɛm. ⁸ Mbál mémpɛe méntān ndɔɔb e bwám. Mênkwōḡ, níchyáá-’ɛ bwāmbwam. Donge dé e’sóg dénwālē mbwókel é mbum.” Ade Yesue ámadé nê, ambád áte aá, “Kénzée awě awóó metúu áwóge’.”

Chöm éche ékǎá boŋ Yesue ákalé’ ngan

(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

⁹ Ambíd e pónde, Yesue ábē bembapɛɛ bēnlāā mó bán, átógned bó ene ngan. ¹⁰ Héɛ álāŋgeé bó nén aá, “Dyöb ábágé nyé kunze ábíi kun é nkamlɛn ní Dyöb. Boŋ bad ábe belyágé ásē, bėwōḡ chó néɛ ngan ábel nén, bényíne’, boŋ béecheméé, bėwóge’, boŋ bėésōŋtānnē.

Yesue atóḡké ngan e nwén-é-mbál

(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹ “Bɔɔb-pɔ́, nítógned nyé ene ngan. Mbál nídíi Eyale é Dyöb. ¹² Mbál níme ménhūn á nzii-tê nílúmte bad ábe bėwóge eyale é Dyöb, boŋ ámbíd e pónde Devəle áhyɛ ahúd bó chó á nlém-tê, ábel nén bėédūbpɛ Dyöb se békūd e’sóosəŋ. ¹³ Mbál

míme ríhúné á meláá-tê rílúmte bad ábe, nzé béwóge Eyale é Dyöb, békobe chó ne menyinge, bonj éché eyale ééwēnādtē bó á nlém-tê. Bédúbpe Dyöb á esóh é pónde bonj á pónde e mekágsen bédol yál ámbíd. ¹⁴ Mbál míme ríhúné á mekádtē, rílúmte bad ábe béwóge Eyale é Dyöb, bonj kásh ne á asóg, mpúlé mé nkōhsé, abud á bwēm awóh, ne menyinge mé nkōhsé ríkánj bó nlém áte. Nê ákəə', béehelée kase e e'pum achyáa. ¹⁵ Mbál míme mó-'ε méntān kase e ndəəb, rílúmte bad ábe béwóge Eyale é Dyöb ne nlém rísyāēl, békōō-'ε chó á nlém-tē. Nê ábele' béwesān kásh béchyáá e'pum.

*Nzé béchódé etrukánj, béekonjéé chó
(Mat 4.21-25)*

¹⁶ “Modmod eémāā'ε etrukánj achod se ákōō chó á ebwəg-sé, káa atibéd chó á anəh sé. Abelé ákēlē chó dāsə ámín, ábel bonj kénzée awē asóle á ndáb, anyíne ekíde. ¹⁷ Dyam téé áde áde á e'konjéd-te débíd á nhéné. Kéchée-'ε éche énsəóm á e'konjéd ébyēen, ébíd-te á enyēn. ¹⁸ Né-óó, nyétéd pónde ngáne nyéwóglanné. Kénzée awē awóó nsəhten rí kun é nkamlen mí mín, Dyöb débād mó rímé nsəhten abe. Ane awē mó-'ε eewóó, ábəd ké éche áwémténé aá mówōō.”

*Túmbé eche Yesue
(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)*

¹⁹ Bəəb-pəó, áde Yesue nyaá ne baányanj béhyédé mó anyín, bénkēnhēnlé mó ape benben, áyāle etál éébēdeé ngáne ndun e mod énləhndé mó. ²⁰ Dóó bad bélāngéé mó bán, “Pón nyóó bəəbe baányonj bétyéémé á ebwóg, béhede-'ε we anyín.” ²¹ Héé Yesue átimtanné bó nēn aá, “Bad ábe béwóge eyale é Dyöb, bébelé-'ε ngáne éché eyale éhóbéé, bəó bédé awem nyaá ne ábēm baányanj.”

*Yesue ahóódté ekudkud
(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)*

²² Mbwe nhóg Yesue ansól á bəle-tē ne ábē bembapee, aláá bó aá, “Syāá déchabe ped e edib eníníí.” Dóó bébwógké eke. ²³ A eke-tē wē, e'chó bénkōb Yesue. Hē dóó ekukud étáné bó áfíntē e edib. Mendíb ménsəl bó á bəle-tē kásh, mam mébéén bó ebébtéd. ²⁴ Héé békíí Yesue anyem ásē bonj bélāngē mó bán, “A-Sánj, a-Sánj, pón syāné dewág-ōó!” Dóó anyémmé ásē, ákānné ekukud éched áte, éhóó-'ε. Edib éche éhódé'áá áte chómpē énsōg ahod. ²⁵ Dóó ásedtéé bó aáken, “Néde nyéedúbpeé me-ye?” Nēn dénkōbéd bó mbwóg, yál-le enkóm bó áte bwám bwam bésédté nhóg ne aníníí bánken, “Ebál é mod éhéé chén, éche ékamlan káshne ekukud ne mendíb, kásh béwōgnē-'ε mó?”

*Yesue achōjté mod a Gerasin
awě e'dǎǎdǎj bé mbéb bém̄bēē áte
(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)*

²⁶ Yesue ne ábē bembapεε bēnchabé edib, bootya á Galilia, bépē á múde nímíníí, á mbwóg e Gerasin.* ²⁷ Ade ábídé á nkin ambomén mod a dyad nhóg awě e'dǎǎdǎj bé mbéb bém̄bēē áte. Ebédé etún é pónǎde áde ane mod éēhǎge'aá mbóté. Eédyεε'aá ké á ndáb-te, nzése á soóbadε. ²⁸ Anyín áde ányíné Yesue, ankwě mós á mekuu ne esaád á nsəl, ábōnē aá, "A-Yesu, Mwǎn a Dyōb á Ngum, chee sóo déwōjné? Sōn, weekógsán mε." ²⁹ Nē démbē áde Yesue ámáá e'dǎǎdǎj bé mbéb akamlɛn aá, é'bíd mós áte. Ngen ne ngen, nzé e'dǎǎdǎj bé mbéb bēnsəl mós áte, ké á mehanǎge dós ámbēē, apádtádtáá bengǎbengǎbē ábe bēhédé mós á mekuu ne mekáá, boj edǎǎdǎj é mbéb ékεεné mós á ehyǎnge. ³⁰ Yesue anseǎdéd mós aáken, "Chán đin ádíí wε?" Ankwentén aá, "Amuteε." Anhób nējǎgáne e'dǎǎdǎj bé mbéb híin bēnsōnlē mós áte. ³¹ E'dǎǎdǎj bé mbéb ábed é'cháá'aá Yesue bán, eehúnté bós á echóg échē éewóo asóg,† ³² Esog é nguú ebédé áhed édyǎg medyé á mbám mé ekone. Dós ábē e'dǎǎdǎj é'cháá'é Yesue bán áteǎde bésəl ké á esog é nguú-té. Dós Yesue ábágé bós kunze. ³³ Abíd áde e'dǎǎdǎj bé mbéb bē é'bídé ane mod áte, bēnsəl échē nguú áte. Dós nguú éwúbpé ásē, ényǎgté' á e'láá bé nkin mé edib, éhún á edib-té, éhó'-ε. ³⁴ Ade benǎn bé nguú bényíné nē, béntōm mehélé, békag bėkanlé bad nkalan á dyad-té ne á mebwóg nime médé benben. ³⁵ Awóg áde bad bėwógé-'aá nē, bėbwógé-'ε ásē áke dényín dyam áde ábėnlédé. Bėpėdė-'aá wēε Yesue ámbēē, bényín ane mod awě ánhūdtē e'dǎǎdǎj bé mbéb áte ngáne ádyéé mós á akėb, áhédé mbóté á yǎl, ádyēē-ε bwám. Dós mbwóg rıkóbé bós. ³⁶ Bad ábe bėnnyínēn đid bėnkalé bós ngáne Yesue áchójté ane mod. ³⁷ Héε bad bé mbwóg e Gerasin bėlanǎge Yesue bán ásyǎə áwǎb ndǎǎb, áyǎle mbwóg ní ngíne ménkōb bós. Dós ásólé mós á bǎle-té, boj ásūē'. ³⁸ Mod awě bėnhūdtē e'dǎǎdǎj bé mbéb áte anchán mós aá búmō bėkag, boj Yesue antiméd mós ámbíd aá, ³⁹ "Timé' áwōj dyad, éke ékanle bad ndǎle a dyam échē Dyōb ábėnlé wε." Ane mod ansú á dyad, ákag, ákanle mod téé dyam áde Yesue ábėnlé mós.

*Yesue apuúdté ngǎndéré póg
áchōōd-tε mmwaád ampée
(Mat 1.18-25)*

⁴⁰ Ade Yesue áhúú, ndun e mod enhyě mós asǎgnɛn ne menyinjε ngáne émbēē bán bėsiné'aá mós. ⁴¹ Héε mod nhóg

* **8:26** Gerasin: Donje á kǎlag dé'só áwóo Gadara, émpēε-ε éwóo Gεgεsa. † **8:31** Ebíí: Mewēmten mémbē bad bán e'dǎǎdǎj bé mbéb bėbē á mbwóg á ndib e ebíí kásj né echab pónǎde e nkógsɛn epedé.

awě béchágé'áá bán Jairuse ápedé áwē. Jairuse abédé nhóg átíntê benkamlene á ndáb e mekáne. Ankwe Yesue á mekuu, áchāá mó aá, áhye áwe ndáb. Aá ⁴² nímē mpom ní mwān a mmwaád níhede awē.

Ade Yesue ákagké áwed, bad bēnləhned mó. ⁴³ Mmwaád nhóg ambé áhed awě akōnlé'áá nkole níme mekií mébidé'áá mó á yǎl pōndé ésyāāl. Mmē nkole níbedé mó á yǎl á etún é dyōm-a-mwé ne níbe ésebán modmod ahele mó bwām adid.‡

⁴⁴ Héé ábidé Yesue ámbíd, boŋ ásitén Yesue mesó mé nkobe níme ánwāá'é. Abwōg-ábwōg mekií ménsōg mó abíd á yǎl.

⁴⁵ Dóo Yesue ásedtée aáken, "Nzé-móde asidténe me?" Modmod enkēnkwenténné. Dóo Petro áhóbéé aá, "A-Sán, ngómē ndun e mod eləhnedé we, kóəŋ békāhéné-'e we."

⁴⁶ Boŋ ké nê Yesue anhób aá, "Mod akidténe me, áyāle nwógé ngáne ngíne ebíde me á yǎl."

⁴⁷ Ade ane mmwaád ányíne nê boob aá móshelée yǎl akoo, ámbíd Yesue á'sō. Anə'áá ne mbwōg. Ankwe mó á mekuu. Héé áhóbéé á'sō wée bad bésyāāl chōm éche ékáá boŋ ásitén mó, ne ngáne módyéé bwām melelem mé pōndé.

⁴⁸ Dóo Yesue áhóbéé aá, "A-mwān-a-mmwaád, adúbe ádōŋ ádíde we bwām. Kág ne nsan."

⁴⁹ A pōndé eche Yesue áhóbéé nê, dóo mod awě bélómé wée Jairuse ápedé boŋ áhōbē nēn aá, "Weétoŋné we Meléede ataged. Awoŋ mwān amaá mó awé."

⁵⁰ Yesue awógé-'áá nê, boŋ álāngē Jairuse aá, "Weewógé mbwōg! Dúbé dúbpén, né mwān ádyéé we bwām."

⁵¹ Ade Yesue ápedé wée Jairuse áwe ndáb, enkēnháá etál aá, mod ampée áhíd mó á ndábe éetóméé Petro, Jone ne Jemse, nchoo ne ane mwān sáá bó nyan.

⁵² Bad béchyé'áá, bélebé-'e. Yesue anláá bó nēn aá, "Nyéechyēē'. Ane mwān eewédeé, akúne kúnén."

⁵³ Bad bēmbotéd mó awōo, ngáne bēmbíí'é bán amaá awé. ⁵⁴ Héé Yesue áchəŋgé mó ekáá, boŋ áchəgé mó aá, "A-mwān, páde áse."

⁵⁵ Dóo edəádəŋ étímé mó á yǎl, apáde-'e áse ábwōg-ábwōg. Yesue anláá bó aá, bébe mó ndyééd, ádyé. ⁵⁶ Yǎl enkóm nyaá bó sán áte bwāmbwam, boŋ Yesue anláá bó aá, béekanlé modmod dyam áde ábēnléde.

9

Yesue alómé bembapee dyōm-ne-bébe

(Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)

¹ Yesue anchélé ábē bembapee dyōm ne bébe abwōg ahóg. Ambag bó ngíne ne kunze áhúd bad e'dəádəŋ bé mbéb áte, ne ámad nkole nyaá ne nyaá. ² Anlóm bó aá, béke békale nkalan mé nkamlen ní Dyōb, béchoŋte-'e bad. ³ Dóo álāngéé bó nēn aá,

‡ **8:43** Donje á kálag dé'só ébádé bán: Ammād chōm ésyāāl éche ánwōŋgē abébed wée bad bé mel.

“Nyéewánlé chömchöm á eke, ké ntón, ké ekwe, ké ndyééd káa ngáb, modmod eewánlé-’ε mbóté ébe. ⁴Ndáb ké ehéé eché nyésólé áte, nyédyεε áwēd-te kááj ne mbwε míme nyésyǝngéé. ⁵Dyad ké áhée-’ε áde béekobéé nyé nken, nyétēdē dó, nyékūd-te ebumbú á mekuu álúmed nén bán échab ebébtéd éñone bñn.” ⁶Héε bembapεε bébwógkε ásē, békǝg dyad ne dyad tée, békalé nkalaj ní bwām, bédidé-’ε bad bwām hóm ne hóm tée.

Herode atage áte

(*Mat 14.1-12; Mak 6.14-29*)

⁷Bǝǝb-pǝǝ Herode awē akamlánnáá alonj á Galilia anwóg mam mésyāāl míme mēmbenléd. Mewēmtεn métágé’áá mó áte áyāle bad behóg béhóbé’áá bán, jǝne apuúde, ⁸ábíní bán, Elaijaa atimé ámbíd á nkǝnsé, bémpēe-’ε bán, nkal é’dǝádǝnj nhóg a’bǝǝd mó atimé ámbíd á alonjé. ⁹Herode anhób áá, “Mēmbel bésēl jǝne nló. Nzée ampée níwógéé bán abele mímén mekan?” Nē dēmbēl ádǝnj áá mónyín ane Yesuε.

Yesuε adidté ndun e mod

(*Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jǝn 6.1-14*)

¹⁰Ade bembapεε bé nlomag béhúú ámbíd, bēnlāā Yesuε mam míme bébéle. Héε átédé bó bonj átimné bó á ahǝngé á hóm á dyad á Betsaida. ¹¹Ade amute á bad áwógé nē, dénhíd mó áwed, kááj betán mó. Ankob bó bwām, ákanlé bó póle e nkamlen ní Dyǝb, áchǝnté-’ε bad ábe béhéde’áá bwām adyεε. ¹²Ade ngukél épédé dǝǝ bembapεε bēlǝnge Yesuε bán, “Chené ábén bad, bétime’ á myad-tē míme médé benben, ábel béhed ndyééd ne hóm áde bēnaá’é. Ndyééd eesaá hén, e’nonj-’ε béesaá wée dédíí nén.” ¹³Héε Yesuε álǝngéé bembapεε áá, “Nyé bó nyébe bó chöm éche bēdyēē.” Dǝǝ béhóbéé bán, “Sēwóó e’wεle é’táan ne súu ébe. Ene ndyééd eéhēlēē bad bésyāāl akwog.” ¹⁴Mesǝngé mé bad ábe bébéde áhed mēmbē e’kálé é’táan. Bonj Yesuε anláá ábē bembapεε áá, “Nyélad bad áte, nyékab bó bonj akab tée ábē móom mé bad métáan.” ¹⁵Bēnkǝb bad áte ngáne ánhǝbpē. ¹⁶Héε Yesuε átédé ábē e’wεle é’táan ne échē súu ébe, ákabé áte, ásǝgnān Dyǝb bonj ábagé bembapεε áá békabpe bad. ¹⁷Bad bésyāāl bēndyē, békód-te kááj ene ndyééd élyǝg ásē, eche bēládé áte e’lónj dyóm ne é’be.

Nzé-módé Yesuε mwēn ákóó abé?

(*Mat 16.13-28; Mak 8.27-9.1*)

¹⁸Mbwε nhóg Yesuε anchíb yǝl áke dé akáne. Bembapεε bēnpen bǝǝ bēmbē áhed. Ansédéd bó aáken, “Nzé-módé bad bó béhóbéé bán ndé?” ¹⁹Bēntimtén mó bán, “Donje á bad béhóbe bán, edii jǝne Ndusεne. Donje áhǝbē bán, Elaijaa, bémpēe bán, nkal é’dǝádǝnj a’bǝǝd atimé ámbíd á alonjé.” ²⁰Dǝǝ Yesuε

áhóbéé aá, “Boŋ nyébĕn-ne, nzé-módé nyéhóbéé bán ndé?” Dóo Petro áhóbéé aá, “Edii Ane Awĕ Dyöb Awógté.”

²¹ Hée ásíméé bó etúu áte, álāngē-’ε bó aá béepanlé áte. ²² Ambád aá, “Mwǎn-a-Moonyon atāngĕné ákūd metake híin, bad bémbáá bóobe beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé bébān-’ε mó á yǎl. Béwūū mó, boŋ e’pun ábe é’lonténé é’láán, āpuú.” ²³ Anláá moosyǎál áhed aá, “Kéznzéé awĕ adǎá me ahíd ásob yǎl mendíb, ápĕm ádĕ awōg mbwe téé, boŋ áhíde me. ²⁴ Ayāle kéznzéé awĕ ahede ádĕ alongé ason, ābōd dó. Kéznzéé-’ε awĕ abódé ádĕ alongé áyāl echĕm, ākūd alongé áde déemaá’. ²⁵ Nsyǎǎ ríhée mod ákudté nzé akudé nkōŋsé rísyǎāl boŋ abóó, ké’ε abódé échĕ edǎǎdǎn. ²⁶ Kéznzéé awĕ ākwāgĕn me ne ábĕm e’yale, Mwǎn-a-Moonyon mómpĕ ākwāgĕn mó á pónde echĕ ápĕé ne ehúmé échĕ, nédĕ ehúmé é Sǎn ne ángel éche ésáá. ²⁷ Boŋ á mbále, baahóg bédé nló ámĭn bóob, béenyínĕnné kwééd díd, áde béēsĕbpeé nkamlĕn rí Dyöb anyín.”

Yǎl ehǎŋléné Yesue

(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)

²⁸ Née émadé ké e’pun waam, áde Yesue amáá ahób nĕ, ankéĕn Petro bó Jōn ne Jemse á ekone mĭn ákáne. ²⁹ Ade ákǎnnéé nĕ, e’só bĕnhǎŋlĕn mó á nló, nkobe rímĕ mó-’ε rípúbé féréd, mĭmwaá-’ε áte. ³⁰⁻³¹ Abwōg-ábwōg bad bébe, Mosĕe ne Elaijaa, bémbĭdĕn ehúmé é ngum, bébootéd mó akalĕn. Békálé’áá ngáne álōnĕdtĕ ntíi rí Dyöb tǎngĕne kwééd eche áwĕĕ á Jerusalem. ³² E’chó bĕnlōn Petro ne baáb á díd. Ade békábnédé bényĭn ehúmé échĕ ne bad bébe áhed. ³³ Ade ábĕ bad bébe bĕtĕdtĕé Yesue, dóo Petro álāngĕé mó aá, “A-Sǎn, ébóó ngáne syáá dédíi hĕn. Délōŋ e’bem é’láán, échōŋ, éche Mosĕe ne éche Elaijaa.” Anhób nĕ ésebán abíi chōm éche áhóbéé. ³⁴ Eépédéé ké amad á nsǎl, boŋ mbag ébĭd, ékúdtĕn bó. Nĕn dénkōbĕd bó mbwóg. ³⁵ Hée béwógé ehób ébĭde á mbag-tĕ nĕn, “Mwǎn awĕm mó nĕn. Móó rípwédé. Nyéwógne mó.” ³⁶ Emáá-’áá ahób nĕ dóo bényĭné Yesue mwĕnpen. Bĕnkoó ádĕn akan ésebán bĕkanle modmod dó.

Yesue achōŋté kódemod

echĕ edǎǎdǎn é mbĕb émbĕĕ áte

(Mat 17.14-18; Mak 9.14-27)

³⁷ Ade bĭn é’sǎngé, Yesue bóobe bembapĕe bĕnsūd á ekone-sé. Ndun e mod ehye mó abomen. ³⁸ Hée mod nhóg á echon é bad-tĕ wĕ álĕbpeé mó aá, “A-meléed, sōn, ncháa’ we meé, énon awem mwǎn á díd. Adii me mpōm rí mwǎn. ³⁹ Edǎǎdǎn é mbĕb étage mó. Nzé échǎngé-’ε mó, abelé abón esaád, ahún ásĕ, ánúadé kǎǎŋ mehod mébĭdĕ mó á nsǎl. Elédte mó achene, né émadá mó yǎl áhed áte. ⁴⁰ Mĕmpĕĕn mó wĕĕ ábōŋ

bembapεε, nchán bó μεέ, bébided mó edǎǎdǎη é mbéb chē áte, boη béehελέε.”⁴¹ Dóo Yesue átímtanné aá, “Wáá, nyé bad bé’ chíi, mbéltéd nímēn méētyéeméé, nyéewóo-’áa adúbe. Chán mápéé nyé adyεen boη nyédúbé με? Hyεεné awoη mwǎn hén.”⁴² Ade ane mwǎn áhúε’ é nê, edǎǎdǎη é mbéb éched émpíí ane mwǎn, ébǎm mó ásē, ánuádé. Dóo Yesue ákánne échē edǎǎdǎη é mbéb áte, ádíid ane mwǎn bwám, ábāg-ke mó wéε sáá.⁴³ Menyáké ménkǒb moosyǎál, ányín ndǎle a akan awē Dyǒb ábélé.

Yesue akǎnlé eche kwééd ngan ámpē

(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)

Ade bad bélyágé bényágéé nê, áyǎle chǒm éche ébénlédé, Yesue anláá bembapεε nén aá,⁴⁴ “Nyésǒngtēn dyam áde níhedeé nyé aláa bwám. Bébé Mwǎn-a-Moonyoη á mekáá mé baányoη.”⁴⁵ Boη ábē bembapεε béenkēnsǒngtēnné chǒm éche ánhǒbpē. Embē néε ngan echē elélé bó atóge, bébáá’áá-’ε mó asēded.

Nzéé atómténé mod

ambáá abé á’sǒ é’ Dyǒb?

(Mat 18.1-5; Mak 9.33-37)

⁴⁶ Bembapεε bēmbóotéd aswan̄tēn tǎngene mod awē atómténé mod ambáá abé áwab tǎntē. ⁴⁷ Yesue anchēm bó mewēm̄tēn áte. Antéd mwǎmp̄in ní mwēndem, ápēēn mó áwe akéb. ⁴⁸ Dóo álǎngéé bó nén aá, “Kéznéé awē akobé anén mwǎn á d̄in ádēm, né akobé με. Kéznéé-’ε awē akobé με, né akobé ane awē alómé με. Né-ǎǎ, ane awē adé mwǎmp̄in áwēn tǎntē, né mó atómé mod ambáá abé.”

Mod awē adé awǒη

(Mak 9.38-40)

⁴⁹ Jǒne anhób aá, “A-Sǎn, sēnnyín mod abídte bad e’dǎǎdǎη bé mbéb áte á d̄in ádōη, sēnláá-’ε mó bán ásǒg abel nê, áyǎle eésáá ne syánē.”⁵⁰ Dóo Yesue álǎngéé bó aá, “Nyéelǎngé mó bán ásǒg abel nê. Kéznéé awē eetǎngán syánē né adé ne syánē.”

Bébdá Yesue nken akob

⁵¹ Bǎǎb-pǎǎ, pǎndé eche Yesue ántǎngēn̄nē akε ádyǒb embootéd apε. Né-ǎǎ, ammǎd atíi aá, mótn̄ngēnē akε á Jerusalem. ⁵² Hé-’áá alómé mésénze á’sǒ. Mēnkē á mwǎ dyad a Samaria nhóg, ábele mó mboηsén. ⁵³ Boη áde ápédé áwed bad bé dyad bēnkēnkobpé mó nken áyǎle á Jerusalem dóo ákágé’áá.*⁵⁴ Ade bembapεε, Jemse bó Jǒn bényíné nê, dóo bésédté Yesue bánken,

* **9:53** Aloη á Samaria démbē áftntē meloη mé Galilia ne Judeya. Boη bad bé Israel bēnkēnkobpé bad bé Samaria néε baányan. Né-ǎǎ bad bé Samaria béekwentannaá bad bé Israel ábe bébídé’áá á Galilia nken akob nzé békágé’áá ngande achog á Jerusalem.

“A-Sán, edəə wεé séchéle muú ádyōb, níhyε níhyáad bó-ye?”†
 55 Boŋ Yesuε ankuné áwāb, ákännē bó áte.‡ 56 Hée bóbōó békíí
 á dyad démpēe.

Bad ábe bēmpōn Yesuε ahid
 (Mat 8.19-22)

57 Ade békagké nê, mod nhóg anláá Yesuε aá, “Měhíd wε
 kéhéé áde ékagké.” 58 Dóó Yesuε átímtanné mó aá, “E’bubwóg
 é’wóó ábab e’lóm wεε bésólεé, menən-ne ámpē méwóó nímb
 mūm, boŋ Mwān-a-Moonyōŋ eewóó’ é hōm áde ábannεé nló.”
 59 Yesuε anláá mod ampée aá, “Hyăg, éhíde me.” Boŋ ane mod
 antímtén mó aá, “A-Sán, mwě, nísébe níke nílime echem sán.”
 60 Yesuε anláá mó aá, “Mwě ndim nílime nímb ndim ní bad.
 Boŋ wε, éhedne bán, éke ékanle bad nkalan mé nkamlen ní
 Dyōb.” 61 Mod ampée anláá Yesuε aá, “A Sánjú, mēhíd wε, boŋ
 mwě, nísébe níke nílyágtēn echem ndáb.” 62 Boŋ Yesuε anláá
 mó aá, “Kénzée awě aboótédé hōm alíi, boŋ ánōné’ ámbíd,
 eékwōgnedεé ábel nsón ásē e nkamlen ní Dyōb.”

10

Yesuε alómé bembapεε móom saámbé ne bébe

1 Ámbíd e nê, Sánjwée ampwěd bembapεε bēmpēe móom
 saámbé ne bébe.* Anlóm bó á’sō bébe bébe dyad téé ne
 hōm téé áde ámbíí’ é aá móōpě. 2 Anláá bó aá, “Nzag echyáá
 bwāmbwam, bwēm é’hednad apád, boŋ bepád béebuu’ é áte.
 Né-óó, nyékānne nén bán, nwóó-nzag álóm bepád. 3 Nyékag-
 kóó, boŋ nyébíi bán nlóme nyé née nídyōŋ ní mbód áfínté e ngā.
 4 Nyéewánlé ekwε é ngáb á yāl, ké ekwε empée, káa metámbé.
 Nyéēbwāg-ke mod aleled á nzii. 5 Ndáb ké ehée eche nyésōnlē,
 nyéleled bó nén bán, ‘Nsan nímbē ne nyé.’ 6 Nzé mod a nsan adé
 áhed, né nímbēn nsan mébē ne mó. Nzé eésě, né métímén nyé
 bēn. 7 Ndáb ké ehée eche nyésólé, nyédyēē áhed. Nyéēpenlād
 ndáb áte. Nyékob-pe kéchéé éche bēbagéé nyé ádyé káa ámwé,
 áyāle mod a nsón atāngéné née ákudεé níme nsábe. 8 Dyad ké
 ahée áde nyépédé áte, boŋ békob nyé nken, nyédyē kéchéé
 éche bēbágé nyé. 9 Nyédide bad bé nkole bwām, nyéláa-’ε bó
 nén bán, ‘Nkamlen ní Dyōb nípédé nyé benben.’ 10 Boŋ dyad
 ké ahée áde bēekobεé nyé nken, nyéke á ntém nzii, nyéhōb
 nén bán, 11 ‘Ké échén ebumbú éche émbē sé á mekuu, sēkudté
 nyé chó, boŋ ké nê nyébíi bán nkamlen ní Dyōb níde benben.’
 12 Nlānge nyé meé, á epun é nkáásé, nkōgsen níme dyad á

† 9:54 Donje á kálag é’só ébáde bán: nēngáne Elaijaa ámbenlé. ‡ 9:55 Donje
 á kálag dé’só ébáde bán: anhób-pe aá, “Nyéebíi’ é edáádāŋ éche ékamlan nyé.

Mwān-a-Moonyōŋ eépedéé áwúu bad, apedé dásō áson bó.”

* 10:1 Móom saámbé ne bébe: Donje á kálag dé’só áwóó: móom saámbé.

Sodom dényinnē mébē mwāmpīn tómaa míme bad ábe bédé ádē dyad áte békudté.

*Edé ngəl ne bad ábe béekunne mbid
(Mat 11.20-24)*

¹³ “A-bad bé Korazin, ébēēn nyé ebébtéd! Ebēēn nyémpē ebébtéd á-bad bé Betsaida! Ayāle nzé émbē bán, ndale é mekan éche Dyōb ábélé áwēn myad, êmbenléd nê á dyad á Tíre ne dyad á Sidōn, né bēnwāā melebe se etūn, bémwagted-te mbúmbú áyāl álúmed nén bán, béhānléné ádab abé dé mbéb. ¹⁴ Boḡ mbwε mé nkáásé, nkáá míme bad bé Tíre ne bé Sidōn mébē mwāmpīn tómaa mímēn. ¹⁵ Nyé bad bé Kapenahum ámpē, nyēwēmtan bán, nyémaá ape ádyōb, boḡ bésudéd nyé káh se ásē á dü-á-muú.”

¹⁶ Hēε álāngēé bembapεε nén aá, “Kéznéé awē awógné nyé, né awógné me, boḡ kénzéé awē abáá nyé á yāl, né abáá káhne me. Kénzéé-ε awē abáá me á yāl, né abáá káhne ane awē alómé me á yāl.”

*Bembapεε Móom saámbé
ne bébe béhúú ámbíd*

¹⁷ Ade bembapεε móom saámbé ne bébe ábe Yesue ánlōmmē béhúú ámbíd, bēnlāā mó ne menyinḡe mésyāāl bán, “A-Sáh, káhne e’dáádāḡ bé mbéb bēnsudéd yāl áwεd e’só, atúb áde sétúbé wε dīn.” ¹⁸ Dóo Yesue áhóbeé aá, “Nnyíné Satanε ahúné ádyōb nēḡgáne emwεdmwεd. ¹⁹ Mbagé nyé kunze ádyaa nyā bóobe bengaabobe bé mpwεn ámīn, ne átóm ngīne esyāál eche Satanε áte, Satanε ne ane awē akóó syānē. Dyamdyam débenlé nyé. ²⁰ Boḡ ké nê ámpē, menyinḡe míme nyéwógeé méēbāḡ nén bán, áyāle e’dáádāḡ éwógné nyé, boḡ pεn nyéwóḡ menyinḡe dásō nén bán, mīn méténlédé nyé ádyōb.”

*Yesue awógé menyinḡe
(Mat 11.25-27, 13.16-17)*

²¹ Abwōḡ-ábwōḡ Edáádāḡ éche Esáá† énwōḡēd mó menyinḡe bwāmbwam, ahób aá, “A-Tê, Sāḡwéé a nkoḡ í sé ne mí mín, nsáḡnen mībē ne wε áyāle elúmté mpín mí bēndem mam míme ébáné bad bé debyéé ne bad bé nsōḡten. Εε, a-Tê, nê dēn dóo édáá wεé, ébenled. ²² Nlāa nyé meé, Echem Sáh ebagé mekan mésyāāl áwēm mekáá. Mod ké nhóg eékoḡtεé mwān abii ésebé Dyōb Titée. Mod ké nhóg-ke ámpē eebíí’ε ngáne Titée ákóḡté abé ésebé mwān, ne kénzéé awē mwān ádáá aá mólúmed mó.”

²³ Hēε ákúnné wεε bembapεε, boḡ álāngē bó á kun-tê nén aá, “Nsimé ne bad ábe bényíne’ mekan míme nyényíneé nén!

† 10:21 Donḡe á kálag dé’só áwóó Edáádāḡ éche Esáá; émpēe bán, échē edáádāḡ.

²⁴ A mbále nlânge nyé nén meé, bekal-bé-e'dáádəŋ híin ne kəŋ é bad híin bēnwanén ànyín mekan míme nyényíné ne áwóg mekan míme nyéwógé boŋ bēnkēnyínné, bēnkēnwóg-kaá."

Ngan e mod a Samaria awə aboo nlém

²⁵ Bəəb-pəó meléede a mbéndé anhyě Yesue akəg áte aá, "A-meléed, cheé mébenlé boŋ ríkūd alongé áde déemaá?"
²⁶ Yesue antimtén mó aá, "Chán éténlédé á kálag e mbéndé. Cheé éláá áwəd-te?"
²⁷ Meléede a mbéndé ankwentén aá, " 'Étəŋgéné bán édəŋ Səŋgwéé ádōŋ Dyöb ne nlém rísyāəl, ne edəádəŋ esyāəl, ne ngíne esyāəl, ne mewēmten mésyāəl.' 'Édəŋ-'e mwānyon nēŋgáne echoŋ yəl.' " ²⁸ Yesue anláá mó aá, "Ebíí akwenten. Nzé ebelé áned, né wəkūd alongé áde déemaá"
²⁹ Ngáne ane mod áhédé'áá aá mósuud yəl nzəm, ansədéd aáken, "Nzé béchəgée wən nē?"
³⁰ Atimten mó, Yesue ankəl ngan aá, "Mod a Israel nhóg akagé'áá eke, ambíd á Jerusalem, átimé á Jeriko. Ade ápédé á etún-té, bechíb bēnkōb mó, békōbən mó chōm esyāəl éche ánwālēē. Bēmbəmtéd mó káŋə áhédé awé. Dóo béchénné mó á nkəg rí nzii. ³¹ Prise póg chómpē esyōgké'áá melemlen mé nzii. Dóo átáné ane mod. Ambamé nkəg rí nzii mímíníí. ³² Mod a túmbé e Levi awə abel'é'áá nsón á Ndáb-e-Dyöb‡ awə mómpē ampě áhed, boŋ anyín mó, ambamé melemlen. ³³ Boŋ mod a Samaria nhóg awe atómé'áá ene nzii, ampě áhed. (Bad bé Samaria bóobe bad bé Israel béechemtannaá.) Ade ányíné mó, anwóg mó ngəl, ³⁴ ákē áhed, ahé mó mel á sii-té, ákaŋ chó, boŋ ápēmē mó á ésel mín. Apééné-'áá mó á dyad-té, boŋ ásōnlē mó á ndáb e beken, ábōŋgē mó. ³⁵ Néē bīn é'sánge ahúd e'kálé é'taan, ábag nwóó ndáb aá, "Téd nén, étəgnan anén mod, kéchéé émpēe éche wébēbēdtē, mētímtéd wə ámbíd á ehúu.'" ³⁶ Héē Yesue ásedteé ane meléede a mbéndé aáken, "Atínté e ábē bad beláán ábe bēntān ane mod awé bechíb bēnlōgēnnē, ahéé anlúmed aá módé waáb?"
³⁷ Meléede a mbéndé ankwentén aá, "Ane awé anwóg mó ngəl." Héē Yesue áləŋgée mó aá, "Kəg-kō, wēmpē ebele' melemlen."

Mataa bó Maria békóbe Yesue nken

³⁸ Yesue ne ábē bembapəe bēmpě mwă dyad nhóg. Mmwaád nhóg awe béchəgé'áá bán Mataa ankōb bó nken. ³⁹ Ane mmwaád mwānyan abédé dīn bán Maria. Maria anhyě Yesue adyēe á nkəg, áwóg mekan míme áyágté'áá. ⁴⁰ Boŋ Mataa anhágén áte ne nsón rí ndáb-te. Dóo áhyédé Yesue aláa aá, "A-Səŋgú, weenyínéé nén wéé, awem mwānyan atēdnédé mmēmpen nsón rísyāəl-ε? Láá mó wéé, áhye áwōŋgen me."

‡ **10:32** Mod a túmbé e Levi: Dyöb dēmpwəd enén túmbé ábel nsón á Ndáb-e-Dyöb. Bəwōŋgánnáá prise ánabe Ndáb-e-Dyöb áte ne áboŋsen ntíi ní mende.

41 Boŋ Yesue antimtén mó aá “A-Mata, nlém ítage we áte áyāle ekud é mekan. 42 Boŋ dyam ádé ahóg áde ákóó etógnén abé. Maria apwede dó, ádé-’ε bwám. Meéhelēē-’aá se níbel se békōbēn mó dós.”

11

Ayáged dé mekáne (Mat 6.9-13, 7.7-11)

1 Mbwe nhóg Yesue ambé hōm, ákánne’. Ade amáá akáne awě mbapee nhóg anláá mó aá, “A-Sán, yágéd sé ngáne békánneé ngáne Jone án’yāgēdtē ábē bembapee.” 2 Yesue anláá bó aá, “Nzé nyéhede akáne, nyéhōb bán, ‘A-Tē, edúbé ébē ne ádon dñ. Mmoŋ nkamlēn níhye íttéd etál.

3 Bǎg sé echēd ndyééd e epun é bñ* mbwe tée.

4 Lagsén sé nímed mbéb, áyāle sémpē sēlāgsan mod tée awě apānné sé, weémwāg se sēhún á mekágsen-tē.”

5 Dóo áhóbéé aá, “Nzé ewóó wěn, boŋ ekii áwē melúde weé, ‘Amúē, bál me e’wele é’láán hē, 6 sōn, nkúdé nken awě achabé abíd, awem nsón-a-echoŋ apedé áwēm. Meewóo-’áa chōm-éé níchágtanné mó.’ 7 Boŋ ane wěn mó-’ε atímténé we á ndábte aá, ‘Weétagté me. Mmaá me ekob adib, syáābe ábēm bán sēmaá anaa ásē. Méehēnlé apáde ásē ábe we chōmchōm.’

8 Nlāa nyé á mbále meé, saké ké echoŋ éche nyédí, chóo épād mó ásē. Boŋ abádnēn áde wébādnēnnē wěn, dóo dékǎŋ boŋ apádé ásē, ábē we kéchéé éche éhedeé. 9 Nlānge nyé nēn meé, hēdén Dyōb, ábē we. Hēd, Dyōb débēl enyín, kūm ekob, Dyōb dédibnéd we. 10 Ayāle kénzéé awě ahēdné Dyōb, ákūd, awě ahēde-’ε, ányín. Kénzéé-’ε awě akumé ekob, Dyōb dédibnéd mó. 11 Nyé besáá bé bán, nyé ahéé mwān áhēdné súu, boŋ mó-’ε átímé ébagé mó nyǎ? 12 Káa nzé ahēdné we akii á kúb, boŋ we-’ε étímé ébagé mó ngabobe a mpwen? 13 Nzé e’bébtéd é’ bad nēe nyé nyébage áben bán kase é bwēm, tógtén-naá echēn Sán awě adé amín? Chán-nō éebaá bad Edáádāŋ éche Esáá ábe bhédné mó chó.”

Yesue eésáá nlatén ne kǎŋ e e’dáádāŋ bé mbéb (Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

14 Epun ehóg, Yesue abídté’áá mod edáádāŋ é mbéb áte éche énkwiíd ane mod ebóbé. Ade émáá mó abíd áte, ane mod ambootéd dyam ahób. Nén, dénkōbēd ndun e mod echē ebédé áhed menyáké bwāmbwam. 15 Boŋ nguse é bad énhōb bán “Belzēbulē, kǎŋ e e’dáádāŋ bé mbéb móo abage mó ngíne ábíded bad e’dáádāŋ bé mbéb áte.” 16 Bémpee ábe bhédé’áá

* 11:3 Ndyééd e epun é bñ; káa ndyééd e epun éche éhúe’.

mó akəg áte bənhōb bán, álumed bó e'chemléd ábe é'húú ádyōb. ¹⁷ Mós-ε ambíí nímāb mewēmten, né-ζό, anláá bó aá, "Alon ké ahée áde ákábne áte, bon nchemtεn méesē, dēbēb. Abum á ndáb áde nchemtén-ne méesē, dōmpē dēpāntēd áte. ¹⁸ Nzé édé bán, nkamlεn nίme Satanε ríkábne áte, chán-nō méhenlé atyéem? Nhóbe nē áyāle nyéhóbé bán, mbídte' bad e'dáádəŋ bé mbéb áte ne ngíne echē Belzebule. ¹⁹ Nzé ngíne eche Belzebule chōo mbenladté ábíded bad e'dáádəŋ bé mbéb áte, né ngíne eche nzéé-ᵛ ábēn bad ábe bėbídtε e'dáádəŋ bé mbéb bėbenladté? Bēn bóo bėkwid nyé nkáá. ²⁰ Bon ngáne edíí nén bán ngíne e Dyōb chōo mbenladté ábíded bad e'dáádəŋ bé mbéb áte, nē álúmte nén bán nkamlεn n Dyōb nípédé átíntē echēn. ²¹ Nzé ngíne e mod ebōŋséné yāl, enōne ádē dyad, échē chōm ké ehóg éekagké hōm. ²² Bon nzé mod awē atómé mó ngíne, abulé mó áte, abwōgké-ε mó, abelé ákōbēn bwēm ábe áwanneé nzum, ákabtd-ε bwēm ábe ákōbné mó. ²³ Né-ζό, kénzée awē eesē ne με, né atəŋgan με. Ane awē eewōŋgán με álad, apáa páan.

*Nzé edáádəŋ é mbéb étímé mod á yāl ámpē
(Mat 12.43-45)*

²⁴ "Nzé edáádəŋ é mbéb ébíde mod áte, ébelé ébwāgē á ehyāŋge áhed abwōg áde ákōmmεé áte. Nzé éekude, ébelé éhób aá, 'Mētīm ámbíd á ndáb eche mémbídtē áte.' ²⁵ Ape áde épagké-ε, ébelé étán née ndáb ésáá áte, bėnábpe-ε chō áte. ²⁶ Héε ékagké bōob, éke épēēn e'dáádəŋ bé mbéb bėmpēe saámbé ábe é'dé ebébtéd tómaa mwēn, bon é'hye é'sól ane mod áte, é'bwōg-ke e'dii áhed. Akēn eched, ane mod abāg ebébtéd tómaa ngáne ánsēbēē abé."

Menyīŋge mé mbále

²⁷ Bōob-pōó áde Yesue áhóbé nē, mmwáád nhóg átíntē e bad, ankánéd ehób ámín aá, "Nnam mbē ne abum áde áchyáá wε, ne abii áde ámwāŋté wε." ²⁸ Yesue anhób aá, "Nnam mébē dásō né bad ábe bėwóge' Eyale é Dyōb, bėbelé-ε ngáne éhóbéé."

*Bad bé' chii bėehīdēē e'chemléd dīd
(Mat 12.38-42)*

²⁹ Amute á bad dēmbootéd akəl. Héε Yesue áhóbéé nén aá, "Nyongel e'chii edii nyongel e e'bébtéd é' bad. Béhede e'chemléd bé menyáké anyín, bon bėekudté, nzése e'chemléd bé menyáké ábē Jonaa. ³⁰ Nyaa eche Jonaa ámbēē née e'chemléd wēε bad bé Ninive, chōo Mwān-a-Moonyon ábēē wēε enén nyongel e bad. ³¹ A Mbwe mé Nkáásé, mmwáád awē akamlánáá alon á Seba, ányemé á son-tē, nchoo ne nyongel e bad bé e'chii. Abíd mbōŋ echē ékwid bó nkáá. Bėkwē nkáá áyāle ambíd se nchabnede wēε nkōŋsé nísógé, áhye déwōglen mam mé debyéeé nίme Solomonε áyágté'áá. Bon chii nén mod

adé hén awě átómé Solomonε. ³² A Mbwε mé Nkáásé bad bé Ninivε bényemé á soη-tê nchoo ne enén nyonḡel e bad. Bébíd mbóη echě ěkwíd enén nyonḡel e bad nkáá, áyāle bad bé Ninivε bēntédé mímab mbéb áde Jonaa ânkaléé bó Eyale é Dyōb. Boη chii nén mod adé hén awě átómé Jonaa.

E'nyínen bé ekide é' yāl e mod

(Mat 5.15, 6.22-23)

³³ “Modmod eémāā' é etrukán achod se ákōō chó káa akúdtén chó † á ebwōg-sé. Boη abelé ákēlē chó dásō ámín, ábel boη kénzée awě asóle á ndáb, ányínne ekide. ³⁴ Díd dōó adé ngáne etrukán é yāl e mod. Nzé díd ákénlé wε áte, echoη yāl esyāál chómpē ebélé ekéle. Boη nzé déékēnle, yāl chómpē ebélé elón wε ne ehíntén. ³⁵ Né-óó, nyétóo, ábel chōm éche ényínte nyé ekide, éetimé abé chōm éche étimte' nyé á ehíntén-tē. ³⁶ Nzé édé bán echoη yāl esyāál elóné ne e'nyínen bé ekide, ésebán ehíntén édé abwōg ké ahóg, né yāl ěmwaá áte, melelem ngáne etrukán épentéé ekide.”

Yesue aselé Befarisia ne bemeléede bé mbéndé

(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷ A pónde eche Yesue áhóbéé nê, Farisia nhóg, anchélé mó aá, áhyε búmō bédyē ndyééd áwe ndáb. ³⁸ Né-óó ankě, asól á ndáb-te, búmō bédyēē á tébele. Ane Farisia ambé menyáké ányín bán Yesue eéwopéé mekáá ngáne éhédnádtáá, boη ábootéd ndyééd adyé. ³⁹ Dōó Sánḡwéé álāḡgéé mó aá, “Nōné', nyé Befarisia, nyéwobpe mbwendé ne díse ámbíd e ebwōg, boη adum á bwēm ne ebébtéd bóó belóné áwen nlém-tē. ⁴⁰ E'dimdim é' bad ngên! Mod awě ahagé ámbíd e ebwōg, saá mó ahagé kááηne áte-ye? ⁴¹ Boη nyétéd bwēm ábe é'dé áwēd-te, nyébage' betóótōkē bé bad. Né chōm ésyāāl áyāl echēn ésaη.

⁴² “Medim ne nyé, Befarisia! Nyétéde ké meseb ne nduu ne byaá ábíníí é'syāāl bémpēe, nyébage Dyōb donḡe nhóg átínté e moḡe dyōm. Boη nyéēhēdēē e'boη bé nlém ne edāḡe é Dyōb alúmed. Nyéntāḡgéné mímén mésyāāl abel, ésebán nyéchōbte' mímíníí.

⁴³ “Medim ne nyé Befarisia! Nyédəə metii mémbáá adyεε á ndáb é mekáne, nyédəə-ε melentēn mé edúbé akud á dyōn-tē. ⁴⁴ Medim ne nyé! Nyédii née soη éche ésóómé, éche bad bétóméé ámín, ésebán bébíí.”

⁴⁵ Dōó meléede a mbéndé nhóg álāḡgéé mó aá, “A-meléed, nzé ehóbe nê nédē né esyāá' sémpē.” ⁴⁶ Yesue ankwentén mó aá, “Medim ne nyémpē bemeléede bé mbéndé! Nyépēmtad bad nted míme níléle apém, boη nyébēn nyéebanéé ké ekáá ápémed bó mó. ⁴⁷ Medim ne nyé! Ayāle nén, bekal bé'dáədāḡ

† 11:33 Donḡe á kálag dé'só éewóó' é káa akúdtén chó.

ábe besóó bēnwū'é, nyélóngé bó soŋ. ⁴⁸Né-ɔ́ nyēbide' mbón, nyélúmte-'ε bán, besóó bēmbel bwām ngáne bēnwū'é bekal bé'dáádāŋ. Nyé-'aá nyélóngé bó soŋ. ⁴⁹Ayāle nê, Dyōb ne áde debyéé anhób nén aá, 'Mēlōmē bó ábēm bekal bé'dáádāŋ ne be-mbapεε bé nlomag, bēwū behóg, bēhægké-'ε ábíníí.' ⁵⁰Né-ɔ́, enén nyonŋel e bad chóó ěkūd nkógsen áyāle bekal bé'dáádāŋ bésyāal ábe nímāb mekií mésyógké se á mbooted mé nkōŋsé, ⁵¹mbooted ne mekií níme Abεε átime' wéε Sakaria, awē bēnwū'é áfintē e menyán mé mende ne hōm áde ásáá. A mbále, enén nyonŋel e bad ěkūd nkógsen áyāle nímē mekan mésyāal.

⁵²“Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé! Nyékáá e'kii bé ekob é debyéé. Nyébēn nyéesaá asól, nyékáá-'ε bad bémpēe ábe bēhede asól.”

⁵³Ade Yesue ásyāŋgεé áhed áke, bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēmbooted mó ahób bwāmbwam, bésεdté-'ε ekud e mekan. ⁵⁴Bébélé'áá nímén mésyāal áhúined mó melám ábel békóben mó awusé.

12

Elébé tāŋgεne bad bé elangé
(Mat 10.26-27)

¹Ambíd e póndé ndun e mod enladén áte, kááŋ etál éebédeé. Dóó Yesue ábóótédé bó akalēn, mbooted ne bembapεε álāŋgē bó nén aá, “Nyétéd póndé ne elangé éche Befarisia, édé nēŋgáne esulten. ²Dyamdyam déesaá á e'koŋnéd-te áde déebíd áwed. Ké ahóg-ke déesaá, áde ásómé boŋ bán déebyéénné. ³Dyam ké áhéé-'ε áde nyéhóbé á ehintén-tē, déwōgnéd á e'nyínen bé ekíde. Dyam áde nyékálé-'aá á kun-tē ámbíd e ekob, dékanléd á nhéné.

Ane awē bétāŋgéné abāŋ
(Mat 10.28-31)

⁴“Amúē, á mbále, nyéewógé mbwóg ne moonyoŋ awē ahele awúu ekob é yāl ésebán ahele dyam démpēe ábel. Awāb eetóméé nê. ⁵Nlāa nyé méé, mod awe nyétāŋgéné abāŋ, adíí ane awē néε ámáá wε pemε e alongé akoben, awóŋ-'ε ngíne eché ábwéméé wε á dū-á-muú. Ne mbále ane móó nyétāŋgéné abāŋ. ⁶Eesaá mbále nén bán, kábpe ébe ngēn, chóó béchanneé ndun étáan-ne? Boŋ ké nê Dyōb déechatánné ké póg. ⁷Dyōb ábíí kááŋne mesonŋé mé e'sid ábe é'dé nyé á nló. Né-ɔ́, nyéewógé mbwóg, nyédé etógnén tómaa ndun, ké émbuú ké áte.

Akob Yesue káa abāŋ mó á yāl
(Mat 10.32-33, 12.32, 10.19-20)

⁸ “A mbále, kénzée awě äbid me mbónj á’sō é’ baányon, Mwän-a-Moonyon mómpe äbid mó mbónj á’sō é’ ángel é Dyöb. ⁹ Bonj mod awě abáá me áyäl á’sō é’ baányon, me-’ε mēbānj mó áyäl á’sō é’ ángel é Dyöb. ¹⁰ Kénzée-’ε awě ahóbé eyale é mbéb tñgene Mwän-a-Moonyon, äküd alagsen, bonj kénzée awě ahóbé e’bébtéd é’ mekan tñgene Edäädənj éche Esáá éekudté alagsen. ¹¹ Nzé édé bán bésómné nyé wée belyáged bé dyad ne benkamlene, nyéētāgē áte, ngáne nyékāā’ é káa dyam áde nyéhōbpē, ¹² áyāle nzé póndé epedé, Edäädənj éche Esáá éyāgēd nyé chōm éche nyétāngéné ahób.”

Ngan e eyókél é nhon mí mod

¹³ Atintē e ene ndun e mod, nhóg anláá Yesue aá, “A-meléed, láá mwānned wée ákabe sümō mbwóg áte.” ¹⁴ Bonj Yesue antimtén mó nén aá, “Nzé-módé abānné me née mod awě akáadte’ bad, ákabe nyé mbwóg áte?” ¹⁵ Dóo álāngéé bó moosyál aá, “Nyétóo, nyéēbanné nlém áyāle awónj á bwēm, áyāle saké nhon móo rídide moonyon á alongé.”

¹⁶ Ankalé-’ε bó ngan aá, “Nhon mí mod nhóg mémbe. Anwónj nzag. Ade ene nzag échyáá, embídéd medyé nkute ne nkute. ¹⁷ Nhon mí mod mé ménhōb áwe nlém tē aá, ‘Chán mébenlé bōob áde etál éelyāgeé wée ríkonjeé medyé?’ ¹⁸ Dóo ádólé áte chóónj bonj áhōbē aá, ‘Nén dóo mébenlé. Mēpānj échem ndáb é e’konjéd, nlónj émpēe éche ékálé áte, bonj nkúm medyé áwēd-te, ne nhon rímēm rísyāl. ¹⁹ A póndé eched-táá mélāā’ é échēm edäädənj meé, nládté yäl nhon ríme médyéé mwé ne mwé. Bōob-pōo mēched yäl, rídyāg, rímwāg, ríchogé-’ε alongé.’ ²⁰ Bonj Dyöb dénláá mó nén, aá ‘Edimdim é chōm chén. Nkuu nén dēn mēkobén wε pemε e alongé. Abē bwēm é’syāāl ábe émáá-’aá alad áte, nzé-módé wélyāgnēdtē bó?’ ²¹ Nē dóo édíí ne ké nzé-módé awě akúmmé yäl nhon, bonj eēsē nhon á’sō é’ Dyöb.”

Weétāgē áte á alongé

(Mat 6.25-34)

²² Dóo Yesue álāngéé ábē bembapεε nén aá, “Né-óo nyéētāgē áte á alongé se nyéhōbē nén bán cheé nyédyēē, ké’ε cheé nyéwāā’ē á yäl. ²³ Alongé átómé ndyééd, échen yäl-le ámpē edé etógnén tómaa mbóté. ²⁴ Nyénəne’, nkənékən. Méewēnēē bwēm, méēpādēē, méewóo-’áa hōm áde békongéé medyé. Kénē, Dyöb adídte mó! Nyéebíí’ é bán nyédé etógnén bwāmbwam tómaa menən-ε? ²⁵ Nzé-módé áwen títē ahele átāg áte káónj, abád ké epun ehóg áwē alongé áyāle átagéé áte? ²⁶ Née nyé modmod nyéehelée mpín mé akan née rímē abel, cheé ékáo bonj nyétāgē áte áyāle mam ríme mélyáge áse?”

* 12:25 Abád ké epun ehóg áwē alongé káa áchab tómaa ngáne ádíí.

27 “Nyénəne’ mbonja ngáne ékwogéé. Eebeléé ntū, éebanǵéé mesan. Nlānge nyé nén mée, ké k̄h Solomone ne nímē nhon r̄isyāā eewāa’ aá mbóté eche épédé échén mbonja ké póg e’bon. 28 Nzé Dyōb áhelese áwāadtē e’sum ábē é’bāg chii bon chān bēhé bó á dū, né éetómmé nyé awāad né-yē? Chān adúbe ádí nyé mwāmp̄in nén?”

29 “Nyéébanné nlém bán, cheé nyedyēē káa cheé nyémwēē. Nē déetagté nyé. 30 Echē nyaa é bwēm chōo bad bé nkōḡsé béchyē’é akud. Awēn Titée mwēn abíí aá nyétógnéné ábén bwēm. 31 Né-ōó, nyésébe nyéhed mam mé nkamlēn r̄ Dyōb, dōo Dyōb débéé nyé ábíníí bwēm.

*Nhon níme r̄dé ádyōb
(Mat 6.19-21)*

32 “A-bānbān, nyéewógé mbwōg. Echen Sāḡ awóo mewēmtēn níme mésáá ábe nyé ngine e nkamlēn. 33 Nyésóm ábén bwēm, nyébag betóótōkē bé bad mōné. Nyéhed ekwe é ngáb eche éehelé amaa ásē. Nyéhē nhon nímēn á e’konéd ábe é’dé ádyōb, wēe dyamdyam déebenlé mó, wēe bechīb béehenlé mó achīb, síi-’é éehenlé mó adyé. 34 Nyébíí bán wēe nhon r̄bágkē mod, áhed dōo nlém-me r̄bágkē mó.

Mod-téé ábē mbonjén

35 “Nyépūd abad, nyéchod-te etrukán, 36 nēngáne bad ábe bésine’ echab sāḡ awē akií á ngande e e’wóngé ábel bon nzé ahúú húén, bon akumé ekob, bēnedné mó ábwōg-ábwōg. 37 E’bon é’ yāl áte ne bembaledé ábe echab sāḡ épéé, bon atán ngáne bedyéé epin, bésinéé mó. A mbále ábonjén, ádíid bó ásē, atómtéd-te bó ndyééd. 38 Ké melúde dōo āmpéé, káa epōg é mbwēmbwē, bon atán bó melelem, e’bon é’ yāl áte bēlyāg é’tán bó. 39 Nyébíi-’é bán, nzé nwóó-ndáb abyéé’áá pónde eche nchīb ápéé, né ádyéé epin, ésebán atēdte aá, bésal mó ndáb. 40 Nyémpē nyétāngéné mbonjén abé, áyāle Mwān-a-Moonyon āpē á pónde eche nyéewēmtēnéé bán āpē.”

*Mbaledé awē abele nímē nsón
ne nlém nhōg ne awē eébēlē’
(Mat 24.45-51)*

41 Petro ansédéd aáken, “A-Sāḡ, sé bēn pen-éé ékanléé enén ngan-ε, káa bad bésyāā?” 42 Sāḡgwéé ankwentén aá, “Né-ōó, nyé mod té ábē néε mbaledé awē awóo debyéé, awē abele-’ε mam níme eche sāḡ álāngé mó aá ábel. Mó adé mbaledé awē eche sāḡ ábánné aá ákamlēn bembaledé ábíníí, ányín-ne nén aá békúdé ádāb akab á ndyééd pónde echē etāngéné. 43 Nnam mébē ne ane mbaledé awē eche sāḡ áhūū’é, bon atán nēngáne ábeléé mam níme ányāgtēnnē mó. 44 Ne mbále, nlānge nyé nén

mεέ, ane mbəlede eche sāj ābané bwēm é'syāāl ábe áwóó áwe mekáá aá ákamlan.

⁴⁵ “Boj nzé ane mbəlede adé mbəlede a mbéb, boj ahóbé áwe nlém-tê aá, ‘Ebēm áte boj echem sāj āhūu á eke-tê.’ Né-óó aboótédé ábíníí bembəlede bé bebaád ne bé baachóm ábe bédé ásē echē awanen, ádyāg bwēm, ámwāg-ke mīm mékóbe mó, ⁴⁶ ane mbəlede eche sāj āhūu epun éche éēwēmteneé ne á pónde echē énkēmbíí’ é aá āhūu. Né bēbwēm mó á ebwóg,† békógsén-ne mó ne nhel melemem ne bad ábe bēwúú nló áte. ⁴⁷ Ane mbəlede awē abíí ntíi mé nsón níme sáá-a-ndáb, boj eébojsene, káa eehíde níme ntíi ámbíd, ákud mbéte e ngíne. ⁴⁸ Boj ane awē enkēmbíí ntíi, boj ábelé ependé, békūdē mó kúdtén. Mod ké ahéé awē bēbúdé abe, né-’aá bēbudté mó aheden. Ane-’e awe bétómténé abud dé abe, né-’aá bétómēnné mó abud dé aheden.

Yesue aá mópééné nkabén

(Mat 10.34-36)

⁴⁹ “Muú móó níhyédé akwéd á nkōjsé. Mendāh-’e mεé, né mēmmad akóben. ⁵⁰ Boj ntāngéné nsébé íkud edusen é metuné, mēmād-te chó akud boj nlém mēpwiitéd me. ⁵¹ Nyēwēmtan bán, nsaj móó níhyédé apēen á nkōjsé-ye? Aáy, saké nsaj, nkabén móó nípééné. ⁵² Bootya bōob áke á’sō, ndáb echē ewóó bad bétáan ékabén áte, beláán bétāngén bébe, bébe-’e bétāngén beláán.

⁵³ Kōkōo ēbē.

Sáá ātāngēn mwān a mwēnchóm,
mwān a mwēnchóm ātāngēn sáá.

Nyaá ātāngēn mwān a mmwaád,
mwān a mmwaád ātāngēn nyaá.

Nyāñkálé ātāngēn mwān a mmwaád,
mod mwān a mmwaád ātāngēn nyāñkálé.”

E’chemléd é’ bìn

(Mat 16.2-3, 5.25-26)

⁵⁴ Yesue anláá amute aá, “Nzé nyēnyíne mbag ébide á mbəh, nyébelé nyéhób bán, ‘Mbúú échā bōob’, ébenléd-te áned.

⁵⁵ Nyēnyíne-’áa epub éhúé’ á pēd e mbəh, nyéhōbē’ bán, ‘Enyen ébenēd mod bōob,’ ébé-’e áned. ⁵⁶ A-bad bé elangé. Néε nyépédé abíi ngáne beláá’ é bìn nén, cheé ékás boj nyéēhēlē mam níme mébenlad nyé á’sō-te chíi nén achem?

⁵⁷ “Cheé ékás boj nyébēn nyéēhēlē adol áte nén bán, kase e akan nén echē ehēdnad abel? ⁵⁸ Nzé mod ahóbé aá, mókēene we á kóte, hēd nzii kááj nyúmō bétim ásē á nzii. Esebé nē, nzé ahédé we á kóte, kóte chō-’e ébēé we á mekáá mé plūse, plūse

† 12:46 Bēbwēm mó á ebwóg káa bēsēl mó áte e’sój é’be.

chó-'ε éhē wε á mbwᵔg. ⁵⁹ A mbále, nlánge wε meé, weéhēlēē-se ebíd á ndáb e mbwᵔg-tē wē kááj né etwedé ádōñ alúm ásyāāl.”

13

Nyétede abel dé mbéb, nyétimēn Dyōb

¹ Ade Yesue ádíi áhóbēé nē, dᵔo nguse é bad éche émbē áhed élanᵔgēé mó ngáne Paylede ánwū'é bad bé Galilia áde bébágé'áá Dyōb mendε mé e'lém. ² Yesue antimtén bó aá, “Nédē mewēmtēn médé nyé bán, ábē bad bé Galilia ábe bēnkūd éché eben, bétómé ábíníi bésyāāl ebébtéd abé áyāle bēnwēē ene ndín e kwééd-ε? ³ Aáy! A mbále, nzé nyéētēdte nímen mbéb se nyétimēn Dyōb, né nyé moosyāāl nyéēwé, nyébós'-ε. ⁴ Chán-náa ábíníi dyóm á mod ne waam ábe ntón-ntón ní ndáb ménkūmtēdē ámín á dyad é Silom, bon béwé? Nédē mewēmtēn médé nyé bán, bēntōmtēn ebébtéd abé tómaa bad bésyāāl ábe bēnlōñ á Jerusalem-ε? ⁵ Aáy! A mbále, nzé nyéētēdte nímen mbéb se nyétimēn Dyōb, né nyé moosyāāl nyéēwē, nyébós'-ε.”

Ngan e bwel ábe béēchyāā

⁶ Héε Yesue ákálé ngan aá, “Mod anwōñ alín á bwel á nzag-tē. Ankē epum é bwel áhed áwedé-mín ngen ne ngen, bon enkēnyínné ké ehóg. ⁷ Héε álanᵔgēé nnōn-a-nzag aá, ‘Edé bᵔᵔb mwē nílaán áde nípagké á bwel-sé hén mwē téé, bon meenyínéé epum ké ehóg. Kwel bó. Chán é'hele é'madé ahón á ndᵔᵔb-tē ngēn?’ ⁸ Héε nnōn-a-nzag átímtanné mó aá ‘A-sán, tēdé bó ké mwē nhóg ámpē. Mēnabé bó ásē, nhíi'-ε bó nkúmbág. ⁹ Nzé é'chyáá e'pum mwē níme níhúé', né édé bwām. Nzé-'ε béēchyāā, né bēkwēl bó.’ ”

Yesue adidé mmwaád nhóg

bwām á Mbwε-mé-nkóme-áte

¹⁰ Mbwε-mé-nkóme-áte nhóg, Yesue ayágté'áá bad á ndáb e mekáne póg. ¹¹ Mmwaád ambé áhed awē edᵔádāj é mbéb émbēē áte á etún é dyóm á mwē ne waam. Embēl mbíd enwúmén mó nyaa echē éehelaá yāl asále áte bwām. ¹² Ade Yesue ányíné mó, anchélé mó, aláá mó aá, “A-nyañ, nkole níme ékonléé nímaá.” ¹³ Ade ábáné mó mekáá á nló, ane mmwaád ansalé yāl áte ábwᵔg-ábwᵔg, ábootéd-tē Dyōb áken.

¹⁴ Héε mod awē abédé nló á ndáb e mekáne, álíi áyāle adíd áde Yesue adídé ane mmwaád bwām á mbwε-mé-nkóme-áte. Alánᵔgē bad aá, “E'pun é'dé ntóób ábe mod átánᵔgéné nsón abel. Nzé nyédᵔáá bwām adyēē nyépē ábē e'pun, saké á mbwε-mé-nkóme-áte.” ¹⁵ Héε Sánᵔwéé ákwēntanné aá, “Nyédoge bad. Nyé ahéé eéhunné nyag káa ésel á ebem-tē se ákēēn chó á edíb á mbwε-mé-nkóme-áte? ¹⁶ Anén mmwaád adíi mwān awe Abrahamε. Satanε anhañ mó ne nkole á etún é dyóm á mwē

ne waam. Nyéláa me ké mbéb mós rídé, áhúd mós á mehanjé á mbwε-mé-nkóme-áte?" ¹⁷ Chóm éche ánhōbpē énwōgēd bad ábe bétánjánaá mós e'són. Moosyáál anwóg menyinjε áyāle mam mé ményáké níme Yesue ámbenlé.

Ngan ébe é nkamlen ní Dyōb:

Ngan e mbál níme ríchíné

(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ Yesue anhób aá, "Chán nkamlen ní Dyōb níkóó abé? Cheé ríhεle ríhəgtén mós-yēē?" ¹⁹ Ndii nēnjáne mbwé e mbál-e-bū echē mod átédé bon ásob á nzag-tē. Ade ékwógé, éfīm bwel bēn, menən méhyě mélōj á ngen-tē."

Ngan e esulten

(Mat 13.33)

²⁰ Yesue ansedéd aáken, "Cheé ríhεle ríhəgtén nkamlen ní Dyōb-é? ²¹ Ndii nēnjáne esulten éche mmwaád ámuúnédé asii á pán é mbumé ní ngun éláán kááj ésure."

Asól á ekob éche échíné áte

(Mat 7.13-14, 21-23)

²² Yesue andii ambé á ekε-tē éche ákágé'áá á Jerusalem. Dyad téé áde átómé'áá, ámbáá ne ásad, ayəgté'áá bad. ²³ Mod nhóg ansedéd mós aáken, "A-Sánjú, mesonjé mé bad níme Dyōb désongé alongé, mébuú áte káa méebuú'é?" Yesue anláá bad áhed aá, ²⁴ "Nyéwanen kááj nyésól á ekob éche échíné áte, áyāle, á mbále, ekud á bad éwanén asól, bon béehenlé. ²⁵ Póndé épě echē nwóó-ndáb áhidéé áse, bon ápēn ekob. Ene póndé dós nyébootédté atyéem á ebwóg, bon nyékumé' ekob nyéhōbē bán, 'A-Sán, dibnéd sé ekob.' Mós-ε átimtén nyé aá, 'Meebíi'ε wée nyébidé.' ²⁶ Nyé-ε nyéēhōb bán, 'Syánē dendyé ndyééd, demmwé-ε mīm hóm ahóg, eyəgté'áá-ε áwēd myad.' ²⁷ Átimtén nyé aá, 'Syánē deewōjnéé dyamdyam. Nyésyā me á díd-te. E'bébtéd é' bad ngen!" ²⁸ Ade nyényinnē Abrahamε, Aisigε ne Jakōbe bóobe bekal bé'dáádəj bédé á nkamlen ní Dyōb-te, bon nyé pen nyéchág á ebwóg, achii dé awé ne adyé dé meson á nsəl, dós détdéd etál póndé eched. ²⁹ Bad bēbíd á akuu ne á mbəj, á mekonekone ne á mehúléhúlé, bétéd medii á ngande e nkamlen ní Dyōb. ³⁰ A póndé eched, bad ábe bēnlyəg mbíd bóo bétīm á'sō, bé'sō-ε bélyəg mbíd."

Yesue alebe áyāle bad bé Jerusalem

(Mat 23.37-39)

³¹ Melemlem mé póndé nguse é Befarisia émpě wée Yesue, bélənjē mós bán, "Syáó hén, ékag hóm démpēe, áyāle kəj Herōde ahede wε awúu." ³² Yesue ankwentén bó aá, "Nyéke nyéláa échē esob bán, 'Chii ne chān mēhūd bad e'dáádəj bé mbéb áte, ríchōōd-te bad, bon súú ébe mēmād nímm nsón.'

³³ Boŋ ké chán ébēē, ntāngéné abé á nzii chii, chǎn, ne sú ébe, áyāle éeboó' é bán, nkal é'dáádəŋ áwê hǒm démpēe ésebán á Jerusalem. ³⁴ Wóowó'! A-bad bé Jerusalem, nyēwúe bekal-bé-e'dáádəŋ nyéwúennē-'é bad meláá ábe Dyǒb álómé! Nkénwǎn áte ngen ne ngen álad nyé áte nēŋgáne nyaá-kúb ákútanné bán, boŋ nyéehédéé etál! ³⁵ Nyénəne', Dyǒb détedé echən ndáb. A mbále, nlānge nyé nén mēé, nyéenyínénné me dǐd ámpē káəŋ ne á pónidé eche nyéəhǒbpē bán, 'Nnam ne ane awē apedé á dǐn á Sǎŋgú.' "

14

Yesue achǒŋtə mod awē melóg mékóbé

¹ Mbwe nhóg Yesue ankě ndyééd adyé wéé ndəle a Farisia póg. Nén démbē a mbwe-mé-nkóme-áte. Ade ápédé áwed, bénóné'áá mó chodchod. ² Mod mó-'é ambě áhed awē melóg mémbídtē á yǎl. ³ Héé Yesue ásedtēé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia aáken, "Edé kunze ádid mod bwām á mbwe-mé-nkóme-áte, ngé éesaá?" ⁴ Boŋ bénkēnhǒbpé dyamdyam. Dóo ákóbé ane mod awe melóg mébídé á yǎl á ekáá, ádidé mó bwām, asúúd-te mó á ndáb. ⁵ Ambíd e nē dóo ásedtēé bó aáken, "Nyé ahéé adé awē mwǎn káa nyag éhūnnē echóg, boŋ eékag chó abided ábwǒg-ábwǒg, ké émbē bán á mbwe-mé-nkóme-áte?" ⁶ Boŋ bénkēnwǒŋgé dyamdyam áhób.

Ake dé e'ken ne akob dé nken

⁷ Ade Yesue ányíne bad ábe bēnlēbēē ádyé ndyééd bésyāāl ábe bépédé bēbóótédé medii mémbáá apwəd, alkalé bó enén ngan aá, ⁸ "Nzé mod alébpé we ngande, weépāg-se éhedé e'dii émbáá, áyāle éhele ébé né belébpé mod ampée awē adelé áte tómaa we. ⁹ Nzé ene nyaa e mod epedé-'é, mod awē alébpé nyé moosyāāl ālāā we aá, 'Béé anén mod atii.' A pónidé eched dóo étiméé atii asad atéd ne akwáké. ¹⁰ Boŋ nzé epedé ene ndín e hǒm, etédéé e'dii ábe é'dé á ahǎŋgé, ábel nén nzé nwóo-ngande anyíne we, móō ālāā we aá, 'Amúē, ké édyeé á atii ámbáá híníí.' A pónidé eched dóo ékudéé edúbé átínté e bad ábe nyáābōo nyétédé tébele. ¹¹ Né-ǒó, nyébíi bán, kénzéeé awē achǎgté yǎl, Dyǒb dəsudéd mó. Kénzéeé-'é awē asúdté yǎl Dyǒb déchǎgēd mó."

¹² Hé-'áá álāngeé mod awē anlébé mó nén aá, "Nzé ehóbé wéé, móchage' ngande, weehóbé wéé mólébppe áboŋ bēn, káa áboŋ baányan, káa echon túmbé, káa bewóŋ bé ngáb ábe nyáābōo nyébyééné. Nzé ehídé nē, né bǒmpē bélébē we. Nē ábele átim ehéen ne metuuten. ¹³ Boŋ nzé echagé ngande, elébé dásō betóótókē bé bad, ne bad ábe béhúne epəd, bóəbe bad ábe békwdé ndím. ¹⁴ Nzé ebélé nē, né wěkūd nsimé áyāle

béehenlé wε asábe ámbíd. Dyöb désābē wε áde bad bé bwám bépuú'é."

Ngan e sánkalaa a ngande

(Mat 22.1-10)

¹⁵ Ade mod nhóg awě bóabe Yesue béntēd tébele áwógé nê, dōo álângeé Yesue aá, "Nsimé ne bad ábe bédyē ndyéed á ngande e nkamlen ní Dyöb!" ¹⁶ Dōo Yesue álângeé bó aá, "Mod nhóg anchäg sánkalaa a ngande, ábūd-te bad alébe. ¹⁷ Ade pónde e ngande épédé, anlóm awe mbaledε wée beken ábe ánlēbēē aá, 'Nyéhyag, mboṣén rísyāāl nímáá abé.' ¹⁸ Boṣ bó moosyāál, bēmbotéd mechángé abε nhógē-nhógē. Nhóg anhób aá, 'Nchané etúú, ntāngéné chó akε dé anyín. Ncháa wε, méehenlé ahyε.' ¹⁹ Ampée anhób aá, 'Bōob nén dēn, dōo ncháné nlád ní nyag rítáan éche élié' nzag. Chōo ríkagké ahəgten nén. Sōn, méehenlé ape!' ²⁰ Ampée-ε anhób aá, 'Nkudé sómbé ekóólé-ekóólé. Né-ōó, méehenlé ape!' ²¹ Ane mbaledε antīm ámbíd, áke aláá eche sán mam mésyāāl. Dōo ekan ékóbé eche sán áte, boṣ álōmē ane mbaledε. Anhób aá, 'Käg mehélé, ékag á ntém ní nzii, kóəṣne á mēte mé nzii mé dyad-tē, éhúen betóótōkē bé bad, ne ábe béhúiné eped, ne ábe békwdé ndím, ne ábe béehelé akε.' ²² Eebeméé áte ane mbaledε anhúú ámbíd, aláá sáá-a-ndáb aá, 'A-sán, mbelé ngáne wénhōbpē, boṣ ké nê, etál élyágé édé.' ²³ Dōo Sáá-a-ndáb áhóbeé aá, 'Käg á nzii émbáá ne nzii é mehín, échéle kenzéé wée áhyag ábel boṣ ndáb élōn. ²⁴ A mbále, mod ké nhóg awě ménsēbēē alébe, éewógké chōm ké ehóg á nsál á ngande-tē hén!' "

Abé mbapeε

(Mat 10.37-38)

²⁵ Mbwe nhóg ndun e mod éhídé'áá Yesue ámbíd. Héε ábóótédé bó aláa nén aá, ²⁶ "Nzé mod ahóbé aá, móhíde me, ésebán achädténé nyaá, sáá, mwaád, bãn, baányan, kóəṣne áde alongé dēn, ene ndín e mod eékwognedεé ábε awēm mbapeε. ²⁷ Kénzéeé awě eepéme áde awōg, boṣ áhídnē me, eékwognedεé ábē awēm mbapeε.

²⁸ "Nzé-módé ábē awě áwōṣ mewēmtēn álōṣ sánkalaa a ndáb, boṣ eesébpé adyεε ásē, áhəgten nkun níme ene ndáb étēdtē mó, ábíi ké móšhēl chó amad, káa móohēnlé? ²⁹ Nzé amaa-ε ndáb asume, boṣ eéhele chó amad, moosyāál awě anyíné abelé ábootéd mó awel, béhōbē ³⁰ bán, 'Mod nhóg ansáá ndáb, boṣ eéheleé chó amad.'

³¹ "Nzé kəṣ póg ewémténé waáb kəṣ bel akum, abélé asébé yəl ahəg á ekáá ké mesoṣgé mé sánze níme áwóó dyam dyóm dé ekálé, béhēl ábe waáb awě awóó sánze dyam móom mé ekálé mébe. ³² Nzé anyíné aá móškwognedεé, abelé alóm belyáged bé dyad á'sō wée waáb, waáb adēpe mó benben, ábel

nén békôm nsarj. ³³ Melemlem nê dǒǒ édíí né ké nzéé awě eehúde chǒm ásyāāl nlém. Ene ndín e mod eékwognedéé awēm mbapεε ábé.

Nkwě níme mbódé e'nyin
(Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ “Nyébíi bán nkwě rídé chǒm é bwám. Boj nzé mbódé alarj, chán béhele-se bényinéd mǒ ámpē? ³⁵ Méesaá dyam dé abelen ámpē. Apim dǒǒ bépimeé mǒ. Bad ábe békóó metúu, bésǒjten bwám.”

15

Ngan e rǎdyǒj ní mbód níme mémboǒ
(Mat 18.12-14)

¹ Mbwe nhóg belad bé tááε ne bebel bé mbéb bémpeε, bémpeě wéε Yesue. ² Dǒǒ Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bényonjgέé áte bán, “Nédē anén mod awonjne bebel bé mbéb, bǒbǒǒ bédyag-ke ndyééd hǒm ahóg.” ³ Héε Yesue ákánlé bǒ ngan nén aá,

⁴ “Nzé-módé adé awě áwǒj mbwókεl é rǎdyǒj ní mbód, boj nhóg mbǒǒ, boj eétedté níminíí móom mé rǎdyǒj ní mbód abog ne abog á etún-té, áke dé ahed níme nhóg níme mbǒǒ kǎǎj né adǐbté mǒ? ⁵ Adibed áde ádibte-'áa mǒ, áhāg mǒ á abǒl ne menyinje mésyāāl. ⁶ Boj néε ápedé á dyad-té álad besón bé echoj ne baányarj áte, aláá bǒ aá, ‘Syánē déwǒg menyinje áyāle ndǐbté nímem rǎdyǒj ní mbód níme mémboǒ?’ ” ⁷ Yesue ambád ámpē aá, “melemlem-'aá rǎlānjgέé nyé meé, menyinje métǒm abé nê ádyǒb ámín e mbelé-mbéb nhóg awě atědé abel dé mbéb boj átmné Dyǒb tómaa ámín e móom mé bad abog ne abog ábe bésáá, ábe béhednad ahǎjlen.

Ngan e kábpe echě embǒǒ

⁸ “Káa, mmwaád ahéé adé awě áwǒj kábpe dyǒm, boj néε póg ébǒǒ, échǒdē' ekag, boj áhedé ndáb áte, atǒj ahed kǎǎj né adǐbté chǒ? ⁹ Adibed áde ádibte-'áa chǒ, alade baáb ne baányarj áte, aláá bǒ aá, ‘Nyéwǒgεn me menyinje áyāle ndǐbté ene kábpe echě embǒǒ me.’ ¹⁰ Melemlem-'aá rǎlānjgέé nyé nén meé, menyinje métǒm abé nê ádyǒb ámín e mbelé-mbéb nhóg awě atědté abel dé mbéb boj átmén Dyǒb.”

Ngan e mwǎn awě ambǒǒ

¹¹ Yesue ambád ahób aá, “Mod nhóg ambé, anchyáá bán bé baachóm bébe. ¹² Dǒǒ epun ehóg, mwǎn asad álānjgē sáá nén aá, ‘A-sǎj, beé me ádēm akab á mbwǒg áde rǎtānjgéné akud.’ Héε sáá átédé chǒm ésyāāl éche ánwǒnjgē, boj ákabpé bǒ áte. ¹³ Nguse é e'pun étómé-'aá, boj mwǎn asad áladé

mímē nted n̄syāāl, ákäg á alonj démpēe áde áchábnédé. Awed-taá ápédé bonj ábootéd alongé á mbaambaa achog, ábēbtē ngáb esyāál echē ánwōngē. ¹⁴ Ade chōm esyāāl émáá mō áyāl né bōob, sánjalaa a nzaa anhún á alonj-tē wē. Atóg dó-’ε ábóótédé mō asól áyāl ngíne-ngíne. ¹⁵ Hēε ákíí kunze e mod póg atán á dyad-tē wē, áchóm mwă nsón. Ane mod mó-’ε alóm mō aá, áke ádídtad mō esog é ngu. ¹⁶ Anwónj á mewēmtēn aá, mōōlontē abum ké ne medyé mé ngu, bonj modmod enkēmbaá mō chōmchōm éche áhēlese adyé. ¹⁷ Dóo ádyéé chóónj, bonj ákwanlád, áhōbē aá, ‘Nōné’ ngáne bembəlede bəlóné echem sánj á ndáb-te, bonj ké nē bedyág medyé méchəbe ásē, bonj me-’ε níwág nzaa hén! ¹⁸ Mēsyaá, níke ntán echem sánj, nláá mō meé, A-sánj, mbelélé mbéb á’sō é’ Dyōb ne á’sō é’bōnj. ¹⁹ Mmēn meékwognedεé áchəgned néε awonj mwăn ámpē. Téd me ké nēngáne awōnj mbəlede nhóg.’

²⁰ “Hē dóo ápádté ásē, bonj ásūē’ á dyad wēε sáá. Bonj áde ákwógé ape á ndáb nē, sáá annyín mō mwă etún. Ankóbtén sáá ngol. Sáá annyəgéd, alúm mwăn ámín, ahé mō tâl. ²¹ Dóo mwăn álāngē mō nén aá, ‘A-sánj, mbelélé mbéb á’sō é’ Dyōb ne á’sō é’bōnj. Meékwognedεé áchəgned néε mwăn awōnj ámpē.’ ²² Hēε sáá mó-’ε áchénlé ábē bembəlede, álāngē bó nén aá, ‘Nyéhiinad me nsob míme n̄tóm̄téné adənj nē, á mehelé-te. Nyéwáad mō mō á yāl. Nyéhē-’ε mō ebōnj á ekáá, nyéhē-’ε mō metámbe a ékuu. ²³ Nyétéd nchóm-é-nyag awē dékálté nē, nyékwel mō, ábel nén, syánē moosyāál dédyē débəl-le apaté. ²⁴ Nyébíí bán, awem mwăn nén ammad awé, bonj atimé ámbíd á alongé. Ámbóo, bonj abídé áwed.’ Hē-’aá bēbóótédé ngande achog.

²⁵ “Mmēn mēsyaāl mēmbenléd áde mwānyanj ambáá adíí á nzag-tē. Ade áhúú, dóo áwógéé bad békóne, bésage-’ε bwēm á ndáb-te. ²⁶ Dóo áchénlé mbəlede nhóg, bonj ásedtē mō dyam áde ábenlaad. ²⁷ Dóo mbəlede ne álúm̄teé mō áte nén aá, ‘Pón mwānyonj ahúú ámbíd-óó. Sóo akwēnlé mō nchóm-é-nyag ne, áyāle anyínēn áde ányínné mō díđ ámpē, ésebán dyamdyam ábélé mō.’

²⁸⁻²⁹ “Awóg áde áwógé nē, anlñj, eékwēntene asól á ndáb-te. Hēε sáá abídé á ebwóg, bonj áhyε achánj mō. Dóo mó-’ε átimtanné sáá nén aá, ‘Nōné’, meé nkéndyēén wε hén mwě ne mwě áde mbenlεé wε ntū mé nsón, ésebán nwúene wε nló áte. Bonj ké eched é mbód weébāgēē me wεé, mbel apaté ne ábēm bēđ. ³⁰ Bonj ngáne awonj mwăn a nlém ápédé ámbíd, mō awē amaá echonj ngáb esyāál abébed ne bekwalεε, ewúúdé mō nyag echē etóm̄téné akəl.’ ³¹ Hēε sáá álāngéé mō nén, ‘A-mwăn, wε-εé edé ne me hén pónde esyāāl. Kéchéé éche níwóó-’ε édíí échōnj. ³² Embē bwám syánē áchog ngande, áwóg

menyinjge. Nén, mwānyonj ammad awé, bonj atimé ámbíd á alongé. Ambóo, bonj abidé áwed.’ ”

16

Ngan e mbaledé awě abédé mwane

¹ Yesue anláá ábē bembapere ámpē aá, “Nhōn mí mod nhóg mémbe. Bad bényhe mó aláa bán awě mbaledé ambáá abéhte mó ngáb. ² Héé mímē nhōn mí mod rílóme mbaledé awed achag, bonj ásedtē mó aá, ‘Ebál é póle ehéé ríwógéé áyāl echōj nén? Lúmed me áte ngáne mesonjé mé bwēm míme mēmbanéé áse echōj médíí, áyāle échē etál é nsón é mááné we áte.’ ³ Dóo mbaledé ádólé áte chóōj bonj áhōbē aá, ‘Chán-nō mébenlé bōob áde echem sánj áhedéé me ahúd á nsón? Ngíne eésaa me eché ríkwēnléé nzag. Nzé ntimé-’é á nchómbé, né nē dépiinéd me akwágkē á ngíne. ⁴ Ahá, nkudé debyéé áde méhægkē, ábel bonj ké á nsón dóo bēnhūdtē me, bad bélyǽg békōb me nken áwab mendáb.’

⁵ “Héé áchénlé mod téé awě anwálé sáá alúm, áchagē bó nhógē-nhógē. Ade mod e’só ápédé, ansédéd mó aáken, ‘Mesonjé métāj echem sánj ékáléé we?’ ⁶ Ane mod aá, ‘Mbwókél é e’kwém é’ mól waam.’ Ane mbaledé anláá mó aá, ‘Nōné,’ echōj kálag e melúm chó nén. Dyéé áse, étel á mehélé-te weé, mbwókél é e’kwém é’niin.’ ⁷ Ansédéd mod awě alónténé bébe aá, ‘Alúm ádé we mesonjé métāj?’ Ane anhób aá, ‘Mbwókél é nkute rí ngun éláán.’ Ane mbaledé anláá mó aá, ‘Kōb echōj kálag, étel weé, mbwókél é nkute ébe.’ ⁸ Ade mímē nhōn mí mod ríwógé nē, ménkēméd échē ekúkú é mbaledé aá, ‘Abēnlédé debyéé á bwām.’ ” Yesue ambád áte nén aá, “Nē dóo bad ábe behíde mekan mé nkōjsé bédíí. Bédé mehél áhāgen échāb nyaa é bad debyéé, tómaa bad ábe behíde e’nyínen bé ekíde é’ Dyōb.” ⁹ Yesue ambád aá, “Nlāa-’é nyé meé, nyébenled nhōn mé nkōjsé, ákób e’chōj, áyāle á pónde eche mémaá’é áte, békob nyé nken wéé bad bedyee’é á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁰ Ké nzé-módé awě awánlé mpín mé akan bwām, né áwālē ámbáá bwām. Kénzée-’é awě eéhele mpín mé akan awále, né eéhenlé ké ámbáá awále. ¹¹ Nzé édé-’é bán, weewánléé ngáb e nkōjsé ngáne étāngéné awále, nzé-módé ábē we nhōn mí mbále. ¹² Néé wéewánléé nhōn míme méesē mímōj bwām, nzé-módé ábāg we nhōn mímonj mwēn?”

¹³ “Modmod eéhēlēē-se abé mbaledé a bewōj bébe. Alūméd nhóg edānge tómaa aníníí, ké’é átīmēn nhóg, abānge aníníí áyāl. Weéhēlēē-se ebé mbaledé a bad bébe abé ahóg. Weéhēlēē-se ebé mbaledé a Dyōb se ebé-’é mbaledé a mōné.”

Nguse é ngan éche Yesue

(Mat 11.12-13, 5.31-32; Mak 10.11-12)

14 Befarisia bénwōg nímén mésyāāl, boŋ ngáne bémbēē bedəŋ bé ngáb, bénswēdē mó swéd̄tén. 15 Yesue anláá bó aá, “Nyéd̄ii bad ábe bélúmte bán bésáá á’sō é’ bad, boŋ Dyōb ábíi nyé nlém áte. Kéchéé éche baányoŋ bekēmtéé, édií abúú ngēn á’sō é’ Dyōb.” 16 Yesue ambád bó aláa aá, “Mam níme mēntenléd á kálag é mbéndé é Dyōb, bekal bé’dáádəŋ bómpē bēnhōb mó kááŋne á pón dé eche Jōne. Taase nê, nkalaŋ ní bwám mé nkamlēn ní Dyōb níkanlad, mod téé-’ε abune nímé nkamlēn abé áte.

17 “Ké nēŋgáne nkoŋ rísé ne ní mín béhele bémaa, atote ké ahóg á mbéndé e Dyōb déekwaá.

18 “Kénczéé awē anané mwaád, boŋ awóŋ mmwaád ampée, né akábé asón. Ké nzé-móde-’ε awē awóó mmwaád awē bēnáné á ndáb e’wóngé, né akábé asón.

Ngan e nhon mí mod ne Lazarose

19 “Nhon mí mod nhóg mémbē, kase é mebad chóó áwáá’áá á yāl. Mwenze ne mwenze móó ádyágáá mbwe téé. 20 Ntógétōke mí mod nhóg mó-’ε rínánge’áá áwē mmwe mé e’ké bán Lazarose. E’kwese bēnlōn mó á yāl. 21 Mewēmtēn mémbē mó aá, bébe mó púuted é medyé éche éhúné’áá á tébele a nhon mí mod. Mbwe chóó épágé’áá áhed, boŋ ényāngē mó e’kwese áte.

22 “Ade ntógétōke mí mod mē níwédé, ángel éntēd mó, ékēēn mó á akéb áde Abrahamē. Mmē nhon mí mod mómpē ménwē, bélime-’ε mó. 23 A mbwóg e kwééd wē, nhon mí mod níbéde á metuné-te. Héé ányéné nló ámín boŋ anyín Abrahamē se wíníí, ne Lazarose áwe akéb. 24 Dóó álēppee nēn aá, ‘A-Tê Abraham, sōn, wóg me ngəl, élōm Lazarose átode dúu dé e’mii á mendíb-te, áhye áhóded me echém, áyāle meewógéé bu á dū-á-muú hén.’ 25 Abrahamē anláá mó aá, ‘A-mwān, ewēmtan á pón dé eche wēmbēē á nkōŋsé ngáne wēnkudté bwēm é’ bwám, boŋ Lazarose mó-’ε ákūd bwēm bé mbéb-ε? Bóob-póó awóge nímé menyīŋge hén, wēmpē edé á metuné-te. 26 Néé éhúdé nē áte, wēé sédíí ne wēé edíí, sánkalaa a mbāŋ akabé syánē áte, ábel nēn mod eéhēlē asyāā wēn se ápe wē. Modmod eéhēlē-’aá ásyāā wē, se ápē áwēd.’ 27 Nhon mí mod ménhōb aá, ‘Ncháa-óó, a-Tê meé, élōm Lazarose á ndáb echē echem sán. 28 Nlyágé bānned bétáan. Ake álēb bó ábel nēn, bómpē béepág á hōm dé metuné hén.’ 29 Abrahamē anhób aá, ‘Béwóó metelag níme Mosēe ne níme bekal bé’dáádəŋ. Béwógen chōm-éé bétélé ásē.’ 30 Nhon mí mod ménhōb aá, ‘Aáy, a-Tê Abraham. Nzé mod akií bó atán awē abídé á mbwóg é kwééd, né bétédé ábel dé mbéb bétimēn Dyōb.’ 31 Héé Abrahamē áhóbéé aá, ‘Nzé béekwēntene Mosēe ne bekal bé’dáádəŋ awógen, né béewógné ké mod awē apuúdé á mbwóg e kwééd boŋ aláá bó.’ ”

17

*Abɛled mod mbéb**(Mat 18.6-7, 21-22; Mak 9.42)*

¹ Yesue anláá ábē bembapɛɛ aá, “Nyébii bán mekágsɛn míme mébɛlte bad mbéb métǎngéné nyé apii. Bonj édé ngɔl ne kénzɛé awě ápɛén mót! ² Embē mbonj né bēntáá ene ndín e mod sǎnkalaa a aláá á nkǎj, bēbwém mót á edīb-te, tómaa mót ábɛled ábén bēndem mbéb. ³ Nyétédɛn yǎl pón dé.

“Nzé mwǎnyonj abelé wɛ dyam dé mbéb, échu mót aláa wɛɛ nê déeboó'é. Nzé achemé-'ɛ ádē awusé bonj ahǎjɛné, élagsɛn mót. ⁴ Nzé apǎnné wɛ ngen saámbé áyāle epun é b̄in, bonj apedé-'ɛ áwōj ngen saámbé áchóm alagsɛn aá, ‘Nhǎjɛné’, étǎngéné mót alagsɛn.”

Adúbe déechínéé

⁵ Bembapɛɛ bé nlómag bēnlāā Sǎngwéé bán, “Wéd sé adúbe áte.” ⁶ Sǎngwéé anhób aá, “Nzé nyēnwōj adúbe áde áde mwǎmp̄in nēngáne mbál-e-bū, né nyéɛkamlén ádén alín dé e'sáá bán, ‘A-bwɛl, wubé ásē, éke ésumɛn á edīb é nkwě-te’, é'wógén-ne nyé.

Abɛl dé nsón

⁷ “Détéd bán, nyé mod nhóg nyēwóó mbǎledɛ awě akii nzag alii, káa akii ánon ndyōj ní mbód. Nzé ahúú á nsón, chán wélāā'é mót? Wélāā mót wɛɛ, ‘Hyě édyɛɛ ásē hén, édyē ndyééd,’ ⁸ káa wɛɛ, ‘Bélé me ndyééd étómted me, étyéem-me á nkǎg, kóǎj nímad adyé, bonj ámbid é pón dé, wɛ-'ɛ édyāg?’ ⁹ Nyéláa me ké wěsǎgnēn ane mbǎledɛ áyāle ábélé míme nsón? ¹⁰ Né-ɔó nyémpē, nzé nyēmaá chóm ésyāal éche bétínédé nyé abɛl, nyéhǎb bán, ‘Sédii bembǎledɛ ngēn, nímed nsón-naá sébélé sé ngáne.’ ”

Yesue asǎnté bad bé meləj dyóm

¹¹ Ade Yesue ákagké á Jerusalem, atómé'áá á nchii ní nzii mé alonj á Samaria ne alonj á Galilia. ¹² Asól áde ásólé mwǎ dyad nhóg, antán bad dyóm ábe meləj mékóbé. Bentyēem nchabnede, ¹³ bélébpē mót ne esaád bán, “A-Yesu, a-Sǎj, sōn, wóg sé ngɔl!” ¹⁴ Ade ányiné bó, anláá bó aá, “Nyékag wéɛ beprise, nyélúmed bó yǎl.” Ade békagké nê, yǎl é nsǎj bó.* ¹⁵ Bó mod nhóg, annyín nén aá módyéé bwám. Héɛ átímé ámbid, ákené Dyōb ne ehób éche échágké. ¹⁶ Ankwɛ Yesue á mekuu, ásāgnān mót. Anén mod abédéɛ mod a Samaria. ¹⁷ Yesue ansɛdéd mót aáken, “Eesaá mbále bán nsǎnté nyé bad dyóm-ɛ? Héé ábiníí abog bédíí? ¹⁸ Nédē mod ké nhóg ampée

* **17:14** Asáad á yǎl: Nzé meləj ménkōb mod bétédé'áá mót nēɛ mod awě eesáa. Bébéné'áá mót bán, eesíté wéɛ bad bédíí. Prise chóó énwōj kunze ásimen mod meləj bonj ébided mbakú nén bán asáá, bonj ábootéd apɛ wéɛ bad bédíí.

eétiméé ámbíd áhye dé abe Dyöb mekenag, éetóméé anén mod a nken-e?”† 19 Héé álángeé mó aá, “Tyéém ámín, ékag. Adôn adúbe ádíde we bwám.”

*Epe é nkamlen ní Dyöb
(Mat 24.23-28, 37-41)*

20 Befarisia bēnsedéd Yesue bánken, “Póndé ehéé nkamlen ní Dyöb mépeé?” Yesue anláá bó aá, “Nkamlen ní Dyöb méesaá dyam áde mod ányínnéé díd, 21 káa dyam áde mod áhōbpē aá, ‘Nōné,’ mōmén,’ káa ‘mōmíníí.’ Aáy, nkamlen ní Dyöb nímáá abé átíntē echēn.” 22 Héé álángeé bembapēe nēn aá, “E’pun é’ bñn é’húe á’sō ábe nyédangé bán né nyēnyín ké mbwe nhóg níme Mwān-a-Moonyonj álūmēdtē nyé yāl, bon nyéenyínné. 23 Bēlāā nyé á póndé eched bán, ‘Mōnén,’ káa ‘Mōníníí,’ bon nyéehántán bó. 24 Ayāle, ngáne emwedmwed étóméé, bon épenté ngob e Dyöb pēd póg ne eníníí, nē dōo epun éche Mwān-a-Moonyonj ápeé ébēē. 25 Bon édēbé nē, atāngéné metuné híin akud. Kāñne enén nyonjgel e bad eebāñ mó áyāl. 26 Ngáne émbēē á póndé eche Noa, nē dōo ébēē á póndé echē Mwān-a-Moonyonj. 27 Bad bēdyágé’áá medyé, bēmwāg mīm, baachóm bēwóó’áá bebaád, bebaád-te békāg á mewōñgé káññ ne mbwe níme Noa áslé á bōle é’mbáá-te bon mbúú echó, mesén melóne, méhōōd ábē bad bésyāāl. 28 Melemlem nē dōo émbēē á póndé eche Lotē. Bad bēdyágé’áá medyé, bēmwāg mīm, békābē dyōñ, bēwēnē bwēm, bēlōō-’e mendáb. 29 Bon mbwe níme Lotē ásyāñgé á dyad á Sodom, nímé mbwe dēn muú ne meláá níme méhyāñtan, mémbíđ ádyōb nēe mbúú, níwúú ábē bad bésyāāl. 30 Melemlem nē dōo ébēē nímé mbwe níme Mwān-a-Moonyonj ányínnēdtē.

31 “Echē epun, mod awē adé á nnonj ní ndáb mīn áde nhōñ nídíí mó á ndáb-te, eētōgné asud ásē áhye dé atéd mó. Melemlem-’aá mod awē adé á nzag-tē, eētōgné atim ámbíd á ndáb. 32 Nyéwēmtēn dyam áde dēmbenléd ne Lotē mwaád. 33 Kénzēé awē awóó mewēmtēn āsonj áde alonjé, ābōđ dō. Kénzēé-’e awē abóde áde alonjé, né asoó dō. 34 A mbále, bad bébe bēnaá anōñ ahóg nkuu, bétéd nhóg, bētēdē aníníí. 35 Bebaád bébe békōgé medyé, bétéd nhóg, bētēdē aníníí.”‡ 37 Dōo bembapēe bēsēdtēé mó bán “A-Sāj, héé nē débēnlēdtē?” Yesue antimtēn bó aá, “Wēē ndim mbāgkē, áhed dōo benhōgné bēladnēé.”

† 17:18 Bad bé Israel bēntēđ bad bé Samaria nēe benzínéé. Bóbōo bēekagé’áá ké mwāmpīn áyale nyaa e mekan mé mbwóg ne mekan mé alonj. Ké nyaa e abele á Dyöb ne hōm dé mekáne bēmbē bó nhāñlén. ‡ 17:35 Donje á kálag dé’só ábáde nchoo 36: Bad bébe bēbē á nzag-tē. Bétéd nhóg, bētēdē aníníí.

18

Ngan e ngwεε e mod bó nkúd é mmwaád

¹ Yesue ankalé ábē bembapεε ngan álúmed bó áte nén aá, bétǎngéné békānnē pón dé tée ésebán behün te nlém á abum. ² Anhób aá, “Mod abédé dyad ahóg, awě akáadte’ bad. Ane mod eebáa’áá Dyöb, eébage’aa’-ε modmod edúbé. ³ Nkúd é mmwaád-te abédé melelem mé dyad, eémaa’aa’ wée ane mod. Pón dé tée álāngē mó aá, ‘Sé mod sēwóh né mehób. Káád sé ésuud me nzom.’ ⁴ A mbooted ane mod enkēnháá mó dúu. Boŋ ámbíd é pón dé anláá yǎl aá, ‘Ké nēngáne méebagééé Dyöb edúbé, méebāā’-áá modmod, ⁵ ngáne édíf bán anén nkúd a mmwaád ahédé me nló, mēkāā níme nkáá ábel ísud mó nzom. Esebē nē, né káŋ ne á asóg éemwaá aá nkún ne epe éche ápagké nén pón dé ésyāal.’ ” ⁶ Héε Sāngwéeé áhóbéé aá, “Nyēwógé chōm-éε ekúkú é mod awě akáadte’ bad awě eebii Dyöb éhóbé-yε? ⁷ Nédē Dyöb déekunné ábē bad ábe ápwédé-yε? Béchyεene’ mó nwōhgen nkuu ne müte, nédē ákōlēn bó metúu pón dé té-yε? ⁸ Nlāa nyé meé ákun bó mehélé mehélé. Boŋ nyédúbpé bán Mwán-a-Moonyon ātān adúbe á nkōhse-te á pón dé eché ápeé-yε?”

Ngan e bad bébe ábe bēnkē ákáne

⁹ Yesue ankāl ngan empée tǎhgene bad ábe bényíné’áá yǎl nēε bad ábe bésáá, bényínē’-ε bad bēmpēε nkōh téd. ¹⁰ Anláá bó aá, “Bad bébe bēnkē á Ndáb-e-Dyöb ákáne. Nhóg abédé Farisia, aníní’-ε abé nlad-é-tááε.

¹¹ “Ane Farisia antyéém á ámīn, ákāne’, áhōbē á nlém-té* aá ‘A-Dyöb, nságnéné wε. Ayāle nén, meésáá nēngáne bad bēmpēε, ábe bédume bwēm é’ bad, ábe bēbébé nlém ábum, ábe békábe mesón á ndáb e e’wóngé. Nságnéné wε ayāle meésáá nēngáne anén nlad-é-tááε hén. ¹² Ndé nén, ndide’ yǎl nzaa á mekáne-tē ngen ébe sōndé tée. Chōm tée éche nkudéé’-ε nkabe chó áte moŋge dyóm, níbage wε akab nhóg.’

¹³ “Nlad-é-tááε pen antyéém nchabnede, eéhele ké mīd anyen ádyöb. Ambán ekáá á nlém, ákāne aá, ‘A Dyöb, wóg me ngol. Ndii mbelē-mbéb.’ ” ¹⁴ Héε Yesue ábádé aá, “Nlāa nyé nén meé, anén mod awě nídímténé nyé aláa, ansú áwe ndáb nēε mod awě asáá á’sō é’ Dyöb. Ayāle mod ké ahée awě achágté yǎl, bésudéd mó. Boŋ ane awě asüdté eche yǎl, bēchāgēd mó.”

*Yesue ne bānbān**(Mat 19.13-15; Mak 10.13-16)*

¹⁵ Bōōb-pōō bad bépééné’áá bēndem wée Yesue nén bán ábán bó ekáá á yǎl ánamed bó. Ade bembapεε bényíné nē, bēnkānē ábē bad áte. ¹⁶ Boŋ Yesue anchélé ábē bān, áhōbē aá “Nyétede

* **18:11** Antyéém ámīn, ákānnē, áhōbē á nlém-té: doŋge á kálag áwóó atyéém á nkag, ákānnād yǎl.

bãnbãn béhyag áwêm. Nyéekáá bó áyãle nén, nyaa e bad née bó chõó éwóó nkamlɛn ní Dyõb. ¹⁷ Ne mbále, nlãnge nyé nén meé, kénzée awě eekobe nkamlɛn ní Dyõb nêngáne mwëndem, éesónlé áwëd-te.”

Mod a nkamlɛn

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Nkamlɛnɛ nhóg ansɛdéd Yesue aá, “A-meléed a bwâm, cheé mébenlé ábel nén níkud alongé áde déemaá?” ¹⁹ Dóó Yesue ásedteé mó aáken, “Cheé ékás bonj échagé me meléede a bwâm? Mod ké nhóg eesaá mod a bwâm étóméé Dyõb dẽmpɛn. ²⁰ Ebíí mbéndé eche éhóbe bán, weekábé asón á ndáb e e’wóngé, weewúé mod, weechíbé’, weebidé mbónj e metóm, beé sóó ne nyonj edúbé.” ²¹ Ane mod a nkamlɛn antimtén aá, “A meléed, nhíde échén mbéndé ésyãl bootya se á mwëndemé.” ²² Yesue awógé-’aá nê, bonj álãngē mó aá, “Dyam ahóg éhedne wɛ. Sóm bwëm é’syãl ábe éwóó, étéd nímé mǎné, ékabe betóótókē bé bad. Nzé ebelé nê, wěkũd nhon ádyõb. Ene pónde éhye éhíde me.” ²³ Awóg áde ane mod a nkamlɛn áwógé nê, anwóg ndutul bwãmbwam, áyãle ambé nhon bwãmbwam. ²⁴ Yesue anyíné-’aá ngáne ásúdné bonj áhõbē aá, “Elël áte bwãmbwam behon bé bad ásól á nkamlɛn ní Dyõb. ²⁵ Edé mwãn e akan sãjkalaa a nyam née kamêl áponj á epõn é ndõnde, tómaa nhon mí mod ásól á nkamlɛn ní Dyõb. ²⁶ Bad ábe bẽnwõg chõm echě Yesue ánhõbpē, bẽnhõb bán nzé née édíí, né nzée-’õ ahele ákud e’soosõj?” ²⁷ Dóó Yesue áhõbēé aá, “Dyam áde baányonj bényínéé bán álélé áte, déelenledéé Dyõb áte.” ²⁸ Héé Petro áhõbé aá, “Nõné’, sêtědté ábed bwëm é’syãl áhíd wɛ.” ²⁹ Dóó Yesue álãngéé bó aá, “A mbále, nlãnge nyé meé, kénzée awě atědté eche ndáb káa mwaád, káa baányan, káa sáá ne nyanj káa bán, áyãle nkamlɛn ní Dyõb, ³⁰ ákũd nsyõnj ámbíd mbád ne mbád enén pónde. Akud-te alongé áde déemaá’ á pónde échě ehúé’.”

Yesue akãnlé eche

kwééd ne mpuu

ngan ámpē

(Mat 20.17-19; Mak 10.32-34)

³¹ Héé Yesue átímné ábē bembapɛɛ dyõm ne bébe kun bonj, álãngē bó aá, “Pón nyébii bán dekag á Jerusalem. Mam mésyãl-le níme bekal bé’dáádãnj bétélé ásē tãngene Mwãn-a-Moonyonj mébenléd áned. ³² Eténlédé nén bán bẽbě mó á mekáá mé bad ábe béesě bad bé Israel. Bó-’ɛ béwɛlé mó, bésyãã mó, bésobé-’ɛ mó meléed á yãl. Bébõmtéd mó, béwúú-’ɛ mó. ³³ Bonj ámbíd e e’pun é’láán ápuú.”

³⁴ Boŋ bembapεε bó-’ε bénkênsónjténné dyamdyam áyāle nímén mam mésyāāl. Enén ngan entóm bó debyéé áte. Bénkênchemmé chōm éche Yesuε áhōb’áá.

Yesuε achōŋte mod a ndim

(Mat 20.20-34; Mak 10.46-52)

³⁵ Bōōb-pōó áde Yesuε ákwógé ape á dyad á Jeriko, mod a ndim nhóg andyéé á nkag ní nzii, áchōmē bwēm. ³⁶ Awógé-’áá ndun e mod etóme, boŋ ásedté bad dyam áde ádé. ³⁷ Dóó bélāngē mó bán, “Yesuε, mod a Nazaret mó atóme nê.” ³⁸ Héε ábóné áá, “A-Yesu, Mwān a mbyaa nime Dabide, wóg me ngāl!” ³⁹ Bad ábe bémbē á’sō bénkānē mó áte, bélāā mó bán ádib nsāl. Boŋ mó-’ε ambé ábōnē áá, “A-Mwān a Dabid, wóg me ngāl!” ⁴⁰ Dóó Yesuε átyéémé, boŋ áhōbē áá béhyεεne ane mod. Ane mod apedé-’áá mó benben, Yesuε ásedté mó áá, ⁴¹ “Cheé éhedéé wεé, mbele wε?” Mó-’ε anhōb áá, “A-Sán, bēl nnyínen ámpē.” ⁴² Dóó Yesuε-’ε álāngē mó áá, “Nyínén-nō! Adúbe ádōŋ ádíde wε bwām.” ⁴³ Abwōg-ábwōg ambootéd anyínen, áhīdē-’ε mó, ábagé Dyōb mekenag. Ade ene ndun e mod ényíné nê, bómpē bēmbootéd Dyōb akémed.

19

Yesuε atáné nlad a

tááε bán Sakio

¹ Yesuε ampōŋ á dyad á Jeriko, boŋ atómé’áá tómén. ² Mod nhóg-ke abédé áwed bán Sakio, abédé-εé nlad-é-tááε ambáá, abé-’ε nhōn ní mod. ³ Ahédé’áá áá mónyín ane mod awe béchāgēé Yesuε, boŋ nzii enkēmbagnédte mó, ngáne amute démbēē áhed, mó-’ε ambé esōŋ. ⁴ Héε ányágté á’sō boŋ áchāgkē bwel é’ sikamō ábel boŋ ányín Yesuε. Yesuε ahúé’áá ene pēd. ⁵ Apedé-’áá áhed, boŋ áá mósad díd ámín, ányínē Sakioε. Dóó álāngēé mó áá, “A-Sakios, súd ásē á mehélé-te. Ntāŋgéné nken abé áwōŋ ndáb chii.” ⁶ Hé dōó Sakioε ásúdé ásē ésebán abéhte pónde, boŋ ákobé Yesuε nken ne menyínge mésyāāl. ⁷ Bad bésyāāl ábe bényín nê, bényónge’áá áte bán, “Akíí nken abe á ndáb wēε mod awe adé mbelé-mbéb.”

⁸ Sakioε antyéém ámín, álāngē Sánḡwéé áá, “Nōné’, a-Sán, mētēd nhōn nímēm, níkab mó áte e’pēd é’be, mbe epēd ehóg wēε betóótōkē bé bad. Nzé édé-’ε bán nkōbné mod kéchéé á edoké-te, mētímtéd mó chó ámbid ngen éniin.” ⁹ Boŋ Yesuε mó-’ε anláá mó nén áá “A epun é bin é’ chii, e’soosōŋ é’bāgnédé ne enén ndáb. Anén mod mómpē adíí mwān a Abraham. ¹⁰ Mwān-a-Moonyōŋ apedé ábel boŋ áhed bad ábe bébós, áhood-te bó.”

Ngan eche bényāgnédte bembāledε ngáb

(Mat 25.14-30)

11 Bad béwóglánnáá chõm-ée Yesue áhóbé'áá. Yesue ammad ape benben ne dyad á Jerusalem. Né-õó béwēmtān bān nkamlēn ní Dyõb mēpě ábwōg-ábwōg. 12 Hé-'áá áhóbéé áá, "Kunze e mod póg eladé'áá yǎl áke eke á alonj áde áchābnédé ábel nēn béwóged mó k̄n̄, bonj ásūe'. 13 Ade ákagké, anchélé ábē bembāledē dyõm, ábagé nhóg tée ekálé é kábpe dyõm áá, 'Nyétēd nēn, nyékābe nyongé káān ne á pōndé echē méhūū'ē.' 14 Bonj ádē alonj á bad dénkēndəngé mó. Bénlōm mésēnze áhíd mó álāa ngómenaa bān, 'Séēkobéé bān anēn mod ábē echēd k̄n̄.'

15 "Ké nē bēmbel mó k̄n̄, átīm-me ámbīd áwē dyad. Ade áhúú, ábwōg-ábwōg anlóm ábē bembāledē ábe ámbagké ngáb achəg ábel bonj ábíi nsyān níme békúdé á nyongé-te. 16 A'só ampě ahób áá, 'A-Sān, échon ekálé dyõm échyáá nsyān níme níde ngen dyõm.' 17 Ane mod anláá mó áá, 'Nē ábóó, edí mbāledē a bwām! Ngāne éhélé mekan mésad alyáged ngāne éhēdnadté, mbage wē ngīne ákamlēn myad dyõm.' 18 Mbāledē awē alónténé bébe mómpě ampě ahób áá, 'A-Sān, échon ekálé dyõm échyáá nsyān níme níde ngen é'tāan.' 19 Ane mod anláá ane ámpě áá, 'Wēkamlēn myad métāan.'

20 "Dõõ mbāledē ampée ápedé bonj áhōbē áá, 'A-Sān, ábon e'kálé dyõm wē bēn. Menkanj bó á wāngesē-tē, níkoõ. 21 Mbáá'áá me ngé, ngāne mbíi bwām mēé, échon chõm éhūnēē á ndõõb. Weébēlēē bonj edyāg, ehúde-'e wēé wēēwēnēé.' 22 Héē ane mod átímtanné ane mbāledē áá, 'Mmõn nsəl mēn móõ méwūū wē. Ebébtéd é mbāledē nēē wē. Néē emõn émáá abíi wēé, échēm chõm éhūnēē á ndõõb, ebíi-'e wēé, meébēlēē bonj nídyāg. Néē ebíi wēé nhúde-'e wēé méēwēnēē, 23 cheé-õ énkān bonj weehéde echem ngáb á ndáb echē bad békongéé ngáb, ábel bonj nzé níhúú níkob chó ne nsyān ámín?'

24 "Héē álāngéé bad ábe bentyēēm á nkəg áhed áá, 'Nyékoβen mó ábē e'kálé dyõm, nyébag bó wēé mod awē awóó mbwókel e ekálé.' 25 Ábē bad bó-'e bēnlāā mó bān, 'A-Sān, ane mod amaá mbwókel e ekálé awónj!' 26 Héē ane mod átímtanné bó áá 'Nlāa nyé mēé, kenzéé awē awóó, Dyõb débād mó abē. Bonj ane awē mó-'e eewóó, Dyõb dékobēn mó káānne mwāmpīn awē awóó. 27 Bonj bad ábe békóó mē, ábe béehēde'áá bān mbē echab k̄n̄, nyéhyēene bó hēn. Béwúú bó áwem e'só hēn.' "

Yesue asólé á Jerusalem nēē k̄n̄

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jōn 12.12-19)

28 Yesue amaá-'áá enēn póle akal, abwógé ásē ámpě, áke á Jerusalem. 29 Ade ákwógé ape á myad mé Betpeg ne Betani á Ekone é Menzab, anlóm bembapēē bébe áá, 30 "Nyéke á dyad áde ádé á müde níminíi. Nzé nyēpedé á nló ní dyad nyēēnyīn ngāne bétāngé mwān á esel awē mod éēdīdēē mbéd. Nyéhune

mó, nyéhyεene hén. ³¹ Nzé mod asědté nyé aáken, cheé ékáá boŋ nyéhunné chó, nyéláa mó nén bán, ‘Sánḡwéé* atógnéné chó.’ ”

³² Bad ábe ánlōmmē békíí-’aá, bétān-ne chó melemlen ngáne ánlāá’ é bó. ³³ Ade béhunnéé ésel, bewóŋ bēnsedéd bó bánken, “Cheé ékáá boŋ nyéhunné échē ésel?” ³⁴ Bó-’ε bēnhōb bán, “Sánḡwéé atógnéné chó.” ³⁵ Héε bépééné chó wéε Yesue. Béntāl échab mbóté áwedé-mín, boŋ béchāgtē Yesue áwedé-mín. ³⁶ Ade ábóótédé akε, bad bétánlé’áá mó échab mbóté á nzii-tē.

³⁷ Ade ábóótédé Ekone é Menzab asyōge ásól á Jerusalem, ndun e bembapεε embootéd abwεen ámín ne menyinḡe, békεné Dyōb ne esaád áyāle ndale é mekan ésyāāl éche bényíné, ³⁸ Béhōbē bán,

“Nnam ne kāŋ echē epag á dīn áde Sánḡwéé!

Nsaŋ míbē ádyōb,

Ehúmé ébē-’ε ne Dyōb áde áde se ámín!”

³⁹ Nguse é Befarisia éche énsōblēn amute á bad áte bēnlāā Yesue bán, “A-meléed, láá ábōŋ bembapεε bēlām!” ⁴⁰ Mó-’ε antimtén bó aá, “Ne mbále, nzé ábén bad bédibé nsal, né meláá múmó mébootéd abón.”

Yesue alebe dyad á Jerusalem

⁴¹ Ade Yesue ápédé á nkəg ní dyad á Jerusalem, annyín dyad á’sō. Dóo mėsod mébóótédé mó abíd á mīd, áchyéé’ Jerusalem ⁴² aá, “Embōŋ bán nyébii mekan míme mépεεne nsaŋ. Boŋ bōōb, nyéēhēlēē mó anyín. ⁴³ E’pun é’ bīn é’húε nyé á’sō á pónde echē bad ábe békóó nyé bēlāŋnédte nyé nkúmbág néε e’ké, bēbentén-ne nyé pēd ésyāāl, ⁴⁴ boŋ bémad nyé, nyáábe áben bán moosyāál. Aláá ké ahóg déelyəgké ásē áyāle nyēnkēnchemmé pónde echē Dyōb ápédé ásoŋ ádén alongé.”

Yesue apedé á Ndáb-e-Dyōb

(Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jōn 2.13-22)

⁴⁵ Yesue ansól á Ndáb-e-Dyōb, ábootéd bad ábe bésómé’áá bwēm áwēd-te ananted, ⁴⁶ álāŋgē bó aá, “Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán Dyōb áhóbé aá ‘Echem ndáb ébē ndáb e mekáne.’ Boŋ nyētímté chó mbwəg mé bechīb.”

⁴⁷ Bootya nē, Yesue ayágté’áá bad á Ndáb-e-Dyōb. Bepriεe bémháá ne bemeléede bé mbéndé bōōbe belyáged bé dyad, bó-’ε béhéde nzii eche bēwúε’ é mó. ⁴⁸ Nzii-’ε eebédeé bó ábel dyam ádíi dyam, áyāle moosyāál andāŋ e’yale ábe Yesue awóg ne kán esyāál.

* 19:31 Sánḡwéé káa nwóŋ.

20

*Nsɛdtéd t̃ngene kunze eche Yesue
(Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)*

¹ Mbwe nhóg Yesue ambé á Ndáb-e-Dyöb áyāgtē bad, ákanlé-’ε bó nkalanj mí bwám. Héε beprise bémbáá, bemeléede bé mbéndé ne bad bémbáá bé dyad, bépédé áwē, ² boj bésɛdté mó bánken, “Láá sé, kunze ehéé éwóó ábel nímén mekan? Nzé-módé abagé-’ε we enén kunze?” ³ Dóo Yesue átimtanné bó aá, “Mémpe méésédéd nyé dyam ahóg; nyéláa me ⁴ wéε kunze eché Jone ádúsánnáá bad émbídtē, wéε Dyöb, káa wéε moonyonj?” ⁵ Bën ne bën bêmbootéd atântɛn bán, “Nzé dehóbé bán, ‘Jone eché kunze enhúú ne Dyöb,’ né ásedéd syánē aáken, ‘Cheé-ᵛ enkǎj boj nyénkëndúbé mó?’” ⁶ Boj nzé dehóbé bán, ‘Eché kunze ehúú ne baányonj,’ né ábén bad bésyāāl bélūm syánē meláá, áyāle béndúbē bán, Jone abédéε nkal é’dáədǎj.” ⁷ Hē dóo bétímténé mó bán, “Séebii’ε wéε ene kunze émbídtē.” ⁸ Dóo Yesue álāngéé bó aá, “Né ké me-’ε ámpē méeláá’ε nyé kunze eché ríwóó ábel nímén mekan.”

*Ngan e bebel bé nzag ntéd
(Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)*

⁹ Héε Yesue ákanléé bad ngan nén aá, “Mod nhóg ambé, ankwǎl nzag e e’pum é mel ábe bébenléé mím. Ambé ene nzag wéε bad ábe bóᵛᵛᵛó békǎb mbote áte, ákē eke á alonj démpēe, ábēm-me áwed. ¹⁰ Póndé epedé-’aá eche bépádéé e’pum, boj álōmē mbáledε wéε bebel-bé-nsón, ákobe mó ádē asii dé e’pum. Héε ábē bebel-bé-nsón bēwānnē ane mbáledε, bésúúd-ε mó ámbíd ne mekáá mé ngên. ¹¹ Anlóm mbáledε ampée, boj bémboǎm ane mómpē, bēwōgēd mó e’són bwámbwam, bésúúd-ε mómpē ámbíd ne mekáá mé ngên. ¹² Ambé alóm awē alónténé beláán. Awed bēnlōgēn, bēbwém-me mó ámbíd e e’ké. ¹³ Héε nwóó-nzag ádolé áte chóónj, boj áhōbē aá, ‘Chán-nō mébenlé bóᵛᵛᵛ? Mēlōm awem mwān awē rídáá bwámbwam. Kapóg bébe mó edúbé.’” ¹⁴ Boj áde bebel-bé-nsón bényíné mó, bēnnōnén á mesó, bēhób bán, ‘Ndyé-a-mbwóg mwēn nén. Déwúu mó, ábel eche mbwóg ésuuned syánē?’” ¹⁵ Dóo bēbídne mó á nzag-tē, boj bēwūē-’ε mó.” Héε Yesue ásedteé aáken, “Bóᵛᵛᵛ-póó, cheé nwóó-nzag ábenlé bó? ¹⁶ Apē awúú bó, ábē-’ε ene nzag wéε bebel-bé-nsón bēmpēe.” Awóg áde bad bēwógé nē, bēnhōb bán, “Ene ndín e dyam eébenlád mbéb!”

¹⁷ Yesue annōn bó á mesó, ásedté bó aáken, “Chán nyésónténé eyale é Dyöb éche éténlédé bán, ‘Aláá ádē belónj-bé-ndáb bēnchenéé dóo átimé aláá dé etógnén abé.’”

¹⁸ Mod ké ahéé awē álūm ádē aláá ámín ábögtéd áte. Boj mod awē déhüntédte ámín, ányogtéd áte átim mbúbú.”

¹⁹ Bemeléede bé mbéndé ne beprise bémbáá bénhĕd nzii eche békóbéé Yesue ábwōg-ábwōg, ngáne bĕnchemmé bán áyāle echāb dōo ákálé enĕn ngan. Boŋ bémbāŋ bad ábe bĕbédé áhed.

Nsɛdtéd t̄ŋgene asaa á tááse

(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)

²⁰ Né-ɔ́, bemeléede bé mbéndé ne beprise bémbáá béhédé'áá kase e etál, ákób mó. Bĕmpwĕd bad, bĕsábé bó, bĕlóm bó áhíd mó. Abĕ bad bĕntāŋgĕn ábāntĕn nĕn bán, bĕhíde mó ne nlém nhóg, ábel boŋ bĕkób mó awusé á nsəl, boŋ ene póndé bĕbé mó á mekáá mé ngómenaa a Roma awĕ adé á nkamlĕn. ²¹ Hĕe bad ábe bĕnlōmmĕ nĕ bĕlāŋgĕé Yesue bán, "A-meléed, sĕbíí bán ehóbe', eyágte-'ε mam níme métāŋgĕné. Weékwoŋádté modmod. Eyágte-'ε bad mekan mé Dyōb á nyaa echĕ etāŋgĕné bwām. ²² Mbéndé eche syánĕ ehóbe nĕn bán désaŋge' tááse wĕe Kaisĕe, kĕŋ e Roma-ye?" ²³ Boŋ Yesue anchem bó akwáb. Hĕe álāŋgĕé bó aá, ²⁴ "Nyélúmed me mōné mé ekii. Ediídingĕ eche nzĕé chĕn, dĭn áde nzĕé-'ε dĕn?" Bĕntimtĕn mó bán, "Dĭn ne e'só ábe Kaisĕe." ²⁵ Dōo Yesue áhóbéé aá, "Nyĕbag-kōo Kaisĕe eche édé eche Kaisĕe, nyĕbag-ke Dyōb eche édé é Dyōb." ²⁶ Bōob-pōo, nzii ké póg enkĕmbáá eche bĕkōbĕnnĕ mó póle e awusé á nsəl. Né-ɔ́, bĕndĭb nímbāb nsəl ngáne dyam dénkĕmboŋgé bó ahób. Nyaa eche Yesue ántimtĕnnĕ bó enkóméd bó yāl áte.

Nsɛdtéd t̄ŋgene mpuu

(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷ Doŋge á Besadusia bĕmpĕ wĕe Yesue. Besadusia bĕndūbĕ bán mpuu méesaá ámbíd e kwééd. ²⁸ Dōo béhóbéé bán, "A-meléed, mbéndé e Mosĕe ehóbe nĕn bán, 'Nzé mod awóo mmwaád, boŋ awédé áde bó ane mmwaád béepedéé mwān awále, mwānyāŋ a abum ahóg atāŋgĕné ane nkúd awóŋ, ábel boŋ dĭn áde mwānyāŋ déebōō'." ²⁹ Bōob-pōo, bad bĕbédé mod saámbé ábe bĕmbíd abum ahóg. Mod a'só anwóŋ mmwaád boŋ awé áde bó mmwaád ne béepedéé bán awále. ³⁰ Mod awĕ anlóntĕn bébe anwóŋ ane mmwaád. Mómpĕ awé ésebán achyáá mwān. ³¹ Ámbíd é póndé awĕ anlóntĕn bĕláán mómpĕ anwóŋ mó, káŋŋ bó mod saámbé bĕbom mó awóŋ, nhóg ámbíd a aníníí. Boŋ bó mod ké nhóg bĕnkĕnchyáá mwān ne ane mmwaád, káŋŋ bó moosyáál béwé-'ε. ³² Káŋŋne á asóg ane mmwaád mómpĕ anwé. ³³ Bōob-pōo á póndé e mpuu, mmwaád awĕ nzĕé ane mmwaád áchĕgnédté áyāle bó moosyáál saámbé bĕnwōŋ mó?" ³⁴ Dōo Yesue átimtannĕ bó aá "A póndé eche dédíí áte nĕn chii, bebaád ne baachóm béwōŋne". ³⁵ Boŋ bad ábe bĕkwógnédé ábĕ á mpuu á kwééd boŋ bĕsón-le á alonŋgé dékōōlē béewōŋnĕē. ³⁶ Bĕbĕē née ángĕl,

béewág-kaá ámpē. Apuu áde bépuú'é, bãn bé Dyõb bõõ bébēē.
³⁷ Mosεε mwën ámpē alúmté áte aá, bad bépuude'. Wέε Mosεε átélé á Kálag e Dyõb aá, mwã bwel akóbé muú, achægé Sánḡwéé áhed aá, Dyõb áde Abrahamε, Dyõb áde Aisigε ne Dyõb áde Jakõβε. ³⁸ Dyõb ádíi Dyõb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyõb á bad ábe béwédé. Nê dën álúmte bán ne Dyõb, bó moosyãál bédé á alongé." ³⁹ Donḡe dé bemeléede bé mbéndé bénhõb bán, "A-meléed, chõm éche éhóbé étánḡéné." ⁴⁰ Né-õ modmod enkēnchu'é mó dyamdyam asēded ámpē.

Nsεdtéd tâḡene Ane-awë-Béwógté

(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹ Hέε Yesuε ásεdteé bó aáken, "Cheé ékáá boḡ bad béhõbē bán Ane-awë-Béwógté abidé á mbyaa níme kḡḡ Dabidε?"
⁴² Ngómē Dabidε mwën ahóbé á Kálag e Ngõse aá, "Sán Dyõβε anláá awēm Sánḡwéé aá, 'Dyεé áwēm ekáá émbáá, ⁴³ káḡḡ ne á póndé eché mébēnlé boḡ ékõgtéd ábõḡ bad bé ekõyí ámīn ne mekuu.'
⁴⁴ Nέε Dabidε mwën ásébpé mó achæg aá Sánḡwéé, chán-nõ Ane-awë-Béwógté áhεléé abé awe mwãn?"

*Yesuε abage elébé aá,
 bétédεn bemeléede bé mbéndé póndé*
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵ Bad bésyãál béwógté'áá chõm éche Yesuε áhóbéé. Hέε álánḡéé bembapεε, aá, ⁴⁶ "Nyétédεn bemeléede bé mbéndé póndé. Bédæ mengombe ahyõmεn áte, bédæ-ε bán bad bélente bó á dyõn-tê ne edúbé. Bédæ metii mé edúbé adyé á ndáb e mekáne ne á hõm á ngande. ⁴⁷ Boḡ bõõ bédume' mbwóg é bekúd, bédogé-ε bad ne ntõḡ-ntõḡ mékáne. Eché nyaa é bad éküd nkõḡsεn níme níchábé ámīn."

21

Mende níme nkúd a mmwaád
(Mak 12.41-44)

¹ Ade Yesuε ásádé dīd, anyín nέε behõn bé bad béhægkε mõné á ntyág mé mende. ² Annyín-ne ntógétõke a nkúd a mmwaád nhóg ahág bedáλεε béβε. ³ Hέε áhóbéé aá, "A mbále, nlánḡe nyé meé, nímén ntógétõke mé mmwaád níhédé mende á ntyág-te tómaa bó moosyãál. ⁴ Mõné níme ábê bad béhédé, ndíi mõné níme níchóbé bó ásē, boḡ anén mmwaád ne atóg áde ádíi ahédé mõné nísyãál níme áwóó, nísyãál níme ámbēē atõḡnan yãl."

E'chemléd bé asóg dé nkõḡsé
(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Bembapεε behóg békálé'áá ngáne Ndáb-e-Dyöb ébóó, ngáne bélónné chó kase é meláá, boη bēnābē-ε chó áte ne mendε níme bad bésánǵé. Héε Yesue áhóbεé'ε aá, ⁶ “Abén bwēm ábe nyényínεé nén, pónǵé épě echě aláá ké ahóg déelyǵgké ámín e waáb. Bépāntēd mó áte mésyāāl.”

⁷ Bēnsēdéd mó bán, “A-meléed, suútāη nén débenlédté? E'chemléd é'héé bélūmēd bán nén áhεde abenled?” ⁸ Yesue antimtén bó aá, “Nyétēd pónǵé nén mod eépuutád nyé. Ekud é bad épě, á dīn ádēm, bédogé nyé, mod téé aá móó móđē Ane-awě-Béwógté, bēhōbē bán e'pun bé asóg é'pédé áte. Boη nyéehídé bó. ⁹ Nzé nyēwógé-ε bán bel é'wantε', káa bán ekíde épánǵé áte, modmod eebáá'. Mmēn mekan mésyāāl métāηǵéné abenled, boη saké mó mélūmēd bán, asóg ámáá apε.” ¹⁰ Héε álāηǵéé bó aá, “Alōη ahóg détyēēmēn ádíní nzum. Nkamlēn nhóg-ke rítyēēmēn mímíní. ¹¹ Ndōob eēnāηnéd ásē ngíne-ngíne. Nzaa ne nkole bēbē hōm ásyāāl. Mekan níme mébāηte bad mébē. E'chemléd é'mbáámbāa bómpē bēbīd ádyōb. ¹² Mmēn mésyāāl médēbenléd, bēhē nyé abum ámín, bétagté nyé. Békéén nyé á ndáb é mekáne, békáád nyé áwed, bēhé-ε nyé á mbwōg. Nyébīi-ε bán, bépεén nyé á'sō é' kāη é bad ne benkamlēne áyāl e dīn ádēm. ¹³ Nē débe nyé etāl pónǵé eched, áláa bó mekan mésyāāl níme nyésōηténé á yāl echēm. ¹⁴ Né-óó, nyémad á nlém tē ngen póg bán nyéetāηgenεé atag áte ngáne nyékāá'é. ¹⁵ Mmēn mēbe nyé dyam áde nyéhōbpē ne debyéé áde nyéhōbēnnē dó, nyaa echě ábēn bad bé ekoyí béehēnlé nyé atyéemēn. Béehēl-laá ahób bán dyam áde nyéhóbεé déetāηgenεé. ¹⁶ Kāηne besóó ne benyoó, bóōbe áben baányāη ne bēn, bēn bēpalé nyé áte, bēwúú-ε nyé nguse é bad. ¹⁷ Bad bésyāāl békóó nyé áyāle dīn ádēm. ¹⁸ Ké nē, dyamdyam déebenlé nyé, ké mbum e esid póg éebóó'ε nyé á nló. ¹⁹ Nyékaη nlém ábel nyékud e'soósoη.”

*Yesue ahóbé ngáne
dyad á Jerusalem dépāā'é*

(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ Yesue anláá bembapεε aá, “A pónǵé eche nyényínnē sánze élāηnéde dyad á Jerusalem, dóó nyébīi'ε bán ekíde éhεde apāηted áte. ²¹ Nzé nyényíné nē, bad ábē bédé á Judeya bétóm mehélé béke bésōom á e'kone mín. Ane awě adé á dyad-tē wē, ábōl. Awě mó-ε adé ámbīd e ebwóg eétoǵné mó asól á dyad á Jerusalem. ²² Ayāle nén, mímē mesú níme ríhóbεé nē, médii e'pun bé nkōgsēn. Pónǵé eched dóó mekan níme méténlédé ásē mélōnnē. ²³ Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bēbē nkog ne ábe bémwāηtē mímē mesú. Ayāle nén, metake híin mébē á nkōηsēte, enén nyonǵel e bad ēkūd-te metuné bwāmbwam. ²⁴ Adén alōη á bad déwē á bel-tē. Békōb nguse é bad nēε betāη, békēēn

bó á melonj mémpēe. Bad ábe béeesě bad bé Israel békəgtéd dyad á Jerusalem áte, káəñ né pónđe echě Dyöb átíínédé bó émaá áte.

Epe é Mwän-a-Moonyonj

(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ “Etondeε bóəbe ngəñ ne betintine bélūmēd e’chemléd. Edib é nkŵě édūm áte, étəg née ahóəpe dé edib. Nén dékōbēd bad bé melonj mé nkōñsé mbwóg káəñ béēbyē’ née bébeleé. ²⁶ Bad bépimén ne mbwóg ní ngíne áyāle ebébtéd éche éhúe á nkōñsé, ngíne-’ε éche édé ámín éñəñéd á e’dii. ²⁷ Ene pónđe dōə bényínnē née Mwän-a-Moonyonj áhúe’é á mbag-tē ne ngum ne ehúmé é ngíne. ²⁸ A pónđe eche nyényínnē née rímén mekan mébóótédé abenled, nyétyéem ámín, nyésād díd, áyāle nén pónđe e e’soosonj émaá nyé ape áte.”

Mel méyágte syánē debyéé

(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ Héε Yesue álāngéé bó ene ngan, aá, “Nyēñon alín á ngəl bwām, káa bwel ké é’héé bémpe. ³⁰ Abíd áde byaá é’bootadté bó abíd, nyébēn nyēbele nyébíi bán nchoñ rímáá abé benben. ³¹ Melemlem nzé nyényíne rímén mekan mésyāəl mébenlad, nyébíi nén bán, nkamlen ní Dyöb níkwógé ape. ³² Ne mbále, nlānge nyé nén méé, enén nyongel e bad éemaá’é káəñne rímén mekan mésyāəl mémáá abenled. ³³ Nkoñ mí mín ne nkōñ ríse bémaá boñ ábēm e’yale bēbē abé ne abé.

Nyétéd pónđe

³⁴ “Nyétóo nén nyéetómté echen pónđe esyāəl ádyé ndyééd ne ámwé mím bwāmbwam. Nyéebūdē-’ε atag áte áyāle mekan mé alonjé. Nzé nyēbele nē, né échē epun étān nyé táléd née melám. ³⁵ Epun éched épií moonyonj asyāəl awé adé á nkōñsé. ³⁶ Nyétéd pónđe, pónđe ésyāəl. Nyékānne bán nyéwōñ ngíne átóm rímén mekan ríme mébenléd áte, ábel nén nyéhel atyéem á’sō wéε Mwän-a-Moonyonj.”

³⁷ Mmē mesú mésyāəl Yesue ayágté’áá bad á Ndáb-e-Dyöb. Nzé ngukél empě, áke ánāá á ekone é Menzab. ³⁸ Nzé bñ bēnsāá sánjén, ekud é bad éhyágáá mó atán á Ndáb-e-Dyöb áwóglen mó.

22

Békii kun áwúu Yesue

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jəñ 11.45-53)

¹ Bəəb-pəə, Ngande e Ewele-é-Ngēñ emmad abé benben. Enén ngande ebédéε dñ bán Nnyíme-ámín. ² Bepriε bémbáá ne bemeléede bé mbéndé bēhédé’áá nzii echě béwúe’é Yesue á mesəəm-tē. Bébáá’áá pēñ bán bad bésəñtēñ.

*Judase akwenténe àsóm Yesue
(Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)*

³ Satanε ansól mbapεε awe Yesue nhóg áte, awě béchagεé bán Judase. Dín démpēe démbē mó bán Iskariode. Ambé nhóg áfinté bembapεε dyòm ne bébe. ⁴ Héε ásyánge bon, áke atán beprise bémbáá bóbbe bekamlen bé Ndáb-e-Dyöb, ábel ntii àsóm Yesue áwáb. ⁵ Nén dénwögéd bó menyinge bwámbwam. Bóbōó bémpě á nchemten. Bénlāā mó bán bésābē mó mōné. ⁶ Mós-ε ankwentén. Dóó ábóótédé nzii ahed àsóm Yesue áwáb ésebán bad bébíf.

*Yesue aboηsan Ngande e Nnyime-ámín
(Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jōn 13.21-30)*

⁷ Bōob-pōó, epun é ngande e Ewele-é-Ngên áde béwúé'é rídyōη ní mbód mé Nnyime-ámín êmpě áte. ⁸ Dóó Yesue álóméé Petro bó Jōn aá, "Nyéke nyéboηsen syānē ndyééd e Ngande e Nnyime-ámín." ⁹ Bēnsedéd mó bánken, "Héé wédangé wεé séke séboηsen ádyé chó?" ¹⁰ Dóó ákwentanné aá, "Nyénōne'. Nzé nyépédé á dyad-tē, mod ábomén nyé awě apémé apom dé mendib. Nyéhíd mó á ndáb ké ehéé eche ásōnlē. ¹¹ Nyélāā nwóó-ndáb bán, 'Awed meléede aáken, héé toη e beken édíf echě módyēē ndyééd e Nnyime-ámín áte ne ábē bembapεε?' ¹² Bélūméd nyé toη echě ekalé áte eche bénábpé áte. Ene toη edé ámín á ndáb-te. Nyébele syānē mboηsén ní ndyééd áhed." ¹³ Dóó békíf, bétán-ne mekan melemlem ngáne ánlēbēē bó, bēmbōηsén-ne ndyééd e Ngande e Nnyime-ámín.

*Ndyééd e Sāngú
(Mat 26.26-30; Mak 14.22-26; 1 Kōr 11.23-25)*

¹⁴ Ade pōndé e ndyééd épédé áte, Yesue andyεé á tébele ne bembapεε bé nlómag. ¹⁵ Héε álāngeé bó aá, "Mendāη bwámbwam meé rídyē enén ndyééd e Nnyime-ámín ne nyé bon ríkude metuné. ¹⁶ Á mbále nlānge nyé meé méedyáá chó ámpē káōη ne á pōndé echě Dyöb délōnēdtē chó mbon á pōndé echě nímē nkamlen mēpéé áte."

¹⁷ Dóó átédé mbwendé, bon ábagé Dyöb mekenag, álāngē-ε bó aá, "Nyékob nén, nyémwê, nyétómted nhóg ne aníníf. ¹⁸ Á mbále, nlānge nyé meé bootya bōob áke á'sō, méemwáá nímén mím ámpē káōη né nkamlen ní Dyöb nípédé áte."

¹⁹ Antéd kōηne ewele, ábe Dyöb mekenag, ákabtéé chó áte, ábē-ε bó chó aá, "Echem yāl nén, ebāgnédé áyāl echên. Nyébele nén ákamten me." ²⁰ Ade bémáá ndyééd ádyé ambēl melemlem ne mbwendé ní mím. Anhób aá, "Mmén mbwendé ndii melě mékōōlē níme nsógténé ne mekií nímēm, níme mésyōgé áyāl echên.* ²¹ Bon nyénōne', mod awě akií me ntúré, ádyág

* **22:20** Donje á kálag dé'só éewóó'ε e'yale ábe Yesue ámbid e Echem yāl nén; á nchoo 19 ne nchoo 20 rísyāāl.

ndyééd ne me hén.” ²² Mwän-a-Moonyon awē ngáne éténlédé, bon medim ne ane mod awē äsöm mó. ²³ Héε bembapεε bēn ne bēn bébóótédé nhóg ne aníníí aséded, ábíi bó mod awē äbël enén ndín e dyam.

*Bembapεε béswan̄tan t̄n̄gene
mod awe adé ambáá*

²⁴ Bembapεε bēn ne bēn bēmbootéd aselen, béhedé ábíi bó mod awē adé mod ambáá áwab t̄ntē. ²⁵ Dóo Yesue álân̄geé bó aá, “K̄n̄ é melon̄ élúmte n̄gan̄len ám̄in e bad ábe békamlanné. Benkamlεε béch̄age ȳl bán, ‘Ebon̄-nlémε.’ ²⁶ Bon̄ éét̄n̄genεé abé n̄é át̄intē ech̄ên. Em̄bon̄ bán ane awē adé mod ambáá át̄intē ech̄ên, át̄im̄ n̄éε ane awē atómt̄éné mp̄in abé. Ane awē m̄ó-’ε alyágte’, át̄im̄ n̄éε mb̄aledε. ²⁷ Nzé bad bédé bébe, nhóg adyεé á tébele, aníníí-’ε abenle mó, ahéé atóme waáb e’del áte? Saá ane awē adyεé á tébele-ye? Bon̄ me, ndé áwen̄ t̄ntē n̄éε ane awē abenle nyé. ²⁸ Nyéε nyédé bad ábe béwéséné me á pón̄dé eche r̄ikúdé metuné. ²⁹ Ngáne Titée ábágé me kunze ákamlen, né-’aá mémp̄é mébéé nyé. ³⁰ Nén̄ déb̄l̄ nyédyé ndyééd, nyémwé-’ε m̄im̄ h̄m̄ ahóg ne me áwem̄ nkamlen-tē. Nyé mod té ädyεé-’ε á atii dé nkamlen, nyék̄ādtē metúmbé mé Israel dyóm ne mébe.

*Yesue ahóbé á’sō é’ pón̄dé aá,
Petro äbān̄ mó áyāl*

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; J̄on̄ 13.36-38)

³¹ “A-Sim̄on, N̄oné! Satanε akudé kunze ákag nyé moosyáál, ákab-pε nyé áte. Abane bé bwām ne bé mbéb̄ n̄n̄gáne mod apebe kón̄ éche bésálté. ³² Bon̄ nkánnédé wε meé adúbe áde éwóó déesudé’. A pón̄dé ech̄é w̄étim̄énné me ámp̄é, éw̄ed baányon̄ áte.” ³³ Petro anhób aá, “A-Sán̄, ké á mbw̄og dóo bétim̄néé wε káa á kwééd, mb̄õn̄séné wε ahíd.” ³⁴ Dóo Yesue álân̄geé mó aá, “Nl̄áa wε, a-Petro, nchóm-a-kúb adêhób aá mót̄o’ nkuu n̄én, w̄ëbān̄ me áyāl ngen éláán.”

Pón̄dé e metake ekwogé ape

³⁵ Dóo Yesue ásedt̄éé ábē bembapεε aá, “A pón̄dé eche ménlōmmē nyé ésebán̄ nyéewán̄lé ekwε é ngáb, káa ekwε, káa metámbé, nzé-chómé nyéntōgkē?” Bembapεε bēnkwentén bán, “Chóm̄chóm̄.” ³⁶ Dóo Yesue álân̄geé bó aá, “B̄õb-p̄óó, mod awē awóó ekwε é ngáb ké’ε ekwε, áwále áyāl. Ane awē m̄ó-’ε eewóó nkwaté, ásöm̄ n̄im̄ē nkobe, áchan̄ nkwaté. ³⁷ Nl̄ân̄ge nyé meé kálag e Dyõb ehóbé aá, ‘Bébánné mó nchoo nhóg ne bech̄íb.’ Né-’aá ébenléd̄té áyāl ech̄ém̄.

Etəŋgéné ébenléd áned.”³⁸ Bembapεε bénlāā mó bán, “A-Sán, nəné’, séwánlé nkwaté mbε hén.” Mó-’ε antimtén bó aá, “Désob nê bəəb.”†

Yesue akii akáne á ekone é Menzab
(Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)

³⁹ Hê dōó ábidé á ebwóg, áhidē á dyad-tê, ákē á ekone é Menzab ngáne ámménténné abel. Bembapεε bó-’ε bēnhīd mó ámbīd. ⁴⁰ Ade bēpédé áwed anlāá bó aá, “Nyékāne’ bán mekəgsen méepiidé nyé.”

⁴¹ Ansyəá bó á nkəg, asídé mwā nchabnede, akóg mebóbón, ákānnē nén aá, ⁴² “A-Tê, nzé ébóŋnéde wε, ékōbēn me nímén metuné. Boŋ ké nê, saké ngáne ébóŋnéde mε, boŋ bēl ngáne ébóŋnéde wε.” ⁴³ Ade Yesue ákānnéé nê, ángel embīd ádyōb, éhyε ewéd mó áte. ⁴⁴ Anwéd mekáne áte ngáne ámbēē á ndutul-tê. Ebábé éche ébidé mó á yāl émbē ngáne metóté mé mekií, étēnē’ á ndəəb taáb, taáb.‡ ⁴⁵ Ade ámáá akáne, antyéém ámín, áke wéε bembapεε bēbédé. Antán néε békúnéé áyāle ndutul e ngíne. ⁴⁶ Dōó ásedtεé bó aáken, “Cheé nyékúnéé? Nyépáde áse, nyékāne nén mekəgsen méepiidé nyé.”

Békóbé Yesue
(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Jəŋ 18.3-11)

⁴⁷ Yesue eépedéé ké amad á nsəl dōó amute á bad ápedé. Mod awē antómén bó abédéε Judase, mbapεε nhóg átíntē e bembapεε dyōm ne bébe ábe Yesue. Apedé-’aá Yesue á nkəg ahé mó tâl. ⁴⁸ Boŋ Yesue ansédéd mó aá, “A-Judas, nédē ahé áde éhédé Mwān-a-Moonyoŋ tâl ádíi ásom mó-yε?” ⁴⁹ Ade bembapεε ábe bóəbe Yesue bēbédé áhed bényíné dyam áde áhede abenled, bēnsédéd mó bánken, “A-Sánjú, séhεle séwān ne níméd nkwaté-yε?” ⁵⁰ Héε mbapεε nhóg átómté nkwaté, áselē ntāŋ awē prise ambáá etúu é ekáá émbáá. ⁵¹ Boŋ Yesue anlāá bó aá, “Nyésob nê bəəb!” Ansídtén mó ene ped e etúu, ádid mó bwám. ⁵² Héε álāŋgεé beprise bēmbáá bóəbe benkamlεε bé mésénzε mé Ndáb-e-Dyōb ne belyáged bé dyad, bad ábe bēnhyε mó akób aá, “Nchīb móó nyéhyédé akób, boŋ nyēwálé nkwaté ne mbid-ε?” ⁵³ Mbwε téé syánē debágáá á Ndáb-e-Dyōb, nyēnkēmbánné mε ké ekáá á yāl. Boŋ echen pónde epedé bəəb. Ehíntén chōó édé á nkamlεn bəəb.”

Petro abáá Yesue á yāl

(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 66-72; Jəŋ 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Héε békóbé Yesue, boŋ békεεné mó, bétīmēn mó á ndáb wéε Priε Ambáámbáa. Petro mó-’ε ahídé’áá bó ámbīd mwā etún. ⁵⁵ Bēnkonéd muú átíntē e dyad, bad bēlādēn áhed.

† 22:38 Désob nê bəəb; káa Nê ákwógé. ‡ 22:44 Donje á kálag dé’só déewóó’ε nchoo 43 ne nchoo 44.

Petro móm̄pē anhyě adyεε áhed. ⁵⁶ Mbəledε a mmwaád nhóg annyín née Petro ádyéé á nkəg ní dū. Dóo ánóné mó chóon, bon áhōbē' aá, "Anén mod móm̄pē ambé ne Yesue." ⁵⁷ Bon Petro antán aá, "A-mwän-a-mmwaád, meebii'ε me mó."

⁵⁸ Eebeméé áte, mod ampée anchem mó. Anhób aá, "Wémpē edé nhóg áwāb echon." Bon Petro anhób aá, "Amúē, weéhyāg me ngáne áyāl."

⁵⁹ Ambīd e háwa póg mod ampée ambádnén aá, "Ntānten ké nhóg méesaá. Anén mod abédé ne Yesue, áyāle adii mod a Galilia." ⁶⁰ Bon Petro anhób aá, "A-mod-e-ngé, meebii'ε chōm éche mmōŋ ékoo'ε ahób."

Abwōg-ábwōg áde áhóbé nê, nchóm a kúb antón. ⁶¹ Héε Sāngwéé ákúnné bon mīd mébomé bó Petro. Dóo Petro áwém̄téné e'yale ábe Sāngwéé ánlāā'ε mó aá, "Nchóm-a-kúb adēhób aá mótōo' chii nén, wēbāŋ me á yāl ngen éláán." ⁶² Héε ábíde á ebwóg, abálé-'ε awé. Anchií bwámbwam.

Bébómtédé Yesue, béwélé-'ε mó
(Mat 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Bəob-pəó, bad ábe bénóné'áá Yesue bēmbóotéd mó awel, bēbómtád mó, ⁶⁴ békan mó mīd, bésēdtē mó bán, "Láá sé, nzé-módé abómé wε?" ⁶⁵ Bésyáó'áá mó nzyón nyaa ne nyaa.

Bépééné Yesue wéε belyáged bé dyad
(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jōn 18.19-24)

⁶⁶ Néε bīn é'sāngé, bad bém̄báá bé Israel, beprise bém̄báá ne bemeléde bé mbéndé bēnkōb mbom, bēpēēn Yesue áwab káansel. ⁶⁷ Héε bésēdtéé mó bán, "Láá sé nzé wε-éé edé Ane-awē-Béwógté?" Dóo Yesue áhóbéé aá, "Ké menláá nyé, nyéedúbéé me. ⁶⁸ Ké menséded-te nyé akan, nyéekwenténné me. ⁶⁹ Bon bootya bəob, Mwän-a-Moonyon ádyéé á ekáá émbáá é Dyōb á Ngum." ⁷⁰ Bó moosyāál bēnsédéd bánken, "Nédē wε-éé edé Mwän a Dyōb-ε?" Ankwentén aá, "Nyé bēn-éé nyéhóbé bán née édíí." ⁷¹ Dóo bēhóbéé bán, "Nzom ehéé empée déhedéé? Syánē bēn dewógé áwē nsəl."

23

Payledε akáádté Yesue
(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jōn 18.28-38)

¹ Héε belyáged bé dyad bésyāāl bétyéémé ámīn, bon békεεné mó wéε Payledε. ² Awed-taá bēbóótédé mó mekan abán áyāl bán, "Sékóbé anén mod ngáne ápuutadté sé alon áte. Ahóbé nén aá, séēsanád Kaisεε tááε, áhōbē-'ε nén aá, mó mwēn mós̄ módē Ane-awē-Béwógté, nédē ahóbé' aá módē kân." ³ Dóo Payledε ásedtéé Yesue aáken, "Wε-éé edé kân e bad bé Israel-le?" Yesue ankwentén mó aá, "Ngáne éhóbé." ⁴ Bon Payledε

álāngē beprise bémbáá ne amute á bad nén aá, “Meenyíneé atote ké ahóg áde anén mod ákwééné.”⁵ Boḡ bémbē békag á’sō, béhābē bán, “Anén mod akóne bad ne mam níme áyágtéé á mbwóg e Judeya esyáál. Ambootéd á Galilia, apedé-’ε hén bōob.”

Herode akáádté Yesue

⁶ Née Paylede áwógé nê, anseǵéd ké Yesue adfi mod a Galilia. ⁷ Bénlūmēd mó áte bán, nê dēn dōó édíí. Ngáne alon ḡ á Galilia abédé ásē e nkamlēn níme Herode, Paylede anlóm Yesue áwē. Herode mwēn ámpē ambé á Jerusalem ene pónde. ⁸ Ayǵké mewēmtēn awón ḡ anyín Yesue áyāle awógé’áá mó dúu. Ahédé’áá aá mónyín menyáké níme ábeléé. Né-ǵó anwóg menyínge áde bépééné Yesue áwē. ⁹ Anseǵéd Yesue ekud é mekan, boḡ Yesue enkēntimténné mó dyamdyam. ¹⁰ Beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béntyēem ámín, bēbāntād Yesue mekan áyāl. ¹¹ Héε Herode, bōobe éche sánze bēbóótédé mó awōō, béwélé-’ε mó. Dōó béwāádtē mó kase é bwēm, boḡ álōmē mó ámbíd wée Paylede. ¹² Nén dēnkāḡ Herode bó Paylede bēntīm ásē échē epun; édé ape nê, búmō bénsēbē ekōyí awonḡ.

Bébidté mbakú bán béwúu Yesue

(*Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jōn 18.39-19.16*)

¹³ Hē dōó Paylede áládé beprise bémbáá áte nchoo ne belyáged, ne bad bémpēe, ¹⁴ boḡ álāngē bó aá, “Nyēnsébé anén mod apeen áwēm. Nyé bán apuutad bad nló áte. Bōob-pōó nhedé áte áyāl échē wée nyébēn nyédíí, boḡ meekóbnéé mó dyam dé mbéb ké ahóg áde nyéhóbé bán ábelé. ¹⁵ Ké Herode ámpē eekóbnéé mó awusé ké ahóg, né-’aá ákáá boḡ álōmē mó ámbíd. Bōob-pōó dyam dé mbéb ké ahóg déesaá áde ábelé áde álúmte bán atāḡgéné kwééd. ¹⁶ Né-ǵó mēhōb békúdé mó, rítēdē mó, ákag.”* ¹⁸ Dōó amute ásyāál ábónéé bán, “Téd anén mod, éwúu mó! Bídtéd sé Barabasc.” ¹⁹ (Barabasc abédéε mod awē bénhēε á mbwōg áyāle bel ábe ámbootédté á dyadtē ne awúu áde áwúé’áá bad.) ²⁰ Ngáne Paylede ánwōḡgē mewēmtēn áte de Yesue, ambé aláá bó nê ámpē. ²¹ Boḡ bémbē bēbōnē’ bán, “Bomé mó á awōg! Bomé mó á awōg!” ²² Anláá bōmpē ngen éche élónténé éláán aá, “Áyāle chán? Ebébtéd éhéé ábelé? Meekóbnéé mó awusé ké ahóg áde átāḡgéné kwééd. Né-ǵó, mēkūdē mó, rítēdē-’ε mó, ákag.” ²³ Ké nê bémbē bēbōnē’ bán ábome mó á awōg. Káāḡ ne á asóg, échab ehób énkobnéd. ²⁴ Paylede ambidéd mbakú aá, mōōbēl nēḡgáne béhóbé. ²⁵ Antédé mod awē bénhōbpē, awē ambé á mbwōg

* **23:16** Doḡge á kálag dé’só ábádé nchoo 17: Bōob-pōó, mwē téé, nzé Ngande e Nnyíme-ámín embé, Paylede antāḡgēn bad bé dyad mod a mbwōg nhóg achenned.

áyāle bel ne awúu áde áwúé'áá bad, boŋ ábagé bó Yesue aá, bétiméd mó ngáne bédáá.

Bébómmé Yesue á awog

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jɔn 19.17-27)

²⁶ Ade sánze ékεενεé Yesue á hǒm dé mpanag, êmbomén Simone, mod a dyad á Sirine. Anén mod ambíd á mwă dyad awě adé á ahánǵé. Héε békóbé mó, bépémtéd mó awog áde Yesue bán áhídne mó dó ámbíd.

²⁷ Afinté e ndun e mod eché enanáá Yesue ámbíd, bebaád bémbē áwed, béchyé'áá, bélebe-'ε mó. ²⁸ Dóo Yesue ánóné ámbíd, álāngē bó nén aá, "A-bán bé bebaád bé Jerusalem, nyéechyēē' me, nyéchyε' échen yǎl ne áben bán. ²⁹ Nhóbe né áyāle nén e'pun é' bīn é'húε, áde bad béhōbpē bán, 'Nnam ne ábē ábe bédé ekom, ne ábē ábe béēchyāā', ne ábē ábe béēmwan̄tē mbéd!'

³⁰ A pónde eched dóo bad bélāngēē mbəod bán, 'kúmtéd sé ámīn,'

káa e'kone bán,

'kútén sé.'

³¹ Nzé bébele' mímén mésyāāl bəob, áde bwel é'lyógé é'díí mendíb áte, chán-náa bébenlé áde bwel békinnē-yε?"

³² Bəob-pəó bēnkεén e'bébtéd é' bad é'be, ápan bó nchoo ne Yesue. ³³ Ade bépédé hǒm áde béchəgεé bán Ebóngél é Nló, bēmbomé Yesue á awog, ne ábē e'bébtéd é' bad é'be. Bēmbomé nhóg á ekáá é emwed, aníní-'ε á ekáá émbáá.

³⁴ Héε Yesue ákánneé nén aá, "A-Sán, lagsén bó áyāle béēbii' é chǒm éche bébeleé."† Sánze ênsid mbambú, ákab mbóté éche Yesue. ³⁵ Ndun e mod entyéém á nkəg, bénoné' chǒm éche ébenlad. Boŋ benkamlene bé Israel béwéláá mó, béhōbē bán, "Achǒnté'áá bad bémpeε, áhood-təó eche yǎl, nzé ne mbále mó adé Ane awě Dyǒb Apwédé, boŋ Awógéd-te."

³⁶ Sánze chǒmpē éwéláá mó. Empiinéd mó ebéntéd é mīm, ³⁷ élāngē mó bán, "Nzé wéε edé kāŋ e bad bé Israel, ésōŋ ehoŋ yǎl!"

³⁸ Béntél áwe nló ámīn nén bán, "Kāŋ e bad bé Israel chío nén."

³⁹ Afinté e ábē e'bébtéd é' bad é'be ábe bēmboméé bəobe Yesue á awog, nhóg ansyāŋ mó aá, "Saá wε edé Ane awě Dyǒb Awógté-yε? Sōŋ-ə échoŋ yǎl, ésoŋ-'ε sémpē!"

⁴⁰ Boŋ aníní mod ankáné waáb áte aáken, "Weebáá' é Dyǒb-ε? Sóo bad bébe dekudé melelem mé nkógsen míme mómpē ákúdé. ⁴¹ Boŋ pen, nkógsen míme dékúdé, ntāngéné ne míme sóo mbéb. Boŋ anén mod eébeleé dyam dé mbéb ké ahóg."

⁴² Héε ane mod ábádeé ahób aá, "A-Yesu, sōn, weéchatán me

† 23:34 Donje á kálag dé'só déewó'ε: Héε Yesue ákánneé nén aá, "A-sán, lagsén bó áyāle béēbii' é chǒm éche bébeleé."

á pónde eche wésōnlē á nkamlēn.”⁴³ Dóo Yesue álāngeé mó aá, “Á mbále, nlānge we meé, chii nēn dēn wēbē ne me á Paradis.”

Yesue awéde

(*Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jōn 19.28-30*)

⁴⁴⁻⁴⁵ Bōob-pōó bīn bémbē dyam kəd. Etondē andīm, ehíntēn ékwē-’ε ekide áte ésyā́l káōŋ ne á ngāŋ éláán. Abad áde dēnkāb Ndáb-e-Dyōb áte dēnsalé áte e’pəd é’bε. ⁴⁶ Hē dóo Yesue álébpé esaád aá, “A-Tē, áwōŋ mekáá dóo rilyágé échē edā́dāŋ!” Amaá-’aá ahób nē, ámī-’ε nlém, awé-’ε. ⁴⁷ Ade mod ambáá a sánze ányíne nē, ankéméd Dyōb nēn aá, “Á mbále, anēn mod abédé-’ε mod a bwām.” ⁴⁸ Nēe ndun e mod echē enhyē anōn, ényíne mekan mé ményáké níme mébēnlédé, mod téé ambán ekáá á nlém, ásū-’ á ndáb. ⁴⁹ Yesue ábe besón bésyā́l ne bebaád ábe bēmbōotéd mó anan ámbíd se á Galilia, béntyēem etūn, bēnōné nímén mekan mésyā́l.

Bélimmé Yesue

(*Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jōn 19.38-42*)

⁵⁰⁻⁵¹ Bōob-pōó mod ambé awē abédé dīn bán Josebe. Anēn mod ambíd á dyad á bad bé Israel áde béchāgeé bán Arimatia. Abédé mod a edúbé. Abédeé mod a bwām, asāŋ-’ε. Kénéé abédé mod a káánsel enkēnkwenténné mbakú echē ábíníí belyáged bé dyad bēmbídēdtē áwúu Yesue. Abédé mod nhóg awē anlyáŋ nlém nēn aá epun épē éche Dyōb dékobpé nkamlēn. ⁵² Ankē Payledε achāŋ aá, ábe mó ndim níme Yesue. ⁵³ Nēe ákúdé kunze, anhúd mó á awōŋ, ákāān mó kase e mbóm, áke alímé mó á soŋ echē bēpwógé á eláá-tē, éche béēsēbpéé mod alíme áte. ⁵⁴ Nēn démbē á Mbwe mé mboŋsēn, áde mbwe-mé-nkóme-áte nhédé-’aá abooted. ⁵⁵ Bebaád ábe bēmbōotéd Yesue anan ámbíd se á Galilia, bēnhíd Josebe, bényín soŋ, bényín-ne ngáne bēnānté mó ndim á soŋ-tē. ⁵⁶ Dóo bétímé ámbíd á dyad-tē, bēboŋsán mōŋ ne mekún níme bēnabnadte ndim. Á mbwe-mé-nkóme-áte bēnkōmē áte ngáne mbéndé e bad bé Israel étíídé.

24

Yesue apuúde

(*Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jōn 20.1-10*)

¹ A epun é’sō, nédē á Sōndé mbwεmbwe pírīb, ábē bebaád bēnkē á soŋ. Bēnwālē mekún mé ndim níme bēmbōŋsēnné. ² Bēntān nēe aláá áde bēnkōlēnnē nsəl ní soŋ ásyāŋgé á e’dii. ³ Bēnsāl á soŋ-tē, boŋ bēnkētánné ndim níme Yesue áwēdte. ⁴ Nēn dēmbōotéd bó ataged á mewēmtēn. Dóo bad bébe bēbídé táléd, bētyéem bó á nkāŋ ne mesaŋ níme mékine’ áte. ⁵ Ne mbwóg bwāmbwam bēnsōŋ mīd ásē. Hēe ábē bad bébe bēlāngeé bó bán, “Cheé ekáá boŋ nyéhédé mod

awě adé á alongé átíntê e bad ábe béwédé? ⁶ Eésaa hén, apuúdé. Nyékamten ngáne ánlāā'é nyé, áde ábédé á Galilia, ⁷ áá bétāngéné Mwān-a-Moonyon abe á mekáá mé bebel bé mbéb, bébōmē mó á awōg. Bon āpuú á e'pun ábe é'lónténé é'láán." ⁸ Hê dōo ábē bebaád békámténé ábē e'yale.

⁹ Ade béhuú á son, bēnkálé bembapēē dyóm ne nhóg ne ábíníí bémpēē mam mésyāāl níme bényíné. ¹⁰ Bebaád ábe bēnkálé bembapēē bé nlómag nímén nkalan, bébédēē Maria Magdalēē, Joanaa, ne Maria, nyaá awe Jemse, nchoo ne bebaád bémpēē. ¹¹ Bon bembapēē bé nlómag bēnwēmtēn bán ene póle edfi ngwēl. Bēnkēndúbéé chó. ¹² Hê dōo Petro ápádté ásē, bon ányagté á son. Ade ápédé áwed anwúlén ásē, ánōn son áte. Anyín dāsō mbóm chēmpen. Dōo ásúú á ndáb. Mewēmtēn mékógládtáá mó áte tēngene dyam áde ábénlédé.*

*Yesue apíidé bad bébe á nzii e Emōs
(Mak 16.12-13)*

¹³ Bōob-pōó, échē epun dēn, bembapēē ábe Yesue bébe békágé'áá á dyad áde béchāgēé bán Emōs. Abíd á Jerusalem āpe á Emōs ábédé etūn dyam máyl saámbé. ¹⁴ Abē bembapēē békágé'áá bēkalé nímén mekan mésyāāl níme mékébenléd. ¹⁵ Ade békékanlé kááñ, dōo Yesue mwēn áhyédé bó atán, bon áwoñné bó. ¹⁶ Bon pen mīd mēnkēnnédnédte bó, áchem mó. ¹⁷ Héē Yesue ásedtéé bó aáken, "Póle ehéé nyépagké akal á eke-tē nēn?"

Hê dōo bétyéémé ne ngāl esyāál. ¹⁸ Dōo bó mod nhóg awe béchāgēé bán Klopase, átímtanné mó aáken, "Emōñ pen-éé edé nken a mod á Jerusalem, áde wēbīi mekan níme níkébenléd nímén mesú-yē?" ¹⁹ Dōo Yesue ásedtéé bó aáken, "Mekan méhéé mē?" Bon bēlāngē mó bán, "Mekan níme mébénlédé tēngene Yesue, mod a Nazaret. Ambé nkal é'dāádāñ awě ahóbé'áá, ábelé-'e ndāle é mekan á'sō é' Dyōb ne á'sō é' baányon. ²⁰ Abēd beprise bēmbáá ne belyáged bé dyad bēmbē mó á mekáá mé nkamlēē, ábided mbakú bán béwúu mó. Dōo bébómmé mó á awōg. ²¹ Bon sēnlyág nlém bán, mó adé ane awě āwōbé bad bé Israel. Néē éhúdé nē áte, chii dōo álóntan e'pun é'láán taa nē ábenlede. ²² Amīn e nē ámpē, nguse é bebaád átíntê echēd bēpéénédé sé menyáké mé póle. Bēnkē á son epōg é mbwēmbwē, ²³ bon bēētānēé ndim níme Yesue. Bēnhūū ámbíd, béhōbē bán, ángel epíidé bó á ndóg-te, élāngē bó nēn bán, Yesue adé á alongé. ²⁴ Nguse é bad átíntê echēd énkē á son, bétán chó melelem nēngáne bebaád bēnhōbpē, bon béēnyīnēé mwēn."

²⁵ Dōo Yesue álāngēé bó aá, "E'yókél é' bad bóo nyédíí. Nyéewámsánné mam mésyāāl níme bekal bé'dāádāñ béhóbé

* 24:12 Donje á kálag dé'só déewóó'ē nchoo 12.

adúbe! ²⁶ Ngómē éhédnádtaá bán, Ane-awě-Béwógté ákud nímén metake mésyāāl, boŋ ákud éche ehúmé.” ²⁷ Yesue antógnéd bó mam mésyāāl tâŋgene eche yāl, ngáne méténlédé á Kálag e Dyöb-te, mbooted ne kálag éche Mosεε ne kálag éche bekal bé'dáádəŋ bésyāāl.

²⁸ Ade bépédé benben ne dyad áde békágé'áá, Yesue anlúméd byánán eke élyágé édé mó á'sō. ²⁹ Boŋ bénkəŋ mó bán, “Hyě édyεε áwēd ngáne bīn é'máá ahín, pónde-'ε emaa atóm.” Dóo áhídé bó ádyεε áwāb. ³⁰ Ade bóbōo bédyéé ásē á tébele ádyé ndyééd, antéd ewele, ánāméd chó, ásāl chó áte, boŋ ábagé bó. ³¹ Hê dóo mīd méténlédé bó, boŋ béchemé mó. Dóo ányóó bó á dīd-te. ³² Bénlāā nhóg ne aníní bán, “Ngómē nlém nhógkáá syánē á abum áde ákánlé'áá syánē á nzii, boŋ átānlād syánē Kálag e Dyöb?”

³³ Abwōg-ábwōg dóo bésyāŋgé ásē, boŋ bétīm-me ámbīd á Jerusalem. Dóo bétáné bembapεε dyōm ne nhóg ngáne béládné áte hōm ahóg bóobε bembapεε bémpēe. ³⁴ Hée bembapεε ábe bétáné á ndáb-te bélāŋgé bó bán, “Sāŋgwéé apuúde ne mbáá, apiídé-'ε Siməne!”

³⁵ Dóo bó bad bébe bómpē béhóbé dyam áde ábénlédé bó á nzii, béhōbē-'ε ngáne béchéme mó áde ásaléé ewele áte.

Yesue apiídé ábe bembapεε

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jōn 20.19-23; Mbēl 1.6-8)

³⁶ A pónde eche békaleé nê, dóo Yesue mwēn ábídé bó átíntê, boŋ álenté bó aá, “Nsaŋ núbê ne nyé!”†

³⁷ Mbwōg ménkōb bó bwāmbwam, béwēm-tān bán, bényíné nwú. ³⁸ Dóo álāŋgéé bó aá, “Cheé nyétagéé áte? Cheé nyényágeé á nlém-tê. ³⁹ Nyénən me mekáá nyénən-ne me mekuu, boŋ nyébīi bán mmēn-εé ndé. Nyékiten me yāl, nyényín nzé nwú nŋwóo nson ne e'hid ngáne nyényínεé nwóo nén.”

⁴⁰ Ade ámáá ahób nê, anlúméd bó nīme mekáá ne mekuu.‡ ⁴¹ Ade bélyágé bényágeé nê ne menyīŋge mésyāāl, békōgladtāa á nlém-tê, dóo áseɗtεé bó aáken, “Nyēwóó chōm éche bédyáŋkē hén-ε?” ⁴² Dóo bébágé mó esōŋ é súu echē bétúme. ⁴³ Boŋ ákobé', ádyāg-ke chó áwab e'só-te.

⁴⁴ Hée álāŋgéé bó aá, “Mmén mam móo nílāŋgé'áá nyé áde nlyágé ndé ne nyé mée, dyam tée átāŋgéné alón ngáne éténlédé áyāl echēm á kálag é mbéndé éche Mosεε ne á kálag é bekal bé'dáádəŋ, ne á Kálag e Ngəse-tê.”

⁴⁵ Dóo ánédte bó debyéé áte, ábel nén bésōŋten Kálag e Dyöb, ⁴⁶ boŋ álāŋgē-'ε bó aá, “Bétélé á Kálag e Dyöb nén bán, Ane-awě-Béwógté átāŋgéné metake akud, awé, boŋ e'pun ábe

† 24:36 Donje á kálag dé'só déewóó'ε: álenté bó aá, “Nsaŋ núbê ne nyé!” ‡ 24:40 Donje á kálag dé'só déewóó'ε nchoo 40.

é'lónténé é'láán, ápuu. ⁴⁷ Bétélé bán, bad békalé melonj mé bad mésyāāl nén bán, bad bétéde abel dé mbéb á dñn á Yesu, âbel bonj Dyöb álagsen bó mbéb. Bébootéd bad rímê nkalan akale á Jerusalem. ⁴⁸ Nyé-'aá, nyêdé bad ábe bényinné rímén mekan díd. ⁴⁹ Mmën mǎlōmē nyé chōm éche Titée ánhōbpē aá mólōmē nyé. Bonj nyélyag nyédyεε á dyad-tê káōñ né nyékudé ene ngine echě ebíde ámñn."

Yesue apūmmé

(Mak 16.19-20; Mbel 1.9-11)

⁵⁰ Dóo Yesue ásyāñnéde bó á dyad-tê, ápeené bó benben ne dyad á Betani. Héε ányéné mekáá ámñn, bonj ánamté bó. ⁵¹ Ade ánamtéé bó nê, dóo áchēnnē bó, bonj apummé ádyōb. § ⁵² Abē bembapεε bémwōgē mó mebóbōñ. Bēntīm ámbíd á Jerusalem ne menyinje mésyāāl. ⁵³ Békäg-ke á Ndáb-e-Dyöb pónde ésyāāl, ákémed Dyöb.

Nkalanj mí bwám míme Yesuε ngáne

Jone átélé Ndibned ní kálag

Nkalanj mí bwám ngáne Jone átélé rílúmte aá Yesuε adii Eyale é Dyöb éche édé á ngíndé ne á ngíndé. Echê Eyale éntim moonyonj édyēē-’ε átíntê e bad. Mmén nkalanj, Jone atelé mój ábel bad ábe béléa mój bédúbe nén bán Yesuε, Mwän a Dyöb mój adé Nsoode awê Dyöb dénhöbpē aá mójlōm. Anlúmed-te aá nzé bad bédúbpé mój béküd e’soosonj.

A kálag tē wén á mbooted, Jone alúmte ngáne baahóg béndübēē Yesuε békwentén-ne áhíd mój, álúmtē-’ε ngáne bémpēe-’ε bétánjannáa mój, béekwentene-’ε mój adúbe. E’péd 13-17 é’hóbe tñgene abé áde Yesuε ne ábē bembapεε bémbēē pónde esyáál káonj ne epun éche békóbé mój ne mam míme ánlāá’ é bój ene pónde esyáál. Jone ahóbé ámpē aá nzé mod adúbpé Krístā āküd alongé áde déemaá’.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned 1.1-18

Jone, Ndusεε ne bembapεε bé’sō ábe Yesuε 1.19-51

Nsón míme Yesuε 2.1-12.50

E’pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne Jerusalem 13.1-19.42

Mpuu míme Sánjwéé ne alúmed áde álúmtáá bad yäl 20.1-31

Nsógten: Yesuε alúmté yäl ámpē á Galilia 21.1-25

Eyale éntim moonyonj

¹ A mbooted, byánán Dyöb déhög nkōñsé Eyale émmad abé. Eyale émbē ne Dyöb. Echê Eyale ébédeε Dyöb. ² Káonjse á mbooted Eyale émbē hōm ahóg ne Dyöb. ³ Dyöb dēmbenléd échê Eyale áhæg bwēm é’syāāl. Chóm ké ehóg éesaá éche Dyöb dénhægkē ésebé ne Eyale. ⁴ Alongé ásyāāl dénhū ne Eyale, áde alongé dō-’aá ápíínédé baányonj e’nyínεn bé ekíde. ⁵ Abê e’nyínεn bé ekíde é’pεne’ á ehíntén-té, ehíntén ééhēlēē bój abóded.*

⁶ Mod nhóg ampē awê Dyöb dénlōmmē. Dín démbē mój bán Jone. ⁷ Jone ampē áláa bad tñgene ábē e’nyínεn bé ekíde, ábel nén bad bésyāāl bēwōg, bédúbe-’ε. ⁸ Saké mwēn abédé ábē e’nyínεn bé ekíde. Ampē ábíd mbónj tñgene ábē e’nyínεn bé ekíde. ⁹ Eyale chōo ébéde e’nyínεn bé ekíde é’ mbále ábe

* 1:5 Ehíntén-ne ééhēlēē bój abóded káa ehíntén énkēnchemmé bój.

é'nyĩnte' moonyon asyáál ekíde. Mó-'áá apagé'áá á nkõñsé-te. ¹⁰ Abédé á nkõñsé-te, bon kénéé Dyõb dênhægké nkõñsé ne mó, nkõñsé ménkênchemmé mó. ¹¹ Ampě áwē dyad bon ábē bad bēnkēnkobpé mó. ¹² Ké nê, ambě donje á bad kunze ábē bãn bé Dyõb. Ábē bad bēbédēē bad ábē bēnkob mó ne adúbe áde bēndūbēē mó. ¹³ Béesaá bãn bé Dyõb nyaa echē moonyon áchyáá'é mwān. Bēnkēmbáá bãn bé Dyõb byánán moonyon mó achyáá bó. Dyõb dēn dōo ádé awāb Titēē.

¹⁴ Eyale êntīm moonyon, édyēē átíntē echêd. Anlón ne nsimé, anlúméd-te syánē ngáne mbále e Dyõb ékóó abé. Dennyín échē ehúmé, ehúmé éche sáá ábágé mó nēē rímē mpom mí mwān. ¹⁵ Jone anhób mam áyā echē, anhóád áá, "Anén mod móo rílangé'áá nyé meé, 'Mod ahúé' ámbid echēm awē atómé me, áyāle bédēchyáá me, né adé ámīn.'" ¹⁶ Alón áde álóné ne nsimé ábélé syáā moosyáál dekudé nnam ámbid e nnam. ¹⁷ Wēē Moseē dōo Dyõb dēmpoódté mbéndé. Bon nsimé ne mbále béhúú ne Yesu Krístā. ¹⁸ Modmod eényīnēē Dyõb mbéd, éetómēē rímē mpom mí mwān awē adé Dyõb abé-'é mó á akéb. Mwēmpen mó akidényīn mó. Mó abelé bon Titē Dyõbe abyēēn.

*Jone, Ndusenē ahóbé ad
móosad Ane-awē-Béwógté*

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Baámbáá bé Israel bé dyad á Jerusalem bēnlōm beprise ne bad bēmpēe bé túmbé e Levi wēē Jone, bán béke bēseded mó bánken nzé-módé ádíí. ²⁰ Enkēmbangé ahób, bon ampanléd bó áte áá, "Saké me ndé Ane-awē-Béwógté." ²¹ Héē bēsedtēē mó bánken, "Nzé-ō édíí? Wē-ēé edé Elaijaa?" Ankwentén áá, "Aáy, meesaá mó." Bēnsedéd mó ámpē bánken, "Wē-ēé edé nkal é'dáádəŋ awe bésinéé-yē?" Antímtén bó áá, "Aáy." ²² Kóəŋne á asog dōo bēsedtēē mó bánken, "Nzé-ō édíí? Láá sé ábēl sétim ámbid áláa bad ábē bélómé sé. Nzé-módé wēwē ehóbé wēé módé?" ²³ Héē Jone átímtanné bó ne e'yale ábē nkal é'dáádəŋ Yesayaa ánhōbpē áá,

"Méē ndé ehób éche mod awē ahəŋte' á ehyáŋge áá, 'Nyétii nzii eche Səŋgwéé.'" "

²⁴ Bəəb-pəó Befarisia bōo bēnlōm ábē bad ábē bēmpě wēē Jone. ²⁵ Bēnsedéd mó ámpē bánken, "Nzé weésě Ane-awē-Béwógté, weésě-'é Elaijaa káa Nkal é'dáádəŋ awe bésinéé, che-ō édušanné bad?" ²⁶ Héē Jone átímtanné bó áá, "Ndusan ne mendīb, bon mod adé átíntē echēn awē nyéēbii'é. ²⁷ Mó adé ane awē əpě ámbid echēm. Meékwoŋnedēē áhune ké rímē nkəəd mé metámbé."

²⁸ Mmén mésyāāl mēmbēnléd á dyad á Betani á múde mé edīb é Jodan rímíníí wēē Jone ádúšannáá bad.

Yesue, Mwän-a-Ndyɔŋ ní mbód a Dyɔb

²⁹ Née bɪn é'sánǵé, Jone anyín née Yesue áhúé'é níníí. Héé áhóbéé aá, "Nyénɔne', Mwän-a-Ndyɔŋ ní mbód a Dyɔb m̄ne. Mó ahúde' mbéb ní bad bé nkɔŋsé. ³⁰ Anén mod móó rílánǵé'áá nyé áde ménhɔbpē meé 'Mod ǻpǻ ámbíd echēm awē atómé me, áyāle bédēchyáá me, né adé ám̄n.' ³¹ Ké mm̄en menkēmbíí'é mó, boŋ mempǻ rídusan bad ne mendíb ábel bad bé Israel bébii mó." ³² Héé Jone ábídeé mbóŋ n̄n aá, "Menyín n̄ngáne Edáádəŋ é Dyɔb ébídeé ádyɔb née élāā, ésud mó á nló m̄n, ébé-'e ne mó. ³³ Ké n̄e, menkēnsóŋténne meé m̄o ne. Boŋ Dyɔb áde dénlōm me aá rídusan bad ne mendíb dēmmād me aláa aá, 'Mod awē wényínnē née edáádəŋ é Dyɔb ésúdeé á nló m̄n, boŋ étyéem áhed, móōdusén bad ne Edáádəŋ éche Esáá.' ³⁴ Nnyíné n̄m̄én mekan mésyāāl, mbíde-'e mbóŋ n̄n meé mó adé Mwän a Dyɔb."

Bembapɛɛ bé'sō ábe Yesue

³⁵ Née bɪn é'sánǵé ámpē, Jone ambé áhed ne ábē bembapɛɛ bébe. ³⁶ Annyín née Yesue átóméé. Adé anyíné mó, anhób aá, "Nyénɔne', Mwän-a-Ndyɔŋ ní mbód a Dyɔb m̄o ne." ³⁷ Adé ábē bembapɛɛ bébe béwógé n̄e, bēmbootéd Yesue ahíd. ³⁸ Ade Yesue ánóné ámbíd boŋ anyín n̄ngáne behídeé mó ansedéd bó aáken, "Cheé nyéhedeé?" B̄ntimtén mó bán, "Rabai" (awē adé bán meléede) "Héé édye'é?" ³⁹ Anláá bó aá, "Nyéhyag, nyényín wée rídye'é." Né-ɔó, b̄enkǻ anyín wée ádye'é. Ade bepédé áhed ébédé dyam ngáŋ éniin é ngukél. B̄endye'-'e áhed káəŋ bɪn é'híntén bó. ⁴⁰ Atínté e ábē bembapɛɛ bébe ábe b̄enwōg dyam áde Jone ánhɔbpē boŋ behíd-te Yesue, nhóg abédé d̄n bán Andreyá. Andreyá abédéé Sim̄on Petro mwānyan. ⁴¹ Né-ɔó dyam dé'sō, ankǻ mwānyan Sim̄one ahed. Anyíné-'aá mó boŋ álánǵē mó aá, "S̄enyíné Ane-awē-Béwógté" (nédē Krístəə). ⁴² Dóó Andreyá ápééneé Sim̄one wée Yesue. Yesue anóné-'aá Sim̄one chóóŋ, boŋ áhɔbē aá, "Edii Sim̄one, mwän awē Jone. Béchəgé we b̄oob bán Sepase." (Adén d̄n ádii melemlem née Petro, n̄e adé ndim e aláá.)

Yesue achénlé Filibe bó Nataniél

⁴³ Née bɪn é'sánǵé, Yesue ammād aá mókag á mbwóg e Galilia. Dóó ákíí Filibe atán boŋ álánǵē mó aá, "Hídé me." ⁴⁴ Filibe abédéé mod a dyad á Betsaida, melemlem mé dyad áde Andreyá bó Petro bémbídtē. ⁴⁵ Filibe anyín Nataniéle. Héé álánǵéé mó n̄n aá, "S̄enyíné ane mod awē Moséé ántenlé mam áyāl eché áwe mbéndé-te. Móó káəŋne bekal-bé-e'dáədəŋ b̄enténlé mam á yāl. Adii Yesue mod a dyad á Nazaret, mwän awē Josebe." ⁴⁶ Héé Nataniéle ásedtéé mó aáken, "Dyam á bwám áhéé áhele ábídeé á Nazaret?" Dóó Filibe álánǵéé mó aá, "Hyǻ ényín." ⁴⁷ Ade Yesue anyíné Nataniéle ahúé', dóó

áhóbéé áyāl echê aá, “Nyénəne, mwän a Israel nén sóm-sóm, awě mbeltéd rítyéém!” ⁴⁸ Hée Nataniēle áseɗtée mó aáken, “Chán émwédé me abii?” Hée Yesue ákwentanné aá, “Filibē adêhób aá móchəge we, nnyíne we á alín á ngəl sé.” ⁴⁹ Hée Nataniēle áhóbéé aá, “A meléed, edii Mwän a Dyöb. We-éé edé kəŋ e bad bé Israel.” ⁵⁰ Yesue antimtén mó aá, “Edúbpé áyāle nlanğé we meé nnyíne we á alín á ngəl sé. Weényin mam nímě métómé nén.” ⁵¹ Hée ábádeé aá, “Ne mbále, nlanğe nyé nén meé, nyéenyin née dyöb ánédnéde nyényin-ne née ángel é Dyöb échəgkéé ésudé-’ε Mwän-a-Moonyon amín.”

2

E’wóngé á dyad á Kana

¹ Ambíd e e’pun é’be, e’wóngé bembē á dyad á Kana á mbwóg e Galilia. Yesue nyaá ambé áhed. ² Bénlēbē Yesue ne ábē bembapεε bōmpé á e’wóngé wê. ³ Mím mēmmaá áte. Hê dóo Yesue nyaá ápédé áwē boŋ álāŋgē mó aá, “Mím mémáá bó.” ⁴ Hée Yesue álāŋgée mó aá, “A-nyan, weetəŋgenεé me dyam áde rítəŋgéné abel aláa. Echem pónde eépédéé.” ⁵ Hée nyaá ákíí bembəlede bé ngande bē aláa aá, “Nyébel kéchéé éche álāŋgē nyé aá nyébel.” ⁶ Bəəb-pəó, mbeé é meláá ébédé benben ne áhed. Echê ndín é mbeé chəó bad bé Israel bēbēnládtáá áhé mendíb áte á nwobe ní yəl á pónde e mekáne echáb. Ké ehéé etedé’áá dyam mbwókel e líta e mendíb. ⁷ Hée Yesue álāŋgée bembəlede bé ngande bē aá, “Nyélóned mbeé chē ne mendíb.” Né-əó, bēnlōnēd échē mbeé həəd ne mendíb. ⁸ Dóo álāŋgée bó aá, “Nyékəbe-əó mendíb bəəb, nyékeεen wée mod awě alyágte’ mekan mé nchaged.” Né-əó, bēmbəl ánéd. ⁹ Ade ane mod áwógléné nímě mendíb nímé mémáá mím atim, enkēmbíí’ε wée mébidé, (boŋ bembəlede ábe bēnkě nímě mendíb akəbe bēmbii). Dóo áchágé mod awě akude sómbé, ¹⁰ boŋ álāŋgē mó aá, “Mod téé abelé asébe achágtén bad mím nímě mébóó. Bad bémaa-’áa mó amwé bwāmbwam, boŋ ábagé bó nímě mééboo. Boŋ we, etimé ekəŋgē nímé mébóó káəŋ ne bəəb.” ¹¹ Mmén menyáké nímě Yesue ábélé á Kana á mbwóg e Galilia móo mébédé ábē e’chemléd é’sō. Hê dó-’aá álúmté éche ehúmé, ábē bembapεε bēnsüm-me nímab nlém áwē.

¹² Née nén áamáá atóm, Yesue ansyəgé á dyad á Kapenahum nchoo ne nyaá, baányan ne ábē bembapεε. Bēndyεé-’ε áwed nguse é e’pun.

*Yesue anané bekáb bé nyonğé á Nddb-e-Dyöb
(Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)*

¹³ Adé pónde e Ngande e Nnyíme-ámín ékwógé bad bé Israel apε, Yesue ankě á dyad á Jerusalem. ¹⁴ Adé ápédé áwed,

ankĕ á Ndáb-e-Dyöb. Antán née bad békábée dyon. Bésómé'-áá nyag, mbód ne mbəngé, bepəle-bé-məné-'ε bəpənlé məné. ¹⁵ Hée átédé nkəod, ámané etəngú ánanné bó nchoo ne échab mbód ne nyag á Ndáb-e-Dyöb wê. Ampəntéd məné nímě bad bəpənlé'-áá áte, ákūnē-'ε betébele ábe bəpənlé'-áá nímě məné ámīn mekuu ámīn. ¹⁶ Anláá bad ábe bésómé'-áá mbəngé áá, "Nyébíden beləə bən á ebwóg. Nyéetimté ndáb eché echem Sáj ndáb e dyon." ¹⁷ Adé ábē bəmpəpə bényíné nê, dō békámténé epəd é kálag e Dyöb éche éhóbe nén bán "A-Sáj, kán eché níwóó áyāle echoŋ ndáb əwū me."

¹⁸ Hée benkamləne bé bad bé Israel bétímé ámbíd, bésədté mó bánken, "E'chemléd é'héé éhele elúmed sé ábel sébii bán ewóó kunze ábel enén ndín e dyam?" ¹⁹ Yesue antimtéń bó áá, "Nyépəŋ enén Ndáb-e-Dyöb, məlōŋ chó ámpē áyāle e'pun é'láán." ²⁰ Dō ábē bad béhóbeé bánken, "Enén ndáb eché bétédé móom mé mwě méniin ne mwě ntóob chó éhóbeé wéé mōlōŋ áyāle e'pun é'láán-ε?" ²¹ Bōŋ ndáb eché Yesue áhóbe'-áá ebédée dásō eche yəl. ²² Né-ōó ámbíd eche Yesue áwédé bōŋ Dyöb ápūūd mó, dō ábē bəmpəpə békámténé dyam ádē ánlā'-é bó. Béndübē mam nímě météńlédé á kálag e Dyöb, bédúbé-'ε e'yale ábe Yesue ánhōbpē.

Yesue abii mod asyəál nlém áte

²³ A pónde e Ngande e Nnyíme-ámīn, áde Yesue ámbēē á dyad á Jerusalem, bad híin béndübē mó ngáne bényínné menyáké nímě ábeléé. ²⁴ Bōŋ ké nê, Yesue enkəsummé nlém áwāb, áyāle ámbíi moosyəl áte. ²⁵ Modmod enkəntəngénné mó dyam aláa təŋgene mod ampée áyāle mwən ammad moonyoŋ asyəál nlém abii áte.

3

Yesue bó Nikodemuse

¹ Mod nhóg abédé bán Nikodemuse. Abédée nhóg awě alyógté'-áá bad bé Israel abé-'ε epépé é bad bé Farisia. ² Mbwe nhóg ampě wéé Yesue nkuu, áləngē mó áá, "A-meléed, sēchemé nén bán, edii meléede awě Dyöb álómé. Áyāle nzé Dyöb déesě ne mod, eéhēlēē-se ábelé mekan mé menyáké nímě ébeléé." ³ Yesue ankwentén mó áá, "Ne mbále, modmod eéhēlēē-se asól á nkamləń ní Dyöb ésebán achyáádté ámpē." ⁴ Nikodemuse-'ε ansədéd mó ááken, "Chán mod awě amaá akwog áhele se achyáád ekóólé-ekóólé? Eesaá mbále nén bán eéhēlēē-se asól á abum ádē nyaá ngen échě élónténé ébe ábel béchyáa mó ámpē-yε?" ⁵ Dō Yesue átimtanné mó áá, "Ne mbále, nləŋge wε meé, nzé béechyáa mod ne mendib ne Edəəđəŋ eéhēlēē-se asól á nkamləń ní Dyöb. ⁶ Ane awě achyáádté ne moonyoŋ á ekob, adii moonyoŋ. Awě mó-'ε achyáádté ne Edəəđəŋ é

Dyöb adíí Edáádəŋ. ⁷ Weebág menyáké ngáne ríhóbé mée ‘Mod atáŋgéné achyáád ekóólé.’ ⁸ Nzé epub éhóbé bán chó étóme’, pəd eché édáá aké chó ékagké. Ewóge’ ntəgag ríme ébeleé bon weebíé’ é wée ébídeé ké’ é wée ékagké. Melemlem nê dóó edíí ne mod ké ahée awě achyáádté ne Edáádəŋ é Dyöb.” ⁹ Héé Nikodemuse ásedteé mó aáken, “Chán nén áhelese ábenled?” ¹⁰ Yesue ankwentén mó aá, “Néé edíí meléede ambáá a bad bé Israel weéhélé’ rímén mekan asəŋten-ne? ¹¹ Ne mbále, nlánge wε mée, dyam áde sébíí dóó séhóbéé. Sébíde-’ε mbón ne dyam ádē sényíne. Bon nyé modmod nyéekwenteneé chóm éche séhóbéé adúbe. ¹² Néé rílángeé nyé mekan ríme médé mekan mé nkəŋsé, nyéedúbpe, chán-nō nyémwεé adúbe nzé nlánge nyé mekan rímé médé mekan me nkoŋ rí mín? ¹³ Modmod eékíí’ é á nkoŋ rí mín étóméé Mwän-a-Moonyon awě abíde áwed bon ápe á nkəŋsé.” ¹⁴ Ngáne Mosεε ámboméé nyə á akon* bon atíí dó amín á ehyánge, melemlem nê dóó bétíí’ é Mwän-a-Moonyon. ¹⁵ Nén débenléd ábel bon kénzéé awě adúbpe mó ákud alongé áde déemaá’.

¹⁶ Dyöb átómténé bad bé nkəŋsé adəŋ. Né-óó anlóm rímé mpəm rí Mwän ábel kénzéé awě adúbpe mó eewág bon ákud alongé áde déemaá’. ¹⁷ Dyöb dénkənlómmé awe Mwän á nkəŋsé ákáad bad. Alongé á bad dóó anlómmé mó áson. ¹⁸ Kénzéé awě adúbpe mó eékwaá nkáásé, bon kénzéé awě eedúbpe mó, amaá nkáásé akwε áyāle eedúbpeé mpəm rí Mwän rí Dyöb. ¹⁹ Nén dóó mbakú e Dyöb edíí: E’nyínen bé ekíde é’pédé á nkəŋsé, bon baányon bédáá ehíntén tómaa e’nyínen bé ekíde áyāle rímāb mbeltéd rídé mbéb. ²⁰ Kénzéé awě abele mbéb, akóó ábē e’nyínen bé ekíde, éepaá-’aá á e’nyínen bé ekíde-tē ábāŋ nén rímé mbeltéd mé mbéb méebíde áwed. ²¹ Bon kénzéé awě abele mam mé mbále, abíde’ á e’nyínen bé ekíde ábel nén bad bényín bán kéchéé échē ábeleé awógne Dyöb.

Mbón eché Jone tŋgene Yesue

²² Ambíd e nē, Yesue ne ábē bembapeε bēnkē á mbwóg e Judeya. Bóbōó bēndyéé áwed nguse é e’pun, ádusán-ne bad. ²³ Jone mómpē adusánáá bad á dyad á Anon benben ne á dyad á Salim áyāle mendib mémbe áhed bwāmbwam. Bad békágé’áá áwē, ádusán-ne bó. ²⁴ Nén ábédé byánán béhē Jone á mbwóg. ²⁵ Bōob-póó, donge dé bembapeε ábe Jone bépéntánnáá ne mod a Israel tŋgene nwobe rí yāl. ²⁶ Dóó bépédé wée Jone bon bélánge mó bán, “A-meléed, ekamtan mod awě nyúmō nyébédé á pəd e edíb é Jodan eníníí? Mod

* **3:14** Nyə eche Mosεε ámboméé ebédéé nyə eché ámbenlé. Nē dóó Dyöb démbenlé áhood bad ábe nyə énlédte á ehyánge. Nzé bad bēnnōn ene nyə, bédyéε bwām. Nəm 21.9.

awě éhóbé'áá mam á yǎl echê. Nóné'! Mós adusan bad níní! Bad híin békagke áwē." ²⁷ Jone ankwentén aá, "Modmod eéhēlē-sē ákud chǒm, ésebán Dyōb ábágé mó chǒ. ²⁸ Nyébēn nyédé me mbón nén bán menhób meé saké me ndé Ane-awě-Béwógté. Dyōb dénlóm me á'sō áboṅsen bad áyāle epe éche Ane-awě-Béwógté. ²⁹ Mod awě akude sómbé mó awóó sómbé. Boṅ nsón-a-echoṅ a mod awě akude sómbé, awě atyéeme mó á nkæg áwōglān mó, abág menyiṅge nzé awóge mó ehób. Né-ǒó, nén dǒó ákǒá boṅ nlón ne menyiṅge. ³⁰ Edúbé échē étáṅgéné néé écháǵkéé, échēm-me ésude'."

Ane awě abidé ádyōb atómé moosyáál

³¹ Ane awě abidé ádyōb atómé moosyáál. Ane awě mó-ε achyáádté á nkōṅsé adlí mod a nkōṅsé, áhōbē-ε mam mé nkōṅsé, boṅ ane awě abidé ádyōb adé ámín e moosyáál. ³² Chǒm éche ányíné ne éche áwóge chǒó áhóbéé boṅ ké nê, modmod eedúbpéé mó. ³³ Boṅ kénzée awě akobé chǒm échē áhóbé, né akwenténé ne nlém rísyāál aá Dyōb adé mbále. ³⁴ Póle e Dyōb chǒó mod awě Dyōb álómé áhóbéé áyāle Dyōb déenónéé ámbíd nzé abage' mod échē Edǎdǎṅ. ³⁵ Titée adǎá awe Mwǎn, abagé-ε mekan mésyāál áwē mekáá. ³⁶ Kénzée awě asumé nlém wée ane Mwǎn, akudé alongé áde déemaá'. Boṅ kénzée awě eébēlē' ngáne áhóbé éekudté alongé áde déemaá', ábē akud nkōṅsen ní Dyōb.

4

Yesue ne mmwaád a Samaria

¹ Yesue ambíi aá Befarisia béwóge nén bán mókude ekud é bembapεε tómaa ne Jone, módusan-ne bó. ² (Kénee Yesue mwēn éedusannaá bad, ábē bembapεε bóó bédúsánnáá bad). ³ Awóg áde Befarisia bēnwōgkē nê dēmbēl Yesue anhidé á mbwóg e Judeya átim ámbíd á mbwóg e Galilia. ⁴ Byánán ápe á Galilia antáṅgéné néé ápóó a mbwóg e Samaria. ⁵ Á mbwóg e Samaria wē ampě á dyad áde béchǵgéé bán Sika. Adén dyad démbē benben ne ndǒob echē Jakōbe ámbéé mwǎn Josebe se e'boód. ⁶ Áyāle ene ndǒob echóg éche béliímé éche bébwélé'áá mendíb áte émbē áhed. Echén echóg é mendíb ébédeé éche Jakōbe. Ngáne eke énkōmēdtē Yesue andyéé á nkæg mé échē echóg é mendíb. Nén ábédeé dyam-ée adé kǎd.

⁷ Héé mmwaád a Samaria nhóg áhyédé mendíb abwēl. Yesue anláá mó aá, "Hé me mwǎ mendíb mé amwé." ⁸ Enén pónde Yesue ábē bembapεε bēnké á dyad-tē áchan ndyééd. ⁹ Héé ane mmwaád átimtanné mó aá "Ebé mod a Israel, me-ε mbé mmwaád a Samaria, échōmē me mendíb-ε?" (áyāle bad bé Israel ne bad bé Samaria béechemtannaá.) ¹⁰ Héé

Yesue ákwentanné mó aá, “Nzé wembíí mendε mé Dyöb, ebíí-ε mod awě ahedne we mendíb, né ehědné me mendíb. Né mbagé-ε we mendíb míme mébage alongé.” ¹¹ Ane mmwaád ankwentén mó aá, “A-Sán, ké chöm éche bébwenléé mendíb weewóó’ε, echóg é mendíb-pe échábé ásē, hée wétēdtē míme mendíb míme mébage alongé. ¹² Echəd sáá ambáá Jaköbe mōnlyágnéd sé échén echóg é mendíb. Mwēn, ábē bán ne ábē e’lém é’syāāl, hén-εé bémwágé’áá mendíb. Nédē ehóbe bōob weé mótomē Jaköbe-ye.” ¹³ Yesue ankwentén aá, “Kéznéé awě amwédé mímén mendíb, píd ēbē ekób mó. ¹⁴ Bon kéznéé awě āmwē mendíb míme mébéé mó píd éekóbpé mó mbéd. Mendíb míme mébéé mó, mébē mó áte néε n’yélé míme méélēnē’. Mmē mendíb mébē mó alongé áde déemaá’.” ¹⁵ Hée ane mmwaád álāngéé mó aá, “A-Sán, bée me míme mendíb ábel nén píd eekóbé mémpē, meépāg-ke hén ábwel mendíb ámpē.”

¹⁶ Dóo Yesue álāngéé mó aá, “Kág, éke échag awon nchóm, bon étim ámbid hén.” ¹⁷ Ane mmwaád antimtén Yesue aá, “Mewóó’ε nchóm.” ¹⁸ Dóo Yesue áhóbéé aá, “Ekalé mbále weé mówóó’ε nchóm. Ayāle ekéwōn bechóm bétāan, ké ane modte awě nyúmō nyēdé bōob eésáá awon nchóm. Dyam áde ehóbé áde mbále.” ¹⁹ Awóg áde ane mmwaád áwógé nē dóo álāngéé Yesue aá, “A-Sán, nnyíne nén meé edii nkal é’dáédān. ²⁰ A mbōod-mín hén dóo ábēd besáá bébágé’áá Dyöb edúbé, bon nyé bad bé Israel nyéhóbe bán á Jerusalem dóo bétāngéné Dyöb edúbé abe.” ²¹ Hée Yesue álāngéé mó aá, “A-mmwaád nén, sōntén chöm éche rílángeé we. Póndé ehúe’ echē nyéebaá Titée edúbé á mbōod-mín hén ké’ε á Jerusalem. ²² Nyé bad bé Samaria nyébage chöm éche nyéebíí’ε edúbé. Bon sé bad bé Israel sébage mó edúbé ngáne sébíí mó áyāle nén e’sóoson é’húú dāsō ne bad bé Israel. ²³ Bon póndé ehúe’, emaa-ε ne ape, echē bad ábe bébage Titée edúbé ne nlém nhóg bébéé mó échē edúbé á Edāédān ne á mbále-tē. Echē ndín é bad chóo Titée áhedéé aá bébage mó edúbé. ²⁴ Dyöb ádíi Edāédān, badte ábe bébage mó edúbé bétāngéné mó chó abe á Edāédān ne á mbále-tē.” ²⁵ Hée ane mmwaád álāngéé Yesue aá, “Mbíí meé Ane-awě-Béwógté āpě. Póndé echē ápéé, ātānlēd sé mekan mésyāāl áte.” ²⁶ Hée Yesue álāngéé mó aá, “Me awě sóo dekale’ me-εé ndé mó.”

²⁷ Ene póndé chēn dóo ábē bembapεε bépédé. Yāl enkóm bó áte ānyín néε ákanléé mmwaád. Bon bó modmod eésēdtéé mó aáken, “Cheé éhedéé?” Ké-ε “Cheé nyé ane mmwaád nyékaléé?” ²⁸ Ane mmwaád antedé apom dé mendíb, átim ámbid á dyad-tē, áke aláá bad aá, ²⁹ “Nyéhyag, nyényín mod awě álāngé me mam mésyāāl míme ríkembēnlé. Nyé bán, saké Ane-awě-Béwógté awě bésinéé nén-ε?” ³⁰ Dóo ábē bad behídté

á dyad-tê âke dé atán Yesue.

³¹ Ene pónde, bembapεε ábe Yesue bécháá'áá mó bán, "A-meléed dyé ndyééd." ³² Bon Yesue ankwentén bó aá, "Nwóó ndyééd e adyé echě nyéebí'é." ³³ Héε ábē bembapεε béεdteé nhóg ne aníníí bánken, "mod múmó apiínédé mó ndyééd-ε?" ³⁴ Dóo Yesue álángeé bó aá, "Echem ndyééd edii ábel nsón míme mod awě alómé me, áhóbé aá mbel, ámad-te mó. ³⁵ Ngómē nyéyǒgkě ahób bán ámbíd e ngon éniin, né pónde e mbote epedé? Nyénone', nlánge nyé nén méε nyékéled díd áte, nyényín ngáne mbote émáá mbonśén abé, ápád á nzag-tê. ³⁶ Ké bǒǒb mod awě apáde adé míme nsábe akud, alade mbote é alongé áde déemaá', ábel nén mod awě awéne bó mod awě apáde bó moosyǎál bébê menyinje. ³⁷ Né-ǒǒ ngan echě békaleé nén bán, 'mod nhóg awéneé, aníníí-'ε ahúd edé mbále.' ³⁸ Me-εé nlómé nyé mbote áke dé apád éche nyééwéneé. Bad bémpēe bébélé nsón, nyé-'ε nyétombwan bó nsón."

Bad bé Samaria hiin bédúbpe

³⁹ Bad bé Samaria hiin ábe bémbíd adé dyad béndübē Yesue áyǎle mam míme ane mmwaád ánlāá'é bó. Ane mmwaád anlāá bó aá, "Alánge me mekan mésyǎál míme ríkembenlé." ⁴⁰ Né-ǒǒ, áde bad bé Samaria bépédé áwē, bénchān mó bán ádyεε áwāb dyad. Né-ǒǒ, andyéé áwed e'pun é'be. ⁴¹ Bad hiin bémpēe béndübē mó áyǎle áde ayǎge. ⁴² Bénlāā ane mmwaád bán, "Saké dyam áde élánge sé dēmpen dóo ákás bon sēdúbé Yesue, bon sēbēn sēwógné etúu, sēbíí-'ε bán mwēn-εé akōjté Nsoode a nkōjsé abé."

Yesue achōjté mwān

a mod ambáá a ngómenaa

⁴³ Ámbíd e e'pun é'be Yesue anhidé á mbwóg e Samaria, áke á mbwóg e Galilia. ⁴⁴ Yesue mwēn anhób aá, nkal é'dǎédǎn eewóó'é edúbé áwē dyad. ⁴⁵ Ade apédé á mbwóg e Galilia, bad bēnkob mó. Bēnkob mó áyǎle bémbē á Ngande e Nnyíme ámīn á Jerusalem, bényín-ne mam mésyǎál míme ámbenlé.

⁴⁶ Héε Yesue átímé ámbíd á Kana, wéε ántimédté mendíb mīm. Ahed-te dóo mod ambáá a ngómenaa ábédé awě mwān ákónlé'áá á dyad á Kapenahum. ⁴⁷ Ade ane mod áwógé bán Yesue ábídé á mbwóg e Judeya apedé á mbwóg e Galilia, ampě áwē, achān mó aá áhood mwān, awě ambé benben ne kwééd. ⁴⁸ Yesue anlāá mó aá, "Nyé modmod nyéedúbpeé kóǎn né nyényíné e'chemléd ne menyáké." ⁴⁹ Ane mod ambáá a ngómenaa anlāá mó aá, "A-Sán, hyág, dékag kwééd edé ehób bán chó ekóbe awem mwān." ⁵⁰ Yesue antimtén mó aá, "Kǎg, awon mwān ábē á alongé." Ane mod andúbé e'yale ábe Yesue, ákē-'ε. ⁵¹ Ade ane mod ádíí adé á nzii e esú dóo

ábē bembæde ε bebómné mó, boj bélāngē mó bán, “awon mwän äbē á alongé.” ⁵² Dóo ásédte bó pónde echē ane mwän ämbootédte bwām abé. Bénlāá mó bán, “Ahéb dēntédé mó chän á ngāḡ póg.” ⁵³ Dóo ane mod ákámtné aá nímē melem mé pónde móo Yesue ánlāā’é mó aá, “Awon mwän äbē á alongé.” Né-óó, bóobe eche ndáb bēndübē Yesue.

⁵⁴ Äbén e’chemléd bóo bēmbē e’chemléd äbe é’lonténé é’be äbe Yesue ämbenlé áde äbíde á mbwóg e Judeya boj ápē á mbwóg e Galilia.

5

Yesue achōjté eped é mod

¹ Ämbíd e nímén mésyāāl, Yesue ankē á Jerusalem á ngande e bad bé Israel. ² A Jerusalem wē, benben ne Nsəl mé E’ké mé Ndyōḡ ní mbód, etonj ébédé áhed. Echén etonj béchágé’áá chó á ehób é bad bé Israel bán Betzata. Enwōḡ mebepé métáan. ³ A mebepé-te wē, bad bé nkole bēnkūmēn áhed, äbe bēkwédé ndím, äbe bédé e’ped é’ bad ne äbe bēwédé eped.* ⁵ Mod nhóg abédé áhed awē akékolé á etún é móom mé mwē meláán ne mwē waam. ⁶ Ade Yesue ápédé áhed annyín ngáne ane mod ánángé ásē, abíí-’ε aá nkole níbémé mó á yāl. Dóo ásédte mó aáken, “Edāá bwām adyεε-yε?” ⁷ Ane mod antimtén mó aá, “A-sāj, meewóo’é mod awe äsōlēd me á etonj-tē nzé mendíb mépúútédé áte. Nlédte ahób meé řsōl, né mod ampée amaá asól.” ⁸ Dóo Yesue álānggé mó aá, “Syāá ásē, étéd échoḡ ebúm, ékag.” ⁹ Äbwōg-ábwōg ane mod andyē bwām, ányāg éche ebúm áte, äbootéd-te akē.

Epun éche nén dēmbenlédte ébédéé á mbwε-mé-nkóme-áte. ¹⁰ Né-óó, anyín áde bad bēmbáá bé Israel bényíné ane mod awē Yesue ändidte bwām, bēnsédéd mó bánken, “Chii áde mbwε-mé-nkóme-áte, nzé dehídé-’ε mbéndé echéd, weetāḡgenéé ebúm ápém se ébwāgne.” ¹¹ Boj ankwentén aá, “Mod awē adidé me bwām anlāá me aá, “Téd échoḡ ebúm, ékag?” ” ¹² Héé bésédteé mó bán, “Nzé adé ane mod awē álānggé wε aá, étéd échoḡ ebúm ékag?” ¹³ Boj ane mod mwēn enkēnkongé Yesue abii, ngáne Yesue ämmadté asól á amute-tē áde démbē áhed. ¹⁴ Ämbíd enē Yesue annyín ane mod á Ndáb-e-Dyōb. Ade ányíné mó, anlāá mó aá, “Nōné’, emaa bwām adyεε. Weébēlē mbéb ämpē ésebé nē, né wētōm atag ngáne étágé’áá nē.” ¹⁵ Hē dóo ane mod áhídté, boj áké álāngē bad bēmbáá bé Israel aá Yesue móo adidé mó bwām. ¹⁶ Né-óó, bad bēmbáá bé Israel bēmbootéd Yesue mekuu ahíd áyāle

* 5:3 Donje á kálag ábádé nchoo 3b-4: Äbē bad bé nkole bēmbē áhed äsin bán mendíb mépuuted áte. 4 Ebédé nén bán, pónde-té ángel eche Sāḡgwéé ehyagáá asud á etonj-tē wē épúuted chó áte. Nzé ämbenléd-te nē, mod a nkole ké ahéé awē ansébé asól áwēd-te nkole nímáá’áá mó.

achõnté mod á mbwε-mé-nkóme-áte. ¹⁷ Yesue antimtén bó aá, “Echem Sán ayǒgké nsón abel, me-’ε ámpē ntǎngéné nsón abel.” ¹⁸ Enén póle echě Yesue ánhõbpē, emběl yǎl ennabé bad bé Israel atod áte áwúu mós, áyāle saké mbéndé e mbwε-mé-nkóme-áte, chěmpen ábóó bon achagé Dyõb aá Sáá, néde alúmte’ aá bó Dyõb bétáá.

Ngíne e Mwǎn a Dyõb ehúú ne Dyõb

¹⁹ Né-ǒó, Yesue antimtén ábē bad bémháá bé Israel aá, “A mbále, nlǎnge nyé nén meé, Mwǎn a Dyõb eébélēē dyam ké ahóg ne mós mwěn. Mekan níme anyíneé Sáá abele’ mós mómpē ábeleé. Kéchéé éche Sáá ábeleé chós mómpē ábeleé. ²⁰ Ngáne édíí nén bán Sáá adáá Mwǎn, alúmte mós chõm téé éche ábeleé. Alümēd-te mós ndāle é mekan éche étómé nímén, ábel ékómed nyé yǎl áte. ²¹ Ngáne Sáá ápuudteé bad bon ábagé-’ε bó alongé, melemlem nē dós Mwǎn mómpē ábageé alongé wée kenzéé awě ádáá alongé abε. ²² Melemlem-’aá Sáá éékāadtēē modmod. Abagé Mwǎn ngíne esyǎl ákáad bad. ²³ Abelé nē ábel bon bébage Mwǎn edúbé melemlem ngáne bébageé Sáá. Kenzéé awě eébage Mwǎn edúbé, né eébageé ké Sáá awě alómé Mwǎn edúbé. ²⁴ Ne mbále, nlǎnge nyé nén meé, kenzéé awě awógé ábēm e’yale bon adúbé mod awě alómé me, akudé alongé áde déemaá’, béekáad-taá mós. Amaá atóm á kwééd, asólé á alongé. ²⁵ Ne mbále, nlǎnge nyé meé, pónde ehúé’, emaa-’ε ape, echě bad ábe béwédé béwõgkē ehób e Mwǎn a Dyõb, bad ábe béwõg-kε chós bébē á alongé. ²⁶ Ngáne alongé áhúú ne Sáá, melemlem nē dós ábélé aá alongé áhúu ne Mwǎn ámpē. ²⁷ Abagé-’ε Mwǎn ngíne ákáad bad áyāle Mwǎn adii ane awě béchagéé bán Mwǎn-a-Moonyon. ²⁸ Nén déékāmtē nyé yǎl áte; pónde ehúé’ echě bad bésyāāl ábe béwédé béwõgkē échē ehób, ²⁹ bébíd-te á son-tē: Bad ábe bébélé mbon, bépuú ábē á alongé, ábe bós-’ε bébélé mbéb bépuú békud nkógsen.

Mbón ayāl wée Yesue

³⁰ “Dyamdyam déesaá áde níhele mbēl ne mměn. Ngáne echem Sán álángé me aá níkáad nē dós níkáadteé, né-ǒó mbakú echēm etyéémé. Etyéémé áyāle meekáadtéé ngáne mměn nídáá, bon nkáadte’ ngáne mod awě alómé me áhedéé.

³¹ “Nzé mbídé echem yǎl mbón né ene mbón echě mbídeé eékobnedéé. ³² Bon mod ampée adé awě abíde me mbón, mbíí-’ε nén meé, mbón echě abídeé me ekõbnédé. ³³ Nyēnlóm bad wée Jone, mós-aá abíde mbón tǎngene mbále. ³⁴ Eesaá nén bán, moonyon atǎngéné me mbón abíd. Bon nlángé nyé tǎngene mbón eche Jone, ábel nyédúbe me, nyékud e’sóson. ³⁵ Jone abédéé nēe etrukán éche échodne’, épenté-’ε ekíde.

Nyêmbé menyinje áhíd ábê e'nyínen bé ekíde áyāle esónj é pónde. ³⁶ Bonj nwóó mbónj echê etómé ké mbónj echê Jonc ámbídtē. Nsón níme echem Sánj ábágé me aá mbel nímáde, mmèn mbíde mbónj nén bán echem Sánj móo alómé me. ³⁷ Echem Sánj awě alómé me mwèn ámpē abíde me mbónj. Nyéewógéé mó ehób, nyéenyíné-'aá mó mbéd. ³⁸ Nyéedúbpeé ane awě alómé, né-óó nyéemwagké bán échē eyale édyee nyé á nlém-tē. ³⁹ Nyékídtē' Eyale é Dyób ahed áte áyāle nyéwémtan bán nyéékúdt alonjé áde déemaá' áwéd-te. Echén Eyale chēn-éé éhóbe áyāl echēm. ⁴⁰ Ké nê, nyééhēdēē ape áwēm ábel bonj nyékud alonjé áde déemaá'.

⁴¹ "Saké edúbé é baányonj níhedéé. ⁴² Bonj mbíí nyaa é bad éche nyédíí, mbíí-'e meé nyéewōnneé Dyób edonje á nlém-tē. ⁴³ Mpedé á dīn áde echem Sánj, nyéekobéé me, bonj nzé mod ampée apedé á dīn áde dēn, nyéékob mó. ⁴⁴ Nzé nyékene' nhóg ne aníníí, nyéwōgē bwām, bonj nyéēbēlēē ngáne Dyób dēn dékenné nyé. Chán-nō nyédúbēē me? ⁴⁵ Ké nēé nyéekobéé me, nyéewémtan bán, me-éé mēlāā echem Sánj meé nyéekobéé me. Mosēē awě nyélyágé nlém áwē mwèn-neé akōjté ane abé awě áhób aá, nyébelé mbéb. ⁴⁶ Nzé nyénkōnj Mosēē adúbe né nyédúbpeé me, áyāle nén, áyāl echēm dōo ántenlé mam níme átélé. ⁴⁷ Bonj nēé nyéedúbpeé mekan níme átélé, chán nyédúbēē ábēm e'yale?"

6

Yesue adídté ndun e mod

(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Ambíd e nímén mésyāāl, Yesue ne ábē bembapee bēnchabé edib é Galilia éche béchogéé bán edib é Tiberia. ² Ndun e mod ehídé'áá mó áyāle bényíné'áá menyáké níme ábélé'áá ngáne áchóójté'áá bad bé nkole. ³ Héé Yesue ne ábē bembapee békíí á ekone-mín bonj bédyēē ásē. ⁴ Pónde e Ngande e Nnyíme-ámín e bad bé Israel embé benben. ⁵ Asad áde Yesue ásádé díde annyín ngáne ndun e mod éhúé'é mó benben. Dōo ásedtéé Filibe aáken, "Héé déchanné ndyééd echē débéé ábén bad ádyé?" ⁶ Ansedéd mó nê ákæg mó áyāle mwèn ammad abii chōm éche ábenlé. ⁷ Filibe ankwentén aá, "Etēd tómaa ne mbwókel é káppe ébe áchan ndyééd éche ékwognéd ábén bad bésyāāl adyé ábel bonj mod téé ádyē mwátííde." ⁸ Dōo Yesue awě mbapee ampée, Andreyá, Simōn Petro mwānyanj áhóbeé aá, ⁹ "Mwā kódemod adé hén awě awánlé e'wele é'táan ábe bēbénlé ngun é báli, awánlé-'e súu ébe, bonj chán enén ndyééd éhéleé-se ékwōg enén ndun e mod?" ¹⁰ Dōo Yesue álángéé ábe bembapee aá, "Nyéláa ábē bad, bédyee ásē." Nkóákōā ambud abé á ped e áde abwóg a hōm. Né-óó, ábē bad bésyāāl

bëndyéé ásē. A amute-tê wê, baachóm bébédé dyam e'kálé é'taan. ¹¹ Héé Yesue átédé ábê e'wêle, ásāgnān Dyōb, bon ábē bembapēē békabpē bad. Ambēl melemem ne échē súu. Mod-téé andyé ngāne áhédé'áá. ¹² Ade bó moosyāal bémáá akód, Yesue anláá ábē bembapēē aá, “Nyélad ndyééd echē elyāgē ásē. Ndyééd ké póg eebébé’.” ¹³ Né-óó, áde bémáá adyé bēnlād ndyééd echē enlyāgē ásē, enlón e'lōŋ dyōm ne é'be. ¹⁴ Anyín áde ábē bad bényíné mímén menyáké míme Yesue ábélé bēnhōb bán “Ne mbále, nkal e'dāōdāŋ awē bēnhōbpē bán āpē á nkōŋsé mó nén.” ¹⁵ Yesue ambíí aá béhede mó akób ányágéd mó ábē kāŋ. Né-óó, antīm ámbíd á ekone-mín.

Yesue akii á mendib mín
(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)

¹⁶ Ngukél, bembapēē ábe Yesue bēnkē á edib. ¹⁷ Bēnsól á bōle-tē, bēchabpē edib, bétimnád á Kapenahum. Ehintén émmād apē áde Yesue éépédéé wēé bédíí. ¹⁸ Enén pónde epub é ngíne étómé'áá, épúutád-te mendib áte. ¹⁹ Bōōb-pōō bembapēē bēmmād akē ké máyl méláán ké'ē méniiin, dōō bényíné Yesue akag á mendib mín, átimnád bēnben ne ábab bōle. Mbwóg ní ngíne ménkōb bó. ²⁰ Bon anláá bó aá, “Me-éé ndé, nyéebáá’.” ²¹ Héé bétédé mó á bōle-tē ne menyinŋe, ábwōg-ábwōg bēpēēn-ne bōle á nkin wēé békágé'áá.

Yesue mó adé ewele éche ébage' alongé

²² Néé bīn é'sāŋgé, ndun e mod echē enlyāgē á múde mé edib mímíníí wēé Yesue ne ábē bembapēē bēmbídtē, bēnchem bán, ngukél echē entóm, bōle e'hóg bēnpen bōō bēmbē áhed. Bēmbíí-é bán Yesue enkēnsónlé áwēd-te ne ábē bembapēē. Bēmbíí bán ábē bembapēē bēnpen bōō bēnkē. ²³ Myōle mémpēe míme mémbíd á dyad á Tiberia mémpē á nkin mé edib bēnben ne hōm áde ene ndun e mod éndyēē e'wêle ámbíd echē Sāŋgwéé amáá Dyōb asāgnen. ²⁴ Ade ene ndun e mod ényíné nén bán, Yesue ne ábē bembapēē béesaá áhed, bēnsól á myōle-tē wê, békē á Kapenahum, áke dé áhed Yesue.

²⁵ Ade ábē bad bēpédé á pēd e edib eníníí, bényín Yesue. Bēnsédéd mó bán, “A-meléed, pónde ehéé épédé hén?” ²⁶ Yesue ankwentén bó aá, “Ne mbále, nlāŋge nyé nén meé, saké menyáké míme mbélé níkáá bon nyéhede me. Nyéhede me áyāle e'wêle ábe nyédyédé bon nyékód-te. ²⁷ Nyéewág ntū áyāle ndyééd echē ebōōde', bon nyéwāg ntū áyāle ndyééd echē ebāg abé ne abé á alongé áde déemaá', chō-'aá ebage alongé áde déemaá'. Ene ndyééd chōō Mwān-a-Moonyon ábēé. Mōō Dyōb Titēé áhédé e'chem aá ábel nē.” ²⁸ Dōō ábē bad bēnsédéd Yesue bánken, “Cheé sétāŋgéné ábel, ábel bon sébel mekan míme Dyōb áhedéé aá, sébel?” ²⁹ Yesue ankwentén

aá, “Dyam áde Dyöb áhedéé aá nyébel ádíi ádúbe me awě álómé.”³⁰ Bêntimtén Yesue bán, “Menyáké méhéé wêbenlé míme sényínnē boŋ sêdúbé we. Cheé mmōn wékonǵé abel?³¹ Abēd betaa bēndyē mána á ehyánge ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Ambag bó e’wēle ábe é’bídé ádyöb aá bédyē.’”³² Yesue anhób aá, “Ne mbále, nlánge nyé nén meé, saké Mosee móombě nyé ewele éche ehúú ádyöb, boŋ echem Sán móombě nyé ewele éche ehúú ádyöb.”³³ Ayāle me-éé ndé échē ewele éche Dyöb ábágé, échē ehúú ádyöb, echē ábageé baányon bé nkōŋsé alongé áde déemaá’.”

³⁴ Dóo bēlānggēé Yesue bán, “A-Sán, bagé sé échén ewele pónde ésyāā.”³⁵ Yesue anláá bó aá, “Me-éé ndé ewele éche ébage alongé áde déemaá’. Kénzée awě apedé áwēm, nzaa éekóbpé mó ámpē. Kénzée awě adúbpé me, píd éekóbpé mó ámpē.”³⁶ Nlāngé nyé nén meé nyēnyíné me boŋ nyéedúbpéé me.³⁷ Bad bésyāāl ábe echem Sán ábágé me, bēpě áwēm. Kénzée awě apedé áwēm, méebāngé mó akob.³⁸ Ayāle meebídeé ádyöb ábel ngáne ébōŋnéde me. Mpedé ábel ngáne ébōŋnéde echem Sán awě álómé me.³⁹ Boŋ nén ádíi mewēmtén míme ane awě álómé me, aá áfintē bad bésyāāl ábe ábágé me, meebódé ké nhóg, boŋ aá nípuud bó moosyāāl á epun é asóg.⁴⁰ Echem Sán áhede aá moosyāāl awě anyíné mwān, adúbé-’ε mó, ákud alongé áde déemaá’. Měpuúd-te bó á epun é asóg.”

⁴¹ Abē bad bé Israel bēmbootéd anyoo áte tângene Yesue, ahób áde áhóbé aá, “Meé ndé ewele éche ébídé ádyöb.”⁴² Hē dóo bēhóbéé bánken, “Saá Yesue, mwān awě Josebe nén-ε? Ngómē debíí sáá ne nyan? Chán-nō áhelese áhōbē aá móbídē ádyöb?”⁴³ Yesue anláá bó aá, “Nyésōg anyoo áte.”⁴⁴ Modmod éhēlēē-se ápe áwēm, ésebán Titée awě álómé me apééné mó áwēm. Měpuúd-te mó á epun é asóg.⁴⁵ Eténlédé ngáne bekal bé’daádāŋ bēhóbé nén bán ‘Dyöb déyāgēd bó moosyāāl.’ Kénzée awě awóge’, áyāgkē-’ε wēe Titée, apag áwēm.⁴⁶ Eesaá nén bán, mod ké nhóg akényín Titée. Ane awě abídé wēe Dyöb mwēmpen móo akényín Titée.⁴⁷ Ne mbále, nlánge nyé nén meé, kénzée awě adúbpé me ákūd alongé áde déemaá’.⁴⁸ Me-éé ndé ewele éche ébage alongé.⁴⁹ Abēn betaa bēndyē mána á ehyánge, boŋ ké nē, bēnwē.⁵⁰ Boŋ ewele éche ébídé ádyöb édé nyaa echē kénzée awě adyéde chó éewáá.⁵¹ Me-éé ndé ewele éche ébage alongé éche ébídé ádyöb. Kénzée awě adyéde échē ewele, ábē á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Echén ewele éche mébeé nyé édíi echem yāl echē mébē ábel boŋ ríkōde alongé dé nkōŋsé.”

⁵² Ade abē bad bēwógé nē, bēnlīŋ, bēn ne bēn bébootéd-te mpentén ní ngine, bésēdté bánken, “Chán anén mod áhele

atéd eche yǎl, áβε syánē aá dédyâg?” ⁵³ Yesuε anláá bó aá, “Ne mbále, nlânge nyé nén mεé, nzé nyéedyéde yǎl e Mwǎn-a-Moonyon nyêmwé-’ε nímē mekií, nyéekudté alongé áde déemaá’.” ⁵⁴ Kénzée awé adyédé echem yǎl, amwé-’ε nímēm mekií, äküd alongé áde déemaá’, mëpuúd-te mó á epun é asóg. ⁵⁵ Ayále echem yǎl chô ekõhté ndyééd abé, nímēm mekií-’ε mékon mmítéd abé. ⁵⁶ Kénzée awé adyédé echem yǎl, amwé-’ε nímēm mekií, alyagé adé ne mε, mε-’ε nlyagé ndé ne mó. ⁵⁷ Titée awé akəə bon bad bébé á alongé, mó alómé mε, mó akəə-’ε bon mbé á alongé. Melemlem née kénzée awé adyédé echem yǎl, mébenlé abé á alongé. ⁵⁸ Né-óó, mε-εé ndé ewele eche ébidé ádyöb. Meesaá nêngáne ewele éche ábēn betaa bëndyēē, bon ké nê béwé. Bon kénzée awé ádyē echem yǎl ábē á alongé á ngíndé ne ngíndé.”

⁵⁹ Yesuε anhób nímén mésyāāl áde áyágté’áá á ndáb e mekáne e bad bé Israel á Kapenahum.

E’yale ábe Yesuε é’pεene’ alongé áde déemaá’

⁶⁰ Ade bad hiin ábe behídé’áá Yesuε béwógé nímén mekan bénhöb bán, “Adén ayáge álélé ahíd. Nzée ahele ákob ene ndín e dyam?” ⁶¹ Yesuε ambíí aá, bényonge áte áyāl echē, né-óó anláá bó aá, “Nê áwag nyé á yǎl-ε?” ⁶² Chán-nō nyéhöbpē áde nyényinnē Mwǎn-a-Moonyon apumme’ ámbíd ámín wée ámbídtē! ⁶³ Edəádəŋ é Dyöb chóó ébage’ alongé. Ekob é yǎl éesaá dyamdyam. E’yale ábe rílánge nyé é’dii edəádəŋ ne alongé. ⁶⁴ Bon ké nê, nyé donge á bad nyéedúbpeé.” (Bootya á pónde éche Yesuε ábóótédé ayáged, ambíí bad ábe béedúbé, abíí-’ε mod awé äsöm mó.) ⁶⁵ Ambád ahób aá, “Nén dóó ákáá bon nláá nyé mεé modmod eéhēlēē-se ápe awēm káəŋ né echem Sán abelé bon ápe awēm.”

⁶⁶ Bootya ene pónde nê dênkəŋ bad ábe behídé’áá Yesuε básóg mó ahíd, bétim-mε ámbíd. ⁶⁷ Héε Yesuε ásedtée ábē bebapεε dyöm ne bébe aá, “Nyémpē nyéhede atim ámbíd-ε?” ⁶⁸ Simön Petro ankwentén mó aá, “A-Sán, wée nzée sékéé? We-éé ewóó e’yale ábe é’kəə’ bon mod áküd alongé áde déemaá’.” ⁶⁹ Sédúbpe sēbíí-’ε bán, wε-εé edé Ane-awě-Asáá awé abidé wée Dyöb.” ⁷⁰ Héε Yesuε ákwentanné bó aá, “Eesaá mbále bán mpwedé nyé bad dyöm ne bébe-yε? Bon ké nê, nyé mod nhóg adii mod a Satan.” ⁷¹ Judase, mwǎn a Simön Iskariöde móó Yesuε áhóbé’áá. Kénée ámbēē mbapεε nhóg áfínté e bebapεε dyöm ne bébe, mó ankě Yesuε ntúré.

7

¹ Ambid e nímén mésyāāl, Yesue akagé'áá mebwóg ne mebwóg ámbwóg e Galilia. Enkëndəngé aké ámbwóg e Judeya áyāle bad bé Israel behédé'áá mó awúu. ² Bəəb-pəó, Ngande e E'bem * e bad bé Israel embé benben. ³ Héé Yesue baányan belāngéé mó bán, “Etəngéné ádén abwóg á hōm ahide, éke ámbwóg e Judeya ábel bad ábe behíde wə bényín menyáké míme ébeléé. ⁴ Mod eébelēē nsón á e'koñéd-te, nzé ahede áá móbyéen. Ngáne ébeléé nímén mekan mésyāāl ébel nkōhsé rísyāāl mbii wə.” ⁵ (Ké Yesue baányan bénkëndúbéé mó.) ⁶ Héé Yesue álāngéé bó áá, “Echem pónde eépédéé. Boñ ne nyé, echen pónde edé pónde ésyāāl. ⁷ Nkōhsé méehelée-se ríkōō nyé. Boñ ríkóó me áyāle mpanlad bó nímāb mewusé áte. ⁸ Nyébó nyékag á ngande. Méekaá áwed áyāle echem pónde eépédéé.” ⁹ Yesue amaá-'áá ahób nê, abé abé á Galilia.

Yesue akil Ngande e E'bem á Jerusalem

¹⁰ Ambid e pónde áde Yesue baányan bémáá aké á Ngande e E'bem, mómpē ankě áwed. Boñ enkēnlúmédte yāl. Ankě nyaa echě bad bēnkēmbíí'é ndín e mod echě ádíí. ¹¹ Benkamlene bé Israel behédé'áá mó á ngande-tê, bésēdté bánken, “Héé mómó ádíí?” ¹² Atintê e ndun e mod echě embé á ngande-tê wê, donge á bad behóbé'áá bán, “Adii mod a bwám,” ábíníí-'e bán, “Aáy, adoge bad dogén.” ¹³ Boñ bó modmod bēnkēmbídédte yāl áwed áyāle bebáá'áá bad bēmbáá bé Israel.

¹⁴ Ade ngande ékwógé apē atintê, Yesue ankě asól á Ndáb-e-Dyöb, ábootéd ayáged. ¹⁵ Yāl enkóm benkamlene áte bwāmbwam tñngene áde ayáge. Né-óó, bēnsēdéd bánken, “Chán anén mod ámwédé nímén mam mésyāāl abii áde éekii'é á esukéle é mbéndé?” ¹⁶ Héé Yesue ákwentanné bó áá, “Ayáged áde ní'yágtéé déesaá ádēm. Adii áde mod awě alómé me. ¹⁷ Kénzée awě awémténé abel ngáne Dyöb áhedéé, ábii ké ádēm ayáge ahúú ne Dyöb ké'ε áhúú ne mmén. ¹⁸ Kénzée awě ahóbne echě kunze, abele nê áhede eche yāl edúbé. Boñ mod awě ahēdte' mod awě alómé mó edúbé, asáá nlém á abum, eesaá mod a metóm. ¹⁹ Eesaá mbále nén bán, Mosēe abagé nyé mbéndé-ye? Ké nê, nyé modmod eehídéé mbéndé éched. Cheé ékóó boñ nyéhede me awúu?” ²⁰ Dóó ene ndun e mod ékwentanné mó bán, “Edəədəñ é mbéb éde wə áte. Benzébadé behede wə awúu?” ²¹ Yesue ankwentén bó áá, “Nsón nhóg míme mbélé, ríkómté nyé moosyāāl yāl áte. ²² Mosēe ambě nyé mbéndé áá, nyéyage áben bán (kénée édíí bán, saké Mosēe móombootéd. Ábēn betaa bóó bēmbootéd). Né-óó, nyéyage

* 7:2 Ngande e E'bem: ebédée ngande echě bad bé Israel bebélé'áá akamten pónde echě ábāb betaa bedyéé'áá á e'bem-té áde bebédé á ehyänge, áde behídté á Egipto.

bad á Mbwe-mé-nkóme-áte. ²³ Nzé báyágé mod á mbwe-mé-nkóme-áte, ábel béēbōō' mbéndé e Mosεε, cheé ékáá bon nyéliŋné me áyāle nídíde mod bwām á mbwe-mé-nkóme-áte. ²⁴ Nyéekáádté dyam áde mbéle ngáne nyényíné, nyékáad ngáne éhednadté."

Bán Yesue mōdé Ane awě bésiné-ye?

²⁵ Héε dōo donge á bad bé Jerusalem béhóbεé bánken, "Saá mod awě béhedεé awúu mō nén-ε? ²⁶ Nyénōné', akanle bad á tâl e ékwεε, bad bémbáá béesaá-'aá mó dyamyam aláa. Kapóg bébíí bán ne mbále, mōdé Ane-awě-Béwógté-yōō! ²⁷ Bon éheléé-se ébé nê, áyāle debíí bán pónde eché Ane-awě-Béwógté ápεé, modmod éebíí'ε wéε ábíde. Debíí wéε anén mod ábíde." ²⁸ Yesue ambé áyāgtē' á Ndáb-e-Dyōb. Ade áyāgtéé dōo áchógté ehób ámín aá, "εε, nyébíí me bwām, nyébíí-ε wéε mbíde. Meépedεé hén ne mměn. Ane awě alómé me adé mbále. Nyéebíí'ε mó, ²⁹ bon me pen mbíí mó áyāle áwē dōo mbíde, mó-'aá alómé me." ³⁰ Ade áhóbé nê, béhéde'áá mó akób, bon modmod enkēmbánné mó ké ekáá á yāl, áyāle eche pónde enkēmpaá. ³¹ Ké nê bad híin átínté ene ndun e mod béndūbē mó. Béhóbé'áá bánken, "Ade Ane-awě-Béwógté ápεé, ábēl e'chemléd bé menyáké, míme rítómé míme anén mod ábélé-ye?"

Befarisia bélomé bad akób Yesue

³² Befarisia bēnwōg née bad bényongεé áte, béhóbεé mímén mekan tâŋgene Yesue. Né-ōó bōóbe beprise bémbáá bēnlōm bembalede ákób mó. ³³ Héε Yesue áhóbεé aá, "Ndíi ndé ne nyé, bon mwāmpīn ní pónde mēsū ámbíd wéε ane awě alómé me. ³⁴ Ámbíd enê, nyéēhēd me, bon nyéenyínné, wéε mébēē-ε nyéehēnlé ape áhed." ³⁵ Nê dēmbēl benkamlenε bésēdté nhóg ne aníní bánken, "Héé anén mod múmó áhedεé ake, wéε syáné déehēnlé mó anyín? Ahede ake á alon á Grikia wéε ábēd bad bédíí á ebwóg áyáged bad bé Grikia-ye? ³⁶ Ahóbe' aá dééhēd mó bon déenyínné mó. Aá déehēnlé-ε ape wéε móbēē. Cheé nê álūmté?"

E'dib bé mendib mé aloné áde déemaá'

³⁷ Epun é asóg é ngande éche éntōmtēn etógnén abé áyāle ene ngande émpě. Yesue antyéém ámín, dōo áchógté ehób ámín, áhōbē aá, "kénzεé awě píd ékóbé áhyag áwēm áhye ámwē mendib. ³⁸ Kénzεé awě adúbpé me, Kálag e Dyōb ehóbe aá, 'e'dib bé mendib mé aloné bēbíde mó áte é'sobpe.' " ³⁹ Edáádāŋ éche Esáá chōo Yesue áhóbé'áá. Chōo bad ábe béndūbē mó bēntāŋgēnnē akud. Ene pónde né Edáádāŋ éche Esáá éépēdēē wéε ábē bad áyāle ene pónde ne Dyōb déélūmtēē ehúmé éche Yesue.

Bad békábné áte á atón áde Yesue

⁴⁰ Donje á bad áfintê ene ndun e mod ábe bënwōg née Yesue áhóbéé mímén mekan bénhōb bán, “Ne mbále, anén mod adii nkal é’dáədāη awě āpě.” ⁴¹ Bad bémpeē béhóbé’áá bán, “Módé Ane-awě-Béwógté awě āpě.” Ké nê, bémpeē béhóbé’áá bán, “Ane-awě-Béwógté eéhēlēē-se abíd á Galilia. ⁴² Eténlédé á Kálag e Dyōb nén bán, Ane-awě-Béwógté ābíd á túmbé e Dabid á dyad á Betelhem wée Dabide ámbídtē.” ⁴³ Né-ōó, bad bēnkabén áte á atón áde Yesue. ⁴⁴ Donje á bad béhédé’áá mó akób boη modmod enkēmbánné mó ké ekáá á yǎl.

Baámháá bé Israel béekwenteneé Yesue adúbe

⁴⁵ Kááηne ásōg bembáledē bé Ndáb-e-Dyōb bēntīm wée beprise bémháá ne Befarisia. Héē beprise bémháá ne Befarisia bésēdtéé bó bánken, “Cheé ékáá boη nyépeene mó hén?” ⁴⁶ Héē ábē bembáledē béhóbéé bán, “Modmod eéhóbéé ndín é mam éche anén mod áhóbéé.” ⁴⁷ Dóó Befarisia bésēdtéé bó bánken, “Nédē ane mod adogé kááηne nyémpē-ye? ⁴⁸ Nyékényin néē mod ambáá ké’ε Farisia nhóg ádúbpé mó? Ké nhóg eédúbpéé mó. ⁴⁹ Enén ndun e mod eebíi’ε mbéndé e Mose. Né-ōó ebómán édé ne bó.” ⁵⁰ Farisia nhóg awě béchágé’áá bán Nikodemuse awě ansébé Yesue ake dé anyín, anláá bó áá, ⁵¹ “Eche syánē mbéndé eébagéé kunze nén dékógsen mod áde déekáadtéé mó, áwóglēn dyam áde ábélé.” ⁵² Ade áhóbé nê, bēntimtén mó bánken, “We ámpē ebídé á Galilia-ye? Hěd áte á Kálag e Dyōb, wěnyin nén wě nkal é’dáədāη eebídéé á Galilia.”

Mmwaád awě akábé asón

⁵³ Ambíd enê moosyāál ansú áwe ndáb.

8

¹ Yesue pen ankě á Ekone é Menzab. ² Néē bīn é’sánjé mbwembwe, antīm ámbíd á Ndáb-e-Dyōb. Ndun e mod empě áwē. Andyéé ásē ábootéd bó ayóged. ³ Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bémpeēn mmwaád nhóg áwē, awě békóbé néē ákábéé asón á ndáb e e’wóngé. Bēntīl ane mmwaád áfintē echáb, ⁴ boη bélāngē Yesue bán, “A-meléed, békóbé anén mmwaád néē ákábéé asón á ndáb e e’wóngé. ⁵ A mbéndé eche syánē, Moseε anhób áá, enén ndín e mmwaád bélúm chó meláá kááη áwē, chán-nō we-’ε éhóbé?” ⁶ Bēnsédéd mó nê áhii mó melám, ábel nén békóben mó awusé. Boη Yesue anwúlén ásē, ábootéd bwēm atel á ndōb-tē ne ábē e’mii. ⁷ Ade bēbádnéné mó asēded, antíi yǎl ámīn, aláá bó áá, “Nyé ké ahéé awě eébéle mbéb ábē mod a’só álúm mó meláá.” ⁸ Anwúlén mó ásē ámpē átelé’ ábē bwēm á ndōb-tē. ⁹ Ade ábē bad béwógé nê bēmbóotéd ahide nhógē-nhógē. Bad bémháá bōó bēnsēbē ake, boη bésad béhídē’. Kááη ne á asóg Yesue mwēmpen anlyǎg, ane mmwaád-tē abé atyéém áhed. ¹⁰ Ade Yesue áfíídé yǎl

ámín, dóo áseɗteé ane mmwaád aá, “A-mmwaád nén, héé bad ábe bépééné we hén bédíí? Modmod eélyagéé hén awě ahóbé aá béwúu we-ye?” ¹¹ Ane mmwaád ankwentén aá, “A Sán modmod.” Héé Yesue álāngéé mó aá, “Né mēmpē méehóbpé meé béwúu we. Kág we, boŋ weébēlē mbéb ámpē.”*

Yesue mōdé e'nyinen bé ekide bé nkōŋsé

¹² Yesue anláá ábē bad ámpē aá, “Mēé ndé e'nyinen bé ekide é' bad bé nkōŋsé. Kénzēé awě ahíde me, éekaá á ehintén-tē, boŋ ákūd e'nyinen bé ekide ábe é'bage' alongé.” ¹³ Dóo Befarisia bēlāngéé mó bán, “Ebíde echoŋ yāl mbóŋ, né-óó mbóŋ echóŋ eékobnedéé.” ¹⁴ Yesue ankwentén aá, “Kénéé mmēn mbídeé echem yāl mbóŋ, echem mbóŋ edé mbále, áyāle mbíí wēé mbíde, mbíí-’ε wēé ríkagké, boŋ nyé, nyéebíí-’ε wēé mbíde, nyéebíí-’áa wēé ríkagké. ¹⁵ Nyékáadte bad á nyaa e moonyoŋ. Meekáadtéé modmod. ¹⁶ Ké menkáad-te ké káádtén, echēm mbakú edé mbále, áyāle meekáadtéé ne mmēn, boŋ nkáadte, ne ane awě alómé me. ¹⁷ Nēé behúde ké nē áte, á mbéndé echēn, éténlédé nén bán nzé bad bébe bébídé dyam mbóŋ, boŋ behóbé melemlém mé dyam, né ene mbóŋ edé mbóŋ e mbále. ¹⁸ Nyébíí-óó nén bán nwóó mbóŋ ébe, mmēn ne mod awě alómé me, awě adé echem Sán.” ¹⁹ Héé dóo Befarisia bésedteé mó bán, “Héé sóó adíí?” Ankwentén bó aá, “Nyéebíí-’ε me, nyéebíí-’áa ké echem Sán. Nzé nyēmbíí me, né nyébíí kóŋŋe echem Sán.”

²⁰ Yesue anhób ábén e'yale áde áyágtéé á Ndáb-e-Dyōb-te, benben ne wēé békoŋgéé mōné. Boŋ modmod enkēnkóbpé mó, áyāle eche pónde echē békóbeé mó enkēmpaá.

²¹ Yesue anláá ábē bad ámpē aá, “Mēkē, nzé mmaá-’ε ake, nyéēhēd me, boŋ nyéenyinné, né-óó nyéēwē áwen mbéb-te. Wēé mébēē, nyéehēnlé ape áhed.” ²² Héé bad bémbáá bé Israel bésedteé bán, “Ahóbé’ aá, wēé mókéé aá syānē déehēnlé ape áhed, múmó ahede yāl awúu-ye?” ²³ Anláá bó aá, “Nyédíí bad ábe bébídé ásē wén, boŋ me pen, mbídeé ámín. Nyébídé á nkōŋsé wén, me pen, meebídeé á nkōŋsé wén.” ²⁴ Nē dóo ákáá boŋ rílāngē nyé meé, “Nyéēwē áwen mbéb-te. Nzé nyéedúbpe bán, ‘Ndíí Mod Awě Ndíí,’ né nyéēwē-’ε áwen mbéb-te.” ²⁵ Héé bésedteé mó bánken, “Nzé-módé edíí?” Dóo ákwentanné bó aá, “Nyaa e mod echē rílāngéé nyé se á mbooted meé ndé chóó rídíí. ²⁶ Nwóó mam híin ahób tāŋgene nyé, ne ákáad nyé. Boŋ mod awě alómé me adíí mod a mbále, mekan rímē rílāngē-’áa nyé hén á nkōŋsé médíi mekan rímē ríwógé áwē.” ²⁷ Ade Yesue ahóbé nē, bēnkēnsóŋténné bán Sáá awě adé ámín móo ahóbéé. ²⁸ Héé Yesue álāngéé bó aá, “Pónde echē nyémadté

* 8:11 Ekud e kálag é’só éewóó’é échén eped (7.53-8.11).

Mwän-a-Moonyon abane ámin, dáo nyébíí' é bán, 'Ndé mod awě ríhóbé meé ndé.' Nyébíí-' é bán, meébēlēē dyamdyam ne kunze echēm, bon dyam áde ríhóbéé ádíi dyam áde echem Sáj áyágté me. ²⁹ Ane awě alómé me, adé-' é ne me, eétedtéé mmēmpen, áyāle mbēle' mekan nímě mébóhénéde mó." ³⁰ Bad híin ábe bēnwōg nēe Yesue áhóbéé nímén mekan, bēndübē mó.

Nzéé adé sáá awě bad bé Israel?

³¹ Héē Yesue álāngéé bad bé Israel ábe bēndübē mó aá, "Nzé nyédii nyéhíde' ádēm ayáge, né nyékōhté ábēm bem-bapēē abé. ³² Né nyéēbíí mbáale, né ene mbáale ēhūd-te nyé á mehan-tē." ³³ Bēnkwentén bán, "Sédii nchyaátén míme Abrahame. Séēbédéé-' áa ntān a mod mbéd. Chán-nō éhele éhōbē wēé séebáá á mehan-tē?" ³⁴ Yesue ankwentén bó aá, "Ne mbáale, nlānge nyé meé, kenzéé awě abele mbéb adii ntān a mbéb. ³⁵ Ntān eebákgé á túmbé-te abé ne abé, bon mwän a túmbé, adii mwän a túmbé pōndé ésyāāl. ³⁶ Né-ōó, nzé Mwän ahúde nyé á mehan-tē, né dyamdyam déetédte nyé ntān ámpē. ³⁷ Mbíi meé nyédii nchyaátén míme Abrahame, bon ké nē, nyéhede me awúu, áyāle nyéēhēdēē ádēm ayáge ahíd. ³⁸ Nlānge nyé mekan míme echem Sáj álúmté me. Nyé-' é nyébele mekan míme echen sáj álāngé nyé."

³⁹ Bēnkwentén mó bán, "Abrahame adii echēd sáj." Yesue anláá bó aá, "Nzé nyēnkōh bán ábe Abrahame abé, né nyébele' mekan míme Abrahame ábélé' áá. ⁴⁰ Mekan mésyāāl míme ríkēmbenlé rídii álāa nyé mbáale echē ríwógé wēē Dyōb. Kénē, nyéhede me awúu. Abrahame eébele' áá, enén ndín e dyam. ⁴¹ Nyébele mekan míme echen sáj ábeléé." Bēnkwentén mó bán, "Dyōb dēmpen-éé séwóó nēe echēd Sáj, bēēchyáa-' áa sé á asón." ⁴² Dáo Yesue álāngéé bó aá, "Nzé Dyōb dēnkōh echen Sáj abé, né nyédāó me, áyāle nóbídé wēē Dyōb ndé-' é hén bōōb. Meépedéé ne mmén, bon mó alómé me. ⁴³ Nzōm echē ekāó bon nyéēhēdē' me ehób awóg, edii nyéēhēdēē ábēm e'yale awóg. ⁴⁴ Nyédii bán ábe echen sáj, Satane, míme mewēmten mó-' áá nyédāó ahíd. Se á mbooted, adii ane awě awúe' bad, eékwógnédéé mbáale mbéd, áyāle mbáale eésaá mó áte. Nzé akale metóm, né abele míme nsón áyāle adii nkal a metóm, abé-' é sáá a metóm. ⁴⁵ Nyéedúbpéé me, áyāle nkanle nyé mbáale. ⁴⁶ Nyé ahéé ahēle alúmed áá, mbélé mbéb? Nzé nkanle nyé mbáale, cheé-ō ékāó bon nyéedúbpé me? ⁴⁷ Kenzéé awě ahúú ne Dyōb, awóge eyale é Dyōb. Nzōm echē ekāó bon nyéewóglán edii, nyéesaá bán bé Dyōb."

Bad bé Israel béekobéé ayáge áde Yesue

⁴⁸ Héē ábē bad bé Israel bétimtanné Yesue bánken, "Eesaá mbáale bán, sēnkál mbáale áde séhóbé bán, edii mod a Samaria,

edəədəŋ é mbéb édé-’ε we áte-ye?”⁴⁹ Ankwentén bó aá, “Edəədəŋ é mbéb eesaá me áte. Mbage echem Sáŋ edúbé, boŋ nyépen nyéebāgēē me edúbé.⁵⁰ Mmēn meéhədtēē yəl edúbé, boŋ mod adé awə ahəde’ aá ríkud edúbé, m’-aá, abage mbakú echē etəŋgéné.⁵¹ Ne mbále, nlāŋge nyé meé, kénzēé awə abele’ chōm-ée n’yágtēé, éewáá mbéd.”⁵² Dóo ábē bad bəlāŋgēé mó bán, “Bəəb dóo sébíí bán, edəədəŋ é mbéb édé we áte. Abrahame anwé, bekal bé’dəədəŋ bómpē bənwē. Boŋ bəəb éhōbē weé mod awə adúbpé we, éewáá mbéd.⁵³ Echəd sáŋ Abrahame anwé. Ewémtné weé mótōmē mó-ye? Bekal-bé-e’dəədəŋ bómpē bənwē. Nzé-módé wewe éwəmtanné weé módé?”⁵⁴ Héé Yesue ákwentanné bó aá, “Nzé nhədte echem yəl edúbé, né échē edúbé éesaá dyamdyam. Echem Sáŋ awə nyéhóbéé bán mó adé nyé sáá, mó abage me edúbé.⁵⁵ Nyéebī’ é mó mbéd, boŋ mbíí mó. Nzé nhóbé meé meebī’ é mó, né ndé nkal a metóm née nyé. Boŋ mbíí mó, mbele-’ε mam nime áhóbéé.⁵⁶ Echen sáŋ Abrahame ambé menyiŋge aá, móŋnyīn epun éche mépéé, annyīn-ne chó, abé-’ε menyiŋge bwāmbwam.”⁵⁷ Dóo bésədtéé mó bán, “Ade wéepēdēē móom mé mwé métáan, weé mónyīnē Abrahame-ye?”⁵⁸ Yesue ankwentén bó aá, “Ne mbále, nlāŋge nyé nén meé, byánán béchyāā Abrahame, ‘Ndé.’ ”⁵⁹ Ade ábē bad béwógé nē, dóo bébóótédé meláá ahəd, álúm mó. Boŋ Yesue ansəóm, abíd-te á Ndáb-e-Dyōb.

9

Yesue achōŋté mod awə béchyááné ndím

¹ Ade Yesue átóméé, dóo ányiné mod awə béchyááné ndím.
² Dóo ábē bembapee bésədtéé mó bán, “A-meléed, mbéb nime nzéé ríkáá boŋ béchyáá anén mod ne ndím? Mbéb nímē mwēn-ε, káa nime sáá bó nyan?”³ Yesue ankwentén bó aá, “Saké nime mbéb ríkáá, saá-kaá nime sáá bó nyan. Boŋ nén ábénlédé ábel ngīne e Dyōb ébíd áwed áwē yəl.⁴ Ngáne bīn é’dīí ényīnneé ámīn, detəŋgéné débél nsón nime ane awə álómé me. Ehintén ékwógé ape áde mod éhēnlé nsón abel.⁵ Bəəb áde rídīí á nkōŋsé, me-éé ndé e’nyīnen bé ekide bé nkōŋsé.”⁶ Ade Yesue ámáá ahób nē, ansob aléed á ndəəb, atób dó boŋ áwōgtē ane mod a ndím á mīd,⁷ álāŋgē mó aá, “Kāg, éwobe e’só á etoŋ é Silom” (ádé dīn ádé nén bán, “Bélómé”). Né-əó, ane mod ankē, áwōbē-’ε mīd. Antīm ámbíd, ányīnne’.

⁸ Héé bad ábe bémbīí mó ne bad ábe bényínaá ngáne áchóméé bwēm, bésədtéé bán, “Saá anén mod ayōgké adyee ásē, áchōmē bwēm-ε?”⁹ Doŋge dénhōb bán, “Módé,” ábíníí-’ε bán, “Aáy! Awágne mó wágnén.” Boŋ ane mod mwēn anhób aá, “Mmēn-éé ndé.”¹⁰ Dóo bésədtéé mó bán, “Chán-nō émwédé

abooted dé anyínen?” ¹¹ Ankwentén bó aá, “Mod awě béchəgɛé bán, Yesue, antób eləob, awógéd me chó á mǐd, aláá-’ε me aá ríkε á etonj é Silom, ríkε ríwobe mǐd. Né-óó, menkě. Awobe áde ríwóbpé mǐd, mǐbootéd-te anyínen.” ¹² Bənsɛdéd mó bán, “Héé ane mod adíí?” Ankwentén bó aá, “Meebii’é.”

Befarisia béhédé áte ngáne

Yesue áchónté mod a ndím

¹³ Bənkɛén ane mod awě ankwě ndím wéε Befarisia. ¹⁴ Epun éche Yesue ántóbpé eləob ánēdē-’ε ane mod mǐd áte, ébédéε Mbwe-mé-nkóme-áte. ¹⁵ Befarisia bənsɛdéd ane mod awě ankwě ndím ámpē bánken, “Chán émwédé abootéd dé anyínen.” Héé áləngɛé bó aá, “Antób eləob awógéd me á mǐd. Ade ríwóbpé e’só, mǐbootéd-te anyínen.” ¹⁶ Hê dóo donje á Befarisia béhóbéé nén bán, “Anén mod awě abelé ádén dyam, eéhēlē-ε abé mod awě Dyöb álómé, áyāle eékonjɛé mbéndé e Mbwe-mé-nkóme-áte.” Bonj ábíníí-’ε béhóbé’áá bánken, “Chán mod a mbéb áhɛɛε abelé’ échén ndín e menyáké?” Nén dēmpɛén nkabén áfinté echáb. ¹⁷ Né-óó, Befarisia bənsɛdéd ane mod ámpē bánken, “Ngáne éhóbé wéé mǐbelé bonj ényinne’, cheé éwóó ahób á yəl eché?” Héé ane mod ákwentanné bó aá, “Adii nkal é’dəódəonj.”

¹⁸ Ké nê, bad bé Israel bənkəndúbéé bán, ane mod ansébé ndím akwε. Nê dēmbəl bəchēlē sáá bó nyanj. ¹⁹ Bənsɛdéd bó bánken, “Nyéε nyéchyáá anén mod awě nyéhóbé bán, béchyáá ne ndím-ε? Chán-nō ébénlédé bonj ányinnē bəob?” ²⁰ Dóo sáá bó nyanj bəkwentanné bán, “Sébíí bán awɛd mwän mǐdé, sébíí-’ε bán bəchyaā mó ne ndím. ²¹ Bonj séékoo’é abíi ngáne ámwédé anyínen, sébíí-’áá mod awě abelé bonj ányinne’. Nyésɛdte mó, eésáá mwəndem, mwən áhǒb.” ²² Bənhǒb nê áyāle bəbáá’áá bad bé Israel. Bad bé Israel bənhǒb bán, kənzéé awě adúbpé aá Yesue mǐdé Ane-awé-Béwógté, bənan mó á ndáb e mekáne. ²³ Nê dóo dənəkənj bonj sáá bó nyanj béhób bán, “Nyésɛdte mó, eésáá mwəndem, mwən áhǒb.”

²⁴ Héé ábê bad bé Israel béchənɛé ane mod awě Yesue ándidte bwám ngen éché élonťéné ébe, bonj bələngɛ mó bán, “Kál echoj mbále á dǐn á Dyöb. Sébíí bán anén mod awě achónté wε adii mod a mbéb.” ²⁵ Dóo ane mod átimtanné bó aá, “Meebii’é me ké adé mod a mbéb ké’ε eésáá. Dyam ahóg áde mbíí, áde nén, menkwě ndím bonj bəob nnyinne’.” ²⁶ Héé bésɛdte mó bánken, “Cheé ámbenlé bonj ébootéd anyínen?” ²⁷ Ankwentén bó aá, “Mmaá nyé aláa bonj kénê, nyéedúbpéé me. Cheé nyéhɛdɛé bán ríłáa nyé ámpé? Nyémpē nyéhɛdɛ’ ábē bəmpəεε abé-yε?” ²⁸ Héé bésyáá’é mó, bəhǒb bán, “Wε-éé edé mbəpəεε awě ane mod. Sédii bəmpəεε ábe Mosεε. ²⁹ Sébíí

bán, Dyõb dénĥõb wée Mosεε, boŋ séebii'έ wée anén mod pen ábíde." ³⁰ Ane mod ankwentén aá, "Nén adé nkõmten ní yǎl áte. Nyéebii'έ wée ábíde, boŋ kénê abelé nnyínne". ³¹ Debíi bán, Dyõb déekwentánné mekáne mé bad bé mbéb, boŋ akwentan mekáne níme bad ábe bébage mó edúbé, bébelé-'ε mam níme áhedεé. ³² Taase nkõŋsé níbootad mod eéwõgεε mbéd, bán mod abelé mod awě béchyááné ndím anyínne". ³³ Nzé anén mod awě achõŋté me enkémbé mod a Dyõb, né eéhele'aá-se ábel enén ndín e dyam." ³⁴ Dóó ábê bad békwentanné mó bán, "Béchyáá wε á mbéb-te, ékwõg-ke á mbéb-te, boŋ bõõb éhedé sé ayáged-ε?" Héε dóó bébídté mó á ndáb e mekáne.

Ndím e edáádāŋ

³⁵ Ade Yesuε áwógé bán bébídté ane mod awě ánchoódté á ndáb e mekáne, anhed mó. Ade ányíné mó, ansedéd mó aáken, "Edúbpé Mwǎn-a-Moonyõŋ-ε?" ³⁶ Ane mod antimtén mó aá, "A-Sáj nzéé adé Mwǎn-a-Moonyõŋ, láá mé ábel nén nídube mó?" ³⁷ Yesuε anláá mó aá, "Emaá mó anyín, nyúmõ-'aá nyékale' nén." ³⁸ Héε ane mod áhóbεé aá, "A-sáj, ndúbpé!" Abwõg-ke mebóbõŋ ábe mó edúbé. ³⁹ Yesuε anhób aá, "Mpedé á nkõŋsé wén, ákáad bad ábel nén bad ábe békwédé ndím bényínen, ábe bõ-'ε bényínne', békwε ndím."

⁴⁰ Ade donge á Befarisia ábe bõõβε Yesuε bémbē áhed béwógé nê, bēnsedéd mó bánken, "Sédúbpé bán, weehóbéé wée sémpē sêkwedé ndím?" ⁴¹ Yesuε anláá bó aá, "Nzé nyênkwε ndím, né mbéb méesaá nyé á yǎl. Boŋ bõõb áde nyéhóbéé bán nyênnyínne', mbéb nídí níde nyé á yǎl."

10

Ngan e Nnõn a nídyõŋ ní mbód ne éche mbód

¹ Yesuε anhób aá, "Ne mbále, nlãnge nyé meé, kénzéé awě eépoó á mmwε mé abem á mbód, boŋ átim achágé ped empée, adii nchĩb, abé-'ε mod e ewúen. ² Mod awě apoo' á mmwε mé abem módé Nnõn a nídyõŋ ní mbód. ³ Mod awě anõne abem adibnad mó ekob. Achãge mbód téé ne ðĩn, ábídnē-'ε chõ. ⁴ Abídné-'aá chõ, atómén chõ, chõ-'ε éhídē mó, áyãle ébii éche ehõb. ⁵ Boŋ échê mbód éehídéé nken mbéd. Ebelé' ébãā' mó á yǎl báán, áyãle éecheméé éche ehõb." ⁶ Yesuε ankalé bó enén ngan boŋ békẽnsõŋténne.

Yesuε aá móó móde Nnõn a nídyõŋ ní mbód a bwám

⁷ Né-õó, Yesuε ambád ámpē aá, "Ne mbále, nlãnge nyé nén me-éé, méε ndé mmwε mé ekob wée mbód époo'έ. ⁸ Byánán mǎpě, bad bésyãāl ábe bésébpé ape bébedéε bechĩb ne bad

bé ewúen, bon mbód éekênwógénné bó. ⁹ Mε-εé ndé ekob. Kénzée awě apoo áwēm, äküð e'sooson. Asāl, abíd-te ésebán mod atagte mó. Akud-te kéchéé éche áhedeé. ¹⁰ Nchíb apag dās āchíb, āwúu ne ābébed. Mpedé ābel bon békud alongé áde álóné mbon. ¹¹ Mε-εé ndé nn̄n-a-mbód a bwām. Nn̄n-a-mbód a bwām adé mbonśén āwé á nló míme éche mbód. ¹² Mod awě bétéde á nsón tédén, ān̄n mbód, áde mwēn éesaá nn̄n-a-mbód, áde éesaá'-aá nwóó-mbód, anyíneé nyínén néε ngā ehúé'é, áchēnē mbód, atóm mehélé. Ene pónde dō ngā ésogéé mbód, échíní'-ε épántéd áte. ¹³ Ane mod atóme mehélé áyāle adii mod awě bétéde á nsón tédén, eewōñneé échē mbód pónde. ¹⁴ Mée ndé nn̄n-a-mbód a bwām. Mbíí échēmbód, échēmbód-te ébíí mε. ¹⁵ Melemlem nē dō Titée ábíí mε, mε'-ε mbíí mó. Mbōñśéné'-ε āwé á nló míme échēmbód. ¹⁶ Nwóó'-ε mbód émpēé éche éesé á abem-tē wén, ntāngéné chōmpē apεen, chōmpē éwōg échēmbód ehób, né-ōó, abem débē ahóg, nn̄n-a-mbód-te nhóg. ¹⁷ Titée adaá mε, áyāle mbōñśéné āwé ābel níkud ádēm alongé ámbíd ámpē. ¹⁸ Modmod eékobnéé mε ádēm alongé, bon mbage dō ne mmēn. Nwóó ngíne ābe ádēm alongé, nwóó'-ε ngíne átéd dō ámpē. Nén dō Titée álángé mε aá mbel."

¹⁹ Abén e'yale ábe Yesue bēmpēén nkabén átíntē e bad bé Israel ámpē. ²⁰ Bó bad híin béhóbé'áá nēn bán, "Edāádāñ é mbéb édé mó áte, apedé m̄n. Chán nyéhele nyéwōglān mó?" ²¹ Bon bēmpēé béhóbé'áá bán, "Mod awě edāádāñ é mbéb édíf áte eehóbéé échén ndín e mekan. Edāádāñ é mbéb éhele ébēl mod awě akwedé ndím anyínen-ε?"

Bad bé Israel bébáá Yesue á yāl

²² Ngande e Nnamed ní Ndáb-e-Dyōb ékóbté'áá á Jerusalem. Nén ábéde á pondé éche ahéb ábáγκē bwāmbwam. ²³ Yesue ahyómmé'áá á abepé á Ndáb-e-Dyōb áde béchágé'áá bán Abepé áde Solomone. ²⁴ Bad bé Israel bēnlāñnéd mó, bésēdté mó bán, "Pónde ehéé wεwε wésōγκē sé abane á edibelónéé-te? Nzé wε-εé edé Ane-awě-Béwógté, épanléd sé áte." ²⁵ Yesue ankwentén aá, "Mmaá nyé aláa, bon nyéedúbpeé. Nsón míme mbelée á d̄n áde awēm Titée, mēn mbíde mε mbōñ. ²⁶ Bon nyéedúbpeé áyāle nyéesaá échēm mbód. ²⁷ Echēmbód éwōge échēm ehób. Mbíí chó, chó'-aá éhíde mε. ²⁸ Mbage bó alongé áde déemaá', béewáá'-aá mbéd. Modmod eéhēlē-sε ádog bó áwēm mekáá. ²⁹ Chōm echē awēm Titée ábágé mε étómé chōm ésyāāl, * modmod eéhēlē-sε ádog bó á mekáá míme Titée. ³⁰ Sé Titē sēdii mod nhóg."

* **10:29** Chōm echē awēm Titée ábágé mε étómé chōm ésyāāl: donje á kálag dé'só áwóó Titée awě abagé mε bó, atómé chōm ésyāāl.

³¹ Bad bé Israel béntēd meláá ámpē álúm Yesue. ³² Bon anláá bó aá, “Nlúmté nyé ekud é nsón mí bwâm éche ébídé ne echem Sárj. Nyéhede me meláá alúm, áwúu me. Mmē nsón ríhéé nyéhedeé me meláá alúmen.” ³³ Dóo békwentanné bán, “Séēhēdēē we meláá alúm áyāle nsón mí bwâm níme ébéle. Bon sélúme we meláá áyāle esyáá Dyöb.” ³⁴ Yesue anláá bó aá, “Ngómē éténlédé áwen Kálag e Mbéndé nén bán, Dyöb áhóbé aá, ‘Nyédii myöb.’ ³⁵ Debíí nén bán, eyale é Dyöb éekwagké. Dyöb dēnchǎg bad ábe ánlōmēnnē éché eyale aá bédii myöb. ³⁶ Me-éé Dyöb ánámté bon alóm-me á nkōñsé, chán-nō nyéhele nyéhōbē bán, nsyáá Dyöb áyāle rítúmé ahób méé ndii Mwān a Dyöb? ³⁷ Nzé meébēlē nsón níme Titée, nyéedúbpe me. ³⁸ Bon nzé édé nén bán mbele mós, nyédúbé níme nsón ké nyéedúbpe mmēn, ábel nén nyébíi nyésōñten-ne ngen póg ne ésyāal nén bán, Titée adé me áte, me-’e mbé mós áte ngen póg ne ngen ésyāal.”

³⁹ Mmēn mam níme ánhōbpē mēmbēl bēnwanén mós akób ámpē, bon ambíd bó á mekáá.

⁴⁰ Ambíd enē, Yesue antim ambíd á pēd e edíb é Jodan eníní, á abwóg á hōm wée Jone, Ndusene adúsánnáá bad, ádyēē áhed. ⁴¹ Ndun e mod epagé’áá áwē. Abē bad bēhóbé’áá bán, “Jone, Ndusene eébele’áá menyáké bon kéchéé éche áhóbé tǎngene anén mod édé mbále.” ⁴² Né-óó, ndun e mod echē embé áhed, endúbé Yesue.

11

Kwééd eche Lazarose

¹ Mod nhóg ambé awē béchágé’áá bán Lazarose, akōnlé’áá. Lazarose ne baányan bé bebaád, Maria ne Mataa bedyéé’áá á dyad á Betani. ² Anén Maria awē mwānyan Lazarose ákōnlé’áá, mō anwógéd Yesue dyǎg dé elod é bwâm á mekuu, bon apínnéd éché esid. ³ Né-óó, Maria bó Mataa bó bēnlōm nsal wée Yesue bán, “A-Sárj, awon nsón a nlém akonle’.” ⁴ Ade Yesue áwógé nímmén nlébtéd anhób aá, “Mmēn nkole méesógké ne kwééd. Nén ábēnlédé ábe Dyöb ehúmé, ábel bon Mwān a Dyöb ákud edúbé.” ⁵ Yesue andǎñ Mataa, Maria ne Lazarose. ⁶ Ké nē, áde áwógé bán, Lazarose akonle andii ambé wée ámbēē e’pun é’be. ⁷ Héē álǎngéé ábē bembapēē aá, “Détim ámbíd á Judeya.” ⁸ Dóo ábe bembapēē bēlǎngéé mós bán “A-meléed, kine saá áwed dóo bad bēhédé’áá we meláá awúen súútǎñ’?” ⁹ Yesue ankwentén bó aá, “Eesaá mbále bán müte níwóó dyóm á háwa ne ébe-ye? Bad ábe békag müte béekwagké áyāle bédé ne ane awē adé e’nyínen bé ekide bé nkōñsé. ¹⁰ Bon nzé békag nkuu, dóo békwagké áyāle e’nyínen bé ekide béesaá.” ¹¹ Ade Yesue amáá ahób nén ambád ámpē aá, “Awed nsón

Lazarose akúne, boŋ nkag mó anyem ásē.”¹² Abē bembapεε bénlāā mó bán, “A-Sáŋ, nzé akúne né ádyéé bwám.”¹³ Yesue ahóbé’áá nén áyāle ambíí aá, Lazarose awédé, boŋ ábē bembapεε bénwēmtēn bán, ahóbe aá, akúne kúnén.¹⁴ Né-óó, Yesue ampanléd bó áte aá, “Lazarose awédé,¹⁵ boŋ á yāl echēn, ndé menyinŋe nén mēé meebédéé áhed ábel boŋ nyédúbe. Syánē dékag-kóó áwed bōōb.”¹⁶ Hē dōo Tomase (awē bēnchuu’é bán, Nhéd) álāŋgēé baáb bembapεε aá, “Syánē ámpē dékag áwed ábel boŋ nzé kwééd chó edé déwē ne Meléede.”

Yesue mó adé mpuu ne alonŋé

¹⁷ Bōōb-pōó, áde Yesue ápédé á Betani, antán nēe bémáá Lazarose alíme. Ene pónde né nímē ndim ríkēbē á soŋ-tē e’pun é’niin.¹⁸ Bootya á Betani ápe á Jerusalem ábédé dyam máyl mébe.¹⁹ Ekud é bad bé Israel ênhyě wēe Mataa bó Maria áwenned bó áyāle kwééd eche awab mwānyan.²⁰ Ade Mataa áwógé bán, Yesue ahúé’, ankě mó abomen á nzii, boŋ Maria anlyāg á ndáb.²¹ Dōo Mataa álāŋgēé Yesue aá, “A-Sáŋ, nzé wembé hén né mwānned eewédeé.²² Boŋ ké nē, mbíí mēé ké bōōb kéchéé éche ésédté Dyōb, Dyōb débě we.”²³ Yesue anláá mó aá, “Mwānyonŋ ábē á alonŋé ámpē.”²⁴ Mataa antimtén mó aá, “Mbíí mēé āpuu á pónde e mpuu mbwe mé asóg.”²⁵ Dōo Yesue alāŋgé mó aá, “Mē-éé ndé mpuu né alonŋé. Nzé mod adúbpé me, ké anwé, ábē abé á alonŋé.²⁶ Kénzēé awé adé á alonŋé boŋ adúbé-’e me, éewáá mbéd. Edúbpé né-ye?”²⁷ Héé Mataa ákwentanné aá, “Ee, A-Sáŋ, ndúbpé mēé we-éé edé Ane-awé-Béwógté, Mwān a Dyōb awé Dyōb áhóbé aá, āpē á nkōhsé.”

Yesue achii

²⁸ Ade Mataa áhóbé nē, antīm ámbíd, ákē áchəg mwānyan Maria kun, aláá mó aá, “Meléede adé hén, asedte-’e we.”²⁹ Ade Maria áwógé nē, anhidé ásē mehélé, áke atán Yesue.³⁰ Bōōb-pōó, Yesue enkēmpaá asól á dyad-tē, andíi ambé wēe Mataa ántānnē mó.³¹ Ade bad bé Israel ábe bēbédé á ndáb-te ne Maria áwenned mó, bényíné nēe ábídé á ndáb-te ne mehélé, anyəgte á soŋ, bénwēmtēn bán, akag achii. Né-óó, bēnhíd mó.

³² Ade Maria ápédé wēe Yesue ámbēē boŋ anyín mó, ankwě mó á mekuu, ahóbé aá, “A-Sáŋ, nzé wembé hén, né mwānned eewédeé.”³³ Anyín áde Yesue ányíné nēe Maria áchyēé’é, anyín-ne nēe bad ábe bēnhíd mó béchyēé’é, ngol enkonned mó, átāg-ke áte á nlém-tē bwāmbwam.³⁴ Ansédéd aáken, “Héé nyélimmé mó?” Bēnkwentén bán, “A-Sáŋ, hyě ényín.”³⁵ Yesue anchii.³⁶ Héé bad bé Israel bēhóbeé bán, “Nédē ankōŋ mó adəŋ-óó!”³⁷ Boŋ bó donŋe á bad bēnhōb bán, “Ngómē ambēl

mod awě ankwε ndím ányinne. Eéhele'aá-se ábel Lazarose eewág-ε?"

Yesue apuúdté Lazarose

³⁸ Ngol enkonned Yesue á nlém ámpē. Né-óó, ankě á sonj. Ene sonj ebédée sonj echě bépwogé aláá áte, bonj békútén chó nsəl ne aláá. ³⁹ Héε Yesue álángeé ábē bad aá, "Nyéhūd ádē aláá." Dóo Mataa, mod awě awédé mwányan ahóbēé aá, "A-Sánj, ndim mémäd abooted dé achum bəob áyāle ríkídembé á sonj-tē bəob e'pun é'niin." ⁴⁰ Dóo Yesue álángeé mó aá "Meelángeé wε meé nzé edúbpé né wěnyin Ngum e Dyöb-ε?" ⁴¹ Né-óó, ábē bad bēnhūd ádē aláá á nsəl í sonj. Dóo Yesue ánóné ámín bonj ahóbē aá, "A-Tē, nságnéné wε áyāle éwógé me mekáne. ⁴² Mbíí meé eyöggké me mekáne awóg, bonj nhóbe nén ábel bonj ábén bad ábe bédé hén bédúbe bán, wε-éé elómé me." ⁴³ Ade áamá ahób nē dóo áchágté ehób ámín bonj áchēnlé Lazarose aá, "A-Lazaros, bíd áwed!" ⁴⁴ Ane mod awě ammäd awé abíd-te áwed. Mbóm éche bēnkaánné mó mekuu ne mekáá ne tumbe echě bēnkaánné mó e'só, émbē ébē mó á yəl. Yesue anláá bó aá, "Nyéhune mó ábē bwēm á yəl, ákag."

Béhagke Yesue

(*Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2*)

⁴⁵ Bad bé Israel ábe bēnkě Maria á mewenned bényin mekan níme Yesue ámbenlé, béndübē-ε Yesue. ⁴⁶ Bonj bó donje á bad bēnkě Befarisia atán, béléáá bó mam níme Yesue ábélé. ⁴⁷ Héε beprise bémháá ne Befarisia béchénlé mbom í káánsel. Bēnhób bán, "Cheé débēnlé bəob? Detāngéné dyam ábel áyāle anén mod ábele menyáké bwāmbwam! ⁴⁸ Nzé detēdté bán, ákεene nímén mekan á'só né moosyáál ádübē mó. Nzé moosyáál adúbpé-ε mó, né bad bé Roma bépě, békōbēn-ne syánē echēd Ndáb-e-Dyöb, békōbēn-ne syánē ádēd alonj." ⁴⁹ Dóo mod nhóg átínté echáb awě béchágé'áá bán Kaifase, awě abédé prise ambáámbáa nímē mwě, ahóbēé aá, "Nyéebii'é dyamdyam. ⁵⁰ Nyéenyínéé nén bán ébóó bán, mod nhóg áwē á nló í moosyáál tómaa alonj ásyāal ábóó?" ⁵¹ Kénéé ahóbé'áá nē, saké nímē mewēmtēn mēn móó ahóbné'áá nē. Ngáne ábédé prise ambáámbáa nímē mwě, ahóbé'áá dyam áde débēnléd, á'só é' póndé, aá Yesue áwē á nló í bad bé Israel. ⁵² Saá-kaá á nló í bad bé Israel bēnpēn, bonj kəhne álad bad bé Dyöb bésyāal ábe bémháá ahēnted áte hóm ahóg, ábel bēbē mod nhóg.

⁵³ Bootya échē epun bad bémháá bé Israel bēmbootéd Yesue ahəge, áwúu mó. ⁵⁴ Nén dēmbēl Yesue eebíde'aá á nhéné ámpē átínté e bad bé Israel. Bóobε ábē bembapεε bēnhidé békē á dyad áde béchəgeé bán Efrem, bédyēē-ε áwed. Adē dyad ábédé bēnbēn ne ehyánge. ⁵⁵ Póndé e ngande e Nnyíme-ámín embé bēnbēn. Né-óó, bad híin bémbíđ myad ne myad,

békē á akuu á Jerusalem áwobe échab yäl ngáne mbéndé e Mosεε éhédé'áá, áboηsen ngande e Nnyíme-ámín. ⁵⁶ Abé bad bé Israel bémbē béhédé Yesue. Ade beládné á Ndáb-e-Dyōb bésédté'áá, nhóg ne aníní bánken, “Chán nyéwémtné, nyédúbpé bán, áhye ngande-yε?” ⁵⁷ Beprise bémbáá ne Befarisia béntōmēd ehāηgé bán, kénzée awē anyíne Yesue áhye áláa bó, ábel boη békōb mó.

12

Béwōgté Yesue á Betani

(Mat 26.6-13; Mak 14.3-9)

¹ Ade ngande e Nnyíme-ámín élyágé e'pun ntóob, Yesue ankē á Betani wée Lazarose awē ámpuúdté ádyéé'áá. ² Bēmbelé Yesue ndyééd áhed. Mataa mó antómēd ene ndyééd. Lazarose ambé nhóg áfínté e bad ábe bóobe Yesue bébédé á tébele ádyé ndyééd. ³ Héε Maria átédé epom é dyōg dé elod á bwám áde álélé nkun bwāmbwam. Adē dyōg bébénlé dó nád.* Anwógéd Yesue á mekuu, apíné-'ε mó mekuu ne échē esid é nló. Elod é bwám énlōg ndáb áte esyāäl. ⁴ Dóo Judas Iskariōde, mbapeε nhóg awē émbēē bán mó āsōm Yesue áhóbéé áá, ⁵ “Cheé bēnkēnsómmé ádén dyōg, bétéd nímén mōné békē bébē betóótōkē bé bad? Béhélé'áá-sε bésóm ádē dyōg dyam-éε áde nsábe ní mwē nhóg.” ⁶ Judase anhób nē, saké áyāle abédé betóótōkē bé bad ngol, boη áyāle abédéε nchīb. Ngáne abédé mod awē awánládtáá bóbbō ekwe é mōné, ayōgké'áá mōné atéd ámbīd. ⁷ Boη Yesue anhób áá, “Tεδé mó, ákoo áde ályágé ásē ábel boη ábenled dó mbwe níme bēlímēε me. ⁸ Betóótōkē bé bad bédé ne nyé pōndé tée boη me pen méebáá ne nyé pōndé ésyāäl.”

Béhagke Lazarose

⁹ Ene pōndé-ōó, bad bé Israel híin bēnwōg bán, Yesue adé á Betani. Né-ōó, bēnkē áwed. Saké Yesue mwēmpen mó ankāη boη békē áwed, boη bēnkē Lazarose anyín awē Yesue ámpuúdté. ¹⁰ Né-ōó, Beprise bémbáá béhāgké'áá káāηne Lazarose áwúu mó, ¹¹ áyāle bad bé Israel bétédté'áá bó, bédūbpē Yesue. Béndūbē Yesue áyāle dyam áde dēmbenléd ne Lazarose.

Yesue asólé á Jerusalem née kāη

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹² Néε bīn é'sāηgé, ndun e mod echē enhyē á Ngande e Nnyíme-ámín bēnwōg bán Yesue apag á Jerusalem. ¹³ Hē dóo bésélé e'kikag é' mii boη békāg mó abomen á nzii. Béhágé'áá

* 12:3 Nád: Nád edii mbonja echē ewóó elod é bwám eche bébenléé mōg mé elod é bwám.

e'saad bán, "Hosána! Nnam núbê ne ane awě apedé á dín áde Sán̄gwéé. Nnam núbê ne kân e bad bé Israel!"

¹⁴ Yesue anküd etum é ésel, ád̄t̄i-'ε chó. Nén dēm̄benléd ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

¹⁵ "A-bad bé Zayon, nyéebáá',
nyén̄one' echen kân ehúé',
ediídé-'ε etum é ésel."

¹⁶ A pónde echē n̄m̄én mekan mébenlédé, bembap̄ε ábe Yesue bénk̄ensón̄t̄enné. Bon̄ áde Yesue ámpuú'ε ne ehúmé é Dyöb, d̄ó b̄enchemmé bán mam n̄ime mébenlédé t̄an̄gene Yesue móo m̄entenléd, á yál echē.

¹⁷ Ndun e mod echē embé ne Yesue áde áchénl̄é Lazar̄se á son̄-tê bon̄ ápuudt̄é mó, embé ékalé' n̄im̄ê nkalan̄. ¹⁸ Né-
ó ndun e mod enk̄é Yesue abomen̄ áyāle ábén e'chemléd bé menyáké ábe ámbenl̄é. ¹⁹ Héε Befarisia b̄elān̄geé nhóg ne aníní bán, "Nyén̄one'! K̄an̄ne b̄óob deéh̄éléé dyamdyam abel. Nk̄on̄sé n̄syāāl n̄hide mó."

Bad bé Grikia béhede Yesue

²⁰ Don̄ge á bad bé Grikia bémb̄é áfint̄é e bad ábe b̄enk̄é ngande e Nnyíme-ám̄in á Jerusalem, áke dé abe Dyöb edúbé.

²¹ B̄emp̄ě w̄éε Filibe. Filibe awě ambíd á dyad á Betsaida á mbwóg e Galilia. Bénlāā mó bán, "A-Sán̄, s̄ed̄áá Yesue anyín."

²² Filibe ank̄é Andreyā alāa. D̄ó b̄ó bad bébe békíí Yesue alāa.

²³ Yesue ankwent̄én b̄ó aá, "Pónde epedé echē ehúmé e Mwān-

a-Moonyon̄ énn̄ȳn̄ēd̄t̄é. ²⁴ Ne mbále, n̄lān̄ge nyé nén m̄éé, mbum e ngun póg edii mbum e ngun póg, k̄áan̄ né b̄ewéné chó á nd̄ob-t̄é bon̄ ewé. Ewāg-kāa, bon̄ echyāá mbum é ngun émp̄ee éche ébúú áte. ²⁵ Mod awě ad̄á ad̄ē alon̄gé, áb̄ōd d̄ó. Mod awě mó-'ε ak̄ó ad̄ē alon̄gé, á nk̄on̄sé-te w̄én, ák̄áá d̄ó á alon̄gé áde déemaá'. ²⁶ K̄enz̄éé awě abenle me, at̄an̄géné awēm mbaled̄e abé. Ké héé-'ε w̄éε n̄díí, awēm mbaled̄e at̄an̄géné abé áhed. Echem Sán̄ áb̄ě-'ε k̄enz̄éé awě abenle me edúbé.

Yesue ahóbé t̄an̄gene eche kwééd

²⁷ "B̄óob-p̄óó, n̄lém n̄tage me áte. Cheé-ō méh̄ōbp̄é? Nh̄ōb m̄éé, 'A-T̄é, weémwāg-se metake n̄ime méh̄úé' m̄étán̄ me-ye?'

Aáy, méeh̄ōbp̄é n̄é, áyāle enén pónde e metake ch̄ó ek̄áá bon̄ n̄ipag w̄én. ²⁸ A-T̄é, l̄úm̄éd ech̄ōn̄ ngum."

Héε ehób ébídéé á Dyöb nén bán, "Nl̄úmt̄é ech̄ēm ngum, m̄ēl̄úm̄ēd̄-te chó ámp̄ē."

²⁹ Ene ndun e mod echē embé áhed enwóg échē ehób. Bénh̄ōb bán dyöb d̄ó ak̄úm̄é áte. Bad b̄emp̄ee b̄énh̄ōb bán, ángel chó ehóbé áwē. ³⁰ Yesue anlāá b̄ó aá, "Áyāle ech̄ên d̄ó éch̄én ehób ébídé, saké áyāl ech̄ēm. ³¹ Pónde epedé echē Dyöb d̄ékaād̄t̄é n̄im̄én nk̄on̄sé. Nkaml̄en n̄ime nkaml̄ene á nk̄on̄sé m̄ékw̄é b̄óob. ³² Bon̄ áde b̄emadt̄é me anyen ám̄in, m̄ēd̄ōl bad b̄esyāāl áwēm." ³³ (Yesue anhób n̄é álúmed n̄d̄in e kwééd echē

áwēē.) ³⁴ Ndun e mod echê embé áhed enkwentén mó bán, “Sêwógé á mbéndé-te bán Ane-awě-Béwógté ábē á ngíndé ne á ngíndé. Chán-nō éhóbéé wéé ‘Bétāngéné bényēn Mwān-a-Moonyon amin.’ Nzéé adé anén ‘Mwān-a-Moonyon?’ ” ³⁵ Dóo Yesue álāngéé bó aá, “E’nyínen bé ekíde bēbē ne nyé á esōj e pónde ngēn. Nyékag bōob áde e’nyínen bé ekíde é’díí é’díí, ábel boj ehíntén éékōbē nyé. Mod awě akag á ehíntén-tē eebyéé’é wéé ákagké. ³⁶ Nyédúbe e’nyínen bé ekíde bōob áde é’díí ne nyé, ábel nén nyébē bán bé e’nyínen bé ekíde.”

Bad bé Israel béedii béedúbpéé Yesue

Ade Yesue áamáá nímén mekan mésyāāl ahób, antedé bó, áke ásōm wéé béenyínné mó. ³⁷ Kénéé ene ndun e mod ényínnē ábén e’chemléd bé menyáké é’syāāl ábe Yesue ámbenlé, bénkēndúbéé mó. ³⁸ Nén dēmbenléd álóned e’yale ábe nkal é’dáodāj Yesayaa ánhōbpē aá, “A-Sāj, nzéé adúbpé eyale éche sékálé, nzé-módé akidényín ngum echōj áchēm-me chō?”

³⁹ Né-ōó, béehēle’áá-se bédúbe. Yesayaa ahóbé hōm démpēe aá,

⁴⁰ “Dyōb ákwidé bó ndim, ábē-’ε bó nlém mé aláá, ábel nén nímab mīd méenyínnē’, béēsōjtánne.

Nzé bēbélé-’ε nē, né bétimén me, né mēchoód-te bó.”

⁴¹ Yesayaa anhób nén áyāle annyín ehúmé éche Yesue, anhōb-pe áyāl echē. ⁴² Ké nē, bad híin béndúbē Yesue, káōjne donje á bad bēmbáá. Boj ngáne bēbáá’áá Befarisia, bénkēnlúmédte yāl, ábán nén bán béébídté bó á ndáb é mekáne. ⁴³ Bēbélé’áá nē áyāle bēndāj mekenag mé baányon tómaa mé Dyōb.

E’yale ábe Yesue békāād bad

⁴⁴ Héé Yesue áchágté ehób amin áhōbē aá, “Kénzéé awě adúbpé me, eedúbpéé mmēmpen, adúbpé káōjne ane awě alómé me. ⁴⁵ Kénzéé-’ε awě anyíne me, anyíne ane awě alómé me. ⁴⁶ Mpedé á nkōjsé néé e’nyínen bé ekíde, ábel boj kénzéé awě adúbpé me, eélyāgē á ehíntén-tē. ⁴⁷ Kénzéé awě awógé ábēm e’yale, boj eékojge bó, saké me nkáadte mó. Meekáádtéé mó áyāle meépedéé ákaad nkōjsé boj mpedé áson bad bé nkōjsé. ⁴⁸ Kénzéé awě abáá me á yāl boj eékobe-’ε ábēm e’yale, awóó mod awě ákāād mó. Ábēm e’yale bēn bóó békāād mó á mbwē mé asóg. ⁴⁹ Ebē nē, áyāle meehóbéé nímén mésyāāl ne echēm kunze. Boj Titéé awě alómé me, álāngé me chōm éche rítāngéné ahób. ⁵⁰ Mbíí meé kéchéé éché álāngé me aá ríhōb épeene alongé áde déemaá’. Né-ōó, kéchéé éche ríhóbéé, nhóbe’ chō ngáne Titéé álāngé me.”

13

Yesue awöbpé abē bembapεε mekuu

¹ Epun é ngande e Nnyíme-ámín ênylǝǝ néε chǎn. Yesue ambíí aá eche pónde emaa apε echε mótǝngéné nkǝnsé atede, áke wée eche Sǝñ. Andǝñ bad bé nkǝnsé ábe béndübē mó, alúméd-te échē edǝnge kǝǝñne á asóg.

² Yesue ne ábē bembapεε bedyágé'áá ndyééd ngukél, Satane-'ε ammǝd Judas Iskariǝde mwǎn awě Simǝne mewemten mé mbéb ásóled áte ásóm Yesue. ³ Yesue ambíí aá eche Sǝñ abagé mekan mésyǝǝl áwe mekáá. Ambíí-'ε aá móhūū wée Dyǝb mótíme-'ε ámbíd wée Dyǝb. ⁴ Ade bedyáǝkē ndyééd nê, Yesue anhidé ásē, ahúd nkob á yǎl, atád tábele á nkog. ⁵ Héε áhédé mendíb á kúmbe-tê, bonj ábootéd ábē bembapεε mekuu awobe, ápínnǝd tábele awě ánwǝǝ'é á nkog. ⁶ Ade ápédé wée Simǝn Petro dǝó Simǝne ásedtéé mó aá, "A-Sǝñ, ehede me mekuu awobe-ye?" ⁷ Yesue ankwentén mó aá, "Wééhǝlǝǝ-se esǝntén dyam áde níbeleé bǝǝb, bonj ámbíd e nímén mésyǝǝl dǝó wésǝntennē." ⁸ Héε Petro áhóbéé aá, "Aáy, wéewǝbpéé me mekuu mbéd." Yesue antimtén mó aá, "Nzé meéwobpe wε mekuu né wéewǝngé dyamdyam abelen ne me." ⁹ Simǝn Petro anlǝá mó aá, "A-Sǝñ, né saké mekuu mǝmpen-éé wéwobéé me. Wéwobé me kǝǝñne mekáá ne nlól!" ¹⁰ Yesue ankwentén aá, "Mod awě amaa mendíb awǝg, yǎl esyǝǝl emaa mó asǝñ, eetǝngeneé mendíb awǝg ámpē, étǝméé áwobe mekuu.* Nyémaá asǝñ, bonj saké nyé moosyǝǝl nyésáá." ¹¹ Yesue ammǝd abii mod awě ásóm mó. Néε dǝnkǝñ bonj ahób aá saké moosyǝǝl asáá.

¹² Ade amáá bó mekuu awobe, anhé nímé nkob á yǎl, átim ámbíd áwē e'dii. Héε ásedtéé bó aáken, "Nyésǝnténé dyam áde mbénlé nyé-ye? ¹³ Nyéchǝge me Meléede, nyéchǝge-'ε me Sǝñgwéé. Nyétǝngéné, áyǝle nê dǝn dǝó nídí. ¹⁴ Né-ǝó, nzé me awě ndé nyé Sǝñgwéé mbé-'ε nyé Meléede nwǝbpé nyé mekuu, né nyémpē nyétǝngéné nhóg ne aníní mekuu awobe. ¹⁵ Nlúmté nyé elǝnsén eche nyétǝngéné ahíd ábel nén nyémpē nyébel ngáne mbénlé nyé. ¹⁶ Ne mbále nlǝnge nyé nén méé, mbaledε eetóméé eche sǝñ, mod awě bélómé-'ε eetóméé mod awě alomé mó. ¹⁷ Bǝǝb áde nyébíí nímén mam, nnam mébē ne nyé nzé nyébele mó.

¹⁸ "Meehóbéé nyé moosyǝǝl. Mbíí bad ábe nípwédé. Bonj e'yale ábe é'ténlédé á Kǝlag e Dyǝb é'tǝngéné alón. Eténlédé nén bán, 'Mod awě súmǝ sédyǝg ndyééd akǝnnéné me yǎl.' ¹⁹ Nlǝnge nyé nén bǝǝb, áde éebǝnlédǝǝ ábel nén nzé ébénlédé, nyédúbe nén bán, 'Ndíí mó Awě Ndíí.' ²⁰ Ne mbále, nlǝnge

* **13:10** Dǝnge á kǝlag dé'só déewóó'ε éetóméé áwobe mekuu.

nyé nén meé, kénzéé awě akobé mod awě nílómé, akobé me. Kénzéé-’e awě akobé me né akobé ane awě alómé me.”

Yesue ahóbé á’sō é’ pónde áá bésōm mó
(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Ade Yesue áamáá nímén mekan ahób ndutul enlóg mó á nlem-tê, ápanléd-te ábē bembapεε áte aá, “Ne mbále, nlânge nyé nén meé, nyé mod nhóg äbē me á mekáá mé bad bé ekoyí.” ²² Héε ábē bembapεε bénónné á mesó, áyāle bénkēmbíí’é mod awě áhóbεé. ²³ Mbapεε nhóg, awě Yesue ándəŋgé, andyě mó á akéb. ²⁴ Dóó Simōn Petro ápebtanné ane mbapεε mīd, áhōbē aá, “Sedéd mó mod awě áhóbεé.” ²⁵ Dóó ane mbapεε ásidté Yesue á yāl-tê, ásedté mó aáken, “A-Sán, nzéé éhóbεé?” ²⁶ Yesue ankwentén mó aá, “Mod awě métədéé ewele á díse-tê bonj níbe mó, mó adé ane mod.” Héε átédé ewele, átədté á díse-tê, ábagé Judase, mwān awě Simōn Iskariəde. ²⁷ Akob áde Judase ákóbé éché ewele, Satanε ansól mó áte. Dóó Yesue álanğéé mó aá, “Dyam áde éhedéé abel bël dó á mehéle-te.” ²⁸ Bonj mod ké nhóg awě bóbəo bedyágé’áá ndyééd enkənsónğtənné chōm-éε ékóó bonj Yesue aláá Judase nê. ²⁹ Ngáne edíí bán Judase mó akōŋgé’áá ekwε é məné, donje á bembapεε bənwəmtən bán Yesue alânge mó aá áke áchan bwēm ábe bēbenlédte á ngande, ké’ε chōm éche bēbεé betóótōkē bé bad. ³⁰ Ade Judase ákóbé ewele éche Yesue ábágé mó kobén, ambíd ebwóg. Ehíntén énkwě.

Yesue abagé mbéndé e ekóólé

³¹ Ade Judase áamáá abíd dóó Yesue áhóbεé aá, “Bəəb-pəó ehúmé e Mwān-a-Moonyonj ényínnédé. Ehúmé é Dyəb-pe ámpē ényínnéd mbwiined ne mwān. ³² Nzé Dyəb ákúdé ehúmé ámbíd e Mwān, né Dyəb dən ámpē débël ehúmé é Mwān ényínned. Abël-le nê ábwəg-ábwəg. ³³ A-baányan, echem pónde ábé ne nyé, edé esón. Nyéēhəd me, bonj ngáne ménlāā’é bad bé Israel, melelem nê dóó nlanğéé nyé bəəb, meé, ‘Wéε níkagké, nyéehenlé ape áhed.’ ³⁴ Mbage nyé mbéndé ekóólé bəəb, nén nyédəŋ nhóg ne aníníí. Ngáne rídáá nyé, nyémpē nyédəŋ nhóg ne aníníí. ³⁵ Nzé nyédəá nhóg ne aníníí, né mod téé äbīí aá nyédii ábēm bembapεε.”

Yesue ahóbé ngáne Petro ábāŋgē mó á yāl
(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Simōn Petro ansedéd Yesue aáken, “A-Sán, héé éhedéé akε?” Yesue antimtén mó aá, “Weéhēlēε-se ehíd me bəəb wéε níkagké, bonj ámbíd e pónde wēhíd me.” ³⁷ Petro ansedéd mó aá, “A-Sán, cheé ékóó bonj meéhēlē se nhíd we bəəb? Mbəŋséné áwé á nló nímōŋ.” ³⁸ Héε Yesue ákwəntanné mó aá, “Ekoó

abonſen dé awé á nló nímêm-ε? Ne mbále, nlânge we meé, nchóm-a-kúb adêhób aá mótō', wëbān me á yāl ngen éláán."

14

Yesue mó adé Nzii e mbále echë epεene alongé

¹ Dóo Yesue ábádεé ábē bembapεε aláa aá, "Nyéētagté nlém á abum. Nyésum nlém wée Dyōb, nyésum-me kááηne áwêm. ² Tonj ébúú áte á ndáb echë echem Sán. Nkag-ke áwed ábonſen nyé hōm. Nzé énkêmbé nê, né menkênláá'é nyé meé nkag nyé hōm abonſen. ³ Nzé nkíi-'ε nyé hōm abonſen, mēſtīm ámbíd, ríhγε ntéd nyé ábé ne me, ábel nyémpē nyébê hōm áde rídíi. ⁴ Nyébíi nzii echë etime' wée nkagké." ⁵ Héε Tomase álángeé mó aá, "A-Sán, séebii'ε wée ékagké. Chán-nō sébwεé nzii abíi echë etime áwed?" ⁶ Yesue ankwentén mó aá, "Méε ndé nzii eché ekag wée echem Sán, mbále ehúε' ne me, me-'aá mbage alongé. Modmod éhēlēε-se ápe wée echem Sán, ésebán abwedé áwêm." ⁷ Héε Yesue álángeé ábē bembapεε aá, "Bōob áde nyébíi me, nyéēbīl kááηne echem Sán.* Bootya bōob nyényíné mó, nyébíi-'ε mó."

⁸ Filibε anláá mó aá, "A-Sán, lúméd-te sé Titée. Chōm ésyāāl éche séhedεé éetóméé nê." ⁹ Yesue ankwentén aá, "A-Filib, nkémbē ne nyé á etún é pōndé, chán-nō éheléε-se ehób wεé mōbii'ε me? Kénzée awé anyíné me né anyíné Titée. Chán-nō éheléε-se ehób wεé 'Lúméd sé Titée?" ¹⁰ Weedúbpeé wεé echem Sán adíi me áte, me-'ε mbé mó áte-ye?" Héε Yesue álángeé ábē bembapεε aá, "Mam níme rílángeé nyé méebídεé áwêm dēn. Bonj echem Sán awé adé me áte mō abele nímē nsón. ¹¹ Nyédúbe me ngáne ríhóbé meé echem Sán adíi me áte, me-'ε mbé mó áte. Nzé nyéedúbpe nê, nyédúbé ké áyāle mam mé menyáké níme nibeléé. ¹² Ne mbále, nlânge nyé nén meé, kénzée awé adúbpe me, ábēl mam nímē nibeléé. Abēl-le kááηne mekan níme métómé nímén áyāle nkag wée Titée. ¹³ Mēbēl-le kéchéé éche nyésédté á dīn ádēm ábel nén ngum echë Titée ényinned ámbíd e Mwän. ¹⁴ Nzé nyésédté me kéchéé á dīn ádēm, mēbel chō."

Yesue aá móōlōm Edáádāη éche Esáá

¹⁵ Yesue ambád ahób aá, "Nzé nyédáá me, né nyéēhíd échem mbéndé. ¹⁶ Mēlāā Titée, ábē-'ε nyé Nwōηgene ampée, awé ábē ne nyé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁷ Ane Nwōηgene mó adé Edáádāη echë ébídte' mbále áwed tāηgene Dyōb. Bad bé nkōηsé béheléε-se békob mó, áyāle béenyínēε mó, béēbii-'aá

* **14:7** Bōob áde nyébíi me, nyéēbīl kááηne echem Sán; donje á kálag dé'só áwóó nzé nyénkōη me abii, né nyéēbīl kááηne echem Sán.

mó. Boŋ nyêbíí mó áyāle adé ne nyé, äbē-'ε nyé áte.† 18 Nzé nkií, méetεδέέ nyé menyuu. Měťim ámbíd áwēn. 19 Mwāmpin ní pónde, nkōŋsé méenyínné me ámpē. Boŋ nyépen nyéēnyin me. Ngáne mébēē á alongé, nyémpē nyéēbē. 20 Nzé échē epun épédé, nyéēbīí bán ndé echem Sāŋ áte, nyé-'ε nyêbé me áte, melemlen ngáne me-'ε nídíí nyé áte. 21 Kénzée awē akobé échēmbéndé, áhídē-'ε chó, mó adé mod awē adá me. Kénzée awē adá-'ε me, echem Sāŋ mó-'ε ädāŋ mó. Mémpē mēdāŋ mó nlúméd-te mó yāl." 22 Dóo Judase (saké Judas Iskariōde) áhóbéé aá, "Boŋ A-Sāŋ, chán wélūmēdtē sé yāl boŋ weelúmté nkōŋsé pen?" 23 Yesue ankwentén aá, "Nzé mod adá me, áhíd ábēm e'yale. Echem Sāŋ ädāŋ mó, sé echem Sāŋ-'ε séēpē áwē, sédyēē-'ε ne mó. 24 Nzé mod eédā me, eehídeé ádēm ayáge. Adén ayáge áde nyéwógé déesaá ádēm. Adii áde Titée awē alómé me.

25 "Nlángé nyé nímén mésyāal áde nídíí ndé ne nyé. 26 Nwōŋene, Edáadāŋ éche Esáá awē Titée álōmmē á đin ádēm, äyāgēd nyé mekan mésyāal äbēl-le nyékamtán mekan mésyāal níme nílángé nyé. 27 Nsaŋ móo nílyágnédé nyé. Mmēm nsaŋ móo níbageé nyé. Meébāgēē nyé mó ngáne nkōŋsé mbageé. Nyéetagté nlém á abum, nyéewógé mbwóg. 28 Nyēnwóg néē níhóbé meé 'Mětedé nyé boŋ měťim ámbíd áwēn.' Nzé nyēndāŋ me né nyéēwóg menyinje bán nkag wēē Titée áyāle Titée atómé me. 29 Nlángé nyé nén bōob áde éēbēnlēdēē, ábel nén nzé ébēnlédé, nyédúbe. 30 Syānē déebudté pónde awóŋ ákal ámpē, áyāle nkamlene a nkōŋsé ahúe'. Eewóó'ε ngine ké póg ámín echēm. 31 Boŋ kénē mēchennéd mó yāl níbēl ngáne echem Sāŋ áhóbé aá níbēl, ábel boŋ nkōŋsé níbíí nén bán, ndá echem Sāŋ. Né-'aá ákáá boŋ níbēlé kéchéé éche áhóbé aá níbēl.

"Nyéhyag syānē déhide hén.

15

Yesue mó akoó alín dé epum á bwel abé

1 "Me-εé ndé alín dé epum é bwel, alín dé epum é bwel đēn đēn. Echem Sāŋ-'ε abé mbélé-nzag. 2 Ahúde' ngen ké ehéé echē edé me á yāl, echē eechyáá' e'pum, ápagké-'ε ké ehéé echē echyáá' e'pum, ábel boŋ éboŋ yāl ébude-'ε achyáa. 3 Ayáge áde ní'yágté nyé ábélé nyémaá asāŋ. 4 Nyélyag nyébē ne me, mémpē mēlyāg mbé ne nyé. Ngen chēn eēhēē-sē echyáá e'pum áde éesaá á alín á bwel. Melemlen néē nyémpē nyéehelée-sē nyéchyáá e'pum ésebán nyédé ne me.

5 "Me-εé ndé alín dé epum é bwel, nyé-'ε nyêbé ngen. Nzé mod adíí adé ne me boŋ me-'ε ndé ne mó áchyāā e'pum

† 14:17 Abē-'ε nyé áte; donje á kálag dé'só áwóó adé-'ε nyé áte.

bwâmbwam. Nyéēhēlēē-se nyébēl dyamdyam ésebé ne me. ⁶ Nzé mod eésē ne me, bēhūd mó nēe ngen. Ene ngen ebelé ekintéd. Bēladéé éché ndín é ngen áte, bēbwém chó á muú-te, éhyán-'e. ⁷ Nzé nyédii nyédé ne me, bon adēm ayáge-'e adii adé nyé áte, kéchéé éche nyésédté, nyéēkūd. ⁸ Edúbé éche echem Sán ényínnad nzé nyébudé e'pum achyáa, nê-'aá débēl nyébé ábēm bembapēe. ⁹ Ngáne echem Sán adáá me, melemlem nēe mémpē rídáá nyé. Né-óó nyédii nyébē ne me ábel bon ríbē rídān nyé. ¹⁰ Nzé nyéhídé échēm mbéndé, né mēbē rídān nyé. Melemlem nē dóó ríhídeé mbéndé échē echem Sán, adii adáá-'e me. ¹¹ Nlānge nyé rímén mésyāāl ábel nēn nyémpē nyéwōg nyaa e menyinje echē ríwogēé, rímēn menyinje mēlōn-ne mbon. ¹² Echem mbéndé edii nēn, nyédān nhóg ne aníní melemlem nēngáne rídáá nyé. ¹³ Nzé mod awédé á nló rí baáb, né alúmté edānge éche étómténé achab amín. ¹⁴ Nzé nyébele' mekan míme rílánjé nyé mēé nyébēl né nyédii ábēm besón. ¹⁵ Meéchāgēé nyé bembaledé ámpē, áyāle bembaledé béēbyēé' mam míme echab sán ábeléé. Bon ríchāgēé nyé mēé ábēm besón áyāle nlánjé nyé mam mésyāāl míme echem Sán álánjé me. ¹⁶ Nyéēpwēdeé me, bon me-éé mpwēdé nyé, nlóm-me nyé ábel mekan míme méchyáa e'pum é' bwám. Nyaa é mekan échē ébē abé ne abé. Nzé nyébēlé-'e nē, echem Sán ábē nyé kéchéé éche nyésédté á dín adēm. ¹⁷ Mmén mam mésyāāl míme rílánjéé nyé-óó, médii nēn mēé, nyédān nhóg ne aníní."

Bad bé nkōjsé békóó nyé

¹⁸ Yesue ambád ábē bembapēe aláa aá, "Nzé nkōjsé ríkóó nyé, nyébíi nēn bán mēé bésébpé akóó. ¹⁹ Nzé nyēmbé nēngáne bad bé nkōjsé, né nkōjsé mētéd nyé nēngáne ábē bad. Bon mpwēdé nyé átinté e bad bé nkōjsé. Nyéēsaá bad bé nkōjsé. Né-'aá akáá bon nkōjsé ríkóó nyé. ²⁰ Nyéwēmtēn ehób éche ménlāā' nyé mēé 'Mbaledé eetóméé eche sán.' Nzé bēmbané me á metake-té né bēbané nyémpē á metake-tē. Nzé bēnhíd adēm ayáge né bēhíd-te adēn ámpē. ²¹ Bēbēl nyé rímén mekan mésyāāl á yāl á dín adēm, áyāle béēbíi' ane awē alómé me. ²² Nzé menkēmpē bon nláá bó rímén mam, né rímab mbéb méenyínnedéé. Bon bōób, béewóó' nzo m ké póg áyāle rímab mbéb. ²³ Kénzēé awē akóó me, akóó káāngne echem Sán. ²⁴ Nzé menkēmbēl ndín é mam átinté echáb éche mod ampée éēbēlēē mbéd, né rímab mbéb méenyínnedéé. Bon bōób bényiné mekan mésyāāl míme ríbélé, ké nē bédii békóó me, békóó-'e echem Sán. ²⁵ Nēn adé álóned e'yale ábe é'ténlédé á mbéndé echáb bán, 'Nzo m ké póg enkēmbáá eche békóóné me.' ²⁶ Nwōngene ábíd wēe Titée. Adii Edáádān éche ébele' bon bad bésóntén mbále. Adē mēbēē ne Titée mēlōmē nyé mó,

mó-'aá äläā nyé mam tâŋgene me. ²⁷ Nyémpē nyéēhōb mam tâŋgene me áyāle nyéde ne me se á mbooted.

16

¹ “Nlānge nyé nímén mésyāäl äbel boŋ nyéētímné mbíd. ² Bébídéd nyé á ndáb é mekáne. A mbále pónde ehúe' eche kénzée awě äwūū nyé áwēmtēnnē aá móbenle Dyōb. ³ Bébēl nímén mam áyāle béebīi' é echem Sāŋ béebīi-'aá me. ⁴ Nlāngé nyé nímén mam mésyāäl äbel boŋ nzé pónde epedé eché nímén mekan mébenladté, nyéēkamtén bán menláá' nyé.

Nsón míme Edāádəŋ ébenlé

“Menkēnláá' é nyé nímén mekan á mbooted, áyāle membé ne nyé. ⁵ Boŋ bōob, nkag wée mod awě alómé me. Ké nê, nyé modmod nyéesedtéé me bánken ‘Héé ékagké?’ ⁶ Aláa áde rílangé nyé nímén mekan ábélé ndutul elógé nyé á nlém-tê. ⁷ Ne mbále, nlānge nyé nén meé, édé mboŋ nén bán ríke. Áyāle nzé meékii, né Nwōŋgene éepaá áwēn. Boŋ nzé nkii, mēlōmē nyé mó. ⁸ Ade ápéé, álūmēd bad bé nkōŋsé nén aá nímab nsōŋten míme béwánlé tâŋgene abel dé mbéb ne äbel mekan míme mésáá méetāŋgenéé. Béēsōŋtenéé-'e nyaa eché Dyōb ákáadtéé. ⁹ Mmab nsōŋten méetāŋgenéé tâŋgene mbéb, áyāle béedúbpéé me. ¹⁰ Méetāŋgenéé tâŋgene abel dé mekan míme mésáá, áyāle nkag wée Titée, nyéenyín-naá me ámpē. ¹¹ Méetāŋgenéé tâŋgene nyaa eché Dyōb ákáadtéé, áyāle amaá nkamlēne a nkōŋsé ákáad.

¹² “Ndii nwóó ekud é mekan áláa nyé boŋ nímé mekan métom nyé áte. ¹³ Boŋ áde Edāádəŋ é mbále épéé, äbēl nyébíí mbále esyāäl. Eehóbénné eché kunze chēn. Dyam áde bēlāā' é mó dōo áhōbpē, äläā-'e nyé mam míme mébenléd pónde eché ehúe' á'sō. ¹⁴ Achāgēd échēm edúbé ámín áyāle kéchéé éche áwógé áwēm chōo mó-'e álāā' é nyé. ¹⁵ Kéchéé éche echem Sāŋ áwóó édii échēm. Nê dōo ákóó boŋ ríhōbē meé Edāádəŋ étēd kéchéé éche ríhóbé, éláá nyé.”

Ndutul étim menyinje

¹⁶ Héé Yesue ábádeé aá, “Mwāmpīn mí pónde nyéenyínné me ámpē, mwāmpīn mí pónde-'e ámbíd enê nyéenyín me.” ¹⁷ Dōo dōŋge dé bembapēe bésedtéé nhóg ne aníníí bánken, “Cheé áwémténé ahób, áláa syánē aá, ‘Mwāmpīn mí pónde nyéenyínné me ámpē, mwāmpīn mí pónde-'e ámbíd e nê nyéenyín me?’ Ahób-pe ámpē aá, ‘Áyāle nkag wée Titée.’ ” ¹⁸ Bébē bésedté bánken, “Cheé áwémténé ahób, ahób aá, ‘Mwāmpīn mí pónde?’ Séesōŋtenéé dyam áde áhóbéé.”

¹⁹ Yesue ammād abii aá, béhede mó dyam aseded. Né-ōó, anláá bó aá, “Dyam áde ríhóbé meé, ‘Mwāmpīn mí pónde nyéenyínné me ámpē, mwāmpīn mí pónde-'e ámbíd e nê,

nyéēnyīn me, dōo nyésēdtéé nhóg ne aníníi-ye? ²⁰ Ne mbále, nlânge nyé meé, nyéēchií, nyéléb-pe, bon nkõjsé mēwōg menyīnge. Nyéēsudén, bon nímē nsuden méttim menyīnge. ²¹ Mmwaád awě ahede achyáá abelé ásudēn áyāle eche pónde e metake epedé. Bon nzé amaá achyáá abelé awóg menyīnge, áyāle moonyon achyáádté á nkõjsé. ²² Nê dōo édíi ne nyé. Nyésúdné bōob, bon mēnyīn nyémpē. Ene pónde nímēn nlém mélōn ne menyīnge, modmod éhēnlé-'aá nyé nímē menyīnge akoben. ²³ Ade échē epun épeé, nyésēdtéé me dyamdyam. Ne mbále, nlânge nyé nén meé Titée äbë nyé kéchéé échē nyésédté á ðin ádēm.* ²⁴ Káõñne bōob nyéēhēdnēé mó chõmchõm á ðin ádēm. Nyéhēden mó, nyéēkũd ábel nén nímēn menyīnge mélōg mbon.”

Yesue atómé nkõjsé áte

²⁵ Yesue ambád äbē bembapēē aláa aá, “Mbēnlédé ngan aláa nyé ekud é mekan. Pónde ehúé' échē méebēnlédte ngan. Mélāā-'ε nyé mekan tângene Titée, nyaa echē nyésõjtēnnē. ²⁶ Echē epun, nyéēhēdén mó kéchéé á ðin ádēm. Méetõgēn-naá mó aláa meé áwõngen nyé, ²⁷ áyāle Titée mwēn adáó nyé. Adáó nyé áyāle nyédáó me, nyédúbpe-'ε bán mbídé áwē. ²⁸ Membíd wée Titée, nípē á nkõjsé-te, bōob-pe ntēdte nkõjsé, ntīme ámbíd wée Titée.”

²⁹ Héē äbē bembapēē béhóbēé bán, “Ehóbē bōob ngáne sésõjtēnnē, weebēnládté ngan. ³⁰ Sēbíi bōob bán ebíi mekan mésyāäl, éhēdnád-taá bán modmod áseded we dyamdyam. Nén ábelé sēdúbpe bán ebídé wée Dyõb.” ³¹ Dōo Yesue ákwētanné bó aá, “Nyédúbpe bōob-ε? ³² Nyénõne! Pónde ehúé', emaa-'ε ape, áde nyépājtēdtē áte. Mod téé atóm mehélé wée ábídé, nyétēdē mmēmpēn. Bon ké nê, meesaá mmēmpēn, Titée adé ne me. ³³ Nlânge nyé nímēn mekan ábel nén nyébē nsañ abé ádē nyédíi ne me. Nyéēkũd metake á nkõjsé-te bon nyéwēd nlém á abum. Ntómé nkõjsé áte.”

17

Yesue akánnédé eche yäl

¹ Ade Yesue amáá nímēn mekan mésyāäl ahób, dōo ánóné ámin bon áhōbē aá, “A-Tē, pónde emaa' ape. Lúmed bad ehúmé échē awon Mwän, ábel nén awon Mwän mómpē álúmed ehúmé échõñ. ² Ebágé mó kunze ákamlēn moosyāäl, ábel nén ábe bad bésyāäl ábe ebágé mó alonjé áde déemaá'. ³ Alonjé áde déemaá' ádíi nén bēbíi we, mmõn awě edé Dyõb á mbále, ne ábíi Yesu Krístæ, awě élómé. ⁴ Mbídté échõñ

* **16:23** Titée äbë nyé kéchéé échē nyésédté á ðin ádēm: donje á kálag áwóó Nzé nyésédté Titée kéchéé, äbë nyé chó á ðin ádēm.

ehúmé áwed á nkõjsé amad ádé nímádé nsón níme ébágé me.
 5 Bɔɔb-pɔɔ a-Sán, bídéd échém ehúmé áwed, wéε mmõŋ édíí.
 Melemlem mé edúbé níme ménwõŋgē ne wε, nkõjsé rídé ahób
 bán níbootad.

Yesuε akánnédé ábē bembapεε

6 “Mbélé bad bé nkõjsé ábe ébágé me bébíí wε. Bébédéε
 ábõŋ, wembε me bó, bébélé-’ε ngáne ehóbé wεé bébel. 7 Bébíí
 bɔɔb bán kéchéé éche ébágé me, ébídé áwõŋ. 8 Nlángé bó
 mam mésyāāl níme élánǵé me wéé ríláa bó, bédúbpé-’ε nímé
 mam. Bébíí ne mbále bán áwõŋ dɔɔ níbídé, bédúbpé-’ε
 bán wε-εé elómé me. 9 Nkánnad bó. Meekánnádté bad bé
 nkõjsé. Bõŋ nkánnad bad ábe ébágé me, áyāle bédíí ábõŋ.
 10 Bad bésyāāl ábe bédé ábēm bédíí ábõŋ, ábõŋ-’ε bésyāāl bédíí
 ábēm, bébídté-’ε échém ehúmé áwed. 11 Bɔɔb-pɔɔ, mwāmpīn
 ní pónde méebáá á nkõjsé-te ámpē. Bõŋ bédíí bédé á nkõjsé-
 te. Nhyag áwõŋ. Titéε awē Asáá, kǎá bó á ngíne e dīn ádõŋ,
 dīn áde ébágé mé. Ngíne echē ébágé me ábel nén bébē mod
 nhóg, melemlem ngáne sóo-’ε ámpē dédíí mod nhóg. 12 Ade
 níbédé ne bó, menkǎá bó á ngíne e dīn ádõŋ, dīn áde wēmbεé
 me.* Nkǎŋǵé bó, bó mod ké nhóg-ke eebɔɔ’é étõmεé mod awē
 émmadté abé bán ábɔɔ ábel bõŋ ébenled ngáne éténlédé á
 kálag e Dyõb. 13 Bɔɔb-pɔɔ, nhyag áwõŋ. Nhóbe-’ε nímén mekan
 ngáne ndíí rídé á nkõjsé ábel bõŋ nímāb menyīŋǵe mélõn
 mbon, melemlem ngáne nímēm-me mélóné mbon. 14 Nlángé
 bó mam mésyāāl níme élánǵé me wéé ríláa bó. Bɔɔb-pɔɔ bad bé
 nkõjsé békóó bó áyāle béesaá bad bé nkõjsé ámpē, melemlem
 ngáne me ámpē méesaá mod a nkõjsé. 15 Meehóbéé meé
 éhúd bó á nkõjsé-te, bõŋ nhóbe’ meé ékǎá’ bó ábel bõŋ Mod e
 Ebébtéd eébēlē’ bó mbéb. 16 Béesaá bad bé nkõjsé melemlem
 nēŋǵáne méesaá mod a nkõjsé. 17 Benléd echoŋ mbále ábel
 bõŋ béhel wε abele. Echõŋ eyale édé mbále. 18 Nlómé
 bó á nkõjsé-te melemlem nēŋǵáne wēmpē wénlõmmē me á
 nkõjsé-te. 19 A etútú écháb membε echem yāl ábele wε ábel
 bõŋ bõmpē bébe échab yāl ábel bõŋ békõŋ wε abele.

Yesuε akánnédé bad ábē béedúbé mó bésyāāl

20 “Meekánnádté ábēm bembapεε bēŋpēŋ bõŋ nkánnad
 kǎáŋne bad ábe bédúbpé me áyāle mam níme bówógé áwāb.
 21 Nkánne’ meé bó moosyāāl bébē mod nhóg. A-Tē, bó moosyāāl
 bébē mod nhóg ne sóo, melemlem nēŋǵáne édíí ne me, me-
 ’ε mbé ne wε. Bébé mod nhóg ábel nén nkõjsé rídúbe bán
 wε-εé elómé me. 22 Ehúmé éche ébágé me, me-’ε mbagé bó.
 Mbagé bó ábel bõŋ bébé mod nhóg melemlem nēŋǵáne sóo

* 17:12 Menkǎá bó á ngíne e dīn áde wēmbεé me: donǵe a kálag awóó á ngíne e
 dīn ádõŋ ménkǎá bad ábē ébágé me.

dédíí mod nhóg. ²³ Ndé mod nhóg ne bó, wε-'ε edé mod nhóg ne με. Nén débĕl békōη mod nhóg abé. Békōη mod nhóg abé âbel boη nkōηsé ríbii bán wε-εé elómé με, bébii-'ε bán edəá bó melemlem nĕηgáne édáá με. ²⁴ A-Tê, ebagé με bó, bébê wέε rídíí, âbel boη bényĭn echēm ehúmé. Wembĕ με ehúmé áyāle wendāη με se á mbooted mé nkōηsé. ²⁵ A-Tê, wε-εé ebele mam nímé mésáá. Nkōηsé méebii'έ wε, boη mbíí wε, ábén-ne ámpē bébii bán wε-εé elómé με. ²⁶ Mbélé bébii wε, mĕbĕl-le ámpē âbel nén edəηge échĕ édáá με ébê bó áte, με-'ε ámpē ríbê ne bó."

18

Békóbé Yesuε

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Ade Yesuε amáá akáne, bóəbe ábē bembapεε bēnhidé, béchābē mwă edĭb a Kidrōn ámin. Nzag embé áhed, bénsōl áwēd-te. ² Judase, ntúré awĕ Yesuε ambíí ádē abwóg á hōm, áyāle Yesuε ne ábē bembapεε bēmmētén aladen áhed. ³ Né-əó, Judase antómén echōη é sánze ne bembəlede bé Ndáb-e-Dyōb ábe beprise bēmbáá ne Befarisia bēnlōmmē, békē wέε Yesuε ábédé. Abē bad bēnchōd e'kag, bėwálé e'trúkáη ne bwēm é' nzum. ⁴ Yesuε ammăd mam mėsýāāl nĭme mēbenléd ne mó abíi, ké nê, ambídéd yāl áwed, ásēdēd bó aáken, "Nzé nyéhedeé?" ⁵ Bēnkwentén mó bán, "sēhede Yesuε, mod a dyad á Nazaret." Yesuε ankwentén bó aá, "Me-εé ndé mó." Judase ntúré awĕ Yesuε ambé áhed ne ábē bad. ⁶ Ade Yesuε áhóbé aá, "Me-εé ndé mó," bēntimén mbíd, bėkwē ásē. ⁷ Hē dōo Yesuε ásedteé bó ámpē aáken, "Nzé nyéhedeé?" Bēnkwentén bán, "Yesuε a dyad á Nazaret." ⁸ Héε Yesuε ákwentanné bó aá, "Nlángé nyé meé, με-εé ndé mó. Né-əó, nzé nyéhede με, nyétēdē ábén bad ábe bédé ne με, bėkag." ⁹ Nén dēmbenléd álóned e'yale ábe ánhōbpē aá, "A-Sáη, átĭntē e bad ábe wēmbéé με, meebódeé ké nhóg." ¹⁰ Simōn Petro anwálé nkwaté. Héε ádólé nĭmē nkwaté boη átōmtē', ásēlē etúu é ekáá é mbáá é mbəlede awĕ prise ambáámbáa. Ane mbəlede abédé dĭn bán, Malkuse. ¹¹ Yesuε anláá Petro aá, "Timéd nkwaté á abám. Nédē, meetēηgenéé metuné nĭme echem Sáη átĭínédé με akud-ε?"

Békééné Yesuε wέε Anase

¹² Héε échē echōη é sánze ne awáb mod ambáá nchoo ne bembəlede bé bad bé Israel békóbé Yesuε béhan mó. ¹³ Bénsēbē mó akεen wέε Anase. Anase abédéε sáη-kálé awĕ Kaifase awĕ abédé prise ambáámbáa nĭmē mwĕ. ¹⁴ Kaifase ne, mó ambĕ bad bēmbáá bé Israel elébé aá ébóó bán mod nhóg áwē á nló mí bad bésýāāl.

*Petro abáá Yesue á yǎl**(Mat 26.69-70; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)*

¹⁵ Simōn Petro ne mbapεε ampée béhidé'áá Yesue. Prise ambáámbáa ambíí ane mbapεε, né-óó ane mbapεε ansól eyáde éche prise ambáámbáa wée bénsōlēnnē Yesue. ¹⁶ Petro pen anlyǎg á mmwe mé e'ké. Dóó ane mbapεε awě prise ambáámbáa ámbíí'é átímé ámbíd á mmwe, ákālēn ngōndére echě enōné'áá mmwe boŋ ásōltē Petro á eyáde-tē. ¹⁷ Ene ngōndére ansedéd Petro aáken "Kíné wémpē weésáá mbapεε nhóg awě ane mod-ε?" Petro ankwentén mó aá, "Aáy, meésáá." ¹⁸ Bōōb-pōó, ahéb démbē. Né-óó, bembaledε ábe prise ambáámbáa ne bembaledε bé Ndáb-e-Dyōb bēnkonéd muú bétyéém áhed béwāle'. Petro mómpē ambé áhed, atyéém áwālē muú.

*Prise ambáámbáa akáadte Yesue**(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)*

¹⁹ Prise ambáámbáa esēdté'áá Yesue tǎngene ábē bembapεε ne ádē ayáge. ²⁰ Yesue ankwentén mó aá, "Mam mésyāāl níme nílánǎg'áá bad nhóbé'áá mó á nhéné. Ayáged ádēm ásyāāl-'ε, ábédé á Ndáb é mekáne ne á Ndáb-e-Dyōb wée bad bé Israel bésyāāl béladnéé. Meéhóbéé-'ε dyamdyam á kun-tē. ²¹ Cheé-ō ésedtéé me ámpē. Sedéd bad ábe bēnwōg mam níme nílánǎgé bó. Bébíí mam níme níhóbé." ²² Ade Yesue áhóbé nē, mbaledε nhóg ambōm mó abén ahób aá, "Chán éhele éhōbē' nē wée prise ambáámbáa?" ²³ Yesue antimtén mó aá, "Nzé nhóbé dyam áde déetǎngene, ehób dó moosyāál áwōg. Boŋ nzé édé bán nhóbé dyam áde átǎngéné, cheé ékáá boŋ ébōmé me?" ²⁴ Dóó Anase áhóbé aá, békεen Yesue wée Kaifase, prise ambáámbáa. Yesue ambé abé á mehaŋ.

*Petro abáá Yesue á yǎl ámpē**(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)*

²⁵ Bōōb-pōó, Simōn Petro ambé atyéém áhed áwālē muú. Héε bad ábe bēmbē áhed bésēdtéé mó bán, "Kíné wémpē weésáá mbapεε nhóg awě ane mod-ε?" Petro antǎŋ aá, "Aáy, meésáá." ²⁶ Mbaledε awě prise ambáámbáa nhóg, mwǎnyan móó Petro ánsēnlē etúu, anchágéd ehób ámín, aláá Petro aá, "Kíné meenyínéé nyúmō á nzag-tē-yε?" ²⁷ Petro antǎŋ ámpē. Abwōg-ábwōg, nchóm a kúb antōŋ.

*Payledε akáadte Yesue**(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)*

²⁸ Bad bé Israel bēnhidnéd Yesue á ndáb wée Kaifase békēēn mó á eyáde e nkamlεne ambáá. Nén ábédé epōg é mbwεmbwε. Bēn bēnkēnsónlé á ndáb-te ábán nén béenyínnád mbinde á'sō

é' Dyõb * âbel bédyê Ngande e Nnyíme-ámín. ²⁹ Né-õó, Paylede nkamlene ambáá a bad bé Roma, ambíd e ebwóg áke atán bó, ásedte bó aáken, "Awusé áhéé nyéhóbé bán anén mod abelé?" ³⁰ Bènkwentén mó bán, "Nzé anén mod enkembé ebébtéd é mod, né séébagéé mó áwõh mekáá." ³¹ Paylede anláá bó aá, "Nyé bèn nyétéd mó, nyébenled mbéndé echèn nyékáad mó." Héé bad bé Israel bélângeé mó bán, "Séewóó'é kunze áwúu mod." ³² Nén dèmbenléd álóned e'yale ábe Yesue ánhõbpè álúmed nyaa e kwééd eche áwēē. ³³ Paylede ansól á ndábte ámpē, áchāg Yesue, ásedēd mó aá, "Wε-εé edé kâh e bad bé Israel-le?" ³⁴ Yesue ankwentén aá, "Mmõn-εé ehóbe nê ngé bad bémpēe bóó bélânge wε mam á yāl echēm?" ³⁵ Paylede ankwentén aá, "Ndé mod a Israel-le? Abõh bad ne beprise bémbáá bóó bébágé wε áwēm mekáá. Cheé ébélé?" ³⁶ Yesue ankwentén aá, "Mmēm nkamlen méesaá á nkõhsé wén. Nzé nímēm nkamlen mémbe á nkõhsé wén, né ábēm bembalede béwān, âbel nén bad béebagé me á mekáá mé bad bé Israel. Bon nímēm nkamlen méesaá mé nkõhsé." ³⁷ Dóó Paylede ásedteé mó aá, "Nédē edé kâh-ε?" Yesue ankwentén aá, "Wε-εé ehóbé wεé ndé kâh. Nzõm eché ekáá bon béchyáá me, nípē á nkõhsé wén, edii ábid mbõh e mbále. Mod ké ahéé awē adé mod a mbále awóglan me." ³⁸ Paylede ansedéd mó aá, "Cheé edé mbále?"

Bán Yesue atãhgené awé

(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Ade Paylede amáá mó aseded nén, ambíd á ebwóg ámpē áke atán bad bé Israel, anláá bó aá, "Meekóbneé anén mod awusé ké ahóg áde méhõbpē meé béwúu mó. ³⁹ Bon nyewóó elem nén bán, ntãhgené nyé mod a mbwõg nhóg abídted á pónde e Ngande e Nnyíme-ámín. Nyédáó bán mbídted nyé kâh e bad bé Israel-le?" ⁴⁰ Bènkwentén mó ne e'saad bán, "Aáy! Séehēdēē mó. Bídtéd sé Barabase." (Barabase abédé-ε nchíb ambáá.)

19

¹ Dóó Paylede áhóbé aá béke bébõm Yesue. ² Sánze éntēd ngen é mechõ bélõh ekóté éche émbē néē ekóté é kâh, béhē mó chó á nló, béhé-ε mó mengombe nime méyage' á yāl, nímē méwágné mengombe mé kâh. ³ Bésídté'áá mó benben, béhõbē bán, "A kâh e bad bé Israel, edúbé ébē ne wε." Bébómé'áá mó káõhne mebén. ⁴ Paylede ambíd á ebwóg ámpē, aláá ábē bad aá, "Nyénõne', mbídtaad nyé mó á ebwóg, âbel nén nyébii bán, meekóbneé mó awusé ké ahóg." ⁵ Né-õó, Yesue ambíd á

* **18:28** Bad bé Israel béndübē nén bán nzé mod asólé á ndáb e mod awē eesē mod a Israel, né awógté yāl mbinde. Ne bó, enén ndín e mod ebágáá mbinde á'sõ é' Dyõb epun saámbe. Enén pónde esyáál éhéle'aá-se adyé Ngande e Nnyíme-ámín.

ebwóg ne ekóté e mechă á nló, megombe nímě méyəge' mós-é mebé mó á yăł. Héε Payledε álângeé bó aá, "Nyénəne' awedé mod-e nén!" ⁶ Ade beprise bémbáá ne bembəledε bé Ndáb-e-Dyöb bényíné mó, bêmbootéd abón bán, "Bomé mó á awəg! Bomé mó á awəg!" Payledε anláá bó aá, "Nyé bën nyétéd mó, nyébome mó á awəg, áyāle meekóbneé mó awusé ké ahóg." ⁷ Abé bad bëntimtén Payledε bán, "Səwóó mbéndé eché ehóbe nén bán atəngéné awé áyāle ahóbé aá módii Mwän a Dyöb."

⁸ Ade Payledε áwógé nén, mbwóg mēnnabé mó akób. ⁹ Antim ámbíd á eyāde-té ampē, ásēdēd Yesuε aá, "Héé ébídé?" Bon Yesuε enkēnkədənné mó. ¹⁰ Né-óó, Payledε anláá mó aá, "Weéhēdēē me akwenten-ε? Weebii' é nén wéé nwóó kunze áhób meé béchene wε, nwón-'ε kunze áhób meé bébome wε á awəg-ε?" ¹¹ Yesuε ankwentén mó aá, "Weewóó' é kunze ké póg ámín echēm ésebán Dyöb ábágé wε ene kunze. Né-óó, mod awé abagé me áwōŋ mekáá abelé mbéb míme rítómténé achab ámín." ¹² Ade Payledε áwógé nē anhēd nzii átεde Yesuε, bon abé bad bēnhē e'saad bán, "Nzé etēdté anén mod né weesaá nson awé Kaisεε. Kénzée awé ahóbé aá, módē kəŋ né atəŋgan Kaisεε."

¹³ Ade Payledε áwógé nén, ambídén Yesuε á ebwóg, ádyēē atii dé nkamlen. Adē hōm wéε ándyεé' é béchágé' aá dó bán, Eyāde éche bénábnédé Meláá. A ehób é Hibru béchəge bán, Gabata. ¹⁴ Bəəb-póó, nén ábédé á epun é mbonśén é Ngande e Nnyíme-ámín, dyam kəd. Payledε anláá abé bad bé Israel aá, "Echen kəŋ chō nén!" ¹⁵ Abé bad bēnhē e'saad bán, "Wúú mó! Wúú mó! Bomé mó á awəg!" Héε Payledε ásēdté bó aá, "Mbome echen kəŋ á awəg-ε?" Beprise bémbáá bēnkwentén mó bán, "Séewóó' é kəŋ empée étōmεé Kaisεε." ¹⁶ Dóó Payledε ábágé Yesuε áwab mekáá ábome mó á awəg.

Bébómmé Yesuε á awəg

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

Né-óó, bēnhidnéd Yesuε. ¹⁷ Yesuε mwēn ampém áde awəg bootya á dyad-té ákēēn dó hōm áde béchəgeé bán, "Hōm dé Ebóngél é Nló," áde béchəgeé á ehób é Hibru bán Golgota. ¹⁸ Ahed-taá bēmboméé mó á awəg. Bēmbomé bad bébe bēmpēe á awəg áhed, nhóg pəd póg, aníní-'ε pəd eníní, Yesuε abé áfinté.

¹⁹ Payledε antél á abámbé aá, "Yesuε, mod a dyad á Nazaret, kəŋ e bad bé Israel," abádé á awəg á nló-mín wéε Yesuε. ²⁰ Wéε bēmboméé Yesuε á awəg démbē benben ne Jerusalem. Né-óó, bad híin bēnlāŋ chōm éche bēntenlé. Chōm éche ántenlé, antel chó á ehób é Hibru, átēl é ehób é Latin, ne é ehób é Grikia. ²¹ Beprise bémbáá bēnlāá Payledε bán, "Wéētēlē wéé 'Kəŋ e bad bé Israel,' tēl wéé, 'Anén mod ahóbé aá, me-εé ndé kəŋ e bad

bé Israel.' ” ²² Paylede anláá bó aá, “Chõm éche rítélé mmaaá atel.”

²³ Ade sánze émáá Yesue abome á awõg, béntēd éche mbóté, békabted chó áte monge méniin, bó mod té atéd akab ahóg. Béntēd káõne mbóté eche béhágkē áte. Ene mbóté bēnkēmbaá'é chó hõmhõm. Embé bootya ámin ápe ásē enkēnwõngé mbom. ²⁴ Héε beláñgeé nhóg ne aníní bán, “Syánē deésālē chó. Désid mbambú ányín mod awē átēd chó.” Nén dēmbēnléd álóned e'yale ábe é'ténlédé á Kálag e Dyõb nén bán,

“Bēn ne bēn bēnkāb échēm mbóté.

Bēnsid-te mbambú ákab nímēm nsob.”

Né-õó, nē dõó échē sánze ēmbēnlé. ²⁵ Yesue nyaá, nyaá mwānyañ, Maria awē abédé Klopase mwaád ne Maria Magdalene béntyēēm bēnbēn ne á awõg áde Yesue. ²⁶ Ade Yesue ányiné nyaá ne mbapeε awē ádõó bétyéémé áhed, anláá nyaá aá, “A-nyañ, mwān wε ne.” ²⁷ Héε áláñgeé ane mbapeε mómpē aá, “Nyoó ne.” Bootya ene pónde ane mbapeε antéd Yesue nyaá, átimēn mó áwē ndáb.

Yesue awédé

(*Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49*)

²⁸ Ambid e nē, Yesue annyín aá mekan mésyāāl mémáá. Alóned-te ngáne éténlédé á Kálag e Dyõb anhób aá “Pid ekóbé me.” ²⁹ Kúmbe embé áhed, ebéntéd é mīm énlāg áwēd-te. Né-õó bēntōdé kuchá á ebéntéd é mīm-tē wē, bēsōm á ntõñ ní ngen e hisõb, béhē mó á nsal. ³⁰ Ade Yesue ámwédé ebéntéd é mīm chē, anhób aá, “Emáá.” Héε ámógé nló, awé-'ε.

Bésóó Yesue akon á aheb

³¹ Bõõb-põó, échē epun ebédé Mbwe mé mbonjén mé mbwe-mé-nkóme-áte. Bad bé Israel-le béehede'aá bán ndim núbé núbé á awõg á mbwe-mé-nkóme-áte, tanje ngáne échē epun é nkóme áte étõmtēnnē edúbé abé. Né-õó bēntān Paylede bán, ábe bó kunze ábóg bad ábe bébómmé á awõg mekuu ne áhúd bó á awõg. ³² Né-õó, échē sánze ēnkē ébóg mekuu míme bad ábe bēmboméé bõõbe Yesue á awõg. Bēnsēbē míme nhóg abóg, bébóg-ke míme aníní. ³³ Bon áde bepédé wēε Yesue bēntān nēε ámáá awé. Né-õó, bēnkētõgēnné mó mekuu abóg. ³⁴ Ké nē, sánze póg enson mó akon á aheb. Abwõg-ábwõg mekií ne mendib bēmbid. ³⁵ Mod awē annyín nēε nímén mekan mébēnlédé, abidé mbõñ, eche mbõñ edé-'ε mbále. Abíí nén aá, mókale' mbále, ahóbe-'ε nímén mam ábel nén nyémpē nyédúbe. ³⁶ Mmén mam mébēnlédé álóned e'yale ábe é'ténlédé á Kálag e Dyõb nén bán, “Béebógké ehid échē ké ehóg.” ³⁷ Eténlédé á kálag e Dyõb ámpē nén bán, “Bēnõn ane awē básóó akon.”

*Béltimmé Yesue**(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)*

³⁸ Ambíd enê, Joseβε awê ambíd á dyad á Arimatia, anláá Payledε aá, áβε mó kunze áted ndim míme Yesue. Joseβε abédée mbapεε awê Yesue, boη énkembídédte yál áwed áyāle abáá'áá bad bé Israel. Payledε ambě mó kunze áted ndim míme Yesue. Né-óó, ankě Yesue ndim atéd. ³⁹ Nikodemuse awê ansébé Yesue akε dé anyín nkuu, bó Joseb bēnkě. Bédêkě anwálé mekúle míme bēnabnadté ndim mímé bēbēnlé Mía ne Alós.* Adé dyöğ ábédé dyam móom mé kilo meláán ne kilo étáan. ⁴⁰ Béntēd ndim míme Yesue, bēkāān mó mbóm ne míme mekúle. Nén dóó elem é bad bé Israel áboηsen ndim émbēē. ⁴¹ Βοοβ-ρῶό, nzag embé wée bēnwū'é Yesue. Soη e ekóólé ebédé á nzag-tē wē, echě bēnkēmpaá ndim ké nhóg abane áte. ⁴² Né-óó, ngáne échē epun ebédé mbwε mé mboηsén mé mbwε-mé-nkóme áte, ene soη-ε ebé benben, bēmbané Yesue ndim áwēd-te.

20*Yesue apuúde**(Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)*

¹ A Sōndé, epog é mbwεmbwε, áde ehíntén émbēē ébé, Maria Magdalene ankě á soη wée bēnlīmēē Yesue. Ade ápédé áhed, antán née bēhúdé aláá áde bēnkōlennē nsəl rí soη. ² Hée átómé mehélé, boη áke atán Simōn Petro ne mbapεε ampée awê búmō bēbédé. Ane mbapεε abédée mbapεε awê Yesue ándəηgé. Dóó Maria álāηgée bó aá, “Bēhúdé Sāηgwée ndim á soη-tē, séebii-áa wée bēbánné mó.” ³ Dóó Petro bó ane mbapεε bēhídté boη békäg á soη. ⁴ Bó moosyāál bényāgté'áá, boη mbapεε aníní anyāgté'áá tómaa Petro. Né-óó, ansébé ape á soη. ⁵ Anwúlén ásē ásad díd á soη-tē, anyín mbóm éche bēnkaánné Yesue, boη enkēnsónlé á soη-tē. ⁶ Simōne ahúé'áá mó ámbíd, apedé-'aá pēén asól-le á soη-tē. Antán mbóm éche bēnkaánné Yesue áhed. ⁷ Antán-ne abad áde bēnkaánné Yesue nló. Adé abad déēbédéé hōm ahóg ne mbóm, dēndāēn áte ped póg. ⁸ Hée aníní mbapεε awê ansébé ape á soη mómpē ásólé áwēd-te. Annyín ábē bwēm, adúbé-'ε. ⁹ Ké nē, bēnkēnsóηtēnné chōm éche éténlédé á Kálag e Dyōb nén bán Yesue atəηgéné apuu. ¹⁰ Ambíd é nē, ábē bembapεε bēntīm ámbíd á ndáb.

*Yesue alúmté Maria Magdalene yál**(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)*

¹¹ Βοοβ-ρῶό Maria anlyäg á nsəl rí soη, áchyéé'. Ade áchyεε'ε nē dóó áwúnlé ásē, boη ásadé díd á soη-tē. ¹² Asad áde ásádé díd, annyín ángel éβε. Echē ángel énhē e'púpe é' mbóté,

* 19:39 Alós: Abédée mekúle míme bēbēnládtáá ánabned ndim.

edyēē wée bēnnaádté ndim míme Yesue. Nhóg andyēé á ped e nló, aníní-'e á ped e mekuu. ¹³ Echê ángel ênsedéd Maria bán, "A-mmwaád, cheé échye'é?" Anláá bó aá, "Nchye' áyale bétéde ndim míme awem Sánḡwéé, meebí-'áa wée bebánné mó." ¹⁴ Ade áamáá ahób nê, ankunnéd, anyín nēē mod átyéémé áhed. Ane mod abédēē Yesue bon enkembí'ē aá Yesue mó adé. ¹⁵ Yesue asedéd mó aá, "A-mmwaád, cheé échye'é? Nzéé éhédeé?" Maria anwémten aá mod awē abele nsón á nzag-tê wê mó adé. Né-óó, anláá mó aá, "A-sán, nzé we-éé etédé mó ndim, eláá me wēē ébánné, ábel bon ríke rítéd mó." ¹⁶ Héē Yesue áchogéé mó aá, "A-Maria!" Dóó Maria ákúnné yál awē bon ahóbé á ehób é Hibru aá, "Rabóni!" (awē adé nén bán, "Meléede"). ¹⁷ Yesue anláá mó aá, "Weesítán me, áyale meétíméé ámbíd wēē Titéē. Bon kág wēē ábēm bembapēē, ábēm baányan, éláa bó wēé, ntime' ámbíd wēē echem Sán, awē adé kááhe echen Sán. Mó adé Dyöb ádēm, abé-'e ádēn." ¹⁸ Né-óó, Maria Magdalene ankē, aláá bembapēē aá, mónyīnē Sánḡwéé. Anláá-'e bó mam mésyāāl míme álánḡé mó.

Yesue alúmté ábē bembapēē yál

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Echê epun é Sôndé chēn, ngukél, bembapēē ábe Yesue bēnladén áte á ndáb-te bēpēn-ne ekob áyale bebáá'áá bad bé Israel. Yesue ampē, atyéém áfinté echáb, aláá bó aá, "Nsan mbê ne nyé." ²⁰ Ade áamáá ahób nê, anlúmed bó míme mekáá, alúmed-te bó aheb. Bembapēē bebédé menyinge bwāmbwam ányín Sánḡwéé. ²¹ Dóó Yesue álánḡéé bó ámpē aá, "Nsan mbê ne nyé. Ngáne Titéē álómé me, melemlem nê dóó mémpē rílóméé nyé." ²² Ade áamáá ahób nê, anhébé bó pemē, aláá-'e bó aá, "Nyékob Edáádəŋ eche Esáá. ²³ Kénzēé awē nyélágséné mbéb, né míme mbéb ríkúde alagsen. Kénzēé-'e awē nyéelágsénéé míme mbéb, né méekudéé alagsen."

Yesue alúmté Tōmasē yál

²⁴ Tōmasē mbapēē nhóg áfinté e bembapēē dyóm ne bébe ábe Yesue, awē béchágé'áá bán Nhéd, enkembáá ne baáb áde Yesue ápedé. ²⁵ Né-óó, áde ahúú baáb bēnlāā mó bán, "Sēnyíné Sánḡwéé." Bon anláá bó aá, "Esebán rínyíné meban míme bēmboméé mó tōne á mekáá bon rísōm-me e'mii á meban-tê áwed, mbíd-te ekáá áwē aheb, méedúbéé mbéd."

²⁶ Ámbíd e e'pun waam, bembapēē bēnladén áte á ndáb-te ámpē. Tōmasē mómpē ambé áhed. Bēmpēn e'kob, bon Yesue ampē, atyéém áfinté echáb. Anláá bó aá, "Nsan mbê ne nyé." ²⁷ Héē álánḡéé Tōmasē aá, "Sōm e'mii á meban hén. Nōné' me mekáá, éhyene-'e ekáá, ébid me chó á aheb. Sóg mod abé awē eedúbpe', dúbé!" ²⁸ Tōmasē ankwentén mó aá, "A-Sáá awēm,

a-Dyöb ádêm.”²⁹ Yesue anláá mó aá, “Saá áyāle ényíne me dōo édúbpé-ye? Nnam ne bad ábe béenyíne boŋ kénê, bédúbe.”

Nzom echê ekâð boŋ bétéle' enén kálag

³⁰ Yesue ambël ekud é menyáké émpēe éche ábē bembapēe bémbēē ásē éche béeteleé á kálag-tê wén. ³¹ Boŋ nímén mésyāāl méténlédé ábel nén nyédúbe* bán, Yesue mó adé Ane-awě-Béwógté, Mwän a Dyöb. Nzé nyédúbpé-'e mó, né nyékudé alongé áde déemaá' á ðín ádê.

21

Yesue alúmté ábē bembapēe yāl ámpē

¹ Ambíd e nímén mésyāāl, anlúmed ábē bembapēe yāl ámpē á nkin mé edib é Tiberia. Nyaa echê anlūmēdtē bó yāl ebédēe nén, ² epun ehóg Simōn Petro, Tōmasē (awě béchágé'áá Nhéd), Nataniēle (awě ambíd á dyad á Kana á mbwóg e Galilia), bán ábe Zēbediē, ne bembapēe ábe Yesue bémpēe bébe, bēnladén hōm ahóg. ³ Héē Simōn Petro álāngéé bó aá, “Nkag súu akób.” Bēntimtén mó bán, “Sémpē séēhíd wē.” Né-ðó, bēnhidé béke bésól á bōle-tê. Boŋ nímé nkūu rísyāāl bēnkēnkóbpé chōmchōm.

⁴ Ade bīn é'boótédé akéle, Yesue antyéém á nkin mé edib. Boŋ ábē bembapēe bēnkēmbíí'é bán mó adé. ⁵ Dōo Yesue áse dtéé bó aá, “A-bēd, nyéekōbēē chōmchōm-e?” Bēnkwentén mó bán, “Aáy, séekōbēē.” ⁶ Anláá bó aá, “Nyébwēm mbínzé á ped e ekáá é mbáá é bōle, nyéekōb.” Né-ðó, bémbwēm mbínzé ene ped. Bēnkēnhēnlé ene mbínzé adol áyāle súu émbē áwēdte bwāmbwam. ⁷ Dōo mbapēe awě Yesue ándāngé áhóbēé aá, “Sāngwéé mó adé!” Awóg áde Simōn Petro áwógé bán, Sāngwéé mó adé, anhé megombe á yāl (áyāle anhūd bwēm á yāl). Dōo áhébé á edib-te. ⁸ Boŋ ábíníí bembapēe bēmpē á nkin á bōle-tê, bédolé mbínzé. Ene mbínzé enlōn ne súu. Wēē bémbídēnnē bōle ápe á nkin dénkēnchabpé, ábédé dyam mbwókel e méta póg. ⁹ Ade bépédé á nkin bēntān muú mé mekāŋled. Súu ébédé áwed ámīn ne ewele. ¹⁰ Yesue anláá bó aá, “Nyéhyēene' donge á súu áde nyékóbé bōob.” ¹¹ Né-ðó, Simōn Petro ansól á bōle-tê, ádol ene mbínzé á nkin. Súu émbáá énlōn ene mbínzé áte. Ebédé mbwókel móom métaan ne éláán. Kénéē échē súu émbuú'é áte, ene mbínzé enkēnsaléé. ¹² Yesue anláá bó aá, “Nyéhyē nyédyē ndyééd.” Abē bembapēe bó modmod enkēnchu'é mó asēded aáken, “Nzé-módé édíí?” Bémbīí bán, Sāngwéé mó adé. ¹³ Dōo Yesue átédé ewele boŋ ábagé bó. Ambël melelem ne súu. ¹⁴ Nén ábédé ngen echê élónténé éláán, echê Yesue álúmté ábē bembapēe yāl á pónde echê ámáá apuu.

* **20:31** Nyédúbe; donge á Kálag dé e'só awóó nyébé nyédúbe.

Yesue asëdté Petro ké adáá mó

¹⁵ Ade bémáá ndyééd adyé, Yesue asédéd Simōn Petro aá, “A-Simōn, mwān a Jōn, edáá me tómaa ábén bembapεε-ye?” Simōne ankwentén aá, “Eε, a-Sán, ebíí wεé ndáá wε.” Yesue anláá mó aá, “Tógén ábēm bán bé ndyōη ní mbód.” ¹⁶ Yesue ansédéd mó ngen éche élónténé ébe aá, “A-Simōn, mwān a Jōn, edáá me-ye?” Petro antimtén mó aá, “Eε, a-Sán, ebíí wε ndáá wε.” Yesue anláá mó aá, “Tógén nímēm ndyōη ní mbód.” ¹⁷ Yesue asédéd mó ngen éché élónténé éláán aá, “A-Simōn, Mwān é Jōn edáá me-ye?” Yǎl enhóó Petro áte áde Yesue ásëdté mó ngen éché élónténé éláán aáken, “Edáá me-ye?” Né-óó, anláá Yesue aá, “A-Sán, ebíí mam mésyāāl. Ebíí wεé ndáá wε.” Yesue anláá mó aá “Tógén nímēm ndyōη ní mbód. ¹⁸ Ne mbále, nlānge wε nén meé, áde ébéde etum, mmōn epúdé’áá abad, ékǎg-ke kéhéé wεé édáá. Bon áde wéchunné wēsǎd mekáá, mod ampée awáád wε abad, ákēēn-ne wε wεé wéedáá’é akε.” ¹⁹ (Yesue anhób nê álúmed nyaa e kwééd eché Petro áwēē, álúmed ehúmé é Dyōb.) Ambíd e nê dóó Yesue álāngeé mó aá, “Hídé me.”

Yesue ne mbapεε awě adáá

²⁰ Dóó Petro ánóné ámbíd bon ányīnē’ nées mbapεε ampée áhídeé bó. Ane mbapεε abédée mbapεε awě Yesue ándāngé. Móó andyéé Yesue á akéb á pónde éche bedyágé’áá ndyééd ngukél, bon ásēdēd Yesue aá ken, nzé-módé ásom mó. ²¹ Anyín áde Petro ányíné-’aá mó, anhób aá, “A-Sán, chán-náa anén mod?” ²² Yesue ankwentén mó aá, “Nzé nhede meé ábê á alongé kááηne pónde eché mépée, chán nê ánóné wε? Hídé me.” ²³ Né-óó, énkánléd átínté e bad ábe behídé’áá Yesue hōm ásyāāl nén bán ane mbapεε éewáá, kénéé Yesue énkēnhóbpé aá, éewáá. Anhób dásō aá, “Nzé nhede meé ábê á alongé kááηne pónde eché mépée, chán nê ánóné wε?”

²⁴ Ane mbapεε mó abíde mbón áyāl e nímén mekan, mó-’aá atelé mó ásē. Debíí-ε bán, kéchéé eché áhóbé édé mbále.

Asóg á kálag eché Jōne

²⁵ Ekud é mam émpēe édé éche Yesue ábélé. Nzé bénhōb bán bétele’ mésyāāl ásē, ahóg ámbíd e ádínií, nwēm̄tan meé né nkōjsé méekwogké éché kálag ahé áte.

Kálag e Mbɛltéd níme bembapɛɛ bé nlómag Ndibned ní kálag

Mod awe atelé kálag e Lukase mó atelé-’ɛ kálag e Mbɛltéd. Mekan níme enén kálag mékoo’é alúmed áte médíi áláa bad ngáne Edáádəŋ éche Esáá énwōŋgēnnē bad ábe behídé’áá Yesue ákal nkalanj ní bwám tŋgēne Yesue á Jerusalem, á mbwóg é Judeya ne Samaria ne á mesóg mé nkōŋsé. Elúnte ngáne adúbe á bad bé Krīsto ábédé álóned chōm éche bad bé Israel béndūbēē. Enén kálag elúnte ngáne adúbe á bad bé Krīsto ábóótédé á Jerusalem ámbīd e mpume níme Krīstəə ne ngáne ákíi mebwóg mémpēe. Atón áde ádé etógnén áde enén kálag élúntéé ámpē ádíi nsón níme Edáádəŋ éche Esáá ébɛɛé. Empɛ ne ngíne ámīn e bad ábe bédúbpé á mbwɛ ní Pentekəs.

Nkabtéd ní kálag

Aboŋsɛn bad ábe békale nkalanj ní bwám 1.1-26

a. Póle e asóg eche Yesue ne ábē Bembapɛɛ 1.1-14

b. Mod awě atédé Judase échē etál nŋngáne mbapɛɛ 1.15-26

Nkalanj níme Yesue níkálté á Jerusalem 2.1-8.3

Nkalanj níme Yesue níkálté á Judeya ne á Samaria 8.4-12.25

Nsón níme Paale 13.1-28.31

a. Eké é’só ákē dé abel nsón 13.1-14.28

b. Mbom níme bembapɛɛ bé nlómag ne belyáged bé mwembé á Jerusalem 15.1-35

c. Meké níme mélónténé mébɛ ákē dé abel nsón 15.36-18.22

d. Meké níme mélónténé méláán ákē dé abel nsón 18.23-21.6

e. Paale adé á mbwóg á Jerusalem, á Kaisaria ne á Roma 21.17-28.31

Titée Dyóbɛ áá mósólom

Edáádəŋ éche Esáá

¹ A-Tiofilos, mod a edúbé, á kálag echē nísébpé atel, mentēl mekan ásē níme Yesue ámbɛnlé ne níme áyágté’áá bad. Ambēl nímén mekan bootya á póndé echē ámbóótédte níme nsón, ² káəŋne, á póndé eche Dyób dēmbɛnlé boŋ ápūmē. Byánán ápumé, ámbɛnléd ngíne e Edáádəŋ éche Esáá, áláa bad ábe ámpwɛdté nŋngáne ábē bembapɛɛ bé nlómag mekan níme bétŋgéné abel. ³ Bootya áde Yesue áwédé, ápɛ móom mé e’pun méniin, anlúmed ábē bembapɛɛ bé nlómag yál ngen ne ngen, álúmed nén áá ne mbále módē á alongé. Bényínnáá

mó d̄id ákanlé-'ε bó t̄ηḡene nkamlɛn n̄ Dyõb. ⁴ Póndé póg áde bóɔ̄b̄ɔ̄ bédyáǵkē ndyééd, ansím bó etúu áte aláá bó aá, “Nyééh̄idtē á dyad á Jerusalem. Nyésine' nde echē Titéε awēm álǵgē nyé aá m̄h̄ōbē aá m̄ɔ̄b̄ē nyé. Ene nde ch̄ɔ̄ m̄enlāā'ē nyé. ⁵ J̄one adūsánnáá bad ne mendíb, boŋ ámbid e nguse e e'pun b̄ɔ̄b, bédusén nyé ne Ed̄ád̄əŋ éche Esáá.”

Yesue ap̄ūmmé

(Mak 16.19-20; Luk 24.50-53)

⁶ Póndé póg bembapεε bé nlomag bóɔ̄be Yesue bēnladén h̄om ahóg. Héε bésedtéé mó bánken, “A-Sán, láá sé. Mm̄én mesú d̄ɔ̄ wéb̄enl̄é boŋ bad bé Israel b̄éwón̄ ngine ámpē ákamlɛn echab yāl-ε?” ⁷ Héε Yesue átimtanné bó aá, “Titéε mó abenlad eche ngine átii póndé ne mekag n̄ime kéchéé ébenlédte. Nyéewóó'ē kunze ábii póndé eche m̄im̄én mekan m̄ébenlédte. ⁸ Boŋ áde Ed̄ád̄əŋ éche Esáá ép̄ii'ē nyé nyéĕkūd ngine, hé-'aá nyékanléé bad mekan n̄ime nyényíné t̄ηḡene me á dyad á Jerusalem, á mbwóg é Judeya, ne e Samaria ésyāāl k̄áŋ nyép̄é á metón̄gē mé nkōŋsé m̄esyāāl.” ⁹ Yesue amaá-'aá bó aláa n̄ē, d̄ɔ̄ Dyõb ábélé boŋ ap̄ūmē ám̄in. Ade b̄édii b̄én̄onéé mó n̄ē, mbag énkūt̄en mó, b̄enk̄ennyín-naá mó ámpē. ¹⁰ Bembapεε b̄émb̄é b̄étānē m̄id áte b̄én̄oné' ngáne Yesue ákagkē ám̄in, d̄ɔ̄ bad bébe ábe b̄éhédé mbóté éche ép̄ube' b̄ébidé t̄aléd, b̄etyéém bó á nk̄ag. ¹¹ Héε ábē bad bébe b̄ésedtéé bó bánken “A-bad bé Galilia, cheé nyétyéémé h̄én, nyén̄onéé ám̄in? Anén Yesue awē Dyõb ábélé boŋ áh̄idē át̄intē ech̄en, ap̄ūmē ám̄in, átim ámbid meleml̄em ngáne nyényíné akag ám̄in.”

Matiasε atédé et̄al éche Judasε

¹² Héε bembapεε bé nlomag b̄éh̄idtē á Ekone é Menzab, b̄étim ámbid á Jerusalem. Echē eke ébédé dyam ep̄ed é Máyl ehóg. ¹³ Ade b̄ésólé á dyad-t̄ē, b̄enk̄ē b̄ésól á toŋ eche b̄edyéé'áá áte. Ene toŋ ebédé á esón̄ é ndáb éche édé ám̄in. Ab̄é bembapεε bé nlomag b̄ébédéε Petro, J̄one, Jemse ne Andreyā, Filibε ne T̄omase, Batolomyo ne Matyo, Jemse, mwān awe Alf̄ose ne Sim̄one awē anwón̄ k̄án e alon̄, ne Judasε mwān awē Jemse. ¹⁴ Ab̄én bembapεε b̄éyógkē'áá alad̄en áte h̄om ahóg ákáne nchoo ne bebaád, Maria, Yesue nyaa, ne Yesue baányan̄.

¹⁵ Mm̄é mesú m̄én, bad ábe b̄éndübē Yesue bēnladén áte. B̄ébédé dyam mbwók̄el ne móom mé bad mébe. Héε Petro átyéémé ám̄in át̄intē ech̄ab boŋ áh̄ōbē aá, ¹⁶ “A-baányan̄, mekan n̄ime méténlédé á k̄alag e Dyõb mét̄ǵḡéné alón. Ed̄ád̄əŋ éche Esáá énh̄ōb á'sō é póndé á nsal n̄ime Dabid̄e t̄ηḡene Judasε awē antóm̄én bad ábe b̄enk̄ē Yesue akób. ¹⁷ Judasε abédé nhóg át̄intē e syánē. Yesue ampw̄ed mó ábel m̄im̄én nsón̄ meleml̄em n̄ēŋgáne ámpw̄edte syánē. ¹⁸ (M̄oné

míme ânkudté áyāle ebébtéd éche âmbenlé, anchanén mó etúú. A etúú-te wê dĕn-naá ânsongé dúu, awé-'ε, abum ákán mó, mmii mbíd-te mó áwed. ¹⁹ Bad bésyāāl á Jerusalem bĕnwōg adén akan, né-ǝ bĕnchǝg adê hōm áwab ehób-te bán Akeldama, nádē, 'Ndǝǝb e mekií.') " ²⁰ Petro ambád ahób aá, "Nĕn âbĕnlédé ngáne étĕnlédé a kálag e ngǝse é Dyōb nĕn bán, 'Ade hōm átim e'bwōgen modmod eelóó' áhed.' Etĕnlédé-'ε nĕn bán, 'Mod ampée átĕd eche etál é nsón.'

²¹ "Né-ǝǝ, éhedne' nĕn bán dépweđ mod nhóg. Ane mod atǝngĕné abé mod awĕ abágáá ne syánĕ pǝndé esyāál eche echĕđ Sǝñ Yesue ne syánĕ dékágé'áá mebwōg ne mebwōg, ²² bootyaa á pǝndé echĕ Jǝne adúsánnáá bad ápe á pǝndé echĕ Dyōb dĕmbenlé boñ Yesue ápūmĕ. Mómpĕ atǝngĕné abé mod awĕ ambé mbóñ áde Yesue ámpuú'ĕ."

²³ Hĕ dǝǝ bĕpweđé bad bébe, Josebe awĕ bĕpwǝntánnáá bán Basabase (béchágé'áá mómpĕ bán Justuse) bó Matiasĕ. ²⁴ Dǝǝ békánnĕé bán, "A-Sǝñ ebíí mod asyāál nlém áte. Lúméd sé mod awĕ épweđé átĕntĕ e abĕn bad bébe, ²⁵ átĕd etál néĕ mod a nlómag, éche Judase átĕdtĕ boñ mwĕn átimé' éche epĕđ éche éboñnéde mó." ²⁶ Né-ǝǝ, bĕnsĭđ mbambú álúmed bó mod awĕ bĕpweđté. Dǝǝ mbambú élúmtĕ bó ápwĕđ Matiasĕ. Né-ǝǝ, bĕmbád Matiasĕ á mesongé mé bembapĕĕ bé nlómag ábíníí dyóm ne nhóg.

2

Epe éche Edǝǝdǝñ éche Esáá

¹ Ade ngande e Pentekǝs épéde, bad ábe bédúbpĕ Krĭstǝá bésyāāl bĕnladĕn áte hōm ahóg. * ² Abwōg-ábwwōg esaád émbíd ámĭn. Ebéde néĕ ekukud é ngĭne éche étóme'. Echĕ esaád énlōn ene ndáb esyāál áte echĕ ábĕ bad ábe bédúbpĕ bĕmbĕĕ áte. ³ Hĕ dǝǝ bĕnyíne bwĕm nĕngáne muú nímĕ nwágnĕ néĕ e'chĕm ntyéémĕ mod-tĕé á nló-mĭn. ⁴ Edǝǝdǝñ éche Esáá ĕmpií bó moosyāál, mod-tĕé ábootéd mehób mé bad bĕmpĕĕ ahób nímĕ béesebpĕĕ ayáge. Edǝǝdǝñ chǝǝ élyágtĕ'áá bó áhób kéchéé éche bĕhóbé'áá.

⁵ Enĕn pǝndé bad bé Israel ábe békánnáá Dyōb bĕbéde á Jerusalem. Abĕn bad bĕmbíd mebwōg ne mebwōg á nkōñsé. ⁶ Awóg áde bĕwógé échĕn esaád, ndun e mod enladĕn áte wĕĕ ábĕ bad ábe bédúbpĕ bĕbéde. Yǝl enkóm bó áte bwāmbwam áyāle ngáne bad ábe bédúbpĕ bĕhóbé'áá ábíníí bad bó mod-tĕé ácheme' échĕ ehób. ⁷ Ne nkōmtĕn ní yǝl áte, bĕnsĕdĕđ

* **2:1** Nzé móom mé e'pun métáan méntōm ámbíd e ngande e Nnyíme-ámĭn dǝǝ enĕn ngande ébágáá. Echĕ epun chǝǝ bad bé Israel bĕdyágé'áá ngande e mpád ní bwĕm.

bán, “Kíné saá á mbwóg e Galilia ábén bad bésyāāl bēbídé-yē?
⁸ Chán-nō ébénlédé boŋ syāā mod-té áwōgē’ ngáne bēhóbēé éche ehób. ⁹ Atíntē e syánē, baahóg bēbídé á meloŋ mé Patia, Média ne Elam; meloŋ mé Mesopotemia, Judeya ne Kapadosia; meloŋ mé Ponto ne mé Esia, ¹⁰ meloŋ mé Frigia ne Pamfilia, aloŋ á Egipto ne mebwóg mé aloŋ á Libia, benben ne Sirine syánē bad behóg debídé á dyad á Roma. ¹¹ Atíntē e ábén bad bésyāāl doŋge achyáádté ne bad bé Israel, ábíníí-’e bad ábe béesē bad bé Israel ábe bēhíde’ adúbe á bad bé Israel. Syánē bad behóg debídé á aloŋ á Kret ne á aloŋ dé Arabia boŋ kénē, syánē mod téé awóge ngáne bēhóbēé áwe ehób-te ndale é mekan éche Dyōb ábélé.” ¹² Yāl enkóm bó áte bényāg-ke bwāmbwam, bésēdté nhóg ne aníníí bánken, “Chán nén ádíí-yē?” ¹³ Kénē, doŋge á bad bēwélé’áá bad ábe bédúbpé, bēhōbē bán bémáá mīm amwé.

Póle eche Petro

¹⁴ Héé Petro átyéémé ámín atíntē e ábíníí bembapēé bé nlomag dyōm ne nhóg, áchāgtē ehób, álāngē ndun e mod echē embé áhed aá, “A-baányan bé Israel ne nyé baásyāāl ábe nyēdyēé á Jerusalem, nyélám metúu rílaa nyé ngáne nén ádíí. ¹⁵ Abén bad béemwédeé mīm ngáne nyéwēmtanné. Bín é’díí bōōb ngāŋ abog é mbwembwē ngēn. ¹⁶ Boŋ nén ábénlédé ntíined ne e’yale ábe nkal é edāádāŋ Joel ánhōbpē aá,

¹⁷ Dyōb áhóbé nén aá,

‘A e’pun bé asóg,

mēlōm échēm Edāádāŋ éche Esáá épíi moosyāāl.

Abén bán bé bebaád ne bé baachóm bēhōbē mam míme mébenléd á’sō é pónde.

Echén kódebad ényíne ndóg éche éhúú ne me,

ábēn bechun bé bad-te bēnanjé nló.

¹⁸ Nē dēn-éé mébenlé.

Mēlōm échēm Edāádāŋ míme mesú, épíi ké ábēm bembādeé, bebaád ne baachóm,

boŋ bēhōbē mam míme ríhúú ne me, míme mébenléd á’sō é pónde.

¹⁹ Mēlūmēd menyáké ádyōb

nlúmed-te e’chemléd á nkōŋsé.

Mekíi mésyōgé, muú ríchoden, mwēntud-te míbide’.

²⁰ Etondeé ákwē ehíntén,

ngōn-ne éyāg nēé mekií.

Mmén mekan mébenléd epun embáá é ehúmé é Sāngú édēhób bán épag.

²¹ Ene pónde kénzéé awē akwēténé aá Yesue adé mó Sāngwéé ákūd e’sóosōŋ.’ ”

²² Petro ambád ámpē aá, “A-bad bé Israel, nyélám metúu nyéwōglēn chōm éche ríhēdeé ahób. Dyōb dēmbēl Yesue mod

a Nazaret ábɛl ndale é mekan mé menyáké ne e'chemléd álúmed nyé nén aá mó mwën-neé mólómé mó. Nyébɛn nyébíí nê bwám áyale nén átíntê echên dóo nê dêmbɛnlédte. ²³ Dyöb dêmmad abii, ámád-te atii nén aá nyéwū Yesue abe áde nyémbɛ mó á mekáá mé bad bé ekoyí, bonj bébómé-'e mó á awog. ²⁴ Bonj kénê, Dyöb dêmpuú mó, ahúd mó á metuné mé kwééd, áyale kwééd éhɛle'aá-se éhanj mó. ²⁵ Dabide anhób tɔngene mó aá,

'Nnyíné'aá Sɔngwéé áwɛm á'sō-te pón dé ésyāāl.

Adé mé á ekáá émbáá, né-ɔó, meētāgēē áte.

²⁶ Nê ábélé nlóné ne menyinje nkale-'e póle ne menyinje mésyāāl.

Echem yāl-le ámpē éwālê e'lyóg bé nlém abé áde rídíí á alongé.

²⁷ Ayāle wéemwaá-se edáádəŋ échê mēānēd á mbwóg e kwééd,

wéemwaá-'e wɛ ndim míme awōŋ mbaledɛ ríboó á soŋ-tê.

²⁸ Elúmté me menzii míme mɛɛene' alongé, abé áde wébēē-'e me á akéb mēbē menyinje.' "

²⁹ Petro ambád ámpē aá, "A-baányan, nlange nyé ne aláa dɛn nén mēé Dabide awesyānē sáá ambáá, anwé. Bénlímé mó, echê soŋ edé-'e hén kááŋne chii. ³⁰ Dabide abédéé nkal é'dáádəŋ, ambíí-'e chòm éche Dyöb dénhōbpē aá móōbɛ mó.

Dyöb démmwē melē nén aá móōtéd mwän á mbyaa míme Dabide móbel mó kəŋ melemlen nēŋgane Dabide ámbēē kəŋ.

³¹ Dabide ammād anyín á'sō é' pón dé, dyam áde Dyöb débɛnlé, né-ɔó, anhób mam tɔngene mpuu míme Ane-awē-Béwógté.

Anhób aá,

'Dyöb dénkēmmwaá aá ámaaned á mbwóg e kwééd,

ndim ménkēmbóó-aá mó á soŋ-tê.'

³² Ane Yesue mó-'aá Dyöb ápuúdté, sé moosyāāl sêdé-'e mbón bán apuúdé. ³³ Dyöb ábágé mó atii dé edúbé áwe ekáá émbáá.

Abagé-'e mó Edáádəŋ éche Esáá éche ánhōbpē aá móōbɛ mó. Yesue mó-'e ábágé sé échê Edáádəŋ, chó-'aá ékás bonj nyényíné',

nyéwōgē-'e kéchéé échê ébɛnlad chii. ³⁴ Debíí nén bán Dabide enkēmpuméé, bonj kénê anhób aá,

'Sáŋ Dyöbɛ anláá awem Sɔngwéé aá,

Dyéé áwɛm ekáá émbáá,

³⁵ kááŋne á pón dé echê mébɛnlé bonj ékəgtéd ábōŋ bad bé ekoyí ámín ne mekuu.' "

³⁶ Petro ambád anhób aá, "Né-ɔó, nyé bad bé Israel bésyāāl nyékoŋ abii nén bán anén Yesue awē nyébómmé á awog mwën-naá Dyöb dêmbɛnlé ábê Sɔngwéé mó-'aá adé Ane-awē-Béwógté."

³⁷ Awóg áde ábê bad béwógté póle eche Petro, entagéd bó á mewémtɛn-tê bwámbwam. Héé bésɛdteé Petro ne abíníí

bembapεε bé nlómag bánken, “A-baányan, cheé-̄ sétǎngéné abel?”

³⁸ Petro antimén bó aá, “Nyémód-téé nyétimɛn Dyöb, nyéte de alongé dé mbéb bon nyékud edusen á dín áde Yesu Krístǎ, ábel nén Dyöb álagsɛn nyé mbéb Dyöb débǎ-’ε nyé eché ndɛ, Edǎádǎn éche Esáá. ³⁹ Nyébii nén bán chǎm eche Dyöb áhóbé aá móǎbɛ nyé édii áyǎl echên ne áben bán ébǎ-’ε ké áyǎl e bad ábe bédé nchabnede. Edé ne moosyǎál awě Sǎngwéé áded Dyöb, áchénlé ábǎ ne mó.”

⁴⁰ Petro anléb bó, aláá-’ε bó mekan mémpǎe híin. Ansím bó etúu áte ahób aá, “Mod-téé áson áde alongé, ésebé nê, né Dyöb dékǎgsɛn nyé melemlem ngáne ákǎgsɛnné enén nyongɛl e ebébtɛd.” ⁴¹ Bad híin béndübǎ dɛm áde Petro ánhǎbpǎ bédusén-ne bó. Mmǎ mbwε mesongé mé bad níme mémǎd ámín e bad ábe béndübǎ, mébédé dɛm e’kǎlé é’láán. ⁴² Bǎmbané nlém áyǎge mekan níme bembapεε bé nlómag báyǎgté’áá bó, bǎbǎ-’ε nlatén ne bad ábe bédübpǎ Krístǎ. Bǎǎbǎǎ békǎnnǎ, bédyǎg-ke ndyééd hǎm ahóg.

Nlatén ní bad ábe bédübpǎ

⁴³ Bembapεε bé nlómag bǎbǎlé’áá menyáké, bǎlǎmtǎ-’ε e’chemléd híin. Kénzǎé awě annyín antágé nsǎl áte. ⁴⁴ Bad bǎsyǎál ábe béndübǎ Yesuε bǎmbǎ békεεne’ nlatén á’sǎ. Chǎm-tǎ-’ε éche mod ánwǎngǎ ébédé é moosyǎál. ⁴⁵ Bǎsómáá-’áá bwǎm, békǎb ne mod-tǎ ngáne ántǎgnǎnnǎ. ⁴⁶ Báyǎgkǎ-’áá aladɛn hǎm ahóg epun-tǎ á Ndáb-e-Dyöb ákáne. Bédyǎgǎ-’áá ndyééd hǎm ahóg áwǎb mendáb ne nlém nhóg ne menyǎngɛ mésyǎál. ⁴⁷ Békéné’áá Dyöb, bad bǎsyǎál bǎwǎǎn-ne bó nlém ní bwám. Epun-tǎ-’ε Dyöb ábádáá bad ábe békúde e’sóson ámín e mesongé mé bad ábe bédübpǎ.

3

Petro achǎjtǎ mod awě awédé epɛd

¹ Mbwε nhóg Petro bó Jǎn békágé’áá á Ndáb-e-Dyöb. Nén ábédé á ngǎn éláán é müte, pǎndé echǎ bad báyǎgkǎ-’áá akε á mekáne. ² Mod nhóg mó-’ε ambǎ á mmwε mé eyáde é Ndáb-e-Dyöb. Béchágé’áá nímmǎ mmwε bán, Mmwε níme Mbóó. Ane mod anwǎ epɛd se áde béchyáá mó. Epun-tǎ bǎpémǎ-’áá mó, bǎbǎnnǎ mó á mmwε hǎ, áchǎmmǎ mǎné wǎε bad ábe békágé’áá á Ndáb-e-Dyöb. ³ Anyín áde ányíné Petro bó Jǎn bǎsǎlé’ á Ndáb-e-Dyöb-te, anchǎm bó ndɛ. ⁴ Dǎǎ bǎnǎnné mó chǎǎn, bon Petro áhǎbǎ aá, “Nǎnné’ sé!” ⁵ Héε ane mod ánǎné bó ne mewǎmtɛn nén aá móǎküd chǎm áwǎb. ⁶ Dǎǎ Petro áhǎbǎé aá, “Meewǎǎ-’é mǎné ké nhóg bon chǎm éche níwǎǎ chǎǎ mébǎé wε. A dín áde Yesu Krístǎ a Nazaret, hidé áse, ékag!” ⁷ Dǎǎ Petro áchǎngǎ ane mod ekáá émbáá, bon áwǎngǎn mó átyéem ámín.

Abwōg-ábwōg mekuu ne mekóge nímē ane mod ménwēdned.
 8 Anhēb, atyéem ámīn, ábootéd-te akε. Ansól á Ndáb-e-Dyōb
 ne Petro bó Jōn, ákag, áhebé' ámīn, ábage'-ε Dyōb meκεnag.
 9 Bad bésyāāl ábe bébédé áhed bényīn née ákagké ákēmtē-
 'ε Dyōb. 10 Bēnchem mó bán mó abédé mod awē adyεé'áá á
 Mmwε níme Mbóó ní Ndáb-e-Dyōb áchōmē bwēm. Yāl enkóm
 bó áte, bébé'-ε menyáké ne dyam áde ábénlédé ne mó.

*Póle eche Petro dhóbe
 á Ndáb-e-Dyōb*

11 Yāl enkóm bad bésyāāl áte ábe bēmbē á Ndáb-e-Dyōb. Né-
 ɔ́b bēnnyāged béκε βétán Petro bó Jōn á abebpé á Ndáb-e-Dyōb
 áde béchágé'áá bán Abebpé áde Solomonε. Ene pónde ane
 mod awē Petro bó Jōn bēnchoódté, ambé áhídé bó. 12 Ade
 Petro ányíné ábē bad, anláá bó áá, "A-bānned bé Israel, cheé
 ékáá boŋ nēn ákōmtē' nyé yāl áte? Chán-nō nyénōnéé sé
 nē? Nyēwēmtan nēn bán échēd ngīne chēn, ké'ε asāŋ ádē
 sésáá á'sō é' Dyōb dōó ákáá boŋ sébel anēn mod ábootéd akε-
 yε? 13 Dyōb áde Abrahamε, Aisige ne Jakōbe bébenléé, nédē
 Dyōb ádé ábēd betaa, álúmté ehúmé éche awe mbaledε Yesue.
 Nyēmbε mó á mekáá mé benkamλενε, nyēbán'-ε mó áyāl á'sō
 wéε Payledε. Ké áde Payledε ánwēmtēnnē mó atede, nyēmbé
 nyēbán mó áyāl. 14 Abédé mod awē asáá, abé'-ε ane awē abele
 mekan níme métāngéné, boŋ nyēmbāŋ mó áyāl. Nyēntīm
 nyéchāā' Payledε bán áchenned nyé mod awē awúε' bad.
 15 Né-ɔ́b nyēnkāŋ béwúú mod awē apiinad bad alongé á mbále,
 boŋ Dyōb dēmpuú� mó. Sébēn sēnyínné nímé mekan dīd.
 16 Anēn mod awē nyényínéé nēn, awē nyébíí'-ε bwām, ngīne
 echē dīn áde Yesue áwóó ne adúbe áde áwóó ne adúbe áde
 áwánlé áyāle ádē dīn, dōó ábágé anēn mod awē anwé epεd
 ngīne, ádíđ-te mó bwām. Nyé bēn nyényíné'-ε.

17 "Bōob-pōó, a-baányan mbíí nēn mēé, kéchéé éche
 nyáābe áben belyáged nyēmbenlé Yesue, nyēmbēl chó áyāle
 nyēnkēmbíí'ε chōm éche nyébeléé. 18 Kénéε ébénlédé'-áá nē,
 Dyōb dēn dōó álónté ábē e'yale se' bōód áde ánlāā'ε bekal
 bé'dāóđəŋ bésyāāl áá béhōb bán Ane-awē-Béwógté ákūđ
 metake. 19 Né-ɔ́b, nyéte de áden abé dé mbéb, nyétimεn
 Dyōb ábel boŋ ábóded nyé mbéb. 20 Nzé nyébelé nē, né
 pónde ēpē echē Sāngwéé áhóódté nyé nlém. Ene pónde'-áá
 álōmēē nyé Ane-awē-Béwógté, nédē Yesue, awē ápwédté nyé.
 21 Yesue atāngéné asébe dé adyεε ádyōb kááŋ pónde épe echē
 Dyōb déhəŋlenné mekan mésyāāl boŋ métim ekóólé. Nēn dōó
 Dyōb dēmbenlé se' bōód áá bekal bé'dāóđəŋ ábe bésáá béléáa
 bad. 22 Mosεε mwēn anhób áá, 'Sāngwéé awē adé áden Dyōb
 ápwéde nyé nkal é'dāóđəŋ áťintē e ábēn bad melemlem née
 mε. Nyébel chōm ésyāāl éche álāngé nyé áá nyébel. 23 Kénzéé

awě eewógne ane nkal é'dáádəŋ, Dyöb déhūd mós átíntê e bad bé Dyöb abódéd-te mós.' ²⁴ Bekal bé'dáádəŋ ábíníí ámpē bootya Samwɛɛ ne ábe bēmpē ámbíd echê, bós moosyáál bēnwālē nlébtéd, bēhób-pe mekan níme mébenléd nímén mesú. ²⁵ Dyam áde Dyöb dénhōbpē mbwiined ne bekal bé'dáádəŋ ábédéé áyāl echēn, nyémpē nyēwóó-ε akab áyāle melē níme Dyöb démmwēē ne ábēn betaa. Dyöb dénlāā Abrahame aá, 'Mēnaméd moonyon asyáál á nkōŋsé mbwiined ne nímōŋ nchyaátén.' ²⁶ Né-ɔ́, Dyöb démpwēd awě mbəledε. Ade ápwédé mós, áwēn dós ánsēbēē mós alóm ánamed nyé abel áde ábenlé boŋ nyétēdē nímēn mbeltéd mé mbéb."

4

Kóte ekáadté Petro bós Jōn

¹ Petro bós Jōn bédii békánlé'áá bad mekan, dós nguse é beprise ne mod ambáá a plúse a Ndáb-e-Dyöb, ne nguse e Besadusia bépédé wéε bēmbēē. ² Bēnlīŋ áyāle ábē bembapεε bé nlomag bébe býágté'áá bad bán Yesue apuúdé, éche élúmte nén bán bad ábe bēwédé bēbē á alongé ámpē. ³ Bénkōb Petro bós Jōne bēhé bós á mbwəg. Ngáne bīn bēmmadté ahín, bēmbē áhed káŋ ne mbwεmbwε. ⁴ Kénéε bénkōbpē Petro bós Jōne, ndun e mod eche enwóg mam níme békánlé'áá bós, endúbe. Mesongé mé bad ábe bédúbpe ménchāgē mépē dyam e'kálé é' bad é'taan.

⁵ Néε bīn é'sāngé, benkamɛne bé Israel, bad bēmbáá bé dyad ne bemeléede bé mbéndé bēnladén áte á Jerusalem. ⁶ Anase awě abédé prise ambáámbáa ambé áhed, ne Kaifase, Jōne, Alesandaa ne bad bēmpēe ábe bédé á túmbé echē Prise Ambáámbáa. ⁷ Béntīi Petro bós Jōne áwab e'só-te, boŋ bésēdté bós bánken "Chán nyémwédé anén mod awě anwé eped bwám adid? Ngíne ne dīn áde nzéé nyébénlédé?" ⁸ Héε Edáádəŋ éche Esáá épíídé Petro, élón-ne mós áte. Dós áhóbéé aá, "Abenkamɛne ne bad bēmbáá bé dyad, ⁹ nyéchagé sé hén chii ákáad sé áyāle mboŋ níme sébénlé anén mod awě anwé eped ne ngáne ámwédé bwám adyεε. ¹⁰ Nyé bad bé Israel nyébíi-ɔ́ nén bán anén mod awě atyéémé nyé á'sō-te adyéé bwám á ngíne e dīn áde Yesu Krístəə, mod a Nazaret. Nyēmbomé mós á awəg boŋ Dyöb dēmpuúid mós. ¹¹ Mós adé ane awě éténlédé á kálag e Dyöb áyāl echē nén bán, 'Aláá áde belóŋ bé ndáb bēnchenéé dós átímé aláá dé etógnén.'

¹² "E'soóson béesaá ne mod ampée éetóméé Yesue, áyāle dīn démpēe déesaá á nkōŋsé-te wén áde Dyöb ábágé moonyon áde átāŋgéné syánē ason."

¹³ Βοοβ-ρῶ, yǎl enkóm bad bé kóte áte ânyín nén bán Petro b́ Jῶne béhóbé ésebán mbwóg ké nhóg rídé b́ áte. Bénsōhtēn-ne nén bán bédii bad bé ngên ábe béeyáγκé kálag embáá. Dóo béchéme nén bán b́óo bébáǵé'áá pónde ésyāal ne Yesue. ¹⁴ Βοη ngáne bennyinnē née mod awě Petro b́ Jῶne bēnchoódté átyéémé áhed ne b́, dyam dénkēmbonǵé b́ ahób. ¹⁵ Né-ῶ, bēnlāā b́ bán bēbíd á ndáb e kóte. Bēbídé-'áá b́, bēn ne bēn bébootéd akal, ¹⁶ bésēdté bánken, "Chán débenlé ábén bad? Moosyāal á Jerusalem abii áá b́óo bēbélé enén ndale e menyáké. Deéhēlē-se dehób bán bēbelé. ¹⁷ Βοη detāngéné ábén bad etúu asím áte nén bán bésóg bad akale tǎngene Yesue, ábel βοη mímén nkalan méekanlád se nkag á'sō." ¹⁸ Dóo béchénlé b́ ámbíd ámpē βοη bésímē b́ etúu áte bán bēhédeé awóg ámpē mbéd née béhóbéé ké'ε bēyágtéé á dīn áde Yesue. ¹⁹ Βοη Petro b́ Jῶn bēntimtén b́ bán, "Nyé bēn nyéhōb chōm-ée étāngéné á'sō é' Dyōb. Awógen nyé káa áwógen Dyōb? ²⁰ Ayāle sé pen séehēlē-se sédīb nsal bán séekanlé mam míme sé bēn sényinné díd séwóǵen-ne etúu." ²¹ Bad bé kóte bēnlyǵg bésím b́ etúu áte ngíne ngíne. Ámbíd enē bēnchené b́, áyāle bēnkēnyinné nzii echē béhele békóǵsén b́ áyāle bad bésyāal békémté'áá Dyōb tǎngene dyam áde ábénlédé. ²² Mod awě menyáké mēmbēnlédte áyāl βοη ádyēē bwām antóm móom mé mwě méniin.

Bad ábe bédúbpé békānne bán

Dyōb ábe b́ e'wéd bé nlém

²³ Ade bad bé kóte bétédté Petro b́ Jῶne, bēnkē echoη é bad bé Krísto atán, bēláá b́ mam míme beprise bēmbáá ne bad bēmbáá bé kóte bēlángé b́. ²⁴ Ade ábē bad bé Krísto bēwóǵé nē, bēnlád nsal ákáne. Bēnlāā Dyōb bán, "Titée, we awě eháǵé nkōη mí mín ne rí sé, edīb é nkwe ne bwēm é'syāal ábe é'dé b́ áte, ²⁵ wenlóm Edáádāη éche Esáá wée eched sán ambáá Dabide, awōη mbaledε wée ébel áhōb ábén e'yale nén áá, 'Cheé ékáá βοη bad ábe béesē bad bé Israel béliε' bwāmbwam? Cheé ékáá-'ε βοη bad bēbelé e'haké ngên?

²⁶ Kāη é nkōηsé élade yǎl,

benkamlεε-'ε ámpē békóbe mbom

átāngēn Sán Dyōbε ne Ane-awě-Áwógté.'

²⁷ Ebénlédé nē dēn. Hεrōde b́ Pontus Payledε bēnkōb mbom á dyad-tē hén ne bad ábe béesē bad bé Israel ne belyáged bé bad bé Israel. Bēmbel nē áhāǵe Yesue awōη mbaledε awě Asáá awě Ewógté. ²⁸ Bēnkōb mbom ábel mam míme mmōη wēmmadté atii ne echoη ngíne á'sō é' pónde mébenléd. ²⁹ A-Sán, βοοβ-ρῶ, mmōn énon akím áde békíméé, ébe sé ábōη bēmbaledε nlém ákal échōη eyale ésebán séwóǵe mbwóg. ³⁰ Lúméd echoη ngíne édide bad bwām. Ebel-λε séhel e'chemléd ne menyáké

abel á dīn áde Yesue, awōη mbaledε awě asáá.” ³¹ Bémáá-’aá akáne, hōm áde bēnladénné áte ánaηned. Bó moosyā́l bēnlōn ne Edáádəη éche Esáá bébootéd-te eyale é Dyōb akal ésebán mbwóg rídé bó áte.

Bad ábe bédúbpé bébele mekan née mod nhóg

³² Bad bésyā́l ábe bédúbpé bēnwōη nlém nhóg ne mewēmtεn mehóg. Modmod eehóbe’áá aá móo mówōō échén ké’ε échíníi boη bwēm é’syā́l bēmbē bó ntéd. ³³ Bembapεε bé nlomag bēmbē bēkalé’ ne ngíne esyā́l nén bán bédé mbōη nén bán Dyōb ápúúdté Sájgú Yesue. Dyōb-pε démbād bó nsimé abε ámīn e nsimé. ³⁴ Modmod eetóge’áá chōm áfinté echáb. Póndé ne póndé té bad ábě bēnwōη e’túú ké’ε ndáb bésómé’áá chó, bépēēn nímē mōné, ³⁵ bēbē bembapεε bé nlomag, bó-’ε bétédé’áá békāb ne mod-téé ngáne ántōgnēnnē. ³⁶ Nē dōo Joseβε, mod a túmbé e Levi awě béchyáá á alon á Sayprus ámbenlé. Bembapεε bé nlomag béchágé’áá mó bán Banabase, (nédē mod awě awéde bad nlém á abum.) ³⁷ Ansóm etúú, atéd nímē mōné, ábe wéε bembapεε bé nlomag.

5

Ananiasε ne Safiraa

¹ Mod nhóg abédé bán Ananiasε, mwaád-te bán Safiraa. Bómpē bēnsōm donge á bwēm ádāb. ² Boη ankoó donge á mōné ámbīd, mwaád-te ámpē ambii. Ananiasε ampēén mōné níme mēnlyǎg ásē wéε bembapεε bé nlomag. ³ Hée Petro álāηgέé mó nén aá, “A-Ananias, cheé ékáká boη ehé Satane etál wéé ásəl wε á nlém-té. Bōob-pōó, abelé wε ekānlé Edáádəη éche Esáá metóm akoo áde ékóηgé epεd é mōné níme ésómné bwēm. ⁴ Edēhób wě mósōme’ etúú ébédéé échoη, áde émáá-’ε chó asóm ámpē, mōné nímed nábédéε nímōη. Cheé ékáká boη etíí áwōη nlém-té wéé móbel enén ndín e akan? Saké moonyon ékānlé metóm boη Dyōb dōo ékānlé metóm!” ⁵ Awóg áde Ananiasε áwóge nén, anhún ásē, awé-’ε. Mbwóg ní ngíne ménkōb bad bésyā́l ábe bēnwōg ádén dyam. ⁶ Kódébad émpě áhed, bétéd mó ndim, bēkaη mó béke bélime.

⁷ Dyam háwa éláán ámbīd enē, Ananiasε mwaád ampě, enkēmbíí’ε pεn dyam áde ábēnlédé. ⁸ Petro ansédéd mó aá, “Láá mε, mōné rísyā́l mén níme nyékúdé áyāl e etúú éche nyé awonη nchóm nyénsōmmē-yε?” Safiraa ankwentén mó aá, “Éε, rísyā́l mē.” ⁹ Dōo Petro álāηgέé mó aá, “Cheé ékáká boη nyékágé’ Edáádəη éche Sájgwéé? Nōné’, bad ábe bélímmé awonη nchóm bōó bédé á mmwε níníí, bétéd-te wémpē ndim hē bōob.” ¹⁰ Abwōg-ábwōg ane mmwaád anhún ásē á’sō-te wéε Petro, awé-’ε. Echē kódébad énsəl á ndáb-te bényín bán amaá awé. Dōo bēbīdné mó ndim á ebwōg béke bélímé á nkag ní son

wéε nchóm. ¹¹ Mbwóg ní ngíne ménkōb mwembé rísyāāl ne bad bésyāāl ábe bénwōg ádén dyam.

Bad bé nlomag bɛbɛlé menyáké hiin

¹² Bembapεε bé nlomag bɛbɛlé'áá e'chemléd ne menyáké hiin átínté e bad. Bad ábe bédúbpé-'ε béyógké'áá abom née mod nhóg á Abepé á Solomonε á Ndáb-e-Dyōb. ¹³ Kénéε bad béchágé'áá bó ðīn á bwām, bédii bɛbáá'áá bó alaten. ¹⁴ Boŋ kénê, ekud é bebaád ne baachóm ábe bédúbpé Sánjú Yesuε, bésólé'áá áwāb nlatén, mesonjé mé bad ábe bédúbpé ríchágke'. ¹⁵ Mekan míme bembapεε bé nlomag bɛbɛlé'áá ménkōŋ bad bɛpēmē bad bé nkole bɛbanné' bó á nkag rí nzii á menōŋ ne á e'búm mín. Bɛbɛlé'áá nê ne mewēmten nén bán, nzé Petro atóme' ké tómén échē edáádəŋ éhūn bó á yāl bédyēē bwām. ¹⁶ Ekud é bad émbīd kááŋne á myad míme médé benben ne dyad á Jerusalem. Bénwālē ábāb bad bé nkole áyāl ne bad ábe e'dáádəŋ bé mbéb é'tágté'áá. Bembapεε bé nlomag béndīd moosyāāl bwām.

Béhédé bembapεε bé nlomag á mbwōg

¹⁷ Ene pónde-'óó prisε ambáámbáa ne échē echoŋ é bad nédē, bad bé epepé é Besadusia bɛmbē kónjí bwāmbwam ne bembapεε bé nlomag. ¹⁸ Bénkōb bembapεε bé nlomag, bɛhé bó á ndáb e mbwōg míme rídé á dyad tē. ¹⁹ Boŋ mímé nkuu, ángel e Sánjú enhyé ekob é mbwōg adibe ebídéd-te bó. Enláá bó aá, ²⁰ “Nyékag á ndáb e Dyōb, nyélánge' bad mam mésyāāl tənŋene ádén alongé dékōlē.” ²¹ Bembapεε bé nlomag bénwōgēn ene ángel. Bīn é'sánjé-'aá, béke bésól á Ndáb-e-Dyōb, bébootéd bad ayáged.

Ene pónde-'áá prisε ambáámbáa ne échē echoŋ é bad, bénchēlē mbom ní mbwōg míme ménlād belyáged bé Israel bésyāāl. A mbom hê dóó bélómé nlébtéd á mbwōg nén bán bɛpεen bembapεε bé nlomag áwāb. ²² Boŋ áde sánze épédé á ndáb e mbwōg, bɛnkéntánné bembapεε bé nlomag áwēd-te. Né-óó bɛntīm ámbīd, béke bɛláá ábē bad á mbom bán, ²³ “Sépedé á ndáb e mbwōg, sétáné ngáne bɛpéné chí hōm ásyāāl. Bad ábe bɛnōne' mbwōg-ke bó moosyāāl bédé wéε mod-té ánōnéé mmwε mé e'ké. Boŋ ádē sɛdíbpé ekob, sɛetáneé mod ké nhóg áwēd-te.” ²⁴ Ade mod ambáá a plūse é ndáb e Dyōb ne beprisε bɛmbáá bɛwógé nê, bényāg, bánken “Chán nén ádíí?” ²⁵ Hê dóó mod nhóg ápédé áhed boŋ álāŋgē bó aá, “Nyébii nén bán bad ábe nyénhēē á mbwōg, bédé á Ndáb-e-Dyōb béyágte' bad.” ²⁶ Dóó mod ambáá a plūse é Ndáb-e-Dyōb ábíde ne ábē bad, boŋ béke békōbē' bembapεε bé nlomag, bɛpεené' bó. Boŋ pɛn bɛnkɛnkóbénné bó ewanŋe áyāle bɛbáá'áá bán bad ábe bɛmbē áhed bɛlūm bó meláá.

27 Bɛnsɔ̄lɛn bó á ndáb-te, bétíí bó á'sō é' mbwóg. Hê dɔɔ prise ambáámbáa ábóótédé bó akáad, álánǵé bó nɛn aá,
 28 “Sɛnsím nyé etúu áte nɛn bán nyéēkɛɛné' ayáǵe áde anɛn mod á'sō ámpɛ. Bɔɔb-pɔɔ, Nyénɔne' chɔm-ɛɛ nyébɛlé. Nyébɛlé moosyáál á Jerusalem awógé ádɛn ayáǵe. Nyéhede-'ɛ kwééd echê abán áwɛd nló.” 29 Héɛ Petro ne ábíníí bembapɛɛ bé nlómag bétimtanné bó bán “Dyɔb dɔɔ sɛtánǵéné awóǵɛn, saké baányon. 30 Ade nyémáá Yesue abome á awɔǵ, nyêwúú-'ɛ mɔ, Dyɔb áde ábɛd betaa, dɛmpuúd mɔ. 31 Dyɔb dɛnchāǵɛd mɔ, ábānɛ-'ɛ mɔ á ekáá é mbáá néɛ Nlyáǵed ne Nsoode. Ambɛl nê ábɛl bon álúmed bad bé Israel nzii eche bɛchenɛɛ ádab abé dé mbéb bon Dyɔb álagsɛn bó. 32 Sébɛn sɛnyínné nímɛn mekan d̄id. Edáádɛn éche Esáá chɔmpɛ ébide' mbón. Chó-'aá édé ndɛ echê Dyɔb ábagɛé bad ábe bɛwógne mɔ.”

Elébé eche Gamalielɛ

33 Ade mbwóg eche endyɛé ásɛ éwógé nê, bɛnliŋ bwâmbwam kááɛn bɛhɛdɛ-'ɛ bán bɛwúu bembapɛɛ bé nlómag. 34 Bon mod a mbwóg nhóg áfintê echáb, awɛ bɛchágé'áá bán Gamalielɛ antyéém ámɛn. Anɛn mod abédɛɛ Farisia, abé-'ɛ meléede a mbéndé awɛ bad bɛsyāál bɛbágé'áá edúbé bwâmbwam. Anhób aá bɛsébe bɛbíden ábê bembapɛɛ bé nlómag á ebwóg. 35 Dɔɔ álánǵɛé bad bé mbwóg aá, “A-baányan bé Israel, nyétêd pónde ne chɔm-ɛɛ nyéhɛdɛé ábɛn bad abɛl. 36 Eɛchābɛɛ áte áde mod awɛ bɛchágé'áá bán Tiodase ábídáá dúu, ákumé' ekáá á t̄al aá módɛ mod. Bad ábe bɛnh̄id mɔ ámb̄id bɛbédé dyam mbwókɛl éniin. Bon kááɛn ne á asóg bɛnwū mɔ, ábê bad-te bɛpántéd áte, échê epepé chɔ-'ɛ ébɔɔ. 37 Amb̄id e pónde, mod awe bɛchágé'áá bán Judase mod a Galilia mɔmpɛ ámb̄id á pónde e tónǵé. Ambɛl ndun e mod enhíd mɔmpɛ bon kááɛne á asóg bɛnwū mɔ, ábê bad-te bɛpántéd áte. 38 Bɔɔb-pɔɔ, áyāle ádɛn dyam, nlánǵe nyé nɛn mɛé nyétede ábɛn bad békag, nyéébɛlɛ bó dyam. Áyāle nzé édé nɛn bán nímɛn ntii ké'ɛ ádɛn dyam áhúú ne moonyon, né dɛn dɛkwɛ. 39 Bon nzé édé bán áhúú ne Dyɔb, né nyéehɛnlé bó dyam abɛl, né kááɛne á asóg nyéɛnyɛn bán Dyɔb dɔɔ nyétāŋganné.”

Bad bé mbwóg bɛnkɔb elébé éche Gamalielɛ 40 Héɛ bɛchɛnlé bembapɛɛ bé nlómag bán bɛsɔ̄l á ndáb. Bɛnkūdɛ bó, bɛsím-mɛ bó etúu áte bán bɛehɛdɛé awóg ámpɛ néɛ bɛtúbɛé d̄ɛn áde Yesue. Dɔɔ bɛtédte bó bán békag. 41 Bembapɛɛ bé nlómag bɛnysáá á'sō é' mbwóg. Bɛmbɛ menyɛnǵe ányɛn nɛn Dyɔb ányiné aá bɛkwógnédé ákud akwáké á d̄ɛn áde Yesue. 42 Epun ne epun-té bɛkágé'áá á ndáb e Dyɔb ne á ndáb é bad, bɛyāgtɛ bad, bɛkale-'ɛ nkalan nímɛ Yesue, Ane-awɛ-Bɛwógte.

6

Mwembé mépwédé bad saámbé áwónge

¹ Bɔɔb-pɔɔ, ngáne mesonǵé mé bad ábe bédúbpé méchǵké'áá acháge ne acháge, nswanɽen mémbid áfinté e bad bé Israel ábe béhóbé'áá ehóǵ é Grikia ne ábe béhóbé'áá ehóǵ é dyad. Bad ábe béhóbé'áá ehóǵ é Grikia béhóbé'áá bán ábāb bekúd béekudéé akab á mǵné áde békábpáá bekúd epun-téé. ² Héé bembapɛɛ bé nlómag dyóm ne bébe béladeé bad ábe bédúbpé bésyā́l áte bonj bélāngē bó bán, “Eeboo'é nén bán sétede akal dé eyale é Dyǔb ábel bonj séhíde nkabted ní mǵné ámbid. ³ Né-ɔɔ, a-baányan nyépwed bad saámbé áfinté echên, ábe béwóó edúbé, ábe Edǵáðǵan éche Esáá élyǵgté, bébii-'ε akan, ábel nén sébane nímén ntíi áwab mekáá. ⁴ Ene pónde séēbē eched yǵl esyā́l ákáne ne ákal nkalan ní bwām.” ⁵ Moosyā́l anwóg menyinǵe ne dyam áde bembapɛɛ bé nlómag bénhǵbpē. Né-ɔɔ, bémwǵd Stefanuse. Abédéé mod awē andúbé bwāmbwam. Edǵáðǵan éche Esáá-'ε élyǵgté mó. Bémwǵd kǵǵne Filibe, Prokorose, Nikanɔɔ, Timǵne, Pamenase ne Nikolause. Nikolause abédéé mod awē ámbid á dyad á Antyǵg, eebédéé mod a Israel bonj antimén adúbe á bad bé Israel. ⁶ Bémpeén ábén bad á'sō wée bembapɛɛ bé nlómag. Bembapɛɛ bé nlómag bénkānnēd bó bébán-ne bó mekáá á nló. ⁷ Né-ɔɔ, eyale e Dyǔb émbē ékanlád mbwóg áte esyā́l ékǵg á'sō. Mesonǵé mé bad ábe béndúbē á Jerusalem méchǵké'áá acháge ne acháge. Ekud é beprise chǵmpē émbootéd nkalan ní bwām ahíd.

Békóbe Stefanuse

⁸ Bɔɔb-pɔɔ Stefanuse abédé-éé mod awē ádē alongé álúmté'áá nsimé ní Dyǔb bwāmbwam. Awón ngíne ábel ndale é mekan é menyáké áfinté e bad. ⁹ Bonj baahóg bémbootéd mó apɽnten. Abē bad bébédéé bad ábe bémbid á echoǵ é bad éche émmenɽén ake á ndáb e mekáne eche béchǵgé'áá bán ndáb e mekáne e betān ábe bénkēmbé betān ámpē. Abé bad bébédé bad bé Israel ábe bémbid á myad mé Sirine ne Alesandria. Bóǵbe bad bé Israel bémpee ábe bémbid á mbwóg e Silisia ne e Esia, bémbootéd aswanɽen ne Stefanuse. ¹⁰ Bonj Edǵáðǵan éche Esáá émbē mó nyaa e debyéé eche nzé anhóǵ dyam, béehéle'áá dǵ apɽle. ¹¹ Né-ɔɔ bénsǵl baahóg áte bán béhǵb nén bán “Séwógé née Stefanuse ásyā́'é Mosee, ásyā́-'ε Dyǔb.” ¹² Né-'áá bémbenlé bonj békón bad bé dyad, békón bad bémháá bé dyad ne bemeléde bé mbéndé. Héé békóbe Stefanuse bonj békeené mó á'sō é' bad bé mbwóg. ¹³ Hé-'áá bépééné bad ábid mó mbón é metóm. Abē bad bénhǵb nén bán, “Anén mod ahóbe' mekan mé mbéb pónde ésyā́l tǵngene Ndáb-e-Dyǔb echē esáá ne tǵngene mbéndé eche Dyǔb ábágé

syánē. ¹⁴ Sêwógé nées áhóbéé aá ane Yesue, mod a Nazaret, ápāŋ Ndáb-e-Dyöb áhəŋlén-ne e'lem ábe Moséé ályágnédé syánē.” ¹⁵ Bad bésyāāl ábē bēbédé á ndáb e mbom bēnsūm mīd wéé Stefanuse. Bényīn nées e'só é'penéé mó nées e'só é' ángel.

7

Stefanusé abēnlédé myanǵó

mí bad bé Israel ákáá

¹ Prisé ambáámbáa ansédéd Stefanuse aáken, “Mmén mekan mésyāāl nīme ábén bad bēhóbé we áyāl, méde mbáleye?” ² Dóó Stefanuse ábóótédé bad bé káánsel póle akale. Anhób aá, “A-baányan ne besáá ábēm, nyélām metúu. Dyöb dé ehúmé dēmpīí echéd sáŋ Abrahame áde ábédé á mbwóg e Mesopotemia, adēhób aá mókag adyēé á dyad á Haran. ³ Dyöb dénlāá mó aá ‘Tédé echon túmbé, étede-’é ádōŋ alon ékag á ndōob eche mēlūmēdtē we.’ ⁴ Né-óó, Abrahame antédé ndōob e Kaldeya áhye ádyē á dyad á Haran. Ambīd e kwééd eche Abrahame sáá, Dyöb dēmbēl Abrahame áke ádyē á ndōob eche nyédíí áhed nēn bōob. ⁵ Ene pónde Dyöb dénkēmbaá Abrahame ké abēn á ndōob eche ándāāsēnnē mó. Bon pen Dyöb dēnhób nēn aá ene ndōob ēsuunéd bó nīme mbyaa. Pónde eche Dyöb dénlāá-’é Abrahame nē, eenkēnwáléé mwān ké nhóg. ⁶ Dyöb dénlāá mó nēn aá, ‘Mmōŋ mbyaa mébē beken á alon á bad bēmpēe. Awed-taá bēbēé betāŋ, békūd-te metuné etūn é pónde éche édé dyam mbwókel é mwē éniin. ⁷ Bon mēkōgsēn áde alon á bad áde bēbēnléé nées betāŋ. Ambīd enē, nīmōŋ mbyaa mébīd á alon-tē wē, bétim áyāl e ádén abwóg á hōm, békānnē á dīn ádēm áhed.’ ⁸ Héé Dyöb ábélé bon Abrahame ápē á nchemten ne mó tǵŋene ngáne bēyagéé bad, nēŋgáne e'chemléd bé melé nīme Dyöb ámwédé ne ábē bad. Né-óó, Abrahame an'yǵg awe mwān Aisige ámbīd e e'pun saámbé áde béchyáá mó. Aisige mó-’é an'yǵg awe mwān Jakóbe, Jakóbe mó-’é áyāg ábe bān dyōm ne bēbe ábe bédé ábēd betaa.

⁹ “Ábē betaa bēnwōōn mwānyan nhóg, Josebe kónjí á nlém-tē. Né-óó, bēnsōm mó nēŋgáne ntāŋ. Bad ábe bēnsōmmē mó áwāb, bēnkēén mó á alon á Egipto. Bon Dyöb démbē mó ámbīd, ¹⁰ ábēl-le atóm metake mésyāāl áte. Dyöb dēmbēl Farao kēŋ e Egipto anwógén Josebe menyīŋge ábē-’é Josebe debyéé, áde ápédé áwe á'sō. Nēn dēmbēl Farao ambē Josebe atii á ngómenaa ámīn e alon ne ámīn e ábē bwēm é'syāāl. ¹¹ Ambīd enē, nzaa e ngīne empē á alon á Egipto ne á alon á Kanahan. Ene nzaa empēén metake mé ngīne, ábēd betaa bēnkēnwōŋ-’aá ndyééd eche bēdyáǵkē. ¹² Né-óó, áde Jakóbe áwógé bān ndyééd edé á Egipto, anlóm ábe bān áwed. Nédé

ábēd betaa. Nê dɔɔ ábédé bó ngen e'só áke áwed. ¹³ Ade bãn ábe Jakɔbe békíí á Egipto ngen éche élónténé ébe, Josebe ampalé yǎl áte wée baányan. Hê dɔɔ Farao ásonjténé tǎngene túmbé echê Josebe. ¹⁴ Né-ɔɔ, Josebe anlyágtén baányan aá béláa sáá Jakɔbe, áhyag ne eche túmbé esyǎál á Egipto. Bó moosyǎál bébédé móom mé mod saámbé ne betáan. ¹⁵ Dɔɔ Jakɔbe bó moosyǎál békíí á Egipto. Áwed-taá mó ne ábe bãn, betaa ábe syánē bēndyε'ε kóǎη béwε-'ε. ¹⁶ Ambíd e nê, bēntēd bó ndim bésūēn ámbíd á dyad á Shekem, béliímé mó áwed á ndɔɔb echê Abrahamε ánchanénné mɔné wée bãn bé túmbé e Hamɔ.

¹⁷ “Ade pónDé ékwógé ape echê Dyɔb délōnēdtē dyam áde ánlā'ε Abrahamε aá mɔɔbēl, mesonjé míme ábēd bad ábe bébédé á Egipto mēmmād acháge bwámbwam. ¹⁸ Kóǎηne á asóg, kǎη empée echê enkēmbíí myanjó míme Josebe, empě á nkamlēn. ¹⁹ Anwónη akwáb tǎngene ábēd betaa átagtē-'ε bó. Ankǎη bētēdē ábab bãn á ebwóg, ábel bonj béwē. ²⁰ Mmē mesú dɔɔ béchyáá Mosεε. Abédée mwǎn awē ambōη bwámbwam. Bēntǔgēn mó á ndáb wée sáá á etūn é ngon éláán. ²¹ Ambíd enê dɔɔ bētēdté mó á ebwóg-te. Héε mwǎn a mmwáád awē Farao ádíbté mó, átēdē mó ngáne awē mwǎn, átagné-'ε mó kóǎη ákwogé'. ²² Bén'yǎgēd Mosεε debyée á bad bé Egipto ásyǎál kóǎη abé ndale e mod á nhóbtéd ne á mbeltéd.

²³ “Ade Mosεε ápédé móom mé mwě méniiin, mewēmten mēmpíí mó áke dényīn baányanj bé Israel. ²⁴ Antán ngáne mod a Egipto átagtēé mwǎnyanj nhóg. Dɔɔ ákíí áhed átimten. Anwónjén mó áwúé-'ε ane mod a Egipto. ²⁵ Mosεε anwémten aá ábē bad béchem nēn bán Dyɔb áhede mó abenled áhúd bó á mekáá mé bad bé Egipto, bonj bēnkēnyínné nê. ²⁶ Epun éche ébádténé, antán ábē bad bé Israel bébe bēn ne bēn béwane'. Anhēd nzii eche áyālēé bó ákóm nšan. Dɔɔ álǎngεé bó aá, 'Eesaá mbále bán baányanj bó nyédíí-yε? Chán-nō nyé mod-té áhedeé waáb alógēn?' ²⁷ Bonj ane mod awē ahedé'áá waáb alógēn nê, antínéd Mosεε á nkǎg ásedté mó aáken, 'Nzé-módé abagé kunze aá ékamlan ne ákáad sé? ²⁸ Ehede mēmpē awúu ngáne éwúú mod a Egipto chǎn-ε?' ²⁹ Awóg áde Mosεε áwógé nê, ansǔb ákē á mbwóg e bad bé Midian. Áwed-taá ádyée kóǎη bonj áchyáá ábe bãn bé baachóm bébe.

³⁰ “Ambíd e móom mé mwě méniiin dɔɔ ángel épíídé Mosεε á ehyánge. Empíí mó a muú-te, míme ménkōbēn mwǎ bwel. Nēn ábédé benben ne mbɔɔd e Sinai. ³¹ Ade Mosεε ányíne ádén akan, menyáké ménkōb mó. Ansíde benben aá móton anon bwám, dɔɔ áwógé ehób éche Sǎngwée nēn aá, ³² 'Mée ndé Dyɔb áde ábōη betaa, Dyɔb áde Abrahamε, Aisige ne Jakɔbe bēbēnlé'áá.' Ne mbwóg ní ngíne Mosεε enkēnchu'ε

anɔn áhed. ³³ Hée Sánḡwéeé álânḡeé mó aá ‘Húd metámbé á mekuu áyāle abwóg á hõm áde étyéémé nén ádíi hõm áde ásáá. ³⁴ Nnyíne ngáne ábēm bad ábe bédé á alon á Egipto békudéé metake bwāmbwam. Nwógé ngáne bēwennadté dɔɔ nhyédé bó awõnḡen. Bɔɔb-pɔɔ hyäg, mēlõm wε á Egipto.’ ³⁵ Anén Moseε móɔ bad bé Israel bēmbāḡē á yāl bon bésēdté mó bánken, ‘Nzé-módé abagé wε kunze ákamlɛn ne ákáad sé?’ Mó-’aá Dyõb dénlõmmē ákamlɛn ne áson ábē bad. Nén dēmbenléd áde ángel êmpíí’é mó áde bwel bēnkõbpē muú. ³⁶ Moseε awed móɔ ambídén bad bé Israel á Egipto. Ambël ne e’chemléd áwed ne á Eyake é edíb é nkwe. Ambël-le menyáké ne e’chemléd áde bēbédé á ehyāḡe á etún é móom mé mwě méniin. ³⁷ Anén Moseε móɔ anláá bad bé Israel aá, ‘Dyõb délõmē nyé nkal é’daádəḡ awě ábíd áfinté echên melemlen nēḡgáne álómé me.’ ³⁸ Melemlen mé Moseε móɔbédé nlatén ne ábēd bad á ehyāḡe. Abédé áwed ne ábēd betaa áde ángel eche Dyõb dénlõmēnnē nlébtéd á Mbɔɔd e Sinai énhõbpē áwāb. Mmén nlébtéd níme Moseε ánkudté wée ángel móɔ syánē dédíi déhídeé.

³⁹ “Ábēd betaa bēnkēnwógénné Moseε, bon bēmbāḡ mó á yāl, bétimé bēwēmtān átim ambíd á Egipto. ⁴⁰ Ade Moseε ályágé adé á mbɔɔd e Sinai dɔɔ bad bé Israel bēlāḡeé mwānyan Arɔne bán, ‘Bélé sé bwēm ábe bēbē nēḡgáne myõb ábe bēlyāḡēd sé áyāle séebíí’é dyam áde ábēnlédé ne Moseε awě ambídéd sé á Egipto.’ ⁴¹ Hée bēbélé chõm éche éwāḡné mwān a nyag bon bēbootéd e’lém awúu ábe chõ mendε. Bēmbel káəḡne ngande, áwóg menyīḡe ne chõm éche bēbēnlé nímad mekáá. ⁴² Dɔɔ Dyõb ákúnnédé bó mbíd bon áchenné’ bó ákānned ngume éche édé ámín. Ebēnlédé ngáne étēnlédé á kálag e bekal bé’daádəḡ nén bán,

‘A-bad bé Israel, áde nyémbēē á ehyāḡe á etún é móom mé mwé méniin saké meé nyékwénlé’áá káa nyétúmmé’áá e’lém ábe mendε. ⁴³ Téndε echē dyõb áde bēchəḡeé bán Molék móɔ nyémpēm̄.

Edídingε-’ε éche tintine a dyõb áde bēchəḡeé bán Refan chõɔ nyéhyómnaá.

Mmén myõb móɔ nyébēnlé mekáá bon nyébwōḡkē mebóbõḡ. Né-ɔɔ, mēbēn nyé, nlóm nyé hõm áde áchābnédé tómaa alon á Babilõn.’ ”

⁴⁴ Stefanuse ambé abád ámpē aá, “Ade ábēd betaa bēbédé á ehyāḡe bēnwõḡ Ebem é Dyõb échē élúmte nén bán Dyõb áde ne bó. Bēnlõḡ chõ nyaa echē Dyõb dénlāā’é Moseε aá álõḡ chõ. Nsáaned níme Dyõb délūmēdtē Moseε móɔ ánhídtē. ⁴⁵ Ambíd e pónde ábēd betaa bēnkõb ene tēndε á mekáá níme ábab besáá. Bēnwālē chõ áyāl áde bóɔbe Josua békõbné melon

ndɔɔb echē Dyōb dēnnanéé bó bad áte. Ene tēnde embé ebé áhed káǎne á pónde eché Dabidē. ⁴⁶ Nsimé ní Dyōb ríhídé'áá Dabidē. Né-ɔ́, ancháj Dyōb aá ábe mó kunze mólōo Dyōb áde Jakɔbe ábénlé'áá ndáb. ⁴⁷ Bon Solomonē, Dabidē mwán, mós antím Dyōb ene ndáb alóo. ⁴⁸ Bon kénê Dyōb á Ngum éedyē'é á ndáb eché baányonj bélónné mekáá. Edé nén ngáne nkal é'dáádəŋ nhóg ahóbé aá Dyōb áhóbé aá,

⁴⁹ 'Nkonj mímín mós níde ádēm atii dé nkamlen, nkōŋsé-'ε níbé wée níbannéé mekuu.

Nyaa e ndáb ehéé nyéhele-se nyélóo me?

Ké'ε héé mékōmmēé áte?

⁵⁰ Mmēn meémaa'é ábén bwēm abel-ε?' "

⁵¹ Stefanuse ambád ahób aá, "Nyédii bad ábe béwúú nló áte. Nyélelé nlém á abum. Nyékólé metúu áyāl e eyale é Dyōb. Nyédii melemlen nēngáne ábēn betaa, nyétāngan Edáádəŋ éche Esáá. ⁵² Nkal é'dáádəŋ ké nhóg alyəgé áse awē enkēnkūd metake á mekáá míme áben betaa-yε? Bénwūú mészēze mé Dyōb mésyāal míme se' bɔ́d mēmbēl ehāngé áyāl e epe éche Ane awē abele mekan míme métāngéné. Nyé-'ε bɔɔb nyésómé mó, nyēwúú-'ε mó. ⁵³ Nyé bēn-naá nyékudé mbéndé éche Dyōb álómé mbwiined ne éche ángel bonj kénê nyéehídéé chó."

Bélúmé Stefanuse meláá

⁵⁴ Ade bad bé mbwóg béwógé mekan míme Stefanuse áhóbé, bēnlīj bwámbwam káǎn yāl ésōgē bó áte. ⁵⁵ Stefanuse-'ε Edáádəŋ éche Esáá énlōn mó áte. Néε ánóné ámín ányīnē' ehúmé é Dyōb, ányīnē' Yesue ngáne átyéémé Dyōb á ekáá émbáá. ⁵⁶ Dɔ́o áhóbéé aá, "Nyénəne', nnyīne' néε dyōb ánédnédé, Mwán-a-Moonyonj átyéémé Dyōb é ekáá émbáá."

⁵⁷ Héε bad bé mbwóg béhéde esaád é ngine békútén-ne metúu ne mekáá bonj bó moosyāal bēbōnlād mó. ⁵⁸ Bēndol mó bésyāñéd mó á dyad-tē, bébootéd mó meláá alúm. Bad ábe bentyēēm mbónj ákógsen Stefanuse bēnhūd mímāb nkob áyāl béke bēbānē á'sō-te wée kódemod póg bán Sɔ́le ánəne bó. *

⁵⁹ Ade bélúméé Stefanuse meláá nē, ankáné aá, "A-Sāŋgú Yesu, mmōŋj kōb échēm edáádəŋ." ⁶⁰ Dɔ́o ábwógé mebóbónj bonj ákātē ehób ámín aá, "A-Sāŋ, lagsén bó mímén mbéb míme bēbeleé." Amaá-aá ahób nē, awé-'ε.

8

¹ Sɔ́le abédé ásē ákwentén-ne aá béwúú Stefanuse.

Metuné mébéle Ebese épəŋtédé áte

Eché epun chēn mwembé mé Jerusalem mēmbbootéd metake mé ngine akud á mekáá mé bad bé Israel. Bad

* **7:58** Atínté e bad bé Israel émbē nén bán ábe bēbídé mbónj bán mod abelé awusé bós bēbágé'áá bad bé'só alúm mó meláá.

ábe bédúbpé bésyāāl bémpan̄téd áte á mbwóg e Judeya né e Samaria ésyāāl. Bon bembapεε bé nlomag bēnpεn-ée bēnlyǎg. ² Nguse é bad ábe bēmbané nímab nlém rísyāāl ábele Dyöb bēnlímē Stefanuse. Béchyεε', bélebé-'ε mó. ³ Bon Soolε mó-'ε ahédáá mwembé abóded. Ahúé'áá enén ndáb átimé eníní, ábīdtē bó á ebwóg, bebaád ne baachóm, ahág-ke bó á mbwóg.

Filibε akalé nkalan ní bwám á Samaria

⁴ Bad ábe bédúbpé bémpan̄téd áte, békag békale nkalan ní bwám. ⁵ Filibε mó ankě á dyad ambáá á mbwóg e Samaria ákanlé bad t̄ngene Ane-awě-Béwógté. ⁶ Ade ndun e mod éwógé mam níme Filibε áhóbéé bényín-ne e'chemléd bé menyáké ábe ábélé, bēntōn metúu atále áte áwóg dyam áde áhóbéé. ⁷ Filibε amběl e'dáádəŋ bé mbéb é'syāngé'áá ekud é bad áte ne e'saad é' ngine, ekud é bad-te ábe yāl énwēε eped ne ábe bésyágté'áá bēndyεé bwám. ⁸ Nén dēmběl bad bésyāāl á dyad-tē wē béwóg menyinje bwámbwam.

⁹ Bəəb-pəə, mod nhóg abédé áde dyad áte bán Simone, akumé'áá ngan eche ekómté'áá bad bé Samaria yāl áte bwámbwam. Akumé'áá ekáá á t̄l aá modmod eépedéé mó. ¹⁰ Bad bésyāāl á dyad, ndəle é bad ne bekwěkwě bé bad bēmbané nlém áwē, béhōbē-'ε bán, "Anén mod adii ngume e Dyöb eché béchágéé bán, Ngum embáá." ¹¹ Bēmbané nlém áwē áyāle á etún é pónde ankōŋ bad yāl akómed áte ne eché ngan eché ákumé'áá. ¹² Bon áde bédúbpé nkalan níme Filibε ánkaleé bó t̄ngene nkalan ní bwám mé nkamlen ní Dyöb ne t̄ngene Yesu Krístəə, bēnkūd edusen, bebaád ne baachóm. ¹³ Simone mwēn ámpē andúbé, ákūd-te edusen. Ambootéd Filibε ahíd kéhéé áde akágé'áá. Yāl enkóm mó áte áde ányiné mbeltéd mmé menyáké níme Filibε ábélé'áá.

¹⁴ Bembapεε bé nlomag bēnwōg á Jerusalem bán bad bé Samaria békóbe eyale é Dyöb, hée bélómé Petro bó Jone áwed. ¹⁵ Ade bépédé áwed bēnkānnēd bad ábe bédúbpé nén bán békud Edəádəŋ eche Esáá. ¹⁶ Bēnkānnēd bó áyāle bēnkēmpaá Edəádəŋ eche Esáá akud. Bēndusén bó dās á d̄in áde Sāngú Yesuε. ¹⁷ Dóo Petro bó Jone bēbáné bó mekáá á nló bó-'ε békudé' Edəádəŋ eche Esáá. ¹⁸ Ade Simone ányiné aá nzé bembapεε bé nlomag bēbáné mod ekáá á nló akude' Edəádəŋ eche Esáá, ambíded mōné ábe Petro bó Jon, ¹⁹ áhōbē aá, "Nyébag mémpē enén ngine ábel bon kenzéé awě mbáné ekáá á nló akud Edəádəŋ eche Esáá." ²⁰ Petro antimtén mó aá, "Nzé ewémténé wéé móhele-se móchānēn nde e Dyöb mōné, nyāábe nímōŋ mōné nyékag á dū-á-muú. ²¹ Weewóó'ε akab ké ahóg áyāl e nímēd nsōn áyāle nímōŋ nlém mééboo'ε áte á'sō é' Dyöb. ²² Kunnéd-te mbíd étimēn Dyöb, áyāle nímén mewēmtēn mé mbéb níme éwóó áte, ékáne' wéé Sāngwéé álagšen wε áyāle

awêmtɛn áde éwémténé enén ndín e akan. ²³ Mmaá anyín nén meé, kán emaá wɛ akób áte, mbéb-pe ríhédé wɛ á mehanǵéte.” ²⁴ Héé Simɔne álǵngéé Petro bó Jɔn aá, “Són, nyékánned me wée Sǵngwéé, ábel bon rímén mésyā́l míme nyéhóbé ké ahóg déebɛnlád ne me.”

²⁵ Ade Petro bó Jɔn bémáá mam mésyā́l ahób tǵngene Yesue, bémād-te nkalan míme Sǵngwéé akal, bɛntím ámbíd á Jerusalem. A nzii á esú békálé’áá nkalan ní bwám míme Yesue á myad mé mbwóg e Samaria hiin.

Filibɛ bó mod e alon dé Etoopia

²⁶ Mmíní mbwɛ ángɛl e Sǵngú enláá Filibɛ aá, “Ladé yǎl, ékag á ped e mbəɲ wée nzii eché ebíde á Jerusalem áke á Gaza étóméé” Béebɛnládté enén nzii ámpɛ. ²⁷ Filibɛ abɔɲséné’áá ákǵg-ke. Héé ábomné soɲ e mod á nzii ngáne á súé’é áwɛ alon. Anén mod abédéɛ ndəle e mod awě akamlánnáá, ánné’é ngáb eche Kandɛɛ, mmwaád awe akamlánnáá alon dé Etoopia. Ane mod ankě á Jerusalem. ²⁸ A ehúu ámbíd éché, andyéé á ebambam. Ngáne ákágé’áá, áláá’áá kálag eché nkal é’daádəɲ Yesayaa. ²⁹ Héé Edáádəɲ éche Esáá élanǵéé Filibɛ aá, “Kǵg á ebambam hê, ébê ch́ benben.” ³⁰ Filibɛ annyǵéd áhed, d́o áwógé ngáne ane mod áláá’é kálag e nkal é’daádəɲ Yesayaa. D́o ásedteé mó aáken “Esóɲtan chǔm éche éláa’é-yɛ?” ³¹ Ane mod antimén mó aá “Chán mémwéé asóɲten áde mod éétǵnledéé me áte?” Né-óó, anchélé Filibɛ aá ácháge á ebambam, bóm̄ bédyɛ́ áhed. ³² Epɛd éche ane mod ákóó’áá aláɲ ébédéɛ nén,

“Abédéɛ nǵngáne rídyɔɲ ní mbód míme békagké awúu, ambé’-e ngáne mwǵn a rídyɔɲ ní mbód awě bésɛléɛ nyon bon eéchyɛ́’
enkénhóbpe dyamdyam.

³³ “Bɛnsudéd mó edúbé, békóɓɛn-ne mó kunze. Nzé-módé átuɓ míme nchyáátén d́n áde édíí bán bɛnhúd mó ámín á nkǔɲsé.”

³⁴ Ane mod ansédéd Filibɛ aáken, “Nzé-módé ane nkal é’daádəɲ áhóbéé, eche yǎl chǛne ké’ɛ mod ampée?” ³⁵ Héé Filibɛ álǵngéé mó nkalan ní bwám míme Yesue, átǵnlád mó mekan áte, mbooted ne échén epɛd. ³⁶ Ade békagké nê, bɛmpǵ hǔm áde mendíb médíí. Héé ane mod áhóbéé aá, “Mendíb móó mén. Weédūsānnē me ngen póg-ɛ?”* ³⁸ Ane mod anhób aá bétii ebambam. D́o bó Filibɛ bésúdé áse bésól á mendíb-te bon Filibɛ ádusán mó. ³⁹ Bébídé’-aá á mendíb-te bídén, Edáádəɲ é Sǵngú ékɛ́ɛn-ne Filibɛ. Ane mod eenyíne’áá mó ámpɛ bon

* **8:36** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 37: Filibɛ anláá mó aá, “Nhele rídusɛn wɛ, nzése edúbpɛ Yesue ne nlém nhóg.” Ane mod ankwentén aá, “Ndúbpɛ nén meé Yesu Krístæ adii Mwǵn a Dyób.”

ambé ákǎg, alón-ne ne menyɛŋge. ⁴⁰ Filibɛ annyín yǎl á dyad á Azotus ábooted-te akɛ dyad ne dyad té, ákalé' nkalanj ní bwâm, kǎánj ápe á dyad á Kaisaria.

9

Sɔɔle atimé Yesue adúbe (Mbɛl 22.6-16; 26.12-18)

¹ Bɔɔb-pɔɔ Sɔɔle ambé ákímé' áwúu bembapɛɛ ábe Sǎŋgwéé. Ankě wéɛ prisɛ ambáámbáa, ² aláá mó aá átel kálag échɛ ábɛɛ belyáged bé ndáb é mekáne é Damaskɔs, ábel nén áwôŋ kunze echɛ nzé anyíne bad ké béhéé ábe béhíde' nzii e Yesue áwed, áhanj bó, ken bebaád-'ɛ ké'ɛ baachóm, akób bó, ákɛɛn bó á Jerusalem. ³ Dɔɔ Sɔɔle áhídté bonj ákag. A nzii e Damaskɔs wê, áde ádíí benben ne dyad, emwɛdmwɛd émbíð ádyōb, épen mó yǎl esyǎál. ⁴ Anhún á ndɔɔb. Dɔɔ áwógé ehób élanjgɛ mó aá, “A-Sɔɔl, á-Sɔɔl, cheé ékáá bonj étagté mɛ?” ⁵ Sɔɔle ansɛdéd aáken, “A-Sǎŋ, nzé-módé ne?” Dɔɔ échɛ ehób étimtanné mó aá, “Mɛ-ɛé ndé Yesue awě étagtɛé. ⁶ Bɔɔb-pɔɔ, hidé ásɛ, ékag á dyad-tê, áhed dɔɔ bɛlǎá-'é wɛ chǔm éche étánjgɛné abel.” ⁷ Bad ábe bɔɔbe Sɔɔle bɛnwōŋ bɛntyéem, dyam déeboo bó ahób. Bɛnwōg ehób bonj bɛnkɛnyínné mod awě ahóbe'. ⁸ Sɔɔle anhidé ásɛ, ánɛdɛ míð áte, bonj eenyíne'aá ekíde. Né-ɔɔ, bɛnchǎá mó é ekáá, békɛɛn mó á dyad-tê á Damaskɔs. ⁹ Andyɛé e'pun é'láán áde eenyíneé ekíde. Ene pónde esyǎál-le eemwédeé, eedyéde-'áa chǔmchǔm.

¹⁰ A Damaskɔs mod abédé awě andúbé Yesue, béchágé'áá mó bán, Ananiase. Annyín ndóg. A ndóg-te wê, Sǎŋgú Yesue anchǎg mó aá, “A-Ananias.” Ananiase ankwentén aá “Mɛ nén, a-Sǎŋ.” ¹¹ Dɔɔ Sǎŋgwéé álánjgɛé mó aá, “Bonjɛn, éke á nkonj ní nzii níme béchǎgɛé bán Ntyéémé. Wɛpě á ndáb wéɛ Judase. Nzé epedé áhed, ésedéd mod awě abídé á dyad á Taus, béchǎge mó bán Sɔɔle. Adé áhed bɔɔb akáanne', ¹² anyíne-'ɛ ndóg. A ndóg-te wê, anyíne mod awě béchǎgɛé bán Ananiase, abáné mó mekáá á nló ábel bonj anyínen ampɛ.” ¹³ Ananiase antimtén mó aá “A-Sǎŋ, nkénwōg ane mod dúu bwámbwam ne nhel ní mekan níme ákébenlé ábōŋ bad áyǎl á Jerusalem. ¹⁴ Apedé-'ɛ á Damaskɔs hén ne ngíne echɛ beprisɛ bémbáá bébágé mó ákób bad bésyǎál ábe békáanne' á dǐn ádōŋ.” ¹⁵ Bonj Sǎŋgwéé anláá Ananiase aá, “Kǎg, áyǎle nén mpwɛdé anén mod ábele mɛ. Mó ábɛl bad ábe béesɛ bad bé Israel, échab kǎŋ é bad, ne bad bé Israel bɛbíí mɛ. ¹⁶ Mmɛn mélúméd-te mó metake níme ákudté áyǎl echɛm.” ¹⁷ Né-ɔɔ, Ananiase ankě, asól a ndáb echɛ Sɔɔle ámbɛɛ áte, abán mó mekáá á nló, álánjgɛ mó aá, “A-mwánned Sɔɔl, Sǎŋgwéé mó alómé mɛ, nédɛ, Yesue mwɛn awě ampíí wɛ á pónde eche éhyagké wɛn. Alómé mɛ

áwōḡ ἄβελ nén ényínen ámpē élōn-ne ne Edáádāḡ éche Esáá.”
 18 Abwōg-ábwōg bwēm bém̄bīd Sōale á mīd ábe bédé nēḡgáne
 e'kíd é' sūu, ábooted-te anyínen. Héε ápádté ásē boḡ bédusán-
 ne mó. 19 Andyé ndyééd, amaá-'áá ndyééd adyé boḡ yāl étimé
 mó áte.

Sōale akalé eyale é Dyōb á Damaskōs

Sōale andyéé á Damaskōs nguse é e'pun ne bad ábe béndūbē
 Yesue. 20 Ankē á ndáb é mekáne ésebán abépte pónde ákanle
 bad tēḡḡene Yesue, áá mó adé Mwān a Dyōb. 21 Yāl enkóm
 mod téé áte awē anwóg mó póle á nsal. Bésēdté bánken, “Saá
 anén mod mó awúē'áá bad ábe bétúbé'áá dīn áde Yesue á
 Jerusalem-ε? Eesaá mbále nén nzom echē ápééné hén edii
 ákób bó átimen-ne bó ámbīd wéε beprise bém̄báá-ye?” 22 Boḡ
 Sōale ambé akalé' mímē nkalaḡ ákǫḡ á'sō ngíne ngíne. Metote
 níme ámbéé álúmed nén bán Yesue mó adé Ane-awē-Béwógté,
 méntāḡḡēn nyaa echē bad bé Israel ábe bébédé á Damaskōs
 bénkēnwóḡgé dyamdyam ahób.

23 Ambīd e e'pun hīn bad bé Israel bēnladén áte áhǫḡe Sōale
 ngáne bēwūū-'é mó. 24 Boḡ Sōale anwóg ntīi níme bēbélé.
 Bénóné'áá mmwe mé e'ké ní dyad nkuu ne müte ábel bēwúu
 mó. 25 Boḡ nkuu nhóg Sōale ábē bambapeε béntēd mó, bēhé mó
 á elōḡ-tē, bēbídéd mó á epōn é eséd bé e'ké ábe bēnlāḡned dyad,
 boḡ bésūdēd mó ámbīd e ebwóg.

Sōale atimé ámbīd á Jerusalem

26 Sōale ankē á Jerusalem. Ade ápédé áwed, anwanén áá
 móbē ne bad ábe bédúbpé Yesue boḡ ábē bad bēbáá'áá mó
 áyāle bénkēndúbéé bán mómpē adúbpé Yesue. 27 Héε Ban-
 abase áchāḡḡe mó á ekáá boḡ ákεεné mó wéε bambapeε bé
 nlomag. Anchemtéd bó áte ngáne Sōale ányíne Sánḡwéé á
 ndóg-te á nzii ne chōm éche Sánḡwéé álāḡgé mó. Anláá-'ε bó
 ngáne Sōale álāḡgé'áá bad mam tēḡḡene Yesue á Damaskōs
 ésebán abáa' dyamdyam. 28 Né-ōó, Sōale ambé ne bó, ákag
 mebwóg mésyāāl á Jerusalem akalé' nkalaḡ ní bwām á dīn áde
 Sánḡwéé ésebán abáa' dyamdyam. 29 Akānlé'áá káḡḡne bad
 bé Israel ábe bēhóbé'áá ehób é Grikia áswaḡtán-ne ne bó. Dōo
 bēbóótédé nzii ahed áwúu mó. 30 Ade bad ábe bédúbpé Yesue
 bésōḡténé bán bēhede Sōale awúu, béntēd mó bésyōḡnéd mó á
 dyad á Kaisaria boḡ bēlōmē mó á dyad á Tاسus.

31 Né-ōó, ene pónde esyāāl bad ábe béndūbē Yesue á mbwóg
 e Judeya esyāāl, á Galilia ne á Samaria bém̄bē ne nsāḡ, bēwōḡ-
 'ε mbwóg ní Dyōb áte nē ábēl bēwúu áte, Edáádāḡ éche Esáá
 éwōḡḡān-ne bó.

Petro akil a myad mé Lida ne Jopa

³² Petro akagé'áá mbwóg áte esyáál. Ebédé póndé póg eche ákíí bad bé Dyöb ábe bébédé á dyad á Lida alɛled. ³³ Ade ápedé áwed, antán mod awě béchəgɛé bán Aniesɛ. Esón ɛ mekuu énwē mó, átimēn ndáb mwě waam. ³⁴ Petro anláá mó aá, “A-Anies, Yesu Krístəə áđíd wɛ bwâm hén bɔɔb. Pádé ásē énbə ádon ɔnɔn.” Abwōg-ábwōg Aniesɛ ampádé ásē. ³⁵ Ade bad bésyāál ábe bédyɛ́'áá á Lida ne Sharɔn bényíné nɛɛ ane mod ádyɛ́ bwâm, bɛmbootéd Sánjú Yesue adúbe.

³⁶ Mwaád nhóg abédé á dyad á Jopa awě béchágé'áá bán Tabitaa, andúbé Yesue. (Dín á Tabitaa á ehób ɛ Grikia áđii bán Dɔkase nédɛ e'sél.) A alongé áđɛ ásyāál mboŋ mó ne mós ábéláá áwōŋgān-ne betóótókɛ bé bad. ³⁷ Mmê mesú-'ɔ́, ankwě nkole awé-'ɛ. Bɛnwobé mó ndim bétéd mó bébānē á toŋ e ndáb echɛ ebédé ámín. ³⁸ Bɔɔb-pɔ́ɔ dyad á Jopa dénkɛnchabnédté dyad á Lida áyāl. Né-'ɔ́, áde bad ábe bédúbpé Yesue bəwógé bán Petro adé á Lida, bɛnlōm bad bébɛ áwē, ne mechánɡé nén bán, “Són hyǎɡ á mehélé-te.” ³⁹ Né-'ɔ́ Petro amboŋsén, bɔ́ɔbɔ́ békɛ-'ɛ. Ade ápedé áwed, bɛnchāgnɛd mó á toŋ e ndáb eche ebédé ámín. Bekúd bé bebaád bɛnləŋnéd mó, béchyɛ́', bɛlūmtɛ-'ɛ mó mbóté ne nkobe níme Dɔkase ámbaŋnédté bɔ́ áde ábédé á alongé. ⁴⁰ Petro ambídéd bɔ́ moosyáál á ebwóg, akóg mebóbón ąbootéd-te akáne. Dɔ́ akúnné yǎl á ndim boŋ áhóbé aá, “A-Tabita, páde ásē!” Tabitaa andibé mǐd áte. Anyín áde anyíné Petro, ampádé ásē. ⁴¹ Petro ansád ekáá, awóŋɡén ányen mó ásē. Dɔ́ áchénlé bad ábe béndúbé Yesue, ne bekúd bé bebaád ábe bɛmbɛ áhed, boŋ álūmtɛ bɔ́ Tabitaa áde áđíí á alongé. ⁴² Mmɛn nkalaŋ mɛnkanléd á dyad á Jopa áte ásyāál a etún ɛ pónde, ekud ɛ bad édúbé-'ɛ Sánjú Yesue. ⁴³ Petro andyɛ́ á Jopa nguse ɛ e'pun. Andyɛ́ á ndáb e mod awě abelé'áá nsón mé e'kob ɛ' nyam, awě béchágé'áá bán Simɔnɛ.

10

Petro akii wée mod awě eesɛ mod a Israel

¹ Mod a Roma nhóg abédé á dyad a Kaisaria bán Kɔneliɔsɛ. Akámlánnáá echoŋ ɛ mbwókɛl e sánze échɛ béchágé'áá bán, “Echoŋ ɛ mbwókɛl e sánze ɛ Italia.” ² Kɔneliɔsɛ abédé mod awě ahídé'áá mekan mé Dyöb ámbíd. Mwɛn ne eche ndáb esyáál bébénlé'áá Dyöb. Ansálé ekáá áte, áwōŋgān betóótókɛ bé bad bé Israel, ákānnɛ-'ɛ pónde ésyāál. ³ Ebédé dyaŋ ngáŋ éláán mǔte nhóg, anyín ndóg. A ndóg-te wê ankōŋ áŋɡɛl e Dyöb anyín. Enchəɡ mó aá, “A-Kɔneliɔs.” ⁴ Annɔn áŋɡɛl ne chóŋ, ne mbwóg, boŋ áseɛdté nén aá, “A-Sán, cheé édé?” Áŋɡɛl enkwɛntén mó aá “Dyöb áwógé nímoŋ mekanɛ, anyíné-'ɛ ábōŋ e'boŋ bé nlém. Adé-'ɛ mboŋsén ákwɛntɛn wɛ mekanɛ. ⁵ Bɔɔb-pɔ́ɔ, lóm bad á Jopa, békɛ béchéle mod nhóg awě đin

ádíí mós bán Simōn awě béchəgɛ́é bán Petro. ⁶ Adé nken á ndáb e mod nhóg awě akĩnte' e'kob é' nyam awe béchəgɛ́é bán, Simōne. Simōne ne adyɛɛ' á nkəg mé edíb é nkwx̃." ⁷ Dóo ángel eched éhídté, bon Kōneliōse áchēnlē ábē bembəledɛ bé ndáb bébɛ, ne sánze póg echě chǒmpē ehídé'áá mekan mé Dyōb ámbíd, ebé-ɛ sánze echě enóné'áá Kōneliōse. ⁸ Alángé-'áá bó dyam ádē ábénlédé, alóm-mɛ bó á Jopa.

⁹ Ade békagké, née bín é'sángé, áde békwógé apɛ á Jopa, Petro anchágé á ndáb mín ákáne. Nê ábédé dyam kəd. ¹⁰ Nzaa enkób mós, ádāŋ-ɛ ndyééd adyé. Ade bébonšanné ndyééd, anyín ndóg. ¹¹ Anyín ngáne ngob e dyōb énédnédé. Chǒm émbíd nēŋgáne sánkalaa a abad, ébē née béchəŋgé dós mekéb méniin, bésudté dós ásē. ¹² A abad-tê wê, ndín é nyam ésyāāl émbɛ áwəd-te; éche ékɛɛne' mekuu méniin, éche édole abum ásē ne menon mé ahín. ¹³ Héɛ áwógé ehób élāŋge mós nén "A-Petro, syəó ásē, éwúu échén nyam, édyāg." ¹⁴ Bon Petro anhób aá, "A-Sāŋ, meéhēlɛɛ se mbēl ene ndín e dyam. Meedyédéé chǒmchǒm mbéd éche mbéndé éhóbé aá béedyāg, ké'ɛ éche éesáa á'sō é' Dyōb." * ¹⁵ Echē ehób émbād mós aláa nén aá, "Weetédé chǒm ké ehóg éche Dyōb áhóbé aá esáá, wɛé éesáa'é." ¹⁶ Nén dēmbenléd ngen éláán. Dóo bétímné ádē abad ámbíd ádyōb. ¹⁷ Petro adolé'áá áte ábíi chǒm éche ene ndóg élúmtéé. Ene póndé dós bad ábe Kōneliōse ánlōmmē bédíbté wɛɛ ndáb eche Simōne édíí. Bentyēem á mmwɛ mé e'ké. ¹⁸ Héɛ bélébpɛé ehób bánken, "Nken adé áte wê awě béchəgɛ́é Simōn Petro-yɛ?" ¹⁹ Ade Petro ádíí adólé áte ásonɛten chǒm éche ndóg élúmtéé dós Edəádəŋ éche Esáá elāŋgɛ́é mós aá, "Wóglén! Bad beláán bépédé, béhɛde wɛ. ²⁰ Né-óó lād yāl, ésud á ndáb mín, weebáá bó ahíd áyāle mɛé nlómé bó." ²¹ Né-óó, Petro ansūd ásē, áke atán ábē bad, álāŋgē bó aá, "Mɛé ndé ane mod awě nyéhɛdɛé. Cheé épídé nyé hén?" ²² Béntímtén mós bán, "Mod ambáá a sánze, Kōneliōse mós alómé sé. Adíi mod a bwám awě abenle Dyōb. Bad bé Israel bésyāāl-lɛ bébage mós edúbé éche échábé ámín. Ángel e Dyōb elángé mós nén aá álébe wɛ áwē ndáb, ábɛl nén áwōg dyam ádē étəŋgéné mós aláa." ²³ Petro awógé-'áá nê, asóléd bó á ndáb, ábē-ɛ bó e'noŋ.† Bon Petro ansóléd ábē bad á ndáb kénéɛ béébédéé bad bé Israel. Née bín é'sángé, Petro anlād yāl, ahíd ábē bad. Nguse é bad ábe bédúbpɛ Yesue á Jopa bómpɛ bēnwoón bó. ²⁴ Epun ehóg ámbíd e nê, Petro bémppɛ á Kaisaria. Kōneliōse mwɛn, ádē abum á ndáb, ne ábē besón bé echoŋ ábe ánlēbɛɛ, bésiné'áá Petro bó. ²⁵ Ade Petro áhɛdɛé asól á ndáb, Kōneliōse ankɛ́ mós atán, ákwɛ mós á mekuu, ábwāām-mɛ ásē ábɛ mós edúbé. ²⁶ Bon

* **10:14** Bad bé Israel bēnwōŋ mbéndé éche énkémbɛ́ bó kunze ádyé donge á bwɛm. † **10:23** Bad bé Israel béésólte'áá mod awě eesɛ́ mod a Israel áwab ndáb.

Petro annyen mó ásē ahób aá, “Tyéém ámín. Mémpē ndii moonyon ngên.” ²⁷ Petro ambé ákanlé Kɔneliɔse áde bésóléé á ndáb-te. Antán née ndun e mod éládné á ndáb-te. ²⁸ Héé álángeé bó nén aá, “Nyé bèn nyébíí bwám nén bán edé mod a Israel mbéndé áwoon mod awě eesě mod a Israel ké’ε ásól áwe ndáb. Boŋ Dyöb álúmté me nén aá meéchāgē modmod meé adé mod awě eesáa ké’ε née mod awě adé mbinde á’sō é’ Dyöb. ²⁹ Né-ɔɔ, áde élómé me achəg mempádé ásē ábwōg-ábwōg, menkēnhóbpé meé méehyaá. Bɔɔb-pɔɔ, nsedte wε, cheé ékáá boŋ élōmē me achəg?” ³⁰ Héé Kɔneliɔse ákwentanné mó aá, “Sú éláán chii, née bɔɔb, nkánné’áá áwēm ndáb-te á ngəŋ éláán é’ mŭte. Dɔɔ mod awě awáá mesan nímě mémwaa’ áte átyéémé me á’sō-te táléd. ³¹ Boŋ áhōbē aá, ‘A-Kɔneliɔs, Dyöb áwógé wε mekáne, ányíne-’ε ábōŋ e’boŋ bé nlem. ³² Lóm mod á Jopa, áke áchéle Simɔne awě béchəgeé bán Petro. Adé nken á ndáb wée mod nhóg awě akínte’ e’kob é’ nyam awě béchəgeé bán Simɔne. Simɔne ne adyεε’ á nkəg mé edíb é nkwx̄.’ ³³ Né-ɔɔ menlóm wε atéd ábwōg-ábwōg. Ebélé-’ε bwám ngáne épédé. Bɔɔb-pɔɔ sé moosyáál sēdé hén, Dyöb áde-’ε ne syánē. Sésine’ áwóg dyam ké ahée áde Səŋ Dyöbe álánge wε aá éláa sé.”

Petro akánlé Kɔneliɔse nkalanŋ ní bwám

³⁴ Dɔɔ Petro áhédé póle á nsəl aá, “Bɔɔb dɔɔ níbíí meé Dyöb átédé moosyáál nyaa póg. ³⁵ Akobe kénzée awě abage mó edúbé awě abele-’ε mekan míme métəŋgené, ké alonŋ áhéé ane mod ábídté. ³⁶ Nyébíí nkalanŋ míme Dyöb dénlōmēē bad bé Israel. Mmē nkalanŋ níbédéé təŋgene ákal nkalanŋ ní bwám mé nsan míme nípedé mbwiined ne Yesu Krístəə. Mó adé Səŋgwéeé á moosyáál. ³⁷ Nyébíí-’ε dyam áde dēmbenléd mbwóg e Judeya áte esyáál mbooted ne á Galilia. Nén démbē áde Jɔne ámáá bad aláa təŋgene edusen. ³⁸ Nyébíí nén bán Dyöb dénwōgēd Yesue, mod a Nazaret, ábe mó Edəádəŋ éche Esáá ábē-’ε mó ngine. Yesue akagé’áá hóm tée ábelé mboŋ. Ngáne Dyöb démbēē-’áá ne mó, adidé’áá bad bésyāāl ábe bēmbē ásē e ngine e Satan bwám. ³⁹ Sé bèn sēnyínné mekan mésyāāl míme ámbenlé á lonŋ á bad bé Israel ne á Jerusalem díd. Bénwūū mó, abome áde bēmbomeé mó á awōg. ⁴⁰ Boŋ Dyöb dēmpuúd mó ámbíd e e’pun é’láán, ábel-le bad bényín mó. ⁴¹ Saké bad bésyāāl bényín-ne mó. Bad ábe Dyöb dēmmadté apwεd, bós bényín mó. Nédē sé ábe sēndyé ndyééd sēmwx̄-’ε mmítéd ne mó. ⁴² Anlyəgtén sé aá sékanle bad nkalanŋ ní bwám, sébide-’ε mbónŋ nén bán móó módē Ane awě Dyöb ápwédé, ákaad bad ábe bédé á lonŋé ne ábe bēwédé. ⁴³ Bekal bé’dəádəŋ bésyāāl bēnhōb təŋgene mó bán, mod ké ahée awě adúbpé mó, Dyöb délagśén mó mbéb. Nén débenléd á ngine e áde díŋ.”

44 Ade Petro ádíi áhóbéé nê, Edæádəŋ éche Esáá ênsüd ásê, épfi moosyáál awê áwóglánnáá nímê nkalan. 45 Bad bé Israel ábe béndübê Yesue, ábe bóobe Petro bémbíđ á Jopa bémbé menyáké bwâmbwam ányín nén bán Dyöb ábágé echê nde e Edæádəŋ éche Esáá káəŋne wée bad ábe béesě bad bé Israel. 46 Bénwög ngáne béhóbéé mehób mémpēe, bėbagé-’e Dyöb ehúmé. Dóo Petro áhóbéé aá, 47 “Abén bad békúde Edæádəŋ éche Esáá melemlen ngáne sémpē sēnkudté. Né-óó, nzé-móde ahele-se ahób aá bėdusán bó ne mendíb?” 48 Hé-’aá áhóbé aá bėdusen bó á đın á Yesu Krístəə. Dóo ábê bad bėláŋgė mó bán ádye ne bó nguse é e’pun.

11

Petro ahóbe tâŋgene chöm éche ábélé

1 Bembapēe bé nlomag ne bad bėmpēe ábe bėdúbpe Yesue á mbwóg e Judeya-tê esyáál, bėnwög bán bad ábe béesě bad bé Israel bómpē bėkóbé eyale é Dyöb. 2 Ade Petro átímé ámbíd á Jerusalem, bad ábe béhóbé’áá bán bėtəŋgéné bad ábe béesě bad bé Israel ayag, bėmbootéd mó ahób bán, 3 “Chee ékáo boŋ ékäg wée bad ábe béesě bad bé Israel, bad ábe bėeyagėé boŋ nyáábō nyedyāg-ke káəŋne ndyéed hóm ahóg?” 4 Hé-’aá Petro áhéde nkalan á nsəl, aláá bó mekan mėsýāál ngáne mēmbenlédte se á mbooted. 5 “Mbédé á mekáne á dyad á Jopa boŋ rínyínē ndóg. Chöm émbíd á ádyöb nēŋgáne sənkalaa a abad, ébé nēe bėchəŋgė dó mekeb méniiin, bėsudté dó ásê. Bėnsudéd dó áwēm e’só-te. 6 Ade rínóné áwēd-te menyín nyam éche éde á abad-tê, nyam é mehín, nyam éche édole abum, ne menən mé ahín. 7 Hée ríwógé ehób éláŋge me nén aá, ‘A-Petro, syáá ásê, éwúe’ échén nyam, édyág.’ 8 Boŋ me-’e menhób mée, ‘A-Sáŋ meéhēlēē-se rībēl ene ndín e dyam. Chömchöm éche mbéndé ehóbé aá bėedyāg ké’ éche éesáa á’sō é’ Dyöb éeslēē me á nsəl mbéd.’ 9 Ehób émbíd ádyöb ámpē nén ‘Weetédé’ chöm ké ehóg éche Dyöb áhóbé aá ésáá, wée éesāa’ é.’ 10 Nén dēmbenléd ngen éláán. Dóo bėtímné chöm esyáál ádyöb. 11 Ene pónde chēn dóo bad bėláán ábe bėbíde á dyad á Kaisaria ábe bėlómé áwēm, bėpéde á ndáb echê rídyéé’áá áte. 12 Edæádəŋ éche Esáá énlā me aá syáábō sékag, aá meebáá bó ahíd. Abê bad ntóob ábe bėdúbpe Krístəə ábe bėbíde á Jopa bómpē bėnhíd me á Kaisaria. Syáábō moosyáál sēnkě sēsól á ndáb wée Kəneliəse. 13 Kəneliəse anláá sé ngáne anyíne ángel etyéémé áwe ndáb boŋ ene ángel eláá mó aá, ‘Lóm mod á Jopa áke áchəg mod awê mın mėsýāál médífi bán Simən Petro. 14 Nzé apedé álā nyé póle eche ébēl boŋ Dyöb ásəŋ ádōŋ alongé, ásəŋ-’e ádōŋ abum á ndáb.’ 15 Ámbíd enê, mbootéde-’aá dyam ahób, Edæádəŋ éche Esáá épiidé bó

melemlem nêngáne êmpíí'é sé á mbooted. ¹⁶ Dóó níkámténé dyam áde Sánḡwéé ánhōbpē. Anhób aá, 'Jone adūsánnáá bad ne mendíb boḡ bédusén nyé ne Edǎádəḡ éche Esáá.' ¹⁷ Enyínnad nén bán Dyōb ábágé ábén bad ábe béesě bad bé Israel melemlem με nde níme ámbεé syánē áde dédúbpé Sánḡú Yesu Krístəə. Nzéé-ō rídíí ákáh ntíí rí Dyōb?" ¹⁸ Ade bėwógé nê, bėnsōḡ Petro mekan ahób áyāl, bėbootéd Dyōb akən. Béhóbé'áá bán, "Dyōb ábágé káhne bad ábe béesě bad bé Israel etál áte de níma b mbéb átimen Dyōb, ákud-te alongé áde déemaá'."

Mwembé mbóótédé á dyad á Antyog

¹⁹ Bóob-póó, áde bėwúú Stefanuse, bad ábe bėmpāntéd áte áyāle metake níme bėkúdáá, bó donḡe á bad bėnkě káhne á Fonisia, donḡe ákē á Saiprus, ábíníí-'ε bėkē á Antyog. Bėkágé'áá, bėkanlé dásō bad bé Israel bėnpen nkalaḡ ní bwām. ²⁰ Boḡ bad bėmpēe ábe bėndúbē Yesue ábe bėmbíd á myad mé Saiprus ne Sírinε, bėnkě á Antyog, bėkanlé káhne bad bé Grikia, bėlāḡḡē-'ε bó nkalaḡ ní bwām tāḡḡene Sánḡú Yesue. ²¹ Ngíne e Sánḡú embé ne bó. Ndun e mod endúbe, étimēn-ne Sánḡwéé. ²² Mmē myāḡó mēmpě á metúu mé bad bé mwembé rí Jerusalem. Né-óó, bėnlōm Banabase á dyad á Antyog áke dényín bó áwed. ²³ Ade ápédé áwed boḡ anyín ngáne Dyōb ánámté bad, anwóg menyinḡe, ambě-'ε bó elébe aá bėhíde' Sánḡwéé ne nlém nhóg. ²⁴ Banabase abédéε mod a bwām, Edǎádəḡ éche Esáá émbē ne mó, adúbe dēnwū-'ε mó áte bwāmbwam, ekud é bad-te éndúbē. ²⁵ Dóó Banabase ákíí á dyad á Tásus áhed Sǎale. ²⁶ Ade ányíné mó, ampéén mó á Antyog. Né-óó á etún é mwě nhóg, bó bad bėbe bėbómé'áá ne bad bé mwembé. Bėn'yāḡēd-te ndun e mod. A Antyog wê dóó bėsébpé bad ábe bėdúbpé Yesue dín achuu bán Bad bé Krísto.

²⁷ Mmē mesú dēn, donḡe á bekal bė'dǎádəḡ bėnhidé á Jerusalem bėke á Antyog. ²⁸ Bó mod nhóg awě bėchágé'áá bán Agabuse antyéém ámín. A ngíne e Edǎádəḡ éché Esáá, anhób aá, "Nzaa e ngíne ekwógé apε, ébē-'ε nkōḡsé-te rísyāāl." Nén dēmbenléd-te á póndé eche Kladios abédé á nkamlen. ²⁹ Bembapεε bėntíí nén bán bó mod téé bėlōmē nwōḡḡen wéε bad ábe bėdúbpé Yesue á mbwóg e Judeya ngáne bó mod téé áhenlé akud. ³⁰ Nê dēn-naá bėmbenlé. Bėnlād mōné, bėlómén Banabase bó Sǎal ábe wéε belyáged bé mwembé.

12

Herode adii apiinad bad ábe bėdúbpé metake

¹ Benben ne ene póndé chēn, kēḡ Herode ambootéd donḡe á bad bé mwembé ahé á meséb. ² Amběl bėnkōb Jemse, Jone mwānyaḡ, bėwúén mó nkwaté. ³ Ade ányíné nén aá nê áwóḡté

bad bé Israel menyinje, ankě á'sō, ábel békób Petro. Nén dɛmbɛnléd á pónde e Ngande e Ewɛle é Ngên. ⁴ Ade bémáá Petro akób, anlóm mó á mbwɔg. Bɛmbané e'choŋ é' sánze é'niin ânɔn mó. Echoŋ tée énwōŋ sánze éniin. Herɔde anwōŋ mewɛmtɛn ákáad mó á'sō é' mbwɔg nzé Ngande e Nnyíme ámín etómé. ⁵ Né-ɔɔ bɛmbane Petro á mbwɔg. Boŋ bad békánne'áá Dyɔb ngine ngine áyāl eché.

Angel ebídté Petro á mbwɔg

⁶ Herɔde ahɛdɛ'áá Petro apɛɛn á'sō é' bad mbwɛmbwɛ. Mmɛ nkuu mɛn míme Herɔde ánwōŋgɛ mewɛmtɛn ápɛɛn Petro á'sō é' bad chǎn ábíníí, Petro akúnɛ'áá áfínté e sánze ébɛ. Bénhɛ mó bengɔbɛngɔbɛ pɛd ébɛ, sánze émpɛe ébɛ éɔné mmwɛ ní ndáb e mbwɔg. ⁷ Dóɔ ángɛl e Sánjú ébíde táléd, ndáb e mbwɔg épɛné áte. Ángɛl ne enságéd Petro á ekágél, ényem mó ásɛ, élanjɛ mó áá, “Pádé ásɛ á mehélé-te.” Ábwɔg-ábwɔg bengɔbɛngɔbɛ bɛnhunnéd mó á mekáá. ⁸ Dóɔ ángɛl élanjɛé mó áá, “Wéd ngóá atád, étád-te nkɔɔd mé metámbé.” Petro ambɛl áned. Dóɔ ángɛl élanjɛé mó áá, “Hé mbóté á yǎl, éhíde mɛ.” ⁹ Petro anhíd chɔ, bɛbíde á ndáb e mbwɔg. Boŋ kénɛ enkɛmbíí'é ké dyam áde ángɛl ébɛléé dɛn ákoo abɛnled. Anwɛmtɛn áá mónyíne' ndóg. ¹⁰ Béntóm echoŋ e sánze é'só ámín, bétóm-mɛ éche élonɛné é'be kááŋ ne á asóg bɛmpɛ á mmwɛ mé e'ké bé e'kii mímɛ mbíde'áá á dyad-tɛ. Nsəl mé e'ké méndibnéd ne mó mwɛn. Héɛ bɛbíde boŋ bɛhíde nzii. Ade békagké nɛ dɛn dóɔ ángɛl ne étédte Petro ábwɔg-ábwɔg. ¹¹ Héɛ debyéé ápedé Petro boŋ áhɔbɛ áá, “Bɔɔb dóɔ mbíí mɛé dyam dɛn dóɔ ákoo' abɛnled. Sánjwéé alómé eche ángɛl, asó'-ɛ mɛ á mekáá míme Herɔde, abɛlé'-ɛ mbíde mekan mésyāāl áte míme bad bé Israel bɛnwɛmtɛnnɛ mɛ abɛl.” ¹² Achemé'áá dyam áde ábɛnlad ne mó, dóɔ ákíí á ndáb wɛɛ Maria, awɛ achyáá Jɔn Makɔsɛ. Ndun e mod enladɛn áhed békánne'. ¹³ Ade Petro ápedé ankũm ekob éche édé á ebwɔg-te boŋ mbɔledɛ a mmwáád nhóg bán Rodaa, áhyɛ ánɔné mod awɛ akume ekob. ¹⁴ Anchem Petro ehób. Dó-'áá ne menyinje mésyāāl áchǎdɛnɛ ekob adibe, atóm mehélé ámbíde á ndáb-te boŋ áke aláá bad áá, “Petro atyéémé á ebwɔg-te.” ¹⁵ Bénlāā mó bán, “Epag mɛn!” Boŋ ambé álanjɛ bó áá chɔm éche móhɔbɛé édé mbále. Dóɔ bɛhɔbɛé bán, “Né eche ángɛl chɔ édé.” ¹⁶ Ade mímɛn mésyāāl mébɛnladte Petro ambé ákumɛ' ekob. Kááŋne á asóg bɛndibé ekob. Bényíné-'áá mó, yǎl ekóm bó áte bwámbwam. ¹⁷ Ampebtɛn bó ekáá áá bɛlám ehób, boŋ álũmtɛ bó áte ngáne Sánjwéé ábídté mó á mbwɔg. Anláá bó áá, “Nyéláa Jemɛ ne bad ábíníí ábe bómpɛ bédúbpɛ Yesue mímɛn mekan.” Dóɔ átédte bó boŋ ákag hɔm démpɛe.

¹⁸ Ade bɛn é'sánjɛ, sánze éche éɔné'áá Petro émpuutéd á mewɛmtɛn bwámbwam áyále bɛnkɛmbíí'é chɔm éche

ébénlédé Petro. ¹⁹ Ηερῶδε anlóm bad aá béhed mó bon békênhenlé mó anyín. Héε ákáádté échê sánze bon ábagé mbakú aá béwúu bó. Ade nímén mésyā́l métómé Ηερῶδε ansyā́ á Judeya áke ádyēē á Kaisaria á esón é póndé.

Ηερῶδε awédé

²⁰ Ene póndé Ηερῶδε anwóón bad bé myad mé Tirε ne Sidón melingá níme méchábé ámin. Né-ῶῶ, bad bémbíd nímé myad mébe áke dényín mó. Mod awē bénsēbēē ake détan ábel bóobe kân hétim ásē abédéε Blastuse. Blastuse abédéε mbølede á ndáb e kân. Bēmbel nē áyāle á alon wēε Ηερῶδε dōó nímab medyé mébidé'áá. ²¹ Epun éche Ηερῶδε ántí'ε épédé'-aá áte, awáá megombe mé kân, ádyēē atii dé nkamlen bon ábootéd bó mam aláa. ²² Ade ámáá ahób, ábê bad bēmbootéd abón bán, "Dyōb dēn dōó áhóbe' saké moonyon." ²³ Abwōg-ábwōg ángel e Sáηgú embēl Ηερῶδε ankwē nkole áyāle enkēmbaá Dyōb edúbé. E'ken bé abum béndyē mó áte, awé'-ε.

²⁴ Eyale é Dyōb ch-ε émbē ékanláád ékag á'sō.

²⁵ Banabase bó Sōal bēmmāđ nímab nsón béhidē'-ε á Jerusalem. Ade béhidtéé, bēnwālē Jōn Makōse áyāl.

13

Edāádāη éche Esáá épwédé,

bélómé'-ε Banabase bó Paalε

¹ A mwembé mé Antyōg, donge dé bekal bé'dāádāη ne bemeléede bébéde áwed. Abê bad bébédeε Banabase, Simione (awe béchágé'áá bán Ehíndeε), Lusiose (awe ambíd á Sirine), Manahene (awe bó Ngómenaα Ηερῶδε békwógé hōm ahóg) ne Sōale. ² A póndé eché bébenléé Sáηgwéé bédidé'-ε yāl nzaa á mekáne-tē, dōó Edāádāη éche Esáá élanhégé bó nén aá, "Nyébanned me Banabase bó Sōal ábel bon bébele me nsón níme nípwédé bó meé bébel." ³ Abê bekal bé'dāádāη ne bemeléede bēnkānē, bédíd-te yāl nzaa á mekáne-tē, bēbán Banabase bó Sōal mekáá á nló bon bélōmē bó bán békag.

Banabase bó Paal bétané

nkum-é-ngāη, Elīmasε

⁴ Né-ῶῶ, Edāádāη éche Esáá énlōm Banabase bó Paalε. Dōó békíi á dyad á Selusia. Ahed-taá bésyāngé bon békāg á mbwōg e Saiprus eche mendíb melāηnéde. ⁵ Ade bépédé á dyad á Salamis, békálé'áá eyale é Dyōb á ndáb é mekáne. Bēnwālē Jōn Makōse áyāl áwōηgen bó. ⁶ Bēnkē áde alon áte áde mendíb melāηnéde káōη bēpē á dyad á Pafōs. Ade bépédé áhed, bēntān mod a ngāη nhóg awē béchágé'áá bán Báá Yesu. Abédéε mod a Israel awē anchāg yāl aá módíi nkal é'dāádāη a Dyōb. ⁷ Báá Yesuε abédéε nsón a echon awē Segyus Paolusε. Segyus Paolusε mó abédé nkamlene a ene mbwōg eché mendíb

mênlɛ̀néd̄t̄é. Abéd̄éé mod awě anwón debyéé bwámbwam. Ane ngómenaa anchélé Banabase bó Sɔal áyāle ahedé'áá eyale é Dyõb awóg. ⁸ Bɔɔn anén mod awě ð̄n d̄embēē á ehób é Grikiá bán Elimase enkēnháá bó etál. Ahedé'áá aá nkamlen̄e a mbwóg eedúb̄p̄é nkalan̄ m̄ bwám. ⁹ D̄óo Sɔale awě béchágé'áá ámp̄ē bán Paale, ngáne ánlōnnē ne Ed̄áð̄d̄ɛɛn̄ éche Esáá, ánóné ane mod a ngan̄ á m̄id-te, ¹⁰ bɔɔn áhōbē aá, “A-mwān a Satan! Ek̄óo dyam ké ahéé áde áde bwám. Mwane mé mbéb mwēn ne mwēn-éé n̄lóné w̄e áte. Póndé ésyāal ebélé éhedé w̄éé m̄óh̄ɛn̄l̄en mbále eche Sán̄gw̄éé m̄ót̄imed ch̄ó metóm. ¹¹ Sán̄gú Dyõbe ák̄ōgs̄ɛn̄ w̄e b̄oob̄ n̄én ð̄n. W̄ékw̄é n̄d̄im, w̄éenyín̄énn̄é-’é á esón̄ é póndé.” Abw̄ōg-áb̄w̄ōg Elimase anwóg n̄ɛngáne mbag ékw̄edé m̄ó á m̄id-te, ábootéd-te ahyóm áhed mod awe ách̄āá m̄ó á ekáá. ¹² Ade ngómenaa ányín̄é dyam áde áb̄enl̄éd̄é, andúbé Yesue. Ȳál enkóm m̄ó áte bwámbwam áyāl e ayáge áde Paale bó Banabase béyágt̄é'áá t̄ɛngene Sán̄gú Yesue.

Paale bó Banabase b̄ep̄edé

á dyad á Antyōg

¹³ Paale bóobe baáb b̄éns̄l̄ a St̄ima a Paf̄os béke k̄óɔn̄ b̄ep̄ē á dyad á P̄ega á mbwóg e Pamfilia. Bɔɔn J̄on Mak̄ose anlyóg bó áwed asú m̄ó ámb̄id á Jerusalem. ¹⁴ B̄énsyāá á P̄ega b̄ep̄ē á dyad á Antyōg á alon̄ á Pisidia. A mbw̄e-m̄e-nk̄óme-áte, b̄enk̄ē á ndáb e mekáne b̄edyēē ásē. ¹⁵ B̄énwōg n̄éé b̄eláá ep̄ed á kálag e mb̄éndé eche Mosee ne á kálag e metelag mé bekal b̄é'ð̄áð̄d̄ɛɛn̄. Ade b̄émáá alán̄ d̄óo belyáged b̄é ndáb e mekáne b̄eléb̄p̄éé Paale bó Banabase n̄én bán, “A-baányan̄, nzé nyéw̄óo póle ech̄é eéw̄ed bad n̄lém á abum, nyéhób ch̄ó.” ¹⁶ D̄óo Paale átyéémé ám̄in, apebtán bó ekáá aá b̄elám ehób, bɔɔn abootéd dyam ahób.

Anhób aá, “A-baányan̄ bé Israel ne bad b̄émp̄ēe ábe nyédé h̄én b̄oob̄ ábe nyēbenle Dyõb, nyéw̄ógl̄en me. ¹⁷ Dyõb á bad bé Israel d̄emp̄w̄ed̄ áb̄ed̄ betaa áb̄el-le áb̄e bad b̄ébūū áte á póndé eche b̄ébédé n̄éé beken á alon̄ á Egipto. Amb̄id en̄, amb̄enl̄éd̄ eche nḡine ech̄é echabé ám̄in áb̄ided bó a Egipto. ¹⁸ A et̄ún é móom mé mw̄é m̄éniin, anwes̄én bó á ehyan̄ge. ¹⁹ Dyõb d̄emb̄ēb̄ēd̄ melon̄ saámbé á nd̄oob̄ e Kanahan, áb̄ē-’é echáb̄ nd̄oob̄ w̄éé áb̄e bad. ²⁰ M̄m̄én m̄ésyāal m̄emb̄enl̄éd̄ á et̄ún é dyam mbwók̄el e mw̄é éniin ne móom mé mw̄é mét̄aan. Amb̄id en̄én, Dyõb d̄emb̄ē bó bad ábe b̄ék̄āádt̄ē k̄óɔn̄ne á póndé ech̄é n̄kal é'ð̄áð̄d̄ɛɛn̄ Samw̄ele. ²¹ Ade b̄éhédé k̄ɛn̄, Dyõb d̄emb̄ē bó Sɔale, mwān awe Kish̄e. Amb̄id á túmbé e Benjamin, abéd̄éé k̄ɛn̄ á et̄ún e móom mé mw̄é m̄éniin. ²² D̄óo Dyõb áhúdé Sɔale á atii. Ahúdé-'aá m̄ó, átim̄ed̄ Dabide. Anhób t̄ɛngene Dabide aá, ‘Nkudé nyaa e mod eche n̄d̄áá, Dabide, mwān awe Jese. Ad̄ii mod awě áb̄el mam m̄ésyāal n̄ime n̄hedéé m̄éé

ábel.' ²³ Yesue mós-ε awě abídé á nchyaátén míme Dabide mós Dyöb dēmbenlé Nsoode a bad bé Israel, ngáne ánhöbpē aá mósběl. ²⁴ Byánán Yesue äbootéd míme nsón, Jone álanğé'áá bad bé Israel aá békunned mbíd, bétéde mímab mbéb, békudte edusen. ²⁵ Ade Jone ákwóğé míme nsón amad, ansedéd bad aáken, 'Nzé-módé nyéwémténé bán ndé. Saké me ndé ane awě nyésineé. Nyénone', Ahúe' ámbíd echēm, mmēn meékwognedé áhune mó metámbé á mekuu.' "

²⁶ Paale ambád ahób aá, "A-baányan bé mbyaa míme Abraham ne bad ábe bébenle Dyöb hén bōob, syánē-εé bélómmé mímén nkalané mé e'soósō. ²⁷ Bad ábe bedyéé'áá á Jerusalem ne ábab belyóged bēnkēmbí'ē bán Yesue mós adé Nsoode. Bēnkēsōjtén-naa metelag mé bekal bé dāsdān míme béláá'áá á mbwe-mé-nkóme-áte tée. Kénē bēmbēl mekan míme bekal bé edāsdān bēnhöbpē ménlōn, ahób áde bēnhöbpē bán bēwúu Yesue. ²⁸ Kénēé bēnkēnkudté nzoṃ echē bētōmēdtē mbakú nén bán atāngéné awé, bēnlāā Paylede bán ábel bēwúu Yesue. ²⁹ Ade bémáá mekan mésyāāl abel ngáne méténlédé á kálag e Dyöb tāngene mó, bēnsudéd mó á awōg, bēbānē mó á soṅ-tē. ³⁰ Boṅ Dyöb dēmpuúđ mó. Ámbíd e nē, ³¹ anlúmed yāl ngen ne ngen wée bad ábe bōōbō bēnwōṅ bootya á Galilia ápe á Jerusalem. Bōob ábē bad bōó bēkanle' bad bé Israel dyam áde bēnyīnnē. ³² Bōob-pōó mímén nkalané mí bwām mósó sépíínédé nyé. Mmē nkalané ndii nén bán dyam áde Dyöb dénhöbpē aá mósbě ábēd betaa alónté dō ne syánē. ³³ Alónté dyam áde ánhöbpē ne syánē awě dedé nchyaátén mímāb, apuud áde ápuúdté Yesue. Né-'áá éténlédé á kálag e Ngāse e Dyöb echē elónténé ébe bán,

'Edii awem mwān,
chii ndii Sóó.'

³⁴ Dyöb dēmpuúđ mó ésebán atime ámbíd á ndōob se ábō. Dyöb dénhöb tāngene nē aá,

'Měbě we nnam ní ngāngú, míme méehidté ásē, míme ménhōbpē
meé měbě kāṅ Dabide.'

³⁵ Né-'áá áhóbé ped empée wée éténlédé bán,

'Wéekwēnténné wée awōṅ mbālede awě abenle we ne nlém
nhóg ábōó á soṅ-tē.'

³⁶ Debíi nén bán áde kāṅ Dabide ábédé á alongé, abēnlé'áá Dyöb ngáne Dyöb áhéde'áá. Ámbíd e nē, anwé, bēlímé mó wée bēnlīmēē ábē betaa, ábōō-ε. ³⁷ Boṅ ane awě Dyöb dēmpuúdté, enkēmbōó-ε. ³⁸ Bōob-pōó, a-baányan, nyétāngéné abii bwām nén bán, Yesue mó akāó boṅ bēkanlé nyé bán Dyöb álagsan bad mbéb. ³⁹ Nyébíi-ε nén bán kénzéé awě adúbpé mó akōbnédé á'sō é' Dyöb nēe mod awě atāngéné. Mbéndé e Mose éhéle'áá-se ébel ákōbnéd. ⁴⁰ Né-ó, nyétéd pōndé ábel boṅ

dyam dé ebébtéd áde bekal bé'dáədəŋ bənhōbpē déebɛnláád ne nyé. Bənhōb bán,

⁴¹ 'Nəné', nyé bad ábe nyéwɛle Dyōb! Yǎl ɛkōm nyé áte, nyééwɛ́-ɛ,

áyāle nén, dyam áde mébɛnlé nímén mesú,

ádii dyam ádé nyéedúbéé ké mod anlúméd nyé áte.' "

⁴² Póndé eché Paale bó Banabase bébidéé á ndáb e mekáne, bad bənlāá bó bán bépɛ ámpɛ á mbwɛ-mé-nkóme-áte níme ríhúɛ' áhyɛ déláa bó nímé mekan ámpɛ. ⁴³ Ade bad bémáá ahidé á mekáne, bad bé Israel híin ne bad híin bəmpɛe ábe bənwōŋ adúbe á bad bé Israel bənhíd Paale bó Banabase. Paale bó Banabase bənkálén ábê bad, bəwéd-tɛ bó nlém á abum bán bəbê békude nímén nsimé níme Dyōb ábágé bó.

⁴⁴ A mbwɛ-mé-nkóme-áte níme mémbādtən, bənbɛn ne baásyā́l ábe bəbédé á dyad-tê wê, bəmmaá ámbíd, áhyɛ déwóg eyale éche Sǎŋgwéé. ⁴⁵ Ade bad bé Israel bényíné ene ndun e mod, kónjí embé bó áte bwāmbwam. Dyam téé áde Paale áhóbé'áá, bəhóbé'áá bán ádii metóm, bəhōbɛ́-ɛ mó mekan mé mbéb á yǎl. ⁴⁶ Paale bó Banabase bəmbɛ́ bəhōbɛ́ bɔɔb ésebán bəbáa' dyamdyam. Bəhóbé'áá nén bán, "Nyé bad bé Israel nyéé séntəŋgənné eyale é Dyōb asébe dé akale. Bəŋ ngáne nyébáá chó áyā́l, nyéétéde-'áa yǎl néɛ bad ábe békwoǵnédé ákud alonǵé áde déemaá', né-ɔ́, séɛtédé nyé, sékɛ wéɛ bad ábe béesɛ́ bad bé Israel. ⁴⁷ Dyam áde Dyōb áhóbé áá débɛl ádii, nén,

'Mbǎnné wɛ néɛ e'nyínɛn bé ekíde é' bad ábe béesɛ́ bad bé Israel

ábɛl bəŋ bad bé nkōŋsé bəsyā́l békud e'soóson áwoŋ mbíd.' "

⁴⁸ Ade bad ábe bəébéde bad bé Israel bəwógé nê, bəmbɛ́ menyɛŋge, békɛné'-ɛ nkalaŋ níme Sǎŋgwéé. Bad ábe bəpwédnédé nén bán békūd alonǵé áde déemaá' bəndūbɛ́ Sǎŋgú Yesuɛ. ⁴⁹ Moosyā́l awɛ ámbé ene pɛd e mbwóg anwóg nkalaŋ níme Sǎŋgwéé. ⁵⁰ Bəŋ bad bé Israel bənkōn baámbáá bé dyad ne bebaád bəmbáá ábe bəbɛnlé'áá Dyōb. Bəchódé-'áá Paale bó Banabase yǎl áte, bənān-nɛ bó áwab mbwóg. ⁵¹ Ade bəhɛdɛ́ akɛ, bənkūd ebumbú á mekuu álúmed ábê bad nén bán nkógsɛn ne bó. Ade bémáá ábɛl nê bənkɛ́ á dyad á Ekōniəm. ⁵² Bad ábe bəndūbɛ́ Yesuɛ á dyad á Antyog bənlōn ne menyɛŋge bəlōn-nɛ ne Edáədəŋ éche Esáá.

14

Nkalaŋ mí bwám nípédé á dyad dé Ekōniəm

¹ Ade Paale bó Banabase bəpédé á Ekōniəm, bənkɛ́ á ndáb e mekáne. Bənkál nkalaŋ níme Yesuɛ áwed, nyaa eché bad híin bé Israel ne ábe bəébéde bad bé Israel bəndūbɛ́ Yesuɛ.

² Bəŋ bad bé Israel ábe bənkənkobé adúbe, bənkōn bad ábe

béesě bad bé Israel, béhé bó mewêmtɛn mé mbéb áte tângene bad ábe béndübē Yesue. ³ Paale bó Banabase bembēm áhed, békale nkalanj tângene dyam á bwâm áde Dyöb ábénlé bad ésebán bábáa' dyamdyam. Sánjú Yesue ambël bénlüméd e'chemléd, bébël-le menyáké híin, álúmed nén bán mam mímé ábē bembapεε békálé'áá tângene mímé nsimé médé mbále. ⁴ Nkabén mémbe átínté e bad bé dyad. Donje á bad bēntimén bad bé Israel ábíní-'ε bétimēn bembapεε bé nlomag. ⁵ Dóo bad ábe béesě bad bé Israel ne bad bé Israel nchoo ne ábāb benkamlenε bétíídé bán bétagéd Paale bó Banabase bán bélūm-me bó meláá. ⁶ Ade Paale bésónjéné nê, bēnsöb békē á mbwóg e Likonia bésól á myad mé Listra ne Debe ne abwóg áde ábédé benben. ⁷ Békálé'áá nkalanj mí bwâm mímé mebwóg mésyāāl.

Mam míme mébénlédé ne Paale bó Banabase

⁸ Mod abédé á dyad á Listra, mekuu ménwē mó. Nê dóo bēnchyāā'é mó, eékii-'áa mbéd. ⁹ Ade Paale ákaléé nkalanj mí bwâm, ambé áhed áwōglān. Paale annyín aá awóó adúbe aá móhele módyēē bwâm, dóo Paale ánóné mó chóón, ¹⁰ bonj áchāgtē ehób ámín aá “Syəá ásē, étyéem ámín.” Ane mod ahebé-'áá ámín, ábootéd-te ake. ¹¹ Ade ndun e mod echē ebédé áhed ényíné dyam áde Paale ábélé, bēnhē e'saad á ehób é Likonia bán, “Myöb mēsúdé ásē métímé baányonj, áhye dé awōngɛn sé.” ¹² Bēnchāg Banabase bán mó adé dyöb áde bēchāgɛé bán Zeuse bēchāg-ke Paale bán mó adé dyöb áde bēchāgɛé bán Hemeεe áyāle mó ahóbpé'áá búmā. ¹³ Abón áde bēbénlé'áá dyöb áde bēchāgɛé bán Zeuse áte ábédé ámbíd e dyad. Né-óó, prise awē Zeuse ampɛén nyag ne mbonja á mmwe mé e'ké é' dyad. Ambel nê, áyāle bóobe ene ndun e mod bēhédé'áá Paale bó Banabase mende abe. ¹⁴ Ade Banabase bó Paale bēwógé dyam áde ábē bad bēhedéé abel, bēnsalted mbóté á yāl, bényāgéd bésól átínté e ene ndun e mod bēbōnē bēhōbē bán, ¹⁵ “Cheé ékás bonj nyébelé nén? Sēmpē sēdii baányonj melemlem ngáne nyéé nyédíí. Sēpedé hén, ákale nyé nkalanj mí bwâm míme Yesue, ábel bonj nyéchene ábén bwēm ábe béesě dyam dé abelen, nyéhíde Dyöb dé alongé áde áhágé nkonj mí mín, ní sé ne edíb e nkwe ne bwēm é'syāāl ábe é'dé áwēd-te. ¹⁶ Bóód Dyöb dēntédé bad bésyāāl ábel kéchéé éche bédáá. ¹⁷ Bonj kénê, alúmte e'chemléd nén aá módē, abel áde ábeléé mekan mé bwâm. Alómme nyé mbúú echē ebíde ádyöb, ábagé-'ε nyé mbote á pónde eche etāngéné. Abage nyé medyé, áwōgtē-'ε nyé menyinge.” ¹⁸ Ké nēngáne Paale bó Banabase bēnhōbpē mímén mekan mésyāāl, éebédéé bó mwān e akan ákán bad ábe mende míme bēhédé'áá abe.

¹⁹ Dɔŋge á bad bé Israel bémbíd á dyad á Antyɔg á mbwóg e Pisidia, bébíd-te á dyad á Ekɔniom bépē á Listra. Béntéd ene ndun e mod nlém á abum, bɔ̄bɔ̄ bélúm Paale meláá, bédol mó ásē, bébided mó á dyad-tê ne mewêmtɛn nén bán awédé. ²⁰ Boŋ ádé bad ábe bédúbpé bépédé boŋ bɛlɔɣnéd mó, anhidé ásē áfɛm ámbíd á dyad-tê. Néε b̄n é'sángé, dɔ̄o bó Banabase békí á dyad á Debe.

Paale bó Banabase bétímé ámbíd á Antyɔg

²¹ Paale bó Banabase bēnkāl nkalanj ní bwám á dyad á Debe, bēmbɛl bad híin bétím bēbé bembapεε ábe Yesue. Ámbíd enê, bēntím ámbíd á myad mé Listra, Ekɔniom ne Antyɔg á mbwog e Pisidia. ²² Hóm ké áhéé áde bēmpεé, báyágté'áá bad ábe bédúbpé Yesue bēwéde-'ε bó nlém á abum, ábel bétyéem á adúbe-tê. Báyágté'áá bó bán “Detáŋgéné metake akud boŋ deésāl á nkamlen ní Dyöb.” ²³ Mwembé ké ríhéé níme bēmpεé, bépwe dáá bad ábe báyágté' níme mwembé. Nzé bēnkānē, bédíd-te yāl nzaa á mekáne-tê, bēbē belyáged á mekáá níme Sáŋgwéé awé bésúme nlém á yāl.

²⁴ Ade bémádé mbwóg e Pisidia áte, bēmpɛ á mbwóg e Pamfilia. ²⁵ Bēnkāl eyale é Dyöb á dyad á Pega, boŋ bésyogké á dyad á Atalia. ²⁶ Ahed-taá bésyáŋgé boŋ béchabpé edib, bétímé ámbíd á Antyɔg, wéε bēnkānnēdtē bó bán nsimé ní Dyöb rílyáged bó áyāle nsón níme bémádé bɔ̄ob. ²⁷ Ade bépédé á Antyɔg, bēnlád bad bé mwembé áte, béléáá bó mekan mésyāāl níme Dyöb ábélé mbwiined ne bó. Bēnlāā-'ε bó ngáne Dyöb ánédté nzii eché bad ábe béesé bad bé Israel bédúbpéé Yesue. ²⁸ Bēnkoód-te mwā adyεε áwed ne bad ábe bédúbpé Yesue.

15

Mbom ríkóbté á Jerusalem ámad ehób á mwembé-te

¹ Bad behóg bémbíd á mbwóg e Judeya bépē á Antyɔg. Bēmbootéd bad ayáged nén bán, “Nzé béeyage mod ngáne mbéndé e Mose éhédeé, né éekudté e'soóson.” ² Nén dēmbɛl Paale bó Banabase béswántánnáá ngíne ngíne kááŋ bɔ̄bɔ̄ bétíí bán Paale bó Banabase ne nguse é bad émpēεé béke á Jerusalem, béke bényín bembapεε bé nlómag ne belyáged bé mwembé tãŋgene ádé atón. ³ Bad bé mwembé bēnlyāgēd bó á nzii. Bēmbwɛ á mbwóg é Fonisia ne Samaria bɛlángé bad ngáne bad ábe béesé bad bé Israel bédúbpé Dyöb. Mmén nkalanj ménwōgēd bad ábe bédúbpé Yesue menyinje. ⁴ Ade Paale bó Banabase bépédé á Jerusalem, mwembé níme médé áwed, bembapεε bé nlómag ne belyáged bé mwembé bēnkob bó nken. Paale bó Banabase bēnlāā bó mekan níme Dyöb

ábélé mbwiined ne bɔ́. ⁵ Bɔŋ ɔŋge á bad ábe bédúbpé Yesue ábe bémbé epepé éche Befarisia béntyēēm ámín, béhób bán, “Bétánǵéné bad ábe béesě bad bé Israel ábe bédúbpé Yesue ayag, béléáá-’ε bó bán bétánǵéné mbéndé éche Mosεε ahíd.”

⁶ Dɔɔ bembapεε bé nlómag ne belyáged bé mwembé békóbé mbom ânɔn ádê akan áte. ⁷ Ade bélébé aswanɛten dɔɔ Petro átyéémé ámín bɔŋ áhɔbē aá, “A-baányan, édé etún é pónde bɔɔb áde Dyɔb ápwédé me áfíntê echên, ákale bad ábe béesě bad bé Israel nkalan ní bwâm ábel nén bēwɔg mɔ bédúbe-’ε. ⁸ Dyɔb áde ábíí-’ε moosyáǎl nlém áte, álúmté aá móbagé bad ábe béesě bad bé Israel kunze ádúbe, abε áde ábágé bó Edáádəŋ éche Esáá melemlen ngáne ábágé syánē ámpē. ⁹ Dyɔb dénkéntédté bó aá bédé nhəŋlén ne syánē ké mwämpín. Anlagsén bó mbéb áyāle adúbe áde bēnwālēē. ¹⁰ Bɔɔb-pɔɔ, cheé ékásá bɔŋ nyéhédé’ Dyɔb akəg, ápémed bad ábe bédúbpé Yesue nted níme ábēd betaa bēnkēnhɛnlé apém níme ké syánē déhɛléé apém? ¹¹ Eeboo’é nê! Dedúbpé dekudé-’ε e’soosɔŋ mbwiined ne nsimé níme Sánǵú Yesue, melemlen ngáne bómpē békúde.”

¹² Moosyáǎl anlám ehób bēwōglān Banabase bó Paal. Banabase bó Paal békánlé’áá bó e’chemléd ne menyáké níme Dyɔb ábélé mbwiined ne bó áfíntê e bad ábe béesě bad bé Israel. ¹³ Ade bémádné, dɔɔ Jemse áhóbéé aá, “A-baányan, nyéwɔglɛn me! ¹⁴ Simɔne alúmté syánē áte hén bɔɔb ngáne Dyɔb ábootédé ábē e’bɔŋ bé nlém alúmed wēε bad ábe béesě bad bé Israel, átéd áde átédé bad áfíntê echáb ábé ábē bad. ¹⁵ Nén dēn ábélé e’yale ábē nkal é’dáádəŋ é’lóné. Eténlédé nén bán,

¹⁶ ‘Me Sánǵwéé nhóbé mεé, nzé nén ámáá atóm, mǝpǝ ámpē, mǝlɔŋ ndáb echě Dabide ámpē echě empáa.

Mǝlɔŋ chɔm ésyāǎl éche émpāŋtéd áte nítiméd-te chɔ ngáne énsɛbēē abé.

¹⁷ Nê débǝl bad bé nkɔŋsé bésyāǎl bépǝ áwēm,

nǝpwédé bad ábe béesě bad bé Israel ábé ábēm bad. Me Sánǵwéé mεé nhóbe.

¹⁸ Mεε mbelé bɔŋ nímén mekan mébyéén se’ bɔɔd.’ ”

¹⁹ Dɔɔ Jemse ákagké á’sɔ aá, “Ne me, nímm̄m mewēmtɛn méde nén mεé deétagté bad ábe béesě bad bé Israel ábe bétímné Dyɔb. ²⁰ Chɔm éche détánǵéné abel édíi átele bó kálag nén bán bēedyāg medyé nímm̄ bébágé myɔb mémpēe nēε mende, áyāle nímm̄ medyé méēsáa’é, bēēkábē mesón, bēedyāg nyam echě bēēsɛlēē nkəŋ, bēedyāg-ke mekií. ²¹ Debíí nén bán se’ bɔɔd béléáá’áá mbéndé éche Mosεε á ndáb é mekáne á mbwε-mé-nkóme-áte. Békale-’ε ábē e’yale dyad ne dyad tēé.”

Béténlé bad ábe béesě bad bé Israel kálag

22 Dóo bembapεε bé nlomag ne belyáged bé mwembé, ne bad bé mwembé bésyāāl bényiné nén bán ébóó bán bépweɗ bad átínté echáb, bélóm bó á Antyɔg nchoo ne Paale bó Banabase. Bêmpwɛɗ Judase awě béchágé'áá bán Basabase bó Sailas, bó bad bébe ábe belyágté'áá átínté echáb. 23 Kálag eche bēnlōmēnē bó á Antyɔg, ebédé nén, "Sé bembapεε bé nlomag, ne belyáged bé mwembé, áben baányan, sēlōmme nyé melentēn. Nyé ábe nyédé bānned ábe nyéēsě bad bé Israel. Nyé ábe nyēdyεε á dyad á Antyɔg ne á mbwóg é Siria ne Silisia. 24 Sēsōhténé nén bán bad behóg ábe bébidé áwēɗ, bēmpě áwēn, bēpuutád nyé nló áte ne mam míme béhóbé'áá. Bon nyébii nén bán sēnkēmbagké bó kunze ábel nē. 25 Né-óó, sēdyéé ásē moosyāāl sētífidé nén bán ébóó sēpweɗ donge á bad álóm bó áwēn. Bēwoón Paale bó Banabase ábe sédáá bwāmbwam. 26 Bó bad bébe bébagé yāl ábele eched Sán Yesu Krístəə ésebán bébáa' kwééd. 27 Né-óó, sēlōmme nyé Judase bó Sailas, bēlāā nyé melemlēn mé mekan míme séténlé nyé. 28 Edəəɗəɗ éche Esáá élyágté sé áti nén séetagté nyé ne mekan mémpēe étōmēé nímén mekan míme médé etognén. 29 Nyéedyág medyé míme bébágé myöb mémpēe néε mende, nyéedyág mekií, nyéedyág nyam ké póg echě béēsēléé nkəɗ, nyéekābē-ε mesón. Nzé nyéēbēlē nímén mekan né ébōɗ. Dényinne' ámpē."

30 Ade bémáá ene kálag atel, bēnlyāgēɗ ábē bad á nzii, béke-ε á Antyɔg. Ade bépédé áwed, bēnlād bad ábe bédúbpé Yesuε bésyāāl áte bon bébe bó kálag. 31 Ade ábē bad bēlāá ene kálag, bēmbē menyinge bwāmbwam áyāle nkalan mé e'wéd bé nlém míme mbédé áwēɗ-te. 32 Judase bó Sailas bēbédéε bekal bé'dəəɗəɗ, bēnkālén-ne bó áyāle e etún é pónde, bēnhəɗəd bó mewēmtēn bēwéd-te bó nlém á abum. 33 Ade bēlébé mwā adyεε áwed, bad ábe bédúbpé Yesuε bēnlyāgēɗ bó ne nsan bon bétim ámbid wée bad ábe bēnlóm bó.* 35 Paale bó Banabase bēndyéé á Antyɔg mwā etún é pónde. Bēyāgté, bēkalé-ε eyale éche Sánḡwéé nlatén ne ekud é bad émpēe.

Paale bó Banabase békábné áte

36 Eebeméé áte ámbid enē, dóo Paale álāḡgēé Banabase áá, "Détim ámbid, déke dénən ábēɗ baányan bé Krísto dyad-té áde dékálé nkalan míme Sánḡwéé, bon déhed-te áte ngáne mekan mékéénéé bó." 37 Banabase anwón mewēmtēn áwále Jɔn Makəse áyāl, 38 bon Paale annyín áá éetāḡgenéé, áyāle Jɔn Makəse ansébé bó achene á nzii áde béēpídēē nsón á asóg. Antédé bó á dyad á Pamfilia átīm ámbid. 39 Mpentēn ní ngíne mémpě átínté echáb kəəɗ bēkābēn áte. Banabase antéd

* 15:33 Donge á kálag dé'só ábádé nchoo 34: 'Bon Sailase pen antíí áá móolyāg áhed.'

Makɔse béchābē edib békē á alon a Saiprus. ⁴⁰ Paale ámpē ampwěd Sailase. Baányan bé Krīsto bēnkānnēd bó bán nsimé níme Sāngwéé rlyágte bó. ⁴¹ Paale ambwēen Sailase á mbwóg e Siria ne Silisia békag bēwēdē mwembé áte.

16

Timotiē awōrhé Paale bó Sailas

¹ Paale bēnkē á myad mé Debe ne Listra. Mod nhóg abédé áwed awě béchágé'áá bán Timotiē. Nyaá abédéē mmwaád a Israel, mómpē andúbé Yesue, bon sáá abédéē mod a Grikia. ² Bad ábe bédúbpé Krīstəá á myad mé Listra ne Ekōniom bésyāal bēnhōb mam mé bwām t̄ngene Timotiē. ³ Ngáne Paale áhédé'áá Timotiē awále áyāl, an'yag mó. Ambel nē áyāle bad bé Israel ábe bēbédé níme mebwóg bēmbtī bán Timotiē sáá adii mod a Grikia. ⁴ Paale bó Timoti békágé'áá myad ne myad bēlāngē bad ábe bédúbpé Krīstəá mekan níme bembapēē bé nlómag ne belyáged bé mwembé bé Jerusalem bétíidé, bēlāngē-'e bó bán bēhíde nímē mekan. ⁵ Né-ɔɔ, mwembé n̄syāal mēmbootéd awúu áte á adúbe-tē mesongé mé bad-te méchāgkē epun-téé.

Paale anyíné ndóg

⁶ Paale bóobe baáb bēmbwě á mbwóg e Frigia ne Galesia áyāle Edəádəŋ éche Esáá énkēnkwenténné aá bēkal nkalan ní bwām á mbwóg e Esia. ⁷ Ade bépédé á nchii ní mbwóg e Misia bēnwanén asól á mbwóg e Bitinia, bon Edəádəŋ éche Yesue énkēmmwaá aá bésól. ⁸ Né-ɔɔ, bēntōm á Misia, bésyōgē káŋŋ bépē á dyad á Troas. ⁹ Mmē nkuu Paale annyín ndóg. A ndóg-te wē, mod a mbwóg e Masedonia antyéém áchāā mó aá, “Hyăg, á Masedonia, éhye éwōngēn sé.” ¹⁰ Paale amaá-'aá ndóg anyín, dɔɔ séládé yāl áke á Masedonia áyāle sēndöl áte nén bán Dyöb áchénlé sé ákal nkalan ní bwām áwāb.

Mmwaád nhóg awě béchágéé bán Lidia adúbpé

¹¹ Sēnsól á Stíma á Troas, sékē á Samotras ésebán sētyéeme á nzii. Néē b̄n é'sāngé sétimé' á Niopoli. ¹² Sēbídé-'aá áhed, séke a Filipi. Filipi adii dyad ámbáá á mbwóg e Masedonia. Abédé káŋŋne dyad áde mbéndé é Roma chēmpen chɔɔ bēbēnládtáá. Sēdyéé áhed nguse é e'pun. ¹³ A Mbwe-mé-nkóme-áte, sēnsyəá á dyad-tē sékē á nkin mé edib. Sēnwémtén bán séētān abwóg á hōm áhed wēē bad bé Israel békānnéé. Sēndyéé áhed ne bebaád ábe séntānnē néē bēlādné áhed, syāābɔɔ sékale'. ¹⁴ Atínté e ábē bebaád mmwaád nhóg abédé áhed awě béchágé'áá bán Lidia awě ambíd á dyad á Tiatira. Akábé'áá nyongé, ásōmē' mebad níme méyáge' níme mélélé

nkun. Ane mmwaád aběnlé'áá Dyöb. Sánḡwéé ankéléd-te mó nlem á abum áwóglen chöm éche Paale áhóbéé. ¹⁵ Běndusen mwěn ne eche ndáb esyáál. Ambíd enê, anlébé sé áwe ndáb. Anhób aá, "Nzé édé bán nyétédé me nēḡgáne mod awě akoó Yesue adúbe, nyéhye nyédyēē áwēm ndáb." Ambádnén sé kááh sékē-ʼe.

Béhédé Paale bó Sailas á mbwəg

¹⁶ Epun ehóg-kóó, sěnkě á abwóg dé mekáne, dóo ḡḡndéere e ntāḡ póg étáné sé. Edáádəḡ é mbéb émbē mó áte, ébélé'áá álāḡgē bad mam míme mébenléd á'sō é póndé. Ene ḡḡḡn éché ákúmé'áá emběl bad ábe bēnchan mó ntāḡ békudé ndun e mənē. ¹⁷ Hēe ábóótédé syáābe Paale ahíd, ábōnē aá, "Abén bad bédii bembəledé ábe Dyöb á Ngum. Béhyédé nyé aláa ḡgáne nyémwéé e'soosəḡ akud." ¹⁸ Ene ḡḡndéere elébé abel nê, epun ne epun-té. Kááhne á asóg Paale anlīḡ, dóo ákúnnédé boḡ álāḡgē' éché edáádəḡ éche émbē ene ḡḡndéere aá, "A dīn á Yesu Krīstəə, nkamlan we nén meé, bíd enén ḡḡndéere áte!" Abwəg-ábwəg éché edáádəḡ émbíd mó áte. ¹⁹ Ade bad ábe bēnchān ene ḡḡndéere ntāḡ, bényíné bán nzii e ḡgáb ekónlédé bó, bēntəl Paale bó Sailas bédolé bó, békēēn bó wēe benkamlene ábe bēbédé átinté e dyad. ²⁰ Bēmpēēn bó wēe benkamlene bé Roma, bēlāḡgē bó bán, "Abén bad bédii bad bé Israel, boḡ bēpédé áwēd hén, bēpēéné mponḡé. ²¹ Bēyáḡte bad e'lem bé mbéb ábe mbéndé éche syáné éhēdēé. Syáné bēn dedii bad bé Roma, né-óó, deéhēlēē-se dékob nê, deéhēlēē-ʼe-se dehíd nê." ²² Amute dōmpē dénsāl áte ábónléd Paale bó Sailas. Dóo benkamlene bé Roma bésáltédé bó mbóté bēhúd-te bó chó á yəl. Dóo bēlómé bad bán béswádted bó e'tanḡú. ²³ Bémáá-'áá bó awanən bwām boḡ bēhāḡ bó á mbwəg, bēláá-'e nnəné mbwəg bán eehúde bó dīd á yəl. ²⁴ Bēlāḡgē-'áá nnəné mbwəg nê, ahé bó á toḡ e ndáb e meláá echē edé áte. Anhé bó e'pwəg á mekuu.

²⁵ Dyam melúde mé nkúu, Paale bó Sailas békánné'áá békōnnē-ʼe Dyöb ḡḡəse. Bad bé mbwəg ábíníi bésyāāl bēwóglánáá bó. ²⁶ Abwəg-ábwəg dóo ndəəb énáḡnédé ásē ḡḡne-ḡḡne. Ndáb e mbwəg énáḡnéd se á mekon. Melemlem mé póndé e'kob é'syāāl bēndibnéd, bengəbēḡḡbē ábe bēmbē bad bésyāāl áyāl bēnhunnéd. ²⁷ Ade nnəné mbwəg ápádté ásē boḡ anyín ḡgáne e'kob é'syāāl é'nédnédé, anwémtnē aá bad bé mbwəg bésyāāl bémáá asob. Hēe átédé páá aá mósóo' yəl. ²⁸ Dóo Paale ácháḡté ehób ámīn boḡ álēbpē aá, "Weewúé yəl! Sé moosyáál sēde hén!" ²⁹ Hēe nnəné mbwəg áhóbé aá bēpiined mó etrúkāḡ, asól á ndáb-te, ákwē Paale bó Sailas á mekuu ánəə' ne mbwəg ní ḡḡne. ³⁰ Dóo ábídné bó á ebwəg boḡ ásedté bó aáken, "A besāḡ, cheé rítāḡḡné abel ákud e'soosəḡ?"

³¹ Bénlāā mó bán “Dúbé Sǎngú Yesue, bonj ékud e’sooson, ádôn abum á ndáb dǎmpē dǎkǔd.” ³² Bēnkálé mó ne moosyǎál awě ambé mó á ndáb nkalanj ní bwám níme Sǎngwěé. ³³ Ene pǎndé chēn, níme nkuu, ane nnǎné mbwǎg antéd bó, áwǒbē bó sii áte. Hē dēn bēndusén mó ne eche ndáb esyǎál. ³⁴ Dóó ásónlé Paalé bó Banabase á ndáb-te bonj ábagé bó ndyééd. Mwēn ne ádē abum á ndáb bēmbē menyǎnge áyǎle adúbe.

³⁵ Néé bīn é’sǎngé, benkamlené bēnlǒm plūse ne nlébtéd nén bán, “Nyéchene ábē bad békag.” ³⁶ Héé nnǎné mbwǎg álǎngéé Paalé aá, “Benkamlené bélómé nlébtéd nén bán béchene nyé Sailas. Né-óó, nyébíd nyékag ne nsanj.” ³⁷ Dóó Paalé álǎngéé échē plūse nén aá, “Béswǎdtédé sé e’tanjú á nhéné áde séebeléé dyamdyam, áde sédíí-’aá bad bé alonj á Roma, bēhé-’é sé á mbwǎg. Bonj bǎǎb bēhedé sé abided á mesǎom-té-ye? Eeheléé-se ébé nē. Abē benkamlené bé Roma bēn bétǎngéné apé béhye bēbided sé.” ³⁸ Plūse énkě benkamlené bé Roma aláa ngáne Paalé áhóbé. Ade ábē benkamlené bēwógé bán Paalé bó Sailas bédíi bad bé Roma, mbwǎg menkób bó. ³⁹ Né-óó, bēnkě Paalé bó Sailas achánj, bēbided bó á mbwǎg bēláá-’é bó bán ébonj bán bésyǎá áwǎb dyad. ⁴⁰ Paalé bó Sailas bēmbíd á ndáb e mbwǎg, békē á ndáb wéé Lidia. Ade bépédé áhed, bēntān bad ábe bédúbpé Krístǎá. Paalé bó Sailas bēnlāā ábē bad e’yale ábe é’wéde bó nlém á abum. Bémáá-’aá bó aláa bonj bésyǎngé.

17

Paalé bó Sailas békíi á Tesalonika

¹ Paalé bó Sailas bēmpǒj á myad mé Amfipolis ne Apolonia, bépē á dyad á Tesalonika. Ndáb e mekáne e bad bé Israel embé áhed. ² Paalé ammentén ake á ndáb e mekáne, né-óó ankě áwed. Andyéé áwed sǎndé éláán. A Mbwe mé Nkóme áte téé, akǎnlé’áá bad nkalanj ngáne mbíde á kǎlag e Dyǒb. ³ Atógnádtáá bó mam níme akǎnlé’áá bó, álǔmtē-’é bó áte nén aá Ane-awě-Béwǎgté atǎngéné néé ákúde metake ápūū-’é ámbid e kwééd. Alǎngé’áá bó aá “Anén Yesue awě nílǎngéé nyé nén, mó adé Ane-awě-Béwǎgté.” ⁴ Donje á bad bēndūbē bán chǒm éche Paalé áhóbéé édé mbále, né-óó, bēntimén Paalé bó Sailas. Bad bé Grikia híin ábe bēndūbē Dyǒb ne ndǎle é bebaád bé dyad híin bómpē bēntimén Paalé bó Sailas. ⁵ Bonj donje á bad bé Israel bésífidé’áá Paalé bó Sailas. Né-óó, bēnlǎd donje á bad bé mponjé áte, ábe bēbédé á dyad-tē. Bēmbuú áte bépēn-ne etǎgké é ngíne. Bēmpéén epuutéđ dyad áte ásyǎál, bēból á ndáb wéé Jasene ábel bonj békób Paalé bó Sailas bēbided bó á tǎl e ékwéé. ⁶ Bonj áde bēnné Paalé bó Sailas bonj béenyíne bó, bēndǒl Jasene ne bad bēmpēe

ábe bédúbpé Yesue, bépēēn bó á'sō é benkamlené bé dyad. Bébóné'áá bán, "Abén bad bépéēné epuutéđ hōm ásyāāl. Bōb-pōō, bépédé káñne áwe syánē dyad. ⁷ Jasene ákōō-'é bó áwe ndáb. Bébóo' mbéndé eche Kaisεε. Béhóbe nén bán kñj empée edé eché béchágεé bán Yesue." ⁸ Mmén mekan níme bēnhōbpē mēmbēl ene ndun e mod ne benkamlené bé dyad bēpuuted. ⁹ Benkamlené bé dyad bēmbēl Jasene ne bad ábe bédúbpé ábe bēnkōbpē, bōōbōō bésábé mōné ábel bétede bó, bōj bétédé bó.

Paale bōōbe baáb békúdé metake á Beria

¹⁰ Bīn é'híné-'áá hínén, bad ábe bédúbpé Yesue bélóm Paale bó Sailas á Beria. Ade bépédé áwed bēnkē á ndáb e mekáne. ¹¹ Bad bé Beria bēnwōj nlem áwóglen eyale é Dyōb tómaa bad bé Tesalonika. Epun-té, béléá'áá kálag e Dyōb ásoñten ányín ké mekan níme Paale bó Sailas bēhóbé'áá méde mbále. ¹² Ekud é bad éndúbē. Ndále é bebaád bé Grikia híin ne baachóm bé Grikia híin bōmpē bēndúbē. ¹³ Bōj áde bad bé Israel bé Tesalonika bēwógé bán Paale akalé eyale é Dyōb káñne á Beria, bēmpē áwed, bēbōōtēd ekud é bad asól áte ápεen epuutéđ. ¹⁴ Abwōg-ábwōg dōō bad ábe bédúbpé Yesue bélómé Paale á nkin mé edíb é nkwē, bōj Sailas bó Timoti pen bēnlyǎg á Beria. ¹⁵ Bad ábe bēnkē Paale alyáged, bēnkεén mó káñj bépēēn mó á dyad á Atens bōj bétimé ámbīd á Beria. Ade bétiméé ámbīd, Paale anlyágtén bó áá béléaa Sailase bó Timoti nén bán béhye bétán mó á Atens ésebán bēbébte pōndé.

Paale akanlé bad bé Atens

¹⁶ Paale andyē á Atens ásiné' Sailase bó Timoti. Ngáne ásiné'áá bó, nlem mēmbēb mó á abum bwámbwam áyāle annyín nén áá myōb mémpēe níme bēbageé edúbé mélóné dyad áte ásyāāl. ¹⁷ Né-ōō ankē á ndáb é mekáne ákanlé bad bé Israel ne bad ábe béesē bad bé Israel ábe bēbage Dyōb edúbé. Akagé'áá káñne átintē e dyad epun tée ákanlé kénzée awē ampē áhed. ¹⁸ Bōōbe bad ábe bēbéde á e'pépé ábe bēchágé'áá bán Epikurian ne Stōik bōmpē bēpéntánnáá. Dōjge ásédté'áá bán, "Cheé anén mod awē abíde dúu mómó áhóbeé áde éebíi'é dyamdyam?" Bēmpēe bēhóbé'áá bán "Edé kabyánán ahóbe tñjgene myōb mémpēe." Béhóbé'áá nê, áyāle álángé'áá bó tñjgene Yesue ne mpuu. ¹⁹ Dōō bétédé Paale békēēn mó á káánsel e mbwóg eche bēchágé'áá bán Ariopagus. * Bēnhōb bán "Sédáó ádén ayáge dékōōlē áde élāngεé bad asōñten. ²⁰ Dōjge á mam áde éhóbeé áde sé nken á etúu, séédāñ-'é mó asōñten." ²¹ Bad bé Atens bésyāāl ne beken ábe

* 17:19 Ariopagus: Abédeé káánsel e mbwóg á dyad á Atens.

bébéde áwed, bebébté'áá echab pónde esyā́l ákal ne áwóglɛn nkalan t̃ngene dyam dékṓlɛ-té.

²² Dóo Paale átyéémé ámín á'sō é káánsɛl é Ariopagus bon áhóbé nén áá, "A-bad bé Atens nnyíne' nén mɛé, nyébage myōb edúbé bwāmbwam. ²³ Nhóbe nén áyā́le áde rítómɛé nyé á dyad-té, nnóné mebón míme nyébageé myōb edúbé. Nnyíne abwóg ahóg áde nyétélé áhed nén bán, 'Hōm áde dyōb áde déebyéene.' Adé dyōb áde nyébageé edúbé kénéɛ nyéebíí' é dó, dóo rílanɣɛé nyé bōob. ²⁴ Dyōb áde áhágé nkōɣsé ne chōm ésyā́l éche édé áwēd-te, mó adé Sāngwéé a nkon mí mín ne rísé. Eedyḗ' é á ndáb é myōb éche baányon bélónné mekáá, ²⁵ eéhēdē-'áá chōmchōm éche déhele débe mó abele áde débenléé mó. Ngáne édíí nén bán mwēn-ɛé abage alongé, ábagé pemɛ ne kéchéé éche déhedeé. ²⁶ Mod nhóg móó ánsēbḗ ahāg bon metúmbé mé nkōɣsé mésyā́l mébid mbwiined ne ane mod nhóg. Abelé bedyɛɛ-'ɛ nkōɣsé áte rísyā́l. Adéhób áá móhage bó ammad pónde atii ne mebwóg wéé bedyéé-'é. ²⁷ Ambel nén, ábel bon béhed mó, nzé béhéde-'ɛ mó béhele-se bényín mó awóg áde béwógé mó áyāl. Kénē, Dyōb déechabnedéé syánē modmod áyāl. ²⁸ Edé nēngáne mod nhóg áhóbé áá,

'Abé áde dédíí ne mó, dedé á alongé, dekaɣ,

dedé-'ɛ chōm éche dédíí.'

Edé-'ɛ ámpē ngáne bekal bé ngan béhóbé bán,

'Syánē ámpē dedíí ábe bán.'

²⁹ Ngáne dédíí-'áá bán bé Dyōb, deet̃ngeneé néɛ dékamtanné nén bán Dyōb ádíí nēngáne chōm éche bébenléé gól, sílva ké'ɛ aláá áde baányon bébenléde ádab debyéé bon béléón mekáá.

³⁰ A pónde eche bad bénkēmbíí' é Dyōb, Dyōb dénkéntédté mbéb mímab nēngáne dyam. Bon bōob alānge' moosyā́l hōm-té áá bétede mímb mbeltéd mé mbéb. ³¹ Amaá-'ɛ epun é b̃n atii, éche ákáadté mod-téé nkōɣsé áte rísyā́l nyaa eché et̃ngéné. Apwɛdé mod awé ákáād mímb nkáá. Alúmté-'ɛ moosyā́l áá ane mod akwōgnédé, apuud áde apúúdté mó á kwééd."

³² Ade ábē bad béwógé Paale áhóbé t̃ngene mpuu, donɣe á bad béwéláá mó bon bó donɣe á bad bēnhōb bán, "Séhede bán ékale sé mímb nkalan ámpē." ³³ Ambid e nē, Paale anhidé átínté echáb. ³⁴ Kóón ne á asóg, nguse é bad éntimén Paale bédúbé-'ɛ Yesue. Atínté e ábē bad, mod abédé áhed awé béchágé'áá bán Dionesiōse. Abédéɛ mod a káánsɛl e Ariopagus. Mmwaád ámpē abédé áhed awé béchágé'áá bán Damarise ne bad bēmpēe.

18

Paale akii á dyad á K̃rinto

¹ Ambíð enê, Paale anhidé á dyad á Atens ákē á dyad á Kōrinto. ² Ade ápedé áwed antán mod a Israel nhóg awě béchágé'áá bán Akwilaa. Bénchyāā mó á Pontus. Mmē mesú mēn dōó bō mwaád, Prisia bémíðtē á Italia. Bémíð á Italia áyāle Kaisē a Roma, Kladiosē antóméd ehāngé áá bad bé Israel bésyāā bésyāā á dyad á Roma. Paale ankē Akwilaa bō mwaád anyín. ³ Andyēén bō bōōbōó bébele nsón. Bómpē, bēlós'áá tēnde ákud mōné nímē bētōgnanné yāl melemlem nēngāne mómpē ábélé'áá. ⁴ Mbwe mé Nkóme áte tēé, Paale akagé'áá á ndáb e mekáne, ákanlé bad bé Israel ne bad bé Grikia ábel bédúbe mam níme áhóbéé.

⁵ Ade Sailasē bō Timoti bēbídé á Masēdonia boŋ bétán Paale, ambě eche yāl esyāā́l ákal nkalan ní bwām. Alúmté'áá bad bé Israel áte áá Yesue mó adé Ane-awě-Béwógté. ⁶ Boŋ bēpéntánnáá mó, bēhōbē'-e mó mekan mé mbéb áyāl. Nē dēmbēl Paale ankūd ebumbú á yāl álúmed bō nēn áá nkōgsen ní Dyōb nisine' bō, aláá'-e bō áá, “Nzé nyébóó, né nyébēn-eé nyébelé. Meesaá me áte. Bootya bōōb, nkag nkalan ní bwām akal wēe bad ábe béesě bad bé Israel.” ⁷ Né-óó Paale antédé bō áke ádyé' wēe mod nhóg awě béchágé'áá bán Titus Justusē. Titusē abágé'áá Dyōb edúbé, ndáb embé'-e mó benben ne ndáb e mekáne e bad bé Israel. ⁸ Krispusē awě alyágté'áá ndáb e mekáne mómpē andúbé Sāngwéé nchoo ne ádē abum á ndáb ásyāā́l. Bad híin-ne ábe bémē á dyad á Kōrinto, bēnwōg nímē nkalan, bédúbe, békūd-te edusen.

⁹ Ebédé nkuu nhóg Paale annyín ndóg. A ndóg-te wē, Sāngwéé anláá mó áá “Weebáá', kanlé bō ékag á'sō, weétimné mbíð. ¹⁰ Bí nēn wēé ndé ne wē, modmod éhēlēē wē dyamdyam ábel, áyāle ábēm bad híin bédé á dyad-tē hén.” ¹¹ Né-óó, Paale andyēé áwed mwě nhóg ne eped, áyāgtē bad eyale é Dyōb.

¹² Ade Kaisē ábélé Galio nkamlene ambáá á mbwóg e Akaya, bad bé Israel ábe bémē áwed bēnladén, békób Paale, békēn mó á kóte. ¹³ Bēnhōb nēn bán “Anēn mod atéde bad nlém á abum áá bēbenle Dyōb, nyaa echē eetāngene ngāne mbéndé éhóbéé.” ¹⁴ Ade Paale áhóbé áá móhōb dyam, dōó nkamlene Galio álāngéé bad bé Israel áá, “Nzé ádén akan dēmbē nēe awusé ké'e dyam dé ebébtéd áde mod ábélé, né nwóó nzōm áwóglēn nyé bad bé Israel. ¹⁵ Boŋ ngāne édíf bán ádíi dyam dé mpentēn tāngene e'yale, mīn ne échen mbéndé, nyébēn nyémad dō. Meekáádtéé échē ndín é mehób.” ¹⁶ Nēn dēmbēl Galio anan bō á ndáb e kóte. ¹⁷ Héé bō moosyāā́l bétólé mod awě alyágté'áá ndáb e mekáne awě béchágé'áá bán Sōstene, boŋ bēbōmé mó á'sō é' kóte. Boŋ nēn dēnkēmbeñlé Galio dyamdyam.

Paale atimé ámbíd á Antyɔg

¹⁸ Paale ankoód mwă adyεε á Kɔrinto ne bad ábe bédúbpé Krístəə. Dóo átédte bó, boŋ asól á stíma, áchabpé edíb é nkwě ákăg á mbwóg e Siria. Adêkě, ankě ne Prisilia bó Akwilaa. Adêhidé á dyad á Senkria, ankəón nló áyāle melě míme ámmwēē. * ¹⁹ Běmpě á Efesus. Ade bépédé áwed, Paale antedé Prisilia bó Akwilaa, ákē á ndáb e mekáne bóobe bad bé Israel békale'. ²⁰ Abé bad bėnlāá mó bán bóobōo békood mwă adyεε ámpē, boŋ enkėnkwentėnné. ²¹ Boŋ adé áhídté, anlāá bó aá “Nzé ntii ní Dyōb mós ndé, né mětīm ámbíd áwēn.” Né-ɔó, ansól á stíma áhídē-ε á Efesus. ²² Ade ápédé á dyad á Kaisaria, ankě á Jerusalem, áke álēléd bad bé mwembé, boŋ ákăg á Antyɔg. ²³ Ade ákēlēbpē mwă adyεε áwed, anhidé, ákē á mbwóg e Galesia ne Frigia ábagé bad ábe bédúbpé Yesue bésyāal elébé áwéd bó nlém á abum.

*Apolose akalé eyale é Dyōb**á myad mé Efesus ne Kɔrinto*

²⁴ Ámbíd enê, mod a Israel nhóg awé bėchágé'áá bán Apolose awě bėnchyāā'é á dyad dé Alesandria ampě á Efesus. Anén mod abyéé'áá dyam ahób bwámbwam, ansóŋtėn-ne kálag e Dyōb bwám. ²⁵ An'yógé mekan mé nzii e Sánjú. Akalé'áá, áyāgtē-ε bad mekan míme Yesue nyaa eche etāŋgéné ne kán esyāál. Boŋ pen edusen éche Jone chěmpen chóo ámbīí'é. ²⁶ Ambootéd póle akal á ndáb e mekáne ésebán abáa' dyamdyam. Ade Prisilia bó Akwilaa bėwógé mekan míme áhóbéé, bėntėd mós, bėkēēn mós wée bėdyéé'áá. Hé-'áá bėlúmté mós mekan mé nzii e Dyōb áte nyaa eché etāŋgéné. ²⁷ Apolose antí aá mókag á alon á Akaya. Né-ɔó, bad ábe bėndúbē á Efesus bėnwōŋgēn mós. Bėntelé bad ábe bédúbpé Yesue a Akaya nén bán nzé apedé, bėkob mós nken. Ade ápédé áwed, anwōŋgén bad bwámbwam ábe bėndúbē Yesue áyāle nsimé ní Dyōb míme bėkúdé. ²⁸ Ne mpentėn ngíne, antóm bad bé Israel áte átínté e bad. Abenlád metón míme mėbídé á kálag e Dyōb álúmed nén bán Yesue mós adé Ane-awě-Bėwógté.

19*Paale akii á Efesus*

¹ Apolose ambé abé á Kɔrinto, dóo Paale ápóó ene ped e mbwóg áte boŋ ápag á Efesus. Antán nguse é bad áwed ábe bédúbpé Yesue. ² Dóo ásedteé bó aá “Ade nyėndúbēē nyėnkúđ Edəádəŋ eche Esáá-yε?” Bėntimtėn mós bán, “Aáy, séēwōgēē ké wógén bán chōm édé éche bėchəgēé bán Edəádəŋ eche Esáá.” ³ Paale ansedéd bó aáken, “Nyaa e edusen ehéé-'ō nyėnkudté?”

* **18:18** Bad bé Israel bėnwōŋ elem nén bán, nzé mod amwédé melě boŋ álógté míme melě etāŋgéné née ákəŋné nló.

Bênkwentén bán, “Nyaa e edusen echê Jone áhóbé’áá.” ⁴ Paale anláá bó áá, “Nyaa edusen echê Jone áhóbé’áá ebédée áyāle bad ábe bétédte Abel dé mbéb, Jone álāngē-’ε bad bé Israel áá bédúbe ane awě āpě āmbid echê, nédē Yesue.” ⁵ Ade ábê bad bėwógé chōm éche Paale áhóbé, bēndusén bó á đin áde Sāngú Yesue. ⁶ Paale ambán bó mekáá á nló, Edāádāη éche Esáá épī-’ε bó. Dóo bėbóótédé mehób mémpēe ahób míme bad bėesóηtāne, bėkalé-’ε nkalan η Dyōb. ⁷ Abē bad bėbédé dyam dyōm ne bėbe.

⁸ Paale andyě áwed dyam ngōn éláán. Póndé-té akagé’áá á ndáb e mekáne, ákanlé bó ésebán abáa’ dyamdyam. Bóōbōo bėpéntānnáá, áwané-’ε áte ábel bédúbe nén bán chōm éche áhóbéé tāηgene nkamlēn η Dyōb édé mbále. ⁹ Boη bó donje á bad bėnwūū nló áte, bėekobpe adúbe, bėhōbē-’ε mekan mé mbéb tāηgene Nzii e Sāngú á’sō é bad bėsyāāl. Né-ōó, Paale antedé bó, ákēēn bad ábe bėdúbpe. Epun-tē* bóōbōo bėpéntānnáá á ndáb e ayāge echê meléede Tiranuse. ¹⁰ Paale ambel nén á etūn é mwě mbē. Nê dēmbēl bad bé Israel ne bad ábe bėesě bad bé Israel ábe bėdyéé’áá á mbwóg e Esia bėnwōg eyale é Dyōb.

*Bān ábe Skeva bėwānné ábided
bad e’ dāádāη bė mbéb áte*

¹¹ Dyōb dēmbēl Paale ábelé mam mé menyáké míme bad bėnkēmmēntēnné anyín. ¹² Bad bėtédé’áá ké betumbē ké’ε bewāηgese ábe Paale ábēnlédé, bėkēēn wēε bad bé nkole, bėbēnlád bó ámad bó nkole, bėbīdtē-’ε bó e’ dāádāη bė mbéb áte. ¹³ Donje á bad bé Israel ábe bómpē bėkágé’áá mebwóg ne mebwóg bėbīdté bad e’ dāádāη bė mbéb áte, bómpē bėnwānén ábenled đin áde Sāngú Yesue ábel mímén nsón. Bėlāηgé’áá e’ dāádāη bė mbéb bán, “Nkamlan nyé á đin áde Yesue awě Paale ákanléé bad, nén meé nyébīd ane mod áte.” ¹⁴ Prise ambáámbáa a bad bé Israel nhóg abédé awě bėchágé’áá bán Skeva. Anchyáá bān bė baachóm saámbé. Abē bān bós bėbélé’áá nē. ¹⁵ Boη póndé póg, edāádāη é mbéb énlāā bó nén áá “Mbíí Yesue, mbíí-’ε Paale, benzéé nyé-’ε nyédíí?” ¹⁶ Héε ane mod awě edāádāη é mbéb ébédé áte, ábónlédé bó ne ngīne esyāāl, atóm-me bó áte. Bédēhób bán bétóme mehélé né amaá bó alógen, ámād-te bó mbóté anyabted. ¹⁷ Bad bé Israel ne bad ábe bėesě bad bé Israel ábe bėdyéé’áá á Efesus bėnwōg áđen dyam. Ade bėwógé dó, mbwóg ménkōb bó bwāmbwam. Đin áde Sāngú Yesue dó-’ε dēnkūd edúbé éche échábé ámín. ¹⁸ Bad híin ábe bėndúbē, bēmpě á nhéné, bėpanlé yāl áte, bėhōbē’ mekan mé mbéb míme bėkēbēnlé. ¹⁹ Bad híin

* **19:9** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo bootya dyōm á ngāη ne póg e’ mbwēmbwē ápe ngāη éniin e’ ngukél.

ábe békúmé'áá nɔaŋ bɛntéd échab kálag éche bɛbɛnládtáá ákum nɔaŋ, bɛpɛɛn chó, bɛhyáád chó á nhéné. Kálag ésyāāl éche bɛnhyāádtɛ éhéláá-se ébe nkun dyam móom mé míliɔn métáan. ²⁰ Mmɛn mekan mésyāāl nɛme mɛbɛnládtáá mɛnkǎŋ bad híin bɛndúbɛ eyale éche Sǎŋgwéé, nɛmɛ nkalan ɛnkanlád-tɛ ngíne ngíne.

Mpɔŋgé nɛpédé á dyad dé Efesus

²¹ Ade nɛmɛn mekan mémáá abɛnled, Paale ammad áwɛ nɛlɛm-tɛ áá mósɔpɔŋ á mbwóg é Masɛdonia ne á Akaya boŋ ákag a Jerusalem. Dóó áhóbɛé áá, “Nzé mbídé á Jerusalem ntǎŋgɛné akɛ á Roma.” ²² Né-ɔó, anlóm bad bɛbɛ ábe bɛwónɔgánnáá mó, Timotiɛ bó Erastus á Masɛdonia, mwɛn-nɛ ályāg á mbwóg e Esia, ádyɛɛ ámpɛ mwǎ esón é pón dé.

²³ Enɛn pón dé chɛn dóó mpuutéd ɛ ngíne nɛbédé á Efesus tǎŋgene Nzii e Sǎŋgú echɛ bad bɛhídé'áá. ²⁴ Mod nhóg abédé bán Demɛtrusɛ. Alúé'áá bwɛm bɛ e'kii. Abelé'áá bwɛm ábe bɛnwāgɛn bwɛm é' ndáb e dyɔb áde bɛchágé'áá bán Atɛmisɛ. Mmɛn nsón nɛpíínádtáá ábe bad bɛ nsón nsyáŋ nɛme ríchábé ámín. ²⁵ Anlád ábɛ bad bɛ nsón áte ne bad ábe bómpɛ bɛbélé'áá ene ndín e nsón, álāŋgɛ bó áá, “Amúɛ, nyébíí nɛn bán nɛme syánɛ nhɔn nɛsyāāl níhúú ne nɛmɛn nsón nɛme débɛlɛé nɛn. ²⁶ Bóob-póó, nyébɛn nyɛnyíne', nyɛwóge-'ɛ chóm éche anɛn Paale ábɛlɛé. Ahóbe nɛn áá myɔb nɛme bɛbɛnlɛ mekáá méesaá myɔb ne abé dɛn. Abelé-'ɛ bad híin ábe bédé á Efesus ne á mbwóg esyāál e Esia, bédúbɛpɛ bán mam nɛme áhóbɛé médé mbále. ²⁷ Né-ɔó mbáa' nɛn mɛé, nyoŋgé eche syánɛ ébɛb dín. Saá-kaá nɛ dɛmpɛn, mbáa' mɛé kóŋne ndáb e ndale e dyɔb, Atɛmisɛ chómpɛ éebáá dyam dé abɛlɛn ámpɛ. Bad bɛenyínné mó ámpɛ nɛɛ dyam, áde édíí-'áá bán adíi dyɔb áde bad bɛ Esia bɛsyāāl ne bad bɛ nkɔŋsé bɛsyāāl bɛbɛnlɛé.”

²⁸ Ade ene ndun e mod éwóge nɛ bɛnliŋ bwámbwam, bɛbootéd-tɛ abón bán, “Atɛmisɛ, dyɔb dé Efesus adé ngum tómaa myɔb mésyāāl.” ²⁹ Mmɛ mpuutéd mɛnkonnéd dyad áte ásyāāl. Ene ndun e mod entól Gayɔsɛ bó Aristakusɛ ábe bɛmbíd á Masɛdonia ábe bóobe Paale bɛnwóŋ. Bɛntómɛn bó mehélé, bɛkɛɛn bó á ndáb e mbom e bad bɛ dyad. ³⁰ Paale mwɛn amboŋsɛn ábíd ene ndun e mod á'só, boŋ bad ábe bédúbɛpɛ Yesusɛ bɛnkɛnkwentɛnné. ³¹ Nguse é bad ábe bɛhóbɛpáá mbwóg ábe bóobe Paale bɛwóó'áá, bómpɛ bɛnlómɛ mó nlébtéd, ne mechǎŋgé nɛn bán eékāgɛ' áá mókag bad atyéem á'só wɛɛ bɛládɛ.

³² Ene pón dé, epuutéd émpɛ á mbom-tɛ. Donje á bad bɛbɔnɛ' áyāle dyam ahóg, ábíníí-'ɛ bɛbɔnɛ áyāle ádíníí, áyāle bó bad híin bɛnkɛmbíí' é ké atón áde áládé bó áhed. ³³ Ngáne édíí nɛn bán Alɛsandaá móó bad bɛ Israel bɛntómɛdtɛ á'só,

bad behóg bɛlángé'áá mó bán mó atɔ́ngéné bad mekan alúmed áte. Héé Alɛsandaa álúmté ekáá aá bad bɛlám ehób. Ahɛdé'áá bad alúmed áte nɛ́n aá saké bóobe ábê bad békáá boŋ mpuuted míbɛ. ³⁴ Boŋ áde bad bɛchéme nɛ́n bán Alɛsandaa adii mod a Israel, bó moosyáál bêmbootéd abón bán, “Atɛmise, dyöb dé Efesus adé ngum tómaa myöb mésyā́l.” Bémboŋ nɛ́n áyāle háwa ébɛ. ³⁵ Kááŋ ne á asóg, mod a mbwóg nhóg mó ambéd bad áte. Anhób aá, “A-baányan bɛ Efesus, moosyáál abíi aá dyad dé Efesus dóo áñone ndáb e mekáne eche Atɛmise, eche syánɛ ndale e dyöb. Moosyáál abíi-’ɛ aá ádén dyad dó anóne kááŋne aláá á ngəŋgú áde ábíde ámín. ³⁶ Ngáne nyé moosyáál nyébíi-’aá nɛ́n bán modmod eéhɛlɛɛ-sɛ ahé nímén mekan nswan, éeboó’ɛ bán nyéɛɛn mpongé ké nhóg. ³⁷ Ké nɛ́ngáne nyépééné ábén bad hén, béechibɛé chömchöm á ndáb é myöb, béehóbɛé-’ɛ áded dyöb mekan mé mbéb áyāl. ³⁸ Né-óó, nzé Demetruse ne ábɛ bad bé nsón bɛwóŋné mod mehób, bɛbíi nɛ́n bán e’pun é’ kóte é’dé, bad bé mbwóg-ke bédé ábe békáadte. Béhɛle-sɛ bésómén ane mod áhed. ³⁹ Nzé-’ɛ chöm émpɛe édé éche nyékoo’ɛ áhed né mbom ní bad bé dyad, móo mɛyālɛ, ngáne mbéndé ékalé. ⁴⁰ Nhóbe nɛ́n áyāle dyam áde ábɛnlédé chii, ngómena a Roma áhób aá syánɛ depɛéné mpongé. Nzom ké póg eésaá echɛ débɛɛé nímén mpuuted nisyā́l. Nzom e bwám ké póg-ke eésaá echɛ dehɛle débɛ bó áyāle nímén mpuuted.” ⁴¹ Ade ámáá ahób nê anláá bad aá mod tée asúe’ áwe ndáb.

20

Paale akii á Masɛdonia ne á Grikia

¹ Ade mpuuted nímáá boŋ ekíde émad ahóó áte, Paale anläd bad ábe bédúbpɛ Yesue áte, ályəgtān bó ne e’yale ábe é’wéde bó nlém á abum. Ade ámáá bó alyəgtɛn dóo áhídté, boŋ ákäg á Masɛdonia. ² Akagé’áá échɛ mbwóg, álāŋgɛ bad nkalan hiiin níme níwéde bó nlém á abum. Dóo ápédé á Akaya. ³ Andyɛé-’ɛ áhed á etún e ngɔn éláán. Aböŋsánnáá áke á alon á Siria, dóo ásoŋténé aá bad bé Israel bɛhəgke mó áwúu mó. Héé átíídé aá móótím ámbíd móbwɛ á Masɛdonia. ⁴ Bad hiiin bɛnwoón mó. Bébédɛɛ Sopataa, mwān awe Piiruse awɛ ámbíd á Bɛria, Aristakuse bó Sekundus ábe bémbíid á dyad a Tesalonika. Gayɔse awɛ ámbíd á dyad a Debɛ, Timotie, ne Tikikuse bó Trofimus ábe bémbíid á mbwóg e Esia. ⁵ Abén bad bɛnké á’só, bésiné’ sé a dyad á Troas. ⁶ Ade Ngande e Ewɛle é Ngɛn étómé, sɛnsól bóle á dyad á Filipi, boŋ ámbíd e e’pun étáan sɛntán bó a Troas.

Paale adímténé áke á Troas

7 A Satedé ngukél,* sênladén áte hõm ahóg ádyé ndyééd álúmed edənge é Sánjú. Paalɛ akänlé'áá bó póle. Akaláá akal ne akal, kóəŋne melúde mé nkuu, ngáne édífí nén bán antənǵén ake née bín é'sánǵé. 8 Bêncħõd e'trúkánġ hĩin á ton ámĩn wée sênladénné. 9 Kódemod póg ébéde echě béchágé'áá bán Yutikusɛ andyɛé á wĩndɛ, e'chó é'kééné'áá mó mwãtiíd tííd ngáne e'chó bémbɛé mó á díd. Achabed áde Paalɛ ânchabédté póle áte, dênkəŋ ansól á e'chó-te bwãmbwam. Dóo ápódté á ton ámĩn á ndágke eláán, ahún á ndəɔb. Békíí-'áá mó atéd, bétānē amaá awé. 10 Paalɛ ansüd á ndáb mĩn wê, akúdén mó ámĩn bon áseb mó. Dóo álāŋgɛé bad áá “Nyéētāgē áte, eewédeé, adii adé á alonǵé.” 11 Dóo Paalɛ átímé ámbíd á ndáb mĩn, ásāl ewele áte bon bəɔbe bad ábe bédúbpé Krístəə bédyāg. Bəɔbəɔ bēnkoód adyɛɛ, békale' póle kóəŋ bín é'sáa, bon ákag. 12 Bényāgɛd ene kódemod á ndáb áde mwēn adíí alonǵé. Abé bad bémbɛə menyĩnge bwãmbwam.

Paalɛ bésyāŋgɛ á Troas, békíí á Miletus

13 Sêmbé á'sō sēsól á stĩma-tê, sêpōŋ á edib é nkwě, sékē á dyad á Asos. Awed dóo séntənǵɛnnē Paalɛ apém. Anhób áá sébê á'sō áyāle nzii e dyad-tê chóo ânkeénné. 14 Ade átáné sé á dyad á Asos, sêmpém mó á stĩma-tê bon syāābəɔ sékäg á dyad á Mitilɛnɛ. 15 Sêhĩdté-'áá hê bon née bín é'sánǵé sékag kóəŋ sêpāg á nkin rĩ dyad á Kĩos. Bín bán bésāā ámpē é'sánǵéd sé á nkin rĩ dyad á Samos, epun éche émbātēn sêpāg á nkin rĩ dyad á Miletus. 16 Paalɛ antíí nén áá sêtóm dyad dé Efesus ámĩn ábel bon sêébébté pónde á mbwóg e Esia. Ahedé'áá áá mówāmsɛn apɛ á Jerusalem epun é Pentekos édêhób bán chó épag áte.

Paalɛ alyāgténé belyāged bé mwembé bé Efesus

17 Ade sêpédé á dyad á Miletus, Paalɛ anlóm nsəl wée belyāged bé mwembé bé Efesus, áá bétān mó á Miletus. 18 Bêpédé-'áá bon álāŋgē bó nén áá “Nyébēn nyébíí ngáne mbédé ne nyé bootya epun é'sō áde rĩsúmé mekuu á mbwóg e Esia. 19 Mbēnlé'áá Sāŋgwéé ne asuded á yāl ásyāāl, rĩkudé ndutul ne mekəgsɛn áyāle ahəge áde bad bé Israel béhágké'áá me. 20 Nyébēn nyébíí bán áde rĩkánlé'áá nyé nkalan rĩ bwām, rĩ'yāgtɛ-'ɛ nyé á nhéné, ne áwɛn mendáb, menkēnkoŋnédte nyé dyamdyam áde déntənǵɛn nyé awōŋɛn. 21 Melemlem nēŋgáne ménsimmē bad bé Israel etúu áte nê dō-'áá ménsimmē bad ábe béesé bad bé Israel mɛé bétede ádáb ábel dé mbéb, bétimɛn Dyób, bédúbé-'ɛ awɛd Sāŋgwéé, Yesuɛ. 22 Bəɔb-pəɔ, Edəádəŋ éche Esáá élúmte mɛ áte áá ntāŋgéné ake á Jerusalem, meebii-'áá chõm éche ébenléd ne mɛ áwed. 23 Mbíí pɛn nén mɛé dyad-té áde rĩkagké Edəádəŋ

* 20:7 Donje á kálag áhédé nén bán: á epun é'só é sòndé.

éche Esáá émáá me etúu asím áte nén áá mbwɔg ne ndutul bóó bésine me. ²⁴ Boŋ meetédeé ádém alongé néé dyam, nhede méé nípid nímem nsón á asóg, nímad-te nsón níme Sánjú Yesue ábágé me áte. Mmém nsón nídí ákal nkalan ní bwám tâŋgene nsimé níme Dyöb álúmtéé baányon.

²⁵ “Mbédé átíntê echên, níkanlé nyé nkalan tâŋgene nkamlen ní Dyöb. Bóob-póó mbíí nén méé nyé modmod nyéenyínné me ámpē. ²⁶ Né-óó, nkoo’ nyé aláa chíi nén méé, nzé nyé mod ké ahéé abódé áde alongé, nyébíi nén bán meesaá me áte, ²⁷ áyāle nén dyamdiam déesaá áde níbáá nyé aláa tâŋgene mekan mésyāal níme Dyöb átífidé áá móóbēl. ²⁸ Nyétédén yāl pónde, nyénone-’ε abem á bad áde Edædæŋ éche Esáá ébánné ásē echên, bwám. Nyébê néé benon bé mbód ânon bad bé Dyöb. Abelé níme mwembé níde níme, mbwiined ne kwééd echē Mwän awédé á awɔg. ²⁹ Mbíí nén méé, nzé mmaá ake, bad bépē átíntê echên melelem nēŋgáne esob ésóléé á abem á mbód. Béehidé-’áá áde béébēbtéé nyé mwembé. ³⁰ Pónde épē áde bad bēbīdtē átíntê echên dēn, bēnabpé metóm, ábel bad ábe bédúbpé Yesue bēhíde bó. ³¹ Né-óó, nyétéd pónde nyékamtan-ne nén bán ní’yágté’áá nyé moosyāal nkúu ne múte á etún é mwē níláán á metake-tē. ³² Bóob-póó, nlyáge nyé á mekáá mé Dyöb méé mwēn ánone nyé. Nkalan níme nílangé nyé tâŋgene nsimé ní Dyöb méwōŋgēn nyé. Nwóó ngíne áwéd nyé áte, mēbē-’ε nyé nsimé níme Dyöb ákōŋnedé ábē bad. ³³ Menkēnwōŋgé nílem áte áted mod sílva, ké’ε gól ké’ε mbóté. ³⁴ Nyébēn nyébíí bán nímem mekáá mēn móó níbēnlé nsón boŋ níkuđ ngáb eche syāābe ábēm bad ábe sébelé’áá nsón séchánné’áá kéchéé éche séntōgnēnē. ³⁵ Nlúmté nyé á menzii mésyāal nén méé nyéwēd yāl áte ábel nsón ngáne níbélé’áá, ábel boŋ nyéwōŋgan bad bé nkole, nyékamtan-ne e’yale ábe Sánjú Yesu ánhōbpē áá, ‘Edé nnam mod ábe tómaa ákob.’ ”

³⁶ Paale amaá-’áá ahób nē, bóobe ábē bad bēbwóg mebóbón békáne. ³⁷ Bó baasyāal béchyé’áá áde bóóbōó bēhéneé tál bēsōmnē-’ε ályágtēn mó. ³⁸ Chōm éche émbud bó ndutul awóged ébédéé ahób áde Paale ánhōbpē áá béenyínné mó ámpē mbéd. Dóó békíí mó alyáged á stíma.

21

Paale akii á Jerusalem

¹ Sēnyágtén bó sékē-’ε. Sēnsól á stíma. Sēnchabé edib ésebán sētyéeme hōmhōm kóŋh sépē á dyad á Kos. Néé bīn é’sángé, sēmpē á dyad á Rodēs. Sēsyāŋgé-’áá hē, sékag á dyad á Patara. ² Awed dóó sétáné stíma echē ekag á Fonisia. Sēsólé-’áá boŋ sébwōgkē’ eke. ³ Sēmpē á abwóg á hōm áde sényínaá

alon á Saiprus áde áde á mendíb-te. Sêmbamé dó sésyogké á mbəŋ sétimé á mbwóg e Siria. Sênsüd á dyad á Tirε áyāle áhed dóo stíma éntəŋgēnnē nted asuded. ⁴ Sêntán donge á bad áwed ábe bédúbpé Yesue, sêmbé-ε ne bó áyāle e'pun saámbé. Edəádəŋ éche Esáá ényāgēd bó béléá Paale bán eékāg á Jerusalem. ⁵ Bon áde echəd pónde émáá áte sêntədə bó séke. Abē bad bésyāā, ne ábab bebaád bóəbe bán bēnhye sé alyóged kóəŋ syāābō sēbíd á dyad-tē, sēpē á nkin mé edíb. Syāābō moosyāál sēmbwóg mebóbōŋ, sékāne'. ⁶ Sēmaá-'aá akáne dóo syāābō sélyágténé, sésōlē á stíma bon bó-ε bétimé ámbíd á ndáb.

⁷ Sēnhidé á dyad á Tirε, sékeεné échəd eke á'sō, sēpē á dyad á Tolēma. Ade sēpédé áwed, sēnléléd bad ábe bédúbpé Yesue, sédyēε-ε ne bó epun ehóg. ⁸ Néε bīn é'sāŋgé sēnhidé á Tolēma sékē á dyad á Kaisaria. Ade sēpédé áwed sēnkē á ndáb echē nkal-é nkaləŋ ní bwām nhóg awē béchágé'áá bán Filibe, sédyēē áhed. Filibe abédé nhóg átíntē e bad saámbé ábe bēmpwēdté néε benwōŋεne á mwembé ní Jerusalem. ⁹ Anchyáá bán bé bebaád bēniin ábe bēnkēmbíi mwēnchóm. Béhóbé'áá mam níme níhúú ne Dyōb. ¹⁰ Ade sédíi áwed, dóo nkal é edəádəŋ nhóg awē béchágé'áá bán Akabuse ábídé á mbwóg e Judeya bon ápe. ¹¹ Apedé-'aá wēε sēmbēē bon átēdē ngáá awē Paale, átādnē níme mekuu ne mekáá bon áhōbē aá, "Edəádəŋ éche Esáá éhóbé aá, nēn dóo bad bé Israel bētādtē mod awe awóó anén ngáá á Jerusalem, bēbē-ε mó á mekáá mé bad ábe béesē bad bé Israel." ¹² Ade séwóge nēn, syāābe bad bēmpēe sēnchāŋ Paale bán eékāg á Jerusalem. ¹³ Dóo Paale áhóbéé aá, "Cheé nyébeleé nē, nyéebíi'é bán nzé nyēchye' nyēhūnte me nlém á abum-ε? Saké átád me á Jerusalem dēmpēn-εé níbōŋséné, mbōŋséné ké awē, ábele áde níbenléé Sāŋgú Yesue." ¹⁴ Sēnkēnhenlé mó nlém ahəŋlən á abum, né-ō sēnchené sēhób bán, "Ebenled ngáne Dyōb átíidé."

¹⁵ Sēndyēé á Kaisaria nguse é e'pun, dóo séládé yāl bon sékāg á Jerusalem. ¹⁶ Donge á bad ábe bédúbpé Yesue ábe bēbídé á Kaisaria bómpē bēnwoón sé. Bēnkēén sé á ndáb e mod nhóg wēε sēntəŋgēnnē adyεε. Béchágé'áá ane mod bán Naasine. Ámbíd á dyad á Saiprus, abédé-ε nhóg awē anlyōg Krīstə adúbe.

Paale akii Jemse anyin

¹⁷ Ade sēpédé á Jerusalem, bad bé Krīsto ábe bédé áwed bēnkob sé nken ne menyīŋge. ¹⁸ Néε bīn é'sāŋgé syāābe Paale sēnkε Jemse anyín. Belyóged bé mwembé bēbédé áhed. ¹⁹ Paale anléléd bó. Ade ámáá bó alēled, anhídé bó chōm ésyāāl éche Dyōb ábélé átíntē e bad ábe béesē bad bé Israel mbwiined ne nsōn níme mó Paale ábélé. ²⁰ Ade bémáá chōm

éche Paale áhóbé awóg, bēnken Dyöb. Dóo bélângeé Paale bán, “Mmōḡ enyíne’ née mekan médíí á Jerusalem hén. E’kálé ne e’kálé é’ bad bé Israel bédúbpé Dyöb bōob. Béhíde-’ε mbéndé e Mosεε ne kán esyáál. ²¹ Bélânge-’ε bó nén bán eyágte bad bé Israel bésyāāl ábe bédé meloḡ mémpēe nén wě bééhíde mbéndé e Mosεε. Bán elânge bó wéé béeyagé ábab bán, wéé bééhíde-’ε elem éche syánē. ²² Bétânge-’ε awóg bán epedé. Chán-nō débēnlé bōob? ²³ Né-ōó, éhíd ngáne sélāā’ε wε. Bad bédé hén bēniin ábe bémwédé melē mé Dyöb. ²⁴ Wēhíd bó nyāābōo nyéke á nwobe, ésábned-te bó kéchéé éche béhédné bó. Ene pónde dóo béhele békāān nló. Nén débēl moosyáál ábīí aá dyam ké áhéé áde béhóbé wε á yāl déesaá mbále. Bébīí-’ε bán mmōḡ ámpē ebεle mekan ngáne mbéndé eche Mosεε éhedéé. ²⁵ Bon pēn sélómmé bad ábe béesē bad bé Israel ábe bédúbpé Krístā kálag nén bán béedyág ndyééd echē bébágé myöb mémpēe née mende, béēmwāg mekií, béedyág nyam eche béesinnéé nkāḡ, béēkābē-’ε mesón.” ²⁶ Né-ōó, née bīn é’sángé Paale antéd ábē bad, bōobōo békē á nwobe. Dóo ásólé á Ndáb-e-Dyöb, ahób e’pun é’tāḡ nwobe métēdtē bó. Ambīd enē-’ε dóo hébéé mende á nló míme bó mod-té.

Békóbé Paale

²⁷ Ade e’pun saámbé bé nwobe é’kwógé apε á asóg, dóo nguse é bad bé Israel ábe bémbíd a mbwóg e Esia bényíne Paale á Ndáb-e-Dyöb. Héε bépééne mpuutéđ bon bésōlē bad áte, békōbē Paale. ²⁸ Bēmbootéd abón bán, “A-bad bé Israel nyéhyag sé hén-ee! Anén mod mó akag hōm-té áyāgtē bad aá bad bé Israel, mbéndé éche Mosεε, bōobε Ndáb-e-Dyöb, béesaá chōmchōm. Ké bōob dēn apεéne donge á bad ábe béesē bad bé Israel á Ndáb-e-Dyöb-te, nē ábélé-’ε enén ndáb e Dyöb eesaá’ε ámpē.” ²⁹ (Chōm éche énkāḡ bon béhóbé nē édíí áyāle bēnyīn Trofimuse, mod a dyad dé Efesus bó Paal bēwóó á dyad-tē. Né-ōó, bēnwēmtēn nén bán Paale asónlé mó á Ndáb-e-Dyöb.)

³⁰ Dyad ásyāāl dēmpuutéđ áte, bad bésyāāl bēbíđ áwed béhé Paale abum ámīn, bédolé mó káāḡ bēbíđen mó á Ndáb-e-Dyöb. Abwōg-ábwōg bédīb-pε ekob é Ndáb-e-Dyöb. ³¹ Ade ábē bad béhédeé Paale awúu nē, dóo bad behóg békíí mod ambáá a sánze a Roma aláa bán mpuutéđ ídē dyad á Jerusalem áte ásyāāl. ³² Abwōg-ábwōg mod ambáá a sánze eebéteé pónde. Ampwēđ sánze émbáá ne esad ásyāgnéd bó á dyad tē wéε bad bēnkaánné. Bad bényíne-’áá ahúene sánze dóo bésógé Paale abōmted. ³³ Dóo mod ambáá a sánze asídté wéε Paale ábédé akób mó, ahób aá béhaan mó bengōbēngōbē bébε. Héε ásedteé aáken, “Nzé-módé nén? Cheé ábélé?” ³⁴ Bad bēmbootéd abón. Baahóg béhōbē échén, ábíníí bēhōbē échíníí. Mpuutéđ mbédé nyaa eche mod ambáá a sánze énkēnhēnlé chōm éche ékóó

abɛnled ahɛd áte. Né-ɔ́, anláá ábê bad aá békɛɛn Paale á ndáb e meláá. ³⁵ Bɛnkɛɛn mós kááɲ bɛpɛɛn mós wɛɛ mbwóg ébédé á mmwɛ ní ndáb e meláá. Boɲ áde bépédé ásol, bémpɛm mós ámɪn pémén áyāle amute dɛmmād ayəg. ³⁶ Abê bad bésyāāl bɛhídé'áá bós ámbɪd, bɛbōnē bán, “Béwúu mós!”

Paale alúmté áte aá mós kwedé nkáá

³⁷ Ade bɛhóbé bán békɛɛne Paale á ndáb e meláá, dós álāngɛé mod ambáá á sánze nɛn aá mós wóó mwā dyam áláa mós. Dós ane mod a mbáá a sánze áhóbéé aá, “Nédē ehóbe ehób é Grikia? ³⁸ Nédē saké wɛ edé ane mod a Egipto awɛ ampɛ hén pónde póg boɲ ábootéd mpuuté. Anlād e'kálé é sánze é'niin, bad bɛ ewúɛn, ákɛɛn bós á ehyanɲe.” ³⁹ Hɛɛ Paale álāngɛé mós aá, “Ndi mod a Israel awɛ abídé á dyad á Tásus á mbwóg e Silisia. Mod awɛ abídé á dyad áde áde etógnɛn. Són émwɛ nílaa ábɛn bad akan.” ⁴⁰ Mod ambáá a sánze ambɛ mós kunze aá áhób akan. Né-ɔ́, Paale antyéém á'sō é' ndáb, alúmed ekáá, ekíde énhō baám! Dós ábóótédé bós akalen á ehób é Hibru.

22

¹ “A-besāɲ ne baányan ábɛm, nyéwóglɛn mɛ. Nhɛde nyé alúmed áte nɛn mɛé meékwedéé nkáá.” ² Awóg áde bɛwógé nɛɛ Paale áhóbné bós ehób é Hibru, bɛntōɲ metúu atále áte. Hɛɛ Paale ákagké á'sō áhóbéé aá, ³ “Ndi mod a Israel. Béchyáá mɛ á dyad á Tásus á mbwóg e Silisia, boɲ á dyad á Jerusalem hén dós níkwógé. Mbédé mwān a esukéle awɛ Gamalia. Awe mekáá dós nítoó mekan mé mbéndé níme ábɛd betaa bɛhídé'áá ayáge. Mɛmpɛ mbɛnláá Dyōb ne kán esyāál melemlem ngáne nyémpɛ nyébenléé mós. ⁴ Bad ábe bɛhídé'áá Nzii é Krísto menhé bós á meséb, kááɲ donɲe áwāg. Nkóbé'áá bebaád ne baachóm níhāg-ke bós á mbwóg. ⁵ Prisɛ ambáambáa ne káánsɛl e bad bɛmbáá esyāál bɛhɛle bɛbɪd mɛ mbón bán mbále chós níkaléé. Menkob kálag áwāb eché bétɛnlé bānned bɛ Israel ábe bédé á dyad á Damaskos. Né-ɔ́, menké áwed ákób ábê bad, áhan bós, ápɛɛn-ne bós ámbɪd á Jerusalem ábɛl békógsɛn bós.

Paale ahóbé ngáne ámwédé Yesue adúbe

(Mbɛl 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Ade níkagké, nɛɛ nípédé bɛnbɛn ne dyad á Damaskos, émwɛdmwɛd é ngíne émbɪd ámɪn táléd, épɛn mɛ yāl esyāál. Nɛn dɛmbɛnléd dyam kád é' mǔte. ⁷ Dós níhúné á ndɔɔb boɲ níwōgɛ ehób élanɲe mɛ aá ‘A-Sɔ́l, á-Sɔ́l, cheé ékásá boɲ étagtɛ mɛ?’ ⁸ Dós nísedtɛé mós mɛé ken ‘Nzɛé édíí A-Sán?’ Boɲ áhóbéé aá, ‘Mɛ-ɛé ndé Yesue á Nazaret awɛ étagtɛé, awɛ éhédé á meséb.’ ⁹ Bad ábe syāābō sɛbédé bɛnnyɪn éché émwɛdmwɛd boɲ bɛnkɛnwógké ehób éche mod awɛ ahóbé'áá áwɛm. ¹⁰ Dós nísedtɛé mɛé, ‘A-Sán cheé nítanɲéné ábɛl?’ Dós Sánɲwéé álāngɛé mɛ aá, ‘Hídé ásɛ ékag á dyad tɛ á Damaskos. Nzé epédé

áwed bɛlāā wɛ chõm ɛsyāāl ɛche Dyõb átíídé aá ɛbɛl.' ¹¹ Echɛ emwɛdmwɛd é ngíne ɛmbɛl meéhɛle'aá anyínen. Né-ɔ́, bad ábe syáábɔ́ sɛbédé bɛnchāā mɛ á ekáá békɛɛn mɛ á dyad tɛ á Damaskɔs.

¹² “Mod abédé á Damaskɔs awɛ bɛchágé'aá bán Ananiase. Abédɛ mod awɛ abɛnlé'aá Dyõb, áhídɛ-'ɛ mbéndé ɛche syáne bad bé Israel. Anwõj edúbé bwāmbwam átínté e bad bé Israel ábe bédé á Damaskɔs. ¹³ Ananiase ampɛ áwɛm, atyéem mɛ á nkag, bon áhõbɛ aá, 'A-mwānned Sɔɔl, bootéd anyínen ampɛ.' Abwõg-ábwõg membootéd anyínen ampɛ, rínɔné-'ɛ mó. ¹⁴ Anhób aá, 'Dyõb áde ábɛd betaa ápwédé wɛ ábii míme ntii, ányín awɛ mbɛledɛ awɛ abele mekan míme métánjgénɛ, áwóg-kɛ ane mbɛledɛ ehób á nsal. ¹⁵ Wɛ-ɛɛ wɛbíd mó mbõj áláa bad bɛsyāāl chõm ɛche ényíne ne ɛche éwógé. ¹⁶ Bɔɔb-pɔɔ, cheé-ɔ́ ɛsínɛé? Pádé ásɛ, ékwɛnten wɛé Yesue mó adé wɛ Sánjwéé bédusen wɛ. Nén débɛl Dyõb déwobé rímõj mbéb.' ”

*Paalɛ aá Dyõb álómé mó wɛɛ
bad ábe bɛɛsɛ bad bé Israel*

¹⁷ “Mentim ámbid á Jerusalem. Ade ríkánneé á Ndáb-e-Dyõb mennyín ndóg. ¹⁸ A ndóg-te wɛ mennyín Sánjwéé. Anláa mɛ aá, 'Bélɛ mehélɛ éwamsɛn ahidɛ á Jerusalem áyāle bad ábe bédé á Jerusalem hén bɛekobpɛ chõm ɛche wéhõbpɛ tånjɛne mɛ.' ¹⁹ Dóɔ mɛ-'ɛ ríkwentanné Sánjwéé nén mɛé, 'A-Sánj ábén bad bɛbíi bwām nén bán nkagé'aá á ndáb é mekáne ríkõbɛ, ríwanné-'ɛ bad ábe bédúbpɛ wɛ. ²⁰ A pónde eche bɛwúɛ'ɛ Stefanuse awɛ ahóbé'aá mam tånjɛne wɛ, mmɛn membé áhed, ríkwentén mɛé bɛwúu mó, mɛ-'aá menwálɛ nkobe rímé bad ábe bɛnwúu mó.' ²¹ Dóɔ Sánjwéé álånjɛé mɛ aá, 'Kág, áyāle mǝlõm wɛ nchabnede, wɛɛ bad ábe bɛɛsɛ bad bé Israel.' ”

²² Abɛ bad bɛmbɛ bɛwõglān Paalɛ káõjɛne á pónde eche átúbé dín aá mókag wɛɛ bad ábe bɛɛsɛ bad bé Israel. Hɛ dóɔ ábɛ bad bɛbóótédɛ abón bán “Nyémadɛn mó! Nyéwúu mó! Eékwognedɛé ábɛ á alongé.” ²³ Bɛbóné'aá bɛpebtɛ mbótɛ ámín, bɛpúntɛ-'ɛ ebumbú ámín. ²⁴ Hɛɛ mod ambáa a sánze álånjɛé ɛche sánze aá bétɛd Paalɛ békɛɛn mó á ndáb e meláa. Anláa-'ɛ bó aá bɛswádtɛd mó e'tanjú ábɛl bon áhõb nzõm echɛ ekáá bon bad bé Israel bétõgkɛ mó. ²⁵ Bon áde bɛháa mó ábɛl bɛswádtɛd mó e'tanjú, dóɔ Paalɛ áɛdtɛé sánze echɛ embé mó bɛnbɛn aáken, “Mbéndé ebagé kunze nén bán bɛswádtɛd mod awɛ mbéndé e Roma ɛbélɛ mó mod a Roma e'tanjú áde bɛékáadtɛé mó-yɛ?” ²⁶ Ade ene sánze éwógé nɛ, ankɛ wɛɛ mod ambáa a sánze áɛdtɛ mó aáken, “Cheé wɛwɛ ɛbɛɛé? Ane mod adii mod a Roma.” ²⁷ Dóɔ ane mod ambáa a sánze ákíí wɛɛ Paalɛ bon áɛdtɛ mó aáken, “Láa mɛ, mod a Roma móɔ ɛdíí-yɛ?” Dóɔ Paalɛ ákwɛntanné aá, “ɛɛ.” ²⁸ Hɛɛ mod ambáa

a sánze áhóbéé aá, “Nsábpé nkúú mí mənéné boŋ ngómēnaa a Roma ákwentén aá mbê mod a Roma.” Dóo Paale áhóbéé aá, “Mε pen ndé mod a Roma se á nchyáátén.” ²⁹ Ade bad ábe bēhédé’áá Paale awanen bēwógé nê, ábwōg-ábwōg bēntedé mó, bésidé ámbíd. Mbwóg ménkōb ane mod ambáá a sánze áde ádíbté nén aá Paale adii mod a Roma aá mōhēdē-ε mó á mehan áde mōnkéntāŋgēnné.

Paale atyéémé á nkáásé á’sō é’ káánsel

³⁰ Mod ambáá a sánze ahedé’áá akonj dé ahed áte ásonjten chōm éche bad bé Israel bēhóbé bán Paale abelé. Né-óó, néε bīn é’sāŋgé, anhób aá bēhūd Paale bengōbēngōbē á mekáá, anlébé-ε beprise bēmbáá ne káánsel esyáál aá bōōbōō békōb mbom. Dóo átédé Paale boŋ átfidē mó á’sō ábāb.

23

¹ Paale annōn ábê bad bé káánsel á míd mé mbōm, boŋ áhōbē aá “A-baányan, kááŋne e’chii, nlém rísáá mε á abum bwāmbwam nyaa eché ádēm alongé ádíí á’sō é’ Dyōb.” ² Héε prise ambáámbáá, Ananiase, álāŋgē bad ábe bēbédé benben ne Paale aá bēbōm mó abén á nsəl. ³ Dóo Paale áhóbéé aá, “Dyōb ámpē débōm wε. Ehóhó é chōm chén! Edyēé hē eбенlad mbéndé ákáad mε, boŋ ké nê, mmōn ebóo’ mbéndé ahób áde éhóbé wéé bēbōm mε.” ⁴ Héε bad ábe bēmbē benben ne Paale bēlāŋgēé mó nén bán, “Esyáá’ prise ambáámbáá a Dyōb.” ⁵ Paale ankwentén bó nén aá, “A-baányan, menkēmbíí’ε mεé mó adé prise ambáámbáá. Eyale e Dyōb éhóbé aá, ‘Mod eetāŋgenéé mod awé akamlan bad mekan mé mbéb ahób áyāl.’”

⁶ Ade Paale anyíné aá átfintē e echoŋ é bad éche ébédé áhed, baahóg bédé bad bé epepé é Sadusia ábíníí-ε bédé bad bé epepé é Farisia, anchógéd ehób aláá bad bé káánsel aá, “A-baányan, ndii mod a epepé é Farisia mbé-ε mwān a mod a epepé é Farisia. Ndé á nkáásé hén áyāle nén nsumé nlém nén mεé bad ábe bēwédé bēpuú ámpē.” ⁷ Ahób áde áhóbé nê, bad bé epepé é Farisia ne bé epepé é Sadusia bēmbootéd aselen. Echoŋ é bad éche ébédé áhed énkabén áte. ⁸ (Nén dēmbenléd áyāle bad bé epepé e Sadusia bēndūbē nén bán nzé mod awédé eépuudéé ámpē, bédúbé bán ángel éesaá, bédúbé-ε nén bán e’dáóđəŋ béesaá. Boŋ Befarisia pen bēndūbē bán mímén metón mésyāál méláán médé.) ⁹ Ehób émbē écháŋké ábê bad ngíne ngíne dóo donje dé bemeléede bé mbéndé ábe bēmbē á epepé é Befarisia bētyéémé ámīn, bébootéd abón ngíne ngíne bán, “Sényīnneé anén mod awusé ké ahóg. Kapóg né edáóđəŋ ké’ε ángel ekoó mó dyam aláá!” ¹⁰ Mmē mpentēn ménchāgē nyaa eché nlém ríhúné’áá ane mod ambáá a sánze aá bēhele bényāb Paale áte. Né-óó, anláá

éche sánze aá béke á amute-tê wê, béhûd Paale á mekáá míme ábê bad boŋ békeen mó á ndáb e meláá.

¹¹ Mmê nkuu dën, Sánŋwéé antyéém Paale á nkæg, aláá mó aá, “Weebáá’, ngáne ébídé me mbón á Jerusalem, wëbíd me mbón ámpê á Roma.”

Béháŋké Paale

¹² Néé bïn é’sánŋé mbwembwe, nguse é bad bé Israel bêmbõm bébel ntii, bémwê melë nén bán béedyáá chõmchõm, béemwáá-’aá chõmchõm kááŋ ne béwúú Paale.

¹³ Bó bad ábe bêmbel mímén ntii béntõm móom méniin. ¹⁴ Dóó békíí wéé beprise bémbáá ne belyáged bé dyad boŋ bélāŋgē bó nén bán, “Sêmwédé melë ne amwé dën nén bán séeháá chõmchõm á nsəl kááŋ né sêwúú Paale. ¹⁵ Né-óó, nyáābe bad bé káánsel nyélóme mod ambáá a sánze a bad bé Roma nsəl nén bán ápiined nyé Paale. Nyébāmtan nén bán nyéko’ mam mémpēe ahed áte áyāl echê. Boŋ sé pen séēbē mboŋsén áwúu mó adêhób aá mópag hén.”

¹⁶ Boŋ Paale mwānyan a mmwáád mwān anwóg ntii míme bébélé áwúú Paale. Né-óó, ankē á ndáb e meláá áke aláá mó. ¹⁷ Dóó Paale áchāgēé sánze póg boŋ álāŋgē chó aá, “Keené’ enén kódemod wéé mod ambáá a sánze awóó dyam áláá mó.”

¹⁸ Héé ene sánze étédé ene kódemod boŋ ákeené mó wéé mod ambáá a sánze. Héé ene sánze élāŋgēé mod a mbáá a sánze aá, “Paale awē adé á mbwōg mó achāgē me aá mpeen enén kódemod áwōŋ áyāle enén kódemod ewóó dyam áláá we.”

¹⁹ Dóó ane mod ambáá a sánze áchāŋgé mó á ekáá boŋ ásidnād mó á nkæg ásedté mó aá “Cheé éhedéé me aláá?”

²⁰ Dóó ene kódemod élāŋgēé mó aá, “Bad bémbáá bé Israel betíídé nén bán bélāā we bán épeen Paale á’sō é’ káánsel, ne mbāmtan nén bán káánsel ehede mam mémpēe atōŋ dé ahed áte tāŋgene Paale. ²¹ Boŋ weewóglán bó áyāle bad bédé tómaa móom méniin ábe bésóóm ásin mó. Bémwédé melë nén bán béedyáá chõmchõm béemwáá-’aá chõmchõm kááŋ né béwúú mó. Bémbáá aboŋsen, bésine-’ε chõm éche wéhōbpē.”

²² Dóó ane mod ambáá a sánze álāŋgēé mó aá, “Weelāŋgē modmod wéé mólāŋgē me ádén dyam.” Amaá-’aá ahób nê dóó álāŋgē ene kódemod aá ákag.

Békééné Paale wéé nkamlene, Feligse

²³ Dóó ane mod ambáá a sánze áchénlé éche sánze émbáá émpēe ébe boŋ álāŋgē bó nén aá, “Nyétéd mbwókel é sánze ébe, nyéboŋsen chó áke á Kaisaria nchoo ne sánze móom saámbé éche ékeene hóse ne mbwókel é sánze ébe éche éwanne mekoŋ. Nyáābōō nyéboŋsen nyéhíde dyam ngāŋ abog nkuu.

²⁴ Nyéhede-’ε Paale hóse eche ékeén mó. Nyélyáged mó nyépeen mó wéé nkamlene Feligse ésebán dyam dé mbéb ábenlédé mó.”

²⁵ Bédékē antel kálag eche bēnwālēē echē ehóbe nén aá,

26 “Mε, Kladios Lisiasε με-εέ ntenle wε, nkamlεε a edúbé ambáá, Feligsε. Nlěnté wε. 27 Bad bé Israel békōb anén mod béhédé-’ε mó awúu. Nsōjténé-’aá mée adii mod a Roma, dōo syáabe échēm sánze sékíi mó ahúd áwab mekáá. 28 Nhédé’áá mée mbíi chōm éche béhóbé bán abelé. Né-ōó, menkéén mó á káánsel. 29 Nhédé áte nnyíné nén mée eébeléé dyam áde álúmte nén bán atánǵéné awé ké’ε atánǵéné ake á mbwōg. Mam mésyāāl níme béhóbé bán abelé médii mam níme ménone échab mbéndé. 30 Bélánǵé-’aá me bán bad bé Israel béhǵke mó áwúu mó, dōo rílóme mó áwōη ábwōg-ábwōg. Nlánǵé-’ε bad ábe béhíde mó mekuu mée, béhyε beláa wε chōm éche béhóbé bán abelé.”

31 Echē sánze émběl ngáne bēnlāā’ε bó bán bēbel. Béntēd Paale békēēn mó nkuu ne nkuu kóη bēpēēn mó á dyad á Antipatris. 32 Néε bīn é’sánǵé, sánze éche ékéénáá mekuu éntīm ámbíd á ndáb e meláá, bētēdē sánze éche ékééné’áá hōse ákεen Paale. 33 Bēnkeén mó á dyad á Kaisaria. Ade bēpédé bēmbě nkamlεε ene kálag bēbē-’ε Paale áwe mekáá. 34 Ade ane nkamlεε áláá ene kálag ansédéd Paale aáken mbwōg ehée ábídé. Ade ásōjténé aá Paale abídé á mbwōg e Silisia, 35 anhób aá, “Měwōg kéchéé éche éwóó ahób nzé bad ábe béhíde wε mekuu bēpédé.” Héε álánǵé sánze aá békεen Paale á ndáb e k̄η eche k̄η Herōde ánlonǵē, bēnōne-’ε mó áhed.

24

Paale atyéémé á nkáásé á’sō wée Feligsε

1 Ambíd e e’pun é’táan, prisε ambáámbáa Ananiasε, ankě á Kaisaria nchoo ne donǵe á bad bēmbáá bé dyad ne mod a mbéndé nhóg awě béchǵgé’áá bán Tetuluse. Bēmpě á’sō wée nkamlεε Feligsε, béhób mekan níme béhóbé bán Paale abelé. 2 Dōo béchǵgé Tetuluse boη ábootéd Paale mekan ahób á yāl, aá, “A-nkamlen Feligs, wε awě edúbé échábé ámin. Debyéé áde ébenladté ákamlen ápéénédé syánē nsaj á etūn é pónéd. Ebelé-’ε nhōjlen híin níme nípééné mboη áwēd alon-tê. 3 Sēkobé-’ε nē hōm ásyāāl ne pónédé ésyāāl. Sēságnan-ne wε bwāmbwam. 4 Meéhēdēē nén mée mbud wε pónédé abébed boη pen ndəó achán nén mée ébenled áboη e’boη bé nlém, éhē sé mwă etál, éwóǵlen mwă dyam awě séwóó ahób. 5 Sēnyíné nén bán anén mod adé ekun é mbéb áfintē e bad. Apééné epuutéd áfintē e bad bé Israel nkōηsé áte rísyāāl, adé-’ε nlyáged nhóg a epepé e Naazarin. 6 Aponé edúbé é ndáb e Dyōb asuded, dōo sékóbé mó. * 8 Nzé esědté mó, mekan níme álāā’ε

* 24:6 Donǵe á kálag dé’sō ébádé nchoo 6b-8a: Séntíi bán sékádte mó ngáne eched mbéndé éhóbéé. 7 Boη mod ambáá a sánze, Lisiasε, ampě ákōbēn sé mó ne epame. 8 Dōo Lisiasε áhóbéé aá bad ábe bēwógné mó dyam bēpε áwōη e’sō.

wɛ mmõŋ wényĩn nén wɛé chõm éche séhõbɛé édé mbále.”
 9 Bad bé Israel ábe bém̄bē áhed, bõmp̄e bẽns̄l áte béhõb bán mekan nĩme Tetuluse áhõbɛé médé mbále.

Paale akáádé nkáá á'sõ wée Feligse

10 Héé dõo nkamlɛɛ, Feligse ábágé Paale etál aá áhõb akan, boŋ Paale ábootéd ahõb aá, “A-sán, mbíí nén meé ekékāād nkáásé á alon tē hén á etũn é põndé, né-õõ ndé menyĩnge ákāa nĩm̄m nkáá áwoŋ e'sõ. 11 Nzé ehɛdé áte, mmõŋ wényĩn nén wɛé éetõm̄ɛ dyõm dé e'pun ne é'be áde ríkíí á Jerusalem ábe Dyõb edúbé. 12 Ké epun bad bé Israel béetáneé nées sé mod sépentanné á Ndáb-e-Dyõb, béetáne-'áa nées m̄puutadté bad, ken á ndáb e mekáne ké'ɛ kéhéé á dyad tē. 13 Béewoo'é chõmchõm éche élũmte nén bán mam nĩme béhõbé bán mbélé médé mbále. 14 Boŋ nkwentan pen nén meé, mbenle Dyõb áde ábēd betaa bébɛnlé'áá, ahíd áde r̄hídɛé Nzii echē etán̄géné. Ndúbpe káõŋne mam m̄esyā̄l nĩme métɛnlédé á mbéndé e Mosɛ ne á kálag é bekal b'e'daád̄e. 15 M̄emp̄e nsumé nlém ne Dyõb melemlem nées ábén bad b̄en ámp̄e, nén meé bad b̄esyā̄l b̄epuú, bé bwām ne bé mbéb. 16 Nê dó-'aá akáá boŋ r̄iwané áte põndé ésyā̄l ábel boŋ nlém r̄sán me á abum á'sõ é' Dyõb ne á'sõ é baányon. 17 Mensyõg akɛ á Jerusalem nguse é mwě, né-õõ menkě áwed áwānled áb̄em bad mwā m̄oné ne ábe Dyõb mendɛ. 18 Ade r̄hídɛé nĩm̄n mekan ámb̄id, dõo áb̄en bad b̄etáne me á Ndáb-e-Dyõb, áde nĩm̄áá mekún mé nwobe amad. Ndun e mod eebédɛé áhed, m̄puutéd-te m̄enk̄mbáá. 19 Boŋ bad bé Israel b̄ebédé áhed ábe b̄emb̄id á mbwõg e Esia. Ké bad b̄ebágé'áá b̄epag áwõŋ áláa wɛ dyam áde mb̄élé né bõo b̄entāŋḡen apɛ, nzé émb̄e nén bán memb̄l dyam. 20 Ké'ɛ áb̄en bad ábe b̄edé hén, b̄en b̄eláa wɛ dyam dé mbéb áde m̄mb̄enlé áde b̄enk̄āadtē nĩm̄m nkáá á'sõ é káansɛl, 21 éetóm̄ɛ dyam ahõg áde m̄mb̄enlé. Menchágéd ehõb nén meé 'Békáadte me chii nén áyāle ndúbpe nén meé bad ábe b̄ewédé b̄epuú.' ”

22 Feligse abédɛɛ mod awě ammād Nzii e mbále asõŋten. Dó-'aá áhúdé nkáásé ás̄e. Anlāá bõ aá, “Nzé nkamlɛɛ Lisiasɛ apedé, dõo m̄ébid̄ɛdtē nĩm̄n nkáá mbakú.” 23 Hé-'aá álāŋḡé s̄anze e mbáá echē enõné'áá Paale aá át̄éd Paale, áb̄e án̄ne mó. Aá, boŋ pen ábe mó mwā kunze áhé-'ɛ etál nén besón ábe Paale béhyenad mó kéhéé éche át̄ognéné.

Paale atyéémé á'sõ wée Feligse bõ Drusilia

24 Nguse é e'pun ámb̄id en̄e, Feligse amp̄één mwaád Drusilia. Drusilia abédɛɛ mwān a Israel. Feligse anlóm Paale achæg, áwõglɛn nkalan nĩme Paale álāŋḡéé mó t̄āŋḡene adúbe á Yesu Kr̄ist̄æ. 25 Paale aboótédé-'aá mó akale, álāŋḡe mó ngáne mod át̄āŋḡéné abé á bwām awále, ngáne mod át̄āŋḡéné yāl acháa

bwâm, ne Epun é nkáá eche éhúé'. Dóo mbwóg ríkóbé Feligse. Héé áhóbéé áá "Sébé ekag bɔɔb. Nzé nkudé etál ámpē mǎchēlē wε." ²⁶ Mewēmtεn mébédé mó ámpē áá Paale áβε mó mwá mɔné ámbíd-ámbíd, nén dēmbēl alómé'áá mó achəg póndé té ákanlé mó.

²⁷ Nén dēmbenléd áyāle mwě míβε, dóo Pokus Festuse átédé etál éche Feligse néε nkamlenε. Ngáne Feligse áhédé'áá áá bad bé Israel bėwógen mó bwâm, antédé Paale á mbwóg.

25

Paale áá Kaisεε múmó ákáad mó

¹ Festuse ampě á mbwóg e Kaisaria átéd atii dé nkamlen. E'pun é'láán ámbíd enē, ámbíd á mbwóg e Kaisaria ákē á Jerusalem. ² A Jerusalem wē, beprise bėmbáá ne bad bėmbáá bé Israel bėnlāā Festuse mekan nıme bėhóbé bán Paale abelé. Bėnchāη Festuse ³ bán áwóηgen bó ábel bėpεen Paale á Jerusalem. Bėnlāā mó nē áyāle bēnhəg áwúu mó á nzii. ⁴ Festuse antimtén bó áá, "Paale adé á mbwóg á Kaisaria, mmēn-ne mǎtım ámbíd áwed mwāmpın mí póndé. ⁵ Né-ɔó, nzé édé nén bán Paale abelé dıam dé mbéb, ábēn bad bėmbáá bėhíd me á Kaisaria, bėsómεn mó."

⁶ Festuse andyεé á Jerusalem ámpē dıam e'pun waam ké'ε dyóm boη átimé' á Kaisaria. Néε bın é'sáηgé, andyεé ásē ákáad nkáá. Anhób áá bėpεen Paale á kóte. ⁷ Ade bėpééne Paale, bad bé Israel ábe bėmbíd á Jerusalem bėntyēēm mó benben bėbootéd e'bėbtéd é' mekan ahób, ábe bėhóbé bán abelé, boη bėnkēnhenlé alúmed nén bán akoó nımē mekan abel. ⁸ Paale anhób áá mekan nıme bėhóbéé mó áyāl méesaá mbále. Anhób áá, "Meébeleé dıamdıam áde álúmte bán ntāηgan mbéndé e bad bé Israel, ké'ε Ndáb-e-Dyöb ké'ε Kaisεε a Roma." ⁹ Festuse ahédé'áá áá mókud dın á bwâm á'sō é' bad bé Israel. Né-ɔó, ansédéd Paale áá, "Eböηséné ake á Jerusalem ábel nén ríkáad wε áwed tāηgene nımén mam nıme bėhóbéé wε á yāl-ε?" ¹⁰ Paale anhób áá, "A kóte eche Kaisεε a Roma dóo nıtyéémé nén, áhed dó-'áá bėtāηgéné me akáad. Meébeleé bad bé Israel dıam dé mbéb ké ahóg, mmön ámpē ebıı nē bwâm. ¹¹ Nzé édé nén bán mbóó mbéndé echē ekwögnédé mbakú e kwééd, né nkwēténé awé. Boη nzé édé nén bán mam nıme bėhóbéé me áyāl méesaá mbále, né modmod eewóó'ε kunze áβε me áwab mekáá. Né-ɔó, nhóbe nén meé Kaisεε múmó ákáad me." ¹² Dóo Festuse álāηténé nló ne ábē bad ábe bélébé mó, boη ákwentán áá, "Ngáne émáá ahób wě Kaisεε móōkāād wε, etāηgéné ake wéε Kaisεε."

Festuse alúmté kāη Agripa nkáá nıme Paale áte

¹³ Nguse é e'pun ámbíd enē, kāη Agripa bó Benıse, bėmpě á Kaisaria ákob Festuse nken. ¹⁴ Ade bėmáde áwed nguse

é e'pun, Festuse anlúméd kâḡ Agripa ehób éche Paale áte. Anláá mó aá, “Mod adé hén awě Feligse ânchenéé á mbwɔḡ. ¹⁵ Ade nípedé-’ε á Jerusalem, beprise bémbáá bé Israel ne bad bémbáá bé dyad bénhōb mam míme béhóbé bán abelé, béchán-’ε me bán nkwid mó nkáá. ¹⁶ Boḡ me-’ε menláá bó meé bad bé Roma béwóó elem nén, béehelée-se bébídéd mbakú nén bán mod akwedé nkáá, ésebán asébpé akáádé míme nkáá á’sō wée bad ábe bésómné mó. Bétáḡgéné mó etál abe ákáá míme nkáá. ¹⁷ Né-ɔ́, áde bépédé hén, menkembébedté pónde. Néε bín é’sáḡgé sáḡgén, mendyě áse á kóte nhób-pe meé bépeεn mó. ¹⁸ Bad ábe bésómné mó béntyēem ámín áhób mam míme ábélé, boḡ békênhóbpé bán abelé dyam dé mbéb ké ahóg áde ménwēmtēnnē meé béhōb bán abelé. ¹⁹ Ehób ésyā́l ébedéε nswaḡ míme bénwōḡgē ne Paale tâḡgene adúbe ádāb ne dīn á mod nhóg awě béchəgeé bán Yesue awě amaá awé boḡ Paale ahóbe aá adé á alongé. ²⁰ Menkênkoḡgé abii ngáne níhéláá-se níhēd mímén mekan áte, né-ɔ́, mensédéd Paale nzé ádāḡ ake á Jerusalem ábel boḡ békáad mó áwed tâḡgene mekan míme béhóbé bán abelé. ²¹ Boḡ Paale anhób aá bébē bébane mó á mbwɔḡ kááḡ ne á pónde eche Kaisεε ábidédte míme nkáá mbakú. Né-ɔ́, menhób meé sánze ébē énoεe mó kááḡ ne á pónde eche mélōmmē mó wē Kaisεε.” ²² Héε kâḡ Agripa álāḡgéé Festuse aá, “Mmēn mēdəḡ anén mod awóḡlɛn.” Festuse antímtén mó aá, “Wěwōḡlɛn mó chān.”

²³ Néε bín é’sáḡgé, Agripa bó mwānyan Benise bēmpě ne edúbé ésyā́l ne esímo. Bénsāl á ndáb eche mbwóg éladné’áá nchoo ne sánze é mbáámbáa ne bad bémbáá bé dyad. Festuse anhób aá béke bétéd Paale bépeεn mó. ²⁴ Dóó Festuse áhóbéé aá, “A-kâḡ Agripa ne bad bésyā́l ábe syāábōó sédé hén. Anén mod awě nyényíneé hén nén, adii mod awě bad bé Israel, ábe bédé wén ne ábe bédé á Jerusalem bépééne ehób áwēm bán abele mekan mé mbéb. Béhāḡ e’saad nén bán eetāḡgeneé abé á alongé. ²⁵ Boḡ mmēn meenyíneé dyamdyam áde anén mod ábélé áde átāḡgéné kwééd. Ngáne édíf-’aá bán mwēn-εé anhób aá Kaisεε mwēn-εé ákáad míme nkáá, né-ɔ́, nhóbé meé mélōm mó áwed. ²⁶ Ké nē, meékoó’ε dyam awóḡ áde mételée Kaisεε áyā́l echē. Né-ɔ́, mpeéneé mó hén á’sō é’ bad, bwāmbwam á’sō ábōḡ, a-kâḡ Agripa, ábel boḡ nzé mmaá éche ehób ahed áte, níwōḡ chōm éche métenlé. ²⁷ Ayā́le nén éebáá bwām me álóm mod á mbwɔḡ ésebán nlúmte áte bwām dyam áde ákóó abel.”

26

Paale akáádé míme nkáá á’sō wée kâḡ Agripa

¹ Dóó kâḡ Agripa álāḡgéé Paale aá, “Ewóó kunze bōob áhób dyam.” Paale ansálé ekáá áte, boḡ ábootéd akáa. Anhób

aá, ² “A-kâḡ Agripa, ntédé nén mée yǎl eboó me áte ányín nén ntyéémé áwoḡ e’só chii ákáa áhúd mekan mésyāāl áyāl níme ábén bad bé Israel béhóbéé bán mbɛlé. ³ Nhóbe nê áyale nén, mbíí nén mée edii mod awè asóḡténé e’lem e’ bad bé Israel, ne wée nswanṭen mbídeé bó. Né-ó ncháa we nén mée éched yǎl, éwóḡlen me. ⁴ Abêm bad bé Israel bébíí alongé ádêm se á mwëndemé áde mbédé á Jerusalem. ⁵ Bélyógé me abíi. Nzé bédáá-’ε, né bèn béhelé bébid mbón nén bán se á mbooted, mbédé mod a epepé éche éhíde’ mímēd mekan mé Dyöb ámbid nyaa echè ewúú áte. Nhíde’ ngáne mod a epepé é Befarisia átáḡéné abel. ⁶ Bóob-póó, nzé ntyéémé á nkáásé hén chii, né edii áyale e’lyág bé nlém ábe níwóó nén mée Dyöb débelé ábēd betaa chöm éche ánhōbpē aá móḡbelé bó. ⁷ Adén dyam dó-’aá nímed metúmbé dyöm ne mébe mésúmé nlém áyāl bán béküd, abe áde bébageé Dyöb edúbé nkuu ne müte. Boḡ ábén e’lyág bé nlém bèn-naa é’káá boḡ bad bé Israel béhōbē’ me mam mé mbéb á yǎl, a-kâḡ. ⁸ Cheé ékáá boḡ nyé bad bé Israel nyééhēlé adúbe nén bán Dyöb ápuudte bad ámbid e kwééd? ⁹ Mmēn ámpē menwémtén mée ntáḡéné née níhédé nzii ésyāāl ábébed dīn áde Yesue, mod a Nazaret. ¹⁰ Né-’aá mēmberlé á Jerusalem. Menküd kunze wée beprise bémbáá, nhé-’ε bad bé Dyöb híin á mbwōḡ. Nzé bémbídeéte mbakú nén bán bétáḡéné awé, mémpē nkwēntánnáá. ¹¹ Memmentén bó akóḡsen á ndáb é mekáne ésyāāl, níhédé nén mée béhōb Yesue mam mé mbéb áyāl. Ekaḡ énkōb me áte áyāl echáb nyaa echè níkáḡé’áá á myad mé meloḡ mémpēe átaged bó.

Paale ahóbé ngáne ámwédé Yesue atimen
(Mbɛl 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Enén nzom chíó ekáá boḡ níkáḡ á Damaskós ne kunze ne ekag éche beprise bémbáá bēmbéé me. ¹³ A-kâḡ, á nzii wē, dyam käd, dó-’aá nínyíne e’nyínen bé ekíde ábe é’pene’ tómaa enyen, é’bíde ámín e’lāḡnéd me ne bad ábe syāābōō sēnwōḡ. ¹⁴ Sé moosyāāl sēnhún ásē. Héε níwóḡé ehób élanḡe me á ehób é Hibru aá, ‘A-Sóol, á-Sóol, cheé ékáá boḡ ehé me á meséb. Nzum echè éwannéε me edii nēngáne mwān ákwaglēé abii ányan. Echè yǎl chēn-εé ábeléé mbéb.’ ¹⁵ Dóó nísdéte mó mée ‘A-Sán, Nzé-móde edii?’ Dóó Sánḡwéé átimtanné me aá, ‘Me-εé ndé Yesue awè éhāḡkē á meséb. ¹⁶ Bóob-póó, hidé ásē étyéem ámín. Mpiídé we ápwed we nēngáne áwēm mbaledε. We-εé wēlāā bad ábe belyágé ásē chöm éche ényíne chii ne éche mélūmēdtē we á pónde echè ehúe’ á’sō. ¹⁷ Mēsōḡ ádōḡ alongé á mekáá mé bad bé Israel ne á mekáá mé bad ábe béesē bad bé Israel ábe mélōmmē we áwab. ¹⁸ We-εé wēnedé bó mīd ábel béhide á ehíntén-tē, békud e’nyínen bé ekíde, béhíde-’ε ásē e

nkamlɛn ní Satan bétim á nkamlɛn ní Dyöb. Nê débêl béküd alagsɛn dé mbéb, bébê-’ε hõm ahóg ne bad ábe Dyöb ásánjtɛ ne adúbe áde bédúbé mɛ.’

*Paale ahóbé chõm éche ékáá
boŋ bad bé Israel bésómén mó*

¹⁹ “Né-óó, a-kâŋ Agripa, ndóg echê ményinnê echê ehúú ádyöb, menkêmbánjé chó ahíd. ²⁰ Bootya hê, membootéd nkalan ní bwâm akal, membootéd á dyad á Damaskos, ríke á Jerusalem boŋ rítimé’ á mbwóg e Israel esyáál, ne á mbwóg e bad ábe béesê bad bé Israel. Nkánlé’áá bó mɛé bétede nímbáb mbéb bétimɛn Dyöb, bébele-’ε mekan níme mélúmte’ nén bán bétédte nímbáb mbéb. ²¹ Akal áde níkalé’áá nímén nkalan dóó dɛnkâŋ boŋ bad bé Israel békób mɛ áde níbédé á Ndáb-e-Dyöb bépõn-ne mɛ awúu. ²² Boŋ káŋne bõob, Dyöb dɛn dóó ákɛwõŋgɛn mɛ. Né-óó, ntyéémé hén ákale nyé moosyáál mbále. Ken bad ábe bédé etógnén ké’ε ábe béesê etógnén. Mekan níme níhóbéé médii melemlɛm mé mekan níme bekal bé’dáádəŋ ne Moseε bínhõbpê bán mébenléd. ²³ Bénhõb bán Ane-awê-Béwógtɛ atánjéné áküd metake, abé-’ε mod a’só ápuu. Akalé bad áá e’nyínɛn bé ekíde é’pɛnte’ ábɛd bad bé Israel ekíde bõob é’pɛnté-’ε bad ábe béesê bad bé Israel.”

²⁴ Nyaa eche Paale ánkāá’é embêl Fɛstuseε ankáné mó áte áá, “A-Paal weesáá’é-yɛ? Adõŋ ayáge ámbáá áhɛde we mĩn apid-ɛ?” ²⁵ Paale ankwɛntén áá, “A-kâŋ e edúbé, meépagké mĩn. Chõm éche níhóbéé édé mbále nhóbne-’ε debyéé. ²⁶ Měpanléd kâŋ nímén mekan mésyáál áte áyāle mbíí mɛé asóŋténé nímén mekan. Ndúbé nén mɛé mwɛn asóŋténé akan téé áde ábɛnlédé, áyāle dyam áde ábɛnlédé déebenledéé á e’kõŋnédte. ²⁷ A-kâŋ Agripa, edúbé mekan níme bekal bé’dáádəŋ bétélé ásɛ-yɛ? Mbíí mɛé edúbé mó.” ²⁸ Agripa antimtén Paale áá, “Áyāl e anén mwă esõŋ á pónde dóó éwémténé wɛé móhele móbêl rítimɛn adúbé á Krístə?” ²⁹ Paale ankwɛntén áá, “Ebê ké á esõŋ é pónde ké’ε pónde eche echabé áte, nkáŋne’ Dyöb nén mɛé, wɛ ne moosyáál awê awóglan mɛ, ábê ngáne rídíí. Boŋ pɛn meekánnéé mɛé béhê nyé bengõbɛngõbê ngáne béhédé mɛ nén.”

³⁰ Dóó kâŋ, nkamlɛnɛ Fɛstuseε, mwănyan a kâŋ, Benise ne bad bésyāál ábe bɛbédé áhed béhídtɛ ásɛ ákɛ. ³¹ Bémáá-’áá abíd, áde békagké nê dóó bɛbótédé akal nén bán, “Anén mod eébeleé dyamdyam áde ákwógnédé áhób bán béwúu mó ké’ε béhê mó á mbwóg.” ³² Héε Agripa álánjéé Fɛstuseε áá, “Nheláásɛ nítdɛ anén mod nzé enkênhób áá Kaisɛε móõmăd níme nkáá.”

27

Paale ahídtɛ ákɛ á Roma

¹ Ade bémáá atíi bán sésôl á stíma âke á alonj á Italia, bêmbě Paale ne bad bé mbwɔg bémpee á mekáá wée mod a mbáá a sánze awě béchágé'áá bán Juliɔse. Juliɔse akamlánnáá echonj é sánze éche béchágé'áá bán "Echonj é sánze é Kaisεε." ² Sênsól stíma á dyad á Adramitium. Ene stíma emmăd abonjseŋ âke á nkin mé edíb é nkwě á mbwɔg e Esia. Dɔɔ sébwɔgkě ekε. Sêdé akε sênwálé Aristakuse. Aristakuse abédée mod a mbwɔg a Masedonia, awě ambíd á dyad á Tesalonika. ³ Néε b̄in é'sánjé, sêmpě á dyad á Sidon. Juliɔse amboón Paale nlém. Antedé aá áke ányín baáb, bébe mó kéchéé éche átógnéné. ⁴ Sênhidé hê, sébwɔgě ekε. Bonj ngáne edíi bán epub é ngíne échómmé'áá sé á'sō-te, sêmbamé epub, sébwē benben ne mbwɔg e Saiprus pɛd eche epub énkěmbáá ngíne. Saiprus abédée mbwɔg echě mendíb mênlɔjnédte. ⁵ Héε sétédte nkin á pɛd e mbwɔg e Silisia ne mbwɔg e Pamfilia bonj sêsél á edíb é nkwě-te sêpăg á dyad á Mira á mbwɔg e Lisia. ⁶ Awed mod ambáá a sánze annyín stíma eche ebídé á Alexandria etime' á Italia dɔɔ áhédé sé áwēd-te. ⁷ Bootya hê, stíma ekεéné sé mwālɔjɔj e'pun híin bɔ'-ε é'tóme' sêdêhób bán sêpag á dyad á Sinidus. Ngáne edíi bán epub échómmé'áá sé á'sō-te, sênkênhenlé akε á'sō ene pɛd. Né-ɔɔ sêmbamé sêpɔj á pɛd e mbəj wée epub éebude'aá atóm. Sêntóm á Kep Salmɔn sêpē á mbwɔg e Kret echě mendíb mëlɔjnédé. ⁸ Sêmbamé nkəg mé edíb mên ne mên, sêdêhób bán sêpag á hɔm áde béchəgée bán Sef Habɔs. Adê hɔm déechabnedée dyad á Lasi áyāl.

⁹ Sêndyεé áwed bwāmbwam kááj ényínnéd nén bán nzé sêkií á'sō né dyam dé mbéb áhele ábenléd sé, áyāle ene pónde mwě mêmăd ape á asóg, Epun é ngande e abε dé mende mé Alagsen dé mbéb chɔ'-ε emmad atóm. Né-ɔɔ, Paale abε bó elébé aá, ¹⁰ "Amúē, nnyíne nén mée bootya hén bɔɔb éhele ébēen syánē ebébtéd ákeεn échén ekε á'sō. Nted mēbēb bwāmbwam, stíma ebéb, nló mí bad-te ríhele rítóm." ¹¹ Bonj ane mod a mbáá a sánze andúbé dásɔ chɔm éche mod ambáá a stíma ne mod awě awóó stíma bēnhɔbpē, enkëndúbée chɔm eche Paale ánhɔbpē. ¹² Adé abwɔg á hɔm áde stíma émbēē áhed, dénkěmbáá hɔm áde mod áhele ádyēē á pónde echě ekukud étómée. Né-ɔɔ, bad ábe bēndəj nén bán békag á'sō bēwanen bépe á dyad á Fonis bóɔ bēmbuú áte. Fonis abédée hɔm áde bēbannée stíma á mbwɔg e Kret áde ánɔne' á akuu ne á mbəj. Ahed-taá bēhélé'áá-se bédyē á pónde e ahéb á ngíne.

Ekukud étáne Paale bó á edib é nkwě-te

¹³ Mwă epub awě abídé á mbəj ambootéd atóm. Dɔɔ ábē bad békámténé bán béhele békēen mímaɔ ntíi á'sō. Né-ɔɔ, bēnhūd ekii éche bēbwɔgnée stíma, bonj bēbammé' nkin mé edíb mí mbwɔg e Kret. ¹⁴ Bonj béepedeé ké akε bonj epub é

ngíne éche béchəgɛé bán “Epub é pɛd e akuu” ébídén ekukud á Krɛt ébootéd atóm ne ngíne. ¹⁵ Echê epub éntīnéd stíma. Nzii enkêmbáá áke á’sō wée epub ébídɛé. Né-ɔ́, sênsóg yǎl awaned áte akɛɛn stíma á’sō, sétédē nén bán epub cháchá ékɛɛne’ ch́ pɛd eche édás ch́ akɛɛn. ¹⁶ Ade sépóó á pɛd e mbəŋ e mwǎ dyad awě adé á mendīb-te awě béchəgɛé bán Kauda, sênkūd mwǎ etál wée epub éebude’áá atóm. Ahed d́óó séwánné ḱóŋ boŋ sɛnabpé b́lɛ ábe sédólé’áá ámbíd e’dii, ábɛl boŋ béesanlé áte. Sédé amǎd ábɛl nê chóm émāá sé á yǎl. ¹⁷ Béndól b́lɛ, bésóléd b́ó á stíma-tê, b́bíd-te nkɔ́d á stíma séwéd b́ó atád. Bébáá’áá nén bán béhele bétómén nló, b́hún á nsí-te á nkin mé edíb á alonŋ á Libia, né-ɔ́, b́ensudéd abad* ásē áde ábele boŋ stíma ékag mehélé, b́tédē bán epub ch́ó ne ch́ó ékɛɛn stíma. ¹⁸ Ekukud émbē étōmnē’ ngíne. B́in é’sánǵé-’áá boŋ bébootéd donǵe dé nted ahúd b́bwēmē’ á mendīb-te. ¹⁹ Néɛ b́in é’sánǵé ámpē, bébootéd donǵe á bwēm atéd ábe b́bénlé’áá ádol stíma, b́bwémé á edíb-te. B́ɛn b́ɛnkōŋ ábɛl nê. ²⁰ E’pun híin b́éntóm ésebán śɛnyíne’ enyɛn ké’ɛ betintine, epub-pɛ émbē étōme’ ne ngíne esyǎál. Ḱóŋ ne á asóg, śɛnhúd yǎl nlém bán śɛmǎdné.

²¹ Śɛmadé e’pun híin ésebán mod ahɛle ké ndyééd adyé. Hê d́óó Paalɛ átyéémé ámín átíntê e bad b́esyāál boŋ áhōbē áá, “A-baányan, nyêmbé nyêwóglan mɛ áde ŕhóbé mɛé deéhídté á Krɛt. Nzé nyênwógén mɛ, né deékudɛé nímén metake ne enén mbólón echě dékúdé nén b́ɔɔb. ²² B́ɔɔb-pɔ́, ncháa nyé nén mɛé nyéwéd nlém á abum, nló ní mod méetómmé, stíma ch́ɛmpɛn ch́óó ébɛb. ²³ Nhóbe nê áyǎle nén nkúu níme ŕtómé nén ángɛl e Dyōb áde áwóó mɛ áde ḿbɛnle-’áa empií mɛ, eláá mɛ áá, ²⁴ ‘A-Paal, weewógé’ mbwóg, etǎŋgéné atyéem á’sō wée Kaisɛɛ. Nlém ní bwám níme Dyōb áwónné-’áá wɛ, ḿbélé asoó alonǵé á bad b́esyāál ábe nyáábō nyédé.’ ²⁵ Né-ɔ́, a-baányan, nyéwéd nlém á abum, áyǎle nén ndúbpé mɛé mekan mésyāál ḿbɛnléd ngáne b́ɛlǎŋɛ mɛ. ²⁶ Epub étǎŋgéné néɛ étínté syánē á nkin.”

²⁷ Ámbíd e e’pun dyóm ne é’niin nkúu, áde sédíi sédíi á edíb é nkwě é Adria, d́óó dyam melúde mé nkúu, bad ábe bédole stíma b́ékámténé bán kapóg syáábō śɛkwogé abíd á nkin. ²⁸ Héɛ b́étédé nkɔ́d níme b́étádé chóm eche édélé áyǎl boŋ b́bwēmé á edíb-te ányín ngáne edíb épédé achab ásé. D́óó b́édíbté bán e’che b́é edíb ásé é’dé móom mé méta méniin. Ḿwámpín ní pón dé ámbíd e nê, b́ɛmbwēm ámpé, b́ényín bán e’che b́é edíb áse édé móom mé méta meláán. ²⁹ B́éwógé’áá mbwóg nén bán stíma éke ebúl á meláa-tê, né-ɔ́, b́éntéd e’kii ábe b́ébwǎgnadté stíma é’niin, b́éhūnéd b́ó ámbíd boŋ bébootéd akáne nén bán b́in é’sáa mehélé. ³⁰ Héɛ

* 27:17 Donǵe á kálag dé’só áwóó, ekii éche ébwogke stíma á mendīb-te.

bad ábe bédole' stíma, bébóótédé nzii ahed ásob. Bênsudéd bǎle á mendíb-te, bébāmtān bán békag ekii eche bébwǎgnadté stíma asuded á'sō é' stíma. ³¹ Dóo Paale álângeé mod ambáá á sánze ne sánze éche élyágé ásē aá, "Nzé ábén bad ábe bédole stíma béesē á stíma-tê hén, nyéelyágé nlém nén bán nyéēbē á alongé." ³² Né-óó, échē sánze énsēl nímē nkǎod míme ménchāā bǎle bétēdē bó é'hóó'.

³³ Ade bīn é'kwógé asáa, Paale anchān bó moosyǎál aá bédyē mwǎ ndyééd. Anláá bó aá, "Nyékedyē bǎob, dyōm dé e'pun ne é'niin, ene pónde esyǎál-le nyéedyēdēē chōmchōm. ³⁴ Nchāa-óó nyé nén mēé nyédyē ndyééd. Moonyon atāngéné ndyééd adyé ábé ámīn. Ké mbum e esid póg éebóó'ē." ³⁵ Ade Paale áamáá ahób nén, antéd ewele á'sō wēe bó moosyǎál, aságnén Dyōb, ásāl áte boŋ ábootéd adyé. ³⁶ Nén dénwēd bó nlém á abum, bó mod-téé adyé-'e mwǎ ndyééd. ³⁷ Mesonjé mé bad bésyǎāl ábe sēbédé á stíma-tê, mbédé mbwǎkel ébe móom saámbé ne ntóob.† ³⁸ Ade moosyǎál áamáá akód, bēnsyǎog ngun eche ébédé á stíma-tê á edīb-te ábel boŋ stíma éhéle áte.

Stíma epángé áte

³⁹ Ade bīn é'kénlé, bad ábe bédole' stíma bénkênchemmé nkǎg mé edīb wēe bébédé. Boŋ bényīn nkin wēe stíma éhele etyéem. Dóo bétíídé nén bán nzé stíma ehēle ápē áhed, né bēbēl áke ásonj yǎl áhed. ⁴⁰ Bēnsēl nkǎod míme ménchāā e'kii ábe bébwǎgneé stíma, béhúnéd bó á mendíb-te, béhūnē-'e besānkalaa bé e'ped bé mebámbé ábe é'hyōmte stíma. Héē bépódté abad áte á ped e'só e stíma ábel boŋ epub étīnte stíma á'sō. Héē sébóótédé áke á nkin. ⁴¹ Boŋ áde sékagké nē, dóo stíma ébómé yǎl á akúd dé nsíí á mendīb sé. Atyág áde ped e'só e stíma étyágé-'aá nē, stíma enkênhenlé áke ámpē, boŋ ped e mbíd embootéd apānted áte áyāle mendīb méhuéné-'aá ngīne mébómé yǎl áhed. ⁴² Sánze émbel ntīi bán béwūū bad bé mbwǎg bésyǎāl, ábel nén bó modmod béenyalé' á nkin se bésob. ⁴³ Boŋ mod a mbáá a sánze ahedé'aá aá mósonj Paale alongé, né-óó, anláá sánze aá ébelé nē. Antīm aláá moosyǎál aá bad ábe béhele anyal bóbó bésébe behéb á edīb-te bényal békag á nkin. ⁴⁴ Aá ábe bó-'e belyágé ásē, béchāned e'ped é' stíma béhíde bó ámbíd. Né-'aá, sébélé boŋ sé moosyǎál sépē á nkin ésebán dyamdyam ábele sé modmod.

28

Paale bédyēé á Malta

† 27:37 Donje á kálag dé'só áwóó mbwǎkel ébe móom saámbé ne ntóob, donje-'e móom saámbé ne ntóob donje-'e áwóó mbwǎkel ébe móom saámbé ne rítāan.

¹ Ade sé máá a pe á nkin ésebán dyam dé mbéb ábélé sé modmod, dóó sésóŋténé nén bán ene mbwóg eché edé á edíb-te wée sébédé, béchágéé chó bán Malta. ² Bad bé dyad ábe sétané áhed bènwōŋgēn sé. Mbúú embootéd achó, ahéb-pe ábé, né-óó, bènkonéd muú bán séwále', békōb-pe sé nken. ³ Paale anlād ngen é lōn áte á mbág. Ade áhāgkē chó á dū, dóó píí e nyă ébidé á mbág ní lōn-tê áde muú rínáné chó, bon ekób mó á ekáá etyóg-ke áhed. ⁴ Ade ábê bad bé dyad bényíné ene nyă ekēnléné Paale á ekáá dóó bēlāŋgēé nhóg ne aníní bán, "Anén mod adii mod awě awúe' bad. Aponé kwééd á edíb-te bon kénê nkáásé ní Dyōb rídii ríkóbé mó." ⁵ Bon Paale answág ekáá ahúnéd ene nyă á dū-te ésebán ene nyă ebele mó dyamdyam. ⁶ Bésiné'áá bán ábooted achíd, ké'ε áhūn áse mpátépém áwê. Bon née békésinné kóŋ ésebán dyamdyam ábenlad mó, dóó bēhāŋléné mewēmtēn bon bétimé ahób bán, "Anén mod adii dyōb."

⁷ Nzag ébédé bēnbēn ne wée sémbēē nê. Mod awě anwōŋ échē nzag béchágé'áá mó bán Publiosē. Mó abédé nkamlēne ambáá a ene mbwóg eché ebédé á edíb-te. Ankob sé nken achágéd-te sé bwām. ⁸ Publiosē sáá abédé á anōŋ dé nkole, ahéb dēnsog mó, ekwaglēne-'ε akób mó. Paale ankě áwē toŋ-tê, akáne', abán mó mekáá á nló, ádíđ-te mó bwām. ⁹ Ade bad bēwógé nê bad bé nkole bēmpēe ábe bēbédé á dyad-tē wê, bēmpě wée Paale ádíđ-te bó bwām. ¹⁰ Bēmbē sé nde híin. Ade sébwógkē ekē, bēnhīí sé bwēm á stíma-tē ábe sébēnlédte á nzii.

Paale bébidé á Malta bépédé á Roma

¹¹ Sēmadé á mbwóg e Malta ngen éláán bon sēsōlē stíma eché embíd á Alesandria. Béchágé'áá ene stíma bán, "Myōb níme médé Nhéd." Sédé asyáó né ene stíma ekedyéé áde hōm ene pōndé e ahéb á ngine esyáál. ¹² Sēnkě, sēpē á dyad á Sirakus. Sēm māđ áwed e'pun é'láán. ¹³ Bootya hē dóó sékíí bon sēpāg á dyad ámbáá a Regium. Née bīn é'sāŋgé epub ēmbootéd abíd á pēd e mbōŋ. Ámbíd e e'pun é'be sēmpě á dyad á Putioli. ¹⁴ Sēndibéd bad áwed ábe bédúbpé Krístā. Bēnlāā sé bán sébē ne bó sōndé póg. Née sékíí bon sēpag á Roma. ¹⁵ Bānned ábe bédúbpé Krístā bēnwōg bán sēhúe', né-óó, bēmpě kóŋŋse á hōm áde béchágé'áá bán Dyōn á Apíōs, doŋge-'ε bésiné sé hōm áde béchágé'áá bán Ndáb é Beken Eláán. Ade Paale ányíné bó, anságnén Dyōb, nlém ríwédnéd-te mó á abum.

Paale apedé á Roma

¹⁶ Ade sēpédé á dyad á Roma bēntédé Paale bán ábē ne mó mwēn bon bēmbané sánze bán éñone mó.

17 Ambíd e e'pun é'láán Paale anchélé bad bémbáá bé Israel ábe bédé á dyad-tê wê á mbom. Ade bépédé anláá bó aá, "A-baányan bé Israel, menkêmbɛnlé ábɛd bad dyam dé mbéb ké ahóg, menkêmbɛl-laá dyam dé mbéb ké ahóg tângene e'lem ábe ábesyánē betaa bélyággké syánē. Bon kénê, ábɛd bad bénkôb me á Jerusalem bébɛ-'e me á mekáá me benkamlene bé Roma. Né-óó ndé hén néé mod a mbwog. 18 Ade benkamlene bé Roma bémáá me akáad, behédé'áá me achene, áyāle bénkênkudté nzom ké póg echê elúmte nén bán ntāngéné kwééd. 19 Bon bad bé Israel bénkênkwenténné bán bétede me, né-óó, menhób meé Kaisɛɛ mósmād nímém nkáá. Kénê-'e ménkênwóngé dyamdyam dé mbéb áhób tângene ábém bad. 20 Nén dó-'aá akáá bon ríchɛnlé nyé ábel bon syánē dékal. A mbále ndáá meé nyébii nén bán nzé bengobéngobē bédé mé á mekáá, né édii áyāle mod awè bad bé Israel bésúmé áyāl bán āpɛ." 21 Héé ábê belyáged bélāngéé Paale bán, "Séekūdɛɛ kálag ké póg echê ebídé á Judeya áyāl echôn. Mod awe syánē ké nhóg-ke eébidɛɛ áwed se ápɛɛn nlébtéd ké nhóg ké'e ehób é mbéb áyāl echôn. 22 Bon séɛdān nímōn mewêmtɛn awóg, áyāle sébii nén bán hōm-téé bad behóbe mam mé mbéb tângene echén epepé éche édii áte."

23 Né-óó, bóobe Paale bénti akag áde béhyɛ mó awóglɛn. Echê epun épédé-'aá ndun e mod épɛ-'e wɛɛ Paale ádyéé'áá. Paale ambootéd bó mekan mé nkamlen ní Dyōb akale bootya mbwembwɛ káōn ne ngukél. Anwanén ábel bédúbe Yesue. Abɛnládtáá e'pɛd ábe é'bidé á kálag e mbéndé e Mosɛ ne á metelag mé bekal bé'dáádān ábel bédúbe nén bán Yesue mó adé Krístā. 24 Bó donje á bad béndúbē mó, bon donje dénkéndúbéé bán chōm éche áhóbéé édé mbále. 25 Né-óó, bémbootéd apentɛn áde békagké. Bédɛkɛ, Paale anláá bó aá, "Edáádān éche Esáá éntāngɛn áde élangé nkal é'dáádān Yesayaa mekan aá áláa ábɛn betaa aá,

26 'Kāg, éláa ábê bad wɛé,
nyéɛwōg nyéwōg-ke ámpɛ bon nyéésónténné mbéd,
nyéɛnān nyénān-ne ámpɛ bon nyéenyínné mbéd.

27 Nhóbe nê áyāle ábén bad bélélé nlém á abum,
békólé nímab metúu,
bédíbé-'e nímab mīd.
Nzé enkêmbé nê, né nímab mīd ményinne'
nímab metúu méwógne'
nímab nlém-me rísōntɛn.

Né bétimén me
né mɛchoód-te bó.' "

28 Héé Paale ásógtéé nén aá, "Nyébii-óó nén bán nkalan mé e'choóchon míme Dyōb álómé, álómé mó bóob wɛɛ bad ábe

béesě bad bé Israel. Běwōglēn-ne mó.” * ³⁰ Paale andyě áwed mwě níbe á ndáb echě mwěn ásápé’áá. Bad bésyāēl ábe béhyágé’áá áwē akobé’áá-’ε bó nken.

³¹ Akalé’áá nkalaŋ mé nkamlēn ní Dyōb áyāgtē-’ε bad t̄ŋgene Sāŋgú Yesu Kr̄istə əsebán abáa’ dyamdyam, mod-mod enkēnkāŋ-’áá mó āhób dyam.

* **28:28** Dɔŋge á kálag dé’só ábádé nchoo 29: Ade Paale áhóbé nén bad bé Israel ábe bėbėdė áhed, bėnhidė bėn ne bėn, bėbootėd-tε apentεn bwāmbwam.

Kálag echě Paalε áténlé Baá Roma Ndibned ní kálag

Kálag echě Paalε áténlé bad bé Roma ebédεε áboηsen bó áyāl e epe éche ántíí'έ ápe á mwembé níme rídé áwed. Enén kálag elúmte chóm éche adúbe á Krísto ne ngáne alongé á bad bé Krísto átáηgéné abé. Paalε akoó ahób áwēdte aá, “Nkalanj ní bwám rílúmte nyaa eche Dyöb ábeλεέ boη bad békobnéd áwe e'só. Adúbe dós ákææ boη bad békobnéd á'só é' Dyöb” (1.17).

Paalε alúmté áte aá éhednad bán bad bésyāal békobnad á'só é' Dyöb áyāle bó moosyāal bédé ásē e ngíne e mbéb. Aá mbwiined ne adúbe áde bédúbpé Yesu Krístæ dós nē ábenladté.

Paalε alúmté áte ámpē aá mod akude alongé dékōlē abé áde ádíí mod nhóg ne Krístæ. Ene ndín e mod abelé abé nsaη ne Dyöb, Edæádæη é Dyöb-pe ébelé éhúd mós ásē e ngíne e mbéb ne e kwééd. Asógté ne elébé éche ábágé bad ne mekenag níme ábágé Dyöb.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ne atón áde kálag ékoo'έ ahób 1.1-17

E'soósou η é'hednad ne moosyāal 1.18-3.20

Nzii e Dyöb ákud e'soósou 3.21-4.25

Alongé dékōlē abé ne Krístæ 5.1-8.39

Bad bé Israel ne ntíí ní Dyöb 9.1-11.36

Abé á mod a Krísto 12.1-15.13

Nsógten ne melenten 15.14-16.27

Paalε alómé melenten

¹ Mε, Paalε, mbæledε awē Yesu Krístæ, mε-εé ntelé enén kálag. Dyöb ápwédé mε ábé awē mbapeε a nlómag, ábē-'ε mε nsón ákal níme nkalanj ní bwám.

² Mmē nkalanj mós Dyöb dénhōbpē á'só é' pónde aá mósōbē ábē bad. Anláá bekal bé'dæádæη mam tæηgene níme nkalanj ngáne bételé mós ásē á Kálag e echě Esáá. ³ Mmén nkalanj rídíí tæηgene awe Mwän. Á nyaa e moonyouη, ane Mwän anchyáád á mbyaa níme Dabidε. ⁴ Á nyaa e Edæádæη, Dyöb dénlúmēd á ngíne e Edæádæη éche Esáá aá mós adé Mwän a Dyöb, apuud áde ámpuúdté mós. Ane Mwän adíí awed Sån gwéé, Yesu Krístæ. ⁵ Á dín adē dós Dyöb ábágé mε nsimé ábēl-ε mε mbapeε a nlómag ábel boη bad ábe béesē bad bé Israel bédúbe, bówógne-'ε Krístæ. Nén débēl áde dín déwōη edúbé. ⁶ Nyémpē ábe nyédé á alou á Roma, nyédé áfínté e bad ábe Dyöb ápwédé aá bēbē bad ábe Yesu Krístæ.

⁷ Né-ᵹᵹ, ntenle nyé moosyᵹᵹál awě adé á Roma. Nyédii bad ábe Dyᵹᵹb ádáá, apwεdε-ε nyé, ábε ábē bad.

Nsimé ne nsañ míme ríhúú ne Dyᵹᵹb, Titέε awêd ne Sánjú Yesu Krístᵹᵹᵹ míbê ne nyé.

Paale aságnan Dyᵹᵹb

⁸ Dyam dé'sᵹ, nságnan ádēm Dyᵹᵹb áyāle nyé moosyᵹᵹál á dīn áde Yesu Krístᵹᵹᵹ. Nságnan mó áyāle adúbe áde nyédúbpé Yesuε ákanlaad nkᵹᵹᵹsé áte rísyᵹᵹál. ⁹ Dyᵹᵹb áde míbēnléé ne nlém nhóg akal áde ríkaleé nkalanj mí bwām tñgene awe Mwān, áde me mbónj nén aá nkamtan nyé akamtεn ne akamtεn, ¹⁰ pónde téé nzé nkánne'. Nkánne' nén meé Dyᵹᵹb ábel ríhél nyé ahyε dényín, nzé nê ábónjnéde mó. ¹¹ Ndᵹᵹᵹ bwāmbwam meé rínyín nyé ábel bonj nzé mpedé, ríwêd nyé áte ne nnam míme Edᵹᵹᵹᵹᵹᵹᵹ é Dyᵹᵹb ébágé me. ¹² Dyam áde ríhóbeé ádíi nén meé, syánē mod-té áwêd nhóg ne aníníi nlém á abum. Adúbe ádēn áwêd me nlém á abum, ádēm-me ámpē áwêd nyé.

¹³ A-baányan, ndᵹᵹᵹ meé nyébii bán nkénwōnj mewēmten ngen ne ngen áhyε dényín nyé, bonj káñj ne bᵹᵹᵹ nzii eénédndéé. Ndᵹᵹᵹ meé mípe wê ábel nsón átínté echēn míme méchyāá e'pun melelem ngáne míbélé átínté e bad ábe béesě bad bé Israel bémpe. ¹⁴ Nsón míme ríwóó rídii ákale bad bésyᵹᵹál nkalanj mí bwām, ken bad bé dyad-ε, ké'ε bad bé ahín. Ntñgené mó akal wéε bad ábe bÉwóó debyéé ne ábe béewóó. ¹⁵ Nê dᵹ-áá ákᵹᵹᵹ bonj nwōnj nlém bwāmbwam ákale nyémpē ábe nyédé á Roma nkalanj mí bwām.

Nkalanj mí bwām ríwóó ngíne

¹⁶ Meekwágéé ákal nkalanj mí bwām áyāle mᵹᵹ rídé ngíne e Dyᵹᵹb eché epiínédé moosyᵹᵹál awě adúbpé mó e'sóosonj mbooted ne bad bé Israel átimé' wéε bad ábe béesě bad bé Israel. ¹⁷ Mmēn nkalanj mí bwām rílúmte' syánē nyaa eche Dyᵹᵹb ábeléé bonj bad bÉkobnéd áwe e'só. Bad bÉkobnad á'sᵹᵹ é' Dyᵹᵹb adúbe áde bÉdúbpé. Adúbe dᵹᵹ ákᵹᵹᵹ' bonj bad bÉkobnéd á'sᵹᵹ é' Dyᵹᵹb. Nén áde ne ngáne éténlédé á kálag e Dyᵹᵹb nén bán, "Mod awě akᵹᵹbnédé á'sᵹᵹ é' Dyᵹᵹb adúbe áde adúbpé, ábē á alongé."

Moonyonj asyᵹᵹál abelé mbéb á'sᵹᵹ é' Dyᵹᵹb

¹⁸ Dyᵹᵹb álúmte' mímē melingá. Mébídé ádyᵹᵹb tñgene mbélté mé mbéb míme bad bébeléé ne e'bébtéd é' mekan ábe bad bébeléé. Mmē mbéltéd mé mbéb ríkᵹᵹᵹ' bad áhíd mbále. ¹⁹ Dyᵹᵹb álúmte' bᵹᵹ mímē melingá áyāle nén bÉbíi mam mésyᵹᵹál míme bad bÉtñgené abíi tñgene Dyᵹᵹb bwām áyāle Dyᵹᵹb dēn álúmté bᵹ. ²⁰ Se á mbooted áde Dyᵹᵹb dēnhəgké nkᵹᵹᵹsé, bwēm ábe áhágé é'lúmte bad bwām nén bán mam mé Dyᵹᵹb míme mod éēnyínnēē dīd méde ne mbále. Enyínnad-ε nén bán eché ngum edé á ngíndé ne á ngíndé, adé-ε ámín e bwēm ésyᵹᵹál.

Né-ᵹᵹ béēwóó' é mbâmtɛn ké nhóg âkud alagsɛn. ²¹ Kénéé bébíí bán Dyöb ádé, béebagéé mó edúbé néé Dyöb, béēsāgnān-naá mó. Boŋ pɛn nímab mewêmtɛn mêmbootéd mam níme méesě dyamyam akamtɛn, ehíntén ékáá-' é bó mewêmtɛn. ²² Béhóbe bán béwóó debyéé, boŋ betímé e'yókél é' bad. ²³ Bésóbé Dyöb áde ádé á ngíndé ne á ngíndé edúbé abɛ, betímé bébage bwēm ábe bad béhǎgné mekáá á nwágén mí bwēm ábe é'wág, bwēm néé moonyoŋ, menɔn, nyam ké' é nyǎ.

²⁴ Né-ᵹᵹ, Dyöb átédte aá esíí é mekan mé ekob é yǎl ékamlan bó ábel mbinde é mekan éche ésudte bó edúbé. ²⁵ Bétédte mbále éche edé tǎŋgene Dyöb béhíde' metóm. Bétédte ábe Dyöb áde áhágé bwēm ésyāal edúbé, betímé bébage bwēm ábe áhágé. Dyöb dǎ-'aá betǎŋgéné mekenag abɛ á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê. ²⁶ Né-ᵹᵹ, Dyöb áhúdé bó mǐd áyāl, atédte bó aá béhíde échab esíí ábel mekan mé mbinde. Bebaád bélyáge' bechóm anaŋned, bénaŋnad baachóm bémpēe, áde béētǎŋgenéé abel nê. ²⁷ Baachóm bómpē bélyáge' bebaád anaŋned ngáne étǎŋgéné abé, béwōō' esíí é ngíne ánaŋned baáb baachóm. Baachóm bébele mekan mé e'són ne baachóm bémpēe. Nê ábele' békudtad yǎl nkógsɛn níme betǎŋgéné akud áyāle nímén mekan níme bébeleé.

²⁸ Ngáne édíí-'aá nén bán ábén bad béēwōŋnɛé Dyöb pónde á alonǵé ádāb, Dyöb áhúdé bó mǐd áyāl aá békeene nímab mewêmtɛn mé mbéb á'sō, bébele mam níme béētǎŋgenéé abel. ²⁹ Mbeltéd mé mbéb rísyāal ríkáá bó nlém áte. Bébébé nlém, bédé ngoód, bélúmte e'bebé bé nlém, bédé kónjí, béwúe bad, bédáá kɔkɔɔ, bédáá edogké, bédé akwáb, bédáá bad ahób ámbíd. ³⁰ Bédáá bad mam ahób á yǎl ábébed bó dǐn, békós Dyöb, bésyāā bad, bédé epame, bédé kúmbe, bédəə' ebébtéd ahəg, béēwōgnēē ábab besáá ne benyaá. ³¹ Bédé eyókél, béélōntēē akag, béewóó' é edəŋge á nlém-tê, béēwóó-'áa nlém ní ngɔl. ³² Bébíí nén bán Dyöb áhóbé nén aá bad ábe bébele' échê ndín é mekan betǎŋgéné awé, boŋ kénê bédíi bébele nímé mekan. Saá-kaá nê dɛmpɛn, békémte bad ábe bébele échê ndín é mekan kááŋne kémtén.

2

Bad bé Israel béēhídēē mbéndé

¹ Né-ᵹᵹ, nyé mod ké ahéé awě akáadte bad bémpēe, ábê kénzée, eewóó' é mbâmtɛn ké nhóg âkud alagsɛn. Ayāle nén nzé ekáadte bad áde mmōn ámpē ébeleé melemlem mé akan níme ekáadteé bó, né ekwide' kááŋne echoŋ yǎl nkáá. ² Debíí nén bán mbakú échê Dyöb ábídtéé tǎŋgene bad ábe bébele' échê ndín é mekan etǎŋgéné. ³ Bəəb-póó, nzé nyé mod ké ahéé ábídté mbakú áyāl e mod ampēe, boŋ mwěn ábele melemlem

mé akan, awémténé aá móhële móbíid mbakú e Dyöb áte-ye? ⁴ Ké'ε aboŋ áde Dyöb ábóó nlém bwâmbwam, áchábtédé nyé e'kad áte, áwesén-ne nyé, nyéetédeé dó née dyam. Nyébii nén bán e'boŋ bé nlém ábe Dyöb áwánlé áyāl echên, é'díí ábe nyé etál áteade áden abé dé mbéb. ⁵ Nyélelé nlém á abum, nyéehēdeē-'aá Dyöb atimen, né-óó, nyéladte yál nkógsen ní Dyöb áte. Akógsēn-ne nyé á Epun é nkáásé. Echē Epun Dyöb délūmēd mímē meliŋgá, alúméd-te aá mókáadte' nyaa echē etáŋgéné. ⁶ Asābē mod téé nchoo ne nsón míme ábélé. ⁷ Bad ábe bépéné mekuu ábel mam míme métáŋgéné ne áhēd ehúmé ne edúbé, bēbē á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Echē ndín é bad Dyöb débē bó alongé áde déemaá'. ⁸ Bad bémpēe-'ε bédé ábe bétōŋtan dásō échab yál, bébelélé mam míme métáŋgéné, bétímé bēbele dásō e'bébtéd é' mekan. Echē ndín é bad, Dyöb délūmēd bó mímē meliŋgá akógsēn-ne bó. ⁹ Baásyāā́l ábe bēbele mbéb, Dyöb débēl bétāg bwâmbwam, bēwóg-ke ndutul, mbooted ne bad bé Israel átimé' wée bad ábe béesē bad bé Israel. ¹⁰ Boŋ ne bad ábe bēbele bwām, Dyöb débē bó ehúmé, edúbé ne nsāŋ, mbooted ne bad bé Israel átimé' wée bad ábe béesē bad bé Israel. ¹¹ Nyébii nén bán Dyöb déekwognádté modmod.

¹² Bad ábe béewóó mbéndé é Mosεε, bēbele mbéb. Dyöb dékāād-te bó ésebán abenlad mbéndé, bēbōō'ε. Bad bé Israel-ε, bó ábe béwóó mbéndé é Mosε, bēbele mbéb, Dyöb débēnléd mbéndé ákáad bó. ¹³ Saké awóg áde mod awógé mbéndé dōō ákəə' boŋ ákobnéd á'sō é' Dyöb, ahíd áde mod áhídeé échē mbéndé dōō ákəə boŋ ákobnéd á'sō é' Dyöb. ¹⁴ Bad ábe béesē bad bé Israel, béewóó'ε mbéndé, boŋ pónde ké ehéé echē bēbēnlédé mímab mewēmtēn boŋ bēbel chōm éche mbéndé éhóbé, né bēlūmte nén bán kénéε béewóó'ε mbéndé, áwab nlém-tē bēbíí nhəŋlén átíntē e mboŋ ne mbéb. ¹⁵ Mmāb mbéltéd nlūmte nén bán chōm éche mbéndé éhēdeé étēnlédé bó á nlém-tē, bēbíí-'ε nén bán mímab nlém nílanŋe bó bán édé nē. Mmab nlém nílūmte bó ké dyam áde bēbélé áde mbéb ké'ε ábóó. ¹⁶ Né-óó, á Epun é nkáásé, Dyöb dékāād bad bésyāā́l nchoo ne chōm éche békámténé ké'ε éche bēbélé ké á kun-tē. Ábe Yesue ene kunze ákáad bad. Áden akan dōō nílanŋeé bad nzé nkale' nkalaní mī bwām.

Bad bé Israel ne échab mbéndé

¹⁷ Bōōb-pōó, nyé ábe nyéchəge yál bán bad bé Israel, nyésumé nlém áyāl e mbéndé éche Mosεε, nyékumé-'ε ekáá á tál bán Dyöb ádíí áden Dyöb. ¹⁸ Nyébíí chōm éche Dyöb áhēdeé aá nyébel, nyébíí-'ε nén bán nyétáŋgéné née nyéhíde chōm éche étáŋgéné, ngáne nyéyáŋké mbéndé. ¹⁹ Nyétédé yál nén bán nyéē nyélyáŋte bad ábe békwdé ndím abii áde bēebíí'ε Dyöb, nyédúbpé bán nyéē nyédé née etrukāŋ éche bad ábe

bédé á ehintén-tê. ²⁰ Nyêtedé yǎl nêe bad ábe bélébe' e'yókél é' bad. Bán nyé-'aá nyêyágte' bad ábe béēbii dyamdyam. Nyêtedé yǎl nê áyāle nyêwêmtan bán ngáne nyébíi mbéndé é Dyöb bwám, nyébíi mekan mésyāā, nyébíi-'ε mbále. ²¹ Βοῶβ-ρῶ, ngáne édíf bán nyéē nyêyágte bad bémpēe, chee ékáás bon nyéeyágté échēn yǎl? Nyékanle bad bán béēchībē', nyé bēn nyéechībēé-yε? ²² Nyé ábe nyêlānge bad bán béēkabē mesón á ndáb e e'wóngé, nyébēn nyéekábēé mesón-ε? Nyékῶs abele á myöb mémpēe, bon nyéēkāgkē á mebón mé myöb nyéchībē bwēm-ε? * ²³ Nyékume ekáá á tâl bán nyêwóó mbéndé é Mose, bon nyésudte Dyöb edúbé abóo áde nyébóó'é éche mbéndé. ²⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Bad ábe béeesē bad bé Israel béhóbe' Dyöb mam mé mbéb á yǎl áyāle mekan míme nyébeleé."

²⁵ Nzé nyêhíde' mbéndé, né ayag áde nyéyagεé bad ákóó etógnén abé á'sō é' Dyöb. Bon nzé nyéehídé mbéndé, né ayag áde béyagεé nyé, déesaá dyamdyam. ²⁶ Βοῶβ-ρῶ, nzé édé bán mod awē béeyagεé abele ngáne mbéndé éhedeé, né Dyöb dékob mó nêe mod awē béyagé. ²⁷ Né-ῶ, bad ábe béhíde mbéndé kénéε béeyagεé bó, bélúmte nyé bad bé Israel bán mekan míme nyébeleé méetāngeneé. Béyagé nyé, nyêwóó-'ε mbéndé éche éténlédé á kálag, bon nyéehídéé chó. ²⁸ Nyébii-ῶ nén bán, saké bad ábe bétōmte' mekún álúmed nén bán bédé bad bé Dyöb bóó békóó bad bé Israel abé. Saá-kaá ayag áde béyagé mod á ekob é yǎl éche ényínnad dῶó ákəə' bon mod ákōη mod a Israel abé. ²⁹ Bon mod awē akōηté mod a Israel abé adii mod awē adé mod a Israel á nlém-tê, nédē, mod awē béyagé á nlém-tê. Edəádəη é Dyöb chó-'aá ébele mímén nsón, saké ahíd áde mod áhídé mbéndé éche bétélé áse. Dyöb dῶó ákene' ene ndín e mod, saké baányon.

3

Dyöb abele ngáne áhóbe

¹ Nsyāη nhéé-ῶ rídé ábé mod a Israel? Ké-'ε nyaa e nsyāη ehéé edé áyag mod álúmed bán adé mod a Dyöb? ² Nsyāη rídé bwāmbwam. Dyam dé'só, áwab mekáá dῶῶ Dyöb dēmbεé échē eyale. ³ Ngáne édíf bán bó bad behóg béebile'aá ngáne Dyöb dénhōbpē aá bébel, nédē Dyöb dōmpē débeenlé chōm éche ánhōbpē aá mῶῶbel-ε? ⁴ Eesaá nê. Kénéε moonyon asyāāl ádíi nkal a metóm, Dyöb adé mbále pónde ésyāā. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Nzé ehóbe dyam, bad bétāngéné anyín nén bán dyam áde ehóbe adé mbále."

* **2:22** Mebón míme bad bé' bóóó mébédeé ndáb éche énwōη bwēm áte ábe é'lélé nkun.

Nzé békáadte wε, ekáa nyaa echě etánǵéné.”

⁵ Boŋ nzé edé nén bán mam mé mbéb míme débéléé mélúmte bwâm bán Dyöb déekwognádté modmod, chán-nō déhōbpē? Nédē dehele dehób nén bán Dyöb ábélé awusé ákógsen syánē áyāle mbéb míme débélé-yε? (Debyéé á moonyoŋ dōó ríhōbnεé nén.) ⁶ Eesaá nê. Nzé émbē nén bán nyaa eche Dyöb ákáadtéé edé awusé, né chán-nō áhele akáád nkōŋsé? ⁷ Boŋ nzé edé nén bán dyam dé metóm áde ríkálé álúmte ngáne Dyöb ápédé mbále abé nyaa echě bad bébage-'aá mó ehúmé, né cheé-ō ékáá boŋ Dyöb abé ákáādtē με née mod áwě abelé mbéb? ⁸ Cheé-ō syánē déēhōbēē nén bán, “Syánē débél mbéb ábel boŋ mboŋ rínyínned?” Donje á bad béhóbe syánē mam mé mbéb áyāl bán dehóbé ádé akan. Dyöb dékōgsēn ábē bad ábe béhóbe nê nyaa éche étánǵéné.

Modmod eébēlēē ngáne Dyöb áhεdeé aá débél

⁹ Chán-nō syánē déhōbpē? Nyéwémténé bán syánē bad bé Israel detómé bad ábe béesε bad bé Israel-le? Eesaá nê. Mmaá alúmed nén mēé ngíne e mbéb ekamlan bad bé Israel ne bad ábe béesε bad bé Israel nyaa póg. ¹⁰ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Modmod eesaá áwe abele ngáne Dyöb áhεdeé. Mod ké nhóg eesaá.

¹¹ Mod eesaá awě asóŋténé mbále tǵŋene Dyöb, modmod eesaá-'aá awě awane áte ábíi Dyöb.

¹² Moosyáál abáá Dyöb á yǎl.

Bó moosyáál bétímé béwóó abé dé mbéb.

Bó modmod eébēlēē dyam áde átánǵéné. Bó mod ké nhóg mwēn eesaá.

¹³ E'yale ábe é'bíde bó á nsəl é'díi née soŋ echě béēkútεnεé.

Bébenlad échab échém é nsəl ádog bad. E'yale ábe é'bíde bó á nsəl é'díi née kem e píi e nyǎ.

¹⁴ Mbon é mehób ne e'bébtéd bé mehób bēn ne bēn bóó é'bíde bó á nsəl.

¹⁵ Mekuu méhēnle bó ásē ásyog mekií.

¹⁶ Kéhéé áde bétóméé ebébtéd ne metake bóó bélyágeé.

¹⁷ Béēbíi'ε nsəŋ.

¹⁸ Béēwóo-'áa mbwóg rí Dyöb ké nhóg áte.”

¹⁹ Bōob-pōó, debíi nén bán mekan míme bétélé á kálag e mbéndé, ménəne bad bésyāál ábe bēmbéé échē mbéndé. Né-ōó modmod éēhēlēē-se ádíibē nsəl áte áhób aá mósuú nzom. Ken mod a Israel, ké'ε mod awě eésē mod a Israel. Moosyáál átyēēm á'sō é' Dyöb. ²⁰ Nyébií nén bán modmod éēhēlēē-se ákobnéd á'sō é' Dyöb áyāle áhídeé mam míme mbéndé éhóbéé. Mbéndé edíi dásō alúmed bad bán débéléé mbéb.

Adúbe dōó ákáá boŋ bad békobnád á'sō é' Dyöb

21 Boŋ bɔɔb dɔɔ Dyɔb álúmté syánē nzii echě bad békobnadté áwe e'só. Ene nzii eewóó'é dyaṃdyam ábel ne mbéndé é Mosε. Echě mbéndé ne bekal bé'dáádəŋ béhóbé mam t̄ŋgene ene nzii se' bɔɔd. 22 Ene nzii edii nén, mod ké ahéé awě adúbpé Yesu Kr̄stəə, mó akobnad á'sō é' Dyɔb. Nhəŋlén ké nhóg méesaá ken mod adé mod a Israel-ɛ, ken mod eesaá. 23 Moosyáál abelé mbéb, modmod eékwognedéé ákud ehúmé é Dyɔb. 24 Nsimé ní Dyɔb níbéle Dyɔb átéde bad néε bad ábe békóbnédé áwe e'só. Abagé mímē nsimé ngên. Abelé nê akɔde áde Yesu Kr̄stəə ákódté bad ábe bédúbpé mó. 25 Dyɔb dēmbě mó néε mendε áá áwê áwɛn nló. Bad békūd-tɛ alagsɛn dé mbéb áyāle bédúbpé mó. Dyɔb ábélé nê, ákoŋ bad bésyāal alúmed nén áá móbele mekan nyaa echě et̄ŋgéné. Ngen e'só Dyɔb awésánnáá bad, eekógsan-naá bad ábe bébélé'áá mbéb. 26 Bɔɔb-pɔɔ enén póndé, álúmte bad áá móbele' mekan nyaa echě et̄ŋgéné, álúmte-ε bad áá mókɔb kénzée awě adúbpé Yesuε.

27 Ngáne édii-'aa nê, cheé-ɔ dékumneé ekáá á t̄l? Nê déehɛdnée. Mbéndé ehéé ehóbé nê? Dekume' ekáá á t̄l áyāle déhídeé mbéndé-yε? Aáy. Deékūmēē ekáá á t̄l áyāle nén, adúbe áde dédúbpé Yesuε dɔɔ ákəə boŋ dékūd e'soosɔŋ. 28 Syánē denyíne nén bán mod akobnad á'sō é' Dyɔb adúbe áde adúbpé Yesu Kr̄stəə saké áyāle ahíd áde áhídeé mbéndé. 29 Ké-ε nyēwēmtan nén bán Dyɔb ádii Dyɔb á bad bé Israel dēmpɛn-ε? Saá mó adé káŋne Dyɔb á bad ábe béesě bad bé Israel-ɛ? Eε, mó adé k̄ŋne Dyɔb á bad ábe béesě bad bé Israel. 30 Dyɔb ádii ahóg. Né-ɔɔ, átēd bad ábe báyágé néε bad ábe békóbnédé áwe e'só nzé bédúbpé Yesu Kr̄stəə. Melemlem néε átēdtē bad ábe béeyagéé nzé bómpē bédúbpé Yesu Kr̄stəə. 31 Chán-nō déhɔbpē bɔɔb? Nédē dehóbe nén bán atéd áde Dyɔb átédé bad néε bad ábe békóbnédé áwe e'só, adúbe áde bédúbpé Yesu Kr̄stəə álúmte nén bán bad béehídē mbéndé ámpē-yε? Aáy, eesaá nê. Boŋ pɛn chǒm éche mbéndé éhóbéé chɔɔ syánē débánéé mekáá.

4

Adúbe dɔɔ dēnkəŋ boŋ Dyɔb ákob Abrahamε

1 Chán-nō déhɔbpē t̄ŋgene taa awêd, Abrahamε? Cheé ɛmbɛnléd á póndé echě? 2 Nzé ankobnéd á'sō é' Dyɔb áyāle mekan míme ámbɛnlé, né anwón dyam áde ákumneé ekáá á t̄l. Boŋ eéhele'áa-sɛ awón dyam ké ahóg áde ákumneé ekáá á t̄l á'sō é' Dyɔb. 3 Eéhele'áa abel nê. Kálag e Dyɔb ehóbé nén áá "Abrahamε andúbé Dyɔb, né-ɔɔ, Dyɔb déntēd mó néε mod awě akóbnédé áwe e'só." 4 Nzé mod abelé nsón, bébelé bésábé mó áyāle nsón míme ábélé. Mmē nsábe méébāgkē ndε. Ndii chǒm

éche átəŋgéné akud áyāle ebábé éche ásálté. ⁵ Boŋ nzé mod eébēlē nsón boŋ asumé nlém nén aá adúbe áde módúbpé Dyöb dósó débēl boŋ mókobnéd á'só é' Dyöb, né Dyöb áde ábele boŋ bad ábe bēbélé mbéb békobnéd áwe e'só, dētēd mós nēe mod awē aköbnédé áwē e'só adúbe áde ádúbpé mós. ⁶ Melemlem nē dósó Dabide ánhöbpē təŋgene nnam míme rídé ne bad ábe Dyöb átédé aá békóbnédé áwe e'só, kénēe édíí bán bēbelelé nsón ké nhóg. ⁷ Dabide anhób aá, "Nnam ne bad ábe Dyöb álágséné mímab mewusé boŋ abódéd mímab mbéb. ⁸ Nnam ne mod awē Sáj Dyöbe éetúbpé míme mbéb dín ámpē."

⁹ Nédē bad ábe bēyágé bēnpen bósó békúđ míme nnam míme Dabide áhóbé, ngé bad ábe bēeyagēé bómpē békud mós? Demaá ahób nén bán kálag e Dyöb ehóbe aá, "Abrahamē andúbé Dyöb, né-ós, Dyöb déntēd mós nēe mod awē aköbnédé áwe e'só." ¹⁰ Póndé ehéé Dyöb dēnchəgké mós aá adé mod awē aköbnédé áwe e'só? Ade bēyāgēē mós, ngé áde bémáá mós ayag? Nē dēmbenléd áde bēyāgēē mós. ¹¹ Bēn'yag mós áde Dyöb ámáá mós akob. Ayag áde bēn'yagké mós dēmbē e'chemléd ábe é'sógtan nén bán aköbnédé á'só é' Dyöb adúbe áde ádúbpé, kénēe édíí bán áde ánkobnédté á'só é' Dyöb bēnkēn'yagké mós. Nē ábédé ábel boŋ Abrahamē ábé sáá a bad bēsyāāl ábe bēeyagēé, ábe békóbnédé á'só e' Dyöb adúbe áde bédúbpé Dyöb. ¹² Nē ábédé ámpē ábel ábê-ε sáá a bad ábe bēyágé ábe bómpē bédúbpé Dyöb melemlem ngáne Abrahamē echəd sáj ándübēē á póndé eche bēyāgēē mós.

Adúbe dósó ákəə' boŋ mod ákud chöm éche Dyöb áhóbé

¹³ Dyam démpēe áde débíí ádíi nén bán, se' boód Dyöb dénlāā Abrahamē ne míme nchyaátén aá mósöbē nköŋsé áwab mekáá. Dyöb dénkēnhöbpé nén áyāle Abrahamē áhídé'áá éche mbéndé. Dyöb dénhöb nē áyāle Abrahamē andúbé mós, Dyöb átéd-tε mós nēe mod awē aköbnédé áwe e'só. ¹⁴ Nzé émbē nén bán bad ábe bēhíde mbéndé bósó békúđ chöm éche Dyöb áhóbé aá mósöbē, né adúbe áde bad bédúbpé Dyöb áde ngēn. Né chöm éche Dyöb áhóbé-ε aá mósöbē éesaá dyamdyam. ¹⁵ Chöm éche mbéndé ébeleé édíi dásō ápiined bad melingá mé Dyöb. Boŋ nzé mbéndé eésē, abóo á mbéndé déebāgkē. ¹⁶ Nē dós-áá ákás boŋ Dyöb álāŋgē dásō bad ábe bédúbpé mós aá mósöbēl dyam áde móhóbé. Abelé nē ábel boŋ ényíned nén bán míme nsimé mósó ríkás boŋ álāŋgē nchyaátén míme Abrahamē ngen póg ne ngen ésyāāl aá mósöbelé bósó dyam áde móhóbé. Saké bad ábe bēhíde mbéndé bēnpen bósó ámbēé akag. Ambē káŋne bad bēsyāāl ábe bédúbpé Dyöb ngáne Abrahamē ándübēē. Abrahamē adíi sáá awē syánē moosyáál. ¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán Dyöb dénlāā Abrahamē

aá, “Mbélé wε sáá a melonj híin.” Né-ǎǎ, Abrahamε mó adé syánē sáá á’sǎ é’ Dyǒb. Dyǒb áde Abrahamε ádúbpé dǎǎ áde Dyǒb áde ábage bad ábe béwédé alongé, dǎ-’aá áhǎbe’ bonj mekan níme méesǎ mébé. ¹⁸ Abrahamε andúbé Dyǒb ásūm-mε níme nlém áwē, kénéε édíf bán á mǐd mé moonyon, nzǎm ké pǎg enkēmbáá echē elúmte bán mam níme Dyǒb dénhǎbpē aá mébenléd mébenléd-tε. Andúbé aá mǎǎbē “Sáá a melonj híin” ngáne Dyǒb dénlāá’ε mǎ aá, “Mmǎn nchyaátén mébuú áte néε betintine.” ¹⁹ Ade Dyǒb álángé Abrahamε nē, ambé dyam mbwǎkel e mwě. Ambíí aá mǎǎlyǎgεé moonyon ámpē, abíí-’ε aá mwáád Seraa adé ekǎm. Bonj ké nē, adúbe dénkēnsudté mǎ. ²⁰ Nlém méehúne’ aá mǎ tǎngene dyam áde Dyǒb dénhǎbpē aá mǎǎbéle mǎ, bonj adúbe dénwēd mǎ áte, ábagé Dyǒb ehúmé. ²¹ Ammǎd áwe nlém-té nén aá Dyǒb débēl chǎm éche áhǎbé aá mǎǎbēl. ²² Né-ǎǎ, adúbe áde Abrahamε dénkǎj Dyǒb déntēd mǎ néε mod awě abele mekan ngáne Dyǒb áhedεé. ²³ Bǎǎb-pǎǎ, e’yale ábe é’ténlédé nén bán, “Dyǒb déntēd mǎ néε mod awě abele mekan ngáne áhedεé” béesaá áyǎle Abrahamε mwěmpen. ²⁴ Abē e’yale é’dé áyǎl e syánē ámpē. Dyǒb déntēd syánē ámpē ábe dedúbpé néε ábe bad, mǎ apuúdté Yesu Krístǎ, Sǎngwéé awēd. ²⁵ Krístǎ mǎǎ Dyǒb dēmbéé aá áwē áyǎle mbéb mímēd. Dyǒb ápuúdté mǎ ábel bonj dékud nzii ákobned á’sǎ é’ Dyǒb.

5

Depedé á nchemten ne Dyǒb

¹ Né-ǎǎ, ngáne édíf bán adúbe áde dedúbpé ábéle Dyǒb átéde syánē néε bad ábe békóbnédé áwe e’sǎ, syánē dedé nsan ne Dyǒb. Echēd Sǎj, Yesu Krístǎ mǎ akǎǎ bonj debé nsan ne Dyǒb. ² Mǎ-’aá adǐbnédé syánē nzii echē adúbe áde dedúbpé ábéle bonj syánē debíí nsimé ní Dyǒb. Né-ǎǎ, dedé menyǐnge bwǎmbwam áyǎle desumé nlém nén bán déékǐd ehúmé é Dyǒb. ³ Dedé menyǐnge ámpē áyǎl e metake níme dékudεé, debíí nén bán metake mépεene’ e’wéd bé nlém. ⁴ E’wéd bé nlém-mε é’bele dewǎj abé áde ákobnad ne Dyǒb. Adē akobned áde dékobnadté-’ε á’sǎ é’ Dyǒb dǎ-’aá ábele bonj dewǎj e’lyǎg bé nlém nén bán Dyǒb débēl chǎm éche áhǎbé aá mǎǎbéle syánē. ⁵ Nzé delyǎge-’ε nlém, déebídté mekáá mé ngēn áyǎle nén, Dyǒb álúmté syánē ngáne ápédé syánē adǎj abel áde ábéle bonj échē edǎnge ésól syánē á nlém-té. Abelé nén abε áde ábagé syánē échē Edǎǎdǎj éche Esáá.

⁶ Ade dénkēnwǎngé ngíne ké pǎg áwǎngen éche syánē yǎl, Krístǎ anwé á nló mímēd, bebel bé mbéb á pǎndé eche Dyǒb déntǐí’ε. ⁷ Elélé áte mod áwé á nló mǐ mod awě abele’ mekan níme métǎngéné á’sǎ é’ Dyǒb. Kapǎg-ke mod ahēle ákwentén

áwê á nló mí mod a bwám. ⁸ Bon Dyöb álúmté syánē áá módáá syánē áyāle nēn ambēl áá Krístāá áwê á nló rímēd áde dédíi débédé bebēl bé mbéb. ⁹ Deköbnédé á'sō é' Dyöb áyāle mekií míme Yesue míme mésyógkē á nló rímēd. Nzé mekií míme Yesue míme mésyógkē á nló rímēd mébélé deköbnédé á'sō é' Dyöb, nēn déēlūmtēē syánē bán Krístāá ätöm syánē ason nē ásē e melingá mé Dyöb-ε? ¹⁰ Ade débédé bad bé eköyí bé Dyöb, kwééd echē awe Mwān áwédé embēl dépē á nchemten ne mó. Ngáne édíí-'aá bán depedé á nchemten ne Dyöb, abé áde awe Mwān ádíí á alongé, á asóg, äson syánē. ¹¹ Saá-kaá nē dēmpen, bon dewóge menyinge áyāle Dyöb ábélé syánē dedé ábē bad, mbwiined ne echēd Sān Yesu Krístāá, mó awē akāá bon debé á nchemten ne Dyöb.

Nhəjlen míme rídé átínté e Adame bó Krístāá

¹² Mod nhóg mó ambēl bon mbéb mípe á nköñsé-te, mbéb mó-'aá mípééné kwééd. Né-óó, moosyāál awág áyāle moonyon asyāál abelélé mbéb. ¹³ Dyöb ádēhób áá móbage bad mbéndé, né bad bébele mbéb á nköñsé-te. Bon kēhéé wēē mbéndé éesaá, modmod éēhēlēē-se ahób áá mod abóó mbéndé. ¹⁴ Bon kēnē, bootya á póndé eche Adame ápe á póndé eche Mosēē, póndé eche Dyöb ábágé mbéndé, kwééd enwōn ngíne ámín e moonyon asyāál. Bad bēwágáá kēnē bēnkēmbóó'ē mbéndé e Dyöb melelem ngáne Adame ámbōō'ē.

Adame abédé á nwágén míme ane awē antāngén ape, nédé Krístāá. ¹⁵ Abē bad bébe béesaá nyaa póg, áyāle nēn nde echē Dyöb ábágé bad ngēn, eche Yesu Krístāá ápééné, éesaá melelem nēngáne dyam áde mbéb míme Adame mēmpēénné. Edé mbále bán bad híin bēwédé áyāle mbéb míme mod nhóg ábélé. Bon nsimé rí Dyöb ríchábé ámín bwāmbwam tómaa mímé mbéb. Bad híin békúdé nde e Dyöb ngēn nyaa echē echabé ámín, ámbíd e mod nhóg, Yesu Krístāá. ¹⁶ Nde e Dyöb-pe ámpē éesaá melelem néē dyam áde mbéb míme Adame ámbenlé dēmpēénné. Mmē mbéb nhóg míme Adame ríkáá moosyāál akwedé nkáá á'sō é' Dyöb. Bon ene nde ekāá Dyöb átédé bad néē bad ábe béköbnédé awē e'só, kēnéē édíí bán bad bébele mbéb abel ne abel. ¹⁷ Edé mbále bán mbéb míme mod nhóg Adame ámbenlé, mbélé bad bésyāāl bédé ásē e ngíne e kwééd. Bon akan áde aníníí mod nhóg, Yesu Krístāá ábélé, átómténé ngíne abé. Nēn débēl bad bésyāāl ábe békúdé nsimé rí Dyöb míme ríchábé ámín béköbnéd-te áwe e'só békūd alongé áde déemaá', bēwōn ngíne ámín e chōm ésyāāl. ¹⁸ Né-óó, mímé mbéb nhóg míme Adame ámbenlé, mēmbēl Dyöb dēnkwid baasyāāl nkáá. Melelem nē dōo dyam á bwám ahóg áde Krístāá ábélé dēmbenlé bad bésyāāl béköbnéd á'sō é' Dyöb, békūd-te alongé. ¹⁹ Awógen áde mod nhóg, Adame,

énkênwógénne Dyöb dêmbël moonyon asyæál ambé mod a mbéb. Melemlem nê dóo awógen áde mod nhóg, Krístæ awógné Dyöb, ábélé bad híin békóbnédé á'sō é' Dyöb. ²⁰ Dyöb dêmpéén mbéndé ábel abel dé mbéb ákag á'sō. Bon kéhéé wée abel dé mbéb ákagké á'sō, nsimé ní Dyöb mbelé ríkag á'sō tómaa nê. ²¹ Né-óó, ngáne mbéb ríwóó ngíne ápeen kwééd, nê dóo nsimé ní Dyöb mómpē ríwóó ngíne ábel bon bad békobned á'sō é' Dyöb, békud alongé áde déemaá' mbwiined ne Yesu Krístæ, Sánngwéé awêd.

6

Mbéb ríwúú syánē bon Yesu apuúdté syánē

¹ Chán-nō déhōbpē bōob? Edé bán débê débēle mbéb ábel bon nsimé ní Dyöb ríchágke-ε? ² Aáy éesaá nê. Syáā dewédé, deewóó'é dyamdyam abel ne mbéb ámpē. Chán-nō déhele debé débēlé' mbéb? ³ Nyéebii'é nén bán áde dékúdé edusen bon debé mod nhóg ne Krístæ denwé ne mó-yε? ⁴ Edusen éche syánē dênkudté, élúmte' bán syánē dewédé, bélímé-'ε syánē ne mó. Nén dêmbenléd ábel bon déwōn abé dékōlē. Nén áde melemlem ne ngáne Titée apúúdté Krístæ ne éche ehúmé á alongé dékōlē. ⁵ Nzé syánē dedé nhóg ne mó áyāl e eche kwééd né syánē débē nhóg ámpē ne mó áde apuú'ε. ⁶ Debíí bán áde bēmbomée Krístæ á awōg, bēmbomnéd mó abé áde dénwōngē bōod. Abel bon ngíne eché adé abé dé' bōod áde ábéltaa syánē mbéb ébōo ne abōo ásyāāl. Nén débël mbéb méetédte syánē ntān ámpē. ⁷ Nzé mod awédé, mbéb méekamlánne mó ámpē. ⁸ Bōob-pōó, ngáne déwédé ne Krístæ, dedúbpé bán débē á alongé ne mó. ⁹ Syánē dedúbpé nê áyāle debíí bán Krístæ apuúdé, éewáá-'aa ámpē. Kwééd eewóó-'aa ngíne ké póg ámín eché ámpē. ¹⁰ Awé áde awédé, mbéb méewóó'ε dyam ké ahóg abel ne mó ámpē. Alongé áde ádíí-'ε áte bōob ádíi alongé áde ádíí ne Dyöb. ¹¹ Melemlem nê dóo nyémpē nyétāngéné yāl anyín née bad ábe bēwédé, ábel bon mbéb méekamlán nyé ámpē. Nyényín-ne yāl née bad ábe bédé á alongé ne Dyöb mbwiined ne Yesu Krístæ.

¹² Né-óó, nyéēmwāg se mbéb ríkamlán echen yāl e moonyon eché éwāg. Nê débël nyéehidéé mekan mé esíí mé ekob é yāl ámpē. ¹³ Nyéetāngeneé-'ε née nyétédte echên ped e yāl ké póg á mbéb-te se nyébenléd chó ábel mekan mé mbéb. Bon pen, nyébe yāl wée Dyöb née bad ábe bébídté á kwééd-te, bon hébe bó alongé dékōlē. Nyébe echen yāl esyæál á mekáá mé Dyöb ábel bon ábenlad nyé ábel mekan míme métāngéné á'sō é' Dyöb. ¹⁴ Mbéb méetāngeneé née ríkamléné nyé. Nyéesaá ásē e mbéndé bon nyédé ásē e nsimé ní Dyöb.

Débê betâŋ âbel mekan ngáne Dyöb áhedéé

¹⁵ Chán-nō déhōbpē bōob? Ngáne dédíí ásē e nsimé í Dyöb, nédē débê débēle mbéb áyāle deesaá ásē e mbéndé ámpē-ye? Aáy, éesaá nê. ¹⁶ Nyéebíí'é bán nzé mod abagé yāl néē ntāŋ ásē e mod ampée, âbel kéchéé éche ane mod áhóbéé, né adíí ntāŋ awě ane mod-ε? Bad ábe bébágé yāl âbel mekan mé mbéb, chōm éche békudéé édíí kwééd. Boŋ mod awě abagé yāl âbel ngáne Dyöb áhedéé, abág mod awě abele mekan míme métāŋgéné á'sō é' Dyöb. ¹⁷ Nságnen mbê ne Dyöb. Nyé ábe nyēmbé betāŋ ásē e mbéb, nyētimé nyēhíde mbále e mekan mésyāāl míme báyágté nyé ne nlém nhóg. ¹⁸ Bōob-pe áde Dyöb áhúdé nyé ásē e ngíne e mbéb nyētime betāŋ, âbel mekan ngáne Dyöb áhedéé. ¹⁹ Nhóbe mímén mésyāāl á nyaa e moonyon áyāle nén nyé nēŋgáne baányon, nsōŋten méechabéé nyé ámín. Ngen e'só, nyēmbē echen yāl esyāál néē betāŋ, nyébelé mbinde é mekan ne e'bébtéd é mekan, nyébelé-ε ebébtéd chēn ne chēn, nyékag á'sō. Bōob-pōó nyétāŋgéné echen yāl esyāál abe néē betāŋ, âbel mekan ngáne Dyöb áhedéé, nén débēl alongé ádēn désāŋ. ²⁰ Ngen e'só áde nyébédé betāŋ ásē e mbéb, nyēnkēnwōŋgé dyam abelen mekan míme Dyöb áhedéé aá nyébel. ²¹ Nsyāŋ ríhéé nyēnkudté áde nyébéláá mekan míme mékwágté nyé bōob. Chōm éche míme mekan mépeeneé édíí kwééd. ²² Boŋ bōob, Dyöb áhúdé nyé ásē e ngíne e mbéb, betāŋ bé Dyöb-paá nyédíí. Nsyāŋ míme nyékudéé rídíí nén bán Dyöb ábelé nyésáá ngáne ábē bad bétāŋgéné asāŋ. Nê débēl nyéēkūd alongé áde déemaá'. ²³ Nyébíí nén bán nsábe míme mbéb mípeeneé rídíí kwééd. Boŋ nde echē Dyöb ábageé bad ngēn edíí alongé áde déemaá'. Dekude dō, abé áde dédíí ne Yesu Krístā, Sāŋgwéé awēd.

7

Bad bé Krísto béesaá ásē e mbéndé ámpē

¹ A-baányan, nyédíí bad ábe bébíí mbéndé. Nyéebíí'é bán mbéndé ekamlan mod dāsō á pónde eche adíí á alongé-ye? ² Détéd elānsén áyāl e ehób é e'wōŋgé. Nzé mmwaád awóó nchóm, mbéndé ehóbe nén bán atāŋgéné abé ne nchóm pónde esyāál eche nchóm adíí á alongé. Boŋ nzé nchóm awédé, mbéndé e e'wōŋgé eekóbéé mó ámpē. ³ Né-ōó, nzé adyēné mod ampée áde nchóm adíí adíí á alongé né béchag mó bán adíí nkáb-a-meson. Boŋ nzé nchóm awédé né awóó kunze á'sō é' mbéndé, nzé awóó-ε nchóm ampée, ene pónde, né eekábéé asón. ⁴ A-baányan, nê dōó édíí ne nyémpē. Mbéndé eekamlánne nyé ámpē áyāle awé áde Yesue áwédé, nyémpē nyēwédé. Bōob-pōó, nyédíí bad ábe mod ampée, Yesue awě Dyöb ápúúdté, âbel boŋ nyébele Dyöb bwám. ⁵ Ayāle á

póndé eche áded abé á moonyon akámlánnáá syánē, mbéndé epuúdté'áá syánē esíí é mekan mé ekob é yāl áte. Nén ábéláá débélé' mekan mé mbéb níme mépεεne' kwééd. ⁶ Boη bɔɔb dehídté ásē e mbéndé, awé áde déwédé. Né-ɔ́, mbéndé echě ekámlánnáá syánē née betáη eékamlánné ne syánē ámpē. Nén ábélé dehíde dásɔ nzii ekóólé bɔɔb ábele Dyɔb. Debenle mó nyaa echě Edáádəη é Dyɔb élanğéé syánē, saké nhídtən ne mbéndé éche bétélé ásē.

Mbéndé e Dyɔb chɔ elúmte' syánē nímed mbéb

⁷ Chán-nɔ́ déhɔbpē bɔɔb? Nédē déhɔb bán mbéndé edé mbéb-ε? Aáy, deéhēlēē-se dehób nē. Boη mbéndé chɔ ekáá boη mbíí chɔm éche mbéb rídíí. Nzé mbéndé enkēnhób aá mod eesíídé chɔm é mod, né meebíí'é nén meé ásíi chɔm é mod áde mbéb. ⁸ Boη ene mbéndé ennyēm me mewēmten mé mbéb ásē, ébel níbootéd bwēm é' bad asii nyaa ne nyaa. Nzé mbéndé eésē, né mbéb méesaá dyamdyam. ⁹ Póndé ebédé echě ménkēmbíí'é mbéndé. Boη á póndé echě mbíí mbéndé, esíí é abel dé mbéb ěmpuú me áte, nwé-'ε. ¹⁰ Mbéndé eche Dyɔb ábágé aá chɔ́ epεεne alongé chɔ́chɔ́ étim me awúu. ¹¹ Mbéb mēnkud etál ámbíd e mbéndé, rídɔg me, mbel mbéb. Né-ɔ́ mbéb móɔ ríwúú me.

¹² Né-ɔ́, denyíne nén bán mbéndé chēn esáá, chɔm-ée mbéndé éhóbéé esáá, étánğéné, édé-'ε bwám. ¹³ Nédē nē álúmte nén bán chɔm éche édé bwám étímé me nē kwééd apiined-ε? Aáy, éesaá nē. Saké mbéndé chɔ epíínédé me kwééd, mbéb móɔ nípóó ámbíd e mbéndé, chɔm echě edé bwám, apiined me kwééd. Nén dēmbenléd ábel nén bad bényín ngáne mbéb rídíí. Né-ɔ́, mbéndé e Dyɔb ebele' mbéb rílúmte eche ngine bwámbwam.

Nzum echě ewante' moonyon áte

¹⁴ Debíí nén bán mbéndé eche déhóbéé edíi chɔm é edáádəη. Boη ndíi moonyon a ekob. Ndíi née mod awě bésómé ásē e mbéb née ntán. ¹⁵ Meesóηtánné mbeltéd nímmēm. Mam níme níhedéé abel, meébēlēē mó. Mam níme níkóó móɔ rítiméé abel. ¹⁶ Bɔɔb-pɔ́, abel áde níbeléé chɔm éche méehédéé abel, nén álúmte bán nkwěnténé meé mbéndé edé bwám. ¹⁷ Boη á mbále saké mmēn nkoo' abel, mbéb níme rídé me áte móɔ níbelte me nē. ¹⁸ Mbíí meé dyam á bwám ké ahóg déesaá me áte, nédē, ne nlém ní moonyon níme ríwóó, kénéé edíí bán nlém rídé me áte ábel dyam á bwám, meéhēlēē dɔ abel. ¹⁹ Meébēlēē dyam á bwám áde rídáá abel, boη dyam dé mbéb áde méehédéé abel, dɔ́ rítiméé abel. ²⁰ Bɔɔb-pɔ́ abel áde níbeléé dyam áde méehédéé abel, nén álúmte nén bán saké mmēn nkoo' nímmē mam abel ámpē. Boη mbéb níme rídé me áte móɔ níbelte me mó.

²¹ Né-ɔ́, nnyíne nén meé mbéndé edé echě ekamlan me. Póndé téé áde níhedeé dyam á bwám abel, mbéb mósó níwámsan me ekaá ape. ²² Awém nlém-tê, mbéndé e Dyöb chósó rídáá ahíd ne nlém rísyā́l. ²³ Bon nnyíne nén meé mbéndé empée edé echě ekamlan échēm ekob é yāl, echě ewane nzum ne mbéndé echě nímēm nlém rídáá. Ene mbéndé ehaá me, ebélé-é ndé ntān a mbéb. Mmē mbéb mós-’aá nkamlan échēm ekob é yāl. ²⁴ Ebál é etyāg éche étáné me! Nzé-módé āsōn me á mekáá mé échēn ekob é yāl, éche épiinad me kwééd? ²⁵ Nsāgnen mbê ne Dyöb. Asoó ádēm alongé mbwiined ne Mwān, aweḍ Sāngwéé, Yesu Krístā. Né-ɔ́, mmēmpen ndé mbíd ébe, nímēm nlém rílanḡe me áhíd mbéndé é Dyöb bon échēm ekob é yāl éhíde mbéb míme rídé me áte.

8

Alongé áde Edáádān é Dyöb ébageé

¹ Bɔɔb-pɔ́, Dyöb déekwidéé modmod nkáá awé adé nhóg ne Yesu Krístā. ² Mbéndé e Edáádān echě epiinad syánē alongé, abé áde dédíí ne Yesu Krístā, ehúde me á mehan mé mbéndé e mbéb ne á mekáá mé kwééd. ³ Mbéndé enkēnhenlé mbéb amad áyāle nén baányon bēnkēnwóngé ngíne áhíd chós. Né-ɔ́, Dyöb ábélé dyam áde mbéndé enkēnhenlé abel. Anlóm awe Mwān ne ekob é yāl e moonyon éche ébele mbéb, ábóded ngíne e mbéb. Abel áde Dyöb dēmbenlé nén dēmbōdēd ngíne e mbéb ámín e moonyon a ekob. ⁴ Dyöb dēmbel nē ábel bon bad ábe béhídē mam ne ngíne e moonyon bon bétimé’ béhídē mekan ne ngíne e Edáádān é Dyöb, bébel mekan nyaa echě etāngéné melelem ngáne mbéndé ehóbeé aá bébel. ⁵ Bad ábe bébele mekan ngáne échāb ekob é yāl élāngéé bós, bébelé bésun nímab nlém áyāl e mekan mé ekob é yāl. Bon bad ábe bébele mekan ngáne Edáádān é Dyöb élāngéé bós, bébelé bésun nímab nlém áyāl e Edáádān é Dyöb. ⁶ Nzé mod asúme nlém áyāl e mekan mé ekob é yāl, né āwē. Bon nzé mod asúme nlém áyāl e mekan mé Edáádān né Dyöb dēbe mós alongé áde déemaá’ ne nsan. ⁷ Nzé mekan mé ekob é yāl mékamlan mod, ane mod abelé ákós Dyöb áyāle eehídéé mbéndé é Dyöb, eéhēlē-’aá chós ahíd ne ahíd dēn. ⁸ Nén álúmte bán bad ábe béhíde échab esíí é mekan mé ekob é yāl, béheléé Dyöb menyiḡe awóged.

⁹ Bon ne nyé, nyéebēlēē mekan ngáne ekob é yāl éhedeé aá nyébel. Nyébele’ dásō ngáne Edáádān éhedeé aá nyébel, nzé édé bán ne mbále Edáádān é Dyöb édé nyé áte. Kénzéé awē Edáádān éche Krístā éesaá áte, né éesaá ne Krístā. ¹⁰ Bon nzé Krístā adé nyé áte, nyéde á alongé áyāle Krístā abelé nyékōbnéde á’sō é’ Dyöb kénéé edíí bán échēn ekob é yāl éwē

áyāle mbéb míme nyébélé. ¹¹ Nzé Edáádəŋ éche Dyöb áde dēmpuúd Yesue édé nyé áte, né ké échēn ekob é yǎl éche éwāg ēmmad awé, né Dyöb áde ápuúdté Krístəə dépuúd chó. Abel nén á ngíne e Edáádəŋ éche édé nyé áte.

¹² Né-ɔ́, A-baányəŋ, dyam áde áde détəŋgéné ahíd déesaá dyam dé ekob é yǎl, saké ábē ngáne ekob é yǎl éhədée. ¹³ Ayāle nzé nyébele ngáne ekob é yǎl éhədée né nyéēwē. Boŋ nzé á ngíne e Edáádəŋ é Dyöb nyēwúú mbéltéd mé mbéb míme nyébeleé, né nyééküď alongé. ¹⁴ Dyam áde áde ádíi nén, bad bésyāāl ábe Edáádəŋ é Dyöb élyágtéé, bédíi bǎn bé Dyöb. ¹⁵ Edáádəŋ éche Dyöb ábágé nyé éebeleé-se nyébé née betāŋ, nyébé á mbwóg-te. Boŋ pən Edáádəŋ é Dyöb ébéle nyékoó bǎn bé Dyöb abé. Ngíne echē échē Edáádəŋ chó-'aá ekáa boŋ délebpē Dyöb bǎn, "A-Tē! Echem Sǎŋ!" ¹⁶ Edáádəŋ é Dyöb ébéle syánē debíi á nlém-tē nén bǎn dedíi bǎn bé Dyöb. ¹⁷ Bɔɔb-ɔ́, ngáne dédíi ábe bǎn, deéküď nnam míme Dyöb ákónédé ábē bǎn, syánē deéküď-te bwēm ábe Dyöb ákónédé mó, nzé ne mbále syánē dekwēténé átag ne Krístəə ábel syánē ámpē dékud ehúmé éche Dyöb débée mó.

Ehúmé éche bad bé Dyöb békudté

¹⁸ Nnyíne' nén mée, metake míme dékudeé bɔɔb méesaá dyamdyam nzé behágténé mó ne ehúmé éche bélümédte syánē á pónde echē ehúe á'sō. ¹⁹ Bwēm ábe Dyöb áhágé á nkōŋsé é'sine' ne e'lyág bé nlém, pónde echē Dyöb délümtenē ábe bǎn. Abēl nē ne ehúmé ésyāāl. ²⁰ Embē nén bǎn bwēm ábe beháge é'díi ehóhó ngēn. Saké ábē bwēm bēn bóo béntíi bǎn ébē nē boŋ Dyöb dɔɔ déntíi. Ambel nē ne e'lyág bé nlém aá epun épě éche ²¹ móhüdté ábē bwēm bēn á mehaŋ mé ngíne echē ebɔɔdte bwēm, bómpē béküď-te kunze ákud melemlem mé ehúmé éche Dyöb ábageé ábē bǎn. ²² Debíi nén bǎn kááŋ ne' bɔɔb, bwēm é'syāāl é'kane' ne e'wē ábe bēwógeé ábe é'dé nēngáne e'wē bé achád. ²³ Boŋ saké nhágtéd mwēmpən ríkane'. Syánē bēn awē dewóó Edáádəŋ éche Dyöb ábágé syánē nēngáne nde e'só, syánē ámpē dekane' á nlém-tē. Debánné nlém rísyāāl ásin pónde echē Dyöb débēnlé boŋ dékōŋ ábe bǎn abé, ahúd syánē yǎl esyāál á mehaŋ-tē, ábe syánē yǎl ékōlē. ²⁴ Taase dekude e'soosəŋ delyágé nlém bǎn deéküď chōm éche Dyöb áhóbé aá mósǎbél. Boŋ pən nzé denyíne chōm éche délyágé nlém bǎn deéküď, né saké e'lyág bé nlém bóo é'kóó abé nē. Nzé-módé ahele alyág nlém áyāl e chōm éche ámáá akud? ²⁵ Boŋ, dechedé yǎl ásin chōm éche déenyínē, deko-é chó asin.

²⁶ Melemlem nē dɔɔ Edáádəŋ é Dyöb éwōŋganné syánē áyāle deewóó'é ngíne. Deebíi'é ngáne détəŋgéné akáne boŋ Edáádəŋ chēn chóo ékánnad syánē ne nheemed míme rítómé e'yale

bé nsəl. ²⁷ Dyōb ánəne syánē nlém áte, abíí-ε mewēmten mé Edəádəŋ áyāle Edəádəŋ ekánnad bad bé Dyōb nyaa eche áhedεé. ²⁸ Debíí nén bán dyam-té áde ábenlad Dyōb ábele dó á mboŋ ní bad ábe bédáá mós,* ábe áchénlé ábel ngáne áhedεé. ²⁹ Dyōb dēmmad atíi nén aá bad ábe mōmmadté apwεd ádáb abé ábê nēngáne abé áde awe Mwān ábel boŋ ane Mwān ábê Mwān á'sō áfintê e baányan. ³⁰ Né-ɔ́, bad ábe Dyōb dēmmadté apwεd, anchélé bó ábê ábē bad. Ábe áchénlé-ε ahóbé aá békóbnédé áwe e'só, ábe bó-ε békóbnédé áwe e'só, abagé bó éche ehúmé.

Dyōb ádáá syánē mbwiined ne Yesu Krístəə

³¹ Nzé denəné nímén mekan mésyā́l áte, cheé déhele dehób? Nzé Dyōb áde ne syánē, né nzé ahele atəngén syánē? ³² Nεε Dyōb déebāŋnεé ké awe Mwān. Antéd mós, ábe mós aá áwê á nló níme syánē moosyā́l, né éebaá syánē kéchéé émpēe éche déhédné mós-ye? ³³ Nzé-módé áhōb aá bad ábe Dyōb ápwédé békwédé nkáá? Dyōb dēn dós áhōbē nén aá dedíi bad ábe békóbnédé áwē e'só. ³⁴ Nzé-módé-ɔ́ áhōb aá dekwédé nkáá? Yesu Krístəə awédé, ápuu, adyεé-ε á ekáá émbáá é Dyōb, áhed-taá ákännadté syánē. ³⁵ Nzé-ɔ́ ahele ábēl boŋ Krístəə asóg syánē adəŋ? Mekan níme mélénlédé syánē áte, ké'ε ndutul, káa ahé áde bad béhāgkē syánē á meséb? Nzaa, káa awóŋ áde déwōó'ε mbóté? Nzé-ε akíme áde bad békímméé syánē? Ké'ε awúu áde bad béhedεé syánē awúu? ³⁶ Kálag e Dyōb ehóbé aá, "Póndé tée bad béwúε sé áyāl echōŋ.

Bényíne sé nēngáne nídyəŋ ní mbód níme békagké awúu."

³⁷ Mmén mekan mésyā́l mébenlad boŋ detómé mós áte, mbwiined ne Krístəə, mós awē adaá syánē boŋ áwōŋgān-ne syánē. ³⁸ Mbíi bwām nén meé chōmchōm éesaá éche éhele-se épán edəŋge éche Krístəə ádáá syánē. Ken kwéed-ε, ké'ε alongé. Ken ángel-ε, ké'ε benkamlenε, ké'ε ngíne éche édé ádyōb. Ken póndé eche dédíi áte nén, ké'ε póndé echē ehúε. ³⁹ Ké ngíne e nkoŋ nímín, ké'ε e nkoŋ nísé, chōmchōm éesaá áfintê e nhəgtéd nisyā́l éche éhele épán edəŋge éche Dyōb áwóŋné syánē mbwiined ne Yesu Krístəə, awεd Sánŋwéé.

9

Dyōb ne ábē bad bé Israel

¹ Nkale' mbále nēngáne mod awē adúbpe Krístəə, meékālēε metóm. Mmém nlém níme Edəádəŋ éche Ēsáá élyágtεé, nlanŋe me nén aá chōm éche ríhóbéé édé mbále. ² Ndulul e ngíne

* **8:28** Dyam-té áde ábenlad Dyōb ábele dó á mboŋ ní bad ábe bédáá mós; donŋe á kálag áwóó mam mésyā́l mébenlad á mboŋ níme bad ábe bédáá Dyōb.

ne metake mé ngíne bédé με á nlém-tê ³ áyāl e ábêm bad, ábêm baányaj ábe syáábō sêdé mekií mehóg. Ayāl echáb nhede' nén meé né Dyöb dêmbě με ebómán, ábēl-le meebág ne Krístæ. ⁴ Abêm bad bédii bad bé Israel. Dyöb áhóbé aá mótēdē bó néε ábē bán, alúmté-'ε bó éche ehúmé. Dyöb dêmpě á nchemtεn ne bó, áβε-'ε bó mbéndé. Anlúmed bó ngáne bétáηgéné mó edúbé abε, bó-'aá ánlāā'ε aá móōbelé chöm éche ánhōbpě aá móōběl. ⁵ Bédii bad bé mbyaa níme ábēd betaa ábe bémbē se á mbooted. Ade Krístæ áchyáádté-'aá, mómpē néε moonyon, áwāb mbyaa dōo ámbídtē. Mekεnag mébē ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé, mó awě ákamlan chöm ásyāāl. Ebê nê.

⁶ Meehóbéé nén meé Dyöb déebenlé chöm éche ánhōbpě aá móōběl. Edé bán saké bad bésyāāl ábe bébídé á mbyaa ní Israel bédé bad bé Dyöb. ⁷ Saá-kaá bán bésyāāl ábe Abrahamε bédé bán bé Dyöb. Dyöb dénlāā Abrahamε aá, "A mbyaa níme awonj mwān Aisigε dōo bán ábe ríhóbé meé mēbě wε bébídtē." ⁸ Nén álúmte nén bán bán ábe béchyáá á nyaa e moonyon béesaá bán bé Dyöb. Bonj bán ábe bēnchyāā'ε nhídtεn ne ngáne Dyöb dénlāā'ε Abrahamε aá móōběl, bōo békoo'ε atónj nēngáne bán bé mbyaa níme Abrahamε. ⁹ Ade Dyöb dénlāā'ε Abrahamε aá móōbelé mó dyam áde móhóbé, Dyöb dénhōb aá, "Mětīm ámbíd á póndé eche rítíidé. Ene póndé Seraa áwālē mwān a mwεnchóm." ¹⁰ Saá-kaá nê dêmpεn. Sáa nhóg móō Rebekaa ábe bán bé baachóm béβε bēnwōηgē. Ane sáá abédéε awesyánē taa, Aisigε. ¹¹⁻¹² A póndé éche béēchyāā'ε ábē bán, áde béēbī'ε ábel dé mbéb ké'ε mbonj, Dyöb dénlāā Rebekaa aá, "Mwān ambáá ábē mbēledε awe mwān asad." Dyöb dêmbel nén ábel ényínned nén bán níme mewēmtεn móō ámbenlédte ábel mwān nhóg áβε áse e aníníí. Embonjnéd mó ápwεd mod awě ádáá apwεd, saké áyāle dyam áde ane mod ábélé. ¹³ Eténlédé á kálag e Dyöb ngáne Dyöb áhóbé aá, "Mendāη Jakōβε bonj ríkōō Esao."

¹⁴ Chán-nō déhōbpě bōōb? Nédē dēéhōb bán Dyöb ákwognad baahóg-ε? Aáy, éesaá nê. ¹⁵ Se' bōōd, Dyöb dénlāā Mosεε aá, "Měwōg kénzée ngol awě rídáá ngol awóg, mēlūmēd-te e'bonj bé nlém wée kénzée awě rídáá alúmed." ¹⁶ Né-ōó, mpwεdtéd ní Dyöb méewóo'ε dyamdyam ábel ne chöm éche bad béhedeé bán ébenled ké'ε éche bébeleé. Dyöb dōo ábenlad ábē e'bonj bé nlém ábel kéchéé éche áwémténé ábel. ¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán Dyöb dénlāā Farao aá, "Mpwεde wε kāη ábel bonj níbenled wε álúmed echem ngíne ne ábel bonj ádēm dīn ákanled nkōηsé áte rísyāāl." ¹⁸ Né-ōó, Dyöb álúmte' ábe e'bonj bé nlém wée kénzée awě ápwéde, áwēdē-'ε kénzée nló áte awě ápwéde aá áwúu nló áte.

Melinqá mé Dyöb ne e'bonj bé nlém é' Dyöb

19 Kapóg nyé mod nhóg nyéēsédéd me bánken, “Nzé nê dǒó édíí, cheé ékáá bon Dyǒb ábé áhǒbē’ aá bad bébélé mewusé? Debíí bán modmod eéhēlēē-se ahób aá mǒóbēnlé dyam áde Dyǒb áhóbé aá ábel.” 20 Bon we moonyon, nzé-módé édíí áseded Dyǒb dyam? Mbeé e mǒg éhēlēē-se ésedte’ mod awě abelé chǒ aá, “Cheé ékáá bon éhǒgé me nyaa echě éhǒgé me?” 21 Nyébíí nén bán ntumé-mbeé, awóó kunze ábelen hyǒg ábe ábēnléé mbeé nyaa echě ádáá. Nzé adǒá, ahēlese atéd hyǒg ábēlēn mbeé ébε; pǒg ebé mbeé e edúbé, eníníí-ε ebé mbeé echě bébēnladté pǒndé ésyǒāl.

22 Kapóg Dyǒb áhédé’áá mímē melingá alúmed, áhédé-ε aá bad bényín eche ngíne. Bon anched yǎl bwǎmbwam áwesēn bad ábe bēmbēl bon álin. Abe bad bēntǎngēn-ne nkǒgsēn akud. 23 Kapóg-ke Dyǒb dénwēmǎn-ne álúmed éche ehúmé é ngíne ámín e bad ábe álúmté e’bon bé nlém. Amaá ábē bad abonēn ákud éche ehúmé. 24 Syánē dedé-ε átínté e ábē bad ábe áchénlé. Saá-kaá átínté e bad bé Israel dēmpēn dǒó áchénlé syánē. Achénlé syánē donge á bad kǒáǎne átínté e bad ábe béesě bad bé Israel. 25 A kálag e Hoseya, Dyǒb áhóbé nén aá,

“Bad ábe bēnkēmbé ábēm bad,
měchǒg bó mεé bédé ‘Abēm bad.’

Alon áde ménkēndǎngé měchǒg dǒ mεé ádíí ‘Alon áde rídǒá.’

26 Melemlem mé hǒm wεε ménlǎā-’aá bó mεé ‘Nyéesaá ábēm bad’,

áhēd-taá měchǒgké bó mεé bédíí ábēm bán, bán bé Dyǒb áde ábage’ alonǒgé.”

27 Nkal é’dǒádǎn Yesayaa anhǒád tǎngēne bad bé Israel aá, “Ké mesonǒgé mé bad bé Israel mēmbuú áte nēε nsíí mímě rídé á nkǒg mé edib é nkwě, nguse chēmpēn chǒó ékǔd e’soóson.

28 Sǎngwéé éebébédté pǒndé ábel mekan mésyǒāl mímě átómté mbakú aá mǒóbēl á nkǒǎsé.” 29 Nén ádé nēngáne Yesayaa ánhǒbpē aá, “Nzé Sǎn Dyǒb á Ngume enkēnlyǒgnéd syánē donge dé nchyáátén, né debágáá nēε myad mé Sodom ne Gomora.”

Paale akánnédé bad bé Israel

30 Chán-nǒ déhǒbpē bǒob? Bad ábe béesě bad bé Israel bétímé békóbnédé á’sǒ é’ Dyǒb mbwiined ne adúbe áde bédúbpé Krístǎ, kénεé édíí bán béewane’aá áte ákobned á’sǒ é’ Dyǒb. 31 Bon bad bé Israel bēwáné’áá áte bēhédé bán bēhíd mbéndé ábel bon békobned á’sǒ é’ Dyǒb, bon bēnkēnhēnlé. 32 Cheé ékáá bon bēnkēnhēl? Bēnkēnhēnlé áyǎle nén bēwáné’áá áte ákobned á’sǒ é’ Dyǒb áyǎle nsón míme bēn bēbélé saké áyǎle adúbe áde bédúbpé Dyǒb. Bēnkǒd ekuu

á aláá ádé bad békǝdé ekuu, békᵛē-’ε. ³³ Eténlédé á kálag e Dyǝb tâᵛgene nê, nén bán,
 “Nyénǝne’, mbanne aláá á Zayǝn
 áde débǝl boᵛ bad békǝdé ekuu,
 aláá áde débǝl boᵛ bad békᵛag.
 Boᵛ kénzée awě adúbpé mó éehúú’é ne mekáá mé ngên.”

10

¹ A-baányan, ndǝó ne nímēm nlém rísyāāl nén meé ábêm bad bé Israel békud e’soóson, nkánnad-tε bó meé nê abenled.
² Mbíde bó mbóᵛ nén meé bédáá Dyǝb abele ne nlém rísyāāl. Boᵛ béekoo’é asǝᵛten ngáne bétâᵛgéné mó abele.
³ Béésǝᵛtenēē ngáne Dyǝb ábeléé boᵛ bad békobnéd áwe e’só. Bétímé béheᵛde nzii echâb chên echě ěbǝl boᵛ békobnéd á’sǝ é’ Dyǝb. Né-ǝó, béesudtéé yál áhíd nzii echě Dyǝb átíídé ábel bad békobnéd áwē e’só. ⁴ Krístǝá abeléé nsǝn nímē mbéndé éntâᵛgenē ábel, né-ǝó, kénzée awě adúbpé mó, akobnad á’sǝ é’ Dyǝb.

E’soóson é’bágnédé ne metúmbé mésyāāl

⁵ Se’ bǝóǝd, Mosεε antǝl tâᵛgene akobnéd áde mod ákobnadté á’sǝ e’ Dyǝb áyāle áhídeé mbéndé. Anhób aá, “Kénzée awě abele chǝm ésyāāl éche mbéndé éhóbéé, ákǝd alongé áde déemaá’.” ⁶ Boᵛ éténlédé á kálag e Dyǝb bán nyaa eche adúbe ábeléé boᵛ mod ákobnéd á’sǝ é’ Dyǝb edii, “Weehóbé áwoᵛ nlém-tē nén wεé, nzé-módé ákě ámín, ádyǝb.” (Nédē, áhúd Krístǝá ámín, ásuded mó ásē.) ⁷ Ké-’ε “Nzé-módé ákě ásē á echóg éche éewóo asóg?” (Nédē áhúd Krístǝá á echóg éche éewóo asóg ápeen mó ámbíd á alongé.) ⁸ Chǝm-éε kálag e Dyǝb éhóbé édii nén aá “Eyale é Dyǝb édé wε benben. Edé ekale chǝ, édé-’ε wε á nlém-tē.” Mmē nkalan rídii nkalan nímē sékaleé nén bán nyétâᵛgéné adúbe awóᵛ. ⁹ Nzé ehóbné nsǝl nén wεé, Yesue adii Sánᵛwéé, edúbpé-’ε awóᵛ nlém-tē nén wě Dyǝb dǝmpuúd mó, né wěkǝd e’soóson. ¹⁰ Ayāle nén nzé edúbpé á nlém-tē, Dyǝb ábele’ ékobnéd áwe é’sǝ. Nzé ehóbné nsǝl ne wεé módúbpē, ebelé ékǝd e’soóson. ¹¹ Kálag e Dyǝb ehóbé nén aá “Kénzée awě adúbpé mó, éehúú’é ne mekáá mé ngên.” ¹² Nén ádé ne moosyāál, ken mod adé mod a Israel, ken mod eésaá mod a Israel. Dyǝb ádii Sánᵛwéé a moosyāál nyaa póg, abude-’ε kénzée anamed awě ahědné mó nwóᵛgen. ¹³ Kálag e Dyǝb ehóbe aá, “Kénzée awě achǝgé đín áde Sánᵛwéé aá áson mó, ákǝd e’soóson.”

¹⁴ Boᵛ chán béhele béchǝg mó bán áson ádāb alongé áde béedúbpéé mó? Chán-ne béhele bédúbé mó, nzé béewóge nímē nkalan? Chán-nǝ béhele béwóg nímē nkalan nzé bad béekanle bó mó? ¹⁵ Chán-ne bad béhele béke bėkanlé bad

mímē nkalaŋ áde mod éelóméé bós? Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nzé mod apééné nkalaŋ mí bwâm, ébelé épēēn enyiŋge.” ¹⁶ Boŋ saké moosyāal akobé nkalaŋ mí bwâm. Nkal é'dáádəŋ Yesayaa mwēn anhób t̄ŋgene nê aá, “A-Sáŋ, bós ahéé adúbpé nkalaŋ míme sékálé?” ¹⁷ Né-óó, adúbe ápag ne awóg áde mod áwógé nkalaŋ, bad bét̄ŋgéné-’ε nkalaŋ míme Kr̄st̄əə akal boŋ bad bédūbē mós. ¹⁸ Boŋ ndáá asɛded nén méé ken, édé mbále nén bán bénkēnwógkē mímē nkalaŋ-ε? Bénwög mós bwâm. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Ehób éche bad ábe békálé’áá mímē nkalaŋ énwōgnēd nkōŋsé áte r̄isyāal.

Abāb e’yale bēmpē mesóg mé nkōŋsé áte mésyāal.”

¹⁹ Ndáá asɛded nén méé ken, bad bé Israel bénkēnsóŋtēnné mímē nkalaŋ-ε? Moseε mós asébpé ahób nén aá Dyöb áhóbé aá,

“Mēnaméd bad ábe bēekoo alon abé, ábel boŋ nyéwóon bós kōŋjí.

Méenaméd bad ábe bédé eyókél ábel boŋ nyélin.”

²⁰ Nkal é'dáədəŋ Yesayaa mómpē ankwentén ahób ngáne Dyöb dénhōbpē. Anhób á t̄al e ékwéε aá,

“Bad ábe béehede’áá me bényiné me.

Menlúméd yāl wéε bad ábe béesɛdte’áá me.”

²¹ Boŋ Yesayaa anhób t̄ŋgene bad bé Israel aá Dyöb áhóbé aá, “Bootya mbwembwe kósŋ ne ngukél, nlyágé mekáá méé ábēm bad bétim ámbid áwēm, boŋ bēwúú nló áte, béēwógné-’áá me.”

11

Dyöb déebáa’é ábē bad bé

Israel á yāl ne abáŋ ásyāal

¹ Bóob-póó, ndáá asɛded nén mééken, Dyöb ábáá ábē bad áyāl-ε? Eesaá nê. Mmēn ndii mod a Israel awé abidé á mbyaa míme Abrahame, á túmbé e Benjamin. ² Dyöb déebáa’é ábē bad áyāl. Bédii bad ábe ápwédé se á mbooted. Nyébíí chōm éche éténlédé á kálag e Dyöb ngáne Elaijaa ácháá’áá Dyöb, álāŋgē mós mekan míme bad bé Israel bébélé’áá. ³ Anláá Dyöb aá, “A-Sáŋ, ábén bad bēwúú áboŋ bekal bé’dáədəŋ bésyāal, bépánjtéd-te mímōŋ menyán mé mendε. Mmēmpen-éé nlyágé, béhede-’ε mémpē awúú.” ⁴ Chán Dyöb dēnkwentēnné mós? Ankwentén mós aá, “Mbānné bad ekálé saámbé ábē ábēm bad. Bédii bad ábe béebagé Baale, dyöb dé metóm, edúbé.” ⁵ Nê dós édíí kósŋ ne bóob. Nguse é bad bé Israel édií édé ábe Dyöb ápwédé ne mímē nsimé. ⁶ Apwɛd áde ápwédé bós ádií áyāle mímē nsimé saké áyāle mekan míme bébélé. Nzé émbē nén bán dyam áde bad bébélé dós ákəə boŋ Dyöb ápwɛd bós,

nédē né saké nsimé mós̄ ápwédné bós. ⁷ Cheé-ō nén álŭmtéé? Bad bé Israel bēnkēnkudté chōm éche békóó ahed. Bad ábe Dyōb ápwédé bēnkŭd chōm éche bēhédé'áá, boŋ ábíníí, nlém mēnlēl bós á abum. ⁸ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán

“Dyōb dēmbel bós edimdim.

Kááŋne e'chii, béēnyīnnēē, béewógné-'aá.”

⁹ Dabide mómpē anhób aá,

“Nkánne' nén mēé ébel bwēm ábe é'wógte bós menyīnge, bóbó é'bē bós néē melám.

Nkánne nén mēé, bēkwē, Dyōb ákógsen-ne bós, áyāle mekan míme bēbeléé.

¹⁰ Nkánne nén mēé Dyōb ákwid bós ndím ábel boŋ bēehelé anyīnen.

Nkánne nén mēé ápēmted-te bós nted míme nídelé míme ményag bós mbíd pónde ésyāāl.”

¹¹ Né-óó, nsedte nén mēé ken áde bad bé Israel bēnkōdté ekuu boŋ bēkwē, bēnkŭé ne akwē ásyāāl-ε? Aáy éesaá nē. Abel áde bēmbenlé mbéb dēmbēl Dyōb dēmbē bad ábe béesē bad bé Israel etál ákud e'soósoŋ, ábel boŋ bad bé Israel bēbē kónjí.

¹² Akwē áde bad bé Israel bēnkŭwēé, ápíínédé bad bé nkōŋsé ábíníí bésyāāl nsimé híin. Abé-'ε áde bad bé Israel bēmbēé atóg áyāl e mekan mé edāádəŋ dēmpiinéd bad ábe béesē bad bé Israel nsimé ní Dyōb. Nzé Dyōb áhele ápē bad ábe béesē bad bé Israel anamed nē, áde bad bé Israel bēbélé mbéb, né chán-nō nnam mépéé abé míme ábēé áde bad bé Israel bésyāāl békudté e'soósoŋ.

*Bad ábe béesē bad bé Israel
béebāg kúmbe áyāle békúdé e'soósoŋ*

¹³ Chōm éche níhedéé ahób nén bōob, nyé bad ábe nyéēsē bad bé Israel, nyēē nílangéé. Ndií mbapēē a nlómag a bad ábe béesē bad bé Israel, né-óó mbage' mímēm nsón edúbé ésyāāl. ¹⁴ Kapóg nhélé míbēl bānned bé Israel bēbē kónjí bós donge á bad bómpe békud e'soósoŋ. ¹⁵ Abán áde Dyōb démbāngē bad bé Israel á yāl dēmbēl Dyōb dēntīm ásē ne bad bé nkōŋsé bésyāāl. Bōob-póó, chán-nō ébēē áde Dyōb dékōbpé bad bé Israel ámbíd ámpē néē ábē bad? Ebē byánán bad ábe bēwédé bépúúdé ámbíd.

¹⁶ Nzé bēbágé Dyōb eped é ewele é'sō néē mende, nē álŭmte bán échē ewele ésyāāl édíí échē. Nzé bēbágé-'ε Dyōb nkanj ní bwel, né ngen chómpē edíí échē.

¹⁷ Bépágké donge á ngen á bwel é menzab ábe bēwéné, bēbādté á ngen é bwel é menzab ábe é'kwoge' á ahín-tē. Nyé bad ábe nyéēsē bad bé Israel nyédíí nēngáne échē ngen é bwel bé ahín éche chómpē ekude mendíb míme mébídé á nkanj ní bwel é' bwám. ¹⁸ Ngáne édíí-'aá nē, nyéetāŋgenéé néē nyédíí kúmbe se nyénōné échíníí ngen éche bésélé, nkōŋtéd. Nzé nyédé kúmbe nyéēchatán nén bán saké nyé nyéchéngé

nkaŋ boŋ nkaŋ mósó níchánǵé nyé. ¹⁹ Nyêhele nyékume' ekáá á tâl bán béhúdé échê ngen âbel boŋ bébáde nyé áhed. ²⁰ Nê adé mbále. Béhúdé bó áhed áyāle bénkëndúbéé, nyé-é bétímté nyé áhed áyāle nyédúbpé. Boŋ nyéebág kúmbe. Boŋ pen nyébê mbwóg. ²¹ Néε Dyöb dénkëmbánǵé bad bé Israel akógsen, bó ábe bédé nêŋgáne ngen éche énsébē abé, nyêwëmtan bán äbāŋ nyé akógsen-ne? ²² Nyényíne nén bán, ped póg Dyöb ábóó nlém, ped eníní-'ε alélé áte. Alélé áte wéε bad ábe bépáné nzii boŋ aböŋné nyé nlém nzé nyédé nyêhíde' eche nzii. Boŋ nzé nyéehídé chós, né ähūd nyémpē. ²³ Nzé bad bé Israel ámpē bétédte ábab e'wúu bé nló áte boŋ bétímné Dyöb, Dyöb déttéd bó ámbíd ámpē. Awóó ngíne âbel nê. ²⁴ Nyé bad ábe béesš bad bé Israel, nyé ábe nyédé nêŋgáne ngen e bwel bé ahín-tê, néε Dyöb áhélé nyé ahúd á bwel bé ahín-tê, abádé nyé á bwel ábe bévéné, nyêwëmtan bán éehēlē-ε atéd bad bé Israel átímed bó ámbíd áhed ámpē-ye? Bad bé Israel bóó bédé nêŋgáne ngen e bwel echē ensébē abé áyāl e ábê bwel.

Dyöb áwóge' moosyāal ngal

²⁵ A-baányan, nhe de meé nyésöŋten dya m áde kááŋne bööb modmod éēsöŋtēnēē, âbel boŋ nyéewëmtán bán nyétómténé debyéé awón. Nhe de meé nyésöŋten bán e'lel bé nlém á abum ábe donge á bad bé Israel bébē kááŋ né bad ábe béesš bad bé Israel ábe bédúbē bésyāāl, bédúbpé. ²⁶ Nén débēnléd âbel boŋ bad bé Israel bésyāāl békud e'soóson. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Nsoode äbid a Zayon.

Abädéd abé dé mbéb áde mbyaa míme Jaköbe níwóó.

²⁷ A pónde echē mébödédte mímab mbéb döó mépeé á nchemten ne bó.”

²⁸ Bad bé Israel bédé bad bé ekoyí bé Dyöb bööb áyāle béedúbpéé nkalaŋ mí bwám, nén ábēnlédé âbel boŋ nyé bad ábe nyéesš bad bé Israel nyékud e'soóson. Kénée édíí nê Dyöb ápwédé bad bé Israel, adíi adäá-'ε bó áyāle melš míme ámmwēē ne ábāb betaa. ²⁹ Nén adé áyāle nzé Dyöb apwédé mod boŋ anämté mó, né apwédé, anämté-'ε mó. ³⁰ Böód, nyéē nyénwúén Dyöb nló áte, boŋ bööb awúen áde bad bé Israel bēwúéné Dyöb nló áte, ábélé Dyöb áwóge nyé ngal, awónǵén-ne nyé áwógen mó. ³¹ Né-ó bööb, bad bé Israel híin bēwúéné Dyöb nló áte. Dyöb déwög bó ngal, awónǵén-ne bó áwógen mómpē. Abel nê âbel boŋ áwög bömpē ngal melemlen ngáne ánwöŋkē nyé bad ábe béesš bad bé Israel. ³² Dyöb ábélé e'wúu bé nló áte é' bad é'dé néε é'hédé bó á mbwög âbel boŋ áwög bó baasyāāl ngal.

Bad béε Dyöb mekenag

³³ Nyénəne' ngáne Dyöb ápedé nhən abé! Nyénəne' ngáne ábíí mam mésyāāl, αωρη-ε debyéé áde áchábé ámín. Modmod ééhēlēē-se asóntén ngáne Dyöb ábeléé mam. Modmod ééhēlēē-se asóntén-ne nyaa eche Dyöb ábeléé mam. ³⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán

“Nzé-módé ahele se abíí mewēmtən mé Dyöb.

Nzé-módé ahele aléb Dyöb.

³⁵ Nzé-módé akébé Dyöb chöm ábel boŋ Dyöb ásábe mó ámbíd.”

³⁶ Dyöb dǒo áhágé bwēm ésyāāl. Mó akəá boŋ ábē bwēm é'syāāl é'bé. Mó-'aá awóó ábē bwēm é'syāāl. Ehúmé ébê ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé. Ebé nê.

12

*Nyaa echē éhədnadté bán
alongé á bad bé Krīsto ábē*

¹ Né-ǒó, a-baányan, ngáne Dyöb áwógé syánē ngəl bwāmbwam, ncháa' nyé meé nyébê née mende míme médé á alongé. Mmê mende mésāŋ, mékobned-tə ne Dyöb. Nén dǒo ádé nyaa echē éhədnadté bán nyébage Dyöb edúbé.

² Nyéehídé' mbeltéd mí bad bé nkōŋsé. Boŋ nyémwə Dyöb áhəŋlən nyé nlém á abum, ábel nén nyéwōŋ abé dékǒlē. Nê débél nyéēsōŋtən nyéhídé-'ε mam ngáne Dyöb áhədéé. Nyéébfí mboŋ, nyébíí mam míme méwógte Dyöb menyiŋge, nyébíí-'ε mam míme métəŋgéné.

³ Ne nsimé míme Dyöb ábágé me, nlāŋge nyé nén meé, nyé modmod eenyíné yəl áá mótōmtēnē abé tómaa ngáne módíí. Boŋ mod-té ányín yəl ngáne ákóó abé. Mod-té ányín yəl nchoo ne nde echē Dyöb ábágé mó née mod awē adúbpé. ⁴ Yəl e moonyon edíí póg, ewóó pág ne pág, pág téé-'ε ewóó míme nsón. ⁵ Melemlem nê dǒo édíí ne syáā bad bé Krīsto. Debuú áte boŋ dedíí yəl póg ne Krīstə, syáā modmod eésaá ne mó mwēn. ⁶ Dyöb ábénlé nímē nsimé ábe syánē mod té echē nde, ékábné-'ε áte. Nzé Dyöb ábágé mod nde áhób mekan á dīn á Dyöb, ane mod áhōbē' nímē mekan nchoo ne adúbe áde áwóó. ⁷ Nzé mod awóó nde ábele bad, ábenle bó. Mod awe mó-'ε awóó nde áyáged, áyágte bad. ⁸ Mod awē awóó nde áwéd bad nlém á abum, áwéde bó nlém á abum. Mod awē awóó nde ábided chöm á ekáá áwōŋgen bad, áwōŋgan bad, eénōnē ámbíd. Awē awóó nde ályáged bad, ályágte bad nyaa echē etəŋgéné. Mod awē mó-'ε awóó nde áwóg bad ngəl, áwóge bad ngəl ne menyiŋge.

⁹ Mod téé ákōŋ bad adəŋ. Mod téé ákǒo ebébtéd. Mod téé ásum mekuu ábel dyam á bwām. ¹⁰ Mod téé ádəŋ mwānyan ne nlém ísyāāl. Mod téé ábage waáb edúbé tómaa ngáne

ábageé eche yäl. ¹¹ Mod eéchēdē yäl ábel nsón. Mod téé áwēd mekáá áte, ábenle-’ε Sánḡwéé ne nlém řsyāäl. ¹² E’lyág bé nlém ábe mod téé awóó ábéen bó menyiḡe. Mod téé áched yäl á metake-tē. Mod téé áwesēn-ne á mekáne-tē. ¹³ Atíntē e nyé bad bé Krīsto, nzé nyé mod nhóg atógé chōm, waáb awē awóó chó awóngén mó. Kénzēé awē apedé áwēn, nyékōb mó nken bwám.

¹⁴ Nyékāne nén bán Dyōb ánamed bad ábe behédé nyé á meséb. Nyéekánné nén bán békud ebómán, nyékāne dásō bán Dyōb ánamed bó. ¹⁵ Nyéwōḡ menyiḡe ne bad ábe béwógé menyiḡe, nyéleb-pe ne bad ábe bélebe’. ¹⁶ Nyébê nsal nhóg ne nhóg ne aníní. Nyéēnyēnē dúu ámín. Nyébê echon ne bad ábe béesē dyamdyam. Mod eewémtán aá mótōmtēnē debyéé awóḡ.

¹⁷ Nzé mod abelé wε mbéb weétimtán mó mbéb. Boḡ pen etāḡgéné éwēmtān ábel mboḡ á’sō é’ bad bésyāäl. ¹⁸ Mod téé áhed nzii ábē nsan ne moosyāäl. ¹⁹ A-baányan, nzé mod abelé nyé dyam dé mbéb, nyé bēn nyéētimtán mó. Nyétéde Dyōb dēn ákōḡsēn mó. Nhóbe nén áyāle, éténlédé á kálag e Dyōb nén bán, Dyōb áhōbē aá, “Me-εé ntimtan mbéb ké ríhée nímě mod ábelé. Me Sánḡwéé me-εé nhóbe’.” ²⁰ Etenlédé á kálag e Dyōb hōm dēmpēe pen bán, “Nzé nzaa ewag ábōḡ bad bé ekōyí, ehé bó ndyééd, nzé píđ ekóbé bó, ébe bó chōm éche bémwákē. Nzé ebelé nē, ekwáḡte bó, behédé-’ε nzii eche behəḡlanné.” ²¹ Mod eémwāḡ-se mbéb ríkamlán mó. Boḡ nímēn mboḡ rítōm mbéb áte.

13

Nyébage benkamlene edúbé

¹ Mod téé áwóḡne benkamlene ábe békamlan mó. Ayāle nkamlēn ké nhóg méesaá níme Dyōb déetídeé. Dyōb dós-’aá ábánné benkamlene bésyāäl á atii. ² Né-ōó, kénzēé awē eewóḡné’ mod awē akamlan mó, né eewóḡnéé ntíi ní Dyōb. Bad ábe bébele nē, behēdte yäl nkōḡsēn. ³ Bad ábe bébele bwám, béewōḡgēē benkamlene mbwōḡ. Boḡ bad ábe bébele ebébtéd bóó béwóḡe benkamlene mbwōḡ. Nzé weéhēdē wεé móbāḡ nkamlene, ébelé mekan mé bwám. Nzé ebelé nē, né ákēmtē wε. ⁴ Nkamlene adii mbəlede a Dyōb awē Dyōb ábánné áwōḡḡen wε. Boḡ nzé ebele mekan mé mbéb étāḡgéné mó abán, áyāle ngíne echē áwóó ákōḡsēn bad eesaá ngēn. Adii mbəlede a Dyōb awē Dyōb ábánné ákōḡsēn bad ábe bébele mekan mé mbéb. ⁵ Né-ōó, mod atāḡgéné benkamlene awóḡen, saké áyāle ábáa’ε nkōḡsēn dēmpen, boḡ káōḡne áyāle ábíi nén aá níme nlém rílāḡgé mó aá mótāḡḡēnē ábel nē.

⁶ Né-'aá, nyétǎngéné tááε ámpē asaa, áyāle Dyöb dōo bad ábe básante tááε bébenléé. ⁷ Nyésábpe mod téé chöm éche nyétǎngéné mó asábe. Ken tááε-ye, ké'ε mǎné ké ríhéé míme bélǎngé nyé bán nyésábe áyāle bwēm ábe nyéwóo. Nyébáa bad ábe nyétǎngéné abǎn, nyébage-'ε bad edúbé ábe nyétǎngéné edúbé abε.

Nyedǎn nhóg ne aniníi

⁸ Mod eewánlé modmod alúm. Alúm áde nyé mod téé átǎngéné awále ádii ádǎn nhóg ne aniníi. Kénzée awē adāo waáb, né alónté mbéndé esyāál. ⁹ Mbéndé édé nén bán, "Mod eekábé asón á ndáb e e'wóngé. Mod eewúé mod, mod eechíbé. Mod eesídé chöm é mod." Echén mbéndé ne échíníi ésyāál chōo éládné boŋ ébé mbéndé póg. Ene mbéndé edii nén bán, "Dǎn mwǎnyon ngáne édáá echoŋ yǎl." ¹⁰ Nzé mod adāo mwǎnyan eébelēē mó mbéb. Né-ōó, edǎnge élǎnte mbéndé ésyāál.

¹¹ Ngáne nyébíi-'ε nén bán pónde emaa ape eché nyétǎngéné akábned, nyétǎngéné akábned, áyāle pónde e e'sooson eche syánē edé benben tómaa ngáne énsēbēē abé áde dédúbpé Krístāo dúbpén. ¹² Ehintén emáá ape, bín é'kwógé asáa. Né-ōó, déte de mbeltéd mé mbéb míme débélé'áá. Déwáa bwēm é' nzum áwan nzum e e'nyínen bé ekíde. ¹³ Déwále abé á bwám née bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde. Nyéekāg á ngande éche bad bémwākē mím boŋ mékōbē bó, nyéekábé mesón. Nyéebēlē-'ε e'tongé é' mekan. Nyéēsēnlé', nyéebāg-ke kónjí. ¹⁴ Boŋ nyéwōn abé áde Sǎngú Yesu Krístāo. Nyéebāgē mekan mé esíi mé ekob é yǎl etál, nyéebēlē ngáne échēn ekob é yǎl éche ébelte nyé mbéb éhédeé áá nyébel.

14

Mod eekáadté waab

¹ Nyékobe bad ábe ádab adúbe déewúu'ε áte. Nyéēpētāne tǎngene mam míme béwémtné nén bán bétǎngéné abel, ké'ε béetǎngeneé abel. ² Adúbe áde donge á bad ábágé bó etál ádyé kéchéé boŋ bad ábe adúbe déewúu'ε áte, béedyākē donge á bwēm. ³ Bad ábe bedyág kéchéé béēnyīnē bad ábe béedyāg donge á bwēm nkóntéd. Bad ábe bó-'ε béedyāg donge á bwēm béekāadté bad ábe bedyág kéchéé áyāle bó moosyāál békóbnédé ne Dyöb. ⁴ Nzé-módé édii ákáad mbaledε a mod ampée? Eche Sǎn chēn chōo etǎngéné ahób áá dyam áde ábélé áde bwām ké'ε déesaa bwām. Boŋ Sǎngwée eche ngíne éwōngēn ane mbaledε ábel dyam á bwām. ⁵ Bad behóg bétédé donge dé e'pun bán áde etógnén tómaa ábiníi e'pun. Bad behóg-ke bétédé nén bán e'pun é'syāál é'dii nyaa póg. Mod-té átéd nén áá kéchéé éche mówémtné, etǎngéné ne mó. ⁶ Bad

ábe bétédé bán epun ehóg édé etógnén tómaa ábíníí e'pun, bébele nê ábe Sáŋgwéé edúbé. Bad ábe bó'-ε ámpē bedyāg kéchéé, bómpē bébele nê ábe Sáŋgwéé edúbé áyāle béságnan Dyöb áyāl e ene ndyééd. Bad ábe bó'-ε béedyāg donje á bwēm, bómpē bébele nê ábe Sáŋgwéé edúbé, béságnan-ne Dyöb. ⁷Syánē modmod eésáá á alongé ne mó mwën, modmod eewág-kaá ne mó mwën. ⁸Nzé dedé á alongé, né dedé á alongé ábel ngáne Sáŋgwéé áhedeé. Nzé dewédé'-ε né dewédé áwóged Sáŋgwéé menyinje. Né-óó, ken dedé á alongé, ké'ε dewédé, á mekáá míme Sáŋgwéé dóo dedíí. ⁹Nzom echē ekāá boŋ Krístā awé, ápuū'-ε, abé á alongé, edíí ábel boŋ ábē Sáŋgwéé awē bad ábe bēwédé ne ábe bédé á alongé. ¹⁰Cheé-ō ékáá boŋ ékáādtē mwānyoŋ? Ké'ε, cheé ékáá boŋ ényīnē' mwānyoŋ nkóŋtéd? Ebíí nén wéé syánē moosyāál deétyēēm á nkáásé á'sō é' Dyöb. ¹¹Eténlédé á kálag e Dyöb bán, "Dyöb áhóbé aá, ngáne rídíí á alongé, moosyāál atáŋgéné me mebóbóŋ abwóge, moosyāál ákēnē'-ε me aá me-εé ndé Dyöb." ¹²Né-óó, syánē mod téé deétyēēm á'sō é' Dyöb, áláa mó chōm té eche débélé.

Mod eébelté mwānyoŋ mbéb

¹³Né-óó, syánē modmod eekáádté waáb, boŋ pen mod téé ámad áwē nlém-té aá móótāŋgenéé dyam ábel mbéd áde débēl boŋ mwānyoŋ ákōd ekuu káa ahún á mbéb-te. ¹⁴Abé áde rídíí mod nhóg ne Sáŋgú Yesue, ábélé nkoó abíí nén meé ndyééd ké póg eésáá echē eesáá á'sō é' Dyöb. Boŋ nzé mod adúbpé aá ndyééd edé echē eesáá á'sō é' Dyöb, eedyāg chó. ¹⁵Nzé edyāg chōm ké éhéé boŋ nê ábele' mwānyoŋ aníníí ebébtéd, né weewānlēnéé mwānyoŋ edāŋge. Weémwāg-se chōm éche édyāgkē ébébéd alongé áde mod awē Krístā áwédé áwē nló. ¹⁶Weémwāg-se kunze eche éwóó néε mod awe adúbe áwúú áte, ébēl mod ábel mbéb, ábel boŋ bad bēhōbē' wε mekan mé mbéb áyāl. ¹⁷Saké adyé á ndyééd ne amwé á mīm dóo ádé etógnén á nkamlēn ní Dyöb. Mekan míme médé etógnén médíí áwōŋ abé áde átāŋgéné á'sō é' Dyöb, ábé nsāŋ ne ábé menyinje míme ríhúú ne Edáádāŋ éche Esáá. ¹⁸Kénzée awē abēnle Krístā nē, akobnad á'sō é' Dyöb, bad ámpē bébelé bēhób bán ábele dyam á bwām.

¹⁹Né-óó syánē déwēd yāl áte débēle mekan míme mépεene nsāŋ, ne míme méwōŋgan syánē áwēd nhóg ne aníníí áte. ²⁰Ehób é ndyééd ébelé-se nyébébéed nsón míme Dyöb ábélé. Ndyééd ésyāál ésáá á'sō é' Dyöb. Boŋ édé awusé ádyé kéchéé eche ébēl boŋ mod ampée ákwε. ²¹Ebóó mod eébelē' chōm éche éhele-se ébēl boŋ mwānyoŋ ákōd ekuu. Ken ádyé nyam-ε, ké'ε ámwé mīm, ké'ε ádyé kéchéé émpē. ²²Kéchéé éche

édúbpé t̄n̄gene n̄m̄én mekan, édií át̄int̄é e nyé Dyöb. Nnam ne mod awě abíí aá m̄ó̄beleé dyam áde áde mbéb t̄n̄gene dyam áde amáá alúmed aá abóó. ²³ Bon̄ kénz̄éé awě nlém r̄k̄ogladt̄é á abum n̄én aá m̄ó̄t̄n̄geneé nyaa e ndyééd póg adyé bon̄ átim ch́o adyé, né Dyöb déh̄ōb aá abel̄é mbéb áyāle eébeñledéé áde adúbe ábel̄ ch̄ōm éche át̄n̄géné abel̄. Nzé mod abel̄é dyam áde nlém r̄k̄ogladt̄é m̄ó á abum aá át̄n̄géné káa déet̄n̄geneé, né abel̄é mbéb.

15

Awoged bad menyinge, saké éched yāl

¹ Syánē awe adúbe áwúú áte, det̄n̄géné n̄éé déwōngéné bad ábe adúbe déewúú'é áte. Deéb̄ēl̄ mekan dás̄o nyaa ech̄ē ebōñnéde syánē b̄ēn. ² Syánē mod t̄éé át̄n̄géné n̄éé abel̄éé mam nyaa ech̄ē ewógte mwānyañ menyinge, áwéd m̄ó adúbe áte. ³ Ké Kr̄ist̄ā mwēn eébele'aá mam dás̄o nyaa ech̄ē ewógte' mwēn menyinge. Bon̄ abel̄é'aá ngáne ét̄énlédé á kálag e Dyöb n̄én bán "Nzyāñ ésyāā́l éche bad b̄esyāá'aá w̄e, ét̄imnéde m̄e." ⁴ Mam mésyāā́l n̄ime b̄ēntenlé á kálag e Dyöb se' b̄ōód, b̄ēntel m̄ó áyáged syánē. N̄ē démb̄ē ábel̄ déwōñ e'lyág bé nlém ábe é'húú ne eyale é Dyöb éche ébele bon̄ déwesán, éwēdē-'e syánē nlém á abum. ⁵ Nk̄ānne n̄én m̄éé Dyöb áde ábele bon̄ déwesán, áde áwēde-'e syánē nlém á abum, ábel̄ nyéb̄ē á nchemten ne nhóg ne aníníí ngáne nyéhídeé Yesu Kr̄ist̄ā, ⁶ ábel̄ bon̄ nlatén n̄ime nyédíí n̄ibel̄ nyéb̄ē nsal nhóg áken Dyöb, Sáá awě awed Sāngú Yesu Kr̄ist̄ā.

Nyékob nhóg ne aníníí

⁷ Né-óó nyékob nhóg ne aníníí melemlem ngáne Kr̄ist̄ā ákóbé nyé ábel̄ bon̄ bad b̄ekene Dyöb. ⁸ Nl̄ānge nyé n̄én m̄éé Kr̄ist̄ā atimé mb̄aledé a bad bé Israel, ábel̄ bon̄ álóned akag áde Dyöb démb̄éé betaa. N̄ē dénlūmēd-te n̄én bán Dyöb ákale mb̄ále. ⁹ Amp̄ē-'e ábel̄ bon̄ bad ábe b̄ees̄ bad bé Israel, b̄ébe Dyöb mekenag áyāle nḡal eche awógé b́o. Né-'aá ét̄énlédé á kálag e Dyöb n̄én bán, "Né-óó m̄ēk̄ēn w̄e át̄int̄é e bad ábe b̄ees̄ bad bé Israel, m̄ēk̄ōn-ne nk̄āngé áken ádoñ d̄ín." ¹⁰ Et̄énlédé ámp̄ē n̄én bán, "Nyé bad ábe nyéēs̄ bad bé Israel, nyéwógen bad bé Dyöb menyinge." ¹¹ Et̄énlédé-'e ámp̄ē bán, "Nyé bad ábe nyéēs̄ bad bé Israel, nyékene' Dyöb, bad bé nk̄ōñsé b̄esyāā́l-le b̄ekene m̄ó." ¹² Nkal é'd̄āód̄āñ Yesayaa m̄ómp̄ē ahóbé ngáne ét̄énlédé bán, "Mod áb̄id á nchyáát̄én n̄ime Jes̄e awě āp̄ē ákaml̄en bad ábe b̄ees̄ bad bé Israel.

Awē-’áá bad ábe béesě bad bé Israel bésúmmé nlém.”

¹³ Nkánne nén mεέ, Dyōb áde ábage’ e’lyág bé nlém ábel nyélón ne menyinje mésyāāl nyébé-’ε nsaη áyāle adúbe áde nyédúbpé. Nē déběl ngíne e Edāádəη éche Esáá éběl áden adúbe dékwoǵé’ akwoǵ ne akwoǵ.

Nzəm echě ekǵə boη Paale átelé’ enén kálag

¹⁴ A-baányəη, mmén mbíí bwám nén mεέ nyé bēn nyēwóó nlém mí bwám ábel mam míme Dyōb áhedeé áá nyébel, nyésóηténé-’ε mam bwám, nyékwognéd-te áyáged nhóg ne aníníí. ¹⁵ Boη kénê, donje á mekan áde áde ríténlé nyé á kálag-té wén. Ntelé mó, ákamten nyé mímén mekan mésyāāl ésebán mbáa’ dyamdyam. Nsimé míme Dyōb ábágé mε móó mbéle boη rítelé mímén mekan. ¹⁶ Dyōb ábágé mε mímé nsimé ábé mbaledε awe Yesu Krístəə, ákale bad ábe béesě bad bé Israel nkalaη mí bwám. Mbεle mímén nsón néε prise ákal nkalaη mí bwám míme ríhúú ne Dyōb, ábel nén bad ábe béesě bad bé Israel bébê mende míme mbágé boη mékobnéd á’sō é’ Dyōb. Dyōb dékob bó áyāle Edāádəη éche Esáá ébélé bésáá á’sō é’ Dyōb. ¹⁷ Né-óó, ngáne rídíí ne Yesu Krístəə, nwóó nzəm ákum ekáá á tál áyāle nsón míme mbenléé Dyōb. ¹⁸ Mééhēlēε-se nhób dyamdyam démpēe éetóméé áhób tāηgene nsón míme Krístəə ábélé boη ríhēl ábel, ábel bad ábe béesě bad bé Israel bébele ngáne Dyōb áhedeé áá bébel. Mekan míme ríhóbé ne míme mbéle móó médé mekan míme bétāηgéné ahób míme bétāηgéné-’ε ábel. ¹⁹ Memběl mímé mam á ngíne e e’chemléd ne menyáké, ne á ngíne e Edāádəη é Dyōb. Nén dēmběl menkál Nkalaη mí Bwám míme Krístəə bwám ngáne ríkágé’áá bootya á Jerusalem ápe á mbwóg e Ilirikum. ²⁰ Nkénwōη nlém ákal Nkalaη mí Bwám mebwóg míme modmod éépēdēē mbéd átúb dīn áde Krístəə. Membel nē ábel boη meékāg wée mod ampée ámaa nsón abooted. ²¹ Nén áde ngáne éténlédé á kálag e Dyōb nén bán,

“Bad ábe béewógé néε behóbé áyāl echē, bényīn, ábe bó-’ε béewōǵé áyāl echē mbéd, bésōηtēn.”

Paale abelé ntíi áke á dyad á Roma

²² Mmén meε míme ríkágé’áá móó mékǵá boη meéhēlē ape áwēn. ²³ Boη bǵǵb, ngáne mímadé nsón échén pεd é mbwóg, nwóó nlém áte bwámbwam ápe áwēn, ngáne ríkénwōηǵē mwě ne mwě. ²⁴ Měbwě áwēn nzé nkag á alon á Spen. Nwóó mewēmtēn mεé mēnyīn nyé nzé nkag, mεé nyéēwōηǵēn-ne mε áke áwed. Boη pεn, mědyéé ne nyé mwāmpīn, dehódéd nhóg ne aníníí nlém, boη ríkag. ²⁵ Boη bǵǵb, ndé á nzii áke á Jerusalem áke déwōηgen bad bé Dyōb ábe bédé áwed. ²⁶ Bad bé Krísto ábe bédé á mbwóg e Masēdonia ne á mbwóg e Akaya bényíné nén bán ébōη bán bēlad mǵné bēlόμε

betóótōkē bé bad ábe bédé átínté e bad bé Dyöb ábe bédé á Jerusalem. ²⁷ Bényíné nén bán ébóó bébel nê, bán bétáŋgéné bó áwōŋgen. Ngáne édíí bán nnam níme Dyöb ábágé bad bé Israel, bébenlad mós ne bad ábe béesě bad bé Israel, ébóó bán bad ábe béesě bad bé Israel bómpē bēwōŋgen bad bé Israel bwēm nēŋgáne medyé, mōné ne mbóté. ²⁸ Nzé nímadé nímén nsón á Jerusalem, áde ní máá bó mōné abe níme beládté bó, mēhidé áke á alonj á Spen. Ene pónké dós-áá métyēemmē ányín nyé. ²⁹ Mbíí-’ε μεέ nzé mpedé, échēm επε ébēl nyéēkūd nnam níme Krístəə níme níloné mbon.

³⁰ A-bānned, á dīn áde Sánjú Yesu Krístəə, ne áyāle edəŋge éche éhúú ne échē Edəádəŋ, ncháa nyé nén μεέ syánē délad mekáá déwēd με akānned nén bán Dyöb áwōŋgen με. ³¹ Nyékānne nén bán Dyöb ánōn με ábel nén bad ábe béédúbpe Krístəə béebelé με dyam dé mbéb ké ahóg nzé ndé á Judeya. Nyékānne-’ε nén bán mōné níme mékiinédte betóótōkē bé bad átínté e bad bé Dyöb á Jerusalem, békob mós. ³² Ambíd enê dós mépēé áwēn ne menyīŋge, nzé Dyöb áhede áá ébē áned, ábel bonj níkóme áte nzé ndé ne nyé. ³³ Dyöb dé nsanj ábē ne nyé moosyāól. Ebē nê.

16

Paale alómmé baab melentən

¹ Ndəə μεέ nyébii bán awe syánē mwānyanj a mmwaaád Fibii, awē awōŋgan ábel nsón á mwembé níme ndé á dyad á Senkria, abele nsón mí bwām. ² Nzé apedé áwēn nyékob mós nken á dīn á Sánjú ngáne bad bé Dyöb bétáŋgéné ábel. Nyébe-’ε mós nwōŋgen ké níhéé níme áhédné nyé. Nyébii bán mómpē akéwōŋgen ekud é bad, awōŋgen-ne με ámpē.

³ Nyélentéd με Priskaa bó nchóm Akwilaa ábe syāábōə sébelé’ nsón níme Yesu Krístəə. ⁴ Bēnkwentén awé á nló nímmēm. Nságnan bó. Saá-kaá mwēmpen nságnan bó, bonj káəŋne mwembé níme bad ábe béesě bad bé Israel nísyāól, bómpē béságnan bó. ⁵ Nyélentéd με káəŋne bad bé mwembé níme níbome’ áwab ndáb.

Nyélentéd με awem nsón-a-nlém, Epanetuse, adii mod awē abédé mod a’só ádúbe Krístəə á mbwóg e Esia. ⁶ Nyélentéd με Maria, akébel nsón bwāmbwam átínté echēn. ⁷ Nyélentéd με káəŋne Andronikuse bó Junia, ábe syāábōə sēdé bad bé Israel, bēmbē-’ε á mbwóg ne με. Bébyééné bwām átínté e bembapεε bé nlómag, béndūbē-’ε Krístəə bonj médūbē.

⁸ Nyélentéd με Amplatuse, adii mod awē adé awem nsón-a-nlém awē nídáá á dīn á Sánjú. ⁹ Nyélentéd με káəŋne Ubanuse awē syāábōə sébenle’ Krístəə nsón. Nyélentéd με káəŋne Stakise, awem nsón-a-nlém. ¹⁰ Nyélentéd με Apεεε, awē níme mbeltéd mí bwām nínyínnédé nén bán níkóbnédé ne

Křistəə. Nyéłented me káəhne bad bé abum á ndáb áde Aristobuluse. ¹¹ Nyéłented me Herodyəne, awě adé awem mwănyan a Israel. Bad ábe bédé abum á ndáb áde Nasisuse ábe bédúbpé Křistəə, nyéłented me bó á đin á Săngú. ¹² Nyéłented me Trifane bó Trifosa, bebaád ábe bébenle' Săngwéé nsón. Nyéłented me Pesisə awem nsón-a-nlém, awě akébel nsón bwămbwam á đin áde Săngwéé. ¹³ Nyéłented me Rufuse, awě Săngwéé ápwédé ábele mó. Nyéłented me káəhne nyaá, atédé me née awe mwăn. ¹⁴ Nyéłented me Asinkrituse, Flegəne, Hemese, Patrobase, Hemase, bănned bé Křisto ábe bəṣḃəṣḃə bébome'. ¹⁵ Nyéłented me Filologuse bó Julia. Nyéłented-te me bănned bé Křisto bé baachóm, Olimpase bó Neriuse ne mwănyan a mmwaád ne bad bé Dyəḃ bésyāāł ábe bédé ne bó.

¹⁶ Nyéhê nhóg ne aníní tăł ne edənge é Křistəə. Mwembé řisyāāł řílómmé nyé melentən.

Nlyágtén mé asóg

¹⁷ A-baănyan, ncháa nyé me-éé nyétéd pón dé ne bad ábe bépəene' nkabén átínté echên, ábe bépante bad nzii. Býágte nyé ayáge áde ápentan ayáge áde nyénsəbēē ayáge. Nyéehídé ábē bad. ¹⁸ Nyéehídé bó áyāle saké awed Săngú Křistəə bébenléé boŋ pen mam nime mébőhnedé bēn móó bébeléé. Bényinte' nsəl áte, bėhóbé-'e mekan átéd bad ábe béēsəŋtān bwām nlém á abum. ¹⁹ Bad bésyāāł bėwógé nyaa eche nyésúmé mekuu áhíd nkalan ří bwām. Né-óó, mbééné nyé menyinŋe. Boŋ nhede nén meé nyébii ábel mekan mé bwām, řihédé-'e nén meé nyéebíe' dyamdyam təŋgene abel dé mbéb. ²⁰ Dyəḃ dé nsan ákwógé Satane ahintən áwēn ekuu-sé. Nsimé nime awed Săngwéé, Yesu Křistəə říbê ne nyé.

²¹ Timotiə awé súmō sébele nsón, alómmé nyé melentən. Lusiose, Jasene, ne Sosipataa, bănned bé Israel bómpē bėlómmé nyé melentən. ²² Me, Tetiuse awě ntenle' Paale enén kálag, mémpē nlómmé' nyé melentən née awen mwănyan a Křisto. ²³ Gayəse alómmé nyé melentən. Awe ndáb dōó séđí, áhed-taá mwembé říbomeé. Erastuse, nkoó-məné a dyad, ne Kwatuse, awed mwănyan bómpē bėlénté nyé. *

Mekáne mé asóg

²⁵ Syánē débē Dyəḃ ehúmé áyāle nén áwóó ngine áwéd nyé adúbe áte. Nê dō-'aá ménlāā' é nyé áde říkánlé nyé Nkalan ří Bwām təŋgene Yesu Křistəə. Mmē nkalan řídii mbále echē Dyəḃ dēnkoó' é se etūn, ekēnlúmedté bad. ²⁶ Boŋ bəṣḃ alúmté syánē. Abídté mó áwed bəṣḃ ne mekan nime bekal bé'dəádəŋ bēntenlé á kálag e Dyəḃ. Abelé nê ábel boŋ bad bé melon

* **16:23** Donŋe á kálag dé'só ábádé nchoo 24: Nê, nsimé nime awed Săngú Yesu Křistəə říbê ne nyé baăsyāāł. Ebê nê. Kálag émpēē ébádé římén nchoo ámbíd e nchoo 27.

mésyāāl béwógne mós. Nén ábénlédé ngáne Dyōb dénhōbpē aá ébénléd. Mós adé á ngíndé ne á ngíndé. ²⁷ Dyōb dēmpeñ dós áwóó debyéé ásyāāl. Débe mós mekenag áyāle chōm éche Yesu Krīstæ ábélé, á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.†

† **16:27** Donje á kálag áwóó nchoo 25-27 hén ne ámbíd e nchoo 14.23; émpēé éwóó mós ámbíd e rímén nchoo mwěmpen 14.23; donje áwóó mós ámbíd e nchoo 15.33.

Kálag e'só echë Paale áténlé Baá Kōrinto Ndibned ní kálag

Kálag e'só eche Paale átélé, bad bé Krīsto ábe bédé á mwembé ní Kōrinto b́oó ántelée ch́o. Paale átélé enén kálag t̃ngene ndutul éche bad bé mwembé békúdáá á alongé ádab, békudé-'e ndutul t̃ngene ádab adúbe. Pónde echë Paale átélé enén kálag, dyad á Kōrinto d́oó ábédé nló ní dyad á mbwóg e Akaya á pónde e nkamlen e bad bé Roma. Adé dyad démbýēn bwāmbwam áyāl e mekan ñngáne nyongé echë etómnádtáá áwed, mekan mé mbwóg rímāb bémbēn ḿo kúmbe, abel dé mekan mé mbinde déntōm áte áwed, b́b́enlé'áá-'e myōb h́in.

Mekan míme Paale ákóó awéd áte médií nkabén ne mbinde e mekan éche édé á mwembé-te. Ahóbe káñne t̃ngene nyaa echë bad b́ññe e'wóngé, nlém míme bad b́t̃ngéné awónj átii ké dyam ábóó káa déeboó'é, nyaa echë Edáád̃ñ éche Esáá ébagéé bad nde ne t̃ngene mpuu. Akoó alúmed áte ch́m éche nkalanj mí bwām r̃hóbeé t̃ngene rímén mekan.

A eped dyōm ne é'láán Paale ahóbe t̃ngene ed̃nge. Echë eped ch́o-'aá bad b́tóm̃téné abii áf̃inté e enén kálag esyáál.

Nkabté d́ ní kálag

Ndibned 1.1-9

Nkabén míme r̃d́e a mwembé-te 1.10-4.21

Mekan mé mbinde ne alongé á túmbé 5.1-7.40

Mb̃ltéd mí Bad bé Krīsto ne bad ábe b́edúbpe Krīst̃á 8.1-11.1

Alongé á mwembé ne abele á Dyōb 11.2-14.40

Mpuu míme Krīst̃á ne mí bad bé Krīsto 15.1-58

Nde eche b́eládté bad bé Krīsto b́e Jerusalem 16.1-4

Mekan míme méñne bad b́ñ ne nsógt̃en 16.5-24

¹ M̃e Paale, awē Dyōb ápwédé áb́e mbap̃e a nlómag awē Yesu Krīst̃á ngáne Yesu Krīst̃á apwédé m̃e áb́e awē mbap̃e ngáne Dyōb dént̃í'é, m̃e ne S̃st̃ene, awe syánē mwānyan, s̃éē s̃et̃enlé nyé enén kálag. ² Mwembé mí bad bé Dyōb ábe bédé á dyad á Kōrinto, nyēē r̃tenlé enén kálag. Dyōb áchénlé nyé áb́e áb́e bad ábe b́sáá. As̃nté-'e nyé ab́e áde nyédíí ne Yesu Krīst̃á. Melemlem ñe d́oó ápwédé bad b́emp̃e ábe bédé h̃m-t̃éé, ábe b́benlad d́in áde awe syánē S̃ngwéé, Yesu Krīst̃á. Adii awab S̃ngwéé, ab́e-'e awe syánē. ³ Nsimé ne nsanj míme r̃húú ne Dyōb, Tit̃é awéd ne míme S̃ngú Yesu Krīst̃á, mb̃e ne nyé.

*Paale aságnan Dyōb áyāl e
mwembé ní Kōrinto*

⁴ Nságnan Dyõb pónde téé áyāl echên, áyāle nsimé míme ábágé nyé mbwiined ne Yesu Krístæ. ⁵ Abé áde nyédíí mod nhóg ne Yesu Krístæ ábélé Dyõb ábágé nyé chõm ésyāāl nyaa eché elóné mbon. Abélé nyékale nímē nkalan nyaa eche ehednad, nyésõjténé-’ε mam mésyāāl bwām tãngene nímē mekan. ⁶ Nén álúmte bán nkalan tãngene Yesu Krístæ míme sékánlé nyé níkóó nyé asól á nlém-tê. ⁷ Né-õõ, nyéetógéé nde ké póg ábele Dyõb, ngáne nyésinéé pónde eche Sãngú Yesu Krístæ álúmédte yál. ⁸ Sãngú Yesu Krístæ mwën-εé ábël adúbe áwúú nyé áte káãne á asóg dé nkõnsé ábel nén á epun éche ápéé ákáad bad, bad bééhõbē bán dyam dé mbéb ké ahóg áde áde nyébélé. ⁹ Dyõb ábele’ ngáne áhóbé áá móõbël, mó apwεdé-’ε nyé ábé mod nhóg ne awe Mwän, Yesu Krístæ.

*Paale áá nkabén méebãg
átintê e bad bé Dyõb*

¹⁰ A-baányan, ncháa’ nyé á ðin áde Sãngú Yesu Krístæ nén mée, nyé moosyāal nyépe á nchemten áyāl e kéchéé éche nyéhóbéé ábel boñ nkabén méebãg átintê echên. Boñ pen nyébê mod nhóg á mewemten ne áyāl e kéchéé éche nyéhóbé bán nyébele’. ¹¹ A-baányan, nhóbe nén áyāle bad ábe Kloobélãngé me bán nyé bën ne bën nyésenle’. ¹² Chõm éche rñhóbéé édíi nén, átintê echên, baahóg béhóbé’ bán “Ndíi mod awë ahíde ayáge áde Paale”, donje bán, “Ndíi mod awë ahíde ayáge áde Apolose”, ábiníí bán, “Nhíde ayáge áde Petro”, bémpē-’ε bán “Ndíi mod awë ahíde ayáge áde Krístæ.” ¹³ Nédē nyéhede ahób bán Krístæ akãbné áte-yε? Me Paale-εé bemboméé á awõg á nló nímēn’ε? Ké’ε á ðin ádēm, me Paale, dóo bëndusénné nyé? ¹⁴ Nságnan Dyõb nén mée menkëndusénné nyé modmod éetóméé Krispuse bó Gayõs. ¹⁵ Né-õõ, nyé modmod nyéehēlē se nyéhób bán nyékudé edusen á ðin ádēm. ¹⁶ (Mendusén káãne abum á ndáb áde Stefanuse. Méeekãmtãnnē pen me ndüséné mod ampée.) ¹⁷ Krístæ enkênlómme me ádusen bad. Boñ pen anlóm me ákal nkalan ní bwām, menkäl-le mó ésebán mbenlad e’yale ábe é’lúmte debyéé á moonyon. Nzé memberléd e’yale ábe é’lúmte debyéé á moonyon né nkalan tãngene kwééd eche Yesue áwédé á awõg, méebáá dyamdyam.

Paale áá Krístæ adii ngine ne debyéé á Dyõb

¹⁸ Dyam áde rñhóbéé ádíi nén, nkalan tãngene kwééd eche Krístæ áwédé á awõg rídii chõm éche édé eyókél wée bad ábe béké á ðü á muú. Boñ ne syánē bad ábe béküd e’soõson, nímē nkalan rídii ngine e Dyõb. ¹⁹ Eténlédé á kálag e Dyõb nén bán Dyõb áhóbé áá,

“Měbel debyéé áde bad ábe béwēm̄tan bán béwóó debyéé
 ányinnēd nēn déesaá dyamdyam,
 mēlūmēd-te nēn mēé bad ábe béwēm̄tan bán bébiī dyam,
 béebiī'é dyamdyam.”

²⁰ Né-ṵṵ, élúmté nēn bán mod a debyéé eésaa dyamdyam,
 meléede a mbéndé a bad bé Israel eésaa dyamdyam. Bad ábe
 bélânge bad mekan ne debyéé enén pónde béesaá dyamdyam.
 Dyōb álúmté aá debyéé dé nkōṅsē ádíi eyókél ngēn.

²¹ Ngáne édii bán Dyōb ábénlédé áde debyéé ábel boṅ bad
 bé nkōṅsē béebēnlád ádab debyéé ábiī mó, mó Dyōb amaá atiī
 aá mósōṣoṅ alongé á bad ngáne bédúbpe nkalan̄ níme sékaléé
 tâṅgene Kr̄istā. Kénéé bad ábe béebiī Dyōb bétédé nēn bán
 póle e e'yókél é' bad chṵṵ sékaléé. ²² Bad bé Israel bédā bán
 bényin̄ e'chemléd é' menyáké boṅ bédubē, bad bé Grikia-'ē
 béhede debyéé áde áchábé ám̄in. ²³ Boṅ sé pen, sékale nēn
 bán Kr̄istā, Ane-awē-Béwógté, anwé á awóg. Ne bad bé Israel,
 níme nkalan̄ nídi dyam áde bēnkēdāṅgé awóg ne awóg dēn,
 ne bad ábe bṵ-'ē béesē bad bé Israel, níme nkalan̄ nídi eyókél
 ngēn. ²⁴ Boṅ Dyōb áchénlé donge á bad ábē ábē bad. Bó donge
 á bad bédiī bad bé Israel, ábiniī-'ē bad bé Grikia. Ne ábén bad
 níme nkalan̄ níme sékaléé nídi Kr̄istā, mó adé ngine e Dyōb,
 mṵ-'aá adé debyéé á Dyōb. ²⁵ Chōm éche ényinnad nēe eyókél
 é Dyōb étómé debyéé á moonyon̄. Eche chṵ-'ē ényinnad nēe
 ewāmwām é Dyōb, étómé ngine e moonyon̄.

²⁶ A-baányan̄, nyékam̄ten nyaa é bad éche nyébédé á pónde
 eche Dyōb áchénlé nyé ábē ábē bad. Bad bé nkōṅsē bényin̄
 nyé nguse é bad nēe bad ábe béwóó debyéé. Nyé nguse é bad
 nyébédé benkam̄lēnē. Nyé nguse é bad nyēmbíd á túmbé
 é benkam̄lēnē. ²⁷ Boṅ Dyōb ápwédé bad ábe bad bé nkōṅsē
 bēntēdtē nēe e'yókél é' bad. Abelé nē ákwáged bad ábe béchágé
 yāl á nkōṅsē-te nēn bán béwóó debyéé. Dyōb dēmpwēd-te
 bad ábe nkōṅsē ményinnē nēe bad ábe béesē etógnén. Ambel
 nē ákwáged benkam̄lēnē. ²⁸ Dyōb dēmpwēd bad ábe bad bé
 nkōṅsē bényinnē bán bédé nkóṅtéd, ápwēd ábe bényinnē
 bán béesaá dyamdyam, bad ábe bényinnē bán béesaá dyam
 dé abelen. Dyōb dēmbel nē álúmed nēn aá mam níme bad
 bé nkōṅsē bényinē bán médé etógnén, méesaá chōmchōm.
²⁹ Ambel nē ábel boṅ modmod eékūmē' ekáá á t̄l á'sō é' Dyōb.
³⁰ Chōm éche ábénlé nyé chṵṵ ekáá boṅ nyēbé mod nhóg ne
 Yesu Kr̄istā. Mekan níme Yesu Kr̄istā ámbenlé, ne syánē,
 debiī bán ádi debyéé á Dyōb. Nédē, Yesu Kr̄istā mó abelē boṅ
 syánē débélé mekan níme métāṅgéné, débé bad ábe bésáá,
 mṵ-'aá akōdté syánē á mbéb-te. ³¹ Né-ṵṵ, éténlédé á kálag e
 Dyōb nēn bán “Kénzēé awē akume ekáá á t̄l, akume' ekáá á
 t̄l dāsō áyāle dyam áde Sāṅgwéé ábénlé mó.”

2

Paale abēnlédé ngīne e Dyōb

ákal nkalan t̄ngene kwééd eche Yesue

¹ A-baányan, áde n̄pédé áwēn ákale nyé nkalan n̄me n̄hóbe mam t̄ngene Dyōb,* meēbenlād-taá e'yale é'mbáá ké'ε debyéé ámbáá. ² Membel n̄n áyāle áde n̄bédé áf̄intē echēn memmād á n̄lēm-tē n̄n meé meēbenlé dyam démpēe éetómēé ákal nkalan t̄ngene Yesu Kr̄stā ne kwééd echē áwédé á awōg. ³ Ade n̄bédé ne nyé menkēnkwoḡnéd̄tē mmēn ábel nsōn, mbwōg n̄bédé me áte, n̄lēm n̄hūnē-ε me á abum. ⁴ Ade n̄'yágté'áá nyé, n̄kanlé-ε nyé, póle echē n̄lāḡgé'áá nyé eebédeé póle echē etéde bad n̄lēm á abum echē edé debyéé ámbáá áte. Meékanle'aá-ε nyé ne debyéé ámbáá ábel n̄n nyédúbe chōm éche n̄lāḡgé nyé. Boḡ pen áde n̄kánlé'áá nyé nkalan n̄ Dyōb, mekan n̄me n̄hóbé'áá melúmté'áá bán ngīne e Edáád̄aḡ é Dyōb edé áwēd-te. ⁵ Meéhede'aá meé nyédúbe nkalan n̄ Dyōb áyāle mod ábēnlédé debyéé ámbáá ákale nyé m̄ó. Boḡ nhedáá meé nyédúbe n̄mē nkalan ngāne Dyōb dēn ábēnlédé eche ngīne ábel nyédúbe.

Debyéé áde áhúú ne Dyōb

⁶ Kénē-ε ámpē, nzé s̄édé ne bad ábe bémáá awúu áte á adúbe-tē, s̄ebelé s̄ēbenlād debyéé nzé s̄ēkanle b̄ó póle. Adé debyéé pen déēbāḡkē debyéé áde mod a nkōḡsé ábenladté. Déesaá'aá debyéé áde ké benkamlene bé nkōḡsé bé' chii bébenladté. Abē benkamlene bédii bad ábe n̄mab nkamlen mēbēē á esōḡ é pondé. ⁷ Debyéé áde s̄ēbenladté ádíi debyéé áde Dyōb ábágé sé. S̄ekale ntii n̄ kun n̄me Dyōb ábēnlédé ádē debyéé ábel. Ngen e'só Dyōb dénkēnlúmed̄tē modmod n̄mēn ntii áte. Mmēn ntii n̄me Dyōb áf̄idé ahóbe áá syānē ámpē d̄ēbē áse e éche ehúmé á pondé echē ehúé'. Dyōb déntfi áá m̄óḡbelé syānē n̄e se áde éēhāḡēē nkōḡsé. ⁸ Nkamlene a nkōḡsé ké nhōḡ enkēnsōḡténne ádēn debyéé á Dyōb. Áyāle nzé bēnsōḡtēn chōm éche Dyōb ábéláá, né bēnkēnwúú'ē Sāḡḡwéé a edúbé abome áde bēmbomēé m̄ó á awōg. ⁹ Boḡ kénē-ε ámpē, étēnlédé á kálag e Dyōb n̄n bán, "Mam n̄me Dyōb ábōḡsénē ábele ábē bad ábe bédáá m̄ó, médii mam n̄me modmod éēnyīnēē mbéd, n̄mē modmod éēwōḡēē mbéd, n̄me modmod éēkām̄tēnēē-'áá áwe n̄lēm-tē mbéd." ¹⁰ Mmēn mekan m̄ó Dyōb álúmté syānē. Echē edáád̄aḡ chōs ánlōmmē álúmed syānē n̄mēn mekan. Edáád̄aḡ énoḡne mekan mésyāāl áte, ébíi-ε mekan mésyāāl, káḡḡne mekan mé Dyōb n̄me mod éheléé-se awámsén asōḡten. ¹¹ Modmod eebýéé'ε

* 2:1 Mam t̄ngene Dyōb; doḡge á kálag dé'só áwóó: mam t̄ngene mekan mé e'koḡnéd mé Dyōb.

mewêmtēn mé mod ampée. Edǎǎdǎŋ éche édé mod áte chǎs ébyéé' nímē mewêmtēn. Melemlem nê dǎs modmod éebii' é mewêmtēn mé Dyǎb, étōmǎé Edǎǎdǎŋ é Dyǎb. ¹² Edǎǎdǎŋ éche syánē déwóó éhúú ne Dyǎb. Deewóó' é edǎǎdǎŋ é nkǎŋsé. Dyǎb ábágé syánē échēn Edǎǎdǎŋ ábel désǎŋtēn mam mésyǎǎl níme ábééne syánē nímē nsimé.

¹³ Né-ǎs, séebēnlǎdtē e'yale ábe moonyǎŋ ábenlǎdté áde debyéé áyǎged bad. Boŋ sébenlad e'yale ábe Edǎǎdǎŋ é Dyǎb élyǎgtéé sé áhób. Sébenlad e'yale ábe Edǎǎdǎŋ élanǎgeé sé tǎŋgene nímē mekan. ¹⁴ Mod awě eewóó Edǎǎdǎŋ é Dyǎb áte eedúbpéé mekan níme Edǎǎdǎŋ é Dyǎb élanǎgeé bad áyǎle anyíne mó eyókél. Eéhēlēē-'e mó asǎŋtēn áyǎle Edǎǎdǎŋ éche Esǎá chēmpēn chǎs éwǎŋgan bad ádol mekan mé Dyǎb áte bwám. ¹⁵ Mod awě awóó Edǎǎdǎŋ áte ádol mekan mésyǎǎl áte bwám. Boŋ modmod eéhēlēē-se asǎŋtēn mewêmtēn níme ane mod. ¹⁶ Edé nēn ngáne étēnlédé á kálag e Dyǎb nēn bán, "Nzé-módé abíi mewêmtēn níme Sǎŋgwéé? Nzé-módé ahele se aléb-pe mó?" Boŋ syánē dewóó mewêmtēn níme Krístǎ.

3

Paale ad bembǎlede bé Dyǎb bǎs bǎ moosyǎǎl bédii

¹ A-baányǎŋ bé Krísto, meéhele'aá sé nlǎá nyé mekan ngáne nǎlanǎgeé bad ábe adúbe ádǎb áwúú áte áyǎl e mekan mé Dyǎb. Boŋ nǎlanǎge'áá nyé mam ngáne nǎlanǎgeé bad ábe béwóó mewêmtēn mé moonyǎŋ a ekob. Nyébédé nēe nkǎál, mentéd nyé nēe bad ábe bēmbóótéd ábé mod nhóg ne Krístǎ. ² Abii dǎs nkǎál nímwáá' é, eedyǎgké ndyééd eché elélé. Né-'aá me-'e mēmbóótdté nyé mam níme méelele áte tǎŋgene nkalan n Dyǎb ayǎged. Menkēnyǎgdéte nyé mam níme méwúú áte, áyǎle ene pǎndé nyēnkēnkwoǎk kǎk ákob mó. Ké bǎb-pe nyéekwǎgēē ákob mó. ³ Ayǎle nyédii nyéhíde' mekan mé ekob é yǎl, nyēwǎnléné nhóg ne anínii kǎŋjí, nyé bēn ne bēn nyéswanǎtán-ne. Bǎb áde nyédii nyébeleé nímēn mekan éelǎmtēē bán nyédii nyéhíde échēn esíí é mekan mé ekob é yǎl-e? A mbále, nyébeleé nēe bad ábe béwóó dǎsǎ nsǎŋtēn ní moonyǎŋ. ⁴ Chǎm éche ékáá boŋ nǎhǎbē nēn édii nēn, áfínté echēn bad behóg béhóbe bán, "Ndii mod awě ahíde ayǎge áde Paale," ábínii-'e bán, "Ndii mod awě ahíde ayǎge áde Apolose." Enén ndín e mbéltéd elǎmte' bán nyéwóó dǎsǎ nsǎŋtēn ní moonyǎŋ.

⁵ Bǎb-pǎs, nzéé Apolose ádíí? Nzéé me, Paale-'e nídíí? Bembǎlede bé Dyǎb ngēn bǎs sédíí. Séwǎŋgéné nyé adúbe Krístǎ. Sé mod téé abele nsón níme Sǎŋgwéé ábágé mó aá ábel. ⁶ Ndii mod awě awéné mbál-e-bǎ, Apolose-'e mó adé mod awě

asyɔgɛ́'áá ene mbál mendíb áyāl, boŋ Dyɔb dɔ́o dɛmbɛl boŋ mbál ríkwoge' saké sé. ⁷ Né-ɔ́, mod awɛ awéné ne mod awɛ asyɔgɛ mendíb bó modmod béesaá etógnén. Mod awɛ adé etógnén adii Dyɔb. Mó abele boŋ mbál ríkwoge'. ⁸ Mod awɛ awéné ne mod awɛ asyɔgɛ mendíb bébeleé nsón nhóg, Dyɔb dɛsābē-ε bó mod tée nchoo ne nsón míme ábélé. ⁹ Bembaledε bé Dyɔb ábe bébele nsón nhóg bóo sédii. Nyé bad ábe nyédúbpé-ε nyédii nɛŋgáne nzag echɛ Dyɔb áwóó. Nhele nhəgtén-ne nyémpɛ ábɛ nɛŋgáne ndáb echɛ Dyɔb álóó'ɛ.

¹⁰ Mbɛnlédɛ nsimé míme Dyɔb ábágɛ mɛ ábɛl nsón nɛŋgáne nlóó-ndáb awɛ awóó debyéé álón ndáb. Mensáá nsón rí Dyɔb átíntɛ echɛn, bembaledε bémpɛe békɛɛné nsón míme rísáádé á'sō. Boŋ kénzɛé awɛ álóó' atɛŋgéné atéd pón dé ngáne álóó'ɛ ámín e nsón míme bémáá asáa. ¹¹ Ayāle modmod éhɛlɛɛ-se ábɛl nsáaned mémpɛe éetómɛé míme mímáá ábɛl. Mmɛ nsáaned rídii ayáge áde ní'yágtɛ nyé tɛŋgɛne Yesu Krístə nɛn mɛé, Dyɔb ásoo' áded alongé mbwiined ne Yesu Krístə. ¹² Donge dé bembaledε bébenlad bwɛm nɛŋgáne gól, sílva ne meláá mé etógnén ákɛɛn míme nsón á'sō. Bembaledε bémpɛe-ε bébenlad bwɛm bé nsón bémpɛe ábe é'bídɛ áyāl e mɛl, ne ábe é'dé byaá, ákɛɛn nsón á'sō míme bésáádé. ¹³ Pón dé ɛpɛ echɛ moosyáál anyínnɛ nyaa e nsón echɛ mod tée ápédɛ ábɛl. Ayāle á epun éche Yesue ápɛé ábidɛd mam mésyāal áwed. Ebɛ nɛŋgáne mod awɛ ahédɛ bwɛm á dũ, boŋ muú mbɛl anyín éche éhɛle-se éhyáŋ ne eche éhɛlé-se éhyáŋ. ¹⁴ Nzé nsón míme mbaledε ábélé ámín e nsón míme bémáá asáa méehyáa, né ákud nsábe. ¹⁵ Boŋ nzé nsón míme mbaledε ábélé ámín e nsón míme bémáá asáa ríhyáá, ane mbaledε éekudtɛ chómchóm, boŋ kénɛ, mwɛn ádii abé mod nhóg ne Krístə. Boŋ pɛn ábɛ nɛŋgáne mod awɛ abídnɛ mehélé á ndáb-te echɛ ehyaá. Adii abé á alongé boŋ chóm ésyāal éche áwóó émad ahyáŋ.

¹⁶ Ndúbpɛ mɛé nyébíí bán nyédii abón áde Dyɔb ádyɛɛ'ɛ áte. Edəádəŋ é Dyɔb éde átíntɛ echɛn. ¹⁷ Kénzɛé awɛ abébtɛ abón á Dyɔb, Dyɔb débɛbɛd ane mod, áyāle nɛn wɛɛ Dyɔb ádyɛɛ'ɛ ádii hóm áde áde ngəŋgú. Nyébɛn-naá nyédɛ áde hóm áde áde ngəŋgú.

¹⁸ Modmod eédɔgɛ yəl. Kénzɛé awɛ awémtɛné átíntɛ echɛn áá mɔwɔ́o debyéé á nkɔŋsé-te wɛn, átímed yəl eyókéł é mod ábɛl boŋ ákon debyéé awón. ¹⁹ Nlɛŋge nyé nɛn áyāle, dyam áde bad bé nkɔŋsé bényínɛé bán áde debyéé dɔ́o Dyɔb anyínɛé néɛ eyókéł é akan. Debíí bán nɛn áde mbále áyāle étɛnlédɛ á kálag e Dyɔb nɛn bán, “Bad bɛwɛmtan bán bɛwóó debyéé boŋ Dyɔb ábenlad ádab debyéé dɛn ákób ádab akwáb.” ²⁰ Etɛnlédɛ ámpɛ nɛn bán, “Sáŋgwéé abíí áá bad ábe bɛwɛmtan bán bɛwóó debyéé ádab debyéé déesaá dyamdyam.” ²¹ Né-ɔ́,

modmod eékūmnē baányon ekáá á tâl, áyāle nyēē Dyōb ábágé bwēm é'syāāl. ²² Dyōb álómé με, Apolose ne Petro áwōngen nyé. Bwēm é'syāāl ábe Dyōb áhágé á nkōjsé, abagé nyé bó ábenled. Ké nyébé á alongé ké'ε nyēwé, Dyōb ábélé nê á mbon nímēn. Mekan-ne níme mébenlad ne nyé bōb ne níme mébenléd ne nyé á pónde eche ehúe' á'sō, médii á mbon nímēn. Abén bad bésyāāl ne abén bwēm é'syāāl Dyōb ábágé nyé bó. ²³ Nyédii bad ábe Krīstā, Krīstā mó-'ε abé ane awē Dyōb áwóó.

4

Paale aá Dyōb ápwédé bó ábele Krīstā

¹ Nyétēd sé nēngáne bad ábe bébenle Krīstā, ábe Dyōb ábélé aá bélānge bad mekan mé e'konéd. ² Chōm éche éhednad bán échē ndín é bembalede bébel édii ábel nsón bwām níme echab sán ábágé bó aá bébel. ³ Bon με meewóó'ε pónde ábel ne kéchéé éche nyé ké'ε mod ampée áwóó áhób tāngene nsón níme Dyōb ábágé με aá mbel. Ké mmēn meehóbéé tāngene nsón níme mbelée, ké mbóó ké'ε méebóó'ε. ⁴ Meenyínéé awusé ké ahóg áyāl e nsón níme mbelée bon nê déēlūmtēē nén bán chōm ésyāāl éche mbelée étāngéné. Sāngwéé mwēmpen mó abii nsón níme mbelée, ké ntāngéné ké'ε méētāngeneé. ⁵ Né-ōó, nyéhóbé bán mod abelé nsón mí bwām ké'ε abelé nsón mé mbéb áde pónde éēpēdēē ábel nê. Ene pónde ēpē áde Sāngú Yesu Krīstā ápéé. Ade ápéé, ábidēd bwēm ábe é'bédé á ehintén-tē á e'nyínen bé ekide abidéd-te bad mewēmtēn áwed níme modmod énkēmbí'ε. Ene pónde dō-'aá Dyōb dékenné mod téé ngáne ápédé nsón ábel.

⁶ A-baányan bé Krīsto, nhóbe' nímēn mésyāāl áyāl echēm ne Apolose áwōngen nyé ásōhtēn. Ntéde sé bad bébe nēngáne elānsén ábel nyéyáge e'yale ábe béhóbéé nén bán “Mod ábele dāsō mekan níme méténlédé.” Modmod ekumné mod nhóg ekáá á tâl se ányiné aníní nkōjtéd. ⁷ Dyōb áhágé mod nhóg etógnén tómaa aníní-ye? Cheé mod ádii éche Dyōb déebelée bon abé? Cheé-ō mod ákuménné ekáá á tâl, áde édii bán kéchéé éche mod ádii Dyōb dōó ábélé mó?

⁸ Bōb nén nyēlūmte byánán nyēwóó chōm ésyāāl éche nyétógnéné. Nyēlūmte byánán nyēsudé nhōn. Nyétēdté sé bembalede, nyé bēn nyēwēmtan bán nyédii kān. Mendān nén méé nyékon kān abé ábel bon sémpē sékamlan ne nyé. ⁹ Nwēmtan nén méé Dyōb ábélé aá sé bembapēé bé nlomag sébē nēngáne bad ábe béesē etógnén áfinté e bad. Sédii nēngáne bad ábe bétómté mbakú bán béwē. Nhóbe nén áyāle bad bésyāāl bēnōne sé ányín chōm éche ébenlad ne sé. Saá-kaá bad bēnpen bon kōān ne ángel éñone sé. ¹⁰ Bad

bényíne sé née e'yókél é' bad áyāle sébenléé Krīstā. Boṅ nyépen nyēwēmtan bán nyēwóó debyéé áyāle nyédíí nhóg ne Krīstā. Bad béwēmtan bán séewóó'é ngíne ábel dyamdyam boṅ nyēwēmtan bán nyēwóó ngíne eché ehúú ne Dyōb. Bad béebagéé sé edúbé boṅ bébage nyé edúbé. ¹¹ Kááṅne ne bōob, séewóó'é chōm éche sédyáǵkē ne éche sémwáǵkē. Séewóó'é mbóté éche ékwógé sé ahé. Séyǵǵké mbéte akud á mekáá mé bad. Séewóó'é wéé sédyéé'é. ¹² Sēbele ntū rí ngíne ábel boṅ sékud chōm éche séwōṅganné éched yāl. Nzé bad bésyáá' sé sēlanḡe bó bán mekan mébéen bó bwám. Nzé bad bébele sékude metake, sēwesān. ¹³ Nzé bad béhóbe sé mekan mé mbéb áyāl, séhóbe bó mekan mé bwám áyāl. Ké bōob bad bédíí bényíne sé mbinde áwab dí-d-te. Séésāá dyam dé abelen áwāb.

¹⁴ Ntele nén saké áwóged nyé e'són boṅ ntenle nyé áléb nyé tǵḡene mekan níme nyétǵḡéné abíí. Ayāle nyédíí nēḡgáne ábēm bán ábe rídáá. ¹⁵ Kénéé edíí bán nyēwóó bemeléede bé Krīsto híin, mod nhóg mwēmpen mó adé nēḡgáne sáá awēn. Apēen áde nípínédé nyé nkalāṅ ní bwám ábélé ndíí nēḡgáne sáá awēn a Krīstā. ¹⁶ Né-óó, ncháa nyé nén méé nyébele mekan níme mémpē níbeleé. ¹⁷ Nén dōó akáá boṅ rílōmē Timotie áwēn. Adíí nēḡgáne awem mwān á dīn á Sǵḡú. Ndáá mó, ayǵǵké-é mekan ábel ngáne éhednadté. Nzé apedé ákamtén nyé nyaa e alongé eche ríwóó nēḡgáne mod a Krīsto. Ene nyaa e alongé edé nchoo ne chōm éche rí'yáǵtéé mwembé ké ríhée níme ríkagké áte áyáged. ¹⁸ Nyé donḡe á bad nyédé kúmbe, nyēwēmtān bán méepāá áwēn. ¹⁹ Boṅ nzé Sǵḡwéé akwēnténé, nkwoǵé apē áwēn. Ene pónde-'aá méhedté áte ábíí chōm éche ábē bad ábe bédé kúmbe békoo'é ábel. Mébīí ké békóḡté ngíne awóḡ eché ehúú ne Dyōb ké'ε nsāl ngēn móó bébeleé áte. ²⁰ Nkamlen rí Dyōb méesaá chōm éche édé á nhóbtéd, boṅ rídíí ngíne eché elúmte' á mbeltéd. ²¹ Ahéé abōḡnéde nyé, nyédáá bán nzé mpedé áwēn ríkǵsan nyé áyāl e kúmbe eche nyédíí ké'ε nyédáá bán nzé mpedé rílúmed nyé nlém mé edǵḡe, ríchedne nyé yāl?

5

*Paale ahóbé tǵḡene akáb
dé mesón á mwembé rí Kōrinto*

¹ Nwógé nén bán mod nhóg áfíntē echēn akábe asón, nyaa e asón eché ké bad ábe béebíí Dyōb béehelée se békāb. Chōm éche ríhóbeé edíí nén méé, mod nhóg áfíntē echēn akábe asón ne sáá mwaád. ² Chán-nō nyéhele nyébé kúmbe áde edíí bán ane mod níme mbéb rítǵḡéné nyé dásō ndutul awóged. Mó awé abele enén ndín e dyam, nyétǵḡéné née nyénané mó áfíntē echēn. ³ Nhóbe méé nyébel nē áyāle kénéé méesaá ne

nyé, nkamtan nyé pónidé tée. Nhóbe byánán ndé ne nyé nén mée mmaá mbakú atómed, ⁴ ne kunze eche Sánjú Yesu Krístəə ábágé me, nhóbe nén mée nyékógsen ane mod awě abélé mímé mbéb. Nzé nyéládné, ébê byánán ndé ne nyé, awed Sánjú Yesu Krístəə ábe nyé ngíne ábel kéchéé éche nyéwémténé abel. ⁵ Nhede mée nyébe ane mod á mekáá míme Satanε ábel bon Satanε ábébed éché ekob é yál. Kénée édíí bán Satanε ábébed éché ekob é yál, Yesue əsɔŋ éché edəədəŋ á epun éche ápée ákáad.

⁶ Nyéetəŋgenéé kúmbe abé. Nyébíi nén bán mbumé í ngun ísonle' nzé béhédé mwă esulten áwəd-te, melemlem nê dɔɔ ane mod awě abelé mímé mbéb áhele ábel bad bémpée bébel mbéb. ⁷ Nyéhúd esulten é nchun ésyāā, ábel bon nyébê nēŋgáne mbumé mékōōlē míme méēwóo esulten, né-'áa nyékóó abé. Nyédé nén áyāle Krístəə anwé á nló mímed. Mó ambé née Mwān-a-Ndyɔŋ mí mbód awě bēmbéé née mende mé ngande e Nnyíme-ámín, áyāl e mbéb mí bad. ⁸ Né-ɔɔ, nyéwóg menyinge ne ene ngande, esulten é nchun éēbāg ámpē. Abé ádəd ábê pónidé ésyāā nēŋgáne abé á bad bé Dyöb, deébéle e'bébtéd é' mekan, deebébe-'e nlém á abum. Bon pen déwōŋ abé dékōōlē, déhíde Krístəə ne nlém nhóg, dékale-'e mbále.

⁹ Kálag echē mēntelée nyé menláá nyé mée nyéēhōŋné' bad ábe békábe mesón. ¹⁰ Saké bad ábe béedúbpe Dyöb bóo ríhóbáá, kénée édíí bán bó donje á bad békábe mesón, bédé ngoód, bédé bechíb, donje ábenlé-'e myöb mé metóm. Weéhēlē-sε ebán échén ndín é bad á yál káŋ né ehídté á nkōŋsé. ¹¹ Bon bad ábe mēntelée nyé mée nyéēhōŋné bédíi bad ábe béchágé yál bán bédíi bad bé Krísto bon békābē mesón, bébé ngoód, bébagé myöb mé metóm edúbé, béhōbē bad mekan mé mbéb á yál, bémwāg míim bwāmbwam mékōbē bó, bébé-'e bad ábe béchíbe'. Nyéedyág ké ndyééd ne échén ndín é bad. ¹² Meewóo'ε kunze ké póg áhób mée békógsen bad ábe béesə bad bé Dyöb. Bad ábe bédé á mwembé-te bóo nyétəŋgéné akógsen. ¹³ Dyöb dɔɔ dékāād bad ábe béesə á mwembé-te. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Nyéhúd mod awě abele mbéb áfínté echén."

6

Mod eesómné mwānyan

wée bad ábe béedúbpe Krístəə

¹ Nzé nyé mod ké ahée awánléné mwānyan a Krísto dyam, éēkāg wée mod awě eedúbpe Krístəə áá ákáad bó. Bon pen áke wée bad bé Dyöb ábel bétimed bó áse. ² Nyébíi nén bán bad bé Dyöb bóo békāād bad bé nkōŋsé. Né-ɔɔ, ngáne édíí bán nyéēkāād bad bé nkōŋsé, nyétəŋgéné née nyékáadtée mpíntéd

mé mekan. ³ Nyēbii bán syánē-éé dékāād ángel. Néé edíí-'aá nê, chán-nō déheleéé baá mam ábe bétoge mbóó átintē echēn mbwε-téé amad? ⁴ Né-óó, nzé échē ndín é mam épédé átintē echēn, nyéētīm chό néé atéd, nyékēēn wéε bad ábe mwembé méētēdēē néé dyam bán bóbó bémade nyé chό-ye? ⁵ E'sōn ne nyé. Nédē modmod eesaá átintē echēn awē awóó debyéé ákóm nsaŋ átintē e mod bó mwānyāŋ ábe bēwánléné-ye? ⁶ Boŋ mod atime mwānyāŋ akεen á kóte, bad ábe bēédúbpe Dyōb békáadte-'ε búmō.

⁷ Asómēn áde nyésōmneé nhóg ne aníníí á kóte álúmte bán nyékwédé ne akwε dēn. Edé mboŋ mwānyōŋ ápanēn wε tómaa wε ákεen mó á kóte. ⁸ Boŋ nyétime nyépanne, nyédoge-'ε nhóg ne aníníí, nyēbele nê káōŋne wéε baányōŋ bé Krīsto. ⁹ Nyēbii nén bán bad ábe bēbele e'bébtéd é' mekan béebáá á nkamlēn rí Dyōb. Modmod eédōgē nyé. Bad ábe békábe mesón, bad ábe bēbenle myōb mé metóm, bad ábe békábe mesón á ndáb e e'wōŋgé, baachóm ábe bēnaŋnad baáb baachóm bēmpēe, ábēn bad bésyāāl bó modmod béebáá á nkamlēn rí Dyōb. ¹⁰ Bad ábe bēchíbe', bad ábe bédé ngoód, bad ábe bēbágé yāl á amwé á mīm, bad ábe bēhóbe bad mekan mé mbéb á yāl ne bad ábe bédumne bad bwēm bó modmod béebáá á nkamlēn rí Dyōb. ¹¹ Nyé donje á bad nyēbeláá échēn ndín é mekan. Boŋ á dīn áde Sāŋgú Yesu Krīstəə ne á Edəədəŋ éche ádéd Dyōb, bēhúdé nyé nímēn mbéb á yāl, nyédé bad ábe bésáá, Dyōb ábánné nyé néé bad ábe bésáá, nyékōbnédé-'ε á'sō é' Dyōb.

Nyēbenlad échen yāl ábe Dyōb edúbe

¹² Nyé mod nhóg ahele ahób aá, “Nwóó kunze ábel kéchéé éche rídáá abel.” Nê adé mbále. Boŋ pen saké chōm ésyāāl éche mod ábeleé éwōŋgan. Mod ahele ahób aá “Nwóó kunze ábel kéchéé éche rídáá abel.” Boŋ chōm ké éhéé éetāŋgenéé néé étedéé me ntāŋ. ¹³ Mod ampée ahele ahób aá “Bébélé ndyééd áyāle abum, bēbēl-le abum áyāle ndyééd.” Nê adé mbále. Boŋ Dyōb débēl ábē bwēm bépé á asóg. Dyōb débeleéé alongé á moonyōŋ aá bēbenle mbinde é mekan boŋ abelé dó aá bēbenle Sāŋgwéé, Sāŋgwéé mó-'aá atagne yāl e moonyōŋ. ¹⁴ Dyōb dēmpuúd Sāŋgwéé, nê dó-'aá ábenlédte éche ngíne ápuud syánē. ¹⁵ Nyéebii'é nén bán échen yāl chό édé pág éche ébélé yāl éche Yesuε-ye? Né-óó, nhele ntéd pág é yāl éche Krīstəə boŋ níke rílatēn ne yāl e akwalεε-ye? Eetāŋgenéé abé nê mbéd! ¹⁶ Ké'ε nyéebii'é bán mod awē atédé éche yāl boŋ álatēn yāl e akwalεε abelé búmō bétímé yāl póg-ε? Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Eché yāl ébe étim yāl póg.” ¹⁷ Boŋ mod awē mó-'ε adé nhóg ne Sāŋgwéé abele átīm mod nhóg ne mó á edəədəŋ. ¹⁸ Nyéewóó'ε dyam dé abel ne mbinde é mekan.

Mbéb ké nhéé mémpēe nīme mod ábeléé méenōnéé eche yǎl. Mod awě akábé asón abelé mbéb tângene eche yǎl. ¹⁹ Nyéebii' é bán échen yǎl édíi abón áde Edǎádǎn éche Esáá édye' é áte-ye? Dyǒb dǎo ábágé nyé échen yǎl. Saké nyé nyéwóó ch́, Dyǒb dǎo áwóó nyé. ²⁰ Dyǒb ácháné nyé ne nkun nīme íchábé ámin. Né-ǎ, nyébenled échen yǎl ábe Dyǒb edúbé.

7

Paale alébe bad tângene e'wóngé

¹ Bǎǎb-pǎǎ, mēlāā nyé tângene mekan nīme nyétélé á kálag echě nyéténlé me. Ebóó bán mod eewóó' mmwaád.* ² Boŋ ngáne édíi bán akáb dé mesón ábuú áte bwámwam, ébóó bán mwenchóm téé áwōŋ awě mmwaád, mmwaád téé-'é awōŋ awe nchóm. ³ Mwenchóm téé atǎngéné ábelé' mekan nīme mwenchóm atǎngéné mwaád abele, mmwaád téé-'é atǎngéné ábelé mekan nīme mmwaád atǎngéné nchóm abele. ⁴ Mmwaád mwēn eékamlánné eche yǎl, nchóm mó akamlan mó, melemlen nē dǎo mwenchóm eékamlánné eche yǎl, mwaád mó akamlan mó. ⁵ Nyé ábe nyéwōŋné, mod ké nhóg eebǎŋné waáb e'noŋ é'sē, éetóméé né nyé bēn nyéchēmténé bán nyébel nē á esōŋ é pǎndé, ábel boŋ nyéwōŋ pǎndé e bwám ákáne. Boŋ pen ámbid e nē nyétǎngéné abé ámpē ngáne nyénsēbē abé, ábel boŋ Satanē eépiinád nyé mekǎgsen ákáb asón. ⁶ Meehóbéé nēn mēé nnyágte nyé ábel nē, boŋ nhóbe mēé nē dǎo ébóó bán nyébel. ⁷ Mendǎn pen mēé bad bésyāāl bēbē áde béewōŋnéé nēe me. Boŋ mod téé awóó nde eche Dyǒb ábágé mó. Abelé donje á bad aá béwōŋ mewēmten áwōŋ mmwaád ké'ē nchóm, ábēl-le ábíníí aá béewōó'.

⁸ Bǎǎb-pǎǎ nlānge nyé bad ábe béewōó bebaád ké'ē bechóm ne ábe bédé bekúd mēé, ébóó bán nyéewóó bebaád ké'ē bechóm ngáne me-'é méewóó'é. ⁹ Boŋ pen, nzé nyéehel yǎl akób, mod-téé awōŋ mmwaád ké'ē nchóm. Nhóbe nēn áyāle édé mboŋ mod áwōŋ mmwaád ké'ē mmwaád áwōŋ nchóm, tómaa áwōŋ esíí é ngīne áte wēé né móŋwōŋ áde wéewóó'é.

¹⁰ Bǎǎb-pǎǎ, ne bad ábe béwóó bebaád ké'ē bechóm, saké me nhóbe' pen, Sǎŋgú Yesue mó ahóbe'. Ahóbe nēn aá mmwaád eetǎngeneé nchóm atede. ¹¹ Boŋ nzé édé bán atēdté nchóm, atǎngéné adyēe ésebán awóó' nchóm ampée, ké'ē bó nchóm bétīm ásē. Mwenchóm-me eetǎngeneé nēe ánáné mwaád á e'wóngé.

¹² Bǎǎb-pǎǎ, ne nyé bad ábe nyélyǎgé ásē, me-éé nhóbe' saké Sǎŋgú Yesue. Nhóbe nēn mēé, mod awě adúbpé awě awóó mmwaád awě eedúbpé boŋ ákwentén aá búmō bédyēe, ane

* 7:1 Eewóó' mmwaád, donje á kálag áwóó: eénaŋnáád mmwaád.

mod eénānē' ene ndín e mmwaád á e'wóngé. ¹³ Nzé mmwaád, awě mó-'ε adúbpé awóó mod awě eedúbpe awě akwεnténé mó awón, ane mmwaád eet̄ηγενεέ ane mod atεde. ¹⁴ Nhóbe nê áyāle nzé mod awě eedúbpe awóó mmwaád awě adúbpé, ákobnéd á'sō é' Dyōb, abé áde ádíí mod nhóg ne mmwaád awě adúbpé. Melemlem, nzé mmwaád awě eedúbpe awóó mod awě adúbpé, ane mmwaád ákobnéd á'sō é' Dyōb abé áde ádíí nhóg ne mod awě adúbpé. Nzé énkembé nê, né bán ábe ábén bad béchyáá'é béekobnádté á'sō é' Dyōb. Boη édé nén bán békobnad á'sō é' Dyōb. ¹⁵ Boη pen nzé mod awě adúbpé awóó mod awě eedúbpe, boη awě eedúbpe ahóbé aá e'wóngé é'maa nyétēdē, é'maa. Nzé nê ábénlédé, mod awě adúbpé awóó kunze ádyεε nê ésebán bényágte mó ádyεε á ndáb e e'wóngé. Dyōb áhede aá syánē débê nsaη ne nhóg ne aníní. ¹⁶ Wε, mmwaád awě adúbpé Yesue, kapóg ehεle ésōη alongé áde awoη nchóm awě eedúbpe. Melemlem ne wε mwεnchóm awě edúbpé, kapóg ehεle ésōη alongé áde awoη mmwaád awě eedúbpe.

Paale aá bad bébê ngáne Dyōb dēmpwεdté bó

¹⁷ Boη pen Sánjú Yesue amaá atii ngáne alongé áde syánē mod té átánjéné abé. Né-ωó, syánē mod téé ábê nyaa echē ámbēē áde Dyōb dēmpwεdté syánē aá débê ábē bad. Adén dyam dōó rílánjεé mwembé té. ¹⁸ Nzé edé mod awě bēmmadté ayag boη ámbíd e pónde Dyōb ápwēd wε, weétimē e'chemléd ahúd ábe é'lúmte nén bán bēn'yāg wε. Melemlem, nzé edé mod awě bénkēn'yagké boη Dyōb ápwēd wε, weémwāg-sε báyāg wε. ¹⁹ Ké báyágé mod ké'ε béeyagéé mó, nê déesaá etógnén. Chōm éche édé etógnén édií áhíd mbéndé é Dyōb. ²⁰ Mod téé ábê nyaa echē ámbēē áde Dyōb dēmpwεdté mó. ²¹ Nzé wembé ntāη á pónde echē Dyōb dēmpwεdté wε, nén déetagté wε. Boη nzé echoη sāη ahóbé aá wéebáá ntāη ámpē, ékōb áned. ²² Mod awě ambé ntāη Dyōb adêhób aá mópwεde mó adii néε kunze áyāle Sánjú Yesue ahúde mó á mehaη. Melemlem ne mod awě enkembé ntāη Dyōb adêhób aá mópwεde mó. Apwεd áde Dyōb ápwédé mó ábélé adii ntāη awě Krístæ. ²³ Dyōb ácháné nyé ne nkun níme ríchábé ámín. Né-ωó, nyéewóglán bad ábe bélánje nyé mekan níme nyétánjéné abel. ²⁴ A-baányan, nhede mεé mod téé áwōη alongé áde ánwōngē áde Dyōb ápwédé mó.

Paale ahóbé t̄ηgene bekúd

ne bad ábe béewóo bebaád ké'ε bechóm

²⁵ Bωob-pωó, t̄ηgene bad ábe béewóo bebaád ké'ε bechóm, Sánjú Yesue eelánjεé mε chōm éche rítánjéné nyé aláa t̄ηgene ádén atón. Boη ké nê, awōngεn áde Sánjwéé áwóngéné mε ábē mod awě bad bésúmé nlém áyāl, mēlāā nyé dyam áde

míbíi mēé átāngéné. ²⁶ Nnyíné nén mēé ngáne ndutul édíí enén pónDé, ébóó bán mod adyεε ésebán awóó' mmwaád ké'ε nchóm. ²⁷ Nzé mod amaa mmwaád awón, eētēdtē mó. Nzé mod eewóó mmwaád, eéhēdē mmwaád awē áwóó'ē. ²⁸ Bon nzé mod awóó mmwaád, eébeléé mbéb. Nzé mmwaád-te awóó nchóm eébeléé mbéb. Ké nê-'ε bad ábe bēwóó bebaád ne bebaád ábe bēwóó bechóm békudé metake híin á alongé ádāb. Nzəm eché ekāá bon ríhōbē nê edíi, nhede mēé béekudé rímén metake.

²⁹ A-baányan, chōm éche ríwémténé nyé aláa edíi nén, pónDé echē déwóó á nkōjsé edé esón. Né-óó, bootya bōob mod awē awóó mmwaád ábii nén aá mmwaád eésaa chōm éche étómténé etógnén abé áwē alongé. ³⁰ Melemlem ne bad ábe bésudne', béētédé nê nēε dyam áde átómténé etógnén abé. Abe bō-'ε bédé menyinge, béētédé nê nēε dyam áde átómténé etógnén abé. Bad ábe béchane bwēm béētédé bán bwēm ábe béchanéé bōó é'tómténé etógnén abé á alongé ádāb. ³¹ Bad ábe béhíde mekan mé nkōjsé ámbíd, béebanné nlém á yǎ e rímé mekan. Ayāle mekan mésyāāl míme débēléé á nkōjsé-te chíi, mēpě á asóg. ³² Nhede mēé dyamdyam déetagté nyé nlém á abum. Mod awē eewóó mmwaád, Sāngwéé móó ákamtanné pónDé ésyāāl, ngáne ábenlé-'ε bon awóged Sāngwéé menyinge. ³³ Bon mod awē awóó mmwaád mekan mé nkōjsé mwēn ne mwēn móó ákamtanné pónDé ésyāāl. PónDé téé akamtan ngáne átāngéné mwaád menyinge awóged. ³⁴ Né-óó, akamtan mekan mébe akamtan ahóg. Mmwaád-te awē eewóó nchóm, ké'ε mwān a mwaád awē eébíi mwēnchóm, Sāngwéé móó ákamtanné ne ngáne ábeléé mó. Mekan mésyāāl míme ábeléé míme nlém rísyāāl ríbag áhed ábel ásān á'sō é' Dyōb. Bon mmwaád awē awóó nchóm mekan mé nkōjsé mwēn ne mwēn móó ákamtanné. PónDé téé akamtan ngáne átāngéné nchóm menyinge awóged. ³⁵ Nhóbe rímén mekan mésyāāl ábel bon méwōngēn nyé. Meehóbéé mēé nyētāngéné mó ahíd. Bon nhede mēé ríwōngēn nyé áhíd chōm éche étāngéné ábel bon nyébenle Sāngwéé ne nlém nhóg.

³⁶ Nzé mod anyíné aá móóhenlé yǎ akób ásin káōn mówōn mmwaád awē áhóbé aá mówōo', ákag á'sō áwōn mó ngáne rímé mewēmtēn mélāngé mó. Nē déesaá mbéb. ³⁷ Bon nzé mod amaa atíi áwe nlém-tē, áde béēnyāgtéé mó bon akóbé yǎ, amadé-'ε á nlém-tē aá móówongé ane mmwaád awē áhóbé aá móówōn, né abelé dyam áde ádé bwām. ³⁸ Né-óó, nzé mod awóó mmwaád né abelé dyam á bwām. Mod awē mó-'ε akóbé yǎ bon eewóó mmwaád abelé dyam áde ábóó bwāmbwam.

³⁹ Mmwaád awē awóó nchóm atāngéné abé ne nchóm á alongé ádē ásyāāl. Bon pen nzé nchóm awédé, awóó kunze áwōn mod awē ádáá. Ane mod pen átāngéné abé mod awē

adúbpé Sánḡwéé. ⁴⁰ Boḡ ne me, nnyíné meé mmwaád awě nchóm awédé, ábē menyínḡe nzé adyéé nē áde éewóó'é nchóm ampée. Mbíí nén meé Edəádəḡ é Dyöb chósó élyáḡte me áhób nímén mekan.

8

*Paale ahóbé t̄ḡḡene medyé
níme bébageé e' diidínḡe*

¹ Bəəb-pəs, nhóbe t̄ḡḡene medyé níme bad bébageé e' diidínḡe née mende. Edé mbále ngáne éhóbnédé nén bán "Syánē moosyáal debíí dyam." Ene ndín e e'bíi bé akan ebele mod abāḡ kúmbē. Boḡ edəḡḡe éwéde syánē áte. ² Nzé mod awém̄tan aá móbíí dyam, ane mod eébíí'é dyam ngáne át̄ḡḡéné abíi. ³ Boḡ nzé mod adəs Dyöb, Dyöb ábelé abíí mó.

⁴ Bəəb-pəs, r̄hób t̄ḡḡene adyé dé medyé níme bébageé ediidínḡe née mende. Debíí nén bán e' diidínḡe, nédē myöb níme bébénlé mekáá, méesaá dyamdyam. Dyöb ahóg dēmpen dósó adé. ⁵ Bad béhóbe bán myöb mémpēe níme béchəḡéé bán myöb méde á nkoḡ ní mín ké'ε á nkoḡ r̄sé. Edé-ε mbále bán myöb níme bad bēn bébénlé mekáá ne besánḡwéé bé nköḡsé híin bédé. ⁶ Boḡ kénē debíí bán Dyöb ahóg dósó adé. Mós adé Titéε awě ahəḡé chóm ésyāāl, mós akəs-ε boḡ debé á alonḡé. Sánḡwéé nhóg mwēmpen-naá adé. Mós adé Yesu Kr̄stəə. Mbwiined ne mós dósó béchəḡé chóm ésyāāl. Mbwiined ne mós dósó'áa dédíí á nköḡsé. ⁷ Boḡ saké moosyáal abíi nímén mekan. Doḡḡe á bad p̄en béménténé ábē e' diidínḡe edúbé abe nyaa eche káəḡ ne chii nzé bédyáḡ medyé, bédíi bēwém̄tan bán bébage níme myöb edúbé. Nlém méēwúu'é bós á abum, né-əs bēwém̄tan bán níme medyé mébele béēsāā'é á'sō é' Dyöb. ⁸ Ndyééd éh̄l̄l̄l̄-sε éb̄l bad bésán á'sō é' Dyöb. Deh̄l̄l̄l̄-sε debé bad bé mbéb nzé dedyéde chósó ké'ε debé bad bé bwám áde déedyédeé chósó. ⁹ Nyétéd pónde p̄en ngáne nyébenladté kunze eché ebəḡnéde nyé bad bé Kr̄sto. Nyébenlad chósó nyaa eche nyéēbenlé se áben baányanḡ bé Kr̄sto ábe níma b̄nlém méēwúu'é á abum bēhún á mbéb-te. ¹⁰ Nzé mod awě nlém méēwúu'é á abum anyíné nyé ábe nyéhóbe bán nyébíi akan nyedyáḡ medyé á abón áde níme myöb, nyéebíi'é bán nén déttéd mós nlém á abum ádyé medyé níme bébáḡé ábē e' diidínḡe née mende-ye? ¹¹ Né-əs, wε awě echəḡé yāl wéé mod awě abíi akan, ehede wéé mwányonḡ awě Kr̄stəə áwédé áwe nló áwé áyāle ábōḡ e'bii bé akan-ε? ¹² Nzé ebelé mbéb wéε mwányonḡ, né Kr̄stəə mósó ébélé mbéb áyāle ebelé mwányonḡ a Kr̄sto ebébtéd, ebébté-é mós nlém á abum. ¹³ Né-əs, nzé ndyééd eche ndyáḡkē ebele mwānned a Kr̄sto ahúne' á mbéb-te,

né méedyáá ene ndyééd ámpē mbēd, ábel boŋ, éēbēlē se mwānned ahún á mbéb-te.

9

*Kunze e bembapεε bé nlomag
ne nsón míme bétāngéné abel*

¹ Me, Paale ndii mod awē awóó kunze nēngáne bad bémpēe ábe bédúbpé. Ndíi mbapεε a nlomag. Nnyíné Yesue, Sāngwéé awēd. Nyéē nyēdé nēngáne mbakú áyāl e nsón míme Sāngwéé ábélé mbwiined ne me. ² Ké bad bémpēe béēnyínē me nēngáne mbapεε a nlomag, nyépen nyékobé me nén bán ndii mbapεε a nlomag. Abé áde nyédíi ne Sāngwéé nyé bēn nyēdé néē e'chem ábe é'lúmte bán ndii mbapεε a nlomag.

³ Mekan míme míbelé rīlāngē bad ábe béhōbe me mam áyāl médíi nén: ⁴ Séewóó'é kunze bad ábe sé ndyééd ne mmítéd áyāl e nsón míme sébeléé-ye? ⁵ Séewóó'é kunze átéd mmwaád awē adúbpé Krístā áhoon sé áke meke melemlem ngáne ábíníi bembapεε bé nlomag bébeléé-ye? Saá nē dōo Sāngwéé baányāŋ ne Petro bébeléé-ye? ⁶ Sé Banabase bēnpēn-é sētāngéné nsón abel átōgen échēd yāl-le? ⁷ Sānze ehéé ēbelé nsón boŋ mwēn átōgné eche yāl? Nzé-módé āwōŋ nzag e besabé boŋ eedyág ké epum é sabé ehóg? Nzé-módé adé awē abōŋge nyag ésebān aminé' chό mebii ákud mílīg?

⁸ Saké á nsōŋten mí moonyoŋ dēmpēn ríhóbeé mímēn mam, mbéndé e Mose chómpē ehóbé melemlem. ⁹ Ehóbe nén aá, "Weetádé nyag nsāl eche esálte ngun." Bōob-pōó, nén álúmte nén bán Dyōb átédé nyag etógnén-ε? ¹⁰ Saá syánē bēn-εé ákoŋtēé ahób-ε? Syánē bēn-εé dekāó boŋ átélé nē. Mod awē akwele nzag abele aá mōókūd mbote, mod awē mō'-ε asálte ngun abele nsón aá mōókūd ngun. ¹¹ Sé bembapεε bé nlomag sēwéné mekan mé e'dāádāŋ áfintē echēn. Edé mbéb nzé sēhēdné nyé mekan mé nkōŋsé-ye? ¹² Nzé bad bémpēe bēwóó kunze áhēden nyé bwēm, né sēwóó'é kunze áhēden nyé bwēm tómaa bó-ye?

Boŋ sébēnledeé enén kunze. Sēkwēnténé metake mésyāā, ábel boŋ nén déēkāā' akal dé nkalaŋ mí bwām míme sékaleé tāŋgene Krístā. ¹³ Nyébíi bwām bán bad ábe bébele nsón á Ndáb-e-Dyōb, áhed dōo bó'-ε békudeé echab ndyééd. Melemlem nē dōo bad ábe bébele nsón ábe mende á menyán mé mende, áhed dōo bébelé békud akab dé mende. ¹⁴ Melemlem nē dōo Sāngwéé áhóbé aá bad ábe békale nkalaŋ mí bwām békud ntōgén wēe bad ábe bēkanléé mímé nkalaŋ.

¹⁵ Kénéé edíi nē, meébēnledeé enén kunze ké póg. Saá-kaá nē ákāó boŋ rítelé' enén kálag ábel boŋ bēbēnle me mímén mésyāā. Mēkwēntén áwé tómaa mod ábel meewóó' nzōm

âkum ekáá á tâl tângene nímêm nsón. ¹⁶ Meewóó'ê kunze âkum ekáá á tâl áyāle nkalanj ní bwām míme níkaléé. Dyöb dën dōó áhóbé áá níbel nímén nsón. Medim ne me nzé meékale nkalanj ní bwām. ¹⁷ Nzé mmën-éé mempweḍ nímén nsón míme níbeléé, né nsine nsábe. Boḥ ngáne méepwedeé mó, Dyöb dën dōó ábágé me mó áá níbel. ¹⁸ Nsábe níhéé-'ō níkudéé? Nsábe míme níkudéé nídíi nén, nzé nkale nkalanj ní bwām meéhēdné bad nsábe, meébēnlādtē kunze echē níťāngéné abenled akal áde níkaléé nkalanj ní bwām.

¹⁹ Ndé ne mmën, meésáá ásē e mod. Boḥ mbelé yāl ntāḥ a bad bésyāāl ábel boḥ bad híin bétim bad ábe Krīsto. ²⁰ Ade níbeléé nsón ne bad bé Israel, mbele mam née mod a Israel ábel boḥ bétim bad bé Krīsto. Kénéé édíi bán mmën meésáá ásē e mbéndé éche Mosee, ndé byánán nhíde chō áde níbeléé nsón átínté e bad ábe béhíde chō. Mbele nén ábel boḥ bétimen Krīstā. ²¹ Melemlem nzé mbele nsón átínté e bad ábe béesē ásē e mbéndé é Mose, mbelé níbelé' mam née bó. Mbele nén ábel boḥ bétimen Krīstā. Nén déesaá bán meehídéé mbéndé é Dyöb. Mmën nkoó abé ásē e mbéndé e Krīsto. ²² Nzé ndé ne bad ábe ádab adúbe déewúu'ê áte, mbelé mbé née bó ábel boḥ bétimen Krīstā. Né-ōó, ntimé abé ngáne éboḥnédté mod téé. Mbenlad nzii ké ehéé ábel boḥ nísoḥ alongé áde bó donḡe á bad.

²³ Mbele nímén mésyāāl áyāle nhede meé nkalanj ní bwām níkanlad, ábel boḥ níkud nnam míme níme nkalanj nípeeneé. ²⁴ Nyébíi bán bad híin bényāgte mehélé boḥ mod nhóg abelé atóm baáb, ákūd-te nsábe. Né-ōó, nyényāgte ábel boḥ nyékud nsábe. ²⁵ Mod ké ahéé awē aboḥsan ányāged mehélé abelé ásūdēd yāl. Abele nén ábel boḥ béwāad mó ekóté é edúbé é mbonja. Echē ekóté éebeméé, ébēb. Boḥ nsón míme sébeleé, sébele mó ákud nsábe míme mébē á ngíndé ne á ngíndé. ²⁶ Nē ákáá meényāgtéé kéchán, meelúméé-'é ábēm e'chog kéchán. ²⁷ Né-ōó, nwéde yāl áte, nsudte-'e chō ábel boḥ ébel kéchéé éche níhedeé me ébel. Mbele nén ábel boḥ meémāā bad bémpēe nkalanj ní bwām akale boḥ mmën meékūdē nsábe.

10

Paale áá bad bébenlād nyöb mé metóm

¹ A-baányan, ndáó meé nyékamten ábēd betaa ábe Mosee ályāgté'áá áde bébídé á Egipto. Dyöb dénlōmē bó mbag echē elyāgté'áá bó. Bó moosyāāl bēmpōḥ á edíb é nkwx̄ te ésebán béhóó'. ² Aponj áde bēmpōḥgé á edíb é nkwx̄-te ne abé áde bēmbēē ásē e mbag dēmbēl bēnkūd edusen, béhíde-'e Mosee. ³ Bó moosyāāl bēndyē ndyééd e edáádāḥ eche Dyöb dénlōmēē bó mbwiined ne menyáké. ⁴ Melemlem bēmmwē-'e mmítéd mé edáádāḥ míme Dyöb dénlōmēē bó mbwiined ne menyáké.

Bémmwē mendíb níme Dyöb dêmbenlé bonj mébid á ndim e aláá-te echě embé ne bó. Ene ndim e aláá ebédée Krístaa. *
 5 Bonj kénê Dyöb dénkênwógénne bó bad híin menyinge. Nê dénkên anwúú bó, ndim níhentéd bó áte á ehyánge.

6 Bōōb-pōō, nímén mekan mésyāāl médii nêngáne elánsén ásim syánē etúu áte, nén deewóó nlém ábel mbéb ngáne bēbélé'áá. 7 Nyéēbenlé myöb mémpēe ngáne bó donje á bad bēbénlé'áá. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Ábē bad bēndyēé ásē, bēdyāg bwēm, bēmwāg mīm, bēbélé'-e mbinde é mekan.” 8 Syánē deekábé mesón ngáne bó donje á bad bēbélé'áá. Nén dêmbēl Dyöb dénkōgsēn bó, bó bad móom mé e'kálé mébe ne e'kálé é'láán bēwé epun ehóg. 9 Syánē deekāgē Sāngwēé ngáne ábēd betaa bēmbenlé bonj nyě éwúú bó. 10 Syánē deenyonnad Dyöb áte ngáne bó donje á bad bēbélé'áá. Dyöb dénlōm ángel e kwééd ewúú bó. 11 Mmén mam mésyāāl mēmbenléd ábel mébē nêngáne elánsén wēe bad bēmpēe, bēntēl-le mó ásē ásim syánē etúu áte. Syánē dedé bōōb á pónde echě nkōjsé níkwógé ape á asóg. 12 Né-ōō, mod a Krísto ké ahéé awē awémténé áá mótyēēmē á adúbe-tē átēd pónde ábel bonj eékwāg. 13 Mekāgsen ké méhéé níme métáne wē, médii nyaa e mekāgsen echě etáne bad bēmpēe. Bonj Dyöb áwóó nlém nímé bad bēhele-se bésun mó nlém á yāl, éemwaa'áa'-e áá ékud mekāgsen níme métómé wē. Pónde echě mekāgsen mépéé, ábēl ebíd mó áte, abe áde ábēé wē ngíne átóm mó áte.

Paale áá bad béetāngeneé

ake á ngande é myöb mémpēe

14 Né-ōō, a-baányan, nyéēbenlé myöb mé metóm. 15 Nhóbe áwēn née bad ábe mbíí méé bēwóó debyéé. Nyébēn nyédol áte chōm éche nílanngéé nyé. 16 Pónde eche syánē ábe dedúbpe démiidéé mbwendé ní mīm nhóg, debage Dyöb nságnén níme Krístaa. Melemlem ne ewele éche débélé déladné ádyé, debelé dedyé yāl echě Krístaa. 17 Ngáne édii bán ewele édii ehóg, kénēe syánē débúú áte, dedii yāl póg, áyāle melemlem mé ewele móó dédyāgkē. 18 Nyénōne bad bé Israel, bad ábe bēdyāg medyé níme bēbágé nêngáne mende á menyán, bómpē bēlatan á menyán mé mende ábe Dyöb edúbé. 19 Cheé níkoó'é ahób hén? Nhóbé méé e'díidinge ábe bad bēbageé mende, ne nímé mende níme bēbageé, bédé dyam-e? 20 Aáy, chōm éche níhóbéé édii nén méé, mende níme bēbageé á menyán níme bad ábe bēedúbpe Dyöb, saké Dyöb dōō bēbageé mó, e'daádān bé mbéb bóō bēbageé. Meéhēdēē méé nyéwōn dyamdiam ábel ne

* **10:4** Ene ndim e aláá ebédée Krístaa: Bad bé Israel bēmbíí bán ndim e aláá embé ne bó ngáne békágé'áá á ehyánge. Paale áá ene ndim e aláá ebédée Krístaa, Krístaa'-e abédé ne bó.

e'dǎǎdǎŋ bé mbéb. ²¹ Nyéēhēlēē-se nyémīidē mbwendé míme Sǎŋgwéé nyémīidē-'ε míme e'dǎǎdǎŋ bé mbéb. Nyéēhēlēē-se nyéladné' ádyé ndyééd á menyán mé mendε míme Sǎŋgwéé, nyéladné-'ε ádyé á menyán mé e'dǎǎdǎŋ bé mbéb. ²² Dehede Dyōb kónjí ahé áte-ye? Dewēmtan bán dedé ngíne tómaa mó-ye?

Kéchée éche débélé débél chó ábe Dyōb edúbé

²³ Bad béhóbe nén bán “Dewóó kunze ábel kéchéé éche dédáǎ abel.” Nê adé mbále, boŋ saké chōm ésyāǎl ébóó abel. “Dewóó kunze ábel kéchéé éche dédáǎ abel”, boŋ saké chōm ésyāǎl épeene nsyáŋ. ²⁴ Nyé modmod eéhēdē chōm éche épiinad mwēmpen bwám boŋ nyéhede chōm éche éwōŋgan bad bémpēe. ²⁵ Nyēwóó kunze ádyé kéchéé éche nyécháné á dyǎn-tē áde nyéesedteé dyam áde débēl boŋ nlém ríkǎgléd nyé á abum tǎŋgene éche chōm éche nyécháné. ²⁶ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Nkōŋsé ne chōm ésyāǎl éche édé áwēdte bédíi ábe Sǎŋgwéé.” ²⁷ Nzé mod awē eedúbpe Dyōb alébpé we áhye dé adyé ndyééd, boŋ etíidé wéé mókag, edyé kéchéé éche ábágé we ésebán esedte mó dyamdyam tǎŋgene ene ndyééd. Nlém méekǎglád we á abum áseded dyam tǎŋgene ene ndyééd. ²⁸ Boŋ nzé mod alángé we aá “Enén ndyééd bēmbε chó née mendε wéε e'díidinge,” weedyág chó áyǎl eché ne ábel boŋ nlém méekǎglád modmod á abum. ²⁹ Nédē, saké ngáne nê débēnlé boŋ nlém ríkǎgléd we á abum boŋ bwám bwam ngáne nê débēnlé boŋ aníníi mod átagé áte á nlém-tē. Cheé ékǎŋ boŋ nlém nímé ríkǎglád mod ampée á abum níbel boŋ meébēnlád kunze eché ebǎgnédé me? ³⁰ Nzé mbagé Dyōb meságnen áyǎle ndyééd eché ábágé me, chán edíi bán mod ampée ahele áhōbē me mam mé mbéb áyǎl, áyǎle níbágé meságnen. ³¹ Né-ǎǎ, kéchéé éche mod ábeléé, ké ádyāg ké ámwāg, ábele chó ésyāǎl nyaa eché ebage Dyōb edúbé. ³² Nyébele chōm téé nyaa eché éepeénné mpuuté, ken wéε bad bé Israel, bad ábe béesē bad bé Israel, ké'ε mwembé ní Dyōb. ³³ Nyébele mam melemlen ngáne níbeléé. Nwane áte áwóged mod asyāǎl menyíŋge áyǎl e chōm téé éche níbeléé. Meébēlēē chōm éche ébóŋnéde me boŋ mbele chōm éche ébóŋnéde moosyāǎl, ábel boŋ Dyōb áson alongé á moosyāǎl.

11

¹ Né-ǎǎ, nyéhíde' nímēm mbeltéd ngáne me-'ε níhídeé mbeltéd míme Krístə.

Paale ahóbé tǎŋgene akúten dé nló á mwembé-te

² Bǎǎb-pǎǎ, nkene nyé áyǎle nyékamtan me pónde ésyāǎl, nyéhíde-'ε elem éche mén'yāgēdtē nyé. ³ Boŋ ndǎǎ méε nyésōŋten nén bán Krístə mó adé nló ámín e baachóm

bésyāāl, mwENCHÓM-me abé nló ámín e mwaád. Dyōb dós-'aá adé nló ámín e Krístā. ⁴ MwENCHÓM ké ahéé awě akánne' ké'ε ahóbe mekan á dín á Dyōb boŋ akútén nló, awógte Krístā awě adé nló ámín echē e'són. ⁵ Mmwaád-te awě akánne' ké'ε ahóbe mekan á dín á Dyōb boŋ eekútene nló, awógte nchóm awě adé nló ámín echē e'són. Nhəŋlén ké nhóg méesaá átínté ene ndín e mmwaád ne mmwaád awě akəŋné nló. ⁶ Mmwaád awě eekútán nló, émbē mboŋ né ankəŋ mó ngen póg. Ngáne édíí-'aá dyam dé akwágké mmwaád ákəən nló ké'ε ášēlen nyoŋ, bebaád békútan nímab nló. ⁷ MwENCHÓM eetəŋgenéé nló akúten ngáne édíí bán ahəg áde Dyōb áhágé mó á nwágén níme álúmte éche edúbé. Boŋ ahágé mmwaád álúmed edúbé é mwENCHÓM. ⁸ Dyōb dénkēnhəgēnné mwENCHÓM mmwaád, boŋ anhəgén mmwaád mwENCHÓM. ⁹ Saá-kaá mmwaád ankəŋ boŋ Dyōb áhágé mwENCHÓM boŋ mwENCHÓM mó ankəŋ boŋ Dyōb áhágé mmwaád. ¹⁰ Ayāl e enén nzəm mmwaád átəŋgéné néε áwóó e'chem á nló ábel boŋ ángel ényín. ¹¹ Kénê-'ε, ngáne dédíí nhóg ne Səŋgwéé, mmwaád éēhēlēē-se abé ésebán mwENCHÓM, mwENCHÓM-me éēhēlēē-se abé ésebán mmwaád. ¹² Edé nē áyāle Dyōb dēnhəgén mmwaád mwENCHÓM, nē dós-'aá mmwaád-te áchyáa'ε mwENCHÓM. Boŋ bwēm é'syāal é'húú ne Dyōb. ¹³ Nyébēn nyénən áte, mmwaád atəŋgéné akáne á elad é bad bé Dyōb áde éekuteneé nló-ye? ¹⁴ Nyaa eche Dyōb áhágé bad chēn eelúmtéé nén bán édé akwágké mwENCHÓM áte de esid ékwog mó á nló bwámbwam-ε? ¹⁵ Boŋ nzé esid échábé mmwaád ébele áboŋ. Dyōb ábágé mó esid néε ekúten é nló. ¹⁶ Nzé mod ahede ádén dyam apenten, chóm ésyāāl éche níwóó ahób édíí nén mēé, syánē ne mwembé ní Dyōb nisyāal, deewóó'ε nyaa empée eche débēléé nímén mekan, mwembé ní Dyōb-pe méewóó'ε.

Ndyééd e Səŋgú

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Boŋ təŋgene nímén mekan níme nílanɡeé nyé bəəb, méēhēlēē-se níkené nyé áyāle nzé nyébomé ábele Dyōb, mekan mé mbéb móo nyébeléé saké mé bwám. ¹⁸ Dyam dés'ō, nwógé bán nzé nyébomé néε mwembé, nkabén níbelé níbé átínté echēn, ndúbpe-'ε nén mēé kapóg nē adé mbále. ¹⁹ Nkabén nítəŋgéné abé átínté echēn pən, ábel boŋ bad ábe békoo Dyōb ahíd bényinned. ²⁰ Né-óo nzé nyébomé nēŋgáne elad é bad bé Dyōb, saké Ndyééd e Səŋgú nyedyágkē. ²¹ Ayāle nzé nyébomé ádyé Ndyééd e Səŋgú, mod téé adyág eche ndyééd ésebán asine waáb, nē ábele baahóg bébág nzaa, ábíníí-'ε mím mékób bó. ²² Néde édé nén bán nyéewóó'ε nímən mendáb níme nyétəŋgéné medyé adyé nyémwəg-ke mím áte-ye? Ké'ε nyényíne' bán mwembé ní Dyōb méesaá dyamdyam,

nyékwāgtē-ε bad ábe béewóo chǒm éche bédyáǵkē? Cheé nyéhedeé bán níláa nyé tǎngene ádén akan? Nyéhede bán níkene nyé-ye? Meéhēlēē-se nǐbel nē.

²³ Nhóbe nén áyāle chǒm éche Sǎngwéé án'yāgēdtē me chǒo me-ε nílǎngé nyé nén, nímē nkuu dēn áde békíí Sǎngú Yesue ntúré, antéd ewele, ²⁴ aságnén Dyǒb, ákāb chǒ áte, áhǒbē aá, “Echem yǎl nén, ebǎgnédé áyāl echēn. Nyébele nén ákamten me.” ²⁵ Ade bémáá ndyééd adyé ambēl melemlem ne mbwendé ní mǐm. Anhób aá, “Mmén mbwendé ní mǐm ndíi melē mékōōlē mé Dyǒb níme nímēm mekií mésógténé. Nyébele nén pǒndé téé ákamten me.” ²⁶ Nén álúmte nén bán pǒndé téé echē nyédyáǵkē échén ewele nyémwāg-ke nímén mǐm, nyékale kwééd eche Sǎngwéé kááη ne á pǒndé eche ápéé.

²⁷ Né-ǒǒ, kénzée awē adyáǵ échén ewele, ámwāg-ke nímén mǐm nyaa eche éebāgē Sǎngwéé edúbé né abelē mbéβ tǎngene yǎl ne mekií níme Sǎngwéé. ²⁸ Né-ǒǒ, mod téé ásébe ásimen yǎl boη adyé ewele, ámwē-ε mǐm níme Sǎngwéé. ²⁹ Nyébel nē áyāle kénzée awē adyáǵ échē ewele ámwāg-ke nímē mǐm, boη eékoo ahé á nlém-tē aá yǎl eche Sǎngwéé chǒ edé, ákudtéd yǎl nkǒgsen adyé áde adyáǵkē échē ewele, ámwāg-ke nímē mǐm. ³⁰ Nē dǒo ákáá boη nyé bad híin nyéchiitéd, nyékonlé-ε, donge-ε béwédé. ³¹ Boη nzé syánē desébpé yǎl akáad, né Dyǒb déekǒgsénné syánē. ³² Boη Sǎngwéé akáadte, akógsanne syánē áyāle mewusé níme débélē ábel boη eebáá syánē áyāl áde akáadtē nkǒηsé. ³³ Né-ǒǒ, a-baányan, nzé nyélǎdné adyé ndyééd e Sǎngú, désinē nhóg ne aníníí. ³⁴ Nyé ké ahéé awē nzaa ékóbé, adyé ndyééd á ndáb, ábel boη nzé nyélǎdné weébēlē akan áde débēl boη Dyǒb akáad we. Tǎngene mekan mémpēe, nzé mpedé, dǒo mélāā-é nyé ngáne nyétǎngéné abel.

12

Nde éche éhuú ne Edǎádǎη éche Esáá

¹ Bǒǒb-pǒǒ a-baányan, ndǎó meé nyébíi mbále tǎngene nde éche Edǎádǎη éche Esáá ébageé. ² Nyébíi nén bán áde nyénkēmbíí-é Dyǒb, béntéd nyé nlém á ábum, bépānéd nyé nzii ábele myǒb níme mééhǒbē akan. ³ Né-ǒǒ, ndǎó meé nyébíi nén bán modmod awē Edǎádǎη é Dyǒb élyágtéé, éhēlēē-se ahób aá, “Ebómán ne Yesue.” Nē dǒ-’aá modmod éhēlēē-se ahób aá, “Yesue adíí Sǎngwéé,” étōmēé nē Edǎádǎη éche Esáá élyágté mó.

⁴ Nde édé nyaa ne nyaa, boη melemlem mé Edǎádǎη móo mébage échē nde. ⁵ Nyaa éche déhele débēl nsón ní Dyǒb édé nyaa ne nyaa, boη melemlem mé Dyǒb móo bébenléé. ⁶ Ngude eche débēnléé nsón édé nyaa ne nyaa, boη melemlem mé Dyǒb móo débēnladté áde debyéé ábel nsón. ⁷ Mod-téé

akudé chōm éche Edāádəŋ élyágtēé mó abel, nê ádé-'ε á mbon mí moosyáál. ⁸ Edāádəŋ élyágtē mod nhóg áhób dyam ne debyéé, melemlem mé Edāádəŋ mélyágtē aníní mod áyáged bad ne debyéé. ⁹ Melemlem mé Edāádəŋ níme mébele bon mod nhóg awón adúbe aá Dyōb débĕl dyam áde áhóbé aá ábel bəəb ábēl-'ε dó, nímé melemlem mé Edāádəŋ mó mébage aníní mod ngíne áchood bad. ¹⁰ Echē Edāádəŋ ébage mod nhóg ngíne ábel mekan mé menyáké, ábēl-le aníní álāngē bad mekan á dīn á Dyōb. Chóó ébágé-'ε bad bémpēe debyéé áson̄tən ké chōm éche mod áhóbéé ké'ε ábeléé éhúú ne Edāádəŋ é Dyōb ké'ε éehúú'é. Melemlem mé Edāádəŋ mébage mod nhóg debyéé áhób mehób mémpēe, ábē-'ε aníní debyéé átóge mehób níme ábē bad béhóbéé. ¹¹ Melemlem mé Edāádəŋ mó mébele nímén mekan mésyāál, abage mod téé echē nde ngáne ádáá.

Elad é bad bé Dyōb édii née

yāl póg eche ewóó pág híin

¹² Yāl édii póg bon ewóó pág híin. Kénéé édíf-'aá bán yāl edé pág ne pág, édii yāl póg. Melemlem nê dóó édíf ne Krístəə. ¹³ Melemlem nê dóó syánē moosyáál, bad bé Israel ne bad ábe béesē bad bé Israel, betāŋ ne kunze, Edāádəŋ ehóg ébélé dekudé edusen bon debé pág éche ébélé ene yāl póg. Dyōb áhéde-'ε syánē melemlem mé Edāádəŋ á nlém-tē.

¹⁴ Saké pág póg chó ebélé yāl e moonyon, bon pág híin. ¹⁵ Nzé ekuu éhele-se éhób aá, "Ayāle nén meésaá ekáá, meésaá á yāl e moonyon," nén déēlūmtēé bán eésaá á yāl e moonyon. ¹⁶ Nzé etúu-'ε éhele-se éhób aá "Ayāle méesaá dīd, méesaá á yāl e moonyon," nén déeheléé-se álūmēd bán eésaá áyāl e ene yāl. ¹⁷ Nzé yāl esyáál embé dīd dēmpen, né chán ámwagké dyam awóg? Nzé yāl esyáál embé etúu chēmpen, né chán ámwagké chōm elod awóg? ¹⁸ Bon edé nén bán Dyōb ábánné pág téé á yāl e moonyon ngáne ádáá. ¹⁹ Nzé pág póg chóó yāl e moonyon émbēē, ne béechəgké chó bán yāl. ²⁰ Edé nén bán pág édé híin bon yāl póg chóó éwóó chó. ²¹ Né-əó, dīd déeheléé-se áláá ekáá aá, "Meetógnenēé wε." Nló-'ε méeheléé-se níláá mekuu aá, "Meetógnenēé wε." ²² Etímé anyínned pen nén bán pág é yāl éche dényíneé bán eésaá dyamdyam chóó étómténé etógnén abé. ²³ Pág é yāl-le éche dényíneé bán éewóó'é edúbé chóó débageé edúbé bwāmbwam. Eche dényíneé-'ε bán éeboó'é alūmtən, chóó dékoo'é anōn. ²⁴ Pág échē ébóó alūmtən chó-'ε éetógnenēé échén pág. Dyōb ábélé yāl e moonyon nyaa echē pág éche ényínnad byánán eésaá etógnén, chóó débageé edúbé bwāmbwam. ²⁵ Abelé nê ábel bon nkabén méēbāg á yāl e moonyon, bon pen pág téé éwōŋgan waáb. ²⁶ Nzé pág e

yǎl póg etage, échíníí ésyāāl chǎmpē ébélé étage'. Nzé pág póg ekudé mekenag, échíníí ámpē ébélé éwógén mó menyinje.

27 Né-ǎǎ, nyé moosyāál nyédii yǎl echě Krístəə, nyé mod téé'-ε nyédii pág echě ene yǎl. 28 Dyǒb ábágé bad nsón á mwembé-te nyaa ne nyaa. Asébpé abelé baahóg bembapεε bé nlómag, ámbíd enê, ápwédé bekal bé'dáádəŋ boŋ apwédé'-ε bemeléede. Ampwǎd-te bad ábe ámbéé ngíne ábel menyáké, ápwēd bad ábe ábágé ngíne áhood bad, ápwēd bad ábe béwōŋgan bad, ápwēd bad ábe ábágé debyéé ályáged bad, ápwēd-te bad ábe ábágé debyéé áhób mehób mé bad bém্পေ. 29 Saké bad bésyāāl bédé bembapεε bé nlómag, saké bad bésyāāl bédé bekal bé'dáádəŋ, saké bad bésyāāl bédé bemeléede, saké bad bésyāāl bédé bebel bé menyáké. 30 Saké bad bésyāāl Dyǒb ábágé ngíne áhood bad, saké bad bésyāāl Dyǒb ábágé debyéé áhób mehób mémpေ. Saké bad bésyāāl Dyǒb ábágé debyéé átóge mehób mémpေ. 31 Nyébane nlém áyāl e nde éche étómténé etógnén abé.

Kénê'-ε meédii nlúméd nyé nzii empée echě etómténé abon tómaa échíníí.

13

Edé etógnén ádəŋ bad

1 Nzé nhóbe mehób mé baányon ne mé ángel boŋ meédəə baányon, ehób échēm édií néε nkəŋ níme níbele ntəgag ké'ε ngəŋ echě békumεé. 2 Nzé mbyéé' nkalanj ní Dyǒb akal, nzé nsōŋtan mekan mé e'koŋnéd mésyāāl, nwóó debyéé ásyāāl, nwóó'-ε adúbe áde níhele-se nhób meé mbəəd éhəŋlen e'dii, boŋ meédəə bad, né meésáá dyamdyam. 3 Nzé mbage bad chǎm ésyāāl éche níwóó, nkwǎnténé'-ε ábe echem yǎl meé béhyád, áde méedəə'é baányon, bwám é'héé nê abélé me? 4 Mod awě adəə bad, abelé áwesán, álūmtē'-ε e'boŋ bé nlém. Eesíídéé bad, eésáá kúmbe. 5 Mod awě adəə bad, eebáɡké ewanje, eéhədtē eche yǎl chěmpen bwám, eewámsánné alin, eékoŋgé'-ε mekan mé mbéb á nlém-tē. 6 Mod awě adəə bad, eewógnéé mekan mé mbéb menyinje, mekan níme métəŋgéné móə áwógnéé menyinje. 7 Mod awě adəə bad, akobe mekan mésyāāl, adúbpe mekan mésyāāl, awóó' e'lyág bé nlém pónde ésyāāl, ákaá'-ε nlém pónde ésyāāl. 8 Edəŋge éewōó' é asóg. Ahób dé mehób á dín á Dyǒb dépě á asóg, ahób dé mehób mémpေ, ámaa, debyéé'-ε áde mod áwóó' é, ápē á asóg. 9 E'bii bé akan ábesyánē béelónéé mbon, akal áde sékaléé nkalanj ní Dyǒb, séelónéé mbon. 10 Boŋ áde mekan níme méloné mbon mépéé, mekan níme méelone mbon mépě á asóg. 11 Ade níbédé mwéndem nhóbé'áá néε mwéndem,

nímēm mewēmten mémbeē mewēmten mé mwëndem, ndolé-
 'ε akan áte néε mwëndem. Boη bōob áde rídíí mod ambáá,
 ntědté abé á mwëndem. ¹² Denyíne chōm bōob nēngáne á
 ebudbud-tē á dyené-te. Boη ámbíd e póndé, syánē déēnyīn
 Dyōb, syánē ne mós dénōnné-'ε e'só ne e'só. Meēbudéé Dyōb
 asōηten bōob bwām, boη póndé eche ehúe' mēsōηtēn mós
 melelem ngáne mómpē ásōηtēnnē me bwām. ¹³ Né-ōó,
 metote meláán médé; áwōη adúbe, áwōη e'lyág bé nlém ne
 áwōη edaηge. Boη atote áde átómténé etógnén abé átíntē e
 nímén meláán, ádíí áwōη edaηge.

14

Nde émpēe éche ehúú ne Edáádāη

¹ Nyéwan áte ádāη bad, nyéwōη-'ε nlém áte ákud mende
 míme Edáádāη ébageé nyé, bwāmbwam áláa bad mekan á dīn
 á Dyōb. ² Mod awē ahóbe mehób mémpēe eehóbéé wéε bad
 boη wéε Dyōb dōó ahóbeé. A mbále, modmod eesōηtánné
 dyam áde ahóbeé. Kénéε ngíne e Edáádāη élyágtéé mós áhób
 mekan, bad ábe álāηgeé nímē mekan, ne bós, nímē mekan
 médíí mekan míme mod éesōηtānnē. ³ Mod awē ahóbe mekan
 á dīn á Dyōb, ahóbe mós áwōηgen bad áwúú áte, áwéd bad
 nlém á abum ne áhóded bad nlém á abum. ⁴ Bad ábe
 behóbe mehób mémpēe béwōηgan échab yāl boη bad ábe
 behóbe mekan á dīn á Dyōb behóbe mós áwōηgen mwembé
 rísyāál. ⁵ Ndáó meé nyé moosyāál nyéhóbe mehób mémpēe,
 boη métómtēn adāη meé nyéhóbe mekan á dīn á Dyōb. Mod
 awē ahóbe mekan á dīn á Dyōb, atómé mod awē ahóbe mehób
 mémpēe, éetóméé né atógke' chōm éche ahóbeé ábel boη
 áwōηgen mwembé.

⁶ Né-ōó, a-baányāη, nzé mpedé áwēn boη nhóbe mehób
 mémpēe, né chán méwōηgēnnē nyé? Meéhelēε-se nwōηgén
 nyé ké mwātiíd, nzé meépeεne dyam áde Dyōb álúmté me,
 ké'ε dyam áde níbíí, ké'ε ahób mekan á dīn á Dyōb, ké'ε dyam
 áde méyāgēdtē nyé.

⁷ Détéd elon ne ndingé, bwēm ábe béesē á alongé ábe
 bébenladté ákum mesíke. Chán mod ahele se abíí nkāηgé
 míme békónéé nzé béekumé mós bwām. ⁸ Nzé mod ahele
 elon atōη éche élād bad áke á bel, boη eetóó chó bwām, né
 chán áhele ábēl boη bébōηsēn ake á bel? ⁹ Nē dōó édíí ne
 nyé ámpē. Nzé nyéhede mehób mémpēe ahób boη nyéhóbe
 mekan míme méēwōo nsōηten, nzé mod eebíí dyam áde
 nyéhóbeé, né nyéhóbe nēngáne epub éche étóme'. ¹⁰ Mehób
 médé á nkōηsé-te nyaa ne nyaa, ké ehóg-ke éesaá éche éewóo
 nsōηten. ¹¹ Boη nzé meebíí ehób éche mod ahóbeé, mod awē
 ahóbe chó ábē nken áwēm, me-'ε mbé nken áwē. ¹² Ngáne

nyéhedeé bán nyébele mekan níme Edaðáðəŋ é Dyðb élyágtéé nyé abel, nyéwane áte nyébele' níme mébele boŋ mwembé níkwogé bwám.

¹³ Né-ɔ́, mod awě ahóbe mehób mémpēe atəŋgéné akáne ábel boŋ Dyðb ábel mó átóge chòm éche áhóbéé. ¹⁴ Ayāle nzé nkánne' ne ehób émpēe, échēm edaðáðəŋ chóə ékánne, boŋ mmēn meebyéé' é chòm éche níhóbéé. ¹⁵ Cheé-ɔ́ nítəŋgéné abel? Ntəŋgéné akáne ne échēm edaðáðəŋ, nkáne-'e ne nímmēm nlém. Mэкōnē nkəŋgé ne échēm edaðáðəŋ, níkōnē-'e ne nímmēm nlém. ¹⁶ Nzé ebeɛnlad échōŋ edaðáðəŋ ábe Dyðb mekenag, chán mod a ngēn awě adé ásē, áhōbpē aá, “ébé nē” áde éēsōŋtəneé dyam áde éhóbéé. ¹⁷ Eहेle-se ékené Dyðb bwám boŋ dyam áde éhóbéé déewōŋgān mod awě alyəgé ásē ne awōŋgəŋ dēn. ¹⁸ Nságnan Dyðb nēn mēé nhóbe mehób mémpēe tómaa nyé bad bésyāəl, ¹⁹ boŋ kénē, nzé dedé á mwembé-te, mēdāŋ mēé níhób metəte métáan níme méwōŋ nsōŋtəŋ, ábel boŋ bad bəyáge, tómaa áhób metəte ekálé dyōm níme méewō nsōŋtəŋ.

²⁰ A-baányan, nyéewóó' mewēmtəŋ mé bēndem. Nyébē pəŋ nēe bēndem ábe béebíi chòm éche mbéb nídí. Boŋ á mewēmtəŋ nyébē nēe bad ábe békwogé. ²¹ Eténlédé á kálag e Dyðb nēn bán me Sáŋgwéé nhóbe nēn mēé, “Mēbelén bad ábe bēhóbe mehób mémpēe áhób wéé ábēm bad. Mēbelén e'bēb é' beken bé bad, boŋ ké ábēm bad béewógénné me.”

²² Né-ɔ́, ahób dé mehób mémpēe ádíi e'chemléd ne bad ábe béedúbpe, saké ne bad ábe bédúbpe. Ahób-pe mekan á dīn á Dyðb ádíi e'chemléd ne bad ábe bédúbpe, saké ne bad ábe béedúbpe. ²³ Nzé bad bésyāəl bēhóbe mehób mémpēe áde bédíi á mwembé-te, boŋ doŋge á bad ábe béesōŋtəne mekan mé Dyðb ké' e bad ábe béedúbpe Křístəə bésólé, béehóbpé bán nyēpag mīn-e? ²⁴ Boŋ nzé bad bésyāəl bēhóbe mekan á dīn á Dyðb, boŋ doŋge á bad ábe béesōŋtəne chòm éche bēhóbéé ké' e bad ábe béedúbpe Křístəə bésólé, awóg áde bēwōgkē nkalaŋ ní Dyðb, débēl bēbíi bán bébele mbéb, békwédé nkáá á'sō é Dyðb. ²⁵ Mmē nkalaŋ méhūd bó mekan níme bēnkoo' é á nlém-tē. Békwx-'e ásē, bēbagé Dyðb edúbé bēhōbē nēn bán, “Ne mbále, Dyðb adé áfíntē echēn.”

Paale aá mpuutéd mébāg á mwembé-te

²⁶ A-baányan, chòm éche níkoo' é ahób édíi nēn, nzé nyéládné á mwembé-te, mod nhóg abelé awōŋ nkəŋgé, ampée-'e awōŋ chòm éche áyágtéé, ampée awōŋ dyam áde Dyðb álúmte mó, ampée awōŋ dyam áde áhōbpē á ehób émpēe, ampée-'e abé awě atógke mehób mémpēe. Nyébele nímmēm mésyāəl áwōŋgəŋ mwembé. ²⁷ Nzé bad bēhóbe mehób

mémpēe, bad béēhōbē tómaa beláán, bó mod téé áhōbē ámbíd eche waáb áamá ahób. Mod-te atánǵéné abé awě atógke chǒm éche béhóbεé. ²⁸ Boŋ nzé mod eésē awě atógke', mod awě ahóbe mehób mémpēe, atánǵéné née ádíbé nsəl, áhōbē áwe nlém-tē ne wéε Dyōb. ²⁹ Ade bad béε ké'ε beláán belánǵεé bad mekan á dīn á Dyōb, ábíní bad bétánǵéné béwōglān ábíi ké chǒm éche béhóbεé étánǵéné. ³⁰ Boŋ nzé mod adé á mwembé-te awě akudé nkalan níme Dyōb álúmté mós, mod awě ahóbe akan ásōg ahób. ³¹ Nyé moosyǎl nyélánǵe bad mekan á dīn á Dyōb nhógē-nhógē ábel boŋ mod téé áyágke, nē áwéde-'ε mod téé nlém á abum. ³² Ndε echē Edǎǎdǎŋ ébagεé bad áláa bad mekan á dīn á Dyōb, edii ndε éche mod awě ahóbé nímé mekan áheleεe ákamlēn. ³³ Dyōb déesaá Dyōb áde ápeene mpuutéđ, nsan mós ápeeneé.

A mwembé ní bad bé Dyōb nisyǎl, ³⁴ bebaád bédib nsəl nzé bédé á mwembé-te, bétánǵéné abé ásē e baachóm ngáne mbéndé e Mose éhóbεé. ³⁵ Nzé dyam adé áde bédás abíi, bésēdēđ ábab bechóm á ndáb. Ayǎle édé akwágké mmwaád áhób dyam á mwembé-te. ³⁶ Nyé bad bé Kōrinto, áwēn dós eyale é Dyōb émbídtē-yε? Áwēn dēmpēn-εé eyale é Dyōb émpεé-yε?

³⁷ Nzé mod anyíne yǎl aá módē mod awě alánǵe bad mekan á dīn á Dyōb, ké'ε aá mós wōō ndε echē ehúú ne Edǎǎdǎŋ, atánǵéné abíi aá dyam áde nitenléé nyé ádíi dyam áde Sánǵwéé áhóbé aá nyébel. ³⁸ Boŋ nzé ahóbe aá mós hídte nímén mekan nyéhúd mós mīđ áyāl. ³⁹ Né-ǎǎ, a-baányan, nyébane nlém áláa bad mekan á dīn á Dyōb, boŋ nyéekás bad áhób mehób mémpēe. ⁴⁰ Nyébele mekan mésyǎl bwām, nyébele-'ε mós nyaa echē étánǵéné.

15

Mpuu níme Yesu Krístǎ

¹ Bǎǎb-pǎǎ, a-baányan, nkamtan nyé nkalan ní bwām níme mēnkaléé nyé. Nyēnkob mós, nǐbélé-'ε nyésúmnédé áyāl e adúbe áde nyéwóó. ² Nzé nyédíi nyéchǎŋnéde áyāl e nímé nkalan níme edíi bán mós nǐpeene e'soóson, né nyéēkūd e'soóson, éetóméé né adúbe áde nyédúbpé Krístǎ, dós-'ε adé ngēn. ³ Menkalé nyé nkalan níme mēnkudté, mós-'aá nítómténé etógnén abé. Mmē nkalan, nídé nēn bán Krístǎ anwé á nló nímēđ ngáne éténlédé á kálag e Dyōb. ⁴ Eténlédé nēn bán bēnlímē mós, ápuū ámbíd e e'pun é'láán. ⁵ Anlúmed Petro yǎl, boŋ ámbíd e pónde anlúmed-te ábíní bembapeεe yǎl. ⁶ Ámbíd enē, tómaa mbwókel é bad étáan ábe béhídé'áá mós anlúmed bó yǎl alúmed ahóg. Abé bad híin bédíi bédé á alonǵé chii, donǵe-'ε bémáá awé. ⁷ Ámbíd e pónde anlúmed Jemse

yāl, boŋ alúméd-te ábíníí bembapεε bé nlómag bésyāāl yāl. ⁸ Kááŋne á asóg anlúméd mémpē yāl, kénéε édíí bán ndíi mod awě bényhāā'é á pónde echě bad bénkēmbíí'é bán bēchyāa. ⁹ Nhóbe nén áyāle átínté e bembapεε bé nlómag bésyāāl, méε ndé mbapεε awě éesě etógnén. Meékwognedεé áchagned ké néε mbapεε a nlómag áyāle menhé bad bé mwembé rí Dyöb á meséb. ¹⁰ Boŋ nsimé rí Dyöb núbélé ndé chōm éche rídíí. Mmē nsimé níme Dyöb ábagé-'ε me, méesaá ngēn. Boŋ pen mbelé nsón tómaa ábíníí bembapεε bé nlómag, kénéε édíí bán saké mmēn mbelé'áá nímé nsón, nsimé rí Dyöb móo núbédé ne me. ¹¹ Né-óó, ké émbē bán meé nkanlé nyé nímén nkalan, ké'ε bembapεε bé nlómag ábíníí bóo békálé mó, chōm ehóg chóa syāābōo moosyāal sékaleé, mó-'áá nyédúbpé.

*Paale áá ngáne Dyöb dēmpuúdté Krīstāa,
bad bé Krīsto bōmpē bēpuú*

¹² Bōob áde sékale-'áa nén bán Krīstāa apuúdé, chán-nō nyé donge á bad nyéhεle nyéhōbē bán bad ábe bēwédé béepuú'é? ¹³ Nzé ahób áde nyéhóbεé nén bán mpuu méesaá ámbíd e kwééd áde mbále, né élūmte bán Krīstāa enkēmpuu'ε. ¹⁴ Nzé Krīstāa enkēmpuu-'ε, né nkalan níme sékanléε nyé méesaá dyamdyam, né áden adúbe ámpē déesaá dyamdyam. ¹⁵ Né nē álūmte nén bán sékale Dyöb metóm áyāl ahób áde séhóbεé bán apuúdté Krīstāa. Boŋ nzé édé mbále nén bán bad béepuudéε nzé bēwédé, né Dyöb dēnkēmpuúdté Krīstāa. ¹⁶ Nzé bad ábe bēwédé béepuudé, né kááŋne Krīstāa eépuudεé. ¹⁷ Nzé Dyöb dēnkēmpuúdté Krīstāa, né adúbe áden déesaá dyamdyam, né nyédíi nyédé-'ε á mbéb te. ¹⁸ Né élūméd-te bán bad ábe bédúbpé Krīstāa ábe bēwédé, bēbós-'ε. ¹⁹ Nzé e'lyág bé nlém ábe séwóó áyāl wéε Krīstāa é'sógé áyāl e áden alongé dēmpen, né bad bétāngéné se ngol atómten dé awóg tómaa nyaa echě béhεle bēwóg bad bēmpēe.

²⁰ Boŋ édé mbále nén bán Dyöb ápuúdté Krīstāa. Mó abédé mod a'só ápuu átínté e bad ábe bēwédé. ²¹ Dyam áde mod nhóg ábélé dōo ákáo boŋ bad bēwāg. Melemlem nē dōo dyam áde mod nhóg ábélé ákáo boŋ bad bépuudé'. ²² Bad bésyāāl bēwē abé áde bédíí mod nhóg ne Adamε, melemlem nē dōo Dyöb débenlé bad bésyāāl bēpuu abé áde bédíí mod nhóg ne Krīstāa. ²³ Mod téé ápuú eche pónde echě átāngéné apuu. Krīstāa, mó awě adé mod a'só ápuu, áde ápéε ámpē, bad ábe bédé ábe Krīsto bōmpē bēpuú. ²⁴ Ámbíd enē, asóg dépē. Ene pónde e'dáédāŋ ábe é'kamlan, benkamlεne ne ngíne é nkōŋsé, Krīstāa ámad echab ngíne. Dó-'áá ábεé nkamlεn wéε Dyöb Titée. ²⁵ Krīstāa ábē á nkamlεn kááŋ Dyöb ábēl atóm ábē bad bé ekoyí áte, ábānē-'ε bó ásē echē. ²⁶ Mod a ekoyí awě ádimténne atóm áte adíi kwééd. ²⁷ Edé nēngáne éténlédé

á kálag e Dyöb nén bán, “Dyöb ábánné mekan mésyāāl ásē echê.” Elūmte bwām pen nén bán mekan mésyāāl níme Dyöb áhóbé aá móbánné ásē e Krīstāa, Dyöb dēn déesaá áwēdte. ²⁸ Ade bwēm ésyāāl bémadté abé ásē e nkamlen níme Krīstāa, mwēn-ne Mwān a Dyöb, ābē ásē e Dyöb. Dyöb dó-’aá ábánné bwēm é’syāāl ásē echê, ābel boŋ mwēn Dyöb-pe ákamlen bwēm é’syāāl ngen póg ne ngen ésyāāl.

²⁹ Βοῶβ-ρῶό, chán-nō déhōbpē áyāl e bad ábe békúdē edusen á nló mí bad ábe bémáá awé? Nzé bad ábe bēwédé béetōgné apuu, cheé ékǎá boŋ bédusan bad á nló mí bad ábe bémáá awé? ³⁰ Cheé-ō ékǎá boŋ sébāg á nsal ní kwééd póndé téé? ³¹ A-baányan, mbāg á nsal ní kwééd epun téé. Kúmbe eche mbééné nyé abé áde dédíí mod nhóg ne Yesu Krīstāa, Sāngwéé awēd, chǒ ekǎá boŋ ríhōbē nén. ³² Nzé nnōné chǒ á nyaa e moonyon, nsyǒŋ ké nhóg méesaá né nzum éche syāābe e’loo nyam séwánáá á Efesus. Boŋ nzé édé nén bán bad ábe bēwédé béepuú’é, né dééhōb bán, “Dédyág, démwág-ke, áyāle chán mod áwē.”

³³ Nyéédōgnād, “E’choŋ bé mbéb é’bébte abé á bwām.” ³⁴ Nyéewóó mewēmtēn ámpē néé e’yókél é’ bad, nyésóg-ke mbéb abel. Nyé donge á bad nyéebíí’é Dyöb. Ngáne ríhóbéé nén, nén átāŋgéné nyé akwágké akóbed.

Ngáne bad ábe bēwédé bépuú’é

³⁵ Boŋ mod āsedéd aaken, “Chán Dyöb áhele ápuūd bad ábe bémáá awé? Yǎl éhéé bēwōŋgē?” ³⁶ Eyókél é chōm, nzé ewené mbál-e-bū éebēlēē-se ewé boŋ ekág-ε? ³⁷ Chōm éche behágkē á ndōob edíi mbál ngēn, saké alín á bwel ásyāāl áde ákwoge’ bēwénéé, boŋ mbum, kapóg mbum e ngun ké’ε mbum empée. ³⁸ Dyöb dēn dóo ábele’ ngáne ádáá boŋ mbál téé níwōŋ yǎl eche níwóó. Abage mbál téé yǎl eche etāŋgéné. ³⁹ Yǎl é bwēm é’syāāl ábe é’dé á alongé éesaá nyaa póg. Baányon bēwóó echab ndín e yǎl, nyam éwóó echáb, menōn méwóó echáb, súu-’ε éwóó echáb. ⁴⁰ Bwēm é’dé ábe é’dé á nkoŋ mímin, é’bē-’ε ábe é’dé á nkoŋ rísé. Bwēm bé nkoŋ mí mín é’wóó ábāb e’boŋ ábe bwēm bé nkoŋ rísé béewóó’é. Bwēm bé nkoŋ nsé-’ε é’wóó ábāb e’boŋ ábe bwēm bé nkoŋ mí mín béewóó’é. ⁴¹ Etondēē awóó ábē e’boŋ, ngōn ewóó ábē, betintine-’ε bēwóó echáb nyaa e’boŋ. Kǎāŋne átínté e betintine, e’boŋ ábe bēwóó é’dé nyaa ne nyaa.

⁴² Nén dóo ébēē ne bad ábe bépuú. Yǎl echē béliimméé edíi yǎl eche ebébe’, echē Dyöb ápuudtéé edíi yǎl echē eebébé’ ámpē. ⁴³ Yǎl eche béliimméé eebágké elóon, eewúē-’aá áte. Nzé Dyöb ápuúdté chǒ eboo’ elóon bwāmbwam, ewúē-’ε áte. ⁴⁴ Ade béliimméé chǒ ebágkē yǎl e ekob, boŋ nzé Dyöb ápuúdté chǒ ebágke yǎl e edǎádāŋ. Yǎl e ekob edé, yǎl e edǎádāŋ-’ε ámpē edé. ⁴⁵ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán “Mod a e’só, Adame,

Dyōb dēnhæg mō abé nhəgtéd nīme nīwōó alonǵé.” Bon Adame a ndimten adīi Edāádəŋ éche ébage alonǵé. ⁴⁶ Saké mod a edāádəŋ mō asébpé abé. Mod a ekob mō asébpé abé bon mod a edāádəŋ mō-’ε ábāg. ⁴⁷ Mod a’só ambíd á nkōŋsé, bēnhəgén mō ndəb. Awe mō-’ε ampě ampē, ádyōb dōó ábídé. ⁴⁸ Bad ábe bédé á nkōŋsé te, bédé nēŋgáne Adame awě bēnhəgēnné ndəb. Abe bō-’ε bédé bé dyōb, bédé nēŋgáne ane awě abídé ádyōb. ⁴⁹ Ngáne déwāgné mod awě bēhāgné ndəb, melemem nē dōó déwāgēnnē ane awě abídé ádyōb.

⁵⁰ A-baányan, chōm éche rihóbeé édīi nén, chōm éche édé á nhəgtéd ní yāl e ekob ne mekií éehelélé-se ékūd bwēm bé nkamlen ní Dyōb. Eche chō-’ε éebé abé ne abé éehelélé-se ékūd bwēm ábe bēbē abé ne abé. ⁵¹ Nyélám metúu nyéwóg dyam áde nīlāngéé nyé áde bad béebīí’é. Syánē bad bésyāal déewáá’, bon pen Dyōb déhəŋlén syánē baásyāal ⁵² á esón é póndé. Mmē nhəŋlén mébē á mehélé-te, nēŋgáne mod áhələse ápēbēd dīd. Nén débenléd áde bétōŋgē elon é asóg. Ade bétōŋgē elon, bad ábe bēwédé bēpuú, bēewáá ampē, Dyōb déhəŋlén-ne syánē baásyāal. ⁵³ Ene yāl eche ebəode’ étim yāl eche éebəó ampē, yāl eche chō-’ε ewāg étim yāl eche eewāg ampē. ⁵⁴ Póndé eche yāl echě ebəode’ étimmé yāl echě éebəóde’, ne áde yāl eche ewāg étimmé yāl echě eewāg, élōn ngáne éténlédé á kálag e Dyōb nén bán,

“Kwééd eesaá ampē ne abé dēn, Dyōb átómé chō áte.”

⁵⁵ “A-kwééd, héé echon ngíne átóm mod áte édīí? A-kwééd, héé echon ngíne áwóged mod e’we édīí?”

⁵⁶ Mbéb mōó níkáá bon kwééd ewón ngíne áwóged mod e’we, ngíne e mbéb-pe ehúú ne mbéndé. ⁵⁷ Bon sēságnan Dyōb, mō abelé bon sētóm mbéb áte mbwiined ne echəd Sán, Yésu Krīstəə.

⁵⁸ Né-óó, a-baányan bé edəŋge, nyésumen bwām, dyamdyam déēhəbtē nyé mekuu ásē. Nyébē nyékene nsón nīme nyébenléé Sāngwéé á’sō. Nyébīi nén bán nsón nīme nyébenléé Sāngwéé ké nhóg méesaá ngēn.

16

Bésāngé mənē áwōŋgen bad

¹ Bəb-pəó, nīlāa nyé tēŋgene mənē nīme nyēnladté áwōŋgen bad bé Dyōb. Ngáne ménlāā’é mwembé nīme nídé á Galesia mēé bēbel, melemem nē dōó nyémpē nyétāŋgéné abel. ² Sōndé téé nyé mod téé áhūd mwā mənē ákoo. Nén ábé nchoo ne mod téé nīmē nkudág. Nzé nyébelé nén, nē débēl nzé mpedé, nyéetəgēnné mənē asaa ampē. ³ Nzé mpedé, bad ábe nyépwédé, mēlōmēn bó kálag ákeen nīmē mənē nīme nyéládé á Jerusalem. ⁴ Nzé ébóó bán mémpē níke, né bēwoón me.

Ntli nīme Paale abéle

⁵ Měpě áwēn nzé mmaá atóm á mbwóg e Masedonia, áyāle nwóó mewēmten átóm á mbwóg e Masedonia. ⁶ Kapóg mědyéé ne nyé, nhele mbé-'e ne nyé pónde esyāal echē ahéb ábágkē ngīne, ábel boŋ nyéwōŋgen me ákeēn échēm eke á'sō hōm ké ahéé áde ríkagké. ⁷ Meédəə'é meé dényīnen amīn-amīn. Nwóó mewēmten ábē ne nyé mwā etūn é pónde nzé Sāŋgwéé akwěnténé. ⁸ Mědyéé á Efesus hén káəŋ ne á pónde e ngande e Pentekos. ⁹ Nzii enědnédé me hén ábel kase e nsón, kénéé edíí bán bad hiin bédé ábe bétāŋgan me.

¹⁰ Nzé Timotiē apedé áwēn, nyényīn bán nyēkobé mó nken áyāle melelem mé nsón nīme Sāŋgwéé nīme ábeleé, mó mémpē mbelēé. ¹¹ Modmod eenyīné mó nkóŋtéd. Nyéwōŋgen mó ákeēn échē eke á'sō ne nsan ábel boŋ bóobe bad bé Krīsto bémpēe ábe nsinēé, bétān me hén.

¹² Bəəb-pəə, tēŋgene awesyānē mwānyan Apolose, menwéd mó nlém á abum bwāmbwam áhye dé anōn nyé nchoo ne bad bé Krīsto bémpēe, boŋ pen eewóo'é nlém əpe bəəb. Nzé etál ébágnédé mó, əpě.

Melēnten mé asóg

¹³ Nyétéd pónde, nyésūmen á adúbe-tē. Nyéwúu nlém á abum, nyéwúu áte. ¹⁴ Kéchéé éche nyébeleé, nyélúmed bán nyédəə nhóg ne aníníí.

¹⁵ Bəəb-pəə a-baānyan, nyēbíí nén bán abum á ndáb áde Stefanuse dōo ábédé dé'só á mbwóg e Akaya ádúbe Krīstəə, bėbágé-'e echab yəl ábele bad bé Dyōb. Nchāa nyé nén meé, ¹⁶ nyébē ásē e ndín é bad néé échén, ne ásē e mod ké ahéé ampée awē abele nsón néé nímén. ¹⁷ Ndé menyīŋe ne epe éche Stefanase, Fətunatusē ne Akaikusē. Bépédé áyāle bėbélé nsón nīme nyéntāŋgēnnē abel. ¹⁸ Bėwédé me nlém á abum ngāne bėnwědtē nyémpē nlém á abum. Kéchéé éche échén ndín é bad éhóbéé, nyētāŋgéné bó edúbé abe. ¹⁹ Mwembé nīme nídé á mbwóg e Esia nílómme nyé melēnten. Akwilaa bó Prisilia ne mwembé nīme mbome áwab ndáb, bėlómme nyé melēnten ne nlém nhóg á dīn áde Sāŋgwéé. ²⁰ Abəd baānyan bé Krīsto ábe bédé hén bėlómme nyé melēnten.

Nyéhē nhóg ne aníníí təl. ²¹ Me Paale, mbenlad échēm ekáá átele nyé nímén melēnten. ²² Kėnzéé awē eédəə Sāŋgwéé ebómán ne mó. A-Sāŋgú awěd, hyäg! ²³ Nsimé nīme Sāŋgú Yesue mbē ne nyé. ²⁴ Ndəə nyé bad bėsyāal á dīn áde Yesu Krīstəə.

Kálag echě elónténé éβε echě Paale áténlé Baá Kōrinto Ndibned ní kálag

Enén kálag chó edé kálag echě elónténé éβε, echě Paale áténlé bad bé dyad á Kōrinto áde ábédé á Masedonia. Paale antěł chó á pónde echě mam méekage'áá bóbβε mwembé míme níbédé á Kōrinto. Bad behóg átínté e níme mwembé bēnhōb Paale mekan mé mbéb á yāl, boŋ kénê Paale anwōŋ nlém bwāmbwam áá bóbβō bétim ásē. Ade bēntimmé-'ε ásē, Paale anwóg menyínge bwāmbwam. A kálag-tē wén, Paale ahóbé ngáne bóbβε bad bé mwembé bé Kōrinto bémβē. Awēd-te ahóbé nzom echě ekáá boŋ átelé' enén kálag ne e'yale ábe é'wúú áte t̄ngene nzyáŋ éche ákúde ne atyéem̄en áde baahóg átínté e mwembé bētyéemánnáá mó. Alúmté-'ε níme menyínge ngáne nyaa echě átélé enén kálag, ébélé bad bétédte abel dé mbéb boŋ bóbβō bétim-me ásē. Acháa-'ε mwembé áá bésaa mōné ne nlém nhóg áwōŋgen betóótōkē bé bad bé Krīsto ábe bēbédé á mbwóg e Judeya. A kálag-tē wē ámpē, Paale ahóβε mekan álúmed áá móbēdē mbapεε a nlómag a mbále awē Yesu Krīstəə. Ambel nén áyāle nguse é bad ébédé á Kōrinto échě éñchəg yāl bán bembapεε bé nlómag bé mbále ábe Krīstəə, bán Paale-'ε adé mbapεε a nlómag a metóm.

Nkabtéđ ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-11

Paale ne mwembé ní dyad á Kōrinto 1.12-7.16

Asaŋned bad bé Krīsto á mbwóg e Judeya mōné 8.1-9.15

Paale mbapεε a nlómag a mbále awē Krīstəə 10.1-13.10

Melent̄en mé asóg 13.11-13

¹ Me Paale, mbapεε a nlómag awē Yesu Krīstəə ngáne Dyōb átífidé, me-εé ntelé enén kálag. Me ne awed mwānyan a Krīsto, Timotiε, sélómme' nyé elad e bad bé Dyōb ábe bédé á dyad á Kōrinto ne bad bé Dyōb bésyāal ábe bédé á mbwóg e Akaya, melent̄en. ² Nsimé ne nsaŋ ní Dyōb Titée awēd ne Sánjú Yesu Krīstəə, níbē ne nyé.

Dyōb áwéde' moosyāal nlém á abum

³ Syánē déken Dyōb, Sáá awē awed Sánjgwéé, Yesu Krīstəə. Mó adé Titée awē awóge moosyāal ngol, abé-'ε Dyōb áde áwéde' moosyāal nlém á abum. ⁴ Awéde' syánē nlém á abum áyāle ndutul ésyāal eche dékudéé, ábel boŋ syánē ámpē déhel bad nlém awéd á abum ábe bómpē békude nyaa e ndutul ké ehéé. Déwēd bó nlém á abum melemlen ngáne Dyōb áwédeé syánē nlém á abum. ⁵ Ngáne Krīstəə ákúde'áá metake, néε syánē

ámpē dékudεε metake áyāl echê. Né-ǎǎ, abé áde dédíí ne Yesu Krĭstǎǎ, Dyǒb déwēd syánē ámpē nlém á abum bwámbwam. ⁶ Nzé sêkude metake édíí áwéd nyé nlém á abum ne áwǒngɛn nyé ákud e'soosɔŋ. Nzé sêkudé e'wéd bé nlém á abum né nyémpē nyéǝkũd e'wéd bé nlém á abum, nyékũd-tɛ ngíne áwɛsɛn melemlem mé metake ne e'kaŋ bé nlém ngáne sémpē séwéséné. ⁷ Sêsumé nlém áwɛn bwámbwam. Sébíí nén bán nzé nyékude' metake melemlem ngáne sémpē sékudεε, Dyǒb déwēd nyé nlém á abum melemlem ngáne áwédé-'ɛ sé.

⁸ A-baányan, sêdǎǎ bán nyésɔŋtɛn nyaa e metake echê sékudé á mbwǒg e Esia. Metake níme sɛnkudté mɛndenléd sé nyaa echê sɛnwɛmtɛnnē bán séebáá á alongé. ⁹ Sɛnwɛmtɛn nén bán bɛbídté mbakú bán bɛwúu sé. Boŋ sékudé'áá nímmɛn metake ábel séésúmɛ' nlém áwɛd yǎl, boŋ pɛn sêsum wɛɛ Dyǒb, mó awɛ apuudte bad. ¹⁰ Kénéε édíí bán sɛmbé á nsǎl ní kwééd, ansɔŋ sé. Nzé sêdé á ndutul-tɛ, Dyǒb débɛ ásonɔ sé. Sêsumé-'ɛ nlém nén bán ábɛ ásonɔ sé pǒndé téé eche sébɛɛ á ndutul ámpē. ¹¹ Asonɔ sé akánned áde nyékánnadté sé. Bad híin bɛlad mekáá ákánned sé, Dyǒb-pɛ dénaméd sé. Nén débɛl bad híin bɛsǎgnɛn Dyǒb asonɔ áde ásóó sé.

Paale ahúdé eke ásɛ

¹² Dyam áde áde ábélé sêdé kúmbe. Nlém níkénlé sé á abum nén bán, abé áde séwóó á nkǒŋsé-te wɛn, tanɟe nyaa eche sédíí ne nyé, ne nlém níme nísáá ne nlém nhóg, ádíí nyaa eche Dyǒb ábélé áá ébɛ. Adɛn abé dénkɛmbáá ne debyéé á moonyonɔ boŋ démbɛ ne nsimé ní Dyǒb. ¹³ Chǒm éche sétenléé nyé édíí éche nyéhenlé aláŋ, nyésɔŋtɛn-nɛ. Nsumé nlém mɛé nyésɔŋtɛn nímmɛn mekan pǒndé ésyǎl. ¹⁴ Ngáne nyémáá donɟe á mekan tɛŋgene sé asɔŋtɛn, ndúbpɛ nén mɛé nyéǝkonɔ sé asɔŋtɛn bwám. Nén débɛl á pǒndé eche Sǎŋgú Yesuɛ ápɛé, nyéǝhɛl ahób bán nyédé kúmbe ne sé melemlem ngáne sémpē séhenlé ahób bán sêdé kúmbe ne nyé.

¹⁵ Adúbe áde mɛndúbɛɛ mɛé nén áde mbále mentíi mɛé mɛsɛbɛ apɛ áwɛn ábel boŋ nyétombwɛn ngen éche élonɛnɛ ébɛ. ¹⁶ Mentíi mɛé mɛhyɛ áwɛn nzé nkag á mbwǒg e Masɛdonia, mentíi-'ɛ ámpē mɛé á ehúu métyɛɛm áwɛn ábel boŋ nyéwɔŋɛn mɛ áke á mbwǒg e Judeya. ¹⁷ Ade mɛmbɛnlé nímmɛn ntíi, énkɛmbáá éche níhɛláá-sɛ níhɛŋlɛn nlém á abum. Mɛébɛlɛɛ nímmɛm ntíi á nyaa e moonyonɔ. Mɛésáá néɛ mod awɛ akwɛntan áá, “ɛɛ, mɛbɛl.” Boŋ ámbíd e pǒndé átim ahób áá, “Aáy, mɛɛbɛnlé.” ¹⁸ A'sǒ é' Dyǒb áde ábele ngáne ahóbé áá móǎbɛl, nzé sɛláŋgé nyé bán sébɛl dyam, sébɛlé sébɛl-lɛ dó. ¹⁹ Nzɔm echê ekǎǎ boŋ nén ábe edíi áyǎle nkalanɔ ní bwám tɛŋgene Mwǎn a Dyǒb, Yesu Krĭstǎǎ, níme mɛ, Sailasɛ ne Timotie sékánlé'áá nyé. Yesuɛ eehóbéé áá móǎbɛl dyam boŋ

eé̄tīmē dō abel. Yesu Krīstəa abele dyam áde áhóbé aá mós̄bĕl. ²⁰ Chōm ésyā̄l éche Dyōb áhóbé aá mós̄bĕl, abelé mébenlad abel áde ábélé bonj debé ne Krīstəa. Nén dōo ákəá bonj áyāle mekan níme Yesuε abelée syānē déhābē bán, “Ebē nē” ábel bonj Dyōb ákud edúbé. ²¹ Dyōb dōo ábélé bonj syānē debé dédūbpē Krīstəa. Dyōb dĕn dōo áwógte syānē ábē ne Krīstəa. ²² Ahédé-’ε syānē ábē e’chem ábe é’lúmte bán syānē dedé ábē bad, ahé-’ε syānē éche Edəádəŋ éche Esáá á nlém-tē álúmed nĕn bán deékūd bwēm é’syā̄l ábe ahóbé aá mós̄bĕ syānē.

²³ Dyōb ádé me mbōŋ nĕn aá chōm éche ríhóbéé édé mbále. Nzəm echē enkəŋ bonj menkĕntīm ámbīd á dyad á Kōrinto, edii áyāle meéħede’aá meé nŵóged nyé ndutul. ²⁴ Sééhĕdĕē bán ébĕ byánán sĕnyágté nyé ádúbe kéchéé. Bonj pĕn sĕbele nsón ne nyé, ábel bonj nyébĕ menyinĝe áyāle nyĕsūmné á adúbe-tē.

2

¹ Né-óó, memmād á nlém-tē nĕn meé méehyaá nyé anyín ámpē. Nzé mempĕ nŵógté’aá nyé ndutul. ² Nzé nŵógté nyé ndutul, mod éebáá awĕ áwógĕd me menyinĝe, áyāle nŵógté bad ndutul ábe bémbē béwógte’ me menyinĝe. ³ Nĕn dōo dĕnkəŋ bonj rítĕlē nyé enĕn ndín e kálag. Meéħede’aá meé nzé mpedé áwĕn, nyé bad ábe nyĕwógte’ me menyinĝe, nyĕwóged me ndutul. Ndúbpē nĕn meé nzé ndé menyinĝe, né nyé moosyā̄l nyéēbē menyinĝe. ⁴ Ntĕnlé nyé enĕn kálag nyaa eche rítĕlé áyāle membé ndutul, metake mébē me á nlém-tē, rítelé-’ε chó ne mės̄d. Menkĕntelée nyé chó ábel bonj nyĕwóg ndutul, bonj mentelé nyé chó ábel nyébii ngáne rídóo nyé bwāmbwam.

*Paale aá bad bé Kōrinto
bélagsen mod awĕ abelé mbéb*

⁵ Nzé mod abelé dyam áde áwógte bad ndutul, saké áwĕm dĕmpĕn dōo ábélé dō, né abelé dō wĕε nyé moosyā̄l ámpē. Bonj ádĕn dyam ádíi dyam áde mééhābĕē bwāmbwam. ⁶ Nkógsen níme bad híin áfinté echĕn bébágé ene ndín e mod, ríkwógnédé mó. ⁷ Bonj nyĕtāŋĝéné néε nyélágséné mó nyĕwédte mó nlém á abum, ábel ndutul eche ákúde eetómtán mó adenled. ⁸ Né-óó, ncháa nyé meé nyélúmed mó bán nyĕdii nyĕdāá mó. ⁹ Nzəm echē enkəŋ bonj rítĕlē nyé enĕn kálag edii ábii nzé nyéēbĕl mam mésyā̄l níme ríhóbé meé nyébĕl. ¹⁰ Kénzĕé awĕ nyélágséné, mémpē nlágséné mó. Dyam áde nlágséné, nzé édé bán nlágséné dō, né nlagsan dō áyā̄l echĕn. Krīstəa abelé abíi-’ε aá nlágséné dō. ¹¹ Debele nē ábel bonj Satanε eetómé’ syānē áte, éesaá bán syānē deebíi-’ε mwane níme Satanε.

Békale nkalanj tāŋĝene melĕ mékō̄lĕ

¹² Ade n̄pédé á dyad á Troas, ákal nkalan̄ n̄ bwám míme Kr̄ist̄æ, Dyöb dēnnednéd me nzii ábel míme nsón. ¹³ Bon̄ nlém ménkēmbáá me bwám á abum áyāle menkēntánne Tituse, mwānned a Kr̄ist̄æ awē súmā sēbele nsón. Né-ṵ, menlyágtén b́, r̄kág-ke me á mbwóg e Masēdonia.

¹⁴ Nságnan Dyöb áyāle ayöggkē abel syāá dehele' míme nkalan̄ akal. Abé áde dēdíí ne Kr̄ist̄æ ábélé dedé n̄ngáne bad ábe Dyöb ákóbé bon̄ ályāgtē áke dé akal nkalan̄ n̄ bwám mebwóg mésyāāl. Dyöb ábélé bad bébyéé Yesu Kr̄ist̄æ áyāle n̄mē nkalan̄ míme syāá dékaléé. Mmē nkalan̄ r̄kag átinté e bad ngáne elod é bwám. ¹⁵ Elod é bwám, elod é Kr̄isto, ch́ó dēdíí á'sō é' Dyöb. Nzé dekale nkalan̄ t̄ngene Kr̄ist̄æ, bad bésyāāl ábe bédúbpé n̄mē nkalan̄ míme dékálé, Dyöb ásoo' ádāb alongé. Bon̄ bad bésyāāl ábe bédúbpé n̄mē nkalan̄, Dyöb déesoo' é ádāb alongé. ¹⁶ Ne bad ábe bédé á nzii echē epágnédé Dyöb á yāl, nkalan̄ n̄ bwám míme syāá dékanléé b́ ó r̄dé áwāb n̄ngáne ebébtéd é elod éche éwúé' b́. Abíníí-'e ábe bédé á nzii áke wéé Dyöb nkalan̄ n̄ bwám míme syāá dékanléé b́, r̄díí n̄ngáne elod é bwám áyāle syāá delānge b́ ó b́n b́bē á alongé ne Dyöb á ngindé ne á ngindé. Nzé-ṵ adé awē ahelése ábel enén nyaa e nsón? ¹⁷ Séesaá ngáne bad ábíníí hiin ábe békale eyale é Dyöb ábel bon̄ békud nsyāñ. Ne sé séēbēlēē n̄, áyāle Dyöb álómé sé ákal nkalan̄ n̄ bwám, n̄mē nkalan̄ sékale' mó ne nlém nhóg abé áde sédíí mod nhóg ne Kr̄ist̄æ, debíí-'e n̄n b́n Dyöb d́ó álómé syánē ábel míme nsón.

3

Bekal bé nkalan̄ mé melē mékōālē

¹ Nyēwémtné b́n sēhóbe' mekan mé bwám t̄ngene échēd yāl ámpē-ye? Nyēwémtné b́n séēbe nyé kálag ké'ε séhēd kálag áwēn, álúmed n̄n b́n sékwognédé ábel nsón átinté echēn, ngáne bad bēmpēe b́beléé-ye? Séebenlé n̄. ² Nyēdíí sé á nlém-tē n̄ngáne kálag echē bétélé bon̄ bad bésyāāl b́lāā ábíí ch́om éche édé áwēd-te. ³ Nyélúmtē' b́n nyēdíí kálag echē Kr̄ist̄æ átélé bon̄ alómén sé. Enén kálag eesaá kálag echē béténlé ínke bon̄ edíí echē Edáádāñ é Dyöb áde ábage alongé étélé. Bénkēntenlé enén kálag á meláa m̄n, míme métánlé, bon̄ b̄ntel ch́ó á nlém n̄ baányon̄. ⁴ Sēhóbe n̄n áyāle s̄sumé nlém ne Dyöb abé áde sédíí ne Kr̄ist̄æ. ⁵ Sé b̄n séēhēlēē-sē sēhób b́n sēhele-sē sébēl n̄mēn nsón. Sé b̄n séēhēlēē-sē sébēl mó. Dyöb d́ó ábélé bon̄ séhēl mó abel. ⁶ Abelé sékwognédé ákal n̄mē nkalan̄ mé melē mékōālē. Méesaá nkalan̄ áhíd mbéndé é melē mé nchun. Bad ábe b́híde ene mbéndé b́wág, b́ēbág-kaá ne Dyöb. Nkalan̄ áhíd melē mékōālē míme

séyágtéé, níde nén bán Dyöb ábage bad Edæádəŋ éche Esáá, ébele-’ε bébē ne mó á ngíndé ne á ngíndé.

⁷ Bəəb-pəó, Mosεε an’yágéd bad áhíd mbéndé é Dyöb é melě mé nchun. Dyöb déntél échén mbéndé ámín e meláá míme métánlé boŋ ábe Mosεε aá áyágte bad. Ade Dyöb dēmbéé Mosεε échē mbéndé, amběl e’só é’pené’ Mosεε féréd, álúmed bán échē mbéndé édii échē. E’só é’péné’áá Mosεε nyaa echē bad bé Israel béehelē’aá mó anən á’sō. Boŋ kénéε é’péné’áá bwāmbwam, nímē mwayé mēmbootéd asud mwāmpín mpín. Bad ábe bēnhíd melě mé nchun bēnwē, bēnkēmbáá-’aá ne Dyöb. ⁸ Né-óó, nzé séyágte bad nkalan t̄əŋgene Edæádəŋ é Dyöb, Dyöb délūméd bad nén aá nímē nkalan r̄tóm̄téné etógnén abé á alonjé á bad. ⁹ Dyöb dénlūméd aá módē ngum áde ámbéé Mosεε mbéndé. Echē mbéndé émběl bad bébíi bán ákōgsēn bó áyāle mbéb míme bébélé. Boŋ anabpé echē ngum alúmed abel áde ábélé boŋ sékalé’ nímē nkalan míme r̄lūmte ngáne bad békobnadté áwe e’só. ¹⁰ Mbéndé éche Mosεε áyágté’áá bad bəóđ áhíd mbéndé é Dyöb émbē etógnén. Ayágéd áde séyágtéé bad bəəb bán Dyöb délagsén bó mbéb, bébelé-’ε ngáne áhedeé, d̄óó átóm̄téné etógnén abé. ¹¹ Kénéε édii bán Dyöb dénlūméd ngáne ádii etógnén áde ábélé melě mé nchun, melě míme mém̄bē á esōŋ é pónDé, alúmté aá m̄ótóm̄tēnē etógnén abé abel áde ábélé melě méek̄ōl̄ē. Mmén melě méek̄ōl̄ē móó méháj̄léné alonjé á bad, mébē-’ε abé ne abé.

¹² Né-óó ngáne sésúmé nlém bán nkalan míme sékaleé níde etógnén bwāmbwam, sékale mó ésebán sēbáa’. ¹³ Séesaá n̄əŋgáne Mosεε. Mosεε ankúdtén e’só ábel boŋ bad bé Israel béēnyíne ngáne e’só ábe é’péné’áá mó é’díméé. ¹⁴ Boŋ bēnkēnsóŋtēnné. A mbále, bootyaa ene pónDé ápe chii, béeheléé asōŋtén nén bán apen áde e’só é’péné’áá Mosεε, nímē mpentéd r̄súde. PónDé ké ehéé nzé bad bēwógé mod aláá kálag e melě mé nchun, béēsōŋtānnē chōm éche bēwógé. Edé n̄əŋgáne abad ákúténé bó mewēmten. Nzé mod adé ne Kr̄stəə dēmpen d̄óó ásōŋtanné. ¹⁵ A mbále, bootyaa ene pónDé ápe chii, pónDé ké ehéé echē béláá mbéndé é Mosεε, ébelé ébé byánán abad ákúténé bó nsōŋten nyaa eche béeheléé chōm éche béláa’é abii. ¹⁶ Boŋ nzé bó ké ahéé adúbpé Sāŋgú Yesue, chōm éche ébāg n̄əŋgáne abad éche ékutan bó nsōŋten ébelé éhíde. ¹⁷ Bəəb-pəó, Sāŋgwéé adii Edæádəŋ. Kéhéé áde Edæádəŋ éche Sāŋgwéé édii, bad béēbāgkē á mehaŋ-tē. ¹⁸ Syánē ábe Dyöb áhúde abad áde dénkūtēn syánē e’só, abé ádēd ábele’ bad bébíi ngáne ehúmé éche Sāŋgwéé épédé abé. Bényíne’ bán abelé syánē ngáne bad ábe bébele ngáne Dyöb áhedeé. Edæádəŋ éche Esáá éhəŋlan syánē ahəŋlen ne ahəŋlen ábe

ngáne Yesue ábel bad bényín ngáne ápédé ngíne abé. Sánjgwéé, mó awě adé Edəədəŋ, mó abele nímén mekan.

4

Yesue alúmté syánē ngáne Dyöb ápédé abé

¹ Ngəl echě Dyöb ádíi chó ekəá bon sékalé' nímén nkalan. Né-óó, séedonlé mekuu ámbíd ákal mó. ² Séebenlé mekan mé e'són níme bad bébeléé á mesəəm-tê. Séədögnē nyé ehób é nsəl, séehəŋlān-naa eyale é Dyöb ádog nyé. Bon pen, séyágte' bad eyale é Dyöb nyaa echě bad bésəŋtēnnē chó. Ngáne séyágteé eyale é Dyöb ne nlém nhóg, modmod eéhēlē-se ahób á nlém-té aá sēdöge mó. Sēbíi bán Dyöb ábíi kéchéé éche sébeléé. ³ Nzé donge á bad béehēle nkalan mí bwám níme séyágteé asəŋten, né édíi wée abé bad béedúbpeé mó. Ngáne béedúbpeé Dyöb béebáá ne mó. ⁴ Satanə, nkamləne a nköŋsé, akamlan mewəmtən níme bad ábe béedúbpe Krístə. Béehelée-se bésəŋtén bán nkalan mí bwám nílúmte ngáne Krístə ápédé etógnén abé. Krístə adíi née Dyöb dən. ⁵ Né dóó ákáá bon séekālē tənġene échəd yəl. Bon sékanle nyé bán Yesue mó adé Sánjgwéé. Sédíi bembəledə ábən áyāl e Yesue. ⁶ Dyöb áde dénhób aá, "E'nyínen bé ekíde é'bê wée ehíntén énsəbēé abé," mó abelé nímē nkalan tənġene Yesue ábe nēŋgáne e'nyínen bé ekíde ábe é'pene' syánē á nlém-tê. Syánē baásyāāl ábe dedúbpe Yesue bós Dyöb ábénlé nē. Dyöb ábélé nē ábel bon bad bēbíi nén bán módé etógnén abíi áde bad bēbíi' é bán Yesu Krístə adíi née mó.

⁷ Bon nkalan níme Dyöb ábágé sé ákal, rídii chöm éche étómténé etógnén abé. Sédii nēŋgáne mbeé e məg echě chöm édíi áte. Nén ábénléde ábel bon bad bēbíi nén bán ngíne echě echabé ámín ehúú ne Dyöb saké ne sé. ⁸ Sēkude nyaa é ndutul híin bon séelyāgēé áwəd-te. Donge á pónde séebyéé' é dyam áde sébeléé, bon séehóbéé nén bán Dyöb déelúmédté se chöm éche sétənġéné abel. ⁹ Bad bətagte se pónde té bon Dyöb déetədté sé. Bəlōgne sé, bon Dyöb déekwentánné aá bəwúu sé. ¹⁰ Kéhéé áde sékagké ákal nkalan mí bwám sēhédé á nlém-té nén bán bad béhəde' sé awúu ngáne bənwū-é Yesue, bon bad bēbíi bán Yesue adé á alonġé, mó-'aá ahág sé ngíne áte abé áde sédíi á alonġé. ¹¹ Sēbíi nén bán kénéé sédíi á alonġé bəəb, séde bənben ne kwééd pónde té áyale sébenle Yesue. Nén adé ábel bon bēbíi bán Yesue adé á alonġé, mó-'aá ahág sé ngíne áte abé áde sédíi á alonġé. ¹² Né-óó, sēkwənténé kwééd ábel bon nyékud alonġé áde déemaá'.

¹³ Sédii melemlem ngáne mod awě ahóbé ngáne éténléde á kálag e Dyöb nén bán "Ndúbpe wə, né-óó, nkale' tənġene wə." Melemlem ngáne ane mod ándúbēé Dyöb, sémpē sédúbpe

Dyõb, sèmpē sèdii sèkale-’ε tângene mó. ¹⁴ Sèbíí bán Dyõb áde ápuúdté Sánjú Yesue dépuúdté sèmpē ábè á alongé ámpē ne Yesue. Dyõb dépéén-ne sé ne nyé wée ádíí. ¹⁵ Metake mésyāīl míme sèkudéé médii áwõngen nyé, ábel bon nzé bad híin béwógé eyale é Dyõb, nsimé ní Dyõb mébēl békūd alagsen dé mbéb, bēbūd-tε mó aságnén. Nén débēl bad híin békéné’ Dyõb.

¹⁶ Né-òó, séedonlé mekuu ámbíd ákal nkalan ní bwām, kénéé édíí bán ngíne esude’ sé á yāl, kéné Dyõb áwede’ sé nlém á abum, áhāg-ke sé ngíne áte mbwe té. ¹⁷ Baá metake ábe sèkudéé bõõb béesaá ábe sétagtéé nlém á abum. Sèkude metake bõõb bon ehúmé éche ébē ne sé échāb ámīn nyaa echē séekamténné metake míme sèkudéé á nkõjsé wén, ébē-’ε ne sé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁸ Nē dõó ákásá bon séenyíné’ metake míme sèkudéé bõõb néε dyam. Bon sēbānné nlém áyāl e bwēm ábe Dyõb ákõjnédé sé, kénéé édíí bán séenyínéé bó. Bwēm ábe sényínéé bõõb é’dé dāsō áyāl e esõj é pónndé, bon bwēm ábe séeheléé-sε sēnyín bõõb, bēbē á ngíndé ne á ngíndé.

5

Déékūd yāl ékōōlē ádyõb

¹ Sèbíí nén bán échēd yāl éche sèbééné á nkõjsé edii néε e’bem ábe sédyε’é áte. Nzé bépáá ábē e’bem, sèbíí nén bán sēwóó ndáb ádyõb echē moonyon éelóó’é. Dyõb dõó álóó’ chó, ébē-’ε á ngíndé ne á ngíndé. ² Sèkõõmad áte bõõb á ebem-té wén, sēwane áte bán ene ndáb echē ebide’ ádyõb ékútεn sé ngáne mbóté ékútanné mod. ³ Nzé sèdé ene ndáb áte, séebáá nēngáne mod awē adé nsób. ⁴ Abéεn áde sèbééné enén yāl á nkõjsé te wén, sèkõõmad áte adenled áde nén ádénlédé sé. Eesaá nén bán sēhede enén yāl e nkõjsé ahúd, bon sēhede yāl ékōōlē eche edé ádyõb, ábel enén yāl e nkõjsé echē ewág émaa, étim yāl echē ébē á alongé. ⁵ Dyõb dõó ábõjséné syánē ákud nímén nhājlén alómmé-’ε syánē échē Edāádān éche Esáá álúmed nén áá ádén akan débēnléd.

⁶ Né-òó, pónndé téé desume’ nlém nén bán abé áde dédíí ne échén yāl á nkõjsé, deesaá hõm ahóg ne Sánjwéé. ⁷ Sèdé á alongé á nkõjsé ne échén yāl, áyāle sēdúbpe mó saké ngáne sényínéé mó. ⁸ Sēsúmé nlém nén bán ábe syánē yāl ékōōlē, sēhede-’ε échēd yāl é nkõjsé atede áke débé ne Sánjú Yesue. ⁹ Né-òó, mímed nlém nísyāīl nítāngéné abé áwóged Yesue menyinge áyāl e kéchéé éche débēléé, ké ébē bán sèdé ne échēd yāl á nkõjsé, ké’ε séesaá ne chó. ¹⁰ Syánē mod téé átyēem á nkáásé á’sō ábe Yesu Krístā epun éche ákāādté moosyāīl, tângene mekan míme ábélé á pónndé echē ábédé á nkõjsé. Mod

té äküd nsábe tâŋgene mekan mé bwâm ké'ε mé mbéb míme ábélé.

Abé á nchemtēn ne Dyōb

¹¹ Ngáne sébíí bán Sāŋgwéé äkāād bad, sébagé-'ε mó edúbé, sēwane' áte nēn bán bad bésōŋtēn nēn bán nkalāŋ míme sékaléé rídé mbále. Dyōb ábíí nyaa é bad éche sédíí, mbíí-'ε mæé nyémpē nyébíí nyaa é bad éche sédíí, ndúbpe-'ε mæé nyébíí-'ε bán sékale mbále. ¹² Séehóbéé mekan mé bwâm tâŋgene éched yāl ámpē. Boŋ pen sēhede bán nyéwōŋ nzōm ábéen sé kúmbe, ábel boŋ nyéwōŋ dyam áláa bad ábe bédé kúmbe áyāl e mekan míme bébeléé míme bad bényíneé, saké áyāl e mekan míme médé bó á nlém-tē. ¹³ Donje á bad béhóbe bán sēhóbe mekan néε bad ábe nló méésáa'ε áte. Nzé nê adé mbále, né Dyōb dōo sébagéé edúbé. Nzé sēhóbe mekan néε bad ábe nló nsáá áte, né áwōŋgen nyé dōo séhóbéé. ¹⁴ Edāŋge éche Krīstāa chōo étédé sé nlém á abum ábel mekan míme sébeléé, áyāle sēmadé á nlém-tē nēn bán Krīstāa awédé á nló mí moosyāal. Né-ōó, édé nēŋgáne moosyāal áwédé. ¹⁵ Anwé á nló mí moosyāal ábel boŋ bad ábe bédé á alongé, alongé ádāb déélūmtē bán bédé á alongé áyāl echāb dēmpen. Boŋ pen bédé á alongé áyāl e Krīstāa, mó awē anwé, boŋ Dyōb ápūūd-te mó á nló mímb.

¹⁶ Né-ōó, bootya bōob, déēnōnē mod nyaa eche moonyon ánōneé. Kénéé édíí bán sēnōné'áá Krīstāa á nyaa e moonyon, séēnōnēē mó nē ámpē. ¹⁷ Né-ōó, kénzéé awē adé mod nhóg ne Krīstāa, adíí nhəgtéd mékōōlē. Mmē mbeltéd mé nchun rīsyāal mímáá atóm awóó-'ε mbeltéd mékōōlē rīsyāal bōob. ¹⁸ Mmén mbeltéd mékōōlē ríhúú ne Dyōb. Ábelé syánē detimé ásē ne Krīstāa, abagé-'ε syánē nsón ákale bad nēn bán béhele bébē nsāŋ ne Dyōb. ¹⁹ Chōm éche ríhóbéé édíí áyāl e kwééd echē Krīstāa áwédé á awōg. Dyōb ábélé bad bépédé á nchemtēn ne mó. Dyōb déētóo'áa mbéb míme bad bébélé, abagé-'ε syánē nsón ákale bad nēn bán béhele bébē nsāŋ ne Dyōb. ²⁰ Aláa áde Dyōb álāŋgeé sé mekan áláa bad sédíí bad ábe béhóbpe Krīstāa. Sēsíme nyé etúu áte á dīn á Krīstāa nēn nyépe á nchemtēn ne Dyōb. ²¹ Dyōb dēmpwēd Yesue átag áyāl e mbéb rīsyāal míme syánē débélé. Yesue enkēmbenlé mbéb ké nhóg, boŋ kénē ankwentén atag áwēd nló. Dyōb álāgséné syánē mbéb ahóbe-'ε áá déēbēlēē mbéb ámpē melemlem ngáne mómpē éebeléé mbéb.

6

¹ Né-ōó, sé ábe sébele' nsón rí Dyōb ne Dyōb, sécháa nyé nēn bán nsimé rí Dyōb míme nyékudéé méēbāg ngēn. ² Dyōb áhóbé ngáne éténlédé nēn áá,

“Ade pōndé épédé echě etāngéné, menwóg chōm éche nyéhábé.

Ade epun é e'soóson-’ε épédé, menwóngén nyé.”

Nyénōne’ pōndé nén bōob echě etāngéné, eche nyétāngéné nsimé ní Dyōb akud. Nyénōne’, epun épédé éche nyéhele nyékud e'soóson.

³ Séekáá’ε modmod nzii, ábel boŋ awusé déēnyīnnād áyāl e nsón míme sébeleé. ⁴ Boŋ pen, nēngáne bembaledé bé Dyōb, sélúmte’ yāl nyaa ésyāāl ábé bad ábe bébele’ mekan míme métāngéné. Sēwánlé e’kanj bé nlém é’ ngine tāngene metake míme sékudeé, tāngene alongé áde álenlad sé áte, ne ndutul éche étáne sé. ⁵ Sēkude mbéte, béhāg sé á mbwōg, ndun e mod empēén epuutéd béchodé sé yāl áte, sébele ntũ ní ngine, sénangé’ e’pin, sédyéé-’ε nzaa. ⁶ Sélúmte’ ámpē bán sēdii bembaledé bé Dyōb ábel áde sébeleé mekan mé bwām ne e’sāŋ bé nlém, abe áde Dyōb ábágé sé nsōŋten ábii alongé áde sétāngéné awōŋ, awesen áde séwesanné, ne awóon áde séwōŋné bad bémpēe nlém mí bwām. Edāādāŋ éche Esáá chōo élyāgte sé, sēdāá-’ε moosyāal ne nlém nhóg. ⁷ Nkalanj míme sékaléé nídii nkalanj mí mbále, ngine e Dyōb chō-’aá sébenladté ákal mó. Ábel áde sébeleé mekan míme métāngéné ábélé bad béewóó’ε dyam dé mbéb ké ahóg ábán sé á yāl. ⁸ Séēbē sébenlé Dyōb ké béken sé, ké’ε béekene’ sé. Ké bad béhōbē sé mekan mé mbéb áyāl ké’ε mekan mé bwām. Bad béhōbe bán sélúmté bán sēdé ndín é bad éche séesaá, boŋ sēdii bad ábe séhóbé bán sēdé. ⁹ Bad bébii sé bwām boŋ bémpēe bényíne’ sé bán sēdii bad ábe béesě dyam dé ábelen. Bad béwēmtan bán séebáá á alongé boŋ kénê sēdii sēdé á alongé. Sēkude metake á mekáá mé bad boŋ kénê, béewúú’ε sé. ¹⁰ Sēdé á ndutul tē, boŋ kénê, séwóge menyiŋge pōndé ésyāāl. Kénéε édii bán séebudéé chōm awōŋ, boŋ kénê nsón míme sébeleé mbélé bad híin bédúbpé Dyōb. Né-óó nê ábélé bēbúdé bwēm awōŋ bōob. Kénéε séewóó’ε chōmchōm, nhōn ní Dyōb nídii mímed.

¹¹ A-bad bé dyad á Kōrinto, sētēnlé nyé chōm ésyāāl ésebán sēkoŋnad nyé dyamdyam. Sélúmte-’ε ngáne nlém nídii sé áte áyāl echēn. ¹² Sēdāá nyé, séebáá-’aá alúmed bán sēdāá nyé. Nyé pen nyélúmte sé nén nyéēdāá’ε sé. ¹³ Nhóbe áwēn bōob néε ábēm bán. Nyémpē nyédāŋ sé ngáne sémpē sēdāá nyé.

Nyéēbēlē’ mekan míme bad ábe bēēdúbpe Krīstāā bēbeleé

¹⁴ Nyéebág nlatén ne bad ábe bēēdúbpe Krīstāā. Nhóbe nén áyāle bad ábe bētāngéné á’sō é’ Dyōb, béewóó’ε dyam ábelen mekan míme e’bébtéd é’ bad bēbeleé. E’nyínen bé e’kide béewóó’ε dyam ábelen ehíntén. ¹⁵ Krīstāā eewóó’ε dyam ábel ne Satanē. Mod awē adúbpe Krīstāā eewóó’ε dyam dé ábelen

mod awě eedúbpe. ¹⁶ Ndáb-e-Dyõb eewóó' é dyam dé abelen ndáb echě bad bébenléé myõb mémpeē. Nhóbe nén áyāle dedii ndáb e Dyõb, Dyõb áde ádé á alongé. Edé nén ngáne éténlédé bán Dyõb áhóbé aá,

“Mébē ne ábēm bad, ndyēē-’ε áwāb.

Bébelé με nēngáne ádab Dyõb, με-’ε métēd bó nēngáne ábēm bad.”

¹⁷ Sāngwēé alānge ábē bad aá,

“Né-ᵛᵛ, nyéede, nyéebág-ke ne bad ábe béedúbpe με.

Nyéewóó’ dyam abel ne e’bébtéd é mekan míme bébeléé.

Měkõb-pe nyé néε ábēm bán.

¹⁸ Mébē nyé sáá,

nyé-’ε nyéēbē ábēm bán.

Με Dyõb á Ngum με-εé nhóbe’.”

7

¹ A-baányan bé edaᅅge, ngáne Dyõb áhóbé aá módii awesyánē Sáá, syánē-’ε debé ábe bán, déteede mekan míme méwógte syánē mbinde á ekob é yāl ne á edeádəᅅ. Syánē débε Dyõb edúbé, déwõᅅ-’ε alongé áde áśáá, nē débēl débəgé Dyõb edúbé ngáne éhεdnadté.

Paale adé menyiᅅge

² Nhεde μεé nyédəᅅ sé ne nlém rısyāāl. Séēpānnēē modmod, séēbēltēē modmod mbéb, séēdõgēē-’ε modmod. ³ Meehóbéé nén áhób nyé. Mensébé nyé atele nén μεé, sédəá nyé bwāmbwam, ké á kwééd ké’ε á alongé, dēbē debé mod nhóg.

⁴ Nkumne nyé ekáá á tāl. Mbééné nyé kúmbe. Nyéwédé με nlém á abum bwāmbwam nyaa echě rıtómténé menyiᅅge abé kénεε sékudéé metake bwāmbwam.

⁵ Ade sépédé á mbwóg e Masedonia, sēnkēnkóméé áte. Sékudé’áá metake nyaa ne nyaa. Bad bépentánnáá ne sé mbwóg-ke mbé sé áte áyāle sékāmánnáá nyé. ⁶ Bõᅅ Dyõb áde áwéde bad ábe béewóó e’lyág bé nlém, nlém á abum, dénwēd syánē nlém á abum alóm áde ánlõmmē Tituse áwesyanē.

⁷ Saá-kaá échē epe chēmpen êmbel sēwóg menyiᅅge, bõᅅ awéd áde nyénwēdtē mó nlém á abum dénwõgēd sé menyiᅅge. Anláá sé ngáne nyédáá με anyín bwāmbwam, aláá-’ε sé ngáne nyénwõgkē pél áyāle ndutul eche ebédé nyé á nlém-tē ngáne nyénkēnwógédté με menyiᅅge. Anláá-’ε με ngáne nyéwóó nlém áte ábē με ámbíd. Ade Tituse álāngé sé nímén mekan, membé menyiᅅge bwāmbwam.

⁸ Kénεε édíí bán ene kálag echě mēnteléé nyé enwógéd nyé ndutul, meésáá ngəl nén με nténlé nyé chó. Kénεε édíi nén bán membé ngəl atel áde mēntenlé chó, nnyíné nén μεé echem kálag echě rıténlé nyé ewiídé nyé nē á esõᅅ é pónđé. ⁹ Bõᅅ bõᅅb

ndé menyinje, saké áyāle ménwōgēdtē nyé ndutul, boŋ áyāle ndutul eche nyénwōgkē ebélé nyéhāŋléné áden abé dé mbéb nyēbele' ngáne Dyōb áhēdeé. Nyénwóg ndutul ngáne Dyōb áhédé'áá aá nyéwōg. Né-ɔ́, ndutul ké ehéé eché sēmbenlé boŋ nyéwōg, enkēmbébénné nyé. ¹⁰ Nzé ndutul edé mod á nlém-tē ngáne Dyōb áhēdeé, ane mod abelé ahāŋlén áde abé dé mbéb ábelé' ngáne Dyōb áhēdeé. Nén ábele' ane mod ákūd e'soosōŋ, nē déewiidéé modmod ámpē. Boŋ bad ábe bédúbpé Dyōb, ndutul eché edé b́ á nlém-tē áyāle bédíí baányōŋ ebéle' bēwāg á edāádəŋ. ¹¹ Boŋ ndutul embé nyé á nlém-tē ngáne Dyōb áhēdeé aá ébê. Né-ɔ́, nyénəne' chōm éche nē ápiínédé nyé. Nyéhēde'áá bán mbíi nén mēé nyēwane áte álúmed bad nén bán nyéēbēlēē awusé ké ahóg bəəb. Meliŋgá mémbe nyé áte nén bán ábē bad bēbélé awusé á etūn é pónde nyéde ahób bán nyēlāŋge b́ bán bésōg mbéb abel. Nyénwóg mbwóg nén bán Dyōb dékōgsēn nyé nzé nyéde nyēbele échén ndín é mekan. Nyéndəŋ me anyín bwāmbwam, nyénwōŋ nlém ábē me ámbíd, nyékōgsān-ne bad ábe bēbele mbéb. Abel áde nyébélé nímén mésyāāl, álúmté sé nén bán nyéēbēlēē mekan mé mbéb. ¹² Né-ɔ́, kénéé rítélé ene kálag, menkēntenlé chó áyāle mod awē abelé epandé ké'ε mod awē bépánné boŋ ntelé chó ábel boŋ nyébíi á'sō é' Dyōb nén bán nyēkoó sé adəŋ. ¹³ Né d́ó akáá boŋ nyéwēde sé nlém á abum.

Saá-kaá e'wéd bé nlém á abum bēnpen, boŋ sēmbé menyinje bwāmbwam anyín áde sēnnýinnē Tituse adé menyinje áde ápédé. Anláá sé ngáne nyébélé boŋ asóg atag áte. ¹⁴ Membé kúmbe áláa Tituse ngáne nyédíí bad bé bwām, nyénkēnwógéd-taá me e'sōn áyāle nyēnlúmed nén bán mekan níme ménlāā'é ḿó médé mbále, ngáne mekan mésyāāl níme sénlāā'é nyé médíí mbále. ¹⁵ Nē ábélé níme nlém rítimé' áwēn tómaa ké ngen e'só, akamtēn áde ákamtanné ngáne nyé moosyāāl nyénwōŋgē nlém ábel mekan níme ánlāā'é nyé aá nyébel. Nlém rítimé ḿó áwēn ámpē nzé akāmténé ngáne nyénkobpé ḿó ne edúbé, nyéwōŋgēn-ne ḿó ne nlém nhóg. ¹⁶ Ndé menyinje áyāle nsumé nlém rísyāāl áwēn.

8

*Bad bé Krīsto bétāŋgéné
bad ábe bétógnéné awōŋgen*

¹ Bəəb-ṕó a-baányāŋ, sēhede bán nyébíi nén bán Dyōb ábágé níme nsimé wéε bad bé Dyōb ábe bédé á mwembé níme rídé á mbwóg e Masēdonia ábel boŋ bésále ekáá áte. ² Békúde metake mé ngíne níme mékəge b́ó áte bwāmbwam. Kénéé édíí bán bédé atóg bwāmbwam, bésánlé ekáá áte

bwāmbwam, bédé-'ε menyinge. ³ Ndé mbón nén μεέ, bêmbě chōm éche bēnwōngē, bēntōmtēn-ne abε tōmaa chōm éche bēmbēē bébage'. Bébágé'áá-'ε ngáne nlém mímbāb ménlāā'έ bó. ⁴ Bēnchān syánē bwāmbwam ábε menyinge áwōngēn bad bé Dyōb bé Jerusalem ngáne bómpē béβελεέ. ⁵ Bēmběl tōmaa ngáne sénwēmtēnnē. Bēnsēbē ádāb alongé abε á mekáá míme Sāngwéé. Ambīd enē bêmbě ádāb alongé áwēd mekáá ngáne Dyōb áhedeé aá béβel. ⁶ Né-ζó, sēcháa' Tituse awē ambootéd mímén nsón ne nyé nén bán ádíi áwōngan nyé, mímén nsón míme nyésánlé ekáá áte, nyébāgē-'ε bad kéchéé éche bétógnéné ne nlém nhóg, nyépid mó á asóg. ⁷ Βοοb-ρζó, nyēbele bwām á menzii mésyāāl. Adúbe áwúú nyé áte. Nyékale' nkalaη ní bwām, nyébíi mekan mé Dyōb, nyēwóó nlém áwōngēn bad nyédəá-'ε sé bwāmbwam. Né-ζó, sēhede bán nyēbele bwām, káəηne ásale ekáá áte, nyébage-'ε bad kéchéé éche bétógnéné.

⁸ Meékamlánné nyé áβel nén. Βοη ngáne rínyiné bad áβe bédúbpé bēwōngan bad bēmpēe, nhede μεέ nyémpē nyélúmed ngáne nyédáá bad bēmpēe. ⁹ Nyébíi ngáne echēd Sāη, Yesu Krístəá áwōnganné nyé ásale ekáá áte. Kéchéé éche Dyōb áwóó mó awóó. Βοη kénē á etútú échēn antədé mímē nhōn rísyāāl ádyōb ápē á nkōηsé abé née ntógétōke ní mod. Amběl nē áβel βοη nyékud nnam míme Dyōb ábageé bad.

¹⁰ Mbage nyé elébé nén μεέ, mwē míme rítómé nyēmbé bad bé e'só áwōη nlém áwōngēn bad, nyēmbé-'ε bad bé e'só ábooted bad awōngēn. ¹¹ Βοοb-ρζó, nyétəngéné nsón míme nyébóótédé amad. Nē déběl bad bébíi nén bán nyédé mboηsén abε ngáne nyéwóó ápid-te nē á asóg melemlen ngáne nyēmboηsénné ábooted nē. ¹² Nzé ewóó mímē nlém áβe mod chōm ngáne éwóó chó, éβelé ékobnéd ne Dyōb. Dyōb déehedeé aá mod áβe tōmaa chōm éche áwóó.

¹³ Meehóbéé μεέ nwōngēn míme nyébageé bad ríwōngēn bó βοη nyé bēn nyébē á metake-tē, βοη nhede μεέ nyé moosyāāl melemlen, nyéwōη chōm éche ékwógnédé nyé mod-téé. ¹⁴ Βοοb-ρζó abud áde nyébúdé bwēm awōη, nyéwōngan bad áβe bédíi béhede', áβel βοη á pónδέ eche nyémpē nyétógnēnnē bómpē bēwōngēn nyé. Nē déběl mod téé áwōη. ¹⁵ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, "Mod awē ambud awōη, enkēnwōngé tōmaa ngáne ántógnēnnē, awe mó-'ε enkēmbud awōη, andíi anwōη ngáne ántógnēnnē."

Bélómé Tituse bó á Kōrinto

¹⁶ Nságnan Dyōb abε áde ábágé Tituse ámpē nlém áwōngēn nyé melemlen ngáne ábágé με. ¹⁷ Tituse eépāgkē áwēn áyāle sélāngē mó bán aπε, βοη apag káəη ne áyāle awóó mímē nlém áπε, apag áyāle mwēn adəá aπε. ¹⁸ Sélómne mó mwānned

a Krīsto ampée. Anén mwānned a Krīsto, abyééné átíntê e mwembé n̄syāāl akal áde ákaléé nkalaj ní bwām. ¹⁹ Saké alóm áde sélóméé mó dēmpen, mwembé mēmpwēd mó áhoon sé ngáne sébeléé nsón áwōngēn bad ábel boŋ edúbé éche Sāngwéé ényínned ne álúmed nén bán sēwóó nímé nlém áwōngēn bó.

²⁰ Sēehēdēē bán modmod áhōb dyam dé mbéb t̄ngene nímén nsón mé asále dé ekáá áte níme sébeléé. ²¹ Sēwóó nlém ábel dyam áde átōngéné saké á'sō ábe Sāngwéé dēmpen boŋ káŋne á'sō é' baányon.

²² Sélomé' mwānned a Krīsto áwēn nchoo ne Tituse bó. Alúmté sé á menzii híin aá mōwōō nlém áte áwōngēn nyé. Bōb-pe áde ályágé nlém áwēn, anābpé nlém awōŋ áwōngēn nyé. ²³ Tituse mó ne mó ayōgkē me ahoon ábel nsón áwōngēn nyé. Abíníi bānned bé Krīsto ábe békag ne Tituse bédii bad ábe mwembé mélómé á dīn ádāb, kéhéé-'ε wée békíí mam níme bébeléé mépiinad Krīstā edúbé. ²⁴ Né-ōó, nyélúmed ábén bad nén bán nyédāá bó. Abel áde nyébenlé nē, mwembé níme n̄lómé bó mēsōŋtēn nén bán nén dōó ákásá boŋ sékumné nyé ekáá á t̄l.

9

Békag bad bé Krīsto bé

Jerusalem mōné asarjed

¹ Bōb-pōó, éesaá etógnén me átele nyé t̄ngene nsón níme séwōnganné bad bé Dyōb. ² Mbíí nlém níme nyéwóó áte áwōngēn bó, mbééné-'ε nyé kúmbe awōŋ áde nyéwóó nlém áwōngēn bad ábe bédé á mbwóg e Masēdonia. Menlāá bó nén mēé, "Nyé ábe nyédé á mbwóg e Akaya, nyēmbé mboŋsén se mpú-mwě ábe bó mōné." Nlém níme nyéwóó áwōngēn bad nítédé bó bad híin nlém á abum ábel melemem. ³ Bōb-pōó, n̄lómé' ábén bānned bé Krīsto áwēn, ábel boŋ ahób áde séhóbéé bán sékumne nyé ekáá á t̄l déebāg bán sékale metóm. Boŋ ébē bán ngáne n̄lángé bó mēé nyéēbē mboŋsén ábe bó mōné, nyéēbē-'ε nē dēn. ⁴ Né-ōó, nzé mpedé áde bad bé Masēdonia bēpédé ne me boŋ ntáné nyé áde nyéēboŋsenéé, séēkwāg bwāmbwam, nyé-'ε ámpē nyékwāg. ⁵ Né-ōó, nē dōó ákásá boŋ n̄dōl áte nén mēé édé etógnén álóm ábed bānned bé Krīsto á'sō, ábel nyémad nwōngēn níme n̄chábé ámīn níme nyéhóbé bán nyéēbe bó, aboŋsen. Nzé nyébelé nē, né nwōngēn n̄syāāl mébē mboŋsén nzé mpedé. Nén délūmēd nén bán nyébage ne nlém nhóg saké áyāle sényágté nyé.

⁶ Nyébii nén bán mod awě eébude awén, éebudté ahúd, awe mó-'ε abudé awén ábūd-te ahúd. ⁷ Nyé mod té ábe mōné ngáne níme nlém n̄lángé mó. Mod éēbāgē sé nlém n̄kōglád mó á abum ké'ε ébé byánán bényágté mod. Dyōb ádásá mod awě abage ne e'sāj bé nlém. ⁸ Dyōb débe nyé kéchéé éche

nyétógnéné abel bon nyéwōŋ chōm ésyāāl éche ékwógnédé nyé âsále ekaá áte áβε bad bémpēe. Nén débĕl nyéēbude' bad mekan mé bwām abele. ⁹ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Asánlé ekaá áte áβε betóótōkē bé bad nwōŋgen, bad béechaténne ábē e'bonj bé nlém.”

¹⁰ Dyōb dōo ábage bad bwēm ábe béwénéé, ábage-'ε bad chōm éche bédyákē. Abε nyé bwēm ésyāāl ábe nyétógnéné áwén, ábĕl é'kwōg é'chyáá mbote eche ebuú áte bwāmbwam. Abel nén áyāl e e'bonj bé nlém ábe nyéwóo. ¹¹ Dyōb débĕl nyébé nhōn áyāl e chōm ésyāāl, ábel bon nyésále ekaá áte. Nén débĕl bad híin bésāgnēn Dyōb áyāle nwōŋgen míme nyébageé bó míme níhuú ne sé. ¹² Abel áde nyébeleé nén, déesaá áwōŋgen bad bé Dyōb dēmpēn, bonj áde kóŋne álúmed bán bad híin bésāgnan Dyōb bwāmbwam. ¹³ Mekan míme mímén nsón míme nyébeleé nén mébidédte áwed, mébĕl bad híin bébage Dyōb edúbé áyāle nyébele ngáne nkalanj mí bwām míme Krístāe níhóbeé, nyélúmte-'ε ábēn e'bonj bé nlém wéε bad bé Dyōb ábe bédé á Jerusalem, nyélúmtē-'ε wéε bad bé Dyōb bémpēe. ¹⁴ Béwóo nlém ányín nyé, békānnād-te nyé áyāle nsimé ní Dyōb níde ne nyé. Mmé nsimé níchábé ámín bwāmbwam. ¹⁵ Nsāgnēn mbê ne Dyōb áyāle abagé syáné nsimé míme níléle ahəgten.

10

*Paale alánjé bad bé Kōrinto
aá nímē nsón nítanjéné*

¹ Mε Paale, με awē mpwiitédé nsudte-'ε yāl nēŋgáne Krístāe, ncháa nyé. Baahóg béhóbe' nén bán nzé ndé ne nyé mbelé níwógé mbwóg. Bán bonj nzé meésĕ ne nyé, mbelé nítenlé nyé kálag éche éwúú áte. ² Ncháa nyé nén mēé nyéēbĕlē' ngáne ábē bad bébeleé ábel bonj nzé mpedé áwēn, níhóben nyé ésebán mbáa' dyamdyam. Bad ábe méhōbēnnē bédii bad ábe béhóbe bán sébele nsón ngáne bad bé nkōŋsé bébeleé. ³ Kénéε édíf bán sédé á nkōŋsé-te, séēwānēē nzum ngáne bad bé nkōŋsé béwanéé. ⁴ Bwēm ábe séwannéé nzum béesaá melemlen ngáne ábe bad bé nkōŋsé béwannéé. Bonj bwēm é' nzum é' ngíne é' Dyōb bōo sébenladté ábébed mebwóg mé ngíne míme ábēd bad bé ekoyí. Abén bwēm é' nzum bōo sébenladté ásudēd mpentēn ké níhéé míme bad bépēenéé míme méesĕ mbále. ⁵ Sébenlad bó ámpē ámad mehób mé kúmbe míme béhóbeé míme mébele' bonj bad béēbyē' Dyōb. Sébele' bad béhōŋlan mímab mewēmtēn ábel mímab mewēmtēn mésyāāl mébē nyaa éche Krístāe áhēdeé aá mébē. ⁶ A pónde echĕ nyébenlé ngáne Krístāe áhēdeé ne nlém nísyāāl, dōo sébonjénnē ákōgŋen kénzēé awē álúmté aá móobenlé ngáne Krístāe áhēdeé.

⁷ Nyénəne' chōm éche édé nyé á'sō-te. Mod ké ahéé awě asumé nlém ne Krīstəə ábíi aá ngáne módíi, nê dōo sémpē sédíi ne Krīstəə. ⁸ Ké menkūm ké ekáá á tâl áyāle ngíne eche Sāngwéé ábágé me tómaa ngáne nkuméé bəəb, méewógké e'són. Abagé me ene ngíne áwéd nyé áte saké ásuded nyé adúbe. ⁹ Meéhēdēē mēé ényíned nén bán kálag éche rítenléé nyé édíi áwóged nyé mbwóg. ¹⁰ Nhóbe nén áyāle bad béhəbe bán kálag éche rítenléé nyé éwúú áte, éwóó'-ε, e'yale bé mbéb áte. Béhəbe'-ε ámpē bán boŋ nzé mmən ndé, meewóó'ε ngíne, kéchéé éche ríhəbé'-ε éewóó'ε ngíne ké póg. ¹¹ Bad ábe béhəbe nê bébíi nén bán kéchéé éche rítélé á kálag, nzé meésē ne nyé, mēbel chō nzé ndé ne nyé.

¹² Séehēlēē-ε séhəb mbéd bán séhəgtan yəl, ké'ε sé bán sédé nyaa póg ne bad ábe béhəbe' mekan mé bwām áyāl echáb. Boŋ ngáne bən ne bən béhəgtanné yəl, béhəbe'-ε bán bən ne bən bétómné, bédé eyókél. ¹³ Boŋ sé pen séékūmēē ekáá á tâl tómaa ngáne sétəngéné akum. Hōm áde Dyəb álómé sé aá sébel nsón dōo sébéenēé kúmbe. Nsón míme sébeléé átínté echēn mómpē rídé nsón míme sébéenēé kúmbe. ¹⁴ Séékūmēē ekáá á tâl ábel nsón hōm áde Dyəb dénkēnlómme sé nsón abel. Sé-'aá sébédé bad bé'sō ábíid nchabnede áhyε dé akale nyé nkalaŋ mí bwām míme Krīstəə. ¹⁵ Séékūmēē ekáá á tâl tómaa ngáne sétəngéné akum, nédé séékūmēē ekáá á tâl áyāl e nsón míme bad bémppēe bébélé. Boŋ pen sēsumé nlém nén bán ngáne áden adúbe ákwogéé, nê dōo nsón míme sébeléé mékwogéé bwāmbwam mebwóg míme sébeléé nsón. ¹⁶ Nén débēl séékəg mebwóg mémpēe míme méchəbnédé, sékale' Nkalaŋ mí bwām, ésebán sékume' ekáá á tâl áyāle nsón míme bad bémppēe bébélé mebwóg mémpēe.

¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyəb nén bán, "Kénzée awě akume' ekáá á tâl, atəngéné akum ekáá á tâl, áyāle chōm éche Sāngwéé ábénlé mó." ¹⁸ Saké ahób áde mod áhəbéé yəl mekan mé bwām á yəl dōo álúmte' bán akəbnédé née mbapεε a nlomag, boŋ mod a mbále awě Dyəb áhəbéé mekan mé bwām á yəl mó adé mod awě akəbnédé.

11

Paale ne bembapεε bé nlomag bé metóm

¹ Nchaa nyé nén mēé nyémwε rílaa nyé mwă a akan ké nnyínnéd ké eyókél. Nyébán metúu. ² Nsiide' nyé nyaa echē Dyəb áhele ásíi nyé. Nyédíi nēngáne ngən e mmwaád echē eébíi mwenchóm. Ane mmwaád mós ríhəbé mēé mod nhóg áwəŋ, ane mod adíi'-ε Yesu Krīstəə. ³ Boŋ ké nê, ndé mbwóg nén mēé ngáne Satane ámpoŋgé Ifε nló áte ne míme mwane, melelem nê dōo bépoŋgé nyémpēe nló áte nyaa echē nyéesummé mímen nlém rísyāā́l ámpē wéε Yesu Krīstəə

nyéebelée-'ε mó ne nlém nsyāāl. ⁴ Nhóbe nén áyāle nzé mod apedé bon akānlé nyé nkalan míme méesē nkalan míme Yesue míme sēnkalée nyé, nyēbelé nyésēbēn mó tâl. Ké-'ε nzé akānlé nyé tângene edāōdān éche éesē edāōdān éche sēnkalée nyé, nyēbelé nyékob. Ké-'ε nzé mod akānlé nyé nkalan mí bwām míme méesē nkalan mí bwām míme sékánlé nyé, nyēbelé nyékōbēn mó mekáá mébe.

⁵ Meedúbpeé meé ábén bad ábe béchágé yāl bán bédé bembapeé bé nlomag bémbáá bétómé me áyāl e nsón míme bébelée, nzé nhəgténé syāābō. ⁶ Nhele se meebyée' dyam ahób átinté e bad ngáne béhóbeé, bon nwóó nsōn̄ten tângene dyam áde ríhóbeé. Sékélūmēd nyé mímén mekan áte híin míme sébelée.

⁷ Ade ríkánlé'áá nyé nkalan mí bwām míme ríhuú ne Dyōb, menkēnhóbpé meé nyésábe me. Mensudéd echem yāl ábel bon nyéwōn edúbé. Ade mēmbenlé nén, dyam dé mbéb dōo mēmbenlé-yε? ⁸ Mbēnlé'áá nyé, mwembé mémpēe mésābpē me, né-ōó, ébédée byánán ndoge' míme mwembé áwōngēn nyé. ⁹ Ade mémbēē-'ε ne nyé donge á pónde meewóo'áá chōmchōm bon meetagte'áá nyé, áyāle kéchéé éche méntōgnēnnē ábēm baányan bé Krísto ábe bémbid á Masedonia bébágé'áá me. Ngáne ménkēntagédte nyé ngen e'só, méetagéd-taá nyé pónde ké póg. ¹⁰ Ngáne ríkaleé mbále née mod a Krísto, modmod á mbwóg e Akaya eéhēlēē-se ábēl se nsóg ekáá akum á tâl akob áde méekobee nsábe áwēn. ¹¹ Nyéwémténé bán ahób áde ríhóbeé meé méetagédte nyé ákob chōm áwēn ádii áyāle méedāō'ε nyé-yε? Dyōb ábíi áá ndāó nyé.

¹² Adén akan áde mbelée bōob, mēbē mbelé dō, ábel bon méēbāgē bembapeé bé nlomag bé metóm etál áwōn nzom ákum ekáá á tâl áhób nén bán bébele nsón melemlem ngáne sémpē sébelée. ¹³ Echē ndín é bad éche ekume' ekáá á tâl, bédii bembapeé bé nlomag bé metóm. Bédoge bad áyāl e nsón míme bébelée, alúmed áde bélúmtéé yāl byánán bédii bembapeé bé nlomag ábe Krístā. ¹⁴ Nén déekōmtēē me yāl áte, áyāle nén ké Satane mómpē alúmté yāl byánán ádii ángel e Dyōb echē esáá. ¹⁵ Né-ōó, éesaá me menyáké nzé bembaledé ábe Satane bómpē bélúmté yāl byánán bédii bembaledé ábe býágte' bad ábel mekan míme métāngéné ngáne Dyōb áhedee. Káōnne á asóg, nkógšen míme békudte métāngēn mímb mbeltéd.

*Metake míme Paale ákúde
née Mbapee a nlomag*

¹⁶ Nhóbe ámpē nén meé, modmod eewémtán áá ndé eyóké. Bon nzé nyéwémténé bán ndé eyóké, nyéwōg-kōó chōm éche rílanjéé nyé ábel bon mémpē ríkum ekáá á tâl mwāmpin. ¹⁷ Kéchéé éche ríhóbeé bōob éesaá chōm éche Sāngwéé áhób áá ríhōb. Nzé nkume' ekáá á tâl áhób kéchéé bōob, né nhóbe

nêṅgáne eyókél é mod. ¹⁸ Ngáne édii bán bad hiin békume ekáá á tâl née bad bé nkõṅsé, mémpē mēbēl melemlēm. ¹⁹ Nyébēn nyéhóbeé bán debyéé dēn-éé nyékúdé, nē ábélé nyékobe ne menyinge kéchéé éche e'yókél é' bad éhóbéé. ²⁰ Ké mod átímté' nyé nêṅgáne ntân, ké ádyāg nyé bwēm áyāl, ké'ε ádogé nyé, ké'ε áchāgtē yāl ámīn, ké'ε ábōm nyé abén á'sō, nyékobe mó. ²¹ Akwágkē ákóbe me nēn, sēnkēnwōṅgé ene ndín e nlēm ábel nyé éché ndín é mekan á yāl.

Nhóbe bōob nêṅgáne eyókél é mod. Mēbē kúmbe, níkumé-ε ekáá á tâl áyāl e mekan níme mbelélé melemlēm nêṅgáne bembapεε bé nlómag bé metóm bébeléé. ²² Bélāṅgé nyé bán bédii bad bé Hibru bēn, mémpē ndii mod a Hibru. Béhóbe bán bédii bad bé Israel, mod a Israel móo mémpē nídi. Béhóbe bán bédii bad bé mbyaa níme Abrahamε, mod a mbyaa níme Abrahamε móo mémpē nídi. ²³ Béhóbé bán bédii bembaledε ábe Yesu Krístā, mémpē nlāṅge nyé meé mbelé nsón tómaa bó. Nhóbe' bōob nêṅgáne mod awē nló méēsáa'é áte. Mbelé ntù ní ngíne tómaa bó, nkénkē á mbwōg ngen ne ngen tómaa bó, nkénkūd mbéte é ngíne tómaa bó, nkémbē-ε á nsal ní soṅ ngen ne ngen tómaa bó. ²⁴ Bad bé Israel békébōm me e'tanjú móom meláán ne abog, ngen étáan. ²⁵ Bad bé Roma békébōmén me ntōṅ ngen éláán. Ngen póg bad bémpēe békébōmén me meláá kááṅ bépōn me awúu. Stíma ékékunnéd sé á edib é nkwx-te ngen éláán. Póndé póg nhóó'áá á edib é nkwx, nēn dēmbenléd áyāl e epun ehóg ésyāāl, nkuu ne mūte. ²⁶ Nkénkē meke bwāmbwam. A meke-tē wē, e'dib é'képōn me ahóod. Mponé alongé abód á mekáá mé bechīb, á mekáá níme ábēm bad bé Israel ne á mekáá níme bad ábe béesé bad bé Israel. Mponé alongé abód á dyad á mbáá, nípōn alongé abód á ehyāṅge, nípōn alongé abód á edib é nkwx te, nípōn-ne alongé abód á mekáá mé bad ábe bēhóbe bán bédé bad bé Krístó áde béesaá. ²⁷ Mbelé ntù ní ngíne, nnāṅgé epin ngen ne ngen. Donje á póndé meewóo'áá chōm éche nídyáṅkē ké'ε ké chōm éche nímwáṅkē, meéyōgkē'áá-ε póndé awōṅ ádyé ndyééd. Donje á póndé ahéb ábágáá me á yāl bwāmbwam meewóo'áá-ε chōm éche níhāṅkē á yāl. ²⁸ Amīn e nímén mésyāāl, nwóó níme nlēm áte mbwε-té ānōn mwembé nísyāāl níme níde áse echēm bwām. ²⁹ Nzé mod eewúu áte áyāl e mekan mé Dyób, mbelé nwóg yāl áte melemlēm ngáne mómpē áwógéé. Nzé bēbélte mod mbéb, mbelé nwóg ndutul bwāmbwam.

³⁰ Nzé nítanṅéné ekáá akum á tâl, né chōm éche nítanṅéné ekáá akumēn á tâl édii mekan níme mébele' boṅ bad bényín me nêṅgáne mod awē eewóo ngíne. ³¹ Dyób, Sáá awē Sāṅjú Yesuε, abii áá meékālēē metóm. Mekεnag mébē ne mó á ngíndé ne á ngíndé. ³² Ade mbédé á dyad á Damaskōs,

nkamlɛnɛ awɛ ambé ásɛ e kâŋ Aretasɛ ambané sánze ânɔn nsal mé e'ké ní dyad rísyā́l ábel boŋ békòb mɛ. ³³ Bad bénhē mɛ á elóŋ-tê, búbídéd mɛ á wíndɛ echê ebédé á eséd'êche ênlɔŋnéd dyad, bésūdéd mɛ á ndɔɔb, dɔɔ rínyágté boŋ ríkē'-ɛ.

12

Dyõb álúmté Paalɛ mekan á ndóg-te

¹ Měbē níkumé ekáá á tâl. Kénéɛ edíi bán nê déewõŋgānnē. Boŋ mǝkǝ á'sō áláa nyé tãŋgɛne ndóg êche rínyíné ne mekan níme Sãŋgwéé álúmté mɛ. ² Mbíi dyam áde dēmbɛnléd ne mod awɛ adúbpé Krístəə nhóg. Dyõm á mwɛ ne ríniin áde átómé ámbíd, Dyõb dēnsog mó ákēɛn mó ádyõb á ndógke echê etómténé achab ámín. Meebíi'é ké ankǝ áwed á ekob é yǎl ké'ɛ á edə́dɔŋ, Dyõb dɔɔ ábíi. ³ Mbíi'-ɛ chõm êche ébénlédé ane mod áwed, kénéɛ méebíi'é ké á ekob é yǎl dɔɔ ábédé ké'ɛ á edə́dɔŋ, Dyõb dɔɔ ábíi. ⁴ Krístəə ansog mó, ákēɛn mó á Paradis. Ahed Dyõb dénłāā mó mekan níme éemwagké aá moonyoŋ a ekob é yǎl áhõb wéɛ bad bémpē. ⁵ Ayāl e ene ndín e mod dɔɔ mékummé ekáá á tâl saké áyāl echém chën. Chõm êche mékuménné ekáá á tâl edíi mekan níme mélúmté' bán nwóó yǎl e moonyoŋ. ⁶ Boŋ ké mendǝŋ ké ekáá akum á tâl, méenyínédte nées eyókél é mod áyāle mbále chɔɔ mékanlé. Méekuménné echê ndín é mekan ekáá á tâl ábel boŋ nyéebāgē mɛ edúbé áyāle echê ndín é mekan. Boŋ pɛn ndə́ə mɛé nyétéd mɛ ngáne rídíi áyāl e mekan níme níbeléé ne níme ní'yágtéé nyé. ⁷ Boŋ ábel boŋ meebág kúmbe áyāl e nímmé mekan mé menyáké níme Dyõb álúmté mɛ, boŋ ábēl-le nwóg, Dyõb dēmbɛl aá ríwõŋ nkole á yǎl níme níbelé'áá mɛ ríwógé e'wɛ bwāmbwam. Mmén nkole níbédéɛ nées mésénzɛ níme Satanɛ álómé átaged mɛ ábel boŋ meebág kúmbe. ⁸ Nkánné wéɛ Sãŋgwéé ngen éłáán, ríchāā mó mɛé ákobɛn mɛ nímmén metake. ⁹ Boŋ chõm êche ánlāā'é mɛ ébédéɛ aá, "Nsimé níme níbágé wɛ níkwógé wɛ. Nwédé wɛ áte nyaa echê étóméé metake mésyā́l áte níme éwóó. Áyāle á pónde echê ngíne éebāgkē mod áte dɔɔ echem ngíne éwõŋgānné mó áwéd mó áte." Bɔɔb-pɔɔ, mébē menyĩŋge ákum ekáá á tâl áyāl e mekan níme mélúmté' bán ndíi moonyoŋ a ekob, ábel boŋ bad bényín nén bán ngíne echê Krístəə édé mɛ áte, chɔ'-aá ewéde mɛ áte. ¹⁰ Né-ɔɔ, á yǎl e Krísto, mbélé mbé menyĩŋge ké áde méewúu'é áte, ké áde bad bésyáá'é mɛ, ké áde mekan mélénlédé mɛ áte, ké áde bad bétagteé mɛ ké'ɛ áde rídíi á ndutul tê. Nhóbe nén áyāle pónde ké ehéé áde méewóó'é ngíne, Krístəə abelé ábē mɛ ngíne.

Paalɛ atõŋtan mwembé níme rídé á Kōrinto

¹¹ Nhóbe nées eyókél é mod boŋ nyéé nyékə́ə boŋ ríhõbē nê. Nyémbé nées nyéhõbɛé mɛ mekan mé bwām áyāl. Ké émbē

bán meésáá dyam, bon pen bad ábe nyéchégeé bán bembapee bé nlomag bémbáá, béētōmēé me áyāl e chōmchōm. ¹² Áde mbédé ne nyé, menwēsén álúmed nyé e'chemléd ne ábel menyáké mé ngíne álúmed nén bán ndii mbapee a nlomag awě Dyōb álómé. ¹³ Etōmēé abele áde mbénlé nyé bon meékwentene meé nyésábe me, nyéláa me nyaa empée echě rítédé bad bé mwembé mímíní meé bédé me etógnén tómaa nyé. Nzé édé nén bán nē ádé awusé, nyélagsén me.

¹⁴ Bōōb ndé mbonşén ápe áwēn ngen éche élónténé éláán bon pen méetagédte nyé. Méēpāgkē ábel bon nyébage me bwēm bon nyébēn-éé nyékāō bon nípag. Nyétāngéné abii nén bán besáá ne benyaá bé bān bōō bétāngéné ábab bān atōgen saké bān bétōgné benyaá ne besáá. ¹⁵ Mēbē menyīnge ábenled kéchéé éche níwóó káāne yāl echēm, áwōngēn nyé. Nzé ndāó nyé bwāmbwam, nédē nyémpē nyéetāngēneé me adān bwāmbwam-ε? ¹⁶ Nyébēn nyébíi nén bán menkēntagédte nyé, bon mod ampée ahóbé áá membé akwāb, rídogne-'ε nyé metóm. ¹⁷ Chán mēndogké nyé? Bad ábe ménlōmmē áwēn menláá bó méé bédog nyé-yε? ¹⁸ Menchān Tituse meé ápe áwēn, nlómén-ne mó aníníi mwānned á Krīsto. Nédē nyéēhōb bán áde Tituse ápédé áwēn, andog nyé-yε? Eesaá mbále nén bán sé Titus sēwóó mewēmtēn mehōg-ε?

¹⁹ Kapōg enén pōndé esyāól nyēwēmtan bán sēhede éched yāl nzōm asuud ahób áde séhóbéé bán sēkānlé nyé mbále. Eesaá nē, kéchéé éche sēlāngeé nyé sēlānge nyé chó nēe bad ábe Krīstāā ályágtēé, Dyōb-pe áwóge' chōm éche séhóbéé. Abaányan bé edānge, kéchéé éche sébeleé, sébele chó áwéd nyé áte. ²⁰ Mbáá' nén meé áde mépēé áwēn mētān nēe nyébeleé mekan níme méedāā'é, me-'ε ámpē mēbel mekan níme nyéedāngé. Mbáá' nén meé áde mépēé, métān ngáne nyébēn ne bēn nyésēnléé, nyésíidēé nhóg ne aníníi, nyélinnéé nhóg ne aníníi, nēe nyéedāā'é bán mod ampée awōn edúbé, nēe nyésyānneé, nyéhóbéé nhóg ne aníníi ámbíd, nēe nyédíi kúmbe, nēe nyébeleé-'ε mam mé epuutéd. ²¹ Mbáá' nén meé áde mépēé áwēn ámpē, Dyōb déwōgēd me e'sōn áwēn é'sō. Mēsudén-ne áyāle bad híin átíntē echēn bédíi bēbele' mekan mé mbéb níme bēbélé'áá bōōb, ésebán bēhānlan ádab abé dé mbéb ábel ngáne Dyōb áhedéé. Bēbele' mekan mé mbinde, békábe mesón, bēbele-'ε mekan níme mbinde níme méwógte bó e'sōn.

13

Paale abagé elébé é asóg

¹ Nén délōntēn ngen éláán áde nípagké áwēn. Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Nzé békāadte mod bétāngéné awóg

wέε mbónj éβε ké'ε éláán.” ² Ade mēmpεέ áwēn ngen éche énlōntēn éβε, menláá nyé mεέ mékōgsēn bad ábe bébele' mbéb áfintē echēn. Ndii nlānge-'ε bó bōob, nlānge-'ε bad bémpēe ábe bómpē bébele' mbéb, ké bōob áde méesaá ne nyé. Ade mépεέ ámpē, méewógké modmod ngol. ³ Ene pōndé dōo nyébfī'έ bán kéchéé éche ríhóbεé éhúú ne Krístā. Eesaá nēn bán Krístā eewúú'έ áte áyāl e chōm ésyāal eche ábeleé, bonj alúmtē' eche ngine áfintē echēn. ⁴ Edé mbále nēn bán Krístā nēngáne moonyon, enkēnwōngé ngine áde bēmboméé mó á awog. Bonj kénē, adé á alongé bōob, áyāle Dyōb dēmbēnléd eche ngine ábane mó á alongé ámpē. Abé áde sédíi mod nhóg ne Krístā, sémpē nēngáne baányonj séewúú'έ áte. Bonj sémpē séēbē á alongé ne Krístā á ngine e Dyōb, sébēlē-'ε nyé chōm ésyāal éche sétāngéné nyé ábele.

⁵ Nyé mod téé mwēn átōj yāl asimēn, ábii ké alongé ádēn adé nēngáne alongé á bad ábe bédúbpé. Ndúbpé mεé nyé mod téé abii nēn áá Yesu Krístā adé mó áte. Nzé nyé mod téé asimné yāl né nyéēbfī nēn bán á mbále nyédé ne Krístā. ⁶ Ndúbpé mεé nyéchemé nēn bán nsón míme sébeleé rílúmtē nēn bán sédíi bembapεε bé nlomag bé mbále. ⁷ Sékānne Dyōb nēn bán nyéēbēlē' awusé ké ahóg. Séekānnéé nē ábel bonj bad bényín bán sédíi bembapεε bé nlomag ábe bébele mímb nsón bwām. Bonj pēn, sékānne' nēn bán, nyébele mekan nyaa echē etāngéné kénéé édii bán donje á bad bēhōb bán séelúmtéé chōmchōm éche élúmtē' bán sédíi bembapεε bé nlomag ábe bébele nsón bwām. ⁸ Edé nēn áyāle séēhēlēē-se sébēl dyamdyam áde átāngan nkalanj mí bwām mí mbále. Bonj pēn chōm éche sébeleé édii áwōngēn bad ábii ne ábel ngáne nkalanj mí bwām ríhóbεé. ⁹ Sébelé sébé menyīnge nzé sēnyíné nyébele mekan míme mélúmtē nēn bán adúbe áwúú nyé áte, ké sépēn sēnyínnéd bán séewúú'έ áte áyāle séenyinéé nzom ké póg ákōgsēn nyé. Sékānne' nēn bán Dyōb áwōngēn nyé mímn mbeltéd mbē bwām ne abé dēn. ¹⁰ Nēn dōo ákós bonj rítelē' mímn mekan, kénéé édii bán méesaá ne nyé. Ntenle nyé ábel bonj nzé mpedé áwēn meébēnlād ngine eche Sāngwéé ábágé mε ákáne nyé áte. Kunze eche Sāngwéé ábágé mε edii ábel bonj ríwōngēn nyé áwéd nyé áte saké ábel bonj míbēnléd chó ásuded nyé.

Melentēn mé asóg

¹¹ Asóged enén kálag, a-baányonj, nyébē menyīnge. Nlānge nyé mεé nyéhānjen, áden abé ábē bwām ne abé dēn. Nhede mεé nyéwōg échēm elébé. Nyéwōn mewēmtēn mehóg. Nyébē nsan ne nhóg ne aníní. Nzé nyébelé mímn mekan mésyāal, Dyōb áde ábélé bonj nyédān, nyébē-'ε nsan ne nhóg ne aníní,

dénaméd nyé. ¹² Nyéhê nhóg ne aníní tâl á ðĩn á Yesu. Bad bé Dyõb bésyāāl bélómmé nyé melentēn.

¹³ Nkânne' nēn mēé nsimé míme Sǎngú Yesu Krīstā, edəŋge é Dyõb, ne nlatén míme Edǎádəŋ éche Esáá épεενεέ, bébê ne nyé.

Kálag echě Paale áténlé Baá Galesia Ndibned ní kálag

Békálé'áá nkalanj ní bwám tãngene Yesue áfinté e bad ábe béesě bad bé Israel, bad bēnkōb-pe mós. Atote démbíd áyāl e nímén nkalanj áde áhóbe ké mod atãngéné mbéndé e Mosee ahíd ábel boj akonj mod a Krīsto abé. Paale alúmté áte nén aá chōm éche ékəə' boj mod ákud alongé áde Krīstəə ábageé édi adúbe áde áwóó. Boj áfinté e mwembé níme núbédé a dyad á Galesia, dyad á mbwóg e Roma e Esia Maino, bad bēbédé ábe bétãngánáá ayáge áde Paale, bēhōbē nén bán mod atãngéné ahíd mbéndé e Mosee ábel boj ákobned á'sō é' Dyōb.

Kálag echě Paale áténlé mwembé ní Galesia ebédé ábel boj bad ábe bēhídé'áá adúbe áde déetãngene bétim ámbíd bēhíde adúbe á mbále.

Paale aboótédé enén kálag álumed bad áte kunze echě awóó ábē mbapεε a nlomag awě Yesu Krīstəə. Alúmté áte nén aá abé áde módíí mbapεε a nlomag áhúú ne Dyōb saké ne moonyonj. Alúmté-'ε áte nén aá níme nsón menkonj abé abel nsón áfinté e bad bé Israel. Ahóbé-'ε ámpē nén aá adúbe dēmpen dós akəə' boj bad békobned á'sō é' Dyōb. Asóged enén kálag, Paale alúmté áte nén aá abé á mod a Krīsto ákag ne edãnge éche ehúú mós á nlém tē, adúbe áde adúbpe Krīstəə.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-10

Kunze echě Paale áwóó ábē mbapεε a nlomag 1.11-2.21

Nkalanj ní bwám mé nsimé ní Dyōb 3.1-4.31

Kunze e mod a Krīsto ne chōm éche átãngéné abel 5.1-6.10

Nsógten 6.11-18

Paale alómé melenten

¹ Me Paale, mbapεε a nlomag nhóg, me-éé ntelé enén kálag. Saké baányonj bēpwédé me ábē mbapεε a nlomag. Meébenlád-taá kunze e moonyonj. Boj nímēm mpwēdtéd níhúú ne Yesu Krīstəə bó Dyōb Titée, awě apuúdté mós. ² Mmēn ne bad bé Krīsto bésyāāl ábe bédé ne me hén, sêlómme' mwembé nisyāāl níme níde á Galesia melenten. ³ Nsimé ne nsanj ní Dyōb Titée awēd bó Sãngú Yesu Krīstəə núbē ne nyé. ⁴ Nyébíí bán Yesu Krīstəə abagé eche yāl áwé áyāl e nímēd mbéb ábel boj áhúd syánē á mbeltéd mé mbéb níme níde á nkōjsé-te chii. Abelé nē áyāle nē dós Dyōb Titée ántíí'é. ⁵ Mekenag mébē ne Dyōb á ngíndé ne á ngíndé. Ebē nē.

Nkalanj ní bwám mémpēe méesaá

⁶ Dyõb ápwédé nyé ábē ábē bad ámbíd e nsimé míme Yesu Krístəə ábénlé nyé. Boŋ édé me e'kômten é' yǎl-áte ányín nén bán nyēwámséné Dyõb atede, nyéhíde ayáge démpēe ádé nyéwémtné bán ádé nkalanj mí bwám. ⁷ Nkalanj mí bwám mémpēe méesaá. Baahóg bédé ábe bépuutad nyé. Béhede nkalanj mí bwám míme Yesu Krístəə ahəŋlen. ⁸ Boŋ rílaa nyé nén meé, nzé ké sé, ké'ε ángel ehúú ádyõb boŋ ekánlé nyé nkalanj mí bwám míme rídé nhəŋlén ne míme sēnkaleé nyé, e'dim é'bē ne mó. ⁹ Sēmmăd nyé aláa, nlānge-ε nyémpē meé, kénzée awě akánlé nyé nkalanj mí bwám míme rídé nhəŋlén ne míme sēnkaleé nyé, boŋ nyékõb-pe, e'dim é'bē ne ane mod. ¹⁰ Ngáne ríhóbeé nén, nyéewémtnán nén bán nhede' meé baányonj béchəge' me đın á bwám. Meéhēdēē nē. Dyõb dõõ ríhedéé meé áchəge' me đın á bwám. Nzé émbē nén bán ndii nhede meé baányonj béchəge' me đın á bwám, né meesaá mbəlede awě Krístəə.

Nkalanj míme Paale ríhúú ne Krístəə

¹¹ A-baányonj, nhede' meé nyébii nén bán nkalanj mí bwám míme ríkánlé nyé, méēhūu'é ne moonjonj. ¹² Moonjonj ké nhóg eelāngeé me nímē nkalanj, modmod eeyágte'áa me. Boŋ Yesu Krístəə mwēn móo alúmté me nímē mekan áte. ¹³ Nyéwógé ngáne ádēm alonjé démbēē ngen e'só ádē ríhídé'áa mbeltéd mí bad bé Israel. Nyéwógé nén bán ntagté'áa bad bé Krísto ne nhel rísyāāl. Nhédé'áa meé nímăd bõ moosyāāl. ¹⁴ Nhídé'áa ayáge á bad bé Israel tómaa bēd bésyāāl ábe syāābõ sēbédé kōd. Menwōŋ-ε kán áte bwāmbwam áhíd elem éche ábēd betaa. ¹⁵ Boŋ kénēē ébédé nē, Dyõb démmăd me apwed né béēchyáá'é me. Anchélé me ne nímē nsimé, ábele mó. ¹⁶ Anlúmed me awe Mwān ábel boŋ ríkanle bad ábe béesě bad bé Israel nkalanj mí bwám míme ane Mwān. Ade ábélé nē, menkēntánne modmod meé áyáged me dyam áde rítāŋgéné abel. ¹⁷ Boŋ ábwōg-ábwōg menkě á mbwóg e Arebia. Ámbíd e pónde, mentim ámbíd á dyad á Damaskos. Menkēnkaá-'áá ké á Jerusalem áke dényin bad ábe bēnsēbē bambapeε bé nlomag abé. ¹⁸ Ámbíd e mwě rílaán dõõ nkíí á Jerusalem ányín Petro.* Membé ne mó áwed dyõm dé e'pun ne é'taan. ¹⁹ Menkēnyinné mbapeε a nlomag ampée ké nhóg ésebé Jemse, Sāŋgú Yesue mwānyonj. ²⁰ Mam míme rítenléé nyé médé mbále. Dyõb ábíí aá saké metóm móo ríkaleé. ²¹ Ade ríhúú á Jerusalem, menkě á mbwóg e Siria ne á mbwóg e Silisia. ²² Ene pónde né bad bé Krísto bé mwembé mé myad mé mbwóg e Judeya béēbī'é me. ²³ Bėwógé'áa wógén bán, “mod awě ahágé'áa bad bé Krísto á meséb mwēn atimé bõõb akanle bad áá bad bédúbe

* **1:18** Petro: Kálag é'só éwóó Sepase. Adé đın ádii melelem néε Petro.

Yesu Krístəə, melemlen mé adúbe níme áhéde'áá abóded."
 24 Dyam áde Dyöb ábénlé me dëmbël békéné'áá Dyöb.

2

Bembapεε bé nlómag abinií
béchémé nsón níme Paale

¹ Ambíd e dyôm á mwě ne ríniin, menkě á Jerusalem ámpē. Ene pónde menkě áwed ne Banabase, menwálé-ε Tituse áyāl. ² Menkě áwed áyāle Dyöb dénhöb áá níke. Ade níbéde áwed, syáabe belyáged bé mwembé sênkě kun. Mentánléd bó nkalaŋ ní bwám níme mênkaléé bad ábe béesě bad bé Israel. Membel nê ábáŋ nén nsón níme níbéle, ne níme rídii mbele', méebōō' ngên. ³ Bênköb dyam áde ménlāā'é bó. Ké Tituse awě ambé mod a alon á Grikiá awě abéde ne me, bénkényágédte mó nén bán bétāŋgéné mó ayag. ⁴ Kénê, donje á bad bé metóm ábe bénsāl áfinté e bad bé Krísto byánán bómpē bédé bad bé Krísto béhéde'áá bán béyag mó. Abé bad bénsāl áfinté echêd á mesōm-tê ábel bényín ngáne débēléé mekan ne kunze esyāól áyāle syánē dedé ne Yesue. Béhéde'áá bán débê betāŋ, déhíde' mbéndé e bad bé Israel. ⁵ Bon sênkênháá bó etól ké mwāmpin, áyāle sêhéde'áá nén bán nyébê nyébíi ngáne mbále e nkalaŋ ní bwám ékóó abé.

⁶ Bad-te ámpē ábe bébédé áhed néε belyáged bé mwembé, bénkênwóngé dyamdiam ábád ámín e mam níme ní'yágté. Ké né-ε, abé áde bémbēē belyáged dénkênwóngé dyamdiam abel ne me áyāle moosyāól adíi nyaa póg á'sō é' Dyöb. ⁷ Bon bëntim anyín nén bán Dyöb ábágé me ekag ákale bad ábe béesě bad bé Israel nkalaŋ ní bwám. ⁸ Edé nén bán, Dyöb áde ápwéde Petro ábé mbapεε a nlómag wée bad bé Israel, dō-'áá ápwéde mémpē ábé mbapεε a nlómag wée bad ábe béesě bad bé Israel. ⁹ Ade Jemse, Petro ne Jone ábe bad bémpti'é néε mekon mé mwembé bényiné bán Dyöb ábágé me níme nsimé ábé mbapεε a nlómag, béhñé sé Banabase ekáá-áte, álúmed nén bán békóbe sé néε bad ábe bōbōō bebele' nsón nhóg. Syáābōō sēntii nén bán, sēbê sékanle bad ábe béesě bad bé Israel nkalaŋ ní bwám, bó-ε bēbê bēkanle bad bé Israel. ¹⁰ Bénlāā sé pen bán, sēchatán betóótōkē bé bad awōŋgen. Nê dō-'áá abéde dyam áde mēndāŋ'é abel bwāmbwam.

Paale akánné Petro áte á dyad á Antyog

¹¹ Ade Petro ápedé á Antyog, menkáné mó áte áfinté e bad áyāle abel'é'áá dyam áde déeboō. ¹² Ade ápedé áwed peén, ammentén ndyééd adyé ne bad bé Krísto ábe béesě bad bé Israel. Bon áde donje á bad bé Israel bēbídé wée Jemse á Jerusalem bon bépe á Antyog, Petro ambootéd mekuu adol ámbíd. Eedyáge'áá ndyééd ámpē ne ábê bad ábe béesě bad bé

Israel. Ambel nê áyāle abáá'áá epepé é bad ábe behóbé'áá bán bétāngéné bad ábe béesě bad bé Israel ayag. ¹³ Nê dēmbēl bad bé Israel ábe bēmbē bad bé Krīsto bōmpē bēmbootéd mekuu adol ámbīd. Káōne Banabase mómpē anhíd bó ábel áde awusé. ¹⁴ Ade rínyiné nén meé béebeléé mam ngáne nkalan ní bwām ríhóbéé áá bébel, menláá Petro á'sō wée bó moosyáál meé, "Kénéé edíí mod a Israel, etēdté mbeltéd ní bad bé Israel, ebele mam bōob nées bad ábe béesě bad bé Israel. Chán-nō éhele ényāgtē' bad ábe béesě bad bé Israel áhíd mbeltéd ní bad bé Israel?"

¹⁵ Sōo bēn awě dedé bán bé Israel se á nchyaátén, deesaá nées bad ábe béesě bad bé Israel ábe débíí nén bán béebíí' é mbéndé é Dyōb. ¹⁶ Bōj kénē, debíí nén bán Dyōb déekobéé mod nées mod awě asáá áyāle áhídeé mbéndé. Adúbe áde mod adúbpé Yesu Krīstā dōo ábele' bōj Dyōb ákōb mod. Né-ōó ké syānē ámpē dedúbpé Yesu Krīstā ábel bōj Dyōb ákob syānē áyāle adúbe áde dēdúbpé Yesue saké áyāle dehíde mbéndé. Dyōb déekobéé modmod áyāle áhídeé mbéndé. ¹⁷ Ahed áde déhedéé bán désān á'sō é' Dyōb áyāle adúbe áde dēdúbpé Krīstā, ábele donge á bad bé Israel bényíne' syānē nées bebel bé mbéb áyāle deehídeé mbéndé é bad bé Israel ámpē. Nédē élúmte' bán Krīstā móo abelte' syānē mbéb-ε? Aáy, nē déeheléé-se ábé. ¹⁸ Bōj nzé ntimé ámbīd ámpē bōj nhíde' mbéndé éche mēmmadté atēde, né nkwedé mbéndé. ¹⁹ Nzé behíde mbéndé chó ne chó, né nwédé. Né mbéndé chēn-naá ewúú me. Bōj Yesu Krīstā anhúd me á mbéndé-te, ábel níhel Dyōb ábele. ²⁰ Awé áde Yesue ánwēē á awōg áde nén bán mémpē menwé. Meesaá á alongé ámpē. Krīstā mó adé me áte. Né-ōó, kéchéé éche mbeléé á nkōjsé-te wén bōob, mbele' chó ne adúbe áde rídúbpé Mwān a Dyōb awě adāó me, bōj awé-'ε á nló nímēm. ²¹ Meesaá nhóg awě áhele ahób nén áá nsímé ní Dyōb méesaá dyamyam. Áyāle nén, nzé émbē nén bán Dyōb áhelese ákōb mod áyāle ahíde mbéndé, nédē né Yesue awédé á awōg ngēn.

3

Mbéndé káa adúbe

¹ E'yókél é' bad bé Galesia. Nlem áhéé adyédé nyé nén? Nyéēkamtánné ngáne ménlūmēdtē nyé áte nén meé, Yesue awédé á awōg á nló míme nyé moosyáál-ε? ² Ndāó meé ríseded nyé dyam ahóg. Póndé echē nyékúdé Edāóđān éche Esáá, áyāle nyéhíde'áá mbéndé e bad bé Israel dōo nyēnkudté chó-ye? Ngé áyāle nyéndūbēē nkalan ní bwām míme nyénwōgkē? ³ Chán nyédíí eyókél nén? Nées nyémáá abootéd dé ábel ngáne Edāóđān é Dyōb éhedéé, mbeltéd nímēn níhedé atim á asóg hén bōob ngáne mewēmtēn mé baányon níhedé-ye? ⁴ Nyékudé

metake áde nyédúbpé Krístæ. Nédē nímê metake médé ngên-ε? ⁵ Dyöb dēmbě nyé Edæádæη éche Esáá, ábēl-le menyáké átínté echên. Ayāle nyéhíde'áá mbéndé dóo dēnkæη boη ábelé né-ye? Aáy, saké nê dēnkæη. Nkalanη ní bwám míme nyéndúbēē móo mēnkæη boη ábel nê. ⁶ Nyénone mod née Abrahamε. Eténlédé nén bán, “Andúbé Dyöb. Nê dēmbēl, Dyöb dēnkob mó née mod awě asáá.” ⁷ Nyésõηten-noó nén bán bad bésyāāl ábe bédúbpé Dyöb ngáne Abrahamε ándúbēē bóo békóó bán ábe Abrahamε abé. ⁸ Eyale é Dyöb énhōb á'sō e' pónde nén bán Dyöb dékōb bad ábe béesě bad bé Israel née ábē bad áyāle bédúbpé mó. Nén démbyēēn bootya pónde eche Dyöb dénláá-`é Abrahamε aá, “Méenaméd meloη mé nkõηsé mésyāāl ámbīd echõη.” ⁹ Né-óó Dyöb dénaméd moosyāāl awě adúbpé mó melemlem ngáne ánnamédte Abrahamε. ¹⁰ Nyébii'-ε nén bán e'dim é'dé ne baásyāāl ábe bébánné nlém nén bán ahíd á mbéndé dóo débēl boη Dyöb ákob bó. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “E'dim ne kénzée awě eehíde' mbéndé ésyāāl éche éténlédé á kálag e Dyöb.” ¹¹ Bōob-pōó élúmte nén bán modmod eékobnádté á'sō é' Dyöb áyāle áhídeé chõm-éε mbéndé éhédeé. Nhóbe nê áyāle éténlédé nén bán, “Bad ábe békóbnédé á'sō é' Dyöb áyāle bédúbpé, békūd alongé áde déemaá'.” ¹² Mbéndé eewóo'é dyamdyam ábel ne adúbe. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nzé mod ahíde' mbéndé ákud alongé, atāηgéné mbéndé ésyāāl ahíd.” ¹³ Boη Krístæ ahúde syánē á e'dim ábe dékúde á mbéndé-te. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “E'dim ne kénzée awe bébómmé á awōg.” Né-óó, áde bébómmé Krístæ á awōg, ampém e'dim áyāle mbéb nímēd. ¹⁴ Yesu Krístæ ampém e'dim ábel nén, bad ábe béesě bad bé Israel békud nnam míme Dyöb dénhōbpē aá, Abrahamε ákūd. Nê ákáo adúbe áde dédúbpé mó, ábelé syánē ámpē dékúde Edæádæη éche ánhōbpē aá móōbě syánē.

Mbéndé ne dyam áde Dyöb dénhōbpē aá móōbēl

¹⁵ A-baányanη, ndáo meé rítéd nhægtén ne mekan míme mébenlad epun téé. Nzé bad bébe bétéde nsal, boη bétíide dyam, bépéde'-ε á nchemtæn, modmod ééhēlēē-se ahúd dó ásē. ¹⁶ Dyöb dēmbě Abrahamε ne mwān akag. Kálag e Dyöb eehóbéé nén aá, “bán” byánán bad bēbúú áte. Ehóbé nén aá “mwān.” Krístæ mó'-aá adé ane Mwān. ¹⁷ Chõm éche ríkoo'é ahób édii nén Dyöb démwē melě ne Abrahamε Dyöb áhōb-pe aá móōlōnēd áde akag. Mbwókēl é mwě éniin ne móom mé mwě meláán, ámbīd e nê, dóo Dyöb ábágé Mosεε mbéndé. Echē mbéndé éhéleé-se ébóó nímē melě, se éhúd dyam áde Dyöb áhóbé ásē. ¹⁸ Nzé émbē nén bán, Dyöb ábage' nyé kéchéé éche átāηgéné ábē bán abe áyāle nyéhídeé mbéndé,

né nímê nnam níme ábageé nyé méesaá ámpē áyāle dyam áde ánhōbpē aá mósōbelé Abrahamε. ¹⁹ Cheé-ō émbē nzom echē Dyōb ábágné mbéndé? Ambē chό álúmed bad chōm-ée abel dé mbéb ákóó abé. Ene mbéndé entāngén-ne abé káāη ne pón dé eche mwān a mbyaa níme Abrahamε awē Dyōb dēmbéenné akag antāngēnē ape. Dyōb dēmbē mbéndé wée ángel ábe Moseε. Moseε mó abédé mod-a-tíntē a baányon ne Dyōb. ²⁰ Bōob-pōó mod-a-tíntē ahednad nzé bad bédé mbíd ébe. Bōη Dyōb dēmbē Abrahamε akag ne mó mwēn, áde mod-a-tíntē éesaá.

Nsón níme mbéndé éwóó

²¹ Nédē nén álúmte bán mbéndé epentan akag á Dyōb-ε? Aáy, éesaá nē mbéd. Nzé émbē nén bán mbéndé embé echē ebage alongé áde déemaá', né desáá á'sō é' Dyōb ahíd áde déhídeé chό. ²² Bōη kálag e Dyōb ehóbe nén aá, mbéb nīháá nkōηsé nīsyāāl. Né-ōó nde echē Dyōb dénhōbpē aá mósōbē, abagé chό wée bad ábe bédúbpé Yesu Krīstā. ²³ A pón dé eche Krīstā éēpēdēē, mbéndé enhaη syānē, dembé-'ε ásē e mbéndé káāη ne á pón dé eche Dyōb dénlūmēdtē nén aá bad bésūm nlém wée Krīstā. ²⁴ Né-ōó mbéndé chό enōné'áá sé káāη ne pón dé eche Krīstā ápédé ábel nén Dyōb ákob sé áyāle adúbe áde sédúbpé Krīstā. ²⁵ Bōob áde pón dé épédé echē dé tāngéné nlém asum wée Krīstā, chōm éetāngeneé abé éche énōne' sémpē. ²⁶ Nyé moosyāál nyédii bán bé Dyōb áyāle adúbe áde nyédúbpé Yesu Krīstā. ²⁷ Nyēkudé edusen, né-ōó, nyédé mod nhóg bōob ne Krīstā, nyēwóó-'ε kunze bōob nēε mó. ²⁸ Né-ōó nhāηlén méesaá ken mod adé mod a Israel, ken mod eesaá mod a Israel, ken mod adé ntāη ké'ε kunze, ken mmwaád-ε ké'ε mwenchóm. Nyé moosyāál nyédii mod nhóg áyāle nyédúbpé Yesu Krīstā. ²⁹ Ngáne nyédii bad bé Krīsto, nyédii bán ábe Abrahamε, nyēkūd-te nnam níme Dyōb dénhōbpē aá mósōbē Abrahamε.

4

¹ Chōm-ée nīhōbēé édé nén, mwān awē sáá átíídé aá móōdyé eche mbwóg, nzé adii adé mwēndem, abelé abé nēε mbālede, kénēε édii nén bán mó akoó ene mbwóg awōη. ² Ene pón dé, abelé awōη bad ábe bélyágnédé mó ne ábe bēnōnne' mó ene mbwóg káāη né pón dé eche sáá átíídé epedé. ³ Melemlem nē dōó syānē démbēē nēε bēndem áde Krīstā éēpēdēē. Pón dé eched, ngíne é nkōηsé éntēd syānē ntāη. ⁴ Bōη áde pón dé eche Dyōb déntī'ε épédé, Dyōb dénlōm awe Mwān á nkōηsē-te. Ane Mwān ambíd á abum dé mmwaád, ákwōg-ke ásē e mbéndé. ⁵ Dyōb dénlōm mó ákōde syānē á mehaη mé mbéndé, ábel bōη syānē détim bán bé Dyōb. ⁶ Abé áde nyédii-'áá bán bé Dyōb, abélé Dyōb álómé Edāádāη é Mwān

áwesyánē nlém-tê. Echê Edáádān ēbéle bōob, dechəge Dyōb bán, “A-Tê.” ⁷ Né-ōō nyēesaá betān āmpē. Nyēdii bán bé Dyōb. Abé áde nyédíí-’áá bán bé Dyōb, Dyōb débē nyé kéchéé éche átāngénē ábe bán abe.

⁸ Ngen e’só, áde nyénkēmbíí’ē Dyōb, nyēbéde betān ásē e myōb míme méesē dyamdyam. ⁹ Bon bōob áde nyébíí Dyōb, ké’ε ríhōb meé bōob áde Dyōb ábíí nyé, cheé ékóó bon nyéhēde mbíd atimēn ábē betān āmpē ásē e ngine é nkōhsé? ¹⁰ Nyéhíde donge dé e’pun néε bīn é’mbáá, nyéhíde-’ε donge á ngōn, donge á pónde áyāle mwē, ne donge á mwē néε bīn é’ mbáá byánán Dyōb dōō nyé benléé. ¹¹ Nê ábele’ ndé mbwóg nēn meé mbébté pónde áyāle nsón rísyāal míme mbéle áyāle echēn.

¹² A-baányan, ncháa’ nyé meé, nyébē néε me, áyāle mémpē ndé bōob néε nyé. Meesaá ásē e mbéndé āmpē. Nyéēbeleé-’ε me dyam dé mbéb ké ahóg. ¹³ Nyébíí nēn bán áde rísēbpé nyé nkalan mí bwām akale, ndyēné’áá nyé áyāle menkēndyēé’ε bwām. ¹⁴ Kénēε mímēm nkole ríhél’áá míbel nyébān me áyāl, nyéekēmbān’ε me áyāl, nyéekēnnān-naá me. Nyénkōb me byánán ángel e Dyōb chōō rídíí, ké’ε byánán Yesu Krístā rídíí. ¹⁵ Ene pónde nyébē menyīnge bwāmbwam. Héé míme menyīnge médíí bōob? Mmēn mbide nyé mbōn nēn meé, á pónde eched, nyēndān me nyaa echē, nzé émbē nēn bán mod ahelé’áá-ε ahúd mīd ábe waáb, áá ábenlad, né nyēnhúd mímen mīd nyébē me. ¹⁶ Nédē ntimé mod a ekoyí awe nyé bōob áyāle ríkánlé nyé mbále tāngene nkalan mí bwām-ε? ¹⁷ Abē bad ábe bēyágte nyé ayáge démpēe, bēwóó nlém nēn bán nyétimēn bó, bon bēewōnneé nyé nlém mí bwām. Béhēde bán nyéebág ne me ábel bon nyéwōn nlém ábē ne bó. ¹⁸ Ebóó áwōn nlém ábel dyam, nzése rímē nlém rídé ábel dyam á bwām. Ebóó áwōn nlém ábel dyam pónde ésyāal, saké nzé nyédé ne me dēmpēn. ¹⁹ A-bán bé nlém ábēm, nwóge’ e’we bōob áyāl echēn, melemlem ngáne mmwaád áwógeé e’we bé achád. Mééwōg-ke ábē e’we kōān né abé á Krísto ásólé nyé áte bwām. ²⁰ Mendān meé mbé ne nyé bōob ábel míbíí ngáne ríhóbeé áwēn áyāle nyéhóódté me yāl áte.

Elānsēn éche Hagua ne Seraa

²¹ Nyé ábe nyéhēde abé ásē e mbéndé, ndáá nyé asēded meéken nyébíí chōm-éε mbéndé ékoo’ε ahób-ε? ²² Eténlédé á kálag e Dyōb nēn bán Abrahamε anchyáá bán bé baachóm bébé, nhóg ne mmwaád a ntān, aníníí-’ε ne mmwaád a kunze. ²³ Mwān awē mmwaád a ntān ánychyāā’ē, anchyáá mó nyaa eche moonyon áchyáa’ē mwān. Bon akag áde Dyōb dēmbēé Abrahamε dōō dēnkōn bon mmwaád a kunze achyáá mwān. ²⁴ Abēn bebaád bébe, dehele déhāgtēn bó ne melē mé Dyōb mébe. Hagua adé nhāgtēn ne melē míme Dyōb démwēē ne

bad bé Israel á mbɔɔd e Sinai á pɔndé eche ábágé Mosεε mbéndé. Bad bésyāā́l ábe bédé ásē e nímē melġ bédii betān. ²⁵ Hagaa adii nēngáne melġ níme Dyōb démwēē ne Mosεε á mbɔɔd e Sinai, á alon á Arebia. Bad bé Jerusalem bómpē bédii bɔɔb nēe Hagaa áyāle bó moosyā́l bédii betān. ²⁶ Bon mmwaád a kunze, adé nhəgtén ne Jerusalem awě adé ámín. Ane mmwaád mó-'aá adé nyaá awesyánē. ²⁷ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán,

“A-ekɔm é mmwaád, wε awě weechyáá’,

hé esaád é menyinġe. Wε awě weéwōgē e’wε é’ mwān mbéd,
wóg menyinġe áyāle,

we awě awon nchóm ántedéé, echyáá bán bɔɔb

tómaa mmwaád awě nchóm ádíí á ndáb.”

²⁸ Bɔɔb-pɔɔ a-baányan, akag áde Dyōb dēmbēé Abrahamε ábélé bɔɔb nyédii bán bé Dyōb melelem nēe Aisigε. ²⁹ Ene pɔndé, ébédé nén bán, mwān awe bēnchyā́’é nyaá eché moonyon áchyáá’é, atəgté’áá mwān awě bēnchyā́ á ngine e Edəádəŋ é Dyōb. Melelem nē dɔɔ édíí káəŋ ne chii. ³⁰ Bon chán kálag e Dyōb ehóbé tənġene nē? Kálag e Dyōb ehóbe’ nén aá, “Nān mmwaád a ntān bó mwān. Mwān awě mmwaád a ntān áchyáá eetənġeneé mbwóg eche sáá adyé nchoo ne mwān awě mmwaád a kunze áchyáá.” ³¹ Né-ɔɔ a-baányan, deésáá bán bé mmwaád a ntān. Dedii bán bé mmwaád a kunze.

5

Séesaá á mehan-tê ámpē

¹ A mehan-tê dɔɔ Krístəə áhúdé syánē ábel bon syánē deebág nēe betān ámpē. Né-ɔɔ nyéwéd mekuu ásē, nyéēmwāg-ke se modmod ahé nyé á mehan-tê ámpē.

² Nyéwóglen mε. Mε Paale, nlānġe nyé nén mεé nzé nyéwémténé nén bán nzé báyágé nyé, né nē débēl Dyōb ákob nyé nēe bad ábe bésáá, né nsón níme Krístəə ábélé méehelée-se n̄wónġén nyé mbéd. ³ Nsimé nyé etúu áte ámpē nén mεé, kénzée awě akwěnténé aá bəyag mó ábel bon Dyōb ákob mó, atənġéné mbéndé ésyā́l ahíd. ⁴ Nyé ké ahée awě awémténé aá mótnġēnē mbéndé ahíd ábel bon Dyōb ákob mó, asénlédé ne Yesue, ahúde-’ε yāl á nsimé ní Dyōb-te. ⁵ Sé ne sé, Edəádəŋ é Dyōb ébélé sélyágé nlém nén bán Dyōb dékob sé nēngáne bad ábe bésáá áyāle sédúbpē Krístəə. ⁶ Ken báyágé mod-ε, ken bəeyagεé mod-ε, nē déewóó’é dyamdyam ábel ne abé áde dedíí ne Yesu Krístəə. Chóm éche édé etógnén édíí, ádúbe Krístəə. Adé adúbe átənġéné anyínned ne edənġe éche déwónné nhóg ne aníníí.

⁷ Ngen e’só, nyêkéné’áá mekan bwām. Nzé-módé ahñléné nyé nlém á abum aá nyéehíde’ mbále e nkalaní m bwām

ámpē? ⁸ Ahəŋlən áde nyéhəŋléné nlém á abum déehelée-se áhúú ne Dyöb, áyāle Dyöb dēn dōo ápwédé nyé ábē ábe bān. ⁹ Mod nhóg awě adé mbéb átínté echēn, mó abébte' baáb ábíníí bésyāal, nēŋgāne mbumé ní ngun rísonléé nzé bēhédé mwă esulten áwēd-te. ¹⁰ Boŋ pən ndúbpé nén mēé, Dyöb dēbēl nyéehídté ayáge á bad bēmpēe boŋ nyéēhíd ádēm. Dyöb dēkōgsēn mod ké ahéé awě apuutad nyé, ábē kénzée.

¹¹ A-baányan, nzé émbē nén bán ndii nkale nén mēé bétəŋgéné mod ayag boŋ Dyöb dēkob mó nēe mod awě asáá ngāne baá Israel bédúbpé, né cheé ékóó boŋ bēhé me á meséb? Nzé nkalé'áá nén mēé bétəŋgéné bad ayag boŋ meekale'áá kwéed eche Krístəə áwédé á awəg, né nē déeliŋséé bad bé Israel. ¹² Ndəó nén mēé ábē bad ábe bēpuutad nyé nló áte, békag á'sō, bēke bésélen yāl e mwenchóm esyāal.

¹³ A-baányan Dyöb dēnchēlē nyé áhide á mehan-tē. Boŋ abé áde nyéesaá á mehan-tē ámpē déebageé nyé kunze ábel kéchéé éche échēn ekob é yāl éhedeé. Boŋ pən, nyémod-téé ábenle waáb á edəŋge-tē. ¹⁴ Nyébele' nē áyāle nzé bēládé mbéndé ésyāal, chōm éche éhóbéé édii nén, "Edəŋ mwānyon ngāne édáá echon yāl." ¹⁵ Boŋ nzé nyētímé nyékwaglan, nyéwanne-'e nhóg ne aníníí nēe nyam é mehín, nyétéd pónde. Nzé nyéetéde pónde, ne nyéēwūū nhóg ne aníníí ne awúu ásyāal.

Edəádəŋ é Dyöb ne ekob é yāl

¹⁶ Né-óó, nlébe nyé nén mēé nyémwē Edəádəŋ é Dyöb élyágte nyé. Nē dēbēl nyéebelée mekan me mbéb ríme ekob é yāl éhedeé. ¹⁷ Mam ríme ekob é yāl édáá, méekagké ne mam ríme Edəádəŋ édáá. Mam-me ríme Edəádəŋ édáá méekagké ne mam ríme ekob é yāl édáá. Echén ngíne ébe éwane'. Nē ábele' nyéehēlēē dyam ábel áde nyédáá ábel. ¹⁸ Boŋ pən nzé Edəádəŋ é Dyöb élyágte nyé, né nyéesaá ásē e mbéndé ámpē.

¹⁹ Mbeltéd mé ekob é yāl méēyāgtádtéd. Ndii mbeltéd nēe akáb dé mesón, ábel dé mekan mé mbinde, akáb dé akwalēe. ²⁰ Abele á myöb mémpēe, alem, ekoyí, nselag, kónjí, meliŋgá, abun dé e'tál, ngabén, nkabén, ²¹ asíí á bad, sógké e mím, epuutéd ne mbeltéd mé mbéb mémpēe nēe rímén. Nsimé nyé etúu áte ngāne ménsim-maá bōód nén mēé, bad ábe bēbele' échē ndín é mekan bēekudté nnam mé nkamlən rí Dyöb.

²² Boŋ nzé Edəádəŋ éche Esáá édé mod áte, chōó ébele boŋ ábelé mam ne edəŋge, ne menyiŋge, ne nsaŋ, ne nwēsən, ne e'boŋ bé nlém, ne abé á bwám, abé-'e mod awě bad bēhele bésun nlém áyāl. ²³ Edəádəŋ chō-'aá ébele' boŋ mod ásudté yāl, acháá-'e yāl bwám. Mbéndé éewóó'é dyam ábelən nén. ²⁴ Bad ábe bédé ne Yesu Krístəə béesaá ásē e nkamlən rí mam mé ekob é yāl ámpē. Ebelé ebé byánán bēbómmé échab esíí é

mam mé ekob é yǎl á awɔg, éwédé-’ε áhed. ²⁵ Ngáne Edəádəŋ é Dyɔb ébágé syánē alongé dékɔ̄lē, démwε éché Edəádəŋ chēn élyágte syánē áyale chòm ké ehéé éche débεε. ²⁶ Deényēnē yǎl ámīn, deélinśé nhóg ne aníníí, deesídé-’ε nhóg ne aníníí.

6

Kéchéé éche mod áwéné chɔɔ áhúdtē

¹ A-baányan, nzé nyé mod nhóg nyéhúné á mbéb-te, nyé ábe nyédíí nyébele’ mekan míme Edəádəŋ é Dyɔb éhεdεé, nyétəŋgéné née nyéwónɡéné mós áhúd mós á mbéb-te. Nzé nyéwónɡan mós, nyéchēdēn mós yǎl. Boŋ pen, nyétéd pónđé ábel nén nyébēn ámpē nyéehúné’ á mekəgsen-tē ábel mímé mbéb.

² Nyéwónɡan nhóg ne aníníí áhide á ndutul-tē. Nzé nyébele nē, ne nyéhíde’ ngáne mbéndé e Krístəə éhεdεé. ³ Kénzée awé awémťéné aá mótómtēnē abé, adoge yǎl. Ene ndín e mod eesaá dyamdyam. ⁴ Mod tée átōŋ yǎl asimēn. Nzé mod abelé nsón mí bwám, né áwōgēn yǎl menyīŋge. Né éehəgtán-aá yǎl ne bad bémpēe. ⁵ Nhóbe nē áyale mbeltéd mímé mod tée rínəne’ mēn.

⁶ Kénzée awé béyágteé Eyale é Dyɔb, atəŋgéné née áhágké mod awé ayágte’ mós chòm é bwám ké ehéé éche áwóó, áwónɡen mós.

⁷ Mod eédōgē yǎl. Mod eewémťán-ne aá móhele módog Dyɔb. Kéchéé éche mod áwéné, chɔɔ áhúdtē. ⁸ Kénzée awé abele mam mé mbéb míme ekob é yǎl éhεdεé, ábíi aá mímé mam mēn mépiinéd mós kwééd. Boŋ kénzée awe mós-’ε abele’ mekan mé bwám ngáne Edəádəŋ é Dyɔb éhεdεé, ábíi aá mímé mam mébēl mós kúd alongé áde déemaá’. ⁹ Deekómé bwám ábel. Nzé deétdnede ábel bwám, né deékúd nnam á pónđé echē etəŋgéné. ¹⁰ Né-ɔ́ pónđé tée eche etál ébágnédé syánē ábel bwám, débεl bwám wée moosyáál, tanɡe wée bāned bé Krísto.

Elébé ne melentēn mé asóg

¹¹ Nyébēn nyényín mbón mé e’yale ábē míbēnlédé átele nyé enén kálag ne échēm ekáá. ¹² Bad ábe béhede nyé anyáged nén bán bétəŋgéné nyé ayag, bébele nē álúmtēn yǎl, ábel boŋ békud dín á bwám á’sō é’ bad. Bébáa’ bán bad béēhāɡ bós á meséb nén bán bétúmé akal nén bán, kwééd eche Yesuε áwédé á awɔg chēnpen chɔɔ ekəə boŋ mod ákúd e’choóchoŋ.

¹³ Ké bad ábe béyágé bēn béēhídēē mbéndé, boŋ béhede bán béyag nyé ábel békume ekáá á tál nén bán nyékwěnténé nén bán béyag nyé. ¹⁴ Dyam áde me pen mékuměnné ekáá á tál ádíi kwééd echē awesyánē Səŋgwéé, Yesu Krístəə áwédé á awɔg áwéd nló. Eche kwééd ebélé mam mé nkōŋsé méesaá me dyamdyam á díđ-te, meewóo-’áa dyam ábelēn nkōŋsé. ¹⁵ Ken béyágé mod, ken béeyagé mod-ε, nē déewóo-’é dyamdyam

âbel. Dyam áde áde etógnén ádíi Dyöb âtimed mod ekóólé.
¹⁶ Nsaŋ ne ngəl e Dyöb ébê ne bad bésyāā́l ábe béhíde ádén
 ayáge. Abê bad bōṓ bédé bad ábe Dyöb ápwédé.

¹⁷ Asóged enén kálag, nlánge nyé nén meé, modmod
 eétagtán me nímén mekan áyā́le mebaŋ méde me á yāl hén
 míme mélúmte nén bán mbenle Yesuε.

¹⁸ A-baányan, nsimé míme Sánjú Yesu Krístǽa mbê ne nyé
 moosyā́l. Ebê nê.

Kálag echë Paale áténlé Baá Efesus Ndibned ní kálag

Kálag echë Paale áténlé bad bé Efesus ehóbe' tãngene ntii ní Dyöb, âpeen nímē nhəgtéd nisyāāl, nímē nídé á nkõhsé ne nímē nídé ámín hõm ahóg. Krístəə mós-'aá adé nló ámín e nímē nhəgtéd nisyāāl (1.10). Ehóbe-'e ámpē ngáne bad bé Dyöb bétãngéné abé nēngáne mod nhóg abé áde bédíí ne Yesu Krístəə.

A mbooted, enén kálag ehóbe' tãngene abé áde bad bé Dyöb bétãngéné abé nēngáne mod nhóg. Ngáne Dyöb ápwédé ábē bad, álagsén bó, ahúd-te bó á mbéb-te, mbwiined ne awe Mwän Yesu Krístəə. Ehóbe-'e ámpē ngáne Edəádəŋ éche Esáá élúmtéé aá dyam áde Dyöb áhóbé aá mósbël, débenléd. Asóged, Paale alébé bad bé Dyöb bé Efesus ngáne abé ádāb átãngéné abé nēngáne bad ábe bédé mod nhóg á dīn á Krísto. Paale abēnlédé ngan híin álúmed ngáne bad bé Dyöb bétãngéné abe abé áde bédíí mod nhóg ne Krístəə.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Krístəə ne mwembé mí bad bé Krísto 1.3-3.21

Alongé dékōōlē ábē ne Krístəə 4.1-6.20

Nsógtēn 6.21-24

Paale alómme' bad melentēn

¹ Mē Paale, mbapee a nlómag awē Yesu Krístəə ngáne Dyöb áhédé'áá, mē-eé ntenle nyé enén kálag. Ntenle nyé bad bé Dyöb ábe nyêdé á dyad dé Efesus. Nyêdé mod nhóg ne Yesu Krístəə nyéhíde-'e mós ne nlém nhóg. ² Nsimé ne nsan ní Dyöb Titée awéd ne nímē Sãngú Yesu Krístəə níbē ne nyé.

Nnam nímē bad ábe bédé nhóg ne Krístəə békúdē

³ Débe Dyöb mekenag. Mós adé Dyöb áde awed Sãngwéé, Yesu Krístəə, abé-'e mós Sáá. Dyöb dós ánámte syánē abe áde ábágé syánē bwēm é'syāāl ábe é'bídé áwē nkamlēn mí mín. Abelé nēn abé áde dédíí mod nhóg ne Krístəə. ⁴ Byánán Dyöb déhəg nkõhsé, ampwéd syánē ábē ábē bad, abel áde ámbenlé bon desan, deewóó-'e atón dé mbéb ké ahóg áwe e'só. Adəŋ áde Dyöb ádás syánē, ⁵ dēmbël antíí se' bōód aá débē ábe bān mbwiined ne nsón nímē Yesu Krístəə ámbelée syánē. Dyöb dēmbel nēn áyāle nēn dós antíí'ē aá mósbël ngáne ébõñnéde mós. ⁶ Abelé aá débē ábe bān ábel bon dékene mós áyāle mekan mé bwām nímē ábélé. Abagé syánē echë ndale e nsimé ngēn. Dékúdē nímē nsimé abé áde dédíí mod nhóg ne awe Mwän

awě ádáá bwâmbwam. ⁷ Abé áde dédíí mod nhóg ne Krístæ ne asyog áde ásyógé nímē mekií áwesyanē nló, dǝǝ ákáá bon ákǝdē syánē alagsen áde álāgsēnē syánē mbéb. Abel áde Dyöb ábélé nēn álúmte syánē bán nímē nsimé rídé kǝse e nsimé. ⁸ Abagé-’ε syánē mó nyaa echē elóné mbon, ábūd-ε syánē debyéé abε, ábēl-ε desóntén mekan mésyāāl. ⁹ Abelé mekan mésyāāl ngáne áhédé-’áá aá móbēl. Abelé syánē debíí mekan nímē káǝŋ ne bǝǝb modmod éesónténéé. Mmēn mekan médii mekan nímē ámbenlé mbwiined ne Krístæ. ¹⁰ Dyöb átíídé aá móǝbēl nímēn mekan mésyāāl á pónde echē etǝŋgéné. Ene pónde álad bwēm é’syāāl ábe é’dé á nkoŋ ní mín ne rísé, bēbē ásē e Yesu Krístæ mó awě adé nēngáne nló. ¹¹ Dyöb ápwédé sé ábē ábē bad Abel áde ábélé bon debé mod nhóg ne Krístæ. Ambel nēn áyāle ammad atíí se’ bǝǝd. Abele mam mésyāāl mébenlad ngáne átíídé. ¹² Ambel nēn ábel sé ábe sēbédé bad bé e’só ásum nlém wéε Yesu Krístæ séwále abé áde dékǝŋ bon bad bémpēe békēn mó áyāl e echē ngumε echē echabé ámín. ¹³ Nyémpē nyēnwóg nkalaŋ ní mbále. Mmē nkalaŋ ní mbále rídii nkalaŋ ní bwām nímē nípíínédé nyé e’sooson. Nyēndúbé Krístæ, nyébé-’ε mod nhóg ne mó. Nēn dēmbēl Dyöb dēmbē nyé Edǝádǝŋ eche Esáá eche ánhǝbpē aá móǝbē ábē bad. Echē Edǝádǝŋ édii nēngáne e’chem ábe é’lúmte bán nyédii bad bé Dyöb. ¹⁴ Echē Edǝádǝŋ chǝǝ élúmte syánē nēn bán deékǝd bwēm ábe Dyöb áhóbé aá móǝbē syánē. Deékǝd ábēn bwēm á pónde eche Dyöb déhǝdte syánē ábe dedé ábe bad á mehaŋtē. Nēn débēl bad békēné Dyöb áyāle echē ngumε echabé ámín.

Mekáne nímē Paale

¹⁵ Nwógé bán nyédúbpé Sǝŋgú Yesuε, nwógé-’ε bán nyédǝá bad bé Dyöb bésyāāl. Né-ǝǝ, ¹⁶ nsǝgnan Dyöb pónde téé áyāl echēn, nzé nkǝnnad nyé. ¹⁷ Nkǝnne-’ε meé, Dyöb áde eched Sǝŋ, Yesu Krístæ, Titéε a ehúmé abε nyé Edǝádǝŋ é debyéé ne é nsóntēn mé mekan mé e’koŋnéd ábel bon nyébii mó bwām. ¹⁸ Nkǝnne-’ε ámpē nēn Dyöb ákéled nyé nlém á abum, ábel nēn nyébii bwēm é’ bwām ábe nyésummé nlém áyāl, áyāle apwédé nyé. Nkǝnne-’ε nēn meé nyésóntēn ngáne nnam nímē áhóbé aá móǝbē ábē bad nípédé achab ámín. ¹⁹ Nkǝnnad-ε nyémpē nēn meé nyébii eche ngíne. Ene ngíne etómé bwēm é’syāāl, chǝ-’aá ewōŋgan syánē ábe dedúbpé mó. Mmēn melemlēm mé ngíne eche echabé ámín, ²⁰ chǝǝ ámbenlédte áde ámpuúdté Yesuε, ábēl-ε ádyēē mó á ekáá émbáá áwē nkamlēn ní mín. ²¹ Ahed-taá Krístæ ákamlanné ngumε ne benkamlēnε bésyāāl. Ade dīn-ε adé ngíne tómaa mín mé benkamlēnε bésyāāl, ábe bédé bǝǝb ne ábe bēbē á pónde echē ehúε’. ²² Dyöb ábágé Krístæ nkamlēn ámín é chǝm ésyāāl, abelé-’ε mó awě akamlan chǝm ésyāāl, ábē nló, mé elad é bad

ábe bédúbpé. ²³ Echê elad é bad ábe bédúbpé bédii née yǎl echê Krístæ. Echê elad é bad élsǵte Krístæ mbom, Krístæ mó-'áa álǵte chǵm ésyāāl eche édé kéhéé mbom.

2

Dedé á alongé abé áde dedii mod nhóg ne Krístæ

¹ Ngen e e'só, nyêmbé nêngáne bad ábe bédwéde áyāle nyéēbele'áa mekan míme Dyǵb áhóbé'áa áa nyébel, nyébeláá-'é mbéb. ² Ene pǵndé nyéhíde'áa mbeltéd mé mbéb ní bad bé nkǵjsé. Nyêwǵgné'áa nkamlene awê akamlan e'dæádæn bé mbéb ábe é'dé á pemε-té. Káǵne chii échê edæádæn édii élyǵte' bad ábe béebelé' ngáne Dyǵb áhedeé. ³ Syáné moosyāāl debéde née bó, dékǵdté esíí é mekan mé ekob é yǎl. Debélé'áa ngáne mekan mé mbéb mé ekob é yǎl méhéde'áa áa débél, déhíde-ε mekan míme mewêmten mélǵngé'áa syánē áa débél. Mmén mbéb míme débélé'áa mēmbēl Dyǵb déntǵngēn syánē ámpē akǵgsen melemlen ngáne ántǵngēnnē moosyāāl akǵgsen. ⁴ Bon ngáne Dyǵb átómténé ngǵl abé ádān-ε syánē bwāmbwam, ⁵ abelé syánē dedé á alongé abé áde dedii ne Krístæ, kénéé edíí bán dembé née bad ábe bédwéde áyāle deébele'áa mekan míme Dyǵb dénhǵbpē áa débél. Nsimé ní Dyǵb móǵ ríkáá bon nyékūd e'soóson. ⁶ Abé áde dedii-'áa ne Krístæ, Dyǵb ápuúdté syánē ne mó, adidé-ε syánē hǵm ahóg ne Krístæ á nkon nímin. ⁷ Ambel nén álúmed syánē abē e'bon bé nlém mbwiined ne Yesue Krístæ ábel bon á pǵndé echê ehúε', bad bényín ngáne míme nsimé nípedé nhǵn abé nítom-με chǵm ésyāāl. ⁸ Nsimé ní Dyǵb móǵ ríkáá bon nyékūd e'soóson. Adúbe áde nyédúbpé Krístæ dǵǵ akáá bon nyékūd abé e'soóson. Saké mekan míme nyébéle mékáá bon nyékūd e'soóson. E'soóson ábe nyékúde é'dii nde e Dyǵb. ⁹ Saké mekan mé bwām míme nyébéle mékáá bon nyékūd e'soóson. Né-ǵǵ, nǵǵm ké pǵg eesaá eche mod átǵngéné ekáá akum átāl. ¹⁰ Syánē dedii ekáá é nsǵn é Dyǵb. Abé áde dedii mod nhóg ne Yesu Krístæ, ábágé syánē alongé ábel bon débēle mekan mé bwām. Nén dǵǵ Dyǵb déntii'é se' bóǵd áa déwǵn ene nyaa e abé á alongé.

Abé nhóg ne Krístæ

¹¹ Nyé ábe nyéēsē bad bé Israel nyéēchatán ngáne nyémbēē bóǵd. Bad bé Israel ábe béchǵgé yǎl bán, "bad ábe béyágé," béchǵge nyé bán, "bad ábe béeyagéé." Bon nímin meyagag mé ekob é yǎl médií chǵm éche moonyon ábenléé mekáá. ¹² Nyéēchatán bán ene pǵndé nyénkēmbíí'é Krístæ. Nyénkēmbáá nlatén ne echon é bad bé Israel, bad ábe Dyǵb ápwéde. Nyénkēnwǵngé dyam ábel ne melé míme Dyǵb démmwēé míme nílúnte' chǵm éche Dyǵb dénhǵbpē

aá mós̄bēl. Abé áde nyémbēē á nkō̄nsé-te, nyénkēnwōngé e'lyág bé nlém hōmhōm, nyénkēmbíí-'aá Dyōb. ¹³ Bó̄d nyénchabnéd Dyōb á yāl. Bō̄j bō̄b abé áde nyédíí nhóg ne Yesu Krístəə, apééné nyé benben ne Dyōb asyog áde ásyógé mímē mekií áwēn nló. ¹⁴ Krístəə mwēn mó apiínédé syánē nsāj. Abelé bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel bédé mod nhóg. Kwééd eche áwédé ehúdé ekoyí éche ébédé átíntē echēd. Echē ekoyí ébédéé nēe ekā̄hned éche ênkab syánē áte. ¹⁵ Abelé mbéndé é bad bé Israel énkēnwōngé ngíne ámpē. Ambel nén ábel bō̄j álad bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel bēbē nēe mod ekóólé nhóg awē bós̄bō̄ bēbē mod nhóg ne mó mwēn Krístəə. Né-ō̄, ábel áde ábélé nén apééné nsāj átíntē e bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel. ¹⁶ Awé áde áwédé á awog, ábélé syánē dedé mod nhóg ne Dyōb, atímté-'e syánē ásē ne Dyōb. Né-ō̄, amadé ekoyí éche ébédé átíntē e' syánē. ¹⁷ Krístəə ampě ákanlé nyé ábe nyéēsě bad bé Israel, nyé ábe nyénchabnéd Dyōb á yāl nkalanj mé nsāj, ankalé-'e bad bé Israel, bó ábe bēmbē Dyōb benben. ¹⁸ Mekan míme Krístəə ábélé, mébélé syánē moosyáál dekudé nzii ápe á'sō wéē Titéē. Melemlem mé Edáádāj ehóg chós̄ éwōngan syánē ábel nē. ¹⁹ Né-ō̄, nyé bad ábe béesě bad bé Israel nyéesaá beken ámpē nyéesaá-'aá bad ábe bēbídé etún. Bō̄j pen nyáabe bad bé Dyōb nyédíí bad ábe bēbídé hōm ahóg. Nyé moosyáál nyédíí nēe bad ábe bédé á túmbé e Dyōb. ²⁰ Nyédíí nēe bwēm ábe bēlō̄hneé ndáb. Bembapēē bé nlómag ne bekal bé é'dáádāj bós̄ bédé nsáaned ní ndáb. Yesu Krístəə mwēn-naá adé akon dé nchóméē. ²¹ Mós̄ akáá bō̄j ene ndáb etyéem, ékwogé', épē-'e ndáb eche Esáá eche Sāngwéé. ²² Abé áde nyédíí mod nhóg ne Krístəə, aladé nyé ne bad bé Krísto bēmpēe. Abé áde nyédíí-'aá bō̄b nyédíí nēe ndáb echē Dyōb ádyēé' é áte. Dyōb áde áde nēngāne Edáádāj.

3

Paale akānlé bad ábe

béesě bad bé Israel nkalanj mí bwām

¹ Enén nzom chó ekáá bō̄j níkanád nyé. Abele áde míbenléé Yesu Krístəə ne akale áde níkanléé nyé dós̄ akáá bō̄j mbé mod a mbwog. ² Ndúbpé meé nyéwógé bán Dyōb ápwédé me ákale nyé nkalanj mí bwām tângene mímē nsimé. ³ Dyōb ábágé me nsō̄hten mé mekan mé e'kōhnéd míme míbélé mbíí mekan míme káā̄hne bō̄b modmod éesō̄htenēé. Mmaá nyé nguse é e'yale atele tângene nén. ⁴ Nzé nyélaá mam míme ítéle, nyéēchēm mímēm nsō̄hten áyāl e mekan míme káā̄hne bō̄b modmod éesō̄hténēé tângene Krístəə. ⁵ Bó̄d, Dyōb dénkēnlúmedté baányonj mímēm mekan míme káā̄hne bō̄b modmod éesō̄hténēé. Bō̄j bō̄b abēnlédé échē Edáádāj

álúmed bekal bé'daðəŋ ne bembapεε bé nlómag ábe bédé ábele Dyöb, nímen mekan. ⁶ Mmén mekan níme moonyon enkembí'é médii nén: Bad ábe béesě bad bé Israel, bómpē békúde nnam níme Dyöb áhóbé aá móšbě melemlem nēŋgáne bad bé Israel békúde. Bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel bédé mod nhóg. Dyam-me áde Dyöb áhóbé aá móšbelé bad bé Israel, bad ábe béesě bad bé Israel bómpē bétombwén dó áyāle bédé mod nhóg ne Yesu Krístə. Nkalan ní bwām móo ríkáa bon nímen mekan mésyāāl mébenléd. ⁷ Mmén nkalan ní bwām móo ríkaleé. Dyöb ábenlédé níme nsimé, abagé me nímen nsón. Mbele mó á nwōŋgen mé eche ngíne. ⁸ Kénéε méetəgnéé etógnén abé áfinté e bad bé Dyöb, Dyöb dēmbě me nímen nsimé, ákale bad ábe béesě bad bé Israel tēŋgene nnam níme Krístə abagéé. Moonyon eéhēlēē-se abii ngáne nímen nnam nídí. ⁹ Dyöb dēmběl mentánléd bad bésyāāl nyaa echě ápíde níme ntii mé mekan á asóg níme káəŋne bəəb modmod éesəŋténéé. Dyöb áde áhágé chōm ésyāāl, dénkēnlúmedté modmod nímen ntii bəəd. ¹⁰ Dyöb dēmběl nē, ábel nén benkamlene ne ngume echě édé á nkon nímin, bényín ngáne ápédé debyéé awóg áyāl e chōm ésyāāl éche ábeléé bəəb, mbwiined ne elad é bad bé Dyöb. ¹¹ Se' bəəd, byánán Dyöb déhəg nkōŋsé, ammad atii aá nímen mekan móo móbenlé. Bəəb-pe, abelé nímen mekan mébenlédé mbwiined ne mam níme Yesu Krístə, eched Sāŋ ábelé. ¹² Adúbe áde dédúbpé Krístə debé-'ε mod nhóg ne mó, dóo adíbnédé syánē nzii ápé benben ne Dyöb ne e'sum bé nlém é'syāāl ésebán debáa' dyaandyam. ¹³ Né-əə, ncháa' nyé nén meé nyéetimné mbíd áyāle metake níme ríkudéé áyāl echēn, médii níme nípiinad nyé bwām.

Paale akánnédé bad bé Efesus

¹⁴ Enén nzəm chōə ekəə bon níbwəgē' mebóbóŋ á'sō wéε Titéε akánned nyé. ¹⁵ Mó adé Titéε a metúmbé mésyāāl, áwē dóo mīn mé metúmbé mé nkon rísé ne mé nkon ní mín mébidé. ¹⁶ Ngáne níme nhən níme akōŋnédé nyé ríchábé ámin, nkānne nén meé échē Edəəđəŋ ébe nyé ngíne ábel bon nlém níwúu nyé á abum. ¹⁷ Nkānne-'ε ámpē ábel nén adúbe áde nyédúbpé Krístə ábel ásumen nyé á nlém-té. Nkānne-'ε meé nyédəŋ Dyöb, nyédəŋ-'ε nhóg ne aníní. Nzé nyébele nē, né nyéēbē nēŋgáne alín á bwel áde níme nkan ríkíí ásē bwām, nyébé-'ε néε ndáb éche esūmnédé ásē bwām. ¹⁸ Nkānne' nén meé nyé ne bad bé Dyöb bésyāāl nyébii bán Krístə adəə syánē bwāmbwam, échē edəŋge éewóo-'aá asóg. ¹⁹ Nkānne' ámpē nén meé kénéε édíí bán modmod eéhēlēē-se akon abii ngáne Krístə ápédé nyé adəŋ, Dyöb ábel nyésəŋten. Nkānne' nē ábel bon abé áđēn ábē néε áde Dyöb.

20 Dyõb áwóó ngíne ábel mekan míme méchábé ámín bwâmbwam tómaa mekan míme déhédné mó. Abele mekan tómaa ké ngáne déhele dewémten bán ábël. Eche ngíne eche edé-’ε syánē áte chóó ábenladté ábel nímén mekan. 21 Mekεnag mébê ne mó áyāle ndāle é mekan éche ábélé, éche ényínnédé áfíntê e elad é bad bé Dyõb, ényínnéd-te áyāl e mekan míme Krístæ ábélé. Mekεnag mébê ne mó pónδέ ésyāāl, á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.

4

*Bad ábe bédúbpé Krístæ
bédé mod nhóg ne mó*

1 Né-ᵛó, με nηngáne mod a mbwᵛg áyāle nsón míme níbenléé Sánḡwéé, ncháá’ nén meé, abé áden ábê abé á bwám ngáne Dyõb áhedéé, apwεd áde ápwédé nyé. 2 Kéchéé éche nyébeléé nyésuded yāl, nyébê bad ábe bépwiúdtédé, nyéwesεn-ne nhóg ne aníníí. Nyélúmed edᵛnge awεsen áde nyéwesanné nhóg ne aníníí. 3 Edáádᵛḡ éche Ésáá ébélé nyédé mod nhóg. Né-ᵛó, nyéwan áte ábé nsᵛḡ ne nhóg ne aníníí, ábel nén nyédíí nyébê mod nhóg. 4 Syánē baásyāāl dedíí yāl póg, melemlem mé Edáádᵛḡ ehóg chóó syánē dékúdé. E’lyág bé nlém e’hóg bó-’áá déwóó áyāl e melemlem mé nnam míme Dyõb dénhᵛbpē áá móᵛbe syánē áde ámpwεdté syánē. 5 Sánḡwéé nhóg móó syánē baásyāāl déwóó’. Adúbe ahóg dᵛó syáá baásyāāl déwóó dékúdtε melemlem mé edusen. 6 Dyõb ahóg dᵛó syánē baásyāāl débεnléé, mó-’áá adé Titée awe syánē moosyāál. Mó akamlan syánē baásyāāl. Abele’ syánē moosyāál debele kéchéé éche áhedéé áá débεl, adé-’ε syánē moosyāál áte ne échē Edáádᵛḡ.

7 Syánē mod té dekudé nsimé á nhḡgtéd míme Krístæ ábágé. Boḡ nímê nsimé méesaá nyaa póg. 8 Nê dᵛó ákáá boḡ étenléd á kálag e Dyõb nén bán,

“Ankě á hõm áde áchábé ámín.

Áde ákagké, ankεén ábē bad bé ekᵛyí ábe ántōmmē áte, ábē-’ε ábē bad échē ndε.”

9 Ngáne éténlédé nén bán, “Ankě á hõm áde áchábé ámín.” Chán nê ádíí? Nê alúmtε nén bán ansébé apε a hõm áde áde se ásē, nédē á nkõḡsé wén. 10 Mó awě ampě a nkõḡsé mó adé melemlem με mod awě ankě á hõm áde áchábé ámín tómaa mebwóg mésyāāl. Ankě ámín ábel chõm ésyāāl elón mbom. 11 Mó mwěn mó abagé bad ndε. Abelé donḡe á bad ábē bembapεε bé nlómag, donḡe ábē bekal bé’dáádᵛḡ, ábēl donḡe ákal nkalaní mí bwám, ábēl donḡe ábē belyáged bé bad ábe bédúbpé, ábēl-le donḡe ábē bemeléede áyáged bad ábe bédúbpé. 12 Ambě ábē bad échén ndε áboḡsen bad bé Dyõb ábele mó. Ambel nê ábel boḡ bad ábe bédúbpé bó ábe bédé nηngáne yāl eche Krístæ béwúu áte. 13 Nén débē káḡḡne á

póndé eche syánē débēē mod nhóg, adúbe áde dédübēē Mwän a Dyöb, debíí-’ε mó. Nzé dedé nê, nê débël deélõn mbon, debé nêngáne Krístæ awë alóné mbon. ¹⁴ Né déebáá nêngáne bëndem ámpē. Nén débël bad bé akwáb ábe béyágte’ ayáge dé metóm, béehenlé syánē adog, béehël-laá ábel se dedúbé mekan míme méetãngene. Déebáá nêngáne bõle ábe epub é ngíne éhueneé p̄ed e mendíb póg étimné’ eníní. ¹⁵ Déebáá nê, bon p̄en dékale mbále délũmte-’ε edãnge ne nhóg ne aníní. Débēle nê ábel bon dékwog á menzii mésyãl débê nêngáne Yesu Krístæ awë adé nló. ¹⁶ Krístæ aladé ábē bad hõm ahóg, ngáne mebõn mé yãl méladéé yãl e moonyon. Nzé p̄ed e yãl téé ebēle míme nsón ngáne étãngéné ábel, ne yãl esyáál êkwogé’, ewúú-’ε áte. Nê dõó édífí kááñne á elad é bad bé Dyöb, nzé mod-té adáó mwãnyãñ.

Alongé dékãlê á mod a Krísto

¹⁷ Né-õó, nkoo’ nyé aláa á ðĩn á Sãngú nén meé abé áðen déebãg nêngáne abé áde bad ábe béebíi Dyöb. Mekan míme békamtanné méðíi mekan míme méesé dyam dé ábelen, méeheléé-’ε se méwõngén bó. ¹⁸ Ayãle mímab mewẽmt̄en méde mewẽmt̄en mé mbéb, béhĩdēē nyaa e Dyöb. Béewóó’é alongé áde Dyöb ábagéé ayãle béwúú nló áte béebíi-’áa nyaa e Dyöb. ¹⁹ Nzé bébélé dyam dé mbéb, akwágkê déekóbéé bó. Bébagé yãl ábel mekan míme échãb ekob é yãl éhedeé. Béwóó nlém áte póndé ésyãl ábel mekan mé mbinde. ²⁰ Bon nyé, áde bén’yãgẽdtē nyé tãngene Krístæ, saké ene ndín e abé bénlãã-’ε nyé bán nyétãngéné awõñ. ²¹ Ndúbpé nén meé nyênwóg mam mé mbále tãngene Yesue. Abé áde nyembēē-’ε mod nhóg ne mó bénlãã nyé mam ayãl echê. ²² Bén’yãgẽd nyé bán nyétede abé dé nchun áde nyénsēbēē awõñ. Ene póndé áðen alongé démbēb ayãle nyênwõñ nlém dásõ ábel mekan mé mbéb. Mmê nlém míme nyéwóó’áá-’ε ábel mekan mé mbéb nípánté’áá nyé nzii. ²³ Bén’yãgẽd nyé nén bán nyémwe Dyöb áhãñlen nyé nlém á abum ábel bon nyéwõñ mewẽmt̄en mékãlê. ²⁴ Dyöb ábagé nyé abé dékãlê áde áde nêngáne áde abé. Né-õó, abé áðen ábê nêngáne áde abé dékãlê. Adén abé dékãlê ádíí abé dékãlê á mbále ngáne Dyöb áhedeé ásãñ-’ε.

²⁵ Né-õó, modmod eekãlê metóm ámpē. Syánē mod-té ákanle mwãnyãñ mbále, ayãle syánē moosyáál dedíi néε bad ábe béládné bon bébël yãl póg. ²⁶ Nzé nyéllíi, nyéẽmwãg-se melĩngá mébēléd nyé mbéb. Nyéẽmwãg-se mímēn melĩngá métom epub é bĩn. ²⁷ Nyéebãgē Satane yãl ádog nyé. ²⁸ Bad ábe béchíbe’ bésóg achíb. Bon p̄en bébenlad mímab mekáá ábel nsón ne nlém nhóg ábel bon békud chõm, béwõngene-ne betóótõkē bé bad. ²⁹ Eyale é ebébtéd ké ehóg éebídé modmod á nsal. Bon p̄en nyébenlad e’yale é’ bwãm ábe béwõngēn

bad áwúu áte á adúbe tē. Nyéβenlad e'yale á pónde eche ehednad, ábel é'wōngēn bad ábe béwóglan nyé. ³⁰ Nyéēbēlē mam míme méwōgēd Edáádān éche Esáá ndutul. Edáádān éche Esáá chōó édé nēngāne e'chem ábe Dyōb áhédé nyé ásin pónde eche ákōdéé nyé ne akōde ásyāā. ³¹ Nyéhūd mewēmtēn mé mbéb mésyāā á nlém-tē, nyéchene-'e ekan é ngine ne melingá. Nyéēsēnlé', nyéesyāá-'e bad ahób adé nyéhóbēé bō mekan á yāl. Nyéelúmté' e'béb bé nlém wēē modmod. ³² Nyélúmed e'boŋ bé nlém wēē nhóg ne aníníí, nyéwōŋ-ge nlém ní ngōl. Nyélagsan nhóg ne aníníí melemlen ngāne Dyōb álágséné nyé áyāle Krístā.

5

Abé áde bad bé Krísto bétāngéné awōŋ

¹ Nyéwāle abé áde adé nēngāne abé á Dyōb, áyāle nyédíí ábe bān ábe ádáá bwāmbwam. ² Nyédān bad bēmpēe, melemlen ngāne Krístā ádáá nyé boŋ awé-'e á nló míme syānē. Ambē yāl wēē Dyōb nēē mende ne nde echē enwógéd Dyōb menyinje bwāmbwam. ³ Ngāne édíí bān nyédíí bad bé Dyōb, éeboó'ē bān nyékábe' mesón, ké'e nyébele mekan mé mbinde ké'e nyébē ngoód. Echén ndín é mekan éeboó'ē ké awógned áfintē echēn. ⁴ Eeboó'ē bān nyéhóbe' mbinde ne e'nyōgléd bé mehób, ké'e nyébele' e'kúkú bé ngwēl. Boŋ pen nyésāgnan Dyōb. ⁵ Nyébíí nēn bān kénzēé awē akábe mesón ké'e awē abele mbinde é mekan ké'e awē adé ngoód, éesónlé á nkamlēn míme Krístā ne míme Dyōb, éekud-taá bwēm é' bwām ábe Dyōb áhóbé aá mōbē. Mod awē adé ngoód adíí nēē mod awē abēnle' myōb mémpēe.

⁶ Nyéēmwāg-se mod ádōgēn nyé e'yókél é' mehób. Dyōb dēkōgsēn bad ábe béebelé' ngāne áhedéé boŋ bébelé échén ndín é e'bébtéd é' mekan. ⁷ Né-ōó, nyéelatán ne bad ábe bébele' échén ndín é e'bébtéd é' mekan. ⁸ Ngen e'só nyēmbé á ehintēn-tē, boŋ bōob abé áde nyédíí ne Sāngwéé ábélé nyédé á e'nyínen bé ekíde tē. Né-ōó, abé ádēn ábē ngāne abé á bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde. ⁹ Nhóbe nēn áyāle bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde tē bébele mekan mé bwām, bébelé mekan míme métāngéné ne mekan míme médé mbále. ¹⁰ Né-ōó, nyéwanēn ábíí mekan míme méwógte Sāngwéé bwām. ¹¹ Nyéewóó dyam ábel ne mbéltéd míme méeboó míme bad ábe bédé á ehintēn tē bébeléé. Boŋ pen nyélúmed bad nēn bān échē ndín é mbéltéd éeboó'ē. ¹² Edé e'són átúb échē ndín é mekan dīn éche bad bēmpēe bébeléé á mesōm-tē. ¹³ Nzé mod abídté échē ndín é mekan áwed bad bényín ngāne mēn mékóó abé. ¹⁴ E'nyínen bé ekíde bōó é'koo mekan mé mbéb abíded áwed. Nē dōó akáá boŋ éhóbnéd nēn bān,

“Wε awě ekúne’ kábnéd,
puú, weebág née mod awě awédé.

E’nyínen bé ekíde ábe Krístə-’ε é’pen wε á yǎl.”

¹⁵ Né-óó, nyétéd póndé ne nyaa e abé echě nyéwoo’é. Aden abé déebāg nēngáne abé áde e’yókél é’ bad boŋ ábê nēngáne abé áde bad ábe béwóó debýéé. ¹⁶ Póndé ké ehéé eche etál ébágnédé nyé ábel bwám, nyébel. Ayāle mbéb rítómé áte enén póndé. ¹⁷ Né-óó, nyéebág nēngáne bad ábe bédé eyókél. Boŋ pen nyésōŋten chōm éche Sāngwéé áhedéé aá nyébel, nyébel-le chō. ¹⁸ Nyéemwág mím se mékōbē nyé áyāle nén nē áwógte mod e’són. Boŋ pen Edáádəŋ éche Esáá cháchá ébē nyé áte. ¹⁹ Nyékōnne’ nhóg ne aníní ngəse é Dyōb áwéd nhóg ne aníní nlém á abum. Nyékōne’ ngəse éche ébídé á kálag e Dyōb, nyékōne’ ngəse éche ékene Dyōb ne Krístə, nyékōne-’ε nkāngé ké ríhée míme ríhúú ne Edáádəŋ Eche Esáá, áken Dyōb. ²⁰ Nyéságnan Dyōb, Titée awéd póndé ésyāal áyāl e kéchéé éche ébenlad. Nyéságnan mó á dīn áde echen Sáj Yesu Krístə.

Paale alébe’ baachóm ne abāb bebaád

²¹ Mod téé abele ngáne waáb áhedéé áyāle edúbé éche nyébagéé Krístə. ²² Mmwaád-téé áwógne nchóm melemlen ngáne áwógnéé Sāngwéé. ²³ Mwenchóm té awóó nkamlen ámín e mmwaád, melemlen ngáne Krístə áwóó nkamlen ámín e elad é bad bé Dyōb. Chó-’aá édé nēngáne eche yǎl mó-’aá abage chō e’soóŋ. ²⁴ Né-óó, mmwaád-téé atāngéné áwōgnē nchóm áyāl e mam mésyāal, melemlen ngáne elad é bad bé Dyōb éwógnéé Krístə. ²⁵ Nyé baachóm ábe béwóó bebaád, mod téé ádəŋ mwaád, melemlen ngáne Krístə ádáá elad é bad bé Dyōb boŋ ábē-’ε ádē alonjé áwé áwab nló. ²⁶ Anwé á nló mímbāb ábel boŋ bésāŋ. Ambenléd mendíb ne échē eyale áśáad bó. ²⁷ Ambel nén ábel boŋ elad é bad éboŋ áwe e’só. Áhedé’áá aá mōpen échē elad é bad áwē, ésebán atón á mbinde ké ehóg, ké’ε aban, ké’ε dyam dé mbéb ábág bó áyāl. Boŋ pen bésāŋ, béewōō-’ε dyam dé mbéb ké ahóg áde mod ahele ahób bó áyāl. ²⁸ Melemlen nē dōo baachóm bétāngéné ábab bebaád adəŋ ngáne bédáá échab yǎl. Mwenchóm kéhéé awě adáá mwaád, adáá eche yǎl. ²⁹ Modmod eékōó’é yǎl, boŋ abelé átōgné chō ánōné-’ε chō bwám. Melemlen nē dōo Krístə ábeléé elad é bad bé Dyōb. ³⁰ Syānē dedé bad ábe bébélé eche yǎl. ³¹ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Enén nzom chō ekəá boŋ mwenchóm átedé sáá ne nyan, abé ne mwaád, boŋ búmō bad bébe bétim mod nhóg.” ³² Adén dyam ádíi ndale e dyam eche modmod éhēlēē-se asōŋten. Boŋ ndúbpé meé mímén mekan méhóbe tāngene Krístə ne elad é bad bé Dyōb. ³³ Né-óó, mwenchóm téé awě

awóó mmwaád, adəŋ mwaád ngáne ádáá eche yäl. Mmwaád a nchóm téé'-ε atəŋéné nchóm edúbé abε.

6

*Paale alébe' bānbān ne
ábāb besáá ne benyaá*

¹ Nyé bānbān, nyéwógne' áben besáá ne benyaá ngáne bad ábe bédé ne Səŋgwéé bétəŋéné abεl. ² Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Nyéwógne' áben besáá ne benyaá." Atínté e mbéndé éche Dyöb ábágé, enén mbéndé chó ebédé mbéndé e'só eche Dyöb dénhōbēnnē dyam. ³ Dyam áde ánhóbpé ádíi nén bán, "Nzé nyéwógne' áben besáá ne benyaá, né mekan mébēēn nyé bwām, né alongé ádēn-ne déchāb áte."

⁴ Besáá bé bān-ne, nyéelinisé áben bán. Boŋ pεn nyénəne bó, nyélébe bó, nyéyágte'-ε bó nyaa eche Səŋgwéé áhedéé.

Paale alébe betāŋ ne bewóŋ bé betāŋ

⁵ Nyé betāŋ nyéwógne' áben bewóŋ. Nyébage bó edúbé nyéwógne'-ε bó ne nlém nhóg, melelem ngáne nyéwógneé Krístəə. ⁶ Nyéēbenlé bó dásō á pónké eché bényíneé nyé ábel békémed nyé. Boŋ nyé, nēŋgáne betāŋ ábe Krístəə, abεle áde nyébenléé Dyöb ábíđ nyé á nlém-tē. ⁷ Nsón ké ríhéé míme nyébeleé, nyébel mó ne kán esyāál. Nyébele mó byánán Dyöb dōó nyébenléé saké baányoŋ. ⁸ Nyébíi nén bán mod téé ákud nsábe áyāle nsón mí bwām ké ríhéé míme ábéle. Abé ké ntāŋ ké'ε kunze.

⁹ Nyé bad-te ábe nyéwóó betāŋ ásē echēn, nyéchəə áben betāŋ bwām. Nyéekímmé bó bán bétāg. Nyébíi nén bán nyáābō moosyāál nyédé ásē e Səŋgwéé, nhóg awé adé ámín, eékwōgnād-taá modmod.

*Ngáne bad ábe bédúbé
bétəŋéné Satanε atəŋεn*

¹⁰ Asóged, nlāŋge nyé nén mεé; Nyébē nyébē ne Səŋgwéé ábel boŋ eche ngíne eche ewúú áte éwēđ nyé nlém á abum. ¹¹ Nyétéd bwēm é' nzum é'syāál ábe Dyöb ábágé nyé ábel boŋ nyéhel akwāb áde Satanε atóm áte. ¹² Nzum eché déwanεé eésáá nzum eche déwanεé ne baányoŋ. Boŋ ngumε, ngíne, ábāb benkamlεε ábe békamlan nkōŋsé mé ehíntén ne ngíne é ebébtéd éche edé ámín, bóó déwannεé nzum. ¹³ Né-óó, nyétéd bwēm é' nzum é'syāál ábe Dyöb ábágé nyé ábel boŋ nzé pónké e ebébtéd epedé, nyéhel bó atyéemεn. Nyéēwān nzum nyépid á asóg nyélyəg nyésūmēn ngáne nyémbēē.

¹⁴ Né-óó, nyéboŋsen nyékale mbále pónké ésyāál. Nzé nyébelé nē, ébē nēŋgáne mod awé awáá ngáá á nkog awé abōŋséné ábel dyam. Nyébele mam míme métəŋéné, áyāle ábel mekan míme métəŋéné ádíi nēŋgáne mod awé ahédé

mbóté eche bébénlé e'kii ákúten yǎl á pónde e nzum. ¹⁵ Nyébê nyékale' nkalan mí bwám. Mós nípeene' nsañ. Nzé nyébelé nê, né ébē byánán nyéhédé metámbe á mekuu, mébël nyésūmēn bwám. ¹⁶ Amín e nímén mésyāāl, nyébê nyédúbpe Yesu Krístəə. Adúbe ádēn débē nēngáne ekángé éche ékáə nyé ábel boñ mekoñ mé muú míme Satanε álómméé nyé méebelé nyé dyamdyam. ¹⁷ Nzé nyékag awan nyébii nén bán nyékudé e'sooson á mekáá mé Dyöb, modmod éehēllaá nyé dyamdyam abel. Nyéēbē nēngáne nwan-é nzum awē ahédé ekóté éche bébénlé ekii. Nzé nyékag-ke nyétāngéné née nyéwánlé nkwáté míme Edəádəñ éche Esáá ébágé nyé. Mmē nkwáté ndé nēngáne eyale é Dyöb. ¹⁸ Nyékānne' pónde ésyāāl ngáne Edəádəñ éche Esáá élyágtéé nyé. Nyéláa Dyöb bán áwōngan nyé áyāl e kéchéé éche nyébeléé. Nyétéd pónde, nyékānne' pónde ésyāāl ésebán nyékóme'. Nyékānnad-te bad bé Dyöb bésyāāl. ¹⁹ Nyékānnad mémpē, nén bán pónde kéhéé nzé nhóbé méé nhóbe dyam, Dyöb débē me e'yale ábe é'tāngéné. Nén débël mēhēl bad nkalan mí bwám míme bad bēnkēnsōhtēnné aláa, ésebán mbáa' dyamdyam. ²⁰ Yesu Krístəə apwədə me ábé míme mésénze, ákal nímén nkalan mí bwám, ene nzəm chó-'aá ekəá boñ mbé bəəb née mod a mbwəg. Né-óó nyékānnad me nén bán Dyöb áwēd me nlém á abum níkal nímén nkalan mí bwám ésebán mbáa dyamdyam.

Paale aá Dyöb ánamed bad ábe bédúbpe

²¹ Tikikuse, awesyánē mwānyañ a Krísto awē dédáá, abenle Sāngwéé ne nlém nhóg. Mós álāā nyé mekan tāngene me. Nén débël nyébíí ngáne nídíí ne chōm éche míbeléé. ²² Nlóme mó áwēn ábel boñ aláa nyé mam míme mébenlad ne sé, áwēd-te nyé nlém á abum.

²³ Nsañ míme Dyöb Titée awēd, ne echəd Sāñ Yesu Krístəə, míbê ne nyé, bad ábe bédúbpe. Bébel nyébê nyédəñ nhóg ne aníníí, nyébê nyédúbe-ε Krístəə. ²⁴ Dyöb álúmed nímē nsimé ne moosyāāl awē adəá awəd Sāngú Yesu Krístəə, edəñge éche ébē abé ne abé.

Kálag echë Paale áténlé Baá Filipi Ndibned ní kálag

Paale mós áténlé mwembé míme rídé á Filipi enén kálag áde ábédé á mbwɔg. Abédé ndutul ne ayáge áde déetàngene áde bad bémpée béyágté'áá. Kénéé mímén mekan mébénládtáá, Paale ambé menyinge, ásūm-me nlém áyāl e adúbe áde adúbpé Yesu Krístəə.

Nzom eche ekəá bon Paale átél enén kálag edii áságnen bad bé Krísto bé Filipi áyāle nwōngen míme bēmbéé mós á pónde eche ántōgnēnnē nwōngen. Awédé bós nlém á abum, aláá-'e bós áá bébê bésūm mekuu. Acháa bós áá béwōn asuded á yāl áde Yesue, ésebán bémwag bán mekan mé esíí mé ekob é yāl mékamlan bós. Akamtan bós áá abé áde bédíí mod nhóg ne Krístəə ádii nsimé ní Dyōb, áá Dyōb débēl-le bébé menyinge bébé-'e nsan ábe áde bédíí mod nhóg ne Krístəə.

Nkabtéd ní kálag

Paale alénté, aságnéné, akánnéd-te mwembé ní Filipi 1.1-11

Paale áá ábē á nkōjsé ádii ábele Krístəə, áwé-'e débojnéd mós 1.12-30

Paale áá abé á bad bé Krísto ábē ngáne áde Krístəə 2.1-11

Paale áá bad bé Krísto bébê á nkōjsé née tintine 2.12-18

Paale akené Timotié bós Epafroditus 2.19-30

Paale áá mod awé adúbpé Krístəə ákobnéd á'sō é' Dyōb 3.1-11

Paale áá mod téé áwan áte ápid mam á asóg bwām 3.12-21

Paale alébe bad bé Krísto 4.1-9

Paale aságnan mwembé ní Filipi 4.10-20

Melenten mé asóg 4.21-23

Paale alómmé bad melenten

¹ Me Paale, nchoo ne Timotié, me-éé ntenle nyé enén kálag. Sédii bembəlede ábe Yesu Krístəə. Ntenle bad bé Dyōb, bad ábe bédé mod nhóg ne Yesu Krístəə ábe bédé á Filipi, nchoo ne belyáged ne bad ábe béwōngan ákeen nsón ní Dyōb á'sō.

² Nsimé ne nsan míme níhúú ne Dyōb awéd Titée, ne Sájgú Yesu Krístəə míbê ne nyé.

Meságnen ne mekáne míme Paale

³ Nságnan Dyōb áde míbenléé, pónde téé nzé nkāmténé nyé.

⁴ Mbélé mbé menyinge pónde téé nzé nkānnad nyé moosyáál.

⁵ Mbélé mbagé nságnen áyāle nwōngen míme nyékébéé me ákal nkalan ní bwām, bootya á pónde eché nyéwógé mós, bon nyédúbe-'e, ápe bɔɔb. ⁶ Ndúbpé meé Dyōb áde ábóótédé mímén

nsón mí bwâm átíntê echên, dékéeén mós á'sō kááñ ápēēn mós á asóg á Epun éche Yesu Krístæá άπεέ. ⁷ Ntánǵéné enén ndín e mewêmtén awónǵ áyāl e nyé baásyāāl áyāle nyêdé me á nlém-tê. Ké áde rídíí á mbwǵ, ne áde ríhóbéé mam tǵngene nkalanǵ mí bwâm, nhóbe meé nímén nkalanǵ méesaá metóm, rídé mbále. Dyǵb álúmté syánē moosyāāl nímē nsimé ngáne débēnléé mós. ⁸ Dyǵb áde me mbónǵ nén aá nlém míme ríwónǵné nyé áte, rídé melelem ne nlém míme Yesu Krístæá áwónǵné nyé. ⁹ Nkánne-'e nén meé, edǵnge éche nyéwónǵné Dyǵb ne éche nyéwóó ne nhóg ne aníníí ébê ékag á'sō. Nkánne-'e meé nyébíi mekan mé Dyǵb, nyésǵntén-ne nhǵnlén átíntê e mekan mé bwâm ne mekan míme méesǵ mekan mé bwâm. ¹⁰ Nén débēl nyéēhēl mekan míme métómténé abonǵ abíi. Nén débēl nyéēsāñ-'e á'sō é' Dyǵb, béekóbén-naá nyé awusé ké ahóg á Epun éche Krístæá άπεέ ámpē. ¹¹ Nén débēl abé á bwâm ádēn áde áhúú ne Yesu Krístæá dényínnēd áyāl e mekan mé bwâm méesyāāl míme nyébeleé, ábel bonǵ Dyǵb ákud ehúmé ne mekenag.

*Paale aá ábē á nkǵnsé ádli ábele Krístæá,
áwé-'e débonéd mós*

¹² A-baáñyanǵ, ndǵá meé nyébíi nén bán mekan míme mébēnléde ne me hén, ríkóó awónǵngén ábel bonǵ nkalanǵ mí bwâm ríkanlad ríkag á'sō. ¹³ Nén ábélé sánze ésyāāl éche éñone eyáde éche mod ambáá ne bad bémpēe básyāāl hén, bébíi nén bán ndé á mbwǵ áyāle rídíí mbáledé awē Krístæá. ¹⁴ Abé áde rídíí-'e á mbwǵ, áwéde ekud é bad ábe bédúbpé nlém á abum, bénábpé nlém awónǵ ákal eyale é Dyǵb ésebán bébáá' dyaamyam.

¹⁵ Edé mbále nén bán bó baahóg béwónǵné me kónjí, béhede-'e alúmed bán bédé etógnén tómaa me. Bonǵ pen, bó baahóg-ke békale nímē nkalanǵ ne mewêmtén mé bwâm. ¹⁶ Bad ábe békale mós ne mewêmtén mé bwâm, békale mós áyāle bédáá me, bébíi-'e nén bán Dyǵb ákwénténé aá níbê á mbwǵ hén ábel bonǵ ríhób meé nkalanǵ mí bwâm méesaá metóm, rídé mbále. ¹⁷ Abé ábe béwónǵné me kónjí béekaléé nkalanǵ mí bwâm ne mewêmtén mé bwâm, békale mós áhede échab yāl chēn bwēm. Bébele nê, ne mewêmtén nén bán ríwǵ ndutul abé áde rídíí á mbwǵ.

¹⁸ Bonǵ nén déēwóó'é dyaam dé abel. Áyāl e nímē menzii méesyāāl, nkalanǵ míme Krístæá móó békaleé, ké bébēnlád mewêmtén mé bwâm, ké'e mewêmtén mé mbéb, ákal mós. Né-óó, áyāle nê, mébē menyínǵe. ¹⁹ Mébē mbé menyínǵe áyāle mbíi nén meé mekáne míme nyékánnadté me ne nwónǵngén míme Edǵádǵñ éche Yesu Krístæá ébageé me, bébēl ríkúd e'sóóson. ²⁰ Nwóó nlém áte ne menyínǵe méesyāāl, nlyágé-'e nlém meé méewóǵké e'són, bonǵ méwǵñ e'wéd bé nlém á abum pónde

ésyāāl, tanḡe bɔɔb, ábel boḡ kéchéé éche níbeléé ébel ehúmé éche Krístəə ényínned, ké ndé á alongé ké'ε nwédé. ²¹ Ne me, abé áde rídíí á alongé ádíí ábele Krístəə, nzé nwédé-ε éboḡnéd me. ²² Nzé édé bán ndé á alongé mǝbē níbelé nsón míme ndé etógnén. Bɔɔb-pɔɔ, meebíí'ε pɛd eche rítáḡéné atéd. ²³ Mmén mekan mébe métyéémé me á'sō-te, étómé me áte éche rítáḡéné apwɛd. Ndəá meé rítede hén níbê ne Krístəə, áyāle nén ábóó tómaa ábê á nkōḡsé wén. ²⁴ Boḡ áyāl echén, édé etógnén bán rídíí níbê á alongé. ²⁵ Ndúbpe nén, mbíí-ε meé mǝbē mbé á alongé, mǝbē mbé-ε ne nyé moosyāál ábel boḡ adúbe áde nyédúbpe Krístəə ákwəge, nyébé-ε menyinḡe áyāle nyédúbpe mó. ²⁶ Nén débǝl abé adé mébēε ne nyé ámpē, nyéēnabé nzom awóḡ ábe Krístəə mekenag áyāl echém.

²⁷ Bɔɔb-pɔɔ, abé ádēn átáḡéné abé ngáne Krístəə áhóbéé áwē nkalaní m'bwám. Nén débǝl ké mpedé ányín nyé ké'ε meépede, mǝbíí nén meé nyésumé mekuu nēḡáne mod nhóg, nyéwóó-ε mewēmtɛn mehóg áwan áte ákəə chǝm éche nyédúbpe. ²⁸ Nyéebáá' bad ábe bétáḡan nyé. Nlém ríwúu nyé á abum pónde ésyāāl. Nén délūméd nén bán béekudté e'soóson boḡ nyéekūd. Dyǝb dó-'aá átiide rímén mésyāāl. ²⁹ Dyǝb ábénlédé ábē e'boḡ bé nlém áwēn, saké adúbe Krístəə dǝmpɛn, boḡ kááḡ ne ákud metake áyāl e Krístəə. ³⁰ Syánē dewane nzum á yǎl e nkalaní m'bwám bɔɔb. Melemlem mé nzum míme nyénnyínné nwane' móó rídíí ríwané bɔɔb.

2

Paale ad abé adēd abê nēḡáne áde Krístəə

¹ Abé áde nyédíí nhóg ne Krístəə áwédé nyé nlém á abum, échē edəḡge-ε épwiitad nyé nlém á abum. Nyédé nlatén ne Edəádəḡ éche Esáá. Nyélúmtɛ' e'boḡ bé nlém, nyéwóó-ε nlém rí ngəl ne nhóg ne aníníí. ² Mmém menyinḡe mélōn mbon nzé nyéwóó mewēmtɛn mehóg, nyélúmté melemlem mé edəḡge ne nhóg ne aníníí, nyéwóó nlém nhóg, nyédé-ε nēḡáne mod nhóg áyāl e kéchéé éche nyébeléé. ³ Nyéēbēlē mekan míme mélúmtɛ bán échen yǎl chén chóó nyéhɛdteé bwám. Nyéēbēlē mekan míme mélúmtɛ nén bán nyédé kúmbe. Boḡ ne asuded á yǎl, nyényín bad bémpeé etógnén tómaa échen yǎl. ⁴ Nyéēbēlē mekan míme mépiinad nyé bēn pɛn nsyáḡ, boḡ pɛn nyébele kááḡne mekan míme méwōḡan kááḡne bad bémpeé. ⁵ Mewēmtɛn rímén mébê nēḡáne míme Yesu Krístəə mémbeē.

⁶ Abédé nyaa eche Dyǝb ádíí,

boḡ kéné, enkénwóḡgé mewēmtɛn nén aá móchəḡned nén móó bó Dyǝb bétáá.

⁷ Enkəntédte yǎl etógnén,

boŋ ambɛl eche yɔl nɛŋgáne mbaledɛ,
bɛnchyāā-’ɛ mó nɛɛ moonyoŋ.

⁸ Ade ábédé nɛɛ moonyoŋ, ansudéd eche yɔl, ákwɛntén-ne
awé.

Ankwɛntén áwé kááŋ ne kwééd e awɔg.

⁹ Né-ɔɔ, Dyɔb dɛmbɛ mó etál éche étómténé achab ámín,
ábɛ-’ɛ mó dín áde átómé mín mésyāā.

¹⁰ Dyɔb dɛmbɛl nɛn ábɛl boŋ á dín áde Yesue,
nhəgtéd n̄syāāl n̄bwɔg mebóbóŋ,
ké nhəgtéd n̄ime n̄idé á nkoŋ n̄mín, á nkɔŋ n̄isé, ké’ɛ á mbwɔg
e baásɛ.

¹¹ Moosyāā́l áhɔb aá Yesu Kr̄stə́a mó adé Sán̄gwéé,
ábɛl Dyɔb Titɛɛ ákud edúbé.

Nyébê átínté e bad ngáne tintine

¹² A-baányan bé edəŋge, ngáne nyéyógk’áá mekan abɛl
n̄ime Dyɔb áhóbé aá nyébel áde n̄ibédé ne nyé, édé etógnɛn
bwāmbwam bán nyébel mekan n̄ime áhóbé aá nyébel, bɔɔb
áde méesaá ne nyé. Nyéwɔŋ mbwɔg n̄ Dyɔb áte nyésuded-
te yɔl á’sɔ́ é’ Dyɔb. Nyéwan áte bwāmbwam ábɛl mekan
n̄ime Dyɔb áhɛdɛé, ábɛl boŋ e’soosɔŋ ábɛ nyékúdé, é’lɔn
mbon. ¹³ Nyébel n̄é áyāle Dyɔb ádé ne nyé póndé ésyāā́l, ábɛl
nyéwɔŋ n̄lém ábɛl mekan mé bwām n̄imé áhɛdɛé aá nyébel,
nyébenle-’ɛ mó. ¹⁴ Nyébele’ chɔm ésyāā́l ésebán nyényon̄ge
áte, nyɛpentan-ne. ¹⁵ Nyébele nɛn ábɛl boŋ modmod eehóbé’
aá nyéwóó atón dé mbéb ké á hóg á yɔl, nyésāŋ-’ɛ. Nɛn dɛbɛl
nyéɛbɛ bán bé Dyɔb ábɛ béewóó atón dé mbéb ké á hóg á yɔl,
ábɛ bédé átínté e bad bé mbéb ábɛ bébele mbéb póndé ésyāā́l.
Nyédé átínté echáb á nkɔŋsɛ-te n̄ɛŋgáne betintine ábɛ bɛpene’.
¹⁶ Nyébele nɛn akal áde nyékalɛé nkalan̄ n̄imé n̄pɛene’ alongé
áde déemaá’. Nzé nyébele nɛn mɛbɛ kúmbe ne nyé á epun
éche Kr̄stə́a ápɛé áyāle nɛn dɛlúmɛd bán awan áde n̄wáné’áá
áte ne ntú n̄ime n̄ibélé, béɛbɔɔ’ɛ. ¹⁷ Mɛbɛ n̄ɛŋgáne nzɔm e
mín echɛ bésyógé ámín e nsón n̄ime nyébelɛé, n̄ɛŋgáne mɛdɛ,
áyāle adúbe áde nyédúbpé. Nhele-se n̄kúd metake, nwé-’ɛ
áyāle nkale’ nkalan̄ n̄ bwām melemlɛm ngáne nyémpɛ áyāle
nyédúbpé n̄imé nkalan̄ n̄ bwām. Boŋ kénɛ ndé menyin̄ge
mɛwɔgɛn-ne nyé moosyāā́l menyin̄ge. ¹⁸ Melemlɛm n̄é dɔɔ
nyémpɛ nyétəŋgéné menyin̄ge awóg, nyéwógɛn-ne mémpɛ
menyin̄ge.

Paale atelé t̄əŋgene Timotie bó Epafroditus

¹⁹ Nzé édé á ntii n̄ime Sán̄gú Yesue, nwóó n̄lém álóm Tim-
otie áwɛn mwāmpín n̄ póndé, ábɛl boŋ póle éche mɛwɔgkɛ
áyā́l echɛn, éwéd mɛ n̄lém á abum. ²⁰ Meewóó’ɛ modmod
ampée n̄ɛɛ mó awé akoó n̄imé n̄lém awón̄ ádəŋ dé ábii ngáne
nyédíí. ²¹ Nhóbe nɛn áyāle bad ábɛ bélyógé ásɛ échab yɔl

chóo bétōṅtanné, béebeléé ngáne Yesu Krístəə áhedeé aá bébel. ²² Nyé bĕn nyébíí ngáne Timotiε álúmté aá móbēle nsón bwām. Abelé nsón ne me ákal nkalaṅ mí bwām ngáne mwān ábeléé nsón ne sáá. ²³ Né-ṣó, nlyágé nlém meé mēlōm mó áwēn áde ményínnē ngáne mekan mébēennē me.

²⁴ Ndúbpé-ε nén meé Sánḡwéé ábĕl mwāmpĭn mí pónde mmĕn ámpĕ mépĕ áwēn.

²⁵ Nnyíne nén meé édé etógnĕn me álóm awed mwānyan Epafroditus áwēn. Abele nsón míme Krístəə ne me, awōṅgan-ne átāṅgen bad ábe bétāṅgan nkalaṅ mí bwām, mó-'aá abéde nĕṅgáne mészēze míme nyélómé áwōṅgen me. ²⁶ Awóó nlém áte bwāmbwam ányín nyé moosyáál, anwóg-ke ndutul áde áwógé bán nyéwógé bán mōnkolé. ²⁷ Edé mbále bán ankolé, ápōn-ne káāṅ ne awé. Boṅ Dyōb dénwōḡ mó ngəl, saá-kaá mwĕmpĕn, Dyōb dénwōḡ mémpĕ ngəl. Enkĕnkwĕnténnē aá áwĕ ábel boṅ meénabpĕ abé á ndutul-tĕ. ²⁸ Né-ṣó, nwóó nlém áte bwāmbwam álóm mó áwēn ábel boṅ nyéwōḡ menyīṅge ányín mó ámpĕ, me-ε ámpĕ meébūdē atag áte áyāl echĕn. ²⁹ Né-ṣó, nyébĕ menyīṅge ákob mó nken áyāle adúbpé Sánḡwéé ngáne nyémpĕ nyédúbpĕ, nyébage-ε bad nĕṅgáne mó edúbé. ³⁰ Nyébage mó edúbé áyāle ampon awé, abé-ε á nsəl ní soṅ abele áde ábenléé Krístəə. Ambel nén ábel boṅ áwōṅgen me ábel nsón míme nyébĕn nyéehĕle'aá-se nyébel.

3

Bad ábe bédúbpĕ Yesuε

bóo békobnad á'sō é' Dyōb

¹ Asóged a-baányan, nyébĕ menyīṅge abé áde nyédíí mod nhóg ne Sánḡwéé. Eetagtéé me átele nyé mekan míme ménsĕbĕē nyé atele. Nén ádíí ákəə nyé. ² Nyétéd pónde ne ábĕ e'bébtéd é' bad. Echĕ mbwé, bad ábe béhóbe bán bétāṅgéné mod ayag. ³ Syánē-εε béyágé nyaa echĕ etāṅgéné. Edəádəṅ éwōṅgan syánē ábe Dyōb edúbé ngáne débēnléé mó. Syánē dedé menyīṅge ngáne dédíí ne Yesu Krístəə. Debíí bán baányon béehĕléé-se béwōṅgĕn syánē. ⁴ Kĕnĕ mmĕn nwóó nzəm ályág nlém á yāl e mekan mé moonyon. Kĕnzéé átínté echĕn awĕ awémtĕné aá mówóó nzəm ásum nlém á yāl e mekan mé moonyon né nwóó nzəm tómaa nĕ. ⁵ Ade béchyáá me bĕn'yág me ámbíd e epun saámbé. Ndíí mod a Israel awĕ abíde á túmbé e Benjamin. Echem sáṅ ne nyan bébédéε bad bé Hibru. Mbédéε mod a Farisia, ríhídē mbéndé ngáne éhóbeé. ⁶ Menwōṅ kán áte bwāmbwam nyaa echĕ nĕ dĕmbēnlé rítagté elad é bad bé Krísto. Modmod eéhĕle'aá-se ahób aá nwóó atón dé mbéb ké ahóg áyāl, áyāle nhídé'aá mbéndé é bad bé Israel ésyāál. ⁷ Boṅ ábĕ bwĕm é'syāál ábe rínyíne'aá néε

nsyáŋ béesaá dyam dé abelen bɔɔb, áyāle chõm éche Krístæ ábénlé me. ⁸ Saké nê dẽmpen, nnyíne chõm esyāäl meé éesaá dyamdyam nzé nhágténé chõ ne ndāle e dyam echẽ edé ábii Yesu Krístæ, awem Sánjgwéé. Áyāl echẽ chõm esyāäl éesaá dyam dé abelen, nnyíne-’ε chõ nêŋgáne mbinde ábel boŋ mbii Krístæ, ⁹ mbê-’ε mod nhóg ne mó. Saké ahíd á mbéndé dɔɔ ákáká boŋ níkobnéd á’sõ é’ Dyõb. Boŋ nkõbnédé á’sõ é’ Dyõb áyāle ndúbpe Krístæ. Dyõb-paá ábélé boŋ níkobnéd áwe e’sõ áyāle ndúbpe Krístæ. ¹⁰ Ndæá meé mbii Krístæ níwõŋ-’ε ngíne echẽ ánwõŋgẽ áde ámpuú’é. Ndæá meé mbê níkude metake melelem ngáne ánkudté. Ndæá-’ε meé níkud metake ngáne ánkudté kááŋ béwúu me ngáne bénwúú’é mó. ¹¹ Nlyágé nlém nén meé nímén mésyāäl mébenléd ábel boŋ Dyõb ápuud me ámbíd e kwééd echẽm.

*Paale aá mɔwane áte
ápid mam á asóg bwám*

¹² Meehóbéé nén meé mmaá nímén mekan amad ké’ε meé mmaá atyéem á menzií mésyāäl. Boŋ ndii nwane áte ábẽ nyaa e mod echẽ Yesu Krístæ áhédé’áá aá mbê áde ápwédé me. ¹³ A-baányan, meehóbéé nén meé mmadé chõm esyāäl. Boŋ dyam ahóg áde mbeléé ádíi, áchaten mekan míme métómé ámbíd ne áwan áte áhíd mekan míme méhúε’ á’sõ. ¹⁴ Ndii nwane áte áke á’sõ kááŋ nípe wéε níťŋgéné asóg ábel boŋ níkud nsábe míme Dyõb ábánnédé me ádyõb. Achênle me aá níke ádyõb mbwiined ne Yesu Krístæ.

¹⁵ Syánē moosyāäl awẽ demaá akwɔg á adúbe tẽ déwále nímén melelem mé mewẽmten tãŋgene nímén mekan. Boŋ nzé édé bán nyẽwóó mewẽmten mémpẽe tãŋgene nímén mekan, né Dyõb déwõŋgẽn nyé ásoŋten mó bwám. ¹⁶ Kénê-’ε detãŋgéné déhídẽ mekan míme syánē demáá abii.

¹⁷ A-baányan, nyéladten nyébê nyéhíde nímmẽm mekuu, nyénõne-’ε bad ábe bébele ngáne nyényínnē ngáne sébéláá. ¹⁸ Nkánlé’áá nyé ngen ne ngen, bɔɔb-pe ámpẽ nlãŋge nyé ne mészod tãŋgene bad híin ábe nímmáb mbeltéd nílúmtéé nén bán bédé bad bé ekoyí tãŋgene nkalan míme níhóbe kwééd eche Krístæ áwédé á awɔg. ¹⁹ Echén ndín é bad ádad asóg ádíi dũ á muú. Chõm éche ekamlan bó édíi mekan mé esíí mé ekob é yāl. Bédáá ábel mekan míme bétãŋgéné békwaŋne. Mekan mé nkõŋsé mẽmpen-naá békamtanné. ²⁰ Boŋ syánē pen dedii bad ábe echab mbwóg édíí ádyõb. Desine-’ε awesyánē Nsoode, Sánjú Yesu Krístæ bán ábíid ádyõb átim ámbíd á nkõŋsé. ²¹ Ábenléd eche ngíne eche ábenladté ákamlen chõm esyāäl, áhãŋlen échesyánē yāl é nkõŋsé, yāl éche éewóo ngíne, ábel boŋ dékud ndāle é yāl ngáne ánkudté áde Dyõb dẽmpuúdté mó.

4

Paale abagé elébé

¹ A-baányan, ndə́ə nyé anyín ámpē áyāle ndə́ə nyé bwāmbwam. Nyébelé ndé menyinje nyéde-’ε nēngáne nsábe nímēm áyāl e nsón níme núbélé. Né-ó, a-baányan bé edange, nyébê nyésuṃ mekuu t̄an̄gene adúbe áde nyédúbpé S̄an̄gwéé.

² Ncháa nén meé Yudia bó Sintike bébê á nchemten áyāle bó bad bébe bédii baányan bé Krísto. ³ Nl̄ange wēmpē, awem nsón a nsón awē n̄lyágé nlém áyāl, nhede meé éwōngen abén bebaád ábé nsan. Abén bebaád bébe, Klemene ne bad bé nsón bémpēe bébedé me benben. Syáábō sébelé ntú ábel bon r̄ihel nkalan mí bwām akal. Mmab m̄in mésyāal médé á kálag e alongé. ⁴ Nyébê menyinje pónde ésyāal áyāle nyédii bad ábe S̄an̄gwéé. Nhóbe ámpē, nyébê menyinje. ⁵ Abé áden álúmed á’sō é’ bad bésyāal nén bán nyēchedne bad yāl. S̄an̄gwéé akwogé ape. ⁶ Nyéētāgē áte áyāl e dyamdyam. Bon pen áyāl e kéchéé éche étané nyé nyékānne Dyōb nén bán ábe nyé chōm éche nyétógnéné. Nzé nyékānne-’ε nyésāgnān mó. ⁷ Nzé nyébelé-’ε nē, Dyōb débēl nyébé nsan, nsan níme r̄ichábé ám̄in tómaa ngáne baányan béhele bésōn̄ten. Mm̄en nsan méwōngēn nyé ábel bon nyéētāgē áte abé áde nyédii bad ábe Yesu Krístə.

⁸ Asóged a-baányan, nyékamtan abén bwēm pónde ésyāal. Nyékamtan kéchéé éche édé mbále, kéchéé éche ékwógnédé chōm éche ebóó, kéchéé éche étāngéné, kéchéé éche éewóó atón dé mbéb áyāl, kéchéé éche bad bétāngéné adan̄ ne kéchéé éche nyényíné bán ébōn̄nedé nyé. Nyékamtan mekan níme mébóó bwāmbwam ne níme bad béhóbéé bán mébóó. Echén ndín é mam chōó nyétāngéné ahé á mewēmten-té pónde ésyāal. ⁹ Kéchéé éche n̄’yágté nyé bon nyékōb-pe ne kéchéé éche nyéwógé áwēm ne éche nyényíné néε núbélé, nyébele chó. Nzé nyébele nén, Dyōb, mó awé abage nsan, ábē ne nyé.

Paale aságnéné nwōngen níme ákudé

¹⁰ Abé áde r̄idii mod awe S̄an̄gwéé, ábelé ndé menyinje bwāmbwam, áyāle káāne á asóg nyélúmté bán nyébōnge me. Mbíi nén meé nyéwóó mewēmten ábóo me pónde ésyāal, bon etál éebagnedé nyé ábel áned. ¹¹ Meehóbéé nén áyāle ntóge’ chōm. N̄’yákgé ákob kéchéé éche étané me á alongé. ¹² Mbíi ngáne mod ábāgkē ésebán awóó chōm éche átógnéné, mbíi-’ε ngáne ébāgkē mod ábud dé awōn̄ chōm éche átógnéné. Mm̄enténé ákob kéchéé éche étané me. Mm̄enténé abé áde n̄búdé chōm éche n̄dyákgē awōn̄, n̄m̄entén-ne ádyεε nzaa. Mm̄enténé ábé áde n̄wóó tómaa ngáne n̄tógnéné, n̄m̄entén-ne abé áde méewóó-’ε chōm éche n̄tógnéné. ¹³ Kéchéé éche étáne me, ngine eche Krístə abagéé me ébēl mētōm chó áte.

14 Nyêbelé bwâm âwóngen με áyāl e nímêm metake.
 15 Nyé bad bé Filipi nyêbíí bwâm nén bán áde núbóótédé nkalan ní bwâm akal áde mbídé á Masedonia, nyé bñpen-εέ nyêbédé mwembé níme ménwōngēn με. 16 Ké áde mémbeē á dyad á Tesalonika, nyênlómé με nwōngen ngen ne ngen.
 17 Meehóbéé nén áyāle nhede μεέ nyélómme με nde. Bon nhede μεέ rínyine' ngáne Dyōb ánamtéé nyé anamed ne anamed. 18 Nkudé chōm ésyāāl éche nyékélōmēē με, nkūd-te ké tómaa nê. Epafrodituse ampiinéd με bwēm ábe nyénlōmēē με. Edíi byánán nyêbagé Dyōb nde eche ewóó elod é bwâm. Dyōb ákóbé nímé mende, mébōñnéde-'ε mó. 19 Adém Dyōb débě-'ε nyé kéchéé éche nyétógnéné átínté e nímē nkúú mé nhōn, mbwiined ne Yesu Krístā. 20 Ehúmé ébê ne áded Dyōb, awêd Titée á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.

Melenten mé asóg

21 Nyéleled bad bé Dyōb bésyāāl ábe bédúbpé Yesu Krístā. Abesyánē baányan ábe bédé ne με bélómmé nyé melenten.
 22 Bad bé Krísto bésyāāl bélómmé nyé melenten, bwāmbwam abum á ndáb áde Kaisεε. 23 Nsimé níme Sánjú Yesu Krístā núbê ne nyé moosyāál.

Kálag echë Paale áténlé Baá Kolose Ndibned ní kálag

Paale, mbapere a nlomag nhóg awe Yesu Krístæ mós antél enén kálag áde ádíí á mbwəg á dyad á Roma. Antelé bad bé dyad á Kolose. Saké Paale andibé mwembé míme níbéde á Kolose. Epafrase mós andibé mwembé míme níbéde áwed. Epafrase ambé á dyad á Efesus. Anwóg eyale é Dyöb áwed, adúbe-’ε Yesu Krístæ. Anhidnéd échë eyale, áke ákal chó á Kolose, ádíbe-’ε mwembé áwed. Ambíd e pónde, Paale anwóg nén bán bemeléede bé metóm bépééné ayáge áde déeboó á mwembé-te wê. Abé bemeléede býágté’áá nén bán, kénzéé awë ahede’ Dyöb abíi, awë ahede-’ε e’sóson akud, atəngéné nées ábageé ngíne ne benkamlene bé nkönsé edúbé. Bán mod atəngéné-’ε nées áhídeé mbéndé nées áyag mod ne áhíd mbéndé émpée təngene ndyééd échë mod éetəngeneé adyé, ne ekud é mam émpée. Mmén mekan mésyāā-lóó mós mēnkəŋ boŋ Paale áténlé bad bé mwembé mé Kolose enén kálag, áléb bó ábel bébíi mbále təngene Yesu Krístæ ákamlen bad bésyāā ne ákamlen ngíne é nköŋ rísé ne nímin. Mwənpən-naá ahele ahúd syáné á mbéb-te.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-8

Nsón míme Krístæ 1.9-2.19

Alonjé dékōōlē ábe ne Krístæ 2.20-4.6

Nsógten 4.7-18

Paale alómmé bad melenten

¹ Me Paale, mbapere a nlomag nhóg awë Yesu Krístæ, ngáne Dyöb átííde me-éé ntenlé nyé enén kálag. Se Timoti, awesyáné mwānyəŋ a Krísto, sélomme nyé melenten. ² Ntenle nyé bad bé Dyöb ábe nyéde á dyad á Kolose. Nyéde ne Krístæ, nyéhíde-’ε mós ne nlém nhóg. Nsimé ne nsəŋ ní Dyöb Titée awëd mbé ne nyé.

Paale aságnéné Dyöb á mekáne-té

³ Pónde téé sēkānnad nyé, sēsāgnān Dyöb, Sáá awë awed Səngwéé, Yesu Krístæ. ⁴ Sēsāgnan Dyöb áyāle sēwóge bán nyédúbpé Yesu Krístæ, nyédaá-’ε bad bé Dyöb bésyāā. ⁵ Sébíi nén bán nyébele’ nē áyāle nyésumé nlém nén bán nyéēkūd nnam míme Dyöb ákōŋnéde nyé ámin. Nyēmmäd mam awóg təngene mímé nnam áde bésébpé nyé nkalaŋ ní bwām ní mbále akale. ⁶ Mmén nkalaŋ ní bwām mé nsimé ní Dyöb níkanlad mebwóg ne mebwóg níkag á’sō. Epun e é’só éche

nyéwógé nyênsón̄tén bán Dyöb ákón̄té nlém ní bwâm awón ne bad bé mbéb. ⁷ Epafrasε, mbaledε awe Yesu Kr̄stæá mós ankalé nyé nímê nkalan̄. Adíí mod awě syááb̄w̄ sêbele' nsón, sêdâá-'ε mós bwâmbwam. Abenle' Yesu Kr̄stæá ne nlém nhóg. Abé áde adíí-'ε ne nyé, nsón níme sént̄an̄ḡennē abel mós abelēé. ⁸ Mós alán̄gé-'ε sé aá Edâád̄an̄ é Dyöb ébéle nyédâá bad bé Dyöb.

⁹ Né-óó, bootya pón̄dé echē séwógé nímén mam, sêkânnad nyé pón̄dé téé. Sêkânnē nén bán Dyöb abel nyékon̄ chöm éche áh̄edēé aá nyébel asón̄ten. Sêkânnē nén bán Dyöb ábe nyé debyéé ne nsón̄ten abel nyésón̄ten mam mé Edâád̄an̄ bwâm. ¹⁰ Nê déb̄l̄ ad̄en̄ alongé déb̄ē ngáne alongé áde bad bé Dyöb át̄an̄génē abé. Nyéēbele' mam nímē méwógte mós menyin̄ge. Mekan mé bwâm mós ne mós-'éé nyébelēé. Nyaa echē nyésón̄t̄en-naá Dyöb, éch̄agkē acháge ne acháge. ¹¹ Sêkânnē-'ε ámp̄ē nén bán, Dyöb abē áwēd nyé áte ne echē ngum echē echabé ám̄in, ábel nén nyéh̄el awes̄en, nyékan̄ nlém, nyébé-'ε menyin̄ge áyāl e mam mésyāāl. ¹² Nyéēsāgn̄en̄ Tit̄ēé áyāle chöm ésyāāl. Mós-'aá abelē bon̄ nyékwognéd abé bad ábe békobe akab á bwēm ábe ákón̄néde abē bad h̄om̄ áde e'nyin̄en bé ekíde é'díí. ¹³ Ahúde syánē ásē e ngíne e nkaml̄en̄e a eh̄int̄én, ap̄éné syánē ásē e nkaml̄en̄ níme awe Mwān a nlém. ¹⁴ Dyöb álágs̄éné syánē ním̄ed mbéb ak̄ode áde ákódté syánē ne mekií níme awe Mwān ásyógé á aw̄og.

¹⁵ Modmod eenyinn̄éé Dyöb díid. Bon̄ bad bénsón̄t̄en ngáne Dyöb adíí áde bényíné Kr̄stæá áyāle adíi nwágén ní Dyöb. ¹⁶ Edé nê áyāle, mbwiined ne Kr̄stæá d̄w̄o Dyöb áh̄agé bwēm é'syāāl á nkon̄ ní mín ne rísé. Ahágé bwēm abē bényinn̄éé díid ne abē béenyinn̄éé díid. Mós ahágé benkaml̄en̄e, ne ngíne ésyāāl. Dyöb áh̄agé bwēm é'syāāl mbwiined ne mós, mós-'aá Dyöb áh̄agkē abē bwēm é'syāāl. ¹⁷ Béd̄h̄ób bán bēh̄age' kéchéé á nkō̄ns̄é-te né Kr̄stæá adé alongé. Mós-'aá ak̄áá bon̄ bwēm é'syāāl ébē á e'dii. ¹⁸ Mós adé nló níme bad ábe bédúb̄p̄é mós, bós-'aá bédé n̄n̄ngáne eche yāl. Mós abage abē bad alongé áyāle mós adé mod a'sós awě Dyöb ap̄úúdté awě áb̄ē-'ε abé ne abé. Nén d̄emb̄enléd abel nén abē nkaml̄en̄e ám̄in mekan mésyāāl. ¹⁹ Mm̄én mekan méde nê áyāle nén Dyöb d̄en-éé adē. ²⁰ Dyöb d̄emb̄l̄ nén aá chöm ésyāāl étim ásē ne mós Dyöb mbwiined ne Kr̄stæá. Abén bwēm é'bédé bwēm bé nkon̄ rísé ne bwēm bé nkon̄ ní mín áyāle asyog adē awe Mwān ásyógé mekií á aw̄og. B̄w̄ob-p̄w̄o, chöm ésyāāl éhele ébē n̄an̄ ne Dyöb.

²¹ Nyé ne nyé nyêmbé nchabned ne Dyöb, nyáābe Dyöb nyéebédēé áyāle mewēm̄ten mé mbéb níme nyénwō̄n̄'é ne mb̄eltéd mé mbéb níme nyébéle'áá. ²² Bon̄ b̄w̄ob, Dyöb abélé nyétimé ásē ne mós, awě áde awe Mwān Kr̄stæá awě abédé moonyon̄ awédé á aw̄og. Dyöb d̄emb̄l̄ nê abel nén nyébé

wée módíí, nyébê bad ábe básáá, nyéewóó atón dé mbéb ké ahóg á yál, béekōbnē-’ε nyé awusé ké ahóg. ²³ Ebê nén bán áden adúbe adíi awúú áte nyéehúdé-’ε mekuu ásē ne asum áde nyésumé nlém áyāl e nkalanj ní bwâm níme nyéwógé. Mmê nkalanj ní bwâm níme nyémáá awóg, rídíi nkalanj níme níkanlédé nkōṣsé áte nísyāāl mó-’aá me Paale, nítimé mbaledε a Dyōb ákal.

Nsón níme Paale

²⁴ Ndé menyinje bōob ne metake níme níkudεé áyāl echên. Ngáne níkudεé nímén metake, mmade metake níme Yesue níme nítanjéné abé, áyāl eche yál, nédē bad ábe bédúbpé mó. ²⁵ Dyōb ábélé me mbaledε ábele bad ábe bédúbpé Krístā. Alómé me aá níkonj nyé échē eyale akale bwâm. ²⁶ Bōód, éché eyale émbē dyam ádē bad bénkēnsōṣténné. Boṣ bōob ábele ábē bad bēbíi ch́. ²⁷ Dyōb áhede’ nén aá ábē bad bēbii nén bán nhōn ne ehúmé éche Krístā édé kááṣne ne bad ábe béesē bad bé Israel. Kun eché edé áwēd-te edii nén bán, nyésum nlém nén bán nyéékūd ehúmé éche Dyōb áhóbé aá móṣbē ábē bad. ²⁸ Né-’aá ákás boṣ sélāngē bad tñṣene Krístā kéhéé wée sékagké. Sélébe’, séyāgtē-’ε bó ne debyéé ásyāāl áde Dyōb ábágé sé. Sēbele nē áyāle sēhede nén bán békobned á’sō é’ Dyōb nēṣgáne bad ábe mekuu mémáá awédned ásē á adúbeté. ²⁹ Boṣ nwane áte bwámbwam. Ngum eché Krístā eche edé me áte, ch́-’ε ebage me ngine áwan áte.

2

¹ Ndáá meé nyébii ngáne níkémpεé awan áte áyāl echên, ne áyāl e bad bé dyad á Laudesia, nyébii-’ε ngáne níkémpεé awan áte áyāl e bad bémpee ábe béenyinnē me díd. ² Mbele nē áwéd bó nlém á abum ábel boṣ edange éche édé átinté echên ébel nyébê mod nhóg. Nhede me nyáábōo nyésum nlém ne asum ásyāāl née bad ábe básōṣténé dyam á Dyōb áde bad bénkēnsōṣténné. Adé dyam-me adíi Krístā mwên. ³ Krístā móó ahéle ábel boṣ nyéwónj debyéé ásōṣten mekan mé Dyōb. Mmê mekan médé etógnén bwámbwam. ⁴ Nlāṣe nyé nén ábel boṣ mod eédogné nyé e’nyin bé nsāl áte se nyéwémtn nén bán dyam áde álāṣgεé nyé átāṣjéné. ⁵ Ndáá meé nyébii nén bán kénée mmên méesaá ne nyé, ndé ne nyé é edáádāṣ. Kénée méesaá-’aá ne nyé, ndé menyinje nén adúbe áde nyédúbpé Krístā ályágé áde ngine.

*Bad bé Krísto béesaá ásē
e mbéndé é nkōṣsé ámpε*

⁶ Né-’ó, ngáne nyékóbé Krístā née Sāṣgwéé awên, nyébê nyébele’ ngáne áhedeé. ⁷ Adúbe áde nyédúbpé chōm-éε ábēn bemeléede býágté nyé édé mbále. Nyéságnan-ne Dyōb

póndé té áyāle chōm ésyāāl. ⁸ Nyéēmwāg-se mod atéd nyé ntān áhíd e'hóhó bé áyáge dé metóm áde báyágteé. Ayáge ádē báyágteé nyé ádíi ayáge ádē békóbé wée ábāb betaa ne áde áhíde mbéndé é mekan mé nkōṣsé. Adē ayáge ádíi ayáge ádē áhúú ne baányonṅ ngēn dééhúú'é ne Krístāa. ⁹ Nyéēmwāg-se ábē bemeléede bé metóm bédog nyé áyāle nēn ngíne ne abé á Dyōb ádé yāl e moonyonṅ echē Krístāa áte. ¹⁰ Né-ṓṓ, nyélóné mbon áyāle nēn nyédé ne Krístāa, Mó-'aá akamlan ngíne ne benkamlɛnɛ bésyāāl. ¹¹ Abé ádē nyédíi ne Krístāa, Krístāa ayagé nyé. Eesaá nēngáne moonyonṅ áyagéé mod. Krístāa mó ayagé nyé é edáádān-tē. Ahúde áden abé dé mbéb. ¹² Ade bēndusénné nyé, édé nēe nyēnwé, béliímé nyé, Dyōb ápūūd-te nyé ne Krístāa. Nēn dēmbenléd ne nyé áyāle nyēndúbé nēn bán ngíne e Dyōb echē epuúdté Krístāa ēpuúdí nyémpē. ¹³ Ngen e'só nyēmbé byánán nyéwédé áyāle nyébóó'áá mbéndé é Dyōb. Ene póndé-'e né Krístāa ééhūdēē nyé abé dé mbéb áyāl. Bonṅ bṓṓb, Dyōb ábágé nyé alongé dékṓṓlē apuud áde apúúdté syánē ne Krístāa. Alágséné syánē nímed mbéb nísyāāl. ¹⁴ Edé nēngáne apínné mbéb níme syánē wée ántenlé mó. Nédē nímé mbéb méesaá ámpē. Dyōb ábómmé nímé mbéb á awṓg abome áde bébómmé Krístāa á awṓg bonṅ awé-'e. ¹⁵ Dyōb déntōm ngíne ne benkamlɛnɛ bé nkōṣsé áte. Atóm áde ántōmmē bó, dényínnéd ne moosyāāl ne awé áde Krístāa ánwēē á awṓg.

¹⁶ Né-ṓṓ, nyéēmwāg-se bad bēlāngē nyé bán nyébelé awusé áyāle nyédyákgē donṅe dé medyé, ké'e áyāle nyémwágkē donṅe dé mmíítéd, ké'e áyāle nyéebāgkē donṅe á ngande ásē, ké'e ngande echē ebāg nzé ngōn étúbé túbén, ké'e ngande e Epun é Nkóme áte. ¹⁷ Echē mbéndé ésyāāl ébédé-'e nēe e'díidṅge ábē é'lúmté'áá mam mé bwām níme Dyōb déntāngēnnē alóm. Krístāa mó-'aá alónté nímé mam mésyāāl. ¹⁸ Nyéēmwāg-se mod anyágéd nyé áá nyétāngéné yāl asuded. Nyéēmwāg-ke se mod anyágéd nyé nēn áá nyétāngéné ángel edúbé abe ngáne ábageé. Nzé nyébelé nē né nyéebōd nde echē Dyōb áhóbé áá mṓṓbē nyé. Kénzée awē ayágte' nē, ahóbe' áá mṓnyíne á ndóg-te. Ene ndín e mod edé kúmbe ngēn ne mekan mé mbéb níme níbide' mó á nlém-tē, bonṅ eewóó'é nzōm ké póg ábē. ¹⁹ Ene ndín e mod esógé Krístāa awē adé nló mí bad ábe bédúbpé adúbe. Ngáne nló níkamlanné yāl esyāál, melemlen nē dṓṓ Krístāa ákamlanné bad ábe bédúbpé mó bésyāāl ábel bēbē mod nhóg. Ngáne nsid níladeé mebōn mé yāl mé mod bonṅ abé mod nhóg, nē dṓṓ Krístāa áladeé bad ábe bédúbpé mó ábē mod nhóg ásē echē. Mmē nlatén níkwoge-'e ngáne Dyōb átífidé.

Awé ne ábē á alongé ne Krístāa

20 Edé bɔɔb byánán awé áde Krístəə áwédé, nyêwédé ne mɔ́. Né-ɔ́ nyéesaá ásē e mbéndé é nkõjsé ámpē. Cheé-ɔ́ ékáá boŋ nyébé nyéhídé' échê mbéndé byánán nkõjsé nídi nkamlan nyé? 21 Abê bemeléede bé metóm belânge nyé nén bán, "Nyéechánge échén, nyéewóglán échíníí á nsəl, nyéēsítán échê." 22 Echê mbéndé ésyā́l énoŋe' bwēm ábē béebāg dyamdyam ámpē nzé mod amaá bó abenled. Echê mbéndé édíí mbéndé ne ayáge áde bad bēn bēhāgné nló. 23 Echê mbéndé ébelé ényínnā́d byánán édé debyéé áte bwāmbwam áyāle nén, éyágte bad nén bán bēn bétāngéné néé béwóó nlém ábel mekan níme mékámé abel, álúmed nén bán békoo Dyõb ahíd. Eyágte bad bán bésuded yāl, bēbane-ε yāl á metake-tê bwāmbwam. Boŋ ké bad bēnhūū échê mbéndé ahíd, éheléé bó awõngen ásoḡ mewēmtēn mé mbéb awóŋ.

3

1 Edé bɔɔb byánán apuud áde Dyõb ápuúdté Krístəə, nyémpē nyêpuúde ne mɔ́. Né-ɔ́, nyébê nyõngé áyāl e mam mé mīn, wéé Krístəə ádíí á nkamlēn á ekáá émbáá é Dyõb. 2 Nyébê nyésum nlém áyāl e mam mé mīn, nyéésūmē nlém áyāl e mam mé nkõjsé. 3 Nyébíí nén bán, awé áde Krístəə áwédé, édé nēngáne nyémpē nyêwédé. 4 Krístəə mɔ́ ádé alongé ádēd, áde ápéé-ε á nkõjsé-te wén nyémpē nyéēbē ne mɔ́ ne ehúmé ésyā́l.

Alongé dé nchun ne alongé dékōlē

5 Né-ɔ́, nyéhúd mekan mé ekob é yāl nlém ne ahúd ásyā́l. Nyéhúd nlém áyāl e mam nēngáne, akáb dé mesón, mbinde é mekan, esíí é mam mé ekob é yāl, áwóŋ mewēmtēn mé mbéb ne ngoód. Nzé nyéde ngoód né édé nēngáne nyébage Dyõb démpēe edúbé. 6 Dyõb dékōgsēn bad bésyā́l ábē bēbele' échén ndín e mekan. Echén ndín é mekan éliŋse' Dyõb, né-ɔ́, ákōgsēn bad ábe bēbele chó hēén. 7 Echén ndín é mekan chóo nyébéláá ngen e e'só, áde esíí é mekan mé nkõjsé ékámlánnáá nyé. 8 Boŋ bɔɔb mekan nēngáne meliŋgá, péł, ekoyí, ábébed mod dīn, ne ábéb nsəl áte, nyétāngéné mɔ́ asóḡ dé abel. 9 Nyéēkanlé' nhóḡ ne aníníí metóm. Nyéēbelē' nímén mekan ngáne édíí bán nyēmaá áden abé dé mbeltéd mé mbéb atēde. 10 Bɔɔb-pɔ́o nyēmaá nkob mékōlē ahé. Dyõb áhédé nyé áden alongé dékōlē áte, akwoḡte-ε dó ábel nyébê néé mɔ́, nyékoŋ-ε mɔ́ awē ahegé nyé abii bwām. Awóŋ áde nyéwóó áden alongé dékōlē ábélé 11 nhāŋlén méesaá áfíntê e mod awē adé mod a Israel ne awē eesē, ké'ε mod awē báyáge ne awē béeyageé. Ken mod adé mod a nken-ε, ken mod e ahín-tê-yε, ken ntāŋ-ε, ken kunze-yε. Krístəə mɔ́ adé dyam ásyā́l adé-ε bó mod asyā́l áte.

12 Né-ɔ́, nyétāngéné nlém ní ngəl awóŋ, nyétāngéné nlém aboŋ, nyétāngéné-ε yāl asuded. Nyétāngéné apwiited,

nyêtàngéné-’ε awεsen. ¹³ Nyêtàngéné nhóg ne aníní awεsen. Nzé mod bó waáb békúú waáb álagsén mó. Ngáne Sánḡwéé álagséné nyé, nyémpē nyêtàngéné nyélagsén nhóg ne aníní. ¹⁴ Amin e nímén mésyāāl, nyédəŋ nhóg ne aníní. Edəŋge chóo élade’ chóm ésyāāl. ¹⁵ Krístəə abelé nyédé nsəŋ ne nhóg ne aníní. Né-ɔ́ nímê nsəŋ rítàngéné chóm ésyāāl échē nyébeleé alyáged. Nyêtàngéné nyésāgnēn-ne Dyöb pónde ésyāāl. ¹⁶ Eyale éche Krístəə ébê nyé á nlém-tê bwám abé ne abé. Nyébenlad échē eyale ne debyéé ásyāāl áyáged ne áleb nhóg ne aníní. Nyékōnne’ Dyöb ngəse éche édé á kálag e Dyöb. Nyékōnne’ Dyöb ngəse éche ékēmtē’ Dyöb ne Krístəə, ne nkəŋgé ké ríhée míme nípiídé nyé ákēmed Dyöb. Nyékōnne’ mó ásəŋnēn mó ne nlém rísyāāl. ¹⁷ Kéchéé échē nyéhóbeé, ké’ε échē nyébeleé, nyébele chó á dīn áde Sánḡú Yesuε. Nyésāgnan Dyöb Titée á dīn á Yesu.

Alongé dékōlē áde nyêtàngéné awōŋ

¹⁸ Nyé bebaád bé bechóm, nyéwōgne áben bechóm. Nê dōo bad ábē bédúbpé Sánḡwéé bétàngéné abel. ¹⁹ Nyé baachóm ábe nyéwóo bebaád, nyédəŋ ábēn bebaád, nyéētagtē-’ε bó ngēn.

²⁰ Nyé bānbān, nyéwōgne áben bésáá ne benyaá áyāl e kéchéé échē nyébeleé. Nê dōo Sánḡwéé ádáá aá nyébel. ²¹ Nyé bésáá bé bān, nyéēkanťé áben bān. Nzé nyékanťe’ bó, né nyésūnte bó yāl áte. ²² Nyé betāŋ, nyéwōgne áben bewōŋ pónde ésyāāl. Nyéēbenlé bó nsón dásō pónde échē bényíneé nyé ábel békēmed nyé. Boŋ nyébenle bó ne nlém nhóg áyāle nēn Sánḡwéé mós nyébagéé edúbé. ²³ Nsón ké ríhée míme nyébeleé, nyébele’ mó ne nlém rísyāāl. Nyébele mó, nyébíi-’ε nēn bān Dyöb dōo nyébenléé saké baányoŋ. ²⁴ Nyébíi nēn bān nyéēkūd nsábe míme Sánḡwéé ákōŋnéde ábē bad. Krístəə mó adé mod awē nyékoo’ε abele. ²⁵ Dyöb dékōgsēn kenzéé awē abelé mbéb áyāl e mbéb míme ábélé. Dyöb déekwognádté modmod.

4

¹ Nyé bad ábe nyéwóo betāŋ ásē echēn nyéwále áben betāŋ nyaa échē Dyöb áhedeé, nyéchəə-’ε bó bwám. Nyébíi nēn bān nyémpē nyéwóo mod ámin awē nyédíi ásē échē.

Paale awéde’ bad nlém á abum

² Nyébé nyéwéd yāl áte á mekáne-tê. Nzé nyékānne-’ε nyébānē nlém ne kéchéé éche nyélanḡeé Dyöb, nyésāgnēn-ne mó. ³ Nyékānne-tē sémpē ábel nēn Dyöb ánedned sé nzii ákal nkalaŋ tənḡene Krístəə míme bad békēnsōŋténne bōód. Mmē nkalaŋ míme níkaléé mós níkáó boŋ mbé á mbwəg. ⁴ Nyékānne’ nēn bān níkale mó bwám nyaa échē rítàngéné abel. ⁵ Nyébíi ngáne nyébeleé mekan nzé nyédé ne bad ábe bédúbpē

Křístəə. Póndé téé eche etál ébágné ne nyé, nyéβenle' bó mekan me bwám. ⁶ Nzé nyáábō nyékale', nyéched ehób á nsəl, nyékale póle éche ébonje bad nlém á abum. Nzé nyéβele' nê, né nyéēbī ngáne nyékwentanné kenzéé awě asědté nyé dyam.

Melenten mé asóg

⁷ Tikikuse, mwánned a nlém a Křísto əlāā nyé mam míme méβenlad ne me hén. Mómpe adii mbəlede awě abenle Səngwéé ne nlém nhóg nchoo ne me. ⁸ Nlóme' mó əwən əbel bon əláa nyé ngáne sédíí, əwəd-te nyé nlém á abum. ⁹ Nlóme' bó Onesimus. Onesimuse mómpe adii mwánned a Křísto awesyánē awě dédáá. Mómpe abenle Křístəə ne nlém nhóg. Adii mod awě abídé əwən dyad. Bó Tikikuse bəlāā nyé mam míme méβenlad hén.

¹⁰ Aristakuse awě sūmō bedé á mbwəg hén alěnté nyé. Banabase mwānyan mómpe alěnté nyé. Meməd nyé aláa təngene Makəse. Nzé apedé, nyékob mó nken. ¹¹ Yesue awě béchəgəé bán Justuse, mómpe alente' nyé. Abén bad bəlāán bənpən bōó bédé bad bé Israel əbe bédúbpé Křístəə, əbe syáábō deβele' nsón əkal nkalan təngene nkamlen ní Dyəb. Békəwəd me nlém abum bwāmbwam. ¹² Epafrase mómpe alěnté nyé. Mómpe adii mod awě abídé əwən dyad, abé-'e mbəlede awe Yesu Křístəə. Akánnad nyé póndé téé. Aá Dyəb dən əbel nyékon chəm éche əhədéé aá nyéβel abii, nyéβel-le chó. ¹³ Mmən mbíde' mó mbón nən meé abelé nsón bwāmbwam əyāle echən ne əyāl e bad bé Křísto əbe bédé á Laudesia ne á Hirapolis. ¹⁴ Lukase, dógte awě dédáá bó Demase, bómpe bəlómme nyé melenten. ¹⁵ Nyələnted me bānned bé Křísto əbe bédé á Laudesia. Nyələnted-te me Nimfaa, ne bad əbe bédúbpé bəsyāal əbe bəbome' əwe ndáb. ¹⁶ Nzé nyémaá enən kálag alán, nyələm chó á Laudesia əbel bómpe belán chó. Nyəmpə nyényín nən bán nyələá kálag echə nłómme bad bé Laudesia. ¹⁷ Nyələá Achipuse bán anyín nən aá mómadé nsón míme Səngwéé əbágé mó aá əbel.

¹⁸ Me Paale mmən-əé mbənlédé échəm ekáá ətele nyé mímən melenten. Nyéəchatán nən bán ndé á mbwəg. Nsimé ní Dyəb ríβe ne nyé.

Kálag e'só echë Paalε áténlé Baá Tεsalonika Ndibned ní kálag

Dyad á Tεsalonika dós ábédé nló mé alonj á mbwóg e Masedonia. Ade Paalε ábídé á dyad á Filipi, ankĕ á Tεsalonika ádíbē mwembé áwed. Ámbíd e póndé, Paalε anhidé á Tεsalonika áke á dyad á Beria. Anhidé áwed ámpē ákē á dyad á Kōrinto, áwed-taá ákúdé kálag echë mod awë búmō bébele nsón, Timotiε, álómmé mós, áláa mó tñgēne mekan míme méβenlad á mwembé míme nídé á Tεsalonika.

Paalε antelé mwembé míme ndé á Tεsalonika, enén kálag e'só áwéd bó nlém á abum tñgēne adúbe áde bédúbpé Sǎngwéé bédǎj-'ε mó. Áwēd-te, ankamtén bó nyaa e alonjé echë ánwōngē áde ábédé ne bó, ákōj-'ε bó mekan alúmed áte tñgēne epe éche Krīstǎá ápéé ámpē, éche ěmpεén mpuutéđ áfíntē e mwembé míme ndé á Tεsalonika. Anlúmed bó áte ngáne áwóó nlém áte átim ámbíd áwáb áβel boj áwēđ bó nlém á abum tñgēne mam mémpēe míme ménǎne' ádab adúbe. Anláá bó mekan míme bétǎngéné áβel áwóged Dyōb menyinje ne ngáne alonjé áđǎb átǎngéné abé asin áde bésinéε epe éche Sǎngwéé.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1

Meságnen ne mekenag 1.2-3.13

Elébé tñgēne abé á bad bé Krīsto 4.1-12

Elébé tñgēne epe éche Krīstǎá 4.13-5.11

Elébé é asóg 5.12-22

Nsógtēn ní kálag 5.23-28

¹ Mε Paalε, nchoo ne Sailase bó Timotiε, με-εé ntenle' nyé enén kálag. Ntenle nyé bad áβe bédé á mwembé míme nídé á dyad á Tεsalonika, nyé áβe nyéđé bad áβe Dyōb Titée, nyéβé-'ε bad áβe Sǎngú Yesu Krīstǎá.

Nsimé ne nsanj míme Dyōb mǐbē ne nyé.

Paalε aságnan áyāle adúbe

áde bad bé Tεsalonika béwóó

² Séságnan Dyōb áyāl e nyé moosyǎl póndé té, séhāg nyé á mekáne pónde-té nzé sékǎnne'. ³ Nzé sékǎnne' ádeđ Dyōb eched Sǎj, séβelé sékamtán nsón míme nyéβeléé áyāle adúbe áde nyéđúbpé. Sékamtan ngáne edǎnge éche nyéwōjné bad bémpēe éβelé nyéβele ntú áwōngēn bó, nēngáne alyág áde nyélyágé nlém áyāl e epe éche awesyánē Sǎngwéé, Yesu Krīstǎá, áβélé mekuu méwúú nyé ásē. ⁴ A-baányan, sébíí nén

bán Dyõb ádáá nyé apwεdé-ε nyé ábē ábē bad. ⁵ Sēbíí nén áyāle áde sēmpεé áwēn bon sékanlé nyé nkalan ní bwām, saké e'yale bēnpεn bóo sēmpεénné. Bon ngíne e Edáádāη éche Esáá chó embēl bon sékalé nkalan ne ngíne, sēnkõη-ε adúbe nén bán kéchéé éche séhóbεé édé mbále. Nyēbíí ngáne abé ádēd démbēē áde sémbēē ne nyé. Chõm éche ēnkāη bon abé nē édíi áwõηgen nyé. ⁶ Ne nyé, nyéhídē-ε abé áde Sāηgwéé. Edáádāη éche Esáá ēmbēl nyéwóg menyīnge akob áde nyénkobpé nkalan míme sēmpεénné áwēn. ⁷ Né-óó, abé ádēn démbē nēηgáne elāηsēn átínté e bad ábe bédúbpé, ábe bédé á mbwóg é Masεdonia ne Akaya. ⁸ Nyēē nyékāá bon nkalan míme Sāηgwéé níwógnéd mebwóg mémpēe. Saké á mbwóg é Masεdonia ne á Akaya dēmpεn-εé níwógnédé. Bon adúbe áde nyédúbpé Dyõb dómpé áwógnédé hõm ásyāā. Né-óó, nzom ké póg eesaá echē séhóbεé ádén akan ámpē tāηgene nyé. ⁹ Abē bad bēn bóo bétime ahób ngáne nyénkobpé sé nken áde sépédé áwēn. Béhóbε-ε ngáne nyétímné Dyõb, nyétēdē-ε abele á myõb mé metóm bon nyébenlé Dyõb dēn áde áde á alongé. ¹⁰ Béhóbε-ε ngáne nyésinεé epe éche Mwān a Dyõb awē abíde ádyõb. Ane Mwān a Dyõb, Yesuε, awē asoo' syánē ásē e nkõgsen ní Dyõb míme níhúε', móo Dyõb dēmpuúdté.

2

Paale abelé nsón á Tesalonika

¹ A-baányan, nyé bēn nyēbíí bán epe éche sēmpεé áwēn, énkēmbáá ngēn. ² Nyé bēn nyēbíí ngáne sēnkudté metake bēwógéd-te sé e'són á dyad á Filipi. Bon ádesyánē Dyõb dénwēd sé nlém á abum, ákale nyé míme Nkalan ní bwām. Sékalé'áá mó kénéε édíi bán bad híin betyéemánnáá sé bwāmbwam áyāle béehede'áá bán sékale mó. ³ Chõm éche sélāηg'é'áá nyé bán nyébel, énkēmbáá nén bán sēnwõη mewēmtεn mé mbéb, káa bán ébédé chõm éche sēnkētāηg'énné abel ké-ε ádog nyé. ⁴ Bon pεn sélāηg'é'áá nyé mó, néε bad ábe Dyõb ápwédé ákwogned dé akal míme nkalan. Né-óó, sékale míme nkalan ní bwām saké áwóged moonyon menyīnge bon áwóged Dyõb áde abíí sé nlém áte menyīnge. ⁵ Nyēbíí bán áde sémbēē ne nyé séebonje'áá nsal áte, ngoód-te eebédeé sé áte. Dyõb áde sé mbõη áyāl e nē. ⁶ Séehede'áá nén bán nyé ké'ε bad bēmpēe békεne' sé. ⁷ Kénéε édíi bán sé nēηgáne bembapεε bé nlomag ábe Krístā, sēnwõη kunze ápémed nyé nted, sēnkēmpémtédté nyé, bon pεn sēmpwiitéd átínté echēn ngáne nyéε-mwān átõgnεé ábe bán. ⁸ Sédáá nyé bwāmbwam, saké ákale nyé nkalan ní bwām ní Dyõb mémpεn, bon kóāηne ábel nyaa echē séhele séwõηgēn

nyé, áyāle sēdēá nyé bwāmbwam. ⁹ A-baányan bé Krīsto, ndúbpé mēé nyēkamtan nsón ne ntū ní ngíne míme sēbélé. Ade sékánlé'áá nyé Nkalaní mí bwām ní Dyōb, sēbélé'áá nsón nkuu ne mūte ābel bon séétagté nyé modmod.

¹⁰ Nyēdé sé mbón, Dyōb-pe ámpē ádé sé mbón nén, áde sēbéde áfíntē echēn, nyé ábe nyēdúbpé, abé dénsān sé, sēbélé'áá mekan míme métāngéné, sēnkēnwōn-'áá awusé ké ahóg á yāl. ¹¹ Nyēbíí nén bán sēnchāá nyé mod téé ngáne sáá-a-mwān áchēngēé ábe bán. ¹² Sēwédé'áá nyé nlém á abum, sēsímē-'ε nyé etúu áte āwōn abé áde āwógte Dyōb menyīnge. Dyōb dōó áchēnlé nyé ábé áfíntē e ábē bad ábe ákamlanné ne ábé ásē e éche ehúmé.

¹³ Nzōm empée edé echē ekāá bon sēbagé Dyōb meságnen pónde ésyāāl. Ade sēmpēénné eyale é Dyōb āwēn, nyēnwóg chó, nyékōb-pe chó. Nyēnkēnkobpé chó nēngáne eyale éche éhúú ne moonyon bon nyēnkob chó nēngáne eyale éche éhúú ne Dyōb, ngáne chēn-ne ékónté abé. Echē eyale chó-'áá Dyōb ábenladté áfíntē echēn, nyé ábe nyēdúbpé, āwōngēn nyé. ¹⁴ A-baányan, melelem mé mam míme mēmbēnléd ne mwembé mí bad bé Dyōb ábe bédúbpé Yesu Krīstāá ábe bédé á Judeya, mōó mébēnlédé ne nyémpē. Nyēkudé metake á mekáá míme ábēn bad melelem ngáne bōmpē bēnkudté metake á mekáá mé bad bé Israel. ¹⁵ Abē bad bé Israel bó donge bēnwū Sāngú Yesue, bēmpē-'ε bēwúú bekal bé'dāádān. Abē bad bé Israel-'ε bó donge-'áá bēnnān sé āwāb dyad-tē. Bēēwógtéé Dyōb menyīnge, bētyéeman-ne moosyāāl. ¹⁶ Bēbele nē ābel bon séekanlé bad ábe bēesē bad bé Israel eyale é Dyōb, ābel bon bēekudé e'soóson. Bēbāde mbéb āmín e mbéb pónde ésyāāl, káāngē á asóg-ke, Dyōb átāngéné bó akōgsēn.

*Paale awóó nlém áte ányin
bad bé Dyōb bé Tesalonika*

¹⁷ A-baányan, sēhóbe nén bán sēpágnédé nyé á yāl á esón é pónde. Kénéé séesaá hōm ahóg ne nyé, sēdíi sēkamtan nyé. Ngáne sēnwōngē mewēmtēn bwāmbwam ányín nyé, sēnwān áte bwāmbwam ányín nyé ámpē. ¹⁸ Nén ábédé áyāle sēhedé'áá ape āwēn. Mmēn Paale, nwané áte ngen ne ngen āpe bon Satanē enkēnháá sé etál. ¹⁹ Nyēē nyēkāá bon sēwōn e'lyág bé nlém, nyēē nyēkāá bon sēbé menyīnge, nyēē nyēkāá-'ε bon sékumé ekáá á tâl, áyāle nsábe míme sēnōnéé á'sō ákud á pónde echē Sāngú Yesue ápéé. Nyēbēn-εé nyēkāá. ²⁰ Ne mbále, nyēē nyēkāá bon sékumé' ekáá á tâl, bon sēbé-'ε menyīnge.

3

¹ Né-ōó, áde sēnkēnhenlé adyēē ésebán sēdé ne nyé, sēntíí nén bán séēdyéé ne sé bēn á dyad á Atēns. ² Sēnlóm Timotiē,

awesyánē mwānyañ áwēn. Syáábōō sēbele nsón ní Dyōb ákal nkalanj ní bwām tñgēne Krístæ. Sēnlóm mó áwēn áwōngēn nyé áwéd nyé áte á adúbe-tē ne áwéd nyé nlém á abum. ³ Sēhede bán áwéd nyé nlém á abum ábel bonj nímén metake méebelé'-se nyétímēn mbíd. Nyébēn nyébíí bwām nēn bán Dyōb áamáá atíi nēn áá syáá baásyāāl dēékūd nímén metake níme nyékudēé. ⁴ Nyébíí nēn bán áde sēbédé ne nyé, sēnláá nyé á'sō é' pónde nēn bán sēékūd metake. Nyé bēn nyébíí-'ē bán nēn dēn-éé ébēnlédé. ⁵ Nēn dōō dēnkōñ bonj nlóm Timotiē. Menkēnhēnlé nlém akanj ámpē, né-ōó, menlóm mó áhyē dé ahēd áte ngáne adúbe ádíí nyé. Membel nē áyāle mbáá'áá mēé ane awē abele' bonj bad béhún á mekəgsen-tē, ahēle ahúnéd nyé á mekəgsen-tē. Nēn délūmēd bán sēbelé nsón ngēn.

⁶ Bōōb-pōó, Timotiē abidé áwēn apedé ámbíd áwēd, alángé-'ē sé kəse e nkalanj, áá nyédíi nyédúbpé, nyédíi nyédáá-'ē nhóg ne aníníí. Alángé-'ē sé áá nyédíi nyékamtan sé ne nlém ní bwām, áá nyédíi nyédáá sé anyín ngáne sémpē sédáá nyé anyín. ⁷ Né-ōó, a-baányañ, áfíntē e échēd ndutul ne metake mésyāāl, nlém níwúú sé á abum áyāl echēn. Aden adúbe dōō áwédé sé nlém á abum. ⁸ Bōōb-pōó, séēbē menyíngē abé áde sédíi ámín, ngáne mekuu méwúú nyé ásē áyāle adúbe áde nyédúbpé Sāngwéé. ⁹ Bōōb sēhēle sēságnēn Dyōb áyāl echēn. Sēságnan mó áyāle menyíngē níme sédíí áyāl echēn áwe e'só. ¹⁰ Sēkānne' nkuu ne múte, bwāmbwam nēn bán séhel apē áwēn ámpē, ábel bonj dényínēn, séwōngēn-ne nyé ábel adúbe áwúú nyé áte.

¹¹ Nhēde mēé ádesyánē Dyōb, Titēe ne awesyánē Sāngú Yesuē bélúmed syánē nzii séhel apē áwēn ámpē. ¹² Nhēdé mēé Sāngwéé ábel edəngē éche nyéwōñné nhóg ne aníníí ne bad bēmpēe ékwəg akwəg ne akwəg melemlem ngáne edəngē éche séwōñné nyé ékwəgēé akwəg ne akwəg. ¹³ Sēkānne' nēn ábel bonj Sāngwéé áwéd nyé nlém á abum ábel nēn nyéewóó' atón dé mbéb ké ahóg á yāl, nyésāñ-'ē á'sō ábe ádesyánē Dyōb Titēe, áde awesyánē Sāngú Yesuē ápēé ne ábē bad.

4

Nyéwōñ abé áde áwógte Dyōb menyíngē

¹ A-baányañ sēhōbe ámpē nēn bán, nyēn'yágé áwēd nyaa e abé échē nyétāngéné awōñ, ábel bonj nyéwóged Dyōb menyíngē. Enén ndín e abé chó-'áá nyéwóó. Bōōb-pōó, sēcháá', sēlāngē-'ē nyé á dín á Sāngú Yesu nēn bán, nyébē nyékeene' enén ndín e abé á'sō. ² Nyébēn nyébíí mam níme sēn'yāgēdte nyé, sé nēngáne bad ábe Sāngú Yesuē ábágé kunze. ³ Dyōb áhēde áá nyébē nēngáne bad ábe bésáá. Nyéekábé mesón.

⁴ Nyé mod-té ábíi ngáne ákóbéé eche yǎl.* Nyébele nê nyaa echě etǎngéné, ne nyaa echě nê débéé nyé edúbé átínté e bad. ⁵ Yǎl échên éébāg yǎl éche éwóó' esíi bwāmbwam áyāl e mekan mé ekob é yǎl ngáne bad ábe béébíi Dyöb béwóó' é. ⁶ Ayāle adén dyam, modmod eébénlē mwānyan epandé atéd-te chöm éche édé échē. Sēnlāá nyé mímén mekan ngen e'só sēsím-me nyé etúu áte nén bán Dyöb dékōgsēn bad ábe bébele nê. ⁷ Dyöb dénkēmpwēdté syánē áwón abé á mbinde, bon ampwēd syánē áwón abé áde ásáá. ⁸ Kénzēé awē eékobe ayáge áde séyágté mós, saké moonoyon móo ábáá á yǎl, bon Dyöb dós ábáá á yǎl. Dyöb dós-é ábage' nyé échē Edǎádǎn éche Esáá. ⁹ Nzom ké póg éesaá echě nítenléé nyé ngáne nyé mod téé átǎngéné mwānyan adǎn, áyāle Dyöb dēn amáá nyé ayáged ngáne nyé mod téé átǎngéné mwānyan adǎn. ¹⁰ A mbále nê dēn-naá nyédáá áben baányan bé Krísto bésyāal ábe bédé á mbwóg e Masēdonia esyāal. Kénē, a-baányan, sēcháa nyé nén bán nyédǎn bó tómaa nê pónDé ésyāal. ¹¹ Sēcháa nyé ámpē nén bán mod téé áwón alongé áde ápwíítédé, modmod eénōnē chöm éche waáb ábeléé, mod téé ábele-é míme nsón. Nén dós sēnlāá' é nyé bán nyébele'. ¹² Abel áde nyébenlé nén, bad ábe béédúbpe, bébéé nyé edúbé, nyé mod téé ábōngē-é eche yǎl.

Sǎngwéé āpě taléd

¹³ A-baányan, sēhede bán nyébíi mbále tǎngene bad ábe béwédé, ábel bon nyéélēbē nēngáne bad ábe béewóo e'lyág bé nlém. ¹⁴ Ngáne sédúbpé nén bán Yesue anwé, ápwū-é, sēbíi nén bán áde Yesue ápéé, Dyöb débēl bad ábe bédúbpé ábe béwédé, bépuu, bébé ne Yesue.

¹⁵ Ayáge áde séyágtéé nyé bōob ádíi ayáge áde Sǎngwéé. Adé ayáge ádíi nén bán, syánē ábe déēbē á alongé epun éche Sǎngwéé ápéé, déebáá á'sō se bad ábe béwédé bébé ámbíd. ¹⁶ Sǎngwéé mwēn ábíid ámín, esaád é ngíne éwōgnéd, ehób éche ángel embáá éwōgnéd, esaád é elon é Dyöb-pe éwōgnéd. Ene pónDé dyam dé'só, bad ábe béndúbē Krístǎ, bépuu. ¹⁷ Ámbíd enê syāá ábe dedé á alongé ábe dedé á nkōnsé, déelatén ne bó, déké ámín á mbag-té átán Sǎngwéé á peme-té. Né-'áá débēē ne Sǎngwéé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁸ Né-óó, nyébenled adén ayáge áwéd nhóg ne aníníi nlém á abum.

5

Nyébê mbonšén áyāl e epé éche Sǎngwéé

¹ Bōob-póó a-baányan bé Krísto, nzom ké póg éesaá átele nyé áláa nyé pónDé ne epun echě mímén mekan mébenlédté. ² Ayāle nyé bēn nyébíi bwām nén bán epun éche Sǎngwéé

* 4:4 Nyé mod-té ábíi ngáne ákóbéé eche yǎl; Donje á kálag áwóó Nyé mod té ábíi ngáne áchǎngéé mwaád.

ápagké, äpě täléd, melemlem nêngáne nchíb ápagké nkúú áde mod éesinéé mó. ³ Ade bad béhóbéé nén bán, “Nsaŋ rídé, dyamdyam déesaá áde sébáá’é,” dóo ebébtéd épíí’é bó täléd. Ebē melemlem ngáne e’we bé achád é’piidéé mmwaád awē adé nkog. Modmod éebíd-taá échén ebébtéd áte. ⁴ Boŋ a-baányan, nyé pēn nyéesaá bad bé mbéb ngáne bad ábe bédé á ehíntén-té. Né-óó, epun éche Sánḡwéé ápagké éētānē nyé täléd melemlem ngáne nchíb ápagké täléd. ⁵ Nyé baasyāāl nyédíi bad bé e’nyínen bé ekíde, nyébé bad bé bín ábe é’kénlé. Syánē déesaá bad bé nkúú ké’ε bad bé ehíntén. ⁶ Né-óó, deebág néε bad ábe bédé nêngáne békúne’. Boŋ syánē détêd pónédé déchhá-ε éche syánē yāl. ⁷ Nkúú dóo bad békunéé, bad ábe mím mó-ε mékóbéé, nkúú dóo bémwákē mím boŋ mékóbē bó. ⁸ Boŋ ngáne syánē dédíi bad bé bín ábe é’kénlé, syánē déchhá échéd yāl. Adúbe ne edaŋge éche édé syánē áte bébê nêngáne mod ahédé mbóté eché bébénlé e’kii ákúten tál á pónédé e nzum. E’lyág bé nlém-ε ábe nyéwóó áyāl e e’soóson ábe nyékudté é’bē nêngáne mod awē ahédé ekóté éche bébénlé e’kii. ⁹ Dyób déntíi aá móóson syánē mbwiined ne awesyánē Sánḡwéé, Yesu Krístā. Enkēntíí’é aá nímē meliŋgá mépii syánē. ¹⁰ Yesuε anwé á nló nímēd ábel boŋ ké nzé édé bán syánē dedé á alonḡé, ké’ε dewédé, dēbē ne mó. ¹¹ Né-óó, nyéwéd nhóg ne aníníi nlém á abum, nyéwéd-te nhóg ne aníníi áte ngáne nyébéle’áá bóó.

Elébé ne melenten mé asóg

¹² A-baányan, sécháa nyé ábe edúbé bwāmbwam wéε bad ábe béwōŋgan nyé. Bóo bélyágte nyé, béyāgtē-ε nyé ngáne alonḡé ádēn átāŋgéné abé nêngáne bad bé Krístō. ¹³ Nyéchhá bó ne edúbé éche échábé ámín, nyédāŋ-ε bó áyāle nsón míme bébeleé. Nyébē nsaŋ ne nhóg ne aníníi. ¹⁴ A-baányan, sêlāŋge nyé nén bán, nyélēb bad ábe bébeleé chōmchōm. Nyéwéd bad ábe béwóó mbwóg áte, nlém á abum. Nyéwōŋgen bad ábe béewúu áte, nyéwesēn-ne nhóg ne aníníi. ¹⁵ Nyényín nén bán modmod éētímtē mbéb áyāl e mbéb. Boŋ pēn nyéwane áte pónédé ésyāāl áwōŋ nlém mbwām wéε nhóg ne aníníi ne wéε bad bésyāāl.

¹⁶ Nyébág menyiŋge pónédé ésyāāl. ¹⁷ Nyékāne’ pónédé ésyāāl. ¹⁸ Kéchéé éche ébénlédé ne nyé, nyéságnan Dyób. Mmén mekan móo Dyób áhedéé aá nyébele’ abé áde nyédíi mod nhóg ne Yesu Krístā. ¹⁹ Nyéētímtē Edāádāŋ éche Esáá áte áyāle nsón míme ébeleé. ²⁰ Nyéebáá’ nkalan á yāl míme Dyób áhóbé aá nyékal. ²¹ Boŋ pēn nyékæg mam mésyāāl míme béhóbéé. Nyéchāŋned mam míme béhóbéé míme métāŋgéné. ²² Nyéewóó’ dyam ábel ne mam míme béhóbéé míme méetāŋgene.

²³ Dyõb dën, mó awě abage syánē nsan̄ ábel nyésân̄ áyāl e mam mésyāāl. Nyébane edə́ədə́n̄ ne yāl échên̄ ésyāāl bwâm, éewóó' atón dé mbéb ké ahóg á yāl kááñne á pónde echě awesyánē Sán̄gú Yesu Kr̄stəə áπεé. ²⁴ Dyõb áde áchénlé nyé ábele' ngáne áhóbé, ábël-le áned.

²⁵ A-baányan̄, nyékānnad sé.

²⁶ Nyéɛntad sé ábesyánē baányan̄ bésyāāl, nyéhê bó tâl.

²⁷ Nlân̄ge nyé á đín áde Sán̄gwéé n̄én m̄éé nyélân̄ en̄én kálag w̄éε ábesyánē baányan̄ bésyāāl.

²⁸ Nsimé míme awesyánē Sán̄gwéé, Yesu Kr̄stəə m̄íbê ne nyé.

Kálag eché elónténé ébe eché Paale áténlé Baá Tesalonika Ndibned ní kálag

Kálag eché elónténé ébe eché Paale ánteléé bad bé mwembé míme rídé á Tesalonika, ehóbe t̄ngene adúbe áde bad b́nwōngē ńn b́n epe éche Kr̄st̄aá ap̄éé ámp̄ē, émáá ap̄é áte. Paale antelé bad bé Kr̄sto enén kálag átii bó nsōhten míme b́nwōngē t̄ngene nímén mekan. Mḿn mewēmt̄en míme baahóg á mwembé-te b́nwōngē, mēmb̄l bó donge á bad b́nkwān mekáá áte, b́nkéntéd-taá e'boḅ bé nlém ábe donge á bad bé Kr̄sto b́lúmté'áá née dyam. Paale anlúmed́ bó áte ńn aá, Kr̄st̄aá ad̄hób aá mópag ámp̄ē, ebébtéd ne mod-e-ebébtéd b́ō b́sēbē ap̄e. Ane mod e ebébtéd mó át̄ngēn Kr̄st̄aá, alúmed́-te kóh̄ne lúmtén aá mó mwēn-éé módē Dyōb. Paale ansím bó etúu áte aá bédii b́wēd ádab adúbe áte kénéé b́kudéé ndutul ne metake. Ansím-me bó etúu áte ámp̄ē aá b́ekwānē mekáá áte boḅ bó mod téé ábele nsón ábel boḅ áhel eche ȳl at̄ogen, melemlen ngáne mó Paale ne bad ábe b́ōbō b́ebele nsón.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Mekenag ne e'wéd bé nlém á abum 1.3-12

Elébé t̄ngene epe éche Kr̄st̄aá 2.1-17

Elébé t̄ngene abé á bad bé Kr̄sto 3.1-15

Nsōgt̄en ní kálag 3.16-18

¹ Me Paale, nchoo ne Sailase bó Timotiē, me-éé ntenle' nyé enén kálag. Ntenle nyé bad ábe bédé á mwembé míme rídé á dyad á Tesalonika, nyé ábe nyédé bad ábe Dyōb Titée awēd, nyébé-'e bad ábe Sánjú Yesu Kr̄st̄aá. ² Nsimé ne nsan míme Dyōb Titée ne míme Sánjú Yesu Kr̄st̄aá n̄bē ne nyé.

Dyōb dékād bad nyaa eché et̄ngéné

³ A-baányan s̄t̄ngéné née séságnanné Dyōb áyāl ech̄n pónde téé. Et̄ngéné b́n sébel n̄e áyāle adúbe ad̄en ákwōge, ákwōg ne ákwōg, ed̄nge-'e éche nyéwōh̄né nhóg ne anínii ch́-'e ékwōge'. ⁴ Né-ōó, át̄inté e mwembé ní Dyōb, séb̄n sékumne nyé ekáá á t̄l t̄ngene awesen áde nyéwéséné ne adúbe áde nyéwóó, ataged áde b́tagtéé nyé ne metake mésyāal míme nyékudéé.

⁵ Mḿn mekan mésyāal mélúmtē' ńn b́n nyaa eche Dyōb ákáadtéé et̄ngéné. Mḿn mésyāal mó-'aá mék̄h̄ boḅ Dyōb átéd nyé née bad ábe b́kwógnédé ábē áwē nkaml̄en. Mm̄e nkaml̄en móó níkáá boḅ nyékudé metake. ⁶ Dyōb ábele mekan

nyaa echê etângéné. Bad ábe bébele' boŋ nyékudé' metake, Dyõb dépiinéd bó metake. ⁷ Dyõb débël nyéekudté metake ámpē, ábël-le sé-'ε ámpē séekudté. Nén débēnléd áde Sánjú Yesuε ábídtē ádyõb ne éche ángel éngine, muú nime ríchodne-'ε mēlənéd bó. ⁸ Akõgsēn bad ábe bébáá Dyõb á yǎl bébán-'ε áhíd nkalanj mí bwám nime ríhóbe tǎngene awesyánē Sánjú Yesuε. ⁹ Akõgsēn bó ne metake nime mébē á ngíndé ne á ngíndé. Béebáá wée Sánjwée ádíí, béenyín-naá ngáne éche ehúmé épédé achab ámín. ¹⁰ Ade ápéé échē epun, bad bé Dyõb bébe mó mekenag, bad ábe béedúbpe básyāāl-le, bényāg bwāmbwam. Nyémpē nyéēbē átíntē e ábén bad áyāle nyéndúbé nkalanj nime sénlāā'ε nyé.

¹¹ Abé áde nímén mekan mésyāāl médíí sé á nlem-tē dǎo ákáá boŋ sékännād nyé. Sékánne bán ádeD Dyõb ábel nyékwoŋned ákud bwēm é' bwám ábē áhēdeé nyé ábele apwēd áde ápwédé nyé ábē ábē bad. Sékánne-'ε bán ábenled eche ngine ábel boŋ mekan mé bwám mésyāāl nime nyéhēdeé, adúbe áde nyédúbpe Krístā nyékud mó. ¹² Sékánne nén ábel boŋ dín áde awesyánē Sánjú Yesu Krístā áwõŋ edúbé átíntē echēn, nyé-'ε ámpē nyéēkud edúbé áyāl echē. Nsimé nime ádeD Dyõb ne nime Sánjú Yesu Krístā, móo mébël boŋ nén ábenled.

2

Mod-e-ebébtéd āpē

¹ Bǎob-pǎo a-baányan, sētenle nyé tǎngene epe éche awesyánē Sánjwée, Yesu Krístā ápéé ámpē ne aladen áde déladnéé ábē ne mó. Ncháa nyé nén mēé, ² nyéewámsán apuudted á mewēmtēn, ké'ε nyéetédnád áte ahób áde bad béhóbéé bán Epun éche Sánjwée émáá ape. Kapóg bad béwēmtan bán sēnhób ádén akan áde séhóbé'áá mam nime Edáádəŋ élyágté'áá sé aá séhób, ké'ε áde sékánlé'áá nyé nkalanj mí bwám ké'ε bán sēntelé nyé mó á kálag-tē. Boŋ sēnkēmbēnlé nē. ³ Nyéēmwāg-se mod ábenléd nzii ké póg ádog nyé. Ayāle Epun éche Sánjwée ápéé éepaá káəŋne á pónde echē mpuutéd ní ngine mépéé á nkõŋsé, mod awē mó-'ε adé ebébtéd anyínned. Dyõb ámáá atíí aá ane mod ákē á ehyaŋ é muú. ⁴ Atyēēmēn kéchéé éche bad béchəgēé bán dyõb ké'ε kéchéé éche bad bébagēé edúbé, ábānē-'ε eche yǎl ámín echáb. Asāl, ádyēē-'ε ásē káəŋne á ndáb e Dyõb, áchəgē-'ε yǎl aá móo módē Dyõb. ⁵ Nyéēchatán nén bán áde ríbéde ne nyé menláá nyé nímén mekan. ⁶ Nyébíí dyam áde áchəŋgé ane mod boŋ eépédé bǎob. Adé dyam áchəŋgé mó ábel ápe á pónde echē etângéné. ⁷ Mekan mé' ekoŋnéd mé ebébtéd mémáá abooted dé ábenled. Ane awē achəŋgé nímén mekan ábel boŋ méebenlád bǎob, mó ábē acháá mó káəŋne á pónde

eché Dyöb débēnle boŋ áhide. ⁸ Ene pónde-'aá mod a ebébtéd ányinnēdtē. Adii mod awē Sánǵú Yesue áwūū'ē ne echē peme e nsal, abébed-te mó apen áde yāl épenné mó áde ápē. ⁹ Mod-e-ebébtéd äpē ne ngine eche Satanē. Abelé nsón mé edogké álúmed eche ngine, ábelé' e'chemléd ne menyáké nyaa ne nyaa. ¹⁰ Abenléd-te medogké mé ebébtéd nyaa ne nyaa wēē bad ábe ádāb alongé débōō'ē. Adāb alongé débōō áyāle bēmbāŋ mbále akob, ábel boŋ békud e'soosōŋ. ¹¹ Né-ōó, Dyöb dēmbēl bēwōŋ mewēmtēn mé mewusé mé ngine ábel boŋ bédúbe metóm. ¹² Nén débēl bad ábe bēédúbpe mbále boŋ bétimé' bēwógé menyinge ábel mbéb, békūd nkógsen.

Dyöb äpwedé nyé ákud e'soosōŋ

¹³ A-baányan, nyé ábe Sánǵú Yesue ádāá, sētāŋgéné sēsāgnān Dyöb pónde téé áyāl echēn. Sēsāgnan mó áyāle apwedé nyé bad bé Tesalonika ábé bad bé'só ákud e'soosōŋ á ngine e Edāádəŋ éche Esáá ábel boŋ nyébē ábē bad ábe bésáá. Ambēlle nyékūd e'soosōŋ adúbe áde nyédúbpe mbále. ¹⁴ Apwedé nyé ákud e'soosōŋ mbwiined ne nkalanŋ ní bwām míme sékánlé nyé. Abelé nén ábel boŋ nyémpē nyébē áse e ehúme éche awesyánē Sánǵú Yesu Krístə. ¹⁵ Né-ōó, a-baányan, mekuu méwúu nyé áse nyéhíde-'e ayáge áde sékúde, boŋ sémpē sēyáged nyé. Sēyágté'áá nyé akale áde sékánlé'áá nyé ne atele áde séténlé'áá nyé kálag. ¹⁶ Awesyánē Sánǵwéé, Yesu Krístə mwēn ne Dyöb Titēē awēd, mó awē adāá syánē abēnlédé míme nsimé ábe syánē e'wéd bé nlém á abum ábe béemaá', ábē-'e syánē e'lyág bé nlém ályág nlém áyāl e mam mé bwām. ¹⁷ Awēd nyé nlém á abum awéd-te nyé áte pónde ésyāal ábel ne áhób mekan mé bwām.

3

Paale áá bad bé Kristo békānnad bō

¹ A-baányan, tāŋene mekan mémpēe, nhóbe nén meé nyébē nyékānnad sé nén bán nkalanŋ ní bwām míme Sánǵwéé níbē níkanlad átínté e bad bēmpēe níkag á'sō, bad békob-pe mó ne edúbé melemlen ngáne émbēē ne nyé. ² Nyékānne-'e ämpē nén bán Dyöb ásonŋ sé á mekáá mé bad ábe bēbébé nlém ne á mekáá mé e'bébtéd e' bad, áyāle saké bad bēsyāal ábe bēwóge nkalanŋ ní bwām bédúbpe mó. ³ Boŋ Sánǵwéé abele' ngáne áhóbé áá móōbēl, áwēd nyé áte ákōā-'e nyé ábel boŋ Satanē éēbēlē nyé ebébtéd. ⁴ Sēsúme nlém nén bán Sánǵwéé äbēl nyébēl kéchéé éche sélāŋgé nyé bán nyébēl, nyéēbē nyébēlé-'e chó. ⁵ Sánǵú Yesu Krístə mwēn ábel nyésōŋtēn ngáne Dyöb ápedé nyé adəŋ, nyéwēsēn-ne melemlen ngáne ánwēsēnné.

Paale áá mod atāŋgéné nsón abel

⁶ A-baányan, sêsíme nyé etúu áte á ðĩn áde Sányú Yesu Krĩstəə, nén bán nyéədōlē bad bé Krĩsto á yǎl ábe békwané mekáá áte béēhídē-’ε ayáge áde séyágté nyé. ⁷ Nyé bèn nyébíí bán séē nyétáŋgéné ahāŋten. Sēnkēnkwané mekáá áte áde sébédé ne nyé. ⁸ Sēnkēndyáá chōm é mod éche séesábpεé, boŋ pεn sébelé’áá nsón ne ntũ rí ngĩne, nkuu ne mũte ábel boŋ séētágté nyé modmod. ⁹ Sébelé’áá nén saké nén bán sēnkēnwōŋgé kunze áláa nyé nén bán nyéwōŋgen sé. Boŋ sébelé’áá ábel boŋ kéchéé éche sébeléé ébê nēŋgáne eláŋsén éche nyémpē nyétáŋgéné ahíd. ¹⁰ Ade sébédé ne nyé, séyōgké’áá nyé etúu asím áte nén bán, “Mod awě abáá nsón abel, béebagé mó chōm éche ádyēē.” ¹¹ Sēhóbe nén áyāle séwógé nén bán donje á bad bédé átínté echēn ábe békwané mekáá áte, béebeléé chōmchōm, béhāg-ke nsəl áyāl e mekan mé bad. ¹² Echén ndín é bad sêsíme bó etúu áte, sēlāŋge-’ε bó á ðĩn áde Sányú Yesu Krĩstəə nén bán bébwəg yǎl, bébele nímab nsón ákud ndyééd e epun é bĩn. ¹³ A-baányan, nyéekómé’ ábel mboŋ. ¹⁴ Nzé mod abáá chōm éche sétélé á kálag-tē wén ahíd, nyébane mó mĩd á yǎl. Nyéewóó’ dyam ábel ne mó ábel boŋ ákwāg. ¹⁵ Kénê, nyéetédé mó néε mod a ekōyí. Boŋ pεn nēŋgáne awen mwānyan a Krĩsto, nyéláa mó bán átéd póndé.

Melentēn mé asóg

¹⁶ Sányú Yesuε mwēn, mó awě abage syánē nsan, ábe nyé nsan póndé ésyāāl ne á menzii mésyāāl. Sēkānne-’ε bán mwēn ábê ne nyé moosyāāl.

¹⁷ Mε Paale, mmēn-εé ntelé nímén melentēn ne échēm ekáá. Nén dōo ádé nēŋgáne e’chem áyāl e échēm kálag ésyāāl. Nê dōo ríteleé kálag. ¹⁸ Nsimé níme awesyánē Sánygwéé, Yesu Krĩstəə, mĩbê ne nyé moosyāāl.

Kálag e'só echë Paalε áténlé Timotiε Ndibned ní kálag

Timotiε abédé kódemod echë endúbé Krīstæ. Ambíd á Esia Mainō. Nyaá abédéε mmwaád a Israel, sáá-'ε mod a Grikiá. Ahōjné'áá Paalε ábelé-'ε nsón ní Dyōb ne mó. Kálag e'só echë Paalε áténlé Timotiε ekoo' metón meláán ahób.

Dyam dé'só, ene kálag esíme bad etúu áte átéd pónde ne ayáge dé metóm áde abédé á mwembé-te. Adén ayáge dēnladtén mekan níme bad bé Israel behídé'áá ne níme bad ábe béesë bad bé Israel behídé'áá. Adé ayáge abédé nén bán nkōjsé níme bad bédíi áte níde ebébtéd, bán nzé mod ákūd-te e'soóson atāngéné abíi mekan mé e'kojnéd ábelé-'ε mekan nēngáne ákii donge á ndyééd ne ádyεε ésebán mod awóo' mmwaád ké'ε mmwaád awóo' nchóm. Enén kálag ehóbe ámpē ngáne bad bétāngéné mwembé alyáged, ngáne bétāngéné Dyōb edúbé abε, ne nyaa e abé echë bad ábe belyágte mwembé ne ábe béwōngan á mwembé-te bétāngéné awōn. Asóged, Paalε alébe Timotiε ngáne átāngéné mbaledε awe Yesu Krīstæ a bwām abé ne nsón níme átāngéné abel áfinté e bad ábe bédúbpé Krīstæ.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Elébé tāngene mwembé ne bad ábe belyágte mó 1.3-3.16

Timotiε akudé elébé tāngene níme nsón 4.1-6.21

Paalε alómmé Timotiε melenten

¹ Mε Paalε, mε-εé ntelé enén kálag. Ndií mbapεε a nlómag awé Yesu Krīstæ. Ndake echë níkudé ábel nímé nsón ehúú ne Dyōb, mó awé asoó syánē áyāl e mbéb, ehúú-'ε ne Yesu Krīstæ, mó awé adé syánē e'lyág bé nlém. ² A-Timoti, wε-εé nítenléé enén kálag. Edíi nēngáne awem mwān mwēn, adúbe áde édúbpé Krīstæ. Nsimé, ngol ne nsan níme ríhúú ne Dyōb Titéε awêd ne Yesu Krīstæ, Sāngwéé awêd mbê ne wε.

Paalε alébe Timotiε tāngene

bemeléede bé metóm

³ Ade níkáge'áá á mbwóg e Masεdonia menláá wε mεé élyag hê á dyad dé Efesus ábel bon weémwāg wεé donge á bad belyágte' ayáge áde déetāngene. ⁴ Weémwāg-ke-sε ábê bad bebēbtē pónde ákal póle éche éesë mbále ne póle éche ehóbe tāngene ábāb betaa ábe mod éheléé-sε atón. Nzé belyágte échë ndín é póle épεene mpenten, éēwōngānnē bad áwōn alongé áde álúmte bán bédúbpé Dyōb. ⁵ Nzom echë enkān

boŋ nláá wε μεέ éyágte bad ayáge áde átāngéné edii ábel boŋ bad bédəŋ nhóg ne aníní. Etāngéné edəŋge awóŋ éche ébide' á nlém míme nísáá, nlém míme mbíí dyam áde átāngéné ne áde déetāngene, mbíí'-ε adúbe áde áde mbále. ⁶ Doŋge á bad béēhīdē mímén mekan, nê ábelé bépáné nzii ahób áde bēhóbēé e'kúkú é' mekan. ⁷ Abē bad bēwóó nlém áte ábē bemeléede ábe bēyágte mbéndé é Dyōb boŋ béesōŋtenεé mekan míme bēlāngεé bad, bēēsōŋtenεé'-ε mekan míme bēhóbēé bán békóó abíi.

⁸ Debíí nén bán mbéndé eboó nzé bad bébenlad chó ngáne éhɛdnad-té. ⁹ Debíí'ε nén bán Dyōb déebelεé mbéndé áyāle bad ábe bébele' ngáne áhɛdeé. Boŋ Dyōb ábélé mbéndé áyāle bad ábe béēhīdē mbéndé ne bad ábe béebelé' ngáne áhɛdeé. Abelé mbéndé áyāle bad ábe béewóo Edəádəŋ é Dyōb áte, ne bad ábe bébele mbéb. Bébélé mbéndé áyāle bad ábe béewóo mbwóg ní Dyōb áte, ne ábe bēhóbē Dyōb mekan mé mbéb áyāl. Dyōb ábélé mbéndé áyāle bad ábe bēwúε' ábab besáá ne benyaá, ne bad ábe bēwúε' bad bémpeε. ¹⁰ Bébélé mbéndé áyāle bad ábe békábe mesón, baachóm ábe bənaŋnad baachóm bémpeε, bad ábe békóbe bad boŋ bésóm bó nēε betāŋ, bad ábe békale metóm, bad ábe bémwág melē mé metóm á pónde e nkáásé ne bad ábe bébele' kéchéé éche éesē nchoo ne ngáne ayáge á bwām áhóbεé. ¹¹ Adé ayáge áde nchoo ne nkalaní mí bwām míme Dyōb ábágé με ákale bad. Mmē nkalaní mí bwām ríhúú ne Dyōb dé ehúmé áde bad békεnεé.

Nságnen áyāle ngəl e Dyōb

¹² Nságnan Yesu Krístəə, Sāŋgwéé awêd, mó abage με ngíne ábel mímēm nsón. Nságnan mó áyāle anyín áde anyíné aá mēbēl mó nyaa eche etāngéné, ápwēd-te με ábele mó. ¹³ Ambel nê, kénεé edíí bán ngen e'só nhóbé'áá mó mam mé mbéb áyāl, rítágté bad ábe bédúbpe mó, mbenlād-te e'yale bé mbéb áyāl eché. Boŋ Yesu Krístəə anwóg με ngəl áyāle menkēmpaá adúbe awóŋ, menkēmbíí'-aá chóm éche mbεleé. ¹⁴ Sāŋgwéé ambē με mímē nsimé míme méesē ahəgtən, ábēl ndúbé Krístəə, ábēl'-ε aá rílúmed bad bémpeε edəŋge áyāle dedé nhóg ne Yesu Krístəə. ¹⁵ Yesu Krístəə ampē a nkōŋsé áson bebel bé mbéb. Mmēn-ne mbédé mod awē atómtánnáá mbéb abel tómaa moosyáál. Enén póle edé mbále detāngéné'-ε chó akon dé adúbe. ¹⁶ Boŋ Dyōb dénwōg με ngəl áyāle ahədə'áá aá Yesu Krístəə álúmed aá mímē nwεsen méewóó'ε asóg áyāl e με awē ntómtánnáá mbéb abel tómaa moosyáál. Nén dēmbenléd nēngáne elāŋsén wéε bad ábe bédúbē, békūd-te alongé áde déemaá'. ¹⁷ Ehúmé ne edúbé bēbē ne Dyōb á ngíndé ne á ngíndé. Mó adé kāŋ eché edé á ngíndé ne á ngíndé. Mó'-aá

adé ane awě bad béēnyinnēē dīd awě eewág-ke. Mwěmpen-εέ áde Dyōb. Ebê nê.

¹⁸ Á awem mwān Timoti, mekan nīme rīlāngēé we meé ébel, médiī mekan nīme Dyōb dénlāā'é bad aá béhōb bán mébenléd áyāl echōŋ. Abē e'yale é'wēd we áte. Abenled áde ébenladte ayáge á mbále é'bel we ébê nēŋgáne mod awě awane nzum bwām. ¹⁹ Enyīn-ne nēn weé móchāŋnēdē ne adúbe ádé édúbpé Krīstā, ébele-'ε mekan bwām ngáne nlém rīlāngé we. Doŋge á bad béebeléé ngáne nīmab nlém nlāngé bó. Nēn ákáá béchénné ádab adúbe béēbīī'é wée békagké. ²⁰ Atīntē e bad ábe rīhóbeé nē, nhóg adé bán Himenose, aníní-'ε bán Alesandaa. Abén bad ntēdté bó á mekáá nīme Satanε ábel bonj bēbīī nēn bán éeboo'é áhób Dyōb mekan mé mbéb á yāl.

2

Elébé t̄ŋgene ábe Dyōb edúbé

¹ Dyam dé'só, nwéde we aláa nēn meé nyékānnad moosyáál. Nyékānnad bad bēmpēe. Nyékānne nēn bán Dyōb álóme nyé bwēm ábe nyétógnéné, nyéságnan-ne mó áyāle mbonj nīme ábenléé nyé ne bad bésyāāl. ² Nyékānnad k̄ŋ é bad ne bad bésyāāl ábe bédé á nkamlen. Nēn débēl alonjé áde syānē débē nsan ésebán mehób médé, débélé ngáne Dyōb áhedeé, débagé-'ε mó edúbé á menzii mésyāāl. ³ Akānned bad ábóó. Nēn áwógte Dyōb ádé ásóó syānē menyīnge. ⁴ Dyōb áhede aá moosyáál ákud e'soósonj bésōŋten-ne mbále echē Eyale é Dyōb ékaléé. ⁵ Ebyééné nēn bán Dyōb ahóg dēmpen dōó adé. Mod nhóg mwěmpen-naá adé awě apεene Dyōb ne baányonj á nchemten. Ane mod adīī Yesu Krīstā. ⁶ Ambě ádē alonjé áwé á nló nī moosyáál. Ene kwééd echē awéde a nló nī moosyáál enlúmed á pōndé echē etāŋgéné nēn bán Dyōb áhede aá moosyáál ákud e'soósonj. ⁷ Ayāle nēn dōó ákáá bonj Krīstā álómē me nēe mbapεε a nlomag áke dé akal nīmē nkalanj t̄ŋgene adúbe á Krīsto ne mbále, wée bad ábe béesē bad bé Israel. Dyam áde rīhóbeé ádé mbále. Meékālēē metóm.

⁸ Né-óó hōm ké áhéé adé bad bé Krīsto bēladnéé, nhede nēn meé baachóm ábe bēbágé échab yāl ábele Dyōb bényene mekáá ámīn bēbage mekáne. Abē bad béēt̄ŋgenéé melīngá ahé á nlém káa béēt̄ŋgenéé bad abé ábe bésenle'. ⁹ Nhede-'ε ámpē nēn meé bebaád bēhāg mesanj nīmē bad bēnyīnnē nēn bán métāŋgéné. Mmāb mesanj métāŋgéné bó yāl akúten bwām ésebán métēde baachóm nlém á abum. Béenabpé esid é nló nyaa echē etómé áte, bēehāg bwēm é' gól, bēewāā' nsanj nīme bēbénlé bán bé meláá mé etógnén, bēehāg-ke mbóté éche étómténé nkun abé. ¹⁰ Bonj pen nīmāb mbeltéd nī bwām rīlúmed nēn bán bēdīī bebaád ábe bébenle Dyōb. ¹¹ Mmwaád

atǎngéné ádyēē piib, ásūdēd yǎl bon ǎwōglān ngáne baa-
 chóm béyágtēé. ¹² Meehóbēé nén mēé mmwaád awóó kunze
 áyáged káa ákamlēn baachóm. Mmwaád atǎngéné ádyēē piib.
¹³ Nhóbé nén áyāle Dyōb dénsēbē Adamē ahəg bon áhəgē' Ife.
¹⁴ Ebyééné-'ε nén bán mmwaád móó Satanē āndogké bon abóó
 mbéndé, saké Adamē. Né-óó mmwaád mó ambóó mbéndé.
¹⁵ Bon Dyōb désōn alongé dé mmwaád á pónde e achád nzé
 adii asumé nlém wēε Krístəə alúmté-'ε edənge ne bad bémpeē,
 eewóo-'ε atón dé mbéb ké ahóg áyāl.

3

Paale atēnlé Timotiē tǎngene belyáged bé mwembé

¹ Nzé mod ahede aá móbē nlyáged a mwembé, né apwede é
 kəse e nsón. Enén póle edé mbále. ² Bəəb-pəó, mod awe alyágte
 mwembé, atǎngéné abé mod awē bad béehōbēē mekan mé
 mbéb á yǎl, atǎngéné-'ε dásō mmwaád nhóg awonj. * Abé mod
 awē akóbe yǎl, abé mod awē adole dyam áte bwám, abé mod
 awē adélté yǎl áte, abé mod awē akobe beken, abé-'ε mod awē
 abíε bad ayáged. ³ Eebág mod awē abagé yǎl á amwé á mím,
 káa mod awē apεεne epuutéd. Bon ábē mod awē apwiítédé,
 ábē-'ε mod awē eésēnlé'. Eebág mod awē atómténé mənē
 adəj. ⁴ Atǎngéné abé mod awē achǎngé eche ndáb bwám,
 ábōngē-'ε ábe bán nyaa echē béwōgnεé mó bébagé-'ε mó edúbé
 á menzii mésyāāl. ⁵ Nhóbe nē áyāle nzé mod eéhele eche
 ndáb akamlēn, chán-nō áhenlé mwembé ní Dyōb akamlēn?
⁶ Eetǎngeneé se abé mod awē adúbpé Krístəə ekóólé ekóólé.
 Esebé nē, né ábē kúmbe, chó ēbēl ákwε, ákūd-te nkógsen
 melemlem ngáne Satanē ānkweé bon ákūd-te nkógsen. ⁷ Abád
 ámpē, ane mod atǎngéné abé mod awē kǎəjne bad ábe béesē á
 mwembé bébagεé edúbé. Nén débēl éekudté akwágké éehún-
 naá melám míme Satanē áhíínédé mó.

⁸ Bad ábe béwōngan ábel nsón á mwembé, ébē melem-
 lem née bó. Bétǎngéné abé á bwám awónj, bébé-'ε bad ábe
 béhóbe dyam ne nlém nhóg. Béetǎngeneé bad ábe ábē bébágé
 yǎl á ámwé á mím, káa bad ábe bédé metəg áyāle mənē.
⁹ Bétǎngéné béhid mbále echē Dyōb ábeleé bon bad bébíi
 tǎngene mewēmtēn míme áhedéé aá béwōn ne abé áde áhedéé
 aá béwōn. Bétǎngéné bébel nē ne nlém míme míbii chóm
 éche étǎngéné. ¹⁰ Belyáged bédēhób bán bépweede bad ábe
 béwōngan á mwembé-te, bétǎngéné bad ábe béhedéé apwed
 asebe dé asimēn. Nzé bényíiné nén bán mod awē bésímné
 eewóo'ε awusé ké ahóg á yǎl nē ane mod akwōgnédé ábel
 mímé nsón. ¹¹ Kǎəjne ábāb bebaád bétǎngéné abé á bwám

* 3:2 Atǎngéné-'ε dásō mmwaád nhóg awonj káa atǎngéné dásō mwaád awonj ngen
 póg ne ngen ésyāāl káa mod atǎngéné dásō mwaád mwēmpen ananjned.

awón. Béēbāg bebaád ábe bēhóbe bad ámbíd, bēbē bebaád ábe békóbe yāl, bēbé-’ε bebaád ábe bad bēhele-se bésūm nlém á yāl ne kéchéé éche bēbēléé. ¹² Mod awē awōngan ábel nsón á mwembé atāngéné dásō mmwaád nhóg awón. Atāngéné abé mod awē abōnge ábe bán ne bad bēmpēe ábe bédé áwe ndáb bwām. ¹³ Nhóbe nē áyāle nzé bad ábe bēwōngan ábel nsón á mwembé bēbele nsón bwām, bad bēbe bó edúbé. Nén débēl bēwón nlém áhób tāngene adúbe áde bēwóó ne Yesu Krístæ.

Dyam dé e’kōñéd áde dēntīm abyēn

¹⁴ A Timoti, kénéε édii bán nwóó nlém ápe áwōn mwāmpīn póndé, ndii ntenle wε enén kálag. ¹⁵ Ntenle wε nímén mekan míme étāngéné abel ábel nén ké meelyōge ape, ehele ebíi nyaa e abé echē bad bé Dyōb bētāngéné awále. Bad bé Dyōb bóó bédé mwembé ní Dyōb, Dyōb ádé-’ε á alongé. Mmē mwembé móó rídé nēngáne akon ne nsáaned míme ríchāngé mbále Eyale é Dyōb bwām. Ahed dó-’aá ene mbále ébwāgnédé. ¹⁶ Dyōb ábélé syāa debíi nén bán nímē nkalan ndé etōgnén bwāmbwam. Ndé nén bán:
Krístæ ampē, abé-’ε moonyon,
Edáádān éche Esáá énlūméd sé nén bán adii Mwān a Dyōb,
ángel-le énnýin mó.
Bēnkálé bad bé nkōjsé bésyāāl, bēndūbē-’ε mó.
Dyōb dēmpuúd mó ákē-’ε ádyōb ne ehúmé ésyāāl.

4

Paale alébé Timotie tāngene bemeléede bé metóm

¹ Edáádān éche Esáá énhōb bwām nén aá, nímén mesú donge á bad bētedé adúbe á mbále ádāb, bēdūbpē bad ábe bēyāgte ayāge dé metóm. Adén ayāge dōó e’dáádān bé mbéb é’hedéé aá bédúbe. ² Abén bad bēbele’ byánán békale mbále boñ metóm móó bēkalé. Nzé bēyāgte chōm éche éetāngene bēlūmte nén bán bēēbii’ é nhānlén átínté chōm éche étāngéné ne éche éetāngene. ³ Abén bemeléede bé metóm, bēyāgte bad bán bēewōnné, bán bad bēēdyāg-ke donge dé medyé. Dyōb dēnhāg nímē medyé ábel nén bad bēdyāg mó. Bad ábe bēbíi nkalan ní bwām, bēdūbpé mó, bēságnanne Dyōb áyāle nímē medyé. ⁴ Abē bemeléede bēētāngeneé, áyāle kéchéé éche Dyōb áhágé ébóó. Nzōm ké póg eésaá ábán donge dé medyé. Né-ōó, désāgnen Dyōb akud áde dékudéé abén bwēm. ⁵ Mod eéklē ndyééd, áyāle Eyale é Dyōb ne mekáne bēbele chó éboñ adyé.

*Paale alāngé Timotie
ngáne átāngéné mbāledé
a bwām awe Krístæ abé*

⁶ Nzé eyāgte bad ábe bēdūbpé Yesuε nímén mekan né wēbē mbāledé a bwām awe Yesu Krístæ. Wēwēdnēd-te áte

á edǎádǎŋ-tê áyāl e nkalan níme édúbpé ne áyāle ayáge dé eyale é Dyöb áde éhídeé ámbíd. ⁷ Weewóó dyam dé abelen ne póle éche élúmte bán bad béédúbpéé Dyöb, ne e'yókél é' póle. Bon pen éyágke' pónde té ábel ngáne Dyöb áhedéé aá ébel. ⁸ Edé etógnén mod áyáged yál e nkõnsé, áwéd chó áte. Bon étómténé etógnén abé nzé mod awéde yál áte ábel ngáne Dyöb áhedéé áyāl e chõm ésyāā. Débel ngáne Dyöb áhedéé áyāle, Dyöb áhóbé aá mósõbē syánē alongé áde déemaá', bõõb ne á pónde echē ehúé'. ⁹ Adén dyam áde ríhóbé nén áde mbále. Nyētǎŋéné dõ adúbe. ¹⁰ Né-õõ, nén dõõ ákǎá bon dényõde, déwanté-'e yál áte áyāle delyáge nlém ne Dyöb áde áde á alongé. Mó abage baásyāā e'soõson, bwāmbwam bad ábe bédúbpé mó.

¹¹ Nyín nén wéé mólāŋgē bad ábe bédúbpé nímén mekan, wéé mósýāgtē-'e bõ mó. ¹² Weémwāg-se modmod anyín we nkóŋtéde áyāle edíí kódemod. Bon pen lúmed bad ábe bédúbpé abé a bwām ábel bon bõmpē bébel melemlem. Nyaa echē éhóbéé dyam, abé áde éwóó, nyaa echē édǎá bad, nyaa éche édúbpé Dyöb ne abel áde wéebeléé mekan mé mbinde ábê nēe elǎnsén wéé bad ábe bédúbpé. ¹³ Enyín nén wéé mólā' Eyale é Dyöb nzé bad béléádné á mwembé-te. Elāŋge bõ chõm éche échē Eyale é Dyöb éhóbéé, éyágte-'e bõ kǎáŋ né mpedé. ¹⁴ Weétedté nsón níme Dyöb ábáge we nēe nde, áláa bad mekan níme Dyöb dénhõbpē aá éláa bõ á pónde eche belyáged bé mwembé bémānnē we mekáá á nló. ¹⁵ Belé nímén mekan ne nlém nhóg ábel bon baásyāā bényín nén bán ebele mó bwām, ekeene-'e mó á'sõ. ¹⁶ Etõŋ yál achǎá bwām ne kéchéé éche éyágteé bad. Keené' nê á'sõ, ábel bon Dyöb áson we alongé, ásõŋ-'e alongé á bad ábe éyágteé.

5

Paale alāŋge Timotié ngáne dtǎŋéné donge á bad achǎá á mwembé-te

¹ Weekánné mod a mbáá áte. Chǎá mó melemlem ngáne ehēle-se echǎá só mwën. Chǎá bad ábe béepede we kõd nēe baányon bé baachóm. ² Chǎá bebaád bémáá nēŋgáne éhēléé-se echǎá nyoo mwën. Echǎá-'e ngõndéere nēe baányon bé bebaád. Weewõŋné bõ mekan mé mesón á mewēmtēn.

³ Bekúd ábe béewóó bad ábe bēnõne bõ éwõŋgan bõ. ⁴ Bon nzé nkúd achyáá bǎn kǎa bǎn ábe ábē bǎn, bétǎŋéné mó atõgen. Nén áde dyam dé'só áde bad ábe bébele ngáne Dyöb áhedéé bétǎŋéné abel. Abāb benyaá ne besáá bēntõgén bõ, bõmpē bétǎŋéné bõ atõgen. Nén áwõgte Dyöb menyĩŋge. ⁵ Nkúd awē adé mwēmpēn bon eewóó mod awē awõŋgan mó,

wéε Dyðb dēmpen dōo ályágeé nlém. Abē ákânne', áhedne-
 'ε mó nwōngēn nkuu ne mūte. ⁶ Boŋ nkúd awē asólté yǎl
 á mekan mé nkōŋsé, awédé á edæádəŋ, kénεε ádíí á alongé.
⁷ Láá bad bé mwembé nímén mekan ábel boŋ mod eehóbé
 bó mekan mé mbéb á yǎl. ⁸ Nzé mod a Krīsto eétəgné bad
 bé túmbé ábē, bwāmbwam áde abum a ndáb, né alúmte nén
 aá móodúbpεé Krīstəə. Ene ndín e mod nímē mbeltéd rílúmte
 nén bán adii mod awē abelé mbéb tómaa mod awē eedúbpε
 Krīstəə.

⁹ Nkúd awē éhele-se etón wεé atəngéné nwōngēn akud, adii
 nkúd awē atómé móom mé mwε ntóob. Atəngéné abé-'ε nkúd
 awē a nwōŋ nchóm nhóg mwēmpen. ¹⁰ Ane nkúd atəngéné
 abé mmwaád awē bad bényíné bán míme mbeltéd mbóob.
 Atəngéné abé mmwaád awē apεéné bán ámīn bwām, abé
 mmwaád awē akobe beken awe ndáb bwām, abé mmwaád
 awē asudte yǎl, ábenlé bad bé Dyðb nyaa echē áwóbpe'áá
 bó mekuu. Atəngéné mmwaád abé awē awōngéné bad ábe
 bémbē á ndutul-té, ábē-'ε eche yǎl ábel mekan mé bwām.
¹¹ Boŋ weetóobekúd ábe bédé etum nēŋgáne bekúd ábe békud
 nwōngēn. Weetóobó áyāle nzé bėwóob esíí áwōŋ bechóm
 ámpē béebeléé Krīstəə ngáne éhednadté. ¹² Nzé bėwóob-'ε be-
 chóm bémpēe né bėkwógnédé ákud nkógsen, áyāle béelontεé
 akag áde bēnhēē nén bán bėbelé Krīstəə. ¹³ Saá-kaá nē dēmpen,
 bėwóob abé áde béebeléé chóm, béhyóme ndáb ne ndáb. Amīn
 enē bėhóbe bad ámbīd, bėhāg nsəl áyāl e mekan mé bad,
 bėhóbe-'ε mekan míme bėnkəntəngénné ahób. ¹⁴ Né-óó, ndəə
 mεé e'tum bé bekúd bėwōŋ bechóm, bėchyáa bán, bėbōŋge-
 'ε échāb ndáb. Nén dēbēl béebeléé mekan míme bad ábe bėkóó
 syánē bėhōbēē syánē mekan mé mbéb á yǎl. ¹⁵ Nhóbe nén áyāle
 ábén bekúd donge bėbóótédé mekan abel míme Satanε áhedεé
 aá bébel. ¹⁶ Mmwaád ké ahéé awē adúbpε Krīstəə awē awóob
 bekúd áwē abum á ndáb, atəngéné bó atógen, saké nén bán
 ápēmted mwembé nímē nted. Nén dēbē mwembé etál ábóob
 bekúd ábe bėwóob bad ábe bėbōŋge bó.

¹⁷ Mwembé mbε bad bėmbáá ábe bėlyágte bó bwām edúbé
 ne nsábe, bwāmbwam ábē bėlyáged ábe bébele nsón mé
 akal ne áyáged Eyale é Dyðb. ¹⁸ Edé nē áyāle éténlédé á
 kálag e Dyðb nén bán, "Weetádé nyag nsəl eche esálte ngun."
 Eténlédé ámpē nén bán, "Bebel bé nsón bétəngéné nímab
 nsábe akúd." ¹⁹ Weedúbpε mekan míme bad bėhóbeé bėlyáged
 bé mwembé áyāl, éetómεé né mbōŋ ébε káa éláán étyéémé
 nén bán nē adé mbále. ²⁰ Nzé mod ámbáá a mwembé abelé
 mbéb, káné mó áte á'sō é' mwembé ábel boŋ bad bėmbáá
 bėmpēe bėbán mbéb abel. ²¹ Nlāŋge wε á'sō é Dyðb ne
 Yesu Krīstəə ne á'sō é ángel eche épwédnédé mεé ébel chóm
 eche étəngéné abel, ésebán ekwognad modmod. Weétimē-

'ε modmod ambíd. ²² Weewámsán mod mekáá abán á yǎl áwóged mó mod a mbáá a mwembé. Nzé ebelé nê bon ane mod atímé mbéb abel, ne wémpē ebelé mbéb. Mmōη weébēlē mekan mé mbinde. ²³ Weemwág mendíb mwēmpεn ámpē. Mwág mwă mīm âbel nén abum áde ákwaglan wε áte póndé ésyāāl ámaa.

²⁴ Donje á bad bébele mbéb á nhéné míme moosyāāl ábíí, békāād-te bó. Abíníí-'ε bébele mbéb á mesɔɔm-tê míme bad béebíí'ε káŋη né behédé áte. ²⁵ Melemlem nê dɔɔ donje á bad bébeléé mbon míme míbyééné ne moosyāāl. Bémpe-'ε bébele mbon a mesɔɔm-tê míme bad béebíí'ε káŋη né behédé áte.

6

¹ Bad ábe bédé betāη bésyāāl bétāηgéné bébage bad ábe bédíí ásē echáb edúbé âbel modmod eehóbé Dyōb mekan mé mbéb áyāl, eehóbé-'ε ayáge ádēd mam mé mbéb áyāl. ² Betāη ábe bédé ásē e bad ábe bédúbpé Krīstæa béewēmtān bán ngáne ábab besáá bédíí bad ábe bédúbpé, béetāηgenéé bó edúbé abε. Bétāηgéné bó abele tómaa ngáne behélé'áa-se bébēlē bad ábe béedúbpε Krīstæa. Bétāηgéné abel nê áyāle ábab besáá ábe bébenléé bédíí bad ábe bédúbpé Krīstæa bébé-'ε bad ábe ábāb bembāledε bédáá-'ε.

Paale ahóbe tāηgene ayáge dé metóm ne nhon míme rítāηgéné

Eyágte bad mímén mekan éwēd-te bó nlém á abum áhíd mó. ³ Donje á bad bédé ábe béyágte' ayáge áde déetāηgene. Adab ayáge déesaá melemlem ne ayáge áde awεd Sāngú Yesu Krīstæa áde ayágte bad âbel ngáne Dyōb áhedéé. ⁴ Abé bad bélóné ne kúmbe, béebíí-'aá dyamyam. Nyaa echē ábē bad bédáá mpentεn mé e'yale ne nselag edíí bó née nkole. Nén áπεεne kónjí átínté echáb, áπεεné mehób átínté echáb, bad behōbē-'ε baáb mehób mé mbéb áyāl, béwōηnē nhóg ne aníníí mewēmtεn mé mbéb. ⁵ Nén ábele-'ε bépentan póndé té nyaa echē béheléé-se bēbíí chōm éche étāηgéné. Béheléé-se bésóηtén chōm éche édé mbále ne éche éesē mbále. Béwēmtan bán nzé bébenle Dyōb, né bēbē nhon. ⁶ Bon mod ábē menyīnge bwāmbwam nzé abele' ngáne Dyōb áhedéé nzé atéde-'ε aá kéchéé éche mówóó ékwógnédé mó. ⁷ Depedé á nkōηsé, deépεεneé chōmchōm, nzé dewédé-'ε, déeswéénné chōmchōm. ⁸ Né-ɔɔ, nzé dewóó ndyééd eche dédyāgkē ne chōm éche déhāgkē á yǎl, né nê ákwógnédé syānē. ⁹ Bon bad ábe behēde nhon asud, bébelé behún á mekəgsen-tē, bébé ngáne bad ábe békWedé melám. Bébelé behédé mekan abel híin míme mééboo ne mekan híin míme méébonε bó. Nén ábele bétage bwāmbwam. ¹⁰ Mod ké ahéé awé awóó nlém áte

bwâmbwam âbud mənə awón, abelé ábelé' e'bébtéd é' mekan âkud nímə mənə. Nê ábelé donje á bad bétédte ádúbe Krístə, békúdé-'ε ndutul híin á nlém tē.

Paale abage Timotie elébé

¹¹ Bon we, á-Timoti, mod a Dyöb, bán ábê e'bébtéd é' mekan. Nané mekan ámbid níme métəngéné á'sō é' Dyöb, édəɲ bad, éwesən pónde ésyāā, épwiited-te. ¹² Wéd yāl áte ébê ésum nlém wée Dyöb ébenle-'ε mó. Alonjé áde déemaá' áde Dyöb ábágé we, wéd dō achəɲned. Dyöb dēmbě we áde alonjé áde wénhəbpē á'sō é' bad híin wée módübpē Krístə. ¹³ Á'sō é' Dyöb, mó awē abage bwēm ésyāā alonjé, ne á'sō ábe Yesu Krístə, mó awē ankal mbále á'sō wée Pontus Payledε, nlänge we nén mēé, ¹⁴ ébele chōm ésyāā ngáne Dyöb áhóbé aá ébel, káəɲne pónde eche awed Səngwée, Yesu Krístə ápéé. ¹⁵ Apē á epun éche Dyöb Titée átíidé aá ápe, Dyöb ane awē ábē bad bēbagéé mekenag. Mwəmpen-naá adé Nkamlene a mbáá a nkōɲsé nisyāā. Mó adé Kəɲ e kəɲ ésyāā abé-'ε Səngwée a besəngwée bésyāā. ¹⁶ Mwəmpen-éé awóó ngíne ábē á alonjé á ngíndé ne á ngíndé, adé-'ε á e'nyínen bé ekíde ábe é'pene bwâmbwam nyaa echē modmod éheléé-se ápē benben. Mó adé ane awē modmod éenyínē mbēd, modmod éhelēé-'ε-se anyín mó. Edúbé ébê ne mó, ábē-'ε á nkamlen á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.

¹⁷ Sim bad ábe bédé nhən etúu áte nén wée béekumé ekáá á təl, béesumé-'ε nlém áyāl e nímāb nhən, bwēm ábe é'maa', bon bésun nímāb nlém wée Dyöb. Mó adé ane awē abage syánē chōm é'syāā éche détógnéné ábel bon débē menyínje. ¹⁸ Láá bō wée bébele mbon áwónjen bad, ngáne bad ábe bēbúde mənə awón bēbáɡkē nhən, mekan mé bwām níme bēbeléé mbê nímāb nhən, bēwōɲ-'ε nlém áwónjen bad ne kéchéé éche Dyöb ábágé bō. ¹⁹ Nzé bad bēbele nén ébē nēngáne békónjé nímāb nhən ádyöb. Nén débē nēngáne nsáaned níme nísúmnédé bwām ábel bon nísógten mekan níme méhúé' á'sō ábel békud alonjé dēn áde ákónjé alonjé abé.

²⁰ A-Timoti, nsón níme Dyöb ábágé we tónj mó acháə. Weewóó pónde ne mehób níme bad bēhóbéé níme méewōngān ábe Dyöb edúbé, ne mehób níme donje á bad bēhóbéé bán chōm ehóg édé mbále, bad bēmpēe-'ε bēhōbē bán chōm émpēe chōó édé mbále. Bon bō moosyāā bēbele awusé nzé bēhōbe bán, “Mε-éé ndé mod awe abíí.” ²¹ Donje á bad ábe bēwəmtan bán bēbíí mam níme médé, bon bēn béekoó' é adúbe áde Dyöb á mbále ahíd.

Nsimé ní Dyöb mbê ne nyé moosyāā.

Kálag eche elónténé ébe echë Paale áténlé Timotiε Ndibned ní kálag

Kálag eche Paale áténlé Timotiε eche elónténé ébe éhóbe bwámbwam tângene elébé éche ábageé Timotiε née mod awě búmō bébele nsón ní Dyöb ne awě awōngan mó. Dyam áde Paale ákóó ahób áwēd-te ádíi nwesen. Alébe Timotiε awéde-ε mó nlém á abum aá ábê ábenle' Yesu Krístəə ne nlém nhóg. Paale akoo Timotiε etúu asím áte aá átéd pónde ne mpenten mé eyókéł míme méewōngān bad boŋ rítimé nípuutád bad. Amín e nímén mésyāēl Paale akamtan Timotiε áyāl e ádē alongé, mó Paale nyaa eche adúbpe Krístəə, awesen áde áwesanné, edənge éche álúmté wée bad ne metake míme ákudéé akal áde ákaléé Eyale é Dyöb.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Mekenag ne elébé 1.3-2.13

Elébé ne asím dé etúu áte 2.14-4.5

Paale ahóbé tângene eche nyaa 4.6-18

Nsógten 4.19-22

Paale alómmé Timotiε melenten

¹ Me Paale, mbapere a nlomag awě Yesu Krístəə me-εé ntelé enén kálag. Dyöb áhede aá níkal nkalanj tângene alongé áde ahóbé aá dekudé abé áde dédíí nhóg ne Yesu Krístəə.

² A-Timoti, we-εé rítenléé enén kálag. Edíi awem mwān a nlém. Nsimé, e'boŋ bé nlém ne nsanj míme ríhúú ne Dyöb Titéε ne Yesu Krístəə awesyānē Sāngwée, mibê ne nyé.

Paale aságnéné Dyöb, awéde-ε Timotiε nlém á abum

³ Nságnan Dyöb áde mibenléé ne nlém nhóg melemlem ngáne ábēm betaa bébenlé'áá mó. Nságnan mó pónde té áyāl echōŋ nzé nkānne', nkuu ne müte. ⁴ Nzé nkāmténé ngáne wēnsudénné boŋ échii, mbelé rídāŋ we anyín bwámbwam, ábel boŋ rílōn ne menyinge. ⁵ Nkamtan nén meé ekoó Yesu Krístəə adúbe, nímé melemlem mé adúbe móo nyoó ambáá, Loise, ne nyoó, Yunise, bómpē bēnwōngē. Bəəb-póó, mbíí meé ádê adúbe dōo wémpē éwóó. ⁶ Enén nzəm chó ekəá boŋ níkamtán we nén meé nde echë Dyöb dēmbéé we áde mémbānnē we mekáá á nló, ébê ébenlad chó. ⁷ Dyöb déebeléé aá syānē déwōŋ mbwóg áte ábele mó. Boŋ pen échē Edəəđəŋ ébage syānē ngíne ábele mó, ébele delúmté bad edənge, ébele-ε dechānge échesyānē yāl.

⁸ Né-ɔ́, weewógé e'sôn álaa bad t̃ngene awesyánē Sánjwéé, Yesu Krístaa. Weewógé-'e e'sôn áyāl echēm kénée rídíí mod a mbwɔg áyāl echē Krístaa. Bon pɛn ne ngíne echē Dyɔb ábágé wɛ, kwentén ákud metake ne me akal áde dékalée nkalan mí bwám. ⁹ Dyɔb dɔ́ asóó syánē, achélé-'e syánē ábē ábē bad. Abelé nén saké áyāle dyam áde débélé bon áyāle nímē ntíí mēn níme ámbenlé nkõnsé rídēhób bán níbootad. Abage syánē nímē nsimé alóm áde alómé Yesu Krístaa á nkõnsé áyāl e syánē. ¹⁰ Bɔɔb-pe, Dyɔb álúmté syánē nsimé ape adé Yesu Krístaa, Nsoode awēd ápédé. Abódté ngíne e kwééd, abēnlédé-'e nkalan mí bwám álúmed syánē alongé áde déemaá'.

¹¹ Dyɔb ápwédé me nēngáne mbape a nlomag ne meléede ákal nímē nkalan mí bwám. ¹² Enén nzom chɔ́-'aá ekáá bon níkudé nímén metake. Bon meewógéé akwágké ké ahóg áyāle mbíí ane awē nísúmé nlém áyāl. Mbíí-'e nén meé ákáá chóm éche ábágé áwēm mekáá kááñne á epun é nkáásé. ¹³ Ayóge áde átánjéné áde ní'yágté wɛ, ékon dɔ́ acháá. Abē nēngáne elánsén éche étánjéné ahíd. Edúbe Yesu Krístaa, édāñ-'e bad bémpee abé áde édíí mod nhóg ne Yesu Krístaa. ¹⁴ Edáðdāñ éche Esáá édé syánē áte, chɔ́ó éwōngan wɛ ábel bon nkalan mí bwám níme Dyɔb ábágé áwōñ mekáá écháá mó bwám.

¹⁵ Ebíí wɛé bad bé Krísto bésyāal bémbán me á yāl áde níbedé á mbwɔg e Esia. Faygeduse bó Hemogenes bómpē bémbe áfinté e bad ábe bémbán me á yāl. ¹⁶ Nkánne' nén meé Dyɔb álúmed ndáb echē Onesiforuse ábē e'bon bé nlém áyāle awédé'áá me nlém á abum pónde té. Enkēnkwágénné me aá ndé á mbwɔg. ¹⁷ Ade ápédé á Roma pɛén, ambootéd me ahed kááñ anyín-ne me. ¹⁸ Nkánne meé Dyɔb álúmed mó ábē e'bon bé nlém á Epun é nkáásé. Mmōñ ebíí-'e bwám nwōngan níme ábágé'áá me á dyad dé Efesus.

2

Paale aá Timotie atánjéné

abé sánze e bwám eche Yesu Krístaa

¹ Bɔɔb-pɔ́ á awem mwán Timoti, nsimé níme Yesu Krístaa ábágé wɛ, níbê níwede wɛ áte. ² Mekan níme wénwɔgkē néé ní'yágtéé ekud é bad t̃ngene Krístaa, wémpē yágéd bad mó ábe bédé bad ábe bómpē béhele báyágéd bad bémpee. Bébé bad ábe báyágéd-te bó. ³ Wémpē ékwenten ákud metake, ébê ngáne sánze eche Yesu Krístaa. ⁴ Sánze echē edé á nsón, ebelé éhedé aá mówóged awē mod ambáá menyíngé, né-ɔ́ eesóléé mekan áte níme bad ábe béesē sánze bébeléé. ⁵ Nyaa empée eche éhele ébēlē Krístaa edé nēngáne mod awē anyagte mehélé ne bad bémpee. Eēhēlēē-se ákud nsábe éetóméé né ahídé mbéndé éche bétíídé anyáged mehélé. ⁶ Mbélé-nzag awé abelé ntü móó

atǎngéné mod a e'só abé ákud mbote. ⁷ Dǒl mekan áte míme níhóbé áyāle Sǎngwéé ábēl esóntén mó méseyāal.

⁸ Kamtén nén wéé Yesu Krístæ ambíd á mbyaa míme Dabide, Dyǒb dēmpuúid-te mó áde awédé. Mmén nkalanj ní bwám móo níkanléé bad. ⁹ Akal áde níkaléé nímén nkalanj ní bwám dǒo ákáá bonj níkudé metake kǎǎnj bēhāg-ke me á mehanj nēngáne mod awe abóo mbéndé. Bonj modmod ééhēlēē-se ahé Eyale é Dyǒb bengǒbēngǒbē. ¹⁰ Né-ǒó, nwēséné metake míme níkudé ábel bad ábe Dyǒb ápwédé, bǒmpē békud e'soósonj ábe Yesu Krístæ ábéé bó, bēbē-'e ásē e ehúmé éche ébé á ngíndé ne á ngíndé. ¹¹ Enén pǒle edé mbále, edé nén bán, “Nzé syánē dewédé ne Krístæ, né syánē deébé-'e á alonggé, ne mó.

¹² Nzé dedé dewesan mekan ne mó, déékamlén ne mó, nzé debáá mó á yǎl né mó-'e ábānj syánē áyāl.

¹³ Nzé déēbēl' ngáne Krístæ áhedeé aá débēl, mópen ábē ábel chǒm ésyāal éche áhóbé aá móǒbēl, áyāle ééhēlēē-se abánj eche yǎl á yǎl.”

Paale aá Timotiē ábē mbélé-nsón a bwám

¹⁴ Ebē ébele bad ábe bédúbpé békamtan nímén mekan. Esím bó etúu áte á'sǒ é' Dyǒb wéé béepentán nhóg ne aníní tǎngene e'yale. Ene ndín e ntǎntén eewǒngáné bonj pen ebéhte adúbe áde bad ábe bēwǒglan. ¹⁵ Wéd yǎl áte ábel Dyǒb ányín nén aá edé mod a nsón awé eékwágé ábel nsón míme ábeléé, ébé-'e mod awé ayágte nkalanj ní mbále nyaa eché etǎngéné. ¹⁶ Weewóo dyam ábel ne e'kúkú é' mehób, ne mehób míme méesē etógnén áyāle nzé bad bēhóbe échē ndín é mehób, né débēl bēnabpé mekan ábel míme Dyǒb déehedeé aá débēl. ¹⁷ Donje á bad ábe bēhóbe échén ndín é mehób bédii Himenosē bó Filetus. Mmab mehób médii nēngáne sii eche edyág mod áte ésebán emaa'. ¹⁸ Bétédté adúbe áde átǎngéné, bétímé bēyágte bán syánē ábe dedúbpé, Dyǒb áamáá syánē apuud. Enén ndín e ayáge ebéhte donje á bad adúbe. ¹⁹ Bonj kénē, mekan míme Dyǒb áamáá anabe, méehǎnjlánné. Awédé mín-naá e'yale éténlédé nén bán, “Sǎngwéé abíí bad ábe bédé ábē bad,” éténlédé-'e nén bán, “Bad bésyāal ábe bēhóbe bán bédé ne Sǎngwéé, bétǎngéné bésóg mbéb ábel.”

²⁰ A ndáb e mod ambáá, donje á míse áde áde bēbénlé gól, donje sílva, donje-'e áde áde bépódé ne áde bēbénlé hyæg. Bēbénlad donje nzé dyam dé edúbé áde, donje-'e bēbénlád pónké kéhéé. ²¹ Nzé mod ké ahéé asógé mekan mé mbinde ábel, ábē nēngáne míse míme bēbénladté nzé dyam dé edúbé

ádé. Ane mod abelé asáj, eche Sáj-’ε abenlad mó. Ane mod abâg mbonşén âbel dyam á bwâm ké áhéé.

²² A-Timoti, weébēlē mekan mé mbéb níme kódébad ébeleé. Bon pen éwane áte ébele mekan níme métāngéné, ébē édúbe Krīstā, édāng bad bēmpēe, ébē-’ε nsaṅ ne bad. Ehíde nímén mekan nchoo ne bad bēmpēe ábe békānne Dyōb ne nlém nhóg. ²³ Weewóo dyam âbel ne e’yókél bé mpentēn mmé méewóo-’ε nwōngēn ké nhóg áyāl e mod. Ebíí weé mpentēn nīpēene nselag. ²⁴ Syánē ábe dedé-’ε bembāledē bé Dyōb deésēnlé. Bon pen, detāngéné débōṅ nlém ne mod ké ahéé, detāngéné déyāgtē bad bwâm déwesán-ne bad. ²⁵ Déyāgte bad ábe bétýéman syánē âbel bon bēbīi bán mam níme bēhóbēé syánē á yāl méesaá mbáale. Déchedēn bó yāl nzé debēle nē. Délyāg nlém nén bán Dyōb débēl bēchēm ádāb awusé bēhāṅlén, bēsōṅtēn-ne mbáale eche eyale é Dyōb ékaléé. ²⁶ Nén débēl debyéé dépē bó á nló-te, bēbīd-te Devāe á melám tē. Devāe ammad bó akób ádogé-’ε bó âbel mekan níme áhédé’áá áá bēbel.

3

*Paale ahóbé tāngene ebébtéd
éche ébē á e’pun bé asóg*

¹ A-Timoti, nhede mēé ébīí nén weé á e’pun bé asóg, mekan mébē ebébtéd. ² Ene pónde bad bēbē ábe bédáá chōm, ábe bédáá mōné, ábe bédé kúmbē, ábe bédé epame, ábe bēbēbé nsal áte, ábe bēewógné ábab besáá ne benyaá, ábe bēebage mesāgnēn áyāl e chōmchōm, ábe bēebelé ngáne Dyōb áhēdeé. ³ Bad bēbē-’ε ábe bēēlūmtē bad bēmpēe edānge, ábe bēewóo nlém ní ngol, ábe békale bad metóm áyāl, ábe bēehelé yāl akób, ábe bédé ekan, ábe bēedā bwām. ⁴ Bēbē ábe békag bad ntúrē, ábe bēwóo ehóhó é abé, ábe bēwēmtan bán bétómténé abé, bēbē ábe bédáá menyīnge mé nkōṅsé, bēedā’ Dyōb. ⁵ Bad bēbē ábe bēlūmtē byánán bēbele ngáne Dyōb áhēdeé bon bēemwāá bán ngīne e Dyōb éhāṅlén ádāb alongé. Weékāg échén ndín é bad benben. ⁶ Abén bad donge áde áde ádoge bad, bēsól áwab mendáb bédoge bebaád ábe bēewóo debyéé ábe bēdyēe áwēd-te. Abē bebaád bēbélé mbéb bwāmbwam nyaa eche nímē mbéb nídénlédé bó nēe nted. Mewēmtēn mé mbéb mó ne mós níkamlan bó. ⁷ Bēwóglan meyāge nyaa ne nyaa bon bēeheléé ayāge á Dyōb á mbáale abíi. ⁸ Ngáne Janēe bó Jambres bēntāngēnnē Mosēe bōód, melemlem nē dōo ábē bemeléde bé metóm bētānganné ayāge á mbáale. Mewēmtēn mé mbéb mós bēwóo. Dyōb ábáá bó á yāl áyāle bēetōgnéé adúbe awōṅ. ⁹ Bon bédōg bad dāsō á esōṅ é pónde áyāle bad bēchēm échab edimdim, melemlem ngáne émbēnlédte ne Janēe bó Jambres.

Paale adli alébe' Timotie

¹⁰ Boŋ we a-Timoti, ehidé ayáge áde ní'yágté bad bwâm, ehidé abé áde níwóó, ehíde-ε chõm éche níhedéé abel áwêm alongé. Ebíí weé ndúbpé Dyõb, ebíí awesen áde níwesanné, edaŋge éche níúmteé bad. Ebíí ngáne níkáá nlém áyāl e nsón míme níbeleé. ¹¹ Ebíí ngáne bad bétagtéé me, ebíí-ε metake míme níkudeé áyāl enê. Ebíí ndín é mekan éche ébénlédé me á myad mé Antyoḡ, Ekōniom ne á Listra. Ebíí ngáne mēnkaŋgé nlém áyāl e metake míme mēnkudté áwed. Boŋ Sáŋgú Yesue ansõŋ ádēm alongé ásē e níme metake mésyāāl. ¹² Ne mbále mod ké ahéé awě abele mekan ngáne Dyõb áhedéé abé áde ádíí ne Yesu Krístæ, atáŋgéné ákud metake á mekáá mé bad. ¹³ Boŋ e'bébtéd é' bad ne bad ábe bédoge' échab yāl, bēnabpé mekan abel míme métómténé ebébtéd abé, bédogé bad, bad bémpē-ε bédogé bó. ¹⁴ We pen a-Timoti, ébê ébele mekan míme éyáḡké míme ebíí-ε nēn weé médé mbále, áyāle ebíí bad ábe béyágté we mó. ¹⁵ Ebíí-ε weé se ámwēndemé móbfi chõm éche eyale é Dyõb édíí. Echén eyale é Dyõb chõó ébáḡé we debyéé ásoŋten nēn weé Dyõb ásóó we áyāle édúbpé Yesu Krístæ. ¹⁶ Chõm ésyāāl éche bétélé á kálag e Dyõb ehúú ne Dyõb. Ewõŋgan áyáged bad, éwõŋgān aláa bad nímbab mewusé, éwõŋgān bad átíi mewusé míme bébélé, élāŋgē-ε bad ábel mekan míme métáŋgéné. ¹⁷ Eyale é Dyõb éwõŋgan ábel boŋ mod awě abenle Dyõb ábē mboŋsén ákwogned-te ábel nsón ní bwâm nísyāāl.

4

¹ A-Timoti, á'sõ é' Dyõb ne Yesu Krístæ, mó awě ákáād bad ábe béwédé ne ábe bédé á alongé, á dīn áde mó awě ápě ámbíd abé-ε nkamlene a moosyāāl, nkoo we nímén mekan aláa méé: ² Ekale' nkalan ní bwâm ké áde bad bédáá mó awóg ké'ε áde béedæ'é. Ebel bébii bán chõm éche éhóbéé édé mbále, ébel bésóg mewusé abel, éwéde-ε bó nlém á abum, éyáḡte-ε bad nímén mekan ne nwesen nísyāāl. ³ Póndé epě eché bad béehédte bán béwõḡ ayáge áde átáŋgéné, boŋ pen bébéle' mekan míme nímbab nlém níláŋgé bó aá bébel. Bemeléede-ε ábe bédáá bán bēláŋge bó mekan míme bédáá awóḡlen bēn ne bēn-naá béwõḡlānē. ⁴ Bad bébāŋ mbále e Dyõb awóḡlen, bébāḡ metúu áwóg póle é metóm. ⁵ Boŋ we a-Timoti, écháæ echoŋ yāl bwâm póndé ésyāāl. Ewesen metake, ébele nsón ní mod awě akanle bad eyale é Dyõb ébele-ε nsón nísyāāl míme Dyõb ábáḡé we aá ébel.

⁶ Me pen, póndé emaa me ape eché bébéé me ngáne nde, póndé emaa me abé benben átede ádén alongé. ⁷ Néé mod a nsón awě Krístæ, nwané nzum e bwâm, mmadé nsón míme Krístæ ámbéé me aá níbele mó. Nhídé-ε adúbe nyaa eché

etánǵéné. ⁸ Βοῶb-πε, nsábe rísine με, níme rílúmte nén bán mbéle nsón níme rítánǵéné ngáne Dyōb áhedéé. Mmê nsábe mó Sánǵwéé, mó awě akáadte bad nyaa echě etánǵéné ábéé me á epun é nkáásé. Saá-kaá mmēmpen ábéé mó bonj ábě káǵne bad bésyāāl ábe bésine' échē πε.

Paale alébe Timoti

⁹ A-Timoti, éwan áte éwámsen ape áwēm. ¹⁰ Nhóbe nén áyāle Demase abáá me áyāl akii á dyad á Tesalonika áyāle adáá mekan mé nkōnsé. Kresense akii á mbwóg e Galesia, Tituse mó-'e ákē á dyad á Dalmatia. ¹¹ Lukase mwēmpen mó adé ne με. Nzé epag, épēēn Makose áyāle áwōngēn με áyāl e nsón níme ríwóó. ¹² Nlómé Tikikuse á Efesus. ¹³ Nzé epag, épiinéd με echem kóte. Mentédé chó á dyad a Troas á ndáb wéε Kaapuse. Epiinéd-te με nhíbe rí kálag, bwāmbwam rí ngob é nyam. ¹⁴ Alesandaa awe alúε e'kii abelé με ebébtéd bwāmbwam. Sánǵú Yesue ákōgsēn mó áyāle mbéb níme ábélé. ¹⁵ Wēmpē étédēn mó póndé áyāle antyéémén sé bwāmbwam áyāle nkalanj níme sékaléé.

¹⁶ Ngen e'só eche rítyéémé a nkáásé modmod enkēnkwoǵnédté με. Moosyāāl ambánj με á yāl. Nkāne nén meé Dyōb álagsen bó. ¹⁷ Kénê Sánǵwéé ambé ne με, ábē-'ε με ngíne. Nén dēmbēl menhēl nkalanj ní bwām akal nyaa echě bad ábe béesě bad bé Israel bēnwōgkē mó. Sánǵwéé anhúd-te με á nsal rí ngii. ¹⁸ Sánǵwéé ásoj με alongé áyāl e ebébtéd ké éhéé éche étán με ákēén-ne με áwē nkamlēn ní mín ne nsanj. Edúbé ébê ne mó á ngíndé ne á ngíndé.

Melēnten mé asóg

¹⁹ Lentéd με Priskaa bó Akwilaa, élēnted-te με abum á ndáb áde Onesiforuse. ²⁰ Erastuse anlyǵg á dyad á Kōrinto, rítēdē-'ε Trofimuse á dyad á Miletus, áyāle akōnlé'áá. ²¹ Ewan áte ényín nén wεé mópedé áwēm, ahéb á ngíne ádēhób bán ápag. Yubuluse, Pudense, Laynuse, Klodia ne bānned bé Krīsto ábíníí bésyāāl bélénté wε.

²² Sánǵwéé ábê ne wε. Nsimé rí Dyōb rímbê ne wε.

Kálag eche Paalε áténlé Titusε Ndibned ní kálag

Tituse eebédeé mod a Israel bon antim mod a Krīsto, áwōngān Paalε, búmō bébelé nsón ní Dyōb. Paalε antelé Tituse enén kálag alyág áde ánlyāgkē mō á mbwóg é Kret ānon nsón ní mwembé. Enén kálag ekoo' metote méláán anon á dīd.

Dyam dé'só, Paalε akamtan Tituse nyaa e abé echē belyáged bé mwembé bétāngéné awōn, tanje ngáne bad bé Kret bēnwōngē abe dé mbéb. Paalε alébe-ε Tituse ngáne átāngéné bad nyaa ne nyaa aléb á mwembé-te. Abén bad bédii bechun bé bad, kódebad ne ngōndére, ne betān. Asóged, Paalε alébe Tituse ngáne abé á mod a Krīsto átāngéné abé bwāmbwam ábé nsan ne nhóg ne aníní, ábel ekoyí éēbāg, mpentēn méēbāg, nkabén-ne méēbāg á mwembé-te.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-4

Belyáged bé mwembé 1.5-16

Nsón míme bad téé bétāngéné abel á mwembé te 2.1-15

Elébé ne asím dé etúu áte 3.1-11

Nsógten 3.12-15

Paalε alómmé Tituse melēnten

¹ Mε Paalε, mbáledε a Dyōb ne mbapεε a nlómag awē Yesu Krīstā, mε-εé ntelé enén kálag.

Yesuε ampwēd mε, alóm-mε mε ábel bon adúbe áde bad ábe Dyōb ápwédé ákag á'sō ne ábel bon bēbii mbále tāngene Yesuε, bébele' ngáne Dyōb áhedεé. ² Nén ábele bad bé Krīsto bēwōn e'lyág bé nlém ákud alongé áde déemaá', dōo Dyōb, mō awē eékālē metóm ánhōbpē aá mōōbē, nkōnsé rídēhōb bān níbootad. ³ A pōndé eche etāngéné-'ε Dyōb dēmbel aá bad bēbii nímmē nkalan. Dyōb dēmbē nímmē nkalan áwēm mekáá, mε-'ε níkal mō ne kunze eche mō Dyōb, awesyánē Nsoode ámbéé mε.

⁴ Ntenle wε, Tituse, awem mwān a mbále á adúbe áde syánē moosyāál déwóó. Nsimé ne nsan míme níhúú ne Dyōb Titée ne Yesu Krīstā awēd Nsoode, níbbē ne wε.

Paalε ahóbé tāngene nsón míme Tituse ábenlé á mbwóg e Kret

⁵ Mentédé wε á Kret, mbwóg eche mendíb mélāhnédé ábel bon étii mekan míme méhednad abel, épwed belyáged bé mwembé dyad té. Ekamtēn ngáne ménlāā'ε wε mēé ébel.

⁶ Nlyáged atāngéné abé mod awē béheléé sé békóbén awusé.

Atǎngéné awónj dásō mmwaád nhóg, ábe bǎn-ne bétǎngéné bédúbé Yesue. Bétǎngéné abé awónj áde modmod éēhēlē-se ahób aá bēwúú nló áte ké'ε aá bédé epuuté. ⁷ Nlyáged a mwembé nēngáne mod awě ahíde nsón ní Dyöb ámbíd, eetǎngeneé nēe áwóó awusé á yǎl. Eetǎngeneé epame abé, ké'ε abé mod awě awámsan alinj. Eetǎngeneé-se abé mod awě abagé yǎl á amwé á mím káa mod awě apεene epuuté. Eetǎngeneé-'ε se abé metog. ⁸ Bonj pen atǎngéné abé mod awě akobe beken abé-'ε mod awě adáá akan á bwám. Atǎngéné abé mod awě abíε' dyam abel, abé mod awě abele mekan míme métǎngéné, abé mod awě asáá, abé-'ε mod awě akóbe eche yǎl. ⁹ Atǎngéné abé mod awě akoó nkalanj ní bwám, nkalanj míme bad bétǎngéné nlém asum áyāl adúbe ngáne báyágté mó mó. Nén débēl áhēl bad bémpee ahébe áhíd nkalanj ní bwám nyaa eche etǎngéné áhēl-le mewusé míme bad ábe bétǎngan míme nkalanj abided áwed.

¹⁰ Nhóbe nén áyāle bad híin béekwenteneé áhíd nkamlen míme belyáged bé mwembé. Bédii bad ábe behóbe e'yale ábe béewóo nsōnten bédoge-'ε bad. Bad híin ábe báyágte enén ndín e ayáge bédii bad ábe bédé á epepe éche éhóbe nén bǎn bétǎngéné bad ayag. ¹¹ Weémwāg se ábē bad báyágte áyāle bēbēbte bad bé Krísto híin ndáb áte ayáged áde báyágtéé mekan míme béewóó'ε kunze áyáged. Báyágte' échē ndín e mekan ábel békud mōné. ¹² Mod nhóg awě ámbíd á Kret se' bōód awě abédé mod a debyéé, anhób aá, “Bad bé Kret békale metóm pónde ésyāāl. Bēbēbé nlém á abum, bédii bad ábe béehēle nsón, bēdyāg-ke ndyééd bwámbwam.” ¹³ Abē e'yale ábe ane mod ánhōbpē áyāl e ábē bad é'dé mbále. Né-ōó, bad ábe bédúbpē Yesue bonj behíde ádē ayáge dé metóm, ékonj bó mímāb mewusé aláa ábel bédúbe ayáge áde átǎngéné. ¹⁴ Nén débēl bēedúbéé póle é metóm éche bad bé Israel, béehíd-taá mekan míme bad ábe bēbáá ayáge á mbále áyāl bēhóbeé. ¹⁵ Ne mod awě asáá, chōm ésyāāl ésáá bonj ne mod awě eekēnle áte ne awě eedúbpe, chōmchōm áyāle mímab mewēmten ne nlém méekēnléé áte. ¹⁶ Bad ábe báyágte ádē ayáge dé metóm behóbe nén bǎn bēbíí Dyöb, bonj mímāb mbeltéd rílúmte nén bǎn bēbīí'ε mó. Bébele mam míme bad békóó, béebeléé-'ε ngáne Dyöb áhedeé, béeheléé dyam á bwám ké ahóg abel.

2

Paale aá Tituse áyágte ayáge áde átǎngéné

¹ A-Titus, éyágte bad ayáge áde átǎngéné. ² Eyáged baachóm bēmbáá wεé béchyáá échab yǎl bwám, bébele mam nyaa échē bad bēbagéé bó edúbé bēbē-'ε bad ábe bébyéε' mam abel. Békag á'sō bédúbpē Krístā, békag á'sō bédā bad bémpee,

békaḡ-ke á'sō béwesan metake níme békudeé áyāl e adúbe áde bédúbé. ³ Eyáged-te bebaád bémbáá wéé nímāb mbeltéd rílúmed nén bán bébage Dyōb edúbé. Eláa bó wéé béēhōbē nhóg ne aníní mam áyāl ábēbed bó dīn, béebagé-'e échab yāl á amwé á mīm. Boḡ éláa bó wéé béyáḡte bad mam níme métāḡéné. ⁴ Bébēle nímén mekan ábel boḡ béhel e'tum é' bebaád ayáged ngáne bétāḡéné ábab bechóm ne ábab bán adāḡ. ⁵ Béyáged bó bán bébē bebaád bé e'wōḡgé bé bwām. Bésūm nlém wéé ábab bechóm bēnpen, béyáged-te bó nyaa eche bétāḡéné nímab mendáb abóo bwām, nyaa eche bébēē bebaád ábe bésúdté yāl ásē e ábab bechóm. Nzé bebaád bébēle nímén mekan mésyāāl, bad béehōbpé nkalaḡ níme Dyōb ábágé bad dyam dé mbéb áyāl.

⁶ Melemlem ébel kódebad échāā yāl. ⁷ A mbeltéd nímōḡ-'e rísyāāl, ébele mekan mé bwām nyaa eche bad béhīdtē nímōḡ mekuu. Nzé eyáḡte, chóm éche éyáḡté étāḡéné ébé mbále, ébē-'e mod awē ahíde mekan ámbíd bwām. ⁸ Enyín nén wéé ayáge ádōḡ átāḡéné ngáne bad béekudté etāl áhób wē mam mé mbéb áyāl. Nén débēl bad ábe bétāḡan wē békwaḡ áyāle nén béekudté nzii áhób syánē dyam dé mbéb á yāl.

⁹ Eyáged betāḡ nén wéé béwōḡne ábab besáá á men-zii mésyāāl, bébēle-'e mam níme méwōḡtē bó menyinḡe. Béetāḡeneé néē bépentanné bó. ¹⁰ Béēchībne-'e bó. Boḡ pen bétāḡéné alúmed bán ábab besáá béhele bésūm bó nlém áyāl. Nén débēl bad béwōḡ mewēmtēn mé bwām tāḡene nkalaḡ níme Dyōb, awesyánē Nsoode, níme déyáḡté.

¹¹ Dyōb álómé nímē nsimé átíntē e syánē abel áde ábélé nzii eche moosyāāl áhele ákūd e'soosōḡ. ¹² Abē e'boḡ bé nlém é' Dyōb é'yáḡte syánē áchene mekan níme Dyōb déehédéé aá débēl ne ásóg esíí awōḡ ábel mekan níme bad bé nkōḡsé ábe bébīi Dyōb bébēléé. Eyáḡte syánē ábel mekan nēḡgáne bad ábe bébyéé' mam abel, ábel mekan níme métāḡéné ne ábel mekan níme Dyōb áhedéé á nkōḡsé wén. ¹³ Debele nén ngáne désineé ne e'lyáḡ bé nlém mam níme mēpě échē epun áde ádeḡ Dyōb, mó awē adé Ngum ne awēd Nsoode, Yesu Krístāā ápéé ne éche ehúmé. ¹⁴ Yesue ambě eche yāl ákōde syánē ásē e mbéb rísyāāl ábēl-le syánē debé bad ábe bésáá, debé-'e ábē bad bēnpen, ábe béwóo nlém áte ábel mekan mé bwām. ¹⁵ Eyáḡte bad nímén mekan. Ebenlad kunze eche Dyōb ábágé wē, áwéd bad nlém á abum ne áláa bad nímāb mewusé ábel béhāḡlen. Weémwāḡ-se modmod anyín wē nkōḡtéd.

3

*Paale ahóbé ngáne
abé á bad bé Krísto átāḡéné abé*

¹ Nlânge we meé ékamten bad ábe éyágteé weé bésuded yäl ásē e benkamlene ne ásē e bad bémháá. Weé béwógne bó bébé-'ε mboñsén ábel dyam a bwám ké áhéé. ² Eláa bó weé bééhābē modmod dyam dé mbéb á yäl, bébáa' mpenten, bépwiited, bécheden-ne moosyāäl yäl. ³ Ngen e'só syánē bēn ámpē debédé eyókél, deewógne'aá Dyōb, dempān nzi, debédéé nēe betāñ awōñ áde déwóó'aá esíí áyāl e mekan mé nkōñsé, déhedé-'ε menyinge mé nkōñsé. Dekónáá bad, désfidē-'ε bad alongé ádēd ásyāäl. Bad bēnkōs syánē, syánē bēn-ne dékōs nhóg ne aníní. ⁴ Boñ Dyōb, awēd Nsoode, anlúméd syánē ábē e'boñ bé nlém ne échē edange. ⁵ Ansōñ ádesyánē alongé. Saké nsón ní bwám míme syánē dēmberlé mēmbēl boñ ábēl nē, boñ ambel nē áyāle míme nlém ní ngāl. Anlóm Edáádāñ éche Esáá áwobe syánē mbéb ábel nēn déchyáad ekóólé. ⁶ Dyōb ábúdé syánē Edáádāñ éche Esáá abe mbwiined ne Yesu Krístā, awesyánē Nsoode. ⁷ Dyōb abélé nē, ábel boñ míme nsimé mbēl dékobned áwe e'só boñ syánē ámpē déwōñ e'lyág bé nlém nēn bán deékūd alongé áde déemaá'. ⁸ Enén póle échē rhóbēé edé mbále.

Nhede meé níkon nyé mímén mekan aláa ábel boñ bad ábe bédúbpé Dyōb bébii ngáne bébeléé mekan mé bwám. Nēn dōó ébóó bán débēle', nē dō-'aá dépiinéd moosyāäl nsyāñ. ⁹ Boñ nyéte de e'kúkú bé mpenten, akal á póle tñngene ngáne mbyaa mēmbootédté. Nyéte de-'ε ngabén ne ntāñten tñngene mbéndé é bad bé Israel. Abén bwēm béepēenēé nsyāñ, béesaá-'aá dyam dé abelen. ¹⁰ Mod té awē apēene ngabén áfintē e bad bé Krísto, nzé ebagé mó elébé ngen póg ne ngen ébe boñ eewóge we, weewóó dyam ábel ne mó. ¹¹ Ebii nēn weé ene ndín e mod abébé abele-'ε mbéb. Mbéb míme abélé rílúmte bán akwíde eche yäl nkáásé.

Elébé ne melenten mé asóg

¹² Nzé nlómé Atemase ké'ε Tikikuse bó mod nhóg áwōñ, éwān áte áhye dényín me á dyad á Nikopolis áyāle áwed dōó rítíidé meé mēbē á pōndé e ahéb á ngíne. ¹³ Ewan áte ábel boñ Zenase, mod a mbéndé bó Apolos béhide áke eke éche béhedéé áke. Nyín nēn wēe mówōñgēnē bó nyaa eche béetógké chōmchōm éche bébenlédté áke. ¹⁴ Ebel-le ábesóo bad béyáge ábel mekan mé bwám. Béwōñgen ábel mekan míme méhedne bán mod ábel. Bébelé mekan míme méesē dyam dé abelen.

¹⁵ Bad ábe bédé ne me bésyāäl bélénté we. Lentéd me ábesyánē baányāñ bé Krísto bésyāäl ábe bédáó sé.

Nsimé ní Dyōb mbē ne nyé moosyāäl.

Kálag echë Paalε áténlé Filemōνε Ndibned ní kálag

Filemōνε abédé mod awë andúbé Krístæ abé-'ε mod awë awóó edúbé bwámbwam á mwembé-te. Kapóg abédé á mwembé míme rídé á Kolose. Anwōη ntāη awë béchágé'áá bán Onesimuse. Ane ntāη ansöb wée Filemōνε dó-'aá ámbíd e póndé ábómné Paalε. Paalε abédé á mbwög ene póndé. Paalε mó ankǎη boj Onesimuse abé mod a Krísto. Kálag echë Paalε áténlé Filemōνε, antel chó aá Filemōνε bó awe ntāη bétim ásē, aá mó Paalε mólōme' awe ntāη ámbíd, nén Filemōνε akob mó ámbíd saké áyāle ádíí awe ntāη dēmpen boj ákob mó nēηgáne mwānyan á Krísto.

Nkabtéð ní kálag

Ndibned ní kálag 1-3

Paalε akené Filemōνε 4-7

Paalε acháá' Filemōνε átēt Onesimuse ámbíd 8-22

Nsógten 23-25

Paalε alómmé bad melenten

¹ Mε Paalε, awë adé á mbwög á ðīn á Yesu Krístæ, me-é ntelé enén kálag. Sé Timoti, mwānyan a Krísto awêd, sêlōmme nyé melenten. Sêlente' wε Filemōνε, nsón e echōη awêd awë mómpē abele' nsón míme sébeleé. ² Sêlente' káηηne Afia, awed mwānyan a mmwaád a Krísto. Sêlente' Achipuse awë mómpē akale' nkalāη mí bwām ne ngīne esyāēl ngáne sémpē sékaléé. Sêlente-'ε bānned bé mwembé ábe bébome' áwōη ndáb. ³ Nsimé ne nsāη ní Dyöb Titée awêd ne Sāηgú Yesu Krístæ, míbê ne nyé.

Edāηge ne adúbe áde Filemōνε

⁴ A-Filemōn póndé téé nzé nkānne', mbelé rísāgnān Dyöb áyāēl echōη. ⁵ Nsāgnan Dyöb áyāēl nwógé nén bán edāē bad bé Dyöb bésyāēl, esumé-'ε nlém wée Sāηgú Yesu Krístæ. ⁶ Nkānne' nén meé, nlatén míme syānē déwóó nēηgáne bad ábe bédúbpé Krístæ, míbel nyékoη mekan mé bwām mésyāēl mímé Dyöb ábágé syānē asōηten. Nén débēl ehúmé éche Krístæ ényīnned. ⁷ A-mwānyan, edāηge éche éwōηné bad ábe bédúbpé Krístæ, éwógté mε menyīηge bwámbwam éwéde-'ε mε nlém á abum. Ewógté bad bé Dyöb menyīηge.

Paalε áá Filemōνε ákob Onesimuse

⁸ Né-óó, kénéé édíí bán nwóó kunze ákamlen wε á ðīn á Krísto ábel dyam áde étāηgéné ábel, ⁹ edāηge éche ríwānléné wε ébélé ncháá' wε cháán. Mε Paalε, nhóbe nén nēηgáne nchun

mí mod míme rídé-'ε á mbwɔg bɔɔb á dīn á Krīsto. ¹⁰ Ncháa we á nló míme Onesimuse. Adii bɔɔb nêngáne awem mwän. Me-εé nkæə boŋ adúbé Krīstæ ádé abédé á mbwɔg hén ne me. ¹¹ Ngen e'só, enkêmbáá we etógnén. Boŋ bɔɔb adé sóo etógnén. ¹² Nlóme' mós ámbīd áwónŋ bɔɔb, adii mod awě rídáá bwámbwam. ¹³ Mendəŋ meé ábê ábê ne me ábel boŋ áwónŋgen me á etál échónŋ bɔɔb áde rídíí á mbwɔg hén á dīn dé nkalanŋ mí bwám. ¹⁴ Kénê, meédæ' é meé rínyáged we áwógen me. Boŋ pen mēdəŋ meé éwónŋgen me áyāle mmōn edæá me awónŋgen. Né-ɔ́, meéhēlē-se mībēl dyamdyam ésebán mmōn ekwěnténé. ¹⁵ Kapóg Dyɔb dɔ́ dēmbēl aá Onesimuse ápágned we á yāl é esónŋ é pónde, ábel boŋ nzé atimé ámbīd áwónŋ ábē ne we ne abé ásyāal. ¹⁶ Bootya bɔɔb, saké ntāŋ ngēn adii. Adii awed mwānned a Krīsto. Ndæá mós bwámbwam, we-'ε ámpē etāŋgéné mós adəŋ ké tómaa ngáne rídáá mós. Etāŋgéné mós adəŋ ngáne ntāŋ awónŋ, édəŋ-'ε mós née awonŋ mwānyanŋ a Krīsto.

¹⁷ Né-ɔ́, nzé etédé me nêngáne mod awě nyúmō nyēbele nsón, etāŋgéné mós akob melemlen nêngáne wékobpé me. ¹⁸ Nzé édé nén bán abēnlé we epandé, ké'ε awánlé we alúm, né mēsābē we. ¹⁹ Me Paale, mmēn-εé ntelé nén ne échēm ekáá. Mēsābē we. Boŋ pen, weéchatán nén weé ábel áde mībélé boŋ ékud alongé dékōlē, édé nêngáne wēmpē ewanlé me alúm. ²⁰ Né-ɔ́, a-mwānyanŋ, ncháá' nén meé éwónŋgen me á dīn á Sāŋgú. Wógéd me menyinŋe á dīn á Krīsto.

²¹ Atel áde rítélé enén kálag ábélé nsumé nlém nén meé, wēbelé me kéchéé éche rílangé we meé ébele me. Mbíí meé wēbēl-le ké tómaa ngáne ríhóbé meé ébel. ²² Dyam démpēe áde ríhóbé meé ríláa we ádíí nén meé, é nabned me toŋ áwonŋ ndáb áyāle ndúbpe nén meé Dyɔb déwōg nyé mekáne, abidéd me á mbwɔg, ntán nyé ámpē.

²³ Epafraze, awě sūmō sēdé á mbwɔg á dīn á Yesu Krīsto, mómpe alómme nyé melenten. ²⁴ Káəŋne Makose, Aristakuse, Demase, ne Lukase ábe syáábō sēbele nsón bómpē bélénté nyé.

²⁵ Nsimé míme Yesu Krīstæ mībê ne nyé moosyál.

Kálag e Hibru Ndibned ní kálag

Mod awě atelé enén kálag antel chó áwéd bad bé Krísto nlém a abum áyāl e metake míme bó donje á bad békúde'áá adúbe áde béndūbēē Yesue. Alúmté áte nén aá melě míme Yesue ápééné métómé melě míme ménsēbē abé. Alúmté-ε áte ámpē nén aá bééhūntē nlém nén bán Dyōb déelónédte akag áde ábágé. A melě mé'sō míme Dyōb démwēē ne ábē bad mbwiined ne Mosεε, beprise bóó bébágé'áá Dyōb mendε á nló ní bad. Boη bóob, Yesue mó adé mod a títé a bad ne Dyōb abé-ε prise ambáámbáa awe atómé bekal bé'dáédəη bé' bóód, atóm ángel, atóm-me káəηne Mosεε, áyāle eche yāl chēn chóó ámbéé néε mendε, ngen póg ne ngen ésyāāl. Hōm áde ádíí Atómténé Asəη tómaa hōm áde beprise bé' bóód bébágé'áá mendε á nló ní bad, mendε míme ábágé-ε mékwógnédé.

Nkabtéd ní kálag

Krístəə mó alúmté bad ngáne Dyōb ákóó abé 1.1-3

Krístəə atómé ángel 1.4-2.18

Krístəə atómé Mosεε bó Josua 3.1-4.13

Krístəə adé prise awě atómé beprise bésyāāl á mbyaa míme Levi 4.14-7.28

Melě míme Krístəə rítómé melě mé'sō 8.1-9.28

Mendε míme Krístəə ábágé rítómé mendε míme beprise bébágé'áá bóód 10.1-39

Adúbe atómé chōm ésyāāl 11.1-12.29

Abé áde áwógte Dyōb menyīnge 13.1-19

Mekáne mé asóg 13.20-21

Melentεn mé asóg 13.22-25

Dyōb áhóbé wée bad mbwiined ne Mwān

¹ Se' bóód, Dyōb dénhōb wée ábēd betaa, anláá bekal bé'dáédəη mam áláa bó. Anhób áwāb ngen ne ngen, ábenlédte menzii híin áhób áwāb. ² Boη á e'pun bé asóg hén, ahóbe wée syánē, álāngē awe Mwān mam áláa syánē. Wée ane Mwān dóó Dyōb ápóó boη áhəgé' nkoη ní mín ne ní sé. Mó-'áá Dyōb átíídé aá mó awóó nhəgtéd rísyāāl. ³ Ane mwān móó adé e'kin-áte bé ehúmé é Dyōb, mó-'áá alúmté syánē ngáne Dyōb ákóó abé. Adíí melelem néε Dyōb-pe ádíí. Ngíne e eyale é nsəl éché ane Mwān ebelé mekan mésyāāl mékag á'sō ngáne métəngéné abé. Ahúd áde áhúdé syánē á mbéb-te, abelé syánē moosyāāl desáá. Ambíd e nê, andyεé Dyōb á Ngum é ekáá é mbáá ádyōb.

Mwān a Dyōb atómé ángel

⁴ Né-ᵛó, Mwän a Dyöb atómé ángel. Melemlem nê dᵛó dᵛn áde Dyöb áchágé mó aá, “Mwän” atómé dᵛn ádāb á “ángel.”

⁵ Dyöb dééhābēē wēē ángel ké póg mbêd aá,

“Edii awem Mwän,
chii, ndii sóó.”

Dyöb dééhābē’aá wēē ángel ké póg aá,

“Mēbē Sāá,

mó-’ε abé awem Mwän.”

⁶ Boᵛ Dyöb ádēhób aá mólōme’ awe Mwän a’só á nkōᵛsé-te, anhób ámpē aá,

“Ángel échēm ésyāāl étāᵛgéné mó edúbé abe.”

⁷ Anhób tāᵛgene ángel pen aá,

“Abelé éche ángel édé née epub.

Echē Ángel éche édé ábē bembālede,

abelé édii née muú míme ríchodne’.”

⁸ Boᵛ Dyöb dénhób tāᵛgene Mwän aá,

“A-Dyöb,

wēékamlén á ngíndé ne á ngíndé.

Wēékamlén ábōᵛ bad nyaa echē étāᵛgéné.

⁹ Edāá mam míme métāᵛgéné, ékᵛᵛ-’ε mam míme méeeboo.

Né-’aá ákáá boᵛ Dyöb, ádoᵛ Dyöb,

ápwwēd we ábé etógnén tómaa baásyāāl ábe nyāābᵛᵛ nyêdé,

ápwwēd-te we ábé menyinᵛe tómaa baásyāāl ábe nyāābᵛᵛ
nyêdé.”

¹⁰ Dyöb áhóbé ámpē aá,

“A-Sāᵛ we-εé ehágé nkōᵛsé se á mbooted,

nkoᵛ mí mín-ne ndii abwóg áde éhágné échoᵛ ekáá.

¹¹ Abē bwēm é’syāāl bēpé á asóg, boᵛ we pen wēébē abé ne abé.

Abē bwēm é’syāāl bēmaa áasē née mbóté.

¹² Wēényāᵛg bó áte ngáne bényāᵛgēé mbóté,

wēéhāᵛlén-ne bó áte ngáne bēhāᵛlanné mbóté.

Boᵛ we pen wēbē ebé melemlem, ádoᵛ alongé-’ε déewóngé
asóg.”

¹³ Dyöb déélāᵛgēē ángel ké póg mbêd aá,

“Dyεé me é ekáá émbáá hén

káāᵛ ne á póndé eche mébenlé

boᵛ ékᵛgtéd ábōᵛ bad bé ekᵛyí ámín ne mekuu.”

¹⁴ Cheé-ᵛ ángel édíí? Edii e’daádāᵛ ábē é’benle Dyöb. Dyöb
álóme-’ε bó áwóngēn bad ábe béküd e’sósoᵛ.

2

¹ Né-ᵛó ngáne débíí mímén mekan, detāᵛgéné kéchéé éche déwógé nlém asum áyāl ábel boᵛ deépānē’ nzii. ² Mekan míme Dyöb dénlāā’ é ángel aá éláa ábēd betaa ménwōᵛ ngine. Bad bésyāāl ábe bēnkēnhíd mímé mekan, ábe bēnkēmbēl-le ngáne mímé mekan méhóbé’aá, bēnküd nkōᵛsen míme

béntāṅgēnnē akud. ³ Chán-nō nyéwémténé bán dehēle debíd nímén nkógsen áte nzé deewōḥne nkalanj mí bwām pón dé? Mmē nkalanj mós-’aá nṛpēene’ enén ndín e e’soósonj. Sāṅgú Yesue mwēn mós asébpé bad akale tāṅgene ábén e’soósonj. Bad ábe bēnwōg-ke mam nímē ánhōbpē, bēmbēl syánē denyín nén bán médé mbále. ⁴ Dyōb dōmpē dénlūméd syánē áte nén aá nímē nkalanj rídé mbále. Ambel nē alúmed áde álúmté e’chemléd, mekan mé menyáké ne menyáké híin. Anlúmed nē ámpē ne mekan nímē bad bēbélé’áá á ngíne e Edāádəṅ éche Esáá éche Dyōb dēmbéé bó. Dyōb dēmbē bad Edāádəṅ éche Esáá ngáne éboṅnéde mós.

Ane awě alyágte syánē ákud e’soósonj

⁵ Saké ángel chóo Dyōb ábánné aá ékamlén nkōḥsé mékōōlē nímē séhóbéé bán mēpě. ⁶ Boṅ éténlédé hōm ahóg á kálag e Dyōb pēn nén bán,

“A-Dyōb, cheé moonyonj ádíí awě éwōḥné pón dé?

Cheé mwān a moonyonj ádíí éche ékáá boṅ énoné mós?

⁷ Ayāl e esónj é pón dé, wembēl enkēmpaá ángel. Wembané mós á atii dé ehúmé ne edúbé.

⁸ Wembē mós ngíne ákamlén chōm ésyāāl.”

Abé adé ébágé mós ngíne ákamlén chōm ésyāāl, álúmté’ bán chōmchōm éesaá éche éesě ásē e nkamlén nímē. Kénéé édíí-’aá nē, deenyínéé bōob nén bán chōm ésyāāl édé ásē echē. ⁹ Boṅ denyíne’ ngáne Yesue ádíí. Ayāle esónj é pón dé Dyōb dēmbēl enkēmpaá ángel. Bōob, Dyōb ábágé mós ehúmé ne edúbé néé kəṅ ayāle metake níme ákúdé ne kwééd eche áwédé. Dyōb álúmté syánē nímē nsimé awé áde Yesue áwédé á nló mí bad bésyāāl.

¹⁰ Bwēm é’syāāl é’dii é’ Dyōb, mós-’aá anōne’ bó. Ngáne édíí nén bán Dyōb áhede’ aá bad híin békud etál ábé ábe bán, békud-te ehúmé, émbē mboṅ nén bán ábel mod awě ásalé bó nzii ákud metake. Nē débēl ákwognéd ábé mod awě ábēl boṅ bad békūd e’soósonj. ¹¹ Yesue awě abele’ boṅ bad bésánj, ne bad ábe bésáá, bó moosyāāl bédíi bán bé Sáá nhóg. Né-’aá ákáá boṅ Yesue eekwágé’ áchəg bó aá baányanj. ¹² Eténlédé nén bán anláá Dyōb aá,

“Mēlāá ábēm baányanj ngáne ádonj dín ápédé abé.

Měkēn wē nzé syāābōō sēlādné hōm ahóg.”

¹³ Anhób ámpē aá,

“Mēésūm nímēm nlém ne Dyōb.”

Anhób-pe ámpē aá,

“Mē nén, syāābe bán ábe Dyōb ábágé mē.”

¹⁴ Ngáne édíí nén bán ábé bán bé Dyōb bédíi baányonj ábe bēwóó ekob é yāl ne mekií, Yesue ámpē antéd yāl e moonyonj néé bó. Ambel nē ábel boṅ kwééd eche ánwēē

ébóded ngíne eche Satanε awě abele' bon bad béwág. ¹⁵ Awě áde ánwēē áhúdé bad á mehan ábe bémbē betān á alongé ádāb ásyāāl áyāle mbwóg ní kwééd. ¹⁶ Enyínnédé bwām nén bán saké ángel ánhyéé awōngen. Bon ampě áwōngen bad bé mbyaa níme Abrahamε. ¹⁷ Né-óó éhédnádtáá nén bán Yesue ábē melelem née baányon á menzii mésyāāl ábel bon ábē prise ambáámbáa awě awóó nlém ní ngól, abé-'ε mod awě béhele bésum nlém áyāl. Abele áde ábenléé Dyöb, ábéle Dyöb álagsan bad mbéb. ¹⁸ Ngáne édíí-'aá bán mwēn antäg, ákūd-te mekəgsen, awōngan bad nzé bédé á mekəgsen-tē.

3

Yesue atómé Mosεε

¹ Né-óó a-baányan, nyé ábe Dyöb áchénlé ábé ábē bad, nyénəne' Yesue. Mós adé mbarεε awě Dyöb álómé, abé-'ε Prise ambáámbáa a mekan níme séhóbé bán sēdúbpe. ² Dyöb dēmpwēd mós, ábenlé-'ε Dyöb ne nlém nhóg melelem ngáne Mosεε ábenlé'áá Dyöb ne nlém nhóg á abum á ndáb á Dyöb. ³ Mod awě alóó ndáb, bébéle bébe mós edúbé tómaa ndáb eche alóó. Melelem nē dós Yesue ákwógnédé ákud edúbé éche étómé edúbé éche Mosεε. ⁴ Ndáb téé ewóó mod awě alóó chós. Bon Dyöb dós alóó chóm ésyāāl. ⁵ Mosεε abédé mbəlede á abum á ndáb á Dyöb, awě abēnlé'áá Dyöb ne nlém nhóg, álūmtē' bad mam á'sō é' pónde níme Dyöb débēnlé. ⁶ Yesu Krīstəə pen abédeé Mwān a Dyöb, ákamlán-ne abum á ndáb á Dyöb ne nlém nhóg. Syánē ampē dedii bad bé abum á ndáb á Dyöb nzé éde nén bán dedé décháhénéde, desumé-'ε nlém ne chóm éche débééné kúmbe, éche désúme-'ε nlém áyāl.

Elébé ne bad ábe béedúbpe

⁷ Né-óó, nyéwóg chóm-éε Edəádən éche Esáá éhóbé. Ehóbé aá,
 “Chii nén nzé nyéwógé ehób é Dyöb,
⁸ nyéewúéné' Dyöb nló áte ngáne ábēn betaa bēnwūēnné
 Dyöb nló áte á pónde eché bēnkunnénné Dyöb yāl.
 Bēnkunnén mós yāl
 á pónde eche békágé mós é ehyánge.
⁹ A ehyánge wē, bēnkäg mε,
 bényín-ne mam níme mbéle é etūn é móom mé mwé
 méniin.
¹⁰ Nē dós dēnkəñ bon níñin ene nyongel e bad bon nhób mεé,
 ‘Awab nlém-tē, bétamnad,
 béehíde-'aá nzii echēm.’
¹¹ Né-óó, menlñ, mmwé-'ε melě mεé
 ‘Béesónlé áwēm abwóg dé nkóme-áte mbéd.’ ”
¹² A-baányan nyétéd pónde ábel nyé modmod nyéewóó
 nlém mé mbéb níme méedúbpe' Dyöb, ábel bon nyéētédte

Dyöb áde áde á alongé. ¹³ Boḡ pen nyéwéde' nhóg ne aníní nlem á abum epun téé, ngáne échê epun échágnédé bán "Chii", ábel boḡ mbéb méedogé nyé modmod áwúen Dyöb nló-áte. ¹⁴ Syánē dedii mod nhóg ne Yesu Krístæ, nzése delyagé decháñnéde káñ ne á asóg ne mekan míme désébpé adúbe tâḡene Dyöb. ¹⁵ Demaá anyín nén bán éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

"Nzé nyéwógé ehób é Dyöb,

nyéewúéné' Dyöb nló áte

ngáne ábēn betaa bēnwūēnnē Dyöb nló áte á pónde eche bēnkunnénné Dyöb yál."

¹⁶ Benzébádé bēnwōg ehób é Dyöb boḡ békunnén Dyöb yál? Abê bad bésyāāl, saá bad ábe Mosε ámbidēnnē á Egipto bēbédé-yε? ¹⁷ Benzébádé Dyöb dēnliín-naa é etún e móom mé mwé méniin? Saá bad ábe bēmbel mbéb bóo bēnnaá ndim é ehyāḡe-yε? ¹⁸ Benzébádé Dyöb démwēē melē aá béesónlé áwe abwóg dé nkóme-áte mbéd? Saá bad ábe békēmbēl ngáne áhédé'áá-yε? ¹⁹ Né-óó, denyíne' nén bán, bēnkēnhenlé asól áyāle bēnkēndúbéé Dyöb.

4

Nkóme áte míme bad bé Dyöb békudté

¹ Ahób áde Dyöb dénhōbpē aá syánē dēsāl áwe abwóg dé nkóme-áte ádíi étyéémé. Né-óó déttēd pónde ábel boḡ nyé modmod eebós' asól áhed. ² Syánē ámpē dewógé nkalaní mī bwām melelem ngáne bómpē bēnwōgkē. Bēnwōg mímē nkalaní mī bwām boḡ ménkēnwōḡénné bó ne awōḡen dēn áyāle nén, bēnkēndúbéé mó. ³ Bōōb-pōó, syánē ábe dedúbpé mímē nkalaní, desóle' áde abwóg dé nkóme-áte. Boḡ ne bad ábe bēédúbpe pen, Dyöb dénhōb aá,

"Menlīḡ, mmwé-'ε melē nén mēé,

'Béesónlé áwēm abwóg dé nkóme áte mbéd.' "

Anhób nē, kénéé édíi bán ammād míme nsón amad se áde áhágé nkōḡsé, abwóg dé nkóme áte dēmmād-tε abé. ⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb tâḡene epun éche élónténé epun saámbé nén bán, "Dyöb dēmmād míme nsón. Né-óó ankómé áte epun éche élónténé epun saámbé." ⁵ Eténlédé á kálag-tē wē ámpē bán Dyöb áhóbé aá,

"Béesónlé áwēm abwóg dé nkóme-áte mbéd."

⁶ Né-óó, etál édíi ébágnédé doḡge á bad ásól á hōm dé nkóme-áte. Boḡ bad ábe bēnwōg nkalaní mī bwām se' bōód, békēnhenlé asól, áyāle nén békēmbenlé mekan míme Dyöb dēnlāā'ε bó aá bēbel. ⁷ Nē dēmbēl, Dyöb dēmpwēd epun émpēe, áchāḡ-ke chó aá "Chii." Anhób nē etún é pónde ámbid echē ábēd betaa bēnkēmbenlé ngáne ánhōbpē aá

bébel. Anhób nê mbwiined ne e'yale ábe Dabide ábe nímáá nyé atele nén mée,

“Chii nzé nyêwógé ehób é Dyöb,
nyéewúéné' Dyöb nló-áte.”

⁸ Nzé émbē nén bán hōm áde Josua ânkeénné bad dōo dēnkōŋ hōm dé nkóme-áte abé, né ámbid e pónde Dyöb dēnkēnhóbpe tãŋgene epun émpēe. ⁹ Né-óo hōm dé nkóme-áte áde áde nēŋgáne nkóme-áte míme Dyöb dēnkōmēē áte áde ámáá nkōŋsé ahəg ályágé ásine ábē bad. ¹⁰ Kénzée awē asólé á abwóg dé nkóme-áte á Dyöb, akōmme áte áyāle amadé míme nsón, melemlem ngáne Dyöb dēnkōmēē áte áde ámáá nkōŋsé ahəg. ¹¹ Né-óo syánē déwan áte désōl áde abwóg dé nkóme-áte, ábel boŋ syánē modmod deebóó asól áhed. Deehidé' mekuu míme bad ábe bēnkēmbēl ngáne Dyöb dēnhōbpē. ¹² Debí nén bán Eyale éche éhúú ne Dyöb, édé alongé, édé-'e ngine. Ekóbpe' tómaa páá e nsəl mbē. Esóle' mod áte káəŋ se á mbom ní ngob e yāl ne edəádəŋ. Esóle-'e mod káəŋ se á meboŋ mé yāl ne á e'hid-tē. Echē eyale écheme' mewēmten mé mod ne kéchéé éche mod áhedéé abel. ¹³ A e'só é' Dyöb, chōmchōm éesaá á e'koŋned. Chōm ésyāāl édé á tāl e ékwēe. Dyöb dōo-áá détanŋéné mekan mésyāāl nímē débēléé aláa.

Yesue adii ndale e prise ambáámbáa

¹⁴ Né-óo, ngáne déwóó Prise Ambáámbáa, Yesue Mwān a Dyöb, awē akii ámīn á'sō é' Dyöb, déchəŋned adúbe áde désúme nlém áyāl. ¹⁵ Awesyánē Prise Ambáámbáa asóŋténé mechínzé nímēd, áyāle nén mómpē ankūd melemlem mé mekəgsen míme dékudéé á menzii mésyāāl, boŋ kénē, enkēnbenlé mbéb. ¹⁶ Né-óo ne e'sum bé nlém désíde benben ne atii dé nkamlen á Dyöb áde ábage nsimé. Deewógé mbwóg ké nhəg. Débēl nē ábel boŋ Dyöb áwōg syánē ngəl, ábāg-ke syánē nsimé nímē méwōŋgān syánē pónde tée eche détoŋnéne nwōŋgen.

5

¹ Prise ambáámbáa tée awē Dyöb ápwédé átíntē e bad, ápwede mó ábele mó á dīn áde ábē bad. Ane prise móo akobe' mende wée bad boŋ ábagé mó wée Dyöb née nde ne mende ábel boŋ Dyöb álagsen bad mbéb. ² Ahēle bad yāl acheden ábe bépane' nzii áyāle bébīí' é chōm éche débēléé áyāle nén mwēn ámpē adii moonyoŋ awē awóó mechínzé mé ngob e yāl. ³ Nē ábélé atəŋgéné née ábageé mende káəŋne áyāl e míme mbéb mēn, ábage-'e áyāle mbéb ní bad. ⁴ Modmod mwēn eéhēlése ábe yāl edúbé é prise ambáámbáa. Dyöb dōo ápwede' mod ábé prise, melemlem ngáne ámpwēdté Arəne.

⁵ Melemlem nê dó-'aá Krístəə mwën énkênchágédte yäl ábé prise ambáámbáa. Dyöb dóo dêmpwəd mós. Dyöb dénlāā mós aá,

“Edíi awem Mwän.

Chii ndíi Sóó.”

⁶ Nê ádé á kálag e Dyöb höm dêmpēe bán Dyöb dénlāā mós aá

“Wεéβē prise abe ne abé,
nēe Melkizεδεγε.”

⁷ Ade Yesue ábédé á nkōñsé, akánné'áá, áchāā Dyöb, áchyeé' awé á ngíne, mēsod mébidē' mós á mīd. Akánné'áá wée mod awē ahele ásōñ alongé ádē. Dyöb dénwōg mós mekáne áyāle anwōñ mbwōg ní Dyöb áte. ⁸ Kénée ábédé Mwän a Dyöb, an'yágé áwōgen Dyöb mbwiined ne metake níme ánkudté. ⁹ Dyöb dêmbēl ankwognéd abé-'ε prise ambáámbáa awē akwōgnédé, ábel bad ábe bēwōgne mós békud e'soosōñ ábe é'dé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁰ Dyöb dêmbané mós á atii aá mós adé prise ambáámbáa nēe Melkizεδεγε.

Elébé ábel mod eétedté adúbe

¹¹ Nwóó mam híin áhób tñgene adén atón. Elénlé me áte ngáne mébenlé boñ nyésóñtén mós, áyāle nén nyéewámsánné dyam asōñten. ¹² Nhóbe nén áyāle nén nyéntñngén bad abé bōob ábe bēyágte' bad bēmpēe. Boñ nyédíi nyēhednad ámpē bán mod áyáged nyé mam níme nyēmmadté abíi tñgene nkalan ní Dyöb. Nyédíi nyédé nēe bán bé nkáál ábe bēhednad abíi saké ndyééd. ¹³ Kénzée awē adii amwáa' abíi, ádíi nēe nkáál. Eébíi'ε mboñ ne mbéb. ¹⁴ Ndyééd pen edíi áyāle bad ábe bémáá akwog. Mod ambáá adíi mod awē ayággké, awē aměnténé-'ε mboñ ne mbéb abíi.

6

¹ Né-óó dékeene adúbe á'sō nñngáne bad ábe bémáá dyam abíi. Deetñngeneé nēe détedéé pónde ámpē áyáge mam níme bñ'yágédte syánē tñgene Krístəə se á mbooted. Demmäd ayáge, debíi-'ε nén bán bad bétñngéné békúné mbíd, bétēdē abel dé mekan mé mbéb níme mépεene' kwééd. Demmädte abíi nén bán bétñngéné Dyöb adúbe, ² bēyágte bad tñgene edusen* ne tñgene abán á bad mekáá á nló. Debíi-'ε nén bán bétñngéné bad ayáged tñgene mpuu ne tñgene mbakú e nkáásé echē ébē abé ne abé. ³ Deétedté nímén mekan. Dékag á'sō nzé Dyöb ábágé etál.

⁴ Nhóbe nén áyāle nzé bad bétédte ádab adúbe, mod éhēlēē-se ápēēn bó ámbíd ámpē, bétēdē nímab mbéb bétimēn Dyöb. Nhóbe bad ábe bēnkūd e'nyínēn bé ekíde, bēwóglén

* **6:2** Edusen: echē edusen énkēmbáá edusen echē bédúsánnáá bad ábe bédúbpē Krístəə bēnpēn. Bad bé Israel bōmpē bñnwōñ elem éche bédúsánnáá bad, bédúsán-ne bwēm bēmpēe.

nnam ní Dyõb, békũd-te Edæádəŋ éche Esáá née bad bémpēe. ⁵ Bévógléné e'boŋ bé eyale é Dyõb, bényín-ne ngíne eché ěbē á pónde eche Dyõb dékamlénné. ⁶ Nzé ábē bad bémáá-'ε níme mekan anyín boŋ bétíme bétédte ádab adúbe, mod eéhēlē-se ápēen bó ámbíd ámpē áte de mbéb áhíd Dyõb. Abán áde bábáá'ε Mwán a Dyõb áyāl, ébelé ébē byánán bēbomme' mó á awəg ámpē, békwāgtē-'ε mó á'sō é' bad bémpēe. ⁷ Ndəob eche mbúú éyógké achóoted boŋ mendíb mésól ásē, ebele bwēm é'kwog bwām. Abē bwēm é'belé é'wōŋgān bad ábe bēwéné bó. Nē álúmte bán Dyõb ánamte' ene ndəob. ⁸ Boŋ nzé ene ndəob ekwogte' mekôd ne e'sum bé mbéb bémpēe, né eésaa dyam de abelen. Né káəŋ ne á asóg béhyāad-te chō.

⁹ A-baányan, kénéε nílanğéé nyé nén, ndúbpe nén meé nyébele' mekan nyaa eche nyékudté mekan mé bwām mé e'sooson. ¹⁰ Dyõb ábele' níme mekan nyaa eché etəŋgéné. Eéchatánne nsón ké nhóg níme mod ábelé, échatán-naá edəŋge éche mod álúmté mó ngáne nyédii nyébenléé bad bé Dyõb bémpēe. ¹¹ Mmed nlém nídi nén bán nyé mod téé nyébē nyéwōŋ ene kán káəŋ ne á asóg ábel boŋ nyékude' chōm ésyāal éche nyésúme nlém áyāl bán Dyõb débe nyé. ¹² Sééhēdēē bán nyébē bad ábe béehédé chōmchōm abel. Boŋ séhede' bán nyébē bad ábe bēhíde' mekuu níme bad ábe bēwesān áyāle bédúbpe Dyõb. Eché ndín é bad ékũd chōm ésyāal éche Dyõb áhóbé aá móəbē bó.

Dyam áde Dyõb áhóbé déehidtéé áse

¹³ Se' bóod áde Dyõb dénhōbpē aá móəbelé Abrahame dyam, ammwé melē aá mótəŋgēnē áde akag alóned. Ade dín dēn dōo ámmwēēnnē melē áyāle nén modmod eebédeé awē atómé mó awē áhélé'áá-se amwé melē áwe dín. ¹⁴ Anhób aá, "Nhóbé nén meé, ntəŋgéné we anamed, mēbēl-le nímoŋ mbyaa níbūū áte bwāmbwam."

¹⁵ Abrahame anwesén ásūm-me nlém, né-əo ankũd chōm éche Dyõb dēmbéénné mó akag. ¹⁶ Nzé mod amwāg melē abenlad dín áde mod awē atómé mó. Mpenten ké níhée-'ε níme bad bēwóo'ε, melē móo méyānle'. ¹⁷ Dyõb áhédé'áá ábē bad ábe ámbéé akag alúmed áte nén aá, móohúdté dyam áde móhóbé ásē. Né-əo amwé melē ásoğten akag áde ábágé. ¹⁸ Né-əo Dyõb ábágé syánē mekan mébe níme méehəŋlān áyāle Dyõb déehelée-se ákal metóm. Abagé syánē akag, amwé-'ε melē. Abelé nē ábel syánē awē dekií áwē ábel ákəə syánē, déwōŋ e'wéd bé nlém, désūm-me nlém ne mekan níme áhóbé aá móəbē syánē. ¹⁹ Abē e'lyág bé nlém é'dii née chōm éche ébelé alongé ádēd ásúmnédé, ákoŋnéd-te. Ebē e'lyág bé nlém bóo békəŋ boŋ detóm abad dé mmwe ámín, dépe á abwóg á hōm áde ásáá wéε Dyõb ádíí. ²⁰ Yesue mó asébpé asól áhed á nló

míme syánē áboḥsen syánē e'dii. Bəḥb atimé prise ambáámbáa awêd awê adé á ngíndé melemlem née Melkizēdege.

7

Melkizēdege abédé Prise

¹ Melkizēdege abédé k̄ḥ e dyad á Salem, abé-'e prise a Dyöb á Ngum. Ambomén Abrahamē áde Abrahamē áhúé'é á bel ábe ánwū'é k̄ḥ é bad, ánāmēd-te Abrahamē. ² Abrahamē-'e ábe mós akab á bwēm ahóg áfínté mekab mé bwēm dyóm míme ánhūēnnē á bel. Dyam dé'sō, dīn á Melkizēdege á ehób é Hibru ádíi bán, "K̄ḥ eche ebele mam míme rítǝǝgéné." Atón áde álónténé mébe ádíi bán "K̄ḥ e Salem," awê adé "K̄ḥ e nsaḥ." ³ Eetenledéé hōmhōm nén bán Melkizēdege anwón sáá, ké'e mbyaa. Béetele-'áa ngáne béchyáá mós, ké'e ngáne áwédé. Adíi prise á ngíndé ne á ngíndé melemlem née Mwān a Moonyon adíi Prise á ngíndé ne á ngíndé.

⁴ Nyénəne-ǝ nyaa e ndale e mod echē Melkizēdege abédé. Abrahamē, sáá ambáá awêd, ambě mós akab ahóg áfínté e mekab mé bwēm dyóm míme ánhūēnnē á bel. ⁵ Mbéndé e Mosee ebagé kunze nén bán bad bé mbyaa míme Levi ábe bédé beprise békobe' akab á bwēm ahóg áfínté e mekab dyóm téé, wée ábāb bad bé Israel, kénée émbēē bán bómpē bēbédéé mbyaa míme Abrahamē. ⁶ Melkizēdege enkēmbídté á mbyaa míme Levi, boḥ kénē ankōb akab á bwēm ahóg áfínté e mekab dyóm wée Abrahamē. Annaméd-te Abrahamē, Abrahamē awê Dyöb dēmmadté akag abe. ⁷ Ebyééné nén bán mod awê anamte' mod atómé mod awê ánámte. ⁸ Bəḥb-pǝǝ, prise éche ébídé á mbyaa míme Levi ábe békobe' akab ahóg áfínté e mekab mé bwēm dyóm, bésyāāl bédíi baányon ábe bēwāg. Boḥ Melkizēdege awê ankōb akab ahóg áfínté e mekab dyóm, adíi mod awê eewéde, ngáne kálag e Dyöb élúmtéé. ⁹ Dehele dehób bán Levi awê akobé'áá mekab wée bad mwēn ámpē abagé akab wée Melkizēdege mbwiined ne sáá ambáá Abrahamē. ¹⁰ Dehele dehób nē áyāle nén, áde Melkizēdege ákíí Abrahamē abomēn, né bēēchyāā'é Levi.

¹¹ Dyöb dēmbě bad bé Israel éche mbéndé á pónde echē bad bé túmbé e Levi bēbédé beprise á alon á Israel. Nzé nsón míme ábē beprise bēbélé'áá ménkwognéd ábel bad bēkobned á'sō é' Dyöb, né nzom enkēmbáá echē prise ampée ábideé née Melkizēdege awê eebíde á mbyaa míme Arəne.* ¹² Nzé mpwēdtéd mé beprise ríhǝǝléné túmbé, né mbéndé chímpē etǝǝgéné ahǝǝlən. ¹³ Mod awê ríhóbéé rímén mekan áyāl, ambíd á túmbé empée. Modmod eébídē-'áá awe túmbé mbéd

* 7:11 Arəne: Arəne ambíd á túmbé e Levi. Mós abédé prise ambáámbáa e'só e bad bé Israel.

awě abelé nsón míme prise. ¹⁴ Ebyééné bwâm nén bán Sàngwéé awêd ambíd á túmbé e Juda. Mosee enkêntúbpé dín nén aá beprise bébíd á túmbé e Juda.

Yesue adii née Melkizedege

¹⁵ Dyam ádë déhóbé tângene ahəŋɛn á mbéndé ábúdé anyinned ne abíd áde prise ampée ábídé née Melkizedege. ¹⁶ Saké mbéndé é baányon chɔɔ émbəl bon abé prise. Bon adé prise áyāle awóó ngíne ábé á alongé abé ne abé. ¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Edii prise á ngíndé ne á ngíndé,
melemlem née Melkizedege.”

¹⁸ Nzé denoné ped póg, Dyöb ásidté mbéndé é' bɔɔd á nkəg, áyāle énkênwúú' é áte, énkênkwógnéd-taá. ¹⁹ Debíí nén bán mbéndé eébɛɛ-se chómchóm ébé ngáne étāngéné abé. Nzé denoné-’e ped eníníí, chóm é bwâm épédé échě ékás bon dewón e'lyág bé nlém. Chó-'aá épeene syánē benben ne Dyöb.

²⁰ Dyam démpēe áde débíí ádii nén, Dyöb démwē melě aá Krístəə ábē prise abé ne abé. Bon áde bēmpwēdté beprise bēmpēe, Dyöb dénkēmmwáá melě ké nhóg. ²¹ Bon áde Dyöb ápwédé Yesue prise, anhób aá,

“Sàngwéé amwédé melě,
ééhúd-taá mímé melě ásē,
aá,

‘Edii prise á ngíndé ne á ngíndé.’ ”

²² Mmē melě mélúmte nén bán Yesue mó adé e'chemléd ábē é'lúmte syánē nén bán melě míme Dyöb ámwédé méehidtéé ásē. ²³ Beprise bé' bɔɔd bēmbuú áte áyāle nén kwééd ebélé'áá béehelé'aá nsón akēen á'sō. ²⁴ Bon ngáne Yesue ádíí á alongé abé ne abé, ábē prise á ngíndé ne á ngíndé. ²⁵ Né-ɔɔ, Yesue akwōgnédé áson alongé á bad ábe bēpag wée Dyöb áwe mbíd. Akwōgnédé áson bó ne ason ásyāəl áyāle nén, adé á alongé pónde ésyāəl ákanned bó.

²⁶ Ehédnádtáá nén bán déwōŋ ene ndín e prise ambáámbáa awě asáá, mod eéhɛɛ se ahób mó awusé ké hóg áyāl, eewóó' é atón á mbinde ké hóg á yəl, awě apágnédé bad bé mbéb áyāl, bēbānē-’e mó ámín e atii dé nkamlen ámbáá. ²⁷ Eesaá née beprise ábíníí ábe bétāngéné bēbage mende epun-té. Ábē beprise bésébpē mende abe áyāle mímab mbéb, bon bēbagé mende áyāle mbéb mí bad bēmpēe. Bon Yesue ambe yəl née mende áyāle mbéb mí bad. Ámbəl-lɛ nē ngen póg ne ngen ésyāəl. ²⁸ Mbéndé epwēde baányon ábé beprise bēmbáámbáa. Baányon bēbele' mewusé. Bon Dyöb démpwēd awe Mwän ne melě áde ámáá mbéndé abe. Ábelé-’e ane Mwän akōbnédé á ngíndé ne á ngíndé.

8

*Yesue mó adé syánē prise
ambáámbáa a melě mékōālē*

¹ Atón áde sékoo' é ahób ádíi nén; dewóó ene ndín e prise ambáámbáa awě adyεé é ekáá émbáá é atii dé nkamlen á Dyōb á Ngum ámín. ² Abεnle' Dyōb wεε bwēm ábē é'sáá é'díi á hōm áde ákóó ebem é Dyōb abé. Sáj Dyōβε mwēn móó alóó échē ebem, saké baányonj.

³ Bépweδε prise ambáámbáa tée áβε Dyōb ndε ne mende mé elem. Né-óó, anén prise ambáámbáa mómpē atáγγéné chōm awōj éche áβεé Dyōb. ⁴ Bōob-pōó, nzé émbē nén bán ambé á nkōjsé, né éebáá prise ne abé děn, áyāle nén beprise bédé áβε bébage Dyōb mende ngáne mbéndé éhedeé. ⁵ Nsón míme ábē beprise béβελεé rídii née e'chemléd ne ediídingε é' mekan míme médé ádyōb. Debíi nē áyāle nén, áde Moseε áhóbé aá mólōo' ebem é Dyōb, Dyōb dénsim mó etúu áte aá, "Nyín nén wεε mólōo chōm ésyāāl á yāl e échē ebem nyaa e nlōntéd eche rílúmté wε á mbōod mín." ⁶ Boj bōob, nsón míme prise míme bébágé Yesue rítómé nsón míme ábē beprise bé' bōod. Melemlem nē dáo nchemtεn míme Yesue ápééné átínté e Dyōb ne ábē bad, rítómé nchemtεn mé'sō míme bēmpεénné, áyāle nén, Dyōb ábágé bad akag aá móōbě bó bwēm é' bwám.

⁷ Nzé émbē nén bán melě mé'sō mēnkwognéd ábel bad békobned á'sō é' Dyōb, melě mémpēe méehεdnad-taá. ⁸ Boj Dyōb dénnýín awusé ne ábē bad, anhób-pe aá, "Me Sájgwéé nhóbe' nén mεé e'pun é' bín é'húe áde mémwεε melě mékōālē ne bad bé Israel ne bad bé Juda.

⁹ Mmē melě méebáá née melě míme mémwεε

ne ábāb betaa
áde rícháγγé bó á ekáá
boj mbídén bó á alonj á Egipto.
Bénkēnhídté míme melě.

Né-óó, menhúd bó díd áyāl.

¹⁰ Dyōb áhóbé ámpē aá,
Me Sájgwéé mε-εé nhóbe'.

Bōob-pōó melě míme mémwεε ne bad bé Israel
á pónde échē ehúe' á'sō médii nén:

Máběl bébíi échēm mbéndé,
béwōj-'ε nlém áhíd chó.

Měbē ádab Dyōb,
bó-'ε bébē ábēm bad.

¹¹ Bó modmod éeyágédté waáb,
modmod éeláá-'aá mwānyan nén aá ábii Dyōb,
áyāle bó moosyāál bébīi mε,

bootya bésad, kááj ne bémbáá.

¹² Meélagsén nímab mbéb,
méekamtén-naá nímāb mewusé.”

¹³ Ahób áde Dyöb áhóbéé tñgene melě mékōlē, álúmte' nén bán abelé melě mé nchun rítomé pónδέ. Chöm kéhéé éche étóme pónδέ, éche échune-'ε, mwāmpīn ní pónδέ éebáá ámpē ne abé dēn.

9

*Abele á Dyöb dé ekob é yāl
ne abele á Dyöb dé Edáádaj*

¹ Bōb-pōs, kááj ne melě mé'sō ménwōj mbéndé éche béhídé'áá ábele Dyöb, bēnwōj-ge abwóg á hōm á nkōjsé wée bēbēnlé'áá Dyöb. ² Bēnlōj ebem éche énwōj toj ébe. Toj echě embé á'sō béchágé'áá chó bán Hōm áde Asáá. Atii dé etrukāj ábédé áwēd-te, tébele abé, ne ewele éche bēbágé Dyöb mendε. ³ Abad démbē áde ákábé toj e'só ne toj embíd áte. Ene toj eche ebédé ámbíd e abad béchágé'áá chó bán Hōm áde Átómténé Asáj. ⁴ A toj-tē wē, menyán níme bēbēnlé gól níme béhyánté'áá e'twé ámīn ábe Dyöb edúbé mébédé áhed. Ntyág níme béchágé'áá bán ntyág mé melě mómpē níbédé áhed. Mmē ntyág bēnkūtēn mó pēd ésyāāl ne gól. A ntyág-te wē, apom á gól áde ábédé mána áte abédé áwēd-te. Ntōj níme Arōne níme ménkāj byaá, níbédé áwēd-te. E'pēd é meláá é'be ábe bēntenlé mbéndé áyāl bómpē é'bédé áwēd-te. ⁵ A ntyág mīn wē, bwēm é'bédé é'be, ábe bēbélé á nwágén ní ángel, ábe é'lúmté'áá ehúmé é Dyöb. Mepab níme ábē bwēm ménkūtēn ebéd é ntyág wée ábédé hōm dé alagsen dé mbéb. Bōj ábē bwēm é'syāāl deéhēlē-se dékonj bó ahób bōb.

⁶ Bémáá'áá chōm ésyāāl anabe bōj, beprise bésóle á toj é'sō epun-té bēbelé' nímab nsón. ⁷ Bōj prise Ambáámbáa mwēmpen móo asóle á toj echě edé áte. Asóle áhed mwē-té ngen póg. Eesóléé mbéd áde éewanléé mekií mé nyam ábe Dyöb mendε áyāl e mbéb nímē ne ní bad bēmpēe, níme bēbelé ésebán bēbíi bán bēbélé mbéb. ⁸ Edáádaj éche Esáá ébele nímén mam álúmed syánē áte nén aá, abēnled áde dédii débēnladté ebem é nkōjsé, ábélé nzii eesaá syánē ápe á Ebem éche Esáá wée Dyöb ádíí. ⁹ Echě ebem élúmte mekan níme mébēnlad chii. Elúmte syánē nén bán ndε ne mendε mé nyam níme bad bēbágé'áá Dyöb, méeheléé-se mébel nlém níme mod awě abage mendε se níkéle á abum. ¹⁰ Mmén mbeltéd nisyāāl nīnōne' dāsō adyé á ndyééd, amwé á mīm ne nyaa é mekan émpēe híin echě bad bēbélé'áá ásaad yāl. Mmē mbeltéd rídii mbéndé e ekob é yāl ngēn, éche émaá á pónδέ eche Dyöb dé nabéé mam mésyāāl.

Mekii nime Yesue mɔɔ mɛdɛ ndɛ echɛ esáá

¹¹ Krístæ amaá apɛ. Mɔɔ adɛ Prisɛ Ambáámbáa a mekan mé bwâm nime mémáá apɛ. Abele nime nsón á ebem éche étómé ebem é nkõjsé, élon-ne mbom tómaa ebem é nkõjsé. Saké baányonj bɛlɔɔ échɛ ebem. Eesaá ebem éche édé á nkõjsé. ¹² Ade Yesue ásólé á ebem-tɛ wê, ansól adê Hõm áde Atómténé Asán ngen póg ne ngen ésyā́l. Saké mekií mé mbód ne mé nyag ânkeénné áwɛd-te ábɛ mende. Bonj nímɛ mekií mɛn mɔɔ ántɛdtɛ. Ambɛnléd mɔ ákɔde syánɛ á mbéb-te ábɛl débɛ á alongé á ngíndé ne á ngíndé. ¹³ Ngen e'só, bétédé'áá mekií mé mbód ne mé nyag, bétéd-te mbúmbú é etum é nyag éche béhyánté, bémwagtáád bad á yǎ́l ábɛ béesáa á'sõ é' Dyõb, ábɛl bésán. ¹⁴ Nzé édé nɛn bán mekií mé nyam méhele méwõnj ngíne ábɛl bad bésán, né élúmte nɛn bán mekií nime Krístæ méwóo ngíne bwámbwam, eche ehɛle esáád bad. Abagé eche yǎ́l eche eewóo mbéb ké nhóg néɛ mende, ákɔde syánɛ moosyā́l. Ambɛl nɛn á ngíne e Edáádɛnj éche Esáá éche édé á ngíndé ne á ngíndé. Mmɛ mekií mɔɔ mɛsánjɛ syánɛ nlém á abum ábɛl nɛn deébɛlɛ mekan mé mbéb nime mépiinéd syánɛ kwééd. Bonj pɛn detánjɛné Dyõb dé alongé abɛle.

¹⁵ Né-'áá ákás bonj Krístæ abé mod atíntɛ a melɛ mékɔ́lɛ ábɛl nɛn bad ábɛ Dyõb ápwédé békud nnam nime mébɛ abé ne abé. Mmɛ nnam mɔɔ Dyõb áhóbé áá mɔ́bɛ́ ábɛ bad. Kwééd echɛ Krístæ áwédé chɔ́ ekás bonj nɛn ábɛnlad. Eche kwééd ekɔ́dtɛ bad ásɛ e mbéb nime bɛmbɛnlé áde melɛ mé nchun médíi mékámllánnáá bó. ¹⁶ Bɔɔb-pɔɔ, melɛ médíi néɛ nlyáge. Póndé ké ehéé áde mod alyáǵkéé, étánjɛné alúmed nɛn bán mod awɛ abɛle nímɛ nlyáge amaá awé bonj béhídɛ chõm éche ályáǵké. ¹⁷ Nɛn adé áyāle nɛn, á póndé echɛ mod áwédé dɔɔ nime nlyáge nábáǵké ngíne. Méébáǵké ngíne á póndé eche mod awe abɛlé nímɛ nlyáge ádíí adé á alongé. ¹⁸ Nê dɔɔ ákás bonj ké melɛ mé'sõ nime Dyõb démmwɛɛ ne baányonj ménkɛnwõnj ngíne ésebán mekií mésyǵke. ¹⁹ Se' bɔɔd, Mosɛɛ anláá bad mbéndé ésyā́l éche Dyõb dénhõbpɛ áá bad béhíd. Ade ámáá bó aláa, antéd mekií mé nyag ne mé mbód, ákumtɛn ne mendíb. Ambɛnléd ngen e bwɛl é' hísɔb ne nyonj é mbód éche éyáge', ámwagtéd nímɛ mekií á kálag eche mbéndé ébédé áte, ámwagtéd-te bad á yǎ́l. ²⁰ Ade ámáá nímɛ mekií amwagted, anhób áá, "Mmɛn mekií mɔ́ɔ mélúmte' nɛn bán melɛ mé Dyõb méehɛnlánné." ²¹ Melemlem nê dɔɔ Mosɛɛ ámmwagtédte nímɛ mekií ámɛn e ebem é mende, ne ámɛn e bwɛm é'syā́l ábɛ bébɛnládtáá ábɛ mende. ²² A mbále, émbɛ nɛn bán á mbéndé, chõm ké ehéé éche bémwagtédé mekií áyā́l chɔɔ bad bétédé'áá bán esáá. Mbéb-pɛ méewóo'ɛ alagsɛn ésebán mekií mésyǵké.

*Krīstəə eche yāl echē ábágé**née nde chṓṓ ehúde mbéb*

²³ Né-ṓṓ, nén dṓṓ dēnkāḅ boḅ ebem é nkōḅsé né bwēm é'syāāl ábe é'dé áwēd-te bésāntē bó ne mekií mé e'lém. Abē bwēm é'syāāl é'bédée nwágen mé mekan míme médé ámīn míme mékōḅté abé. Boḅ abē bwēm ábe é'dé ámīn, bēntāḅgēn née bésāḅtēé bó ne mekií míme métómé mekií mé e'lém. ²⁴ Krīstəə enkēnsónlé Hōm áde Asáá áde baányoḅ bóbbó bēbélé, áde ádé á nwágen á hōm áde ákōḅté abé. Adyōb dēn dṓṓ ánkēé asól. Ankē-'e áwed nēḅgáne mod awē ahóbpe' syánē wée Dyōb. ²⁵ Enkēnkaá-'aá áwed ábe yāl née mende ngen ne ngen. Enkēnkáa nēḅgáne prise ambáámbáa ákagké mwě téé á Hōm áde Atómténé Asáḅ ábe mende mé mekií mé elém. ²⁶ Nzé née émbēē, né Krīstəə antāḅgēn née átagēé ngen ne ngen taase nkōḅsé míbootad. Boḅ chṓ-'e énkēmbáá nē. Krīstəə ampě ngen póg ne ngen ésyāāl bṓṓb áde nkōḅsé ríkagké ape á asóg. Ambě eche yāl nēḅgáne mende áhúd mbéb mí baásyāāl. ²⁷ Nē dṓṓ moonyoḅ asyāāl átāḅgéné awé ngen póg, boḅ ámbíd e pónde ákud nkáásé ní Dyōb. ²⁸ Melemlem nē dṓṓ Krīstəə ábágé eche yāl ngen póg ne ngen ésyāāl áhúd mbéb mí bad híin. Apě-'e ngen éche élónténé ébe, saké áhúd mbéb mí bad, boḅ apě ásoḅ aloḅgé á bad ábe bésine mṓ.

10*Krīstəə ábágé eche yāl**ngen póg ne ngen ésyāāl*

¹ Mbéndé éche Dyōb dēmbēé bad bé Israel ébédée ngēn nēḅgáne nwágen mé mekan mé bwām míme méhúe' á'sō. Echē mbéndé éehelée-se ékoḅ syánē alúmed ngáne míme mekan mébēē. Beprise bēbage' Dyōb mende abe ne abe, mwě ne mwě-té. Chán-nṓ échē ndín é mbéndé éche bēbageé échē ndín e mende éhele ébēl bad ábe bédé benben ne Dyōb bésāḅ? Eehelée. ² Nzé émbē nén bán bēhélé'áá, né bēnkēnsógké Dyōb mende abe-ye? Né bēnsōg áyāle nén né bad ábe bēbage Dyōb mende bésáá'áá ngen póg ne ngen ésyāāl, né béetage'áá-'e áte bán bēbélé mbéb. ³ Boḅ míme mende mēn-éé métímé mékamtan bad mwě ne mwě téé nén bán bēbélé mbéb, ⁴ áyāle nén mekií mé nyag ne mé mbód méehelée se méhúd mbéb mí bad mbéd.

⁵ Nén dṓ-'aá dēnkāḅ boḅ áde Krīstəə ápédé á nkōḅsé-te aláá Dyōb aá,

“Saké mende ne nde éhedéé.

Ebōḅséné me yāl e moonyoḅ echē mébeé we née mende.

⁶ E'lém ábe béhyánté á menyán,

mende-'e ampě míme bad bēbageé we áhúd mbéb mí bad,

béewōgtēē we menyīḅge.

⁷ Dó-'aá ríhóbéé méé,
 'Mé nén A-Sán,
 mbõhséné âbel ngáne éhedeé
 melemlem ngáne éténlédé áyāl echêm á kálag echõj.' "

⁸ Ansébé ahób aá, "Saké mendε ne ndε éhedeé saá-kaá e'lém ábe béhyánté á menyán áhúd mbéb ní bad é'wógte wε menyinje" kénéε édíí nén bán bad bébélé'áá mímén mekan ngáne mbéndé e Mosεε éhedeé. ⁹ Ambé ambád aá, "Mé nén A-Sán, mbõhséné âbel ngáne éhedeé." Né-õó, Dyõb ásidté mendε mé' bõód á nkæg âbel bonj átimed mendε míme Krístæ. ¹⁰ Akwénten áde Yesu Krístæ ákwénténé ábel ngáne Dyõb áhedeé bonj ábe eche yāl nêngáne mendε, ábélé syánē desáá á'sõ é' Dyõb ngen póg ne ngen esyāāl.

¹¹ Nsón míme beprise bé Israel rídii átyéem ábe Dyõb mendε mehóg ne mehóg epun téé. Mmén mendε mó-'ε méeheléé se méhúd mbéb ní bad mbéd. ¹² Bonj Krístæ pεn abagé mendε mehóg míme méwóó ngíne áhúd mbéb ní bad ngen póg ne ngen esyāāl. Ambíd enê, andyéé Dyõb á ekáá émbáá. ¹³ Ahed-taá ádyéé ásin póndé echē Dyõb débēnlé bonj ákõgtéd ábē bad bé ekõyí ámín ne mekuu. ¹⁴ Ayāle mendε mehóg mwēmpen míme ábágé, ábelé bad ábe áhúdé mímab mbéb básáá nyaa eche elóné mbon.

¹⁵ Edaðådɔj éche Esáá chõmpē élúmté syánē áte nén bán nê ádé mbále. Enhõb aá,

¹⁶ "Sánjwéé ahóbé aá
 'Mmén melē móo syāābõõ sémwēē
 á póndé echē ehúé' á'sõ.
 Mēbēl bébíí échêm mbéndé,
 mbēl-le ngáne bēechatēnné chõ mbéd.' "

¹⁷ Anhób ámpē aá,
 "Méekamtén-naá mbéb
 ne mewusé mímāb ámpē."

¹⁸ Dyõb áamáá bad mbéb alagsen. Mendε ké mehóg méesaá ámpē míme bad bétãngéné ábe ákud alagsen dé mbéb.

Syánē dépe benben ne Dyõb

¹⁹ Né-õó, a-baányan dewóó kunze ásól ádé abwóg á Hõm áde Atómténé Asán. ²⁰ Yesuε adibnéde syánē nzii e ekóólé echē epeene' alongé ábe áde ábágé eche yāl. Eche yāl edé nêngáne abad áde dénkāj syánē ápe wéε Dyõb ádíí. ²¹ Syánē dewóó ndāle e prise awē anõne' bad bé Ndáb e Dyõb. ²² Né-õó, syánē désíde benben ne Dyõb ne nlém nhóg, désum-mε nlém rísyāāl áwē. Nén ádé áyāle mekií míme Yesuε ásyógé á awõg, mébélé nlém níkénlé syánē á abum, awõbpé-'ε syánē ne mendíb míme mésáá áte. ²³ Déwéd adúbe áde dédúbpé achãned, désum-mε nlém áhed, áyāle dedúbpé nén bán Dyõb áde ábele dyam

áde áhóbé aá mós̄bēl, éche ehób éēhūnēē á ndoob. ²⁴ Dénɔn ngáne déhele dewéd nhóg ne aníníí nlém á abum, ábel dédæan débēle-’ε mekan mé bwám. ²⁵ Deebág bán deébōmēē póndé ésyāāl ngáne donje á bad bébeleé. Boŋ pen débê déwéde’ nhóg ne aníníí nlém á abum, tanje boob áde nyényíneé bán Epun éche Sánḡwéé ápeé édé benben.

²⁶ Nzé dedii dekoo’ mekan mé mbéb abel áde démáá mbále abii, né mende ké mehóg méesaá ámpē míme méhūd míme mbéb. ²⁷ Boŋ nzé mod adii akoo’ mbéb abel, né mbwóg móo mébē mó áte nén aá Dyōb dékwid mó nkáá é Epun é Nkáásé. Béhyaād mó á ebonde é muú é ngíne échē éhyaād bad ábe bétāŋgan Dyōb. ²⁸ Kénzēé awē eehídé’ mbéndé eche Mosee, boŋ bad bébe ké’ε beláán bébid mbōŋ nén bán eehídéé mbéndé, bébelé béwúú mó, béēwōgēē-’ε mó ngol. ²⁹ Nzé mod-te eetéde Mwān a Dyōb née dyam, eetéde mekií mé melē mé Dyōb míme mébéle boŋ asāŋ née dyam, ásyāā-’ε káŋŋne Edæádəŋ eche epeene nsimé, né chán nkógsen míme ene ndín e mod ríhele mbé? ³⁰ Debíí mod awē anhób aá, “Mékōgsen bad. Mētímtén bó áyāle mbéb míme bébéle.” Anhób-pe ámpē aá, “Sánḡwéé ákaād ábe bad.” ³¹ Edé ebébtéd ne kénzēé awē ahúné á mekáá mé Dyōb dé aonje ákud nkógsen.

³² Boŋ nyééchatán ngáne nyémbēē-se á mbooted áde nyékúdé e’nyínen bé ekíde. Ene póndé, kénéé nyēnkudté metake mé ngíne, nyēnkanj nlém. ³³ Póndé ebédé échē bad béwógté’áá nyé e’són á’sō é’ bad, bétagté-’ε nyé. Donje á póndé ámpē nyébágé’áá ne bad ábe békúdé échē ndín é metake. ³⁴ Nyēwēnnádtáá bad ábe bēmbē á mbwog. Ké áde bēndummé nyé bwēm, nyēmbé nyēbé menyíŋge, áyāle nyēmbíí nén bán nyēwóó bwēm ábe é’tómé nē ábe bébé abé ne abé. ³⁵ Né-ɔó, nyébē nyéwéd nlém á abum, áyāle nén Dyōb ábage nyé nsábe míme ríchábé ámín. ³⁶ Nyétāŋgéné awesen ábel nén nyébel ngáne Dyōb áhedéé, nyékud-te chōm éche Dyōb áhóbé aá mós̄bē nyé. ³⁷ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Mwāmpín mí póndé, mod awē atāŋgéné ape, āpē, éebébed-taá póndé.

³⁸ Abēm bad ábe bébele mekan míme métāŋgéné
bébē á aonje áyāle bédúbpé ábēm e’yale.
Boŋ pen kénzēé awē atímné mbíd,
méewógnné mó menyíŋge.”

³⁹ Syánē pen deesaá nyaa é bad éche étimén mbíd ébós-’ε. Dedii bad ábe bédúbpé Dyōb, békúdé-’ε e’sooson.

¹ Adúbe ádíi áwój nlém wεé mós̄kūd chōm éche mósúmé nlém áyāl. Amad nén wεé chōm éche mós̄nyīnnēē dīd ékóó abé. ² Adúbe áde bad be' bós̄d béndübēē Dyōb dós̄o dēnkāj boŋ Dyōb ábéén bó menyīnge.

³ Adúbe dós̄o ákás̄ boŋ desóŋtén nén bán eyale é nsəl chós̄o Dyōb áhágne nkōŋsé. Né-ós̄, bwēm ábe dényīnnēē dīd é'húú ne chōm éche dényīnnēē dīd.

⁴ Adúbe dós̄o dēnkāj boŋ Abεε ábe Dyōb mende mé bwám níme méntōm níme Keene ámbεé Dyōb. Adé adúbe dós̄o dēmběl boŋ Dyōb ábéén mós̄o menyīnge née mod awě abele mekan níme métāŋgéné. Nén dényīnēd ne akob áde Dyōb dēnkobpé mende níme Abεε. Adúbe dós̄o-áá ákás̄ boŋ, kénéε ámáá awé, abé álāŋgε bad mam.

⁵ Adúbe áde Enoge dós̄o dēnkāj boŋ eenyīnne' kwéed dīd. Boŋ pen Dyōb dēnkéén mós̄o ámīn, bēnkēnyīn-naá mós̄o ámpē. Eténlédé nén bán, byánán Dyōb dékéén mós̄o ámīn, abelé'áá mekan níme méwógté'áá Dyōb menyīnge. ⁶ Modmod eéhēlēē-se awógéd Dyōb menyīnge áde éedúbpeé Dyōb. Nén ádé áyāle kénzée awé ahede ape benben ne Dyōb, atāŋgéné adúbe nén áá Dyōb ádé, adúbe-ε áá Dyōb désābē bad ábe béhede mós̄o abíi.

⁷ Adúbe dós̄o dēnkāj boŋ Noa awógén Dyōb áde Dyōb dénlāā'é mós̄o mam níme mébenléd á'sō é' póndé. Kénéε édíf bán póndé eched enkēnyīnēnné níme mekan dīd, amběl ngáne Dyōb dénlāā'é mós̄o. Anlōŋ bōle é'mbáámbáa. Áwēd-te dós̄o bós̄be áde abum á ndáb bēnsōnlē békūd-te é'soosōŋ áde mendīb ménlōnnē nkōŋsé áte rísyāēl boŋ chōm ésyāēl éhó. Abel áde Noa ámbenlé nē, dénlūmēd bán mbeltéd ní bad bé nkōŋsé rídé mbéb. Adúbe pen áde Noa ánwōŋgē dēmběl Dyōb déntēd mós̄o née mod awě abele mekan níme métāŋgéné.

⁸ Adúbe dós̄o dēnkāj boŋ Abrahame awógén Dyōb áde Dyōb dénlāā'é mós̄o áá áhide á dyad wée ábédé, áke hōm démpēe á mbwóg eche Dyōb dēmbōŋsēnné mós̄o abε. Anwógén Dyōb ákē-ε, kénéε énkēmbíí'é wée ákagké. ⁹ Adúbe dós̄o dēnkāj boŋ áke ádyēē á mbwóg echē Dyōb dénlāā'é mós̄o áá móhōbē mós̄o móobe mós̄o. Ambé áwed née nken. Aisige bó Jakōb bómpē bedyéé'áá á e'bem-tē. Dyōb dénlāā bómpē melemlen ngáne ánlāā'é Abrahame. ¹⁰ Abrahame adyēé'áá á e'bem-tē wē ásine' póndé eche ádyēé'é á dyad ámbáá áde ásumnéde, áde Dyōb dēn átídé boŋ alōŋ-ε. ¹¹ Adúbe dós̄o dēnkāj boŋ Seraa abé nkog kénéε ámmadté kōd e achád atóm. Andúbé nē áyāle andúbé áá, nzé Dyōb áhóbé áá mós̄běl dyam, abelé alóned dós̄o. ¹² Né-ós̄, kénéε Abrahame ámmadté achun bwāmbwam nyaa echē éhēle'áá-se achyáá mwān, nchyáátén rísyāēl ménhūú ne mós̄o. Mmē nchyáátén mēmbuú áte nēŋgáne betintine ábe bédé

ámīn, m̄bū-’ε áte n̄ngáne nsíí míme ndé á nkəg mé edīb é nkwě, míme béheleé-se bétónj.

¹³ Abē bad bé’ bōód, bēnwōj adúbe káájne á kwééd. Kénée bēn bēnkēnkudtē chōm éche Dyōb dénlā’ é bō aá mōhābē mōó mōóbe bō, boj bēnyīn abē bwēm nchabnede bēwógén-ne bō menyīnge. Bēnkēmbāj-gaá ahób bán bédii beken ábe bēwóo hōm áde bēdyē’ é á nkōjsé-te. ¹⁴ Bad ábe bēhóbe échē ndīn é mekan bélúmte nēn bán bēhede hōm áde bēchəgké ádāb. ¹⁵ Nzé bédii békámtánnáá wēe bém̄bīdtē, né bēnhēd nzii átim ámbīd. ¹⁶ Boj bēntīm bēhede dásō mbwóg éche eboó, nēdē mbwóg e ekombe é mīn. Né-óó, Dyōb déēkwāgnēē bō nzé bēchágé mō bán ádāb Dyōb, áyāle amaá bō echab mbwóg abojsen.

¹⁷ Kénée edíí nēn bán Abrahame mōó Dyōb dénlā’ é aá bān bēbuú mō áte, adúbe dōó denkəj boj abē mbojsén ábe Aisige awě abédé mīmē mpōm mí mwān nēe mende áde Dyōb ákágé mō. ¹⁸ Aisige mōó Dyōb dénlā’ é Abrahame aá, “Mbwēen ne Aisige dōó ncháátén míme n̄lángé we meé wēkūd mēbīdtē.” ¹⁹ Abrahame andúbé aá Dyōb áwóó ngīne ápuud ké mod awě amaá awé. Né-óó, dehele dehób bán Abrahame ankūd Aisige ámbīd áde ápúúdé. ²⁰ Adúbe dōó dēnkəj boj Aisige ahób aá Jakəbe bō Esao békūd nnam pōndé éche ehúe’ á’sō. ²¹ Ade Jakəbe ádíí bēnben ne kwééd adúbe dōó dēnkəj boj ánāmēd mwān-téé awě Josebe. Anwúlén á ntónj míme átōmneé, ábe Dyōb edúbé. ²² Ade Josebe ádíí bēnben ne kwééd, adúbe dōó dēnkəj boj ahób á’sō é’ pōndé aá bad bé Israel bēbīd á Egipto. Dó-aá dēnkəj boj alágtén ngáne bétāngéné mīmē ndim abel.

²³ Adúbe dōó dēnkəj boj Mosee sáá bō nyanj békōó mō á etūn é ngōn éláán áde bémáá mō achyáa. Bēnyīn nēn bán Mosee aboó elōon bwāmbwam, bēnkēmbāj-gaá ábóo mbéndé éche kəj éntōmēdtē.* ²⁴ Adúbe dōó dēnkəj boj áde Mosee amáá akwəg, enkēnkwentén aá bēchəge mō bán mwān awě mwān a mmwaád awe kəj e Egipto. ²⁵ Ankwentén ákud metake ne bad bé Israel tómaa áwóg bwām á mbēltéd mé mbéb-te á esónj é pōndé. ²⁶ Ne mō, annyīn nēn aá ákud akwágké á nló míme Ane-awě-Bésineé, áde nsábe míme n̄tómé nhōn ní Egipto n̄syāāl. Ambel nē áyāle asiné’áá nsábe míme Dyōb débéé mō á pōndé échē ehúe’.

²⁷ Adúbe dōó dēnkəj boj Mosee áhīdē á Egipto ésebán abáa’ melīngá míme kəj e Egipto. Ankanj nlém abé áke n̄ngáne mod awě anyīne Dyōb áde mod éenyīnnēē dīd. ²⁸ Adúbe dōó dēnkəj boj atíí Ngande e Nnyíme-ámīn. Anláá bad aá bēmwagted mekií á mmwe mé e’kob ábel boj nzé ángel e

* **11:23** Kəj e Egipto éntóméd mbéndé aá bēwúu bān bé baachóm bēsyāāl ábe béchyáa ekóólé ábe bédé mwē n̄be átimé ásē.

Dyõb epedé áwúu bãn bé'sõ, eewúë' bãn bé'sõ bé bad bé Israel.

²⁹ Adúbe dõõ dênkãñ bon bad bé Israel béchãbē edib é nkwě éche béchãgēé bán Edib é nkwě éche Eyãge'. Bēnchabé chõ byánán békag á ndõõb mín. Bon áde bad bé Egipto béhõbē bán bõmpē béchabe, bēnhõ. ³⁰ Adúbe á bad bé Israel dõõ dênkãñ bon e'ké ábe bēnlãñnéd dyad á Jeriko é'kwē áde bad bé Israel béhyõmnédé bõ epun saãmbé. ³¹ Adúbe dõõ dênkãñ bon akwaleε awē béchãgē'áá bán Rahabe enkēnwé áde bad ábe bēnwūēn Dyõb nlõ áte bēnwēē. Nēn dēmbēnléd áyãle ankõb bad bé Israel nken áwe ndáb, áde bēlómé bõ áhyε dé anõn dyad áte á mesõõm-tē.

³² Mbê níkag á'sõ-yε? Põndé eésaá echē níhēle nláá nyé mam áyãle bad nēñgáne Gidione, Barage, Saamsine, Jeftaa, Dabide, Samwεε ne bekal bé edãõdãñ bésyããl? ³³ Adúbe áde ábē bad dõõ dênkãñ bon bétóm melon áte níme bõõbõõ bēnwãn bel. Bélyãgté'áá bad ábe bēbédé áse echãb nyaa echē etãñgéné. Bēnkũd-tε bwēm ábe Dyõb dénhõbpē áá mõõbε bõ. Bēnkãñ nsal ní ngii. ³⁴ Bēndimēd e'bondε é' muú. Bémbid á mekáá mé bad ábe bēhédé'áá bõ páá awúēn. Kénéε á mbooted bēnkēnwõngé ngíne bon Dyõb dēmbě bõ ngíne, bēbédéε sãnze é ngíne bēwanne' sãnze é melon mémpēe, éche sãnze étõmē' mehélé. ³⁵ Adúbe dõõ dênkãñ bon donge dé bebaád ányín nēε ábãb bad ábe bēmmãd awé bétimé ámbid á alongé.

Dongε á bad pēn bēnkũd mbéte káãñ bēwé. Bēnkēnkwenténné Dyõb abãñ á yãl ábel bétεde bõ. Bēmbel nē áyãle bēmbĩ bán bēpuú békũd alongé áde áde bwãm tómaa dé nkõñsé. ³⁶ Dongε démpēe dēnkũd metake, awel áde bad bēwéláá bõ, bēbõmé-'ε bõ. Bēnhãñ dongε bēhé-'ε bõ á mbwõg. ³⁷ Dongε ábédé áde bēnwūēnnē meláá, bēmpēe-'ε bésél bõ áte e'sõñ é'bε. Bēnwūēn bēmpēe páá. Abē bad bēwáá'áá e'kob é'mbód béhyõmne'. Bēbédéε betõótõkē bé bad, békudé' metake, békudé-'ε ndutul á mekáá mé bad bé ekõyí. ³⁸ Eehednãd-taá bán bad bé bwãm nēε bõ bēbē á nkõñsé mé mbéb wén. Bétãmnãdtáá á ehyãñge ne á mbõõd mín, bēdyεé' á e'láá-tē ne á e'lõm-tē.

³⁹ Adúbe áde ábē bad bésyããl dênkãñ Dyõb ábéén bõ menyĩñge. Bon ké nē, bēnkēnkudté chõm eche Dyõb dénhõbpē áá mõõbě ábē bad. ⁴⁰ Nēn dēmbē áyãle Dyõb dēmmad atii áá mõõbě syãñē chõm échē étómé chõm éche ánhõbpē áá mõõbε bõ. Antíi nēn áá, nchoo ne syãñē dõõ ábē bad békwoñnédté áwe e'sõ.

12

Dyõb dõõ áde syãñē Sáá

¹ Ngáne édífí-'aá bán enén ndun e mod elə̀nnédé syánē edé-'ε mbón, tən̄gene adúbe áde déwóó, detə̀ngéné desidéd kéchéé éche ékáə syánē nzii á nkə̀g, detə̀dē-'ε mbéb míme ríháá syánē. Detə̀ngéné nēé dékáá nlém ànyə̀ged mehélé míme Dyöb áhóbé aá dényə̀ged. ² Detə̀ngéné nēé désúmé mǐd wéε Yesue mwən, áyāle mó alyágte syánē áwón adúbe. Mwən-naá áwōngēn syánē káə́j dépid-te dó á asóg. Ankwentén áwé kwééd e e'són á awə̀g, enkéntéd-taá ádê akwágkē nēé dyam ábel nén ákud menyĩnge míme Dyöb ákṑnnédé mó. Nê ábélé-'ε bə̀əb, adyéé á ekáá é mbáá á atii dé nkamlən á Dyöb.

³ Nyékamten ngáne Yesue ánkwenténne metake akud á mekáá mé bad bé mbéb ábe bēnkóó mó. Nyékamten míme metake ábel bon nyéekómé', nyéədūlē-'ε mekuu ámbíd. ⁴ Nzum eche nyéwanéé ábóded mbéb, eépédéé ndágke eche nló mímēn ríhele rítóm. ⁵ Nyéēchatán e'yale ábe Dyöb dēmbenlédte áwéd nyé nlém á abum, achə̀g áde ánhə̀gkē nyé aá ábe bán. Anhób aá, "A-mwän, nzé Dyöb ákánne wε áte áyāle mbéb míme ébélé, etéd míme nkáne áte nēé dyam dēn.

Nzé Dyöb ákógséné wε, yəl eehóó' wε áte.

⁶ Bíi nén wéé mod awě Dyöb ádáá, móo ákánneé áte.

Mod awě átédé nēé awe mwän, móo ákógsanné."

⁷ Né-óó nyéwesen míme nkógsen áyāle nén, ríúmte nén bán Dyöb átédé nyé nēé ábe bán. Mwän ahéé adé awě sáá éekógsannē áyāle awusé áde ábélé? ⁸ Nzé nyéekūdē nkógsen áyāle mbéb míme nyébélé ngáne bán bé Dyöb bésyāəl békudéé, né nē álúmte' nén bán nyéekoo' é bán bé Dyöb abé. Né nyédii bán ábe béchyáá á asón. ⁹ Nzé ábəd besáá bé nkṑnsé béhele békógsēn syánē áyāle mbéb míme débélé, débagé-'ε bó edúbé, né detə̀ngéné Sáá awêd awě adé ámín edúbé abe tómaa nē, ábel débê á alongé. ¹⁰ A esón é pónde dóo ábəd besáá bé nkṑnsé békógsanné syánē, kéchán áde ébṑnnédé-'ε bó dóo bébeleé. Dyöb pen ákógsan syánē áwōngēn syánē ábel nén débê bad ábe besáá ngáne mwən ámpē ásáá. ¹¹ A pónde eche dékúde nkógsen, dewóge mbéb áte, deewógéé bwám. Bon ámbíd e pónde, kenzéé awě míme nkógsen n'yágté debyéé, abelé abé nsaŋ, ábelé-'ε mekan míme métə̀ngéné.

¹² Né-óó, mekáá míme mēmmad nyé achii áte, nyéwéd mó áte. Nyéēmwāg-ke se mekuu mēsāgē nyé ásē. ¹³ Nyébē nyéhídé' nzii echē etyéémé ábel nén bad ábe bésyāgte', béenabpé eped atim, bon bédyεε bwám.

Elébé áwógen Dyöb

¹⁴ Nyéwan áte ábē nsaŋ ne moosyāəl. Nyéwan-ne áte ámpē áwón abé áde ásáá, áyāle ésebán mod ásáá, eéhēlē-se anyín Sāngwéé. ¹⁵ Nyényín nén bán nyé modmod nyéebóó' é nsimé

ń Dyõb akud. Nyényín-ne nén bán nyé modmod nyéesaá nêngáne mbál mé mbéb níme nze níkwógé mbélél nípēēn ndutul, mbébed-te mbál mémpeē. ¹⁶ Nyényín-ne nén bán nyéekábéé mesón, nyéébélé-'e mam née bad ábe béewõhne Dyõb pónde ngáne Esao ámbenlé. Esao ansóm kunze echē ánwõngē née mwān a'só á etútú é ebwõg é ndyééd ehóg. ¹⁷ Nyébíí nén bán, ámbíd e nê, Esao ahedé'áá aá sáá ánamed mó, boŋ sáá ambáŋ mó anamed. Kénée áंची'é bwámbwam, nzii enkénbáá áhəŋlen dyam áde dēmbenléd.

¹⁸ Nyékamtēn nén bán hõm áde nyétyéémé bõõb ádíi á'sõ é' Dyõb. Nyéetyéeméé nêngáne bad bé Israel bentyēēmmē benben ne mbõõd e Sinai e nkõŋsé echē muú ní ngine mbíde'áá ámín. Adē bentyēēmmē áhed, ngəŋlen e ehíntén embé áhed, bín é'sūdēn áte, ekukud é ngine-'e étõme'. ¹⁹ Bénwõg esaád é elon, bēwõg-ke ehób. Mbwõg ní ngine ménkõb bõ. Bénchəŋ Dyõb nén bán eehóbé' ámpē. ²⁰ Bénchəŋ Dyõb nê, áyāle dyam áde ánlāā'é bó aá bébel dénwõgēd bó mbwõg bwámbwam. Anhób aá, "Chõmchõm éekidtan enén mbõõd. Nzé ké nyam ekidténe chõ, bélúm chõ meláá káəŋ ewé." ²¹ Mekan nímé bényínnē ménkõbēd bó mbwõg bwámbwam. Mbwõg ménkõb káəŋne Mosēē. Anhób aá, "Mbwõg rínəŋte me." ²² Boŋ nyépen, nyépedé benben ne mbõõd e Zayon. Nyépedé bõõb á dyad áde Dyõb dé alongé. Adē dyad ádíi Jerusalem awē adé ámín. Awēd-te, ángel bíib, éladné áte ne menyĩnge. ²³ Nyémpē nyépedé á nlatén mí bān bésó bé Dyõb ábe Dyõb átélé mĩn ádyõb. Nyépedé wéē Dyõb áde ákáadte' moosyáál. Nyépedé áfínté e e'dəádəŋ ábe bad bé bwám ábe Dyõb ábélé békwõgnédé. ²⁴ Nyépedé wéē Yesue awē adé mod áfínté a bad ne Dyõb á melē mékõlē. Nyépedé bõõb wéē Yesue ámwágtédé nyé nímé mekií. Mmē mekií mébágé syánē nsimé tómaa mekií níme Abelē. *

²⁵ Nyényín nén bán nyéekõnléé Dyõb metúu tãŋgene dyam áde áləŋgéé nyé. Bad ábe bénkēnwógén mod awē Dyõb dēmbanéé á nkõŋsé-te áléb bad, bēnkũd nkõgsen. Ngáne bēnkudté nkõgsen, syánē ámpē detəŋgéné nkõgsen akud nze deewõge elébé éche ébíde ádyõb. ²⁶ Bõõd áde ánhõbpē akan, nkõŋsé ménsāgnēd ásē. Bõõb-pe ahóbé nén aá, "Mābēl nkõŋsé rísāgnéd ámpē. Saá-kaá nkõŋsé mwēmpen mēsāgnēd, mēbēl káəŋne ekombe é mĩn chõmpē ésāgnéd." ²⁷ Ahób áde áhóbé aá, "Ampē" álúmtē' syánē nén bán Dyõb déhũd bwēm ésyāál ábe bésāgnēd ásē. Abē bwēm é'díi bwēm ábe áhágé. Abēl nē ábel boŋ bwēm ábe béesāgnéd é'lyəg.

²⁸ Né-õõ, désāgnen Dyõb áyāle nén abagé syánē mbwõg echē mod éheléé-sē aságéd ásē. Désāgnen Dyõb, débage-'e

* **12:24** Mekíí níme Abelē méhedé' metuuten, boŋ mekií níme Yesue mépeene dásõ alagsen.

mó edúbé nyaa echê ẽwōgēd mó menyinje. Dēbele-’ε nê ne mbwōg ne edúbé ẽsyāāl. ²⁹ Ne mbále, Dyōb ádēd ádíi nēε muú ríme níhyānte chōm ẽsyāāl.

13

Abé ade áwōgte Dyōb menyinje

¹ Edānje é Bad bé Krīsto ẽbê ékag á’sō átíntê echên. ² Nyéebág bán nyéekobεé bad beken pōndé ẽsyāāl. Donje á bad békékōb ángel nken, áde béebíi’ε bán ángel chōo édé. ³ Nyékamtεn bad ábe bédé á mbwōg. Ebê byánán nyáábōo nyédé áwed. Nyékamtan-ne bad ábe békude metake ásē e bad bémpēe. Ebê byánán nyémpē nyékude’ rímē metake.

⁴ Mod-téé awē adé á ndáb e’wōngé ábage e’wōngé edúbé. Mod eekábé mesón á ebwōg. Nyéechatán nén bán Dyōb dēkáād bad ábe bēbele’ e’tongé é’ mekan ne ábe békábe mesón. ⁵ Nyéēsūmē nlém áyāle edānje é mōné, nyébé-’ε menyinje ne kéchéé éche nyéwóó áyāle nén Dyōb áhóbé aá, “Méechenéé nyé mbêd, méebánj-’aá nyé áyāl.” ⁶ Né-óó, dehele dehób ne nlém rísyāāl nén bán, “Dyōb dōo adé nwōngεε awēm, méebánjgé dyamdyam, cheé moonyon áhele ábēl mε?”

⁷ Nyékamtεn bad ábe belyágté’áá nyé bōód, ábe bēnkale nyé eyale é Dyōb. Nyényín nsón ríme abé ádāb ábélé. Nyéhíd rímāb mekuu, nyédúbe ngáne bōmpē béndūbēē. ⁸ Yesu Krīstæ adé melemlen pōndé ẽsyāāl. Ngáne ámbēē chān, nê dōo ádíi chii, nê dó-’aá ábēē abé ne abé. ⁹ Nyéēmwāg-se ayáge ké áhéé áde áde nhānlén áhānlén nyé nlém á abum. Ebóó nén bán nsimé ní Dyōb múmó ríwéde nyé áte saké mbéndé tāngεne adyé dé medyé. Echê mbéndé éewōngānnē bad ábe bēhíde chō.

¹⁰ Dewóó menyán mé mende ríme beprise ábe bēbage mende á ebem é Dyōb béewóó’ε kunze ádyé chōm áhed. ¹¹ Prise ambáámbáa, abage Dyōb mende áyāle mbéb mí bad. Abelé atéd mekií mé nyam é mende asólén mó á Hōm áde Atómténé Asāj. Bēbelé bétéd ndim ní nyam pεn, bēbídén ámbíd e eyáde béhyáád mó. ¹² Nê dōo dēnkāh boŋ Yesuε ámpē átag, awé ámbíd e e’ké é’ dyad ábēl boŋ rímē mekií mébēl bad bésāj. ¹³ Né-óó syánē ámpē déke détān mó ámbíd e eyáde ábēl boŋ syánē ámpē dékud e’són ábe ānkudté. ¹⁴ Déke détān mó áhed áyāle nén deewóó’ε dyad áde ásúmnédé á nkōŋsεte wén. Boŋ desumé nlém ábē á dyad áde áhúε’ á’sō. ¹⁵ Né-óó, débê dékεne Dyōb mbwiined ne Yesuε. Mmēd mekenag mébê nēngáne mende ríme débageé Dyōb. Dékag dékale’ nén bán móo adé Sāngwéé. ¹⁶ Nyéechatán nén bán, nyētāngéné

bwâm abel wée bad bémpēe. Kéchée éche mod áwóó-'aá, áwōngan nhóg ne aníní. Echê ndín é mende chów éwógte Dyöb menyinje.

¹⁷ Nyéwógne bad ábe bélyágte nyé, nyésuded-te yál asē e nkamlen nímāb áyāle bów bēnōne nyé. Bétyēēm-me á'sō é' Dyöb álāa mó ngáne bēnóné-'aá nyé. Nyéwógne bó ábel bon bébê menyinje ânōn nyé. Esebē nê, né bēwōg ndutul ânōn nyé. Né nê déewōngén-naá nyé.

¹⁸ Nyékánnad sé. Sēbíí nēn bán nlém níkénlé sé á abum áyāle chōm ésyāāl éche sébélé. Sēhedé-'aá bán sébel chōm ésyāāl nyaa echē etāngéné. ¹⁹ Mbáde nyé achán nēn mēé nyékánnad sé ábel nēn Dyöb ábel níwāmsen atim ámbíd ábé ne nyé ámpē.

Mekáne mé asóg

²⁰ Dyöb dów ábage' bad nsaŋ, dó-'aá ápúúdté Yesue, Sáŋgwéé awêd. Bówb-pów, Yesue adii née ndāle a Nnōn-a-mbód awē bébénlédé nímē mekií ábel nchemten nímê á ngíndé ne á ngíndé, átinté e Dyöb, ne éche mbód. ²¹ Nkánne nēn mēé, Dyöb ábel nyébê mbonśén ábel chōm-té éche áhedéé aá nyébel, nyébé-'e nyóngé ábel mam níme métāngéné. Yesue áwōngan nyé ábel mam níme méwógte Dyöb menyinje. Ehúmé ébê ne Yesu Krístā abé ne abé. Ebê nê.

E'yale bé asóg

²² A-bānned, ncháa nyé mēé, nyékonj échén elébé awóg. Enén kálag echē níténlé nyé eéchabéé áte. ²³ Ndáá mēé nyébíi nēn bán bébídté mwānyan awêd, Timotiē, á mbwōg. Nzé awámséné me atán, né sūmō séēpě áwēn.

²⁴ Nyéleented me bad ábe bélyágte nyé bésyāāl, nyéleled-te bad bé Dyöb bésyāāl. Bad bé Dyöb bémpēe ábe bébídé á Italia, bómpē bélómmé nyé melenten.

²⁵ Nsimé ní Dyöb nímê ne nyé moosyāál. Ebê nê.

Kálag eche Jemse Ndibned ní kálag

Kálag echë Jemse átélé ehóbé tângene mekan níme bad bé Krísto bétáŋgéné abel pónde ésyāāl á alongé ádāb. Bad bé Dyōb ábe bépántédé áte nkōŋsé áte rísyāāl bōo Jemse ánteléé ch́. Abēnlédé ngan híin áléb bad bé Krísto tângene metón híin. Mmē metón médi, ábé nhon ne ábé atóg, mekagsen, abé á bwám, ánon bad nkōŋtéd, adúbe ne mbeltéd, ngáne bad bé Krísto bétáŋgéné echém abenled, áwón debyéé, nselag, kúmbe ne asuded á yāl, ábíded mbakú á yāl e bad, ákum ekáá á tâl, áwesen, ne ákáne.

Jemse awédé áte á kálag tē wē nén aá mbeltéd níkag ekuu ehóg ne adúbe.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1

Adúbe ne áwón debyéé 1.2-8

Abé atóg ne ábé nhon 1.9-11

Akag ne ákud mekagsen 1.12-18

Awóg ne ábel 1.19-27

Ngabén eéhēdnádté 2.1-13

Adúbe ne mbeltéd 2.14-26

Ngáne mod a Krísto ábenladté echém 3.1-18

Mod a Krísto ne mekan mé nkōŋsé 4.1-5.6

Elébé émpēe 5.7-20

¹ Me Jemse, mbaleda a Dyōb ne awē Sāngú Yesu Krístəə, me-éé ntenle nyé enén kálag. Nlente nyé metúmbé dyōm ne mébe mé bad bé Israel níme mepántédé áte nkōŋsé áte rísyāāl.

Jemse ad bad bédúbe Krístəə

béwōŋ-’e debyéé

² A-baányan, pónde ké ehéé echë nyaa e mekagsen ké ehéé étané nyé, nyétéd nē e’boŋ é yāl áte. ³ Nyébíí nén bán nímén mekagsen níme nyékudéé áyāl e adúbe áde nyéwóó, méwéde nyé nlém á abum. ⁴ Nlém níwúu nyé á abum káəŋ á asóg ábel boŋ mbeltéd nímén nítyéem bwám nílōn-ne mbon, ábel boŋ nyéewóó’ abé dé mbéb ké ahóg á alongé ádēn.

⁵ Nyé ké ahéé awē atóge’ debyéé, áchāŋ Dyōb aá ábe mó. Dyōb dōo ábage moosyāāl debyéé ne nlém nhóg, ésebán akwognad modmod, ábe-’e mó. ⁶ Boŋ pen nzé nyécháa Dyōb nyédúbé bán ábe nyé chōm éche nyésédté mó ésebán nlém níkáadte nyé á abum. Mod awē nlém níkáadteé á abum ádíi néé edíb é nkwě éche éhode’, epub éhúene’ mendíb ped enén

étimne eníníí. ⁷ Ene ndín e mod eewém tán aá mósókúđ chóm wée Sánḡwéeé. ⁸ Adii mod awě awóó nlém mbé, eechəḡnád-taá hóm ahóg áyāl e kéchéé éche ábeléé.

Betóótōkē bé bad ne behən bé bad

⁹ Mod a Krísto awě eésě etógnén á'sō é' bad bémpēe atəḡgéné abé kúmbe nzé Dyöb áchəḡté mós ámín. ¹⁰ Mod a Krísto awě adé etógnén á'sō é' bad bémpēe atəḡgéné abé kúmbe nzé Dyöb ásúdté mós. Nhóbe nén áyale ámaá melemlem ngáne ébéeneé mbonja e nkəákəə awě adé á ahín-té. ¹¹ Nzé enyen épene ne ngíne ábe e'hyé bé ekíde é'belé é'hyáád ane nkəákəə, éche mbonja-'e ébelé ésoo, e'boḡ é'bāb-pe é'belé é'maa. Melemlem nê dós behən bé bad bémaá'é anan áde bėnanéé nímāb nhən ámbíd.

Jemse ad mekəgsen méēhūu'é wée Dyöb

¹² Nnam ne kénzée awě awěséné mekəgsen, áyale nzé atómé nímé mekəgsen áte, Dyöb débe mós nsábe níme rídé alongé áde áhóbé aá mósəbě bad ábe bédás mós. ¹³ Nzé mod akudé mekəgsen eetəḡgenéé ahób aá, “Mmén mekəgsen méhúú wée Dyöb.” Mod eéhəlé-se ákəḡ Dyöb ne ebébtéd, melemlem ngáne Dyöb-pe déekəḡéé mod ábel mbéb. ¹⁴ Mewémten mé mbéb mé mod mwən mós mekəə boḡ ahún á mekəgsen-té, ene pónde-'aá nímé mekəgsen métédeé mós nlém á abum boḡ mehaḡ mós. ¹⁵ Mmê mewémten níme mébāḡ mod áte mós-'aá mépeene mbéb, nzé nímé mbéb-pe ríkwógé mod áte, nripiinad mós kwééd.

¹⁶ A-baányəḡ bé edəḡge nyéədōḡnád. ¹⁷ Nde e bwām ké ehéé ne kéchéé éche éloné mbon éhúú ne Titée awě adé ámín. Titée mós ahəḡé bwəm é'syāal ábe é'pene ámín. Abén bwəm é'pene-'e nhəḡlén ne nhəḡlén, boḡ Dyöb pen déehəḡlanné. ¹⁸ Dyöb dēmbel ntii ábe syánē alongé dékōōlē abe áde ámbéé syánē échē eyale é mbále. Ambel nê ábel boḡ áfinté e nímé nhəḡtéd rísyāal, syánē débê ngáne mbote e'só echē bébagéé mós nēe mendé.

Jemse ad bad bé Dyöb bébele ngáne eyale é Dyöb éhóbéé

¹⁹ A-baányəḡ bé edəḡge, nyébii nímén mekan. Mod téé ábē mehél áwóg dyam áde mod ampée áhóbéé, mod eewámsán dyam ahób pen, mod eewámsán-ne aliḡ. ²⁰ Meliḡá mé mod méemwagké-se ábél mekan níme Dyöb áhədeé aá ábel. ²¹ Né-óó nyéede mekan mé mbinde ne mekan mé ebébtéd mésyāal níme nyébeléé. Ne asuded á yāl ásyāal, nyékob eyale éche Dyöb áwéné nyé á nlém-té. Echē eyale chóó Dyöb ábenladté áson ádēn alongé.

²² Nyébele ngáne eyale éhóbéé. Nyéədōḡ yāl se nyéwōḡé chó wógén. ²³ Kénzée awě awóḡe' eyale é Dyöb, ésebán

abele' ngáne éhóbeé, adii née mod awě anəne' ábe e'só á dyené. ²⁴ Amaá eche yǎl anyín, boŋ akε áde ákagké, abelé áchatén ngáne e'só é'díí mó. ²⁵ Boŋ bad ábe békoo' mbéndé echě etǎngéné anən áte, mbéndé eche ehúde' bad á mehaŋ, nzé béhíde chó ngáne éhɛdnadté saké bán béléá' chó boŋ béchatén-ne, boŋ pen, béhíde chǒm éche éhóbeé, Dyöb dénaméd bó áyāl e kéchéé éche bébɛléé.

²⁶ Mod ké ahée awě awémténé aá móbɛle' ngáne Dyöb áhɛdeé boŋ eekóbe éche echém, ene ndín e mod adoge eche yǎl, áde abele á Dyöb-pe, áde ngên. ²⁷ Abele Dyöb nyaa eche esáá ne eche etǎngéné á'sō é' Dyöb Titée, ádii ânən menyuu ne bekúd ábe bétage', ne áchǎə yǎl bwám ésebán mekan mé mbinde mé nkõŋsé méwóge mod áyāl.

2

Jemse ad béētēdē baahóg etógnén ábíníí-'ε nkóŋtéd

¹ A-baányan, nyé nēngáne bad ábe bédúbpé echɛd Sán, Yesu Krístəə, Sǎngwéé awě échē edúbé échábé ámín, nyéetǎngeneé née nyényíné mod á díd-te se nyétéd mó etógnén ké-'ε nkóŋtéd. ² Détéd bán mod asólé wée nyéládné, ahédé nzêd é gól, ahédé-'ε kǎse é mbóté, ntógétōke ní mod mómpē rísólé, ahédé mbóté é mbinde. ³ Nzé nyēbagé mod awě ahédé kǎse é mbóté edúbé boŋ nyélángé mó bán, “Hyě édyεε enén kǎse e e'dii,” boŋ nyélángé-'ε ntógétōke ní mod bán, “Tyéém hē,” ké'ε bán, “Dyεé á ndǎəb tē hē,” ⁴ né nyélúmté bán baahóg bétómé ábíníí, né nyékáadte-'ε bad ne mewēmtɛn mé mbéb.

⁵ A-baányan bé edǎnge, nyéwóglan. Eesaá mbále nén bán Dyöb ápwédé betóótōkē bé bad á nkõŋsé te aá bédúbe Krístəə-ye? Adē adúbe dǎ-'aá áde nímāb nhən, apwɛde-'ε bó ábé bad ábe bēbē áwē nkamlɛn. Mmē nkamlɛn móo áhóbé aá móǎbě bad ábe bédáá mó. ⁶ Boŋ nyéetédéé betóótōkē bé bad née dyam. Saá behən bé bad bóə bétagte nyé-ye? Eesaá mbále bán bóə békene nyé á kóte-ye? ⁷ Eesaá mbále bán bóə béhóbe dín dé edúbé áde ane awě akamlan nyé mekan mé mbéb áyāl-ε?

⁸ Nyéɛbɛl dyam áde átǎngéné nzé nyékoo' mbéndé e nkamlɛn eche Krístəə ahíd eche éténlédé nén bán, “Edəŋ mwǎnyon ngáne édáə echoŋ yǎl.” ⁹ Boŋ nzé nyētede baahóg etógnén ábíníí-'ε nkóŋtéd, né nyēbele mbéb, né mbéndé e Dyöb-pe ekóbé nyé née bad ábe bébóó mbéndé. ¹⁰ Kénzée awě ahíde mbéndé boŋ abóó mbéndé póg, né abóó mbéndé ésyāɛl. ¹¹ Mod awě ahóbé aá, “Nyéekábé mesón á ndáb e e'wóngé,” mó ahóbé ámpē aá, “Nyéewúé' bad.” Né-ǎó, nzé mod eekábé mesón boŋ awúé' bad, né abóó mbéndé. ¹² Nyéhóbe dyam, nyébele-'ε mekan née bad ábe bēbíí bán Dyöb dékǎad

bó, nchoo ne eche mbéndé éche éhúde bad á mehaŋ-tê. ¹³ Mod awě eewóge mod ampée ngɔl, Dyöb-pe déewógké mó ngɔl nzé akáadte bad. Boŋ mod awě awóge bad bémpēe ngɔl, éewógké mbwóg mbwe níme Dyöb ákáadtéé bad.

Jemse áá nzé adúbe déekii ne mbeltéd né áwédé

¹⁴ A-baányan, nzé mod ahóbé áá módübpē Krístəə boŋ eébēlē mekan níme mélúmte bán awóo adúbe, bwám é'hée é'dé áhed? Adé adúbe áhele ásōŋ ádē alongé-ye? ¹⁵ Détéd nén bán mwányon a Krísto nhóg eewóó'é chöm éche áhágkē á yǎl, eewóo-'áa ndyéed e epun é bín. ¹⁶ Boŋ nyé mod nhóg alángé mó áá, "Ekag bwám, ékud chöm éche éhágkē, ékud-te ndyéed éche édyágkē." Nzé nyélanngé mó nê ésebán nyébage mó chöm éche átógnéné, né bwám é'hée nyébélé mó? ¹⁷ Melemlem nê dɔɔ édíí ne adúbe. Nzé mod awóo adúbe áde ébeeléé ngáne ádē adúbe áhóbéé, né ádē adúbe áwédé.

¹⁸ Mod nhóg állā me áá, "Mod nhóg awóo adúbe, aníní-'ε abele mekan mé bwám," me-'ε mētimtén mó meé, "Lúmed me ngáne mod áhele awóŋ adúbe ésebán abele mekan mé bwám, mélúmēd we ádēm adúbe áyāl e mekan mé bwám níme mbelée." ¹⁹ Edúbpé nén weé Dyöb ádíi ahóg. Nê ádé bwám. Káəŋne e'dáədəŋ bé mbéb bómpē é'dúbpé nē, é'nəə-'ε ne mbwóg. ²⁰ A-eyókél é mod, ehede weé bélúmed we nén bán nzé mod awóo adúbe boŋ eébēlē ngáne ádē adúbe áhóbéé, né ádē adúbe déesaá dyamdyam-ε? ²¹ Cheé ênkəŋ boŋ Abrahame, awesyánē sáá ambáá, ákobnéd á'sō é' Dyöb née mod awě abele' mam níme Dyöb áhóbé? Sáá akwenten áde ânkwenténne ábe awe mwán Aisige née mende-ye? ²² Nyényíné nén bán adúbe áde Abrahame ne níme mbeltéd békágé'áá ekuu ehóg, níme mbeltéd-te mēnkəŋ áde adúbe álón mbon. ²³ Nén dēmbəl eyale é Dyöb ényínnéd mbále ngáne éténlédé nén bán, "Abrahame andúbé Dyöb. Nén dēmbəl Dyöb dēnkob mó nēŋgáne mod awě abele mekan níme métəŋgéné." Né-ɔɔ, bad bēnchəŋ Abrahame bán nsón a Dyöb. ²⁴ Nyényíné nén bán mbeltéd ní mod níbele boŋ mod ákobnéd á'sō é' Dyöb née mod awě abele' mekan níme métəŋgéné, saké adúbe dēmpen. ²⁵ Melemlem nê dɔɔ émbəē ne akwalee awě béchágé'áá bán Rahabe. Ankobnéd á'sō é' Dyöb áyāle bad bé Israel ábe bēnlōmmē bán béhye bēnɔn dyad áte á mesɔɔm-tê. Anköb bó nken, abídéd-te bó á dyad-tê, nzii empée á mesɔɔm-tê. ²⁶ Ngáne yǎl e moonyon eché eewóo edáədəŋ éwédé, melemlem nê dɔɔ adúbe áde déekəg ne mbeltéd áwédé.

3

Jemse áá mod-té ákamlan échē echém

¹ A-baányan, nyé bad híin nyéebág bemeléede bé eyale é Dyöb. Nyébii bán Dyöb dékãäd se bemeléede tómaa ngáne ákáádté ábíníí bad. ² Syánē baásyāäl debele mewusé á ríhóbtéd. Kénzée awě éebēlē awusé á ríhóbtéd adii mod awě ádē abé átyéémé, ahēle-’ε eche yāl akób âbel boŋ eēbēlē awusé. ³ Dětéd elánsén ne hósε. Nzé mod ahede aá hósε ébel ngáne áhedεé, abelé ahé chó chöm á nsal-tē. Echē chöm chó-’aá ábenladté ályáged ene hósε kéhée wée áhedεé aá éke. ⁴ Ké’ε dětéd elánsén ámpē ne bǎle é’mbáá ábe é’dé á edib é nkwě-te. Kénée édíí bán é’kálé bwâmbwam, epub é ngine chó-’aá ékeεne bó, mod awě adole’ ábê bǎle mwă abámbé mós ábenladté ákeεn bó kéhée áde ádás. ⁵ Melemlem nê dós édíí ne echém. Kénée édíí bán édé mwämpin á yāl e moonyon, édé kúmbe bwâmbwam áyāl e rímē mbeltéd.

Nyényín ngáne mwă muú ahēle se ahyáád ahín ámbáá. ⁶ Echém ámpē édii nêngáne muú. Edii pεd e yāl e moonyon póg, ébele’ mbéb rí kamlan yāl e moonyon esyāäl. Ebele’ alongé á moonyon ásyāäl abé nêngáne ákóbné muú, muú míme mbídé á dü-á-muú, míme méédímē’. ⁷ Moonyon akamlan nyaa é nyam ésyāäl. Akamlan nyam é mehín, ákamlan menɔn, ákamlan nyam éche édole abum ásē, ákamlán-ne nyam ésyāäl éche édé á edib é nkwě-te, ambootéd-te chó akamlɛn se á mbooted. ⁸ Boŋ modmod éhēlēε-se ákamlén echém. Echém édii chöm é mbéb éche modmod éhēléε-se ákamlɛn, éloné-’ε ne e’wε bé mbéb ábe é’pεene’ kwééd. ⁹ Chós débēnladté áken Sánjú Dyöbe, awêd Titée, chó-’aá débēnladté ábe moonyon ebómán. Moonyon mó-’aá Dyöb áhágé áwágen mó. ¹⁰ A melemlem mé nsal dós e’yale bé mekenag ne ebómán bebídeé. A-baányan, éetâŋgénéé abé nê. ¹¹ N’yélé mé edib nhóg méehelée-se mébídtē mendíb míme mesáá ne mé mbinde abided ahóg. ¹² A-baányan, alín dé asáá déehelée-se áchyáá e’pum é píε. Ké’ε alín á sabé déehelée-se áchyáá e’pum é’ mesáá. Edib-pε éche ébídtē mendíb mé nkwě, éhēléε-se ébíded mendíb míme mesáá.

Debyéé áde áhúú ne Dyöb

¹³ Mod adé átíntē echên awě awóó debyéé awón-’ε nsòŋten-ε? Alúmed nê ne alongé á bwâm áde áwóó, áyāl e kéhée éche ábeléé. Abel nê ne asuded á yāl áde debyéé áde áwóó ábelé boŋ awón. ¹⁴ Boŋ nzé nyêwóó kán áte eche edé mbéb, nyêtòŋtan-ne dásō échen yāl, nyéēbenlád debyéé áde nyéwóó ábel mbéb tâŋgene ayáge á mbále, akum áde nyékumεé ekáá á tál, ¹⁵ ene ndín e debyéé eehúε’ε ne Dyöb. Edii debyéé áde áhúú ne bad bé nkõnsé. Adii debyéé áde áhúú ne bad ábe béēwóo Edáádəŋ é Dyöb, debyéé dé edáádəŋ é mbéb. ¹⁶ Kéhée wée bad béwóó kán áte echē edé mbéb, bétòŋtán-ne dásō échab yāl, mpuuted mbéle mbé, nyaa e ebébtéd ké ehée-’ε ebág áhed.

17 Boŋ debyéé áde áhúú ne Dyöb áde nhəŋlén. Kénzée awě awóó áde debyéé eewóó' é atón dé mbéb ké ahóg áyāl. Ene ndín e mod adəə nsəŋ, apwiitad, achede yāl áwóglən bad bémpēe, awóo ngəl bwāmbwam. Abenle bad mekan mé bwām ésebán akwəgnad modmod, abele-'ε nê ne nlém nhóg. 18 Nzé bekóm bé nsəŋ bébele nsón níme nipeene' nsəŋ áfinté e bad, nê débĕl bad bébelé mekan níme Dyöb áhedéé.

4

Jemse ad bad bésuded yāl, Dyöb akamlən bó

1 Cheé épeene nzum ne nselag áfinté echən? Eesaá mbále bán esíí é awónj á bwēm éche éwane nyé nzum áte, chók ékəə' boŋ nyébelé nén-ε? 2 Ehede chóm boŋ weékudéé chók, nê ábélé ewúú mod. Ewóó esíí áte bwāmbwam ákud chóm boŋ weéheléé chók akud. Nê ábélé nyésenle, nyéwanne-'ε nhóg ne aníníí nzum. Nyéékūdēē chóm éche nyéhedeé áyāle nyéēsēdtēē Dyöb chók. 3 Nzé nyéhedne Dyöb chóm, nyéékūdēē chók áyāle nyéhedne chók mewēmtən mé mbéb. Nyéhede bwēm dásō áwóged échən yāl menyinge. 4 Nyédé nēŋgáne bad ábe bédé á ndáb é mewóngé, boŋ bébé békābē mesón. Nyéebii' é bán ábane nlém ne mekan mé nkōŋsé ábele nyé bad bé ekoyí bé Dyöb-ε? Né-óó kénzée awě adəə nlém abane ne mekan mé nkōŋsé, abelé eche yāl mod-a-ekoyí a Dyöb. 5 Nyéwémténé bán ngēn-εé éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Dyöb ábánné nlém aá edəədəŋ éche móhédé syánē áte, ébē échē, adé-'ε kónjí ne chók-yε?" 6 Boŋ Dyöb ábage syánē nsimé abε ne abε. Nê dó-'áá ákáká boŋ éténléd á kálag e Dyöb nén bán, "Bad ábe bédé kúmbe, Dyöb ákunnad bók yāl, boŋ ne bad ábe bésúdté yāl, Dyöb ábage bók nsimé."

7 Né-óó, nyésuded yāl á'sō é' Dyöb. Nyéwúen Satanε nló áte. Nzé nyébelé nê, mó-'ε átóm mehélé. 8 Nyépe Dyöb benben, mómpē əpē nyé benben. Nyé bad bé mbéb, nyésóg mbéb abel. Bad-te ábe béwóó nlém níbe, nyébane nímen nlém ábel mekan níme mésáá. 9 Nyésuden áyāl e nímen mbéb. Nyélebe', nyéchyε-'ε. Nyésóg awóó, nyélebe' lebén, nyésóg menyinge awóg, nyésuden sudnén. 10 Nyésuded yāl á'sō ábe Səŋgwéé. Nzé nyébelé nê, áchəgəd nyé.

Jemse ad mod eekáádté mwānyan

11 A-baányan, nyéehóbé nhóg ne aníníí mam mé mbéb á yāl. Kénzée awě ahóbe mwānyan mam mé mbéb á yāl, ké'ε akáadte mó, né ahóbe mbéndé e Dyöb mam mé mbéb áyāl, né ahóbe-'ε aá ene mbéndé eéboó' é. Nzé ehóbé wεé mbéndé e Dyöb eéboó' é né weébēlēē chóm éche mbéndé éhóbé aá bébel. Boŋ né etédé etál échē éesē échōŋ ábé mod awě akáadte. 12 Mod nhóg mwēmpen-εé adé awě abage' mbéndé,

mwëmpɛn-naá akáadte bad. Mwëmpɛn-ɛé ahele ásōη alongé á bad, mwëmpɛn-naá ahele abébéd dó. Bon wɛ, nzé-módé édíí ákáad mwǎnyon?

Jemse áá mod eebág kúmbe

¹³ Bɔɔb-pɔɔ, nyéwóglan, nyé bad ábe nyéhóbe bán, “chii ké’ɛ chǎn, séékě dyad dekalengɔmɛ, séēdyéé áwed mwě nhóg, sékábē nyongé, sékudé-’ɛ nsyǎη.” ¹⁴ Nyébíí dyam áde débɛnléd chǎn-ɛ? Chán nyébíí bán alongé ádēn ádé? Alongé ádēn ádíi nēηgáne mbag. Ebág á esōη é pónde, ámbíd enê, weenyínéé chó ámpē. ¹⁵ Chóm éche nyétǎngéné ahób édíi nén, “Nzé Dyöb ákwénténé, né séēbē á alongé, sébēl-lɛ ádén dyam ké’ɛ ádííí.” ¹⁶ Bon bɔɔb, nyétimé nyékume ekáá á tâl ne kúmbe esyáál. Enén ndín e akum dé ekáá á tâl eetǎngɛnɛé. ¹⁷ Né-ɔɔ, kénzéé awě abíí dyam á bwám áde átǎngéné abel, bon eébele dó, abelé mbéb á’sō é’ Dyöb.

5

Jemse áá behɔn bé bad bétéd pónde

¹ Nyé behɔn bé bad, nyéwóglan mɛ! Nyéchyɛ’, nyéhágke e’saád áyál e metake míme mépií nyé. ² Mmén nhɔn míme nyékúmé mímáá abɔɔ, síi-’ɛ émáá nyé asan adyé. ³ Echen gól ne sílva éche nyélímmé ásē, émáá ngag akób. Ene ngag eche ekóbé ábê bwém, chóó ɛbēl bon Dyöb ákógsén nyé, ɛmǎd-tɛ nyé ásē néɛ muú. Nyékúmmé yǎl nhɔn enén pónde eché edé bɛnbɛn ne e’pun bé asóg. ⁴ Nɔné’, weesábpɛé bad ábe bébénlé wɛ nsón á nzag-tê. Etimé edogé bó dogén. Nén ábélé ábê bad ábe wéesábpɛé ádab awé áwógnad á’sō wée Titée, Dyöb á Ngum. ⁵ Abé áde nyédíí á nkōηsé hén ádíi áchog alongé, nyébele-’ɛ kéchéé éche nyédáá. Nyékódte mímɛn mewêmten, kénéɛ nyébíí bán epun éche Dyöb dékōgsɛnnē ábē bad bé ekoyí ékwógɛ apɛ. ⁶ Nyéhóbé bán bad ábe bébele mekan míme métǎngéné á’sō é’ Dyöb bédé bad bé mbéb, nyéwúú-’ɛ bó. Béehelée nyé atyéemɛn.

Jemse áá bad béwɛsɛn metake

⁷ Né-ɔɔ a-baányan, nyéwɛsɛn káóη Sánḡwéeé apɛ. Nyétéd eláηsén ne mod awě abele nzag. Abelé ásin káóη ne pónde eché ápádtē mbote é bwám. Awɛsan káóη ne á pónde eche mbúú e’só ébootadté achó, ne áde édimtanné achó. ⁸ Nyémpē nyéwɛsɛn, nyéwéd-tɛ nlém á abum, nyésine’ epɛ éche Sánḡwéeé, édé bɛnbɛn. ⁹ A-baányan, nyéenyongé áte tǎngɛne nhóg ne anííí ábel bon Dyöb déēhábē áá nyédé bad bé mbéb. Nyébii nén bán mod awě akáadte’ adé nyé bɛnbɛn. ¹⁰ A-baányan, nyétéde e’chemléd ne bekal bé’dǎǎdǎη. Békálé’áá nkalan á dín áde Sánḡwéeé, békudé

metake, béwésán-ne nímê metake. ¹¹ Ne mbále, syáã dechøge bad ábe béwéséné bán bad ábe békúdé nnam. Nyêwógé ngáne Jobe ânwesénné áde ákúdé metake, nyênyín-ne ngáne Dyöb dêmbenlé mó bwâm á asóg. Sångwéé aboó nlém bwâmbwam awóó-'e nlém ní ngól.

¹² Amin e nímén mésyãl, a-baányan, nyêebenlád ðin dé nkoŋ nímín, ké'ε dé nkõŋ nísé, ké'ε chõm émpœe ámwé melé. Boŋ pen, nzé ehóbé“Eε” abé εε, nzé ehóbé-'ε “Aáy” abé aáy. Nzé nyêbelé nén, né Dyöb déekógsénné nyé.

¹³ Kéznéé awé adé á metake tê, ákânne. Kéznéé awé awóge menyinje, ákóne ákené-'ε Dyöb. ¹⁴ Kéznéé awé eedyεε bwâm, áchøg belyóged bé mwembé, békânned mó. Nzé békânnad mó béwõgtê mó dyõg á ðin áde Sångwéé. ¹⁵ Nzé édé bán békânnédé mó ne nlém nhóg, né Dyöb déwõg bó mekáne, né débël-le mod a nkole ádyēē bwâm. Sångwéé ábël áhídē á anoŋ dé nkole, ádyēē bwâm, ké mbéb-pe móõ ámbenlé Dyöb délagsén mó. ¹⁶ Né-õõ, nyépale mbéb áte wéε nhóg ne aníní, mod téé ákânned-te mwãnyan, ábel boŋ nyédyεε bwâm. Mekáne míme mod awé abele mam míme métãngéné á'sõ e' Dyöb, médé ngíne bwâmbwam, mébele-'ε nsón. ¹⁷ Elaijaa abédéε moonyoŋ melemlen ngáne syánē. Póndé póg ankáné bwâmbwam aá mbúú eechóg, mbúú enkênchó-'aá á etún é mwě ríláán ne eped. ¹⁸ Ámbíd enê ankáné ámpē, Dyöb ábël mbúú echó, bwēm é'bootéd-te akwog.

¹⁹ A-baányan, nzé nyé ké ahéé atëdté áhíd nzii e mbále e Dyöb, boŋ mod ampée abelé atímné mbíd, ²⁰ ábíi nén aá, kéznéé awé abelé boŋ mod awé abelé mbéb asóg mbéb abel, né asó alongé áde mod awé abelé mbéb. Nén débël-le mbéb híin míme ane mod ákébenlé, Dyöb déenõnné mó á ðíð.

Kálag e'só eche Petro Ndibned ní kálag

Kálag e'só eche Petro ántenlé, bad bé Krísto b́ó ánteléé ch́o. A kálag-tê wê achəgé b́o aá, “Bad ábe Dyöb ápwédé.” Abén bad bémpāntēd áte á pēd e akuu á mbwóg e eché béchágé'áá bán Esia Mainō. Nzom eché enkəŋ boŋ átel enén kálag, ebédéé áwéd bad bé Dyöb nlém á abum áyāle metake míme békúde'áá ne adúbe áde b́enwōŋgē. Áwēd-te, abage b́o e'lyág bé nlém ábe nkalaŋ ní bwām míme Yesu Krístəə mbageé b́o. Mmē nkalaŋ ní bwām níhóbe tŋgene, kwéed, mpuu ne epe éche Yesue ápéé ámpē. Alūmēd-te b́o áte aá b́ekwēnten metake ne e'lyág bé nlém. Anlúméd b́o áte aá b́ébii nén bán míme metake médii mekəgsen ányín nzé adúbe áde b́ewánlé áde adúbe á mbále. Bébii-'e nén bán b́ekúd nsábe á “Epun éche Yesue Krístəə ápéé.” Anlúméd-te b́o áte ámpē aá alongé ádāb átŋgéné abé ngáne alongé á bad ábe b́ehíde Krístəə.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Dyöb d́ó ábage e'sóson 1.3-12

Elébé ábel mekan míme mésáá 1.13-2.10

Mekan míme bad bé Krísto b́etŋgéné ábel á pónde e metake 2.11-4.19

Asuded á yǎl ne ábele Dyöb née mod a Krísto 5.1-11

Nsógtēn 5.12-14

¹ Me Petro, mbapēe a nlomag awē Yesu Krístəə, ntenle nyé bad ábe Dyöb ápwédé, ábe b́epántédé áte boŋ b́ebé beken á mbwóg é Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia ne Bitinia. ² A ntii míme Dyöb Titée, ammad nyé apwēd. Echē Edəádəŋ-'e ébéle nyédé bad ábe b́esáá. Abelé nê ábel nyébele mekan míme Yesu Krístəə álangé nyé aá nyébel. Abelé nê, ábel míme mekií míme mésyókké á awog mébel nyékud alagsen dé mbéb. Nsimé ne nsan ní Dyöb níbē ne nyé abé ne abé.

Dewóó e'lyág bé nlém

³ Mekēnag mébē ne Dyöb áde áde Sáá awē awēd Sāŋgwéé, Yesu Krístəə. Apuúdté Yesu Krístəə. Né-óo dekudé alongé dékōlē. Ábel áde ábéle nê, ábágé syánē e'lyág bé nlém bé alongé áde démaa'. ⁴ Desine' káŋne nhon míme Dyöb ákōŋnéde ábē bad. Akōŋnéde nyé mó ádyöb. Áhed-te méebó'é, méebéb-paá. ⁵ Dyöb ábenlad eché ngum ákəə nyé adúbe áde nyédúbpé mó, káŋ né nyékudé e'sóson. Abē e'sóson b́enyinnēd á epun é asóg. ⁶ Nyédii nyébē menyinje

ne nê, kénéε édíí nén bán nyéēkūd metake nyaa ne nyaa é esón é pón dé. ⁷ Mmê metake mápě ákæg nyé adúbe, álúmed nén bán adúbe áwúú nyé áte ne mbále. Gól ehεle ebéb, boŋ ké nê, bébelé béhé ch́ó á dũ ásaád ch́ó. Nzé béhele bébel nê ne gól, né bétáŋgéné áden adúbe dómpē akæg ábel nén áwúú áte áyāle áden adúbe átómé gól. Nzé áden adúbe átómé mekágsen áte, né Dyōb déken nyé, ábe nyé ehúmé ne edúbé adě Yesue álūmēdtē bad bé nkōŋsé bésyāāl yāl. ⁸ Nyédáá ḿó kénéε nyéenyīnēē ḿó. Nyédúbpé-ε ḿó kénéε nyéenyīnēē ḿó b́óob. Ké b́óob-pe nyétómténé menyīŋge abé nyaa echě mod éehelée-se ahób. ⁹ Chóm echě nyékudté áyāle adúbe áde nyédúbpé ḿó édíí e'soósōŋ ábe ábēn e'dáádāŋ békudté.

¹⁰ Bekal bé'dáádāŋ bēnhōb mam á'só é' pón dé tāŋgene ábē e'soósōŋ ábē Dyōb débéé nyé née nsimé. Béntōŋ ábē e'soósōŋ ahed áte ábel bésōŋten b́ó. ¹¹ Edáádāŋ éche Krístāá émbē b́ó áte álāa b́ó á e'só é' pón dé ngáne Krístāá átagké ne ehúmé échě ákudté ámbíd e pón dé, boŋ bēmbē béhedé áte. Béhéde'áá áte ábíí pón dé echě nímē mam mébenlédté ne wée mod awě mébenlédté. ¹² Dyōb dénlūmēd ábē bekal bé'dáádāŋ áte áá nsón nímē bébeléé méesaá nsón nímē bēn békudté nsyāŋ áhed, boŋ rídíí nsón níményé. Dyōb dénlōmē bad Edáádāŋ éche Esáá échě ébídé ádyōb. Echē Edáádāŋ ch́ó émbēl boŋ baahóg békale Nkalanŋ ní Bwām nímē nyéwógéé b́óob. Mmēn mam ḿóo bekal bé'dáádāŋ bēhóbé'áá. Káāŋne ángel édáá nímēn mekan asōŋten.

Mbēltéd nímēn rísāŋ

¹³ Né-óó, nyépūd abad, nyébē mboŋsēn ábel nsón nímē Dyōb áhedεé. Nyétéd pón dé nyésūm-me nlém rísyāāl áyāl e nsimé nímē Dyōb débéé nyé á pón dé echě Yesue ápεé ámpē alúmed-te nyé yāl. ¹⁴ Ngáne édíí bán nyédíí bad ábe bébele mekan nímē Dyōb áhedεé, nyéēm wāg-se mam mé mbéb nímē nyébélé'áá b́óod mébé mékamlán áden alonjé. ¹⁵ Dyōb áde apwεdé nyé asáá. Né-óó nyémpē nyétāŋgéné asāŋ á mbēltéd nímēn rísyāāl. ¹⁶ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Mbēltéd nímēn rísāŋ áyāle mbēltéd nímēm rísáá.”

¹⁷ Dyōb ákáadte' moosyāāl nyaa póg. Eékwognáádté mod-mod. Nzé nyékāne-ε áwē, nyéchāge ḿó bán Titée. Né-óó, nyéwōŋ mbwóg ní Dyōb áte á alonjé áden ásyāāl á nkōŋsé-te wén wée nyédíí beken. ¹⁸ Nyébíí nén bán Dyōb ákódté nyé á ekúkú é abé-te. Ekúkú é abé échē ábēn betaa bēnlyāgnēdté nyé saké chóm née gól ké'ε sílva échē ébébe' ch́óo ánkōdnēdté nyé. ¹⁹ Ndāle e mekií echě Yesu Krístāá ch́óo ánkōdnēdté nyé. Krístāá awě adé née rídýōŋ ní mbód nímé méēwōo awusé ké ahóg á yāl. ²⁰ Nkōŋsé rídēhób bán níbootad, Dyōb dēmmād ḿó apwεd. Boŋ b́óob á asóg hén alúmté yāl wée bad bé nkōŋsé.

Abelé nê áyāle nyé. ²¹ Krīstəə akəə nyédúbpé Dyöb. Nyêhele-
σε nyédúbé Dyöb nyésūm-me nlém řsyāāl áwē, áyāle apuúdté
Krīstəə abídté-’ε échē ehúmé áwεd.

²² Abel áde nyébeleé mekan mé mbále ábélé nyésáá. Nê
ábélé-’ε nyáābe bad bémpēe ábe bédúbpé Yesuε nyédāñné.
Né-ᵛᵛ nyédāñ nhóg ne aníní ne nlém řsyāāl. ²³ Nyébíí nén bán
Dyöb ábágé nyé alongé dékōālē mbwiined ne échē eyale. Echē
eyale épééné alongé éesaá-’áá chōm éche ébébe’. Ebē abé ne
abé. Dyöb áde ádé á ngíndé ne á ngíndé dōᵛᵛ ábágé nyé áde
alongé saké moonyoñ. ²⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,
“Moonyoñ adíí nēe nkəákəə,

ábē e’boñ-’ε é’dé nēñgáne mbonja échē ékwoge á ahín-tē.
Nkəákəə ayēnle’, mbonja-’ε ésoode.

²⁵ Boñ eyale é Dyöb ébé abé ne abé.”

Echē eyale édíí nkalan ří bwām níme békánlé nyé.

2

Nyēdii meláá mé alongé

¹ Né-ᵛᵛ, nyéte de nímēn mbeltéd mé mbéb řsyāāl. Nyéekālē
metóm, nyéelúmté’ á díid-te ngēn nén bán nyébele bwām áde
nyéebeléé, mod eesíidé waáb, e’yale bé mbéb béébídē-’ε nyé á
nsal. ² Nyétāñgéné awan áte ákud ndyéed e edəádāñ echē esáá,
melemlem ngáne bán bé nkəál béchyεε’é abíi, ábel nén nzé
nyédyédé ene ndyéed, nyékwog ákud e’soosōñ. ³ Nyēwógléné
ene ndyéed, nyébíí-’ε bōᵛᵛ ngáne Sāñgwéé ábeleé mekan mé
bwām. ⁴ Nyéhyag wēε Sāñgwéé, mó adé nēe aláá dé alongé áde
belōñ bé ndáb bēnchenéé, boñ Dyöb ányín dō áá ákwógnédé,
ápweđ, ákōᵛ-’ε dō. ⁵ Nyéhyag-kᵛᵛ nyébē nēe meláá mé alongé
níme Dyöb ábenladté álōñ eche ndáb e edəádāñ. Awēd-te-’áá
nyébenléé mó. Nyéēbē beprise ábe bésáá, nyébagé mó mende
mé edəádāñ níme mékóbnédé áwe e’só mbwiined ne Yesu
Krīstəə. ⁶ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,
“Ntéde aláá dé etógnén

nsumé á Zayōn.

Kéñzéé awē adúbpé mó éekwágkē.”

⁷ Adén aláá-ᵛᵛ áde etógnén ne nyé awē nyédúbpé mó boñ ne
bad ábe béedúbpe mó adíi nēñgáne

“Aláá áde belōñ bé ndáb bēmbāñgē abenled,
dōᵛᵛ átíimé aláá dé etógnén abé.”

⁸ Eténlédé ámpē nén bán,

“Mó adé aláá áde bad bélúmeé ámín
abé-’ε ndim e aláá échē ebele bad békweg.

Bad békweg áyāle béēwōgnēē Dyöb. Nê dōᵛᵛ Dyöb átíidé áá
ébenled ne bō.”

⁹ Boñ nyé, nyéesaá nê. Nyédíi bad ábe Dyöb ápwédé, beprise
bé Dyöb áde áde kññ. Nyédíi alon áde ásáá, Dyöb dēn-naá

áwóó nyé ábel nén nyélúmed bad bémpēe ngáne ápédé bwám abé. Dyōb áhúdé nyé á ehintén-tē, apεεné nyé á e'nyínen bé ekíde. ¹⁰ Ngen e'só nyenkēmbáá bad boŋ bəəb nyéenyédé bad bé Dyōb. Ngen e'só ngəl e Dyōb enkēmpaá áwēn boŋ bəəb Dyōb áwógé nyé ngəl.

Nyébê betāŋ bé Dyōb

¹¹ A-bānned nhede meé nyésōŋten nén bán nyédii beken, nyétome-ε á nkōŋsé wén tómén. Né-óó nyéēbanné nlém ne mekan mé ekob é yəl áyāle nén nê áwanne ábēn e'dáədəŋ bēn nzum. ¹² Nyéwále alongé á bwám áfinté e bad ábe bédúbppe Dyōb, ábel boŋ ké bēnhōb bán nyédii bad bé mbéb, bényīn nímēn mbéltéd ní bwám. Nê dékəŋ bébe Dyōb edúbé mbwe míme Dyōb dépεé á epun é asóg.

¹³ A dīn á Sāŋgú, nyéwógne bad bé nkōŋsé ábe bédé á nkamlēn, ken nkamlēne ambáámbáa, ¹⁴ ké'ε kəŋ échē édé ásē e nkamlēne ambáámbáa, echē álómé ákógsen bebel bé mbéb ne ákémed bad ábe bébele' bwám. ¹⁵ Dyōb áhede nén aá mekan mé bwám nímē nyébeleé mékúdtēn mehób míme ábē e'yókél é' bad bēhóbεé nyé áyāl, míme béēbii'ε. ¹⁶ Nyéēsaá betāŋ, nyédii kunze. Boŋ pēn nê déebageé nyé nzom ábel mbéb. Nyébê néε bembəledε bé Dyōb. ¹⁷ Nyébage moosyāál edúbé. Nyédəŋ-ε bad bémpēe ábe bōmpē bédúbppe Krístəə. Nyébáa Dyōb. Nyébage kəŋ Embáámbáa edúbé.

Metake míme Krístəə mébê syánē e'chemléd

¹⁸ Nyé bad ábe nyédé bembəledε, nyésuded yəl ásē e bad ábe nyébenléé ne edúbé ésyāál. Nê déēbāg ne ábe bēbóó nlém bēnpēn, boŋ nê ábē ne káəŋne ábe bēbébé nlém. ¹⁹ Dyōb débē menyīŋge ne nyé nzé nyéweséné e'wε é' metake míme nyenkēmbáá nyékude áyāl echē. ²⁰ Nzé ebélé mbéb, boŋ ewēséné mbéte áyāle nímē mbéb, ne nsyāŋ ríhée wékudté? Boŋ nzé ewēséné metake ké áyāle dyam á bwám áde ébélé, né Dyōb débē menyīŋge ne wε. ²¹ Mmén metake mébōŋnedé nyé awē Dyōb ápwédé, áyāle nén Krístəə mwēn antāg á nló nímēn. Anlyágé-ε nyé eləŋsén ábel nyéhíd nímē mekuu. ²² Enkēmbēnlé mbéb ké nhóg, modmod enkēnwóg-kaá mó eyale é mbéb á nsəl. ²³ Ade bad bésyáá mó, enkēntimténné bó. Ade bétágté'áá mó, enkēnsidté bó. Boŋ ambē mésyāál á mekáá mé Dyōb áde ákáadte bad bésyāál nyaa póg. ²⁴ Krístəə mwēn ampém nímēd mbéb áwe yəl á awəg ábel nén deewóó dyamdyam ábel ne mbéb, débεle-ε mekan míme Dyōb áhedeé, á alongé ádēd. Echē sii ébélé nyékudé e'choochon. ²⁵ Nyémbé néε nídyəŋ ní mbód míme núbós boŋ bəəb Dyōb ápééné nyé ámbíd áhíd mod awē anəne nyé ngáne nnən-a-mbód ánəné éche mbód.

3

Bebaád ne ábab bechóm

¹ Nyé bebaád bé bechóm-me nyéwógne áben bechóm ábel boŋ ké émbē nén bán béēhídēē eyale é Dyōb, nímēn mbeltéd mí bwām mbel bómpē bétimned Dyōb, bédúbé-’ε mós. Ké nyéētagne bó dyamdyam aláa, ² bényīn áden abé á bwām áde ásáá. ³ Nyéēsūmē nlém nén bán áben e’boŋ é’bide dásō áyāle ekāŋ é mbíd ebwóg néε anabe dé esid, ahé á bwēm nēŋgáne e’bōŋ, nsāŋ, ne e’bése ké’ε kase é mbóté. ⁴ Boŋ bebīi nyé dásō ne e’boŋ ábe é’bide nyé áte. Abē e’boŋ béehāŋlānné áyāle é’bide ne edáádāŋ échē épwítédé échē éetagtán-ne. Abē e’boŋ bóō Dyōb ányíneé aá é’dé etógnén. ⁵ Nē dós bebaád ábe bésáá bé’ bóōd ábe bēnsūm nlém ne Dyōb bebélé’áá boŋ é’bāb e’boŋ é’bíd áwed. Bēwógné’áá ábab bechóm. ⁶ Seraa mwēn ambé nē. Awógné’áá Abrahame áchāgé-’ε mós aá asāŋ. Nzé nyēbele’ mam mé bwām ésebán nyébáa dyamdyam, né nyédii Seraa ábe bán. ⁷ Nyé baachóm-me ábe nyéwóó bebaád, nyētāŋgéné áben bebaád edúbé abe. Mod téé ábē ne awē mwaád, áŋone mós bwām. Béepedéé nyé e’wúu áte, boŋ nyáábōō nyéēkūd alonjé nyaa póg. Adē alonjé ádii nsimé míme Dyōb ábageé. Nzé nyéewānle bó ŋgáne éhēdnéé, né Dyōb déewóóké nyé mekáne.

Nyēbele bwām ké nyékudé metake

⁸ Asóged, nyé moosyáal nyébē mod nhóg, nyéwōŋ nlém míme nīpwítédé, nyésudēd-te yāl. ⁹ Nyéētímté mbéb áyāle mbéb. Nzé mod ahóbé nyé dyam dé mbéb áyāl, nyémpē nyéehóbé mós dyam dé mbéb á yāl, nyékáné kánnén bán Dyōb ánamed mós, áyāle nnam mós Dyōb dénhōbpē aá mósōbē nyé áde āmpwēdté nyé. ¹⁰ Eténlédé nén bán,

“Kéznéé awe ahēde alonjé dé menyīŋge,
áhédé-’ε aá mónyīn e’pun é’ bīn é’ bwām,
eehóbé’ mekan mé mbéb,
eékālē-’ε metóm.

¹¹ Asóg mbéb ábel, ábele mekan mé bwām.

Áwanen ábē nsāŋ ne moosyáal.

¹² Áyāle Dyōb anōné bad ábe bébele mekan mé bwām
awoge-’ε bó mekáne.

Boŋ akunnan bad yāl ábē bébele mbéb.”

¹³ Nzéé-ō ahēle ádāŋ nyé mbéb ábel nzé nyéwóó nlém áte ábel mekan mé bwām? ¹⁴ Boŋ ké nyētāg-ke ké tagén ábel mekan míme Dyōb áhēdeé, né Dyōb dé naméd nyé. Nyéewógé mbwóg, nyéētāgē-’ε áte. ¹⁵ Boŋ pen nyébe Krīstā edúbé, nén mósóde Sāŋgwéé á alonjé ádēn. Nyébē mboŋsén pónde ésyāal átimtēn kéznéé awē asēdté nyé dyam tāŋgene nlém míme nyésūmē wēε Krīstā. ¹⁶ Nyékéled nlém á abum. Nzé

nyêbele nê, nyésūdēd yäl ne edúbé ésyāäl, nyêkéléd-te nlém á abum wée bad ábe béhóbe nyé mekan me mbéb áyäl, áyāle nyéhídeé Krístæ. Békwaḡ nzé bényíne áden abé á bwām. ¹⁷ Nyébii nén bán édé bwām mod ákud metake áyāle dyam á bwām áde ábélé, nzé nê ádé á ntii ní Dyöb, tómaa ákud metake áyāle dyam dé mbéb. ¹⁸ Krístæ mómpe anküd metake awé-'e áyāle nímēd mbéb ngen póg ne ngen ésyāäl. Abédée mod awé abele mekan míme Dyöb áhedee, boḡ anwé á nló míme bebel bé mbéb. Ambel nê, ábel dépe wée Dyöb. Bad bēnwū mó boḡ éché ekob é yäl chóó énwē. Dyöb démbél éché edáádəḡ émbē ébē á alongé. ¹⁹ Eché edáádəḡ chó-'aá ânkeénne á mbwəḡ áke dé akale e'dáádəḡ eyale é Dyöb. ²⁰ Abén e'dáádəḡ é'bédée e'dáádəḡ ábe bēnkēnwóḡēn Dyöb se' bəód áde Dyöb dēnchabtédte bó e'kəd áte ábel bétede mímab mbéb á pónde échē Noa álóó'áá bǎle é'mbáá. Bad waam bēnpēn bóó bēmbē á bǎle-tē. Bēnküd e'soósəḡ áyāle mendíb. ²¹ Nén ádé melemlem nēḡgáne edusen. Eché edusen chóó ébele bəob boḡ bad béküd e'soósəḡ á ngíne e mpuu míme Yesu Krístæ. Edusen éesaá awobe á yäl áhúd mbinde boḡ édií ákwēntēn dé abele Dyöb ne nlém míme rísáá. ²² Krístæ akií ádyöb, áwed-taá ádyéé Dyöb á ekáá é mbáá boḡ ákamláán ángel ésyāäl, benkamlēne ne ngíne échē édé ámin.

4

Alongé á bad ábe bédúbpé ábē ngáne Dyöb áhedee

¹ Né-óó ngáne édií bán Krístæ anküd metake é ekob é yäl, nyémpē nyétəḡnényé nyébé mboḡsēn áwəḡ melemlem mé mewēmtēn nēḡgáne ánwəḡḡ. Áyāle, kenzéé awé atagé é ekob é yäl, asóḡé mbéb ábel. ² Ngáne édií-'aá nê, alongé áden á nköḡsé wén ábē ngáne Dyöb áhedee saké bán mpúlé mé nköḡsé múmó ríkamlan nyé. ³ Mekan míme bad ábe béebíi Dyöb bédəə' é ábel móó nyémpē nyébéle'áá. Ene pónde emaa atóm, ekwöḡnéde-'e. Nyékábé'áá mesón, nyéwəḡ nlém áte ábel mam mé mbéb, nyémwáḡé'áá mím mékōbē nyé, nyéchagé'áá ngande échē bad bémwáḡé'áá mím mékōbē bó, bébelé-'e e'toḡgé é' mekan, nyé benlé-'e myöb mémpēe, dyam áde déebo. ⁴ Bēn ábe nyáábəó nyébeláá nímén mbeltéd mé mbéb bəód, bédé menyáké bəob ányín nyéesaá ne bó ámpē ábel epuutéd ne e'kúkú é' mekan. Né-'aá ákás boḡ bésyāā nyé. ⁵ Boḡ bétyēem á nkáá á'sō é' Dyöb áde ábóḡséné ákáad moosyáál. Akáad ábe bédé álongé ne ábe bēwédé. ⁶ Nén dáo dékəḡ boḡ nkaləḡ ní bwām ríkanléd kááḡ ne wée bad ábe

béwédé, ábel boŋ kénéε Bénkāādtē bó áde bédíí á nkõŋsé-te, béwé-'ε ngáne moosyāál áwágkē, béhele-se bēbé á alongé ngáne Dyõb ádíí.

Nyébenlad ndε éche Dyõb ábágé nyé bwâm

⁷ Asóg dé mekan mésyāál ádé benben. Né-õõ nyébwõg yǎl nyétéd-te pónde ábel nén nyéhel akáne. ⁸ Amín e nímén mésyāál, nyédəŋ nhóg ne aníníí ne nlém rísyāál. Nyédəŋ nhóg ne aníníí, áyāle edəŋge ékúdtan mbéb híin. ⁹ Nyékob nhóg ne aníníí nken ésebán nyényonŋe áte. ¹⁰ Dyõb áwóó ndε híin, abagé-'ε mod tée echě ndε. Nyébê bembəledε bé bwâm nyébenlad-te échēn ndε áwónŋen nhóg ne aníníí. ¹¹ Ane awě abíe' dyam ahób, ahóbé dó nées nhóg awě akale' e'yale ábē é'bídé wée Dyõb dēn. Ké nzéé-'ε awě awõŋgan baáb, ábele' nē ne ngíne esyāál echě Dyõb ábágé mó. Nē débídēd ehúmé é Dyõb áwed á yǎl e mekan mésyāál mbwiined ne Yesu Krístəə. Ehúmé ne ngíne esyāál bēbágnédé mó á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nē.

Metake nímé bad bé Krísto békudé

¹² A-baányan, nyéebág menyáké ne mekəŋsen mé ngíne níme mépiide nyé bəõb. Nén déebāg nyé nken. ¹³ Nyébê menyinŋe pən nén, nyékude' metake melemlen ngáne Krístəə ákúde'áá, ábel nén nyélõn ne menyinŋe á pónde echě Dyõb délūmēdtē ehúmé éche Krístəə. ¹⁴ Nzé bad bésyāá nyé áyāle nyédíí bad ábe bēhíde Krístəə, né yǎl eboó nyé áte, áyāle ehúmé é Edəádəŋ é Dyõb edé ne nyé. ¹⁵ Boŋ pən nzé nyékude metake éebāg nén bán nyékude nímé metake áyāle nyéwúú bad, ké'ε áyāle nyéchíbé, ké'ε áyāle nyédíí bad bé ebébtéd, ké'ε áyāle nyésóléé mam mé bad áte níme méenəné nyé. ¹⁶ Ké né-'ε, nzé nyékudé metake áyāle nyédíí bad ábe bēhíde Krístəə, nē déekwāgtē nyé. Nyésəŋen Dyõb ságnén nén bán bēchágé nyé bán bad bé Krísto. ¹⁷ Áyāle pónde edé echě Dyõb débootédte bad akáad, ábootéd-te ne ábē bad. Nzé Dyõb áhele ábootéd-te ne syánē awě dedé bad bé Krísto, chán-nõ ébēennē bad ábe bēbelé' mam ngáne nkalan mí bwâm ní Dyõb ríhedεé. ¹⁸ Eténlédé-'ε á kálag e Dyõb nén bán,

“Nzé éhele élenléd káŋŋne mod awě abele ngáne Dyõb áhedεé áte ákud e'soóŋ,
né chán-nõ ébēennē bebel bé mbéb ne bad ábe bēedúbpe Dyõb?”

¹⁹ Né-õõ, bad ábe bétage' ngáne Dyõb átíidé, bēbê bébele mekan mé bwâm, bēbe-'ε yǎl á mekáá mé Dyõb áde áhágé bó, mó awě ábele kéchéé échě áhóbé.

5

Petro alébe bad ábe belyágte mwembé

¹ Me née nhóg awě alyágte', ndə́ə méé míbe bad ábe bélyágte' áfíntē echên elébé. Ndé nhóg awě ambé metake míme Yesue ásē. Ehúmé échē Dyōb débeé Krístəə épě awēm ámpē. Nlébe' nyé nén méé, ² nyénəne bad ábe Dyōb ábánné ásē echên melemlem nēngáne nnən-a-mbód ánəné éche mbód. Nyénəne bó áyāle nyédáá bó anən. Nyéēnəné bó byánán bényágté nyé ánən bó. Nyébele' mímé nsón saké é etútú é nsyááŋ, boŋ ébē bán nyēwóó nlém ábel mó. ³ Nyéékamlán bad ábe bédé ásē echên ne ngine. Nyébé bad ábe béhídtē mekuu mímb. ⁴ Ade kəŋ e benən-bé-mbód épeé, ábě nyé nsábe míme ríhábé ámín. Mmē nsábe mébē á ngíndé ne á ngíndé.

⁵ Nyémpē ábe nyédé ásē e bad ábe bélyágte', nyésuded yǎl, nyésuded-te yǎl nzé nyēwōŋgan nhóg ne aníníí. Ayāle éténlédé á kálag e Dyōb nén bán Dyōb ákunnan bad ábe bédé kúmbe yǎl, boŋ abage bad ábe bésúdté yǎl nsímé. ⁶ Né-óó nyésuded yǎl ásē e ngine e Dyōb ábel boŋ mwēn ácháged nyé á pónké échē ebōŋnéde mó. ⁷ Nyéchene mekan mésyāal míme métagte nyé áwe mekáá, áyāle atédé mam míme métagte' nyé née mímé.

⁸ Nyékób yǎl, nyétéd-te pónké. Mod a ekóyí awēn, Satane, ahōŋge née ngii échē edume áte, ahede mod awě ányabéé áte. ⁹ Nyéēmwāg-se atóm nyé áte. Aden adúbe déesudé'. Nyébíí nén bán bad bémpeé ábe bédúbpé née nyé nkōŋsé áte rísyāal bómpē békude metake mímé nyémpē nyékudeé. ¹⁰ Nyékude' metake boŋ mímé metake méechabpé áte. Ambíd e nê, Dyōb áde ábage' nsímé rísyāal dēn débě nyé kéchéé éche nyébódé. Abēl nyésūmēn, awéd-te nyé áte. Adii Dyōb áde nsímé mímé ríkwógnédé moosyāal, míbē-'e pónké ésyāal. Mó apwédé nyé ákud éche ehúmé échē ébē á ngíndé ne á ngíndé. Nyéékūd-te chó áyāle nyédé ne Krístəə. ¹¹ Ngine esyāal edii échē á ngíndé ne á ngíndé. Ebē ne.

Melenten mé asóg

¹² Sailase mó awóŋgéné me átel anén mwǎ kálag. Adii me née mwǎnned mbǎnné-'e mó nlém á yǎl. Ntenle nyé enén kálag áwéd nyé nlém á abum, álaa-'e nyé nén méé mímén mam míme ríténlé nyé médii nsímé rí Dyōb ní mbále. Nyéehúde mekuu áhed. ¹³ Baányoŋ bé mwembé ní Babilon ábe Dyōb ápwédé née nyé, bélómmé nyé melenten. Awem mwǎn awě ríkwógté á adúbe-tē, Makose mómpē alómmé nyé melenten. ¹⁴ Nyéhē nhóg ne aníníí tǎl álúmed edəŋge. Nsaŋ míbē ne nyé bad bé Krísto bésyāal.

Kálag eche elónténé éβε eche Petro Ndibned ní kálag

Kálag echë elónténé éβε echë Petro ántenlé, bad bé Krísto bé'só bésyāāl bóo ántelée chó. Ene pónde bad bébedé ábe béyágté'áá bad ayáged dé metóm. Adë ayáged dé metóm ábelé'áá bad bébelé e'tongé é' mekan. Né-óó, Petro antël ene kálag álúmed aá míme mekan méeeboo'é. Anlúméd bó áte nén aá béētāngeneé echë ndín é mekan ahíd. Aá dyam áde bétāngéné abel ádíi, ábii mbále tāngene mam mé Dyōb ne Sāngú Yesu Krístā ne ádúbe bó ne nlém nhóg. Bad ábe bényinné Yesue béwóg-ke mekan míme ayágté'áá, bóo bébelé bonj ábén bad bébíi míme mekan. Atón ahóg áde Petro ānkonjé anōn áte ábedé tāngene bad behóg ábe bélúmté'áá bán Yesu Krístā éepāá ámpē. Anlúméd bó áte nén aá atoo áde Krístā átonjéé āpe, ádíi ayāle Dyōb déehedéé aá modmod ábōd alonjé, bonj áhede' aá bad bésyāāl bétéde abel dé mbéb, béhíde Krístā.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Mpwēdtéd ní mod a Krísto 1.3-21

Bemeléede bé metóm 2.1-22

Epe e asóg éche Krístā 3.1-18

¹ Mē, Simōn Petro, mbālede ne mbapee a nlomag awé Yesu Krístā, ntenle nyé bad ábe nyēdúbpé Yesu Krístā melemlem ngáne sémpē sédúbpé mó. Yesu Krístā adii syāné Dyōb abé-'ε Nsoode. Abele' mekan míme métāngéné. Mwēn-naá akáá bonj syāné moosyāal dedúbé mó. ² Nsimé ne nsanj ní Dyōb míbād mbé ne nyé abii áde nyébii Dyōb, nyébii-'ε Yesue, awesyāné Sāngwéé.

*Nyēbele' mekan míme mélúmté'
nén bán Dyōb dōo apwédé nyé*

³ Ngine e Dyōb ebagé syāné mam mésyāāl míme déhedéé á alonjé, ebelé-'ε syāné debele' ngáne Dyōb áhedéé. Nén ábénlédé ayāle debii mó. Abēnlédé echë ngum ne ábē e'bonj bé nlém āpwēd syāné ábē ábē bad. ⁴ Eche ehúme ne ábē e'bonj bé nlém é'bélé ahóbé aá móōbelé syāné ndāle é mekan é bwām. Abelé mímén mésyāāl ábel bonj nyéesólé' mbeltéd mé mbéb mé nkōjsé áte. Esí é mekan mé ekob é yāl chóo ébelte' bad échë ndín é mekan. Nzé nē ábénlédé né abé ádēn dēsān nēe abé á Dyōb. ⁵ Né-óó, bóob áde édii nē, nyéwan áte ábel mekan mé bwām. Saá-kaá nē dēmpen. Nyētāngéné awan áte ámpē ábē

bad ábe bébenlad debyéé ábel mekan. ⁶ Abád ámín e debyéé, nyébíi ngáne nyékóbeé échen yál. Saá-kaá akób á yál dëmpen. Nyébê bad ábe békaa' nlém. Ámín e e'kanj bé nlém, abé ádēn átāngéné abé ngáne abé á bad bé Dyōb átāngéné abé. ⁷ Saá-kaá ábel mam míme Dyōb áhedéé dëmpen. Edānge ébê áfinté echēn nyé Bad bé Krīsto. Saá-kaá edānge áfinté e nyé Bad bé Krīsto bēnpen, boŋ nyédāŋ moosyāál. ⁸ Nzé ádē abé ákwoge-'e nyé áte, né debyéé áde nyéwóó tāngene Sáá awêd, Yesu Krīstā, déebáá ngēn, boŋ débēl nyēchyáá' e'pum. ⁹ Boŋ kenzéé awē ádē abé déesaá áte, adé nēŋgáne mod awē eéchābē' anyínen, ké'ε awē akwedé ndím. Achāténé-'ε aá Dyōb áwóbpé mó, álagsén-ne mó mbéb.

¹⁰ Né-óó, a-baányan nyénabe awan áte álúmed nén bán Dyōb dōó áchénlé nyé, ápwēd-te nyé ábē ábē bad. Nhóbe nén áyāle nzé nyébelé nē, né nyéehúnné á mbéb-te mbéd. ¹¹ Nén débēl-le Dyōb débē nyé kunze esyāál ásol ne ábē á nkamlen mímín wéε Sáá ne Nsoode awêd, Yesu Krīstā ákamlanné néε kēŋ á ngíndé ne á ngíndé.

¹² Né-óó, ké néε nyémáá mímén mekan mésyāál abii boŋ nyédúbé-'ε mbále echē edé áwēd-te, mēbē ríkamtén nyé mó. ¹³ Nnyíné-'ε nén mēé, bōob áde rídii ndé á alongé, éhednad nén bán ríkamtan nyé mímén mekan pónde téé ábel boŋ nyékwanled. ¹⁴ Mbíi mēé nkwogé mímén nkōŋsé atede. Sāŋgwéé awêd, Yesu Krīstā abelé mbíi nē. ¹⁵ Nwane-'ε áte áláa nyé mímé mekan ábel boŋ ké nwé ké wéén, nyéhel mó akamten pónde téé.

Mboŋ edé éche ényinné ehúmé éche Yesuε díd

¹⁶ Saké póle éche bad bēn bēnábpe sékánlé'áá nyé áde sénhōbpē bán Yesu Krīstā āpē ámpē ne ngum. Sébēn sēnyinné éche ehúmé díd. ¹⁷ Sébédé áhed áde Dyōb Titéε ábágé mó edúbé ne ehúmé. Ehób émbíd ámín éche Dyōb á Ngum álāngéé mó aá, "Awem mwān a nlém mó nén, mó awógte' me menyiŋge." ¹⁸ Sébēn sēnwóg échē ehób áde syāābō débédé á mbōod echē esáá.

¹⁹ Né-óó syánē dekoó adúbe nén bán e'yale ábē bekal-bé-e'dáádāŋ bēnhōbpē é'dé mbále. Eboŋ nén bán nyétōŋ bó awóglen. E'díi néε etrukāŋ éche échodne' á ehínten-té káŋ né Epun épédé échē bīn bésāā'é boŋ Krīstā, tintine a mbwembwe, ápen nyé á nlém-té. ²⁰ Ámín e mímén mésyāál, nyétāngéné asōŋten nén bán modmod eéhēlēε-se ábenléd áde debyéé átóge mekan míme bekal-bé-e'dáádāŋ bēnhōbpē ngáne éténlédé á kálag e Dyōb. ²¹ E'yale ábe bekal-bé-e'dáádāŋ bēnhōbpē bēnkēmbáá á ntíi mí moonyoŋ, boŋ Edáádāŋ éche

Esáá chóo élyágté'áá bad ábe bénhōb ábê e'yale. Abê e'yale bénhū ne Dyōb.

2

*Bemeléede bé metóm
ne ebébtéd éche békudté*

¹ Se' bōód bekal-bé-e'dáádān bé metóm bémbīd átintē e bad. Melemlem nê dōo bemeléede bé metóm bébīdtē átintē echēn. Bēbenléd mwane āπεεn ayáge dé metóm. Adé ayáge débēbēd bad ábe bédúbpé dō. Abê bemeléede bé metóm bébān Sāngwéé awē ahúde bō á mbéb-te á yāl. Nén dékān bēn bēwāmsēn yāl ebébtéd akude. ² Bad híin bēhīd échāb mbinde é mekan. Mbéltéd níme ábê bad mébēl bad bēmpēe bēhōbē' mam mé mbéb tāngene Nzii e mbále. ³ Adān á chōm áde ábê bemeléede bé metóm débēl bēkanlé nyé pōle éche bēn bēnābpé ábēl bēkobēn nyé bwēm. Dyōb dēmmād mbakú abided se' bōód aá móókōgsēn bō. Mmē nkōgsēn rísine-'ε bō. Echē ebébtéd édé-'ε bō á nzii.

⁴ Dyōb dénkēnchenéé ángel éche êmbēl mbéb, bon ambwém bō á ehyan é muú, áhed-taá bédíí á mehan é ehintēn-tē, bésine' Epun é nkáásé. ⁵ Dyōb dénkēnlagсэн-naá bad bé' bōód. Ambēl mbúú enchó káān mendīb ménlōne, méhóód bad bésyāāl ábe bēnkēnwōn abé á bad bé Dyōb. Noa awē alāngé'áá bad aá bēbele' mekan níme métāngéné mwēmpēn-εé Dyōb dēnsongé alongé, nchoo ne bad saámbé bēmpēe. ⁶ Ambīd e nē, Dyōb dénkōgsēn myad mé Sodom ne Gomora. Anhyáád mó métim mbúmbú, álúmed chōm éche ébenléd ne bad ábe bēwóo abé á bad bé Dyōb. ⁷ Dyōb dénkōgsēn níme myad bon ansōn alongé áde Λοτε, áyāle Λοτε abédéε mod a bwām awē enkēndān mbinde é mbéltéd éche ábê bad bé mbéb bēbélé'áá. ⁸ Ane mod a bwām adyεé'áá hōm ahóg ne ábê bad bé mbéb. Epun ne epun téé anyíné'áá, áwōgē-'ε e'bébtéd é' mekan ábe ábê bad bēbélé'áá ne ábe bēhōbē'áá. Mmē mekan mébēbté'áá mó nlém á abum áyāle abédéε mod a bwām. ⁹ Né-ōō, Sāngwéé ábíí ngāne áhúdeé bad ábe bēwóo abé á bad bé Dyōb á mekōgsēn-tē. Bon ābē akōgsēn bad bé mbéb káān ne é Epun éche ákāādtē bad bésyāāl. ¹⁰ Abē akōgsēn bad, tanje bad ábe békódte esíí é mekan mé ekob é yāl, ábe bēekobé-'ε nkamlēn.

Abê bemeléede bé metóm bédé kúmbe, bēbé-'ε epame. Bēebagé-'aá ngumε éche édé ámīn edúbé ké ehóg. Bésyāā' échē ngumε káānne syāān ésebān bēwóge' mbwóg ké nhóg. ¹¹ Ké ángel éche éwóo ngīne ébé-'ε ngum tómaa ábê bemeléede bé metóm, échōbēē échē ngumε éche édé ámīn mekan mé mbéb áyāl á'sō wéε Sāngwéé mbēd. ¹² Bon ábē bemeléede bé metóm bēbele' mekan néε nyam é mehín.

Echyaáadté-ε ábel békôb chó béwúu. Bébele' kéchéé éche épíídé bó á nlém-tê. Abê bemeléede bé metóm béhóbe' dyam téé áde béesôητενεέ mam mé mbéb á yǎl. Né-ώ, Dyôb débôdêd bó melemlem nêηgáne bad béwúé'έ échê nyam. ¹³ Dyôb débêl bétag bwâmbwam áyāle bétágté bad bémpēe. Bédæ' échāb esíí é ekob é yǎl akóded. Béekwágé-'aá abel nê ké mŭte. Bévóge' bwām ábel échê ndín é mekan áde bedyágkê ndyééd hōm ahóg ne nyé. Né-ώ, bébébte nyé đín, bépiináadtε nyé akwágké. ¹⁴ Nsón nímāb rísyāēl rídii ákáb mesón ne kenzéé awě bényíné. Echab esíí ábel mbéb éemaá'έ mbêd. Bédoge' bad ábe adúbe déewúú'έ áte, béhũnte' bó á mbé-
bte. Ngoód edé bó á mekií-te bwâmbwam. Bédii bad ábe Dyôb ábágé ebómán. ¹⁵ Bétédté nzii echê etáηgéné, béhíde' nzii empée. Béhíde' mbéltéd níme Balame, * mwān awě Βεο. Balame andāη mōné níme básābēē mó ábel mbéb. ¹⁶ Βοη Dyôb dēmbêl ésel éche Balame énhōb wēε Balame. Ésel, nyam echê eehóbe' akan, énhōb wēε Balame ne ehób é moonyoη, ékáné mó áte. Nén dēmbêl níme mbéltéd mé mpemíne níme ane nkal é'dāádəη Balame ménsōg.

¹⁷ Abén bad bédii née n'yélé níme rílené. Bédii née mbembag éche epub éκεενεέ. Ndib e ehíntén echê Dyôb ábánnédé bó esine bó. ¹⁸ Bébóo' nsal áte ngên. Bébenlad esíí é ekob é yǎl átéd bad nlém á abum. Bad ábe bétédeé nlém á abum bédii bad ábe bébóótédé mekuu ahúd á echoη é bad bé mbéb. ¹⁹ Bélānge' bad bán nzé béhíde' ádab ayáge né béebáá á mehaη-tê, né béhele' bébel kéchéé éche bédáá, áde édii nén bán mbéb ríháá bēn. Mbéb ríháá bēn áyāle nén dyam ké áhéé áde ákamlan mod, ane mod abelé abé ntāη ásē e áde dyam. ²⁰ Nzé mod adúbpé Sāηgú Yesu Krístæ, Nsoode, né amaá alongé dé mbéb dé nkōηsé ahíde áte. Nzé amaá-ε dó ahíde áte βοη atímé ámbíd áwēd-te ámpē, áde alongé átédé-ε mó ntāη, né nyaa echê ádíí βοοb edé mbéb tómaa ngáne ánsēbēē abé. ²¹ Né émbē mβοη nzé bénkēntogén nzii e mbále abii tómaa ámad chó abii βοη bétímé' bébāā' mbéndé é Dyôb éche ésáá á yǎl. Alyágned dóó bēnlyāgnēdtē bó échê mbéndé. ²² Nén ábele' ngan eche békálé nén bán, “Mbwé edyāg ábē e'chó,” ne eche békálé nén bán, “Ké chán bēnwōgēdtē nguú mendíb eéchatánné elōob,” edé mbále.

3

Epun échê Sāηgwéé ápéé ámpē

* **2:15** Balame: Balame ambé nyóηgé bwâmbwam ákud nsábe níme kāη Balage ásābēē mó nyaa echê ámbēē mβοηsén ké ábel bad bé Israel mbéb. Nén áde á kálag e (Nōm 22.4-35).

¹ A-baányan, enén kálag chó elónténé kálag ébe eche rítenléé nyé. Atínté éché kálag, nkámténé nyé mam míme nyémáá abii ábel boŋ nzé nyêwémtné mekan míme rítélé, méwōŋgan nyé áwōŋ mewēmtēn míme métāŋgéné. ² Nhede meðé nyékamtēn mekan míme bekal bédáádāŋ bé Dyōb bēnhōbpē se' bōōd bán mébenléd. Nyékamtēn-ne chōm-éé Sāŋgwéé, Nsoode awēd anlāā' é bembapēé bé nlomag aá béláa nyé.

³ Dyam dé'só, nyētāŋgéné asōŋtēn nēn bán á e'pun bé asóg, doŋge á bad débīd ábe esí é mekan mé ekob é yāl ékamlanné ádāb alonǵé. Bēwelé nyé, ⁴ bēhōbē bánken, "Anhób aá mōōpē ámpē, héé-ō ádíí bōōb? Abēd besáá bēwēde bōōb échábé áte, boŋ káāŋne' bōōb mam médíi médé melemlēn ngáne mémbeē se á mbootēd mé nkōŋsé." ⁵ Bēn békoo' ahúd á mewēmtēn nēn bán Dyōb dēmbēnléd échē eyale é nsal áhāg nkoŋ ní mīn ne ní sé. Ambēl nkōŋsé mbīd á mendīb-te, ambēnléd-te mendīb áde áhágé nkōŋsé. ⁶ Mendīb mwēn-naá āmbēnlédte ábébed nkōŋsé mé' bōōd. Anlóm mbúú. Ene mbúú enchó káāŋ mendīb melóné nkōŋsé áte rísyāāl, chōm ésyāāl éhó. ⁷ Melemlēn mé eyale míme Dyōb dēmbēnlédte áhāg nkoŋ ní mīn ne ní sé, mōō ábēnlédé ákəə mó ábel boŋ ábébed mó ne muú. Asinne' nkoŋ ní mīn ne ní sé mé' chii epun é nkáásé. Echē epun dōō ábōdēdte bad ábe béewōo abé á bad bé Dyōb.

⁸ Boŋ a-baányan, nyéēchatán dyam ahóg. Nyéēchatán nēn bán ne Sāŋgwéé, nhāŋlén méesaá átínté e epun ehóg ne ekálé é mwē. ⁹ Sāŋgwéé eétoŋgéé álonēd áde akag. Doŋge á bad bēwēmtan pēn bán atonǵe'. Boŋ awēséné nyé áyāle eēhēdēē aá modmod ábōd alonǵé. Ahede' aá bad bēsyāāl békunēd mbīd bēte de abel dé mbéb. ¹⁰ Boŋ epun éche Sāŋgwéé ápēé, āpē táléd, melemlēn nēŋgáne nchīb ápagké. Echē epun, abobe dényōŋ ne esaád é ngíne, chōm ésyāāl éche édé ádyōb éhyāŋ, ényōŋ-é. Nkōŋsé ne chōm ésyāāl éche édé áwēd-te éhyāŋ, ényōŋ-é. ¹¹ Ngáne edíí bán chōm ésyāāl étāŋgéné anyōŋ, nyaa é bad échéé-ō nyētāŋgéné abé? Abé ádēn átāŋgéné asāŋ, nyéwōŋ-é abé á bad bé Dyōb. ¹² Nyéwāle ádēn abé ngáne nyésinéé epun éche Dyōb átíídé aá Křístəə āpē. Nyéwan-ne áte ábel éwāmsēn apē. Echē epun muú méhyāād abobe ámīn, muú ményāmēd chōm ésyāāl-le éche édé áwēd-mīn. ¹³ Boŋ desine' akag áde Dyōb ábágé syānē aá mōōbēl abobe dékōōlē ne nkōŋsé mé ékōōlē. Bad bēsyāāl ábe bēbē á nkōŋsé mékōōlē bēbelé' mekan míme rítāŋgéné.

¹⁴ Né-ōō, a-baányan bōōb áde nyésinéé échē Epun, nyébel ngáne Dyōb dényīnnē nyé nēé bad ábe bésáá, nyébel-le ngáne éehōbpē aá nyēbele mekan mé mbéb. Nyébe-é nsāŋ ne mó. ¹⁵ Nyébīi nēn bán atoo áde Sāŋgwéé awēd átonǵeé āpē, ádíi ábel boŋ ábe bad pōndé ákud e'soōsoŋ. Nēn dōō Paale

ámpē âmbenlédte debyéé áde Dyöb ábágé mós, átele nyé kálag. ¹⁶ Atele ádēn atón á kálag échē ésyāāl. Donje a mekan áde áwe kálag-tē áde álélé asōñten. Echē ndín é mekan chós bad ábe béewóo nsōñten, ábe adúbe-’ε déetyéemeé béhəñlanné nsōñten níme ídé áwēd-te nyaa echē eetəñgene. Melemlem nê dós béhəñlanné e’ped bēmpēe á kálag e Dyöb-te. Abel áde bēbele’-áa nê dékəñ bēbód ádāb alongé.

¹⁷ Bon a-baányəñ, nyé pən nyēmaá nímén mekan abii. Né-ós, nyétéd pónde ábel bon bad ábe béehídē’ mbéndé é Dyöb, béehüntē nyé ne mewusé níme bégətεé nyé. Nzé nyéhíde nímāb mewusé, né adúbe ádēn déetyéémmé. ¹⁸ Bon pən nyébē nyéwōñ abé áde Səngwéé, Nsoode awēd, Yesue Krístəə, ábādē nyé nímē nsimé abε. Edúbé ébē ne mós bootya bəəb ne á ngíndé. Ebē nê.

Kálag e'só eche Jone Ndibned n kálag

Metote médé mébe míme mékáo bon Jone átél kálag e e'só. Atote dé e'só ádíi áwéd bad ábe áténlé chó nlém á abum ábel bébéd mod nhóg ne Dyöb ne awe Mwän, Yesu Krístæ.

Metote míme melónténé mébe médii, Jone alänge bad ábe áténlé chó aá bétéd pónde ne ayáge dé metóm ayále débēbēd abé áde bédíi mod nhóg ne Dyöb ne Yesu Krístæ. Adé ayáge dé metóm áhóbe nén bán ebébtéd épag ne abé áde moonyon ábákgē á nkõjsé tē, bán né-óó, Yesue, Mwän a Dyöb eéhele'aá-se ákõh moonyon abé. Abé bemeléede bé metóm bēhóbe nén bán nzé mod áküd e'soóson, atãngéné nēe ábáá mekan mé nkõjsé á yäl. Béyágte ámpē nén bán e'soóson béewóó'ē dyamdyam ábel ne abé á bwám ne áwón edãnge ne nhóg ne aníníi.

Alúmed aá adē ayáge déetãngeneé Jone alúmté á kálag tē wén aá Yesue ankõh moonyon abé akoó'-e alúmed áte nén aá bad ábe bédúbpé Yesue bon bédãh'-e Dyöb bétãngéné nēe bédáá nhóg ne aníníi.

Nkabtéd n kálag

Ndibned 1.1-4

E'nyínen bé ekíde ne ehíntén 1.5-2.29

Bän bé Dyöb ne bán bé Satane 3.1-24

Mbále ne awusé 4.1-6

Chõm éche edãnge edíi 4.7-21

Adúbe áde átómé mekan mésyāäl áte 5.1-21

Eyale é alongé

¹ Ntenle' nyé tãngene ane awē adé Eyale é Dyöb éche épeene' alongé. Abédé se á mbooted, sēnwóg mam tãngene mó, sēnnýínén mó mīd, sēmbán mó dīd ayāl, sēmbán-ne mó ekáá á yäl. ² Mó awē apēene' alongé antīm moonyon awē bényínnēé dīd, dennyín-ne mó. Sēbīde' mó mbõh, sélãngē'-e nyé mam tãngene mó awē abage' alongé áde déemaá', mó awē ambé ne Titée, bon átīm abyéén átínté echêd. ³ Chõm éche sényíné, éche séwógé'-e, chõó sélãngēé nyé, ábel bon nyébê nlatén ne sé. Mmēd nlatén-ne nídii nlatén míme déwóó ne Titée ne awe Mwän Yesu Krístæ. ⁴ Sételé enén kálag, ábel bon nímēd menyĩnge melõn mbon.

Alongé á bad abe bédé á e'nyínen bé ekíde

⁵ Bõõb-põó, póle echē séwógé á nsæl wēe Yesu Krístæ bon sélãngē'-e nyé edii nén, Dyöb ádíi e'nyínen bé ekíde. Atón dé

mbéb ké ahóg déesaá mós á yäl. ⁶ Nzé dehóbé bán dedé nlatén ne mós áde alongé ádeád ádíi ádíi alongé dé ehintén, né dekale metóm né míme syánē mbéltéd-te mééhídēē mbále. ⁷ Boṅ nzé dewóó alongé dé e'nyínen bé ekíde ngáne Mwën-ne ámpē áwóó, né syánē déēbē nlatén ne nhóg ne aníníí, mekií míme Yesu e awe Mwän, mós-'e méwobé mímesyánē mbéb rísyāäl.

⁸ Nzé dehóbé bán deewóó'ē atón dé mbéb ké ahóg á yäl, né dedoge' éched yäl, né mbále-'e eesaá syánē áte. ⁹ Nzé depanle' mímesyánē mbéb áte, né äbël ngáne ahóbé, äbël-le chós nyaa echē etánjéné. Alagsén syánē mbéb, áwōbē-'e mímesyánē mbéb rísyāäl. ¹⁰ Nzé dehóbé bán deébeleé mbéb, né dehóbe' bán Dyōb ádíi nkal a metóm, né eyale é Dyōb éesaá-'aá syánē áte.

2

Jone ad Krístaa mós adé awesyánē Nwōngene

¹ Nyé ábe nyédé nēngáne ábēm bán, ntenle nyé enén kálag, ábel boṅ nyēbēlē mbéb. Boṅ nzé mod abelé mbéb, syánē dewóó mod awē abele' mekan míme métánjéné, Yesu Krístaa. Mós achänge' syánē Titée. ² Krístaa mwën-éé ambé nēngáne nde echē Dyōb dēmbenlédte ákōde syánē áyāl e mbéb míme dēmbenlé. Ambel nē ábel dékud alagsen. Saá-kaá mbéb mímesyánē mēmpen, boṅ mbéb míme bad bé nkōnsé bésyāäl.

³ Nzé dehíde' mbéndé é Dyōb né édé mbále bán debíí mós. ⁴ Kénzée awē ahóbé aá móbīí mós, boṅ eehíde' éche mbéndé, né ene ndín e mod adíi nkal a metóm, né mbále ké póg eesaá-'aá mós áte. ⁵ Boṅ kénzée awē abele' ngáne eyale é Dyōb éhóbeé, edänge éche ene ndín e mod adáá Dyōb élóne' mbon. Nén dós ábele' boṅ debíí ne mbále bán dedé ne Dyōb. ⁶ Kénzée awē ahóbé aá móde ne Dyōb, áde alongé átánjéné abé nēngáne alongé áde Yesu Krístaa.

Mbéndé e ekóólé

⁷ A-baányan bé edänge, enén mbéndé echē rítenléé nyé eesaá mbéndé e ekóólé, edíi mbéndé e nchun echē nyénwōngē se á mbooted. Enén mbéndé e nchun edíi nkalanj ní bwám míme nyémáá awóg. ⁸ Boṅ kéné, mbéndé e ekóólé chós rítenléé nyé bōb, mbále echē edé-'e á mbéndé-te wē, enyínnédé á alongé áde Krístaa, enyínnéd-te á alongé áde, áyāle nén ehintén ébóótédé amaa, e'nyínen bé ekíde é' mbále é'máá abooted dé apen.

⁹ Kénzée awē ahóbé aá móde á e'nyínen bé ekíde boṅ ákōō mwānyan, ene ndín e mod adíi adé á ehintén-tē. ¹⁰ Kénzée awē adáá mwānyan adé á e'nyínen bé ekíde-tē. Né-óó, ene ndín e mod éēbēlēē dyamdyam áde ábelte' bad bémpee mbéb. ¹¹ Boṅ kénzée awē ákōō mwānyan, awóó alongé dé ehintén. Ene ndín

e mod akag á ehínten-tê eebyéé-'aá wée ákagké áyāle ehíntén ebélé adé née mod awě akwedé ndím.

¹² Nyé ábe nyédé nēngáne ábēm bān, ntenle nyé áyāle Dyōb álágséné nyé mbéb á dīn áde Yesu Krīstā. ¹³ A-besān, ntenle nyé áyāle nyébíí ane awě adé se á mbooted. A-kódebad, ntenle nyé, áyāle nyétómé ane awě adé ebébtéd áte.

¹⁴ A-bānbān, ntenle' nyé áyāle nyébíí Titée. A-besān, ntenle nyé, áyāle nyébíí ane awě adé se á mbooted. A-kódebad ntenle nyé, áyāle nyēwúú áte, eyale é Dyōb édé nyé áte nyétómé-'ε ane awe adé ebébtéd áte.

¹⁵ Nyéēdā' nkōjsé ké'ε bwēm ábe é'dé áwēd-te. Nzé mod adāá nkōjsé, né eédā'ε Titée. ¹⁶ Bwēm é'syāal ábe é'dé á nkōjsé te, nédē bwēm ábe moonyon a ekob áwóó'ε esíí áte, bwēm ábe mīd médā'ε anyín ne bwēm ábe bad békumnéé ekáá á tāl, béēhúú'ε ne Titée, é'dii bwēm bé nkōjsé. ¹⁷ Nkōjsé ne ábe bwēm é'syāal ábe baányon bēwóó'ε esíí áte áyāl echáb, rítóme tómén, boŋ mod awě abele' ngáne Dyōb áhēdēé, abāg ne Dyōb á ngíndé ne á ngíndé.

*Jone áá nyétéd pōndé
ne bad ábe bētāngan Krīstā*

¹⁸ A-bānbān, asóg ákwógé apε. Bénlāá nyé bán Mod a Ekōyí awě Krīstā āpě, bōb-pe bad bé ekōyí híin ábe Krīstā bémáá apε. Né-ōó, debíí bán asóg ákwógé apε. ¹⁹ Abé bad bēnkēnōngé bad abé ábe bédé nimesyānē nlatén, né-'aá dēnkāŋ boŋ bētēdē syānē. Nzé bēmbē bad ábe bédé áwesyānē nlatén, né bēmbē bēbé ne syānē, boŋ bēnchené syānē ábel boŋ ényínned ne mbále nēn bán bēnkēnōngé abé ne syānē. ²⁰ Boŋ ne nyé, Ane-awě-Béwógté abagé nyé Edāádāŋ éche Esáá. Né-ōó, nyé moosyāal nyébíí mbále. ²¹ Meētēnlēē nyé enén kálag áyāle nyéebíí'ε mbále, boŋ ntenle' nyé chó áyāle nyébíí mbále, nyébíí-'ε nēn bán metóm ké mehóg méebíidēē á mbále-tē. ²² Nzéé-'ō adé nkal a metóm? Nkal a metóm adii kénzée awě ahóbé aá, Yesue eésáá Ane awě Dyōb Áwógté. Ene ndín e mod chó edé Mod a Ekōyí awe Krīstā, abáá' Titée á yāl, ábāā-'ε Mwān. ²³ Mod éhēlēē-se abāŋ Mwān a Dyōb á yāl se abé ne Titée. Kénzée awe akobé Mwān a Dyōb, akobé káāŋne Titée. ²⁴ Nyényín nēn bán nkalaŋ níme nyéwógé se á mbooted rídé nyé áte. Nzé nkalaŋ níme nyéwógé, rídii rídé nyé áte, né nyémpē nyéēbē ne Mwān a Dyōb nyébē-'ε ne Titée. ²⁵ Chōm éche Krīstā áhóbé aá móōbē syānē édii alonjé áde déemaá'.

²⁶ Ntenle nyé nímén mam áyāle bad bédé ábe bēhede nyé adog. ²⁷ Boŋ ne nyé, Krīstā abagé nyé Edāádāŋ éche Esáá. Abé áde échē Edāádāŋ édii nyé áte, nyéetógnεnéé modmod áyáged nyé. Echē edāádāŋ éyágte nyé mam mésyāal, mam

míme éyágte-'áa nyé médé mbále, méesaá metóm. Né-ɔ́, nyébê nyébê ne Krístæ ngáne Edædæŋ éche Esáá éyágte nyé.

²⁸ Bɔɔb-pɔɔ, a-bānbān, nyébê mod nhóg ne mó, âbel bon epun éche áπεέ, nlém níwúu syánē á abum, deewógé-'ε e'sôn âtyéem mó á'sō. ²⁹ Nyébíi bán Krístæ abele mekan míme métāŋgéné á'sō é' Dyōb, né-ɔ́, nyébíi bán kénzée awě abele' mekan míme métāŋgéné, adii mwān a Dyōb.

3

*Jone ahóbé ngáne alongé
áde bán bé Dyōb átāŋgéné abé*

¹ Nyényín ndín e edāŋge echē Titée ádáá syánē. Echē edāŋge échábé ámín káŋh béchæge syánē bán bán bé Dyōb, bēn-naá dékóó abé. Nzom echē ekáá bon bad bé nkōŋsé béebíi syánē edíi áyāle béēsēbπεέ Titée abíi. ² A-baányan bé edāŋge, syánē dedíi bán bé Dyōb bɔɔb. Eēbyēēnēē bwām pen chōm-ée syánē débēē. Bon debíi bán póndé echē Krístæ áπεέ, syánē déēbē nēŋgáne mó, áyāle nén deényín mó ngáne adíi. ³ Kénzée awě asumé nlém wée Krístæ atāŋgéné née asāŋté eche yāl ngáne Krístæ mwēn ámpē ásáá.

⁴ Kénzée awě abelé mbéb, akwedé nkáá áyāle abóó mbéndé e Dyōb. Mbéb nídii abóó á mbéndé e Dyōb. ⁵ Nyébíi bán epe éche Krístæ ámpεé á nkōŋsé ébedée ámad mbéb. Krístæ mwēn-ne eewóó'ε mbéb ké nhóg á yāl. ⁶ Kénzée awě adé ne Krístæ éēbēlēē mbéb. Kénzée awě abele mbéb, eenyínée Krístæ eebíi-'áa mó.

⁷ A-bānbān, nyéēmwāg se mod ádog nyé. Kénzée awě abele mekan míme métāŋgéné adii mod awě abele mekan míme métāŋgéné á'sō é' Dyōb, ngáne Krístæ ábeleé mekan míme métāŋgéné. ⁸ Kénzée awě abele mbéb, adii mwān awě Devæle áyāle Devæle ambootéd mbéb Abel sé á mbooted. Nzom echē enkāŋ bon Mwān a Dyōb ápe á nkōŋsé, ebédée ábébed nsón míme Devæle ábéle. ⁹ Kénzée awě adé mwān a Dyōb, éēbēlēē mbéb, áyāle abé á Dyōb adé mó áte, éēhēlēē-'ε-se abelé mbéb áyāle Dyōb dɔɔ adé mó Sáá. ¹⁰ Chōm éche ékoo' syánē alúmed bad ábe bédé bán bé Dyōb ne ábe bédé bán bé Satan edíi nén bán, bad ábe béebelé' mam míme métāŋgéné ne bad ábe béedæa baányan bé Krísto, béesaá bán bé Dyōb.

Jone ad bad bédæŋ nhóg ne aníníi

¹¹ Nkalan ní bwām míme nyénwōgkē se á mbooted níbédeé nén bán, dédæŋ nhóg ne aníníi. ¹² Deebág née Keene. Keene abédée mod awě Satanε, anwúú-'ε mwānyan. Cheé ênkāŋ bon Keene awúú mwānyan? Anwúú mó áyāle mekan míme mwēn ábéle'áá mébedé mam mé mbéb bon míme mwānyan méntāŋgēn á'sō é' Dyōb. ¹³ Né-ɔ́, a-baányan, nyéebág

menyáké ngáne bad bé nkõjsé békóó nyé. ¹⁴ Dedáá bänned bé Krīsto bémpee, nê dóo ábélé boŋ debíi bán dehidté ásē e ngine e kwééd dekudé alongé áde déemaá'. Kénzée awē eédáá bänned bé Krīsto bémpee, alyagé adé ásē e ngine e kwééd. ¹⁵ Kénzée awē akóo mwānyan a Krīsto, adii mod a ewūen, nyébíi-'e nén bán alongé áde déemaá' déesaá mod a ewūen ké nhóg áte. ¹⁶ Krīstəə ambě ádē alongé á nló nímēd. Nén dóo ábélé boŋ debíi chõm éche edəŋge édíi. Né-óó, syánē ámpē detəŋgéné née débágé ádēd alongé á nló míme bänned bé Krīsto bémpee. ¹⁷ Nzé mod adé awē adé nhon, boŋ anyíné mwānyan awē atóge' boŋ eewóo nlém mí bwám áwóŋgen mó, chán áhelese ahób aá módáa Dyõb? ¹⁸ A-bānbān, edəŋge éche déwánléné nhóg ne aníníi, éetəŋgené abé dásō á nsəl-tē ne á póle boŋ étəŋgéné abé á mbeltéd ne á mbále-tē.

*Jone ahóbé chõm éche ébele'
boŋ deewógé mbwóg á'sō é' Dyõb*

¹⁹ Nzé delúmté nhóg ne aníníi edəŋge, né debíi bán dedé bad bé mbále ne debíi-'e bán nlém méwūū syánē á abum á'sō e' Dyõb. ²⁰ Póndé ké ehéé echě nímēd mewēmtən méləŋgé syánē bán debelé mbéb, debíi bán Dyõb ábíi mam mésyāāl tómaa ngáne syánē débíi. ²¹ A-baányan bé edəŋge, nzé mímesyánē mewēmtən méeləŋge syánē bán dedíi bebel bé mbéb, deewógéé mbwóg ké nhóg nzé dekānne' á'sō é' Dyõb. ²² Dekude kéchéé éche désédte mó áyāle dehide' éche mbéndé débélé-'e mam míme méwógte mó menyinje. ²³ Mbéndé echě ábágé, edii nén, dédube á đin áde awe Mwān Yesu Krīstəə, dédəŋ-'e nhóg ne aníníi. Melemlem mé mbéndé móo Krīstəə mómpē ámbéé syánē. ²⁴ Kénzée-'e awē ahíde' mbéndé é Dyõb, abág mod nhóg ne Dyõb, Dyõb-pe abē mod nhóg ne mó. Nén dó-'aá débéléé boŋ debíi bán Dyõb áde ne syánē. Debíi áned áyāle Edáádəŋ éche ábágé syánē.

4

*Jone ahóbé aá bad bétéd
póndé ne e'dáádəŋ bé metóm*

¹ A-baányan bé edəŋge, nyéedúbpé bad bésyāāl ábe behóbé' bán béwóo Edáádəŋ é Dyõb. Boŋ pen, nyékəg bó ábíi nzé edáádəŋ éche édé bó áte éhúú ne Dyõb. Nyékəg bó áyāle ekud é bekal bé'dáádəŋ bé metóm bepédé á nkõjsé-te. ² Chõm éche wēbenlé boŋ ebíi mod awē Edáádəŋ é Dyõb édíi áte édíi; kénzée awē ahóbé aá Yesu Krīstəə apedé á nkõjsé née moonyon, né ane mod awóo Edáádəŋ é Dyõb. ³ Boŋ kénzée awē ahóbé aá Yesu e eépedéé á nkõjsé née moonyon, eewóo' é Edáádəŋ é Dyõb áte. Edáádəŋ éche ene ndín e mod áwóo áte

édii edáádəŋ éche ehúú ne Mod a Ebébtéd. Nyênwóg bán échén edáádəŋ épě, бəəб-πε émáá ape á nkõŋsé-te.

⁴ A-bānbān nyédii bad bé Dyõb, nyétómé-'ε ábê bekal bé'dáádəŋ bé metóm áte, áyāle Edáádəŋ éche édé nyé áte édé ngine tómaa Satanε awě akamlan bad bé nkõŋsé. ⁵ Abê bekal bé'dáádəŋ bé metóm bédii bad bé nkõŋsé, né-ɔ́, mekan míme behóbεé médii mekan mé nkõŋsé, bad bé nkõŋsé-'ε béwóglan b́. ⁶ Syánē dedii bad bé Dyõb. Kénzéé awě abíi Dyõb awóglan syánē, kénzéé-'ε awě eésē mod a Dyõb, eewóglánné syánē. Né-ɔ́, nén d́ɔ́ mod áhele abíi nhəŋlén átintê e Edáádəŋ é mbále ne edáádəŋ é metóm.

Jone aá Dyõb adáá syánē

⁷ A-baányan bé edəŋge, dédəŋ nhóg ne anínii áyāle nén edəŋge ehúú ne Dyõb. Kénzéé-'ε awě adáá mwānyan a Krísto adíi mwān a Dyõb, abíi-'ε Dyõb. ⁸ Kénzéé awě eédəə baányan bé Krísto, eebíi'ε Dyõb, áyāle kéchéé éche Dyõb ábelεé élúmte' edəŋge éche áwóŋné bad. ⁹ Dyõb álúmté syánē edəŋge ne nén, alomé míme mpəm mí Mwān á nkõŋsé-te ábel bon dékud alongé áde déemaá' mbwiined ne ḿ. ¹⁰ Chõm éche édé edəŋge édii nén, saké bán syánē dedáá Dyõb, bon nén Dyõb adáá syánē, anlóm-mε awe Mwān ákəde syánē áyāl e mbéb míme débélé.

¹¹ A-baányan bé edəŋge, ngáne edíi bán Dyõb átómténé syánē adəŋ, syánē ámpē detəŋgéné dédəŋ nhóg ne anínii. ¹² Mod eényinē Dyõb mbéd. Nzé dedáá nhóg ne anínii, né Dyõb débē ne syánē, échē edəŋge-'ε éche adáá syánē élõn mbon.

¹³ Nén d́-áá débəl bon débii bán syánē dedé ne Dyõb, Dyõb-πε áde ne syánē, áyāle abagé syánē échē Edáádəŋ. ¹⁴ Syánē denyiné, deləŋge-'ε bad bémpēe nén bán Titée alomé awe Mwān ábé Nsoode a nkõŋsé. ¹⁵ Bad ábe behóbε' bán Yesue adíi Mwān a Dyõb, Dyõb áde ne b́, b́-'ε bédé ne Dyõb. ¹⁶ Né-ɔ́, syánē debíi, dedúbpé-'ε edəŋge éche Dyõb adáá syánē.

Kéchéé éche Dyõb ábelεé élúmte edəŋge éche áwóŋné bad, bad-te ábe edəŋge edíi áte, bédé ne Dyõb. Dyõb-πε áde ne b́. ¹⁷ Edəŋge éche édé syánē áte, élóné mbon ne nén, nlém méwū syánē áte á mbwε mé nkáásé, áyāle nén dedé mod nhóg ne Dyõb á nkõŋsé-te hén melemlem ngáne Krístəə ámbēē ne ḿ. ¹⁸ Mod awě Dyõb adáá eewógéé mbwóg. Edəŋge éche élóné mbon énane mbwóg ísyāāl. Abāŋ dé nkógsén d́ɔ́ áπεεne mbwóg. Né-ɔ́, kénzéé awě mbwóg nídií áte, edəŋge éelónéé ḿ mbon áte. ¹⁹ Delúmte' edəŋge áyāle Dyõb ásébpé syánē edəŋge alúmed. ²⁰ Nzé mod ahóbé aá módáá Dyõb bon akɔ́ mwānyan a Krísto, ane mod akale metóm, áyāle mod awě eédəə mwānyan awě ányinéé, ééhēlēē-σε adəŋ Dyõb áde

éēnyīnēē. ²¹ Né-ṵ, enén mbéndé chṵṵ bébágé syánē; kénzéé awě adə́ Dyṵb ádəṅ kááṅne mwānyāṅ.

5

*Jone aá bad ábe bédúbpé
Křístə́a bétómé nkṵṅsé áte*

¹ Kénzéé awě adúbpé aá Yesue mó adé Ane awě Dyṵb Awógté, adii mwān a Dyṵb. Kénzéé-’ε awě adə́ sáá-a-mwān adə́’ kááṅne mwān. ² Nyaa echě débíε’ε bán dedə́ bán bé Dyṵb edii nén bán syánē dedə́ Dyṵb, dekonṅe-’ε échě mbéndé. ³ Adəṅ Dyṵb ádii áhíd éche mbéndé, éche mbéndé-’ε éetómteneé awúú áte syánē áhíd chṵ. ⁴ Kénzéé awě adé mwān a Dyṵb atómé nkṵṅsé áte. Nzəm echě atómé nkṵṅsé áte, edii nén, dedúbpé bán Yesue mó adé Ane awě Dyṵb Awógté. ⁵ Modmod ampée eésaa awě atóme nkṵṅsé áte éetómé mod awě adúbpé aá Yesue adii Mwān a Dyṵb.

Jone ahóbe bwēm é’láán ábe é’bide Yesue mbón

⁶ Yesu Křístə́a ampě́ á nkṵṅsé. Bëndusén mó ne mendíb bon ámbíd e pónde echě áwédé á awṵṅ nímē mekií mēnsyṵgé. Saké edusen é mendíb chēmpen ēmbenléd ne mó, bon áde áwédé nímē mekií mēnsyṵgé. Edə́dəṅ éche Esáá chṵṵ élúmte syánē aá nén adé mbále, áyāle Edə́dəṅ éche Esáá éekaléé metóm. ⁷ Nyaa édé éláán ábii mbále tṅṅene Yesue. ⁸ Debíí mbále tṅṅene Yesue áyāle Edə́dəṅ élangé syánē, bëndusén mó ne mendíb, ansyṵṅ-ke nímē mekií áde áwédé. Echén nyaa éláán ésyā́l élúmte syánē bán Yesue adii Mwān a Dyṵb. ⁹ Ngáne dedúbpé mekan míme bad béhóbeé, kéchéé éche Dyṵb álangéé syánē étómténé etógnén abé tómaa mekan míme bad bélāṅgéé syánē. Nén adé áyāle Dyṵb dēn dṵṵ álangé syánē, tṅṅene awe Mwān. ¹⁰ Kénzéé awě adúbpé Mwān a Dyṵb, abíí nén aá nímén mekan mésyā́l méde mbále. Bon kénzéé awě eedúbpé Dyṵb, édíí nēṅgáne ahóbe’ aá Dyṵb ádii nkal a metóm, áyāle eedúbpéé mekan míme Dyṵb ahóbe tṅṅene awe Mwān. ¹¹ Chōm éche Dyṵb álangé syánē édíí nén; abelé syánē dekudé alonṅé áde déemaá’. Adén alonṅé ádii alonṅé áde awe Mwān ábagéé. ¹² Kénzéé awě adé nhóg ne Mwān a Dyṵb akudé áde alonṅé, kénzéé-’ε awě eésē nhóg ne Mwān a Dyṵb, eekudéé áde alonṅé.

*Déwōṅṅen nhóg ne aninii
ákuḍ alonṅé áde déemaá’*

¹³ Ntenle’ nyé ábe nyédúbpé á dīn á Mwān a Dyṵb, ábel bon nyébíí bán nyékudé alonṅé áde déemaá’. ¹⁴ Desumé nlém nén bán, kéchéé éche déhédné Dyṵb ngáne ébónnéde mó, abelé awóg syánē mekáne. ¹⁵ Ngáne débíí-’ε bán awóge’ syánē áyā́l

e kéchéé éche déhédné mós, detáŋgéné abii bán abage syánē kéchéé éche déhédné mós.

¹⁶ Nzé mod anyíne mwányan abele mbéb níme méepiinéd mós kwééd, atáŋgéné akánnéd mós. Dyöb débě ane mod alongé. Bad ábe ríhóbéé meé nyékánned bédii bad ábe mbéb nímbāb méebeléé bon échāb edāádāŋ éwé. Mbéb rídé níme níbele bon edāádāŋ éwé. Nzé mod abelé ene ndín e mbéb meehóbéé meé nyékánned ane mod. ¹⁷ Mewusé mésyāal médii mbéb, bon donje dé mbéb áde áde déebelé bon edāádāŋ éwé.

¹⁸ Debíí nén bán kénzéé awě adé mwān a Dyöb eébélēē mbéb, áyāle Mwān a Dyöb akāŋge mós, Ane awě adé Ebébtéd eéhēlēē-’ε-σε ábel mós mbéb. ¹⁹ Debíí bán dedíi bán bé Dyöb debíí-’ε nén bán Ane awě adé Ebébtéd akamlan bad bésyāal ábe béebíi Dyöb. ²⁰ Debíí nén bán Mwān a Dyöb apedé á nkōŋsé-te abagé-’ε syánē nsōŋten ábii Dyöb á mbále. Dedé-’ε mod nhóg ne mós áyāle dedé mod nhóg ne awe Mwān, Yesu Krístā. Mwēnpen-naá adé Dyöb, mwēn-naá abage bad alongé áde déemaá’. ²¹ A-bānbān, nyéewóó’ dyamdyam ábel ne myöb mé metóm.

Kálag echě elónténé éβε eche Jone Ndibned n kálag

Kálag echě Jone echě elónténé éβε elúmte bán, “Nlyáged a mwembé” móo aténlé “Mmwaád nhóg ne ábe bán.” Ane nlyáged a mwembé awě atelé enén kálag adii Jone, mmwaád awě áténlé chó ne ábe bán bédii bad ábe bédé á mwembé-te. Chõm éche Jone átélé á kálag-té wén édé nén bán bad bédəŋ nhóg ne aniníí, bétéd-te pónde ne bemeléde bé metóm, ne ádab ayáge.

Nkabtéd n kálag

Ndibned 1-3

Edəŋge étómé chõm ésyāal 4-6

Elébé təŋgene ayáge dé metóm 7-11

Nsógtən 12-13

Melentən

¹ Mε, nēŋgáne nlyáged a mwembé, mε-éé ntelé enén kálag. Ntenle, wε mmwaád awě Dyõb ápwédé, ne ábõŋ bán. Ndəá wε ne mbále, saá-kaá mməmpen ndəá nyé, boŋ káəŋne bad ábe bėbíí mbále bédáá nyé. ² Ndəá nyé áyāle mbále echě syánē débíí, débíí-’ε chó á ngíndé ne á ngíndé.

³ Dyõb Titée ne Yesu Krístəə, Mwān awě Titée bėbě syánē nsimé, bėlúmed syánē ngəl, bėbě-’ε syánē nsəŋ. Abén bwēm é’syāal bėbē áβε syánē ngáne débēléé mekan mé mbále adəŋ áde dédáá nhóg ne aniníí.

Jone ad dédəŋ nhóg ne aniníí dédəŋ-’ε mbále

⁴ Mbédé menyĩŋge bwāmbwam áwóg bán doŋge á bán ábõŋ bėhíde’ mbále melemlen ngáne Titée ahóbé aá syánē déhíd.

⁵ Né-óó, a mwān a mmwaád, ncháa wε nén mεé dédəŋ nhóg ne aniníí. Enén mbéndé echě rĩtenléé wε, eésaa mbéndé e ekóólé. Edii mbéndé eche ebédé ne syánē se á mbooted.

⁶ Echén edəŋge éche rĩhóbéé edii nén bán syánē detəŋgéné dehíd mbéndé e Dyõb. Ene mbéndé ngáne nyémoosyāal nyéwógé se á mbooted, edii nén, nyétəŋgéné nyédəŋ nhóg ne aniníí.

⁷ Bad bé medogké híin bédé a nkõŋsé-te chii. Bédii bad ábe bėekwentene nén bán Yesu Krístəə achyáádté á nkõŋsé nēe moonyoŋ. Abé bad bédii bad bé medogké ne bad ábe bétəŋgan Krístəə. ⁸ Nyétéd pónde ábel boŋ ntũ nímēn méēbōō’ ngēn, boŋ pen, nyékud nsábe nime rĩloné mbon.

⁹ Kénzée awě atėdté áhíd ayáge áde Krístəə boŋ atimé ahíde’ ayáge dēmpēe, eésaa ne Dyõb. Boŋ kénzée awě ahíde’ ayáge

áde Kr̥stəə, adé ne Titéε adé-'ε ne Mwǎn. ¹⁰ Né-ǒó, kénzéeé awě apedé áwēn bonj ápēēn ayáge áde déehúu ne Kr̥stəə, nyéékōbē mó áwēn mendáb, nyéēlenté-'ε mó ké lentén née mod a Kr̥sto. ¹¹ Nhóbe nén áyāle kénzéeé awě alěnté mó, alǎdténé mó ábel e'bébtéd é' mekan ábe ábeléé.

Jone ahóbé e'yale bé asóg

¹² Nwóó mam híin áláa wε bonj meéhēdēē wε mó atele á kálag-tê. Bonj pen nwóó nlém áte ápe wê ábel bonj dényínen e'só ne e'só, ábel mímesyánē menyinje mélôn mbon. ¹³ Bǎn ábe mwǎnyonj a mmwaád awě Dyōb ápwédé, bélômme nyé melentén.

Kálag echë elónténé élaán eche

Jone

Ndibned ní kálag

Kálag eche Jone echë elónténé élaán elúmté bán Jone, “Nlyáged a mwembé” mós átelé chós. Gayose nlyáged a mwembé ampée móó áténlé chós. Awēd-te Jone akene’ Gayose áyāle nwōngēn míme ábagēé bad bé Krīsto bēmpēe, alānge-’ε mwembé aá bētéd póndé ne mod awē béchāgēé bán Diotrefese. Jone akene-’ε Demetruse áyāle nsón ní bwám míme ábélé.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned 1-4

Békéné Gayose 5-8

Béchágé Diotrefese đin dé mbéb 9-10

Béchágé Demetruse đin á bwám 11-12

Nsógten 13-15

Jone alente Gayose

¹ Με nēngáne nlyáged a mwembé, με-εé ntenle’ we Gayose, enén kálag. Ndáó we ne mbále.

² A-mwānyan a edānge, nkānne’ nén meé mam mésyāāl míme ébeleé mékeen we bwám, mmōn-’ε ampē édyēē bwám, melem-lem ngáne edāādān échōn ampē édyēē bwám. ³ Menwóg menyīnge bwāmbwam áde donge ábesyānē baānyan bé Krīsto bēpédé hén bonj bēhób ngáne ne mbále ébeleé mekan míme Dyōb álúmté syānē aá débēle’, mbíi-’ε nén meé elyágé ebēle’ míme mekan. ⁴ Chōmchōm éēwōgtēē me menyīnge tómaa áwóg bán bad ábe bédé ngáne ábēm bán bébele ngáne Dyōb áhedéé.

Jone aá bad bēwōngan bad bé

Krīsto ábe bébele nsón ní Dyōb

⁵ A-mwānyan a edānge, ébele mekan ne nlém nhóg áwōngēn ábesyānē baānyan bé Krīsto, kénéε wēnkēmbíi’ε bó donge á bad. ⁶ Bēlāngé mwembé míme ndé hén edānge éche élúmté bó. Nhede meé éwōngēn ábén bad nzé bētédte nyé áke hōm démpēe. Ebel áned áyāle nē dōó Dyōb áhedéé. ⁷ Abén bad békágé’áá mebwóg ne mebwóg ábele Yesu Krīstā, bēnkēnkwentēn-naá ákob nwōngēn ké nhóg míme mbídé wēε bad ábe bēédúbpe Krīstā. ⁸ Né-ōó, syānē ábe dedúbpe Krīstā detāngéné dewōngén ábē bad ábel bonj syāā ne bó débēle nsón aláa bad nkalanj ní mbále.

Jone achagé Diotrefese đin dé

mbéb akēn-ne Demetruse

⁹ Mentelé mwembé níme rídé áwôn dyad kálag, bon Diotrefese eékwenteneé ábel chõm éche rítelé áyale ahede' aá móbê nlyáged a mwembé. ¹⁰ Né-òó, áde mépéé mélāā bad bé mwembé bésyāāl mam níme Diotrefese ábeléé. Akaltad sé metóm áyāl. Byánán nê déekwognedéé, abāa' bānned bé Krīsto nken akob, ákāā-'ε bad bémpeē ákob bó nken, ánané-'ε bó á mwembé-te.

¹¹ A-mwānyan a edaŋge, weehāntán abé á bad ábe bébele mbeltéd mé mbéb, bon éhāntan abé á bad ábe bébele' mbeltéd ní bwām. Kénzée' awě abele mbeltéd ní bwām adii mwān a Dyõb. Kénzée-'ε awě abele mbeltéd mé mbéb, eebii' é Dyõb.

¹² Baásyāāl behóbe Demetruse mam mé bwām á yāl. Able mekan mé bwām níme mélúmte' bán adii mod a bwām. Me-'ε ámpē nhóbe' mó mekan mé bwām á yāl, nyébíí-'ε nén bán kéchéé éche rihóbe édé mbále.

Jone ahóbe e'yale bé asóg

¹³ Nwóó mam hiin álāa wε, bon méēhēdēē meé rítel mó ásē.

¹⁴ Nwóó nlém áte ányín wε mwāmpīn ní póndé, ene póndé-'aá dényīnēnnē e'só ne e'só, bon dékal. ¹⁵ Nsan mibê ne wε. Bēn bésyāāl bélómmé wε melentēn. Lentéd me bēd bésyāāl, nhóg ne nhóg tée.

Kálag eche Judε Ndibned ní kálag

Kálag eche Judε ântenlé, antel chó ât̃ng̃en bemeléede bé metóm ábe bélúmté'áá bán bédé bad ábe bédúbpé Kr̃st̃æ̃. Enén kálag échabεé áte. Chómpē ewágné kálag echē elónténé ébε echē Petro átélé (2 Petro). Judε awéde' Bad bé Kr̃sto nlém, áá bésúm mekuu ámbíd e mbále e nkalaŋ ní bwám. Áá nímé nkalaŋ ní bwám méehəŋlǎnné. Áá Dyöb dēmbě mó wée ábē bad ngen póg ne ngen ésyāāl.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1-2

Abé ne ayáged dé bemeléede bé metóm ne ebómán éche
békudté 3-16

Bélébe bad áwúú áte á adúbe tē 17-23

Nnamed mé asóg 24-25

Judε alómé melɛntɛn

¹ Mε Judε, ndíi mbáledε awe Yesu Kr̃st̃æ̃, mbé-'ε Jemse mwānyan. Mε-εé ntenle' nyé bad ábe Dyöb ápwédé enén kálag. Nyébíi nén bán Dyöb Titée adáá nyé, Yesu Kr̃st̃æ̃-'ε anəne' nyé. ² Ngəl e Dyöb, nsan ní Dyöb ne edəŋge é Dyöb ébád abé ne nyé.

Bad bé metóm

³ A-baányan, nkénwanén nyé atele bwámbwam t̃ng̃ene e'soosəŋ ábe Dyöb ábágé syánē mbwiined ne Yesu Kr̃st̃æ̃. Boŋ bəəb nnyíné mée ébóó bán nítele nyé t̃ng̃ene mekan mémpēe. Nwéde nyé nlém á abum nén mée, nyésúm mekuu ámbíd e mbále e nkalaŋ ní bwám. Mmén nkalaŋ ní bwám méehəŋlǎnné. Dyöb dēmbě mó wée ábē bad ngen póg ne ngen ésyāāl. ⁴ Nhóbe' nén áyāle bad ábe béewóo abé á bad bé Dyöb bésólé át̃nt̃é echēn á mesəəm-tē. Abé bad bēhóbe' nén bán nsimé míme Dyöb ábágé syánē ne alagsen áde álagsanné syánē mbéb, ábágé syánē kunze ábel mbinde é mekan. Dyöb dēmmäd nkógsen míme ábē bad békúdé atíi se' bəəd. Abé bad béekobεé Yesu Kr̃st̃æ̃ áde édíí-'áá bán Yesuε mwěmpen móo adé syánē Sáá abé-'ε Nkamlɛnɛ.

⁵ Kénée nyébíi nímén mekan mésyāāl, ndáá mée níkamten nyé ngáne Səŋgwéeé ánhūdtē bad bé Israel á mekáá mé bad bé Egipto boŋ ámbíd e póndé abódéd alongé a bad ábe békensum nlém áwē. ⁶ Nyékamten-ne ángel ámpē échē énkəndyεé hóm áde Dyöb dēnnabnédté bó, boŋ bēnhidé áde abwóg á hóm wée bēntəŋgēnnē abé. Dyöb ábánné bó á mehan

á mbwog mé ehintén wée bébēē abé ne abé ké ámbíd e Epun émbáá é nkáásé. ⁷ Ndəə méé nyékamtən kááŋne myad mé Sodom ne Gomora ne myad níme mébédé bó benben. Bad ábe bébédé nímé myad, békábé'áá mesón, béhídē-'e mekan mé esíí mé ekob é yǎl níme moonyon étəŋgeneé abel. Békúdé nkógsen mí muú níme méédīmē'. Mmén nkógsen níde álúmed bad bəmpēe bán nén áhelese ábenléd ne bó.

⁸ Boŋ kénê, ábê bad ábe bésólé átíntê echên bómpē bédii bənaŋge nló bán nkamlən níde áwāb mekáá. Mmē nló níbele' bēbele' mbinde é mekan, béēnyīnēē nkamlən ní Dyōb nēe dyam, bésyāē-'e ngumē éche édé ámīn. ⁹ Boŋ ké Maikēle, ángel embáá enkéntédté ne mó mwēn ásyāŋ Satane áde búmō bépéntánnáá tŋgene mod awe átēd ndim níme Mosēe. Anláá mó dásō aá, "Sáŋgwéé ákógsen wē." ¹⁰ Boŋ ábê bad ábe bésólé átíntê echên pən, kéchéé éche béesōŋtənēé béhóbe chó mam mé mbéb áyāl. Kéchéé éche épédé bó á mewəmtən chóo bēbeleé. Bēbeleé nēe nyam é mehín. Mmē mekan mēn móo mépiinad bó kwéed. ¹¹ Medim ne bó. Bómpē bēbele' ngáne Keene awē anwúú mwānyāŋ ámbenlé. A etútú é mənē, béhele bēbəl kéchéé, ngáne Balame. E'wúu bé nló-áte ábāb bēbəl bómpē béwē melemlem nēŋgáne Koraa ánwēē áyāle anwúén Dyōb nló áte. ¹² Abé bad béékwāgēē, né-óó nzé nyáābōo nyélādné ádyé ndyéed álúmed edaŋge éche Sáŋgwéé, bēbelé bēbé nēŋgáne mbinde átíntê echên. Echab yǎl chēn chóo bétōŋtanné. Bédii nēe mbag échē epub ékeeneé échē élúmtē' bán mbúú échō, áde éechó'é. Bédii nēŋgáne mēl níme méechyāā' e'pum ké á pónde échē mēl méchyāā'é. Bénábpé awē nēŋgáne bwel ábe bēwúbné nkaŋ ásē. ¹³ Bédii nēŋgáne edib é nkwē éche éhode' ne ngine. Ahod áde éhodeé ébídte' mbinde á nkin. Nê dōo ádāb abé dé mbéb ábídeé áwed. Bédii nēe betintine ábe bétamnad. Ndib e ehintén échē Dyōb akóŋnéde bó esine bó, ēbē-'e abé ne abé.

¹⁴ Enoge awē anlóntén nyonŋel saámbé á mbyaa níme Adame, anhób se' bōod á'sō é' pónde tŋgene áben bad. Anhób aá, "Nyénone', Sáŋgwéé āpēén e'kálé ne e'kálé é' ángel éche ésáá. ¹⁵ Akāād bad bé nkōŋsé bésyāāl. Akwíd bad bésyāāl ábe ádab abé déesaá nēe abé á bad bé Dyōb nkáá, akógsēn-ne bad bé mbéb ábe béewóo mbwóg ní Dyōb. Akógsēn bó áyāle mam mé mbéb níme béhóbeé tŋgene mó." ¹⁶ Abén bad bēyōgkē' anyoo áte bēyōgkē-'e bad ahób ngēn. Bēbele' dyam dé mbéb ké áhéé áde bédáá abel. Békume ekáá á tǎl, bēnyinte-'e nsal áte ábel békud bwām.

Nyébê nyékeene' adube á mbále á'sō

¹⁷ Boŋ a-baányāŋ, nyé pən nyékamtən mam níme bembapēe bé nlomag ábe Sáá awed, Yesu Krístəə bēnlāā' é nyé. ¹⁸ Bēnlāā

nyé bán “Ade e’pun bé asóg béπεέ, bad béπῆ, béwélé nyé, béhídē’ échab esíí é mekan mé ekob é yǎl.” ¹⁹ Echén ndín é bad chów épεεne’ nkabén átíntē e bad bé Dyǒb. Esíí é mekan mé mbéb mé nkǒnsé ékamlan bó, béēwóo-’áa Edǎǎdǎη é Dyǒb áte. ²⁰ Bon a-baányan, adúbe áde ásáá áde nyéwóó ábê ákwoge’ ákag á’sō. Nyékānne’, ngíne e Edǎǎdǎη éche Esáá élyágte’ nyé. ²¹ Nyékeεεne’ alongé ádēn á’sō nyaa eche nyéchemlédté nén bán Dyǒb ádáá nyé. Nyésine’, nyélyâg nlém nén bán Sáá awêd Yesu Krístǎǎ ápḗ, ábenléd míme nlém ní ngǎl, nyékud alongé áde déemaá’. Abel nén áyǎle adǎá nyé.

²² Nyéwôη nlém ní ngǎl wée bad ábe béédúbpe ne nlém nhóg. ²³ Nyésonη alongé a bad bémpēe. Nyéhūd bó á dù á muú mehélé. Bémpēe bédé ábe nyétǎηgéné nlém ní ngǎl awânlen, bon pen nyétédēn bó pón dé. Nyétǎηgéné kááηne échab mbóté akǎǎ byánán esíí é mekan mé mbéb mé ekob é yǎl ékóbté chí mbinde.

Mekáne mé mekenag

²⁴ Ehúmé ébê ne Dyǒb áde ábele’ bon nyéehúné á mbéb-te. Mwēn-aá apεεne’ nyé abwóg á hǒm wée mwēn ádíí ne ehúmé. Apéén nyé áhed ésebán atón dé mbéb ké ahóg ádé nyé á yǎl, nyéēbē-’ε menyíηge. ²⁵ Edúbé ésyǎǎl ébê ne mó. Mwēmpen móǎ adé Dyǒb áde ásóó alongé ádēd mbwiined ne chǒm-éε Yesu Krístǎǎ Sáηgwéé awêd ábélé. Ehúmé, edúbé, ngum, ne nkamlēn nisyǎǎl nídíí nímmē, se á mbooted, bǎǎb, ne á ngíndé. Ebê nê.

Kálag e Mam nıme mébenléd Ndibned nı kálag

Ndibned nı kálag e mam nıme mébenléd nıme Dyöb álúmté Jone. Jone mó atelé chó á pónde eche bad ábe béndübē Krıstā békúde'áá metake áyāle adúbe áde béndübē nén bán Yesu Krıstā adii Sāngwéé. Atote áde Jone ákóó ahób á kálag tē wén ádíi ábe bad ábe áténlé chó e'lyóg bé nlém ne áwéd bó nlém á abum. Mekan nıme Jone ábúde atel á kálag tē wén médii mekan nıme Dyöb dénlūmēdtē mó á ndóg-te aá mébenléd.

Kénéé édíi bán mewēmtēn mébúú áte tēngene nsōhtēn nıme rıde á kálag tē wén, atón áde dēn ákóó abé áwēd-te ádíi nén; káēn ne á asóg, Dyöb dētōm ábē bad bé ekoyı ne Satanē áte. Dyöb débēl nén mbwiined ne Sāngwéé, Yesu Krıstā. Dyöb désābē ábē bad ábe bédúbpé mó ne nlém nhóg, anamed áde ánamédté bó ábé á nkoj nı mín mékālē ne nkoj nı sé mé ekóólé.

Nkabté d nı kálag

Ndibned 1.1-8

Ndóg e'só ne kálag eche béténlé mwembé saámbé 1.9-3.22

Nhıbe nı kálag nıme nıwóó e'diben saámbé 4.1-8.1

E'loj saámbé 8.2-11.19

Dragōne ne nyam ébe 12.1-13.18

Ndóg híin 14.1-15.8

E'bwōg bé melıgá mé Dyöb saámbé 16.1-21

Dyöb ábēbté Dyad á Babilōn, nyam ekwedé nzum, nkal e'dáádān a metóm, ne Devāle 17.1-20.10

Mbakú e asóg 20.11-15

Nkoj nı mín mékālē, nkoj nıse mékālē, Jerusalem a ekóólé 21.1-22.5

Nsógten 22.6-21

¹ Enén kálag ehóbe mekan nıme mébenléd nıme Yesue Krıstā ábéle boj mébyēen. Dyöb dēmbē mó nımén mekan aá mébyēen ábel boj álūmed ábē bembālede mam nıme mékwógé abenled. Krıstā ambēl awē mbālede, Jone abıı nımén mekan alóm áde ánlōmmē ángel áwē. ² Jone mó-ε anhób mam mésyāal ngáne ányınnē. Mmén mam móō ánhōbpē tēngene nkalanj nıme nıhúú ne Dyöb, ne mbōnj echē ámbıdtē Yesu Krıstā. ³ Nnam nıbē ne kénzēé awē aláá' enén kálag ábel boj bad bēmpēe bēwōg nımen nkalanj tēngene mekan nıme mébenléd. Nnam nıbē-ε ne kénzēé awē awógé nımé nkalanj boj ahıd-te mam nıme méténlédé á kálag-te

wén. Póndé emaa abé benben echě nímén mekan métsyāāl mébenlédte.

Jone alómmé mwembé saámbé melentēn

⁴ Me Jone, ntenle mwembé saámbé níme rídé á mbwóg e Esia. Nsimé ne nsan í Dyōb mbê ne nyé. Dyōb áde ádé, áde démbē, ne áde débē, ne e'dáádəŋ saámbé bélómmé nyé nsimé ne nsan. Abé e'dáádəŋ é'dé á'sō bé atii dé nkamlēn ádyōb.

⁵ Yesu Krīstəə mómpē alómmé nyé nsimé ne nsan. Mó adé ane awě ahóbe mbále təŋgene Dyōb nyaa echě débíí bán edé mbále. Mó abédé mod a'só awě ansébé apuu, abé-ε nkamlēn a kəŋ é nkōŋsé.

Adəá syánē, abelé-ε mbéb méekamlánne syánē ámpē, asyog áde ásyógé nímē mekií a nló nímēd. ⁶ Abelé syánē néε beprise ábe bébenle Dyōb eche Səŋ awě akamlan bó. Eche ehúmé ne nímē nkamlēn ríbê abé ne abé. Ebê nê.

⁷ Nyénəne', áhūē' ne mbag, mod-té-ε ányín mó, káəŋne bad ábe bēmbəl boŋ awé, abome áde bēmbomεé mó á awog. Metúmbé mé nkōŋsé métsyāāl-le mélēb mó. Nê dēn dōo ébēē, ébê nê.

⁸ Səŋ Dyōb á Ngumε ahóbé aá, “Me-εé ndé Alfaa mbé-ε Omégaa.” Mó adé Dyōb áde ádé, áde démbē ne áde débē.

Jone anyiné Krīstəə á ndóg-te

⁹ Ndíí Jone, awen mwānyan. Ndé nhóg awě mómpē adé melemle ngáne nyé ákan nlem áwesēn metake níme mépiide bad ábe bédé á nkamlēn níme Yesu Krīstəə. Bēmbané me á mbwóg echě mendíb méləŋnéde eche béchəgεé bán Patməs áyāle menkāl Eyale é Dyōb ríláá-ε bad mekan níme rinyíne təŋgene Yesuε. ¹⁰ Edáádəŋ eche Esáá ěmpií me á Epun é Səŋgú.* Menwóg ehób é ngine ébídé me ámbíd, émbē néε esaád é elon. ¹¹ Enhōb aá “Mam nímé ényíne, tel mó á kálag-tē, élóme nímén mwembé saámbé níme rídé á Efesus, á Semaina, á Pegamum, á Tiatira, á Sadis, á Filadelfia ne á Laudesia.”

¹² Dōo ríkúnné ányín ehób eche éhóbé'áá áwēm, boŋ rinyíne metii níme bēbánné etrukəŋ ámīn saámbé mé gól. ¹³ Atintē e nímé metii saámbé dōo rinyíne mod awě awágné moonyon. Anhé mengombe níme méchábé káəŋ mēpē mó á mekuu-sé, awáá-ε etúd é gól á təl. ¹⁴ Esid é nló épúbé'áá mó féréd néε mbóm, mīd méchodné mó áte néε muú. ¹⁵ Mekuu mémbe mó néε ekii eche béchəgεé bán brōns eche béhédé á dū boŋ ébē byánán épene' áte, ehób-pe édumé mó áte néε mendíb níme mésobpe'. ¹⁶ Betintine saámbé bēmbē mó á ekáá émbáá, páá e nsəl ríbε echě ekóbpe bwāmbwam ebíd mó á nsəl-tē, e'só-ε é'pene mó néε enyēn eche étómtan apen.

* **1:10** Epun é Səŋgú ébédεε melemle nēŋgáne mbwe rí Sōndé.

¹⁷ Ade rínyíne mós, menkwě mós á mekuu, mbé née mod awě awédé. Dóo ábané me éche ekáá émbáá á yǎl bonj áhōbē aá “Weebáá’, me-ε-é ndé Mod a Mbooted mbé-’ε Mod a Asóg. ¹⁸ Me-ε-é ndé ane awě adé alonjé. Menwé bonj bōob ndé á alonjé abé ne abé. Nwóó nkamlen ámín e kwééd nwōj-ge ámín e mbwóg e kwééd. ¹⁹ Bōob-póó tēl mekan ásē níme ényíne, níme mébenlad bōob ne níme mébenléd. ²⁰ Kun e e’konjéd echě edé tōjgene betintine saámbé ábe bédé me á ekáá émbáá ne metii mé etrukánj saámbé me gól edii nén: Betintine saámbé bédii ángel é mwembé saámbé, metii mé etrukánj saámbé-’ε médii nímé mwembé saámbé.”

2

Jone alómmé mwembé mé Efesus póle

¹ Ane awě anwágén moonyonj anláá me nén aá “Telé ángel echě edé á mwembé níme rídé á Efesus nén wée, Mod awě awánlé betintine saámbé áwe ekáá émbáá awě akag átinté e metii mé etrukánj saámbé mé gól mós alómé enén póle. ² Mbíi mekan níme nyébélé. Mbíi meé nyétédé ntú bwámbwam, mbíi-’ε meé nyēkaá nlém áwesen. Mbíi ngáne nyéehelé e’bébtéd é’ bad akob, mbíi-’ε ngáne nyébélé bonj nyéchēm bad ábe béchágé yǎl bán bédé bembapεε bé nlomag áde béesaá, bonj nyédibéd-te bán bédii bekal bé’dáádəj bé metóm. ³ Mbíi meé nyēwesan ne e’kanj bé nlém, nyékude-’ε metake á dín ádēm, bonj kénē nlém nlyágé ríwúú nyé ábum ngáne nyéhídeé me. ⁴ Bonj nhóbe áyāl echēn nén meé, nyéēdəə’ε me bōob ngáne nyénsēbēε me adəj. ⁵ Bōob-póó, nyébēn nyékonj anyín nyaa echě nyépédé akwε. Nyétede áden abé dé mbéb nyébele mekan níme nyébélé’áá áde nyébóótédé Yesue ahíd. Nzé nyéētεdte áden abé dé mbéb, né mǎpě áwēn nhúd ádēn atii dé etrukánj á e’dii. ⁶ Bonj dyam á bwám áde nyébeleé ádii, nyéētintεé mǐd áyāl wée mam nímé bad bé epepé ábe Nikolausε ábe mémpē méetintεé mǐd áyāl. ⁷ Kénzée awě awóó metúu, áwóge chōm éche Edáádəj élanjεé mwembé. Kénzée awě atómé mekan mé ebébtéd áte, mǎβε mós kunze ádyé epum é bwel éche ébele bad bábé á alonjé á ngíndé, éche é’kwoge á Paradis.”

Jone alómmé mwembé níme rídé á Semaina póle

⁸ Anláá-’ε me ámpē aá, “Telé-’ε ángel echě edé á mwembé níme rídé á Semaina nén wée,
“Mod awě adé mod a’só abé-’ε mod awě adé mod a ndimten, awě anwé bonj abé á alonjé ámpē, mós alómé enén póle. ⁹ Mbíi nímēn metake mbíi-’ε meé nyédii betóótōkē bé bad, bonj kénē nyédii behon bé bad. Mbíi e’bébtéd é’ mam ábe bad ábe

béhóbe bán bédé bad bé Israel kénée béesaá, béhóbeé nyé áyāl. Bédii bad ábe bédé bad ábe Satanε ké'ε bad ábe bédé áwē echon. ¹⁰ Nyéebáá' metake níme méhúe' nyé á'sō. Nlânge nyé meé, Satanε ábēl béhē nyé donge á bad á mbwæg, wée nyékudté metuné áyāl e epun dyôm. Abel nê ákæg áden adúbe. Ké nyéwāg ké wúēn, nyébē nyédúbe me. Nzé nyébelé nê, né me- 'ε mēbe nyé alongé áde déemaá' nēngáne nsábe ní mod awē atōmbwéné. ¹¹ Kénzée awē awóó metúu áwóge' chōm éche Edáádəŋ élanğeé mwembé. Bad ábe bétómé mbéb áte béewáá kwééd e edáádəŋ.”

Jəne alómmé mwembé

níme rídé á Pəgamum póle

¹² Anláá-ε me ámpē aá “Telé ángel echē edé á mwembé níme rídé á Pəgamum.

“Anε awē awánlé páá e nsəl nibe echē ekóbpe', mó alómmé nyé enén póle. ¹³ Mbíi wée nyédyε'ε, wée Satanε níme nkamlen rídíi. Nyébē nyésun nlém áwēm. Nyēmbé nyédúbé me ne nlém nhóg ké á pónde echē Antipase. Antipase ambíd me mbón e mbále, bēnwū'ε mó áfintē echēn wée Satanε ádyε'ε. ¹⁴ Boŋ nwóó nguse e mam áhób nyé áyāl. Baahóg bédé áfintē echēn ábe béhíde ayáge áde Balame. Balame mó anlúmed Balage ngáne ásōlédte bad bé Israel á mbéb-te adyé áde bédyáge'áá medyé níme bébáge'áá myōb mémpēe née mende, ambēl-le békābē mesón. ¹⁵ Chōm émpēe éche níwōŋné nyé édii nén bán, baahóg bédé áfintē echēn ábe béhíde adúbe áde Nikolause áyágteé. ¹⁶ Né-óó, nyéte de áden abé dé mbéb. Nzé nyéēte de, né mēwāmsēn ape áwanen ábē bad, mbenléd páá echē ebídé me á nsəl áwanen ábē bad. ¹⁷ Kénzée awē awóó metúu áwóge' chōm éche Edáádəŋ élanğeé mwembé. Bad ábe bétómé mbéb áte, mēbe bó mána níme níkōŋnéde bó, mēbē-ε bó aláá áde ápúbe'. Amīn e áde aláá, bétélé dīn dékōlē áde modmod éebíi'ε étómé mod awē bēbēé áde aláá.”

Jəne alómmé mwembé

níme rídé á Tiatira póle

¹⁸ Anláá me ámpē aá, “Telé ángel echē edé á mwembé níme rídé á Tiatira nén wée,

“Me Mwān a Dyōb awē mīd méchodneé áte née muú, mekuu-ε mébé mó née ekii éche béchəgeé bán brōns boŋ ébē byánán echodne'. ¹⁹ Mbíi nsón níme nyébeleé. Mbíi edəŋge éche nyéwánléné me, mbíi-ε adúbe áde nyédúbpé me. Mbíi abele áde nyébenléé me, ne nlém níme nyékáá awesen áde nyéwéséné. Mbíi-ε nén meé, nsón níme nyébeleé bəəb, rítómé níme nyénsēbēē abel. ²⁰ Boŋ chōm éche níhóbeé nyé áyāl édii nén meé, nyéwesen mmwaád awē béchəgeé bán Jesebele. Achəge yāl aá módii nkal é'dáádəŋ a Dyōb. Ayágte', ádogné

ábēm bembāledε ádē adúbe ákáb mesón ne ádyé medyé nĩme bēbágé myōb mēmpēe néε mende. ²¹ Mbagé mó póndé mεé áte de nĩmē mbeltéd mé mbéb boŋ eēhēdēē akáb dé mesón atede. ²² Nyénōne', mēbwēm mó ne bad ábe ákábneé mesón á anōŋ dé nkole, békūd-te metuné mé ngĩne. Mēbel nén nzé bēēsóge nĩmē mekan mé mbéb abel ne ane mmwāád. ²³ Mēwūū bad ábe bēhíde chōm éche áyágtεé, mwembé nĩsyāāl-ε mēbīi nén bán mε-εé ndé ane awē abíi mewēmtεn ne nlém ní moosyāāl áte. Mod ké ahéé awē abelélé mbéb né-'aá mēkōgsēnnē mó.

²⁴ “Boŋ nlānge nyé bad ábe nyélyáge ásē á Tiatira, ábe nyéehídé áden ayáge, nyé ábe nyéeyággé mekan nĩme bēchōgeé mekan mé kun mé Satan, meēhēdēē mεé nĩtaged nyé ámpē. ²⁵ Boŋ pen, nyébē nyésun nlém áwēm káāŋne áde mēpēé. ²⁶ Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte boŋ bēbelé-'ε mam nĩme nĩlāngé bó mεé bēbel, káāŋ ne á asóg dé ádāb alonģé á nkōŋsé te wēn, mēbe bó kunze ákamlēn meloŋ mésyāāl. ²⁷ Békamlén bad bé nĩmē meloŋ ne ekáá éche éhyédé, bēkōgtéd-te bó áte ngáne mod ákōtadté mbeé é mōg áte. ²⁸ Melemlem ngáne echem Sāŋ ábágé mε ngĩne, néε mēmpē mēbeé ngĩne wēε bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte. Né-ōó, áyāle bétómé mekan mé mbéb áte, mēbē bó tintine a mbwembwε. ²⁹ Kénzēé awē awóó metúu, áwóge' chōm éche Edāádāŋ élanģeé mwembé.”

3

Jōne alómmé mwembé nĩme nídé á Sadis póle

¹ Ane mod awē anwágén moonyoŋ anlāá mε ámpē aá, “Telé ángel eche edé á mwembé nĩme nídé á Sadis nén wεé,

“Mε awē nwánlé e'dāádāŋ é' Dyōb saámbe, nwalé-'ε betintine saámbe, mε-εé nlómmé nyé enén póle. Mbíi nsón nĩme nyébeléé. Bad bēhóbe nén bán nyédé á alonģé, boŋ nyéēsaá á alonģé. ² Nyékábned. Nyéhēde nĩmēm nsón asóg dé abel, boŋ bōōb nyéwēd yāl áte nyébel mó bwām, áyāle nnyíné nén mεé nĩmēn nsón méekwōgnedeé á'sō ábe ádēm Dyōb. ³ Né-ōó, nyékamtēn chōm éche nyén'yāgēē ne eche nyēnwōgkē, nyékoo chó, nyétede-'ε áden abé dé mbéb. Boŋ nzé nyéekábne de, né mēpē nēŋgáne nchīb, nyéebíi-'ε póndé echē mēpēé. ⁴ Nyéwóó nguse é bad á dyad á Sadis ábe bēwōgté échab mbóté mbinde. Bēbē ne mε, bēhé mbóté éche épúbe' áyāle bēkwōgnédé. ⁵ Né-ōó, kénzēé awē atómé mekan mé mbéb áte, mómpe áwāā mbóté echē épúbe, melemlem ngáne bó, méehúd-taá mó đĩn á kálag e alonģé. Mēhōb á'sō ábe echem Sāŋ ne á'sō ábe éche ángel nén mεé bēdii ábēm.

⁶ Kénzée awě awóó metúu áwóge chõm éche Edæádæη élanǵeé mwembé.”

*Jone alómmé mwembé
níme rídé á Filadelfia póle*

⁷ Anláá me ámpē aá, “Telé ángel e mwembé níme rídé á Filadelfia nén wéé,

“Mod awě asáá abé-’ε mod a mbále, mó alómmé enén póle. Awóó ngíne ákamlen nêηgáne Dabide ákamlánnaá. Nzé adǐbpé modmod éehēlēē adib, nzé adibé-’ε modmod éehēlēē adibe. ⁸ Mbíi nsón níme nyébeleé. Nõné’, ndǐbnédé we ekob éche édé we á’sõ-te, modmod eehēlēē-’ε chõ adib. Mbíi meé ngíne echē nyéwóó edé mwãmpĩn boη kénê nyéhíde échêm eyale, nyéehóbéé bán nyéebíi’ε me. ⁹ Nyénõne’, bad ábe bédé echoη éche Satanε, ábe behóbe bán bédé bad bé Israel kénéε béesaá, bédii bad ábe békale metóm. Měběl bépē áwõη, békwe we á mekuu. Měběl-le bó moosyáál bebíi bán ndæá we. ¹⁰ Ngáne édii bán nyéhíde échêm eyale éche nlanǵé nyé meé nyékan nlem áwεsen metake, mémpē meékáá nyé á pónde e metake níme mépē á nkõηsé, ákag bad bésyāál ábe bédé á nkõηsε-te. ¹¹ Nkwogé ape, nyédii nyésun nlem áwêm ábel boη modmod eékobné nyé nimen nsábe. ¹² Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte, měbel bó akon á ndáb echē ádêm Dyõb, béebid-taá áwēd-te ámpē mbéd. Mětél bó dǐn áde ádêm Dyõb áyāl, mětél dǐn á dyad áde ádêm Dyõb, Jerusalem a ekóólé awě ahúú ne ádêm Dyõb, ámin. Mětél-le bó ádêm dǐn dékõlē á yāl. ¹³ Kénzée awě awóó metúu áwóge’ chõm éche Edæádæη élanǵeé mwembé.”

*Jone alómmé mwembé
níme rídé á Laudesia póle*

¹⁴ Anláá-’ε me ámpē aá, “Telé ángel echē edé á mwembé níme rídé á Laudesia, nén wéé,

“Ane awě adé Ebê nê, awě abele ngáne Dyõb áhedéé, abé mbõη e mbále, mbwiined ne mós-’aá se á mbooted Dyõb dênhægkē chõm ésyāál, mó alómmé enén póle. ¹⁵ Mbíi nsón níme nyébeleé. Mbíi meé nyéehóó’ε nyéehünnē-’áa. Nyémbé nyéhóó’ ké’ε nyéhunne’. ¹⁶ Né-õó, ngáne nyédii etõné, nyéehóó’ε nyéechodté-’aá, mébidéd nyé áwêm nsæl tē. ¹⁷ Nyéhóbe nén bán nyédé nhõn, nyéwóó bwēm é’syāál, nyé bán nyéetógéé-’ε chõmchõm. Boη nyéebíi’ε bán nyédii bad ábe bétõmtan atag ábe békóbténé etyag, ábe bédé atóg, ábe békwe dé ndím, bebé-’ε nsõb. ¹⁸ Né-õó, nlébe nyé nén meé nyéchan gól áwêm echē bétõmté á muú-te, ábel nén nyébê nhõn. Nyéchan-ne mbóté áwem éche épúbe nyéwáa chõ, ábel boη e’sõn ábe nimen nsõb nípeεnéé, béenyinnad. Nyéchan-ne dyõg áwêm áde nyéwõgēdtē á mǐd ábel boη nyényinne’. ¹⁹ Bad ábe rídáá

nkānne bó áte níkōgsān-ne bó. Né-óó, nyéwōη kán nyétede-
 'ε áden abé dé mbéb. ²⁰ Nyénōne', ntyéémé á ekob nkume-
 'ε chó. Kénzée awě awógé me ehób boη ádíbe ekob, mēsāl,
 ndyé ndyééd ne mós, mós-ε adyé ndyééd ne me. ²¹ Bad ábe
 bétómé mekan mé mbéb áte, mēbe bó kunze ádyεε ne me á
 atii dé nkamlen, melemlen ngáne mmēn ámpē méntōmmē
 bad bé ekoyí áte boη ndyēē ne echem Sāη áwē atii dé nkamlen.
²² Kénzée awě awóó metúu áwóge' chōm éche Edāádāη élanγεé
 mwembé.”

4

Jōne anyĩné atii dé nkamlen áde áde ámĩn

¹ Ambíd enén dōó rĩnyĩné ndóg empée. Mennyĩn ekob
 ádyōb éche édĩbnédé. Dōó rĩwógé ehób éche ésébpé ahób
 áwēm, ébédé née elon, élanγεé me nēn aá, “Hyāg ámĩn hēn,
 mēlūmēd we mekan nĩme métāηgéné abenled ámbíd e enén
 pónde.” ² Abwōg-ábwōg dōó Edāádāη é Dyōb épídé me. Hē
 dós-áa rĩnyĩné atii dé nkamlen, rĩnyĩnē-ε ngáne mod ádíídé dós.
³ Ane mod awě andii ádé atii dé nkamlen, yāl epene'áá mós áte
 née meláá nĩme béchāgeé bán jáspa ne kanélian. Ngubélen-
 ne ámpē enlāηnéd atii dé nkamlen. Ene ngubélen epene'áá
 áte née aláá áde béchāgeé bán emeran. ⁴ Metii mé nkamlen
 mémpēe móom mébe ne méniin mēnlāηnéd áde atii dé
 nkamlen, bad bémháá-ε móom mébe ne bēniin bēndii nĩmē
 metii mé nkamlen. Bēnwā mbóté éche épúbe béhé-ε e'kóté
 bé nkamlen é' gól á nló. ⁵ A atii dé nkamlen hē, emwēdmwēd
 ébídé'áá, e'saad ébide', dyōb-pe ákumé áte. E'kag saámbé
 ábe é'chodne' é'bédé á'sō ábe áde atii dé nkamlen. Abē e'kag
 saámbé é'dii e'dāádāη é' Dyōb saámbé. ⁶ Chōm émpēe ébédé
 á'sō ábe áde atii dé nkamlen éche émbē née edib é nkwě éche
 ewāgne dyēné boη ényĩnné'áá áte.

Nyam éniin énlāηnéd áde atii dé nkamlen ped ésyāāl éniin.
 Míd mébédé bó yāl esyāál, á'sō ne ámbíd. ⁷ Nyam e'só
 ebédéε née ngii, nyam echē elónténe ébe ebédé née nyag, echē
 elónténe éláán enwōη e'só é' moonyon, echē chó-ε elónténe
 éniin embé née mbyε awě apumme'. ⁸ Echē nyam éniin téé,
 enwōη mepab ntóób, mĩd-te ménlōn bó yāl esyāál, káāηne á
 mepab-tē. Békóné'áá bwēm nkuu ne mũte ésebán békōmme
 áte. Békóné'áá bán,
 “Sāη Dyōb á Ngume, asáá, asáá, asáá.
 Mós ambé, mós adé, mós-áá āpě.”

⁹ Echē nyam éniin ékōnne ane awě adíídé atii dé nkamlen mós
 awě adé á alongé abé ne abé. Békōnnē mós nkāηgé nĩme nĩbage
 mós ehúmé, edúbé ne mesāgnen. ¹⁰ Pónde echē békónéé nē,
 ábē bad bémháá móom mébe ne bēniin bēnkwxē ásē á'sō wēε
 ane awě adíídé atii dé nkamlen, awě adé á alongé abé ne abé,

bébagé mó edúbé, bébwēm ábab e'kóté bé nkamlen á'sō ábe
 ádé atii dé nkamlen békōnē bán,
 11 "Awēd Sāngwēé ne áded Dyōb, ekwōgnédé
 ākud ehúmé, edúbé ne ngíne,
 áyāle nén wε-εé ehāgé bwēm é'syāāl,
 mmōη-εé etífidé āhāg bó ne ābel é'bê."

5

*Mwān-a-Ndyōη ní mbód mó
 akwōgnédé ádibe nhíbe ní kálag*

1 Héε rínyíné nhíbe ní kálag á ekáá émbáá éche ane awē
 adífidé atii dé nkamlen. Mmē nhíbe ní kálag, bēntel mó bwēm
 áyāl pēd ésyāāl ébe, bényāg bédib-pε mó ne e'diben saámbé.*
 2 Dóo rínyíné ángel e ngíne ehóbe ne ehób éche échákgké aá,
 "Nzé-módé akwōgnédé ābóo e'diben boη ádībē-ε nhíbe ní
 kálag áte?" 3 Boη ké ádyōb, ké á nkōηsé ké'ε á mbwóg e
 baásē, modmod eebédeé awē ahelé'áá nímē nhíbe ní kálag
 adibe áte ké'ε ānōn mó áte. 4 Menchií bwāmbwam áyāle nén
 bēnkēnyínné modmod awē akwōgnédé ádibe nímē nhíbe ní
 kálag áte ké'ε ānōn mó áte. 5 Dóo mod ambáá nhóg álāngεé
 με aá, "Weéchyēē'. Nōné', Ngii-e-nyamε awē abídé á túmbé e
 Juda, á mbyaa níme kāη Dabíde atómé nzum áte. Ahēle ahúd-
 te ábē e'diben saámbé, ádībē-ε nímē nhíbe ní kálag áte."

6 Dóo rínyíné Mwān-a-Ndyōη ní mbód atyéémé átíntē e atii
 dé nkamlen ne échē nyam éniin, bad bēmbáá bēlāηnéde mó.
 Mmē rídyōη ní mbód mémbe nēε níme bēwúú. Ménwōη
 meséb saámbé, ne mīd saámbé. Mmē mīd saámbé móo méde
 e'dáádāη é' Dyōb saámbé ábe Dyōb álómé nkōηsé áte rísyāāl.
 7 Ane Mwān-a-Ndyōη ní mbód ankē nhíbe ní kálag atéd á ekáá
 émbáá éche ane awē andíí atii dé nkamlen. 8 Ade átédé nē
 échē nyam éniin ne ábē bad bēmbáá móom mébe ne bēniin,
 bēnkwx̄ ásē a'só wēε ane Mwān-a-Ndyōη ní mbód. Abē bad
 bēmbáá bó mod té anwálé nílendε ne kúmbe é gól, elón e'twé
 áte. Abē e'twé é'díi mekáne mé bad bé Dyōb. 9 Bēnkōn nkāηgé
 mékōālē nén bán,
 "Ekwōgnédé átéd nhíbe ní kálag,
 ne ádibe e'diben ábe bēndibpé.
 Ekwōgnédé áyāle nén bēnwū wε,
 ékōdnéd-te bad bé Dyōb nímōη mekií.
 Ebelé bétímé bad bé Dyōb.
 Bēmbíd metúmbé ne metúmbé,
 bēhóbé mehób nyaa ne nyaa,
 bēbíd melon ne melon,

* 5:1 E'diben saámbé é'bédéε e'twé ábe bépénnáá nhíbe ní kálag, mod awē
 adībpe'áá-ε bó abédéε mod awe ene kunze émbagnédté.

bébē-’ε ndín é bad ésyāāl.

¹⁰ Abélé syánē beprise ábe bēbenle áded Dyōb, békamlán-ne á nkōjsé.”

¹¹ Dóo rínóné ámpē boŋ ríwōgē ehób é’ ángel biíb, éláŋnéde áde abwóg dé atii dé nkamlen wéé échē nyam ne bad bémháá bēbédé. Echē ángel ébédé e’kálé ne e’kálé, e’dun ne e’dun.

¹² Bénkōn ne ehób éche écháŋké bán,

“Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód nĩme bēnwū’é akwōgnédé ákud ngíne, nhōn, debyéé, ngum, edúbé, ehúmé ne mekenag.”

¹³ Dóo-’aá ríwógé nhəgtéd rísyāāl nĩme rídé ádyōb ne á nkōjsé, á mbwóg e baásē, á edíb é nkwe-te, bwēm ésyāāl ábe e’de áwēd-te békōne bán,

“Mekenag, edúbé, ehúmé ne ngum

bébē ne ane awē adiídé atii dé nkamlen,

bébē-’ε ne Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód, abé ne abé.”

¹⁴ Echē nyam éniin éhóbé’áá bán, “Ebē nē.” Bad bémháá-’ε bēnkwe áse bēbagé-’ε mó edúbé.

6

Jōne anyíné Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód adībpe e’diben ntóób

¹ Dóo rínyíné ane Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód adībpe ediben ehóg áfinté e e’diben saámbé. Héé ríwógé nyam póg áfinté e échē nyam éniin éhōbē aá “Hyäg!” Ehób ébédé chō néé dyōb ákume áte. ² Héé rínóné boŋ rínyíné hōse echē épúbe’. Mod awē andii chō anwálé épweŋe bēbē-’ε mó ekóté e nkamlen. Abédé mod awē ayōŋké nzum atóm áte akagé’áá-’ε áke dētóm nzum émpēe áte éche áwanné ne bad bé ekōyí.

³ Dóo rínyíné ane Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód adibpe ediben éche élónténé é’be. Dóo ríwógé nyam echē élónténé ébe, áfinté échē nyam éniin ehóbe aá, “Hyäg!” ⁴ Héé hōse empée, echē eyəge bwāmbwam, ébídé áwed. Bēmbě mod awē andii chō kunze bán áhūd nsaj á nkōjsé-te ábel boŋ baányoŋ bēwúe’ nhóg ne aníní. Bēmbě-’ε mó sánkalaa a nkwáté.

⁵ Ade rínyíné ane Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód adibpe e’diben ábe élónténé é’láán, dóo ríwógé nyam echē élónténé éláán, áfinté e échē nyam éniin ehóbe’ aá, “Hyäg!” Héé rínyíné hōse echē ehíne’. Mod awē andii chō anwálé kílo á ekáá. ⁶ Dóo ríwógé ehób nēŋgáne ehób éche ébídé áfinté e échē nyam éniin, ehóbe nēn aá, “Asii á ngun ahóg ngēn áyāl e nsábe mé nsón mé epun é bín ne mesii mé báli méláán nĩme méelele nkun áyāl e nsábe mé epun é bín. Boŋ pen mod eebébté mól ne mĩm.”

⁷ Dóo ane Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód adībpe ediben éche élónténé é’niin. Héé ríwógé nyam echē élónténé éniin ehóbe’

aá “Hyäg!” ⁸ Héε rínyiné hósε echē edé mbále. Mod awē andií chό béchágé’áá mó bán Kwééd, Mbwóg e kwéede-’ε áhídē mó ámbíd. Bēmbē bó ngíne ákamlēn eped é nkōjsé ehóg áfintē e’ped éniin. Bēnhōb bán ábenlad nkwáté, nzaa, nkole ne e’loo nyam áwúene bad, á nkōjsé te.

⁹ Dóo ane Mwān-a-Ndyōŋ mí mbód ádíbpé ediben éche élónténé é’taan. Héε rínóné á menyán mé e’twé sé, boŋ rínyinē’ e’daádəŋ ábē bad ábe bēnwū’ é áyāle békálé’áá eyale é Dyōb bēhōbē-’ε mam mé mbále tāŋgene Dyōb nyaa eche sébíí bán mbále chό edé. ¹⁰ Abē e’daádəŋ é’hóbe’áá ne ehób éche échágkē bán, “A-Sāŋ Dyōb a Ngum, wε awē esáá ebé-’ε mbále, káāŋse pónde ehéé wēkāādtē bad bé nkōjsé boŋ ékūn mekií mímēd míme bésyógé?” ¹¹ Héε bēbágé bó mod téé mengombe míme mēpúbe’, beláá-’ε bó bán bésine mwāmpīn mí pónde, káāŋ ne á pónde eche mesoŋgé mé baányəŋ bé bembəledε ne baányəŋ bé Krísto mélōnnē, ábe bēwū’ é bōmpē melemlēn ngáne bēnwū’ é bó.

¹² Dóo ane Mwān-a-Ndyōŋ mí mbód ádíbpé ediben éche élónténé ntóób. Héε rínyiné ngáne ndəəb énáŋnéde ne ngíne, enyēn-ne énhīn bwāmbwam, ngōn esyāál-le éyāge’ néε mekií. ¹³ Betintine bēnhūn á nkōjsé ngáne e’pum é’ mēl é’soodεé nchəle áde epub éságté alín á bwel. ¹⁴ Abobe dénnýōŋ nēŋgáne bédáá nhíbe ní kálag áte míme bēnnýī’ é áte. Mbəəđ ésyāál ne mbwóg ésyāál éche mendīb mélāŋnéde bēnhidé á e’dii. ¹⁵ Héε kāŋ é nkōjsé, ndəle é bad, bad bēmbáá bé sánze, behən bé bad, ngíne é bad, betāŋ ne kunze békōŋgé yāl á pwóg é meláá tē ne á meláá míme mébédé á mbəəđ mīn. ¹⁶ Béchágé’áá mbəəđ ne meláá bēhōbē bán “Nyéhūnted sé ámīn nyékútēn sé ábel boŋ ane awē adé á atii dé nkamlēn eenyíné sé, meliŋgá mé Mwān-a-Ndyōŋ mí mbód-te méepiidé sé. ¹⁷ Epun é ebébtéd éche mímbāb meliŋgá mébídeé áwed émáá apε, modmod éhēnlé-’áá chό atāŋgen.”

7

Bembəledε bé Dyōb

békúde e’chem a’só é’ mbəm

¹ Ade nē atómé, mennyín ángel éniin étyéémé á metóŋgé mé nkōjsé méniin. Echē ángel énkāŋ metóŋgé mé nkōjsé méniin míme epub étóméé ábel boŋ epub étōmē’ á nkōjsé, ké’ε á edīb é nkwxé ké’ε tāŋgene bwel ké e’hóg. ² Dóo rínyiné ángel empée ebíde á ped echē enyēn ébídeé, awánlé e’chem é’ Dyōb dé alongé. Héε ene ángel ne ehób éche échágkē, échəgeé échíníí ángel éniin eche bēbágé ngíne ábébed nkōjsé ne edīb é nkwxé ³ boŋ álāŋgē bó aá, “Nyéebébté nkōjsé, ké’ε edīb é nkwxé ké’ε mēl, káāŋne á pónde echē débādēē bembəledε bé Dyōb e’chem

á mbəm.” ⁴ Dóo níwógé mesonjé mé bad níme bébádté e'chem á mbəm. Bébéde Mbwókél ekálé póg, móom mé e'kálé méniin ne e'kálé é'niin. Mmê mesonjé mémbíđ átíntê e metúmbé mé alon á Israel mésyāāl dyôm ne mébe. ⁵ Mesonjé mé bad níme bémbādēē ábê e'chem á mbəm á túmbé e Juda mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be. A túmbé e Ruben mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Gad mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be. ⁶ A túmbé e Asher mesonjé mé bad mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Naftali mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Manasé mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be. ⁷ A túmbé e Simioné mesonjé mé bad mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Levi mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Isaka mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be. ⁸ A túmbé e Zebulon mesonjé mé bad níme bémbādēē e'chem á mbəm mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Josab, mébéde dyôm dé e'kálé ne é'be, mébé-'é á túmbé e Benjamin dyôm dé e'kálé ne é'be.

Nsábe níme bad bé Dyöb békudté

⁹ Ade nén átómé dóo nínyíne nkúú ní bad. Bémbuú áte nyaa echê modmod éhêle'áá bó atón. Bémbíđ melon ne melon, bémbíđ metúmbé ne metúmbé, bébé nyaa é bad ésyāāl béhōbē-'é mehób nyaa ne nyaa. Bentyēem á'sō bé atii dé nkamlen ne é' Mwän-a-Ndyon ní mbód. Bénhē mengombe níme mépúbe' béwálé-'é e'kikag é' mií á mekáá. ¹⁰ Béhóbé'áá ne ehób éche écháǵké bán, “E'sooson é' baányon é'húe ne áded Dyöb, Dyöb áde ádííde atii dé nkamlen, é'húē-'é ne awe Mwän-a-Ndyon ní mbód.” ¹¹ Bad ábe bēnləñnéđ áde atii dé nkamlen bébédeé ángel ésyāāl, bad bémbáá, ne échê nyam éniin. Bēnkwě áse á'sō bé atii dé nkamlen bébage-'é Dyöb edúbé. ¹² Béhóbé'áá bán, “Ebê nê! Nnam, ehúmé, debyéé, mesáǵnen, edúbé, ngine, ne ngum bébê ne áded Dyöb abé ne abé! Ebê nê.”

¹³ Dóo mod ambáá nhóg ásedtéé me áá ken, “Benzéé bēn ábe béwáá mengombe níme mépúbe”? Héé bébíde?” ¹⁴ Mentimtén mó meé, “A-sán, we-éé ebíí.” Dóo álāngéé me áá, “Abén bad bóo bétómé metake me ngine áte; béwóbpé nímbāb mengombe ne mekií mé Mwän-a-Ndyon ní mbód, bépúbté mó. ¹⁵ Né-'áá ábélé bonj bébé á'sō bé atii dé nkamlen á Dyöb, bébage-'é Dyöb edúbé nkuu ne müte áwe ndáb e mekáne. Ane awě adé á atii dé nkamlen, adé áhed pónde ésyāāl ānān bó. ¹⁶ Nzaa éewaá bó ámpē mbéd, píđ-te ámpē éekóbpé bó mbéd. Enyen éebábédté bó, béewóg-kaá e'chode bé ekíde é' ngine. ¹⁷ Ayāle nén ane Mwän-a-Ndyon ní mbód awě adé átíntê e atii dé nkamlen, mwēn ānān bó. Alyāgēđ-te bó wée mendíb níme níbíde á n'yélé níme níbage' alongé médíí. Dyöb-pe ámpē dépīne bó mésod mésyāāl á míđ.”

8

Mwän-a-Ndyon ıı mbód adıbpé ediben eche elónténé saámbé

¹ Dóó ane Mwän-a-Ndyon ıı mbód adıbpé ediben eche elónténé saámbé. Ade adıbpé chó, ekıde énhōō áte ádyōb, dyam-ée áde eped é háwa. ² Héé ıınyıne ángel saámbé eche etyéémé á'sō e' Dyōb, bébágé bó e'lon saámbé.

³ Dóó ıınyıne ángel empée epedé, etyéémé á'sō é' menyán mé e'twé, awánlé dıse á gól áde béhyāntéé e'twé áte. Bēmbud mó e'twé abe bán áladten mekan mé bad bé Dyōb bésyāāl ábe mende á menyán mé gól. Mmē menyán mébedé á'sō bé atii dé nkamlen. ⁴ Mwēntud ııbidé'áá áyāl e e'twé ábe ángel énwālēē, ııkág ámın ne mekáne nıme ene ángel ékánnádtáá bad bé Dyōb. Ene ángel entyéém á'sō é' Dyōb. ⁵ Héé ene ángel étédé kúmbe eche e'twé é'bedé áte, atéd muú nıme mémbıd á menyán mé e'twé, alónéd áwēd-te, boıı ásyōg á nkōıısé. Nén dēmbel dyōb ákumé áte e'saad ébıde, emwēdmwēd étóme, ndōb-pe éneıınad.

Angel etóó e'lon bé'só é'niin

⁶ Dóó échē ángel saámbé eche énwālē e'lon saámbé ébōııséne átoıı abē e'lon.

⁷ Angel e'só entóıı échē elon. Héé meláá mé mbúú ne muú nıme meládténe ne mekıı bébóótédé asoo á nkōıısé. Eped ehóg áfınté e'ped bé nkōıısé é'láán émmad ahyáıı. Eped é ahın é mel ehóg áfınté e e'ped é'láán ne byaá é'syāāl bēmmad ahyáıı.

⁸ Angel eche elónténé ébe entóıı échē elon. Héé chōm eche éwágné néē sánkalaa a mbōōd echē ehyáá' éhúne á edıb é nkwē te. ⁹ Eped e edıb é nkwē ehóg áfınté e'ped é'láán, éntım mekıı. Donje ahóg-ke áfınté e monje meláán mé bwēm ábe é'dé á alongé bēnwē á edıb é nkwē-te wē. Donje á stıma ahóg-ke áfınté monje meláán eche ébedé á edıb é nkwē te wē chōmpē émmad abéb.

¹⁰ Angel echē elónténé éláán entóıı échē elon. Héé sánkalaa a tintıne awé achōdné'áá néē ekag ábıde ádyōb, ahún ámın e eped ehóg áfınté e'ped bé e'dıb é'láán ne ámın e mendıb nıme mébidé' á n'yélé. ¹¹ Dın áde ane tintıne ádıı "E'chāā." Eped é mendıb ehóg áfınté e e'ped é'láán, é'chāá'áá. Bad hiin ábe bēmmwē nıme mendıb bēnwē áyāle nén méchāá'áá.

¹² Angel echē elónténé éniin entóıı échē elon. Dóó chōm ébómé eped é etondēe ehóg áfınté e'ped é'láán, ébōm eped é ngon ehóg áfınté e'ped é'láán, ébōm eped é betıntıne ehóg áfınté e e'ped é'láán. Nē dēmbel eped ehóg-téé áfınté e'ped é'láán ábe áben bwēm bēnkwē ehıntén. E'nyınen bé ekıde bēnkēmbáá á eped é müte ehóg áfınté e'ped é'láán,

bénkêmbáá-'aá á epeɗ é nkuu ehóg áfíntê e'peɗ bé nkuu é'láán.

¹³ Dóó rínóné boŋ rínyīnē' mbyε apumme se ádyōb te álēbpē-'ε ne ehób éche échágké aá, "Medim, medim, medim mébē ne bad ábe bédyεé' á nkōŋsé á pónde eche échíníí ángel éláán étōŋgē ábāb e'loŋ, ábe békwoǵé atōŋ."

9

Eloŋ éche elónténé é'táan

¹ Angel echē elónténé étáan entōŋ échē eloŋ. Dóó rínyīné tintine abidé ádyōb ahún á nkōŋsé. Bēmbε mós e'kii bé echóg échē éewóo asóg. ² Andibé nsəl mé echóg échē éewóo asóg. Mwěntud mémbíd áwēd-te níme ríde nēŋgáne mwěntud níme ríbidé á muú rí ngíne. Mmē mwěntud, mémbēl enyεn éche épéné'áá éehelé'áá ekíde anyíned. ³ Dóó bengóméé bébidé á mwěntud tē wê, bésūd á nkōŋsé. Bēmbě-'ε bós ngíne nēŋgáne bengaabobe bé mpwεn ábe bédé á nkōŋsé. ⁴ Bénlāā ábē bengóméé bán béebelé nkəákəə ké'ε byaá ké'ε mεl ebébtéd ké ehóg. Boŋ bán bébel ebébtéd dásō wεε bad ábe béewōo e'chem é' Dyōb á'sō é' mbəm. ⁵ Békēmbaá ábē bengóméé kunze áwúu ábē bad. Boŋ bēmbě bós kunze átaged bós á etūn é ngōn étáan dēmpεn. Metake níme ábē bad bēwōgkē nzé ábē bengóméé béléde bós, mébē néε metake níme mod ákudεé nzé ngabobe a mpwεn aléde mós. ⁶ A etūn e échē ngōn étáan, ábē bad bēhēd kwéed boŋ béenyínné. Bédəŋ bán bēwê, boŋ kwéed ēnyagéd, ebāŋ bós áyāl.

⁷ Abē bengóméé bēmbēē néε hóse éche bébōŋséné ákeεn á bel. Bwēm ábe é'bédé bós á nló é'bédé néε e'kóté bé nkamlεn é' gól, e'só-'ε é'bé bós néε e'só é' baányoŋ. ⁸ Nyōŋ ébédé bós néε nyōŋ é bebaád, mesoŋ-'ε mébé bós néε mesoŋ mé ngii. ⁹ E'kíd é'bédé bós á tál ábe é'bédé néε e'kii ábe bad bēwáá'ε ákúdtεn tál á pónde e bel. Ntəgag níme nímāb mepab mébélé'áá mbédé néε ntəgag mé e'bambam ábē hóse híin édoleé áke á bel. ¹⁰ Bénwōŋ nkon bēwōŋ-'ε nsyag néε nkon rí ngabobe a mpwεn. Mmē nkon mós-'aá ríwós ngíne ábel baányoŋ ebébtéd á etūn é ngōn étáan. ¹¹ Bēwóó kəŋ echē ekamlan bós. Ene kəŋ edii ángel echē enəne' echóg échē éewóo asóg. Ade dīn ádii á ehób é Hibru bán Abadəne, ábé-'ε á ehób é Grikia bán Apolyəne (nē áde nēn bán mod awē abébte).

¹² Néε medim mé'sō métómé ámbíd enén, medim mémpēe mébe médii méhúε'.

Angel etóó eloŋ éche elónténé ntóob

¹³ Angel echē elónténé ntóob entōŋ échē eloŋ. Dóó ríwógé néε ehób ébidé á metōŋgé méniin mé menyán mé e'twé mé gól níme mébédé á'sō é' Dyōb. ¹⁴ Echē ehób élanǵé ángel echē

elónténé ntóób, echě ewánlé elonj nén aá, “Huné ángel éniin éche Dyöb ábánné á mehanj á edíb embáá é Yufretes.”¹⁵ Ene ángel enhuné échě ángel éniin. Bëmmäd bó abonjen áwúu donje ahóg átínté e monje mé bad meláán ene pónde chën, échě epun chën, ene ngon chën nímé mwě mën.¹⁶ Bénlāā me mesonjé mé sánze éche édíídé hósé. Ebédé mbwókel é e’dun é’bε.¹⁷ Nén dōo ményinnē échě hósé ne bad ábe bédíídé chó á ndóg-te. Bad ábe bëndíí chó bënwāā e’kii ábē bēwāā’é ákúten tál á pónde e bel. Abē e’kii é’yágé’áá néε muú, é’bé-’ε ebəj néε blúu, é’bé-’ε ebəj néε nsule. Nlō mbédé échě hósé néε nlō ní ngii, muú, mwëntud ne muú níme rídé ebəj néε nsule bēbídē-’ε chó á nsal.¹⁸ Mmē medim meláán, nédē muú, mwëntud ne ebəj éche édé néε nsule, ábe é’bídé’áá échě hósé á nsal bënwūū donje ahóg átínté e monje mé baányonj mé meláán.¹⁹ Ngíne edé échě hósé dāsō á nsal ebé-’ε á nkon. Mmāb nkon rídé néε nyā, ne nlō áyāl, bēbenlad-te mō ábel bad ebébtéd.

²⁰ Moonyonj aníní asyāāl awě alyāgé ásē awě nímé medim ménkēnwúú’é bēnkēntēdēé abele á myöb níme bēn bēbélé. Bēnkēnsógké e’dāødəj bē mbéb abele, bēnkēnsóg-kaá myöb mémpēe abele, myöb níme bēbēnlé gól, sílva, brōns, ké meláá, ké’ε hyōn, myöb níme méēnyinnē’, méēwōgnē’, méēhelé-’ε akε.²¹ Béētēdte-’áá adāb abel dé mbéb ātimen Dyöb. Béētēdteē awúu á bad, bēētēdteē akum á ngan, bēētēdteē akāb dé mesón, bēētēdte-’áá echíb.

10

Jone ányine ángel

echě ewánlé mwā nhíbe ní kálag

¹ Hē dōo rnyíné ángel e ngíne empée ebídé ádyöb, esude’ ásē, mbag élanéd mō, ngubēlen-ne ebé mō á nlō. E’só bēmbē mō néε enyen, mekuu-’ε mébé mō néε mekon mé muú.

² Anwálé mwā nhíbe ní kálag awě bédíbpé áte, ásūm ekuu é ekáá é mbáá á edíb é nkwě-te, ásūm-me ekuu é ekáá é emwed á nkin.³ Héε áhóbé ne ehób éche échágké éche éwágné ehób é ngii echě edume áte. Ade álébpé esaád, ngin saámbé énkwentén ne ndumag.⁴ Ade ékúmé áte kumén, nhēdē’áá chōm éche bēhóbé abooted dé atel, bonj níwōgē néε ehób ébídé ádyöb nén bán “Kóó mekan níme ngin saámbé éhóbé, mébē kun, weétēlē’ mō ásē.”

⁵ Dōo ángel echě ményinnē néε ásúmé ekuu ehóg á edíb é nkwě-te bonj ásūm-me échíníí á nkin átíídé ekáá é mbáá ámīn
⁶ bonj ámwāg melě á đin á Dyöb áde áde á alonjé abé ne abé. Mō áhágé nkon ní mín ne rísé ne edíb é nkwě ne bwēm é’syāāl ábe é’dé áwēd-te. Ene ángel enhób aá “Abébed á pónde ké ahóg déebáá ámpē.⁷ Bonj áde ángel echě elónténé saámbé étōngē échě elonj, Dyöb débēl dyam áde ántíí’ε aá mōsbēl áde

ádé á e'koḡnéd-te. Abēl ngáne ánlā'ē ábē bembøledε, bekal bé'dəádəḡ.

⁸ Hée ehób éche ménwōgkē née ébídé ádyōb élanḡeé me ámpē nén aá, "Kǎg étéd nhíbe ní kálag míme rídíbnédé áte míme rídé á ekáá é ángel echē etyéémé ne ekuu ehóg á edíb é nkwě échíníí-'ε ébé á nkin." ⁹ Dóo ríkíí wée ene ángel boḡ rílanḡē mó meé ábe me ane mwǎ nhíbe ní kálag. Dóo álanḡeé me aá "Kōb nén, édyē. Achəád wε abum áte boḡ ǎnyīn wε á nsəl née e'chuu." ¹⁰ Dóo ríkóbé mwǎ nhíbe ní kálag áwe ekáá, ndyē-'ε mó. Annyīn me á nsəl née e'chuu. Boḡ áde ní máá mó amii, anchəád me abum áte. ¹¹ Dóo bélánḡeé me bán, "Etəḡéné mekan ahób míme mébenléd ne meloḡ híin, bad nyaa ne nyaa, mehób nyaa ne nyaa ne kəḡ é bad híin."

11

Jəne anyiné mbóḡ ébe

¹ Dóo bébágé me ntóḡ míme rídé née chōm éche béhəḡnéé bwēm, boḡ bélánḡē me bán, "Kǎg éhəḡ ndáb e Dyōb, éhəḡ-ke menyán mé e'twé, étōḡ-'ε bad ábe bébage Dyōb edúbé áhed. ² Boḡ weéhəḡē' eyáde pεn áyāle nén bébágé chό wée bad ábe béebíí Dyōb. Bédyanḡéd Dyad áde Asáá ámīn á etún é móom mé ḡəḡn méniin ne ébe. ³ Měbě échēm mbóḡ ébe kunze áhób mekan míme mébenléd á pónde echē ehúε' á etún é e'pun ekálé ehóg mbwókεl ébe ne móom ntóób. Bəwāā-'ε mbóté é melebe." ⁴ Echén mbóḡ ébe édíi mel mé menzab mébe ne metii mé etrukǎḡ mébe míme métyéémé á'sō ábe Sǎḡgwéé awé akamlan nkōḡsé. ⁵ Nzé mod awémténé-'ε bó ebébtéd abel, muú níbid bó á nsəl míme níhyāḡte ábāb bad bé ekoyí nímad-te bó ásē. Nén dóo kénzée awé awémténé bó ebébtéd abel bəwū' é mó. ⁶ Abén bad bəwóó ḡḡine ákəḡ abobe ámīn ábel nén mbúú eechóg á pónde echē bélánḡeé bad mam míme Dyōb áhóbé aá mébenléd. Bəwóó-'ε ḡḡine ábel e'díb é'tim mekií, bəwōḡ-'ε ápεεn medim á nkōḡsé pónde ké ehéé echē bédáá.

⁷ Ade bémād-taá mam ahób míme bélómé bó ahób, ene nyam echē ebídé á echóg échē éewóo asóg étyēmēn bó nzum, etóm bó áte ewúú-'ε bó. ⁸ Mmāb ndim-me ménaá á nzii echē epoo' á dyad ámbáá tē wée bēmboméé awab Sǎḡgwéé á awōḡ. Béchəḡe áde dyad á ḡḡan-tē bán Sodom káa Egipto. ⁹ A etún é e'pun é'láán ne eped, bad bēbid meloḡ ne meloḡ, metúmbé ne metúmbé, mehób nyaa ne nyaa, ne bad nyaa ne nyaa bənōn nímbāb ndim ésebán békwenḡan bán bélíme mó. ¹⁰ Bad ábe bédé á nkōḡsé bəwōḡēn abén bad bébe echab kwééd menyīḡe. Béchǎḡ ḡḡande, bēbāḡ-ke nhóg ne aníní ndε álúmed menyīḡe. Bébēl nē áyāle ábē bekal-bé-e'dəádəḡ bébe bépíinádtáá bó metake bwāmbwam áde bēbédé á nkōḡsé te. ¹¹ Boḡ ámbíd e ábē e'pun é'láán ne eped, peme e alongé embíd

wέε Dyōb esál bó áte bépuu bétyéem-me ámín. Mbwóg ní ngíne ménkōb bad ábe bényín bó. ¹² Dóo ábē bekal-bé-e'dáádəŋ béwógeé ehób échě écháɡké ébídé ádyōb née élanɡeé bó nén aá, “Nyéhyag ámín hén.” Dóo bésálé á mbag-té béke-'e ádyōb. Abāb bad bé ekoyí bényín née békagké. ¹³ Abwōg-ábwōg ndoob énaŋnéd ne ngíne. Eped é dyad ehóg áfínté e e'ped dyōm ábe ádē dyad ámbáá émpāŋtəd áte. E'kálé e' bad saámbé bēnwē áde ndoob énaŋnéde nē. Mbwóg ménkōb bad ábe bélyágé ásē, bébagé Dyōb á ngume, mós awě adé ámín, edúbé.

¹⁴ Medim míme mélónténé mébe méntōm. Boŋ ɲoné'! Medim míme mélónténé meláán mékwógé ape.

Angel etóó elon echě élónténé saámbé

¹⁵ Angel echě elónténé saámbé entón eché elon. Dóo ehób éche écháɡké ébídé ádyōb ehōbē nén bán, “Nkamlen mé nkōŋsé nítímé nkamlen míme awed Sánɡwéé, Dyōb ne awě Krístə, ákamlén-ne á ngíndé ne á ngíndé.” ¹⁶ Hē dóo ábē bad bémbáá móom mébe ne béniin ábe bédíídé metii mé nkamlen á'sō é' Dyōb békwwéde ásē á'sō é' Dyōb bébagé mós edúbé. ¹⁷ Béhóbé nén bán, “Séságnéné we a-Sán Dyōb á Ngum, we awě edé ane ne awě ambé.

Séságnéné we áyāle eběnlédé echōŋ ngum eboótédé akamlen.

¹⁸ Bad ábe béebenlé we bēnlīŋ áyāle meliŋgá mīmōŋ mé ngíne mēmpě.

Póndé epedé echě békáadtéé bad ábē béwédé.

Póndé epedé echě ábōŋ bembəledé, bekal bé'dáádəŋ, ne bad ábe bébenle we ábe bébage we edúbé, bad bésyāal, ken bad ábe bédé etógnén-e ké'e ábe béesě etógnén, wésābēé bó.

Ene póndé dóo wébēbēdtē bad ábe bēbēbte bad á nkōŋsé te!”

¹⁹ Hē dóo rínyíne ndáb e Dyōb echě edé ádyōb née édíbnédé. A ndáb-te wē-'e, nnyín Ntyóg mé Melě. Emwēdmwēd étómáá, e'saad é'bide', ádyōb ákumé' áte, ndoob énaŋnád ásē, meláá mé mbúú mé ngíne-'e méhúne.

12

Jone ányíne mmwaád ne dragōne

¹ Hē dóo e'chemléd é' ngíne é'bídé ámín. Mmwaád ambé awě eche mbóté émbēē enyēn, ngōn chó-'e ebé mós á mekuu sé. Ekóté é nkamlen éche betintine dyōm ne bébe bédíí áyāal ébédé mós á nló. ² Ambé dyēm, ákwōg-ke achyáa. E'we ne metake mé achád míme áwógé'áá mēmbēl akánéd awé ámín.

³ E'chemléd bé menyáké bēmpēe bēmbíd ámín. Dóo dragōn ébídé táléd. Enkāl bwámbwam, éyágé-'e. Enwōŋ nló saámbé ne meséb dyōm. Nló téé ménwāá ekóté é nkamlen. ⁴ Andolén

mĩmē nkon donje ahóg átíntē e monje mé betintine meláán ábe bēbédé ádyōb, abwém-me bó á nkōñsē-te. Ene dragōn entyēem mmwaád awě ahedé'áa achyáa á'sō-te ábel nēn nzé achyáa ádyē mó mwān. ⁵ Dóo ane mmwaád áchyáa mwān a mwENCHÓM awě atāngéné melonj mēsýāāl akamlēn ne ekáá éche éhyédé. Bonj bēnsog mwān, békēēn mó wēē Dyōb ádíí ne ádē atii dé nkamlēn. ⁶ Ane mmwaád antóm mehélé á ehyānge wēē Dyōb dēmbonjēnné aá bētōgen mó á etūn é e'pun ekálé ehóg mbwókēl ébe ne móom ntóób.

⁷ Hē dóo nzum ékúmmé ádyōb. Maikēle bó éche ángel béntyēmēn ene dragōn nzum. Ene dragōn chó-'é ámpē ne éche ángel bétyēmén bó nzum. ⁸ Bonj Maikēle ne éche ángel bēntōm ene dragōn ne éche ángel áte. Dragōne ne éche ángel bēnkēnwōngé etál ádyōb ámpē. ⁹ Dóo bēhúnté ene sánkalaa á dragōn á nkōñsē-te. Ene dragōn chó ebédé ene nyě e'boōd echě bēchāgēé bán Devāle ne Satanē, awě adoge' nkōñsē n̄syāāl. Bēmbwēm-me éche ángel ésyāāl ásē á nkōñsē nchoo ne mó.

¹⁰ Hē dóo n̄wógé ehōb éche echāgkē ebídé ádyōb éhōbē nēn bán, “Bōōb-pōō, e'soōson é' Dyōb é'pédé. Dyōb álúmté eche ngīne e nkamlēn nēē k̄h̄. Awě Krīst̄ā alúmté echě ngīne bōōb. Ayāle ane awě ahóbé'áa á'sō é' Dyōb nkuu ne mūte aá ábesyānē baānyan bēbélé mbéb, bēhúnté mó á nkōñsē. Abánáá bó mam áyāl á'sō é' Dyōb nkuu ne mūte. ¹¹ Mekíí mé Mwān-a-Ndyōn n̄ mbód ne mbōj e mbále echě bēbídé'áa bēmbēl bētóm Satanē áte. Bēnkwentén ké kwééd ákal eyale é Dyōb áyāle nkalanj nĩme békálé'áa n̄bédé mbále. ¹² Né-ōō, m̄nē ne ábe bēsýāāl ábe bédé áwed, bēnwōg menyīnge. Bonj ndutul ēbē ne bad ábe bédé á nkōñsē ne ábe bédé á edīb é nkwě áyāle nēn Devāle asudé ásē áwēn ne melīngá mé ngīne ngāne ábíí aá eche pōndé edé esōj.”

¹³ Pōndé echě ene dragōn ényíné aá bēhúnté mó á nkōñsē, embootéd ane mmwaád awě anchyáa mwān a mwENCHÓM anan. ¹⁴ Bonj bēmbě ane mmwaád mepab mēbē nĩme sánkalaa a mbyē, ábel nēn ápume ápe hōm áde bēbōñséné mó á ehyānge, hōm áde ákudté ntōgēn á etūn é mwě n̄láán né eped, wēē békāá'ē mó wēē ene nyě. ¹⁵ Dóo ene nyě ésádé ane mmwaád aléed á yāl. Adē aléed dēnsýōgē nēē edīb émbáá, ábel nēn éhōod ane mmwaád. ¹⁶ Bonj ndōōb enwōngén ane mmwaád ém̄ī edīb éche émbíd ene dragōn á nsāl. ¹⁷ Dóo dragōn élíñné ane mmwaád, bonj ákäg ákumē' bel ne nchyáátén nĩme ane mmwaád n̄syāāl nĩme n̄lyágé ásē, bad bēsýāāl ábe bēbele ngāne Dyōb áhedéé bonj bēbídē-'é Yesue mbōj. ¹⁸ Dóo ene dragōn étyēmé á nkin mé edīb é nkwě.

Jəne anyíné nyam ébe

¹ Hê dɔɔ ninyíné nyam ebide' á edíb é nkwě-te. Ene nyam enwón meséb dyòm ne nló saámbé, ewón-’ε e’kóté bé nkamlɛn dyòm áwe meséb m̄n. Nló téé ménwón d̄n áde ásyáá’ Dyǒb. ² Ene nyam eché ményinnē embé née ebwé é ngá, m̄mē mekuu-’ε mékəl mébé-’ε nyon ayāl née mekuu mé nyam e ahín eché ekaa’ ewón-’ε nyān éche échábé eche béchəgɛ́é bán Bɛɛ. Mmē nsəl mém̄bē née nsəl n̄ ngii. Drəgɔne ambě ene nyam eche ngíne, ábe-’ε chó ádē atii dé nkamlɛn ne ngíne e nkamlɛn. ³ Ene nyam enwón nló nhóg níme mém̄bē byánán ríkúde sii eché empon chó awúu, bon sii eched étim amaa. Yǎl enkóm bad bé nkǒjsé bésyā́l áte ayāle enén nyam, bébootéd-te chó ahíd. ⁴ Bad bébágé’áá dragɔne edúbé ayāle ambě ene nyam nímē nkamlɛn. Bébágé’áá ene nyam chómpē edúbé béhóbé nén bán, “Nzé-módé adé n̄ngáne enén nyam? Nzé-módé ahele atyéémén chó nzum?”

⁵ Bém̄bě ene nyam kunze áhób e’yale é’ kúmbe ne e’yale ábe e’syáá’ Dyǒb. Bém̄bäg-ke chó kunze ábenled nímē nkamlɛn á etún é móom mé ngɔn éniin ne ébe. ⁶ Dɔɔ ene nyam énédté nímē nsəl áte bon ébootéd Dyǒb asyáŋ. Ansyáŋ d̄n á Dyǒb, asyáŋ abwóg á hóm wéε Dyǒb ádyεε’é, asyéŋ-’ε bad bésyā́l ábe bédé ádyǒb. ⁷ Dyǒb dēm̄bě-’ε ene nyam kunze áwan nzum ne ábē bad, átóm-me bó áte. Ambě-’ε mó kunze ákamlɛn metúmbé ne metúmbé, melon ne melon, mehób té ne bad nyaa ne nyaa. ⁸ Moosyáál awě adyεε á nkǒjsé ábe chó edúbé. Bad ábe bébéé chó edúbé bédii bad ábe bétélé d̄n á kálag e alongé e Mwān-a-Ndyon n̄ mbód awě b́nwū’é. B́ntel bó m̄n se á pónde eché Dyǒb dēnhəgkɛ́ nkǒjsé. Moosyáál awě adyεε’ á nkǒjsé ábe chó edúbé. Moosyáál awě béeteleé mó d̄n á kálag e alongé se á pónde eche Dyǒb dēnhəgkɛ́ nkǒjsé. Mwān-a-Ndyon n̄ mbód awě b́nwū’é mó awóó enén kálag.

⁹ Kénzéé awě awóó metúu áwoge’. ¹⁰ Kénzéé awe edíí nén bán atəŋgéné ake á mbwəg ákě á mbwəg, kénzéé-’ε awě atəŋgéné awé ne nkwáté, nkwáté-’áá b́wūennē mó. Nén áhɛdnad bán bad bé Dyǒb b́wón e’kanj bé nlém, béchəŋned-te ngíne-ngíne ne eyale é Dyǒb.

¹¹ Hê dɔɔ ninyíné nyam empée ébidé á ndɔɔb-té, enwón meséb mébe n̄ngáne mwān-a-ńdyon n̄ mbód, éhōbē-’ε dyam née dragɔne. ¹² Eběnládtáá ngíne eché nyam e’só, ébelé-’ε áned áwe e’só-te d̄n. Abelé-’ε nkǒjsé ne bad ábe bédé áwéd-te aá bébage’ ene nyam e’só edúbé. Ene nyam ebédéε nyam eché enwón sii eché empon chó awúu bon ene sii émaa. ¹³ Ene nyam eché elónténé ébe emběl mekan mé menyáké mé ngíne. Emběl muú n̄bíd ádyǒb r̄hún á nkǒjsé bad bésyā́l bényín-ne. ¹⁴ Andǒg-ke bad ábe bédé á nkǒjsé bésyā́l ne nímē mekan mé

ményáké níme ákúdé kunze ábel. Abelé'áá-'ε nê á'sō wée ene nyam echê enküd sii bonj ene sii épon chó awúu. Anláá bad aá bébel ediídingε eche bébagéé edúbé eche éwagné nyam echê enküd sii e nkwaté bonj ebé ebé á alongé.

¹⁵ Bêmbě nyam echê elónténé ébe kunze áhébe pemε e alongé á ediídingε é nyam e'só ábel nén échê ediídingε éhel dyam ahób éwúu-'ε bad bésyāāl ábe béekwentene mó edúbé abε. ¹⁶ Ene nyam ennyágéd bad bésyāāl, ken bad ábe bédé etógnén ké'ε ábe béesé etógnén, nhon ne ntógétóke, ntān ne kunze, aá behê bó e'chem áwab ekáá émbáá ké'ε áwab e'só é'mbom. ¹⁷ Modmod eéhele'aá chōmchōm achan ké'ε asóm ésebán awóó ábê e'chem. Abê e'chem é'bédéε dīn áde enén nyam ké'ε eche nómbε.

¹⁸ Nén áhedne debyéé. Mod ké ahée awě awóó nsōnten áhed áte chōm eche nómbε echê ene nyam edíí. Ene nómbε edii nómbε e dīn á mod. Ane mod eche nómbε edii mbwókel ntóób ne móom ntóób ne ntóób.

14

Jone anyiné Mwän-a-Ndyonj ní mbód ne abe bad

¹ Hê dōo rínóné bonj rínyīnē' Mwän-a-Ndyonj ní mbód atyéémé á mbōod eche béchagεé bán Zayon. Bad bébédé ne mó mbwókel ekálé, móom mé e'kálé méniin ne é'niin ábe bēnwōn áde dīn ne dīn áde Sáá áwab mesó mé mbom. ² Ene pónde dōo ríwógé ehób ébídé ádyōb. Echê ehób ébédéε née ntogag mé eláá eche ésobpe, ébé-'ε née ntogag nímě mbâg nzé ngin etómé. Ehób eche ménwōgkē ébédéε nēngāne ntogag ní bad ábe békume rílendε. ³ Abê bad mbwókel ekálé ne móom mé e'kálé é'niin ne é'niin bentyēēm békōnē' nkāngé mékōlē á'sō bé atii dé nkamlen ne á'sō é' nyam chē éniin eche édé á alongé, ne á'sō é' bad bēmbáá. Modmod enkēnhenlé nímě nkāngé ayáge nzése bó bad mbwókel ekálé móom mé e'kálé méniin ne é'niin ábe Dyōb ákódté á nkōnsé-te. ⁴ Abén bad bébédéε bad ábe béewōgē mbinde e mmwaád áyāle nén béebii'ε nsób mé mmwaád. Abê bad bōo behíde, Mwän-a-Ndyonj ní mbód kéhéé wée ákagké. Abén bad bōo békódté áfīnté e baányonj. Bó-'áá bédé née e'pum bé'só ábe bébágé Dyōb ne Mwän-a-Ndyonj ní mbód née mendε. ⁵ Metóm ké mehóg méesaá bó á nsəl, béewóo-'áa awusé ké ahóg á yāl.

Ángel éláán épééné nkalanj ní mbakú e Dyōb

⁶ Hê dōo rínyīné ángel empée epumme' se ádyōb. Ene ángel empéén nkalanj ní bwám níme rídé abé ne abé. Mmē nkalanj mó-'áá álángé'áá bad ábe bédé á nkōnsé, bad nyaa ne nyaa, metúmbé ne metúmbé, mehób nyaa ne nyaa, ne melonj ne melonj. ⁷ Ene ángel enhób ne ehób eche échákgé aá, "Nyébage

Dyöb edúbé, nyébage-'ε mós mekenag áyāle nén eche pónde e nkáásé emaa apε. Nyébage' edúbé ne ane awě ahagé ámín ne ásē, edíb é nkwě ne n'yélé.”

⁸ Angel empée echě elónténé ébe enhíd mós, ehōbē nén aá, “Ndāle e Dyad, Babilōn amaa ne amaa ásyāāl! Amběl bad bé meloŋ bésyāāl bémmwē níme mím mé ngíne. Mmē mím mébédéé esíí é nkábtéd mé akwalεε.”

⁹ Angel empée eche elónténé éláán enhíd bós, ehōbē ne ehób eche échágké aá, “Kéńzée awě abage' ene nyam eche ebíde á edíb é nkwě-te ne échē ediídingε edúbé boŋ ákūd-te ábē e'chem áwe e'só é' mbōm ké'ε á ekáá, ¹⁰ mómpe āmwē mím nímé rídé meliŋgá mé Dyöb. Bésyógé mós á kōb e meliŋgá mé Dyöb ne ngíne esyāāl. Kéńzée awě abage ene nyam edúbé ane mod ákūd metuné mé muú níme ríhunne' bwámbwam á'sō é' ángel eche ésáá ne Mwān-a-Ndyōŋ mí mbód. ¹¹ Mwěntud níme ríbide á muú níme ríhyāŋte' bós, ríchágke' ámín á ngíndé ne á ngíndé. Nkuu ne müte, nkóme áte méesaá ne bad ábe bébage ene nyam ne échē ediídingε edúbé. Né-'aá edíí ne kéńzée awě awóó e'chem é' dīn ábe ene nyam.” ¹² Nén áhēdnad bán bad bé Dyöb békaŋ nlém. Bad ábe bébele ngáne mbéndé é Dyöb éhēdeé boŋ bédúbe-'ε Yesue.

¹³ Dós-'aá ríwógé née ehób ebíde ádyöb ehōbē aá, “Tēl ásē nén wéé, bootya bōob, nnam ne bad ábe béwédé, áyāle bédúbpé Sāŋgwéé.” Edāádəŋ ehóbe nén aá “Éε, békūd nkóme áte áyāle nsón níme bébélé, békūd nsábe áyāle nsón mí bwām níme bébélé.”

Jəne anyiné bépáde' mbote á nkōŋsé

¹⁴ Dós rínóné boŋ rínyīnē mbag eche épúbe'. A mbag mīn wē, mod andyεé awě awágné Mwān-a-Moonyoŋ. Ekóté é nkamlēn é gōl ébē mós á nló, páá echě ekóbpe eche bépádnεé bwēm nēŋgáne ngun, chó-'ε ebé mós ekáá. ¹⁵ Angel empée embíd á ndáb e Dyöb-te élēbpē ane awě andyεé á mbag mīn ne ehób eche échágké aá, “Benléd echoŋ páá ápád mbote, áyāle pónde epedé echě bépádeé. Mbote é nkōŋsé émaá ayəg.” ¹⁶ Dós ane awě adyεé á mbag mīn átōmtéé páá á nkōŋsé, apád-te mbote é nkōŋsé ésyāāl.

¹⁷ Dós ángel empée echě chó-'ε ámpē enwálé páá echě bépádnεé bwēm nēŋgáne ngun ebíde á ndáb e Dyöb echě edé ámín.

¹⁸ Angel empée empě echě ewóó ngíne ámín e muú, embíd á menyán mé e'twé boŋ álēbpē ángel echě ewánlé páá echě ekóbpe ne ehób echě échágké aá, “Benléd echoŋ páá, éladēn mechəŋ mé e'pum é' mel á nzag eche édé á nkōŋsé, áyāle e'pum é'yágé.” ¹⁹ Dós ene ángel étómté eche páá á nkōŋsé boŋ áladé ábē bad ábwēmē bós wéε Dyöb álūmtéé nímé meliŋgá mé ngíne, ngáne béladεé e'pum é' mel boŋ bébwēm á bwál bé

e'pum é mel. ²⁰ Bëndyāŋ abē e'pum é' mel á bwäl ábe béesě á dyad tē. Mekiū mémbūl, mébé e'che ásē dyam méta mehóg ne epeđ, méchāb-pe áte dyam mbwókél é máyl ébe.

15

*Jone anyiné ángel saámbé
ne medim saámbé*

¹ Hē dōo rínyiné e'chemléd bémpēe ádyōb ábe bémbē ngíne, bénkōmēđ me yāl áte. Menyín ángel saámbé éche éwánlē medim saámbé. Mmē medim móo médé medim mé asóg áyāle móo Dyōb débēnlédte álúmed nímē meliŋgá ámād-te áte.

² Dōo rínyiné chōm née edīb é nkwx̄ éche édé née dyenē, éche békúmténē ne muú. Menyín-ne née bad bétyéémé á nkag mé échē chōm éche ébédé née edīb é nkwx̄, béwálé rílendē ní Dyōb. Abē bad bēbédēe bad ábe bēntōm ene nyam áte, ne échē ediidiŋge ne nómbe e dīn áde ene nyam e'só. ³ Békóné'áá nkāŋgé níme mbāledē a Dyōb, Mosēe, ne níme Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód, bán,

“A-Sāŋ Dyōb á Ngum,

nímōŋ mbēltéd níde ngíne ríkómté-'e mod yāl áte.

A kāŋ e meloŋ,* echōŋ nyaa etāŋgénē, edé-'e mbále.

⁴ A-Sāŋ, nzé-módé éebāŋ we?

Nzé-módé éebāgē we edúbé?

Mmōŋpen-naá esáá.

Bad bé meloŋ bésyāāl béhyě we edúbé abe.

Mmōŋ mbēltéd níme rítāŋgénē níbídé áwed.”

⁵ Ade nēn átómé dōo rínyiné née bédíbpé ebem é Dyōb á ndáb e Dyōb. ⁶ Dōo ángel chē saámbé éche énwālē medim saámbé ébídé á ndáb e Dyōb-te wē. Bēnhē mbóté échē ésáá éche ekine' áte, béwáá-'e bengóó bé gól á tāl tē. ⁷ Dōo nyam póg átíntē nyam éniin, ébágé échē ángel kúmbé é gól saámbé, échē éloné ne meliŋgá mé ngíne mé Dyōb, mó awě adé abé ne abé. ⁸ Dōo mwěntud mé ehúmé é Dyōb ne ngíne e Dyōb bēloné á ndáb é Dyōb-te. Modmod-te ekēnhēnlē asól á ebem tē wē kóŋ né medim saámbé níme échē ángel saámbé mēpédé á asóg.

16

Kúmbe saámbé é meliŋgá mé ngíne mé Dyōb

¹ Dōo ríwógé née ehōb éche écháŋgkē ébídé á ndáb e Dyōb te wē, élāŋgē échē ángel saámbé aá, “Nyékag, nyésyog meliŋgá mé ngíne mé Dyōb níme médé á kúmbe saámbé te á nkōŋsē te.”

* 15:3 Donje á kálag dé'só áwóó: kāŋ e meloŋ; donje-'e áwóó: kāŋ e bad bé Dyōb.

² Hê dǎo ángel e'só ékíi ene kúmbe e melingá mé ngíne mé Dyǒb asyǎg á nkǒŋsé-te. Melóg níme médé ebébtéd, níme méwag bwâmbwam mémbíd bad á yǎl. Abê bad bébédeé bad ábe bēnwōŋ e'chem ábe ene nyam bébé-'e bad ábe bébáge'áá échē ediidinge edúbé.

³ Dǎo ángel echē elónténé ébe ésyógé ene kúmbe e melingá mé ngíne á edíb é nkwě te. Měntim nēngáne mekií mé ndim ní mod. Chǒm-té éche ebédé á alongé á edíb é nkwě-te wē énwē.

⁴ Dǎo ángel echē elónténé éláán ésyógé melingá mé ngíne níme mébédeé áwē kúmbe', á e'díb ne á n'yélé tē. Abê e'díb bēntim mekií. ⁵ Dǎo níwógé ángel echē ekamlan mendíb ehóbe' áá, "Mbakú e nkáásé echōŋ etǎngéné. Wε awě edé, awě ambé-'ε. Wε awě Esáá." ⁶ Mbakú échōŋ etǎngéné áyāle bēnsyóg mekií níme ábōŋ bad ne ábōŋ bekal-bé-e'dǎádǎŋ, né-ǎó ebagé bó mekií ámwé. Mmē nkǒgsen mó-'áá bétǎngéné akud. ⁷ Dǎo níwógé néε ehób ébídé á menyán mé e'twé éhǎbē nén áá, "A-Sǎŋ Dyǒb á Ngum, mbakú echōŋ etǎngéné edé-'ε mbále."

⁸ Dǎo ángel echē elónténé éniin ésyógé melingá mé ngíne níme mébédeé áwē kúmbe-tē á etondεε. Dyǒb dēmbě Etondeε ngíne áhyáad bad néε muú. ⁹ Bad bēnhyāŋ ne e'chode bé ekíde é' ngíne. Héε bésyáá dīn á Dyǒb mó awě ákamlan nímé medim. Boŋ bēnkēnhǎŋlenné mbéltéd mé mbéb átimen Dyǒb ábe mó ehúmé.

¹⁰ Dǎo ángel echē elónténé étáan ésyógé melingá mé ngíne níme mébédeé áwē kúmbe á atii dé nkamlen áde ene nyam echē ebídé á edíb é nkwě-te. Hê dǎo nkamlen níme ene nyam níkwédé ehíntén áte. Bad ábe béhídé'áá ene nyam bēláádé'áá ábab e'chem áyāle e'wε ábe bēwógéé. ¹¹ Bēnsyāŋ Dyǒb ámīn áyāle mewε mé melóg níme bēwógé'áá. Boŋ bēnkēntedéé nímāb mbéltéd mé mbéb átimen Dyǒb.

¹² Dǎo ángel echē elónténé ntóób ésyógé melingá mé ngíne níme mébédeé áwe kúmbe-tē á edíb é mbáámbáa é Yufretes. Echē edíb énlēn, áboŋsen nzii ábel boŋ kǎŋ échē ébídé wēε etondεε ábídeé éhel atóm. ¹³ Dǎo nínyíne néε e'dǎádǎŋ bé mbéb é'láán ábe é'dé néε e'búd é'bídeé. Abê e'dǎádǎŋ, ehóg émbíd á nsǎl níme dragone, ehóg ébíd á nsǎl níme nyam echē émbíd á edíb é nkwě-te, échíní-'ε ébíd á nsǎl níme nkal e'dǎádǎŋ a metóm. ¹⁴ Abê e'dǎádǎŋ é'dii e'dǎádǎŋ bé mbéb ábe é'bele menyáké, é'hyóme' nkǒŋsé áte nísyāā, bētānē kǎŋ é bad, bēladé bó áte, ábel béboŋsen nzum e epun éche Dyǒb á Ngum ákáádté bad. ¹⁵ Yesue ahóbé áá, "Nyénǎné, mǎpé á epun éche modmod éebíí'é, ngáne nchīb ápagké. Nnam ne ane awě adyéé epin, awálé-'ε eche mbóté áyāl ábel boŋ eékag nsób boŋ awóg akwágké á'só é' bad." ¹⁶ Abê e'dǎádǎŋ bēnlǎd échē kǎŋ áte á hǒm áde bēchǎgeé á ehób é Hibru bán Amagadǎn.

17 Dóo ángel echě elónténé saámbé chó-’ε ésyógé melingá me ngíne míme mébedé áwē kúmbe-tê á pemε-tê. Ehób éche écháγκé émbíd á atii dé nkamlen á ndáb é Dyöb te, éhābē nén aá, “Ebénlédé.” 18 Emwεdmwεd étómé’áá, dyöb ákumé’ áte, ngin-ne étóme’. Ndóob ennəηnéd ne ngíne nyaa echě éébénlédéé ámpē taa moonyon abág á nköηsé. Ndóob ennəηnéd ne ngíne nyaa echě ebédé ebébtéd. 19 Hê dóo dyad á ngíne ámbáá ákábne áte monje méláán, myad mémháá míme mébedé á melonj mésyāāl mémpāā. Dyöb dēnkamtén ngíne-e-dyad, Babilōne, ábēl-le aá bad ábe bédé ádé dyad békud nkógsen adēhób aá móbel bémwê mīm míme míme melingá mé ngíne. 20 Dyad ké ahéé áde mendíb mēnləηnédté démbōo, mbóod ésyāāl-le ényón. 21 Meláá mé mbúú míme médé e’del dyam móom mé kilo méniin ne étáan, mébidé’áá ámín méhüntād baányonj ámín. Abē bad bēnsyónj Dyöb áyāle abē e’dim é’ meláá-mé-mbúú bēntōmtēn ebébtéd abé.

17

Jəne anyíne mmwaád awē adiídé nyam

1 Dóo ángel póg átíntē echě ángel saámbé éche énwāle kúmbe saámbé épédé bonj élāngē me aá, “Hyäg, ríke rílúmed we nkógsen míme akwalεε ambáámbáa ákudté. Ane akwalεε adyεε’ dyad ámbáá áde ádé bēnben ne e’díb é’mbáá híin. 2 Mmwaád awē kəη é melonj mé nköηsé ésyāāl énáηnáádtáá. Bad bé nköηsé bémwágé’áá mīm míme ane mmwaád mékōbē bó békābē-’ε mesón ne mó.”

3 Dóo Edāádəη é Dyöb épíídé me, bonj ángel ékεεné me á ehyānge. Ahed dó-’aá rínyíne mmwaád nhóg. Ane mmwaád andii nyam echě eyəge. Ene nyam enwónj mīm míme mésyāā Dyöb yāl esyāāl. Ene nyam enwónj nló saámbé ne meséb dyóm. 4 Ane mmwaád anwáá mbóté echě eyəge’, ndín eche kəη éhāγκé ne echě etómtánnáá ayəg. Ankútén yāl esyāāl ne bwēm é’ gól ne bān bé meláá mé etógnén ábē bépene áte ne bwēm bé etógnén bēmpēe. Anwálé kōb e gól á ekáá éche elóné ne mekan mé nkólonjgó ne mekan mé mbinde mé akáb dé mesón. 5 Dín ábédé mó á’sō é’ mbōm néε kun e e’kəηnéd áde mod énkēmbíí’ε, ábédé bán, “Babilōn, Dyad á ngíne. Nyaa a bεkwalεε ne mekan mé mbéb á nköηsé te.” 6 Dóo rínyíne ane mmwaád, mekií mé bad bé Dyöb ne mekií míme bad ábe bēbele’ ngáne Yesue áhedeé, mékóbé mó néε mīm.

Ade rínyíne mó, menyáké mé ngíne ménkōb me. 7 Dóo ene Angel ésedtéé me aáken, “Cheé ékás bonj menyáké mékōbē we? Mélāā we kun e mmwaád ne e nyam echě ádíídé, echě ewóó nló saámbé ne meséb dyóm. 8 Ene nyam echě wényínnē, ekébē á alonjé bonj eésaá á alonjé bōob. Embíd á echóg echě

éewóo asóg, âke wée béwū'é chó. Bad ábe bédé á nkõñsé, ábe Dyõb déeteleé nímāb mīn á kálag eche ewóo mīn nímé bad ábe békúdé alongé áde déemaá' byánán āhǎg nkõñsé, menyáké mékõb bó. Yǎl ěkām bó áte ányín nyam eché embé á alongé boŋ eesē á alongé boŋ étim abé alongé ámpē. ⁹ Né dǒo debyéé ne nsõŋten béhēdnadté. Mmē nló saámbé níme ene nyam éwóo nídí e'kone saámbé ábe ane mmwaád āndíí'ē ámīn, mbé-'ε kǎŋ saámbé. ¹⁰ Atíntē échē kǎŋ saámbé, étáan émáá awé, póg edíi edé á nkamlēn, eníníi póg-ke eépédéé á nkamlēn. Boŋ áde épéé, ědyéé á esóŋ é póndé. ¹¹ Ene nyam eché embé boŋ eesē bǒǒb, chō elónténé kǎŋ waam. Eché kǎŋ saámbé chǒǒ éwóo chó, ekag-ke wée éwēē. ¹² Meséb dyóm níme ene nyam médíi kǎŋ dyóm éche éékúdē nkamlēn. Boŋ békúd ngíne ákamlēn néε kǎŋ nchoo ne ene nyam áyāle háwa póg. ¹³ Ntíi nhóg móǒ échē kǎŋ dyóm éwóo, bébage-'ε ene nyam echab ngíne ne nímāb nkamlēn. ¹⁴ Béwǎn nzum ne Mwǎn-a-Ndyõŋ ní mbód. Mwǎn-a-Ndyõŋ ní mbód ātōm bó áte á nzum. Nén débēnléd áyāle mó adé Sǎŋgwéé a baásyāǎl, abé-'ε kǎŋ e kǎŋ ésyāǎl. Adé ne bad ábe Dyõb áchénlé boŋ ápwēd-te, ábe bébenle mó ne nlém nhóg."

¹⁵ Dǒo ene ángel élanǵéé me aá, "E'díb ábe ényíne wée ane mmwaád-a-akwalēe ádyēē, é'díi bad, amute, meloŋ ne mehób. ¹⁶ Meséb dyóm níme ényíne bóǒbe ene nyam békǒǒ ane akwalēe. Békobén mó chõm ésyāǎl eché áwóo, bébēl abé nsób. Bédyē mó nyam, béhyaād-te mó á muú. ¹⁷ Bébēl nē áyāle Dyõb áhéde bó nímē ntíi á nlém-tē, níme áhedeé aá bébel. Dyõb átíídé nén aá échē nyam éwõŋ ntíi nhóg, ábele mó néε mod nhóg. Bébé ene nyam echab ngíne e nkamlēn kǎŋne póndé eché e'yale ábe Dyõb áhóbé bélõnnē. ¹⁸ Mmwaád awé ényíne adíi dyad ámbáá áde ákamlan kǎŋ é nkõñsé."

18

Jõne anyíne ngáne Dyõb ákǒgséné Babilõne

¹ Ade nímén mekan métómé dǒo rínyíne néε ángel empée ébídé ámīn, eché ewóo nkamlēn ní ngíne, éche ehúmé épené' nkõñsé áte nisyāǎl. ² Dǒo ákáné áte ne ehób éche échǎgké aá, "Akwedé, Babilõne, ndale e dyad akwedé! Atimé dyad dé e'dǎádǎŋ bé mbéb, abón dé e'dǎádǎŋ ábe béesáa é'syāǎl, ne abón dé menõn níme méesáa* ne nímé bad békǒǒ. ³ Ayāle bad bé meloŋ mé nkõñsé bésyāǎl bénwõŋ esíi ábel mekan mé mbéb níme ábeleé byánán abagé bó mīm níme mékóbé bó. Kǎŋ é nkõñsé ékábné mó asón. Esíi é ngíne ábel mekan mé mbéb échē-'ε, ébélé bekáb bényoŋgé bé nkõñsé bésúdé nhõn."

* **18:2** Mbéndé é bad bé Israel elúmté'aá nén bán donǵe dé menõn ne donǵe á nyam déesáa'é, né-ǒó béedyáǵe'aá ábén bwēm.

⁴ Dóo n'wógé ehób émpēe ébídé ámīn nén bán,
 “Abēm bad, nyébíd adé dyad áte,
 ábel nén nyéelatán bó ábel mbéb boŋ nyéēkūdē akab dé
 nkógsen níme békudté.

⁵ Mbéb níme nkúmné mós á yāl rídé e'che se ádyōb,
 Dyōb-pe ákámtné nímē mekan mé mbéb níme ábélé.

⁶ Bēl mós melemlém mé dyam níme mós-'e ábélé wε.
 Sábé mós ngen éβε áyāle mekan mé mbéb níme ábélé.
 Hágé mós mīm ngen éβε á kób echē áhágkē wε éβε mós.

⁷ Ewōgēd mós ndutul ne metake níme médé ngen éβε ne
 nhāgtéd mé ehúmé ne esíí é ngīne ábel mekan mé mbéb
 éche ábágé yāl.

Ahóbe' áwe nlém-té aá,
 'Ndyéé néε ndāle e mmwāád, meésaá nkúd, méelēb-paá
 mbéd.'

⁸ Né-ᵛó, medim mésyāāl mépií mós epun ehóg.
 Mmē medim médii: Nkole, achii dé awé ne nzaa.
 Béhyaād mós ne muú, áyāle Sāŋ Dyōβε, mós awē ákāād mós,
 awóó ngīne.”

⁹ Kāŋ é nkōŋsé éche ékábnáá mós mesón, bélatán-ne mós
 ne esíí é ngīne ábel mekan mé mbéb, béchií bélēb-pe póndé
 echē bényīnnē mwēntud nimbíde' áde áhyáá'ε. ¹⁰ Bétýēēm
 nchabnede áyāle béwóge mbwóg bán bómpē békūd metake
 níme ákúidé. Bébōnē bán, “Etyāg, etyāg ne ndāle e dyad, a
 ngīne e dyad á Babilōn, á etūn é háwa póg ngēn dóo ékúdé
 nkógsen nén-ε?”

¹¹ Bekáb bé nyōŋgé bé nkōŋsé-'ε béchyéé', bélebe-'ε mós áyāle
 modmod éechanéé ábab bwēm ámpē. ¹² Bwēm é' nyōŋgé bē
 é'bédéε bwēm é' gól, sílva, bán bé meláá ábe békine áte ne
 bán bé meláá bé etógnén. Abē bwēm é'bédé káāŋne mebad
 níme mélélé nkun, ahóg áde béchāgēé línen, démpēe bán
 Sílíke, ne mémpēe níme méyāge', ndín éche kāŋ éhágkē ne
 níme métōmtan ayāg. Abē bwēm é'bédé mebámbe níme
 mébídé áyāl e mēl mé e'lod é' bwām ne bwēm ábe bépóde
 ábe é'lélé nkun bwámbwam. Abē bwēm é'bédé káāŋne bwēm
 ábe bēbnlé mesōŋ mé nzyōg ne e'kii, brōns ne meláá níme
 mékine áte níme béchāgēé mábel. ¹³ Bénwōŋ káāŋne bwēm
 nēŋgāne sinamōn, bwēm bé elod é bwām, e'twé, mía, frank-
 insen, mīm, dyōg dé menzab, kase é mbumé ní ngun ne ngun
 éche béchāgēé bán wít. Bésómé'áá káāŋne nyag ne mbód,
 hósε ne e'bambam, ne betāŋ ne bad ábe békóbe. ¹⁴ Bekáb
 bé nyōŋgé béhóbé'áá áwē nén bán, “Bwēm é' bwām é'syāāl
 ábe nyénwōŋgē esíí áyāl, béesaá ne nyé ámpē. Ebóó bwēm
 é' bwām é'syāāl ne bwēm bé elóon, wéekūd-taá bó ámpē.”
¹⁵ Bekáb bé nyōŋgé ábe béwóó ábén bwēm bésúde nhōn
 ne ábe bwēm. Bétýēēm nchabnede áyāle béwóge mbwóg

bán bómpē békūd metake níme ákúdé, béchyéé' bélebé-'ε.
 16 Bébōnē bán, "Etyæg, etyæg, á ndale e dyad, wε awě ewáá'áá mbóte é bwām éche bēbājnédé kase e abad eche béchægéé bán línen, éwāā-'ε áde áyæge ne áde átōmtan ayæg. We awě ehágáá bwēm é' gól, ábe bēbēnlé bán bé meláá mé etógnén ábe békine áte ne bán bé meláá bēmpēe ábe belélé nkun ábe béchægéé bán péel, 17 á etūn é háwa póg ngēn nímē nhon nisyāāl nóbóó."

Bad bēmbáá bé stíma ne bad ábe békag ne stíma, bad ábe bébele nsón á stíma tē, bad ábe békábe nyonjé á edíb é nkwx te, bentyēēm nchabnede, 18 anyín áde bényínné mwěntud nóbide' áde béhyāntéé mó. Bēnlēbē e'saad bán, "Ndale e dyad ké póg eébédéé nēngáne enén!" 19 Dóó bésyægéé e'bumbú áwab nló áyāle béchyéé'áá', bélebé-'ε, bēhābē bán, "Etyæg, etyæg, ne ndale e dyad, echě bewónjé bé stíma bésúdé nhon ne ábe bwēm. Á etūn é háwa póg ngēn abóde chōm ésyāāl.

20 "Bwēl-amīne asyāāl áwōg menyīnge áyāle nkógsen níme ane mmwáád ákúdé. A-bad bé Dyōb, bembapεε bé nlomag ne bekal-bé-e'dáádān, nyéwōg menyīnge áyāle Dyōb ábítédé nyé mbakú tāngene mó."

21 Dóó ángel e ngíne ényéné nyě ndim e aláá abwēm-me dó á edíb é nkwx te, áhābē áá, "Nén dóó bēbwēmme ndale e dyad embáá, Babilōne, ásē ne ewange ésyāāl, bad béenyín-naá dó ámpē mbēb. 22 Ene pōndé ntōgag níme bechōg bé nílende, ne bekón bé nkāngé, ntōgag níme betónjé bé ngōmbé ne betónjé bé e'lonjé méewógnédte áwōn dyad-té ámpē. Bad bé nsón mé mekáá ábē béebáá ámpē, ntōgag ní mesín níme mékōge' bwēm méewógnédte ámpē. 23 Awōn dyad tē, etrukānjé éepenné ámpē mbēd, ehób é sómbé bó nchóm éewógnédte ámpē mbēd. Adé dyad bēbēbēd dó áyāle ábē bekáb bé nyonjé bóó bēbédé ndale é bad á nkōjsé, bad bé melonjé mé nkōjsé mésyāāl-le bēndognéd áyāl e echōn nganjé."

24 Dyōb ákógséné Babilōne áyāle bad bé Babilōn bēwúú bekal-bé-e'dáádān, ne bad bēmpēe ábe bēwédé á nkōjsé.

19

1 Ade ene Angel é máá nímén mekan mésyāāl ahób, dóó nīwógé chōm nēngáne ehób éche échággké é ndun e mod ébídé ámín, bēbōnē bán "Mekεnag mébē ne Dyōb. E'soóson, ehúmé ne ngíne bēhúú ne ádeε Dyōb. 2 Echě mbakú edé mbále etāngéné-'ε áyāle akáádté akwalεε ambáá awě abělté bad bé nkōjsé bésyāāl mbēb ne áde akáb dé mesón, akuné-'ε mekií níme ábē bembāledε níme ane mmwáád ānsyōggké." 3 Dóó bēbóné ámpē bán, "Mekεnag mébē ne Dyōb. Mwěntud níme nóbide' ngáne ene ndale e dyad éhyáá'ε níkag ámín á ngíndé ne á ngíndé." 4 Abē bad bēmbáá móom mébε ne bēniin ne echě nyam éniin bēnkwx ásē á'sō é' Dyōb bēbagé-'ε mó edúbé,

mó awě adiídé atii dé nkamlɛn, béhōbē nén bán, “Ebê nê! Mekɛnag mébê ne Dyōb.”

*Jɔne anyiné ngande e e'wóngé
e Mwān-a-Ndyɔŋ ní mbód*

⁵ Dóo níwógé ehóɓ ébidé á atii dé nkamlɛn, éhōbē' nén aá, “Nyékene' ádéd Dyōb. Nyé ábe nyédé ábē bembəledɛ, nyé ábe nyébage mó edúbé, ken bad ábe bédé etógnén-ɛ ké'ɛ ábe béesě etógnén.” ⁶ Dóo níwógé chōm nēŋgáne esaád é ngíne é ndun e mod, ébédé byánán mendíb nîme mésobpe', ébédé ámpē néɛ dyōb ákumé' áte ne ngíne. Echê esaád éhōbē nén, “Mekɛnag mébê ne Dyōb. Ayāle awɛd Sánɣwéé, Dyōb á Ngum adé á nkamlɛn. ⁷ Syánē déwóge' menyɔŋge bwāmbwam, déhōbe bán dedé menyɔŋge dékené-'ɛ mó, áyāle pónde e e'wóngé eche Mwān-a-Ndyɔŋ ní mbód epedé, sómbé-'ɛ emaa abonɛn. ⁸ Ayāle akwōgnédé, Dyōb ábágé mó kunze áhé mbóté eche bébánédé kase e abad áde béchəgɛé bán línɛn. Apɛne' áte ásáá-'ɛ.” Ene kase e mbóté édé nēŋgáne mekan nîme bad bé Dyōb bébeleé nîme Dyōb áhedé.

⁹ Dóo ene ángel élanɣéé me aá, “Tél nén wɛ, Nnam ne ábê ábe bélébpé á ngande e e'wóngé eche Mwān-a-Ndyɔŋ ní mbód.” Anhób áwɛm ámpē aláá-'ɛ me ámpē aá, “Ábén e'yale é' mbále é'húú ne Dyōb.”

¹⁰ Dóo níkwédé ásē áwe e'só ábe mó edúbé. Anláá me aá, “Weébēlē nê, mémpē ndii mbəledɛ a Dyōb néɛ wɛ, mbé néɛ bad bémpēe ábe bédúbpe Krístə, mbé-'ɛ néɛ nhóg awě atyéémé áyāl e mbále eche Yesue áyágté. Dyōb dóo nyétəŋgéné edúbé abɛ. Ene mbále eche Yesue ábídté áwed, chók ebage bad ngíne ákal nkalaŋ ní Dyōb.”

*Mod awě adiídé hósɛ eche épúbe'
atómé nyam echě ebídé
á edíb é nkɣé-te áte á nzum*

¹¹ Menyín meé ádyōb ánédnédé. Héɛ rínóné boŋ rínyíné' hósɛ echě épúbe', mod awě mó-'ɛ andii chó béchágé'áá mó bán Ane Awě Adé mbále ábelé-'ɛ bad ábíi mbále təŋɛne Dyōb. Akógsan bad nyaa echě etəŋgéné áwanné-'é ábē bad bé ekoyí. ¹² Míd mébédé mó áte néɛ muú nîme ríchodne', anhé-'ɛ e'kóté bé nkamlɛn híin á nló. Anwón dín á yāl áde modmod éebii' é éetóméé mwɛn. ¹³ Anwáá-'ɛ megombe nîme béchúbé á mekiite, dín áde béchəgɛé-'ɛ mó ádíí Eyale é Dyōb. ¹⁴ Sánze éche édé ádyōb énhē kase é mbóté éche bébánédé abad áde béchəgɛé bán línɛn, épúbē' ésán-'ɛ. Béndii hósɛ éche épúbe' béhídé mó. ¹⁵ Páá echě ekóbpe' bwāmbwam embid mó á nsəl-tê. Chók ábenléé ákógsɛn bad bé meloŋ. Akamlén-ne bó ne ekáá eche éhyédé. Akəgtéd bwāl bé e'pum áte ábel ámín besabé ábe bébenléé nîm, álúmed nîmē meliŋgá mé ngíne mé ébébtéd

míme Dyöb á ngumε. ¹⁶ Dín ádé áwē mengombe ne áwē epəη mīn nēn bán, “Kāη e kâη ésyāāl ne Sāηgwéé a besāηgwéé bésyāāl.”

¹⁷ Dóo rínyíné ángel etyéémé á enyεn-tē boη ábōnnē menōn míme mépúmmé'áá ádyöb ne ehób éche échágké aá “Nyéhyag nyéladεn áyāle sāηkalaa a ngande echē Dyöb déboηsēnné. ¹⁸ Nyéhyag nyédyê nyam é kâη, nyam é sánze émbáá, nyam é ndāle é bad, nyam é hósε ne nyam é bad ábe bédíídé chó. Nyéhyag nyédyê nyam é baányoη bésyāāl, é kunze ne é betâη, bad ábe bédé etógnén ké'ε ábe béésš etógnén.” ¹⁹ Dóo rínyíné nyam ne kâη é bad é nkōηsé ne échab sánze éladné áwan nzum ne ane awē ansébé apε ádíí hósε echē épúbe' ne éche sánze. ²⁰ Dóo békóbé ene nyam ne nkal é'dáádəη a metóm. Ane nkal é'dáádəη a metóm ambé chó á'sō-te, álūmtē e'chemléd ádog bad ábe békúdé e'chem ábe ene nyam, bébagé-'ε échē ediídīηε edúbé. Ade bédíí á alongé, bémbwēm bó bad bébe á edib é nzab é muú, bénhyāη ne muú míme ríhunne' bwāmbwam. ²¹ Ane awē adiídé hósε ambenléd páá e echē embíd mó á nsəl tē awúú bad ábe bélyágé ásē, échē kâη ne échab sánze. Menōn mésyāāl ménkōd áde bédyéde échāb nyam.

20

Devəle ābē á mehaη á etūn é ekálé é mwě

¹ Ade ane mod átómé ábē bad bé ekoyí áte, dóo rínyíné néε ángel ébídeε ádyöb ésudé ásē ewálé e'kii bé echóg échē éewóo asóg, ewálé-'ε sāηkalaa a ngəbēngōbē awē adelé. ² Dóo ákóbé dragōne, ene nyš e'boód echē edé Devəle, ebé-'ε Satanε, áhaη mó á etūn é ekálé é mwě. ³ Ambwém mó á echóg échē éewóo asóg ádíb, ápēn-ne chó ábel boη eéhēlē bad bé nkōηsé adog ámpē kóáηne á póndé echē ekálé é mwě émaa'é áte. Ambíd enē bénhūd mó á mehaη á esóη é póndé.

⁴ Dóo rínyíné metii mé nkamlεn, bad ábe Dyöb dēmbéε kunze ákamlεn, bóo bēndyεé áhed. Mennyín-ne e'dáádəη é' bad ábe bénwē. Bénwūū bó áyāle mbōη echē bēbíde'áá Yesue ne áyāle akal áde békálé'áá nkalaη míme ríhúú ne Dyöb. Bénwūū bó áyāle béebage-'aá ene nyam edúbé ké'ε échē ediídīηε ne áyāle akob áde bēnkēnkobpé e'chem á mbōm ké'ε á ekáá. Bétīm ámbíd á alongé, bóobe Yesu Krístəə bēbé á nkamlεn á etūn é ekálé é mwě. ⁵ Nēn dóo débē mpuu mé e'só. Bad ábe bēnyšg ásē ábe bénwē bēnkēntimmé ámbíd á alongé kóáηne ámbíd e ekálé é mwě. ⁶ Nnam ríbe ne ábē ábe bēbē mpuu mé'sō áte. Bédíi bad ábe bésáá. Kwééd echē edé kwééd e edáádəη éewóηgé ngíne ámīn e bad ábe bédé mpuu mé'sō

áte. Boŋ bébē prisε é Dyöb ne éché Krístæ bébē-’ε á nkamlεn ne mó á etûn é ekálé é mwě.

Jɔne anyiné Satane akwedé nzum

⁷ Ade éché ekálé é mwě épεé á asóg, béhūd Satane á mbwɔg. ⁸ Abíd áde ábīdtē á mbwɔg, áke metóŋgé mé nkōŋsé méniin, ádɔg bad bé nkōŋsé. Mmén metóŋgé mé nkōŋsé médíi Gôg, ne Mágɔg. Satane álad bó áwan nzum, bébuú-’ε áte nêŋgáne nsíi míme rídé á edīb é nkwě. ⁹ Dóo békíi nkōŋsé áte rísyāāl, béləŋnéd abwóg á hōm áde Dyöb ádáá, wée ábē bad bédíi, boŋ muú mémbíd ámín ríhyāād bó baásyāāl bam. ¹⁰ Devəε awě andog bó, bémbwēm mó á edīb é nzab é muú míme ríhunne’ bwāmbwam, wée ene nyam ne nkal é’ dǎádəŋ a metóm bédíi. Ahed dóo békudté metake mé ngíne nkuu ne mūte á ngíndé ne á ngíndé.

Dyöb ákáádté bad á asóg dé nkōŋsé

¹¹ Dóo rínyiné mod adiídé atii dé nkamlεn ámbáá áde ápúbe’. Ahed-taá nkōŋsé ne abobe ámín bényyōŋ’ é áwe e’ sóte béetime abé ámpē. ¹² Héε rínyiné bad ábe bémáá awé, bad ábe bédé etógnén ne ábe béesě etógnén, bétyéémé á’ sō bé ádé atii dé nkamlεn. Kálag éche Dyöb dēntenlé nímāb mbeltéd áte, bēndibé chό áte, bēndibé-’ε empée áte. Ene chό enwōŋ mīn mé bad ábe bébē abé ne abé ne Dyöb. Dyöb dékáād bad ábe bēwédé, nchoo ne mbeltéd nímāb ngáne éténlédé á kálag-tē wē. ¹³ Bad ábe bēwédé á edīb é nkwě-te bēnkě wée Dyöb ábəl békáad bó. Abíníi bad-te ábe bēwédé ábe bédé á mbwóg e kwééd, bómpē bétyéēm á’ sō é’ Dyöb ábəl békáad bó nchoo ne nímāb mbeltéd. ¹⁴ Bémbwēm Kwééd ne Mbwóg e kwééd á edīb é nzab é muú. Enén kwééd e edīb é nzab chό edé kwééd e edǎádəŋ. ¹⁵ Kénzée awě bēnkēntenlé dīn á kálag e alongé, bémbwēm mó á edīb é nzab é muú.

21

Jɔne anyiné nkōŋsé ne nkoŋ ní mín mé ekóólé

¹ Ade nkáásé rítómé, dóo rínyiné nkoŋ ní mín mékōólé ne nkōŋsé mé ekóólé. Nkoŋ ní mín ne rísé mé’ sō bényyōŋ, edīb é nkwě-’ε énkēmbáá ámpē. ² Héε rínyiné Dyad áde Asáá, Jerusalem e ekóólé, ahúε’, ábídeé ámín wée Dyöb. Dyöb dēmbōŋsén mó ngáne bebaád bébōŋsanné sómbé échē ekag á e’ wóŋgé. ³ Dóo ríwógé ehób éche échágké ébídé á atii dé nkamlεn éhōbē nén aá, “Nyénəne’, e’ dīi é’ Dyöb é’ dé ne baányōŋ hōb! Dyöb dédyεé hōm ahóg ne bó, bó-’ε bébé ábē bad. Dyöb dédyεé hōm ahóg ne bó. ⁴ Apīnē bó mēsəd mēsýāāl á mīd. Kwééd éebáá ámpē, bad béelebpé ámpē, béechíi-’aá ámpē, béewóg-kaá e’ wε ámpē. Ebē nén áyāle mam mé nchun métómé.”

⁵ Dóo ane awě adiídé atii dé nkamlɛn áhóbɛɛ́ aá, “Nyénɔne’, mbele’ bwɛm é’syā́l ekóólé!” Anhób ámpɛ aláá-’ɛ me aá, “Tɛ́l nɛ́n, áyāle e’yale ábe ríhóbɛɛ́ é’dé mbále é’dé-’ɛ ábe moosyā́l ádūbɛ́ɛ.” ⁶ Anhób ámpɛ aláá-’ɛ me aá, “Emáá. Mɛ-ɛ́ ndé Alfaa mbé-’ɛ Omégaa, mɛ-ɛ́ ndé mbooted mbé-’ɛ asóg. Kénzɛ́é awě píd ékóbé, mɛ́bɛ mó mendíb mé nhyélé níme mod ámwākɛ boŋ abé á alongé abé ne abé. Mɛ́bɛ-’ɛ nyé mó ngɛ́n. ⁷ Mod awě átom metake áte, adúbe áde ádúbpɛ me, mɛ́bɛ mó ábɛ́n bwɛm é’syā́l. Mɛ́bɛ áde Dyöb mós-’ɛ abé awem mwān. ⁸ Boŋ ne bad ábe béwóó mbwóg áte, ábe béewóó adúbe, ábe bébele’ mbinde é mekan, bad bé ewúɛn, bekáb bé mesón, bekum bé ngan, bad ábe bébenle’ myöb mé metóm ne bekal bé metóm bésyā́l, ádab abwóg á höm ádii edib é nzab é muú nímé ríhunne’ bwāmbwam. Enɛ́n kwééd chó edé kwééd e edə́ədəŋ.”

Jone anyiné Jerusalem a ekóólé

⁹ Dóo ángɛl póg áfinté e ángɛl saámbé éche énwālɛ kúmbe saámbé éche éloné ne medim saámbé épédé boŋ élangɛ́ me aá, “Hyāg, mélūméd wɛ sómbé, mmwāád awě Mwān-a-Ndyöŋ ní mbód.” ¹⁰ Dóo Edə́ədəŋ éche Esáá épíídé me boŋ ene ángɛl ékɛɛné me á mbə́od mɛ́n echɛ echabé ámɛ́n bwāmbwam. Ambané me áwedé-mɛ́n alúméd me Jerusalem, dyad áde ásáá, ngáne ábídeé ámɛ́n wɛ́ɛ Dyöb, ¹¹ ápené-’ɛ ne ehúmé é Dyöb. Adé dyad ákináá áte néɛ aláá dé etógnɛ́n áde álélé akud, ákiné áte néɛ jáspa ányɛ́nnɛ-’ɛ áte. ¹² Adé dyad dénwöŋ sánkalaa a e’ké ábe é’chábé ámɛ́n. Bénwöŋ nsəl mé e’ké dyóm ne mébɛ, ne ángɛl dyóm ne ébɛ éche éɔne nímé nsəl mé e’ké rísyā́l. Ayā́l e nímé nsəl mé e’ké, bɛ́ntɛ́l mɛ́n mé metúmbé dyóm ne mébɛ mé bad bé Israel. ¹³ Abé e’ké bénwöŋ pɛd éniin. Pɛd e á akuu enwöŋ mmwɛ mé e’ké rílaán, á mekunekune mmwɛ rílaán, á mehúléhúlé mmwɛ rílaán á pɛd e mbəŋ rílaán. ¹⁴ E’ké ábe bɛ́nləŋnéd ádɛ dyad bɛ́nsumɛ́n ámɛ́n e meláá dyóm ne mébɛ. Ámɛ́n e nímé meláá, bɛ́ntɛ́l mɛ́n níme bembapɛɛ́ bé nlómag dyóm ne mébɛ ábe Mwān-a-Ndyöŋ ní mbód.

¹⁵ Ángɛl echɛ élangɛ́’áá me nímɛ́n mekan, enwálɛ ntón ńí gól níme áhāgné’áá ádɛ dyad, nímé nsəl mé e’ké ne ábɛ e’ké é’ dyad. ¹⁶ Adé dyad dénwöŋ metóŋgɛ́ méniin, e’chab áte ne e’kəl áte é’bédé nyaa póg. Ene ángɛl embɛnléd nímé ntón áhāg ádɛ dyad. Abédé ekálé é máyl ehóg ne mbwókel étáan. Á e’chab áte, e’kəl áte ne e’chab ámɛ́n bébédɛɛ́ nyaa póg. ¹⁷ Ene ángɛl anhāg kááŋne e’che bé e’ké, é’bédé móom mé méta ntóób ne ntóób. Ambɛnléd nhəgtéd nímé bad bésyā́l bébenladté. ¹⁸ Bɛ́mbɛnléd jáspa álón ábɛ e’ké. Bɛ́mbɛnléd gól echɛ eésɛ́ mbinde áte, éche epene áte néɛ dyɛné álón ádɛ dyad. ¹⁹ Meláá níme bɛ́nsumɛ́é ábɛ e’ké ámɛ́n, mébédé bān bé meláá ábe bélélé nkun nyaa ne nyaa. Aláá dé nsumɛ́ dé e’só,

ábédée jáspa, áde alónténé mébe, ábédée safia, áde alónténé meláán áget, áde alónténé meniin émeral, ²⁰ áde alónténé métáan, ónis, áde alónténé ntóób kanélia, áde alónténé saambé krisolit, áde alónténé waam béril, áde alónténé abog topas, áde alónténé dyôm kaladóni, áde alónténé dyôm ne ahóg hyasín, áde alónténé dyôm ne mébe amētis. ²¹ Mmén mmwe dyôm ne nibe mbédée meláá mé etógnén, mmwe nhóg téé mbédée aláá dé etógnén ahóg. Nzii eche empōŋ á dyad tē ebédée gól echē eēsē mbinde áte echē epeñe' áte.

²² A dyad-tē wē, menkennyinnē ndáb e Dyōb áyāle Sán Dyōb é Ngume ne Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód, bédii née ndáb e Dyōb. ²³ Adé dyad déehednēé bán áwōŋ enyēñ ké'ε ngōñ áwēd-te áyāle ehúmé é Dyōb édii ábe e'nyíñen bé ekíde, Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód-te ápeñe' née éche etrukán. ²⁴ Bad bé nkōŋsé bésyāal bébenléd ábe e'nyíñen bé ekíde ábel nímab mam níme bétāŋgéné ábel epun ké éhéé. Kāŋ é nkōŋsé épeēñ nímāb nhōñ á dyad-tē wē. ²⁵ Mmē mmwe mé e'ké dyôm ne nibe béepenné mó mbéd, áyāle nkūu méebáá áwēd-te mbéd. ²⁶ Bépeēñ bwēm é' bwām ne nhōñ mí bwēm é' bad bé nkōŋsé áwēd-te. ²⁷ Dyam á mbinde ké ahóg, ké'ε mod awē ábele' e'bébtéd é' mekan, ké'ε mod awē akale metóm ké nhóg éésōnlé á dyad-tē wē. Bad ábe mñn médíi á kálag e alonǵé eche Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód bēñpēñ bóó bēsōl áwēd-te.

22

*Jōne anyiné edib éche ébage
alonǵé á ngíndé ne á ngíndé*

¹ Dóó ene ángel élúmtéé me edib é mendib níme mébele bon mod abé á alonǵé á ngíndé ne á ngíndé, ényíñnē áte nēŋgáne dyēné. Echē edib ébídé'áá á atii dé nkamlēñ áde Dyōb ne Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód, ² époó' áfínté e nzii á dyad-tē. A nkin mé échē edib, pēd ébe, nyaa e bwel póg eche echyáa' e'pum ábe é'bele bon mod abé á alonǵé abé ne abé ebédé áhed. Mmē mel méchyáá'áá e'pum nyaa dyôm ne ébe, méchyáá'áá ngōñ té. Bad bé nkōŋsé bēbēnládtáá ábab byaa ákud e'choóchoŋ. ³ Chōmchōm éche Dyōb ábágé ebómán éebáá á dyad-tē wē. Atii dé nkamlēñ áde Dyōb ne Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód mébédé áwēd-te, bembālede bé Dyōb-pe bēbagé mó edúbé. ⁴ Bényñ Dyōb e'só ne e'só, áde dñn-ne démbē bó á mesó mé mbōm. ⁵ Nkūu méebáá ámpē, béehēd-taá etrukán káa enyēñ ányíñen ekíde áyāle Sán Dyōbe ábē ábab e'nyíñen bé ekíde, bēbē-ε á nkamlēñ á ngíndé né á ngíndé.

Jōne anyine epe éche Yesue

⁶ Dóó ene ángel élāngéé me áá, “Abén e'yale ábe rílangé nyé é'dé mbále, né-ōó nyédúbe bó. Sán Dyōbe awē abage bekal

bé'dəádəŋ échē edəádəŋ ábel boŋ békale nímē nkalaŋ, alómé eche ángel álúmed ábē bambəledε mam níme mékwógé abenled.”⁷ Dóo Yesue áhóbéé aá, “Nyénəne’, nkwogé ape. Nnam ne bad ábe béhíde’ mekan níme bétélé á kálag-té wén níme mébenléd bəəb ne á pónδέ echē ehúe’ á’sō.”

⁸ Me, Jəne nwógé nnyín-ne nímén mekan. Ade nówógé nímén mekan nnyín-ne mó, menkwě ásē á’sō é ángel echē enlúmed me nímén mekan, ábe mó edúbé. ⁹ Boŋ anláá me aá, “Weébēlē nē! Měmpē ndii mbəledε a Dyöb nēε we, ne nēε ábíníí baányonj bé Krísto ábe bédé bekal bé'dəádəŋ ne bad ábe béhíde’ chöm éche éténlédé á kálag-té wén. Dyöb dóo nyétəŋgéné edúbé abε.”¹⁰ Dóo áləŋgeé me ámpē aá, “Nyéekōŋnād bad mekan níme mébenléd níme méténlédé á kálag-té wē áyāle mékwógé abenled. ¹¹ Bad ábe bēbele mbéb bēbē bēbele’ mbéb. Abe bēbele mekan mé mbinde bēbē bēbele’ mekan mé mbinde. Abe bēbele mekan níme métəŋgéné bēbē bēbele’ mekan níme métəŋgéné, ábe bó-’ε bésáá bēbē bésāŋ.”

¹² Dóo Yesue áhóbéé aá, “Nyénəne’, nkwogé ape, ásaábe mod-té nchoo ne nsón níme ábélé. ¹³ Me-εé ndé Alfaa mbé-’ε Omégaa, awě Asébpé ne awě Adímténé, mbé-’ε Mbooted ne Asóg.”

¹⁴ Nnam míbē ne ábē ábe bəwóbpé nímāb megombe, bəwōŋj kunze əpoŋ á mmwe mé e’ké ásol á dyad-té ábel bédyē e’pum é’ bwel ábe é’bele mod abé á alongé abé ne abé. ¹⁵ Bad ábe béesól á dyad-té wē, bédii bad ábe bēbélé mekan mé mbinde, bad ábe békume ngaŋ, bad ábe békábe’ mesón, bad ábe bəwúε bad, bad ábe bēbenle myöb mé metóm ne bad ábe bédás akal dé metóm ne ábe békale metóm.

¹⁶ Me Yesue, me-εé nlómé echem ángel áláa nyé ábe nyédé á mwembé-te nímén mekan. Ndii ane awě abídé á mbyaa níme kəŋ Dabide, tintine a mbwembwe awě apene’.

¹⁷ Edəádəŋ é Dyöb ne Sóbé béhóbe nén bán, “Hyäg.” Kénzée awě awógé nén, mómpē áhób aá, “Hyäg.” Ane awě píđ ékóbé áhyε ámwē mendíb nímé mébele boŋ bad bébe á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Mod ké ahée awě ahede’ nímén mendíb átēd mó ngen.

Jəne ahóbé ehób é asóg

¹⁸ Nsíme mod ké ahée etúu áte awě awógé e’yale ábe é’ténlédé á kálag té wén təŋgene mekan níme mébenléd. Nzé mod abádé kéchéé á kálag té wén, né Dyöb débādē mó medim níme bétélé á kálag té wén. ¹⁹ Mod ké ahée-’ε awě áhūd ké eyale ámín e mekan níme méténlédé á kálag té wén təŋgene mekan níme mébenléd, Dyöb déhūd áde asii dé e’pum é’ mel é’ bwel ábe é’bele boŋ mod abé á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Dyöb déhūd-te éche etál á Dyad áde Asáá. Mmén mekan méténlédé á kálag té wén.

²⁰ Ane awě abíde mbóŋ t̄h̄gene nímén mekan mésyāāl ahóbe nén aá, “Ne mbále, nkwoyé aƿe.” Ebê nê, hyăg a-Sáŋgú Yesu.

²¹ Nsimé míme Sáŋgú Yesue nábê ne bad bésyāāl.*

* **22:21** Bad bésyāāl; donje á kálag dé'só áwóó Bad bé Dyöb káa Bad bé Dyöb bésyāāl.